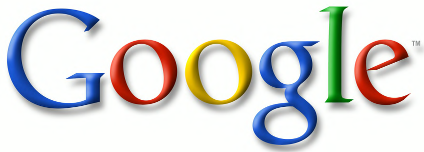

Dárday Sándor

Igazságügyi törvénytára

AZ ATHENAEUM R.T. KIADÁSA

DÁF ... átodik, teljesen ... dolgozott kiadás.

Iga ... tára

A Dárd ... en legujabb
iadása. ... mindegyik
ötet n ... jelent meg.

most ... etbe kötött
agy : ... következő :

I. kö ... ó joganyag
t. : Dr. Túry
, kir. tábl. biró.

II. » **Perenkivüli eljárás és telekkönyvi rendtartás.** Szerk.: **Imling Konrád dr.,** kir. táblai tanácselnök.

III.½ » **A magánjogra vonatkozó joganyag és az osztrák polgári törvénykönyv.** Szerkesztette: **Lányi Bertalan,** ministeri tanácsos. — Két kötetbe kötve.

IV.½ » **Hiteltörvények és az iparügyre vo-**

... **Büntetőjog, bünvádi eljárás és börtönügy.** Szerk.: **Dr. Fayer László,** egyetemi tanár.

VII. kötet: **Bélyeg- és illetékügy.** Szerkesztette: **Heil Fausztin,** közigazgatási biró.

VIII. és IX. kötet: **Birói szervezet.** — Az egész műre vonatkozó tartalomjegyzék és tárgymutató. Szerkesztette mindkét kötetet: **Marschalkó János,** kir. tvszk. biró.

☛ A teljes munka ára vászonba kötve **150** K.
☛ A teljes munka ára félbőrbe kötve **180** K.

Előrelátható, hogy ezen uj, kibővitett kiadás mihamarább nagy népszerüségre fog szert tenni ügyvédi és birói körökben.

DÁRDAY S.andor

IGAZSÁGÜGYI TÖRVÉNYTÁRA

VII. RÉSZ.

BÉLYEG- ÉS ILLETÉKÜGY.

A fennálló törvények, rendeletek és döntvényekből rendszeresen összeállitva

DR. HEIL FAUSZTIN
KIR. KÖZIGAZGATÁSI BIRÓ KÖZREMÜKÖDÉSÉVEL

HATODIK KIADÁS

BUDAPEST
AZ ATHENAEUM IRODALMI ÉS NYOMDAI R.-TÁRSULAT KIADÁSA.
1905

RÖVIDITÉSEK.

BN. = Bélyegnovella. (1894 : XXVI. t.-cz.)
BJT. = Büntető Jog Tára.
Dt. = Dárday-féle döntvénytár.
F. = Fabinyi-féle határozattár.
GC. = Grecsák-féle curiai határozatok, váltó-, keresk.- és csődügyekben.
GkD. = Grecsák-féle döntvénytár.
GlD. = Grill-féle döntvénytár.
Tb. = Kir. itélőtáblai határozat.
IM. = Igazságügyministeri rendelet.
IME. = Igazságügyministeri elnöki rendelet.
IgK. = Igazságügyi Közlöny.
JÜ. = Járásbirósági ügyviteli szabályok.
J. = Jog.
JK. = Jogtudományi Közlöny.
JSz. = Jogi Szemle.
JA. = Jogállam.
Jd. = Judikatura.
KJ. = Kereskedelmi Jog.
MI. = Magyar Igazságügy.
M. = Márkus-féle döntvénytár.
PT. = Polgári Törvénykezés, a Büntetőjog Tárának melléklapja.

R. = az Igazs. Törvénytár (I. II. stb.) része.
RT. = Magyarországi Rendeletek Tára.
Ssz. = Semmitőszék.
SE. = Sommás eljárás (1893 : XVIII .t.-cz.)
SÜSz. = Sommás ügyviteli szabályok.
Tkk. = Telekkönyvi Közlöny.
T. = Térfi, az itélőtáblák felülvizsgálati tanácsainak határozatai.
TE. = Tőzsdei Értesitő.
ÜL. = Ügyvédek Lapja.
ÜSz. = Ügyviteli szabályok (általánosak).
VT. = Végrehajtási eljárás. (1881 : LX. t.-cz.)

C. = Curia.
Budapesti T. = Budapesti itélőtábla.
Btk. = Büntetőtörvénykönyv.
Kbtk. = Kihágási Büntetőtörvénykönyv.
Bp. = Bünvádi perrendtartás.
BpÉt. = 1897 : XXXIV. t.-cz. (A bünvádi perrendt. életbelépt.)
Eskt. = 1897 : XXXIII. t.-cz. (Az esküdtbiróságokról.)

Megjegyzés. A felsőbir. határozatoknál a *Tb.* betük hiánya azt jelenti, hogy a határozatot a *kir. Curia,* 1882 előtt a kir. semmitőszék vagy a legfőbb itélőszék hozta. A teljes ülési döntvények, a kir. itélőtáblák döntvényei és az azok határozattárába felvett határozatok ilyenekül tüzetesen meg vannak jelölve.

BEVEZETÉS.

A Bélyeg és Illetékek iránti — az abszolut-korszakba visszanyuló — Törvények és Szabályok s azoknak kiegészitő részét képező Illetéki Dijjegyzéknek törvényereje az 1868 : XXIII. törvényczikken alapszik, melynek 1. §-a »a pénzügyministert felhatalmazta, hogy a bélyeget s illetékeket, valamint a dijak megszabására, mérvére és lerovási módjára nézve fennálló szabályokat, az 1869-ik év deczember 31-ik napjáig — az ebben a törvényben elősorolt módositásokkal — érvényben tarthassa«.

Ezt a felhatalmazást az 1869 : XVII. t.-cz. 1870. évi deczember hó 31-ig; az 1870. évi LVIII. t.-cz. az 1871-ik év végeig; az 1871. évi LXIII. t.-cz. az 1872. év végeig meghosszabbitotta. Az addig érvényes Szabályokat az 1873 : IX. t.-cz. 1874. évi deczember 31-ig; az 1874. évi XXXVIII. t.-cz. az 1875. év végeig; az 1875 : XXV. t.-cz. a törvényhozás további intézkedéseig fenntartotta. Az 1881 : XXVI. t.-cz. 29. §-ai »utasitotta a pénzügyministert, hogy a bélyeg és illetéki szabályokat, valamint *a)* az 1868 : XXII;[1]) *b)* 1869 : XVI;[2]) *c)* 1870 : LVIII;[3]) 1871 : LXIII;[4]) 1873 : IX;[5]) 1875 : XVI[6]) és XXV[7]) törvényczikkekben

---

[1]) A bélyeg és illetékek, valamint a dijak tárgyában.

[2]) A pénzintézetek, részvénytársulatok és egyletek üzletére vonatkozó bélyegilleték szabályozásáról.

[3]) A bélyeg s illetékek, valamint a dijak iránt fennálló szabályok érvényének meghosszabbitásáról.

[4]) Ugyanarról.

[5]) A bélyeg és illetékek, valamint a dijak iránt fennálló szabályok és az 1868. évi XXIII. törvényczikk hatályának meghosszabbitásáról és azon szabályok némely rendeletének módositásáról.

[6]) A budapesti áru- és értéktőzsde, valamint a vidéki termény- s gabonacsarnokok választott biróságai előtt előforduló iratokról s jogügyletektől és ezen biróságok itéleteitől járó bélyegilletékekről.

[7]) A bélyeg, illetékek és dijak tárgyában.

foglalt határozatokat, — amennyiben jelen törvény által nem módosittatnak, — ezen törvény egyéb intézkedéseivel együtt, hivatalos összeállitásban kiadja és közzétegye«. Ezen utasitás alapján készült: »A Bélyeg és Illetékek iránti Törvények és Szabályok Hivatalos Összeállitása«, melynek »második bővitett, — s ez ideig utolsó — kiadása« 1885. évben jelent meg. Az Igazságügyi Törvénytárba felvett összeállitás szorosan a hivatalos összeállitáshoz alkalmazkodik. A gyakorlati használhatóság érdekében azonban az időközben hozott törvények rendelkezései az illető helyekre beosztattak.

Az 1881 : XXVI. t.-cz. óta hozott általános érdekü törvények jelesül:

1. az 1881 : XXVII. t.-cz. a játékkártyák bélyegilletékéről;

2. az 1881 : XXXIV. t.-cz. a közvetlenül lerovandó illetékek kezeléséről;

3. az 1881 : LXX. t.-cz. a jelzálogkölcsönök átváltoztatásánál adandó bélyeg- és illetékkedvezményekről; [1])

4. az 1883 : VIII. t.-cz. a biztositási és ezekhez hasonló szerződésektől fizetendő illetékekről;

5. az 1886 : XXXVI. t.-cz. az 1881 : LXX. t.-cz. (s. sz. 3.) érvényének meghosszabbitásáról; [2])

6. az 1887 : XLV. t.-cz. a bélyeg és illetékekre vonatkozó törvények és törvényesitett szabályok némely határozatainak módositásáról;

7. az 1889 : XLIII. t.-cz. az 1881 : LXX. t.-cz. (s. sz. 3.) érvényének ujabb meghosszabbitásáról [3]) és ezen kedvezménynek a vasuti elsőbbségi kölcsönökre való kiterjesztéséről;

8. az 1890 : XIII. t.-cz. és 1899 : XLIX. t.-cz. a hazai iparnak állami kedvezményekben való részesitéséről;

9. az 1890 : XIV. t.-cz. a hazai ipart támogató pénzintézeteknek adható állami kedvezményekről;

10. az 1894 : XXVI. t.-cz. a törvénykezési bélyegekre és illetékekre vonatkozó törvények és szabályok módositásáról és kiegészitéséről; [4])

---

[1]) Erre a tárgyra, — a röviden u. n. Konverzióra — vonatkoznak: az 1886. évi XXXVI; az 1889 : XLIII; 1895 : L. és 1900 : XXXV. törvényczikkek.

[2]) 1889. év deczember hó 31-ig.

[3]) 1895. évi deczember 31-ig.

[4]) Az 1894 : XXVI. törvényczikket röviden »Bélyegnovella« czimen szokás idézni.

11. az 1895 : L. t.-cz. az 1881 : LXX., illetőleg az 1889 : XLIII. t.-cz. (s. sz. 3. és 7.) hatályának meghosszabbitásáról [1]) és a jelzálogos kölcsönkövetelések bizonyos átruházásánál adandó bélyeg- és illetékkedvezményekről;

12. az 1896 : XXVI. t.-cz. a m. k. közigazgatási biróságról; [2])

13. az 1899 : XLVI. t.-cz. a magyar korona országainak pénzügyministere és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pénzügyministere között a bélyeg és közvetlen illetékek, fogyasztási bélyeg és dijak iránt létrejött egyezményről; [3])

14. az 1900 : X. t.-cz. a naptárak, hirdetmények, hirlapi beiktatások, külföldi hirlapok és időszaki lapok bélyegkötelezettségének megszüntetéséről;

15. az 1900 : XXXIII. t.-cz. az 1887 : XLV. t.-cz. módositásáról Horvát-Szlavonországokat illetőleg; [4])

16. az 1900 : XXXV. t.-cz. az 1895 : L. t.-cz. (s. sz. 11.) hatályának meghosszabbitásáról; [5])

17. az 1901 : XIV. t.-cz. nyugtatványi és szerződési bélyegilletékeknek bizonyos esetekben készpénzben leendő lerovásáról.

---

[1]) 1900. évi deczember hó 31-ig.

[2]) Ennek a törvénynek hatálybalépte napján az 1883 : XLIII. t.-cz. alapján szervezett »pénzügyi közigazgatási biróság« működése megszünt.

[3]) Ez az egyezmény az addig érvényben volt 1868. évi egyezmény helyébe lépett.

[4]) A módositás egyedüli tárgya az 1882 : XLV. t.-cz. 16. §-ának 2-ik bekezdése (marhalevél-bélyegilleték).

[5]) A meghosszabbitás »a törvényhozás további intézkedéseig« szól.

I.

A BÉLYEG ÉS ILLETÉKEK

IRÁNTI

TÖRVÉNYEK ÉS SZABÁLYOK.

ELSŐ RÉSZ.

A bélyeg- és jogilletékekről.

I. FEJEZET.

Általános határozatok.

A bélyeg- és jogilleték tárgya.

1. §. Bélyeg- és jogilleték alá esnek:

A) *Minden jogügylet, mely a polgári törvények szerint jogokat alapit, átruház, erősbit, megváltoztat vagy megszüntet,* még pedig:

1. midőn valamely jogügylet által, akár állittatott ki róla okirat, akár nem, ingatlan javak tulajdona, használati vagy haszonélvezeti szolgalma, visszteherrel vagy anélkül átruháztatik;

2. ha a jogügyletről okirat állittatik ki, vagy ingóságoknak élők közti ajándékozásai, okirat nem létében is, ha az ajándékozott tárgy átadása csak az ajándékozó halálával fog bekövetkezni; (v. ö. 138. §. *c)* pt.)

3. minden egyéb jogügyletről oly czélból kiállitott irat, hogy az a kiállitó vagy meghatalmazó ellen bizonyitékul szolgáljon, akár el van az látva a bizonyitó erőre megkivántató kellékekkel, akár nincs;

4. ingóságok árveréséről felvett birósági jegyzőkönyvek, habár azokat a vevő felek alá nem irták is;

5. mindazon ügyletek, melyektől akár állittatik ki róla okirat, akár nem, a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok, társulatok, intézetek és egyesületek a bélyegilletéket készpénzben fizetni tartoznak. (Illetéki dijjegyzék 59., 64., 86., 89. és 101. tét.)

B) *A halálozások folytán bekövetkező vagyonátruházások.*

C) *Következő iratok, feljegyzések és hivatalos cselekmények:*

1. mindazon bizonyitványok, melyek által személyes tulajdonságok vagy általában tényleges körülmények tanusittatnak, oly czélból, hogy igazolásul vagy bizonyitékul szolgáljanak azon feleknek, kiknek részére kiállittattak, a mennyiben azok sem a fentebbi *A)* betü 3. pontja szerint okiratnak, sem hivatalos kiadványnak nem tekintendők;

2. oly beadványok, melyek Ő cs. és apostoli kir. Felségéhez, az országgyüléshez, kormányhatóságokhoz, törvényhatóságokhoz, biróságokhoz, közhivatalokhoz vagy ezeket képviselő hivatalnokokhoz, állami közintézetekhez vagy községekhez, végre kereskedelmi és ipar-, ügyvédi és közjegyzői kamarákhoz magánfelek által nyujtatnak be; ugyszintén ezen beadványok másodlatai, mellékletei és felzetmásolatai;

3. mindazon könyvek, melyek kereskedelmi vagy iparüzletek, iparvállalatok vagy ügyleti közvetitésekről vezettetnek;

4. minden hivatalos kiadvány, ideértve a birói határozatokat is, melyek az illetéki dijjegyzék szerint határozottan illetékfizetés alá tartoznak;

5. dologi jogok szerzése végett eszközlött telekkönyvi bejegyzések.[1—2])

Ha jövedéki büntető eljárás folyamán hozott jogerős itélettel megállapittatott, hogy joghatályos adás-vételi jogügylet létre nem jött, illetékezésnek helye nincs. (P. dt. 9. sz.)

Oly esetben, midőn hatóságokhoz ingó dolgok vétele iránt levélben tétetik ajánlat és ezt az ajánlatot a hatóság ugyancsak levélben elfogadja, irásban kötött ingó vétel iránti szerződés létesül. (P. dt. 153. sz.)

Csődválasztmányhoz intézett beadványok bélyegmentesek. (P. dt. 173. sz.)

Szállitási szerződéshez a szállitandó papir minőségének feltüntetése végett füzött tiszta papirívek bélyegmentesek. (P. dt. 185. sz.)

A bélyeg- és jogilletékek mérve.

2. §. Bélyeg- és jogilleték, mely tárgyaktól és minő mérvben fizetendő? — az illetéki dijjegyzék (Tariffa) foglalja magában, mely a törvény és szabályok kiegészitő részét képezi.

Az illetéklerovás nemei.

3. §. A jogilleték vagy bélyegjegyek használata által, vagy készpénzben rovatik le; még pedig vagy állandó összegben, vagy a tárgy értékéhez képest az illetéki dijjegyzékhez csatolt (I. II. III.) külön táblázatokban kitüntetett értékfokozat (scala), vagy bizonyos százalék szerint megszabva.

Illetéklerovás bélyegjegyekkel.

4. §. Bélyegjegyek használata által az illeték lerovandó, még pedig:

1. *Állandó összegben:*

a) beadványoktól, másodlatoktól, a beadványok mellékleteitől és felzetmásolatoktól.

Megjegyeztetik azonban, hogy azon beadványoktól, melyek üzleti jogositványokra vagy kereskedelmi czégek bejegyzésére vonatkoznak, (v. ö. 13. tét. IV. 1. és 16. pontjával) vagy pedig jogügyleteket tartalmaznak az illetéki dijjegyzék ide vonatkozó tételei szerint a beadványi bélyegjegyen kivül, külön illeték is fizetendő;

b) bizonyitványoktól;

c) kereskedelmi vagy iparüzleti könyvektől, továbbá iparvállalatok vagy üzleti közvetitők könyveitől;

d) azon hivatalos kiadványoktól, melyek az illetéki dijjegyzék szerint állandó bélyegilleték alá esnek. Kivétetnek azonban a meg nem becsülhető peres tárgyak iránt hozott itéletektől járó állandó illetékek, melyek készpénzben fizetendők; (v. ö. 48. tét. D. d.)

e) mindazon okiratoktól, melyek után a bélyegilleték nem értékfokozat szerint fizetendő.

2. A tárgy értékéhez képest *értékfokozat* szerint emelkedő összegben, a mennyiben az illeték 25 frtot meg nem halad az 1. §. 3. pontja alatt emlitett jogügyletektől, melyek vagyonátruházást, jogerősbitést, vagy kötelezettségmegszüntetést foglalnak magukban, ha a szolgáltatás vagy viszontszolgáltatás megbecsülhető, és ennek pénzértéke az ügyleti okiratban kitétetett, vagy más okiratokra, számadásokra és könyvekre való hivatkozás által kifejeztetett.

A fokozatos illeték, ha 25 o. é. forintot meghalad, akár bélyegjegyek használata,

---

[1]) A kereskedelmi és iparkönyvek bélyegkötelezettségét illetőleg nincs befolyással az a körülmény, ha azok héber nyelven vagy más nyelven, de héber betük alkalmazása mellett vezettetnek; mert az illeték lerovása iránti kötelezettség attól a körülménytől, hogy az üzleti könyvek és feljegyzések a kereskedelmi törvény határozatai értelmében birnak-e bizonyitó erővel, függővé téve nincsen s az illetékszabályok az 1. §-ban felsorolt bélyegköteles *okiratok, iratok és üzleti könyvekre* nézve a nyelv tekintetében, melyen azok kiállittatnak, illetőleg vezettetnek, kivételt nem tesz. (1885. é. 38825. sz. p. m. k. P. K. 356. R. T. 840. l.)

[2]) Egyesületeknek és társulatoknak szerződés jellegével és kellékeivel nem biró alapszabályai, a mennyiben azok csupán az egyesület czélját, müködését és kezelési eljárását megállapitó elveket és rendszabályokat tartalmazzák, nem sorolhatók az III. szab. 1. §. alatt jelzett illetékköteles okiratok közé. (59809/85. P. M., P. k. 651. l. és 72066 95. P. M.)

akár pedig a jogügylet bejelentése mellett, készpénzben való fizetés által róható le.

3. *Értékszázalék szerint:*

a) ingóságoknak élők közti ajándékozásánál, ha az illeték 26 frtot meg nem halad;

b) oly hagyatékoknál, melyek csak ingóságokból állanak és biróilag, gyámhatóságilag, vagy kir. közjegyzők által tárgyaltatnak, ha az illeték 28 frtnál nem több (1881 : XXXIV. t.-cz. 9. §-a);

c) dologi jogok szerzését tárgyazó telekkönyvi bejegyzéseknél, melyektől a százalékos illeték 28 frtot meg nem halad, a 28 frtot meghaladó bejegyzési illeték azonban a felek szabad választása szerint vagy bélyegjegyekben vagy készpénzben róható le. (1881 : XXVI. t.-cz. 13. §.)

Midőn a bejegyzési kérvényben a bejegyeztetni kért jognak értéke számszerüleg meghatározva nincs: ily esetben azért, mert a bejegyzési illeték 56 koronáig (28 frtig) bélyegjegyekben nem rovatott le, felemelt illeték nem követelhető. (P. dt. 420. sz.)

Illetéklerovás készpénzben való fizetés által.

5. §. Készpénzben való fizetés által rovatik le az illeték *az 58. §-ban felsorolt eseteken kivül:*

1. *Állandó összegben*, oly birói határozatoktól, melyek meg nem becsülhető peres tárgyak iránt hozattak; (v. ö. 4. §. 1. d.)

2. *Értékfokozat szerint*, a tárgy értékéhez képest emelkedő összegben a 4. §. 2-ik pontja alatt emlitett jogügyletektől: (v. ö. 4. §. 2.)

a) ha a szolgáltatás és viszontszolgáltatás becsértéke meghatározható ugyan, de az sem az okiratban kitéve, sem pedig más okiratokra, könyvekre és számadásokra való hivatkozás által kifejezve nincsen;

b) ha az illeték 25 forintnál több, mely esetben azonban a 4. §. 2. pontja szerint annak lerovása bélyegjegyek használata által is teljesithető; (v. ö. 4. §. 2.)

c) az 1. §. A. 5. pontja alatt emlitett ügyletektől.

3. *Értékszázalék szerint:*

a) oly jogügyleteknél, melyek által ingatlan dolgok tulajdonjoga, használati vagy haszonélvezeti szolgalma visszteherrel vagy a nélkül ruháztatik át;

b) ingó javak ajándékozásánál, ha az illeték 26 forintot meghalad, és általában, ha az ajándék átadása csak az ajándékozó halálával fog bekövetkezni; (v. ö. 1. §. 2. sz. és 4. §. 3. a.)

c) halálesetek folytán történő vagyonátruházásoknál a 4. §. 3. *b)* pontja alatt emlitett hagyatékok kivételével;

d) dologi jogok szerzését tárgyazó telekkönyvi bejegyzéseknél, ha az illeték 28 frtnál több, mely esetben azonban a 4. §. 3. *c)* pontja szerint annak lerovása bélyegjegyek használata által is teljesithető; (v. ö. 4. §. 3. c.)

e) az illetéki dijjegyzékben megjelölt birói végitéleteknél;

f) a vagyonátruházási illeték egyenértéke fejében oly ingó és ingatlan vagyon után, mely az illetéki dijjegyzék 95. tétel *D)* pontja alatt emlitett javadalmak és alapitványok élvezőinek, illetőleg személyeknek birtokában van.[1])

Illetékesség az illeték kiszabására.

6. §. Annak meghatározása: hogy bélyeg- és jogilleték fizetendő-e vagy sem, és minő mérvben? — a közigazgatási pénzügyi biróság hatáskörébe utalt ügyek kivételével — birói eljárás tárgya nem lehet.[2])

[1]) Készpénzben fizetendő az illeték a részletügyletekről, valamint az áruk és értékpapirokra adott kölcsönökről kiállitott okiratoktól s ez ügylet minden meghosszabbitásától. (1887. évi XLV. t.-cz. 13. §.)

[2]) A m. kir. igazságügyminister 1876. évi február hó 12-én 4947. sz. a. kelt körrendeletével a kir. törvényszékek elnökeit és a kir. járásbirókat felhivta, hogy az iránt intézkedjenek, miszerint a vezetésük alatti kir. biróságoknál adó- és illetéktartozások behajtása, törvényessége vagy helyes mérve ellen beadott keresetek, mint hatóságuk alá nem tartozó ügyek az 1868 : LIV. t.-cz. 8. §-ának *a)* pontja alapján hivatalból visszautasittassanak. (1876. évi P. K. 158. l.)

Illetékmentesség.

7. §. Bélyeg- és jogilletékmentesség vonatkozhatik vagy tárgyra, mely felett bizonyos okirat vagy iromány kiállittatott, vagy jogügylet köttetett, avagy személyre, a ki által és a kinek részére az illetékköteles cselekmény eszközöltetett.[1])

Mellékletek illetékmentessége.

8. §. A mellékletek csak akkor bélyegmentesek, ha a beadvány is, melyhez csatoltattak, illetékmentes. Ellenben azon okiratok és irományok, melyek minóségüknél fogva bélyegmentesek, ha bélyegköteles beadványhoz csatoltatnak, mint mellékletek az illetéki dijjegyzékben világosan kitett esetek kivételével, a mellékletekre szabott bélyeggel ellátandók.

Feltételes és feltétlen illetékmentesség.

9. §. A bélyeg- és illetékmentesség vagy feltétlen vagy feltételes, t. i. vagy fennáll a mentesség minden körülmények közt, vagy csak addig, mig a mentesség feltételei meg nem szünnek. Ilyen okiratok vagy irományok oly nemü használata, midón a mentességre jogositó feltételek hiányoznak, megalapitja azon kötelezettséget, hogy az illeték az okirat és irományok használata előtt rovassék le.

Azon mentesség, mely némely tárgyat és személyt feltétlenül vagy feltételesen illet meg, a mellékelt illetéki dijjegyzékben foglaltatik.

Bélyegmentes iratok kellékei.

10. §. Ha az illetéki dijjegyzék határozata szerint valamely okirat, irományt, bizonyitvány, vagy hivatalos kiadvány bizonyos czélra bélyegmentesen kiállitható, ezeken azok czélja, s a fél, kinek részére kiállittatik, feljegyzendő.

Illetékmentesség hatálya.

11. §. Ha valaki illetékmentes féllel köt ügyletet, ez okból a maga részére azon mentességet nem igényelheti.

Midőn illetékmentes és illetékkötelezett felek közti peres ügyben a perköltségekben az illetékkötelezett fél marasztaltatik el, azon illetékeket is ő viselendi, melyeket a mentes fél tartozott volna fizetni, ha mentességet nem élvezne.

Illetékmentes és nem mentes felek közti jogügylet.

12. §. Fokozatos illeték alá tartozó jogügyletet, ha oly felek kötnek, kik közül az egyik illetékmentes, a másik nem: az okirattól a jogügylet minősége szerint járó fokozatos illetéket, teljes összegben, az illetékkötelezett fél tartozik leróni.

95261/1891. szám.
1892. aug. 31.

Pénzügymin. rendelet

az államkincstár és magánfelek közt kötött s fokozatos bélyegilleték alá tartozó jogügyletekről két vagy több példányban kiállitott szerződések után járó bélyegilletékek tárgyában.

Az államkincstár és magánfelek közt kötött s fokozatos bélyegilleték alá tartozó jogügyletekről két vagy több egyenló példányban kiállitott okiratok után járó bélyegilleték lerovására nézve, az e tekintetben felmerült kételyek eloszlatása és egyöntetü eljárás biztositása végett a következóket jelentem ki:

1. Az ilyen jogügyletekről kiállitott szerződés *első*, vagyis ama példánya után, mely az illető állami hatóság órizetében marad a szabályszerü fokozatos bélyegilleték az illetéki szabályok 12. §-a értelmében teljes összegben az illetékkötelezett fél által és pedig ha az illeték 25 frtot meg nem halad, kizárólag bélyegjegyek használata által rovandó le.

Ha azonban az illeték 25 frtot meghalad az illetékkötelezettség vagy bélyegjegyek használata, vagy pedig a jogügylet bejelentése mellett, készpénzben való fizetés által teljesithető.

A mennyiben ilyen jogügyletek hatósági jóváhagyástól vannak függővé téve, a kincstár joga a szóban forgó illetékekre az idézett sza-

[1]) A törvények és szabályok keretén kivül eső illetékmentesség egyáltalán nem engedélyezhető, azok keretén belül igényelt illetékmentesség pedig mint az illetékek jogosságát érintő igény a vonatkozó törvényekben megjelölt hatóságok előtt érvényesitendő. (72706. 1891. P. M.) (Ill. szab. 7. §.)

bályok 16. §-a értelmében a jóváhagyás keltének napján áll be.

Az ilyen szerződési okiratok első példányára alkalmazandó bélyegjegyek az illetéki szabályok 20. §-ában előirt lerovási módtól eltérőleg akként is érvényesen leróhatók, hogy az irat szövegének egy sora helyett a jóváhagyási záradék egy sora a felragasztott bélyegjegyek alsó szines részén keresztül iratik.

Ellenben a bélyegjegyek hivatalos felülbélyegzésének ilyen szerződési okiratoknál egyáltalában nincs helye.

2. Az emlitett jogügyletekről két egyenlő példányban kiállitott okirat *második*, vagyis az a példánya, mely az illetékkötelezett félnek kiadatik, az illetéki szabályok 12. és 14. §§-ai értelmében nem tárgya a bélyegilletéknek s ehhez képest erre a példányra nézve az illetéki szabályok 55. §-ában foglalt törvényes határozatok nem nyernek alkalmazást.

Ebből kifolyólag önként értetik, hogy az eredeti okirat-példányok bemutatására nézve az illetéki szabályok 56. §-ában foglalt rendelkezések, minthogy ezek csakis az előző 55. §-ban emlitett bélyegköteles eredeti okirati példányokra vagyis ezek az illetékkötelezett magánfelek közt létrejött jogügyletekre vonatkoznak, az államkincstár és a magánfelek között és fokozatos bélyegilleték alá tartozó jogügyletekről kiállitott okiratokra szintén nem alkalmazhatók.

A szükséges ellenőrzés tekintetéből azonban ezennel szigoru kötelességévé teszem a jogügylet jóváhagyására hivatott állami hatóságnak, hogy az iratok bélyegmentes második példányára mindig rávezesse az első példány után járó bélyegilleték megtörtént lerovásáról illetve a mennyiben a jogügylet az illeték kiszabása végett bejelentetett volna, az erre vonatkozó adatokról szóló hivatalos bizonyitványt.

3. Ha a szóban lévő okiratok *kettőnél több* egyenlő példányban állittatnak ki, ezek a példányok abban az esetben, ha azokat az államkincstár saját czéljaira és érdekében állittatja ki, az ill. dijjegyzék 85. tétel 1. pontja alapján bélyegmentesek, abban az esetben pedig ha azok az illetékkötelezett fél kivánságára és annak használatára adatnak ki, a harmadik és minden további példány az illetékszabályok 55. §-ában megállapitott illeték-mérvnek megfelelőleg 50 kros bélyegjegygyel látandó el.

A harmadik és további példányokra a fentebbi 2. pont végbekezdésében körülirt hivatalos bizonyitvány szintén rávezetendő.

Illetékmentes és nem mentes felek közti százalékos illeték alá tartozó ügylet.

13. §. Ha pedig azon jogügylet, melyet a 12. §-ban emlitett felek kötnek, százalékos illeték alá tartozik, az illeték-kötelezett fél ezen illetéknek csak fele részét tartozik fizetni.

Azon esetben, ha ily ügyletnél az egyik szerződő fél több személyből áll, kik közül az egyik vagy másik illetékmentes, a többi pedig illetékkötelezett, az illetékmentességnek csak azon mértékben van helye, amily mértékben az illetékmentes fél az ügyletben részt vesz.

Ugyanezen elv szolgál zsinórmértékül örökösödéseknél, hagyományozásoknál és dologi jogok telekkönyvi bejegyzésénél is, midőn a szerző felek nem mindnyájan illetékkötelezettek.[1])

Illetékmentes és nem mentes felek közti többnemü illeték alá tartozó okirat.

14. §. Oly esetekben, midőn a jogügyletről kiállitott okirat állandó bélyegilleték alá esik, vagy ez a fokozatos vagy százalékos illeték mellett az okirat iveinek száma szerint külön is fizetendő: az okirat első példányától az állandó bélyegilleték lerovása az illetékkötelezett felet terheli.[2]

Államhatósági és magánfelek között kötött állandó okmánybélyeg alá eső szerződésnek csak az első példányától rovandó le az ivenként járó bélyegilleték, mig a többi példány már egyáltalán nem tárgya az illetéknek. (P. dt. 251. sz.)

Illetékkötelezett és illetékmentes felek közös beadványa.

15. §. Ha a bélyegköteles beadvány egy vagy több illetékkötelezett és illeték-

---

[1]) Ide tartoznak az államkincstárból javadalmazott közalapek u. m.: a vallás-alap tanulmányok alapja valamint az egyetemi alap — és magánfelek között visszteher mellett létrejött százalékos illeték alá tartozó szerződések, mert ezek az alapok az illetéki dijjegyzék 85. tételének 1. pontja értelmében személyes illetékmentességben részesülnek, vagyis ily esetben a rendes illetéknek fele jár és a magánfél által fizetendő. (1874. é. 27834. sz. p. m. r. P. K. 160. l.)

[2]) Ha az állandó vagy fokozatos illeték alá tartozó okirat több példányban állittatik ki akkor az okirat második vagyis az a példánya mely az illetékkötelezett félnek kiadatik: nem tárgya az illetéknek. (95261/1891. P. M. 92. P. K. 1056. l.)

mentes fél által közösen nyujtatik be: a bélyegkötelezett fél a beadványtól, mellékletektől s felzetmásolatoktól járó egész bélyegösszeget tartozik viselni.

Ugyanezen szabály áll azon jegyzőkönyvekre, s ezek mellékleteire, továbbá hivatalos másolatokra vagy hitelesítésekre nézve is, melyek bélyegkötelezett s bélyegmentes felek közös kérelme következtében adatnak ki.

Időpont, midőn a kincstár joga az illetékre beáll.

16. §. A kincstár joga az illetékre hagyatékoknál az örökség megnyiltának napjával, jogügyleteknél pedig azon időpontban áll be, a mikor a jogügylet belföldön megköttetett.

Irásbeli szerződéseknél az okirat kiállításának napja, oly jogügyleteknél pedig, melyek jóváhagyástól függnek, a jóváhagyás kelte vétetik a fentemlitett időpontnak.

Biróilag tárgyalt hagyaték után kiszabott illeték a hagyatékot átadó birói végzés kelte napján válik esedékessé. (P. dt. 188. sz.)

Ha az utóörökösök a hagyaték beszavatolása után külön szerződéssel beleegyeznek, hogy az őket utóöröklési joggal telekkönyvileg megillető ingatlanokra az örökös bizonyos összegért a szabadrendelkezési jogot megszerezhesse, mégis olykép, hogy a jelzett megváltási összeg hozadéka életfogytiglan magát az örököst illeti, maga a tőke összeg pedig az örökös ingatlanaira akként biztosittatik, hogy a telekkönyvi bekeblezésnél az utóörökösi minőség és az utóörökösök neve abban a rendben tüntetik ki, amint azt az örökhagyó eredetileg elrendelte: az örökösödési illeték csak az örökös elhaltával irható elő és pedig annak az utóörökösnek terhére, aki a sorrend szerint az utóöröklésre hivatva van. (P. dt. 277. sz.)

II. FEJEZET.

A bélyegilletékről és annak lerovásáról bélyegjegyek használata által.

Bélyegjegyek és bélyegzett ürlapok.

17. §. A bélyegilletékek lerovása végett különböző osztályu bélyegjegyek, bélyegzett váltó-, igérvény-, marha- és lólevél-, továbbá postai szállitólevél-ürlapok vannak használatban, melyek pénzügyi és postai közegek vagy bizományosok által árultatnak s értékükre nézve e következő osztályok alatt fordulnak elő:

a) 2, 4, 6, 8, 10, 14, 20, 24, 26, 30, 38, 40, 50, 64, 72 fillér; 1 kor. 20 f, 1 kor. 26 f, 1 kor. 50 f, 1 kor. 80 f, 1 kor. 88 f, 2 kor. 50 f. Vegyes és 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 12, 14, 20, 24, 30 és 40 kor. értékben; összesen 35-féle értéksorozatban bélyegjegyek;

b) 10, 20, 40, 60, 80 filléres, továbbá 1 kor., 1 kor. 20 f, 1 kor. 40 f, 1 kor. 60 f, 1 kor. 80 f, 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30 koronás bélyegzett váltóürlapok;

c) 1 koronás bélyegü igérvény-ürlapok;

d) filléres bélyegü marha- és lólevélürlapok;

e) 10 filléres bélyegü postai »és vasuti« szállitólevél ürlapok.[1—3])

---

[1]) A most forgalomban levő bélyegjegyek az 1898. évi julius 1-től forgalomban volt bélyegjegyek helyébe léptek 1903. évi október 1-én. A régi bélyegjegyek 1903. évi október hó 1-je után még 1903. évi október hó 31-ig árusithatók és teljes érvénynyel használhatók voltak; 1903. évi november hó 1-jével azonban forgalmon és érvényen kivül helyeztettek s e naptól kezdve kizárólag csak az uj bélyegjegyeket szabad használni és árusitani.

A forgalmon kivül helyezett bélyegjegyeket a bélyegraktáraknál. Kir. adó és jövedéki hivataloknál 1903. évi november hó 1-től 1903. évi deczember 31-éig uj bélyegjegyekkel ingyen lehetett kicserélni; 1904. évi január hó 1-től deczember végéig a kicserélést bélyegmentes beadványban előterjesztett indokolt kérelemre a pénzügyministerium elrendelhette; 1905. évi január hó 1-től kezdve a forgalomból kivont, érvényt vesztett bélyegjegyek többé sem ki nem cseréltetnek, sem értékök meg nem téritetik.

Ipar és kereskedelmi könyvek, valamint magánváltó-ürlapok, számlák stb. a mennyiben ezekre a régi bélyegjegyek 1903. évi nov. hó 1-je előtt szabályszerü hivatalos felülbélyegzés mellett használtattak fel, ezen időponton tul is fennakadás nélkül vétethetnek használatba. (51390/1902. P. M. sz. P. K. 1902. évi 429. l.)

[2]) Közjegyzők a szükséges bélyegjegyeket, ha az egyszerre vásárlandó bélyegjegyek értéke legalább 100 K-át tesz ki, közvetlenül az illetékes adóhivatalnál a szabályszerü 1½% tőzsdij élvezése mellett szerezhetik meg. (60442/82. P. M.)

[3]) A belföldi, valamint az Osztrák biro-

Különböző állandó bélyegilleték alá eső okiratok.

18. §. Ha valamely jogügyletről kiállitott bélyegköteles okirat oly tárgyakra vonatkozik, melyek különböző állandó bélyegilleték alá esnek: az okirat első ivére a legnagyobb állandó bélyegilleték alkalmazandó; a többi ivektől járó bélyegilletéket az illetéki dijjegyzék »ivek« tétele határozza meg.

Azon esetben pedig, midőn valamely beadvány vagy jegyzőkönyv egyszersmind oly okiratot képez, mely állandó bélyegilleték alá esik: az első ivtől mind a két rendbeli illetéket le kell fizetni.

Többféle illeték alá tartozó okiratok.

19. §. Ha a 18. §-ban emlitett bélyegköteles okirat oly tárgyakra vonatkozik, melyek részint állandó, részint fokozatos vagy százalékos illeték alá tartoznak: külön lerovandó minden rendbeli illeték, még pedig az illeték neméhez és nagyságához képest, vagy bélyegjegyek használata által, vagy készpénzben való fizetés utján.

Bélyegjegyek használata okiratokon és irományokon.

20. §. A bélyegilleték a megfelelő bélyegjegy szabályszerü használata által rovatik le, mely tekintetben az alapelv az, hogy a bélyegköteles okirat vagy iromány a szabályszerü bélyeggel eleve ellátott papiron állittassék ki, s a bélyegilleték lerovása végett a megszabott értékü bélyegjegy, az okirat vagy iromány ivének első lapjára oly módon ragasztassék fel, hogy az irat szövegének legalább egy sora, nem pedig az irat czime, a bélyegjegy alsó szines részén keresztül irassék.

Az okiratra a kiállitás után utólag felragasztott bélyegjegy nem létezőnek tekintetik. (v. ö. 43. §.)[1]

A bélyegilleték szabályszerüen lerovottnak tekintendő akkor is: ha a kőnyomatos ürlapon kiállitott nyugtatványon felhasznált és annak alsó szines részén keresztülirott bélyegjegyek az ürlap egyes szavai fölé ragasztatnak. (P. dt. 327. sz.)

Hivatalos felülbélyegzés.

21. §. Mindazon esetekben azonban, midőn az okiraton vagy irományon felragasztott bélyegjegy a következő §§-ok rendelkezései szerint nem iratik keresztül, a bélyeglerovás csak a hivatalos felülbélyegzés által teljesittetik tökéletesen.[2])

Bélyegjegyek keresztülirásának mellőzése.

22. §. A bélyegjegyek keresztülirása elmaradhat a következő irományoknál és okiratoknál:

---

dalommal és a megszállott tartományokkal való forgalomban a polgári és katonai (honvéd) hatóságok és hivatalok részéről feladott utánvétellel nem terhelt hivatalos küldeményekhez pénzügyi bélyegilleték alól mentes hivatalos postai szállitólevelek bocsájtattak ki, melyek a m. kir. posta- (és távirda-) hivataloknál kizárólag az ezek használatára jogositott polgári és katonai hatóságok és hivatalok részére 25 drbonként 16 fillérért árusittatnak. Hasonló alaku szállitólevelek azonban saját szükségletükre maguk az illető hatóságok is állittathatnak elő. (1527/1899. P. M., P. K. 365. l.)

[1]) Oly esetekben, midőn a közjegyzők birósági vagy gyámhatósági megbizásból működnek, tartoznak az ezen minőségükben kiállitott illetékköteles iratokra illesztett bélyegjegyeket felülbélyegezni; minden más esetben a bélyegjegyek átiratása, illetőleg hivatalos felülbélyegzése tekintetében a jelen szabályok 20. és következő §§-ainak határozmányai a közjegyzőkre nézve is alkalmazandók. (8947/1879. P. M.)

[2]) A felülbélyegzést a biróság vezetője felelősség terhe alatt ellenőrizni tartozik. (35657/73. Ig. Min.)

A bélyegjegyek átbélyegzésére kötelezett hivatalos közegek ebbeli kötelességük pontos teljesitésére nézve mindig szigoruan ellenőrizendők és észlelt mulasztások esetében — ide értve azon eseteket is, ha az átbélyegzés napja tisztán ki nem vehető — az illető tisztviselő ellen feltétlenül a hivatalos lelet felveendő, mely haladék nélkül az illetékes m. kir. pénzügyigazgatósághoz átküldendő.

Ilyen leletek alapján a pénzügyigazgatóságok mindig teljes szigorral alkalmaztassák az illetéki szabályok 177. §-ának 1. pontjában és 118. §-ában foglalt határozatokat. (11215/84. Ig. Min.)

1. Bélyegköteles beadványoknál, ezeket pótló jegyzőkönyveknél, mindezek másodlatainál és a felzetmásolatoknál. (v. ö. 23. §. 1. és 40. §. 1. pt.)

2. Oly irományoknál, melyek minőségüknél fogva nem bélyegkötelesek ugyan, de mint mellékletek benyujtva bélyeg alá esnek. (v. ö. 23. §. 1. és 40. §. 1. pt.)

3. A feltételesen bélyegmentes okiratoknál, midőn ezeknek a bélyegkötelezettséget megalapitó használata beáll, valamint azon okiratoknál is, melyek használatuk alkalmával szabály szerint nagyobb bélyegilleték alá esnek. (v. ö. 23. §. 2. és 40. §. 2. pt.)

4. Külföldről behozott irományoknál, különösen olyanoknál, melyek hatóságokhoz vagy közhivatalokhoz a bélyegilletéknek vagy készpénzben vagy utalvány melletti odacsatolásával érkeznek. (v. ö. a biróság és hivatalokhoz érkezetteket 40. §. 1. ; a többiekre nézve 39. §. és 40. §. 2. pt.)

5. Jegyzőkönyveknél, melyek hatóságoknál vagy közhivataloknál magánügyekben vétetnek fel, ha azok fokozatos bélyegilleték alá eső jogügyletet tartalmaznak ; valamint azon esetekben is, midőn a százalékos illeték bélyegjegyekben is leróható. (v. ö. 23. §. 4. és 40. §. 1. pt.)

6. Kereskedelmi és iparüzleti könyveknél, valamint az alkuszok könyveinél is. (v. ö. 23. §. 5. pt. és 38. §.)

Az 1—5. pontok alatt felsorolt iratoknál a szabályszerü bélyeg a már kiállitott okiratra vagy irományra, a 6. pont alatti könyveknél pedig az első lapon ragasztatik fel, a mennyiben az illeték-kötelezettségnek a 20. §-ban megjelölt módon netalán elég nem tétetett volna. (v. ö. 38. §.)

Bélyegilleték lerovásának ideje.

23. §. A 22. §-ban elősorolt iratoknál a bélyegilleték lerovandó :

1. Az 1. és 2. pont alatt megnevezett irományoknál, mielőtt azok az illető hatóságnál, hivatalnál, vagy hivatalbeli közegnél benyujtattak, ha pedig külföldről az illetékösszeg csatolása mellett érkeztek, mielőtt jegyzőkönyvbe iktattattak volna.

2. A 3. pont alatt érintett okiratoknál, mielőtt a bélyegkötelezettséget megalapitó használat vagy cselekmény bekövetkezett volna.

3. A 4. pont alatt emlitett okiratoknál belföldre történt átszármaztatásuk után, mielőtt a 39. §-ban megállapitott határidő letelt volna.

4. Az 5. pontban érintett jegyzőkönyveknél, ha fokozatos bélyegilleték alá eső jogügyletet tartalmaznak, ugy a fokozatos, mint a netáni többi ivek után járó állandó bélyeg is a jegyzőkönyv berekesztése — ha pedig a jogügyletre hatósági jóváhagyás szükséges, a bekövetkezett jóváhagyás után 8 nap alatt.

5. A 6. pont alatt emlitett könyveknél, mielőtt azokba bármely bejegyzés történt volna.

Letéti kérvény bélyegilletéke az eljáró kir. biróságnál történt benyujtáskor esedékes. Ha tehát ezt megelőzőleg a kérvény a kir. adóhivatalnál a letét átvétele végett bemutattatik, a kérvény megleletezése idő előtti. (P. dt. 18. sz.)

Bejegyzési illeték lerovása bélyegjegyekben.

24. §. A meghatározott pénzösszegben kifejezett követelések telekkönyvi bejegyzése után járó illeték ($^{7}/_{10}$ százalék) huszonnyolcz forintig bezárólag kötelezőleg csak is bélyegekkel rovandó le olykép, hogy a megfelelő bélyegjegyek a beadvány első (vagy egyedüli) példányára ragasztandók, s az igy felragasztott bélyegjegyek pénzértéke a beadvány külzetére betükben ráirandó.

A felek szabad választása szerint, a 28 frtot meghaladó bejegyzési illetéket is bélyegjegyekben, ugyanazon módozat megtartása mellett, szintén előzetesen leróhatják.

Ha a telekkönyvi bejegyzés megtagadtatik, ezen birói határozatnak jog-

erőre emelkedése után tartozik az eljáró telekkönyvi hatóság, a bejegyzési illeték gyanánt felhasznált bélyegjegyek pénzértékét hivatalból, a fél részére az illető kir. adóhivatalnál kiutalványozni.

Ezen és a következő 26. §. rendelkezése szerint lerótt bélyegilletékekről, a felek kívánatára, egy általuk bélyegmentesen beterjesztett felzeten, az arra vezetendő beadványi iktató-számnak feltüntetése mellett, hivatalos igazolvány adandó. (1881 : XXVI. t.-cz. 13. §.)

Oly esetekben, midőn a zálogjogi bejegyzés a peres eljárás folyamában, a polgári birósághoz benyujtott végrehajtási kérvény alapján, ennek hivatalos megkeresésére, a telekkönyvi hatóság részéről eszközöltetik, a felek a bejegyzési illetéknek bélyegjegyekben való lerovása iránti kötelezettség alól felmentetnek, és a bejegyzési végzések a szabályszerü illeték kiszabása végett az illető adó- vagy illetékkiszabási hivatallal közlendők.

Az árvaszékek kötelesek gondoskodni arról, hogy a kiskoruak érdekében benyujtott zálogjogi bejegyzési kérvények a bejegyzési illetéknek megfelelő bélyegjegyekkel a fentebbi rendelkezésekhez képest legyenek mindig felszerelve, s hogy az ebbeli kérvények felzetein azon felek és gyámjaik neve, a kiknek javára a zálogjog bejegyzése szorgalmaztatik, valamint ezeknek lakhelye is pontosan kitüntetve legyen. Oly esetekben, midőn ilyen kérvényekre nézve a bejegyzési illetéknek megfelelő bélyegjegyek be nem csatolása miatt hivatalos lelet vétetett fel, az ezen leletek alapján kiszabott illetékekről szóló fizetési meghagyások nem az árvaszék, hanem mindig azon fél, illetőleg gondnoka nevére kiállitandók, kinek javára a zálogjogi bejegyzés kieszközöltetett. Ilyen esetekben a felemelt illeték kiszabása iránt a 104. §. határozatai szerint kell eljárni. (1883. évi Pénzügyi Közlöny 14. sz. 255. l.) Ha azonban kiskoru veszélyeztetett követelésének biztositása végett a telekkönyvi rendelet 93. §-a alapján a telekkönyvi hatósághoz intézendő megkeresvény a bejegyzési illetéknek megfelelő bélyegjegyekkel nem szerelhető fel azért, mert a kiskoru ezen illeték fedezésére szükséges pénzkészlettel nem rendelkezik — vagyis, mert az érdekelt kiskoru részére a gyámpénztárban pénz nem kezeltetik: ez esetben különben bélyegmentes árvaszéki átiratban a telekkönyvi hatósághoz azon megkeresés is intézendő, hogy az általa hozandó bejegyzési végzést a szabályszerü illeték kiszabása végett, az illető adó- vagy illetékkiszabási hivatallal közölje. A telekkönyvi hatóság által kiszabás végett átküldött végzés alapján csakis az egyszeres illeték irandó elő s a fizetési meghagyás a fentebbi rendelkezéshez képest kiállitandó. (1883. évi Pénzügyi Közlöny 750. lap.)

Midőn a zálogjogi bejegyzés a telekkönyvi hatóság részéről a peres eljárás folyamán a polgári birósághoz benyujtott végrehajtási kérvény alapján a polgári biróság megkeresésére eszközöltetik, a felek a bejegyzési illetéket magán a kielégitési végrehajtási kérvényen bélyegjegyekben is leróhatják. (P. dt. 584. sz.

Távirati kérelmek bélyegkötelezettsége.

25. §. A közigazgatási hatósághoz magánfelek által táviratilag intézett oly tartalmu kérelmek, melyek különben irásbeli beadványba foglalva, az illetéki szabályok szerint bélyegkötelesek lennének, az ily beadványokra szabott bélyegilleték alá esnek.

A megfelelő bélyegjegy, a fél által, a távirdai állomáson feladott sürgönyre felragasztandó.

A távirdai tisztviselő az igy alkalmazott bélyegjegyeket hivatali pecséttel, a 42. §-ban meghatározott módon átbélyegzi, s az elinditandó távirati sürgöny szövegének végén, hivatalból dijmentesen hozzájegyzi, milyen összegü bélyeg alkalmaztatott, vagy hogy bélyeg nem adatott. (1881 : XXVI. t.-cz. 15. §.)

A külállamokban létező cs. és kir. követségekhez és ügynökségekhez intézett távirati kérvények is ugyanezeni határozatoknak vannak alávetve. Oly távirati beadványok után, melyek a birodalmi tanácsban kép-

viselt királyságok és országok államterületén, nemkülönben a Boszniában és Herczegovinában lévő távirdáknál magyar hatóságokhoz czimezve adatnak fel, az illetéki dijjegyzék 89. tételének »távirati sürgönyök« vezérszó alatt foglalt határozatai szerint járó bélyegilleték akként rovandó le, hogy az illető fél a sürgöny feladása után 8 nap alatt az illető hatósághoz egy a sürgöny tartalmát magában foglaló és következő felirással: »az alább emlitett távirati sürgönyért járó bélyegilleték lerovása tárgyában« ellátandó külön irásbeli beadványt beküldeni tartozik, melyre a sürgöny után járó szabályszerü illetéknek megfelelő magyar bélyegjegyek felragasztandók, egyébként megengedve lévén, hogy ezen beadványhoz az illetéknek megfelelő összeg készpénzben is csatoltathassék, mely esetben az illető hatóság azonnal intézkedik, hogy a beküldött pénzösszegért a bevásárlandó magyar bélyegjegyek a távirati sürgöny kiegészitő részét képező beadványra az illető hivatalos közeg által felragasztassanak és szabályszerüen felülbélyegeztessenek.

Ha a fél a bélyegilleték ekképeni lerovását elmulasztja, kötelességében áll az illető hatóságnak az e czélra kellően nyilvántartandó távirati beadvány után haladék nélkül hivatalos leletet felvétetni, mely lelet további szabályszerü intézkedés végett az illetékes kir. illetékkiszabási hivatalhoz átteendő.

Jegyzet. *Oly távirati kérvényekre, melyek a magyar korona területén lévő távirdáknál valamely osztrák hatósághoz — vagy pedig Bosznia és Herczegovina hatóságaihoz és hivatalaihoz czimezve feladatnak, az illetéki dijjegyzék fentebb idézett határozatai nem jöhetnek alkalmazásba, hanem az efféle távirati sürgönyök az Ausztriában, illetőleg az utóbb nevezett országokban érvényes illetéki szabályok szerint járó bélyegilleték alá esnek, mely illeték akként rovandó le, hogy a fél azon hatósághoz, melyhez a távirati sürgöny intéztetett, a sürgöny elküldése után 8 nap alatt egy a sürgöny tartalmát magában foglaló és a megkivántató osztrák, illetőleg bosznia-herczegovinai bélyegjegygyel — vagy az ennek megfelelő pénzösszeggel — valamint következő felirással: »Erfüllungsstempel für das Telegramm nachstehenden Inhalts« ellátott külön irásbeli beadványt beküldeni tartozik. (Pénzügyministeri rendeletek: 1882. évi P. Közl. 24. sz. 563. l., illetőleg 1884. évi P. Közl. 29. sz. 817. lap.)*

Bélyegilletékek lerovása peres beadványok és azok mellékletei után.

26. §. A polgári törvénykezési rendtartás határozatai szerint pertári kezelés alá tartozó rendes perekben a pertárba benyujtandó beadványok összes példányai, felzetei és mellékletei után járó bélyegilletékek ugy rovandók le, hogy a beadvány első példányára annyi értékü bélyegjegy ragasztandó, mennyi a fennálló törvények és szabályok értelmében az összes példányokra, felzetekre és mellékletekre megkivántatik.

Oly esetekben, midőn az igy alkalmazandó bélyegjegyek az első példányon el nem férnek, ehhez egy külön, tiszta (bélyegmentes) iv füzendő, és a bélyegjegyek erre ragasztandók fel. Ezen iven a perirat (beadvány) iktató-száma kitüntetendő és a felhasznált bélyegjegyek egyenkint a hivatali pecséttel átbélyegzendők.

A pertárnok köteles, az — 1883. évi XLIV. t.-cz. 101. §-ában — megállapitott birság (1—50 frt) terhe alatt a 2-od és 3-ad, s a többi példányok s felzetek és azok mellékleteinek számát az első példányra pontosan feljegyezni, és ezen feljegyzés helyességét neve aláirásával bizonyitani.

A nem pertárilag kezelendő bárminemü más ügyekre a jelen §. rendelkezése ki nem terjed. (1881 : XXVI. t.-cz. 16. §.)[1])

[1]) Ennek a szakasznak a rendelkezése szerint lerovott bélyegilletékről a felek kivánatára egy általuk bélyegmentesen beterjesztett felzeten az arra vezetendő beadványi iktató-számnak feltüntetése mellett hivatalos igazolvány adandó. (1881 : XXVI. t.-cz. 13. §.)

Bélyegilleték lerovása birói szemle vagy tanukihallgatás esetében.

27. §. Ha a bizonyitó fél közbenjötte nélkül tartatik birói szemle, tanuk vagy szakértők kihallgatása, akkor a felvett jegyzőkönyv után járó szabályszerü bélyegilletéket a bizonyitó fél vagy képviselője oly esetben, midőn a perrend szerint a felek részéről észrevételezésnek van helye, az észrevételezésre kitüzött határnapon, oly esetben pedig, midőn az észrevételezésre perrend szerint külön határnap nem tüzendő ki, a tanukihallgatás, illetve a birói szemle után hozott határozat kihirdetése alkalmával, vagy ha az kézbesittetik, ennek kézbesitése után három nap alatt köteles a per biróságának bélyegjegyekben beszolgáltatni.

A beszolgáltatott bélyegjegyek a birói szemléről vagy tanukihallgatásról felvett jegyzőkönyvre ragasztandók, és a biróság által hivatalosan átbélyegzendők. (1881. évi XXVI. t.-cz. 17. §.)

Bélyegilleték lerovása belföldi váltóknál.

28. §. Belföldön kiállitott váltók után járó bélyegilleték, csak kincstári váltóürlapok használata által róható le, melyeken a megfelelő bélyeg már benyomva találtatik. Magán-váltóürlapok használata csak ugy engedtetik meg, ha valamely kir. adó-, vagy a pénzügyminister által a felülbélyegzéssel megbizott más hivatal vagy hivatalos közeg által aláirás előtt átbélyegeztetnek.

Egyébként magán-ürlapokon, vagy másként kiállitott váltók, habár azok a szabályszerü bélyegjegyekkel el is láttattak, nem bélyegzetteknek lesznek tekintendők. (1881 : LXIII. t.-cz. 2. §., 1881. évi XXVI. t.-cz. 4. §.) (v. ö. 43. §.)

Azon rendelkezés, hogy a belföldön kiállitott váltók után járó bélyegilleték csak kincstári bélyegzett váltóürlapok használata által róható le, nem zárja ki azt, hogy az I. fokozatnak megfelelő bélyeggel ellátott kincstári váltóürlapok a II. fokozat alá eső váltók kiállitására is használtassanak; ilyen esetben a kincstári váltóürlapokon benyomott bélyeg csekélyebb értéke és a II. fokozat szerinti illeték mérve közt mutatkozó különbözet a magán-váltóürlapok használatánál fentebb előirt módozat alkalmazása mellett bélyegjegyek felhasználása és ezeknek a váltók aláirása előtt való hivatalos átbélyegzése által egészitendő ki. A hivatalos felülbélyegzés azonban csak akkor eszközölhető, ha ugy az illeték mérve, mint azon körülmény is, hogy a váltó valóban a II. fokozat szerinti illeték alá esik, annak tartalmából biztosan megállapitható. (1884. évi Pénzügyi Közlöny 780. lap.)

Jegyzet. *A váltók felülbélyegzésével eddig következő kir. postahivatalok bizattak meg:*

1. a fővárosban: Budapest-főposta, Budapest-vár, Budapest-viziváros, Budapest-Józseftér, Budapest-Lipótváros, Budapest-Terézváros.

2. a vidéken: az ujpesti, zay-ugróczi és az oszlányi kir. postahivatal. (1885. évi Pénzügyi Közlöny 170. lap.)[1–2]

Belföldi váltók után járó illeték mikénti pótlása.

29. §. Ha a váltó oly nagy összegről szól, hogy annak a kincstári váltó-ürlapokon

---

[1]) I. fok alá tartozó váltónál, ha az illeték 15 frtot nem halad meg, csak is oly ürlap vehető igénybe, melynek bélyege a váltóbeli összegnek megfelel; csekélyebb bélyegü váltóürlapnak olykép való használata, hogy a hiányzó összeg bélyegjegyek felragasztása által pótoltatik: lelet tárgyát képezi, (1882. évi 17653. sz. p. m. r. P. K. 159. R. T. 322. l.) a mikor is a felragasztott bélyegekre nézve a 106. §. g) pontja alkalmazandó.

[2]) Minden váltómeghosszabbitás illeték alá esik; még pedig az I. fokozat szerint, ha a meghosszabbitott fizetési határidő hat, illetőleg — külföldön kibocsátott váltóknál — tizenkét hónapot meg nem halad; minden egyéb esetekben a II. fokozat szerint (Ill. dijj. 98. t. 2. jegyzet).

Váltómeghosszabbitás esetén a váltóilleték pótlása, illetve az ujabb illeték lerovása akár kincstári, akár magán-váltóürlapon állittatott ki a váltó, bélyegeknek a váltó hátára felragasztása s azoknak hivatalos felülbélyegzése által történik. (1884. évi Pénzügyi Közlöny 780. lap. Ill. szab. 28. §.)

benyomva lévő legmagasabb bélyeg (30 K) sem felel meg, az illeték hiányzó része a váltó aláírása után legkésőbb 8 nap alatt valamely adóhivatalnál készpénzben való befizetés által pótlandó.

Ugyanezen eljárásnak van helye azon esetekben is, midőn az I. fokozat szerint bélyegzett váltó-ürlapon eredetileg helyesen kiállitott váltó illetékét a fennálló szabályokhoz képest utólag a II. fokozat szerint pótolni kell. (1871 : LXIII. t.-cz. 3. és 5. §§.)

Mindazon esetekben azonban, midőn :

a) *az I. fokozat alá tartozó és a 28. §. értelmében bélyegzett magán váltóürlapokon kiállitott váltók után az illeték az illetéki dijjegyzék 98. tét. 1. és 5. jegyzet rendeléseihez képest a II. fokozat szerint pótolandó, vagy* pedig *a váltó meghosszabbitása esetében azilleték a 2. jegyzet határozatai értelmében ujólag lerovandó — s midőn*

b) *a II. fokozat alá eső, nemkülönben az I. fokozat alá tartozó és kincstári bélyegzett váltóürlapokon kiállitott váltók meghosszabbittatnak s azért az idézett tétel 2. jegyzete szerint ujabbi illeték lerovásának kötelezettsége áll be — a pótlandó, illetőleg szabályszerüen járó ujabbi illetéket az emlitett 98. tétel 1. jegyzetében előszabott eljárás szerint bélyegjegyek használata által kell leróni. (1884. évi Pénzügyi Közlöny 780. l.)* [1–2]

Bélyegjegy felragasztása külföldi váltókra.

30. §. Külföldön kiállitott váltóknál a bélyegjegy a váltó hátlapján ragasztatik fel, közvetlen a netalán rajta létező külföldi hátirat vagy iratok alatt, és vagy a 28. §. rendelése szerint felülbélyegzendő, vagy pedig a bélyegjegyen a kelet és névaláirás keresztül vezetendő azon egyén részéről, a ki belföldön a váltóra vonatkozólag jogérvényes cselekményt legelébb foganatositand, vagy ez iránt mást, a váltón megbiz. Ha pedig ily cselekmény még nem történt volna, külföldön kiállitott, de belföldön fizetendő váltóknál az elébbi mód szerinti illetéklerovás a váltónak a belföldre lett átszármaztatásától számitandó 14 nap lefolyása előtt annak részéről teljesitendő, kinek kezei közt a váltó a bélyegkötelezettség beálltakor létezik. (Illetéki dijjegyzék 98. tétel, 3. jegyzete.) [1]

Bélyegilleték készpénzben fizetése váltóknál.

31. §. Ha a szabályszerü váltóbélyeg 50 K-nyi összeget meghalad, az illetéklerovás az adóhivataloknál készpénzben való befizetés utján is teljesithető, mely esetben a befizetést tanusitó hivatalos elismervény a váltó-ürlapra, s a külföldön kiállitott váltóknál szintén ugyanezekre rávezetendő.

Bélyegilleték lerovása kereskedői kötjegyek, utalványok és az előlegezési üzletről kiállitott kötvényeknél.

32. §. Kereskedői kötjegyeknél, (v. ö. 59. tét.) s utalványoknál, (v. ö. 93. tét. 2. a. pt.) továbbá a kereskedők által árukra vagy értékpapirokra adott előlegről kiállitott kötvényeknél a bélyegilleték akként rovandó le, hogy oly esetben, midőn nyomtatott minta nem használtatik, a megfelelő bélyegjegy az okirat első lapjára előzetesen felragasztassék és

---

[1]) Váltó-illeték pótlása látra és látutánra szóló, magán váltóürlapokon kiállitott váltók után, ha a váltó hat hónapig, illetőleg 12 hónapig fizetés végett be nem mutattatott, bélyegjegyeknek a váltó hátára felragasztása s azok felülbélyegzése által történik. (1884. évi Pénzügyi Közlöny 780. l.)

[2]) Váltóilleték pótlása a magán-váltóürlapra kiállitott váltó alapján való előjegyzés vagy bekebelezés esetén bélyegjegyek felragasztása s azok felülbélyegzése által történik. (1884. évi P. K. 780. l.)

[1]) Külföldi váltók után a meghatározott illeték akkor is teljes összegben jár a magyar államkincstárnak, ha a váltó a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok területén keresztül jött be a magyar korona területére és az ilyen váltó után a monarchia másik államterületén bélyegilleték nem rovatott le. (1884. évi Pénzügyi Közlöny 557. lap.)

az okirat szövegének első sora, a bélyegjegy alsó szines részén keresztül irassék. Ha pedig nyomtatott minta használtatik, a 36. és 42. §§-ban megállapitott eljárás követendő.

Az 1875 : XVI. t.-cz. rendelkezései ezen §. intézkedései által nem érintetnek. (1881 : XXVI. t.-cz. 5. §.)[1–2])

Bélyegilleték lerovása számlák s ehhez hasonló iratoknál.

33. §. Kereskedők és iparüzők által saját üzletükből származó követelések iránt kiállitott számlák, jegyzékek, kimutatások vagy hasonló iratok, továbbá bankárok, pénzváltók, pénz- és hitelintézetek s egyébb vállalatok leszámitolási jegyei, nemkülönben a szállodák és vendéglők üzletében aláirás és kiegyenlitési bizonylattal, vagy ezek nélkül kiállitott számlák és számla-másolatok, végre oly könyvecskék után, melyekbe a kereskedők és iparüzők által felek részére szállitott vagy kiszolgáltatott áruczikkek, teljesitett munkák vagy egyéb üzletbeli szolgáltatások s ezekből származó követeléseik bejegyeztetnek: a megfelelő bélyegjegyek ugy a számlák, valamint a könyvecskék első lapjára felragasztandók, s a számla vagy könyvecske egyik tételével keresztül irandók; ha pedig nyomtatott minták használtatnak, a 36. és 42. §§-ban megállapitott eljárás is követhető. (1881 : XXVI. t.-cz. 6. §.) [1])

Bélyegjegy felragasztása a fuvarlevelekre.

34. §. Szállitó- (fuvar-) leveleknél a bélyeglerovás a szövegnek a bélyegjegyen való keresztül vezetése nélkül is megtörténtnek tekintetik, ha a szállitmány átvételekor a bélyegjegyen az átadás kelte keresztüliratik, még pedig az évszám végszámjegye, és a hónap betüvel; m. kir. postai szállitásoknál a szállitó-levéltől járó bélyegilleték bélyegzett ürlapok használata által rovandó le. (v. ö. 78. tét. I. A. b.)

A vasuti fuvarlevelektől a bélyeg- és illetékszabályok értelmében járó 2, illetve 10 filléres bélyegilleték kincstári bélyegzett

---

[1]) A részletügyletek után, valamint *értékpapirok és árukra adott kölcsönök, illetve előlegek után járó illeték* lerovására nézve az 1887 : XLV. t.-cz. 13. §-a a következőket rendeli:

Mindazon kereskedelmi czégek (kereskedők és kereskedelmi társaságok), a melyek az 1883. évi XXXI. t.-cz. alapján szabályozott részletügyletekkel foglalkoznak és a melyek állami vagy egyéb értékpapirokra, vagy árukra kölcsönt, illetve előleget adnak, tartoznak:

a) a részletügylet megkötéséről kiállitandó okirattól (részletiv) (v. ö. 1. tét.) és az egyes részletfizetésekről kiállitandó nyugtától; (v. ö. 101. tét.)

b) a kölcsön vagy előlegezési ügyletről bármely alakban és elnevezés alatt kiállitott okirattól, és az ügylet minden meghosszabbitásától a fennálló bélyeg- és illetékszabályok értelmében az okirat természetéhez képest járó bélyegilletéket minden hó leteltével 14 nap alatt készpénzben befizetni.« A befizetés módjára nézve l. a 64. tételhez 1. sz. alatt fűzött törv. szakaszt.

[2]) Az 1875 : XVI. t.-cz. a budapesti áru- és értéktőzsde, valamint a vidéki termény- és gabonacsarnokok választott biróságai előtt felvett jegyzőkönyvek, kötött egyességek és általuk hozott itéletek, valamint az előttük használt kereskedelmi levelek és a náluk alkalmazott alkuszok könyvei-, naplókivonatai és kötleveleinek bélyegilletékéről rendelkezik ugy, a mint azok az illetéki díjjegyzék megfelelő helyein beosztva találhatók. A törvények teljes szövegét l. V. alatt.

[1]) A 2 és 10 filléres számlabélyegeknek bélyegjegyekben való lerovása helyett, 1890. november 1-től kezdve, a kitöltetlen számla-ürlapok a budapesti m. kir. bélyegraktárral kapcsolatos bélyegjelzési hivatalnál dombornyomásu szines bélyegjelzéssel láthatók el. Ügyfelek, kik a lerovás e módját akarják igénybe venni, a bélyegjelzéssel ellátandó számlák számát, a benyomandó bélyeg nagyságát és a bélyegilleték összegét feltüntető s két példányban kiállitandó bélyegmentes nyilatkozatot tartoznak a budapesti m. kir. állampénztárnál bemutatni, s a bélyegilleték összegét ugyanott előzetesen befizetni. A bélyegjelzés a nyilatkozatnak visszaadott, s a befizetést igazoló megjegyzéssel ellátott példánya alapján teljesittetik. A bélyegjelzéssel ellátott, de használhatlanná lett számla-ürlapok bélyegértéke ugyanazon bélyegjelzésnek uj számlaürlapokra való rányomása által térittetik meg. (1890. é. 91644. sz. p. m. k. P. K. 632. R. T. 1782. l.)

ürlapok használata által rovatik le; ehhez képest vasuti fuvarlevelet egyedül kincstári ürlapon szabad kiállitani.

Az ürlapok elkészitése, kiadása, valamint azok kötelező használatba vételének időpontja és közelebbi szabályozása iránt a pénzügyminister a kereskedelmi ministerrel egyetértőleg rendeleti uton intézkedik.

Egyuttal felhatalmaztatik a nevezett két minister, hogy a kincstári bélyegzett ürlapok kötelező használatát a körülményekhez képest esetleg más számitási vállalatok fuvarleveleire is kiterjeszthesse. (1887. évi XLV. t.-cz. 15. §.)

Különböző fuvarlevelek alkalmazandók (az ugynevezett nemzetközi fuvarlevelek) a nemzetközi egyezmény hatálya alá tartozó forgalmakban, valamint a nemzetközi fuvarozás szempontja alá nem eső azon forgalmakban is, melyekben a német vasutigazgatóságok egyletének üzletszabályzata érvénynyel bir: és különbözők a belforgalomban, valamint a magyar és osztrák vasutak egymásközti forgalmában.

Ellenben a Szerbia-, Bulgária- és Törökországgal való forgalmakban, melyek az 1891. évi május hó 1-eje óta érvényes keleti köteléki üzletszabályzat hatálya alá esnek, ezentul is a kincstári bélyegnyomással el nem látott eddigi fuvarlevelek maradnak használatban.

A nem kincstári ürlapon kiállitandó fuvarlevelek után a szabályszerü bélyegilleték ezentul is bélyegjegyek felragasztása által rovandó le akként, hogy a bélyegjegy vagy szabályszerüen keresztüliratik, vagy pedig a szállitmányt átvevő vasuti állomás közegei által az állomási pecséttel felülbélyegeztetik.

A fuvarlevelek ára a benyomott bélyeg értékén felül.

a) a nemzetközi gyors- és teheráru-ürlapokra 1000 darabonként 23 K 98 f, a kicsinyben való eladásnál 3 f darabonként;

b) a belforgalomban és a magyar-osztrák forgalomban használandó gyorsáru-fuvarlevelek és másodpéldányok ára 1000 darabonként 13 K 54 f, darabonként 2 f; a teheráru-fuvarlevelek és másodpéldányok ára pedig 1000 darabonként 9 K 64 f, darabonként 1 f, tehát egy darab 10 f-es bélyegü belföldi gyorsáru-fuvarlevél ára 12 f s egy darab teheráru-fuvarlevél ára 11 f. Az a fél, a ki, és az a vasuti intézet, a mely a központi bélyegraktárnál, illetve valamely kir. adóhivatalnál 1000 darab fuvarlevelet egyszerre vásárol, a vásárolt ürlapokba benyomott bélyegek értékéből 1½%*-tóli tőzsdedij-jutalékot élvez (K. M. 1889. évi 9543.) (P. K. 366. R. T. 278. l.), továbbá 1892. évi 88464 (1893. évi P. K. 12. l., 1892. évi R. T. 3335. l.) és 1893. évi 53901. (P. K. 642.* l., *R. T. 1924.* l. *rendeletek).*

A fuvarlevelekre könyvnyomdailag kivánt rányomatások a m. kir. államnyomda által is teljesittetnek, ha a megrendelés teljes 2000 darabban megszabott csomag szerinti egységekben történik, s ha a rányomatási munkadijak, melyek 2000 darab fuvarlevélnél azok egyik oldalára tett rányomatásért 4 koronában, mindkét oldalra tett rányomatásáért pedig 6 koronában vannak megszabva, a megrendelés átadásakor az illető hivatalnál előre fizettetnek. Az ily megrendeléseknél a feleket a tőzsdedij is megilleti (16093/89. P. M., P. K. 336. R. T. 278. l.)

Vaspálya- és gőzhajótársulatok felülbélyegzési joga.

35. §. Vaspálya- és gőzhajótársulatoknak közvetlen felelősség terhe alatt megengedtetik, hogy szállitóleveleken a szabályszerüleg keresztül nem irt bélyegjegyeket, állomási pecsétjökkel, saját közegeik által felülbélyegeztethessék.

Okirat-ürlapok felülbélyegzése.

36. §. Azon ürlapok könyebb használása tekintetéből, melyek bélyegköteles okirat kiállitására szánvák, megengedtetik, hogy az ürlapon a felhasználandó bélyegjegy, az okirat kiállitása előtt *a 42. §. határozatai értelmében*, **a** kir. adóhivatal által felülbélyegeztessék.

Bélyegilleték lerovása marha- és lóleveleknél.

37. §. A marha- és lólevelek után járó bélyegilleték csak kincstári bélyegzett ürlapok használata által róható le.

Az ebbeli ürlapok a községek elöljáróinak, illetőleg vásárjog birtokosainak, utólagos leszámolás kötelessége mellett, az adóhivatalok által kellő számban kiszolgáltatandók.

A marhalevelek kiállitásával megbizott közegek azért a kincstárból a bélyegárudáknak járó tőzsdijt nyerik. (1875. évi XXV. t.-cz. 15. §.)

A marhalevelek csak bélyeges kincstári ürlapokon állithatók ki, melyeknek alakját és kezelési módját, nemkülöben a marhalevelek érvényességének idejét s azt, hogy külföldi marhalevelek minő alakban fogadhatók el, a pénzügyminister s a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister rendeletileg állapitják meg.

Ha a marhalevélbe jegyzett állatok darabszáma szerint fedezendő bélyegilleték többet tesz, mint azon bélyegérték, melyről a marhalevél szól, a fizetendő többlet a marhalevélre még a kiállitás előtt bélyegjegyekben felragasztandó, s minden bélyegjegy szines alsó része a kiállitás keltével és a kiállitó nevével keresztülirandó.

Hasonló módon rovandó le a külföldön kiállitott s a belföldön elfogadhatóknak nyilvánitott marhalevelek után járó bélyegilleték is, mielőtt a belföldön használatba vétetnék. Ezen marhalevelekre felhasználandó bélyegjegyek a kiállitás ideje helyett a használatba vételnek, illetőleg az azt megelőző bemutatásnak keltével s azon község elöljárójának nevével irandók keresztül, amely községben használatba vétetnek.« (1887 : XLV. t.-cz. 16. §-ából.) [1–2]

[1] Az 1890 : XVII. t.-cz. 37. §-a alapján uj mintáju s értékosztályzatu bélyeges kincstári marhalevél-ürlapok bocsáttattak forgalomba. (99149/1900. sz.)

[2] A külföldön kiállitott marhalevél a belföldi forgalomban használatba vétel előtt az illető marhalevélkezelőnek bemutatandó, ki a megfelelő értékü bélyeget ráragasztja és azt a keltével és nevével átirja. Ha azonban a külföldről hozott állatot a fél *haza* hajtja, akkor a külföldi marhalevelet bélyeglerovás czéljából nem tartozik bemutatni; de ha *máshová* szállitja, eladja vagy levágatja, a szállitás, eladás, illetve levágatás helyén tartozik a bélyeglerovásnak megfelelni.

Az állatok darabszáma szerint fizetendő többlet a marhalevél hátlapjára ragasztandó, mely czélból szükség esetén a marhalevél egy tiszta lappal megtoldandó, s a bélyegek mindegyike a keltével és a kiállitó nevével átirandó.

Különböző faju, vagy egy faju, de különböző jegyü állatok egy marhalevélre nem jegyezhetők.

Ha a marhalevélre jegyzett állatoknak csak egy része adatik el, ezekre a vevő által uj marhalevél váltandó, az eladott darabok pedig az eredeti marhalevél hátlapján lejegyzendők, az utolsó részlet eladásánál az eredeti marhalevél bevonandó. (40000/1888. F. I. és K. M. rend.)

Kereskedelmi és iparkönyvek felülbélyegzése.

38. §. A bekötött bélyegköteles kereskedelmi és iparkönyvekre nézve különösen megjegyeztetik, hogy aki ezeknél a felülbélyegzést eszközöltetni kivánja, tartozik a könyv első lapján annak rendeltetését kijelenteni, vajjon az, mint főegyenlegi számla (saldo conto), forgalmi számla (conto corrente) vagy egyéb kereskedelmi és iparkönyvképen fog-e használtatni, valamint a könyv iveinek összes számát, az évet, hónapot és napot megjelölni, s ebbeli állitásainak valóságát, felelősség terhe alatt, sajátkezü aláirásával megerősiteni; továbbá egy szál erős fonalat a könyvön keresztül füzni akképen, hogy annak egyik vége, a könyv első, másik vége pedig utolsó lapján keresztül érjen.

Az akképen elkészitett könyv a kir. adóhivatalhoz viendő, ahol is megvizsgáltatik, vajjon a fent érintett feltételek kellőkép teljesitvék-e, különösen a fonal czélszerüen van-e keresztül füzve, s illetékröviditės ellen nyujt-e biztosságot, továbbá az első lapon már felragasztott bélyegjegyek megfelelnek-e a könyv minőségéhez és tartalmához képest lerovandó illetéknek? (v. ö. 45. §. és 58. tét.)

Ha a hivatal az emlitett feltételeket

kellőleg teljesitve találja, a fonal egyik végét a könyv első, másik végét pedig utolsó lapján pecsétviaszszal a hivatalos pecsét rányomásával megerősiti és azután a bélyegjegyek felülbélyegzését eszközlendi.

Külföldi okiratok bélyegkötelezettsége.

39. §. A külföldön kiállitott okiratok, melyek minőségüknél fogva belföldön kiállittatásuk esetében bélyegkötelezettség alá esnének, ha belföldön érvényes jogügyletet tartalmaznak, belföldre történt átszármaztatásuk után harmincz nap elforgása alatt, sőt még ezen határidő eltelte előtt is, előbb mintsem hivatalos használat alá kerülnének, vagy mielőtt a bennök foglalt kötelezettség teljesittetnék, avagy általuk bármely jogérvényes cselekmény eszközöltetnék, a megfelelő bélyegjegyekkel ellátandók, s ezek hivatalosan felül is bélyegzendők. (v. ö. 22. §. 4. pt.) [1–2]

Hivatalos felülbélyegzést teljesitő közegek.

40. §. A hivatalos felülbélyegzés, amennyiben erre nézve már a megelőző §§-ok külön rendelkezést nem tartalmaznak, teljesittetik:

1. A 22. §. 1., 2. és 4. pontjában és a 25. §-ban emlitett beadványok, mellékletek és iratokra nézve, melyek biróságok, hatóságok és hivatalokhoz érkeznek, továbbá a 22. §. 5. pontjában és a 27. §-ban emlitett jegyzőkönyvekre, végre a 24. §-ban emlitett bejegyzési illetékekre nézve a biróságok, hatóságok és hivatalok iktatói és kiadóhivatalai, pénztáraknál pedig a számfejtéssel megbizott közegek és távirati kérvényeknél a távirdai tisztviselő által.

2. A 22. §. 3. pontja alatt emlitett okiratok, valamint a 30. és 39. §§-okban érintett külföldi váltók és egyéb a külföldön kiállitott okiratoknál a kir. adóhivatalok által, melyek a felülbélyegzés foganatositása előtt saját felelősség terhe alatt kötelesek arról is meggyőződni, vajjon ezen váltók és okiratokra felragasztott bélyegjegyek megfelelnek-e az azoktól lerovandó szabályszerü illetéknek.

Hivatalos felülbélyegzés feltételei.

41. §. A felülbélyegzés csak akkor foganatositható:

a) ha a bélyegjegy sérületlen és annak semmi nyoma nincs, hogy az előbb már használtatott volna;

b) ha a 22. §. tartalmához képest a bélyegjegy keresztül irása elmaradhat;

c) ha az irat vagy okirat felülbélyegzés végett a 23. §. szabályaihoz képest a megállapitott határidőn belül mutattatott be.

Ha ezen feltételek meg nem tartattak, a felülbélyegzés nem teljesitendő, sőt ha szabály-áthágás esete forog fenn, leletfelvételnek lesz helye, mely a nem teljesitett felülbélyegzés okának előadásával, további intézkedés végett az illetékkiszabásával megbizott hivatalhoz átteendő.

Ezen szabályok pontos megtartásáért a 40. §-ban megnevezett hivatalok vezetői felelősek: azon biróságoknál, hatóságok-

[1]) A Bosznia- és Herczegovinában kiállitott s az ottani szabályoknak megfelelőleg bélyegzett okmányokra nézve is ez a szakasz alkalmazandó, (1885. 63474. sz. p. m. k. 86. évi P. K. 158. l.) viszont azonban a magyar birodalom területén kiállitott s a kiállitás alkalmával magyarországi bélyeggel ellátott okiratok a megszállott tartományokba történt átvitelük alkalmából az ottani bélyegszabályok szerint ujból felbélyegzendők. Ha azonban a közös nyugdijalap terhére a *bosznia-herczegovinai pénztáraknál utalványozott* összegről szóló nyugták *ugyanezen tartományok területén állittatnak ki,* akkor azokon a bélyeg csakis a bosniai bélyegszabályok értelmében rovandó le. (1885. évi 63487. sz. p. m. k. 1886. é. P. K. 159. l.)

[2]) Külföldi nyereménykölcsönökre vonatkozó papirok az 1889. évben az 1889 : IX. t.-cz. 3. §-ának *f)* pontja alapján a III. fok. szerinti voltak bélyeggel ellátandók, miból az is következik, hogy másnemü külföldi értékpapirok Magyarországon bélyeglerovás nélkül hozhatók forgalomba. (14593 1895. P. M.)

nál és közhivataloknál pedig, hol segédhivatalok nem léteznek, maga a biróság, hatóság vagy közhivatal főnöke felelős.

Hivatalos felülbélyegzés.

42. §. A felülbélyegzés az arra kötelezett hivatalos személy által akként eszközlendő, hogy az iratra felragasztott bélyegjegyek mindegyike az átbélyegzés napját jelző hivatalos pecséttel átüttessék; ilyen időjelző pecsét hiányában pedig, a bélyegjegyeknek hivatalos pecséttel való átütése mellett, egyszersmind az egyes bélyegjegyek felső részén az átbélyegzés napja téntával rájegyeztessék.

A felülbélyegzésre használt pecsét fele részét — időjelző átbélyegzőknél tehát az időt kitüntető számokat is — a bélyegjegy alsó részén, másik fele részét pedig az iraton tisztán kell lenyomni.

A felek kivánságára a bélyegjegyek átbélyegzése jelenlétükben teljesitendő. (1881 : XXVI. t.-cz. 4. §.) (v. ö. 21. §.)[1]

A felülbélyegzésnek rendszerint előbb kell megtörténnie, mint az irомány az iktatóhivatalból kikerül. A kiadóhivatalok tehát kötelesek felügyelni arra, hogy a felülbélyegzés kellőleg teljesittetett-e, valamint arra is, hogy a netalán elmulasztott felülbélyegzés az irомány kézbesitése, vagy az irattárba tétele előtt utólag teljesittessék.

Pénztáraknál a felülbélyegzést a naplóba vezetése előtt kell foganatositani.

A bélyegjegy mikor tekintendő nem létezőnek.

43. §. A bélyeg nem létezőnek tekintendő és az irattal, melyre a bélyegjegy felragasztatott, mint bélyegtelennel kell elbánni:

a) ha a bélyegjegy alakjára nézve csonka;

b) ha a bélyegjegy alkatrészei egymástól elválasztattak és ismét összeillesztettek;

c) ha a bélyegjegy az illetékköteles iratra nem szabályszerüleg ragasztatott fel;

d) ha a bélyegjegy a keresztülirás eseteiben vagy épen nem, vagy nem szabályszerüleg iratott keresztül;

e) ha azon esetekben, midőn a keresztülirás elmaradhat, a bélyegjegy felülbélyegzése nem szabályszerüleg teljesittetett.[1]

Bélyegrövidités tényálladéka nem forog fenn, ha peres fél a felebbviteli beadványtól járó egész bélyegilletéket tévedésből nem a beadvány első, hanem másodpéldányán rótta le. (P. dt. 443. sz.)

Bélyegköteles ivek szabályszerü nagysága.

44. §. A bélyegköteles iratokhoz használandó papiriv szabályszerü nagysága 1750 négyszögczentiméter térmértéket meg nem haladhat.

Ha az okirat vagy irомány ezen szabályszerü térmértéket meghaladná, ivenkint a szabályszerü bélyegilleték rendszerint kétszeresen fizetendő, amennyiben az egyszeres bélyegilleték 1 K-nál kevesebb; azon esetekben pedig, ahol az ennyi vagy több, a szabályszerü bélyegilletéken kivül, ivenkint 1 K fizetendő.[2]

[1] Arra nézve, hogy a felülbélyegzés alá tartozó bélyegek az illető beadvány v. jegyzőkönyv mely részére ragasztandók, a szabályok kötelező intézkedést nem tartalmaznak.

[1] Amidőn a törvény rendelkezése szerint a beadványi bélyegilleték a beadvány első példányán rovandó le, — igy pertári kezelés alá tartozó perekben a periratoktól, az 1894. évi XXVI. t.-cz. 22. §-a értelmében a felebbviteli beadványtól járó bélyegilleték — a nem az első példányon lerótt bélyeg nem létezőnek tekintendő. A lelet felvétele törvényes. A szabálytalanul bár, de tényleg lerótt bélyegilleték értéke azonban a felemelt illetékbe tartozatlan fizetés — solutio indebiti — czimén beszámitandó.

[2] A papiriv térfogata akként számitható ki, ha az iv magasságát a kiterjesztett iv egész szélességével szorozzuk: például a rendes használatban forgó papiriv magassága 34, egész szélessége pedig 42 czentiméter, térfogata tehát (34 X 42) = 1428 négyszögczentiméter.

Ivek nagysága kereskedelmi és iparüzleti könyveknél.

45. §. A bekötött és hitelesitett kereskedelmi és iparkönyvektől fizetendő illetékre nézve megállapittatik, hogy az egyes ivre rótt illeték annyiszor fizetendő, a hányszor a szabályszerü iv mérvegysége, a könyv leveleinek összes térmértékben benfoglaltatik, s ezen mérvegység ivenkint 50 fillér illeték alá eső könyveknél 5040—10 fillérnyi illeték alá tartozó könyveknél pedig 2640 négyszögczentimétert tesz. Ellenben egyes ivekből álló oly ipar-feljegyzések-nél, melyek 10 fillérnyi illeték alá esnek, ha az egyes iv 2640 négyszögczentimétert meg nem halad, ivenkint 10 fillérnyi illeték, — ha pedig 2640 négyszögczentimétert meghalad, de 5040-nél kisebb, 20 fillérnyi illeték, — végre ha 5040 négyszögczentimétert meghalad, 30 f-nyi illeték fizetendő. (v. ö. 38. §. és 58. tét.)

Ha pedig egyes ivekből álló oly iparfeljegyzésekről van szó, melyek ivenkint 50 f-nyi illeték alá esnek, és ezen egyes ivek 5040 négyszögczentiméternyi térmértéket meghaladnak, minden ivtől 1 K bélyegilleték jár. (v. ö. 38. §. és 58. tét.) [1])

Egy iven több rendbeli okirat.

46. §. Ha egy iven több rendbeli okirat, irományٍ, hivatalos kiadvány vagy bizonyitvány állittatik ki, a megfelelő bélyeg és illeték szabályszerüleg mindegyik után lerovandó.

De az alkuszok naplói, melyekbe az általuk közvetitett ügyletek bevezettetnek, továbbá a bélyegköteles kereskedelmi és iparüzleti könyvek, bélyegkötelezettség tekintetében, az azokba történt minden bejegyzésre nézve, csak egy okiratnak tekintendők. — Ugyanez áll oly hivatalos jegyzőkönyvekről is, melyek ugyanazon egy ügyletről félbeszakasztva, két vagy több napon vétetnek fel és folytattatnak.

Ezen szabály azonban ki nem terjeszthető azon esetekre, midőn a polgári törvénykezési rendtartás határozatai szerint, a per folyama alatt külön jegyzőkönyvek vétetnek fel, melyek mint ujonnan nyitottak, a szabályszerü bélyeggel kellőleg ellátandók.

Több rendbeli okiratmásolatok mennyiben irathatnak ugyanazon ivre, az illetéki dijjegyzék határozza meg. (Illetéki dijjegyzék 69. tétele, 2. jegyzet.)

Több rendbeli felek közös beadványa.

47. §. Két vagy több rendbeli felek beadványa egyes beadványi bélyeg alatt csak akkor nyujtható be, ha azok a beadvány benyujtásakor oly közösségben állanak, hogy a beadvány tárgyára nézve egy személynek tekinthetők, vagy ha kérelmök rájok nézve jogközösségből származik.

Korcsmárosoknak oly közös beadványára, melyben a községi elöljáróságot az italmérési engedélyek számának leszállitását czélzó lépések megtételére kérik fel, csak egyes beadványi bélyeg jár. (P. dt. 385. sz.)

Midőn a házastársak több adásvevési szerződés alapján közös, osztatlan állapotban szereznek különböző ingatlanokat, és ezen ingatlanokra vonatkozólag közös, osztatlan állapotban ugyanegy telekkönyvi hatóságnál egy beadványban kérik a tulajdonjog bekebelezését, — ettől a bejegyzési kérvénytől járó bélyegilleték csak egyszer rovandó le. (P. dt. 503. sz.)

Ha eladók a közös tulajdonukat képezett, s általuk több vevőnek együttesen eladott ingatlanokra nézve a tulajdonjog bejegyzését ugyan egy telekkönyvi hivatal által több

---

[1]) A könyv összes leveleinek térfogata akként számitandó ki, hogy a könyv egy lapjának magasságát a szélességével szorozzuk, az igy nyert szorzatot, mely egy levélnek a térfogatát adja, megszorozzuk a könyv leveleinek (nem lapjainak) számával, s ez ujabb szorzat fogja mutatni a könyv összes leveleinek térfogatát, amely most 50 fillérnyi illeték alá eső könyveknél 5040-nel, 10 fillérnyi illeték alá eső könyveknél pedig 2640-nel osztandó, s a hányados fogja mutatni, hogy az 50, illetve 10 fillérnyi ivbélyeg hányszor jár. Ha az osztásnál maradék marad, ez után a maradék után is 1 ivre eső bélyeg számitandó.

vevő javára egy kérvényben kérik foganatosittatni, ez a bejegyzési kérvény csak egyszeres beadványi bélyeggel látandó el. (P. dt. 601. sz.)

Több rendbeli kérelem egy beadványban.

48. §. Egyes fél beadványában több kérelem egyesitése rendszerint nem szolgálhat alapul arra, hogy a bélyegilleték a kérelem száma szerint rovassék le. De azon beadványokat illetőleg, melyek telekkönyvi bejegyzésekre, vagy a váltótörvényszékek által vezetett kereskedelmi czégbejegyzésekre vonatkoznak, megjegyeztetik, hogy ha ezen beadványokban az illetéki dijjegyzék »beadványok« czimü tételében megjelölt több ilynemü hivatalos cselekmény foganatositása kérelmeztetik, akkor a beadvány első ivére azon bélyegösszeg alkalmazandó, mely a kért hivatalos cselekményektől külön járó bélyegilleték összegének megfelel. (Telekkönyvi bejegyzésekre v. ö. 13. tét. IV. 15. pt., váltótörvényszéki bejegyzésekre 13. tét. VI. 16. pt.)

Elsőbirósági itélet és a per előkészitésére vonatkozó végzés ellen egy beadványban érvényesitett felebbezésen csakis az itélet ellen irányzott felebbezésre járó bélyegilleték rovandó le. (P. dt. 165. sz.)

Bélyegmentes okiratalkatrészek.

49. §. Okirat vagy irомány alkatrészeül, melyektől külön bélyegilleték nem jár, a következők tekintetnek:

a) a már teljesen kiállitott okirathoz függesztett toldalékok, melyek által az okiratban foglalt jogügyletben a jogok vagy kötelezettségek helyére, idejére, nemére vagy terjedelmére nézve változás nem történik;

b) a meghatalmazott által kötött ügyletnek a felhatalmazó által okiratra vezetett jóváhagyása;

c) az ügyvédek és ügynökök által a helyettes kijelölése vagy a helyettesités elfogadása iránt a meghatalmazványra vezetett nyilatkozatok;

d) a kézvonásnak névaláirás általi igazolása és egy vagy több tanu aláirása;

e) az átvállalt adós részéről az engedményre vezetett elismervény arról, hogy a követelés átengedtetett és neki az uj hitelező tudtára adatott, ugyszintén a tartozás valóságának az adós általi elismerése, ha az eredeti ügylet felett okirat állittatott ki.

A kötelezvényre az aláirás megtörténte után a községi biró és körjegyző mint tanuk által rávezetett és a község pecsétjével ellátott oly bizonyitvány, melylyel azt igazolják, hogy ez a kötelezvény az adósnak felolvastatott, anyanyelvén megmagyaráztatott, és hogy az adós azt helybenhagyva sajátkezü keresztvonásával is megerősitette, bélyegmentes. (P. dt. 384. sz.)

Pontozatok bélyegkötelezettsége.

50. §. Pontozatok, melyek alatt bizonyos ügylet főpontjai felett készitett s a felek által aláirt szerződési vázlat értetik, bélyeg- és illetékkötelezettség szempontjából, valódi okiratoknak tekintendők. (v. ö. 91. tét.)

Ügyletujitás. *a)* **Váltók és szerződések meghosszabbitásai.**

51. §. A váltó és az idő lejártával megszünő szerződések minden hosszabbitása bélyegilleték tekintetében uj ügylet feletti okiratnak tekintendő.

b) **Ügyletujitás egyéb esetei.**

52. §. Az előző §-ban emlitetteken kivül:

a) szerződések megerősitése, módositása vagy megváltoztatása, ha ehhez harmadik személy járult hozzá, továbbá

b) a teljesen kiállitott okiratokhoz függesztett olynemü megállapodások, melyek által a szerződő felek harmadik személyek hozzájötte nélkül a szerződést akképen változtatják meg, hogy az előbbi jogalap helyett más jogalap, vagy a követelés főtárgya helyett más tárgy köttetik ki, — oly ügyletujjitást képeznek, mely után a jogügylet természetéhez képest

az illetéki dijjegyzékben megállapitott illeték fizetendő.

Ha azonban az 51. §-ban emlitett váltók és szerződések hosszabbitásait kivéve, — az eredeti okiraton vagy külön irományban csak a fizetési határidő, vagy a fizetés helye, vagy a kamatláb változtatása iránt történik intézkedés, akkor az ily változtatás után csak az állandó bélyegilleték fizetendő, feltéve, hogy a jogügylettől járó illeték már lerovatott. (v. ö. 83. tét.)

A jelzálogkölcsönök átváltoztatásánál kivételesen adandó bélyeg- és illetékmentességek tárgyában, az 1881 : LXX. t.-cz. a következő intézkedéseket tartalmazza :

1. §. A jelzálogintézeteknél, árvapénztáraknál, közalapoknál — *ide értve a káptalani alapokat is (1883. P. ü. Közl. 614. l.),* — takarékpénztáraknál és minden egyéb nyilvános számadásra kötelezett pénzintézeteknél fennálló jelzálogkölcsönköveteléseknek ezen testületek bármelyike utján történő átváltoztatása (conversio) alkalmával kiállitandó kötelezvények, bekeblezési engedélyek, ugy az ezek alapján eszközlendő telekkönyvi bejegyzések után a szabályszerü fokozatos — illetőleg a bejegyzési százalékos — illeték nem jár azon összegtől, mely a bekeblezett eredeti tartozásból még tényleg fennálló adósság összegét meg nem haladja, feltéve, hogy az átváltozott adósság kamatlába csekélyebb a régi tartozás után fizetett kamatlábnál, és hogy a fizetendő kamat és mellékjárulékok összege az eddig fizetett kamat és mellékjárulékok összegét meg nem haladja.

Ezen illetékmentesség az emlitett feltétel alatt a kölcsönátváltoztatási mivelet alkalmából kiállitandó engedményi okiratokra, valamint a törlési nyugtákra is kiterjed s ezen okiratok csupán az 1 K állandó okirati bélyeggel látandók el.

A bélyeg- és illetékmentességi kedvezménynek, az elősorolt feltételek alatt, az esetben is helye van, ha a kölcsönátváltoztatás nem az eredetileg érdekelt, hanem bármely más hitelintézet, mint uj kölcsönadó közbenjárása mellett foganatosittatik.

2. §. Az első szakasz alapján illetékmentességben részesülő kölcsönügyletek a pénzügyminister által rendeleti uton szabályozandó módon, az adó (esetleg a központi illetékkiszabási) hivatalnál bejelentendők.

3. §. Ezen bejelentés elmulasztása 10 K.-tól egész 200 K.-ig terjedő birsággal büntettetik.

4. §. Ezen törvény, melynek végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg, kihirdetésének napjával lép érvénybe, és 1886. évi deczember hó végéig marad hatályban.

A jelzálogkölcsönök átváltoztatásánál adandó bélyeg- és illetékmentességről szóló, az 1886 : XXXVI. t.-cz. alapján 1889. évi deczember 31-ig érvényben fentartott 1881 : LX. t.-czikknek hatálya 1895. évi deczember 31-ig oly hozzáadással meghosszabbittatik, hogy az 1881 : LXX. t.-cz. 1. §-ában körülirt feltételek alatt igényelhető bélyeg- és illetékmentesség a vasutak elsőbbségi kölcsöneinek átváltoztatásánál is alkalmazandó (1899 : XLIII. t.-cz. 1. §.).

A jelzálogkölcsönök átváltoztatásánál adandó bélyeg- és illetékmentességről szóló, 1889 : XLIII. t.-cz. alapján 1895. évi deczember 31-éig érvényben fentartott 1881. évi LXX. t.-czikknek, valamint az 1889. évi XLIII. t.-czikknek a vasuti elsőbbségi kölcsönök átváltoztatására vonatkozó határozmányainak hatálya 1900. évi deczember hó 31-éig meghosszabbittatik.

Ha nyilvános számadásra kötelezett pénzintézeteknél fennálló és az 1876 : XXXVI. t.-czikkben megállapitott feltételeknek megfelelő jelzálogos kölcsönkövetelések oly pénzintézetre ruháztatnak át, amely a fennálló törvények értelmében záloglevelek kibocsátására van jogositva, az ily átruházások szintén bélyeg- és illetékmentességben részesittetnek, még pedig az átruházott jelzálogos követelés engedményezése és bekebelezése után járó bélyeg és illetékre nézve.

A pénzügyminister egyuttal felhatalmaztatik, hogy ezt a mentességet a jelen törvény életbelépte előtti időből függőben levő ily bélyeg- és jogilletékekre is kiterjeszthesse. (1895 : L. t.-czikk.)

Az 1881 : LXX., illetőleg az 1889. évi XLIII. törvényczikk hatályának meghosszabbitásáról és a jelzálogos követelések bizonyos átruházásánál adandó bélyeg- és illetékkedvezményekről szóló 1895 : L. törvényczikk hatálya a törvényhozásnak további intézkedéseig meghosszabbittatik. (1900 : XXXV. t.-cz. 1. §.)

A convertálás esetén adandó illetékkedvezmény kieszközléséhez szükséges telekkönyvi kivonatok bélyegmentesek. (84838. 1892. P. M. sz.)

Convertálás esetén a bekebelezési kérvényen kivül bélyegmentesek a bekebelezés eszközölhetéséhez szükséges telekkönyvi kivonatok is. (87255 1898. P. M., 1899. P. K. 63. lap.)

Abban az esetben, ha a vevő a jelzálogi terhek elvállalásával veszi meg az ingatlant s külön nyilatkozatban vállal személyes fizetési kötelezettséget e terhekre nézve, ez a nyilatkozat — ha csak az adásvételi szerződés alapján ki nem szabatott már a II. fokozat szerinti illeték is, — II. fokozat szerinti illeték alá esik. (P. telj. ül. dt. V. sz.)

Az 1881 : LXX. t.-cz. által nyujtott bélyeg- és illetékkedvezmények a jelzálogkölcsönök oly átváltoztatására (conversiójára), melynél az átváltozott adósság kamatlába ugyanolyan, mint a régi tartozás kamatlába volt, nem terjednek ki, habár az átváltozott kölcsöntől fizetendő kamat- és mellékjárulékok összege a korábban fizetett kamat és mellékjárulékok összegét nem is haladja meg. (P. telj. ül. dt. VI. sz.)

Jelzálogos kölcsönköveteléseknek az 1895. évi L. t.-cz. 2. §-ában emlitett átruházása alkalmából a telekkönyvi hatóságokhoz intézett kérvények bélyegmentesek. (P. telj. ül. dt. XII. sz.)

A jelzálogkölcsönök átváltoztatása alkalmával adandó bélyeg- és illetéki kedvezmény megállapitásánál az 1881 : LXX. t.-cz. sem *a)* a lekötött uj biztositéki összegre ; sem *b)* azokra az esetekre nem alkalmazható, amelyekben jelzálogilag biztositott váltókövetelés vagy biztositéki okirat alapján bekebelezett zálogjoggal fedezett egyéb követelés tárgya az átváltoztatásnak.« (P. telj. ül. dt. XVIII. sz.)

Az 1881 : LXX. t.-czikkben biztositott illetékmentesség kiterjed vételárhátralékból eredő jelzálogkölcsön átváltoztatására is. (P. dt. 13. sz.)

Városok (községek) közönségénél fennálló jelzálogkölcsön - követelések átváltoztatása (convertálása) esetén az 1881 : LXX. törvényczikkben megállapitott illetékmentesség nem igényelhető. (P. dt. 432. sz.)

Az 1881 : LXX. t.-czikkben engedélyezett (conversionális) illetékmentesség oly gazdasági és ipari hitelszövetkezeteknél fennállott tartozások átváltoztatásánál is igényelhető, amelyek a központi hitelszövetkezetnek tagjai. Mert a törvény az illetékmentességet nem köti ahhoz a feltételhez, hogy a régi tartozás felől kiállitott okirattól s a tartozás bejegyzésétől illeték rovatott le. (P. dt. 604. sz.)

85.939. szám.
1881.

Pénzügymin. rendelet

az 1881 : LXX. t.-cz. intézkedésének szabatos végrehajtása tárgyában.

Az 1881. évi LXX. t.-cz. intézkedéseinek szabatos végrehajtása végett a következőket rendelem :

1. Mindenekelőtt figyelemmel kell lenni arra, hogy a törvény 1. §-ában kimondott illetékmentesség csakis a kamatláb kétségtelen leszállitásának feltétele alatt, és csakis azon összegre nézve igényelhető, mely a bekeblezett eredeti tartozásból még tényleg fennálló adósság összegét meg nem haladja. Ehhez képest az utóbbi összeg és conversio czéljából felvett uj kölcsönösszegek között netán mutatkozó minden többletösszeg után az általános illetékszabályok határozmányai szerint járó illeték lesz kiszabandó, ha az már bélyegjegyekben le nem rovatott volna, s ettől egyedül a tulajdonképi kölcsöntöbbletet nem képező azon összegkülönbözetekre nézve lehet eltekinteni, melyek kétségtelenül a valuta (pénzérték) netáni kiegyenlitéséből származnak.)

2. A kamatláb leszállitása végett eszközlendő kölcsönátváltoztatási ügyletek az átváltoztatási mivelethez szükséges okiratok kötelezvény, engedmény, törlési nyugta, bekeblezési engedély kiállitásától számitandó 30 nap alatt a kir. adó-, (illetve a központi illetékszabási) hivatalnál bejelentendők. Kötelesek ehhez képest a felek az ezen bejelentést tartalmazó s az emlitett okiratok eredeti példányaival és azoknak bé yegmentesen hitelesitett másolataival, a telekkönyvi kivonatokkal, valamint a netáni, egyéb igazoló adatokkal felszerelt bélyegmentes beadványt, a fent kitüzött határidőn belül azon kir. adó, (illetve a központi illetékkiszabási) hivatalnál benyujtani, amelynek kerületében a jelzálogul lekötött ingatlan fekszik

A bejelentés elmulasztása, a törvény 3. §-ában meghatározott birság kiszabását vonja maga

után; ez azonban a feleknek a törvényben kimondott illetékmentességhez való igényét, önérthetőleg nem érinti.

A kir. adó (illetve a központi illetékkiszabási) hivatal a nála bemutatott eredeti okiratokra — az ügylet minden előzetes bírálata nélkül — azonnal rávezeti a bejelentés megtörténtét tanusitó hivatalos igazolványt. a beadvány iktató-számának feltüntetése mellett és az ezen igazolványnyal ellátott eredeti okiratokat, a bejelentő félnek haladék nélkül visszaszolgáltatja.

Ennek megtörténte után alapos birálat alá veszi a kir. adó-, (illetve a központi illetékkiszabási) hivatal a nála bejelentett kölcsönátváltoztatási ügyletet, azon szempontból, vajjon az egyáltalán megfelel-e a törvény követelményeinek, illetve, vajjon a jelen utasitás 1. pontjában emlitett azon kölcsöntöbblet után, melyre az illetékmentesség nem terjed ki, lerovatott-e a szabályszerü bélyegilleték?

Az esetleg szükséges illetékkiszabás szabályszerü módon eszközlendő, s a kiszabott illetékről szóló fizetési meghagyás rövid indokolást tartalmazó értesitvény kiséretében — a feleknek azonnal kézbesitendő.

A sérelmesnek talált illetékkiszabás ellen, önként érthetőleg, az 1881 : XXXIV. t.-cz. 29. és következő §§-ban szabályozott rendes felebbvitelnek van helye.

3. Oly jelzálogkövetelések átváltoztatásánál, melyeknek összege — mellékjárulékok nélkül — a 1000 K-nát nem haladja meg, felmentem a feleket az előző pontban körülirt azon kötelezettség alól. mely szerint a bejelentést tartalmazó beadvány az igazoló adatokkal felszerelendő. Ezen követelésekre nézve, hivatalosan kell megtenni a nyomozást az iránt, vajjon az illetékmentesség feltételei fennforognak-e, s a bejelentés megtörténtét egy felzetmásolaton kell tanusitania a kir. adó-, (illetve a központi illetékkiszabási) hivatalnak.

4. Ha a kölcsönátváltoztatási mivelet telekkönyvi keresztülvitelénél az eredeti okiratokra, vagy a bejelentési beadvány felzetmásolatára feljegyzett hivatalos igazolvány alapján arról szereznek meggyőződést a telekkönyvi hatóság kezelő-hivatalai, hogy a kölcsönügylet szabályszerüen bejelentetett, az esetben a kérdéses eredeti okiratok a bélyegilleték szempontjából csak annyiban vonhatók hivatalos leletezés alá, amennyiben a törvény 1. §-ában meghatározott 1 K-nyi állandó okmánybélyeg le nem rovatott volna.

A telekkönyvi végzések azonban mindenkor szabályszerü módon közlendők a kir. adó (illetve a központi illetékkiszabási) hivatalokkal, s a végzés záradékában a bejelentési igazolvány iktató-számának feltüntetése mellett a bejegyzési illeték fejében netán megtörtént bélyeglerovásról is emlités teendő.

A kir. adó-, (illetve a központi illetékkiszabási) hivatalok a beérkezett telekkönyvi végzéseket, a 2. pontban jelzett irányban, a bejegyzési illeték tekintetéből is birálat alá veendik.

5. A kölcsön átváltoztatása alkalmából a telekkönyvi hatósághoz benyujtott és a netán felmerülő egyéb birósági beadványok az általános illetékszabályok határozmányai szerint bélyegezendők.

c) Az áru- és értéktőzsde választott bírósága előtt kötött perbeli egyezségek.

53. §. A budapesti áru- és értéktőzsde, valamint a vidéki termény- és gabonacsarnokok választott biróságai előtt a peres eljárás folyamában kötött egyezségektől, a jegyzőkönyvi bélyegilletékeken kivül csak 1 K állandó bélyegilleték fizetendő azon esetben, ha az egyezség által az eredeti jogügylet csak annyiban változtatik meg, hogy a szerződő felek az eredeti jogügyletben megállapitott jogok és kötelezettségek helyett, csekélyebb értékü jogok és kötelezettségekben állapodnak meg.

De ha az egyezség folytán az eredeti jogok és kötelezettségek értéke nagyobb lesz, a jegyzőkönyvi bélyegen felül, az ügylet minősége szerinti fokozatos illeték azon mérvben rovandó le külön, amely az eredeti megállapodást felülhaladó értéktöbbletnek megfelel. (1875 : XVI. t.-cz. 6. §-a.) (v. ö. 83. tét. *a)* és *b)* pt.)

Egy okirat több jogügylet felett.

54. §. Ha ugyanazon okiratban oly különböző jogügyletek foglaltatnak, melyek a főügyletnek egymással összefüggő alkatrészeit nem képezik, a bélyegilleték, minden egyes ügylet figyelembe vételével, következőleg a különböző ügyletektől járó illetékek teljes összegével rovatik le. Oly kikötések azonban, melyek a végetttétetnek, hogy általok a szerződésben elvállalt kötelezettségek teljesitése biztosittassék — amennyiben a főügyletről kiállitott okiratban előfordulnak — ezen ügylettől járó illeték megszabásánál számitásba nem vehetők.

Sorsjegyvásárlásra alakult csoport a vele szerződő eladóval szemben egy szerződő fél,

nek tekintendő, s a megvásárolt sorsjegyek együttes összértékétől jár a vételi illeték. (P. dt. 152. sz.)

Az özvegynek a hagyatéki tárgyalási jegyzőkönyvben tett oly nyilatkozata után, amelylyel megengedi, hogy a haszonélvezettel átvett ingóérték biztositásául az ingó értékét tulajdonjoggal megillető örökös javára a saját tulajdonát képező ingatlanain a zálogjog bekebeleztessék: fokozatos illeték kiszabásának helye nincsen. (P. dt. 263. sz.)

Ha törlési engedélylyel bizonyos eshetőségre kikötött oly kötbérösszegnek törlése is engedélyeztetik, mely kötbér a törlendő tőkével ugyanegy kötvény alapján kebeleztetett be: ez esetben a törlési engedély bélyegilletékének megállapitásánál a kötbér összege teljesen figyelmen kivül hagyandó. (P. dt. 359. sz.)

Több okiratpéldány egy jogügylet felett.

55. §. A fokozatos illeték alá eső jogügyletek iránt kiállitott okiratoknak, habár két vagy több egyenlő példányban szerkesztettek is, csupán első eredeti példánya vettetik a jogügylet természetének megfelelő fokozatos illeték alá, mig a többi példány ivenkint 1 K állandó bélyegilleték alá esik; ha azonban az első eredeti példánytól járó fokozatos illeték ennél csekélyebb összeget tesz, a többi példánytól ezen csekélyebb illetéknek csak fele jár.

E határozat alól kivétetnek mindazonáltal a váltók, melyekre nézve az illetéki dijjegyzék 98. tételének határozatai irányadók. (1868 : XXIII. t.-cz. 2. §-a.)

Az eredeti okiratpéldány bemutatásának határideje.

56. §. A szerződő felek kötelesek az 55. §-ban emlitett, s ugyanazon §. szerint illetékes bélyeggel ellátott eredeti példányokat 8 nap alatt az illetékszabással megbizott hivatalnak bemutatni, a végett, hogy ez az egyidejüleg előmutatandó eredeti első példány alapján rávezethesse azokra az első eredeti példánytól járó fokozatos illeték megtörtént lefizetéséről szóló hivatalos bizonyitványt.

Ha olyan eredeti szerződési példányok fordulnak elő, melyeken a most emlitett hivatalos bizonyitvány hiányzik, ezek után a fokozatos illeték feltétlenül háromszorosan megszabandó, s ez az illetékkötelezett felektől beveendő.

A kir. közjegyző által felvett közokiratoknál azonban elégséges, ha az arról kiadott hiteles kiadványokban a közjegyző által bizonyittatik, hogy az eredeti okirat mily bélyeggel láttatik el.

Bélyegjegyek kicserélése.

57. §. Használhatlanná vált bélyegjegyek, valamint ugyan olyan, de meg nem csonkitott bélyegzett kincstári váltó-, igérvény-, marha- és lólevélürlapok ujakkal csak azon esetben cserélhetők ki a kir. adóhivataloknál, illetve a fővárosban a közp. bélyegraktárnál, ha a szabályszerüleg felragasztott bélyegjegygyel ellátott okirat vagy iromány, illetőleg kincstári ürlap még teljesen nem állittatott ki, vagyis néválairással még nem láttatott el; kereskedelmi és iparkönyveknél pedig, ha azokban feljegyzések még nem történtek, továbbá ha a bélyegjegy sérületlen és netaláni előbbi használatnak nyomai nincsenek rajta. és ha jelen szabályoknak semminemü áthágása nem forog fenn.

A kicserélés feltételeinek megbirálása minden egyéb esetben a pénzügyi igazgatóság hatásköréhez tartozik.

A használhatlanná vált bélyegjegyek és bélyegzett kincstári ürlapokért a félnek csak hasonló nemü és értékü uj bélyegjegyeket, illetőleg bélyegzett ürlapokat szabad kiszolgáltatni, a 2 K-nál nagyobb értékü bélyegjegyek és bélyegzett kincstári ürlapok kicserélésénél az illető fél neve és lakása is a kicserélt anyagra feljegyzendő.

A kicserélésnek nem lehet helye:

a) *midőn hamisitás vagy ismételt használat gyanuja forog fenn, mely esetben a bélyeganyag lefoglalandó és a felveendő lelet kiséretében az elöljáró pénzügyigaz-*

gatósághoz további kellő intézkedés végett felterjesztendő ;

b) ha a bélyegjegy alakjára nézve csonka, vagy az illetékköteles iratra nem szabályszerüleg ragasztatott fel, keresztülirás eseteiben pedig vagy épen nem, vagy nem szabályszerüleg iratott keresztül ;

c) ha a szabályszerüleg felragasztott bélyegjegyekkel ellátott okirat vagy iromány, illetőleg kincstári ürlap már teljesen kiállitva, vagyis névaláirással van ellátva.

Jóváhagyási záradék hiánya nem jogosit a kicserélésre, ha csak be nem bizonyittatik, hogy a megkivántató hatósági helybenhagyás megtagadtatott ;

d) mind olyan iratoknál, melyekről feltehető, hogy mint mellékletek használtattak;

e) kereskedelmi és iparkönyveknél, melyekbe már feljegyzések történtek ;

f) betéti ivek, vagy első és boritékiveknél, melyeken összefüzés nyomai láthatók és azért feltehető, hogy azok teljesen kiállitott iratok részei, ideértve oly lapokat is, melyek felismerhetőleg kereskedelmi vagy iparkönyvekből származnak ;

g) féliveknél, ha alaposan vélelmezhető, hogy az irat az ivnek lemetszett másik felén folytattatott ;

h) oly irományoknál, melyek tintával vagy festékkel vannak leöntve, bemocskolva vagy oly vakarásokkal ellátva, hogy meg nem birálható, vajjon volt-e azokon már teljesen kiállitott irat vagy nem ? végre

i) a puszta névaláirással ellátott (ugynevezett »carte-blanche« vagy »carta bianca«) ürlapoknál. (P. ü. min. rend. 1882. Pénzügyi Közl. 19. szám 247. lap.)

Kincstári ürlapon kiállitott, vagy bélyegjegyekkel szabályszerüen ellátott intézvényezett, de még el nem fogadott váltónál — amennyiben használhatatlanná válik, — az ürlap, illetve a bélyegjegyek kicserélésére nézve az a körülmény, hogy az okirat a kibocsátási névaláirással már el van látva, nem képez akadályt abban az esetben, ha a váltó a kibocsátó saját rendeletére szól, a kibocsátói aláiráson kivül semmiféle további névaláirással nincs ellátva és ha a kicserélés a váltó lejárta előtt szorgalmaztatik. (1887 : XLV. t.-cz. 12. §.) [1–4]

Bélyegilleték lerovása készpénzben fizetés utján.

58. §. Okiratoktól és irományoktól az illetéklerovás rendszerint bélyegjegyek használata által történik, de az alább következő esetekben készpénzben való lefizetés által is, nevezetesen :

a) ha bizonyos okiratoktól és irományoktól az illeték készpénzben lefizetése és azoknak bélyegjegy nélküli kiadása

[1]) Számlákra és ezekhez hasonló egyéb iratokra felhasznált bélyegek, ha ez iratok aláirva nincsenek is, ki nem cserélhetők, mert ezekre nézve a 84. tét. B. 2. pontja szerint a bélyegkötelezettség tekintetében nem tesz különbséget, vajjon azok a kiállitó névaláirásával ellátvák-e vagy sem. (1885. é. 59843. sz. p. m. k. P. K. 823. l.)

[2]) Használhatlanná vált vasuti fuvarürlapok az illetéki szabályok 57. §-ának határozatai értelmében, de csakis minden darabért 1 fillér fizetése mellett, az illetékes pénzügyigazgatóság engedélye alapján, annak székhelyén lévő kir. adóhivatalnál (bélyegraktárnál), a fővárosiban a központi bélyegraktárnál cserélhetők ki, ugyanoly ürlapokért. Ürlapok bélyegekért nem cserélhetők ki. (1889. é. 16. 093. sz. p. m. k. P. K. 366. R. T. 278. l.) A kicserélés azonban mindaddig teljesitendő, mig a fuvarlevélürlapokat a vasuti felvételi pénztár a felvételi bélyeggel el nem látta. (1889. é. 88628. sz. p. m. k. P. K. 1722. l.)

[3]) A halászat gyakorlására jogositottak által elvesztett halászjegyek csakis az előirt 4 K-nás illetőleg 1 K-nás bélyegilleték ujólagos lefizetése mellett pótolhatók, ellenben az elromlott halászjegyek, ha azok 1 K-nás bélyeggel ellátott folyamodvány kiséretében az azokat kiállitó elsőfoku hatósághoz beterjesztetnek, ujabb jegyekkel, a bélyegilleték lefizetése nélkül, cseréltetnek ki. Az elsőfoku hatóságok hivatalos kezelése folyamán elrontott halászjegyürlapok az illető adóhivatalnál uj ürlapokkal kicserélhetők, ha azok még teljesen kiállitva és aláirva nincsenek. (1889. é. 23053. sz. p. m. k. P. K. 470. R. T. 1123. l.)

[4]) Közhatóságok által kiállitott okiratoknál, ha azok a feleknek még ki nem adattak ; továbbá nyugtatványoknál, melyek alaki vagy tartalmi hiány miatt a számfejtés alkalmával központi pénztárak által visszautasittatnak, ha e körülmény a nyugtán igazoltatik, a bélyegek kicserélhetők. (Bélyeganyagkezelési utasitás 71. §.)

kivételesen megengedtetik, minden ily engedély azonban közhirré teendő;

b) ha a bélyegilleték feljegyeztetik és utólagosan fizettetik be; (v. ö. 59. és 60. §§.)

c) ha a bélyeg- és illetékszabályok áthágása eseteiben a bélyegilleték utólagosan fizettetik be. [1])

Bélyegilleték feljegyzése.

59. §. A bélyegilleték feljegyzésének van helye, ha birósági peres eljárásoknál a perrendtartás határozmányai szerint hivatalból rendeltetik képviselő, vagy az egyik peres fél szegénységi jogczimen folytatja perét, végül illetékmentes és

[1]) Ily (*a)* pont) engedélylyel bir jelesül a pesti hazai első takarékpénztár (80. é. 43839. sz. p. m. r. P. K. 315.) és a pozsonyi takarékpénztár (82. é. 39574. sz. p. m. r. P. K. 775. l.) a jelzálogkölcsönök törlesztési részleteinek és kamatainak felvételéről szóló nyugták bélyegilletékének, továbbá a szegzárdi kir. selyemtenyészeti felügyelőség a selyemgubók beváltási áráról kiállitott nyugták bélyegilletékének (1890. é. 53350. sz. p. m. k. P. K. 420. l.), végül a m. kir. postatakarékpénztár igazgatósága a postatakarékpénztár cheque- és clearingforgalmában felhasznált cheque-ürlapok után az 1889: XXXIV. t.-cz. 9. §-a értelmében darabonkint járó 2 fillér bélyegilleték lerovására nézve (1891. é. 9536. sz. p. m. k. P. K. 72. R. T. 177. l.) s több nyilvános számadásra kötelezett vállalat és egylet, jelesül:

A főváros törvényhatósága engedélyt nyert arra, hogy a tulajdonát képező, vagy a kezelése alatt levő alapokat illető vagyon gyümölcsöztetése alkalmából, a fizetésre kötelezett feleknek kiállitott iratok után járó nyugta-bélyeg illetéket készpénzben fizethesse. (99527/1898. P. M.)

A közönséges jelzálogkölcsönök tőketörlesztési részleteinek és kamatainak nyugtázása után járó II. fokozat szerinti illetéknek közvetlenül való fizethetésére engedélyt nyertek: az 1892. évben a székesfehérvári takarékpénztár, a debreczeni első takarékpénztár, a pancsovai népbank; az 1893. évben a szeged-csongrádi takarékpénztár; az 1894. évben a szombathelyi takarékpénztár, a moórvidéki takarékpénztár, a pécsi takarékpénztár, a balatonmelléki takarékpénztár, a debreczeni I-ső takarékpénztár, az edelényvidéki takarékpénztár, a szentesvidéki takarékpénztár; az 1895. évben a háromszéki takarékpénztár, az eleki első takarékpénztár, a kőszegi általános takarékpénztár, a Kapuvárott székelő sopronmegyei első takarékpénztár, az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár, a balázsfalvi takarékpénztár, a szelistyei takarékpénztár és a gyanafalvi takarékpénztár; az 1896. évben a dunaföldvári népbank, a balassa-gyarmati takarékpénztár, a károlyvárosi takarékpénztár, a losonczi takarék- és hitelbank részvény-társaság, a szentesi takarékpénztár, a dunaföldvári járási takarék- és hitelbank részvény-társaság; az 1897. évben a zombori takarékpénztár, a Corvincana vajdahunyadi pénzintézet, az ujvidéki szerb kölcsönös segély- és takarékegylet, a bács-szenttamási I. magyar önsegélyző és hitelszövetkezet; az 1898. évben a hódmezővásárhelyi központi takarékpénztár, a székesfehérvári kereskedelmi bank, a dombovári takarékpénztár; az 1899. évben a kolozsvári takarékpénztár és hitelbank, a makói keresztény hitelegylet, a magyar agrár- és járadékbank részvény-társaság; az 1900. évben a sziráki takarékpénztár; 1902-ben a dunaföld vári takarékpénztár részvénytársaság.

Okiratok illetékének készpénzzel való lefizetésére engedélylyel bir: a pesti hazai első takarékpénztár (1880. évi P. K.), a pozsonyi takarékpénztár (1882. évi P. K.), a szombathelyi általános takarékpénztár és a fejérmegyei takarékpénztár (1891. évi P. K.), a jelzálogkölcsönök törlesztési részleteinek és kamatainak felvételéről szóló nyugták bélyegilletékének; továbbá a veszprémmegyei takarékpénztár a jelzálogra és közönséges kötvényekre adott kölcsönök, tőke és kamat törlesztései után járó illetéknek (1892. évi P. K.), a Szászvároson levő Ardeleana-hitelintézet pedig a jelzálogokra, váltókra és jótállási kötelezettség mellett adott kölcsönök törlesztési részleteinek és kamatainak felvételéről, az azon czélra felhasznált ürlapokon kiállitott nyomtatványok bélyegilletékének (1892. évi P. K.), valamint a szegzárdi kir. selyemtenyészeti felügyelőség a selyemgubók beváltási áráról kiállitott nyugták bélyegilletékének (1890. évi P. K.), nemkülönben a m. kir. postatakarékpénztár igazgatósága a postatakarékpénztár cheque- és clearing-forgalmában felhasznált cheque-ürlapok után az 1889: XXXIV. t.-cz. 9. §-a értelmében darabonként járó 4 fillér bélyegilletéknek lerovására nézve. (1891. évi P. K.)

Az osztrák-magyar bank engedélyt nyert arra, hogy Magyarországban és Horvátországban általa kibocsájtott cheque után az ill. dij. 59. t. 2. pontja szerint darabonkint járó 4 fillér bélyegilletéket szabadalmának lejártáig a budapesti, illetve a zágrábi m. kir. állampénztárnál készpénzben fizethesse le. (34073. 1901. P. M. sz.)

A részvényeik, illetve üzletrészeik, részjegyeik átruházása után járó II. fokozat szerinti illetéknek közvetlenül való fizethetésére a Pénzügyi Közlönyben megjelent rendeletek szerint engedélyt nyertek az 1892. évben: az

illetékkötelezett felek közt folyamatban levő peres ügyekben; de ha a feljegyzés oka elenyészik, a feljegyzésnek is azonnal meg kell szünni. (v. ö. 60. §.)

Alapperben a feljegyzési jog nincs a szegényvédő ügyvéd kirendelésétől függővé téve. (P. dt. 64. sz.)

ungmegyei takarékpénztár, az ungvári népbank, az uj-aradi takarékpénztár, a Temesváron levő délmagyarországi kőszénbánya részvénytársulat, az első temesvári takarék- és hitelegylet, az orczifalvi népbank, a nagykanizsai takarékpénztár, a kolozsvári takarékpénztár, a pozsonyi iparbank, az első vinkovczei hitelbank, a csatádi népbank, a szakálházi takarék- és előlegegylet, a temes-sághi téglagyár részvénytársaság, a temes-sághi takarék- és előlegegylet mint szövetkezet, a kézdi-vásárhelyi takarékpénztár, a torzsai takarékpénztár, a jankováczi takarékpénztár, a bács-ó-moravicai takarékpénztár, az uj-verbászi I. gőzhengermalom részvénytársulat, az első palánkai gőzhengermalom részvénytársaság, az uj-verbászi takarékpénztár, a zombori kereskedelmi és iparbank, a mezőturi takarékpénztár, a karczagi népbank, a törökszentmiklósi népbank, az ó- és török-kanizsai takarékpénztár, a verseczi hitelbank, a verseczi téglagyár és épitési társulat, az adonyi takarékpénztár; az 1893. évben a kecskeméti központi takarékpénztár, a Csongrád és vidéke takarékpénztár, a czeglédi ipar- és kereskedelmi bank részvénytársaság, a kecskeméti sertéshizlalók gőzmalmi részvénytársaság, a békéscsabai takarékpénztár, a varasdi takarékpénztár, az esztergomi kereskedelmi és iparbank részvénytársaság, a czeglédi takarékpénztár, a verseczi takarékpénztár, a mármarosszigeti népbank részvénytársaság, az alsó-kubini takarékpénztár és hitelintézet, a nagyterennai takarékpénztár, a nagybabróczi önsegélyző szövetkezet, a soroksár-haraszti-taksonyi takarékpénztár, a Paragon hirdetési részvénytársaság, a kun-szent-mártoni takarékpénztár, a karavukovai első segélyző szövetkezet; az 1894. évben: a vásárosnaményi takarékpénztár, az adavidéki közgazdasági bank részvénytársaság, a fegyverneki takarékpénztár; az 1895. évben: a kun-szentmiklós-dabas-szabadszállási takarékpénztár; az 1896. évben: a lalityi segélyző és fogyasztási szövetkezet, a bács-kulai takarék és hitelintézet részvénytársaság, a zombori export gőzmalom részvénytársaság; az 1897. évben; a corvineana vajdahunyadi pénzintézet; az 1898. évben: a szilágysomlyói közgazdasági bank részvénytársaság; 1891. évben: a losonczi takarék és hitelbank részvénytársaság, a zágrábi szerb bank részvénytársaság; az 1902. évben: a délmagyarországi bank részvénytársaság, a galgóczi takarékpénztár.

Végrehajtási eljárásban bélyegilleték feljegyzésének helye nincsen. (P. dt. 144. sz.)

A hivatalból kirendelt ügygondnokot gondnoki dijainak megállapitása iránt a bírósághoz benyujtott beadványra nézve személyes illetékmentesség nem illeti meg. (P. dt. 478. sz.)

Illetékszabás bélyegjegyzék alapján.

60. §. A bélyegfeljegyzésre jogositott fél képviselője tartozik az ügyfele részéről felmerülő minden egyes perirattól járó bélyegilletéket jegyzékbe venni, azt a perhez csatolni és a per befejeztéig a biróság felügyelete alatt pontosan folytatni. Ha ezen fél a pert megnyerte, és az ellenfél a perköltségekben is elmarasztaltatott, az emlitett bélyegjegyzék, a jogerőre emelkedett itélet kiséretében, a biróság részéről az illetékkiszabással megbizott hivatalhoz megszabás végett átteendő. [1—3]

[1]) Az illetéki szabályok 59. §-a értelmében az illetékmentes és illetékköteles felek közt folyamatban levő peres ügyekben a bélyegilleték feljegyzésének lévén helye, az emlitett szabályok 60. §-a azt rendeli, hogy a bélyegfeljegyzésre jogositott fél képviselője tartozik minden egyes perirattól járó bélyegilletéket jegyzékbe venni, azt a perhez csatolni és a per befejeztéig a biróság felügyelete alatt pontosan folytatni. E szabály alól kivételnek nem lévén helye, az eszményi bélyegjegyzék vezetésére a kincstár peres ügyeinek képviseletében eljáró uradalmi ispánok ép ugy kötelezve vannak, mint a kir. jogügyi igazgatóság is.

Az ill. szab. idézett 60. §-a értelmében tartoznak a biróságok azon esetre, ha a bélyegfeljegyzésre jogositott fél a pert megnyerte és az ellenfél a perköltségekben is elmarasztaltatott, az emlitett bélyegjegyzéket, a jogerőre emelkedett itélet kiséretében az illeték kiszabásával megbizott hivatalhoz az illeték megszabása czéljából áttenni. Az illetékkiszabást teljesitő kir. adóhivatalok pedig kötelesek a bélyegjegyzék alapján az illetéket az illető fél terhére kiszabni és annak közigazgatási uton való behajtása iránt intézkedni. A per végleges befejezése után, nevezetesen a birói végrehajtási eljárás folyamán felmerülő ily bélyegilletékre nézve a szabályokba ütköző az a gyakorlat fejlődvén ki, hogy az eszményi bélyeg a végrehajtás során felszámittatik és a befolyt perköltségekből az illető állampénztárba való beküldés végett kihasittatik: kijelentem, hogy a bélyegilleték feljegyzésének

III. FEJEZET.

Az illeték megszabásánál alapul veendő érték megállapitásáról,

Szolgáltatások értéke.

61. §. Ha az illeték alá tartozó okirat tárgyát több egyes szolgáltatás képezi, illeték az összes szolgáltatás értékétől fizetendő.

Még pedig ha a jogügylet ismétlődő szolgáltatásokat foglal magában, az érték megállapitására nézve következő szabályok szolgálnak zsinórmértékül:

a) ha az ismétlődő szolgáltatás határozott, de tiz évre nem terjedő időtartamra köttetett ki, az illeték az egész időtartamra eső pénzérték összege után fizetendő;

b) ha az ismétlődő szolgáltatás tiz évre, vagy ennél hosszab időtartamra köttetett ki, az illeték az évi szolgáltatás tizszeres értékösszege után fizetendő;

c) ha az ismétlődő szolgáltatás tartama bizonyos személy életidejére terjed ki, az illeték az évi szolgáltatás tizszeres értékösszege, és ha az emlitett szolgáltatás két vagy több személy életidejére terjed ki; a tizenötszörös értékösszeg, azon esetben pedig, ha az évi szolgáltatás értéke az egyik személy halálával csökken, az illeték az első személy haláláig kikötött évi szolgáltatás tizszeres összege, és az ezen időponttal beállandó csekélyebb évi szolgáltatás ötszörös értékösszege után állapitandó meg;

d) ha az okirat végnélküli visszaforduló szolgáltatásokat tartalmaz, vagy ha a szolgáltatás tartama határozatlan időre alakitott testület vagy intézet fennállásához van kötve; az illeték az évi szolgáltatás huszszoros összege után fizetendő;

e) ha a szolgáltatás bizonytalan időre köttetett ki, az illeték az évi szolgáltatás háromszoros értéke után jár;

f) ha pedig az ismétlődő szolgáltatás határozott időre, és ezenkivül még további bizonytalan időre is kiköttetett, az illeték mind a határozott, mind a bizonytalan időre számitásba jön; de ez esetben a *b)* pont alatt meghatározott tiz évi mértéken túlmenni nem lehet;

g) ha a tiz éven túl terjedő évi szolgáltatások nem egyenlők, a szolgáltatás egy évi értéke az összes szolgáltatások átlaga szerint állapittatik meg;

h) ha az okiratban a szolgáltatás határozott összegben nincs ugyan megállapitva, de annak legfőbb mértéke (maximum) ki van fejezve, vagy pedig két rendbeli jog avagy kötelezettség közti választás köttetett ki, az illeték az első esetben a legfőbb mérték pénzértéke, a

---

kötelezettsége a végrehajtási eljárás folyamán felmerülő bélyegilletékekre is kiterjed és ennélfogva a bélyegjegyzék a végrehajtási eljárás folyamán is vezetendő és annak befejezte után a feljegyzett bélyegilleték tekintetében az illető biróságnak az iránti határozatához képest, hogy a költségeket ki tartozik viselni, ugyanaz az eljárás követendő, mint a birói itélet vagy végzés jogerőre emelkedéséig feljegyzett bélyegilletékekre nézve. (59677/1893. P. M.)

[2]) A közadótartozások miatt ingatlanokra vezetett végrehajtásoknál az illetékmentes kincstár beadványaitól, valamint összes perirataitól járó bélyegilletéket a kincstár képviselője tartozik pontosan feljegyezni, s a per befejeztével, illetőleg a vételár felosztásakor kieszközölni, hogy azok a végrehajtási költségekkel együtt biróilag megállapittassanak, s a kincstárt illető vételári részlettel együtt az adóhivatalba szállittassanak.

Oly esetekben pedig, midőn az ingatlanokra vezetett végrehajtás annak keresztülvitele előtt beszüntettetik, vagy a feljegyzésbe vett bélyegilletékek a vételár felosztásakor fedezetet nem nyernek, a kir. adófelügyelők (most igazgatóságok) intézkedni tartoznak az iránt, hogy a feljegyzés, az illeték közvetlen kiszabása végett az illetékkiszabási (most adó-) hivatallal közöltessék. (1878. évi 36974. sz. p. ü. min. rend. P. K. 696. l.)

[3]) A bélyegjegyzék az általános birói ügyviteli szabályok értelmében a biróság által készitendő, ha a szegényjogon perlekedő maga védekezik, vagy az 1868: LIV. t.-cz. 90. §-a alapján kirendelt ügyvéd által van képviselve. (2187/1894. Ig. Min., R. T. 59. l.)

A bélyegjegyzék vezetésére a kincstár peres ügyeinek képviseletében eljáró uradalmi ispánok és a kir. jogügyi igazgatóság is kötelezve van. (59677/1893. P. M., P. K. 769. l.)

másikban pedig a választástól függővé tett nagyobb pénzérték után fizetendő.

Földbérletek után járó illeték megszabásánál a bérlő által elvállalt talajjavitás értéke illetékköteles mellékszolgáltatásnak tekintendő, kivéve, ha a talajjavitás alatt trágyázás értendő. (P. dt. 392. sz.)

Házassági szerződések megilletékezésénél a házasság tartamára biztositott évi szolgáltatások értéke az évi szolgáltatás tizszeresében állapitandó meg. (P. dt. 423. sz.)

Érték megállapitása részben meg nem becsülhető szolgáltatások esetében.

62. §. Ha a jogügylet, jogcselekmény vagy bélyegköteles okirat oly tárgyakra vonatkozik, melyeknek egy része megbecsülhető, másika nem: az illeték a megbecsülhető rész pénzértéke után szabatik meg, a meg nem becsülhető rész pedig annyiban nem vétetik számitásba, a mennyiben ez által az illeték kevesebb nem lesz, mint lenne akkor, ha az okirat csupán meg nem becsülhető tárgyakra vonatkoznék.

Az érték kinyomozása.

63. §. Ha a jogügylet tárgyát nem pénzbeli összeg képezi, hanem az egyéb megbecsülhető dolgokból áll, ugy ennek pénzértéke azon időpont viszonyai szerint határozandó meg, melytől fogva a jogszerü fél, a tárgy átadását követelni jogositva van, ennélfogva örökségeknél és hagyományoknál, a hagyatéki vagyon értékének meghatározása tekintetében, rendszerint az örökhagyó halála napja irányadó.

Ha pedig az érték kinyomozásakor az emlitett időpont nem tudatik, vagy annak még csak utóbb kell bekövetkeznie, különösen halasztó feltételhez kötött örökségeknél és hagyományoknál, ily esetekben az érték azon nap viszonyai szerint állapittatik meg, a mikor az értékkinyomozás történt. (v. ö. 138. *c)* p.)[1])

[1]) Az 1887 : XLV. t.-cz. 20. §-ának 2. bekezdése szerint a most idézett törvénynek az értékelésre vonatkozó határozmányai általában mindazon jogügyleteknél és hagyatékoknál alkalmazandók, melyek a törvény hatálya alatt kerülnek elsőfoku illetékkiszabás alá. A hivatkozott törvénynek az értékelésre vonatkozó határozatai tehát visszaható erővel ruháztattak fel.

Ingatlanok értékének megállapitása.[1])

(Az 1887 : XLV. t.-cz. 3. §. a volt 64. §. helyett.)

Az illeték kiszabásánál az ingatlan értékének vétetik; (v. ö. 63. §.)

1. adásvevéseknél, ideértve a birói árveréseket is, a vételár az elvállalt mellékes szolgáltatások értékével együtt;

2. a szerzés egyéb nemeinél:

a) jogügyleteknél a szerződésben kitüntetett, vagy annak megállapodásaiból kideritett, — hagyatékoknál a hagyatéki eljárás folyamán eszközölt leltározás alkalmával felvett becsérték;

b) az előbbi pontban meghatározott érték hiányában az illetékkötelezett felek részéről bevallott becsérték;

Az 1. és 2. pontban meghatározott értékek azonban csak azon esetben vehetők az illetékkiszabás alapösszegéül, ha azok a következő 4. §-ban megállapitott törvényszerü legkisebb értéknél nem csekélyebbek, — különben kivétel nélkül ezen törvényszerü legkisebb érték alapul vétele mellett szabandó ki az illeték. Ugyancsak a törvényszerü legkisebb érték alapján szabatik ki az illeték akkor is, ha a második pontban felsorolt becsértékek közül egyik sem áll rendelkezésre.

Viszont, ha különböző becsértékek forognak fenn, ezek közül mindig a nagyobb veendő a kiszabás alapjául, tekintet nélkül arra, hogy esetleg már a kisebb másik becsérték is meghaladja-e a törvényszerü legkisebb értéket.[2])

[1]) Az illetékszabályok 64., 65., 66., 67., 68. és 74. §§-ai az 1887 : XLV. t.-cz. 2. §-a által hatályon kivül helyeztetvén, helyettük a most idézett t.-cz. 3., 4. és 5. §§-ainak intézkedései léptek érvénybe, azért a hatályon kivül helyezett §§-ok helyett az 1887 : XLV. t.-cz. 3. és 4. §§-ait vettem fel.

[2]) Bármint állapittatott meg a leltározásnál az érték, azt a pénzügyi hatóságoknak a minimális értékekkel össze kell hasonlitaniok és az értéket annak alapján esetleg fel kell emelniök. (2572/1895. P. M., 1896. P. K. 5. l.)

Leégett fedelü ház vétele után járó illeték megállapitásánál az 1887 : XLV. t.-cz. 4. §. 2. és 3. pontjában meghatározott legkisebb értéktől eltekinteni nem lehet. (P. dt. 211. sz.)

Hagyatékok megilletékezésénél az ingatlanok értékeül a hagyatéki eljárás folyamán eszközölt leltározás alkalmával felvett becsérték helyett az örökhagyó által végrendeletileg megállapitott becsértéket alapul venni nem lehet. (P. dt. 242. sz.)

Ingatlanok legkisebb értéke.

(Az 1887 : XLV. t.-cz. 4. §-a, a volt 65., 66., 67. és 68. §§. helyett.)

A törvényszerü legkisebb érték, melyen alul az illetékkiszabás alapjául szolgáló érték összegét az előző 3-ik §. rendelkezéséhez képest nem szabad felvenni :

1. *A földbirtoknál*, az 1881 : XL. t.-cz. értelmében megállapitott kataszteri tiszta jövedelemnek *huszszoros összege ;* azonban oly földbirtoknál, mely valamely vizszabályozó vagy ármentesitő társulat kötelékébe tartozó község árterében fekszik, a tiszta jövedelemből a szabályszerü módon megállapitott vizszabályozási járulék levonásba hozandó, hacsak ez a költség az 1881 : XLII. t.-cz. 7., 14. és 15. §§-ai értelmében a kataszteri tiszta jövedelem megállapitásánál már figyelembe nem vétetett.

2. *A házbéradó alá tartozó házaknál a* megelőző évben a házbéradó alapjául vett tiszta jövedelemnek :

a) Budapest fővárosban *tizenhatszoros összege ;*

b) Budapest főváros ó-budai részében, valamint az 1868 : XXII. t.-cz. 4. §-a értelmében az általános házbéradó alá tartozó városokban és községekben — *tizenötszörös összege;*

c) másutt *tizenkétszeres összege.*

3. *A házosztályadó alá tartozó házaknál* a megelőző évre kivetett házosztályadónak — a földtehermentesitési járulékkal együtt, *hatvanszoros összege.*

4. *A részben házbéradó, részben házosztályadó alá tartozó házaknál*, a 2. és 3. pont szerint meghatározandó értékek *együttes* összege.

5. A királyi kisebb *haszonvételeknél* az 1875 : XXII. t.-cz. értelmében a járadékadó alapjául vett jövedelemnek *tizenötszörös összege.*

Ha az 1—5. pont alatt felsorolt ingatlanok, illetve dologi jogositványok bármely természetü vagy terjedelmü kapcsolat folytán együttesen ruháztatnak át : az átruházott vagyonnemek mindegyikére nézve külön-külön megállapitandó törvényszerü legkisebb értéknek együttes összege képezi azt a legkisebb értéket, melytől az illeték kiszabásánál eltérni nem szabad, hacsak a 3. §. szerint megállapitott vételár, vagy becsérték azt felül nem mulja.

Azonban az együttes átruházás tárgyát képező ingatlanok, vagy dologi jogositványok összértékének meghatározásánál nincsen helye annak, hogy az egyes vagyonnemek, illetve vagyonrészek, majd a törvényszerü legkisebb érték, majd a meglevő vételár, vagy becsérték alapján értékeltessenek, hanem az egyik vagy másik értékelési alap alkalmazása mellett kell meghatározni azt a nagyobb összértéket, mely az előző pontban foglalt határozmányokhoz képest az illetékkiszabás alapjául veendő.

Az előző 3-ik és a jelen szakasz rendelkezésének megfelelőleg az 1881 : XXXIV. t.-cz. 8. §-ának *b)* pontjában emlitett adóbizonylatok helyett oly bizonyitványok állitandók ki, melyekben a földbirtokra, a házbéradó alá tartozó házakra, és a királyi kisebb haszonvételekre nézve a megfelelő adó alapjául szolgáló és a jelen szakasz 1., 2. és 5. pontjaiban meghatározott tiszta jövedelem van kimutatva. [1—4])

Ha az örökösödési illeték kiszabása végett beterjesztett hagyatéki leltárban az ingatlanok becsértékét az örökösök bevallják és

---

[1]) Oly szőlőterületek átruházásánál, melyek annyira elpusztultak, hogy miveltetésük teljesen megszünvén, parlagon hevernek és más mivelési ág szerint nem használhatók, az 1887. évi XLV. t.-cz. 4. §-ának a minimális értéke-

ez az érték az 1887: XLV. t.-cz. 4. §-ában előirt legkisebb értéknek megfelel: a pénzügyi közegek nincsenek jogositva ezt a leltári becsértéket az 1894 : XVI. t.-cz. 42. §-a alapján megváltoztatni. (P. dt. 114. sz.)

Pénznemüek értékének megállapitása.

69. §. Ha valamely hagyaték vagy ajándék tárgyát kül- vagy belföldi arany- vagy külföldi ezüstpénz, avagy külföldi papirpénz képezi, vagy százalékos illeték alá eső jogügyletben fizetésül köttetik ki, s ezen ércz- és papirpénznemek a tőzsdei árjegyzékben előfordulnak: értékök ezen árjegyzék szerint (v. ö. 71. §.) különben pedig becslés utján határoztatik meg.

Ha pedig az emlitett ércz- és papirpénzek fokozatos illeték alá eső jogügyletekben köttetnek ki, vagy midőn értéköket telekkönyvi bejegyzéstől vagy itélettől járó illeték megszabása végett kell meghatározni: azon értékben vétetnek fel, melyben közpénztáraknál elfogadtatnak.

---

lésre vonatkozó rendeletei nem alkalmazhatók, hanem a vagyonátruházási illeték a vételár vagy a bevallott becsérték alapján szabatik meg. (1891. é. I. t.-cz. 8. §-a.)

[2]) Ha a vizszabályozási költségjárulékokat levonásba vétetni kivánják, kötelesek az érdekelt felek az illető vizszabályozó vagy ármentesitő társulat által kiadandó bélyegmentes bizonyitványnyal igazolni azt, hogy a fentebb jelzett költség a kat. tiszta jövedelem megállapitásánál nem hozatott levonásba s hogy ezen költségből mennyi esik évenkint az illetékezés tárgyát képező földbirtokra. (72927/1887. P. M., K. 1447., R. T. 2513. l.)

[3]) Az 1887 : XLV. t.-cz. 4. §-a 5. pontja után következő második bekezdés oly esetekben is alkalmazandó, midőn a hagyatékhoz több községek telekkönyveiben előforduló s külön leltározott ingatlanok tartoznak, amennyiben mindezen ingatlanok együttes átruházás tárgyát képezik. (8271/1891. P. M., P. K. 78. l., R. T. 184. l.)

[4]) A »fundus instructus« hazai törvényeink szerint ingóságnak lévén tekintendő, mint ingóság illetékezendő. (6424/41867. sz. P. M.) Erdélyben s az ország egyéb területein, ahol az osztrák polg. tkv. van hatályban, — ennek rendelkezései irányadók.

Értékpapirok értéke.

70. §. Államadóssági kötvények és egyéb értékpapirok pénzértéke, a budapesti, esetleg bécsi tőzsdén jegyzett árfolyam pénzrovata szerint vétetik fel. (v. ö. 71. §.) — Az emlitett tőzsdéken jegyeztetni nem szokott kötvények és értékpapirok névszerinti értékükben számitandók, mely esetben mind az illetékkötelezett félnek, mind a kincstárnak fenmarad azon joga, hogy az értékmegállapitás végett helyhatósági becslést követelhessen.

Abban az esetben, ha a névre szóló részvények másra ruháztatnak át, az ily átruházástól a II. fok. illeték nem a részvényekre befizetett összegtől, hanem az átruházáskori érték szerint fizetendő. (P. dt. 566. sz.)

Időpont, mely az érték megállapitásánál irányadó.

71. §. A 69. és 70. §§-okban emlitett eseteknél az érték meghatározására azon időpont szolgál alapul, amelyben az államkincstár joga az illetékre megnyilt (16. §.), vagy ha azon napról a tőzsdei árjegyzés elmaradt volna, az érték megállapitása azon árkelet szerint eszközöltetik, amely a visszafelé számitott három hónap alatt legközelebb történt árjegyzésnek megfelel.

Ingóságok értéke bevallás utján.

72. §. Egyéb ingóságok értékét tartozik az illetékkötelezett fél lelkiismeretesen bevallani, amennyiben azok iránt birói becslés nem eszközöltetik, de ha ezen értékbevallás nem felelne meg a valóságnak, a pénzügyi igazgatóság birói becslést követelhet.

Szolgáltatások értéke kölcsönös megállapodás utján.

73. §. Azon esetekben, midőn az illetékkiszabás tárgyát oly szolgáltatások és viszontszolgáltatások képezik, melyek terjedelme egyelőre még bizonytalan, azok értéke és terjedelme az illetékkötelezett fél és pénzügyi igazgatóság közti

kölcsönös megállapodás utján, a netalán létező adatok alapján legalább hozzávetőleg határoztatik meg, és az illeték ehhez képest megszabatván, az a törvényes időben befizetendő. Ha a megállapodás utólagos illetékkiegyenlités fentartásával jött létre, joga van a félnek a netalán fölösen fizetett illetékrészt visszakövetelni, a kincstárnak pedig pótfizetést szorgalmazni, amennyiben kisebb illeték kiszabatott és fizettetett volna, mint amennyi az utóbb beigazolt érték után járna.

Bizonytalan esélyektől függő oly jogügylet után, melyben a szolgáltatás értéke határozott összegben nincs kitüntetve, de annak legfőbb mértéke ki van téve, és az illeték a legfőbb mérték alapján szabatik meg, félnek joga van igényelni a kiszabott illeték utólagos kiegyenlitését. (P. dt. 31. sz.)

Ajándékozás esetén utólagos illetékkiegyenlitésnek van helye abban az esetben, ha az ajándékozó által az eltartási kötelezettség, vagy az azt helyettesitő életjáradék feltételesen köttetett ki. (P. dt. 101. sz.)

Ha az illeték véglegesen és nem utólagos kiegyenlités fentartásával szabatott meg: az illetékkiszabás jogerőre emelkedése után az illeték utólagos módositását kivánni sem a félnek, sem a kincstárnak nem áll jogában. (P. dt. 403. sz.)

74. §. *Ez a szakasz az 1887: XLV. t.-cz. 2-ik §-a által hatályon kivül helyeztetett.*

Terhek levonása az értékből.

75. §. A tárgyak értékének meghatározásánál, abból csak a függő közadók és azon terhek vonandók le, melyek nélkül a tárgyakat különben használni nem lehetne, amennyiben ezen levonás már magában az értékmegállapitásban benn nem foglaltatik.

IV. FEJEZET.

A készpénzben fizetendő illetékekről.

Készpénzben fizetendő illeték megszabásának alapja.

76. §. A készpénzben fizetendő illeték megszabása, az illetéki dijjegyzékben minden egyes jogügyletre vonatkozó határozat szerint, az ügylet tárgyának a III. fejezet rendelkezései értelmében megállapitott pénzbeli értékének vagy pénzösszegének alapján eszközöltetik, az állandó bélyegilletéknek, mely az illetéki köteles ügyletről kiállitott okirattól külön lerovandó, az ügylettől járó százalékos illetékbe való betudása nélkül.

Az értékösszeg kiegészitése.

77. §. A százalékos illeték tizes számra kiegészitett értékösszeg után szabatik meg akképen, hogy a 10 koronán felüli összeg 20 koronának vétetik, a 10 koronáig terjedő értékösszeg pedig illetékkiszabás alá nem esik.

Ezen tizes számra való kiegészitésnek azonban nincs helye, ha az egész értékösszeg 20 koronát meg nem üt, mely esetben a százalékos illeték az egész értékösszeg után megszabandó.

A koronaértékben való kötelező számitás behozatala folytán a százalékos illeték huszszal maradvány nélkül osztható számra kerekitendő értékösszeg után szabandó meg olyképen, hogy a 10 koronán felüli maradvány 20 koronának vétetik, a 10 koronáig terjedő maradvány pedig illetékkiszabás alá nem esik. (5020/1900. VI. 16. P. M., P. K. 659.)

Örökösödési illeték tárgya.

78. §. A megholtnak mindazon hagyatéka, mely az azt terhelő adósságok, továbbá a betegségi és temetkezési költségek levonása után tiszta vagyonkép fenmarad, az örökösödési illeték tárgyát képezi, és ez, az örökösöknek az örökhagyóhozi viszonyára való tekintettel szabatik meg. [1—2]

---

[1]) Az izraeliták imaházaiban levő imaszékek (melyek adásvétel s ajándékozás utján az izraeliták közt forgalom tárgyát képezik), elöröklés esetén is illeték alá esnek. (1873. évi 20590. sz. p. ü. min. rend.) Ezekre vonatkozólag a szükséges adatokat a pénzügyi hivatalok felhivására a rabbik tartoznak beszolgáltatni.

A női hozomány nem tárgya a férj hagyatékának.

79. §. A női hozomány rendszerint nem tartozik ugyan a férj hagyatékához, de ha az a hagyatékkal össze volna vegyitve, ezen körülménynek és az özvegy igényeinek igazolása esetén lehet csak az elkülönitést foganatba venni.

A hagyaték tárgya.

80. §. Az örökhagyónak külföldön fekvő ingatlan javai, az illetékköteles hagyatékba nem vétetnek fel, valamint az ezen javakon fekvő terhek sem számithatók fel levonás végett.

Ellenben az örökhagyónak külföldön elhelyezett tőkéi és általában külföldiek elleni követelései, legyenek azok külföldi fekvőségeken biztositva vagy nem, külföldi nyilvános alapoknál vagy magánosoknál elhelyezve, s álljanak bár váltókból, közönséges adóslevelekből, vagy bárminemü értékpapirokból : az illetékköteles hagyatékhoz számitandók.

Adósságok levonása.

81. §. Az adósságok, melyek a megholtnak külföldi ingatlan vagyonán és belföldi hagyatékán feküsznek, az összes vagyon ezen kétféle részének aránya szerint, a belföldi hagyatékból levonandók.

A hagyatékhoz tartozó követelések.

82. §. Az örökhagyónak azon követelései is az illetékköteles hagyatékhoz tartoznak, melyekkel az örökös vagy hagyományos a hagyatéki tömegnek tartozik.

Külföldön fekvő hagyaték.

83. §. Külföldön elhalálozott honpolgárok külföldön létező hagyatéka, kivételével az ottan fekvő ingatlan vagyonuknak, szintén örökösödési illeték alá esik. (v. ö. 80. §.)

Külföldiek belföldön fekvő hagyatéka.

84. §. A magyar korona területén elhalálozott külföldinek belföldön fekvő ingatlan vagyona hasonlókép örökösödési illeték alá tartozik, ingó hagyatéka ellenben csak annyiban, amennyiben nem igazoltatnék, hogy azon külállamban, melynek az elhunyt polgára volt, magyarországi honpolgárok ingó hagyatéka semminemü adózás alá nem vonatik.

A követségi személyzet tagjainak ingó hagyatéka azonban, ha ezek idegen állam alattvalói, feltétlenül illetékmentes. [1—8])

(1874. évi 14567. sz. vallás- és közoktatásügyi min. rend.)

[2]) Életbiztositás folytán kifizetett összeg örökösödési illeték tárgyát nem képezi, mert ez még az örökhagyó életében az életbiztositási jogügylet mint szerencsekötés létesitésétől fogva lett a biztositási jegyben (névleg vagy általánosságban) megjelölt örökös tulajdonává. Az életbiztositási jogügylet pedig mint szerencsekötés képezi illetékezés tárgyát. (86. tét. E.) (1872. évi szeptember 26-án kelt 48504. sz. p. ü. min. rend.)

[1]) Ennek a viszonosságnak alapján megilletékezendő a magyar korona területén elhalt azon külföldieknek itten levő ingó hagyatéka, kik angol (1874. é. 21687. sz. p. m. k. P. K. 129. l.), olasz (1874. é. 35026. sz. p. m. k. P. K. 278. l.), franczia (1877. é. 41244. sz. p. m. k. P. K. 469. l.). görög (1878. é. 5702. sz. p. m. k. P. K. 36. l.), román (1880. é. 8373. sz. p. m. k. P. K. 67. R. T. 80. l.), orosz (1890. é. 54356. sz. p. m. k. P. K. 435. l.) alattvalók : ellenben nem illetékezhetők azon idegenek ingó hagyatékai, akik porosz (1879. é. 44991. sz. p. m. k. P. K. 618. l.) vagy szászkirálysági (1881. é. 14022. sz. p. m. v. P. K. 348. l.) alattvalók voltak. A magyar korona területén elhalt s St-Gallen svájczi kantonban honossággal birt egyének ingó hagyatéka után szintén nem jár illeték (1888. é. 63643. sz. p. m. k. P. K. 1263. l.), ezenkivül azonban a svájczi alattvalók itt hátrahagyott ingó hagyatéka mindazon esetekben illeték alá vonandó, melyekben nem igazoltatik, hogy az örökhagyó oly kantonból való, mely kantonban a magyarországi honpolgárok ingó hagyatéka adózás alá nem vonatik. (56970/1879. sz. P. M., P. K. 112. l.)

[2]) A viszonosság elvénél fogva a Magyarországon elhalt Luzern kantonbeli illetékességgel birt svájczi állampolgárok ingó hagya-

Illetékszabás a tulajdonjog és haszonélvezet átruházása esetében.

85. §. Ha valakire csak a tárgy haszonélvezete száll, ugyanazon tárgy állagát vagyis tulajdonát pedig egy harmadik személy örökli, (v. ö. 87. §. második bek.) az illetékszabás tekintetében következő szabályok alkalmazandók :

1. Ha a haszonélvezet élethossziglan vagy legalább tiz évre, vagy ennél hoszszabb időre terjed, tekintettel a haszonélvező és örökhagyó közti személyes viszonyra, és a tárgy jogi természetére, a haszonélvező az illetéket a tárgy értékének csak a fele része után fizetendi, a második felerész után járó illeték pedig arra háruland, kire a tulajdonjog ruháztatott.

2. Ha ellenben a haszonélvezet tartama tiz évnél rövidebb, a tárgy egész értékének öt száztólija egy évi haszonélvezet értéke gyanánt vétetik, és ezen érték a haszonélvezet egész időtartamára kiszámittatván, ezen alapon, a haszonélvezet összes értéke megállapittatik, s ettől az illeték a haszonélvező terhére megszabatik. A tárgy értékének azon részösszege után járó illetéket pedig, mely az emlitett módon kiszámitott haszonélvezeti értékösszlet levonása után fenmarad, azon fél fizetendi, ki a kérdéses tárgy tulajdonjogát öröklötte.

3. Ha pedig haláleaetek folytán egymás után több vagyonátruházás fordul elő valamely haszonélvezeti joggal terhelt ingatlanra nézve, ez esetben valamennyi átruházás után, a haszonélvezetre való tekintettel, szabandó meg az illeték.

Oly telepes birtoknak örökösödés utján történt átruházása, amelyre nézve még a kincstárral adásvételi szerződés nem köttetvén, a tulajdonjog a kincstárt illeti : mint haszonélvezeti szolgalom átháramlása illetékezendő. (P. dt. 15. sz.)

Átruházási és hagyományozási illeték.

86. §. Ha az örökség tárgya ingatlan, az annak átruházásától járó illetéket, az örökösödési illetéken felül, mind a két fél külön tartozik fizetni ; még pedig az, kire a haszonélvezet szállott, a haszonélvezet értékéhez képest, az pedig, kire az ingatlan tulajdonjoga száll, mindig az ingatlan teljes értékétől ; az illetékfizetés időpontja ez utóbbi félre nézve a 138. §. *b)* pontjában lévén meghatározva.

A 85. §-ban megállapitott szabályok szerint kell eljárni, azon esetekben is, ha az örökség tárgya nyugdij vagy évi járadék.

téka után mellőzendő az örökösödési illeték kiszabása abban az esetben, ha az örökösök vagy hagyományosok az örökhagyóhoz felvagy lemenő rokonsági viszonyban állanak. (11891/1902. P. M.)

[3]) Orosz alattvalók ingó hagyatéka, ha azok itt halnak el, hagyatéki illeték alá esnek. (54356/1890. P. M.)

Olasz alattvalók ingó hagyatéka, ha azok itt halnak el, hagyatéki illeték alá esik. (35026. 1874. P. M.)

Angol alattvalók ingó hagyatéka, ha azok itt halnak el, hagyatéki illeték alá esik. (21687/74. P. M.)

[4]) A viszonosság elve a megszállott tartományok alattvalóival szemben is követendő, s eszerint a magyar korona országaiban elhalt bosznia és herczegovinai alattvalók után maradt ingó hagyatéktól a magyar államkincstár javára illetékkiszabásnak nincs helye, s viszont a megszállott tartományokban elhalt magyar alattvalók ingó hagyatékától ottan illeték nem szedhető, hanem az a nevezett tartományok országos kormánya által közlendő adatok alapján szabályszerü módon itten szabandó ki. (1885. é. 82576. sz. p. m. k. 1886. é. P. K. 132. l. 1886. é. R. T. 118. l.)

[5]) Porosz alattvalók ingó hagyatéka, ha azok itt halnak el, hagyatéki illeték alá nem esik. (44991/1879. P. M. sz.)

[6]) Román alattvalók ingó hagyatéka, ha azok itt halnak el, hagyatéki illeték alá esik. (8373/1880. P. M.)

[7]) Magyarországban elhalt Schvyz, Obwalden, Appenzell A. R., Tessin és Wallis svájczi kantonban honossággal birt egyének ingó hagyatéka után nem jár illeték. (46933/96.) — A svájczi alattvalók itt hátrahagyott ingó hagyatéka mindazon esetekben illeték alá vonandó, melyekben nem igazoltatik, hogy az örökhagyó oly kantonból való, mely kantonban a magyarországi honpolgárok ingó hagyatéka semminemü adózás alá nem vonatik. (56970/1879. P. M.)

[8]) Szász alattvalók ingó hagyatéka, ha azok itt halnak el, hagyatéki illeték alá nem esik. (14022/1881. P. M.)

Halálesetre szóló vagyonszerzések.

87. §. Halálozás esetére történt ajándékozások és örökösödési szerződéseken alapuló vagyonszerzések után járó illetékek megszabására nézve ugyanazon elvek és szabályok szerint kell eljárni, melyek az előző §§-okban a hagyományokra és örökségekre nézve megállapittattak.

A haszonélvezetnek élők közti ajándékozásától járó illetékek megszabásánál szintén ezen szabályok alkalmazandók.

Százalékos és állandó bélyegilleték.

88. §. A százalékos illeték az illetékköteles jogügylettől csak egyszer fizetendő, habár az az iránti okirat több példányban állittatott is ki; a többi példánytól azonban egyenkint 1 kor. állandó bélyegilleték jár. (v. ö. 14. §.)

V. FEJEZET.

Az illetéklerovás iránti kötelezettségről és jótállásról.

Bélyegilleték lerovása iránti kötelezettség.

89. §. A bélyegilleték lerovására köteleztetnek:

a) kétoldalu jogügyletek felett kiállitott okiratoknál, valamint általában nyugtatványok, kötelezvények, váltók, (v. ö. 98. tét. 4. jegyz.) törlési nyilatkozatok és számláknál a kiállitó és elfogadó (v. ö. 119. §.) egyetemlegesen;

b) egyoldalulag kötelező jogügyletek felett keletkezett okiratoknál, valamint bizonyitványoknál, ideértve a marha- és lóleveleket is, azon fél, kinek javára azok kiállittattak;

c) üzletkönyveknél az, kinek üzlete felett azok vezettetnek;

d) beadványoknál, azok másodlatainál, felzetmásolatoknál, továbbá a beadványok és jegyzőkönyvek mellékleteinél az, vagy azok, kinek vagy kiknek érdekében a beadvány, vagy kérelem maga a fél vagy felek, vagy meghatalmazott által benyujtatott. Két vagy több személy közös beadványánál vagy jegyzőkönyvénél a bélyegkötelezettség egyetemleges;

e) hivatalos kiadványoknál azok, kiknek ügyében a kiadvány kiállittatott.

Ha a *b)* és *e)* pontok alatt emlitett bélyegkötelezettség többeket illet, a bélyegkötelezettség teljesitése egyetemlegesen terheli őket.

Ha sommás perben a felebbezési eljárás során a peres fél a tárgyaláson személyesen jelenik meg, s maga végzi a perbeli cselekményeket, ügyvédje pedig jelen nincs: az elkövetett bélyegcsonkitásért az ügyvédet felelősségre vonni nem lehet. (P. dt. 14. sz.)

Tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt halasztási kérelem bélyege a tárgyalási jegyzőkönyv bélyegétől külön rovandó le s mindig a halasztást kérő felet terheli. (P. dt. 62. sz.)[1]

Az itélet kihirdetéséről hivatalból felvett jegyzőkönyvek bélyegmentesek. (P. dt. 395. szám.)

Az örökösödési ügyekben eljáró községi, illetve körjegyzők a leltári bélyegilleték lerovására személyesen nem kötelezhetők. Mert az 1894 : XVI. t.-cz. értelmében az örökösödési ügyekben a községi, illetve körjegyzők a halálesetek felvétele és bejelentése, továbbá a hagyaték szükségesnek mutatkozó előleges biztositása iránt és egyéb teendőkre nézve, mint birói megbizottak járnak el. (P. dt. 607. sz.)

A kir. közjegyzők és az ügyvédek fizetési kötelezettsége.

90. §. A megelőző §-ban kimondott fizetési kötelezettség a visszkereseti jog fentartása mellett első sorban terheli:

a) a kir. közjegyzőket az 1874 : XXXV. t.-cz. 172. §-a értelmében;

b) az ügyvédeket a peres eljárásban az általuk képviselt felek részére felmerülendő minden bélyegilletékre nézve, kivéve az eredeti mellékletek után járó okirati bélyegilletéket. (1873 : IX. t.-cz. 7. §.[2—3])

[1]) Azonban ellenkező itéletek is vannak.

[2]) A közjegyző minden általa kezelt ügyletekre nézve a bélyeg- és illetéktörvény megtartásáért első sorban felelős.

A felelősség a közjegyző-helyettesekre is

Perhez csatolt kereskedelmi levél bélyegeért az az ügyvéd, aki azt csatolta, felelősségre nem vonható. (P. dt. 84. sz.)

A királyi közjegyző, mint birói megbizott, az általa tárgyalt hagyaték után járó öröködési illeték bélyegjegyekben való lerovásának elmulasztásáért, ha a leletet felvette, felelősségre nem vonható. (P. dt. 391. sz.)

Szinleges meghatalmazottak fizetési kötelezettsége.

91. §. Ha valaki világos vagy hallgatagos meghatalmazás nélkül, más nevében okiratot állit ki, vagy feltételesen bélyegmentes okiratot bélyegkötelezettség alá tartozó cselekménynél használ, vagy hatóságoknál beadványt avagy mellékleteket nyujt be, vagy hivatalos kiadványra okot szolgáltat: az ezek alapján járó bélyegkötelezettség őt fogja terhelni, nem pedig azt, kinek nevében intézkedett, amennyiben ez utóbbi az intézkedésekből hasznot nem huz, vagy azokra nyilván vagy hallgatag utólagos helyeslését nem adta.

Bélyegjegyadás iránti kötelezettség kiadványoknál.

92. §. Ha a bélyegkötelezett fél a hivatalos kiadványhoz szükséges bélyegjegyet elő nem állitja, a hivatalos cselekmény mindaddig függőben marad, mig a bélyegjegy be nem adatik.

Ezen szabály alól kivétetnek a telekkönyvi ügyekben, valamint a birói peres és csődeljárásokban előforduló hivatalos cselekmények és kiadványok, továbbá az ebbeli itéletek és végzések, melyek, habár bélyegjegyek nem csatoltattak is hozzájok, minden feltartóztatás nélkül kiadványozhatók bélyegtelenül is; de egyuttal a közbejött bélyegröviditésről hivatalos lelet vétetik fel, mi is a kiadványon megjegyeztetvén, a lelet az illetékkiszabási hivatalnak haladéktalanul átküldendő. Leletfelvételnek van helye az esetben is, ha peres eljárásban a beadvány nem elegendő számu példányokban, vagy a megkivántató felzetekre nézve hiányosan felszerelve nyujtatik be.

kiterjed. (1874 : XXXV. t.-cz. 172. §-ának 2. és 3. bek.) A közjegyző-segéd és jelölt mulasztásáért azonban a közjegyző felelős. (1874. évi XXXV. t.-cz. 17. §.)

[3]) Az ügyvédjelölt mulasztásáért minden körülmények között az az ügyvéd felelős, akinél alkalmazva van.

A helyettes-ügyvédnek minden cselekvényeért a helyettesitő ügyvéd felelős: de ha a helyettesités a fél előleges értesitése és beleegyezésével történt, akkor a helyettes-ügyvéd nem az ügyvéd helyettesének, hanem egyenesen az ügyfél képviselőjének tekintetik, s a felelősség a helyettes-ügyvédet terheli. (1874. évi XXXIV. t.-cz. 15. és 63. §§-ai.)

A kiadványi bélyegjegy megvizsgálása.

93. §. A hivatalos kiadványokra alkalmazandó bélyegjegyek átvételére megbizott tisztviselőnek kötelessége azokat az illető fél jelenlétében, vagy ha az jelen nem volna, egy harmadik közbejöttével megvizsgálni, hogy valódiak-e, s nem voltak-e már használva, és ha e tekintetben nem aggályosak, szabályszerüleg felhasználandók; ellenkező esetben pedig az előző §-ban emlitett mód szerint lelet veendő fel.

A bélyegjegyek nehézség nélküli átvétele után a mulasztás következményei az átvevő tisztviselőt terhelik.

Bélyegilleték iránti kezesség.

94. §. A bélyegilleték lerovásáért, valamint a bélyegjegyek szabályszerü felhasználásáért a 89., 90., 91., 92. és 93. §§-ban megjelölt személyeken kivül, ezekkel egyetemlegesen kezeskednek;

1. Mindazok, akik saját vagy más nevében bélyegköteles okiratot vagy irományt kiállitanak, elfogadnak, (v. ö. 119. §.) vagy feltételesen bélyegmentes, külföldön kiállitott okiratot vagy irományt bélyegkötelezettséget alapitó használatba vesznek.

2. Azok, kiknek kezei között a külföldön kiállitott okirat akkor létezik, midőn arra nézve a 39. §. szerint a bélyegkötelezettség beállott.

3. Mindazok, kik más nevében valamely bélyegköteles beadványt, annak másodlatát, felzetmásolatot, vagy mellékletet hatóságnál benyujtanak, vagy bélyegköteles kiadványra alkalmat szolgáltatnak.

4. Az ügyvédek vagy meghitelt ügyvivók oly okiratokért vagy irományokért, melyek közbenjárásukkal kiállittattak vagy kiadványoztattak.

5. A közhivatalnokok oly okiratokért és irományokért, vagy ezek hivatalos kiadványozásáért, melyeket hivatalos állásuknál fogva állitottak ki, vagy mint ilyenek azok kiállitásába befolytak.

6. Mindazok, akik illetékröviditésben résztvesznek, ha szabály szerint büntetés alá nem vonhatók is, azon bélyegilletékért, melylyel a kincstár megrövidittetett.[1])

Ügyvéd ellenjegyzése mellett nem peres eljárásban benyujtott zálogjogtörlési kérvény után járó bélyegilletékért az ügyvéd elsősorbani fizetési kötelezettséggel nem terhelhető. (P. dt. 486. sz.)

Ügyvéd által külföldi peres fele nevében biróság előtt használt feltételesen illetékmentes kereskedelmi levél illetékeért, a külföldi peres felet képviselő ügyvéd felelős. (P. dt. 493. sz.)

A részvénytársaság a részvénytársaság alapitóinak illetéktartozásáért — ha azt a részvénytársaság kifejezetten magára nem vállalta — felelősségre nem vonható. (P. dt. 509. sz.)

[1]) Vannak felek, kik valamely illetékért nem az általános szabályok alapján, hanem a magánjogból vagy hivatalos állásukból kifolyólag tartoznak kezesség, illetve felelősséggel, akik ellen ez okból az illeték csakis birói uton érvényesithető. Ennek esetei az ill. kez. ut. 89. §-a szerint a következők:

1. Midón valamely illeték a fizetésére kötelezettnek örököse, vagy jogutódja ellen érvényesittetik, s az örökös, illetőleg jogutód, nem a fennálló illetéki szabályok, hanem csakis az örökhagyó, illetőleg jogelőd irányában fennálló magánjogi viszonya alapján kötelezhető az illeték fizetésére.

2. Midón az, ki ellen az illeték érvényesittetik, nem az illetéki szabályok értelmében kötelezhető az illeték fizetésére, hanem annak fizetését csakis magánjogi kötelezettséggel vállalta magára.

3. Midón birák és birósági hivatalnokok ellen az 1881 : XXXIV. t.-cz. 12. §-ának határozatai alkalmazandók.

4. Midón a kir. közjegyzőket kivéve, a leletezésre kötelezettek ellen érvényesittetik az illeték azon alapon, hogy a leletezést elmulasztották.

5. Midón azok, kik az illetéklerovás miatt beszolgáltatott bélyegjegyek elfogadására jogositva vannak, a beszedett illetékek vagy átvett bélyegjegyeket nem kijelölt czélra forditották, s azok összegét megtériteni tartoznak.

Szabályul szolgál, hogy az illetékek birói uton való érvényesitésének csak akkor van helye, ha az illetéki tartozás közigazgatási uton be nem szedhető, továbbá, hogy azon fél, ki ellen valamely illeték birói uton czéloztatik érvényesittetni, előzetesen mindig a pénzügyigazgatóság által a jogalap és indokok közlése mellett a követelt illetéknek záros határidő alatt leendő lefizetésére felhivandó, és az illeték miatt per csak akkor inditható, ha e felhivás eredménytelen marad.

A per meginditása előtt pedig az illeték fizetésére kötelezettnek vagyoni viszonyai iránt, s főleg az iránt is, hogy valóban részesültek-e tiszta örökségben, mindig alapos tájékozást kell szerezni, s e végből a kir. adóhivatal már ily illetékhátralék kimutatása *előtt* köteles a körülményekről alaposan meggyőződni, s puhatolásai eredményét az illeték kimutatásával együttesen a pénzügyigazgatóság tudomására hozni. Az illeték összegéhez mért hatáskörön belül a pénzügyigazgatóság intézkedik a per meginditása, esetleg az illeték törlése iránt.

Készpénzben fizetendő illeték lerovása iránti kötelezettség.

95. §. A készpénzben fizetendő illeték lerovására köteleztetnek:

1. Azok, kiknek a bélyegilleték lerovása (89. §.) kötelességök, oly bélyegköteles okiratoktól, melyek után az illeték nem bélyegjegyekben, hanem közvetlenül, azaz készpénzben fizetendő.

2. A nyilvános számadásra kötelezett társulatok, intézetek és vállalatok az illetéki dijjegyzék 64., 86., 89. és 101. tételeiben felemlitett jogügyletektől.

3. A jogszerzók örökségeknél, hagyományoknál és ajándékoknál még pedig a nekik jutott illetéktárgytól mindegyik külön, ha pedig közösen jutottak az örökség vagy ajándék osztatlan birtokába, egyetemlegesen. (v. ö. azonban 1883 : 44. t.-cz. 95. §.)

A hitbizományi helyettesitéssel kinevezett

első örökös a hitbizományi helyettesitéssel terhelt örökség után járó teljes örökösödési illetéket tartozik megfizetni. (P. dt. 110. sz.)

Midőn az örökösre a hagyaték tulajdonjoga, a szülőre pedig a hagyaték haszonélvezeti joga száll, a haszonélvező illetékeért az örökös nem felelős. (P. dt. 351. sz.)

4. Kétoldalulag kötelező jogügyleteknél mindkét szerződő fél egyetemlegesen, de ha az egyik fél az illeték fizetését magára vállalta, első sorban ez, ha pedig a szerződés az illeték fizetése iránt külön megállapodást nem tartalmaz, vagyonátruházásoknál első sorban az ingatlan tényleges birtokosa.

Ha illetékköteles és illetékmentes felek között létrejött kétoldalu jogügylet után készpénzben fizetendő illeték fizetését az illetékmentes fél szerződésileg magára vállalta: ez az illeték közigazgatási uton az illetékmentes féltől követelhető. (P. dt. 269. sz.)

Ha kétoldalulag kötelező jogügylet után készpénzben fizetendő illeték viselését az illetékmentes fél szerződésileg magára vállalta: ez az illeték az illetékmentes féltől elsősorban követelendő. (P. dt. 301. sz.)

Ha illetékegyenérték alá eső jogi személy és magánfél közt létrejött adásvételi szerződésben az illetékegyenérték köteles, illetve illetékmentes fél a készpénzben fizetendő illeték fizetését magára vállalta: ez az illeték az illetékegyenérték-köteles féltől követelhető. (P. dt. 579. sz.)

Ingatlan átruházását tárgyazó szerződés illetéke a dologi kezestől csak akkor követelhető, ha az a személyes fizetésre kötelezett szerződő felektől be nem hajtható. (P. dt. 401. sz.)

5. Dologi jogok telekkönyvi bejegyzésénél azok, kiknek javára a bejegyzés történt; ha azonban a bejegyzést az kéri, aki a jogot adja, a bejegyzési illeték lefizetésére ez utóbbi is egyetemlegesen köteleztetik.

6. Itéleteknél a perlekedő felek azon arányban, amint a perköltségekben elmarasztaltattak; ha pedig a perköltségek kölcsönösen megszüntetvék, vagy az itéletben nem emlittetnek, az illetéket felerészben felperes, másik felében pedig alperes fizetendi, mely kötelezettség, amennyiben többeket illet, őket egyetemlegesen terheli.

Ha azonban az itélet által valamely érték oda itéltetik, az itélettől járó egész illeték lefizetésére mindig azon fél is köteleztethetik, kire az értéket az itélet átruházza, habár ő a perköltségekben éppen nem, vagy csak részben marasztaltatott is el, mely kötelezettség alól csak azon esetben oldatik fel, ha igazolandja, hogy a neki odaitélt tárgyat vagy nem kapta meg, vagy abból annyihoz sem jutott, amennyi a reá rótt illetéket fedezné. [1])

Az illetéki törvények és szabályok hivatalos összeállitásának 95. §. *b)* pontja alapján járó itéleti illeték az első sorban fizetésre kötelezett fél elhalálozása esetén a másodsorban fizetésre kötelezett féltől követelendői s az elhalálozottnak örökösei a másodsorban, fizetési kötelezettség érvényesitése előtt birói uton felelősségre nem vonhatók. (P. dt. 11. sz.)

Ha a perbe vont örökösök, mielőtt még a hagyatéki vagyont átvették, itéletileg arra köteleztetnek, hogy örökhagyó tartozásának kielégitését az örökhagyó hagyatékát képező ingatlanokból végrehajtás terhe mellett tűrjék, a végitélettel járó %-os illeték megfizetésében a perköltségben elmarasztalt örökösök saját személyükben nem marasztalhatók, hanem azért csupán az esetleg reájuk esendő hagyatéki ingatlan vagyonnal felelősek. (P. dt. 70. sz.)

Az a peres fél, aki a perköltségekben nem marasztaltatott el és követeléséből annyihoz sem jutott, amennyi a perköltségeket fedezi — a készpénzben lerovandó itéleti illeték megfizetésére nem kötelezhető. (P. dt. 146. sz.)

---

[1]) Ha az elsősorban kötelezett illetékköteles fél külföldön lakik, akkor tekintettel arra, hogy a követségeknek, illetve consulatusoknak kényszeritő eszközök nem állanak rendelkezésre, s igy ezek közreműködése csak a fizetési meghagyások kézbesitésére s a fizetés teljesitése iránti felszólitásra szoritkozhatik: ennek a felhivásnak eredménytelensége esetén a további egyetemleges kötelezettség, esetleg a tárgyi kezesség érvényesitendő. (119905/90. P. M.)

Külföldi lakosokkal szemben a 6 koronát meg nem haladó kincstári követelésekre nézve még a fizetési meghagyás kézbesittetése is mellőzendő, s amennyiben azoknak belföldön lefoglalható vagyonuk nincs, a további egyetemlegesség, esetleg a kezesség érvényesitendő. (24871 1892. P. M., P. K. 675. l.)

Illetékfeljegyzés.

96. §. A készpénzben fizetendő illetékek feljegyzésének csupán telekkönyvi előjegyzéseknél van helye azon esetben, ha az előjegyzés oly személyek javára eszközöltetik ki, akiknek az előjegyzett követelés iránti pertől járó bélyegilletékek feljegyzése megengedtetett. (v. ö. 59. és 60. §§.)

A készpénzben fizetendő illetékek iránti egyetemleges kezesség.

97. §. A készpénzben fizetendő illetékek lerovásáért kezeskedni kötelesek:

1. Oly bélyegköteles okiratokra nézve, melyektől az illeték nem bélyegjegyek felhasználása, hanem készpénzfizetés által rovatik le, azok, kiket a 95. §. szerint a bélyegilleték lerovásának kötelezettsége terhel.

2. Az örökösök, közösen a hagyományosokkal, a hagyománytól járó illetékre nézve ; az örökös azonban ezen illetéket a hagyományból levonhatja, hacsak az örökhagyó ennek kifizetését neki kötelességévé nem tette.

3. Tárgyak átadásánál nemcsak azon fél, kire a tárgy átmegy, hanem az is, aki azt átadja, ha t. i. a tárgy az illetéklerovás előtt adatott át, vagy pedig illetékszabás tekintetéből az illető fél, az arra jogositott hatóságtól vagy hivataltól felvilágositások és kimutatások szolgáltatására felszólittatván, azt teljesiteni vagy elmulasztja, vagy az illeték megszabására nézve fontos valótlanságokat állit.

4. Az ajándékot elfogadó fél oly ajándékozásoknál, melyekhez valamely harmadik személy javára a megajándékozott fél által teljesitendő illetékköteles szolgáltatások köttetvék, ezen szolgáltatásoktól járó, és ama harmadik személyt közvetlenül terhelő illetékért, ez azonban a szolgáltatás teljesitésekor beszámitható.

5. A 95. §. 2. pontjában emlitett társulatok, intézetek és vállalatok, megbizott ügyvivóikkel együtt, kiknek az üzletnél az illetékbefizetés kötelezettségökben áll, a kincstárnak járó illetékösszeg, valamint az ezt kitüntető kimutatás teljes és helyes volta, és azon terhes következmények s büntetések iránt is egyetemleges kezességgel tartoznak, melyeket a társulati ügyletekre vonatkozó bélyeg- és illetékszabályok áthágása vonhat maga után.

6. Mindazok, akik valamely készpénzben fizetendő illeték megrövidítésében részt vesznek, a megrövidített illetékért. (v. ö. 138. §. utolsó és 158. §. 13-ik bek. ugy a 96. tét. jegyz. *c)* pontja.)

A megrövidített illeték lerovása.

98. §. Midőn bélyeg- vagy illetékrövidités miatt jövedéki büntető eljárás vétetik foganatba, s a szabályszerü egyszeres illeték épen nem, vagy csak részben rovatott le : a hiányzó rész a büntetési összegen kivül, utólagosan befizetendő.

Illetéktörlés : *a)* ingatlanok iránti jogügyletek visszavonása esetében.

99. §. Ha ingatlanok átruházását tárgyazó jogügylet a felek közös beleegyezésével visszavonatott, mielőtt foganatba ment vagy a telekkönyvi bejegyzés megtörtént volna, az illetékkötelezett fél a megszabott százalékos illeték törlését, vagy ha az már befizettetett volna, annak visszatéritését, az igazoló okmányok kiséretében kérelmezheti.

Ingatlan átruházása iránti jogügyletek visszavonása esetén az illeték törlése, illetőleg visszafizetése abban az esetben is igényelhető, ha a jogügylet alapján az ennek tárgyát képezett ingatlanra vonatkozó jog a telekkönyvben előjegyeztetett, de az előjegyzés töröltetett. (P. telj. ül. dt. XIII. sz.)

Ingatlanra vonatkozó és már jogerőre emelkedett árverés után kirótt illeték törlendő vagy visszafizetendő, ha ez az árverés később az érdekelt felek kérelmére biróilag megsemmisittetik. (P. dt. 23. sz.)

Midőn ingatlanok átruházását tárgyazó jogügylet a szerződő felek közös beleegye-

zésével — mielőtt a jogügylet foganatba ment vagy az ingatlan telekkönyvi bejegyzése megtörtént volna — megsemmisittetik, de a megsemmisités után a telekkönyvi bejegyzés mégis megtörténik; az illetékkötelezett fél az ezen jogügylet után előirt illetéknek törlését, vagy visszafizetését igényelheti. (P. dt. 222. sz.)

Midőn az apa ingatlanát életfogytig tartó haszonélvezetének kikötése mellett fiára ajándék czimén átruházza és az illeték az apa elhaltáig nyilvántartásba vétetik, ezen jogügylet után kivetett illeték törlése nem igényelhető azon az alapon, hogy a megajándékozott fiu a haszonélvezet megszünte előtt elhalt. (P. dt. 523. sz.)

Oly esetben, midőn a szerződő felek az adásvételi szerződéstől kölcsönösen azért állanak el, mert a vétel tárgyát képező ingatlanra feljegyzett utóöröklési jog miatt a tulajdonjog vevőre átruházható nem volt: az illetékkötelezett fél a megszabott százalékos illeték törlését, vagy ha az már befizettetett, annak visszatéritését akkor is jogosan igényelheti, ha a vétel tárgyát képező ingatlanokat birtokába vette és használta is. (P. dt. 531. sz.)

Illetéktörlés: *b)* **birólag megsemmisitett jogjogügyleteknél.**

100. §. Ha valamely jogügylet, mely ingóságok vagy ingatlan javak iránt köttetett, jogérvényes birói itélet által megsemmisittetik: a jogügylettől megszabott, vagy esetleg befizetett illeték, a tény kellő igazolása következtében töröltetik, illetőleg a félnek visszatérittetik, de az emlitett itélet illetékszabás alá esik.

Illetéktörlés: *c)* **ingóságok iránt kötött jogügyleteknél.**

101. §. Ha ingóságok iránt kötött kétoldalu szerződések a jogügylet teljesitése és foganatositása előtt tökéletesen és végkép megszünnek s ez a jogügylet meghiusulásától számitandó 30 nap alatt hitelesen igazoltatik, a jogügylettől megszabott vagy befizetett illeték törlendő, illetőleg visszafizetendő. (1868 : XXIII. t.-cz. 12. §.)

Az ilyen szerződések után kiszabott vagy befizetett illeték arányos törlésének, illetőleg visszatéritésének azon esetben is van helye, ha az illeték az ismétlődő szolgáltatásoknak jelen szabályok 61. §-a értelmében megállapitott értékösszege alapján iratott elő, s a szerződés érvényessége bármely időközben megszünik. (1881 : XXVI. t.-cz. 12. §.)

Bérleti szerződés után kirótt illeték aránylagos része nem téritheto vissza, ha a bérlet lejárta előtt a bérszerződés bérbeadó hozzájárulásával harmadik személyre ruháztatik. (P. dt. 69. sz.)

Oly esetben, midőn a főbérlet felbontását s illetve átruházását tartalmazó szerződés illetékszabás végett 30 nap lejárta előtt mutattatott be: a régi szerződés illetékének visszatéritése iránti kérelem 30 napon tul is érvényesithető. (P. dt. 96. sz.)

Bérleti szerződés után kirótt illeték aránylagos része nem téritheto vissza azon a czimen, hogy a haszonbérleti szerződés módositása folytán a még le nem járt bérleti időre az eredetileg kikötött haszonbérösszeg leszállittatott. (P. dt. 261. sz.)

Visszaforduló szolgáltatás iránti szerződéseknél, ha azoknak időközben történt megszünése kellő időben igazoltatik: az előirt egész illetékből annyi tartandó fenn, amennyi a megszünés napjáig teljesitett szolgáltatások összege után jár. (P. dt. 276. sz.)

VI. FEJEZET.

Büntető határozatok.

Általános elv.

102. §. Az ezen részben foglalt határozatok ellen elkövetett cselekmények és mulasztások

A) vagy az illetéknek felemelt illeték mérvben leendő alkalmazását, vagy pedig

B) a jövedéki büntető eljárás alapján kimondandó büntetést vonják maguk után. [1–2])

A bélyeghiány czimén kiszabott felemelt illeték fentartandó akkor, amidőn az egy-

[1]) Idegen államok képviselői által elkövetett jövedéki kihágás esetén a p. ü. hatóságoknak egyáltalán semmiféle eljárást nem szabad foganatba venniök, hanem ily esetben az összes iratok kapcsán a pénzügyministeriumhoz azonnal jelentés teendő. (52192/1897. P. M., P. K. 475. l.)

[2]) A fővárosi központi dij- és illetékkiszabási hivatal kivételes hatáskörénél fogva minden

szeres illeték jogosan állapittatott meg és csakis később, közbejött körülmény folytán töröltetett, vagy vált visszakövetelhetővé, ha ellenben az egyszeres illeték megállapitása jogellenesnek mondatott ki, annak törlése a felemelt illetéknek törlését is maga után vonja. (P. telj. ül. dt. XI. sz.)

Ha valaki a költségvetési, vagy ezt pótló felhatalmazási (indemnyti) törvény nem léte (törvényen kivüli állapot, ex-lex) idejében a bélyegilletéket le nem rója, ez még nem szolgáltat jogalapot arra nézve, hogy tőle felemelt illeték követeltessék. (P. dt. 235. sz.)

A) A felemelt illeték alkalmazása: *I)* **háromszoros összegben.**

103. §. Azon felektől, kik az illeték lerovására egyetemlegesen köteleztetnek, vagy kiket az egyetemleges kezesség terhel, behajtandó:

I. A megröviditett illeték *háromszoros összege:*

a) ha az illetékköteles okirat vagy irомány, vagy kereskedelmi és iparkönyv (kivéve a következő 106. §-ban felsoroltakat) épen nem, vagy a szabályszerünél csekélyebb értékü bélyeggel láttatott el, vagy pedig a bélyegjegy szabálytalanesen használtatván fel, emiatt nem létezőnek tekintetik; (v. ö. 43. §.)

b) ha valamely okirat vagy irомány, mely csak feltételesen volt bélyegmentes, a szabályszerü illeték lerovása nélkül vétetik illetékkötelezettséget alapitó használat alá; (v. ö. 22. §. 3. pt.)

c) ha külföldön kiállitott bélyegköteles okirat vagy irомány a meghatározott idő alatt a szabályszerü bélyeggel el nem láttatik, vagy az attól járó illeték le nem fizettetik; (v. ö. 30. és 39. §§.)

d) élők közti ajándékozások és biróilag tárgyalt ingó hagyatékok azon eseteiben, midőn a százalékos illeték bélyegjegyek használata által rovandó le (4. §. 3. *a)* és *b)* pontjai), a lerovás pedig vagy éppen nem, vagy nem szabályszerüleg teljesittetett;

e) ha fokozatos illeték alá eső jogügyletekről *több* példányban kiállitott okirat minden eredeti példánya (56. §.) nem mutattatik be 8 nap alatt az illetékkiszabási hivatalnak.

általa előirt felemelt illetéket és birságot, ha a felemelt illeték vagy birság 2000 K-át meg nem halad, a felek kérelmére méltánylást érdemlő körülmények figyelembe vétele és mérlegelése mellett mérsékelheti, különös figyelemre méltó okok fennállása esetében el is engedheti. (1521 1895. P. M., P. K. 335. l.)

Felemelt illeték: *II)* **négyszeres összegben.**

104. §. II. A megröviditett bélyegilleték *négyszeres összege:* a peres eljárást kivéve mindennemü más beadványoknál, azok mellékleteinél s felzetmásolatainál, valamint jegyzőkönyveknél s hivatalos kiadványoknál. (1881 : XXVI. t.-cz. 9. §.)

A hatóságoknak és hivataloknak azonban szabadságukban áll, a bélyegtelen beadványt azon esetben, ha annak felvételét a közérdek nem kivánja, vagy a fél érdekeinek veszélyeztetése nélkül eszközölhető, tárgyalás alá nem venni, vagy ha a fél személyesen jelen nem volna, azt neki egyszerüen visszaadni.

Midőn a zálogjog telekkönyvi bejegyzése után az ill. dij. 16. t. *B)* és *a)* pontja szerint járó ¹/₂⁰/₀-os illeték a bélyeg- és illetékszabályok 24. §-a értelmében bélyegekben rovandó le; a lerovás elmulasztása miatt a bélyeg- és illetékszabályoknak nem 104., hanem 103. §-a alkalmazandó, s a leróni elmulasztott illeték nem négyszeresen, hanem csak háromszorosan felemelt összegben követelhető. (P. dt. 43. sz.)

Felemelt illeték: *III)* **ötszörös összegben.**

105. §. III. A megröviditett illeték *ötszörös összege:* peres ügyekben benyujtott beadványoknál, azok mellékleteinél s felzetmásolatainál, valamint a perbeli jegyzőkönyveknél és kiadványoknál elkövetett bélyegcsonkitások esetén. (1881. évi XXVI. t.-cz. 9. §.)

Felemelt illeték: *IV)* **tizszeres összegben.**

106. §. IV. A megröviditett bélyegilleték *tizszeres összege:* **ha következő okiratoknál és irományoknál, ugymint:**

a) engedményeknél melyek az illetéki dijjegyzék 32. tét. 2. *b), c)* és *e)* pontjai alatt emlitett kereskedői utalványokra és kötjegyekre, tengeri hajósok elismervényeire, valamint fuvarlevelekre, kiszolgáltatási jegyekre, raktárjegyekre (varrants), tengeri hajós kölcsönlevelekre, tengeri biztositási jegyekre és az osztrák-magyar bank utalványaira vezettetnek,

b) az illetéki dijjegyzék 58. tét. *b)* alatt emlitett kereskedelmi iparkönyveknél,

c) fuvarleveleknél és másodlatainál (ill. dij. 78. tét. I. *A. b),*

d) az illetéki dijjegyzék 93. tét. 2. *a)* pontjában emlitett kereskedői kötjegyeknél és utalványoknál, ha ezek kiállitására ürlapok használtatnak,

e) váltók vagy más az I. fokozat alá tartozó okiratoknál, amennyiben az illetéki dijjegyzék határozatai alapján a II. fokozat szerinti bélyegilleték pótlandó (1881 : XXVI. t.-cz. 8. §-a),

f) a vaspályai, gőzhajózási és közuti vaspálya-vállalatok által szállitott személyek felvételéről szóló jegyeknél (illetéki dijjegyzék 101. tétel d. *bb)* pontja) **a bélyegilleték vagy épen nem, vagy csak hiányosan rovatott le, vagy a bélyegjegy nem szabályszerüleg használtatott fel:**

g) az I. fokozat alá tartozó váltóknál, valamint az illetéki dijjegyzék 84. tétel *B.* 2. pontja alatt felsorolt számlák és iratoknál, nemkülönben a kereskedők és iparüzők mérlegei vagy mérlegezett számláinál s kereskedők és intézetek által kézi zálogra adott kölcsönügyleteknél (illetéki dijjegyzék 75. tétel, illetőleg 64. tétel 1. *b)* pontja), ha a bélyegilleték nem szabályszerüen rovatott le. (1881. évi XXVI. t.-cz. 7. §.)

Felemelt illeték: *V)* ötvenszeres összegben.

107. §. V. A megröviditett illeték *ötvenszeres* összege a megelőző 106. §. *g)* pontjában emlitett váltók, számlák és egyéb iratoknál, ha a bélyegilleték épen nem, vagy a törvényszerünél kisebb mérvben rovatott le. (1881. évi XXVI. t.-cz. 7. §.)[1]

Birság: marhaleveleknél.

108. §. Minden nem kincstári ürlapon kiállitott marhalevél, habár az bélyegjegygyel el is volna látva, bélyegtelennek tekintendő, (v. ö. 37. §.) és az ilyen marhalevelet kiállitó közeg vagy az azt használó fél a netalán elkövetett rendőri kihágáson felül, melyért külön feletre vonandó, bélyegcsonkitás miatt minden egy-egy marhalevélért 50 krtól 2 frtig (1—4 K-ig) terjedhető birságban marasztalandó el *a 120. §.* f) *pontjának rendelései szerint illetékes adó- (esetleg a központi) kiszabási hivatal által. (1875 : XXV. t.-cz. 16. §-a és 1882. évi 34603. sz. p. ü. min. rendelet.)* [1—2]

Bélyegröviditések peres eljárásban.

109. §. A peres eljárásban elkövetett bélyegröviditések miatt a 105. §. rendel-

[1]) A m. kir. p. ü. ministerium 1880. évi augusztus 24-én 55854. sz. a. kelt rendeletében a számlák és egyéb hasonló iratok (kivonatok, árujegyzékek stb.) bélyegtelensége folytán előirt felemelt illetékekre nézve kijelentette, hogy azok mérsékeltetni, vagy elengedtetni semmi szin alatt nem fognak. (1880. é. P. K. 375. l.)

[1]) Az 1887. évi 72927. sz. p. ü. min. rendelet XII. 7. pontja szerint (1887. é. P. K. 1159. l.), ha a marhalevélen nem elegendő bélyeg használtatott, vagy pedig a szabályszerü keresztülirás elmulasztatott, a lelet a kiállitó községi közegek ellen, — más esetekben pedig az állatok tulajdonosa ellen veendő fel. A megröviditett egyszeres illeték a birságon felül irandó elő. Ha azonban a lelet csupán a bélyegek keresztülirása körül elkövetett szabálytalanságok miatt vétetett fel, az esetben csakis a 117. és 118. §§-ok értelmében, s kizárólag a kiállitó közeg ellen előirható ugynevezett rendbirság vethető ki.

[2]) Tekintve, hogy egy marhalevélre több darab marha, ló stb. is felvehető, az 50 krtól 2 frtig (1—4 K-ig) terjedhető birság minden darab marha, ló, 10—10 darab sertés, juh vagy kecske után külön-külön számitandó. (1887. é. 72927. sz. p. ü. min. rend. 1887. é. P. K. 1159. lap 2. bekezdése és 1169. lap 4. pont R. T. 2513. l.)

kezései szerint, ötszörös összegben kirovandó felemelt illetékeket sem elengedni, sem mérsékelni nem lehet, s ha a bélyegrövidítések ügyvédi képviselet mellett követtettek el, azokat első sorban mindig a képviselő ügyvédek tartoznak megfizetni.

Ezen rendelet az eredeti mellékletekre nem alkalmazható. (1873 : IX. t.-cz. 7. §.) (v. ö. 90. §.)

Aki a bélyeget kötelezettsége ellenére épen nem, vagy csak hiányosan vagy szabályellenesen rótta le: az ennek alapján felvett leletnél jogra a fizetési meghagyás kézbesítése után 8 napon belül a megrövidített illeték kétszeres összegét köteles leróni.

Aki ezt a lerovást a határidő alatt bármi okból nem teljesíti, a megrövidített egyszeres illetéknek s a szabályszerüen kirótt felemelt illetéknek teljes összegét fizeti.

A kétszeres összegnek 8 napon belül történt lerovása a kiszabott illeték és birság jogossága és helyessége ellen a felebbezést ki nem zárja. (1894 : XXVI. t.-cz. 31. §.)

A peres eljárásban jegyzőkönyvileg felvett és a bélyeg- és illetéki szabályok, illetőleg a jelen törvény rendelkezései szerint bélyegköteles szóbeli bejelentéseknél elkövetett bélyegrövidítések eseteire a 31. §. szabályai és a leletpótlékra vonatkozó törvényes rendelkezések szintén alkalmazandók. (1894. évi XXVI. t.-cz. 32. §.)

A peres eljárásban elkövetett bélyegrövidítések miatt kirovott bélyegilletéket a felemelt részre nézve egyedül abban az esetben lehet mérsékelni vagy elengedni, ha a bélyegilleték a mulasztásért első sorban felelős ügyvédtől vagy peres féltől be nem hajtható. Ez a rendelkezés a függőben levő ily felemelt illetékekre is kiterjesztetik. (1894 : XXVI. t.-cz. 33. §.)

B) Jövedéki büntető eljárás alkalmazása.

110. §. A 103—109. §§-okban megjelölt eseteken kivül ezen rész határozatai megsértésének minden egyéb eseteiben a jövedéki büntető eljárás alkalmazásának van helye, az arra nézve fenálló szabályok értelmében.

Az ezen eljárás folytán megállapitott kihágások büntetésére nézve, az ügy természetéhez képest, vagy az *1883. évi XLIV. t.-cz. 102. §-ában* emlitett kir. törvényszékek vagy pedig a pénzügyi igazgatóságok illetékesek. (v. ö. 111. és 117. §§.)

Ilyen kihágások eseteiben, ha a fél eleget tesz a szabályszerü feltételeknek, enyhitő körülmények felhozása mellett, kérheti a vizsgáló hatóságnál, azaz a kir. pénzügyigazgatóságnál, a vizsgálat megszüntetését, melyet ezen hatóság elrendelhet; ellenkező esetben az ügy további tárgyalás végett a pénzügyi biráskodással felruházott illető törvényszékhez átteendő. (1883. évi XLIV. t.-cz. 102. és 104. §§-ai.)

A kir. törvényszékek illetősége.

111. §. *A kir. törvényszékek illetősége kiterjed* mindazon ügyekre, melyeknek tárgyát a kincstár szándékos megröviditését és károsítását czélzó cselekmények, eltitkolások és kijátszások, valamint valótlan bemondások miatt a következő §. szerint büntetés alá vonandó kihágás képezi.

Büntetés alkalmazása.

112. §. Büntetésnek van helye a következő esetekben:

a) ha oly okiratban, melynél annak tartalma vagy az abban kifejezett pénzérték szolgál az illetékszabás alapjául, vagy közvetlen vagy más okiratra való hivatkozás által a szabályszerü illeték vagy illeték-egyenérték megállapitására befolyással levő valótlanságok állittatnak, nevezetesen: midón a vételár vagy más valamely visszteher csak részben fejeztetik ki, vagy ha valamely ügylet, mely részint visszteherrel, részint anélkül köttetett, hiányosan adatik elő, vagy ha visszteher nélküli ügylet visszteherrel járónak állittatik:

b) ha az illeték alapjául szolgáló adatok, vagy bizonyos tárgy, melynek értéke az illeték szabályszerü megszabásánál mérvadó, az illetékfizetéstől való menekülés vagy annak kisebb mérvbeni kiszabása czéljából részben vagy egészen eltitkoltatnak, vagy valótlanul közöltetnek;

c) ha valaki a *b)* pont alatt emlitett czélból a maga számára álnokul szegénységi bizonyitványt eszközöl ki, melyhez igénye nincsen;

d) ha valaki a már használt bélyegjegyeket a keresztülirás vagy felülbélyegzés nyomainak bármi módon eszközölt elenyésztetése által ujólagos használatra elkésziti, vagy másnak átengedi, vagy aki az ekképen elkészitett bélyegjegyeket átveszi:

e) ha valaki az okiratokról a már használt bélyegjegyeket leszedvén, más iratokra felhasználja;

f) ha az ügyvédek és kir. közjegyzők, valamint ezek helyettesei, daczára annak, hogy a pénzügyi közegeknek hozzájok intézett végzéseiből (határozataiból, fizetési meghagyásaiból) vagy külön irásbeli figyelmeztetéseiből a szabályszerüen járó bélyeg iránt alapos meggyőződést szerezhetnek, egy évi időközben ismételve hasonfaju bélyegröviditést követnek el, és az ezen bélyegröviditésekért kiszabott birságokat a fizetési meghagyás jogerőre emelkedésétől számitott 30 nap alatt meg nem fizetik (1881 : XXVI. t.-cz. 18. §.)

g) ha a bélyegjegyek árulására jogositott árusok a bélyegjegyeket névszerinti értéköknél magasabb áron adják el.

Büntető törvény alkalmazása.

113. §. Aki az állam által kiadatott bélyegjegyeket, illetőleg bélyegzett ürlapokat utánoz vagy meghamisit, ugyszintén aki ily bélyegeket vagy ürlapokat tudva forgalomba hoz, vagy azokat értéktelenitési jelek eltávolitásával ismét használja, (112. §. *d)* pontja), az a 114. §. 1-ső pontjában kiszabott pénzbüntetésen kivül, a büntető törvény (1878 : V. t.-cz.) 412. §., illetve az 1879 : XL. t.-cz. 59. §. helyébe lépett 1897 : XXXVII. t.-cz. határozatai szerint is büntettetik. (v. ö. 223. §.) [1])

---

[1]) Aki az állam által kiadott és forgalomban levő bélyeget, postajegyet, vagy az adó biztositására szolgáló más jegyet, pecsétet, valamely edény ürtartalmának vagy a fémek természetének és beltartalmának bizonyitására szolgáló állami vagy hatósági jegyet felhasználás vagy forgalombahozás végett utánoz, vagy meghamisit, vagy aki ily bélyeget, jegyet, pecsétet tudva felhasznál vagy forgalomba hoz: a bélyeghamisitás vétsége miatt két évig terjedhető fogházzal és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, valamint hivatalvesztéssel büntetendő.

A bélyeghamisitás vétsége miatt egy évig terjedhető fogházzal és ezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, valamint hivatalvesztéssel büntetendő továbbá az, aki a fentebb megjelölt valódi bélyegeket, jegyeket vagy pecséteket értéktelenitésük jelének eltávolitása után ismét tudva felhasználja vagy forgalomba hozza.

A jelen §. határozatai külföldi bélyegek, postajegyek, jegyek és pecsétek tekintetében is alkalmazandók, amennyiben a magyar állam által kiadott bélyegek, postajegyek, jegyek és pecsétek az illető állam törvénye vagy törvényerejü szerződés szerint a megfelelő esetben büntetőjogi védelemben részesülnek. (1897. évi XXXVII. t.-cz. 1. §.)

Aki oly minőségü érmeket, emlékpénzeket, játékjegyeket, czimjegyeket, hirdetéseket, árujegyeket vagy más hasonló tárgyakat készit, melyek felületes megtekintés mellett könnyen forgalomban levő fémpénznek, illetőleg papirpénznek, bélyegjegynek vagy postajegynek tekinthetők, továbbá aki forgalomban levő postajegyeket nem bérmentesitési czélokra utánoz, valamint az is, aki az ily minőségü tárgyakat nem bérmentesitési czélokra forgalomba hozza, kihágást követ el és négyszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ezen szakasz határozatai külföldi postajegyek tekintetében is alkalmazandók, amennyiben a magyar állam által kiadott postajegyek az illető állam törvénye vagy törvényerejü szerződés szerint a megfelelő esetben büntetőjogi védelemben részesülnek. (1897 : XXXVII. t.-cz. 2. §.)

Az 1878 : V. t.-cz., illetőleg az 1879 : XL. t.-cz. általános határozatai a jelen törvény szerint büntetendő cselekményekre is alkalmazandók. (1897 : XXXVII. t.-cz. 3. §.)

Az ezen törvény 1. §-ában meghatározott vétség a kir. törvényszékek, a 2. §-ban meg-

Büntetés mérve.

114. §. A 112. §-ban emlitett kihágásokhoz képest következő büntetések alkalmazandók: (v. ö. 115. §.)

1. A 112. §. *d)* és *e)* pontjaiban emlitett kihágások eseteiben a büntetés a megröviditett vagy röviditės veszélyének kitett szabályszerü illeték *ötszörös, egész tizenötszörös* összege.

2. A készpénzben fizetendő illetékek röviditése eseteiben a büntetés a megröviditett vagy röviditės veszélyének kitett illeték *háromszoros egész hatszoros* összege.

3. A 112. §. *f)* pontja alatt emlitett kihágás esetében a 104. és 105. §§-okban, valamint a 106. §. *g)* pontjában és a 107. §-ban foglalt illetéki birságok kettőztetett összege, mely be nem hajthatása esetére az 1876: IV. t.-cz. 19. és 20. §§-ainak rendelkezéséhez képest, elzárásbüntetésre átváltoztatható. (1881. évi XXVI. t.-cz. 18. §.)

4. A 112. §. *g)* pontja alatt emlitett tiltott bélyegárulás, valamint szándékos bélyegröviditések egyéb eseteiben, a büntetés azon szabályszerü illeték *háromszoros, egész nyolczszoros* **összege,** melylyel a kincstár megrövidittetett vagy megrövidittetni szándékoltatott.

5. Ha a megröviditésnek és kárositásnak kitett összeg nem tudatik, a büntetés 2—1000 koronáig terjedhet.

Büntetésminimum.

115. §. Az előző szakasz 1., 2. és 4. pontja alatt emlitett esetekben a büntetés ugyanazon fél ellen négy K-nál, ha pedig készpénzben fizetendő illeték megröviditése forog fenn, 10 K-nál kevesebb nem lehet.

határozott kihágás pedig a kir. járásbiróságok hatáskörébe utaltatik. (1897: XXXVII. t.-cz. 4. §.)

Jelen törvény életbeléptetésével az 1878. évi V. t.-cz. 412. §-a és az 1879: XL. t.-cz. 59. §-a hatályukat vesztik. (1897: XXXVII. t.-cz. 5. §.)

Egyetemlegesség.

116. §. Az illetékröviditės miatti büntetés az egyetemleges fizetésre kötelezett feleket egyaránt éri.

A kir. pénzügyigazgatóságok illetősége.

117. §. Oly kihágások birságolására, melyeknél a kincstár megröviditésre irányzott szándék nem forog fenn, (v. ö. 187. és 207. §§.) első folyamodásilag *a pénzügyigazgatóság* és felebbezés esetében a pénzügyminister illetékes, *(1883. évi XLIV. t.-cz. 102. §-a és 1884. »Pénzügyi Közlöny« 290. lap.)* még pedig:

1. ha a birósági kezelő személyzet, hatósági vagy más hivatalos személyek, kikre jelen szabályok megtartása, felügyelete és az elkövetett kihágások bejelentése iránt kötelességek vannak ruházva, azokat teljesiteni elmulasztják; (v. ö. 129. §. *c)* pt. és 130. §.)

2. ha másolatok hitelesitésénél, a hitelesitési záradékban az eredeti okiraton lévő bélyegjegyekről, vagy ha az illeték készpénzben fizetendő, a teljesitett vagy elmaradt lefizetésről emlités nem tétetik;

3. ha feltételesen bélyegmentes kiadványokon, okiratokon és bizonyitványokon, sem ezek czélja, sem a fél, akinek részére kiállittattak, meg nem jegyeztetik;

4. ha valaki bélyegjegyek, vagy bélyegzett ürlapok eladásával engedély nélkül foglalkozik.[1])

Birság mérve.

118. §. Az előző §-ban emlitett kisebb kihágások eseteiben 2—100 K-ig terjedő birság alkalmazandó.[2])

[1]) A közig. bir. 6430/1901. sz. határozatában magát az ill. szab. 117. és 118. §§-aiban tárgyalt rendbirságok jogossága és helyessége ellen irányuló panaszok utolsó foku elbirálására illetékesnek mondotta ki. A pénzügyminister ez ellen nem tevén kifogást, a 19169/1884. és 68243/1884. körrendeletnek a pénzügyministerium illetékességére vonatkozó ellenkező rendelkezéseit hatályon kivül helyezte. (68222. 1902. P. M.)

[2]) L. a 117. §. 1. jegyzetét.

Büntetés alóli felmentés.

119. §. Aki oly bélyegköteles okirat vagy okmányt fogad el, amelyen bélyegjegy vagy nincs, vagy ami van, kisebb a törvényszerünél: felmentetik az ezen fejezet *A)* alatt meghatározott káros következmények terhe és a-*B)* alatt említett jövedéki büntető eljárás alól, ha a fenforgó illetékröviditést, az okirat vagy irомány vételétől számitandó 30 nap elforgása alatt az adó- (v. a fővárosban a k. ill. kiszabási) hivatalnak feljelenti.

A nem kincstári ürlapon kiállitott belföldi váltók elfogadója forgatója és minden későbbi birlalója felmenti magát és váltó utódjait a felelősség alól, ha az ily váltót, mielőtt azt aláirná tovább forgatná vagy fizetés végett bemutatná, az adó- (vagy a fővárosban a k. ill. kiszabási) hivatalnál előmutatja, és váltó előzői ellen a bélyegleletet felvételi, aminek megtörténte a váltóra feljegyzendő. (1871 : LXIII. t.-cz. 6. §.)

MÁSODIK RÉSZ.

A készpénzben lerovandó illetékek kezeléséről.*)

VII. (I.) FEJEZET.

Az illetékkiszabással megbizott hivatalok illetősége.

120. §. (1. §.) *A közvetlenül lerovandó illetékek megszabását az adóhivatalok teljesitik és pedig vagy végleg vagy a pénzügyi igazgatóság részéről kirendelt tisztviselő által teljesitendő előzetes felülvizsgálás mellett.*

Hogy mikor szabhatja meg végleg az adóhivatal a közvetlenül lerovandó illetéket s mikor csak a pénzügyi igazgatóság kirendeltje által teljesitendő előzetes felülvizsgálás mellett, azt a pénzügyminister ugy általánosságban, mint egyes igazgatóságok külön viszonyaira való tekintettel rendeleti uton állapitja meg. (1889. évi XXVIII. t.-cz. 17. §.)

A Budapest főváros területén működő pénzügyi igazgatóság, a kir. adófelügyelő s a központi dij-illetékkiszabási hivatal továbbra is fentartatnak. (1889 : XXVIII. t.-cz. 37. §. első bek.)

a) az ingatlanok tulajdonának, haszonélvezetének, vagy használatának átruházására, és az ingatlanokat terhelő szolgalmakra vonatkozó jogügyletek és okiratok után járó illetékeket azon adó- (a fővárosban a k. d. ill. kiszabási) hivatal szabja meg, melynek kerületéhez az ingatlanok tartoznak, ha pedig a jogügylet tárgyát képező ingatlanok különböző hivatalok kerületeihez tartoznak: az a hivatal illetékes, melynek területén az okiratban első helyen felsorolt ingatlan fekszik; s ez illetőség kiterjed arra az esetre is, midőn ugyanazon okiratban az ingatlanokra vonatkozó intézkedés mellett másnemü jogügyletek is foglaltatnak. (v. ö. 121. §. *a)* pt.)

b) hagyatékoknál az adó (a fővárosban a központi d. és ill. kiszabási) hivatalok illetőségét, ha a hagyaték biróilag vagy

---

*) Átvétetett az 1881 : XXXIV. t.-czikkből. Az illetékszabályok szakaszai mellett zárjel közt előforduló számok a most emlitett törvény szakaszainak számait jelentik; az 1889. évi XXVIII. t.-cz. által tett módositások azonban mindenütt fel vannak tüntetve.

gyámhatóságilag tárgyaltatik, az eljáró biróság vagy gyámhatóság székhelye, egyéb esetekben az örökhagyó utolsó rendes lakhelye, ha pedig az örökhagyó lakhelye a magyar állam területén kivül volt, a magyar állam területén lévő hagyatéki vagyon főrészének holléte szabályozza.

c) illetékegyenérték alá eső ingatlanok- és ingókra nézve azon adó- (a fővárosban a kp. d. és ill. kiszabási) hivatal illetékes, melynek kerületében a fizetésre kötelezett jogi személy székhelye, illetőleg a haszonélvező lakhelye, ha pedig az a magyar korona területén kivül van, hol az illetékköteles ingatlan vagyon főrésze fekszik;

d) ingók iránt hatóság (biróságok, törvényhatóságok, katonai, állami és községi hatóságok), vagy királyi közjegyzók előtt létrejött jogügyletek és okiratok, továbbá birói itéletek és végzések, valamint a telekkönyvi előjegyzések- és bejegyzésekre nézve az eljáró hatóság, illetőleg királyi közjegyzők székhelye határozó;

e) belföldön kiállitott minden más szerződésnél, okirat- vagy irománynál az illetőséget szabályozza a felek lakhelye; ha különböző helyeken laknak, a legutóbb történt aláirás helye; külföldön kiállitott okiratnál pedig azon fél lakhelye, ki az okiratot behozza vagy behozatja, s ha e lakhelye a magyar korona államterületén kivül esik, azon adó- (a fővárosban a központi d. és ill. kiszabási) hivatal illetékes, melynek kerületében az okirat használatba vétetik;

f) az illetékröviditésekről felvett hivatalos leletek alapján járó illetékek a fizetésre kötelezett fél rendes lakhelyére (ha pedig az a magyar korona területén kivül lakik, a leletet felvevő hatóság székhelyére) nézve illetékes adó- (a fővárosban a központi d. és ill. kiszabási) hivatal által szabatnak meg.

Ha valamely jogügylet nem az illetékes adó- (a fővárosban a központi d. és ill. kiszabási) hivatalnál jelentetett be, ez tartozik a bemutatott okiratot hivatalból az illetékes hivatalhoz áttenni. (v. ö. 122. §.) és erről a bejelentő felet értesiteni.[1])

Kivételek.

121. §. (2. §.) *a)* A vasuti vállalatok részére egyezség vagy kisajátitás utján megszerzett ingatlanokra nézve a magyar korona területén a budapesti központi dij- és illetékkiszabási hivatal illetékes;

b) midón a fél az illetéket legott a jogügylet bejelentése alkalmával lefizetni kivánja, *az adóhivatal megállapitott hatáskörén túl is (ill. kez. ut. 4. §.)* teljesiti az illeték előzetes megszabását;

c) hasonlókép előzetesen szabhatják meg az illetéket a királyi közjegyzők is oly módon, hogy az alábbi VIII. (II.) fejezetben körülirt bejelentés eszközlése

---

[1]) A kir. központi dij- és illetékszabási hivatal kivételes illetékesség czimén teljesiti az összes kiszabási és kezelési teendőket:

a) mindama dologi jogok telekkönyvi bekebelezései után, melyekben a zálogjog elrendelése iránti bejegyzési végzéseket a *pestvidéki kir. törvényszék* telekkönyvi hatósága hozta, ha a dologi jogot nyerő s igy az illetékért első sorban felelős fél Budapest főváros területén lakik;

b) a Budapest — fővárosban székelő magyar földhitelintézet, — az osztrák-magyar bank, — a magyar jelzáloghitelbank, — a magyar általános hitelbank, — a kisbirtokosok orsz. földhitelintézete és a pesti hazai takarékpénztár, továbbá fővárosi árvaszék vagy közalap kölcsöneiből eredő mindennemü százalékos és fokozatos illeték alá tartozó oly okiratok és birósági kiadványok s telekkönyvi végzések után, — mely okiratok, birósági kiadványok és telekkönyvi végzések alapján, — az azok után járó illetékért nevezett pénzintézetek, fővárosi árvaszék vagy közalap első sorban vagy egyetemlegesen felelősek;

c) a Budapest fővárosban megjelenő összes hirlapokban közzétett hirdetményi és egyéb fogyasztási bélyegilletékekre nézve.

Elbirálja a felsorolt pénzintézetek, fővárosi árvaszék vagy közalapnál Magyarországon bárhol fekvő ingatlanra bekebelezett jelzálogkölcsönök átváltoztatására (conversio) felvett uj kölcsönöknek, — az 1881: LXX. t.-cz. (bélyeg- és illetékszab. 52. §-a) értelmében megengedett illetékmentességét. (1889. é. 492. sz. p. m. k. 10. és 11. §§. P. K. 1433. l.)

mellett kiszabási tervezetet tartalmazó utalványt állitanak ki, melynek alapján a befizetés a kir. adóhivatalnál teljesithető.[1])

122. §. (3. §.) Felmerülő kétely, valamint kirendelési kérelem esetében, az illetőséget a pénzügyminister határozza meg.

VIII. (II.) FEJEZET.

Illetékköteles jogügyletek és okiratok bejelentése.

Bejelentési kötelezettség.

123. §. (4. §.) A kir. adóhivatalnál *(1889 : XXVIII. t.-cz. 19. §.)* bejelentendők, illetőleg benyujtandók.

a) a jogerőre emelkedett birói itéletek és végzések, valamint a telekkönyvi előjegyzések és bejegyzések, amennyiben az illeték nem bélyegjegyekben lerovandó; ugyszintén a biróilag vagy gyámhatóságilag letárgyalt hagyatékok kimutatásai, a telekkönyvi hatóságok, illetőleg az eljáró biróságok vagy gyámhatóságok által;

b) oly jogügyletek, cselekmények s okiratok, melyek hatóságok (120. §. *d)* vagy kir. közjegyzők előtt, illetőleg azok közbenjárásával jönnek létre, vagy hatósági jóváhagyáshoz vannak kötve, az eljáró hatóság, illetőleg kir. közjegyző által;

c) minden más jogügylet és okirat a szerződő felek, — oly esetben pedig, midőn az okiratot kiállitó fél a bejelentést nem eszközli vagy nem eszközölheti, az okirat elfogadója, — világos vagy hallgatólagos meghatalmazás nélkül, más nevében létesitett jogügyletek vagy iratok, a megbizás nélküli ügyvivő által; (v. ö. 91. §.) szerződő felek közül az okiratot első helyen aláiró fél köteles a jogügylet bejelentésére, ha az iránt a szerződésben eltérő intézkedés nem foglaltatik:

d) hivatalos beavatkozást nem igénylő hagyatékok kimutatásai, egyetemleges kötelezettség mellett, a törvényes vagy végrendeleti örökösök által. [1—3])

Közjegyzők oly jogügyletek bejelentésére nincsenek kötelezve, amelyeknél csupán a szerződő felek aláirását hitelesitették, de azok nem előttük jöttek létre. (P. dt. 265. sz.)

Ha valamely szerződő fél az illeték fizetésének kötelezettségét szerződésileg magára vállalta: a bejelentési kötelezettség egyedül őt terheli, nem pedig a többi szerződő felet is. (P. dt. 266. sz.)

Bejelentési határidők.

124. §. (5. §.) A bejelentés, illetőleg benyujtás eszközlendő:

a) ha a jogügylet, cselekmény vagy okirat belföldön, kir. közjegyző közben-

[1]) A jelen szakasz *b)* és *c)* pontja értelmében előzetesen befizetett illetékekről a feleknek fizetési meghagyás utólag szintén adandó ki, és pedig megállapitott hatáskörükhöz képest a kivetésnek az adóhivatal vagy a pénzügyigazgatóság kirendeltjei által történt véglegesitése után; s ha ez alkalommal a véglegesen megállapitott illeték a befizetett összeget meghaladja, a különbözet uj *A.* számfejtőkönyvi tétel alatt beszedendő (ill. kez. ut. 4. és 37. §§.); ha pedig a véglegesitésnél az tünnék ki, hogy előzetesen a kellőnél több illeték lett kivetve és befizetve, a többlet visszatéritése iránt az 1887 : XLV. t.-cz. 19. §-a második bekezdésének rendelkezéseire való tekintettel hivatalból intézkedés teendő.

[1]) Birtokrendezési, illetve tagositási perekben a kihasitással foglalkozó mérnökök kötelesek a birtokrendezés folyama alatt s a telekkönyvi átalakitás előtti birtokváltozásokra vonatkozó bemutatott okiratok másolatait az illető kir. adóhivatalnak beküldeni. (21676/74. P. M., P. K. 113. l.)

[2]) Illetékkiszabás végett bejelentendő közjegyzői okiratok ezek ügyszámával és keltével ellátott vétbizonyitványok mellett küldendők meg az illetékes kir. adóhivatalhoz, Budapesten a központi dij- és illetékkiszabási hivatalhoz. Az adóhivatal, illetve a központi illetékkiszabási hivatal által portómentesen visszaküldendő vétbizonyitványok a közjegyzői irattárakban megőrzendők és a bélyegellenőrzési szemle alkalmával előmutatandók. (51030/96. Ig. Min.)

[3]) A kir. közjegyzők által az illetékköteles okiratok vétbizonyitvány mellett küldendők meg az illeték kiszabásával megbizott hivatalokhoz, mely utóbbiak az átvételt tanusitó vétbizonylatot hivatalból 24 óra alatt portómentes levélben tartoznak a kir. közjegyzőkhöz visszaküldeni. (74370/1896. P. M., P. K. 654. l.)

járásával vagy anélkül jött létre, a létesités napját követő naptól számitandó 8 nap alatt, illetőleg ezen határidő eltelte előtt is, mielőtt az okirat belföldön hivatalos használat alá vétetnék, és általában mielőtt a benne elvállalt kötelezettség teljesittetnék, vagy a jogügylet alapján más jogérvényes cselekmény foganatosittatnék;

b) ha külföldön jött létre és belföldön érvényesitendő, az irat behozatalától számitandó 30 nap alatt, illetőleg ezen határidő lejárta előtt is, még mielőtt az okirat belföldön hivatalos használat alá vétetik, s általában mielőtt valamely elvállalt kötelezettség teljesittetnék, vagy a jogügylet alapján más jogérvényes cselekmény foganatosittatnék;

c) birói itéletek- és végzésekre (123. §.) nézve, jogerőre emelkedésük napjától számitandó 15 nap alatt, telekkönyvi előzegyzések- és bejegyzésekre nézve pedig egyidejüleg az illető határozatok kiadványozása alkalmával;

d) hatóságok előtt (120. §. *d)*, illetőleg ezek közbenjárásával létrejött, valamint hatósági jóváhagyástól függő jogügyletek, cselekmények és okiratokra nézve, a létesités, illetőleg hatósági jóváhagyás napjától számitandó 15 nap alatt;

e) hagyatékok, melyeknél birói vagy gyámhatósági beavatkozásnak helye nincs, az örökhagyó halálozása napjától számitandó 90 nap alatt, mely határidő kivételes esetekben az eljáró illetékkiszabási hivatal által indokolt kérelemre meghosszabbitható;

f) vasuti vállalatok által szerzett ingatlanokra nézve a vaspálya vagy pályarész megnyitása napjától számitandó 90 nap, megnyitás után szerzett ingatlanokra nézve pedig, a szerzési okirat létesitésétől számitandó 8 nap alatt (*a)* betü szerint.)[1-3])

☞ Midőn valamely ingatlanra nézve szóbeli megállapodás oly módon jön létre, hogy a szerződés közjegyző előtt irásban lesz megkötendő: a jogügyletnek illetékszabás végett való bejelentésére megszabott határidő nem a szóbeli megállapodástól, hanem a közjegyzői okirat kiállitásától számitandó. (P. dt. 94. sz.)

Midőn a szerződő felek szóbelileg abban állapodnak meg, hogy a szerződés a vételár kifizetése után fog irásba foglaltatni: a jogügyletnek illetékszabás végett való bejelentésére szabott határidő a szerződés kiállitásától számitandó. (P. dt. 293. sz.)

Örökösödési szerződésnek illetékszabás végett való bejelentésére szabott határidő az örökhagyó halálozása napjától számitandó. (P. dt. 496. sz.)

Öröklési jogról való lemondás ellenében létrejött vagyonátruházási szerződés után járó százalékos illeték bejelentés utján közvetlenül fizetendő. (P. dt. 520. sz.)

Illetékszabás végett posta utján beküldött szerződéseknél a bejelentés napjául a postára történt feladás napja tekintendő. (P. dt. 575. sz.)

125. §. (6. §.) Midőn a határidő napja vasárnapra vagy ünnepnapra esik, az a legközelebbi köznapig terjed.

A bejelentés módja: *a)* birói határozatoknál.

126. §. (7. §.) Birói itéletek és végzések (123. §. *a)*), ugyszintén a telekkönyvi előjegyzések és bejegyzéseket elrendelő határozatok, valamint a 124. §. *d)* pontja alatt emlitett jogcselekményekről kiállitott okiratok, hitelesitett hivatalos másolatban, rendszerint az illető felek lakhelyének rájegyzése mellett, közlendők.

A telekkönyvbe bejegyzett dologi jogok kitörlését elrendelő végzések pedig az illetékkiszabással megbizott hivatalhoz a következő esetekben teendők át:

1. Ha a tulajdonjogot korlátozó haszon-

[1]) Illetékkiszabás végett való bejelentési határidő meghosszabbitása iránti kérvények 1 koronás bélyeggel látandók el. (9674/1886. P. M., P. K. 151., R. T. 176. l.)

[2]) Illetékkivetéshez szükséges adatok, kimutatások és okiratok benyujtási határidejének meghosszabbitása iránti kérvények 1 korona bélyeg alá esnek. (Ill. dijj. 14. t. *p)* p. j.) (9674/1886. P. M., P. K. 151., R. T. 176. l.)

[3]) A bíróságok kötelesek az ingatlan árveréséről szóló jegyzőkönyvet az árverés jogerőre emelkedése után 8 nap alatt az illetékkiszabással megbizott hivatalhoz áttenni. (37576/1873. Ig. Min.)

élvezeti szolgalmak kitörlése rendeltetik el.

2. Ha a kitörlés a jogositott fél oly kérelme alapján rendeltetett el, melyben a kitörlendő jogot megszüntető jogügylet és az ettől járó szabályszerü illeték lerovása nem igazoltatott.

A bejelentés: *b)* jogügyleteknél és hagyatékoknál.

127. §. (8. §.) A felek, s ha kir. közjegyző közbenjárt, az utóbbi által, a felek rendes lakhelyeinek kitüntetése mellett, benyujtandók;

a) minden oly jogügylet- vagy cselekményről, melynek tárgya nem ingatlan dolog, a létesitő okirat eredeti vagy bélyegmentesen hitelesitett példánya; ha az eredeti nyomban visszakivántatnék, annak egyszerü másolata is becsatolandó, máskülönben az eredeti irat, elismervény mellett, az illeték kiszabásáig visszatartatik, mindkét esetben a történt bejelentés az eredeti okiratra vagy annak hitelesitett példányára hivatalból rájegyeztetik;

b) ingatlan javak iránt intézkedő jogügyletek- vagy cselekményekről az okiratnak vagy eredeti példánya, s ez esetben egyszersmind egyszerü másolata vagy pedig annak e czélra bélyegmentesen hitelesitett másolata, s mind a két esetben emellett még a fél által megszerzendő: az illető ingatlant terhelő föld- vagy házadónak azon évi összegét, melyben a jogügylet megköttetett, vagy ha akkor a folyó évi adó még kiróva nem lenne, az előző évi adó összegét, az osztályadó alá tartozó épületeknél pedig ezek becsértékét, végre oly szolgáltatások iránt kötött jogügyleteknél, melyek értéke készpénzben kifejezve nincs, az illeték alapját képező szolgáltatás értékét kitüntető bizonyitvány.

Ezen bizonyitványt kis- és nagyközségekben a biró és jegyző, rendezett tanácsu városokban a polgármester és tanácsnokok egyike, törvényhatósági joggal felruházott városokban az adótelekkönyv kezelésével megbizott hivatal főnöke köteles kiállitani.

Azon fél, ki az adó- és értékbizonylatokat a jogügylet bejelentése alkalmával be nem szolgáltatja, azoknak, amennyiben szükséges, 15 nap alatti pótlására, vagy a fenforgó akadály bejelentésére hivatalból felhivatik.

Az ingatlan javakra vonatkozó jogügyletek bejelentése, illetőleg a létesitő okiratnak illetékkiszabás végett benyujtása, a telekkönyvi hatóság utján is érvényesen eszközölhető, ha a telekkönyvi bejegyzés iránti kérvény a telekkönyvi hatósághoz a 124. §. *a)* és *b)* betüje alatt meghatározott határidőn belül benyujtatik, és a kérvényhez illetékkiszabás czéljára az okirat külön másolata is, valamint az adó- és értékbizonylatok hozzácsatoltatnak.

A telekkönyvi hatóságok kötelesek, az ingatlanok átiratása iránti kérvény felett hozott helybenhagyó vagy megtagadó végzéseiket, az okirat fentjelzett külön másolatával s az adó- és értékbizonylattal felszerelve, a 124. §. *c)* pontja alatt meghatározott időben megküldeni az illetékkiszabási hivatalnak.

Midőn ingatlanról intézkedő valamely jogügylet- vagy cselekményről okirat ki nem állittatott, az ügylet szóval bejelentendő, és ez esetben az hivatalos jegyzőkönyvbe foglaltatik, s a tett bejelentésről a félnek igazolvány adatik.

Benyujtandók továbbá:

c) ugy az ingók, mint az ingatlanok iránti jogügyleteknél, ha tárgyuknak, avagy valamely szerződési kikötménynek értéke magában az okiratban készpénzben kifejezve nincsen, s külön nem igazoltatik; a tárgy, illetőleg kikötmény készpénzbeli értékét magában foglaló bevallás;

d) a vasuti vállalatok által szerzett ingatlanok jegyzéke, a vétel- vagy megváltási áraknak tételenkénti kitünte-

tése mellett, később létrejött szerzés esetében pedig a megfelelő okirat (*b*) szerint);

e) hagyatékokra nézve, a hagyatéki tömeg cselekvő és szenvedő állagát részletesen előtüntető kimutatás, a netáni leltár, valamint esetleg a végrendelet és osztálylevél eredeti vagy bélyegmentesen hitelesitett másolati példányának hozzácsatolása mellett.

A kimutatásban pontosan kitüntetendők még: az örökösök és hagyományosok, rendes lakhelyük hozzájegyzése mellett; továbbá azoknak az örökhagyóhoz való rokonsági viszonyai, és az őket egyenkint a hagyatékból megillető osztály- vagy hagyományrész; a szenvedő állapotra nézve pedig azon ténykörülmény, vajjon az elismertetett vagy igazoltatott-e, és mily mértékben?

Midőn a hagyatékban oly cselekvő követelések is foglaltatnak, melyek az örökösök részéről kétségeseknek vagy behajthatatlanoknak nyilvánittatnak, általuk az erre vonatkozó körülmények, ha a hagyaték biróilag vagy gyámhatóságilag tárgyaltatik, a tárgyalás befejezése előtt, máskülönben pedig a hagyatéki kimutatás benyujtása alkalmával igazolandó.

A kétségeseknek igazolt követelésekre nézve az örökösök maguk is javasolhatják azon összeget, melyet hozzávetőleg behajthatni remélnek, s ha eziránt az örökösökkel méltányos megállapodás nem létesithető, az illeték megszabása ily kétséges követelések után egy évig függőben marad, mely idő alatt általuk a behajthatatlanság vagy bizonytalanság hitelt érdemlőleg igazolandó, vagy a határidő meghosszabbitása kieszközlendő.

A hagyatéki tömegből levonni kivánt terhek és költségek, a betegségi, temetkezési és kegyeletes költségek kivételével, kellő okiratok és adatokkal igazolandók. (v. ö. 78. §.)

Aki valamely tárgyat, mely az örökhagyó haláláig bebizonyithatólag ennek vagyonához tartozott, az illetékszabás alól azon szin alatt akar elvonni, hogy élők közti ajándékozás utján az az ő tulajdona: tartozik ebbeli állitását bebizonyitani, különben a kérdéses tárgy értéke az illetékköteles hagyatékhoz kapcsoltatik;

f) az *e*) alatt körülirt bejelentési módtól eltérőleg megengedtetik, hogy oly esetekben, midőn a kisebb földbirtokosok osztályához tartozó és mezei gazdaságon kivül más üzlettel állandóan nem foglalkozott örökhagyók után maradt ingatlanok összesen 50 holdat meg nem haladnak, az illető örökösök a hagyatékok a megszabott határidő alatt (124. §. *e*)) szóval és közvetlenül a községi elöljárónál érvényesen bejelenthessék; ki ilyenkor legott kimutatásba foglalja az örökösöket, lakházuk számait, az örökhagyóhoz való rokonsági viszonyukat s a hagyatékból megillető osztályrészeiket, továbbá az ingatlanok mennyiségét, végre az ezek után előirt egy évi földadót, s esetleg házbér- vagy házosztály-adót, és az igy hivatalból megerősitett kimutatást 8 nap alatt az illetékkiszabási hivatalnak beküldi; mely viszont másnemü értékelés mellőzésével, az ingatlanoknak adó alapján meghatározott értékéhez, ennek 10%-nyi összegét a hagyaték gazdasági ingóságai fejében hozzászámitja.

Hasonló módon bejelenthetők a községi elöljárónál, városokban az e czélra megbizott közegnél, mindazon kisebb hagyatékok is, melyek összes értéke, a netáni terhek levonása nélkül, 2000 koronát meg nem halad; de ily esetben a hagyatéki ingóságok részletesen kimutatandók;

g) oly hagyatékra nézve, mely részben az osztrák állam területén létezik, a hagyatéki kimutatásban az összes hagyatéki vagyon felveendő, s egyszersmind kitüntetendő, hogy az összes hagyaték tehertételei az egyes államterületen létező hagyatéki vagyont mily arány-

ban terhelik. (L. 1899 : XLVI. t.-czikk 22. §.)[1])

Midőn valamely ingatlanra vonatkozólag kötött szóbeli szerződés a bejelentésre kitüzött 8 nap letelte előtt irásba foglaltatik : a bejelentésre megállapitott határidő az irásbeli szerződés megkötése napjától veszi kezdetét. (P. dt. 143. sz.)

A hagyaték értékéből teherként levonandó a sirkőfelállitással összekötött költség, amennyiben az az örökhagyó társadalmi és vagyoni állásával arányban áll. (P. dt. 314. sz.)

A bejelentés : *c)* biróilag tárgyalt hagyatékoknál.

128. §. Mindazon haláleseteknél, melyekre nézve az 1894 : XVI. t.-cz., Horvát-Szlavonországokban a nem peres eljárás iránt érvényes szabályok, valamint a gyámsági és gondnoksági ügyek rendezéséről szóló 1877 : XX. t.-cz. határozatai hivatalos beavatkozást rendelnek, nemkülönben midőn a hagyaték tárgyalását birói, illetőleg gyámhatósági, vagy az 1874 : XXXV. t.-cz. 128. §-án alapuló megbizás folytán, Horvát-Szlavonországokban a közjegyzői rendtartás értelmében, kir. közjegyző vezeti : a hagyatéki kimutatás az előző §. *e)* pontjának rendelkezései szerint szerkesztendő, s még mielőtt az örökrészek és hagyományok a jogositottaknak átadatnának, illetőleg a telekkönyvi átiratás elrendeltetnék vagy kérelmeztetnék, hivatalos, illetőleg hitelesitett példányban az illetékes kiszabási hivatalnak beküldendő. (v. ö. 129. §. *c)* és 131. §.)

Kivételnek egyedül az igy tárgyalt oly kisebb hagyatékoknál van helye, melyek csak ingóságokból állanak, s ha az illeték 56 koronát meg nem halad. Ez esetekben az illeték bélyegjegyekben rovandó le, melyek a hagyatéki kimutatásra vagy a tárgyalási jegyzőkönyvre ragasztatnak fel és hivatalból bélyegeztetnek át.

IX. (III.) FEJEZET.

Büntetési határozatok a bejelentés elmulasztásának eseteire.

Birság mérve.

129. §. (10. §.) A 124. §. *a), b), d), e)* és *f)* pontjai alatt megállapitott határidők meg nem tartása pénzbirság terhe alá esik, és pedig :

a) magánfelek, s amennyiben önképviseletre nem jogositott személyek érdekelvék, ezek törvényes képviselői, nemkülönben kir. közjegyzők, a közbenjárásukkal létrejött jogügyletekre nézve : ha a bejelentés a határidő végnapját követő 30 napon belül történik, a rendes illeték negyedrészével, ha további 60 napon belül önként pótoltatik, annak felével, 90 napon túl eső mulasztás eseteiben, a végleges illeték összegével egyenlő birsággal rovatnak meg ; a bélyegjegyek felhasználásával netalán lerótt összeg azonban leszámittatik ;

b) ugyanazok, ha a 127. §. *b)* pontjában körülirt adó- és értékbizonylatok pótlása s netáni akadály bejelentése végetti felhivásnak eleget nem tesznek : 2—50 K-ig terjedhető birsággal ;

c) hatóságok (120. §. *d)*) előtt létrejött, vagy azok jóváhagyásához kötött jogügyletek közlésére nézve, az eljáró hatóság belkezelése szerint megbizott tisztviselő, tőzsde- és áru- vagy értékcsarnokok választott biróságai, valamint választott biróságok illetékköteles cselekményeire és kiadványaira nézve, a választott biróság elnöke, esetleg helyettese, kir. közjegyzők, az általuk birói, vagy gyámhatósági megbizás folytán ellátott ügyletek (128. §.) bejelentésére nézve, esetről-esetre 2—100 koronáig terjedő

[1]) Adóbizonylat benyujtásának akadályát a közjegyző felszólitás vagy felhivás folytán 15 nap alatt tartozik bejelenteni s ha ez irányban hozzá intézett felhivásra 15 nap alatt nem felelne, ellene az Ill. szab. 129. §. *b)* pontjában megállapitott birság alkalmazandó ; ha azonban az akadályt 15 nap alatt bejelentette, az adóbizonylat maguktól a felektől szerzendő be s a mulasztás következményei is a felekkel szemben órvényesitendők. (14792/94. P. M.)

birsággal rovandók meg, s ezen kivül vagyonukkal mindazon kárért felelősek, amelyet mulasztások folytán a kincstárnak okoznak.[1])

A tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése esetében abból az okból, hogy a jogügylet vagy öröklés az illetékkiszabás végett kellő időben be nem jelentetett, felemelt illeték vagy birság az utolsó vagyonátruházás után, közbeeső vagyonátruházás hiányában pedig a közvetlen vagyonátruházás után nem szabandó ki akkor, ha a jogügylet a jelen törvény hatálybalépte előtt köttetett, illetőleg az öröklés a jelen törvény hatálybalépte előtt nyilt meg. (1900 : XV. t.-cz. 13. §.)

A jogügyleteknek és okiratoknak az 1881 : XXXIV. t.-cz. 4. és 5. §-ai által illetékkiszabás végett követelt bejelentése körül felmerült mulasztás folytán az ugyanazon törvényczikk 10. §-a alapján kiszabott birság az ugyanazon jogügylet vagy okirat után kiszabott illeték törlése esetén is fentartandó akkor, amidőn az illeték az érvényesen létrejött jogügylet, vagy kiállitott okirat után jogosan vettetett volt ki és az alapul szolgált jogügylet vagy okirat nem eredeti érvénytelenség, hanem az érvényes létrejövetelt követően felmerült ténykörülmény folytán szünt meg, vagy vált hatálytalanná;

ellenben nem tartható fenn a birság akkor, ha a kiszabott illeték azért töröltetett, mert az alapul szolgált jogügylet vagy okirat önmagában semmisnek vagy eredetileg érvénytelennek bizonyult. (P. telj. ül. dt. X. sz.)

Kereskedelmi czég feloszlására vonatkozó szerződés megilletékezése alkalmából a szerződő felek azért, mert a czég vagyonmérlegének és leltárának hiteles másolatát az illetékszabást teljesitő hivatalhoz felhivás daczára be nem mutatták, az illetékszabályok 129. §-a alapján nem birságolhatók. (P. dt. 244. sz.)

Illetékügyekben a felek értékbevallás elmulasztása miatt nem birságolhatók. (P. dt. 336. sz.)

Birság kiszabása.

130. §. (11. §.) A 129. §. *a)* és *b)* pontjain alapuló birságokat *a pénzügyigaz-*

[1]) Az 1894 : XVI. t.-cz. 60., 67. és 70. §-ai alapján a hagyatéki eljárás során felveendő külön jegyzőkönyvek, amennyiben azok mást, mint a bennük foglalt jogügyletre vonatkozó megállapodásokat nem tartalmaznak, az ill. dijj. 78. t. *i), k)* pont rendelkezése értelmében, mint okiratok bélyegzendők. Az a körülmény, hogy ezek az okiratok jegyzőkönyv alakjában állittatnak ki, magában véve nem szolgálhat okul arra, hogy azok az okirati bélyegen kivül még jegyzőkönyvi bélyeggel is elláttassanak. Ha azonban ezek a jegyzőkönyv alakjában kiállitott okiratok a jogügyletre vonatkozó megállapodásokon kivül egyéb intézkedéseket vagy megállapodásokat is tartalmaznak, akkor a bélyeg- és illetékszabályok 18. §-a értelmében ugy a jegyzőkönyvi, mint az okirati bélyeg lerovandó.

Azokban az esetekben pedig, midőn a külön jegyzőkönyvekbe foglalt jogügyletek tárgyában a hagyatéki biróságnak kell intézkednie, nevezetesen a telekkönyvi hatóságot az átirás iránt megkeresnie, a jogügyletnek illetékkiszabás végett való bejelentésére a hagyatéki biróságot kell kötelezettnek tekinteni. A bejelentés 15 napi határidejét pedig ennek megfelelően a hagyatéki biróság szóban forgó intézkedésétől kell számitani.

Ellenkező esetben azonban, ha a felek éltek az 1894 : XVI. t.-cz. 60. és 67. §§-aiban nyert azon joggal, hogy a külön jegyzőkönyv tárgyát alkotó jogügylet telekkönyvi perfektuálása a hagyatéki biróság közvetitése nélkül történjék: a bejelentésre a kir. közjegyzőt, mint ebben az esetben a hagyatéki biróságot helyettesitő hatóságot kell kötelezettnek tekinteni. A bejelentést ez esetben a kir. közjegyzőnek is csak 15 nap alatt kell teljesiteni, mert a jogügylet előtte, mint birói megbizott előtt, tehát hatósági közreműködés mellett jött létre. A 15 napi határidőt pedig, hacsak az illetékszabályok erre nézve más későbbi időpontot nem állapitanak meg, attól az időponttól kell számitani, amidőn a felek azt a megállapodásukat, hogy a jogügylet telekkönyvi foganatositását a hagyatéki biróság közbenjötte nélkül kivánják kieszközölni, a kir. közjegyzőnek bejelentették, mert csak ez által lett a kir. közjegyzőnek e részbeni eljárása bevégzett hatósági ténynyé és a kir. közjegyző csak akkor lép be a hagyatéki biróságot helyettesitő intézkedési jogkörébe, és ennélfogva bejelentési kötelezettsége is csak ezzel a ténynyel hárul reá.

Az 1894 : XVI. t.-cz. 70. §-a esetében ily megkülönböztetés lehetősége ki van zárva, mert az idézett §. értelmében felvett külön jegyzőkönyvek tárgyában a hagyatéki biróságnak legalább a beleegyezés kérdésében mindenesetre intézkedni kell. (1894 : XVI. t.-cz 94. §. ut. bek.), ennélfogva a bejelentésre is a hagyatéki biróság van kötelezve. (4191/1901 Ig. Min.) (Ig. K. 10. k. 105. l.)

gatóság részéről kirendelt tisztviselő által teljesitendő előzetes felülvizsgálás mellett a kir. adóhivatal állapitja meg (1889. évi XXVIII. t.-cz. 20. §.); a c) *ponton alapuló, s a 133., 165. és 166. §§-okban meghatározott rendbirságoknak kirovását pedig a kir. pénzügyigazgatóságnál hozza inditványba (ill. kez. ut. 5. §.). A kir. pénzügyigazgatóságok elmarasztalják az állami, törvényhatósági vagy községi (városi) közegeket a bélyeg- és illetékekre vonatkozó törvények és szabályok, valamint a közvetlenül lerovandó illetékek kezeléséről szóló 1881 : XXXIV. t.-cz. 10. §-ának (ill. szab. 129. §.)* c) *pontja alapján kiszabandó pénzbirságokban (1889. évi XXVIII. t.-cz. 8. §. 5.* b) *pt.)* Az adóhivatal által megszabott birság ellen a XIII. fejezetben megállapitott felebbezésnek, *a kir. pénzügyigazgatóság által megállapitott birság ellen pedig a közigazgatási bizottsághoz (1889 : XXVIII. t.-cz. 12. §. I. pt. és 15. §. III. 3. pt.) s innét a p. ü. ministerhez van felebbezésnek helye (1889 : XXVIII. t.-cz. 16. §. 2.* b) *pont.)*

A birságok behajtása a közadók módján eszközöltetik. A vagyoni felelősségen alapuló kártéritések megállapitására a mulasztással vádoltnak személyes birósága illetékes s a megállapitott kártéritési összeg is csak birói uton hajtható be.

Birák és birósági hivatalnokok fegyelmi felelőssége.

131. §. (12. §.) Birák és birósági hivatalnokok, kik a 124. §. *c)* és *d)* pontjai, és a 128. §. rendelkezése ellenére e részbeni kötelességüket akár szándékosan, akár egyszerü mulasztásképp nem teljesitik, ez által fegyelmi vétséget követnek el, és ellenök Magyarországban (Fiumét sem véve ki) az 1871 : VIII. t.-cz. III. és IV. fejezetében foglalt határozatok alkalmazandók.

Horvát-Szlavonországban a birákat és birósági hivatalnokokat terhelő hasonló felelősségre nézve, a birák fegyelmi felelőssége iránt azon országokban érvényes 1874. évi február 28-iki törvény határozatai alkalmazandók.

X. (IV.) FEJEZET.

A fizetési meghagyásról.

Fizetési meghagyás kiállitása.

132. §. (13. §.) A kiszabott illetékről, amennyiben az legott a jogügylet bejelentésekor (121. §. *b)* pont) teljesen le nem fizettetnék, valamint a birság eseteiben (130. §.) az adó (a fővárosban a közp. d. és ill. kiszabási) hivatal fizetési meghagyást állit ki, mely a kiszabási rendelvényt magában foglalja.

Egyetemleges fizetési vagy kezességi kötelezettség esetében tartozik az illetékkiszabási hivatal fizetési meghagyásában a feleknek esetleg elkülönitett részletfizetési tartozását vagy fizetési sorrendjét megállapitani, s ha az illetéknek egészben vagy részbeni be nem hajtása folytán, az egyetemleges vagy kezességi kötelezettség érvényesitésére ujabb fizetési meghagyás kiállitása válik szükségessé, tartozik ennek okát az ujabb fizetési meghagyásban pontosan kitüntetni.[1—2])

---

[1]) A fizetési meghagyásnak magában kell foglalnia:

a) a kiszabási rendelvény tartalmát; mihez képest az illetékek iránti törvények és szabályok azon §§-ai, illetőleg az illetéki dijjegyzék azon tételszámai, mindig pontosan idézendők, melyek a kiszabott illeték meghatározásánál alkalmaztattak. Oly esetekben pedig, melyekben birság vagy felemelt illeték is kiszabatott, a fizetési meghagyás illető helyén röviden megjelölendő az a mulasztás is, mely miatt a birság vagy felemelt illeték kiszabatott;

b) az illetékre vonatkozó *A)* számfejtőkönyvi tétel számát;

c) az illetékkiszabás alapjául szolgáló jogügylet, cselekmény vagy irat rövid megjelölését;

d) az illetékkiszabás alapjául vett értéket, s azon esetben, ha az érték nem a felek által bevallott, vagy nem az iratban kitüntetett összegben vétetett fel, az eltérő értékalap rövid indokolását;

e) az illeték fizetésére köteles felek nevét

Fizetési meghagyás kézbesitése: *a)* **vidéken.**

133. §. (14. §.) A fizetési meghagyások kézbesitését nagy- és kisközségekben a biró és jegyző egyetemleges felelősség mellett, rendezett tanácsu városokban a polgármester, törvényhatósági joggal felruházott városokban a városkapitány köteles 8 nap alatt eszközölni, és a kézbesitési vevényt a kézbesitést követő 8 nap alatt — a postára feladás napját ide nem számitva — azon hivatalnak beküldeni, melytől a fizetési meghagyást vette; s aki ezt tenni elmulasztja, a késedelem minden napjáért, a kincstár javára 2—20 K-ig terjedhető birságban marasztalandó el.

A közigazgatási uton behajtandó birságot *a kir. pénzügyigazgatóság rójja ki, és felfolyamodás esetén a közigazgatási bizottság, utolsó fokban pedig a pénzügyminister határoz. (1889: XXVIII. t.-cz. 8., 12. és 16. §§.)* (v. ö. 130. §.) [1])

(netaláni melléknevét) s külön az illeték fizetésére felhivott fél nevét és lakhelyét (ház számát);

f) egyetemleges fizetési vagy kezességi kötelezettség esetében a feleknek esetleg elkülönitett részletfizetési tartozását vagy fizetési sorrendjét (1881: XXXIV. t.-cz. 13. §.);

g) a teljesitendő illetékfizetés idejét és helyét; oly esetben pedig, midőn az illeték esedékessége csak valamely bizonytalan esemény bekövetkeztével áll be, annak megjelölését, hogy csak ennek beálltával lesz fizetendő; végre;

h) oly esetben, midőn a fizetésre kötelezett fél az adóhivatal székhelyén kivül lakik és az illetéktartozás 40 koronát meg nem halad, azon figyelmeztetést, hogy az illeték a községi elöljáróságnál is, nyugtatvány mellett befizethető. (1881: XXXIV. t.-cz. 20. §.) (Ill. kez. ut. 34. §.)

[2]) Nem szükséges fizetési meghagyást kiállitani a meghatározott időben fizetendő illetékáltalányokról, a részvénytársulatok, pénzintézetek s egyéb vállalatok által közvetlenül befizetett bélyegilletékekről, s azon birságokról, amelyek külön hozott végzések s a feleknek kiadott értesitvények alapján iratnak elő; ez utóbbi esetben a kézbesitett végzések és értesitvények helyettesitik a fizetési meghagyást. (Ill. kez. ut. 37. §.)

[1]) Oly fizetési meghagyások, melyek nem az eljáró adóhivatal kerületében, hanem a magyar korona területén lévő más adóhivatlai kerületben lakó feleknek szólanak, szintén az illetékes községi biró, polgármester vagy városi kapitány utján, Budapest fővárosában pedig a központi dij- és illetékkiszabási hivatal utján kézbesittetnek a feleknek. A birodalmi tanácsban képviselt királyságokban és országokban lakó felekre nézve az illetékes cs. kir. kerületi pénzügyigazgatósághoz, bécsi lakosokra nézve Bécs főváros tanácsához, külföldön lakó felekre nézve pedig a pénzügyigazgatósághoz kell az adóhivatalnak a fizetési meghagyások kézbesitése végett fordulnia. (Ill. kez. ut. 56. §.)

Viszont az itteni összes pénzügyi hatóságoknak kötelessége valamely cs. kir. pénzügyi hatóság vagy hivatal megkeresése alapján a fizetési meghagyások kézbesitését azonnal eszközöltetni. (1886. évi 16122. sz. p. m. k. P. K. 191. l.)

Fizetési meghagyás kézbesitése: *b)* **Budapesten.**

134. §. (15. §.) Budapest főváros területén a fizetési meghagyások kézbesitése iránt a központi dij- és illetékkiszabási hivatal intézkedik.

Kézbesités posta utján.

135. §. (16. §.) Ha a kézbesitő a felet hon nem találja, vagy az, avagy háznépe a fizetési meghagyást elfogadni vonakodik, ez esetben a kézbesités postán, feladási vevény mellett eszközöltetik, mely vevény által a kézbesités foganatositottnak tekintetik.

Jegyzet. *A fizetési meghagyást tartalmazó levelekről, melyek a boriték czimoldalán a »fizetési meghagyás« megjelölésével ellátandók, a postahivatalok feladó-vevényt tartoznak kiállitani. Az ily levelek az ajánlási dij alól mentesek és sulyukhoz képest csak a pótlék nélküli egyszeres levéldijjal vannak megterhelve, mely a kézbesités alkalmával a czimzettől beszedendő.*

Ha pedig a czimzett a levelet nem fogadja el, a postahivatalok azt az 1878. évi Postai Rendeletek Tárában 157. lapján foglalt 15832. sz. rendelet értelmében a kényszerkézbesités foganatositása végett a helyi hatóságnak adják át. (1881. évi Pénzügyi Közlöny 937. lap.)

A püspöki helynök a püspöknek közhelyettese s mint ilyen a reá bizott egyház-

megye terhére kiszabott illeték ellen jogérvénynyel felebbezhet. (P. dt. 280. sz.)

A földbirtokos terhére kirótt illetékről szóló fizetési meghagyás a gazdatisztnek — külön meghatalmazás nélkül — jogérvényesen nem kézbesithető. (P. dt. 289. sz.)

Kézbesités nyilvántartása.

136. §. (17. §.) A kézbesités végett tett fizetési meghagyásokról kis- és nagyközségekben, valamint rendezett tanácsu városokban az elöljáróság, illetőleg polgármester rendes sorjegyzéket vezet, melybe a fizetési meghagyások adatait, valamint az eszközölt kézbesités napját hivatalból bejegyezni köteles.

A törvényhatósági joggal felruházott városokban követendő eljárást, a városi hatóság meghallgatása alapján, a pénzügyminister állapitja meg.

XI. (V.) FEJEZET.

Az illeték befizetéséről és a késedelmi kamatokról.

Fizetési határidő.

137. §. (18. §.) A kiszabott illeték s esetleg birság (129. §.) a fizetési meghagyás kézbesitése napjától 30 nap alatt befizetendő.

Kivételek az illeték befizetési idejére nézve.

138. §. (19. §.) Kivételeknek van helye:

a) a 148. §. *a)* pontja és a 160. §-ban körülirt esetekben;

b) midőn valamely tárgy tulajdonjoga a haszonélvezeti jog szolgalmával, visszteher nélkül oly személyre ruháztatik át, ki a haszonélvezővel nem ugyanazon egy háztartásban él, ez esetben a fizetési határidő az uj tulajdonjog szerzésétől járó illetékre nézve, a tulajdonjognak szolgalom általi terheltetéséhez képest, csak a szolgalom megszünésétől számitandó 30 nap;

c) ha pedig a jogügylet teljesedése valamely felfüggesztő feltételtől van függővé téve, valamint oly örökségeknél, vagy hagyományoknál, melyek csak bizonytalan esemény bekövetkeztével nyilnak meg vagy szállanak át másra, az illetékfizetési határidő a feltétel, illetőleg esemény bekövetkezésének napjától kezdve számittatik; de ezen esetekben az illeték addig is megfelelő módon, azon személy által biztositandó, kiről a kérdéses tárgy a felfüggesztő feltétel bekövetkeztével másra száll.

Ezenkivül köteles a szerző fél a halasztó feltétel teljesülését azon időponttól, midőn az esemény bekövetkezése tudomására jutott, számitandó 8 nap lefolyása alatt az illető hivatalnak bejelenteni, máskülönben a 129. §. *c)* pontja szerint 2—100 K-ig kiszabható birsággal terheltetik.

Ugyanezen bejelentési kötelezettség terheli jogügyleteknél a másik felet, sőt halálozása esetére örököseit is; oly tárgyaknál pedig, melyek ajándékozás, szerződés vagy végrendelet által szállanak másra, azon ajándékozót vagy rendelkezőt, vagy ha nem volna már életben, annak örököseit, ki az illető tárgy iránt szerződött vagy rendelkezett.

Mulasztás eseteiben (129. §. *c)* pontja szerint) a kincstárra háramlandó károkért egyetemlegesen felelősek.

Ha a kőszénkiaknázási jog vételénél a vételár akkor fizetendő, midőn a reménylett kőszenet feltárják és annak termelését megkezdik: az illetékfizetés kellő biztositása mellett a feltétel bekövetkezéséig függőben tartandó. (P. dt. 156. sz.)

A cseléd, habár az ajándékozó házigazdának háznépéhez tartozik is, mint ilyen az ajándékozó által fentartott haszonélvezet megszüntéig az illeték fizetésének felfüggesztését igényelheti. (P. dt. 167. sz.)

Ha a vállalkozó a szerződésileg elvállalt munkaszállitást a szerződésben meghatározott időn túl további évekre csakis a megbizó fél kivánságára teljesitheti: ezen utóbbi évekre eső illeték fizetése a jelzett feltétel bekövetkeztéig függőben tartandó. (P. dt. 271. sz.)

Oly esetben, midőn a bérlő a meghatározott időre kötött bérszerződést a lejárat után saját akaratától függőleg további évekre is meghosszabbithatja: a bérleti szerződés után járó fokozatos illeték a feltételesen

kötött időre eső bérlet után is kiszabandó, ezen illetékre nézve azonban a fizetési határidő attól a naptól számitandó, amely napon a feltételtől függő bérleti idő kezdetét veszi. (P. dt. 326. sz.)

Ha ajándékozó az átadott vagyon haszonélvezetét életfogytiglan fentartja és a megajándékozottat terhelő illeték fizetését szerződésileg magára vállalja: ez az illeték a haláleset bekövetkeztéig nyilvántartandó. (P. dt. 405. sz.)

Ha a szolgálati szerződésben valamely fizetés teljesitése felfüggesztő feltételhez van kötve, a jogügyletnek ezen része után kirótt illeték a feltétel bekövetkeztéig nyilvántartandó. (P. dt. 544. sz.)

Az illeték befizetése.

139. §. (20. §.) A kiszabott illeték azon pénztárnál (adóhivatalnál) fizetendő be, mely a fizetési meghagyásban megjelöltetik.

A felek az illetéki összeget a fizetési meghagyás hozzácsatolása vagy a tájékoztató adatok közlése mellett postai uton is beküldhetik a jelzett pénztárba, mely esetben az *1883: XLIV. t.-cz. 42. §-ában* foglalt határozatok irányadók.

40 koronát meg nem haladó illetéktartozásokra nézve pedig megengedtetik, hogy oly községekben lakó felek, hol kir. adóhivatali pénztár nincs, ily összegü illetéktartozásukat a községi elöljáróság utján is leróhatják.

A községi biró, illetőleg pénztárnok vagy városi adóhivatal köteles az igy lefizetett összegekről a félnek ideiglenes nyugtát kiállitani, ezen kezelés iránt külön vezetendő befizetési napi jegyzékben egyszersmind az illetéktartozás ismertető adatait tételenként kitüntetni, s a beszállitást a kir. adóhivatalhoz az *1883: XLIV. t.-cz. 45. és 46. §§-ainak* rendelkezése szerint eszközölni.

Az ideiglenes nyugták a kincstár irányában teljes bizonyitó erővel birnak.[1])

[1]) Az adók és *illetékeknek* postautalványon való beküldhetése tárgyában a m. kir. pénzügyminister által 1881. évi 5989. sz. a. (P. K. 118. R. T. 86. l.) kibocsátott rendelet alapján nemcsak az egyenes adók, hanem az illetékek is postautalványok utján küldhetők be. Az egyenes adókra nézve sárga, az illetékekre nézve pedig szürke papiron nyomatott utalvány-ürlapok vannak forgalomban. A portóköltséget a felek ezek után szabályszerüleg tartoznak leróni. Az utalványban a fizetési meghagyás számára hivatkozni kell. A késedelmi kamatok vagy kamattéritések kiszámitásának alapjául az a nap veendő, melyen a pénz postára feladatott. A postai vevény az adófizető részére a feladott adóösszeg lefizetéséről ideiglenes nyugtául szolgál mindaddig, mig ugyanaz a kir. adóhivatal által hivatalosan nem nyugtáztatik. A végérvényes nyugta a fizetést teljesitő félnek hivatalból postán nem küldetik meg, hanem azok kiállitását az illető hivatalnál maga a fél tartozik szorgalmazni.

Pénztári nyugták kiállitása.

140. §. (21. §.) A kir. adóhivatal a történt fizetést a fél által megjelölt illetéktartozásra számba veszi, s erről a hivatalos elismervényt vagy a bemutatott eredeti okiratra (fizetési meghagyásra) vezeti vagy pedig külön nyugtát állit ki.

Az előző §. szerint a községek által eszközölt beszállitás eseteiben a nyugták felek és tételenként állitandók ki.

Késedelmi kamatok.

141. §. (22. §.) Az illetékek lejáratszerü fizetésének elmulasztásáért, a két koronán alóli összeget számba nem véve, a késedelem egész tartamára, a tényleges lerovás napjáig bezárólag, öt százalék késedelmi kamat jár s ezt fizetési halasztás engedélyezése meg nem változtatja.

Biróilag vagy gyámhatóságilag tárgyalt hagyatékok illetéktartozása után késedelmi kamat csak a hagyatéki tömeg átadását elrendelő végzés keltétől számitható.

Közbejött csődeljárás esetében késedelmi kamat a csődnyitás napján tul nem igényelhető.

Felemelt illetékösszegek, birságok és biróilag kezelt hagyatékok után késedelmi kamat nem követelhető.[1—3])

[1]) A befizetett összegekből mindenekelőtt a fél egész tartozása után járó végrehajtási költségek és késedelmi kamatok vonandók le s

A késedelmi kamat iránti egyetemleges fizetési kötelezettség.

142. §. (23. §.) A meghatalmazó és jogutód a késedelmi kamat viselésére nézve saját meghatalmazottja, illetőleg azon személy fizetésmulasztásáért felelős, akinek jogába lépett.

Az illetékkötelezett felek egyetemleges illetékfizetési kötelezettsége a késedelmi kamatokra nem terjed ki, ezeket az illetékkötelezett fél csak azon naptól kezdve köteles fizetni, midőn rá nézve az illetékfizetési kötelezettség beállott.

Késedelmi kamatok megtérítése.

143. §. (24. §.) A kincstár a helytelenül kiszabott, illetéktelenül bevett és visszatéritendő illeték után a jogositott félnek, — a befizetés napjától a visszautalványozásról kiadott értesités kézbesitése napjáig bezárólag számitva — szintén öt százaléknyi kamatot térit meg.

Ha valaki tévedésből bélyegjegyekben a szabályszerünél nagyobb összeget fizetett, a fölösen lerótt összeg visszatéritését a lerovás napjától számitandó három év elforgása alatt követelheti.

A visszafizetendő felemelt illeték után is jár késedelmi kamat. (P. dt. 347. sz.)

---

csak az ez után megmaradó összeg forditandó az illeték törlesztésére. (Ill. kez. ut. 64. §.)

Ha az illeték részletekben fizettetik, az első részletfizetéskor a kamatok az egész illetéktartozás után esedékessége napjától, illetőleg a hagyaték átadását tárgyazó birói végzés keltétől az első befizetés napjáig, a második és további részletfizetések alkalmával pedig mindig a még hátralékban lévő tőkeösszeg után a megelőző részletfizetés napjától az ujabb befizetés, illetőleg postára való feladás napjáig veendők számba. (Ill. kez. ut. 66. §.)

Oly esetekben, midőn az illetékegyenértéki tartozás évnegyedi részletei az esedékesség napjáig, vagyis az illető évnegyed közepéig (február, május, augusztus és november 15-éig) be nem fizettetnek, a késedelem egész tartamára 6% késedelmi kamat jár. Ezen kamat a fent nevezett hónapok 16. napjával kezdve a lerovás napjáig bezárólag számittatik. (Ill. kez. ut. 149. §-a és 150. lapja.)

A 213. §. értelmében fizetendő hirlapi beiktatási bélyegilletéknek késedelmes fizetése esetén késedelmi kamatok nem szedhetők, mert arra nézve törvényes intézkedés nem tétetik. (89. é. 34400. sz. p. m. k. 90. é. P. K. 320. l.)

[2]) Késedelmi kamat a lelet folytán előirt 2 koronát meghaladó »egyszeres« illeték után is jár. (39271/77. P. M.)

[3]) Azok után a különbözetek után, melyekkel a kir. pénzügyigazgatóság a hozzá megfelebbezett illetékeket felemeli s melyről a fél a pénzügyigazgatóság végzéséből értesül, késedelmi kamat a végzés kézbesitését követő 30 naptól számitható. (59794 93. P. M., P. K. 644. l.)

XII. (VI.) FEJEZET.

Az illetékegyenértéket illetőleg.

Az illetékegyenérték tárgyainak kimutatása és bevallása.

144. §. (25. §.) Az illeték-egyenérték tárgyait képező ingatlan és ingó vagyon adóhivatalonkint kataszteri sorkönyvben nyilvántartandó.

E czélra az illeték-egyenérték alá tartartozó alapitványok és javadalmak élvezői, illetőleg az érdekelt jogi személyek, templomok, egyházi és világi községek, egyletek, intézetek és egyéb testületek és társulatok képviselői kötelesek ezen törvény érvénybe lépésétől számitandó 90 nap alatt:

a) az ingatlan javak birtokállását, s a mennyiben azokkal kisebb királyi haszonvételek is egybekötve vannak, ezeknek az előző évben az 1875: XXII. t.-cz. értelmében járadékadó alapjául vett jövedelmét részletesen kimutatni;

b) az ingó vagyont leltár alakjában a cselekvő és tartozási állapot részletes előtüntetése mellett bevallani;

c) az igy szerkesztett kimutatásokat néváláirásaikkal, valamint a 127. §. *b)* pontja első és második kikezdésében emlitett adó- és értékbizonylatokkal ellátva, a nyilvántartást vezető adóhivatalhoz beküldeni. (120. §. *c)* pont.)

A változások bejelentése.

145. §. (26. §.) Az év folyama alatt a vagyon állagára vagy jövedelmére nézve felmerülő változás és pedig:

a) ingatlan dolog szerzése, kicserélése, vagy magánfélre való átruházása esetrőlesetre a szerzés, csere vagy átruházás létesitésének időpontjától számitandó 8 nap alatt (124. §. *a)* pont);

b) ingó vagyont illetve pedig a változást követő naptári év első havában, a 127. §. *a)* pontjában körülirt módon jelentendő be.

Oly esetekben, midőn a tiz évi időtartam közben valamely uj illetékköteles jogi személy keletkezik, vagy midőn az ingatlan vagy ingó vagyon állagára nézve időközben változás merül fel, ez az 1881 : XXXIV. t.-cz. 26. §-a értelmében bejelentendő s a bejelentés alapján, figyelemmel a jelen törvény 6. §-ában (95. tét. D. 3. jegy.) foglalt határozmányokra, az illetékegyenérték a tiz évből még hátralevő időre irandó elő, illetve igazitandó ki megfelelően. — Az uj kivetés, illetve kiigazitás jogossága és helyessége ellen ugyancsak a törvényszerü jogorvoslatok vehetők igénybe.

A jelen §., valamint az 5. (95. tét. D. 3. pt.) és 8. §§-ok (l. 148. §) értelmében történő uj illetékkiszabások, illetve helyesbitések jogérvényessé váltáig — az utólagos kiegyenlités fentartása mellett — a tényleg előirásban álló illetékegyenérték folytatólag fizetendő. (1887 : XLV. t.-cz. 9. §.) [1])

Birság alkalmazása.

146. §. (27. §.) Az előző 144. és 145. §§. szerint határidőhöz kötött bejelentések elmulasztása a 129. §. *a)* és *b)* pontja alatt meghatározott birság alá esik.

Illetékegyenérték befizetése.

147. §. (28. §.) Az eljáró kiszabási hivatal által kiállitott fizetési ivben előirt illetéktartozás az egyenes adók módjára évnegyedi részletekben a 139. és 141. §§. határozataihoz képest lerovandó.

Minden következő évi tartozást a fél által bemutatandó fizetési iven az illető adóhivatal a megelőző évi kirovás alapján tünteti ki, s az évközben netán beállott változások folytán történt előirásokat és törléseket is bejegyzi.

XIII. (VII.) FEJEZET.

Jogorvoslatok.

Felebbezési határidő: *a)* fizetési meghagyás ellen.

148. §. (29. §.) A kiszabási hivatalok által megszabott illetékek és birságok jogossága és helyessége ellen:

a) a fizetési meghagyás vagy rendelvény kézbesitése napjától számitandó 30 nap alatt *birtokon belül;* (v. ö. 160. §.)

b) ez utóbbi határidőn túl pedig további 60 nap alatt *birtokon kivül* felebbezésnek van helye.

Kilenczven nap lefolyása után beadott felebbezések hivatalból visszautasitandók.

A felebbezések és igazolások (150. §.) az adóhivatalnál nyujtandók be, amely azokat a kiszabásra vonatkozó összes iratokkal felszerelve a p. ü. igazgatósághoz haladék nélkül felterjeszteni tartozik.

Az adóhivatal annak birálatába, hogy a felebbezés és igazolás a törvényes határidőn belül érkezett-e be, nem bocsátkozhatik. (1889 : XXVIII. t.-cz. 21. §.); ellenben a kir. központi dij- és illetékkiszabási hivatal a 148. és 149. §§-okban körülirt határidő eltelte után beadott felebbezéseket hivatalból visszautasitja (1889. évi 492. sz. p. ü. k. 14. §-a P. K. 1434. l.)

Az illetékegyenérték 1888. évtől kezdve 10 évre való érvénynyel szabatik ki.

Az illetékegyenérték érvényessége tekintetében 1888. január hó 1-jével megkezdett első évtizednek, valamint minden későbbi évtizednek leteltétől számitott 90 nap alatt szabadságában áll az illetékkötelezett félnek

[1]) Ha a vagyon állagának csökkenéséről az adóhivatal a nála bejelentett ügyletekből tudomást szerezhetett, ily esetben a törlés hivatalból foganatositandó. (Ill. kez. ut. 135. §.)

uj bevallást benyujtani s annak alapján a terhére előirásban levő illetékegyenérték helyesbitését kérelmezni.

Viszont a kincstár is jogositva van minden évtized kezdetével akár egyes illetékkötelezett jogi személyekre nézve, akár általánosságban uj bevallást elrendelni.

Ha az illetékköteles fél a fentebb megállapitott 90 nap alatt ujabb bevallást nem nyujt be, akkor az évtized végével terhére előirásban álló illetékegyenérték folytatólag további tiz évre érvényben marad.

A kivetett illetékegyenérték jogossága és helyessége ellen az illetékköteles fél az 1881. évi XXXIV. t.-cz. 29—36. §§-aiban meghatározott jogorvoslatokkal élhet.

A felebbezési orvoslatok kimeritése vagy azok elmulasztása folytán jogérvényessé vált illetékegyenérték változatlanul fennmarad egész tiz évi időtartam alatt. (1887 : XLV. t.-cz. 8. §.) [1—2]

Illetéktartozás fejében lefoglalt, házbérjövedelemből befolyt összeg visszautalványozása iránt a végrehajtási eljárásnál közvetlenül nem érdekelt harmadik személy által előterjesztett kérelem érvényesitése nincs határidőhöz kötve. (P. dt. 25. sz.)

Itéleti illetéknek visszatéritése iránt az ill. Djj. 48-dik tételének 4-dik jegyzete alapján érvényesitett kérelem nincs határidőhöz kötve. (P. dt. 60. sz.)

Oly esetben, midőn az illeték elévülten szabatott ki: az érdekelt felek elévülési kifogásuk előterjesztésében határidőhöz kötve nincsenek. (P. dt. 68. sz.)

Midőn a féltől az illeték tévesen, avagy elnézésből követeltetik, ily esetben a felebbezésnek benyujtása határidőhöz kötve nincs. (P. dt. 183. sz.)

Midón az örökös az örökhagyót terhelő illeték megfizetésének kötelezettsége alól azon a czimen kéri magát felmentetni, mert ezért az illetékért nem felelős, ennek a kérelemnek érvényesitése nincs záros határidőhöz kötve. (P. dt. 264. sz.)

Az illetékegyenérték alá vont vagyon állagában történt változás következtében az illetékegyenérték kiigazitása és a fölösen befizetett illeték visszatéritése iránt benyujtott felszólamlás nincs határidőhöz kötve. (P. dt. 342. sz.)

Midőn a fél a befizetett illeték visszafizetését azon az alapon kéri, mert az illeték a kataszteri tiszta jövedelem hibás kimutatása alapján szabatott ki : ezt a kérelmet a befizetéstől számitandó 3 éven belül bármikor érvényesitheti. (P. dt. 383. sz.)

Ha a fél az örökösödési illetéket azért kéri töröltetni, mert a hagyaték peressé vált és abból mit sem kapott : az ily kérelemnek érvényesitése nincs határidőhöz kötve. (P. dt. 449. sz.)

Midőn a kereskedelmi czég a czég bejegyzése után előirt illetéket az illeték alapjául szolgált adó leszállitása miatt kéri helyesbittetni, ennek a kérelemnek érvényesitése nincs határidőhöz kötve. (P. dt. 459. sz.)

Midőn a fél azért kéri az illeték helyesbitését, mert az illetékszabás alapjául szolgált legkisebb érték kiszámitásánál olyan ingatlanok kataszteri tiszta jövedelme vétetett tényezőül, amelyek a jogügylet tárgyát nem képezték : ennek a kérelemnek érvényesitése nincs határidőhöz kötve. (P. dt. 482. sz.)

Kereskedők terhére kirótt illetékekről szóló fizetési meghagyások azok üzletében alkalmazott üzletvezetőknek jogérvénynyel nem kézbesithetők. (P. dt. 524. sz.)

Midón a fél az illetéket azért kéri töröltetni, mert a perben felmerült bélyegilleték lerovására nem ő, mint alperes, hanem egyedül felperes volt kötelezhető : ily esetben a felebbezésnek benyujtása határidőhöz kötve nincs. (P. dt. 550. sz.)

A jelzálogos hitelező az árverési vételárból az ő követelése előtt sorozott adók és illetékek jogossága és helyessége ellen jogérvénynyel felebbezhet. (P. dt. 296. sz.)

Peres eljárásban a peres felet képviselő ügyvéd által elkövetett bélyegröviditės miatt az ügyvéd terhére kiszabott illeték ellen a peres fél jogérvénynyel felebbezhet akkor is, ha részére fizetési meghagyás kézbesitve nem lett. (P. dt. 381. sz.)

Ha a biztositási okirat szerint eszközlendő bekeblezések költségeinek viselését az ezen okirat alapján a zálogjogot adó fél vállalta magára s a történt bekeblezés után előirt illetékről szóló fizetési meghagyás nem neki, hanem a zálogjogot nyerő félnek kézbesittetik : ez ellen a fizetési meghagyás ellen a zálogjogot adó fél jogérvénynyel felebbezhet. (P. dt. 414. sz.)

[1]) A kir. pénzügyigazgatóságok által a másodfoku végzésben az is felemlitendő, hogy az ellen 15 nap alatt lehet a kir. pénzügyigazgatóság utján a közigazgatási biróságnál panaszt emelni. (2249/97. P. M.)

[2]) Ügyvédi képviselet mellett beadott felebbezésekre hozott határozatok mindenkor a képviselő ügyvédnek kézbesitendők ; a meghatalmazás a tárgyiratoknál megőrzendő. (13445/99. P. M. P. K. 99. l.)

Felebbezési határidő: *b)* a másodfoku határozat ellen.

149. §. (30. §.) A másodfoku határozatok különbség nélkül csak a kézbesitésük napját követő *15 napi határidőn belül (1889 : XXVIII. t.-cz. 13. §.)* felebbezhetők.

Igazolás esete.

150. §. (31. §.) Midőn az érdekelt fél, illetőleg ha önrendelkezési joggal nem bir, törvényes képviselője, tőle független s általa el nem háríthatott akadály miatt felebbezvényét a 148. §. *b)* pontjában szabott határidőben be nem adhatta, igazolási orvoslattal élhet.

A hitelt érdemlőleg indokolandó igazolási kérelem ez esetben együttesen az érdemleges felebbezéssel 30 nap alatt az eljáró adóhivatalnál adandó be. (v. ö. 148. §.)

E határidő azon határnapot követő naptól számittatik, amelyen a felebbezés legkésőbben benyujtandó lett volna; s ezen határidő elmulasztása esetében további orvoslatnak nincs helye.

Az igazolás kérdésének elintézése.

151. §. (32. §.) Az igazolás kérdése az ügy érdemével együtt tárgyaltatik s mindkettő közös határozatban döntetik el; kivévén, ha az igazolási kérelem megtagadtatnék, mely határozat ellen külön folyamodásnak van helye.

Igazolás kizárásának esete.

152. §. (33. §.) A 148. §. *a)* pontjában szabott határidő elmulasztása esetére, az igazolási orvoslat nem terjed ki.

Felebbezési hatóságok.

153. §. (34. §.) A felebbezések és igazolási kérdések tárgyalására és eldöntésére:

a) a pénzügyigazgatóság;

b) utolsó fokban pedig a közigazgatási biróság illetékes.

Midőn a felebbezés egyszersmind a birság kiszabása ellen is irányoztatik, a felebbezési hatóság egyuttal az iránt is határoz: van-e a birságnak helye vagy nincs?

Oly esetben, midőn a közigazgatási biróság a pénzügyigazgatóság által megtagadott igazolási kérelemnek helyt ad (151. §.), utóbbit az ügy érdemét illetőleg másodfoku határozat hozatalára utasitja.[1—3])

Helybenhagyó másodfoku határozat elleni felebbezés: *a)* birtokon kivül.

154. §. (35. §.) Az adó- (a fővárosban a kp. d. és ill. kiszabási) hivatalok fizetési meghagyásait vagy rendelményeket helybenhagyó pénzügyigazgatósági határozatok ellen, további felebbezésnek csak *birtokon kivül* van helye.

Helybenhagyó másodfoku határozat elleni felebbezés: *b)* birtokon belül.

155. §. (36. §.) Az előző 154. §-ban emlitett helybenhagyó határozatok ellen a felebbezésnek *birtokon belül* csak következő esetekben van helye:

a) ha a fizetési kötelezettség személyazonosság vagy megbizás kellékének hiánya miatt, nem a felebbező ellen érvényesitendő;

[1]) A m. kir. központi dij- és illetékkiszabási hivatal reá utalt hatáskörénél fogva a már kivetett illetékek helyesbitésére is jogosult, ha a felek kérelme *egészben teljesithető*. (89. é. 492. sz. p. m. k. 8. §. P. K. 1433. l.)

[2]) Határozat szövegezése illetékügyekben. Bélyeg- és jogilleték-ügyekben hozandó határozatokban nemcsak az illeték előirási tételszáma és az illeték összege legyen feltüntetve, hanem azok az illeték tárgyának és az érdekelt feleknek tüzetes megjelölésével olykép legyenek fogalmazva, hogy az érdekelt felek abból minden további kutatás nélkül felismerhessék az ügyet, amelyre az vonatkozik. (49316/902. P. M.)

[3]) Az 1896 : XXVI. törvényczikknek a közigazgatási biróságnak bélyeg- és illetékügyekben hatáskörét szabályozó részét l. VI. alatt.

b) ha az egyetemleges fizetési kötelezettség, vagy a kezesség nem őt terheli;

c) ha azon kérdés döntendő el, hogy valamely jogügylet képezi-e illetékkövetelés tárgyát, vagy sem;

d) ha az illeték elévültnek állittatik;

e) ha a birság önképviseletre nem jogositott félre rovatott ki;

f) ha a panaszolt határozat érthetetlen, vagy végre nem hajtható.

Birság mérséklése és elengedése.

156. §. (37. §.) Az adó- (a fővárosban a kp. d. és ill. kiszabási) hivatalok által kirótt, valamint a 153. §. rendelkezése szerint jogerőre emelkedett birságok mérséklése vagy elengedéseért, a 149. §-ban megállapitott határidőn belül benyujtandó, s kellően indokolandó folyamodványokra nézve első sorban:

a pénzügyigazgatóság és felfolyamodás esetében.

a pénzügyminister végérvényesen határoz.[1])

XIV. (VIII.) FEJEZET.

Az illetéktartozások biztositása és behajtása.

Illetékek és birságok biztositása, behajtása és elévülése.

157. §. (38. §.) Az esedékessé vált illetéktartozások és birságok biztositására, behajtására és elévülésére nézve, *az 1883 : XLIV. t.-cz.* határozatai irányadók azon hozzáadással, hogy a tévesen befizetett vagy jogellenesen beszedett illetékek és birságok visszakövetelése tekintetében a felek igénye az illeték vagy birság befizetésének napjától számitandó 3 év alatt évül el. (Bélyegekben fölösen lerótt illetékekről l. 143. §.)

Az egyenes és közvetett adók, az egyenes adók módjára beszedendő követelések és tartozások, végre az illetékek elévülnek:

1. ha csak nem vettetnek ki öt év alatt, számitva azon naptól, melyen:

a) *az adótárgy, illetőleg a követelés, a tartozás keletkezett:*

b) *az illetékkiszabás alapját képező jogügylet illetékkiszabás végett bejelentetett:*

c) *felfüggesztő feltételhez vagy kezdeti időponthoz kötött jogügyleteknél a feltétel teljesült vagy az időpont bekövetkezett:*

d) *a birói beavatkozást nem igénylő haláleset beállott;*

e) *a biróilag tárgyalt hagyatékoknál a hagyatéki eljárás befejeztetett;*

Azon illetékköteles felekre nézve, akiket a bejelentési kötelezettség nem terhel, valamint azon szerződő félre nézve, ki a jogügylet kikötései szerint az illetékfizetésre kötelezve nincsen, az illetékfizetési kötelezettség a jogügylet létrejöttétől számitott 10 év alatt akkor is elévül, ha a jogügylet bejelentése elmulasztatott;

2. ha a kivetés évétől kezdve öt év alatt nem szorgalmaztatnak vagy nem biztosittatnak. Szorgalmazásnak vétetik az adóbeszedéssel megbizott közegek által történt s vevénynyel igazolt megintés.

Vétkes mulasztás folytán bekövetkezett behajthatlanságok esetében az államnak e részbeni kárát az tartozik megtériteni, aki azt a végrehajtás vagy biztositás elmulasztása által okozta.

Az elévült közvetett adók és illetékek leirását első fokon a kir. pénzügyi igazgatóság, másodfokon és véglegesen a közigazgatási biróság rendeli el. (1883: XLIV. t.-cz. 90. §-a.)

Az illetékhátralékok kellő időben bekebeleztetésének elmulasztásából az állam-

[1]) A fővárosi kir. központi dij- és illetékkiszabási kivatal kivételes hatáskörénél fogva minden általa előirt felemelt illetéket és birságot, — kivéve a kötelezvények, nyugtatványok, váltók, számlák és könyvkivonatok után előirottakat, továbbá a 109. §. eseteit, — ha a felemelt illeték vagy birság 200 K-át meg nem halad, a *felek kérelmére* méltánylást érdemlő körülmények figyelembevétele és mérlegelése mellett, egész egy tizedrészig mérsékelhet. (89. é. 492. sz. p. m. k. 17. §-a P. K. 1433. l.)

kincstárra háramló károkért az adótárnok és az illetékek könyvelésével megbizott tisztviselő anyagi felelősséggel tartoznak.

Ha az illetékhátralékok bekebelezése alkalmából követett törvényellenes eljárás folytán magánfeleknek költség vagy kár okoztatott, a vétkes közegek ellen az 1883 : XLIV. t.-cz. 85. §-ának határozatai alkalmazandók. (1883 : XLIV. t.-cz. 92. §-a.). (v. ö. 169. §.)

A bekebelezett tartozásoknak teljes kifizetése után 8 nap alatt köteles a kir. adóhivatal a hátralék törlésének eszközlése végett az illető telekkönyvi hatóságot hivatalból megkeresni.

Ha ezer forintot meghaladó illetéknek legalább egyharmada befizettetett, a megfelelő összeg törlésének elrendelésére az illető telekkönyvi hatóságot a kir. adóhivatal hivatalból megkeresni köteles. (1883. évi XLIV. t.-cz. 93. §.)

Azon illetékek, melyek valamely ingatlant terhelnek a törvényesen megállapitott elévülési határidőn belül a tényleges birtokos által fizetendők. Magánkézből megvett ingatlan birtokokat terhelő ilynemü hátralék a vevőre száll át. (1883 : XLIV. t.-cz. 95. §.)

A kir. adóhivatalok kötelesek, egyes felek kivánatára saját könyveik utmutatása szerint a megjelölt birtokot terhelő illetékeket dij nélkül tudtul adni, s ha kivántatnék, azok felől ivenként 1 K-nás bélyeggel ellátott bizonyitványt is kiadni. Ezen bizonyitványok az államkincstár irányában is bizonyitó erővel birnak. (1883 : XLIV. t.-cz. 96. §.)

Ha ilyen bizonyitvány kivétetett vagy kiadatott, ugy a vevő csak az abban kimutatott összeg erejéig felelős, fenmaradván minden esetben birtokelőde elleni visszkereseti joga.

Az ingatlant terhelő illetékek a tényleges birtokos által fizetendők, ha azonban az illeték fizetését az illeték tárgyát képező ügylet határozmányai szerint oly szerződő fél vállalta magára, kit az illetéki szabályok értelmében különben is fizetési kötelezettség terhel, az illeték első sorban mindig ezen féltől követelendő. (1883 : XLIV. t.-cz. 95. §.) (v. ö. 95. §. 4.pt.)[1–6]

Mindazokban az esetekben, midőn a közvetlenül lerovandó illetékekre vonatkozó kiszabási iratok felülvizsgálása alkalmával megállapittatik, hogy az illetékek hibás kiszámitása vagy az illetéki törvények és szabályok helytelen alkalmazása következtében az államkincstár kárt szenvedett, az az összeg, melylyel az államkincstár megröviditetett, az illetékköteles fél terhére pótlólag előirandó és arról uj fizetési meghagyás állitandó ki.

Viszont amennyiben a felülvizsgálat alkalmával az tünnék ki, hogy az illetékköteles fél hasonló módon meg van röviditve, a helytelenül kiszabott és befizetett illeték hivatalból visszatéritendő.

A közigazgatási biróság által meg-

[1]) Elévülés : 1868. évig illetékek elévülésének helye nem volt. Az elévülés tárgyában intézkedő törvényeink : *a)* 1868 : XXI. t.-cz. 86. §-a ; *b)* 1876 : XV. t.-cz. 68., 85. §§-ai ; c) az ezidő szerint irányadó 1883 : XLIV. t.-cz. 90. §-a.

[2]) Azokban az esetekben, melyekben valamely illetékre nézve akár az előirási, akár a behajtási stádiumban a törvényes elévülés fenforgása a p. ü. hatóság által minden kétséget kizáró módon megállapitható, ennek az illetéknek a féllel szemben való követelésbe vétele mellőzendő, s egyuttal a törlés iránti tárgyalás — figyelemmel az esetleges mulasztásokra alapitható törvényes kártéritési kötelezettségre — hivatalból megindítandó. (88156/1893. P. M., 94. P. K. 489. l., 94. R. T. 534. l.)

[3]) Kellő időben kivetett illeték az előzetes bekebelezés által és annak erejéig már a kivetéstől számitva biztositottnak tekintendő. (16438/1891. P. M., P. K. 146. l.)

[4]) A helytelenül kiszabott és befizetett illetékeknek hivatalból történendő visszatéritésére nézve a p. ü. m. 1887. évi 72927. sz. a. kiadott körrendeletében (1887. évi P. K. 1161. R. T. 2513. l.) kijelenti, hogy miután az illetékkiszabásoknak számvevőségi felülvizsgálata *hivatalból* történik, a felek részéről esetleg benyujtandó oly folyamodványok, melyekben a hivatalos felülvizsgálatnak elrendelése kérelmeztetik, nem szolgálhatnak alapul a hivatalbóli felülvizsgálat elrendelésére, hanem az ily folyamodványok az illeték kiszabása vagy visszatéritése iránt beadott felebbezéseknek tekintendők s tartalmukhoz képest a pénzügyigazgatóságok avagy a közigazgatási biróság elbirálása alá terjesztendők.

[5]) Amiatt, hogy az egyetemlegességnél másod-

állapitott illetékek után pótilleték követelésének helye nincsen.

Az eredeti kiszabás végérvényes megállapitásától, vagyis az arra vonatkozó fizetési meghagyásnak s ha az ellen a fél jogorvoslattal élt, az erre kiadott végzésnek kézbesitésétől számitandó 2 éven túl a pótilletékekre vonatkozó fizetési meghagyás többé nem kézbesithető. (1887. XLV. t.-cz. 19. §.)

Fokozatos illeték alá tartozó okiratok után járó illeték akkor is az okiratok kiállitásától számitott öt év alatt évül el, ha az illeték 50 koronát meghalad. (P. dt. 58. sz.)

a) Zálogjognak illeték biztositása végett való bekebelezése az olyan fél személyes fizetési kötelezettségének az elévülését, aki a bekebelezés idejében az ingatlannak már nem telekkönyvi tulajdonosa, nem szakitja meg.

b) Vagyonbukott fél illetéktartozásának elévülése a csőd tartama alatt akkor is szünetel, ha az illetékkövetelést nem jelentik be. (P. dt. 88. sz.)

A bélyegilleték akkor is elévül, ha a birtokon belül beadott felebbezést öt évig nem intézik el. (P. dt. 132. sz.)

Részvények után szolgáltatandó osztalékok szelvényeitől készpénzben fizetendő fokozatos illetékre nézve az elévülés ideje a szelvény fizetésének lejárati napjától veszi kezdetét. (P. dt. 519. sz.)

Ha a fizetési meghagyás az elévülési határidőn belül kézbesitve nem lett, a telekkönyvi előleges biztositás nem szakitja meg az illeték elévülését. (P. dt. 522. sz.)

Az okirattól járó illeték követelésének joga — tekintet nélkül arra, vajjon az okirat bejelentési kötelezettség alá esett-e vagy sem — elévül, ha az illetékkövetelés keletkezésétől számitott öt év alatt nem vettetik ki. (P. dt. 555. sz.)

Törvényes zálogjog.

158. §. (39. §.) Az ingatlan vagyon átruházása után járó illeték a vagyonátruházás tárgyát képező ingatlant terheli, és két évig a telekkönyvi bejegyzés által biztositott magánjogczimből eredő követeléseket feltétlenül megelőzi.

Ezen két évi idő a vagyonátruházást tartalmazó jogügyletnek illetékkiszabás végett történt bejelentésével, felfüggesztő feltételhez vagy kezdeti időponthoz kötött jogügyleteknél pedig a feltétel teljesülésével, illetőleg az időpont bekövetkeztével veszi kezdetét; és érvényesithető az elsőség akkor, ha ezen két évi határidő a jogerőre emelkedett árverés határnapjáig még le nem telt.

Ha az illeték az átruházott ingatlanra ezen két évi határidőn belül beadott szabályszerü beadvány folytán telekkönyvileg bejegyeztetik: az illetékkövetelésnek törvényes elsősége a vagyonátruházást tartalmazó jogügylet bejelentésétől, illetőleg a feltétel teljesülésétől, vagy az időpont bekövetkeztétől számitandó öt évig áll fenn, azontul pedig az illeték csak a telekkönyvi bejegyzés által nyert elsőbbséggel bir.

A fentebbi két év utáni telekkönyvi bejegyzés a bejegyzési sorrendnek megfelelő elsőséget biztosit, és csak akkor

---

sorban fizetésre kötelezett felekkel szemben az elévülés az alatt az idő alatt, mig a behajtás az első sorban kötelezett ellen folyik, be ne következhessék, a p. ü. minister elrendelte, hogy az öt évi elévülési időn belül a fizetési meghagyás a másodsorban kötelezett feleknek is kiadassék; azonban az illeték ezektől csak akkor követelhető, ha az, az első sorban kötelezettől behajthatatlannak bizonyult. (1885. évi 54535. sz. p. m. k. P. K. 389. R. T. 1772. l.)

[6]) Az illetékhátralékok azokra az ingatlanokra biztositandók zálogjogi bekebelezés által, melyekre az illetékek vonatkoznak; a dologi jogok bejegyzésétől kiszabott illetékek pedig a bejegyzett dologi jogokra való felülkebelezés által biztositandók.

Hasonlólag felülkebelezés által biztositandó a haszonélvezeti szolgalom után, nevezetesen az özvegyi haszonélvezet után kiszabott illeték is, ha maga ezen szolgalom vagy haszonélvezeti jog valamely ingatlanra telekkönyvileg bekebelezve van.

Oly esetekben pedig, midőn az illeték tárgyát több ingatlan képezi, a telekkönyvi biztositást nem csupán egy, hanem az összes ingatlanokra és pedig egyetemleges jelzálogi hatálylyal kell kieszközölni.

Oly illetékekre nézve ellenben, melyek tárgyát nem valamely ingatlan képezi, vagy melyek nem valami dologi jog bejegyzésétől irattak elő, csakis a felek beleegyezésével vagy a biztositási végrehajtás folyamán szorgalmazható a felek ingatlanaira való zálogjogi bekebelezés, mely az 1881 : XXXIV. t.-cz. 39. §-a (ill. szab. 158. §-a) 4-ik bekezdésében körülirt joghatálylyal bir. (Illetékkezelési utasitás 91. §.)

rendelhető el, ha időközben harmadik személyek jóhiszemmel tulajdonjogot nem nyertek.

A bejelentés elmulasztása miatt kiszabott birságra (129. §.) a törvényes elsőség ki nem terjed.

Árverési vételárfelosztásoknál a fentebbiekben szabályozott törvényes elsőség — amennyiben annak feltételei fenforognak — a kincstár választása szerint csak egy illetékre nézve vehető igénybe; a többi illeték pedig a kincstár választása szerint vagy az illeték telekkönyvi bejegyzésének, vagy pedig az illeték alapjául szolgáló vagyonátruházás telekkönyvi bejegyzésének rangsorozatában nyer kielégitést.

Az ingatlanok haszonélvezetére vezetett birói végrehajtás esetében a zárgondnoki kezelés folytán a függő termésből befolyt összegből s illetve a bérösszegből minden más követelést megelőzőleg törvényes elsőséggel biró tételként kifizetendő azon illeték, mely az előző határozatok értelmében ugyanazon ingatlant terheli, melynek haszonélvezetére a birói végrehajtás intéztetett. (1883 : XLIV. t.-cz. 88. §.)

Ugyanezen szabályok érvényesek az örökségektől és a hagyományoktól járó örökösödési illetékekre nézve is.

Birói vagy gyámhatósági eljárás alá eső hagyatékoknál az eljáró biróság vagy gyámhatóság köteles — amennyiben az illeték még le nem rovatott volna — a hagyaték átadása, illetőleg telekkönyvi átiratása előtt, a 129. és 131. §§-okban körülirt felelősség mellett, az illeték megfelelő biztositása végett intézkedni.

Csődesetekben a bélyeg- és közvetlen fizetendő illetékek akként osztályozandók, mint a közadók egyéb nemei.

A csődtömeget terhelő illetékkövetelések elsőbbségének meghatározására nézve az 1881 : XVII. t.-cz. határozmányai irányadók. A kincstárt megillető elsőbbség a csőd elrendelésének napjától visszafelé számitandó. (v. ö. második bek.)

A csőd tartamának ideje alatt keletkezett jogügyletek után járó illetékek, mint rendes folyó kiadások, a tömeg jövedelméből lejárat szerint a tömeggondnok által fizetendők.

Nem fizetés esetében az emlitett illetékkövetelések első sorban a csődtömegből, másodsorban azonban a tömeggondnoktól hajtandók be, ha ez a tömeg jövedelméből a fizetést nem teljesiti akkor, midőn a tömeg jövedelméből teljesithető lenne vagy teljesitendő lett volna.

A mennyiben a csődtömeget terhelő illetéktartozások a csődtömeg elleni követeléseknek bejelentésére kitüzött határnapon túl jelentettek be, az 1881 : XVII. t.-cz. 195. §-ának intézkedései mérvadók. (1883. évi XLIV. t.-cz. 94. §.)

Ha valamely elárverezett ingatlan vételárának felosztásánál vagy csőd esetében helytelen kimutatások alapján illetékek illetéktelenül fizettettek ki: valamely érdekelt fél kérelmére az illetéktelenül felvett összegek az illető birósághoz fizetendők vissza, és ezen összeg felosztása vagy utalványozása iránt a biróság intézkedik. A visszafizetést első fokon a kir. pénzügyi igazgatóság, másodfokon és véglegesen a közigazgatási biróság rendeli el. (1883. évi XLIV. t.-cz. 96. §.)

Mindazon esetekben, midőn az illeték a fizetésre első sorban és személyileg kötelezett féltől vagyonhiány miatt be nem szedhető, s az illeték tárgyát képezett ingatlan időközben olykép ment át egy harmadik személy birtokába, hogy az illeték az átruházás idejében az ingatlanra telekkönyvileg már biztositva volt, a kincstár részéről szerzett zálogjogon alapuló tárgyi kezesség érvényesitése végett nem szükséges formaszerü fizetései meghagyást kiállitani, hanem az ingatlan tényleges birtokosa irásbelileg felhivandó, hogy az ingatlanára bekebelezett illetéket 30 nap alatt fizesse be. Ellenben mind azon esetekben, midőn az illetékhátralék az annak tárgyát képező ingatlanra bekebelezve nincsen, és az illeték eszerint a birtokutód, vagyis a tényleges birtokostól nem a kincstár javára már fennálló zálogjog, hanem az 1883 : XLIV. t.-cz. 95. §-ban foglalt határozmányok

alapján szedendő be, az ingatlan tényleges birtokosa terhére kellően indokolt szabályszerü fizetési meghagyás állitandó ki.

Mindkét esetben azonban csakis a fizetési felhivás, illetve meghagyás jogérvényessé válta, vagyis a törvényszerü felebbezés elmulasztása vagy kimeritése után indithatő meg a végrehajtás a birtokutód ellen, mely esetben a hátraléki kimutatás a fizetési kötelezettség rövid indokolása mellett önérthetőleg annak terhére állitandó ki. (1888. évi 19897. sz. p. m. k. 2—3-ik bek. 1889. évi P. K. 134. R. T. 84. l.)

Ha a hagyatékot az örökhagyó által még életében eladott ingatlan vételára képezte és az örökösödési illeték a vételártól szabatott ki: ez az illeték az eladott ingatlant dologi kezességnél fogva nem terheli, s ezen a czimen az az ingatlan birtokosától nem követelhető. (P. dt. 308. sz.)

A dologi kezesnek, illetve tényleges birtokosnak felelőssége nem terjed ki a szerződő feleket személyileg terhelő birságra. (P. dt. 341. sz.)

14394. szám.
1895.

Igazs. min. rendeletből

az örökösödési illeték biztositása tárgyában.

Az 1894: XVI. t.-cz. végrehajtása tárgyában kibocsátott 14394/1895. Ig. Min. rendelet igy intézkedik:

82. §. Ha a hagyaték csupán ingóságokból áll és az ez után járó 56 K-át meg nem haladó örökösödési illeték az 1881: XXXIV. t.-cz. 9. §-ának utolsó bekezdése értelmében, a hagyatéki kimutatáson vagy a tárgyalási jegyzőkönyvön bélyegjegyekben rovandó le, a hagyatéki biróság a bélyeglerovást az átadó végzésben tanusitja és az átadó végzést hagyatéki kimutatás nélkül küldi meg az adóhivatalnak, illetőleg Budapesten a magy. kir. központi dij- és illetékkiszabási hivatalnak.

Ha ily esetben az örökösödési illeték nincs bélyegjegyekben leróva, a biróság végzésileg felhivja az örökösöket, hogy az örökösödési illetéket nyolcz napi záros határidő alatt rójják le — s amennyiben az örökösök a végzésben foglalt felhivásnak a kitüzött határidő alatt eleget nem tennének, — hivatalos lelet felvételére nézve intézkedik és a leletfelvételi jegyzőkönyvet az illető kir. adóhivatallal, illetőleg Budapesten a magy. kir. központi dij- és illetékkiszabási hivatallal késedelem nélkül oly megkereséssel közli, hogy a felemelt illetéknek hatáskörébe tartozó behajtása végett haladéktalanul intézkedjék és az intézkedéseket 14 nap alatt közölje, mert különben a hagyatékátadó végzés foganatositására vonatkozó intézkedések az illetékre való tekintet nélkül fognak megtétetni.

83. §. Ha a hagyaték csupán ingókból áll, de az illeték 56 K-át meghalad, a hagyatéki biróság az átadó végzés megküldésekor felhivja a kir. adóhivatalt, illetőleg Budapesten a magy. kir. központi dij- és illetékkiszabási hivatalt, hogy az örökösödési illetéket 14 nap alatt szabja ki, a fizetési meghagyást az örökösök részére adja ki és az eszközlötteket ugyanazon idő alatt közölje. Az értesités vétele után pedig a hagyatéki biróság az örökösöket a kivetett illeték lefizetésének nyolcz napi zárhatáridő alatti igazolására hivja fel.

Ha az örökösök e felhivásnak eleget nem tesznek, a biróság, ha a hagyatékot vagy annak egy részét hatóságilag kezelt pénz vagy egyéb érték (ideértve a jelzálogilag nem biztositott követelésekre vonatkozó okiratokat is) képezi, arra nézve intézkedik, hogy a hatóságilag vagy más személy által kezelt pénzből vagy értékből az örökösödési illetéknek megfelelő összeg vagy érték az illeték kifizetésének igazolásáig visszatartassék és ezen intézkedésről az illető adóhivatalt, illetőleg Budapesten a magy. kir. központi dij- és illetékkiszabási hivatalt is értesiti.

A hagyatéki biróság a felek kérelmére az örökösödési illetékre szükséges összeget ki is utalványozhatja.

A kiszabott illeték kifizetését igazoló beadványok bélyegmentessége tárgyában 1893. évi január 21. napján 2644. I. M. sz. a. kiadott rendelet érvényben marad.

84. §. Ha a hagyaték tárgyát ingatlanok vagy telekkönyvileg bejegyzett jogok (jelzálogilag biztositott követelések stb.) is képezik, a hagyatéki biróság az átadó végzés megküldésekor felhivja az adóhivatalt, illetőleg Budapesten a m. kir. központi dij- és illetékkiszabási hivatalt, hogy az illetéket 30 nap alatt szabja meg, a fizetési meghagyást az ismert örökösök részére adja ki és az eszközlötteket ugyanazon idő alatt közölje. Az értesités vétele után pedig a hagyatéki biróság az örökösöket a kivetett illeték kifizetésének 8 napi zárhatáridő alatti igazolására felhivja.

Ha ezen felhivásnak az örökösök eleget nem tesznek, a biróság a hagyatékátadó végzést átteszi ugyan az illetékes telekkönyvi hatósághoz, de egyszersmind az örökösödési illeték biztositására nézve is intézkedik és pedig akként, hogy az illetékes telekkönyvi hatóságot a hagyatékátadásból folyó jogok telekkönyvi bekebelezésének eszközlésére és egyszersmind a végett is megkeresi, hogy a kivetett örökösödési illeték és ennek a hagyatéki tömeg átadását

elrendelő végzés keltétől (1881 : XXXIV. t.-cz. 22. §-ának második bekezdése) járó 5 % kamatai erejéig a zálog-, illetve alzálogjognak bekebelezését is rendelje el.

85. §. Ha a hagyaték tárgyát oly községben fekvő ingatlanok képezik, amely községben fekvő ingatlanok még nincsenek telekkönyvezve, az esetben a hagyaték átadására illetékes kir. járásbiróság a 84. §. szerint felhivott adóhivataltól nyert értesités beérkezte után — az örökösöket a kivetett illeték kifizetésének nyolcz napi zárhatáridó alatti igazolására szintén felszólitja ; ha pedig ezen felhivásnak az örökösök eleget nem tesznek, az illetéknek biztositása, illetve előjegyzésbe vétele végett az illető telekkönyvi hatóságot keresi meg.

A megkeresett telekkönyvi hatóság az örökösödési illetéket és annak a hagyaték átadását elrendelő végzés keltétől járó 5 % kamatait megfelelő nyilvántartásba veszi és erről az illető kir. adóhivatalt, illetőleg Budapesten a m. kir. központi dij- és illetékkiszabási hivatalt végzésileg értesiti ; amely hivatal a telekkönyvi hatóság által nyilvántartásba vett örökösödési illetékről szintén külön előjegyzést vezet a végből, hogy a telekkönyvek elkészültével kibocsátott hirdetményi határidő alatt — amennyiben az illeték időközben be nem hajtatott volna — a kir. kincstár érdekeinek megóvása végett a szükséges lépések az arra hivatott pénzügyi hatóság által megtétethessenek.

86. §. Oly esetekben, melyekben a hagyatéki kimutatásnak vagy az ezt kiegészitő átadó végzésnek hiányossága az illeték kiszabására nézve akadályt képez, vagy a hagyatéki kimutatásra, esetleg az átadó végzésnek a hagyatéki kimutatást kiegészitő tartalmára nézve észrevétel merül fel s erről a hagyatéki biróság a kitüzött záros határidő alatt értesittetik : az illetéknek kiszabására és közlésére nézve ingó hagyaték esetében ujabbi 14 napi, ingatlanokból álló hagyatéknál pedig 30 napi határidő állapitandó meg, mely határidő azon naptól kezdve számitandó, amelyen a biróságnak ebbeli végzése az adóhivatalnak, illetőleg Budapesten a m. kir. központi dij- és illetékkiszabási hivatalnak kézbesittetett.

Amennyiben az adóhivatal, illetőleg Budapesten a m. kir. központi dij- és illetékkiszabási hivatal a 83. és 84. §§. szerint a hagyatéki biróság felhivásának sem az első izben kitüzött, sem a meghosszabbitott határidőben nem tenne eleget : a hagyatéki biróság az illetékre való tekintet nélkül teszi meg az átadó végzés foganatositására vonatkozó intézkedéseket és erről az adóhivatalt, illetőleg Budapesten a központi dij- és illetékkiszabási hivatalt is értesiti.

92. §. Ha az örökösödési vagy hagyományi bizonyitvány (1894 : XVI. t.-cz. 99. és 106. §§.) kiadása iránti kérvényhez az örökösödési illetékre vonatkozó fizetési meghagyás és annak kifizetését igazoló nyugta csatoltatik, a biróság az örökösödési illeték tárgyában semminemü intézkedést nem tesz.

Ha a kérvényhez az örökösödési illeték kiszabását tartalmazó fizetési meghagyás csatoltatik, az illeték kifizetése azonban nem igazoltatik : a biróság elrendeli, hogy a tulajdonjog bekebelezésével egyidejüleg a zálogjog az örökösödési illeték és 5 % kamat erejéig a kir. kincstár javára bekebeleztessék.

Ha a kérvényhez sem az illeték kifizetését igazoló nyugta, sem a fizetési meghagyás nincs csatolva : a biróság az örökösödési, illetőleg hagyományi bizonyitvány megküldése mellett felhivja a kir. adóhivatalt, illetőleg Budapesten a m. kir. központi dij- és illetékkiszabási hivatalt, hogy annak vételétől számitott 30 napon belül közölje az örökösödési illeték megszabását tartalmazó fizetési meghagyást a birósággal, mert ellenesetben a bizonyitványt az örökösödési illetékre való tekintet nélkül a telekkönyvi hatósághoz fogja áttenni. Ezen határidő a 86. §. megfelelő alkalmazásával meghosszabbitható. Ha a kir. adóhivatal, illetőleg Budapesten a m. kir. központi dij- és illetékkiszabási hivatal az első izben kitüzött vagy a meghosszabbitott határidő alatt átteszi a fizetési meghagyást : a biróság az örökösödési, illetőleg hagyományi bizonyitvány áttételével egyidejüleg megkeresi a telekkönyvi hatóságot, hogy a zálogjogot az örökösödési illeték és 5 % kamata erejéig a kir. kincstár javára kebelezze be.

Törvényes elsőség bejegyzési illetékeknél.

159. §. (40. §.) A dologi jogok telekkönyvi bejegyzéseért járó illeték, az előző szakaszban megállapitott törvényes elsőséggel, az ott megvont korlátok között a bejegyzett dologi jogot terheli.[1])

---

[1]) A záloglevelek biztositásáról szóló 1876-ik évi XXXVI. t.-cz. 17. §-a értelmében a záloglevelek kibocsátására jogositott pénzintézetek jelzálogilag biztositott kölcsönkövetelései az általuk kibocsátott összes záloglevelek biztositásául szolgálnak, s ezen követelésekre végrehajtás nem intézhető, sőt a csőd esetébeni értékesitést kivéve, azokra harmadik személy jogot egyáltalán nem szerezhet.

Miután a törvény ezen határozmányai a kincstár irányában is teljes jogérvénynyel birnak, rendeltetik, hogy a záloglevelek kibocsátására jogositott pénzintézetek jelzálogilag biztositott kölcsönköveteléseire kincstári adóvagy illetéktartozások miatt jövőre se biztositási, se kielégitési végrehajtás ne intéztessék

A behajtás felfüggesztésének esetei *a)* **felebbezésnél.**

160. §. (41. §.) A birtokon belül engedélyezett felebbezés eseteiben a közbevetett felebbezés vagy felfolyamodás a kiszabott illetékek és birságok végrehajtás utján való behajtását megakasztja.

A behajtás felfüggesztése: *b)* **fizetési halasztásnál.**

161. §. (42. §.) A kir. *pénzügyigazgatóság* a fél indokolt kérelmére fizetési halasztást engedélyezhet, mely azonban az illeték és birság esedéki napját követő 90 napon túl ki nem terjeszthető.

Midőn valamely jogügylet részletenkint hajtatik végre, az illetéknek részletenkinti lefizetése engedélyezhető.

A kir. *pénzügyigazgatóság* végzése a kézbesitéstől számitandó 15 nap alatt a közigazgatási bizottsághoz, Horvát-Szlavonországokban az orsz. pénzügyigazgatósághoz felebbezhető.

További felebbezésnek a pénzügyministerhez csak eltérő végzések ellen van helve.[1])

162. §. (43. §.) Ennél hosszabb halasztást kérelmező más folyamodványokra, valamint rendkivüli esetekben hátralékok törlesztésére nézve, a pénzügyminister az illető hatóság (161. §.) meghalgatása után határoz.

---

s a mondott kincstári követeléseknek telekkönyvi felülkebelezése se kérelmeztessék.

Oly esetekben, midőn a kincstári követelések biztositásának vagy végrehajtásának szüksége merül fel, a biztositás vagy végrehajtás a pénzintézetek egyéb ingó vagyonára, vagy a nevükre kebelezett s a kibocsátott záloglevelek biztositásául a törvény értelmében le nem kötött ingatlanokra lesz vezetendő. (1878. évi 12542. sz. p. m. k. P. K. 123. és 124. R. T. 164. l.)

[1]) Ha az illeték 40 K-át meg nem halad, az esedékesség napjától egy hóig terjedő halasztást a pénzügyigazgatóság által a kezelés ellenőrzésére időnkint kiküldött tisztviselő is engedélyezhet. (1990/1893. P. M.. 1894. évi P. K. 734. l.)

A behajtás felfüggesztése: *c)* **a végrehajtási eljárásnál.**

163. §. (44. §.) Midőn a behajtás folyama alatt a végrehajtást szenvedő fél hitelt érdemlően igazolja:

a) hogy névazonossági, ugy nyilvánvaló más tévedés miatt a végrehajtás ellene illetéktelenül érvényesittetik; vagy

b) hogy a követelt tartozás az előzőleg történt részfizetések vagy hatósági elengedés vagy törlés összegével nem egyezik s ez okból a tartozás megállapitása végett leszámolást kér: a végrehajtást intéző közeg csak a zálogolás foganatositására szoritkozik, s a további eljárást a felmerült nehézség rendbehozataláig a kir. *pénzügyigazgatóságnak* nyomban teendő bejelentés mellett függőben tartja.

A kir. *pénzügyigazgatóság* vagy megbizottja a közbejött kifogást illetőleg kérdést a helyszinén, s esetleg az illető kir. adóhivatal közreműködésével, a kiszabási iratok alapján rendezi.

164. §. (45. §.) Hasonló eljárás követendő, midőn birságkövetelés végett a végrehajtás árvák vagy önrendelkezésre nem jogositott személyek vagyona ellen a gyám, gondnok vagy törvényes képviselő mulasztása miatt intéztetik, mely birság utóbbiakat terheli, (v. ö. 129. §. *a*) s ellenük érvényesitendő.

XV. (IX.) FEJEZET.

Vegyes intézkedések.

Halálesetek közlése.

165. §. (46. §.) A községek elöljárói, városokban az illető megbizott hivatali közegek, köteleztetnek az előforduló halálozásokat esetről-esetre, legkésőbben 15 nap alatt az adó- (a fővárosban az illetékkiszab.) hivatalnak előszabott nyomtatványon bejelenteni, máskülönben a késedelem minden napjáért a 133. §. rendelete szerint 2—20 K-ig terjedhető rendbirsággal rovandók meg.

Hatósági tisztviselők kötelessége a kiszabási adatok beszolgáltatása iránt.

166. §. (47. §.) A törvényhatósági tisztviselők, városi hatóságok és községi elöljárók kötelesek az adó- (a fővárosban az illetékkiszabási) hivatal által kivánt adatokat, adó- és értékbizonyitványokat (127. §. *b)* pontja szerint) a kijelölt időben beszolgáltatni és esetleges akadály esetében a határidő kiterjesztését szorgalmazni, máskülönben a 133. §-ban megállapitott birsággal terhelendők.

Hatósági nyomozás örökösödések eseteiben.

167. §. (48. §.) Oly örökösödések eseteiben, melyeknél birói vagy gyámhatósági beavatkozásnak nincs helye, s amelyek bejelentése iránt az örökösök a 127. §. *e)* pontja alatti rendelkezésnek meg nem felelnek, ha azok a hagyatéki kimutatást az adó- (a fővárosban a k. d. és ill. kiszabási) hivatal felszólitására 30 nap alatt sem terjesztik be, vagy ha a beterjesztett kimutatásra nézve alapos kételyek merülnek fel, és ezekre a felvilágositásokat meg nem adják, a járásbeli szolgabirák, illetőleg a rendezett tanácsu városok, valamint a törvényhatósági hatáskörrel felruházott városok polgármesterei, személyes felelősség s a 129. §. *c)* pontja szerinti kártérités terhe alatt köteleztetnek a kiszabással megbizott hivatal megkeresésére, a hagyaték álladékát haladék nélkül kinyomoztatni, s az erről készitett leltárt hat hét lefolyása előtt a megkereső hivatalnak megküldeni.[1])

[1]) A közigazgatási hatóságok csak akkor szólithatók fel a hagyaték kinyomozására, ha az örökösök a hagyatéki kimutatást vétbizonylat mellett történt felhivatásuk daczára sem terjesztik be, vagy a kimutatásra nézve alapos kételyek merültek fel; s a megkeresésben az a körülmény, hogy az örökösök felhivása eredménytelen maradt, esetről-esetre kitüntetendő. (1889. évi 34861. sz. p. m. k. 1890. évi P. K. 15. lap.)

Okozott költségek viselése.

168. §. (49. §.) Ha a nyomozásból kiderülne, hogy a kételyek alaposak voltak, ez esetben a nyomozás költségei az örökösök terhére esnek, s azoktól a kiszabással megbizott hivatal fizetési rendelvénye alapján, mely a 148-ik §. határozataihoz képest felebbezhető közigazgatási uton hajtandók be.

A károsított fél javára fizetendő birság.

169. §. (50. §.) Az illetékek és birságok beszedése, biztositása és behajtása alkalmával jogtalanul okozott költségek vagy károk megtéritése fejében, a törvényesen érvényesithető igények épségben hagyásával, a károsított felek javára 5—100 frtig (10—200 K-ig) fizetendő birság iránt első fokban *a kir. p. ü. igazgatóság (1889. évi XXVIII. t.-cz. 8. §. 9. pt.)*, másodfokban a közigazgatási bizottság *(1889. évi XXVIII. t.-cz. 12. §. I.)* és harmadfokban a közigazgatási biróság *(1889. évi XXVIII. t.-cz. 16. §. 1. g. pt. és 1896. évi XXVI. t.-cz. 82. §. 6. pt.)* határoz.

XVI. (X.) FEJEZET.

Életbeléptetés.

170. §. (51. §.) Ezen törvény 1881. évi julius hó 1-ső napján lép életbe, és az átmenetre nézve rendeltetik:

a) hogy az illeték tárgyait képező mindazon jogügyletek és hivatalos leletek után, melyek illetékkiszabás végett ezen törvény hatálybalépte előtt bejelentettek, az illeték megszabását az I. fejezetben körülirt illetőség ellenére is, azon kiszabási hivatal s a hivatalos leletekre nézve azon pénzügyigazgatóság teljesitse, melynél a tárgyalás folyamatban van;

b) hogy ezen összeállitás IX. (a törvény III.) fejezetében a bejelentés elmulasztásának eseteire határozott büntetések, amennyiben az eddigieknél nem

szigoruabbak, visszahatólag azon esetekre is alkalmazandók, melyek iránt a büntetés ezen törvény életbelépte napjáig első fokon még kiszabva nincs;

c) hogy ezen összeállitás XIII. (a törvény VII.) fejezetében emlitett pénzügyi közigazgatási biróság hatásköre ezen biróság törvényszerü alkotásáig a pénzügyministerre ruháztatik.

171. §. (52. §.) A közvetlenül lerovandó illetékek kezelésére vonatkozó összes törvények és rendeletek ezen törvény életbelépte napjával hatályon kivül helyeztetnek.

HARMADIK RÉSZ.

A fogyasztási bélyegilletékekről.

Fogyasztási bélyegilleték tárgya.

172. §. A fogyasztási bélyegilletékek tárgyai: a játékkártyák. (1881: XXVII. t.-cz. 1. §.)[1–2])

XVII. FEJEZET.

A játékkártyák bélyegilletékéről.[3])

A bélyegilleték mérvei.

173. §. (2. §.) Belföldön gyártott, valamint behozott mindennemü kártya után, mely a külföldre hivatalos ellenőrzés mellett ki nem vitetik, bélyegilleték fejében:

a) 36 vagy ennél kevesebb lappal biró minden játszmától 30 fillér;

b) 36-nál több lapból álló minden játszmától 60 fillér;

c) fényezett vagy mosható kártyák után a lapok számához képest az *a)* és *b)* alatt meghatározott illeték kétszeres összege fizetendő.

Azon játékkártyákra nézve, melyek az osztrák állam területen a gyártás vagy bevitel alkalmával bélyegilleték alá vonattak, mig erre nézve a viszonosság fennáll, ujabb illeték követelésének nincs helye.

Jegyzet *Mosható kártyáknak tekintendők és a* c) *pont alatt megállapitott nagyobb illetékmérv alá esnek:*

a) *a tisztán olajfestékek alkalmazása mellett nyomott:*

b) a fényezett vagyis lakkal bevont, valamint

c) *azon kártyák, melyeknél a festékek a lakhoz hasonló mázzal (u. m. gyanta,*

[1]) Az összes fogyasztási bélyegilletékek, a az azokra vonatkozó törvények és szabályok alapján kirótt birságokra vonatkozólag a végérvényes határozat meghozatalára a pénzügyminister illetékes. (1889: XXVIII. t.-cz. 12. §. III. *c)* pt.)

[2]) A fogyasztási bélyegilletékek tárgyai voltak még: a naptárak, hirdetmények, hirlapi beiktatások, külföldi hirlapok és időszaki lapok. Ezeknek bélyegkötelezettségét az 1900. évi X. t.-cz. megszüntette. A naptárak bélyegkötelezettsége 1900. évi deczember hó 31-én, a többi tárgyaknak bélyegkötelezettsége 1900. évi junius hó 30-án szünt meg. L. XVIII. fejezet.

[3]) Átvétetett az 1881: XXVII. törvényczikkből. Ennek a törvényczikknek végrehajtása tárgyában kiadott 1881. évi 73679. sz. p. m. k. (P. K. 1033. R. T. 1735. l.) mellékletét képező »törvény és utasitás«-ban foglaltatnak mindazok az administrativ eljárási szabályok, melyek szerint a törvény intézkedései a gyakorlatban keresztül viendők. A most hivatkozott utasitásból az illető helyeken közölvék azok a részek, amelyek a bélyeg- és illetékszabályokba felvett törvényt közelebbről megvilágitják. A zárjelben levő §§-ok a most emlitett törvény szakaszainak számát jelentik.

parafin, stearin stb.) való vegyités vagy bevonás által a piszkolódás és nedvesség ellen tartósabbakká tétetnek.

Mindezen kártyák nehézség nélkül többször is tisztithatók és könnyen ellentállanak a nedvesség befolyásának.

Eme tulajdonságuk legegyszerübben akként állapitható meg, ha az ujj vizzel kissé megnedvesitve a kártyalapon ennek széleig vonatik — ezen eljárásnál a fentebb emlitett kártyák változatlanul megtartják a fényt és a szint, mig a nem mosható kártya fényét veszti — és a festék is megtámadtatik.

A külföldről, különösen a német birodalomból oly játékkártyák is hozatnak be, melyeknél csak az egyik oldal lakkal — vagy igen tartós és mosható festékanyaggal van bevonva, a másik oldal pedig oly anyaggal láttatik el, mely megnedvesitve elveszti ugyan fényét, de azt azonnal ismét visszanyeri, mihelyt a száradás után megdörzsöltetik. Ilyen kártyák szintén moshatóknak tekintendők és a külföldről való behozataluk alkalmával a c) *pontban megállapitott magasabb illeték szerint bélyegzendők. (1884. Pénzügyi Közlöny 492. l.)* [1])

Külföldre való kivitel és külföldről behozatal.

174. §. (3. §.) A külföldi kivitelre szánt kártyák bélyegmentesek, ha azokat az illetékkötelezett fél, a lakhelyéhez legközelebb fekvő vám- vagy jövedékhivatalnak kiviteli bevallás mellett átadja, és aláveti magát a külvitelre szánt belföldi áruk átutalása iránt megszabott eljárásnak, mely szerint a vámbárczán megjelölt határidő alatt a kártyák külföldre eszközölt kivitelét igazolni tartozik.

Aki viszont játékkártyákat külföldről behoz vagy behozat, köteles azokat a vámvonal átlépésénél, illetőleg az átvételnél, a játszmák mennyisége és minősége, valamint a kártyalapok száma szerint — egyszersmind annak bejelentése mellett, vajjon belföldön maradnak vagy átvitelre szánvák-e — bevallani és a belföldi használatra szánt kártyákat az illeték lerovása és hivatalos bélyegzés végett előterjeszteni.

Hasonló módon bevallandók a külföldről behozott felső kártyaképek is (178. §.), rendeltetésük pontos megjelölése mellett.

A Bosznia és Herczegovinába való kivitelre szánt játékkártyák után a 173. §-ban megállapitott különböző mérvek szerint járó illeték lerovandó.

Ellenben oly játékkártyákra nézve, melyek nevezett országokban a gyártás vagy bevitel alkalmával bélyegilleték alá vonattak, a 173. §. végpontja értelmében ujabb illetékkövetelésnek nincs helye. (1882. évi Pénzügyi Közlöny 755. lap.) [1])

Hivatalos zárjegy alkalmazása.

175. §. (4. §.) A bélyegilleték lerovása czéljára a játékkártyák játszmánként hivatalos zárjegygyel ellátandók, és hivatalos bélyegzés végett az erre rendelt hivatalnak benyujtandók.

Ilyen hivatalos zárjegyek, a bélyegilleték lerovására kötelezetteknek elszámolás mellett, ingyen szolgáltatnak ki s azok részéről egymagukban tovább nem adhatók.

---

[1] Tapasztaltatott, hogy Mármaros vármegyében némelyeknél »kvittli« kártyák elnevezése alatt oly játékkártyák vannak használatban, melyeknek egyes lapjai nem kártyaképekkel, hanem 1-től 12-ig folyó arabs számjegyekkel vannak ellátva, és a kártyajátékra akként tétetnek alkalmasokká, hogy a számozott lapok használat előtt különböző szines jegyekkel vagy pontokkal láttatnak el.

Minthogy a szóban levő kártyák, habár azok kártyaképekkel ellátva nincsenek, a kártyajátékra alkalmasak s erre tényleg használtatnak is, szigoru miheztartás végett kijelentem, hogy az emlitett kártyák az 1881 : XXVII. t.-cz. 1. §-a értelmében fogyasztási bélyeg alá esnek. (1887. évi 55484. sz. p. m. k. P. K. 1063. R. T. 2145. lap.)

[1]) A külföldről behozott és belföldi használatra szánt kártyák után a 173. §-ban megállapitott bélyegilletéken kivül még a beviteli vámot is kell fizetni, az érvényben levő vámszabályok szerint. (1881. évi P. K. 1038. l.)

A bélyegjelző és a zárjegyek alakját és szinét, valamint a bélyegzési eljárást a pénzügyminister állapitja meg. [1])

A játékkártyák gyártása és elárusitása.

176. §. (5. §.) A játékkártyák gyártása, valamint azoknak üzletszerü árusitása, jövedéki felügyelet és ellenőrzés alá esik.

Gyártási engedély.

177. §. (6. §.) A kártyagyártási iparüzlet az iparhatóságtól, az ipartörvény értelmében nyert iparengedély alapján, csak pénzügyigazgatósági engedély mellett kezdhető, s az engedély egyedül oly helyekre adható meg, hol pénzügyigazgatóság vagy adóhivatal van.

Ezen engedélyért folyamodó köteles az általa használandó összes üzleti lak- vagy egyéb czélokra szolgáló helyiségek rajzát és pontos leirását — minden egyes helyiség rendeltetésének megjelölésével — két egyenlő példányban kérvényéhez csatolni, s az engedély megadása esetében az egyik példány, jóváhagyási záradékkal ellátva, a folyamodónak visszaadatik.

A vállalkozó által használandó helyiségek olyanok legyenek, hogy a hivatalos ellenőrzés a czélnak megfelelően, nehézség nélkül eszközölhető legyen.

Ha az üzleti helyiség nagyobbitása, átalakitása vagy áttétele czélba vétetik, mindenben az első kérvényre nézve megszabott eljárás követendő, és a követelt feltételek teljesitéséig az üzlet folytatása beszüntethető.

A gyártási helyiség — mint olyan — az épület külsején is ismertető felirással látandó el. [1])

A gyáron kivül eszközölhető munkák.

178. §. (7. §.) A 177. §. szerint bejelentett gyártási helyiségeken kivül — a pénzügyi hatóság külön engedélye és az ellenőrzési feltételek megtartása mellett — egyedül csak a felső kártyaképek nyomatása vagy a kártyalapok szinezése eszközölhető.

Egyéb gyártási feltételek.

179. §. (8. §.) A gyártani szándékolt játékkártyák minden neméből három-három be nem csomagolt bélyegzetlen játszma, a hozzá tartozó boritékokkal együtt, mintaképen a pénzügyi hatóságnak benyujtandó.

Az egyik játszma, miután a megerősitési záradék arra, valamint a boritékra rávezettetett, a vállalkozónak, a második az illető bélyegzőhivatalnak, és a harmadik az államnyomdának kiadatik.

A kártyagyáros köteles a készitett mindennemü kártyák játszmáinak egy-egy lapját nevével és a gyártás helyével, továbbá a hivatalos bélyegzésre rendelt másik kártyalapot, a gyártás helyét szintén előtüntető saját czégbélyegével megjelölni; emellett pedig a játszmaboritékokra külső felirásként rávezetni:

a) a gyáros nevét, illetőleg czégirását;

b) a gyártás helyét;

c) a becsomagolt játszma nemét;

d) az abban foglalt kártyalapok számát;

---

[1]) Egyelőre a következő hivatalok rendeltettek a játékkártyák bélyegzésére: a m. kir. központi bélyegraktár és bélyegjelző hivatal Budapesten; azonkivül a debreczeni, temesvári, fiumei és a zágrábi adóhivatalok.

A bélyegzés rányomására a következő kártyalapok használtatnak: Német kártyáknál és pedig az ugynevezett kétfejüeknél a tökhetes, az egyfejüeknél pedig a töknyolczas; — Coeur (vörös) ászt tartalmazó játszmáknál a Coeur-ász; Trapulier s ezekhez hasonló kártyáknál a Denari tizes; oly esetekben pedig, ha a bélyegrányomás akadályokba ütközik, a p. ü. ministerium által megállapitott lap. (1881. évi P. K. 1043. l.)

[1]) Az iparhatóságok ugy a kártyagyártási, mint a kártyaárusitási iparüzletek bejelentéséről szóló igazolványok másolatait esetről-esetre kötelesek az illető iparos lakhelye szerint illetékes kir. pénzügyigazgatósággal közölni. (1881. évi 49524. sz. földmívelési, ipar- és keresk. min. rend. 82. évi R. T. 3. l.)

e) a bejelentett kártyaminta számjelét, és

f) ha fényezett vagy mosható kártyák, ezen minőség megjelölését.

Azonkivül a gyáros által minden egyes boritékon egymás fölé helyezett köralaku két kimetszvény teendő, melyek egyikén a czégbélyeg, másikán a hivatalos bélyeg lenyomása történik.

Ezen boriték a bélyegköteles egyes játszmák becsomagolásánál, még mielőtt ezek hivatalos bélyegzés miatt beterjesztetnek, a hivatalos zárjegy (175. §.) felragasztása által tartós pépanyaggal lezárandó, s maga a zárjegy a czégbélyegzővel, fekete olajfesték alkalmazása mellett, oly módon átbélyegzendő, hogy a czégbélyeg egyik része a zárjegyen, másik része a borítékpapiron egyszerre lenyomva legyen.

Kártyakészlet kezelése.

180. §. (9. §.) Az elkészitett és hivatalosan még nem bélyegzett játékkártyák a gyártási helyiségben elkülönitve, s e czélra bejelentett szekrényekben a gyáros által szoros zár alatt tartandók. Szintugy elkülönitve gyüjtendők és zár alatt tartandók a számfeletti, valamint a selejtes kártyalapok is, melyeknek a gyártási helyiségből eltávolitása mindaddig tiltva marad, mig azok mind, a pénzügyi hatóság által kitüzendő időben, az ellenőrző közeg felügyelete alatt játszásra használhatatlanná nem tétettek.

Szigoruan tiltva van az eladási helyiségben más játékkártyákat tartani vagy elhelyezni, s egyáltalán bármiként és bárhol elárusitani, mint amelyek játszmákba osztva, a 175. és 179. §§. rendelkezéseihez képest, lezárva és csomagonkint hivatalosan bélyegezve vannak.

Bélyegilleték lerovása.

181. §. (10. §.) A bélyegilleték a hivatalos bélyegzés végett bemutatott játszmák száma és neméhez képest rendszerint a bélyegzés foganatositása előtt készpénzben fizetendő.

Mindazonáltal a belföldön gyártott kártyák után járó illeték lerovására nézve a pénzügyi hatóság, kellő biztosíték mellett, legfeljebb három hóra terjedő fizetési halasztást adhat. Az igy engedélyezett fizetési határnapon túl fizetetlen maradt illetékösszeg után 6% késedelmi kamat jár, s azonkivül a mulasztás a hitelkedvezmény vesztését vonja maga után.

Az illeték elengedését, vagy visszatéritését a pénzügyminister egyedül csak belföldi kártyagyártmányokra nézve oly esetben engedélyezi, midőn hivatalosan bélyegzett kártyajátszmák a gyártási helyiségben, tartásukra rendelt szekrényekben, vagy a szándékolt elküldés alkalmával valamely véletlen balesemény folytán használhatlanná váltak, s ha erről az elromlott kártyajátszmáknak — amennyiben egészen el nem vesztek — előterjesztése mellett a pénzügyi hatóságnak 48 óra alatt jelentés tétetik.

Játékkártyák üzletszerü árusitása.

182. §. (11. §.) A játékkártyák üzletszerü eladásával foglalkozni kivánó köteles ezen szándékát 8 nappal előbb, mielőtt az árusitást megkezdi, a pénzügyi hatóságnál irásban bejelenteni, továbbá üzleti helyiségét külsőleg is, mint kártyaeladási üzletet megjelölni, és a játékkártyákat kizárólag csak a bejelentett helyiségben tartani, s egyedül abban elárusitani.

Az üzlethelyiség változtatása 3 nap alatt a pénzügyi hatóságnál bejelentendő.

Meg van engedve, hogy az üzleti helyiségben az elárusitandó játékkártyák egy-egy nem bélyegzett de a játszásra használhatlanná tett játszmája, a minőség megszemlélése végett, készleten tartassék; de az ilyen feltárt játszmákra a pénzügyi hatóság által azok rendeltetése rájegyeztetik.

Ezen §. határozatainak a kártyagyáros

is alá van vetve, ha saját gyártmányu vagy más származásu játékkártyák iparszerü eladásával foglalkozni kiván.

A házaló kereskedésből a játékkártyák feltétlenül ki vannak tiltva. [1])

A kártyagyárosok és kereskedők egyéb kötelezettségei.

183. §. (12. §.) A kártyagyárosok és kereskedők (176. §.) kötelesek a készletben levő ujólag elkészitett, megszerzett, eladott, vagy bármi más módon használatba vett játékkártyák, valamint a külföldről behozott felső kártyaképek, s ezek mikénti felhasználásá iránt a pénzügyi hatóság által hivatalosan átfüzött külön jegyzékeket (sorkönyveket) pénzügyministeri szabályrendelettel megállapitandó módon vezetni, s azokba minden beálló változást legott bejegyezni.

Az e czélra szükségelt nyomtatványok a kiállitási költség megtéritése mellett kiszolgáltatnak. [2])

Szemletartás.

184. §. (13. §.) A 183. §-ban emlitett iparüzök, illetőleg a családjaikhoz tartozók, valamint segédjeik és helyetteseik kötelezve vannak a felügyelettel és szemletartással megbizott hivatalos közegek mindenkori felszólitására a játékkártyák iránt vezetendő jegyzékeket felmutatni, és tért s időt engedni, hogy azokból kivonatok készittessenek, valamint a készletben lévő játékkártyákat előterjeszteni, s egyáltalán a jövedéki közegeknek azon segédkezést nyujtani vagy szolgáltatni, amely hivatalos teendőik szabályszerü végzésére szükséges.

Büntetési határozatok: I. Felemelt illeték alkalmazása.

185. §. (14. §.) Ezen törvény rendeleteinek megszegése esetében, az erről felvett hivatalos lelet alapján, jövedéki büntető eljárás mellőzésével a megrövidített bélyegilleték *ötvenszeres* összegével egyenlő birsággal terheltetik:

a) aki nem bélyegzett, vagy a hivatalos zárjegygyel (175. és 179. §§.) szabályszerüen el nem látott játékkártyákat a belföldi fogyasztásra való eladás czéljából készletben tart;

b) elárusit, terjeszt, megszerez, tudva magánál tart; vagy

c) aki bélyegzetlen kártyákkal játszik.

A kártyagyárosok és kereskedők az üzlethelyiségeikben vagy lakásaikban talált ilyen kártyák után eső birságösszegért kezeskednek.

Ha oly helyen, ahol a játékkártyák üzletszerüen fogyasztatnak, ugymint kávéházakban, vendéglőkben s társaskörökben, nem bélyegzett kártyák használtatnak, az illető vállalkozó — egyesületeknél az ügyvezetéssel megbizott személy — a reá háruló felelősség, illetőleg kezesség mellett esetről-esetre 200—600 K-ig terjedhető pénzbirság alá esik, hacsak nem igazolja, hogy ilyen kártyák használása tudomása nélkül történt.

A pénzügyigazgatóság vizsgálatot eszközöltethet a fentnevezett helyiségekben, ahol hitelt érdemlő értesülés szerint a bélyegröviditès tárgyai tartatnak vagy használtatnak.

[1]) Az erre vonatkozó iparigazolványok másolatainak megküldésére nézve l. a 177. §-hoz füzött rendeletet. Azok, kiknek már oly kereskedésre iparigazolványuk van, melynek keretébe a kártyaárusitás beilleszthető (pl. papirkereskedés, vegyeskereskedés) külön iparigazolványt váltani nem tartoznak; s igy ily üzletekkel biró dohánytőzsérek sem; ellenben azok a dohánytőzsérek, kik egyéb kereskedéssel nem foglalkoznak, ha játékkártya-árusitással kivánnak foglalkozni, iparigazolvány kiváltására kötelezettek. Önként értetik, hogy minden egyes esetben játékkártya-árusitással csak annak szabad foglalkozni, aki arra pénzügyigazgatósági engedélyt is nyert. (1889. évi 50856. keresk. m. rendeletből P. K. 1672. l.)

[2]) A kártyagyárosok a pénzügyministerium által megállapitott módon három rendbeli jegyzéket tartoznak vezetni és pedig »Gyártási«, »Felhasználási« és »Elárusitási sorkönyvet«.

Oly esetben, midőn a kihágás következményeivel terhelendő fél a törvénysértést, még mielőtt arról a pénzügyi hatóság más uton tudomást szerzett volna, önként bejelenti, a máskülönben járó birságösszegnek csak felerésze szedetik be, ha utóbbit a bejelentő fél a megrövidített bélyegilletékkel együtt legott lefizeti.

II. Jövedéki büntető eljárás esetei.

186. §. (15. §.) Jövedéki büntető eljárásnak van helye:

a) ha valaki a játékkártyák gyártását a pénzügyi hatóság megelőző engedélye nélkül, vagy kiadott tilalma ellenére, vagy nem a bejelentett és helyeselt, hanem más helyiségekben eszközli vagy eszközölteti;

b) ha a nyomdatulajdonos kártyaképeket állit elő a nélkül, hogy a pénzügyi hatóság e részbeni engedélyét és a kártyagyáros irásbeli megrendelését birná;

c) ha a játékkártyáknak hivatalos bélyegzés végett előterjesztése alkalmával helytelenül oly adatok jelentetnek be, melyek a bélyegilleték magasságára vonatkoznak;

d) ha valaki játékkártyákat oly időben vagy oly helyen, mikor s ahol azoknak szabályszerüen bélyegezve lenniök kell, hamisitott, utánzott, más kártyákról átvitt, vagy magasabb bélyegilletékre átváltoztatott bélyegjellel, vagy hamisitott, utánzott vagy egyszer már használt zárjegygyel ellát, vagy pedig, habár ezen körülményről tudomása volt, magánál tart, megszerez, elárusitásra ajánl, másnak elad, vagy más módon terjeszt vagy terjeszteni igyekszik;

e) ha a kártyagyáros saját gyártmányu kártyáit idegen czégjellel ellátja;

f) ha külföldi játékkártyák behozatalánál vagy átvitelénél a 174. §-ban körülirt kötelezettségek valamelyike figyelmen kivül hagyatik;

g) ha nem bélyegzett játékkártyák a vám- és ellenőrzési szabályok megtartása nélkül külföldre küldetnek vagy kivitetnek;

h) ha hivatalos zárjegyek a tilalom ellenére tovább adatnak; vagy

i) ha a 183. §-ban megállapitott könyvvezetés a kártyagyárosok által oly módon történik, hogy ez által az üzlet terjedelme, menete és minősége helytelenül mutattatik ki, a jövedéki kihágások felderitése nehezittetik, vagy lehetetlenné tétetik, s általában a követett eljárás szerint a jövedék kijátszására irányzott szándék vélelmezhető.

Ezen sulyos kihágások eseteiben a büntetés 1000. K-val és a kihágás ismétlése esetében 2000 K-val szabandó meg.

Ha azonban a kihágás tárgyát 50-nél több kártyajátszma vagy zárjegy képezi, a büntetés minden további játszma vagy zárjegyért 20—20 K-ra, ismétlés esetében pedig 40—40 K-ra emelendő.

Ezen kivül a sulyos kihágás tárgyai, ugymint:

egészben vagy részben elkészitett kártyák, zárjegyek, képek, és ezek előállitására szolgáló szerek és anyagkészletek elkobzás alá esnek.

Kisebb kihágások.

187. §. (16. §.) A megelőző 186. §-ban fel nem sorolt egyéb kihágások, nevezetesen a 179., 180. és 182. §§-ban, valamint a 183. §-ban a kereskedőkre nézve foglalt rendeletek megszegése, mint kisebb kihágások eseteiben: 10 K-tól 200 K-ig, ismétlés esetében pedig 400 K-ig terjedhető pénzbirság alkalmazandó.

Gyártási engedély és árulási jogosultság megvonása.

188. §. (17. §.) A kártyagyárostól, illetőleg kereskedőtől, ki a 186. §-ban emlitett sulyos kihágások egyike miatt egy izben már büntetve, vagy a 185. és 187. §§-ban felsorolt cselekmények vagy mulasztások miatt két izben pénzbirsággal terhelve volt, a gyártási enge-

dély (177. §.), illetőleg az üzletszerü kártyaárulás jogosultsága (182. §.) meghatározott időtartamra vagy véglegesen is megvonható.

Megröviditett bélyegilleték lerovása.

189. §. (18. §.) A pénzbirságon kivül a megröviditett bélyegilleték is a kihágás időpontjától számitandó késedelmi kamattal (182. §.) együtt fizetendő.

Kezesség.

190. §. (19. §.) A kártyagyárosok és kereskedők, valamint a 185. §-ban emlitett vállalkozók kezeskednek azon pénzbirságért, mely a családjaikhoz tartozók, ugyszintén segédjeik vagy szolgáik ellen ezen törvény határozatai alapján kimondatott.

Ha azonban igazolják, hogy a kihágás tudomásuk nélkül történt, a kezesség csak a megröviditett bélyegilletékre szoritkozik.

Illetékesség és felfolyamodási orvoslat.

191. §. (20. §.) A jövedéki büntető eljárás (186. és 188. §§.) alá eső kihágások fölött, amennyiben a büntető eljárás beszüntetése nem engedélyeztetett, az 1871 : LXVI. t.-cz. által megjelölt első folyamodási törvényszékek és az 1872 : XXXVIII. t.-cz. alapján a kir. tábla mint második és utolsó biróság határoznak; Horvát-Szlavonországokban pedig az 1871 : LXVI. t.-cz. által fentartott pénzügyi törvényszékek illetékesek.

A 185. §. által tiltott cselekmények eseteiben, valamint oly kisebb kihágások felett (187. §.), melyeknél a kincstár megröviditésére irányzott szándék nem vélelmezhető, első folyamodásilag a pénzügyigazgatóság és felfolyamodás esetében a pénzügyminister *(1889 : XXVIII. t.-cz. 12. §. III. c) pt.)* határoz.

Hátralékok behajtása.

192. §. (21. §.) A jelen törvény alapján járó bélyegilletékek, hátralékok összegei s ezek kamatjai, a közadók módjára, az 1883 : XLIV. t.-cz. értelmében, végrehajtás utján hajtandók be.

Feljelentők és tettenérők jutaléka.

193. §. (22. §.) Az elkövetett kihágások, tiltott cselekmények és mulasztások feljelentői, illetőleg a tettenérők, a behajtott pénzbirság egy harmad, illetőleg felerészében jutalékképen részesittetnek.

XVIII—XX. FEJEZET.

A naptárak, hirdetmények, hirlapi beiktatások, külföldi hirlapok és időszaki lapok bélyegkötelezettségének megszüntetéséről.

194.—216. §§-ok. A naptárak bélyegkötelezettsége 1900. évi decz. hó 31-én, a hirdetmények, hirlapi beiktatások, külföldi hirlapok és külföldi időszaki lapok bélyegkötelezettsége ellenben 1900. évi junius hó 30-án megszünik; az ezen időpontokig bezárólag esedékessé váló ilynemü bélyegilleték azonban szabályszerüen lerovandó s el nem engedhető. (1900 : X. t.-cz. 1. §.)

Az 1900. évre szóló el nem kelt bélyegzett naptárak után lerótt bélyegilleték, amennyiben a naptárakat a kiadó az illetékes pénzügyi hivatalhoz 1900. évi deczember hó 1-ig beszolgáltatja s mennyiben azokon a használatnak semmi nyoma nem látható, készpénzben visszatéritendő. Más jogczimen az 1900. évre szóló naptárak után lerótt bélyegilleték sem részben, sem egészben vissza nem térithető.

Az 1901. évre szóló naptárak már az 1900. év folyama alatt bélyegtelenül kiadhatók és áruba bocsáthatók. (1900 : X. t.-cz. 2. §.)

NEGYEDIK RÉSZ.

Vegyes intézkedések.

XXI. FEJEZET.

Hivatalos lelet felvétele iránti kötelezettség.

217. §. Olyan kötelezvényeknél, váltóknál, kölcsönöknél, áruszerzési vagy szállitási kötéseknél, bérleti, épitési, társasági vagy szegődési szerződéseknél, vagy ingók iránt kötött egyezségeknél és adásvevési okiratoknál, és általában minden bélyeg- és illetékköteles beadványnál, melyektől a bélyeg és illeték vagy épen nem, vagy csak hiányosan, vagy szabályellenesen rovatott le, az illető biróságnak vagy hivatalnak személyes felelősség melletti kötelessége a leletet felvenni és ezt az illető adó- (a fővárosban a k. dij- és ill. kiszabási) hivatalnak további szabályszerü eljárás végett átküldeni. A lelet felvétele az illető által névaláirása és a felvétel idejének megjelölése mellett az okiraton és irományon feljegyzendő.

A leletfelvevőknek azon felemelt összegek fele része, melyek a lelet következtében behajtattak, jutalomképen kiszolgáltatik.

Ha a leletet a biróságok vagy hivatalok dijnokai vagy kezelési hivatalnokai veszik fel, a lelet tartalmának valódisága mindig egy felebbvaló tisztviselő által bizonyitandó.

A jutalék ezen esetben is a lelet felvevőjét illeti. (1873 : IX. t.-cz. 14. §.) 1—5)

I. *48600/85. sz. a. közm. és közlek. m. kir. minister által kiadott utasitásból* (Pk. 1885. évi 97. lap):

Ha a belföldön kiállitott mellékletek a törvény által kijelölt módon kellő értékü bélyegekkel ellátva nincsenek, azon postahivatal, melyhez a postai megbizás intézve volt, leletet vesz fel, a felvételt a mellékletre feljegyzi, és azt betüzőjével igazolja, a leletet pedig a legközelebbi pénzügyi igazgatóságnak további eljárás végett megküldi.

A megleletezett mellékletet szokott módon, ha a czimzett azt beváltja, a czimzettnek ki kell adni, ha be nem váltja, azt a feladóhoz vissza kell küldeni.

Osztrák területen kiállitott mellékletek kel-

---

1) A 129. §. *a)* pontja alapján előirt birságból, valamint a jövedéki büntető eljárás folyamában megállapitott birságokból feljelentés, illetve tettenérés esetén a harminczad hivatali utasitás 673. és 685. §§-ai értelmében a feljelentőt 1/3, a tettenérőt pedig 2/3-rész illeti meg. A harminczad hivatali utasitás 685. §-ának 1. pontja szerint tettenérési jutalékra igényt tarthat (a tettenérési jutalékban való részesedésből tiszti minőségénél fogva ki nem zárt) az a személy, ki hivatalánál vagy szolgálatánál fogva kötelezve van jövedéki kihágásokat felfedezni; más egyének csak feljelentőknek tekintendők. Tettenérő nemcsak a pénzügyőrség, hanem az adóhivatal tiszti személyzete is lehet; az adóhivatali szolgát azonban, tekintettel rendes foglalkozásának természetére, csakis feljelentőnek lehet tekinteni. Jutalék abban az esetben nem jár, ha az az adóhivatal hivatalos tárgyalás közben jut tudomására annak, hogy valamely ügylet bejelentése elmulasztatott, valamint akkor sem, ha nem a bejelentés elmulasztásáról, hanem csak elkésett bejelentésről van szó. (1890. évi 126317. sz. p. m. körrendeletből 1891. évi P. K. 93. l.)

Valamely befizetett illeték után járó leletjutalékot előbb kifizetni nem szabad, mig a jogorvoslatokra nézve a felebbezési és igazolási határidők le nem jártak, illetve mig a beadott felebbezésekre jogérvényes határozat nem hozatott.

A leletjutalékok felvételéről szóló nyugtákat a leletfelvevő személyazonosságának igazolásául annak közvetlen hivatali főnöke láttamozni és a hivatalos pecséttel ellátni tartozik. (1890. évi 87530. sz. p. m. körrendeletből 1891. évi P. K. 241. lap.)

2) Ügyvédi kamarához intézett bélyegtelen beadványokra vonatkozóan az Ill. szab. 217. §. szerinti lelet veendő fel. (21593/1875. I. M.)

3) A lelet felvétele, az azt teljesitett hivatali közeg által, a felvétel idejének (év, hó és nap) megjelölése mellett az illető beadványon, okmányon vagy iraton nevének aláirásával minden esetben feljegyzendő.

lően bélyegzetteknek tekintendők, ha megfelelő összegü osztrák bélyegjegyekkel vannak ellátva.

Ha sem elegendő osztrák, sem magyar bélyeggel ellátva nincsenek, szintén leletet kell felvenni és azt a legközelebbi pénzügyi hatóságnak megküldeni.

Külföldön kiállitott számlák, nyugták, kereskedelmi utalványok, bonok, váltók és kötelezvények, ha a külföldön előirt bélyegjegyekkel el is vannak látva, belföldi bélyegilleték alá esnek. Minthogy azonban a külföldi kiállitó magyar bélyegjegyekkel nem rendelkezik, a bélyegilletéket, ugy mint a postautalványi dijat, a beszedett összegből kell levonni és ezt az utalvány szelvényére részletesen feljegyezni.

Azon kir. postahivatal, mely a bélyegilletéket levonja, *köteles* megfelelő bélyegjegyeket az illeték alá eső okmányokra (mellékletre) ragasztani és azokat betüzőjével akként lebetüzni, hogy annak fele része a bélyegre, fele része pedig a mellékletre essék.

Külföldön kiállitott okmányokról leletet csak akkor kell felvenni, ha a belföldi osztrák vagy magyar bélyegilleték lerovása előtt belföldön (Ausztriában vagy Magyarországon) kötelező nyilatkozat reávezettetett, mely esetben az okmány ugy tekintetik, mintha belföldön keletkezett volna.

II. *A közmunka és közlekedésügyi ministernek körrendelete* (1888. é. P. K. 294. lap):

Tekintettel arra, hogy Ausztriában a husz koronánál nem nagyobb összegről szóló kereskedői számlák bélyegmentességet élveznek, a postai megbizások mellékleteként Ausztriából

---

A hivatali közeg a felvett leleteket a nagyobb ügyforgalmu kir. biróságnál minden hó 14-ik és utolsó napján, a kisebb ügyforgalmuaknál pedig minden hó utolsó napján a biróság vezetőjének jegyzék mellett beterjeszti, amely jegyzékbe azon iktatószámok irandók, amely alatt a megleletezett beadvány, okmány vagy egyéb irat a bírósághoz érkezett, ha pedig a lelet a pertárba beadott beadványra, okmányra vagy egyéb iratra vonatkozik, a keresetlevél iktatószáma irandó és amellett megfelelő röviditéssel azon perirat vagy egyéb irat is megjelölendő, amelynél elkövetett bélyegcsonkitás folytán a lelet felvétetett (p. o. 2345/1881. p. ell., 2345. 1881. vvál., vagyis a 2345/1881. sz. keresettel folyamatba tett perben beadott ellenirat, illetve viszonválasz.)

A biróság vezetője a beterjesztett jegyzékeket elnökileg beiktattatja, az összes leletekről az ügyiratok iktató számának sorrendjében jegyzéket készittet és ezen jegyzék kapcsán a felvett leleteket mindenik hó 15-ik és első, illetve kisebb ügyforgalmu biróságnál minden hó 1-én az illetékkiszabási hivatalnak megküldi.

A jegyzéknek tartalmaznia kell:

a) biróság megnevezését,

b) az elküldés idejét az év, hó és nap kitételével és

c) a megleletezett beadványok, okmányok és iratok iktatószámait, a második pontban meghatározott módon.

Az illetékkiszabási hivatal, a megküldött jegyzékben, a leletek átvételének napját az elküldés ideje alá, továbbá a leleteknek bekönyvelési tételszámait a jegyzékben felsorolt birósági iktatói számok alá és azoknak megfelelőleg beirja és azon jegyzéket hivatali pecsétjével ellátva, legfeljebb nyolcz nap alatt a biróság vezetőjének visszaküldi.

A biróság vezetője intézkedik, hogy a visszaküldött jegyzék a leletet felvett hivatali közegeknek külön jegyzékeivel együtt összegyüjtve, megőriztessék és a bélyegszemle alkalmával a kiküldött pénzügyi hivatalnoknak rendelkezésére bocsáttassék.

A kir. ügyészségeknél, a központi telekkönyvnél, a fegyintézeteknél és kerületi börtönöknél ezen rendelet hasonszerüen alkalmazandó. (40041/1881. I. M.)

Nagyobb forgalmu biróságoknál és igazságügyi hatóságoknál, ahol a leletjutalékokat a segédhivatalok alkalmazottjai közt felosztani szokták, a leleteket a segédhivatal »nevében« vagy a segédhivatali igazgatóság »nevében« a leletet felvevő tisztviselő vagy dijnok is irja alá és a lelet tartalmának valódiságát a segédhivatali igazgató a hivatalos pecsét alkalmazása mellett aláirásával bizonyitsa. (57199/1897. Igazságügymin. I/A. sz. rend.)

[4]) Ha a pénzügyőri biztosok nem a 219. §. értelmében tartott bélyegszemlék, hanem hivatásszerüleg teljesitett ellenőrzés alkalmával, avagy magánkutatás alkalmával a hivatalbeli kötelesség keretén túlmenő tevékenység eredményeül bélyegröviditéseket fedeznek fel, vagy amidőn az általuk vagy egyes magánfelek által tett feljelentések folytán, esetről-esetre elrendelt bélyegszemlék megejtésére kiküldetvén, ebbeli eljárásukban különös buzgalom és ügyesség által a jövedék érdekében megkivántató felfedezéseket tesznek: az általuk felvett leletekre nézve jogos igényt tarthatnak a törvényszabta jutalékok kiszolgáltatására. (7148. 1892. P. M., P. K. 549. l.)

[5]) Minthogy az ujrafelvételi eljárás meginditása a főeljárás folyamában hozott jogerős itélet végrehajtását nem akadályozza: a jogerős kirovás folytán befizetett vagy behajtott felemelt illetékek és birságokból a leletfelvevőket megillető jutalékok az esetleges ujrafelvételre való tekintet nélkül mindig kiutalandók. (3302/1896. P. M.)

érkező 20 K.-ról vagy 20 koronán aluli összegről szóló számlák a bélyeg hiánya miatt nem leletezendők meg; de beváltásuk esetén, ugy mint az a fent idézett rendeletben a külföldön kiállitott számlára nézve elrendeltetett, a nálunk ivenkint járó 2 filléres bélyeggel ellátandók, mely bélyeget az illető kézbesitő postahivatal köteles átbetüzni, illetőleg a levélhordó a kelet és neve aláirásával megsemmisiteni. Ezen bélyeg értéke a beszedett összegből levonatik.

III. *A m. kir. belügyministernek 1888. évi 33165. sz. körrendeletéből* (R. T. 919. lap):

A házi pénztári számadások felülvizsgálatánál eddigelé követett azon eljárást, mely szerint a kellő bélyeggel el nem látott okmányok nem leleteztettek, hanem azok a számadó tisztviselők irányában észrevételezve és terhükre nyilvántartva, a hiányzó bélyeg egyszerü pótlása végett visszaküldettek, pénzügyminister urnak f. évi márczius hó 29-én és május hó 2-án 14824., illetőleg 24525. szám alatt hozzám intézett átiratai folytán megszüntetendőnek találván, egyidejüleg elrendeltem, hogy az emlitett bélyeghiányos okmányok után ezentul a hivatalos lelet vétessék fel, miután nem szenved kétséget, hogy a házi pénztári számadások mellékletei is oly iratoknak tekintendők, melyek után a fennálló illetékszabályok szerint a szabályszerü bélyegilletéket bélyegjegyek felhasználása által, és pedig a 20. §-ban körülirt módon az okirat kiállitása előtt kell leróni, s miután az idézett §. végpontjában határozottan ki van mondva, hogy az okiratra a kiállitás után utólag felragasztott bélyegjegy nem létezőnek tekintetik, miből kifolyólag önként értetik, hogy oly okiratok után, melyek a kiállitás alkalmával épen nem, vagy pedig hiányosan bélyegeztettek, az illetékszabályok 217. §-ának rendelkezései értelmében a hivatalos lelet felveendő s ez további intézkedés végett az illetékkiszabással megbizott hivatalnak megküldendő.

A tisztviselők felelőssége.

218. §. *A törvényhatóságok, rendes és választott biróságok, állami vagy törvényhatósági és községi tisztviselők és elöljáróságok a leletek pontos felvétele, valamint a hivatalos kiadványoknak a megfelelő bélyeggel való ellátása iránt felelősek.*

A sommás eljárás szerint elsőfokulag tárgyalt peres ügyekben és a községi bíráskodásnál maga a tárgyalást vezető biró, a felebbviteli tárgyalásnál a tanács jegyzője, a rendes eljárás alá tartozó peres ügyekben a pertárnok, végre a bizonyitás felvétele vagy itélőbiró előtt lefolyt tárgyalás esetén általában a kiküldött vagy megkeresett biró köteles a tárgyalás vagy a jelenlétében lefolyt eljárás közben felmerülő bélyegilletéknek megfelelő mérvben és szabályszerü módon való lerovására ügyelni.

Ha a lerovásra nézve mulasztást vagy hiányt észlel, a birósági hivatalnok és a községi biró köteles a hivatalos leletet maga felvenni, az itélőbiró pedig köteles a birósági hivatalnokok valamelyikét a hivatalos lelet felvételére utasitani.

Különösen kötelessége a sommás eljárásban a birónak, a rendes eljárásban a pertárnoknak, hogy az itéletek és peregyezségek után lerótt bélyegjegyek alatt feljegyezze a bélyegjegyek összegét, valamint azt, hogy azokat ki, mily czimen és mely napon szolgáltatta. Ugyanez a kötelesség terheli a birót a szóbelileg bejelentett felebbviteltől a 22. §-hoz képest járó bélyegjegyekre nézve.

Az a biró vagy birósági hivatalnok, aki a jelen szakaszban megállapitott kötelességeket és általában a bélyeglerovás pontos teljesitése körüli gondoskodást nem teljesiti, a mulasztásából a kincstárra háramló kárért vagyonilag felelős. E részben a biró vagy birósági hivatalnok ellen a felelősség csak az esetben érvényesithető, ha a bélyeg vagy illeték, az annak fizetésére kötelezett felektől be nem hajtható. A kár összegét, amennyiben az a biró vagy birósági hivatalnok ellen érvényesittetik, határozatilag a pénzügyigazgatóság állapitja meg, melynek határozata ellen a közigazgatási birósághoz van felebbezésnek helye.

A bélyegjegyek alatt történt feljegyzés a szabályszerü felülbélyegzés szükségességét meg nem szünteti. (*1894: XXVI. t.-cz. 30. §.*) [1—2]

---

[1]) Fizetési meghagyásos eljárásban elkövetett bélyegröviditès esetén a leletezés és ennek, valamint a szabályszerü felülbélyegzésnek elmulasztásából az illető hivatalos közegre háruló felelősség tekintetében az általános szabályok alkalmazandók. (73975/1894. P. M., P. K. 30. sz., R. T. 186. sz.)

[2]) Birővizsgáló bizottság előtt a bélyeg-

Bélyegellenőrzési szemlék megtartása.

219. §. A jelen szabályokon alapuló bélyegkötelezettség pontos teljesitésének ellenőrzése szempontjából a pénzügyminister kiküldött biztosa által:

a) az állami és törvényhatóságok, továbbá községi elöljáróságoknál és a kir. közjegyzőknél, továbbá

b) a rendes biróságoknál, a kisebb polgári peres ügyekben eljáró közegeknél, valamint a budapesti áru- és értéktőzsde és a vidéki termény- és gabonacsarnokok választott biróságainál;

c) közjegyzői, ügyvédi, kereskedelmi és iparkamaráknál;

d) társaságoknál, intézeteknél, egyesületeknél és iparvállalatoknál és ezek ügynökeinél, végre

e) kereskedők- és iparüzőknél időről-időre szemlét tarthat, és az *a), b), c), d)* alatt nevezettek kötelesek a megbizólevéllel ellátott pénzügyi hivatalnok felszólitására igazolni, hogy megtartják-e a bélyeg- és illetékekre vonatkozó, őket illető határozmányokat, az *e)* alatt emlitett kereskedők és iparüzők pedig kötelesek felmutatni bélyegköteles könyveiket, hogy kitünjék, kellően bélyegezvék-e azok? *A részletügyletekkel foglalkozóknál a bélyegellenőrzési szemle ezen üzletekre is kiterjeszthető. (1883 : XXXI. t.-cz. 12. §.)*

A pénzügyminister felhatalmaztatik, hogy a jelen törvényszakasz határozmányai alá eső kereskedőknél (t. i. mindazon kereskedelmi czégeknél — kereskedők és kereskedelmi társaságoknál — amelyek az 1883 : XXXI. t.-cz. alapján szabályozott részletügyletekkel foglalkoznak és amelyek állami vagy egyéb értékpapirokra vagy árukra kölcsönt, illetve előleget adnak) közegei által az 1868. évi XXIII. t.-cz. 13. §-a rendelkezéseinek megfelelő bélyegellenőrzési szemlét tarthasson. (1887 : XLV. t.-cz. 14. §.)

Ha ezen felszólitásnak eleget tenni vonakodnának vagy az igazolást hiányosan teljesitenék, akkor a megbizott pénzügyi tisztviselő feljogosittatik, hogy helyhatósági személy jelenlétében foganatositsa a vizsgálatot.[1])

köteles ügydaraboknál a bélyegjegyek alkalmazására, felülbélyegzésére és a bélyegilleték megröviditése esetében követendő eljárásra nézve az e részben fennálló általános szabályok szolgálnak zsinórmértékül. (4030/1892. I. M. 16. §.)

[1]) Biróságoknál a szemlebiztosnak teljesen tájékozottnak kell lennie az illető biróságnál előforduló összes ügyekről, azok kezeléséről és az azok után járó illetékek mérve és lerovási módjáról; ugyanott a leletekről vezetett jegyzékekben foglalt adatok a leletezett ügyiratokkal, valamint az adóhivatal könyvelési adatával egybevetendők. (84697/1881. P. M., 82. P. K. 7. l.)

A főszolgabirák és városi rendőrkapitányok, mint első folyamodásu iparhatóságoknál különösen vizsgálandó, hogy az iparengedélyek kiállitása iránti kérvények kellően bélyegezvék-e; továbbá ugyanezeknél, valamint a községi elüljáróságoknál, hogy a tánczvigalmak és nyilvános előadások után járó bélyegilletékek szedetnek-e és pontosan lerovatnak-e. (29223. 1875. P. M., P. K. 627. és 631. l.)

Bélyegszemle oly kereskedők egész üzletére foganatositható, kik részletügyletekkel, áruk vagy értékpapirokra előlegezéssel foglalkoznak; mert az 1868 : XXIII. t.-cz. 13. §-a szerint a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek egész üzlete vizsgálható, ezt a törvényczikket pedig az 1887 : XLV. t.-cz. 14. §-a az emlitett kereskedőczégekre is kiterjesztette. (2151/1897. P. M.)

Ha egy kir. közjegyzői állás megszünik (elhalálozás, lemondás vagy elmozditás következtében), az illető irattárában haladéktalanul bélyegszemle foganatositandó, az illetékek soronkivül előirandók és azok részletes kimutatása a kincstári jogügyek igazgatóságához átteendő, még pedig oly időben, hogy az az óvadék feloldása iránt az 1874 : XXXV. t.-cz. 43. és következő §§-ai értelmében megejtendő tárgyalásoknál a követelt illetékeknek az óvadék ellen leendő érvényesitése végett a szükséges lépéseket megtehesse. (52174/1880. P. M., P. K. 395. l.)

Nyilvános számadásra kötelezett társulatok és vállalatoknál a bélyegszemle minden, akár közvetlen fizetendő, akár bélyegben lerovandó illeték alá tartozó irat, okirat és ügyletre kiterjeszthető. (15255/1897. P. M.)

A büntetés elévülése.

220. §. Azon kihágás, melyért az illető tettes a vétkes cselekmény vagy mulasztás napjától számitandó 3 év alatt kérdőre nem vonatott, büntetés tárgya többé nem lehet.

Birságon kivül illetékfizetési kötelezettség.

221. §. A birság lefizetése, elengedése vagy elévülése nem ment fel senkit azon illeték befizetésének kötelessége alól, mely a kihágás tárgyát képezte.

Be nem hajtható pénzbüntetés átváltoztatása.

222. §. *Ha a jogérvényes itélettel kiszabott pénzbüntetés az elmarasztalttól egészben vagy részben behajtható nem volna, vagy pedig ennek behajtása csakis az elmarasztalt minden ingatlanai eladása által ugy lenne eszközölhető, hogy ennek folytán az elmarasztalt végelszegényedése és adózási képtelensége következnék be, a pénzbüntetés helyett az 1880 : XXXVII. t.-cz. 13. §-ának megfelelőleg :*

a) *ha a pénzbüntetés 600 K-nát meg nem halad, elzárás,*

b) *ha a pénzbüntetés 600 K.-nát meghalad, fogház alkalmazandó akkép, hogy minden be nem hajtott 10 K után egy-egy napi elzárás, illetve fogház essék.*

Jogérvényes itélettel kiszabott pénzbüntetéseknek részben vagy egészben elengedését a fél kérelmére a pénzügyminister Ő Felségének ajánlhatja. (1883 : XLIV. t.-cz. 108. §.) [1]

Illetékes biróságok.

223. §. Ezen szabályokban elósorolt kihágások eseteiben, amennyiben a megszabott jövedéki büntetéseken kivül rendes bünvádi eljárásnak is van helye (v. ö. 113. §.) az ez iránti intézkedés megtételére az 1871 : LXVI. t.-czikk által megjelölt elsőfolyamodási törvényszékek vannak hivatva.

---

[1] A pénzbüntetést helyettesitő szabadságvesztésbüntetés tartamára az 1878 : V. t.-cz. 53. és 102. §§-ai, illetve az 1879 : XL. t.-cz. 22. és 30. §§-ai irányadók. Ezek szerint : *a)* a fogházbüntetés tartamának maximuma hat hónap, halmazat esetében ennek kétszerese — egy év ; *b)* az elzárásbüntetés tartamának maximuma 30 nap ; halmazat esetén 45 nap.

Az átváltoztatás meghatározásánál az 1883. évi XLIV. t.-cz. 108. §-ának az a rendelkezése, hogy minden be nem hajtott 10 K után egy-egy napi elzárás, illetve fogház essék, fogházbüntetés esetében most is érvényes, mert az 1878 : V. t.-cz. 53. §-ában foglalt rendelkezés határai között marad. Elzárás esetében ellenben a Kbtkv 22. §-ának rendelkezésére tekintettel odamódosul, hogy az átváltoztatásnál 4 K-t felül nem haladó pénzbüntetés helyett 12 óránál hosszabb ideig tartó elzárás nem állapitható meg ; 4 K-tól 20 K-ig egy napi, azonfelül pedig minden 20 K-ig terjedő összeg helyett egy-egy napi elzárás állapitandó meg.

ÖTÖDIK RÉSZ.

A két államterület lakosai között a bélyeg s jogilleték körül előforduló érintkezések iránti szabályok.

XXII. FEJEZET.

224—267. §-ig. *Az 1868. évi egyezményen alapuló szabályok az 1900. évi január hó 1-jével életbe lépett 1899. évi XLVI. t.-cz. folytán hatályukat vesztették. Helyökbe lépett az 1899 : XLVI. t.-czikk.*

1899 : XLVI. törvényczikk

a magyar korona országainak pénzügyministere és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pénzügyministere között a bélyeg- és közvetlen illetékek, fogyasztási bélyeg és dijak iránt létrejött egyezményről.

Az osztrák-magyar monarchia két államának egymáshoz való kölcsönös viszonyában a bélyeg- és közvetlen illetékek, fogyasztási bélyeg és dijak körül felmerülő kérdések szabályozása végett egyrészről a magyar korona országainak pénzügyministere, másrészről a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pénzügyministere között létrejött megállapodások, a magyar országgyülés, által elfogadtatván: az erre vonatkozó egyezmény és pótegyezmény Ő császári és apostoli királyi Felsége szentesitésének hozzájárultával az ország törvényei közé iktattatnak és azok végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

I.

Az egyezmény szövege a következő:

Egyezmény,

mely egyrészről a magyar korona országainak pénzügyministere s másrészről a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pénzügyministere között

a bélyeg- és közvetlen illetékek, a fogyasztási bélyeg és dijak iránt

köttetett:

ELSŐ RÉSZ.

A jogügyletek, okiratok, iromanyok és hivatalos cselekmények után járó illetékekről.

I. FEJEZET.

Az illetékekre jogosult állam meghatározása.

Okiratok, jogügyletek, segédiratok.

1. §. Az okiratok, jogügyletek és segédiratok rendszerint (4., 16. és 17. §§.) ott vonandók illetékezés alá, ahol először állt be az a körülmény, mely az illeték vagy a magasabb illeték fizetésének kötelezettségét megállapitja.

2. §. Ehhez képest azoktól az okiratoktól és segédiratoktól, amelyeknél az illeték vagy bélyegjegyek használata által, vagy az okirat kiállitása előtt köz-

vetlenül rovatik le, a kiállitáskor már esedékes illeték ott rovandó le, ahol az okirat vagy segédirat kiállittatik.

Ha az okiratot vagy segédiratot több személy különböző helyen irta alá, a kiállitás helyének az a hely tekintetik, ahol a bélyegköteles kiállitók egyike az okiratot vagy segédiratot először irta alá, és pedig akkor is, ha az utólagos jóváhagyás vagy megerősités fentartatott.

3. §. Azoktól az okiratoktól és jogügyletektől, amelyekre nézve hivatalos illetékkiszabásnak van helye, az illeték ott rovandó le, ahol a jogügylet megköttetett.

Ha a jogügylet okirati megkötése több szerződő fél aláirásától van feltételezve, és ez az aláirás különböző helyeken történik; az illetékkiszabást és befizetést ott kell teljesiteni, ahol a kiállitók részéről a jogügylet megkötéséhez szükséges utolsó aláirás az okiratra vezettetik.

Ha ily okiratban az utólagos jóváhagyás vagy megerősités kifejezetten fentartatott, vagy ha ez a szerződő felek egyikénél a jogügylet önálló megköthetése tekintetében hiányzó személyes képesség miatt megkivántatik, az illeték kiszabása és befizetése abban az államban eszközlendő, amelyben a jogügylet jóváhagyása vagy megerősitése bekövetkezett.

Ha azonban a jogügylet megkötése valamely cs. és kir. közös ministerium jóváhagyásától van függővé téve, az illeték azt az államot illeti meg, amelyben az okirat a jelen szakasz első és második bekezdése értelmében kiállittatott.

4. §. Az 1—3. §§-ban felállitott szabályok alól a következő esetekben van kivételnek helye:

a) valamely állami, községi vagy más nyilvános pénztár által — ideértve a cs. és kir. hadsereg és haditengerészet pénztárait is, — kifizetett pénzösszegről kiállitott vétbizonyitvány után az illeték rendszerint annak az államnak a javára rovandó le, amelyben ez a pénztár fekszik; ellenben a cs. és kir. közös ministeriumok pénztárainál (közös központi pénztár, a közös külügyministeriumnak, hadügyministeriumnak és haditengerészetnek fizető hivatalai, a közös legfelsőbb számvevőszék pénztára) kifizetett pénzösszegekről szóló nyugták után az 1—3. §§-ban foglalt szabályok szerint rovandó le az illeték;

b) a két állam egyikében fekvő valamely ingatlan tulajdonjogának, haszonélvezeti vagy használati szolgalmának. okirat kiállitása mellett vagy e nélkül való átruházása után járó százalékos illeték, abban az államban szabandó ki és rovandó le, amelyben az ingatlanok fekszenek.

Ingatlanoknak csere utján való átruházásánál az illeték mindegyik államot a saját területén fekvő ingatlanok teljes értéke után illeti meg;

c) a vasuti és gőzhajózási vállalatok személy- és málhajegyei után járó illetékek, tekintet nélkül az úttávolságra. melyre vonatkoznak, annak az államnak a javára rovandók le, amelyben a személy- és málhajegyek kiadatnak, vagy kiállittatnak, ha pedig a jegyek kiállitása vagy kiadása mellőztetik, amelyben a személyek vagy málhák felvétetnek;

d) a biztositási és társulati ellátási intézetek által különleges törvényintézkedés alapján készpénzben fizetendő illetékek annak az államnak a javára rovandók le, amelyben az intézet vagy társaság székhelye van; ha azonban az intézet vagy társaság a másik állam területén fióküzlettel vagy ügynökséggel bir, a fióküzlet vagy ügynökség által megkötött vagy közvetitett ügyletek után az illetékek, tekintet nélkül arra, hogy a fióküzlet vagy ügynökség az ügyletek végleges és önálló megkötésére jogositva van-e vagy sem, annak az államnak a javára és az abban érvényes törvények mérvéhez képest mutatandók ki és rovandók le, amelyben a fióküzlet vagy ügynökség székhelye van.

Oly társulatok és intézetek alkalma-

zottjainak nyugdij- vagy nyugbér (ellátási) intézetei, melyek alapszabályaik szerint a két államnak nem csupán egyikében, hanem mindkét államban egyaránt birnak székhelylyel, — valamint az oly közlekedési vállalatok nyugdijintézetei, amelyek forgalmi üzeme mindkét állam területére kiterjed, kötelesek a jelen pont első bekezdésében emlitett illetékeket a birodalmi tanácsban képviselt királyságok- és országokban lakó tagok részéről a cs. és kir. osztrák államkincstár javára az osztrák állam területén érvényes törvények szerint, — a magyar korona országaiban lakó tagok részéről pedig a magyar kir. államkincstár javára a magyar állam területén érvényes törvények szerint kimutatni és befizetni. A nyugdijintézet azon tagjait illetőleg, akik a két állam területén kivül laknak, — ezekre az illetékekre annak az államnak van igénye, amelyben az intézet pénzügyi szolgálata elláttatik;

e) a különleges törvényes intézkedések alapján közvetlenül lerovandó egyéb illetékek annak az államnak a javára mutatandók ki és fizetendők, amelynek területén az illetékköteles fél lakhelye van.

Társulatoknál, egyleteknél, testületeknél és intézeteknél a székhely tekintetik a lakhelynek.

Ha azonban a két állam egyikében törvényesen megalakult valamely részvénytársaság (részvényekre alakult betéti társaság) vagy közkereseti és gazdasági szövetkezet a másik állam területén fiókteleppel bir, az ennek a fióktelepnek közvetlen üzletére vonatkozólag különleges törvényes intézkedése alapján készpénzben lerovandó illetékek, annak az államnak a javára mutatandók ki és fizetendők, amelynek területén a fióktelep székhelye van és pedig az ebben az államban érvényes törvények mérvéhez képest.

Ha valamely részvénytársaság (részvényekre alakult betéti társaság) az egyik államban oly czéllal alapittatik, hogy közvetlen üzleti működését kizárólag a másik állam területén folytassa, ez esetben a részvénytársaság a szelvényi bélyegilletéket is ez utóbbi állam javára és az abban érvényes törvény mérvéhez képest tartozik kimutatni és befizetni.

Halálesetre szóló vagyonátruházások.

5. §. A halálesetre szóló vagyonátruházások után járó illetékek tekintetében a következő határozatok érvényesek:

a) Az ily átruházások után járó illetékek, amennyiben ingatlanok tulajdonjogára, haszonélvezetére vagy használatára, továbbá oly ingó dolgokra vonatkoznak, amelyek hitbizományi vagy hűbériségi kötelék alá tartoznak, vagy pedig más indokból bizonyos meghatározott czélra szolgáló rendeltetésüknél fogva nyilvános kezelés vagy felügyelet alatt állanak, abban az államban szabandók ki és rovandók le, amelyben az ingatlanok fekszenek, illetőleg amelyben az emlitett ingó dolgok kezelésére vagy felügyeletére hivatott hatóság székhelye van;

b) az egyéb ingó hagyaték után az illeték azt az államot illeti meg, amelynek állampolgára volt az örökhagyó. Ha azonban az örökhagyó mindkét államban birta az állampolgári jogot, az illetékre az az állam jogosult, amelynek területén az örökhagyó születési helye van, illetőleg ha az örökhagyó külföldön született, amely államban az örökhagyó elhálálozott. Ha az elhálálozás is a külföldön következett be, a szabad rendelkezés alatt álló ingó hagyaték után járó illeték a két államot fele-felerészben illeti meg.

Ezek a határozatok a hadsereghez tartozó örökhagyókra nézve is mérvadók.

6. §. A részben az egyik, részben a másik állam területén létező hagyatéki vagyon terhei tekintetében a következő szabályok irányadók:

a) azok a tartozások, amelyek a hagyaték bizonyos tárgyát kizárólag és olykép terhelik, hogy a hagyaték többi része értük nem szavatol, az illeték kiszabá-

sánál a hagyatéknak csakis annál a részénél vehetők tekintetbe, amelyhez a megterhelt tárgy tartozik;

b) azok a tartozások, amelyek az egész hagyatékot terhelik, akár biztositvák a hagyaték egyes tárgyaira, akár nem, első sorban az ingó hagyatékból vonandók le. Ha ettől az ingó hagyatéktól mindkét állam javára jár valamely illeték (5. §.) és a terhek az ingó hagyatékot ki nem meritik, ezek felosztása az ingó hagyatékban való kölcsönös részesedés arányában eszközlendő;

c) ha a tartozások az azokkal terhelt ingó hagyatékból nem fedezhetők, a fedezetlen rész a *b)* pontban megjelölt arány szerint az ingatlan hagyaték terhére veendő számba;

d) a *b)* és *c)* pontok értelmében eszközlendő felosztásnál azonban az egyes résztömegek csak abban az összegben veendők számitásba, amely az ezeken az egyes résztömegeken az *a)* pont értelmében kizárólag fekvő különleges terhek levonása után fenmarad, amennyire ugyanis ezeket a terheket az általános terhekkel szemben az elsőbbség megilletné.

7. §. Élők közti oly vagyonátruházásoknál, melyek a fennálló törvények értelmében ugyanazon illeték alá esnek, mint a halálesetre szóló vagyonátruházások (pl. vagyonátadások szülőkről gyermekekre, »hozományok és kelengyék« okirati megállapitása), arra nézve, hogy a bélyegjegyekben vagy közvetlenül lerovandó illetékek melyik államot illessék meg, az 1—4. §§-okban foglalt határozatok irányadók.

Illetékegyenérték.

8. §. Az ingó vagyontól járó illetékegyenérték azt az államot illeti, amelynek területén az illetékköteles fél lakhelye van. Társaságoknál, egyleteknél és intézeteknél a székhely tekintendő lakhelyül. Az ingatlan vagyontól járó illetékegyenérték azt az államot illeti, amelyben az ingatlanok fekszenek.

Beadványok, mellékletek, felzetmásolatok.

9. §. A beadványok, mellékletek és felzetmásolatok után járó illetékek rendszerint azt az államot illetik, amelynek területén azok legelőbb benyujtattak.

Ez a szabály akkor is alkalmazható, ha a beadványt, mellékletet vagy felzetmásolatot az a hatóság, amelynél benyujtatott, a másik állam területén levő valamely személyhez, hivatalhoz vagy intézethez hivatalból átteszi vagy átküldi, ha ugyanis a fennálló szabályok értelmében a közvetlen benyujtás helyett ily közvetett benyujtásnak van helye.

10. §. Az Ő Felségéhez és a közös hatóságokhoz (közös ministeriumok, közös főszámvevőszék, katonai hatóságok, konzulátusok, követségek és más közös intézetek) benyujtott beadványok, valamint ezek mellékletei és felzetmásolatai annak az államnak a bélyegjegyeivel látandók el, amelynek területén a folyamodó fél tartózkodik.

11. §. Ha a beadvány egyszersmind okiratként is illeték alá esik, az 1—4. §§-okban foglalt határozatok alkalmazandók.

Ily esetben azonban ugy kell eljárni, mintha az okiratnak tekintendő beadványok, amennyiben ezek a 9. §. alá esnek, azon a helyen, ahol benyujtattak, amennyiben pedig a 10. §-ban emlitett beadványokhoz tartoznak, azon a helyen, ahol a küldő fél lakik, irattak volna alá.

Bejegyzési illeték.

12. §. A bejegyzési illeték azt az államot illeti, amelyben a bejegyzésre szolgáló nyilvánkönyvek vezettetnek.

Azon egy, habár részben meg is szünt jognak több ingatlanra való bejegyzése, annak ugyanazon tulajdonos egyik ingatlanáról valamely más ingatlanára való átkebelezése, végre pedig a több ingatlanra bekebelezett jogra vonatkozó kezességnek az egyes ingatlanokra való fel-

osztása (az egyetemleges zálogjog megszüntetése) esetében igényelhető illetékmentesség azokra az esetekre szorittatik, midőn a zálogjog tárgyául szolgáló ingatlanok ugyanazon államban fekszenek.

Hivatalos kiadványok.

13. §. A hivatalos kiadványok (másolatok, láttamozások, honossági bizonyitványok, utazási okmányok, jegyzőkönyvek, itéletek, képesitési okmányok, másodlatok, nyilvánkönyvekből való kivonatok, bizonyitványok és más hivatalos kiadványok) után járó illeték rendszerint (14. és 15. §§-ok) azt az államot illeti, amelyben azok kiállittattak.

14. §. Ha a hivatalos kiadvány egyuttal mint okirat is illeték alá esik, az 1—4. §§-okban foglalt határozatok mérvadók.

15. §. Ha azonban az itéletben valamely ingatlan tulajdonjoga, haszonélvezete vagy használata itéltetik meg és az itélet a vagyonátruházások után járó általános illeték alá esik, ez az illeték feltétlenül azt az államot illeti, amelyben az ingatlan fekszik.

Kereskedelmi és iparkönyvek.

16. §. A kereskedelmi és iparkönyvek és az ezekhez hasonló feljegyzések után az illeték azt az államot illeti, amelyben azok vezettetnek.

Az Ő Felsége személye körüli m. kir. ministerium.

17. §. Az Ő Felsége személye körüli m. kir. ministeriumnál szolgálatban álló hivatalnokok- és alkalmazottaknak járandóságai felől kiállitott nyugták, az ehhez a ministeriumhoz benyujtott beadványok, valamint ezek mellékletei és felzetmásolatai, végre ennek a ministeriumnak hivatalos kiadványai után a magyar állam javára jár az illeték.

Közös intézetek és társulatok.

18. §. Oly intézetek és társulatok tekintetében, melyek alapszabályaik szerint a két államnak nem csupán az egyikében, hanem mindkét államban egyaránt birnak székhelylyel, az az alapelv irányadó, hogy a különleges törvényintézkedés alapján közvetlenül lerovandó illetékek, valamint az ingó vagyontól járó illeték egyenérték, a két pénzügyi kormányzat által esetről-esetre megállapitandó és rendeleti uton kijelölendő felosztási kulcs szerint mindkét államot illetik meg.

Egyuttal arra az esetre, ha oly közlekedési vállalatoknál, melyek forgalmi üzeme mindkét állam területére kiterjed, azok szervezetének alapját érintő változások következnének be, nevezetesen a vagyonkezelés kettéválasztásának esetére, a két pénzügyi kormányzatnak a jelen szakasz első bekezdésében emlitett illetékek lerovása tekintetében hasonlólag külön megállapodásra kell jutni és rendeleti uton megfelelően intézkedni.

II. FEJEZET.

A bélyeg- és közvetlen illetékek megállapitásáról és lerovásáról, továbbá az illetékköteles okiratok és hivatalos cselekmények bejelentéséről.

A bélyegilletékről.

19. §. Mindkét államban külön bélyegjegyek (ürlapok) lesznek érvényben, melyek, amennyire a jelen egyezmény ellenkező intézkedést nem tartalmaz, csak az illető állam területén belül használhatók. A bélyegköteles okiratok és irományok ehhez képest rendszerint csakis annak az államnak bélyegjegyeivel látandók el, amelyet az első fejezet értelmében a bélyegilleték megilleti. Ha az ily okiratokon és irományokon a másik állam bélyegjegyei használtatnak fel, ezek nem létezőknek fognak tekintetni.

A közvetlenül lerovandó illetékről.

20. §. Jogügyletek, melyek mindkét államban fekvő többrendbeli ingatlanok tulajdonjogának, haszonélvezetének vagy használatának átruházására vonatkoznak, a törvényes határidőn belül és a törvény által előirt módon jelentendők be, még pedig: vagy az illeték kiszabásával megbizott annál a hivatalnál, melynek föld- vagy házadó-kataszterében az átruházott ingatlanok egyike bejegyezve van, vagy (amennyiben az ingatlan ily adó alá nem esik) amelynek területén az ingatlanok valamelyikének nyilvánkönyveit vezető biróság székhelye van, vagy végre (amennyiben az ingatlan sem a kataszterben. sem valamely nyilvánkönyvben bevezetve nem volna) amelynek kerületében az ingatlan fekszik.

21. §. Az ingatlanok átruházására meghatározott illeték alá eső birósági itéletek, ha az ingatlanok nem abban az államban fekszenek, amelyben a biróság székhelye van, hasonlólag a 20. §. értelmében illetékes hivatalnál jelentendők be az illeték kiszabása végett.

22. §. Azokról a hagyatékokról, amelyek után az illeték mindkét államot megilleti, mindkét államnak az illeték kiszabásával megbizott illetékes hivatalainál elkülönitett hagyatéki kimutatás terjesztendő be.

Mindegyik kimutatásnak azt az öszszes hagyatékot kell magában foglalnia, melytől az egyik vagy a másik államban illeték jár s abban egyszersmind az is kitüntetendő, hogy a cselekvő és szenvedő állagból mennyi esik az egyik és mennyi a másik államra.

23. §. Ez a hagyatéki kimutatás, amennyiben a hagyaték illető részére nézve birói eljárásnak van helye, a kiszabással megbizott annál a hivatalnál terjesztendő be, amelynek kerületében a hagyatéki biróság székhelye van.

24. §. Ezt az esetet kivéve, a hagyatéki kimutatás arról az ingatlan vagyonról, továbbá arról a lekötött ingó vagyonról (5. §. *a)* p.), mely abban az államban fekszik, amelynek az örökhagyó kizárólagosan állampolgára volt, végre a szabad rendelkezés alá eső ingó vagyonról (5. §. *b)* p.) annál a kiszabásra rendelt hivatalnál nyujtandó be, amelynek kerületében az örökhagyó utolsó lakhelye volt. ha ugyanez a lakhely annak az államnak a területén van, mely az illetékre jogosult. Ellenkező esetben a jelzett vagyonra vonatkozó hagyatéki kimutatás a kiszabásra rendelt annál a hivatalnál terjesztendő be, amelynél a 20. §. értelmében valamely ingatlanra vonatkozó jogügylet bejelentendő volna, vagy amelynek kerületében a lekötött ingó vagyon (5. §. *a)* p.) kezeltetik. Ha ilykép több hivatal volna a kiszabásra illetékes, az illetékköteles félnek szabad választása van arra nézve, hogy a kiszabásra illetékes hivatalok közül — a többiek értesitése mellett — melyik hivatalnál terjeszsze be a hagyatéki kimutatást.

Ha a hagyatékhoz sem ingatlan, sem lekötött ingó vagyon nem tartozik és ha az örökhagyó lakhelye az illetékre jogosult állam területén kivül volt, a hagyatéki kimutatás, amennyiben az illeték a birodalmi tanácsban képviselt királyságokat és országokat illeti, a bécsi központi dij- és illetékkiszabási hivatalhoz. amennyiben pedig az illeték a magyar korona országait illeti, a budapesti központi dij- és illetékkiszabási hivatalhoz terjesztendő be.

25. §. Arra az illetékköteles ingatlan vagyonra és szabad rendelkezés alatt nem álló ingó vagyonra vonatkozólag, (5. §. *a)* p.), amely nem fekszik abban az államban, amelynek kizárólag volt honpolgára az örökhagyó, a hagyatéki kimutatások a kiszabásra rendelt annál a hivatalnál nyujtandók be, amelynél a 20. §. értelmében ingatlanokra vonatkozó valamely jogügylet bejelentendő lett volna. vagy amelynek kerületében a szabad rendelkezés alatt nem álló ingó vagyon kezeltetik. Ha ilykép a kiszabásra több hivatal volna illetékes, az illetékköteles

félnek szabad választási joga van arra nézve, hogy a kiszabásra illetékes hivatalok közül — a többiek értesitése mellett — melyik hivatalnál terjeszsze be a hagyatéki kimutatást.

26. §. A magánvasuti vállalatok által megszerzett ingatlanok után járó illetékek, ha az ingatlanok nem fekszenek abban az államban, amelynek területén a vállalat igazgatóságának székhelye van, annak az államnak, amelyben az ingatlanok fekszenek, esetről-esetre meghatározandó vagy rendeleti uton megjelölendő valamely kiszabási hivatalánál szabandók ki és rovandók le és ugyanott eszközlendő a szabályszerü bejelentés is.

III. FEJEZET.

Az egyik államban szabályszerüen eszközölt illetékezésnek a másik államban való hatályáról.

27. §. Okiratok, melyek az egyik államban kiállittattak és oly minőségüek, hogy amennyiben a másik államban állittattak volna ki, ugyanott illeték alá esnének (1—3. §§.), rendszerint a másik állam területére történt átvitelüket követő 14 nap alatt, vagy e határidő letelte előtt is, mielőtt hivatalos használatba vétetnének, vagy az általuk elvállalt kötelezettség teljesittetnék, vagy az okirat alapján valamely más jogcselekmény foganatosittatnék, az ebben az államban érvényes törvények mérvéhez képest ugyanott vonandók illetékezés alá.

Oly okiratoktól ellenben, amelyek abban az államban, ahol kiállittattak, annak törvényei szerint szabályszerü illetékezés alá vonattak, vagy amelyek ugyanezen törvények szerint illetékmentességet élveznek, a másik államba történő átvitelük esetében, amennyiben ott csupán állandó bélyegilleték alá esnének, további illeték nem követelhető.

Az okiratokhoz tartoznak a 11. és 14. §§-ban emlitett iromanyok is.

A kiállitás helyén érvényes törvények szerint szabályszerüen illeték alá vont, vagy attól mentesitett okiratnak a kiállitója, az okiratnak a másik államba történt átvitele esetében, az okirattól az utóbbi állam törvényei szerint járó illeték fizetésére nem kötelezhető.

28. §. Az előző §. értelmében eszközlendő illetékezésnél a hazai törvények alapján teljesitendő szolgáltatásból levonandó az az összeg, mely az 1—3. §§-hoz képest, annak az államnak a javára, ahol az okirat kiállittatott, bélyegjegyekben vagy készpénzben igazoltan szabályszerüleg lerovatott.

29. §. Ha oly okiratról van szó, amely után az illeték közvetlenül róható le és amely a 27. §-ban emlitett időpont letelte előtt annak az államnak, amelynek területén az okirat kiállittatott, a kiszabásra rendelt valamely hivatalánál kiszabás végett már bejelentetett, a félnek jogában áll abban az esetben, ha a pótkiszabásnál (27. §.) a beszámitásnak a 28. §-ban megállapitott feltétele nem forgott fenn és ehhez képest a teljes illeték kirovatott és beszedetett, a 28. §. alapján kiszabott illetékből utólag azt az összeget levonásba hozatni és visszakövetelni, amely később abban az államban, hol az okirat kiállittatott, egyszeres illeték fejében bebizonyithatólag lefizettetett.

Ez a visszakövetelési jog azonban a visszatéritendő illeték befizetése után csakis három éven belül érvényesithető.

30. §. Oly okiratoknál, amelyektől az illeték bélyegjegyek használata által rovandó le, a 27. és 28. §§. értelmében teljesitendő illeték lerovás akként történik, hogy oly értékü bélyegjegyek, melyek a kiállitásnál szabályszerüen felhasznált bélyegjegyek, illetőleg az okirat kiállitása előtt készpénzben lerótt bélyegilleték levonása után fenmaradó törvényes illetéknek megfelelnek, az okiratra felragasztatnak és az arra hivatott közegek által hivatalosan felülbélyegeztetnek.

31. §. A hivatalos kiszabás alá eső okiratokra nézve a 27. és 28. §§-ban előirt

illetékkiszabást, az általános szabályok szerint a kiszabásra illetékes hivatalnál 14 nap alatt (27. §.) eszközlendő bejelentés alapján kell foganatosittatni.

32. §. Ha a két állam területén kivül kiállitott valamely okirat az egyik állam területén át a másik államba behozatik, az utóbbiban eszközlendő illetékezésnél az az összeg levonásba hozandó, mely a másik államban bélyegjegyekben vagy készpénzben szabályszerüleg beigazoltan lerovatott.

33. §. A 27—32. §§. rendelkezései, a 4. §. *a)* pontjában emlitett okiratoknál, továbbá a 4. §-ban megjelölt azoknál az okiratoknál, melyektől az illeték különleges törvényintézkedés alapján közvetlenül rovandó le, végre a 17. §-ban emlitett vétbizonyitványoknál, nem alkalmazhatók.

34. §. Az előbbi 27. és következő §§-oknak rendelkezései, az egyik államban kiállitott és a másik államba átvitt bizonyitványoknál is megfelelő alkalmazást nyernek.

Az egyik államban kiállitott hivatalos kiadvány, — amennyiben ez a másik államban hivatalos használatba vétetnék, — csakis ez utóbbi állam törvényei szerint járó mellékleti bélyegilleték alá esik, de emellett a 28. §. is megfelelően alkalmazandó.

35. §. Ha kereskedelmi és iparkönyvek az egyik államból a másikba átvitetnek és ott tovább vezettetnek, az utóbbi államban eszközlendő illetékezésnél nem számittatik be az az összeg, amely a másik államban illeték fejében lerovatott.

IV. FEJEZET.

Közös rendelkezések.

36. §. A bélyeg- és illetéki szabályok tekintetében a két állam egyikében valamely meghatározott fizikai vagy jogi személynek a törvény alól kivételkép jogérvényesen már biztositott, vagy a két állam közt létesült megállapodás alapján jövőben biztositandó kedvezmények, amennyiben azok kifejezetten nem bizonyos helyhez kötvék és nem vonatkoznak az ingatlanok tulajdonjogának, haszonélvezetének vagy használatának átruházására, vagy törvénykezési és bejegyzési illetékekre, a másik államban is hatályosak.

37. §. A személy minőségéhez képest igényelhető általános mentességek azoknak a személyeknek is megadandók, akik nem honpolgárai annak az államnak, amelyben a mentesség igénybe vétetik, ugy hogy az egyik államhoz tartozó személyek, hatóságok, intézetek stb. az őket megillető mentességek tekintetében a másik államban is ugyanazon elbánás alá esnek, mint az ebben az államban hasonló viszonyok közt levő személyek, hatóságok, intézetek stb.

38. §. A jogügyletek bejelentésére, vagy valamely más cselekmény teljesitésére vonatkozólag a bélyeg- és illetékszabályokban előirt határidők nem szenvednek változást az által, hogy az arra kötelezett személynek lakhelye nem abban az államban, ahol a bejelentés eszközlendő vagy a cselekmény teljesitendő, hanem a másik államban van.

MÁSODIK RÉSZ.

A játékkártyák és naptárak után járó fogyasztási bélyegilletékről.

39. §. A játékkártyák és naptárak után járó illetékekre vonatkozó törvényhozás, az adóztatás mérvét és lerovás módját illetőleg, mindkét államban ugyan azon alapra fektetendő.

40. §. Alapelvül szolgál, hogy a 39. §-ban megjelölt tárgyak tekintetében az adóztatás annak az államnak a javára eszközlendő, amelynek területén a tárgyak készittetnek, vagy ahová a külföldről behozatnak, továbbá pedig, hogy azoknak a másik államba való átvitele esetén, további adóztatásnak nincs helye.

HARMADIK RÉSZ.

A dijakról.

41. §. Ha valamely dij kirovásánál a már korábban fizetett dij figyelembe veendő, ennél ugy mint eddigelé, ezentul sem tesz különbséget az, vajjon a korábbi dij az egyik vagy a másik államban rovatott-e le.

42. §. A dij alóli mentesség tekintetében, különösen az őrzési dijakat illetőleg, a 37. §-ban foglalt intézkedések megfelelően alkalmazandók.

NEGYEDIK RÉSZ.

Általános határozatok.

43. §. A két állam a jelen egyezmény tárgyára vonatkozólag az egymáshoz való viszonyában nem tekinthető külföldnek.

44. §. A két pénzügyi kormányzat köteles egymást jövedéki kihágások feljelentése, leletek felvétele által és a czélnak megfelelő minden más módon támogatni.

Az egyik államot megillető illetékhátralékok, a másik államban az ennek saját illetékei tekintetében előirt módon biztosithatók és behajthatók.

45. §. Ezeknek a szabályoknak a felek vagy a hatóságok részéről való megszegése az általános és különösen az illetéki törvények büntető határozatai alá esik.

46. §. Ez az egyezmény a monarchia két állama közt a bélyegek, illetékek és dijak tekintetében 1868-ban kötött egyezmény helyébe lép és a két pénzügyi kormányzat által rendeleti uton megállapitandó időponttól érvényes.

Mindkét félnek jogában áll az egyezménytől egy évi felmondás után visszaléphetni.

47. §. A jelen egyezmény határozmányai, a monarchia két államának Bosznia és Herczegovinához való kölcsönös viszonyában — a teljes viszonosság alkalmazásának feltétele alatt — azzal a kiegészitéssel nyernek megfelelő alkalmazást, hogy a Bosznia és Herczegovina kormányzatával megbizott közös pénzügyministeriumnál szolgálatban levő bosznia-herczegovinai hivatalnokok- és alkalmazottaknak járandóságai felől kiállitott nyugták, az ezen ministeriumhoz mint Bosznia és Herczegovina kormányzatához benyujtott beadványok, valamint ezek mellékletei és felzetmásolatai, végre ennek a ministeriumnak a jelzett hatáskörében keletkező hivatalos kiadványai után járó bélyegilletékek Bosznia és Herczegovina kormányzatát illetik meg.

Budapesten / Bécsben, 1896. évi deczember 26-án.

Lukács, s. k.
Bilinski, s. k.

II.

A pótegyezmény szövege a következő:

Pótlék

az egyezményhez, mely egyrészről a magyar korona országainak pénzügyministere s másrészről a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pénzügyministere között

a bélyeg- és közvetlen illetékek, a fogyasztási bélyeg és dijak iránt 1896. évi deczember hó 26-án

köttetett.

Az 1896. évi deczember hó 26-án kötött egyezmény 39. és 40. §§-ai megváltoztatnak és következőkép fognak hangzani:

39. §. A játékkártyák után járó illetékekre vonatkozó törvényhozás, az adóztatás mérvét és lerovás módját illetőleg, mindkét államban ugyanazon alapra fektetendő.

40. §. Alapelvül szolgál, hogy a játékkártyák megadóztatása annak az államnak a javára eszközlendő, amelynek területén a tárgyak készittetnek vagy ahová a külföldről behozatnak, továbbá pedig, hogy azoknak a másik államba

való átvitele esetén, további adóztatásnak nincsen helye.

Ez az alapelv egyelőre a naptárbélyeget illetőleg is érvényes. Amennyiben azonban a két államban a naptárak megadóztatására vonatkozó törvényes rendelkezésekre nézve idővel netán különbség merülne fel, az esetben mindegyik állam jogositva lesz a másik állam területén megjelenő s onnét áthozott naptárak megadóztatása tekintetében megfelelő intézkedéseket tenni.

Budapesten/Bécsben, 1898. évi április hó 20-án.

Lukács, s. k.
Dr. J. Kaizl, s. k.

Pénzügymin. rendeletek.

I.

3485. szám.
1899. decz. 31.

A magyar korona országainak pénzügyministere és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pénzügyministere között a bélyeg- és közvetlen illetékek, fogyasztási bélyeg és dijak iránt kötött egyezmények tárgyában.

A cs. kir. pénzügyministerium vezetőjével egyetértőleg a következőket rendelem:

1. §. A m. kir. pénzügyminister és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pénzügyministere között a bélyeg- és közvetlen illetékek, fogyasztási bélyeg és dijak iránt Budapesten/Bécsben 1896. évi deczember hó 26-án kötött egyezmény és a Budapesten/Bécsben 1898. évi április hó 20-án kötött pótegyezmény mint 1899: XLVI. t.-cz. az ország törvényei közé iktattatván, mindkét egyezményt az 1896. évi deczember hó 26-án kelt egyezmény 46. §-ában nyert felhatalmazás alapján 1900. évi január hó 1-étől kezdve életbeléptetem.

2. §. Az 1. §. alatt említett egyezménynek és pótegyezménynek határozatai a monarchia két államának Bosznia és Herczegovinához való viszonyában a teljes viszonosság alkalmazásának feltétele alatt az említett egyezmény 47. §-ában foglalt rendelkezések értelmében megfelelően alkalmazandók.

II.

12035. sz.
1900. márcz. 7.

A magyar korona országainak pénzügyministere és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pénzügyministere között a bélyeg- és közvetlen illetékek, fogyasztási bélyeg és dijak iránt létrejött egyezmény (1899: XLVI. t.-cz.) tárgyában.

A magyar korona országainak pénzügyministere és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pénzügyministere között, a bélyeg- és közvetlen illetékek, fogyasztási bélyeg és dijak iránt Budapesten/Bécsben 1896. évi deczember 26-án kötött egyezmény és Budapesten/Bécsben 1898. évi április hó 20-án kötött pótegyezmény az 1899: XLVI. törvényczikkbe felvétetvén, mint törvény, az 1900. évi január 1. napján életbe lépett, aminek következtében a bélyeg- és illetékek iránti törvények és szabályok hivatalos összeállitásának ötödik részében, illetve az annak XXII. fejezetében, a 224—267. §§-ban felvett, a két államterület lakosai között a bélyeg- és jogilletékek körül előforduló érintkezésre vonatkozó szabályok érvénye ezen időtől kezdve megszünt.

Az uj egyezmény és pótegyezmény, habár a hatályon kivül helyezett szabályokban letéteményezett alapelveken épült fel, mégis *számos igen lényeges uj megállapodásokat* tartalmaznak, amelyekre nézve annak megjegyzésével, hogy az uj egyezmények határozmányai, az egyezmény 47. §-a szerint a monarchia mindkét államának Bosznia és Herczegovinához való kölcsönös viszonyában is — a teljes viszonosság feltétele alatt — megfelelően alkalmazandók, a következőkben figyelmeztetem a czimet:

a) Az uj egyezmény 3. §-ának utolsó bekezdése szerint, ha a jogügylet érvénye valamely cs. és kir. közös ministerium jóváhagyásától van függővé téve, az illeték nem azt az államot illeti meg, amelyben a jóváhagyás eszközöltetett, — amint eddig volt, — hanem annak az államnak javára rovandó le, amelynek területén a jogügylet megköttetett, vagy ahol az annak megkötéséhez szükséges utolsó aláirás történt.

b) A 4. §. *a)* pontja értelmében, állami, községi vagy más nyilvános pénztárnál — a cs. és kir. hadsereg és haditengerészet pénztáraínál is — kifizetett pénzösszegek felől kiállitott vétbizonyitványok (nyugták) után, az illeték annak az államnak jár, amelyben a kifizető pénztár fekszik, *a vétbizonyitvány (nyugta) kiállitásának helyére való tekintet nélkül;* ellen-

ben irányadó az 1—3. §§-ban foglalt tüzetes meghatározásoknak megfelelően *a kiállitás helye akkor*, ha a kifizetés a cs. és kir. közös ministeriumok pénztárai által (közös központi pénztár, a közös külügyministeriumnak, hadügyministeriumnak és hadi tengerészetnek fizető hivatalai, a közös legfelsőbb számvevőszék pénztára) történik.

c) Ugyan a 4. §. *b)* pontjának második bekezdése értelmében ingatlanoknak csere utján való átruházásánál, ha a csere tárgyát képező ingatlanok mindkét állam területén feküsznek, az illeték mindegyik államot a saját területén fekvő ingatlanok teljes értéke után illeti meg; az illetéki dijjegyzék 24. tételében foglalt és az 1877. évi Pénzügyi Közlöny 12. számában kiadott 1877. évi 15234. számu körrendelettel szabályozott eljárás tehát ily esetekben már nem nyerhet alkalmazást.

d) A különleges törvényes intézkedések alapján társulatok, egyletek, testületek és intézetek által közvetlenül lerovandó illetékek annak az államnak javára fizetendők, amelynek területén székhelyük van;

az uj egyezmény tehát e részben megfelel a hatályon kivül helyezett szabályok rendelkezéseinek.

e) Lényeges változás jelentkezik mégis az egyik államban székhelylyel biró biztositási és társulati ellátási intézeteknek a másik államban levő fiókűzletei és ügynökségei által megkötött vagy közvetitett ügyletek után fizetendő illetékek tekintetében; a 4. §. *d)* pontja első bekezdése értelmében ugyanis *ezen illetékek feltétlenül annak az államnak javára rovandók le, amelyben a fiókűzlet vagy ügynökség székhelye van, tekintet nélkül* a régi szabályok szerint fennállott arra a megkülönböztetésre, *vajjon fel van-e jogositva a fiókűzlet vagy ügynökség az ügyletek önálló és végleges megkötésére vagy sem.*

f) Különös figyelemben részesitendők ugyancsak a 4. §. *d)* pontja második bekezdésének határozmányai, amelyek a társulatok és intézetek stb. nyugdij- és nyugbér- (ellátási) intézetei által fizetendő illetékekre vonatkoznak abban az esetben, ha ezen intézetek alapszabályaik szerint a két államnak nemcsak egyikében, hanem mindkét államban egyaránt birnak székhelylyel.

g) A 4. §. *e)* pontja harmadik bekezdése szerint az egyik államban székhelylyel biró részvénytársaság (részvényekre alakult betéti társaság) vagy közkereseti és gazdasági szövetkezeteknek a másik állam területén levő fióktelepeinek közvetlen üzletéből folyólag fizetendő illetékek annak az államnak javára rovandók le, amelyben a fióktelep székhelye van, és végre ugyane §. *e)* pontjának utolsó bekezdése értelmében az egyik államban alapitott, de közvetlen üzletüket *kizárólag* a másik államban folytató részvénytársaságok *a szelvényi bélyegilletéket* (illetéki dijjegyzék 89. tétel IX. pont) annak az államnak javára tartoznak leróni, amelyben üzletüket folytatják, és pedig ez utóbbi államban érvényes törvény mérvéhez képest.

h) A *mindkét államban* egyaránt székhelylyel biró intézetek és társulatok ingó vagyonától járó illetékegyenérték és a különleges törvényes intézkedések alapján közvetlenül fizetendő illetékek tekintetében, továbbá oly esetekre nézve, ha oly közlekedési vállalatoknál, amelyeknek forgalmi üzeme a monarchia mindkét államára kiterjed, oly szervezeti változások következnének be, amelyek a vagyonkezelést kettéválasztják: az uj egyezmény 18. §-ában foglalt megállapodás szerint az illetékek és az ingó vagyon után kivetett illetékegyenérték *a két állam pénzügyi kormányzata által esetről-esetre megállapitandó és rendeleti uton kijelölendő kulcs szerint mindkét állam között lesz felosztandó.*

A czimnek kötelessége leend tehát, amint ilyen esetekről tudomást szerez, hozzám, illetőleg közvetlen felettes hatóságához azonnal jelentést tenni.

i) Egészben vagy részben a régi szabályoktól eltérő rendelkezéseket tartalmaznak az egyezmény 10., 17., 20., 21., 27. és 32. §§-ai is. A 27. §-t illetőleg figyelmeztetem a czimet, hogy annak első bekezdése szerint az illetéklerovásra kitüzött határidő a hatályon kivül helyezett szabályok 256. §-ában megjelölt 15 nap helyett 14 napban állapittatott meg, mely határidő az uj egyezmény 31. §-a értelmében a hivatalos kiszabás alá eső okiratok bejelentésére is érvényes (régi 259. §.).

Ennél lényegesebbek a 27. §. második és utolsó bekezdésében foglalt határozatok. Ezek szerint az egyik államban kiállitott okirat után a másik államban abban az esetben, ha itt az okirat csak állandó bélyegilleték alá esik (pl. kereskedői számlák és könyvkivonatok, bizonyitványok, anyakönyvkivonatok stb. hasonlók), az ezen állam törvényei szerint netalán járó nagyobb illeték lerovásának nincs helye, még akkor sem, ha az okirat, a másik államban fennálló illetékmentesség folytán egyáltalában illetéklerovás tárgyát nem is képezte.

De fontos a 27. §. utolsó bekezdésének rendelkezése is, melynek értelmében valamely a kiállitás helyén érvényes törvényeknek megfelelő mérvben szabályszerüen illeték alá vont vagy illetékmentes okirat *kiállitóját* nem lehet ezen okból, az okiratnak a másik államba történt átvitele alkalmából felmerült további illeték lerovására kötelezni.

Ez a kötelezettség csak azzal szemben érvényesithető, aki az ilyen okiratot a másik államba átvitte. (Önként értetik, hogy ha maga a kiállitó az, aki az okiratot a másik államba átvitte, akkor ő mint okiratátvivő fizetésre kötelezhető).

k) A 35. §. rendelkezik a kereskedelmi és iparkönyveken lerovandó illetékre nézve, ha

ezek az egyik államból a másikba átvitetnek és ott tovább vezettetnek; ebben az esetben a kereskedelmi és iparkönyveken az egyik államban lerótt bélyegilleték a másik államban eszközölt illetékezésnél be nem számitható.

Az egyezmény ezen rendelkezése által csak megerősitést nyer az 1891. évi 96770. számu, az 1892. évi »Pénzügyi Közlöny« 2. számában közölt körrendelettel már szabályozott eljárás.

l) Miután végre az egyezmény 44. §-ában mind a két államnak pénzügyi kormányzata a kölcsönös támogatásra nézve kötelezettséget vállalt, s ebben a szakaszban mind a két állam területre nézve egyszersmind a kölcsönös illetékhátralékoknak a saját illetékei tekintetében előirt módon való biztositása és behajtásáról is külön gondoskodva lett: kötelességében álland az illetékes m. kir. pénzügyi hatóság- vagy hivatalnak, a cs. kir. osztrák államkincstár kárára jelentkező bélyeg- és illetékhiányokat is megfigyelni és a károsodás elháritására szükséges szabályszerü intézkedéseket megtenni és a nevezett államkincstár illetékhátralékainak behajtása és biztositása körül épen oly kötelességszerüen eljárni, amint azt a magyar államkincstár követeléseire nézve tenni tartozik.

m) Sulyt fektetek arra, hogy a két állam lakosai között a bélyeg- és jogilleték körül előforduló érintkezésekből folyólag surlódások fel ne merüljenek és hogy e mellett mégis a m. kir. államkincstár érdekei is mindenkor meg legyenek óva, mi végből kötelezem a m. kir. pénzügyi hatóságokat és hivatalokat, hogy mindenkor, ha valamely ezen egyezmény határozmányait érintő illetékre nézve kételye lesz, esetről-esetre kérjen utasitást; a kir. pénzügyigazgatóságoknak még különösen meghagyom, hogy a társulatokat, intézeteket és egyleteket az általuk a különleges törvényes intézkedések alapján közvetlenül lerovandó illetékekre nézve teljesitendő kötelességeik pontos teljesitése tekintetében szigoruan ellenőrizze.

III.

74963. szám.
1900. szept. 12.

A biztositási és társulati ellátási intézetek által készpénzben fizetendő illetékek tárgyában, tekintettel az Ausztriával kötött és az 1899 : XLVI. törvényczikkbe felvett illetékegyezményre.

A monarchia mindkét államának pénzügyministerei között a bélyeg- és közvetlen illetékek a fogyasztási bélyeg és dijak iránt 1896. évi deczember 26-án létesitett egyezmény 4. §. *d)* pontjának végrehajtása tárgyában a cs. kir. pénzügyministerrel egyetértőleg a következőket rendelem:

1. §. A fennebb emlitett egyezmény 4. §. *d)* pontja szerint a biztositási és társulati ellátási intézetek a különleges törvényintézkedések alapján készpénzben fizetendő illetékeket általánosságban annak az államnak javára tartoznak leróni, amelyben az intézet vagy társulat székhelye van. Eszerint a magyar intézetek Magyarország, az osztrák intézetek pedig Ausztria javára tartoznak ezen illetékeket leróni.

2. §. Ha az 1. §-ban emlitett magyar intézetek vagy társulatok a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokban flókintézetekkel vagy ügynökségekkel birnak, az ezen flókintézetek vagy ügynökségek által kötött vagy közvetitett ügyletek után járó illetékek — a 3. §-ban foglalt átmeneti rendelkezések sérelme nélkül — az osztrák cs. kir. államkincstár javára mutatandók ki és rovandók le az Ausztriában érvényes törvényeknek megfelelő módon és mérvben, tekintet nélkül arra, hogy fel vannak-e jogositva ezen flókintézetek vagy ügynökségek az ügyletek végleges megkötésére vagy sem.

3. §. A 2. §-nak olyan eseteire nézve, amelyekben az eredeti biztositási szerződés az 1900. évi január 1-ső napját megelőző időben létesült, de az abból eredő fizetések az 1899. évi deczember 31-ike utáni időben is folytatólagosan teljesitendők, a következők szolgáljanak irányadóul.

Illeték tárgyát képezik mindkét államban:

I. A biztositási vagy társulati ellátási szerződés megkötése (a szerződéstől járó illeték).

II. A biztositottak vagy társulati ellátásban részesülők által teljesitett szolgáltatások felől az intézet által kiállitott vétbizonyitványok (dijnyugta-illetékek).

III. Az intézet által a biztositottak vagy társulati ellátásban részesülők részére teljesitett fizetések felől kiállitott vétbizonyitványok (kárnyugta-illetékek).

Az I. és II. alatti illetékek fejében Magyarországban az 1883 : VIII. törvényczikk értelmében megállapitandó százalékos illetékösszeg fizetendő, és külön százalékos illeték fizetendő a III. alatt felsorolt illetékköteles vétbizonyitványok után; ellenben Ausztriában az 1862. évi deczember hó 13-án kelt törvény (R.-G.-Bl. 89. sz.) szerint az I—III. alatt felsorolt tárgyak után elkülönitett és a II. fokozat szerint járó illetékek fizetendők.

A szerződés utáni illetékekre nézve (I.) meg kell különböztetnie, vajjon az Ausztriában székelő intézetek a magyarországi flókintézetei vagy ügynökségei által létesitett ügyletektől járó illetékeket eddig

a) az 1862. évi deczember 13-iki törvény (R.-G.-Bl. 89. sz.) kiegészitő részét képező díjjegyzék 57. tételének *E)* és *F)* pontjának megfelelően a szerződés egész tartamára az osztrák

illetéktörvény 16. §-ának alkalmazásával teljes összegben már a szerződés létesitése alkalmával róttàk-e le, vagy pedig

b) külön kérelem folytán a cs. kir. pénzügyministerium által 1866. évi április 28-án 18840. szám alatt (V. B. Nr. 19.) kiadott rendelettel megengedett módon, vagy esetleg átalányozás utján rótták-e le? [1])

Tekintettel arra, hogy az *a)* alatti esetekben a szerződések után az illeték Ausztriában már teljesen lerovatott, az 1883 : VIII. törvényczikk 11. §-a szellemében megengedtetik, hogy az ilyen a szerződés folyományaként 1900. évi január 1-től kezdve esedékes és a most emlitett időponttól kezdve a magyar államkincstár javára illetékkötelezettség alá eső fizetések után járó illetéknek csak felerésze szedessék be akkor is, ha a biztositási szerződés az 1883. évi VIII. törvényczikk életbelépte után, de az 1900. évi január hó 1-je előtt megköttetett.

A *b)* alatti esetekben azonban az illetékek 1900. évi január hó 1-től kezdve az 1883. évi VIII. törvényczikk 3. és 4. §§-ai értelmében a magyar államkincstár javára teljes összegben lerovandók.

4. §. Ha az 1. §-ban emlitett osztrák intézetek vagy társulatok a magyar korona országaiban flókintézetekkel vagy ügynökségekkel birnak, az ezen flókintézetek vagy ügynökségek által kötött vagy közvetitett ügyletek után járó illetékek — az 5. §-ban foglalt átmeneti rendelkezések sérelme nélkül — a magyar kir. államkincstár javára mutatandók ki és rovandók le a Magyarországban érvényes törvényeknek megfelelő módon és mérvben, tekintet nélkül arra, fel vannak-e jogositva ezen flókintézetek és ügynökségek az ügyletek végleges megkötésére, vagy sem.

5. §. Azon ügyletek tekintetében, amelyek magyarországi biztositási vagy társulati intézeteknek a birodalmi tanácsban képviselt királyságok- és országokban levő flókintézetei vagy ügynökségei által az 1900. évi január 1-je előtti időben létesitettek, és amelyek után az uj egyezmény 4. §. *d)* pontja értelmében az 1899. évi deczember 31-ike után eső időben az illetékek már nem a magyar, hanem az osztrák államkincstár javára lesznek lerovandók, a következők rendeltetnek:

Ha ezek a flókintézetek és ügynökségek engedélyt nyernek arra, hogy a szerződési illetékeket (3. §.) a cs. kir. pénzügyministeriumnak 1866. évi ápril 28-án 18840. szám alatt (V. B. Nr. 19.) kiadott rendelettel megengedett módon róhassák le, akkor a biztositási dijnyugták és a kifizetett károk felől kiállitott nyugták után járó illetékeken kivül az 1900. évi január 1-je előtti időben kötött vagy közvetitett ügyletekre vonatkozó szerződések után járó és az 1899. évi deczember 31-ike utáni időben teljesitett dijfizetések alapján kiszámitott illetékek is a cs. kir. osztrák államkincstár javára rovandók le.

Ellenben megengedte a cs. kir. pénzügyministerium, hogy ha a fennebb emlitett flókintézetek és ügynökségek a szerződési illetékeket a 3. §. *a)* pontjában emlitett módon, vagyis az 1862. évi deczember 13-án kelt törvény (R. G. Bl. 89. sz.) kiegészitő részét képező dijjegyzék 57. tételének *E)* és *F)* pontjaiban foglaltakhoz képest egy összegben egészben fizetnék le: az ezen illetéknek a szerződés tartamára való tekintettel történő megállapitásánál beszámittassék az az idő, amely a szerződés létesitésétől számitva az 1900. évi január hó 1-éig már lejárt.

Ugyancsak az osztrák államkincstár javára rovandók le az illetékek a magyar intézetek osztrák flókjai és ügynökségeinek biztositási dijrészletek és kifizetett károkra vonatkozó nyugtái után is, amennyiben ezek a nyugták az 1899. évi deczember 31-ike utáni időben teljesitett fizetésekre vonatkoznak.

6. §. Ha a biztositási vagy társulati ellátási szerződés az osztrák intézeteknek magyarországi flókjai vagy ügynökségei által az 1899. évi deczember hó 31-ike utáni időben köttetett vagy közvetittetett, az abból eredő fizetések azonban a jövőben Ausztriában teljesittetnek, az ezen fizetéseknek megfelelő illetékek a magyar államkincstár javára rovandók le és viszont, ha a magyarországi intézeteknek Ausztriában levő flókjai által az 1899. évi deczember 31-ike utáni időben kötött vagy közvetitett szerződéseikből eredő fizetések a jövőben Magyarországban teljesittetnek, az ezen fizetéseknek megfelelő illetékek az osztrák államkincstár javára lesznek fizetendők.

Ezek a rendelkezések egyszersmind az anyaintézetek és társulatok által kötött vagy közvetitett ügyletekre is érvényesek.

7. §. A Magyarországban székhelylyel biró biztositási és társulati ellátási intézetek, az 1883 : VIII. törvényczikk 9. §-a értelmében évnegyedenkint beküldendő naplókivonatokban elkülönitve tartoznak kimutatni azt, hogy a biztositottak által Magyarországban befizetett és az intézetek és társulatok által a biztositottak részére kifizetett mely összegek után rovandó le az illeték az előző 6. §. értelmében az osztrák államkincstár javára.

Ugyancsak köteleztetnek erre az osztrák intézetek és társulatoknak magyarországi flókjai és ügynökségei is.

8. §. A biztositási és társulati ellátási intézetek által az 1899. évi deczember 31-ike utáni időben biztositási okmányokra adott előlegek vagy kölcsönök (1883 : VIII. t.-cz. 5. §-a)

[1]) *Jegyzet.* Az 1866. évi április hó 28-án 18840. szám alatt kelt rendelet szerint a szerződés időtartamára való tekintet nélkül a biztositási dij fejében időszakonkint fizetett egyes összegek után a II. fokozat szerinti illeték készpénzben lefizethető.

után járó illetékek, ha az előlegek az osztrák intézeteknek magyarországi fiókjai által adatnak vagy közvetittetnek a magyar, és ha magyar intézeteknek osztrák fiókjai által adatnak vagy közvetittetnek, az osztrák államkincstár javára mutatandók ki és rovandók le, tekintet nélkül arra, hogy az eredeti biztositási szerződés az 1899. év letelte előtt vagy azután létesült-e?

Előlegek meghosszabbitásai uj előlegügyletnek tekintendők.

9. §. A biztositási okmányok visszavásárlásáért az 1883 : VIII. t.-cz. 6. §-a értelmében járó illetékek, amennyiben az ez iránti ügyletek az 1899. évi deczember 31-ike utáni időben osztrák intézeteknek magyarországi fiókjai vagy ügynökségei által köttettek vagy közvetittettek, a magyar államkincstár javára rovandók le a fennebb idézett törvénynek megfelelő módon; a magyar intézeteknek Ausztriában levő fiókjai vagy ügynökségei által közvetitett vagy megkötött ilyen ügyletek után pedig az illetékek az osztrák államkincstárt illetik meg, az Ausztriában érvényes illetéktörvénynek megfelelő mérvben.

10. §. Ezen rendelet határozmányai a monarchia mindkét államának Bosznia és Herczegovinához való kölcsönös viszonylatában is megfelelő alkalmazást nyernek.

11. §. Ez a rendelet a »Budapesti Közlöny«-ben történt kihirdetésének napján lép életbe és az abban érintett tárgyakra 1900. évi január hó 1-től kezdve alkalmazandó.

22342. szám.
1873.

Igazs. min. rendelet

az osztrák biróság megkeresése tárgyában.

Ha a magyar biróságtól osztrák birósághoz megkeresvény érkezik, melynek teljesitése tanukihallgatás, eskükivétel, végrehajtás stb. végett jegyzőkönyv felvételét teszi szükségessé, de a kellő osztrák bélyeg, vagy annak beszerzésére szükséges pénzösszeg se be nem küldetett, se a megkeresett biróság székhelyén lakó és fizetésre kötelezett ügyféltől be nem vehető: ez esetben a megkereső biróság a kért hivatalos cselekvény elrendelése alkalmával az osztrák biróság által átirattal keresendő meg, hogy a használandó bélyeg mennyiségéhez képest számszerint meghatározott pénzösszeget azonnal küldje be, s ez, beérkezte után, a kért hivatalos cselekmény teljesitésével megbizott birói közegnek átadandó. Ha a cselekmény teljesitéseig a kért pénzösszeg be nem érkeznék, ez esetben a jegyzőkönyv bélyeg nélkül veendő fel s beterjesztése alkalmával a lelet felvétele eszközlendő, anélkül azonban, hogy a jegyzőkönyvnek a megkereső birósághoz való átküldése elhalasztatnék. Ugyanez az eljárás követendő a magyar biróságok által is, ha azokat osztrák biróság keresi meg.

II.

ILLETÉKI DIJJEGYZÉK.

A)

A bélyegilletéki fokozatok táblázata

az okiratoktól járó s az érték arányához képest emelkedő bélyegilletékek kiszámítására.

I. fokozat.

(1881 : XXVI. t.-cz. 3. §-a.)

Összeg	Illeték		Összeg	Illeték		Összeg	Illeték		Összeg	Illeték	
koronáig	K	f	koronáig	K	f	koronáig	K	f	koronáig	K	f
150	—	10	57.000	38	—	141.000	94	—	225.000	150	—
300	—	20	60.000	40	—	144.000	96	—	228.000	152	—
600	—	40	63.000	42	—	147.000	98	—	231.000	154	—
900	—	60	66.000	44	—	150.000	100	—	234.000	156	—
1.200	—	80	69.000	46	—	153.000	102	—	237.000	158	—
1.500	1	—	72.000	48	—	156.000	104	—	240.000	160	—
1.800	1	20	75.000	50	—	159.000	106	—	243.000	162	—
2.100	1	40	78.000	52	—	162.000	108	—	246.000	164	—
2.400	1	60	81.000	54	—	165.000	110	—	249.000	166	—
2.700	1	80	84.000	56	—	168.000	112	—	252.000	168	—
3.000	2	—	87.000	58	—	171.000	114	—	255.000	170	—
6.000	4	—	90.000	60	—	174.000	116	—	258.000	172	—
9.000	6	—	93.000	62	—	177.000	118	—	261.000	174	—
12.000	8	—	96.000	64	—	180.000	120	—	264.000	176	—
15.000	10	—	99.000	66	—	183.000	122	—	267.000	178	—
18.000	12	—	102.000	68	—	186.000	124	—	270.000	180	—
21.000	14	—	105.000	70	—	189.000	126	—	273.000	182	—
24.000	16	—	108.000	72	—	192.000	128	—	276.000	184	—
27.000	18	—	111.000	74	—	195.000	130	—	279.000	186	—
30.000	20	—	114.000	76	—	198.000	132	—	282.000	188	—
33.000	22	—	117.000	78	—	201.000	134	—	285.000	190	—
36.000	24	—	120.000	80	—	204.000	136	—	288.000	192	—
39.000	26	—	123.000	82	—	207.000	138	—	291.000	194	—
42.000	28	—	126.000	84	—	210.000	140	—	294.000	196	—
45.000	30	—	129.000	86	—	213.000	142	—	297.000	198	—
48.000	32	—	132.000	88	—	216.000	144	—	300.000	200	—
51.000	34	—	135.000	90	—	219.000	146	—	303.000	202	—
54.000	36	—	138.000	92	—	222.000	148	—	306.000	204	—

És igy tovább, minden 3000 koronától 2 koronával több; a 3000 koronánál kisebb maradvány-összeg teljesnek veendő.

II. fokozat.

Összeg	Illeték		Összeg	Illeték		Összeg	Illeték		Összeg	Illeték	
koronáig	K	f	koronáig	K	f	koronáig	f	f	koronáig	K	f
40	—	14	27.200	85	—	52.800	165	—	78.400	245	—
80	—	26	28.000	87	50	53.600	167	50	79.200	247	50
120	—	38	28.800	90	—	54.400	170	—	80.000	250	—
200	—	64	29.600	92	50	55.200	172	50	80.800	252	50
400	1	26	30.400	95	—	56.000	175	—	81.600	255	—
600	1	88	31.200	97	50	56.800	177	50	82.400	257	50
800	2	50	32.000	100	—	57.600	180	—	83.200	260	—
1.600	5	—	32.800	102	50	58.400	182	50	84.000	262	50
2.400	7	50	33.600	105	—	59.200	185	—	84.800	265	—
3.200	10	50	34.400	107	50	60.000	187	50	85.600	267	50
4.000	12	—	35.200	110	—	60.800	190	—	86.400	270	—
4.800	15	—	36.000	112	50	61.600	192	50	87.200	272	50
6.400	20	—	36.800	115	—	62.400	195	—	88.000	275	—
8.000	25	—	37.600	117	50	63.200	197	50	88.800	277	50
9.600	30	—	38.400	120	—	64.000	200	—	89.600	280	—
11.200	35	—	39.200	122	50	64.800	202	50	90.400	282	50
12.800	40	—	40.000	125	—	65.600	205	—	91.200	285	—
14.400	45	—	40.800	127	50	66.400	207	50	92.000	287	50
16.000	50	—	41.600	130	—	67.200	210	—	92.800	290	—
16.800	52	50	42.400	132	50	68.000	212	50	93.600	292	50
17.600	55	—	43.200	135	—	68.800	215	—	94.400	295	—
18.400	57	50	44.000	137	50	69.600	217	50	95.200	297	50
19.200	60	—	44.800	140	—	70.400	220	—	96.000	300	—
20.000	62	50	45.600	142	50	71.200	222	50	96.800	302	50
20.800	65	—	46.400	145	—	72.000	225	—	97.600	305	—
21.600	67	50	47.200	147	50	72.800	227	50	98.400	307	50
22.400	70	—	48.000	150	—	73.600	230	—	99.200	310	—
23.200	72	50	48.800	152	50	74.400	232	50	100.000	312	50
24.000	75	—	49.600	155	—	75.200	235	—	100.800	315	—
24.800	77	50	50.400	157	50	76.000	237	50	101.600	317	50
25.600	80	—	51.200	160	—	76.800	240	—	102.400	320	—
26.400	82	50	52.000	162	50	77.600	242	50	103.200	322	50

16000 K tul minden 800 K után 2 K 50 f többlet fizetendő, megjegyeztetvén, hogy 800 K-nál csekélyebb maradványösszeg teljesnek tekintendő.

A II. fokozat egészben véve $^{5}/_{16}$%-nak felel meg, s a III. fokozatnak fele.

III. fokozat.

Összeg	Illeték		Összeg	Illeték		Összeg	Illeték		Összeg	Illeték	
koronáig	K	f	koronáig	K	f	koronáig	K	f	koronáig	K	f
20	—	14	13.600	85	—	26.400	165	—	39.200	245	—
40	—	26	14.000	87	50	26.800	167	50	39.600	247	50
60	—	38	14.400	90	—	27.200	170	—	40.000	250	—
100	—	64	14.800	92	50	27.600	172	50	40.400	252	50
200	1	26	15.200	95	—	28.000	175	—	40.800	255	—
300	1	88	15.600	97	50	28.400	177	50	41.200	257	50
400	2	50	16.000	100	—	28.800	180	—	41.600	260	—
800	5	—	16.400	102	50	29.200	182	50	42.000	262	50
1.200	7	50	16.800	105	—	26.600	185	—	42.400	265	—
1.600	10	—	17.200	107	50	30.000	187	50	42.800	267	50
2.000	12	50	17.600	110	—	30.400	190	—	43.200	270	—
2.400	15	—	18.000	112	50	30.800	192	50	43.600	272	50
3.200	20	—	18.400	115	—	31.200	195	—	44.000	275	—
4.000	25	—	18.800	117	50	31.600	197	50	44.400	277	50
4.800	30	—	19.200	120	—	32.000	200	—	44.800	280	—
5.600	35	—	19.600	122	50	32.400	202	50	45.200	282	50
6.400	40	—	20.000	125	—	32.800	205	—	45.600	285	—
7.200	45	—	20.400	127	50	33.200	207	50	46.000	287	50
8.000	50	—	20.800	130	—	33.600	210	—	46.400	290	—
8.400	52	50	21.200	132	50	34.000	212	50	46.800	292	50
8.800	55	—	21.600	135	—	34.400	215	—	47.200	295	—
9.200	57	50	22.000	137	50	34.800	217	50	47.600	297	50
9.600	60	—	22.400	140	—	35.200	220	—	48.000	300	—
10.000	62	50	22.800	142	50	35.600	222	50	48.400	302	50
10.400	65	—	23.200	145	—	36.000	225	—	48.800	305	—
10.800	67	50	23.600	147	50	36.400	227	50	49.200	307	50
11.200	70	—	24.000	150	—	36.800	230	—	49.600	310	—
11.600	72	50	24.400	152	50	37.200	232	50	50.000	312	50
12.000	75	—	24.800	155	—	37.600	235	—	50.400	315	—
12.400	77	50	25.200	157	50	38.000	237	50	50.800	317	50
12.800	80	—	25.600	160	—	38.400	240	—	51.200	320	—
13.200	82	50	26.000	162	50	38.800	242	50	51.600	322	50

8000 K tul minden 400 K után 2 K 50 f többlet fizetendő, 400 K-nál csekélyebb maradvány-összeg teljesnek tekintendő.
A III. fokozat egészben véve $^{5}/_{8}$%-nak felel meg, s a II fokozatnak kétszerese

B)

Betűsoros illetéki díjjegyzék tételszámok szerint.

1. tétel.

Adásvevési szerződések.

A) Az okiratoktól:

a) ha a dolog ingó érték szerint III. fok.

b) ha a dolog ingatlan ivenkint 1 K.

B) a jogügylettől, ingatlan dolog adásvevéseért érték szerint $4^3/_{10}\%$.

1. jegyzet. Értékül tekintendő a vételár minden mellékszolgáltatással együtt, s így amennyiben a vételtárgyat adósságok terhelik, melyeket a vevő szintén elvállalt, ezek is az értékhez számitandók; ellenben nem tekinthető mellékszolgáltatásnak oly kikötés, midőn az eladó fél az adás-vevés tárgyára nézve akár időleges, akár élethossziglani használati jogot tartott fenn önmagának.

A mellékszolgáltatások oly esetekben nem jőnnek figyelembe, midón az adás-vevés tárgyát képező ingatlanoknak ezen összeállitás 65. és 66. §§-ai (illetve az azok helyébe lépett 1887 : 45. t.-cz. 4. §-a) értelmében eszközlendő értékelése által oly összeg áll elő, mely a vételárt s a mellékszolgáltatás értékét együttvéve túlhaladja.

Szőlődézsma-váltság hátralékának elvállalása nem képez illetékköteles mellékszolgáltatást.

2. jegyzet. Ha ingatlan és ingó dolgok együttes tárgyai az adásvevésnek és a vételár nincs külön kitéve, ugy tekintetik, mintha egyedül ingatlan dolgok képeznék a szerződés tárgyát. De ha az illetékkötelezett felek utólag hitelesen kimutatják, mennyi esik a vételárból az ingóságokra, az illetékszabás ahhoz képest kiigazittatik.

3. jegyzet. Ha ingatlanok felett kötött szerződésben a valódi vételár tisztán nincs kifejezve, hanem az meghatározott s éveken keresztül fizetendő törlesztési részletekben rovandó le, melyekben nemcsak a vételár, hanem annak kamatai is benfoglaltatnak: ezen esetben a kamatok a törlesztési részletekből levonandók és a tisztán kitüntetett vételár lesz az illetékszabás alapja.

4. jegyzet. *Próbavételek* vagy jobb vevő fentartása mellett kötött adásvevések az illetékfizetésre nézve feltétlen adásvevési szerződésnek tekintendők.

5. jegyzet. Valamely ingatlanra szerzett vételjognak átruházása, mint magának az ingatlan dolognak átruházása tekintetik.

6. jegyzet. Ugyanazon illeték alá esnek a tárgy különbsége szerint a közárverés utján létrejött adásvevések.

Ha valaki birói árverésen ingatlan dolgot vesz, de ugyanazon ingatlan a vevő részéről a feltételek nem teljesitése miatt birói végzéssel ujabb árverésre bocsáttatván, harmadik kézre kerül, mielőtt az, az első vevő nevére tulajdonjogilag telekkönyveztetett volna, az első vételtől megszabott illeték letörlendő, esetleg visszafizetendő; de az utóbbi vevő az első árverési vétel alapján illetékleengedést nem igényelhet.

7. jegyzet. Ha valamely ingatlan vagyon zálogbirtokosa örökképen veszi meg azt a tulajdonostól, akkor a százalékos illeték az ingatlan vagyon teljes értékének csak felétől szabandó meg. (1868 : XXXIII. t.-cz. 14. §.)

8. jegyzet. Midőn illetékegyenérték alá tartozó személy és magánfél közt köttetik adásvevési szerződés, akkor az illetéknek csak fele fizetendő. (1881 : XXVI. t.-cz. 26. §.)

9. jegyzet. Mennyiben van a jelen tétel *B)* betüje alatt kiszabott százalékos illetékre nézve leengedésnek helye, az az illetékszabás 95. tételében (vagyonátruházások) van meghatározva.

10. jegyzet. Oly adásvevési szerződések, melyek a Horvát-Szlavonországokkal egyesitett Határőrvidéken valamely határőri házközösséghez tartozó ingatlant egészben vagy részben szabad rendelkezés alá eső tulajdonná változtatnak és az 1882 : XL. törvényczikk hatálybaléptét követő 3 év alatt köttetnek, ha a szerző fél az eddigi

házközösséghez tartozó egyén, bélyeg- és illetékmentesek; ha pedig a szerző fél a házközösséghez nem tartozik, ugy az ily szerződésektől a fent érintett 3 év alatt a törvény szerint járó bélyeg- és közvetlen illetéknek csak fele fizetendő. (1882. évi XL. t.-cz. 4. §.) [1—3])

Gázgyárral és a földterülettel közvetlen összeköttetésben álló és a gyártelep czéljaira szolgáló tartályok, csőhálózat, lámpák, kandalláberek, óramérők, légszeszvezetékek és világitási berendezések a gyártelep tartozékainak minősitvén, mint ilyenek a fődolog jogi természetét követik, és illeték szempontjából ingatlanoknak tekintendők. (P. dt. 39. sz.)

Abban az esetben, midőn a haszonbérlő az alhaszonbérlőkre oly épületeket ruház át, amelyeket ő emelt a haszonbérelt ingatlanon és amelyeket a haszonbérleti szerződés lejárta után sem maga, sem az alhaszonbérlő meg nem tarthat, hanem amennyiben azokat a tulajdonos vagy más bérlő át nem venné, csupán lebontani s az anyagot elvinni van jogositva: a vételártól nem 4·3 %-tóli átruházási, hanem III. fokozat szerinti illeték fizetendő. (P. dt. 95. sz.)

Ha a nő férjére adósság áthárításával és eltartás kikötésével ruház át ingatlant, akkor az adás-vevési illeték csak a vételártól követelhető. (P. dt. 100. sz.)

Oly esetben, midőn valaki az erdő talaját és fáját egy napon külön-külön kötött szerződéssel veszi meg, az erdő fájának megvétele után nem 4·3 %-tóli, hanem csak III. fokozatu illeték követelhető. (P. dt. 104. sz.)

Ha a hitbizományi birtokos magánvagyonát magára a hitbizományra átruházza,

---

[1]) A törlesztési részletekben foglalt tőkeösszeg kiszámitása nagyobb számitási müvelet alapján eszközölhető. Ennek elkerülhetése végett a m. kir. pénzügyministerium 1867. évi 49177. sz. a. kelt rendelete kapcsában a következő számitási kulcsot adta ki, amelynek segélyével a törlesztési részlet alapján a tőkeösszeg, illetve a vételár kiszámitható az esetben, ha a törlesztési részletekben a tőke mellett 5 %-tóli kamat foglaltatik.

A törlesztés éve	A tőke értéke az időszak kezdetén		A törlesztés éve	A tőke értéke az időszak kezdetén		A törlesztés éve	A tőke értéke az időszak kezdetén		A törlesztés éve	A tőke értéke az időszak kezdetén	
	frt	kr.		frt	kr.		frt	kr.		frt	kr.
1	0	95	13	9	30	26	14	88	39	17	02
2	1	86	14	9	90	27	14	64	40	17	16
3	2	72	15	10	38	28	14	90	41	17	29
4	3	55	16	10	84	29	15	14	42	17	42
5	4	33	17	11	27	30	15	37	43	17	55
6	5	08	18	11	69	31	15	59	44	17	66
7	5	79	19	12	09	32	15	80	45	17	77
8	6	46	20	12	46	33	16	—	46	17	88
9	7	11	21	12	82	34	16	19	47	17	98
10	7	72	22	13	16	35	16	37	48	18	08
11	8	31	23	13	49	36	16	55	49	18	17
12	8	86	24	13	80	37	16	71	50	18	36
			25	14	09	38	16	87			

Ez a táblázat évi 1 frttal teljesitett törlesztésről szól, mely 1 forintban a tőkerészlet mellett 5 %-tóli kamat is benfoglaltatik, tehát ha 15 éven át évenkint 1 forint fizettetik, mint törlesztési részlet, akkor a vételár tőkeösszege az ügylet kötésekor 10 frt 38 kr volt (l. a táblázatban), ha pedig az évi törlesztési részlet nem 1 forint, akkor az 1 forintra eső s a táblázatban található tőkeösszeget szorozzuk az évi törlesztési összeggel, pl. ha 15 éven át a törlesztési részlet évi 250 forint, akkor a vételár tőkeösszege, az ügylet kötésekor (10·38 X 250 =) 2595 forint volt. Öt száztólinál nagyobb vagy kisebb kamatláb kikötésénél ez a táblázat önérthetőleg nem használható.

Midőn a vételár kamat kikötése nélkül több éven át egyenlő részletekben törlesztetik, az illeték az egyes részletek teljes összege után szabandó ki, mert ily körülmények közt a vevő, ha a részletfizetésektól szabadulni akar, bármely időben a hátralevő részletek teljes összegét kénytelen fizetni. Oly irányu kikötés figyelembe vétele, hogy a tőkerészletekben bizonyos meghatározott kamatláb is bennfoglaltatik, de vevőnek nem áll jogában a hátralékos *tőkeösszegett* bármikor egyszerre kifizetni: a kincstár megröviditésével járna.

[2]) Ha az eladó az eladott ingatlan haszonélvezetét nemcsak a maga részére, de mással közösen vagy kizárólag más harmadik személy javára tartotta fenn, az ily fentartás értéke sem üthető hozzá a vételárhoz. (60972/1882. P. M.)

[3]) Vételnél az 1875 : XLV. t.-cz. 1. §-a szerint illetékleengedésnek egyáltalán helye nincs.

ezen átruházás után a rendes vagyonátruházási illeték fizetendő. (P. dt. 128. sz.)

A közkereseti társaság egyik tagja részéről valamely ingatlan haszonélvezetének a közkereseti társaságra történt átruházása a vagyonátruházásokra megszabott illeték alá esik. (P. dt. 129. sz.)

Ha a valamelyik tag halála folytán feloszló közkereseti társaság vagyonát az életben maradt tag vagy tagok veszik is át, akkor is az egész vagyonra kiterjedő visszterhes átruházási jogügylet létesül. (P. dt. 133. sz.)

Midőn valamely házépitő szövetkezet telektömböt magánféltől oly czélból vesz, hogy azt kisebb telkekre felosztva a szövetkezet tagjainak átadja: a szövetkezet és annak tagjai között oly uj vagyonátruházás létesül, amely a rendes vagyonátruházási illeték alá esik. (P. dt. 150. sz.)

Midőn ingatlanoknak biróilag történt elárverezésénél a részvénytársaság igazgatója a részvénytársaság részére meghatalmazotti minőségének igazolása nélkül ingatlant vesz: árverési vevőül a részvénytársaság igazgatója saját személyében tekintendő s ha ezen minőségében az ingatlant a részvénytársaságra ruházza, uj vétel létesül. (P. dt. 241. sz.)

Ha a birói árverésen az ingatlant oly jogi személy szerzi meg, amelyik az illetékegyenértéket a szerzés idejétől fizeti, tőle a 4·3 %-tóli vételi illeték nem követelhető. (P. dt. 255. sz.)

Ha a vétel tárgyát nem a telek, hanem csupán az azon épült malom és malomfelszerelés képezi és szerződésileg ki van kötve, hogy vevő meghatározott idő alatt a malomépületet és tartozékait lehordani tartozik, ily esetben a malom és tartozéka illetékezés szempontjából ingónak tekintendő. (P. dt. 360. sz.)

Ha a bérlő oly épületek és épületalkatrészekhez való jogát, melyeket akként emelt, hogy azokat a bérlet tartama alatt lebonthatja és elviheti, nem a bérbeadóra, vagy ennek jogutódjára, hanem másra ruházza át: ezek az épületek és épületalkatrészek illetékezés szempontjából ingóknak tekintendők. (P. dt. 362. szám.)

Ha ingatlan és az azon levő reáljogu gyógyszertár együttes tárgyai az adásvevésnek, de a vételár külön van kitéve, ily esetben a gyógyszertári reáljog mint ingóság illetékezendő. (P. dt. 367. sz.)

Ha ingatlan átruházása iránt folytatott szóbeli tárgyaláson a felek irásbeli szerződésben egyeznek meg: a szerződés addig nem tekinthető megkötöttnek, mig a szerződő felek az irásbeli szerződést alá nem irják. (P. dt. 371. sz.)

Földterülettel együtt eladott vizhasználati jog illetékezés szempontjából ingatlannak tekintendő. (P. dt. 376. sz.)

Görögkeleti román főesperesség illetékegyenérték alá eső jogi személynek tekintendő. (P. dt. 543. sz.)

Ingóknak okirat nélkül alapitványkép való átadása illeték alá nem esik. (P. dt. 581. sz.)

2. tétel.

Ajándékozások.

A) Az ezek iránti okiratok:

a) élők között ivenkint 1 K.

b) halál esetére az 1. ivtól 2 K.

B) A jogügylet az *A). a)* és *b)* betü alatt emlitett ajándékozások iránt, melyek közé különösen ingyen való ellátások, vagy ellátási segélyezések, valamely jogokról más javára ingyen való lemondások, engedményezések, továbbá a haszonélvezetnek vagy más szolgalomnak szintén ingyen való átruházása is tartozik;

I. Az ajándékozáskor törvényesen el nem vált házastársak, valamint szülők és törvényes vagy természetes gyermekek vagy ezek utódjai, örökbe fogadó szülők és fogadott gyermekeik között, továbbá a szülőktől vőre vagy menyre, mostoha szülőktől mostoha gyermekekre és ezek utódjaira, ide értve azon ajándékozásokat is, melyeket a jegyesek házasság esetére egymásnak biztositanak az ajándékozás értékétől $1^3/_{10}$%.

II. Más rokonok között az unokatestvérekig bezárólag; ezen illetékmérv alá esnek az ajándékozó részéről:

a) saját édes vagy mostoha testvéreinek,

b) testvérei utódjainak,

c) azok testvéreinek, kiknek utódja az ajándékozó,

d) saját szülői, testvérei gyermekeinek, vagyis a szoros értelemben vett unokatestvéreknek tett ajándékozások az ajándékozás értékétől 5%.

Ezen illetékmérv a házasságon kivül származott ily rokonságok eseteiben is alkalmaztatik.

III. Minden más esetben az ajándékozás értékétől 10%.

C) Ha az ajándékozás tárgya ingatlan dolog, ugy a *B)* betü egyes pontjai alatt meghatározott százalékos illetéken kivül még az ingatlanok értékétől külön fizetendő az ajándékozás értékétől $1^{9}/_{10}\%$.

1. jegyzet. A *B)* alatt meghatározott illeték az ingyen átruházott tárgy azon értékösszegétől szabandó meg, mely az ajándékozott tárgyat terhelő és a megajándékozottra szálló, hitelt érdemlőleg igazolt adósságok és az ajándékozás által a megajándékozottra rótt viszonszolgáltatások vagy egyéb kötelezettségek levonása után fenmarad.

De ha az emlitett viszonszolgáltatásokat és egyéb kötelezettségeket oly fentartások képezik, melyeket az ajándékozó az ajándékozott tárgy élvezetére nézve maga részére időlegesen kikötött, például szabad lakást, vagy tőkepénz utáni kamatokat stb., az esetben a fentartások értéke nem vonatik le az ajándék értékéből, hanem elkülönittetik, és az arra eső illetékrészösszeg csak az időleges fentartások megszüntével fizettetik be, addig azonban biztositandó. (1881 : XXXIV. t.-cz. 19. §.)

Ha a viszonszolgáltatások vagy kötelezettségek egy harmadik személy számára ingyen köttettek ki, ugy ezen harmadik személy a kötelezettségek és viszontszolgáltatások értékétől az ajándékozási illetéket *B)* tekintettel az ajándékozóhoz való személyes viszonyára, befizetni tartozik.

2. jegyzet. Amennyiben az ajándékozás tárgyát ingatlanok képezik, a jelen tétel *C)* alatt emlitett $1^{9}/_{10}\%$ illetékre nézve az 1. jegyzetben megengedett értéklevonásoknak helye nincsen.

A *B)* betü I. pontjában megjelölt felek, mindenkor az ingatlanok teljes értékétől fizetik ezen illetéket. Ellenben azok, akik a II. és III. pontban vannak megjelölve, ugyanazon illetéket a nekik ajándékozott ingatlannak csak azon részértékétől fizetik, mely után az ajándékozási öt vagy tizszázalékos illeték is rájok rovatott; mig az ingatlanok megterhelt értéke tekintetében a jogügylet illetékszabás szempontjából adásvevésnek tartatik, s attól a $4^{2}/_{10}$ százalékos illeték megszabatik.

3. jegyzet. Mennyiben van a *C)* betü s illetőleg a 2. jegyzet alatt emlitett illetékre nézve százalékleengedésnek helye, az a »vagyonátruházások« czimü tételben van meghatározva.

Ajándékozások — illetékmentesek, (l. 4. tétel jegyzetét.)

Szülő és gyermek között ingatlannak átadása iránt kötött és adásvételnek czimzett jogügylet, amennyiben a szerződésileg elvállalt visszteher értéke az átadott ingatlan értékénél kisebb, mint ajándékozási szerződés illetékezendő. (P. dt. 20. sz.)

Az illetéki dijjegyzék 2. tétel *B)* 1. pontja alatt felsorolt személyek között létrejött ajándékozásoknál az ajándékba adott ingatlan értékének a megajándékozott által elvállalt terhek értéke nem vehető. (P. dt. 157. sz.)

Oly nyilatkozat, melyben az özvegy haszonélvezeti jogának telekkönyvi törlését megengedi, egymagában véve oly okiratnak nem tekinthető, amely jogról való lemondást is tartalmaz s mint ilyentől az ajándékozási illeték nem követelhető. (P. dt. 163. sz.)

Templom, papi és harangozói lakás építésére szolgáló telkek ajándékozásától a szabályszerü teljes illeték fizetendő. (P. dt. 537. sz.)

Midőn a katonatiszti házassági biztositék fejében a menyasszony által lekötött ingatlan értéke a biztositék értékét meghaladja és a menyasszony anyja és testvérei ingatlanaikat — a katonai szabályok értelmében követelt több érték kényszerü szolgáltatása miatt — a házassági biztositék nagyobb fedezeteül kötik le jelzálogilag, ily esetben a házassági biztositék a mátka vagyonábal előállitottnak lévén tekintendő, a menyasszony és anyja, illetve testvérei között ajándékozás nem létesül. (P. dt. 556. sz.)

3. tétel.

Ajánlatok vagy igéretek valamely szerződés megkötéséhez ivenkint 1 K.

A l á i r á s i j e g y e k, i v e k illetékmentesek, mig biróság előtt nem használtatnak.

A l a m i z s n á k végetti folyamodások és

A l a m i z s n á r ó l szóló nyugtatványok feltétlenül illetékmentesek.[1])

4. tétel.

Alapitványok:

a) valamely alapitvány felől kiállitott okirat (az alapitványi oklevél) ivenkint 1 K

b) az alapitványnak szánt vagyontól

---

[1]) Iparosoknak és kereskedőknek üzleti levél alakjában egyes hivatalos személyekhez czimezett olyan ajánlatai és iratai, amelyekkel üzletük körébe eső czikkeket ajánlanak, feltételesen bélyegmentesek, de ha ezeket nem személyhez, hanem magához a hivatalhoz intézik, ugy azok bélyegköteles beadványoknak tekintendők. (78820/1900. P. M.)

mint ajándékozásoknál vagy halál esetére való vagyonátruházásoknál.

Jegyzet. A tudományi, közoktatási és közjótékonysági czélokra rendelt örökségek, hagyományok és ajándékozások, bélyeg- és illetékmentesek. (1868 : XXIII. t.-cz. 21. §.)

Alapok, javadalmazottak és nem javadalmazottak, lásd »személyes mentességek«.

Alhaszonbérletek, mint bérleti szerződések.

Alkalmazást vagy előléptetést kérő folyamodványok ivenkint 1 K.

Kivétetnek azonban oly kérvények és ezeknek mellékletei, melyeket kiszolgált altisztek nyujtanak be, miután azok az 1873 : II. t.-cz. 18. §-a szerint bélyegmentesek.

Alku feletti jegyzőkönyvek, amennyiben valamely jogügylet megkötését tartalmazzák, azon illetéknek vannak alávetve, mely a jogügylet minősége szerint jár.

5. tétel.

Alkuszok azon naplói, melyeket az általuk közvetitett üzleti kötésekről vezetnek, lásd »Kereskedelmi és iparkönyvek«.

Alkuszok naplóinak kivonatai ivenkint 1 K

ha ezek biróság előtt használtatnak, további illeték alá nem esnek.

Alkuszok kötlevelei darabonkint 10 f.

Ha a felek aláirják az alkuszok kötleveleit, ezek addig, mig az alkuszoknál vannak, vagy általuk a biróságnak előmutattatnak és amennyiben a kötlevelek tárgyai az alkuszok rendes üzletköréhez tartoznak, darabonkint 1 K állandó bélyegilleték alá esnek.

Midőn ellenben a felek aláirásával is ellátott kötlevelek a felek kezeihez visszakerülnek és egyszersmind olyan ügyleteket tartalmaznak, melyek az alkuszok rendes üzletköréhez nem tartoznak, az efféle kötlevelek ugy tekintetnek, mint valódi szerződések, melyektől az illeték az általános szabályok szerint fizetendő, az ebbeli személyes fizetési kötelezettség első sorban mindig az alkuszt terhelvén. (1868 : XXIII. t.-cz. 15. §.)

Ezen szabály alól azonban kivétetnek a budapesti áru- és értéktőzsdénél, valamint vidéki termény- és gabonacsarnokoknál alkalmazott alkuszoknak (tőzsdei jogositott ügynököknek) a rendes üzletkörükhöz tartozó tárgyakról kiállitott kötlevelei, melyek, ha a felek aláirásával is el vannak látva, tekintet nélkül arra, hogy ezen kötlevelek az alkuszoknál (ügynököknél) maradnak-e vagy a felek kezeihez visszakerülnek, darabonkint 2 korona állandó bélyegilleték alá esnek. (1875 : XVI. t.-cz. 5. §.)

Jegyzet. Áru- és értéktőzsdénél, valamint vidéki termény- s gabonacsarnokoknál alkalmazott alkuszoknak tekintendők mindazon egyének, akik kereskedelmi vagy iparüzletek megkötésére a tőzsde és csarnokok bizottságai által irásbeli felhatalmazást nyernek és üzletük lelkiismeretes gyakorlására a biróság előtt meghiteltetnek, vagy arra előtte fogadalmat tesznek és a felhatalmazás kiszolgáltatása előtt Budapesten 100 K, egyéb helyeken pedig 50 K felvételi dijt lefizettek. (1875 : XVI. t.-cz. 4. §. 1868 : XXIII. t.-cz. 29. §.)

6. tétel.

Anyakönyvi kivonatok, azaz kivonatok a születési, keresztelési, esketési vagy halálozási sorkönyvekből, vagy születési, keresztelési, egybekelési, halotti bizonyitványok ivenkint 1 K

Jegyzet. Ha két vagy több születés, keresztelés, egybekelés vagy halálozási eset egy kiadványban bizonyittatik, az 1 koronás illeték annyiszor fizetendő, ahány eset tanusittatik.

Oly anyakönyvi kivonatok (családi értesitők) azonban, melyek katonakötelezett, de még be nem sorozott egyének által nősülési engedély végett, vagy már hadiszolgálatban álló egyének által szabadságoltatás vagy a hadseregből törvényes igényt nem nyujtó ok miatt leendő elbocsátás végett benyujtott, tehát bélyegköteles folyamodványokhoz csatoltatnak vagy amelyek katonakötelezettek hagyatékának tárgyalása esetében az eljáró katonai hatóságok által hivatalból bekivántatnak: tekintet nélkül az azokban foglalt több személy keresztelési,

esketési és halálozási eseteire, egyes ivről csak egyszer 1 koronás bélyeg alá esnek.

Az illetékmentes kivonatokat lásd: »bizonyitványok illetékmentesek«, *u)* betü. [1—6]

7. tétel.

Árvakönyvecskék, azaz oly könyvek, melyek az árvahivatal által a gyámoknak és gondnokoknak az árvapénztárba letett árvavagyonról, vagy az árvák adósainak a nekik kölcsönzött vagyon felől kiadatnak, habár ezek a kamatfizetés felől elismervényt is tartalmaznak, feltétlenül illetékmentesek, amennyiben az adósoknak kölcsönzött tőkepénzek, és ezeknek visszafizetése iránt különös okiratok állittatnak ki, és ezektől a szabályszerü illeték megfizettetik.

Ha azonban az árvapénzek nem kölcsönöztetnek ki egyes feleknek, hanem az 1877 : X. t.-cz. 295. §. 4. pontja értelmében a kir. adóhivatalnál helyeztetnek el, ugy a kamatokról, mint a kiszolgáltatás alkalmával a tőkéről kiállitott vétbizonyitványok mindig a második fokozat szerint bélyegzendők. (Pénzügyministeri rendelet 1880. évi november 1-ről 66529. sz. 1880. évi Pénzügyi Közlöny 42. sz., 455. l.)

Á r v a ü g y e k, mely esetben illetékmentesek : lásd »Személyes mentességek« 13. pontját. Gyámhatósági rendelvények árvavagyon átadása iránt mentesek.

Á r v a s z á m a d á s o k feltételesen illetékmentesek.

Á r v e r é s i h i r d e t m é n y e k a birói végrehajtás folytában illetékmentesek feltétlenül. (v. ö. 209. §.)

Á r v e r é s i j e g y z ő k ö n y v e k; a jegyzőkönyvi bélyegre nézve lásd »jegyzőkönyvek«. Amennyiben azok okiratoknak is tekintendők, a bennük foglalt jogügyletekre megszabott illetékek alá esnek. Az árverési jegyzőkönyvek alapján kiállitott szerződések mint ezek példányai tekintendők.

Az ingóságok feletti árverési jegyzőkönyvek, ideértve a kisebb polgári perekben felvetteket is, még azon esetre is, ha ezeket a vevők alá nem irták, illeték tekintetében okiratoknak tartatnak, és az árverésen bevett pénzösszegtől az árvereltető fél a III. fokozat szerinti illetéket tartozik fizetni.

Nyilvános árverési jegyzőkönyvek, ha jogügyletet tartalmaznak, a jegyzőkönyvi szabályszerü bélyegen kivül még az okiratra a jogügylet minőségéhez képest megkivántató illeték alá is esnek. (V. ö. 1. §. 4. p.)

---

[1] 69444/1902. B. M. sz. alatt kiadott körrendelet szerint az óvoda- és tanköteles iskolai beiratás czéljára születési anyakönyvi kivonat helyett dij- és bélyegmentes »tanusitvány« szolgáltatandó ki. (1902 julius 10. P. K. 1902. 20. sz.) Ez a körrendelet, miután a szóban forgó anyakönyvi tanusitványokra többé szükség nincs, 2741/1904. B. M. sz. a. 1904 január 15-én kelt körrendelettel hatályon kivül helyeztetett. (P. K. 1904. 7. sz.)

[2] A bécsi »Arbeiter Unfallversicherungs-Anstalt für Niederösterreich« társaságnál biztositottak részére az igényjogosultság igazolására szükséges anyakönyvi kivonatok bélyegmentesek. (101817/1899. XI. 14. belügymin. rend.)

[3] A belügyminister megengedte, hogy az anyakönyvvezetők a »Fehér Kereszt« országos lelenczház-egyesület részére a dajkaságba kerülő gyermekek gondozására vonatkozó szerződések megkötéséhez szükséges adatok bizonyitására teljes születési anyakönyvi kivonatok helyett rövid tanusitványokat állithassanak ki, melyek külön szegénységi bizonyitvány felmutatása nélkül is dij- és bélyegmentesek. (63951/1900. VII. 10. sz. belügymin. rend., 1900. P. K. 830. l.)

[4] Anyakönyv kiigazitása kérdésében tartott közigazgatási és birói eljárás során az összes beadványok, jegyzőkönyvek, határozatok s általában az egész eljárás bélyegmentes. (60000/1895. sz. belügymin. utasitás 99. §. R. T. 452. l.)

[5] Ujból összeállitott anyakönyvek ellen beadott felszólamlások körüli birói eljárás bélyegmentes. (27199/1895. I. M. r. 11. §., R. T. 703. lap.)

[6] Ha a korábban kiállitott családi értesitő a felekezeti anyakönyvvezető által 1 koronás bélyeg felhasználásával megujitási záradékkal láttatik el, akkor ugyanarra az állami anyakönyvvezető által rávezetett megujitási záradékra további bélyeg nem kell, de ha a korábbi keletü családi értesitőt csak az állami anyakönyvvezető lát el megujitási záradékkal, ez esetben az egy korona bélyegilleték ennek a megujitási záradékával irandó keresztül. (79361. 1898. belügymin. rend. P. K. 1220., R. T. 188.)

E szabály alapján tehát oly esetekben, midón a bírósági árverési jegyzőkönyvben több ingatlan javak foglaltatnak, és ezek különböző felek által megvétettek, az állandó 1 koronás bélyegilleték a jegyzőkönyvre illesztendő bélyegjegyek által annyiszor rovandó le, ahány a vevő.

Az árverési feltételek, ha ezek az árverési jegyzőkönyv kiegészitő részét képezik, *azaz, ha a vevő felek előtt felolvastatván, azok által aláiratnak*, ivenkint 1 K *(1884. évi 4925. sz. pü. min. rendelet.)*

Az árverési feltételek tervezete azonban, mely a végrehajtási eljárásról szóló 1881. évi LX. t.-cz. 144. §-a értelmében az árverés elrendelése iránti kérvénynyel bemutatandó, az ill. díjj. 73. tétele alatt megállapitott illetékmérv alá esik azon esetben is, ha nem külön mellékletként mutattatik be, hanem magában a kérvényben vétetett fel. (1883. évi 38916. sz. pü. min. rendelet.)

Jegyzet. Ha valamely birói árverésen, valamely ingatlan vevője az árverési jegyzőkönyv aláirása előtt, vagy annak alkalmával jegyzőkönyvileg nyilatkoztatja ki, hogy ő az említett ingatlant egy harmadik fél számára, vagy pedig ezzel közösen vette meg és ennek felhatalmazását — az 1881 : LX. t.-cz. 174. §-ában kitüzött nyolcz napi határidő alatt — utólag előmutatja, ugy ezen nyilatkozat kizárja azon vélelmet, mintha a vevő az ingatlant az érintett harmadik személyre tovább átruházta volna. [1]—[4]).

Ha árverelő meghatalmazotti minőségét s azt, hogy az ingatlant egy harmadik személy részére vette, csak az árverési jegyzőkönyv lezárása után jelenti be, vevőnek tekintetik akkor is, ha a meghatalmazást az árveréstől számitandó nyolcz napon belül be is mutatja. (P. dt. 442. sz.)

8. tétel.

Árverési kérvények az első ivtől 2 K.

A többi iv, valamint a többi példány minden egyes ive, amennyiben a kereset 100 koronát meg nem halad, 40 filléres, egyéb esetekben 1 koronás bélyeggel látandó el. (1873 : IX. t.-cz. 4. §.) (v. ö. 13. t. IV. 9. p.)

Á r u b e-, k i- é s á t v i t e l i e n g e d é l y e k illetékmentesek, kérvények az ily engedélyek megadásáért, vagy oly áruk be- vagy kivitelének megengedéseért, melyekre nézve különös engedély szükséges. (v. ö. 32. t. *c)* p.) az 1. ivtől 1 K.

Á r u e n g e d m é n y e k, miszerint az áruk nem az árubevallásban megnevezett félnek, hanem másnak szolgáltassanak ki a vámhivatali raktárakból, feltéttétlenül illetékmentesek.

Á r u i s m e é s v á m ü g y i e l j á r á s i r á n t l e t e t t v i z s g á k feletti bizonyitványok az első ivtől 2 K.

Á r u j e g y z é k, lásd »Számadások«.

9. tétel.

Áruszerzési kötések vagy szállitási szerződések, melyek által valaki kikötött ár mellett bizonyos tárgynak vagy

---

[1]) Árlejtési jegyzőkönyv, ha azt a legkedvezőbb ajánlatottevő fél aláirta, okiratnak, illetőleg a jegyzőkönyv alapján kiállitott szerződés egyik példányának tekintendő: ennélfogva a jegyzőkönyvre, mint a szerződés egyik példányára, az illető fél által, ki legkedvezőbb szóbeli ajánlatával kötelezettségben maradott, ivenkint 1 K bélyeget kell beszolgáltatni s azt hivatalosan átbélyegeztetni, magát a szerződést pedig, miután ez az illetékszabás kilenczedik tétele alá esik, illetékmegszabás végett nyolcz nap alatt bemutatni. (31185/1874. I. M.)

Árlejtési tárgyalásról szóló közjegyzői jegyzőkönyv, ha abban ügylet jön létre: az ügylet minőségéhez képest járó bélyegilleték alá tartozik. (38411/1875. P. M., R. T. 446. l.)

[2]) Közigazgatási hatóságok és községek által ingók eladása iránt megtartott nyilvános árverésekről felvett s a vevők által alá nem irt jegyzőkönyvek a jegyzőkönyvi és fokozatos bélyegilleték alul csak akkor mentesek, ha az árverésen befolyt összeg nem a hatóság vagy község vagyonát növeli, hanem rendeltetésénél fogva közczélokra szolgál. (33899/1894. P. M.)

[3]) Árvakönyvecskékben foglalt tőke és kamat törlesztésének nyugtatása is bélyegmentes, de csak oly feltétel alatt, ha a tőkének visszafizetése iránt kellően bélyegzett külön okiratok állittatnak ki. (18938/1896. P. M.)

[4]) Ha a gyümölcsözés végett az adóhivatalnál elhelyezett készpénzt és annak kamatait nem közvetlenül a fél, hanem az árvaszék veszi fel, akkor a feltétlenül járó fokozatos nyugtailletéket a jogosult fél a vagyonának az ő kezéhez való kiszolgáltatása alkalmával köteles leróni. (34440/1895. P. M.)

munkának az anyaggal együtti szállitása iránt kötelezettséget vállal, a kikötött ár szerint III. fok., ha pedig a munka szállitása vállaltatott el, vagy az anyagnak forgalmi értéke nincs, vagy ezen érték viszonylag elenyészően csekély (mint pl. legtöbb esetben a föld, közönséges viz, kavics vagy tört kő, homok, porond stb.) érték szerint II fok.

Midőn valamely vállalat felett szerkesztett költségekben, tervezetben, előirányzatban a kizárólagos munkaszállitás és a vegyes szállitás tételenkint vannak megjelölve, az illeték mérvének meghatározásánál ezen tételenkinti megkülönböztetések figyelembe veendők.

Jegyzet. Az állami hatóságok — *ide értve a vármegyéket is (1883. P. ü. K. 603. l.)* — és magánfelek között kötött áruszállitási, fuvarozási és épitkezési szerződések után járó fokozatos illeték akkép rovandó le, hogy a szerződés alapján a kincstár részéről történő kifizetések alkalmával a fél által kiállitott minden nyugtatvány nemcsak a nyugtatványi bélyegilleték czimén a II. fokozat szerint járó bélyegjegyekkel láttatik el, hanem hogy arra még külön a szerződés után a II., illetőleg a III. fokozat szerint járó illeték fejében az utalványozott összegnek megfelelő értékü bélyegjegyek is felragasztatnak.

Az illető hatóság köteles a szerződés szövegében vagy annak jóváhagyási záradékában külön felemliteni, hogy a szerződéstől járó illeték a fentebb megállapitott módozat szerint rovatik le. (1881 : XXVI. t.-cz. 10. §.)

Jegyzet. A pénzügyminister elrendelheti, hogy az állami hatóságok és hivatalok, az állami üzemek és vállalatok, ugyszintén a törvényhatóságok, ha fizetési kötelezettségeket a m. kir. postatakarékpénztár cheque- és clearing-forgalma vagy az Osztrák-Magyar Bank giró-forgalma utján egyenlitenek ki, a pénzfelvételre jogosult által

a) lerovandó nyugtatványi bélyegilletéket,

b) az 1881 : XXVI. t.-cz. 10. §-a szerint lerovandó szerződési bélyegilletéket a jogosult járandóságából levonják és közvetlenül az állampénztárba szállitsák. (1901 : XIV. t.-cz. 1. §.)

Ezek az illetékek a pénz felvételére jogosult járandóságából akkor is levonandók s az állami pénztárakba beszállitandók, ha az 1. §-ban jelzett módon teljesitendő fizetésekről nyugtatvány nem állittatik ki.

Ha pedig a pénz felvételére jogosult nyugtatványt állit ki, ez a nyugtatvány bélyegmentességet élvez, mely körülmény a jelen szakaszra való hivatkozással, a fizetési kötelezettséget teljesitő hatóság (hivatal, üzem, vállalat) által a nyugtatványon feltüntetendő. (1901 : XIV. t.-cz. 2. §.)

Azokat a módozatokat, amelyek mellett a jelen törvény rendelkezése értelmében a nyugtatványi és szerződési bélyegilleték készpénzben való fizetése teljesitendő, a pénzügyminister rendeletileg állapitja meg. (1901 : XIV. t.-cz. 3. §.)

Az 1881 : XXVI. t.-cz. 10. §-a (ill. díjj. 9. t. alkalmazandó a m. kir. Operaház, a Nemzeti Szinház és Várszinház intendánsával kötött áruszállitási szerződésekre is. (P. dt. 5. sz.)

Artézi-kút furása iránt kötött szerződés után a kikötött vállalati összegtől a III. fokozat szerinti illeték akkor is jár, ha a vállalkozó a kút nem sikerülése esetén a szerződés értelmében a kútfurásért mitsem követelhet. (P. dt. 216. sz.)

Villamos világitás elvállalása iránt kötött szerződés mint áruszállitási szerződés illetékezendő. (P. dt. 390. sz.)

Oly esetben, midőn az állam és a magánfelek között kötött áruszállitási szerződésben az, hogy a szerződés után járó illeték a kiutalványozott vételár felvételéről szóló nyugtán lerovandó, felemlitve nem lett: a magánféltől felemelt illetéket azért, mert a nyugtán a szerződés után járó illetéket le nem rótta, követelni nem lehet. (P. dt. 513. sz.)

Magyarországban működő vasuti központi leszámitoló hivatal (amely több magyar, osztrák, román vasutigazgatóság és hajózási vállalat által állittatott fel) pénztára központi pénztárnak tekinthető nem lévén, ennél a pénztárnál a magánfelek részéről áruszállitásból folyólag kifizetés végett bemutatott számlák mint nyugták II. és III. fokozat szerinti bélyegilleték alá nem esnek. (P. dt. 514. sz.)

10. tétel.

Átadási és átvételi okiratok:

a) oly okiratok vagy jegyzőkönyvek, melyek által a szerződés tárgyainak szerződésszerü átadása és átvétele foganatosittatik, ha a jogügyletről van okirat, s az ettől járó illeték lefizettetett, ivenkint 1 K különben a jogügylettől járó illeték lerovandó ;[1])

[1]) Ide tartoznak az államépitészeti hivatal által szerződésszerüleg megrendelt munkák átvételéről felvett jegyzőkönyvek is. (1888. évi 9040. sz. p. m. k. 1888. évi P. K. 164. l.)

b) átvételi okiratok, melyek oly felek közt keletkeznek, kiknek egyike a másikának számot adni tartozik, l. »Számadások« *A)* betüjét.

Áthelyezési kérvények ivenkint 1 K.

11. tétel.

Átiratási engedélyek, melyek a tulajdonosok részéről külön okiratban a vagyon tulajdonának a telekkönyvben leendő bekeblezése végett állittatnak ki, ivenkint 1 K.

Átviteli engedélyt (árukat illetőleg) kérő folyamodványok az első ivtől 2 K.

az ebbeli engedélyek feltétlenül illetékmentesek.

12. tétel.

Bányaügyekben:

Folyamodások bányaadományozás- vagy engedélyezésért, melyeknek bejegyzése a bányatelekkönyvekben hivatalból eszközlendő, az első ivtől 3 K.

Folyamodások külmértékek adományozásáért szintén 2 K.

A statisztikai üzletkimutatások, szolgálati rendtartások és a társládák rendszabályai feltétlenül illetékmentesek.

Panaszos beadványok a szabad kutatási és bányamértéki illetékek tárgyában feltétlenül illetékmentesek.

A bányaadományozási és engedélyezési okiratok, mint hivatalos kiadványok, nem tárgyai az illetéknek.

Bányajárási jegyzőkönyvek ivenkint 1 K.

Határkövezési jegyzőkönyvek rendszerint illetékmentesek, ha azonban felek közötti egyezményt tartalmaznak, ivenkint 1 K.

Vitás határok felmérése iránt biróságon kivül felvett jegyzőkönyvek ivenkint 1 K.

biróság által felvett ebbeli jegyzőkönyvek ivenkint 72 f.

Bányatelekkönyvben eszközlött bekebelezései a bányaadományozásoknak vagy engedélyezéseknek azon esetekben, midőn a jogügylet vagy szerzési jogczim, melynek alapján a bekebelezés eszközlendő, a vagyonátruházásra meghatározott illeték alá esik, feltételesen illetékmentesek;

ha pedig ezen illeték nem jár, a telekkönyvi bekebelezés után szabatik meg. a bekebelezett tulajdon vagy más jog értéke szerint $1^{9}/_{10}$%.

Ezen vagyonátruházási és telekkönyvi bejegyzési illetéknek azonban nincs helye oly esetekben, midőn egyes bányáknak résztulajdonosai az őket illető bányarészszel felhagynak és ezen részek a többi bányatársra felhagyás következtében átruháztatnak, illetve átiratnak.

Folyamodványok kutatási engedélyért, ily engedély meghosszabbitásáért, továbbá szabad kutatási bejelentések ivenkint 1 K.

Folyamodványok a felkutatott ásványokkali rendelkezhetés engedélyezéseért, az első ivtől 2 K.

Szabad kutatások felőli üzletkimutatások, feltétlenül illetékmentesek.

Kutatási engedélyek, jogositványok az első ivtől 2 K.

A bányahatóságok bizonyitványai a szabad kutatási bejelentések iránt, nem tárgyai az illetéknek.

Bányarészek (Kuxen) felőli okiratok, melyek a bányatársulat keletkezésekor állittatnak ki, lásd »Társulati szerződések«;

azok visszteher melletti átruházása a kikötött vételár szerint III. fok., a visszteher nélküli átruházás, mint más ingóságok ingyen való átruházása.

Bányabérletek, lásd »Illetéki dijjegyzék 20. tétel 2. jegyzetét«.

Bejegyzései a vétel utján, vagy más jogczimen szerzett bányarészeknek a bányatársulat könyvébe, feltétlenül illetékmentesek.

Kivonatok a bányatelekkönyvből, valamint minden más hivatalos bányaügyi irományokból, ivenkint 2 K.

Könyvei a magánbányatársulatoknak, lásd »Kereskedelmi és iparkönyvek«.

A bányarészek felhagyására vonatkozó beadványok, melyekkel a felhagyás, vagy a többi bányatársak által történt átvállalás bejelentetik, ivenkint 1 K.

A fölhagyott bányarésznek a többi bányatársakra való átruházása feltétlenül illetékmentes.

Bárczák másodlatai ivenkint [1—2]) 2 K.

Bányajogi jutalékok mint ingók illetékezendők. (Ill. díjj. 12. pont.) (P. dt. 310. sz.)

Minden bányabirtok, amely bányatársulati birtokot nem képez, ingatlannak tekintendő, és az ilyen bányabirtok vételétől 4·3 %-tóli illeték jár. (P. dt. 438. sz.)

13. tétel I—III. pontjai.

Beadványok, melyek magánszemélyek által a fejedelemhez, országgyüléshez, kormány- és törvényhatóságokhoz, vagy ezek képviseleteihez, bíróságokhoz, községekhez, közhivatalokhoz és állami közintézetekhez, állami igazgatóság alatt levő vállalatokhoz, kereskedelmi, ipar-, ügyvédi és közjegyzői kamarákhoz, vagy az azokat képviselő hivatalos személyekhez nyujtatnak be:

I. Peres eljárásban, még pedig:

1. rendes polgári, váltó-, telekkönyvi és házassági perekben, ugyszintén kisebb polgári peres ügyekben a járásbiróságok előtt inditott igénykereseteknél (1877. évi XXII. t.-cz. 71. §.), ha a tárgy értéke 100 K-t meg nem halad, ivenkint 40 f,

ha a tárgy értéke 100 K-t meghalad, ivenkint 1 K.

2. kisebb polgári peresügyekben:

a) a községi biráskodás alá tartozóknál az irásban (v. ö. 14. tét. *ll)* pt.) benyujtott kereset, a peres ügynek a járásbirósághoz vitele irántі szándék bejelentése (1877 : XXII. t.-cz. 25. §.), valamint a végrehajtási eljárásban szóval vagy irásban beadott panasz és a végrehajtás megszüntetése vagy korlátozása iránt irásban benyujtott kérvény ivenkint 24 f.

b) a községi biráskodás alá nem tartozó ügyekben az irásban (v. ö. 14. tét. *ll)* pt.) benyujtott kereset és igazolási kérelem, valamint a végrehajtási eljárásban beadott panasz és a végrehajtás megszüntetése vagy korlátozása iránt irásban benyujtott kérvény ivenkint 40 f.

Jegyzet. Az *a)* és *b)* alatt meghatározott bélyegilletékek perujitás esetében is lerovandók.

3. A budapesti áru- és értéktőzsde, valamint a vidéki termény- és gabonacsarnokok választott biróságai előtt folyó perekben:

ha a tárgy értéke 100 koronát meg nem halad, ivenkint 24 f.

ha a tárgy értéke 100 koronát meghalad, vagy meg nem becsülhető, ivenkint 72 f.

(1873 : XVI. t.-cz. 1. §.)

II. Perenkivüli birói eljárásban:

ha a tárgy értéke 100 koronát meg nem halad, ivenkint 24 f.

ha a tárgy értéke 100 koronát meghalad, ivenkint 72 f.

Jegyzet. Ezen határozatok szerint járó bélyeggel az 1877 : XX. t.-cz. 6. fejezetében említett

[1]) Kutatási engedély meghosszabbitásáért való folyamodványok ivenkint 1 K bélyeg alá esnek.

Kutatási engedély meghosszabbitása uj engedélynek tekintendő s mint ilyen 2 K bélyeg alá esik, tekintet nélkül arra, hogy a meghosszabbitási záradék az eredeti engedményokmányra, vagy egy ahhoz toldott további ivre iratik-e.

Kutatási engedély meghosszabbitásához való bélyeg be nem szolgáltatása a kutatási jogositvány meghosszabbitásának megtagadására okul nem szolgálhat s a már birt jogositvány megszünését bélyegilleték lerovásától függővé tenni, illetve a jogositványt a záradéki bélyeg be nem küldése czimén megszüntetni nem lehet. (71904/500. P. M.)

[2]) Több zártkutatmánynak egy beadványban való bejelentése esetén csak egyszer követelhető az 1 K illeték. (F. I. és K. M., 1876.)

hagyatéki ügyekben a gyámhatóságokhoz intézett beadványok is ellátandók. (1883. évi P. K. 511. lap.)

III. Közigazgatási ügyekben, tekintet nélkül az értékre, ivenkint [1—9]) 1 K.

407. I. M. és 695. P. M. sz.

1878.

Szabályrendelet.

(P. K. 878. évi 133. l. Rend. T. 878. évi 82. l.)

Kisebb polgári peres ügyekben használandó bélyegilletékek mérve és lerovási módjára nézve az 1877 : XXII. t.-cz. 91. §-ában nyert felhatalmazás alapján — a törvényhozás további intézkedéseig rendeljük:

1. §. Községi biráskodás alá tartozó kisebb polgári peres ügyekben (1877 : XXII. t.-cz. 14. §.) a jelen rendelet 8. §-ában emlitett ügyek kivételével az irásban benyujtott *kereset*, valamint a biróság által felvett *tárgyalási jegyzőkönyv* ivenkint 12 krajczáros bélyeggel látandó el.

Az *itélet* hozataláért szintén 12 kros bélyeg jár.

Ha a kereset (panasz) szóval terjesztetik elő — bélyeg nem fizettetik.

2. §. A felperes köteles az 1. §-ban meghatározott értékü bélyegjegyeket a keresetre illeszteni, illetőleg a tárgyalás alkalmával a biróságnak átadni.

A biróság a bélyegjegyeket a jegyzőkönyvre felragasztja s azokat keresztülirja, vagy a hivatalos pecséttel átüti.

3. §. A községi biráskodás alá tartozó ügynek a járásbirósághoz vitele (id. törvény 25. §.) iránti szándék bejelentése alkalmával az illető fél az eljáró községi biróságnak 12 kros bélyeget átadni tartozik.

A biróság a bélyegjegyet a jegyzőkönyvben azon helyen, hol a bejelentés feljegyeztetik, felragasztja s keresztülirja, vagy hivatalos pecsétjével átbélyegzi.

4. §. A községi biráskodás alá nem tartozó

---

[1]) Bortermelők- és kereskedőknek a zárt városokba behozandó bor után járó fogyasztási adó havi leszámolás alapján való leróhatása iránti kérvényeik bélyegkötelesek (19233/83. P. M. sz. P. K. 286. l.); — ellenben a borfogyasztási adónak nyilt községekben a bor- és husfogyasztási adószabályok 23. és 24. §§-ai alapján megengedett utólagos befizetésére vonatkozó beadványok — mint amelyek nem tetszés szerint megadható kedvezmény iránt nyujtattak be — a 14. t. *p)* pontja értelmében bélyegmentesek. (30570/86. P. M. sz. P. K. 312. l.)

[2]) Halászjegyek kiszolgáltatására vagy elromlott halászjegyek kicserélésére irányzott kérvények, vagy az azok helyett felvett jegyzőkönyvek bélyegkötelesek. (23053/89. P. M. sz. P. K. 470. l. R. T. 1123. l.) — A halászatról szóló 1888 : XIX. t.-cz. határozatainak végrehajtása érdekében az egyesek által a hatóságokhoz intézett kérvények és bejelentések bélyegkötelesek. (96122/1890. P. M. sz. P. K. 4. l.)

[3]) Az ill. dijj. 13. t. I., illetve II. p. szerint járó bélyeggel az 1877 : XX. t.-cz. 6. fejezetében emlitett hagyatéki ügyekben a gyámhatósághoz intézett beadványok is ellátandók. (1883. évi P. K. 511. lap.)

[4]) A kisebb polgári peres ügyekben használandó bélyegilleték mérve és lerovási módja tárgyában kibocsátott 695/78. sz. P. M. szabályrendelet a 40 koronát meg nem haladó érték iránti perekre nézve a Horvátországban érvényes bagatell-eljárásban is alkalmazandó, de ottan a szóval előterjesztett végrehajtási kérelem után is lerovandó a 20 filléres bélyegilleték, mivel az emlitett eljárásban a végrehajtás külön kérelmezendő. (30907/94. P. M.)

[5]) Szelvény beváltása végett az állampénztárhoz intézett kérvény az ill. dijj. 13. t. III. p. szerint 1 korona bélyeg alá esik. (53599/94. P. M.)

Szelvény értékének postán való megküldése végett az állampénztárhoz intézett kérvény az ill. dijj. 13. t. III. p. sz. 1 K bélyeg alá esik. (53599/94. P. M.)

[6]) Telekkönyvi kivonat megrendelése után az ill. dijj. 13. t. II. pontjában meghatározott 72 filléres bélyegilleték abban az esetben rovandó le, ha a megrendelés a telekkönyvi hatósághoz intézett és czimzett alakszerü folyamodványban történik, mert ezek a beadványok az iktatóba vezetendők és ennélfogva szabályszerü birósági elintézésben részesitendők. Ellenben a telekkönyvi hatóságokhoz vagy a telekkönyvi iroda vezetőjéhez czimzett levél vagy postautalvány alakjában történt megrendelések feltétlenül bélyegmentesek, minthogy a telekkönyvi rendtartás 175. §-a értelmében, a telekkönyvi kivonatok másolatainak kiadásához előzetes birói engedély nem szükséges, ezek a megrendelések csupán a megrendelési lajstromba vezetendők és ekkép külön birói intézkedést vagy határozatot nem igényelvén, az ill. szab. 1. §-ának *C)* 2. pontjában jelzett bélyegköteles beadványok minőségével nem birnak. (34359/90. P. M., P. K. 593. l.) (Ill. dijj. 68. t.)

Az országos központi hitelszövetkezetbe rendes tagul belépett községi szövetkezetek részére a szövetkezeti kölcsön felvétele czéljából szükséges telekkönyvi kivonatok bélyeg-

kisebb polgári peres ügyekben (a 8. §-ban foglaltakat kivéve) következő bélyegilletékek rovandók le:

1. Az irásban benyujtott *kereset* 20 kros bélyeggel látandó el.

2. A *tárgyalási jegyzőkönyv* ivenkint 20 kros bélyeg alá esik.

3. Az *itélet* hozataláért 1 forintos bélyeg jár.

A 2. és 3. pontban meghatározott értékü bélyegjegyeket köteles felperes a tárgyalási jegyzőkönyv berekesztése előtt átadni az eljáró birónak, ez utóbbi pedig a bélyegjegyeket a jegyzőkönyvre felragasztja s azokat keresztülirja, vagy hivatalos pecsétjével átbélyegzi.

A szóval előterjesztett kereset (panasz) s a tárgyalás közben hozott végzések után bélyeg nem jár.

5. §. Az egyszerü (nem hitelesitett) másolatok, melyek az irásban szerkesztett keresethez, vagy a tárgyalási jegyzőkönyvhöz csatoltatnak — a kisebb polgári peres ügyekre vonatkozó eljárásban (a községi biróság előtti eljárást is ideértve) bélyegmentesek.

6. §. A meghatalmazvány, amennyiben a meghatalmazás nem a biróság előtt szóval

---

mentesek. E kivonatokon a czél, melyre azok kiadatnak, a 61543/99. X. 25. Ig. Min. rend. számára való hivatkozás mellett feltüntetendő. (99. P. K. 2289. l.)

A 61543/99. és 13984/900. I. M. sz. rendeletekben meghatározott bélyegmentesség azokra a telekkönyvi kivonatokra vonatkozik, amelyek az országos központi hitelszövetkezet kötelékébe tartozó szövetkezetek részéről egyeseknek nyujtandó kölcsönökhöz szükségesek, de ezen bélyegtelen kivonatok nem a kölcsönt kérő egyének kezéhez, hanem csak a kölcsönt nyujtó és az országos központi hitelszövetkezet kötelékébe tartozó szövetkezet kérelmére és annak részére adhatók ki. (34639/9000. I. M.)

[7]) Telekkönyvi vizsga-kérvény 1 koronás bélyeg alá esik. (299/70. I. M.)

[8]) Az előjegyzési eljárás igénybevétele nélkül bizonytalan eladásra külföldre kivitt s onnan eladatlanul visszaérkező vámköteles áruk vámmentes kiadását czélzó kérelmek, az értékre való tekintet nélkül az ill. dijj. 13. t. III. p. értelmében ivenkint 1 koronás bélyeggel látandók el. Ezen illeték akkor is követelendő, ha a vámszabályok értelmében a rendes irásbeli beadványt az árubevalláson történt feljegyzés által lehet pótolni. (654/98. P. M.)

[9]) Viz használatára szükséges hatósági engedély, illetőleg a lejárt engedély megujitása iránt az 1885: XXIII. t.-cz. 157. §-ában megállapitott elsőfoku közigazgatási hatósághoz a törvény 161. §-ának rendelkezéseihez képest intézendő beadványok az illetéki dijjegyzék 13. tétel III. pontja alatt megállapitott 1 koronás, a mellékletek pedig 30 filléres bélyeggel látandók el. (2245/90. Földm. Min., P. K. 118. l.)

történik — 50 krajczáros bélyeggel látandó el s a biróság által visszatartandó.

Ezen rendelkezés által az 1877: XXII. t.-cz. 34. §. második bekezdésében felsorolt személyeknek azon joguk, hogy a biróság előtt külön meghatalmazvány nélkül megjelenhetnek, nem érintetik.

7. §. A tárgyalási jegyzőkönyvnek az idézett törvény 53 §.. utolsó bekezdése értelmében egész terjedelemben kiadott hiteles másolata 50 kros bélyeggel látandó el s a biróság által keresztül irandó.

8. §. Mezei rendőri ügyekre és a vadak által okozott kártéritési keresetekre vonatkozó eljárás ugy a községi, mint a kisebb polgári peres ügyekben eljáró többi biróságok előtt — teljesen bélyegmentes.

9. §. Az irásban beadott *igazolási kérelem* 20 kros bélyeg alá esik; ha ezen kérelem szóval terjesztetik elő, bélyeg nem fizettetik.

Az ezen kérelem tárgyában hozott birói határozat bélyegmentes.

10. §. *Semmiségi panasz* (id. törvény 57. §.) 1 forintos bélyeggel látandó el. Ha az szóval jelentetik be, az 1 forintos bélyegjegy a biróságnak 3 nap alatt átadandó. A biróság a bélyegjegyet a tárgyalási jegyzőkönyvre felragasztja s keresztülirja, vagy hivatalos pecsétjével átbélyegzi.

A törvényszéknek a semmiségi panasz felett hozott határozata bélyegmentes.

11. §. Perujitás esetében a bélyegilletékek oly mérvben s módon rovandók le, amint azok jelen szabályrendelethez képest a letárgyalt főügyben voltak fizetendők.

12. §. A teljesitett végrehajtásról (összeirás, foglalás, árverés) felvett jegyzőkönyv a mennyiben a községi biráskodás alá tartozó ügyben hozott itélet alapján foganatosittatik, ivenkint 12 kros, egyéb esetekben 20 kros bélyeggel látandók el.

Ezen jegyzőkönyvi bélyegen felül még az árverésen befolyt összeghez képest a III. fokozat szerint járó bélyegilleték külön rovandó le.

Ugy a jegyzőkönyvi állandó bélyegilletéket, mint az utóbb emlitett fokozatos illetéket köteles a végrehajtató fél az eljáró birónak, illetőleg kiküldöttjének bélyegjegyekben a végrehajtás alkalmával átadni, a biró vagy kiküldöttje a bélyegjegyeket a jegyzőkönyvre felragasztja s azokat keresztülirja vagy a hivatalos pecséttel átbélyegzi.

13. §. Az id. törvény 71. §-a értelmében a járásbiróság előtt inditott igénykeresetek bélyegzésére nézve az érvényben levő általános bélyeg- s illetéki szabályok irányadók.

14. §. A végrehajtási eljárásban beadott panasz (id. törv. 78., 79. §§.), ha a végrehajtás községi biráskodás alá tartozó ügyben hozott itélet alapján foganatosittatott, 12 kros, egyéb esetekben pedig ivenkint 20 kros bélyeggel látandó el.

Ha a panasz szóval jelentetett be, tartozik az illető fél a megfelelő bélyeget a birónak átadni, ki azt a végrehajtási jegyzőkönyvre illeszti s keresztülirja vagy a hivatalos pecséttel átüti.

A kir. törvényszéknek a panasz felett hozott határozata után bélyegilleték nem jár.

15. §. A végrehajtás megszüntetése, vagy korlátolása (id. törv. 84. §.) iránt irásban szerkesztett kérvényt köteles a végrehajtást szenvedő fél, amennyiben az községi biróság itéletére vonatkozik, 12 kros, egyéb esetekben pedig 20 kros bélyeggel ellátni.

Ha az emlitett kérelem szóval terjesztetik elő, bélyegilleték nem fizettetik.

A birónak ezen kérelem felett hozott határozata bélyegmentes.

16. §. A végrehajtásnak a marasztalt fél ingatlanságaira való elrendelése iránti kérvénynek (id. törv. 86. §.) első példánya 1 frtos, a többi példány pedig 20 kros bélyeggel látandó el.

17. §. A kisebb polgári peres ügyekre vonatkozó eljárásban jelen szabályrendelet megszegésével elkövetett bélyegröviditések miatt háromszoros (az 1881 : XXVI. t.-cz. életbelépte óta *ötszörös* összegben kirovandó felemelt illetékek elengedésének vagy mérséklésének helye nincs.

18. §. A kisebb polgári peres ügyekben eljáró biróságok, illetőleg az arra rendelt közegek a jelen szabályrendeletben megállapitott bélyegilletékek megröviditéséről leletet felvenni s azt az illetékes kir. pénzügyigazgatóságnak megküldeni tartoznak.

Ha ezen, vagy a bélyegjegyek keresztülirása, illetőleg átbélyegzése iránti kötelességüket elmulasztják, ezen mulasztásaikért felelősséggel tartoznak, s amennyiben a felektől be nem hajthatók, a kiszabott (felemelt) bélyegilletéket megfizetni kötelesek.

Ezenfelül a mulasztással terhelt hivatalos személyek az őket terhelő mulasztás miatt a pénzügyigazgatóság által esetről-esetre 1—10 frtig terjedhető pénzbirsággal rovandók meg.

Az érdekelt hivatalos személy a pénzügyigazgatóság határozatát 15 nap alatt s birtokon belül a pénzügyministerhez felebbezheti.

19. §. Az ezen rendeletben foglalt szabályok mikénti foganatositásának ellenőrzése szempontjából a kisebb polgári peres ügyekben eljáró biróságok irattárait a pénzügyminister időről-időre kiküldendő biztosai által megvizsgáltatja.

20. §. Jelen rendelet folyó (1878.) évi márczius 1-én lép hatályba.

31529. szám.
1890.

Pénzügymin. rendelet.

(P. K. 258. l. Rend. T. 747. l.)

A bélyeg- és illetéki szabályok általános rendelkezései értelmében a magánfelek személyes érdekében a közhatóságokhoz benyujtott és hatósági jellegü elintézést igénylő beadványok *bélyegkötelesek* lévén, tekintve, hogy a kereskedelmi és iparkamarák állása a bélyegkötelezettségre nézve az 1868 : VI. t.-cz. 25. §-a értelmében a közhatóságokéval egyenlő, a most emlitett törvénynek a kamarák hivatásukat és kötelességüket szabályozó 3. §. *d)* és *f)* pontjaiból kifolyólag benyujtott beadványok kétségtelenül az illetéki díjjegyzék 13. tétel III. pontja értelmében bélyegkötelezettség alá esnek.

Ellenben azok a beadványok, melyek a kereskedő- vagy iparososztály *általános* érdekeit illetik, valamint oly levelek, melyekben magánfelek a *kamarák által hozzájuk intézett* megkeresésekre vagy felszólitásokra válaszolnak, az illetéki díjjegyzék 14. tételének, illetve a 79. tétel *c)* pontjának határozatai értelmében bélyegmentességben részesülvén, ebből folyólag a fentebb idézett törvény 3. §. *a), b), c)* és *g)* pontjaiban körülirt törvényes hivatáson és kötelességen alapuló beadványok nem képezik bélyegilleték tárgyát, megjegyezvén, hogy miután a hites alkuszok intézményét a kereskedelmi törvény megszüntette, a többször emlitett 3. §. *c)* pontja tekintetében a kamarák minden ténykedése megszünt.

Ezenfelül azonban a kereskedelmi és iparkamarákhoz oly beadványok is érkeznek, melyek tekintetében a kamarák ténykedése és nevezetesen a magánfelektől a kamarákhoz érkező kérdezősködésekre adott válaszok hatósági intézkedés jellegével nem birnak, és ezekre vonatkozólag a kamarák nem közhatóságoknak, hanem a kereskedők és iparosok által választott bizalmi férfiakból álló magántestületeknek tekintendők, minélfogva a most emlitett iratok a bélyeg- és illetéki szabályok 1. §-ának *C)* 2. pontjában jelzett bélyegköteles beadványok fogalma alá *nem* sorolhatók.

Eme *bélyegmentes* beadványok között leggyakoriabbak az iparosok és kereskedők azon beadványai, amelyekben *a)* felvilágositást kérnek törvények és rendeletek intézkedései, ezek értelmezése vagy végrehajtása iránt; *b)* tanácsot kérnek törvények vagy rendeletekből folyó kötelezettségeik tekintetében; *c)* utbaigazitást kérnek közlekedési vállalatok szállitási feltételei, díjszabályzatai stb. tekintetében; *d)* tudakozódások bel- és külföldi ipari és kereskedelmi czégek, ipari és gyári telepek vagy egyéb ipari, kereskedelmi és forgalmi berendezések és intéz-

mények iránt; *e)* utbaigazitás iránti kérés állami és hatósági vagy külföldi szállitások tekintetében; *f)* tudakozódások vásárok ügyében; *g)* levelezések kiállitások tárgyában stb. Az itt felsorolt példákkal eme bélyegmentes beadványok és levelezések összes fajai önként érthetőleg nincsenek kimeritve, miért is a kamarákhoz intézett egyes beadványok és levelezések bélyegkötelezettségük vagy bélyegmentességük megállapitásánál a fent kimondott általános elvi határozatok szem előtt tartandók.

Felperesnek a perbiróság felhivására a birósághoz intézett oly beadványa, amelyben alperesnek helyes lakását bejelenti, ivenkint 50 kr., illetve 20 kr. bélyeg alá esik. (P. dt. 33. sz.)

Kielégitési végrehajtási kérvény peres beadványt képez. (P. dt. 497. sz.)

Községi jegyzők önmivelődési egyesületének beadványai bélyegkötelesek. (P. dt. 208. sz.)

Az érdekelt községek lakosai részéről szomszédos pusztának átcsatolása érdekében kiállitott nyilatkozatok bélyegmentesek. (P. dt. 221. sz.)

Körjegyző vagy községi jegyzőhöz adóbizonylat kiállitása iránt intézett kérvény bélyegmentes. (P. dt. 350. sz.)

Denaturált szesz elárusitásának engedélyezése iránt benyujtott kérvény ivenkint 1 koronás bélyeggel látandó el. (P. dt. 353. szám.)

Bélyegárulási jogról való lemondási kérvények ivenkint 1 korona bélyegilleték alá esnek. (P. dt. 547. sz.)

13. tétel. IV. 1—4. pontjai.

— *Beadványok.* —

IV. Kivételek az I., II. és III. alatti szabályok alól:

1. valamely szabadipar önálló üzletének a hatóságnál való bejelentései, vonatkozzanak azok fő- vagy fióktelepre, vagy az iparüzlethez, nemkülönben magánügynökségek gyakorolhatásához megkivántató engedélyek megadására vonatkozó folyamodványok — *ideértve tehát az ipartörvény (1884: XVII. t.-cz.) 4., 42., 46. és 56. §§-aiban jelzett, valamint általában ezen törvényben emlitett mindazon ujabb bejelentéseket, melyek annak 4. §-a értelmében az iparhatósági igazolvány kiállitása céljából teljesitendők, — továbbá az idézett törvény 10. §-ában felsorolt iparágakra nézve szükséges engedély kiszolgáltatása iránti kérvényeket is (34025/1884.)* és pedig:

a) oly városokban, melyek népessége 50,000-et meghalad, az első ivtől 8 K.

más községekben, melyek népessége:

b) 10,000—50,000-ig terjed, az első ivtől 6 K.

c) 5000—10,000-ig terjedő lakossággal az első ivtől 4 K.

d) egyéb helyeken az első ivtől 3 K.

Azon esetre, ha az illető iparüzlettől járó egyenes adók egy évi összegének tiz százaléka a beadvány első ivétől fizetendő állandó bélyegilleték összegét meghaladná: *ezen többlet az illetékes hivatal által kiállitott fizetési meghagyás alapján készpénzben lerovandó. (1885. évi Pénzügyi Közlöny 111. lap.)*

2. *Kérvények*, melyek valamely vállalat vagy kereset üzletére megkivántató jogositvány végett az 1. alatt már fennebb emlitett eseteken kivül benyujtatnak, továbbá folyamodványok egyes keresetmód gyakorolhatása végett, mire külön hatósági engedély szükségeltetik, ugymint a vendéglők, csapszékek és kávéházak rendőri órán túl leendő nyitvatartása, belépti dij melletti szinielőadások, *az ipartörvényről szóló XVII. t.-cz. 51. és 52. §§-aiban emlitett végeladások (34025/1884.)* stb., az első ivtől 2 K.

3. *Folyamodványok*, illetőleg a helyhatóságokhoz intézett bejelentések, tánczvigalmak, hangversenyek, zene- és dalestélyek, tüzijátékok, műlovardai előadások, erőmutatványok, nyilvános helyeken tartott előadások — a szinházak kivételével — és bármi látványosságok iránt, ha legfeljebb 40 fillér belépti dij mellett vagy kizárólag jótékonysági célokra egyletek vagy magánosok által oly módon rendeztetnek, hogy a bevételekből a társulati tagok vagy rendezők magánhasznára semmi nem fordittatik, az első ivtől 2 K.

A 40 fillért meg nem haladó dij mellett nyilvános helyen vagyis korcsmában ren-

dezett mulatságok megtartása iránt, tekintett nélkül arra, vajjon a szabályrendeletek értelmében külön hatósági engedély kieszközlése szükséges-e vagy sem, a törvényszerü 2 koronányi bélyeggel ellátott kérvény nyujtandó be a községi elöljárósághoz. Ezen bélyegzett kérvény benyujtására, aszerint amint a mulatság vagy egyes községi lakosok, vagy maga a korcsmáros által rendeztetik, az illető rendezők, illetve a korcsmárosok vannak kötelezve.

Ellenben a községekben nem nyilvános helyen, vagyis egyes községi lakosok magánházánál, belépti dij nélkül tartott tánczvigalmak nem esnek a fentebbi rendelkezések alá s e részben az sem tesz különbséget, ha ily mulatságoknak rendőri felügyelet szempontjából a községi elöljárónál vagy szolgabirónál való bejelentése a szabályrendeletek értelmében előirva van. (1882. évi Pénzügyi Közlöny 8. sz. 126. l.)

Jegyzet. Az 1., 2. és 3. ponthoz. Ha a kérelem szóval adatik elő, anélkül, hogy arról jegyzőkönyv vétetnék fel, ugy a beadvány első ivére meghatározott bélyegjegy a kérelmező félnek kiszolgáltatandó hivatalos kiadványaira szabályszerüleg felragasztandó.

4. Ha a 3. pontban felsorolt vállalatok a rendezők magánhasznára és 40 fillérnél magasabb belépti dij mellett rendeztetnek, ez esetben következő bélyegilleték fizetendő.

a) Budapesten:

ha a legmagasabb belépti dij 40 fillért meghalad és 1 K-nál nem nagyobb, 6 K,

ha a legmagasabb belépti dij 1 koronát meghalad és 2 koronánál nem nagyobb, 12 K,

ha a legmagasabb belépti dij 2 koronát meghalad és 4 koronánál nem nagyobb, 24 K,

ha a legmagasabb belépti dij 4 koronát meghalad és 6 koronánál nem nagyobb, 36 K,

ha a legmagasabb belépti dij 6 koronát meghalad és 8 koronánál nem nagyobb, 48 K,

ha a legmagasabb belépti dij 8 koronát meghalad és 10 koronánál nem nagyobb, 60 K,

ha a legmagasabb belépti dij 10 koronát meghalad, 80 K.

A legmagasabb belépti dij meghatározásánál ott, hol páholyok is vannak, egy páholy ára négy belépti dij értékével egyenlőnek tekintetik.

Nyilvános helyeken tartott tánczvigalmaktól, zene- és dalestélyektől és mindennemü előadásoktól akkor is fizetendő bélyegillleték, ha nem belépti dij mellett, hanem több rendező által összetett költségen tartatnak.

Ez esetben a bélyegilleték egy részvény összegének, s ha a rendezők a költségekhez nem egyenlően járulnak, a legmagasabb részvényösszegnek 25 százalékából áll.

b) egyéb helyeken az *a)* alatt megállapitott illetéknek csak fele fizetendő.

Az *a)* és *b)* pontokban megállapitott illetékek a napok száma szerint számittatnak, olyképen, hogy ha az emlitett vigalmak, előadások vagy mutatványok több napon át folytatólag tartatnak, az előző 3 nap mindegyikén az illeték egész összege, azontúl pedig minden napon, amelyen még előadás, mutatvány vagy vigalom tartatik, az illetéknek csak fele fizetendő.

1. jegyzet. Az emlitett illetékek olyformán rovatnak le, hogy a hatósági engedélyért benyujtott kérvényhez a megfelelő bélyegjegyek mellékeltetvén, ezek a hatósági engedély megadásakor hivatalból felragasztatnak; elutasitás esetén pedig a folyamodónak visszaszolgáltatnak.

Midőn az emlitett czélokra hatósági engedély nem szükséges, köteles a vállalkozó vállalatáról, a községi elöljáróságnak az *a), b)* pontok szerint bélyeggel ellátandó irott nyilatkozatban jelentést tenni.

A szabályszerüen bélyegzett kérvények és jelentések jegyzőkönyvbe vezetendők, annak mellékleteül az engedélyező hatóságnál megtartandók és a pénzügyigazgatóság küldötteinek felhivására előmutatandók.

Midőn az előadások vagy mutatványok több hétre vagy hónapra engedélyeztetnek vagy jelentetnek be, megengedtetik, hogy a vállalkozó a bélyegilletéket hetenkint előre fizethesse. A fizetés elmulasztása esetében a vállalat folytatása azonnal betiltatik.

2. jegyzet. Az illeték lerovása nélkül az emli-

tett vállalatokra engedély nem adható; ha mégis kiadatik, a le nem rótt illeték *kétszeres összege* azon hatósági tisztviselőtől, ki az ily engedélyt adta, a közadók módjára hajtatik be. (1875 : XXV. t.-cz. 7—13. §§.)

3. jegyzet. Ha a tánczvigalmak vagy a 3., illetőleg 4. pontban előirt illetékek tárgyát képező egyéb előadások, mulatságok és látványosságok az 1. jegyzetben említett hatósági engedély kieszközlésének, illetőleg az előirt bejelentésnek elmulasztása mellett rendeztetnek, ez esetben az illető hatósági tisztviselő, illetőleg községi elöljáróság által a jövedéki kihágást elkövető fél ellen a szabályszerű hivatalos lelet nyomban felveendő és az illetékes pénzügyigazgatóságnak további megfelelő intézkedés végett azonnal megküldendő. (1883. évi Pénzügyi Közl. 601. l. [1—4])

Belépti díj nélkül tartandó tánczmulatság engedélyezése iránti kérvény, ha az engedély több napra is kéretik, csak 2 korona bélyegilleték alá esik. (P. dt. 256. sz.)

13. tétel. IV. 5—11. pontjai.

— *Beadványok.* —

5. *Nemesség* bármily fokainak adományozását, megerősitését vagy átruházását, rendjelek adományozását, külföldi rendjelek elfogadása és viselhetése iránti engedelmet, családi czimerek megváltoztatását, czimerlevél kiállitását vagy névátruházás megengedését, méltóságokat, diszhivatalokat, czimeket, czimereket, vagy más előjogokat és kitüntetéseket kérő folyamodványok, ideértve az iparvállalatok iránti kitüntetéseket is, az első ivtől 10 K.

6. *Névváltoztatást* kérelmező beadványok ivenkint 1 K bélyeg alá esnek. Ha egy beadvány több névváltoztatás kérelmét tartalmazza, annak mindegyike után ugyanazon bélyegilleték rovandó le. (1881 : XXVI. t.-cz. 21. §.) Ha pedig egy beadványban egy családhoz tartozó több egyén részére a családfő által egy és ugyanazon névváltoztatás kéretik, az esetben a beadvány csak 1 korona bélyegilleték alá esik.

7. *Szabadalmak*, melyek alatt kizárólagos iparszabadalmak is értetnek, adományozása, elismerése vagy megerősitése iránt benyujtott folyamodványok az első ivtől 6 K.
ha azonban a már birt szabadalmak meghosszabbitása vagy átruházásának megengedése kéretik, ivenkint 1 K.

8. *Honositást*, községi polgárjog adományozását vagy a községben való letelepedhetést kérő beadványok az első ivtől 4 K.

9. *Árverési* folyamodványok, továbbá oly felhivási keresetek első példánya, melyekben valamely eltünt egyén holtnak nyilvánitása vagy valamely elvesztett okirat megsemmisitése kéretik, *nemkülönben az ismeretlen tartózkodásu felek ellen beadott keresetek (1883. évi 38933. sz. pü. min. rendelet)* s általában a polgári biróságokhoz intézett oly beadványok, melyek rendszerinti elintézéséhez felhivás kibocsátása szükséges, *ideértve tehát a végrehajtási eljárásnak az 1881 : LX. t.-cz. 102. §-a értelmében hivatalból leendő eszközlése iránti kérvényeket (1883. évi*

---

[1]) Szeszes italok kimérése és kismértékben való elárusitásának gyakorolhatására szükséges engedély iránt a kir. pénzügyigazgatósághoz benyujtott folyamodvány első ive 2 koronás bélyeggel látandó el s a folyamodványhoz az engedélyokmányra szükséges 2 koronás bélyeg is melléklendő. (33450/89. P. M., ut. 5. §., P. K. 529. l.

[2]) Iparengedély megadása iránti kérvény bélyegilletéke tekintetében csak a lakosok száma irányadó, tekintet nélkül arra, hogy a községet szervezésénél fogva a »város« vagy más elnevezés illeti meg. (81. é. 28376. sz. p. m. k. P. K. 815. l.) A lakosok számának meghatározásánál mindig az utolsó általános népszámlálás adatai veendők irányadóul. (39065/93. sz. p. m. k. P. K. 461. R. T. 1793. l.)

[3]) A 13. tétel IV. *3. pontja* szerint járó 1 frtos bélyegilleték akkor sem rovandó le többszörösen, ha *ugyanazon beadványban* az előadás vagy tánczmulatság engedélyezése *több napra* kéretik, mert a 13. tétel IV. 4. pontjának utolsó bekezdése csak ugyane *4. p.* *a)* és *b)* pontjaiban meghatározott illetékekre vonatkozik. (88. é. 41042. sz. p. m. k. 89. é. P. K. 364. R. T. 1121. l. és p. b. 5711/89.)

[4]) Nyilvános helyen tartott előadásokhoz és tánczvigalmakhoz szükséges hatósági engedély kieszközlése végett benyujtott kérvények akkor is 2 korona bélyegilleték alá esnek, ha sem a rendező költségén nem tartatnak, sem belépti dijak nem szedetnek. (41942/88. P. M., 89. P. K. 364., R. T. 1121. l.)

61555. sz. pü. min. rendelet), az első ivtől 2 K.

a többi példány minden egyes ive, ha a kereset 100 koronát meg nem halad, valamint egyáltalában kisebb polgári peres ügyekben 40 f.

ha a kereset 100 koronát meghalad, 1 K.

Jegyzet. Kielégítési végrehajtási kérvények a fentebbi I-ső pont határozatai alá esnek.

10. *Konyhasó*, dohány és lőpor be-, ki- és átvitelére megkivántató engedélyek megadása, továbbá bizonyos áruk be- és kivitelének megengedése iránti folyamodványok, amennyiben erre különös engedély szükséges, az első ivtől 2 K.

11. *Hitbizomány* felállitása, kiterjesztése, cserélése, megváltoztatása és megterhelése iránti folyamodványok az első ivtől 2 K.

Magyar állam czimere használatának engedélyezése iránti folyamodványok az első ivtől 5 frt = 10 korona bélyeg alá esnek. (P. dt. 197. sz.)

Ezüst érdemkereszt adományozása iránt benyujtott kérvény első ivére 10 koronás bélyegilleték jár. (P. dt. 441. sz.)

Gondnokság alá helyezés iránti kérvény nem sorolható az illetéki dijjegyzék 13. t. IV. 9. pontja szerint bélyegzendő beadványok közé. (P. dt. 372. sz.)

13. tétel. IV. 12. pontja helyett

az 1894 : XXVI. t.-cz. 21—24. §§-ai.

— *Beadványok.* —

A felebbviteli beadványok első példányának első ivétől, illetőleg a felebbvitel bejelentésétől (1894 : XXVI. t.-cz. 2. §.) a következő bélyegilleték jár, még pedig:

I. A kir. járásbiróság itélete ellen intézett felülvizsgálati kérelemtől (1893. évi XVIII. t.-cz. 180. §. *b)* pont) 2 K.

II. A felebbezéstől ugy a rendes, mint a sommás eljárásban:

a) ha a felebbezés tárgyának értékéhez képest (1894 : XXVI. t.-cz. 8., 9. §§.) állandó határozati bélyegilleték fejében 20 koronát meg nem haladó összeg járna, ugyanannyi, mint amennyi ugyanily érték iránt inditott perben az itélettől vagy végzéstől lerovandó volna;

b) ha az *a)* pontban emlitett állandó határozati bélyeg 20 koronát meghaladna, vagy ha a felebbezés tárgyához képest a hozott itélet az 1894 : XXVI. t.-cz. 11. §-a szerint százalékos illeték alá esnék (1894 : XXVI. t.-cz. 20. §.), 40 K.

c) minden egyéb esetben, különösen ha a felebbezés tárgya összegszerüleg meg nem becsülhető, ha vagyonjogi igényt nem képez, vagy ha értéke a tárgyalás során meg nem állapittatott (1894 : XXVI. t.-cz. 20. §.) 20 K.

Sommás eljárásban a felebbezési kérelem fölemelése esetén (1893 : XVIII. t.-cz. 149. §.) a felebbezési bélyeg az 1894 : XXVI. t.-cz. 7. §-a értelmében a felemelt értékhez képest pótlandó.

III. A sommás eljárásban a felebbezési biróság itélete ellen intézett felülvizsgálati kérelemtől (1893 : XVIII. t.-cz. 180. §. *a)* pont) és a rendes eljárásban a másodbirósági határozat elleni felebbezéstől a II. *a)*, *b)*, *c)* pontokban megállapitott bélyegilleték egy ötödrészével magasabb összegü bélyegilleték fizetendő.

Az 1873 : IX. t.-cz. 5. §-a hatályon kivül helyeztetik.

Ha azonban az alsóbb biróság itélete a biróság helytelen eljárása miatt feloldatott s uj eljárás folytán ujabb felebbezés szüksége merült fel, azon fél, ki egy izben a felebbezési bélyeget felragasztotta, erre való hivatkozással, azt ujabban leróvni nem tartozik.

IV. A felfolyamodástól a rendes és sommás eljárásban:

1. az elsőfoku biróság végzése ellen:

a) 100 K perértékig 2 K;

b) ha a per tárgyának értéke 100 koronát meghalad, ha a per tárgya megbecsülhetetlen, vagy értéke a tárgyalás során meg nem állapittatott, 4 K;

2. a felsőbiróságnak a felebbezési eljárás során vagy felfolyamodás következtében hozott végzése ellen:

a) az 1. *a)* pont esetében 4 K;

b) az 1. *b)* pont esetében 8 K.

A felebbviteli beadvány helytelen elnevezése esetén a felebbviteli bélyeg a szerint jár, amint a biróság a beadványt tartalma szerint felebbezésnek vagy felfolyamodásnak minősiti (1881. évi LIX. t.-cz. 25. §.)

Az 1894 : XXVI. t.-cz. 3. §. második bekezdésében emlitett szabály a sommás eljárásban háromnál több példányban beadott felebbvitel esetére is kiterjesztetik. (1893 : XVIII. t.-cz. 133., 208. §§.) A felebbvitel harmadik és következő példányainak mellékletei bélyegmentesek. (1894 : XXVI. t.-cz. 21. §.)

A szóval bejelentett felebbviteltől a 21. §. szerint járó bélyegilletéket a bejelentésről felvett jegyzőkönyvre, a felebbviteli beadványtól járó egész bélyegilletéket a beadvány első példányára szabályszerüen alkalmazott bélyegjegyekben kell leróni.

A felebbviteli bélyegilleték a felebbviteli beadvány benyujtásával, illetőleg a felebbvitel szóbeli bejelentésével válik esedékessé. A felebbvitel visszavonása nem ad igényt a bélyegilleték visszatéritésére vagy a lerovás aluli felmentésre. (1894 : XXVI. t.-cz. 22. §.)

A felebbezéshez, vagy a felülvizsgálati kérelemhez való csatlakozás iránti nyilatkozat, ha a csatlakozás önálló felebbezésnek, illetőleg felülvizsgálati kérelemnek tekintendő (1893 : XVIII. t.-cz. 147., 208. §§.), a felebbviteli bélyegilleték alá (1894 : XXVI. t.-cz. 21. §. I., II., III. pont), egyéb esetekben a peres eljárásra nézve megállapitott rendes beadványi bélyegilleték alá esik. (1894 : XXVI. t.-cz. 23. §.)

A felebbezési tárgyalást előkészitő irat (1893 : XVIII. t.-cz. 141. §.) első és a többi példányától a perbeli beadványokra szabott rendes beadványi bélyegilleték jár. (1894 : XXVI. t.-cz. 3. §. második bekezdés.)

Az ügyvédtől ügyvédnek közvetlenül kézbesitett ilyen iratpéldányok és az ezek mellékletei után járó összes bélyegilletéket a felebbezési biróság jegyzőjénél letett első példányon kell leróvni. (1894. évi XXVI. t.-cz. 24. §.)[1]

13. tétel. IV. 13—14. pontjai.

— *Beadványok.* —

13. *Semmiségi panaszok* peres eljárásban az első példánytól, ha a tárgy értéke 100 koronát meg nem halad és az 1877 : XXII. törvényczikkben szabályozott eljárásra utalt kisebb polgári peres ügyekben az első ivtől 2 K,

ha a tárgy értéke 100 koronát meghalad, az első ivtől 4 K.

Jegyzet. Az illető perrendtartás által megengedett esetekben, ugyszintén a kisebb polgári peres ügyekben *szóval* bejelentett semmiségi panaszok után a bélyegilleték az 1894 : XXVI. t.-cz. 22. §-ában emlitett módon rovandó le.

14. *Felfolyamodások,* valamely alsófoku hatóságnak intézkedése vagy rendelete ellen a felsőbb hatósághoz, melyek a jelen tétel 12. pontjában nincsenek benfoglalva, nemkülönben a birói birságok ellen benyujtott felebbezések, valamint a kegyelmi folyamodványok a jövedéki büntető eljárásban, az első ivtől 2 K,

ha pedig azok a másodfolyamodási hatóság olyan határozata ellen nyujtatnak be, mely az első folyamodási hatóság határozatát hagyta helyben (1873. évi IX. t.-cz. 9. §.), az első ivtől 4 K.

Alsóbbfoku hatóság alatt oly biróság vagy vezénylő közigazgatási hatóság értetik, mely az ügyvitel folyamában intézkedési joggal van felruházva, ennélfogva panaszok, melyek valamely végrehajtó hivatal vagy közeg eljárása ellen intézvék, nem tekintethetnek az ezen pont alá tartozó felfolyamodásoknak. (v. ö. 100. t. 3. bekezdés.)[2—4]

---

[1]) Az itélkezést l. az 1894 : XXVI. t.-cz.

[2]) Csődeljárásban hozott határozatok ellen a csődtörvény 78. §-a szerint igénybevehető felfolyamodásoknak első ive az ill. díjj. 13. t. IV. 14. p. sz. az értékre való tekintet nélkül

Állami becsüsök illetményeinek megállapitása tárgyában hozott alsófoku határozat ellen irányuló felebbviteli beadvány első ivére 2 korona bélyeg jár. (P. dt. 210. sz.)

Illetékmentes itéletek ellen beadott felebbezések nem az 1894 : XXVI. t.-cz. 21. §-ában megjelölt, hanem az illetéki dijj. 13. tétel IV. 14. pontjában meghatározott bélyegilleték alá esnek. (P. dt. 378. sz.)

A m. kir. szabadalmi hivatal bejelentési osztályának határozata ellen irányuló felfolyamodás első ivére 2 koronás bélyeg jár. (P. dt. 413. sz.)

13. tétel. IV. 15. pontja.

— *Beadványok.* —

15. *Beadványok* az ingatlan felett vezetett telekkönyvekbe eszközlendő bejegyzések végett különbség nélkül, vajjon a bejegyzés dologi jogok feltétlen vagy feltételes szerzése (betáblázás, előjegyzés) vagy bejegyzett jogok kitörlése céljából történik :

ha a bejegyzendő vagy kitörlendő jognak az illetéki dijjegyzék 16., illetve 92. tételei értelmében meghatározott értéke 100 koronát nem halad meg, vagy meg nem becsülhető, pl. perfeljegyzések, kiskoruság kitörlése, névkiigazitások stb. ivenkint 72 f,

ha 200 koronát meg nem halad, az első ivtől 1 K 50 f,

azon túl az első ivtől 3 K,

valamely már benyujtott és a megfelelő bélyeggel ellátott folyamodvány kiegészitéseül beadott pótkérvény az első ivtől 72 f.

A telekkönyvekbe már bejegyzett zálogjogra végrehajtási zálogjog felülkebelezését kérő beadványok, ha a bejegyzendő jog értéke mellékjárulékon kivül 100 koronát meg nem halad, ivenkint 24 f és ha 100 koronát meghalad, ivenkint 72 f.

1. jegyzet. Ha egy beadványban több telekkönyvi hivatalnál eszközlendő bejegyzések kérelmeztetnek, ugy a fennebbi illeték a beadvány első ivétől annyiszor fizetendő, amennyi hivatalnál a bejegyzés kéretik.

2. jegyzet. Tagadó végzések feljegyzéseinek kitörlésére irányzott folyamodványok, akár kéressék a kitörlés bejegyzése csak egy vagy pedig több hivatal által vezetett könyvbe, egyaránt a jelen (13.) tétel II. pontja szerinti bélyegilleték alá esnek.

3. jegyzet. Ha ugyanazon egy telekkönyvi hivatal által foganatositandó több rendbeli jogok bejegyzése vagy kitörlése kéretik egy beadványban, az attól járó bélyegilleték csak egyszer számitandó.

Telekkönyvi rangsor feljegyzése iránti kérvény ivenkint 72 fillér bélyegilleték alá esik. (P. dt. 516. sz.)

Egynél több jog bejegyzésére, illetőleg törlésére irányuló telekkönyvi beadvány bélyegilletékének meghatározásánál, a bejegyeztetni, illetőleg töröltetni kért jogok összértéke veendő alapul. (P. telj. ül. dt. IX. sz.)

Telekkönyvi ügyekben csak azok a beadványok tekintendők 36 kros bélyegilleték alá eső *pótkérvényeknek*, melyek az eredeti folyamodványnyal kapcsolatban annak *érdemleges elintézése előtt*, a kérelem megengedésére szükséges adatok pótlólagos bemutatása céljából, vagy pedig a telekkönyvi rendelet 129. §-ának végpontja értelmében a biróság által — a telekkönyvi bejegyzést *érdemben* megengedő határozatában — jelzett alaki hiányok megigazitása végett adatnak be.

Minden egyéb, a telekkönyvi rendelet most idézett 129. §-a értelmében hozott elutasitó birói határozat folytán, az abban jelzett hiányok pótlása végett benyujtott bejegyzési kérvény pedig *megujitott*, vagyis *önálló* telekkönyvi kérvény természetével bir. *(P. M. rend. 1891. május 15-én 42403. sz. — P. K. 1891. 11. sz. 220. l.)*

13. tétel. IV. 16—18. pontjai.

— *Beadványok.* —

16. *Beadványok,* melyekkel a váltótörvényszékek által vezetett kereskedelmi jegyzőkönyvekbe a következő bejegyzések kéretnek :

a) kereskedelmi czégek, vagy már be-

---

2 koronás bélyeggel látandó el. (27416/82. P. M., P. K. 250., R. T. 453. l.)

[3]) Fegyelmi határozat elleni felfolyamodványa a vádlottnak a 13. tétel IV. 14. pontja alatt megállapitott illeték alá esik. (1874. Pénzügyi Közlöny 292. l.) (Ill. dijj. 14. t. *ii)* p. 2. bek. és 33. t.)

[4]) Kiskoruság meghosszabbitása ügyében hozott határozat elleni felfolyamodás első ive 2 koronás bélyeg alá esik. 14. p.) (20791/80. P. M., R. T. 1072. l.)

jegyzett czég vagy czégbirlalók változásának bejegyzése az első ivtől 20 K, ha azonban a bejegyzett vállalat egy évi egyenes adó fejében — tekintettel a bejegyzési művelet időpontjára — 200 koronánál többet tartozik fizetni, ugy ezen adótöbblettől tiz százalék készpénzben fizetendő, mely százaléknak kivetése — *az illetékes hivatal (1881. évi P. K. 111. lap)* — által eszközöltetik;

b) valamely társasági szerződésnek, alapszabályoknak vagy ezek bármely módositásának bejegyzése az első ivtől 20 K,

c) valamely főtelep váltótörvényszékének kereskedelmi jegyzőkönyvében már bejegyzett czégnek egy másik váltótörvényszéknél való bejegyzése, melynek területén a főtelep fiókteleppel bir, az első ivtől 20 K,

d) a jogositott czimvezetőnek, részvénytársulatoknál igazgatósági tagoknak (procura) bejegyzése minden jogositott bejegyzéseért 10 K,

e) a felszámolók (liquidator) bejegyzése az első ivtől 10 K,

f) a kereskedők nejei által házassági szerződvények alapján szerzett vagyoni jogok bejegyzése az első ivtől 10 K.

17. Azon beadványok, melyek egyszersmind jogügylet iránti okiratot is tartalmaznak, a beadványra szabott állandó bélyegilletéken kivül még a jogügylettől járó illeték alá is esnek, hacsak nem igazoltatik, hogy a jogügylettől a szabályos illeték már külön lerovatott.

18. Oly beadványoknak, melyek több példányban állittatnak ki, másodlatai, harmadlatai stb., a jelen tétel I., II., III. pontjaiban megállapitott illeték alá esnek.

Jegyzet. Oly peres ügyekben, melyekben a perrendtartás szerint a beadványok több példányban benyujtandók, meg van engedve, hogy ugy a keresetlevélnek, valamint a per folyamában felmerülő többi beadványoknak s nevezetesen a végrehajtási és árverezési kérvényeknek csak három példánya és csak két példány mellékletei szereltessenek fel szabályos bélyegjegyekkel; ellenben a többi példányok a felzetekre szabott bélyegilleték alá esnek, még pedig, csak az első ivet illetőleg, a többi ivek, valamint a keresetlevél minden további példányának mellékletei bélyegmentesek.

Horvát-Szlavonországokban a biróságok köteleztetnek a periratokon pontosan megjegyezni a feleket, kiknek kézbesittettek a kellő bélyeggel ellátott perbeli beadványok és a bélyegzett mellékletek. (Ugyanily értelemben 55582/88. P. M. sz. P. K. 1216. l.)

Jegyzet. Az a szabály, melynél fogva a perrend szerint több példányban benyujtandó beadványnak csak három példánya szerelendő fel szabályos bélyegjegyekkel, mig a többi példányoknak első ive a felzetekre szabott bélyegilleték alá esik: a (sommás eljárásban az idézésre vagy közlésre szükséges) jegyzőkönyvi másolatokra is kiterjesztetik. (1894 : XXVI. t.-cz. 3. §.)

A 3. §. esetében, ha több jegyzőkönyvi másolat szükséges és ezek az eredeti jegyzőkönyvhöz csatolt mellékletek másolataival felszerelendők: a mellékleti bélyeg csak az egyik jegyzőkönyvi másolat mellékleteitől jár. (1894 : XXVI. t.-cz. 6. §.)

A 3. §. 2. bekezdésében emlitett szabály a sommás eljárásban háromnál több példányban beadott felebbvitel esetére is kiterjesztetik. (1893 : XVIII. t.-cz. 133., 208. §§.) A felebbvitel harmadik és következő példányainak mellékletei bélyegmentesek. (1894 : XXVI. törvényczikk 21. §.)

Részvénytársulatok igazgatósági tagjai bejegyzésének kérelme után járó s az ill. dijj. 13. t. IV. 16. *d)* pontján alapuló 5 frtos (10 koronás) bélyegilleték minden egyes bejegyeztetni kért tag után lerovandó, tekintet nélkül arra, hogy az illető tag bir-e czégjegyzési jogosultsággal vagy sem. (P. dt. 17. sz.)

Hitelintézeti alapszabályokból egészen függetlenül alkotott nyugdijszabályzat bejegyzése iránti kérvény az alapszabályok módositásának bejegyzésére irányuló beadványnak nem tekinthető, s mint ilyen nem esik az illetéki dijjegyzék 13. t. IV. 16. *b)* pontjában megállapitott illeték alá. (P. dt. 75. sz.)

Részvénytársulatok igazgatósági tagjai bejegyzésének kérelme után járó s az illetéki dijjegyzék 13. t. IV. 16. *d)* pontján alapuló 10 koronás bélyegilleték csakis a jogositott (procura) czégjegyzők bejegyzése után követelhető. (P. dt. 380. sz.)

Ha a kereskedelmi czégjegyzékbe a cs. és kir. udvari szállitó jelzőnek, vagy annak bejegyzése kéretik, hogy az üzletkör kisebbedett, anélkül, hogy a czég nevében vagy a czégbirlaló személyében változás állott volna be, ez a kérvény ivenkint csak 72 fillér bélyegilleték alá esik. (P. dt. 386. sz.)

Ha a czégbejegyzési kérvény még elintézése előtt visszavonatott, az azon lerótt (az ill. dijj. 13. t. IV. 16. pontja alapján járó)

bejegyzési illeték visszatéritendő. (P. dt. 431. sz.)

Ha valamely bejegyzett czég a törvényszéknél a czég birtokosának közelebbi megjelölésére szolgáló adatoknak a czégjegyzékben való kitüntetése iránt folyamodik: ez a kérvény nem esik az illetéki dijjegyzék 13. tétel IV. 16. *a)* pontjában meghatározott, hanem az idézett tétel II. pontja alatt megszabott illeték alá. (P. dt. 480. sz.)

A kárbiztositó társulatnak a kereek. és váltótörvényszékhez benyujtott oly beadványa, melylyel bejelenti, hogy a társulat üzletkörét a balesetbiztositásra is kiterjesztette: a beadvány első ivére 20 korona bélyegilleték jár. (P. dt. 490. sz.)

Elhalt czégtag kitörlésének a kereskedelmi czégjegyzékbe való bejegyzését kérő beadvány az illetéki dijjegyzék 13. t. IV. 16. *a)* pontjában meghatározott bélyegilleték alá esik. (P. dt. 507. sz.)

14. tétel *a)—o)* pontjai.

Beadványok bélyegmentések:

a) felfolyamodások alamizsnáért, szegények járadékának adományozásáért vagy oly intézetekbe való felvételeért, melyek szegények vagy keresetre képtelenek tartására vagy ápolására, illetőleg azok gyermekeinek nevelésére rendelvék;

b) az iskola- és tanpénz elengedéseért és ösztöndij elnyeréseért, ha a folyamodványok hiteles szegénységi bizonyitványnyal el vannak látva;

c) illeték alóli felmentésért, valamely már meginditott vagy meginditandó peres ügyben, vagy jogképviselőnek hivatalbóli kirendeléseért, ha a folyamodvány szegénységi bizonyitványnyal van ellátva;

d) a hivatalból kirendelt jogképviselőknek a rájuk bizott peres ügyekben illeték alóli felmentésökért, ezen illetékek feljegyzéseért, halasztásért, vagy törléseért, vagy a képviselettől leendő felmentésükért; (v. ö. 40. tétel »Gondnokok«.)

e) oly beadványok, melyekkel az állam részére történt kiadások felőli számadások vagy az államhatóságok vagy községek közvetlen igazgatása alatt álló közintézetek számadásai nyujtatnak be;

f) beadványok az állam vagy község érdekében, valamely károsodás eltávolitása czéljából tett költségek megtéritéseért, vagy oly kártalanitásért, melynek megtéritése az államot vagy községet illeti;

g) oly beadványok, melyek közügyekre vonatkozó jelentéseket vagy javaslatokat tartalmaznak, és azokban benyujtó magánérdekü keresetet nem támaszt, valamint a törvényhatóságok közérdekü intézkedései ellen beadott felebbezések.

Ha a beadványban egyszersmind jutalmazás vagy elismerés is kérelmeztetik, az a bélyegmentességet nem szünteti meg. Ezen illetékmentes beadványokhoz tartoznak különösen:

h) oly feljelentések, melyeket valaki avégből tesz, hogy az államot, községet vagy közintézetet illető tárgyat károsodástól vagy veszélytől megóvja, legyen ő bár ezen tárgy haszonvétele iránt érdekelve vagy sem;

i) oly cselekvények vagy mulasztások iránti feljelentések, melyeknek megtorlását a fennálló törvények szerint közérdek teszi szükségessé, még azon esetben is, ha a birói eljárás a feljelentéstől függ, vagy a feljelentés jutalomadásra, elégtételre vagy kártéritésre volna is irányozva;

k) kérvények a fejedelemhez, az országgyüléshez és a köztörvényhatóságokhoz, amennyiben azok nem egyes személyek magánérdekeit, hanem a honpolgárok egész osztályainak, az államnak vagy községeknek érdekeit illetik;

l) beadványai a vádlottaknak vagy ezek kezeseinek, a bünügyi, rendőrségi, mezei rendőri, jövedéki és sajtóvétségek miatti eljárásokban, egyedüli kivételével a jövedéki ügyekben beadott kegyelmi folyamodványoknak. (v. ö. 57. tétel »Kegyelmi folyamodványok« czimü kikezdéssel.)

Ide tartoznak a felemelt illetékek s az illetéki szabályokban gyökerező egyéb birságok elengedése iránti folyamodások, ugyszintén az italmérési jog ellen elköve-

tett kihágások miatt a közigazgatási hatóságokhoz intézett panaszok;

m) panaszok hivatalos közegek bánásmódjának minősége iránt, melyek közé azonban felfolyamodások hivatalos intézkedések és végzések ellen, vagy azoknak megváltoztatását kérő folyamodványok nem soroltatnak, továbbá beadványok az atyai hatalommal való visszaélés, a gyámok és gondnokok kötelességellenes eljárása miatt, végre panaszok, melyek a magánszemélyeknél levő lelenczek hiányos ápolása miatt benyujtatnak;

n) az *m)* betü alatt megjelölt személyek iratai és nyilatkozatai, amennyiben ezek csak igazolást, vagy oltalom és elégtétel iránti kérelmet tartalmaznak;

o) felvilágositások, melyek hivatalos közegek a számadásaikra tett észrevételek elintézése czéljából benyujtanak; továbbá folyamodványok a felvilágositásra megszabott határidő meghosszabbitása végett, és oly kérvények, melyekben a számadási észrevételek hatósági elintézése szorgalmaztatik.

Ha azonban a számadási végelintézés már megtörtént, és a beadványok ez ellen intézvék, azok többé az illetékmentességben nem részesülnek.[1]—[7])

---

[1]) A Magyar földhitelintézethez benyujtott beadványok (1871 : XXXIV. t.-cz. 25. §.): bélyegmentesek. (Ill. dijj. 14. t. *kk)* p. is.)

[2]) Tudományos, művészeti, gazdasági, kegyeleti és jótékony egyletek, amennyiben czéljuk nem pénzbeli nyereségre van irányozva, a közhatóságokhoz és hivatalokhoz intézendő beadványaikra és irataikra nézve, a peres eljárás kivételével, bélyegmentesek. (1869 : XVI. t.-cz. 3. §.) (Ill. dijj. 89. t. XII. *a)* p.)

[3]) A határőrvidéki házközösségi intézmény megszüntetéséről szóló 1885 : XXIV. t.-cz.-kel szabályzott eljárásra vonatkozó mindennemü beadványok és okiratok mellékleteikkel együtt bélyegmentesek. (1885 : XXIV. t.-cz. 47. §.)

[4]) Italmérési kártalanitási ügyben az igényjogosultság tekintetében megejtett birói eljárás és itélet bélyegmentes. (1888 : XXXVI. t.-cz. 27. és 12. §§.)

Az 1888 : XXXVI. t.-cz. 27. §-ában megállapitott illetékmentesség csakis *maguk a kártalanitásra jogosult felek* irányában eszközlendő eljárásra szoritkozik és nem terjeszthető ki a birói eljáráshoz utalt oly vitás kérdések tárgyalására, melyeknek tárgyát *harmadik személyeknek* a kártalanitásra jogosultak ellen fennálló követeléseiknek érvényesitése képezi. Ezekhez képest az igazságügyminister 45896/899. számu (R. T. 2485. l.) rendeletével szabályozott eljárás, az 1888 : XXXVI. t.-cz. 21. §-ának I. pontjában az igényjogosultság iránti kétséget illetőleg felsorolt esetekre nézve, miután ezek maguk a kártalanitásra jogosultak — illetve jogutódjaiknak igényjogosultsága iránt felmerült kételyekre vonatkoznak, az idézett 27. §. határozatai alapján, bélyeg- és illetékmentes; — ellenben az 1888 : XXXVI. t.-cz. 21. §-ának II. és III. pontjai, valamint e törvény 28. §-a alatt a zálogjogos hitelezők bejelentése, peres igények, s letiltás vagy foglalások, avagy engedményezések és zálogul adásokat illetőleg felsorolt esetekre nézve, minthogy ezekben *harmadik személyek* által a kártalanitásra jogosultak ellen támasztott igények iránti vitás kérdések forognak szóban, az általános illetéki szabályok rendelkezései alá esik. Ennek szem előtt tartásával a hivatkozott igazságügyministeri rendelet által szabályozott eljárásban az utolsó sorban emlitett kérdésekre vonatkozólag benyujtott beadványok, előterjesztések, igazolási kérvények, tárgyalási, illetve szakértő- vagy tanukihallgatási és szemlejegyzőkönyvek az értéknek megfelelőleg 20 vagy 50 kros (40 fill., ill. 1 koronás) bélyeggel látandók el. A szabályszerü illetékmérvnek megfelelő bélyegjegyet azon fél köteles beszolgáltatni, akinek érdekében a jegyzőkönyv felvétetett; — ha pedig több igénylő érdekében közös jegyzőkönyv vétetik fel, a jegyzőkönyvi bélyeget minden egyes igénylő külön-külön tartozik leróni.

A többször hivatkozott rendelet 14. pontjában emlitett egyezségek után a jegyzőkönyvi bélyegen felül külön egyezségi bélyeg vagy illeték nem jár.

A hivatkozott eljárás során hozott itéletek, miután ezek csak az igényjogosultságra vonatkoznak — ideértve a részesedési arány és a jogutódlás kérdését is, ha ez utóbbi nem öröködésen alapul — vagyis az 1888 : XXXV

Állami kezelésbe vett erdők erdőgazdasági teendőit szabályozó eljárással kapcsolatos beadványok bélyegmentesek. (P. dt. 500. sz.)

Város, község stb. részéről vámszedési jog meghosszabbitása iránt benyujtott kérvény bélyegmentes. (P. dt. 19. sz.)

Községi adófizető részéről községi számadások megvizsgálása tárgyában érvényesitett észrevételeket tartalmazó beadvány bélyegmentes. (P. dt. 118. sz.)

Községi számadások felett hozott határozat ellen benyujtott felebbezés bélyegmentes. (P. dt. 136. sz.)

Községi birói állásra való jelentkezést tartalmazó beadvány bélyegmentes. (P. dt. 184. sz.)

Italmérési üzletvezető személyében beállott változás bejelentését tartalmazó beadvány bélyegmentes. (P. dt. 186. sz.)

Községi közlekedési utak épitési és fenntartási költségeinek az érdekelt községek között való felosztása tárgyában hozott vármegyei közigazgatási bizottsági határozat ellen a község által érvényesitett panasz bélyegmentes. (P. dt. 204. sz.)

Községi (városi) nyugdijszabályrendeletek megalkotása tárgyában hozott törvényhatósági határozatok ellen a községi lakosok által benyujtott felebbezések bélyegmentesek. (P. dt. 346. sz.)

Denaturált szesz eladására jogosultnak a pénzügyigazgatósághoz intézett oly beadványa, melyben a denaturált szesznek honnan történt beszerzését bejelenti, bélyegmentes. (P. dt. 354. sz.)

A vásárjog bérlője által pótvásár engedélyezése iránt benyujtott kérvény ivenkint 1 korona bélyeggel látandó el. (P. dt. 363. sz.)

Községi lakosnak oly beadványa, melyben a tüzrendészeti szabályok betartására a község többi lakosait is köteleztetni kéri, bélyegmentes. (P. dt. 444. sz.)

Sertésvész megakadályozására irányuló magánérdekü beadvány bélyegmentes. (P. dt. 320. sz.)

Sertésvész miatt elrendelt zárlat feloldása iránti kérvény bélyegmentes. (P. dt. 131. sz.)

---

t.-cz. 21. §-a I. pontja alatt felsorolt esetekben hozatnak, az idézett törvény 27. §-ában biztositott bélyeg- és illetékmentességi kedvezményeknél fogva nem képezik bélyeg- vagy illetéklerovásának tárgyát. Ellenben minden egyéb vitás kérdésben hozandó *érdemleges végzés*, az illetéki dijjegyzék 48. tétel *A), b)* és *B)* pontjai értelmében azon esetre, ha a vitás tárgy értéke járulékok nélkül 100 koronát meg nem halad, 2 koronás, ha pedig annak értéke 100 koronánál nagyobb, 5 koronás állandó bélyegilleték alá esik. A szóban levő birói eljárás során hozott egyéb végzések az illetéki dijjegyzék 49. tétel *s)* pontjában foglalt határozatok alapján nem képezik illetéklerovás tárgyát.

Az elsőfoku birói itéletek ellen benyujtott felebbezések, valamint az ezen felebbezések folytán hozott másodfoku birói itéletek ellen benyujtott további felebbezések az 1888. évi XXXVI. t.-cz. 27. §-a alapján bélyegmentesek.

A bélyegköteles elsőfoku érdemleges birói végzések ellen benyujtott felfolyamodványok első ive az érdemleges végzés után járó bélyegilletékek mérvének megfelelőleg 2 koronás vagy 5 koronás bélyeggel — minden további ive pedig 1 koronás bélyeggel látandó el.

Az ügy érdemére nézve egybehangzó két birói végzés ellen beadott felfolyamodvány első ive után kétszer annyi bélyegilleték rovandó le, mint amennyi a fentebbiekhez képest az elsőfoku birói határozat ellen intézett felfolyamodvány után jár.

A bélyegmentes elsőfoku birói végzések ellen benyujtott felfolyamodványok, amennyiben ezek nem az 1888 : XXXVI. t.-cz. 21. §-ának I. pontjában emlitett igényjogosultsági kérdésekben adatnak be, a tárgy értékéhez képest az első iv után 2 koronás vagy 4 koronás bélyegilleték alá esnek.

Minthogy a vonatkozó igazságügyministeri rendelettel szabályozott birói eljárás a polgári törvénykezési rendtartás elvei szerint keresztülviendő, vagyis a keresettel megindítandó peres eljárással nem vág össze, hanem megfelel azon eljárásnak, amely az 1881. évi LX. törvényczikkben az árverésnél befolyt vételár felosztásának sorrendi és az elsőbbségi igények megállapitása tekintetében szabályozást nyert, ennélfogva mulasztások eseteiben felvett hivatalos leletek alapján kiszabandó felemelt illetékek megállapitásánál az illetéki szabályok 104. §-ában foglalt határozatok lesznek alkalmazandók.

A szóban levő birói eljárás során a rendes perre utasitott felek által megindított perekre nézve a beadványok — ezek mellékletei, a hozott itéletek és az ezek ellen benyujtott felebbezések az ill. dijj. vonatkozó határozatai alá esnek. (366/890. P. M. sz. P. K. 146. l.) Az eljárást a 45896/899. Ig. M. rend. szabályozza (R. T. 2485. l.)

[5]) A gyermekek vallására nézve az 1894. évi XXXII. és 1895 : XLIII. törvényczikkek értelmében létrejött egyezségekről, ezen egyezségek megváltoztatásáról a kir. járásbiró, polgármester vagy főszolgabiró által fölvett jegyzőkönyvek, vagy a kir. közjegyző által fölvett közokiratok, továbbá az emlitett jegyzőkönyveknek vagy közjegyzői okiratoknak a felek és az anyakönyvvezetők részére kiadandó hiteles másolatai bélyegmentesek. (23167/96. P. M., P. K. 312. l., R. T. 1176. l.)

[6]) Hadapródiskolába való felvételt kérő folyamodványok bélyegmentesek, mert a hadapródiskolák csapatiskolákat képeznek, és ekkép az ily iskolákba való felvétel a hadseregbe sorozással egyenlő hatályu. (Ill. dij. 57. t. (16995/89. P. M., P. K. 433. l.)

[7]) Az ill. dijj. 14. t. *l)* pontja alapján bélyegmentesek az ipartörvény (1884 : XVII.) VI. fejezetében emlitett kihágások iránti eljárásra vonatkozó összes jegyzőkönyvek, beadványok, nemkülönben a határozatok és felebbviteli beadványok (59809/85. sz. P. M., P. K. 651., R. T. 1244. l.)

Községi elöljáróság választása ellen benyujtott felebbezés bélyegmentes. (P. dt. 135. sz.)

Községeknek postahivatal felállitása iránti kérvényei bélyegmentesek. (P. dt. 187. sz.)

A hazai ipar emelése érdekében közhatóságokhoz benyujtott beadványok bélyegmentesek. (P. dt. 474. sz.)

Szabadalombitorlás miatt folyamatba tett ügyben benyujtott felfolyamodás bélyegmentes. (P. dt. 159. sz.)

A kerületi betegsegélyző-pénztárba való be nem jelentés miatt inditott kihágási ügyben hozott határozat ellen irányuló felebbezés bélyegmentes. (P. dt. 417. sz.)

Ipari kihágási ügyben benyujtott felebbezés bélyegmentes. (P. dt. 448. sz.)

Szegénységi bizonyitvány kiadására irányuló beadvány bélyegmentes. (P. dt. 93. sz.)

A szolgabirói hivatalhoz intézett oly beadvány, melyben a fél személyes biztonságának megóvása és bűncselekmények elháritása végett csendőri fedezetet kér, bélyegmentes. (P. dt. 559. sz.)

14. tétel *p)—y)* pontjai.

— Beadványok bélyegmentesek. —

p) oly beadványok, melyek az illeték megszabása céljából nyujtatnak be, vagy melyek a köz- és községi adók s hasontermészetü közszolgáltatásoknak a törvény által megengedett esetekben eszközlendő leszállitását, törlését, visszatéritését, a fizetési határidő halasztását vagy a biztositott adó- és illetéktartozás telekkönyvi kitáblázását tárgyazzák, vagy melyek az elromlott iratokra alkalmazott bélyegjegyeknek a szabályok által megengedett kicseréltetését célozzák, valamint azon beadványok is, melyek a megszabott bélyeg- vagy készpénzben fizetendő illetékek helyessége vagy jogossága ellen intézvék, feltétlenül illetékmentesek.

Ilynemü beadványokra az elsőfolyamodásu hatóságok részéről hozott határozatok ellen benyujtott panaszok és felebbezések:

1. ha a tartozás 100 koronát meg nem halad, ivenkint 30 f,

2. ha a tartozás 100 koronát túlhalad, szintén 72 f;

Jegyzet. Ha a *p)* betü alatt felsorolt beadványok valamely kedvezmény megadására irányulnak, bélyegmentességben nem részesülnek és ivenkint az állandó 1 koronás bélyegilleték alá esnek.

q) bevallások, bejelentések, okiratok stb. a vám-, fogyasztási adó vagy jövedéki ellenőrködési eljárásban, melyekkel az adókötelezett fél az ezen eljárásra nézve meghatározott feltételeket teljesiti, hacsak nem kivétel vagy kedvezmény, vagy olyasmi forog kérdésben, mire a vonatkozó törvények vagy szabályok értelmében külön engedély kivántatik;

r) felszólalások, melyek a törvényes határidő alatt a választási jognak, vagy az államtörvényhatóságok és községek irányában tartozó személyes szolgáltatásoknak, pl. katonai szolgálat, esküdtszéki hivatal s több effélék meghatározása iránti jegyzékek tartalmát illetőleg nyujtatnak be a végből, mivel valakinek a fennálló szabályok szerint a jegyzékbe fel kellett volna vétetnie, de abból kihagyatott, vagy mivel abba jogtalanul vétetett fel; továbbá az ily felszólalásokra hozott határozatok ellen törvényes határidőben benyujtott felfolyamodások;

s) beadványok a külföldön létező osztrák-magyar consulokhoz és követségekhez, ha azok az országban nem tartózkodó honpolgár által nyujtatnak be;

t) beadványok, melyek a posta-, távirda- és vasutigazgatóságokhoz s hivatalokhoz, levelek, értékpapirok és áruk tovaszállitása, kézbesitése, vagy levelek és málhákért való megtérités, vagy a vitelbér visszafizetése tekintetéből nyujtatnak be;

u) beadványok kincstári gyárakhoz s iparvállalatokhoz, valamint az államjavak és kincstári kezelés alatt álló közalapok javainak igazgatóságaihoz, ha ezek csupán a vállalatok vagy igazgatóságok közvetlen ügyleteinek tárgyát illetik, s oly természetüek, hogy ha azok hasonló ügyben valamely magánszemélyhez intéztetnek, illetékkötelezettség alá nem esnek;

v) beadványok a hagyatékok tárgya-

lásánál, ha az összes hagyaték értéke a terhek levonása nélkül 50 koronát meg nem halad;

y) gyámok és gondnokok beadványai, melyek a gyámhatósághoz nyujtatnak be; *ezen beadványok alatt csakis azok értetnek, melyeket a gyámok vagy gondnokok az 1877 : XX. törvényczikkben foglalt kötelezettségekből kifolyólag az árvaszékhez benyujtani tartoznak s melyek az árvaszék által saját hatáskörében érdemileg el is intéztetnek. Nem sorolhatók tehát ide oly beadványok, melyek az árvaszéknél nyujtatnak ugyan be, de felebbvitel természetével birván, érdemileg felsőbb hatóság által intéztetnek el; ilyen beadványok az illetéki díjjegyzék 13. tétele 14. pontjának határozatai alá esnek. (1882. évi 76046. sz. pénzügym. rendelet.)*

y) beadványok, melyek a törvényes szabályok alapján az urbéri vagy tizedtartozások megszüntetése tárgyában, az ezekért fizetendő kármentesitések kimutatása, beszedése és kiszolgáltatása, a kárpótlási tőkék biztositása, a megszüntetett szolgáltatások törlése és általában a birtokállapot rendezése végett nyujtatnak be. (v. ö. 14. t. *ss)* p.)

Ezen mentesség azonban oly beadványokra nem vonatkozik, melyek a felek által a kármentesitési tárgyhoz való igények érvényesitése és foganatositása czéljából közigazgatási vagy birói hatóságoknál nyujtatnak be; [1–5])

Közmunkatartozás fejében kavicshalmok kihordására vonatkozó községi elöljárósági, illetve képviselőtestületi határozat ellen benyujtott felebbezés bélyegmentes. (P. dt. 82. sz.)

Adóvisszatérités iránt benyujtott bélyegmentes kérvény elintézését sürgető beadvány is bélyegmentes. (P. dt. 166. sz.)

Községeknek a községi közlekedési közutak fentartási költségeihez való hozzájárulás arányának megállapitása tárgyában benyujtott felebbezései és panaszai bélyegmentesek. (P. dt. 169. sz.)

Az általános jövedelmi pótadó kivetésénél figyelembe veendő kamatterhek bevallásának elmulasztása miatt előterjesztett igazolási kérelmet tartalmazó beadvány bélyegmentes. (P. dt. 316. sz.)

Községi szemétkihordási díj tárgyában hozott végzés ellen benyujtott felebbezés az ill. díjj. 14. t. *p)* pontjában meghatározott bélyegilleték alá esik. (P. dt. 418. sz.)

A betegsegélyző pénztári járulékok ellen irányuló felebbezés az illetéki díjjegyzék 14. tétel *p)* pontjában meghatározott bélyegilleték alá esik. (P. dt. 422. sz.)

Közigazgatási uton behajtandó egyházi adó ellen benyujtott alapfelebbezés bélyegmentes. (P. dt. 479. sz.)

Az államvasutakhoz benyujtott oly beadvány, melyben a fél az utánvételi összeget az elveszett utánvételi igazolvány nélkül kiutaltatni kéri, bélyegmentes. (P. dt. 557. sz.)

Megrongált postacsomagok kézbesitése alkalmából a postaigazgatóságokhoz benyujtott panaszok és az ezek alapján hozott határozatok ellen közbevetett felebbezések bélyegmentesek. (P. dt. 589. sz.)

A m. kir. államvasutak igazgatóságához és üzletvezetőségeihez félárú menetjegy váltására jogositó igazolványért az igényjogosultak részéről benyujtott kérvény bélyegmentes. (P. telj. ül. dt. VIII. sz.)

14. tétel *aa)—zz)* pontjai.

— Beadványok bélyegmentesek. —

aa) a községekhez, községi elöljárókhoz vagy a községek hivatalaihoz és intézeteihez benyujtott oly beadványok, melyek

---

[1]) A 14. tétel *q)* pontja alá tartoznak a használatba vétel előtt megsérült játékkártyazárjegyek kicserélését kérő beadványok. (81. évi 73679. sz. p. m. k. P. K. 1042. R. T. 1735. l.)

[2]) A postautalvány-másodlatok kiállitása végett a posta- és távirda-igazgatóságokhoz benyujtott kérvények bélyegmentesek (91. é. 30520. sz. p. m. k. P. K. 175. l.).

[3]) A czimzettnek kézbesitett, de a kézbesités napjától számitott egy hónapon belül fel nem mutatott postautalványok utólagos érvényesitése iránt a posta- és távirdaigazgatóságához benyujtott kérvények bélyegmentesek. (17490/92. P. M., P. K. 598. l.) (Ill. díjj. 14. t. *t)* pontja.)

[4]) Szőlődézsmaváltsági tartozások bekebelezése, behajtása és törlése bélyegmentes. (Ill. díjj. 14. t. *y)* p.) (30040/74. P. M.)

[5]) Urbéri tartozások bekebelezése, behajtása és törlése bélyegmentes. (Ill. díjj. 14. t. *y)* p.) (49513/74. P. M., P. K. 319. l.)

a folyamodó és a község vagy községi intézetek közti magánjogi viszonyokat illetik;

bb) hivatalos levelezések, lásd »hivatalos levelezések«;

cc) beadványok, utlevelek, illetőségi igazolványok, vándorkönyvek és cselédkönyvek kiadatása iránt;

dd) beadványok fegyver- és lőszerküldeményekhez megkivántató kisérőjegy kiadatásáért;

ee) beadványok a lottóigazgatósághoz és általában azzal való levelezések, a reábizott oly sorsjegyek árultatása tárgyában, melyek közhasznu czélokra szánvák; (v. ö. 83. t. Sorsjáték.)

ff) beadványok valamely okmány hitelesitéseért;

gg) a birósághoz intézett beadványok a királyi közjegyzőknél levő iratok eredetijének, hiteles másolatainak, kivonatainak vagy hiteles kiadványainak kiadása iránt, továbbá a közjegyzői dijak megállapitása iránt (1875. évi Pénzügyi Közlöny 34. sz. 1885. évi 38411. sz. pü. min. rend. 16. pont); lásd különben »közjegyzők«;

hh) a birósági végrehajtók beadványai a végrehajtási dijak megállapitása, valamint a meg nem fizetett dijak iránti fizetési meghagyás kibocsátása végett (1875. P. K. 77. lap.);

ii) tiszti keresetek törvényhatósági tisztviselők ellen; és az eljárás folyamában felmerült többi iratok és határozatok.

De a vádlottnak a fegyelmi határozat ellen intézett felfolyamodványa a 13. t. IV. 14. pontja alatt megállapitott illeték alá esik (1874. Pénzügyi Közl. 292. lap.)

kk) a magyar földhitelintézethez benyujtott mindennemü beadványok (1871. évi XXXIV. t.-cz. 25. §.);

ll) a kisebb polgári peres ügyekben *szóval* bejelentett keresetek és igazolási kérelmek (1878. évi Pénzügyi Közlöny 133. lap);

mm) beadványok fegyvertartási engedélyekért (1876. évi Pénzügyi Közlöny 223. lap);

nn) A kir. biráknak és a birósági segéd- és kezelő személyzetnek az 1883. évi XXXIII. t.-cz. 11. §-ában, illetőleg az 1883 : XLIII. t.-cz. 4. §-ában biztositott szabadságidő iránti kérvények és bejelentések.

Rendkivüli vagy hosszabb szabadságért benyujtott folyamodványaik azonban, továbbá a kir. ügyészek s azok kezelő személyzete, valamint a hivatalszolgák szabadsági kérvényei ivenkint 50 krajczáros bélyeg alá esnek. Bármely a szabadságidőre vonatkozó elsőfoku intézkedés ellen beadott folyamodványok a 13. tétel IV. 14. pontjának határozatai alá esnek; (1879. évi P. K. 615. lap és 1883. P. K. 434. l.)

oo) a kincstári szegődött bányamunkások és hozzátartozóiknak nyugbér iránti folyamodványai (18230/1877. sz. pénzügyministeri rendelet, 1878. évi P. K. 393. lap);

pp) a horvát-szlavonországi házközösségek rendezése ügyében benyujtott folyamodványok (1870 : LIX. t.-cz.); (v. ö. 79. t. *t)* p.)

qq) a záloglevelek telekkönyvi bejegyzését vagy a vonatkozó törlést kérő beadványok (1876 : XXXVI. t.-cz. 9. és 21. §§.);

rr) beadványok az irtványföldek birtokviszonyainak (1871 : LIV. t.-cz. 16. §.), valamint a telepitvényi földbirtok rendezése ügyében (1873 : XXII. t.-cz. 24. §.); (v. ö. 79. tétel *y)* p.)

ss) beadványok a szőlőbirtok után járó tartozások (1868 : XXIX. t.-cz. 14. §.), az erdélyi arányositás és tagositás (1878 : XXVIII. t.-cz.), valamint a horvát-szlavonországi irtványok, hegybér és telken kivüli földek megváltása ügyében (1875 : LII. t.-cz. 3. §.); (v. ö. 14. tétel *y)* pont.)

tt) a véderőről szóló 1868 : XL. t.-cz. és annak végrehajtási utasitása értelmében benyujtott következő beadványok:

1. A rendes állitás vagy a tényleges szolgálati kötelezettség alóli ideiglenes felmentés, valamint a hadseregből való

elbocsátás iránti kérelmek, ha a törvényben gyökerező igény alapján támasztatnak.

2. Az egyéves önkéntessé leendő felvételt, valamint az egyéves szolgálatra megkivánt magasabb foku képzettség igazolásához szükséges vizsgát szorgalmazó folyamodások,

3. A haditengerészetbe hajósinas és hajó- gépésznövendék minőségben leendő felvételt kérő beadványok.

4. A megelőző három pontban érintett beadványokra hozott határozatok elleni felfolyamodások.

5. A hadsereg, hadi tengerészet vagy honvédség kötelékébe tartozók nyilvántartása végett szerkesztett, különösen pedig a hadkötelesek hazajövetelére, tartózkodására és utazására vonatkozó beadványok, végre

6. a tényleges szolgálatban levő vagy rövid időre szabadságolt katonák, tengerészek és honvédek nősülési kérvényei. (1878. évi Pénzügyi Közlöny 118. lap.)

uu) a magyarországi vasutak és csatornák külön összpontositott telekkönyvezése céljából benyujtott beadványok (1868 : I. t.-cz. 49. §.)

vv) honvédsegélyezési ügyekben (1868. évi Rendeletek Tára 48. l.);

xx) a telekkönyvek átalakitása folytán szükséges beadványok (1869. évi Rendeletek Tára 67. lap);

yy) A néptanitóknak; a szolgabirói hivatalhoz, kir. tanfelügyelőhöz vagy a közigazgatási bizottsághoz intézett beadványai az 1868 : XXXVIII. t.-cz. 143. §-a szerint nekik terményekben kiszolgáltatandó illetmények behajtása iránt (1882. P. K. 880. lap és 1883. P. K. 596. l.)

zz) az ipartörvény (1884. évi XVII. t.-cz.) 41., 44., 55., 73., 79., 103., 106. és 110. §§-ai alapján az iparhatósághoz teendő bejelentések, valamint azon bejelentések is, melyek az idézett törvény 46. §-a értelmében fióktelepek nyitása esetében a főtelepre nézve illetékes iparhatósághoz teendők. (34025. 1884. sz. p. min. rend.)

A közigazgatási biróság előtti eljárás a hatósági közegekre nézve minden esetben, a magánfelekre nézve pedig csak azon esetekben bélyeg- és illetékmentes, melyekre nézve a közigazgatási eljárásban is bélyeg- és illetékmentesség állott fenn. (1896. évi XXVI. t.-cz. 148. §.)

Az országgyülési képviselőválasztások feletti biráskodásról szóló 1899 : XV. t.-cz. alapján a kir. Curia előtt folytatott eljárás bélyeg- és illetékmentes. (1899 : XV. t.-cz. 177. §.)

A találmányi szabadalmakról szóló 1895 : XXXVII. t.-cz. alapján kiadott szabadalmi okirat ép ugy, mint a szabadalmi hivatal többi kiadványai, nemkülönben a felszólalást (35. §.) tartalmazó beadványok bélyegmentesek. Minden egyéb tekintetben a bélyeg- és illetékszabályok változatlanul alkalmazandók. (1895. évi XXXVII. t.-cz. 48. §.)

A községi és némely más erdők és kopár területek állami kezeléséről, továbbá a közbirtokosságok és volt urbéresek osztatlan tulajdonában levő, közösen használt erdők és kopár területek gazdasági ügyvitelének szabályozásáról szóló 1898 : XIX. törvényben szabályzott eljárással kapcsolatos beadványok és iratok bélyeg- és illetékmentesek. Ez a bélyeg- és illetékmentesség nem terjed ki a közös birtokosok és alkalmazottaik és más harmadik személyek közt létrejött jogügyletekre és a fatermékek nyilvános árverésénél felvett árverési jegyzőkönyvekre. (1898 : XIX. t.-cz. 60. §.)

A m. kir. központi statisztikai hivatal intézkedései ellen az 1897 : XXXV. t.-cz. 12. §-a alapján a keresk. ministerhez intézett felszólamlások bélyegmentesek. (1897. évi XXXV. t.-cz. 12. §.)

A tömegesen visszatelepülők a visszahonositást akár valamennyien, akár ha különböző helyekre települtek, az egy helyre települtek együttesen és ugyanegy folyamodványban kérhetik és ezért semminemü illetéket vagy dijat fizetni nem tartoznak. (1886 : IV. t.-cz. 3. §.)

Betétszerkesztési beadványok bélyegmentesek. (1900 : XV. t.-cz. 14. §.)

Az összeférhetlenségi ügyekben a bejelentés, a néváláirásoknak hitelesitése és minden más irat bélyeg- és illetékmentes. (1901 : XXIV. t.-cz. 28. §.)[1–3])

A telekkönyvi betétszerkesztés alkalmából a telekkönyvi tulajdonos által a tényleges birtokos bejegyzését kifogásoló ellenmondásra hozott határozat ellen intézett felfolyamodvány bélyegmentes. (P. dt. 304. sz.)

Oly beadvány, melyben az atya hadköteles fiának szabadságolását aggkorára és munkaképtelenségére való tekintettel kéri, bélyegmentes. (P. dt. 517. sz.)

Az iparosnak oly beadványa, melyben az iparhatóságnál fiát tanonczнak a lajstromba vezetés végett bejelenti, bélyegmentes. (P. dt. 605. sz.)

[1]) Birósághoz intézett beadványok a kir. közjegyzőknél levő iratok eredetijének, hiteles másolatainak, kivonatainak vagy hiteles kiadványainak kiadása iránt (1875. évi Pénzügyi Közlöny 34. sz. 1885. évi 38411. sz. p. m. rend. 16. p.): bélyegmentesek. (Ill. díjj. 14. t. gg) p.)

[2]) A tényleges szolgálatban levő vagy szabadságolt katonák (honvédek) nősülési engedély iránti kérvényei bélyegmentesek (1891. évi 84874. sz. P. M., P. K. 619. l. (Ill. díjj. 14. t. tt) 6. p.)

[3]) A telekkönyvek átalakitására kapcsolatos bélyegmentességek átnézete: (a vonatkozó törvényeknek a bélyeg- s illetéket érdeklő részeit l. VI. alatt.)

Betétszerkesztési birói határozatok bélyeg- és illetékmentesek. (1900 : XV. t.-cz. 14. §.)

A betétszerkesztési eljárás során bemutatott vagy a felvett jegyzőkönyvekhez csatolt vázrajzok, helyhatósági bizonyitványok, anyakönyvi kivonatok, családi értesitők, lelkészi bizonyitványok, és birói határozatok, úgyszintén a bemutatott vagy jegyzőkönyvbe vett nyilatkozatok és pótnyilatkozatok bélyegmentesek. (1900 : XV. t.-cz. 14. §. 2. bek.)

Betétszerkesztési eljárásban felvett jegyzőkönyv bélyegmentes. (1900 : XV. t.-cz. 14. §.)

Oly anyakönyvi kivonatok, melyek a telekkönyvi betétek szerkesztésére vonatkozó eljárásban a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése czéljából kivántatnak: bélyegmentesek. (1892 : XXIX. t.-cz. 13. §.) (Ill. díjj. 22. t. u) p.)

Köteles a betétszerkesztő-bizottság lehetőleg a betét szerkesztése közben, vagy a körülményekhez képest a szerkesztési munkálat befejezése után az alább ismertetett rovatokkal biró kimutatásba, a külön jegyzőkönyvhöz csatolt irásbeli, illetve az abban körülirt szóbeli utolsó, valamint az 1892 : XXIX. t.-cz. 12. §-ának kedvezményében nem részesülő (1892. deczember 30-ika után létesült) közbeneső átruházások feltüntetése mellett esetről-esetre bevezetni mindazokat a tulajdonjogi bejegyzéseket, amelyek az 1886 : XXIX. t.-cz. 15—18. és az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5., 6., 8., 11. és 12. §§-ain alapulnak.

A fentebb emlitett kimutatás tiz rovata a következő adatokat tünteti fel: Az 1. a folyószámot; a 2. az ügy iktatószámát; a 3. az átruházó, illetve örökhagyó s a szerző, illetve örökös vagy hagyományos neveit és az átruházás tárgyát; a 4. az átruházásnak, illetve az örökhagyó elhalálozásának idejét; az 5. az átruházott ingatlan betéti, a 6. ugyanannak helyrajzi számát; a 7. az átruházott ingatlan kataszteri tiszta jövedelmét; a 8. a vételárt, vagy a felek által megállapitott szerzési értéket; a 9. a szerzési jogügylet czimét annak feltüntetése mellett, hogy a szerződés szóbeli-e vagy irásbeli; a 10. az esetleges észrevételeket.

Az 1889 : XXXVIII. t.-cz. 21. §-ának esetében az illeték kiszabása végett szükséges másolatra a kimutatás 8. rovatában hivatkozni kell és a másolatot hivatalból hitelesitve a jegyzékhez kell csatolni.

Ha a fél azt állitotta, hogy a jogügyletet illetékkiszabás végett már bejelentette, sőt az illetéket is megfizette, de ezt az állitását kétséget kizárólag igazolni nem tudja: a jogügylet a kimutatásba szintén felveendő, de az észrevételek rovatában feltüntetendő az állitólagos bejelentés, illetve fizetésnek helye és ideje.

Ha valamely jogügylet 1892 deczember 30-ika után köttetett és az okiratnak illetékkiszabás végett történt bemutatása hitelesen igazolva nincs; az észrevételek rovatában feltüntetendő az a nap, amelyen az okirat a bizottság elé terjesztetett.

Ugyancsak az észrevételek rovatában feltüntetendő az a körülmény, hogy a vagyonátruházás egyenes ágbeli rokonok között szülő és vő, vagy meny között, avagy házastársak között jött létre; valamint ez esetek bármelyi-

15. tétel.

Becslés, becslevél, ha bizonyiték gyanánt, vagy felek ügyeiben valamely tárgyalás alapjául kell szolgálniok, mint bizonyitványok.

Amennyiben a hatóság vagy hivatal felszólitására csupán a tényállás felvilágositására adatnak, feltétlenül illetékmentesek,

ha pedig bélyegköteles okiratnak vagy jegyzőkönyvnek, pl. a leltárnak alkatrészét képezik, szintén illetékmentesek, kivéve, ha külön mellékeltettek, vagy

pótlólag adatnak be, feltételesen illetékmentesek.

Beirási könyvecskék, amenynyiben ezekben a jogosult részéről a kötelezettségek teljesitése, vagy a kötelezett részéről az elvállalt kötelezettségek, vagy kölcsönösen mindkét részről bizonyittatnak, mint okiratok, különben pedig mint számlák tekintendők.

Ez utóbbi esetben ezen könyvecskék évenkint 30 filléres bélyeggel ellátandók. (1881: XXVI. t.-cz. 6. §. *c)* pont; l. különben »számlák« tételét.)

16. tétel *A—C)* pontjai.

Bejegyzések a telekkönyvekbe.

A) Valamely ingatlan dolog tulajdonjogának, haszonélvezeti vagy haszonvételi szolgalmának szerzése végetti bejegyzések, ha a jogügylet vagy a szerzési czim, melynek alapján a bejegyzés eszközlendő:

a) az élők közötti, vagy haláleseti vagyonátruházásokra meghatározott illeték alá esik, feltétlenül illetékmentesek;

b) ha az emlitett illeték alá nem esik, érték szerint $1^{9}/_{10}\%$.

B) Más dologi jogok szerzése végett, tekintet nélkül a jogügylet után járó illetékre:

a) ha a tárgy megbecsülhető, és értéke 200 K-át meghalad, érték szerint $^{7}/_{10}\%$:

b) ha meg nem becsülhető, vagy ha annak értéke 200 koronát meg nem halad, feltétlenül illetékmentes.

1. jegyzet. A kisbirtokosok országos földhitelintézete alapitó tagjai által be nem fizetett alapitványi részletek iránt eszközlendő bekebelezések után a rendszerinti illetéknek csak felerésze fizetendő. (1879: XXXIX. t.-cz. 4. §.)

2. jegyzet. Oly esetben, midőn a haszonbéri jog a bérlő javára bejegyeztetik, a $^{1}/_{10}\%$ illeték a haszonbéri összegnek, az illetéki szabályok 61. §-a szerint megállapitott értéke negyedrésze után szabandó meg. (1871. évi 34988. sz. p. ü. miniszt. rendelet.)

3. jegyzet. Ha a bérbeadó biztositja a szerződést a bérlő ingatlanára, akkor az egyévi haszonbérösszeg veendő az illetékkiszabás alapjául.

C) Dologi jogok szerzésére vonatkozó előjegyzéseknél az illetékmentességet, vagy az illeték mérvét tekintőleg, ugyanazon határozatok lépnek alkalmazásba, melyek a feltétlen telekkönyvi bejegyzésre nézve fennállanak. [1])

Ha szerződő felek az adásvételi szerződés megkötése után külön nyilatkozatban elismerik, hogy az adás-vétel tárgyát nemcsak azok az ingatlanok képezték, amelyek a vételi szerződésben felsorolvák, hanem mások is, és ezen tévedésből kimaradt ingatlanokra nézve a vevők a tulajdonjogot szintén megszerzik, ettől a bejegyzéstől az illetéki díjjegyzék 16. tétel *A) b)* pontja értelmében járó 1·9 %-os illeték nem követelhető. (P. dt. 61. sz.)

kében feltüntetendők az illeték kiszabása végett bejelentett azon netaláni előbbi birtokváltozások, amelyeknél fogva az 1887: XLV. t.-cz. 1. és az 1892: XXIX. t.-cz. 12. §-a értelmében a kiszabandó illeték mérséklésének van helye; és illetve az a körülmény, hogy az ilyen előbbi birtokváltozás után kiszabott illeték megfizettetett. Az előbbi birtokváltozás feltüntetése azonban csak az esetben teljesitendő, ha az ez után járó illetékkiszabás végett történt bejelentés az átruházási okiratra vezetett hivatalos nyugtával igazoltatik.

Vagyonátruházás alatt az örökösödés utján történt átszállás is értendő.

A betétszerkesztő-bizottság a kitöltött kimutatást lehetőleg azzal az alkalommal, mikor az elkészült betéteket az 1886: XXIX. t.-cz. 58. §-ának értelmében bemutatja, közvetlenül annak a kir. adóhivatalnak köteles megküldeni, melynek kerületéhez az illető község tartozik.

Olyan esetben, amikor a tulajdonjog bejegyzése az 1886: XXIX. t.-cz. 15—18. és az 1889: XXXVIII. t.-cz. 5., 6., 8., 11., 12. §§-ainál fogva okirat alapján történt, az illetékkiszabásra hivatott pénzügyi hatóság megkeresésére köteles a telekkönyvi hatóság az irattárban eredetben vagy hiteles másolatban meglevő okiratot a pénzügyi hatóságnak megküldeni, annak a kijelentésével, hogy az áttett okirat 15 napon belül a telekkönyvi hatósághoz visszaküldendő. (19665/93. I. M.) (Ill. szab. 127. §.)

Betétszerkesztési hirdetvényről való értesités iránti kérvény (1886: XXIX. t.-cz. 59. §.) bélyegköteles. (1900: XV. t.-cz. 14. §.)

[1]) A kisbirtokosok országos földhitelintézete alapitó tagjai által be nem fizetett alapitványi részletek iránt eszközlendő bekebelezések után a rendszerinti illetéknek csak felerésze fizetendő. (1879: XXXIX. t.-cz. 4. §.) (Ill. díjj. 16. t. *b)* p. 1. jegyz.)

Midőn az özvegy közszerzeményi jogából folyó illetményeire nézve az osztályos egyezség szerint az örökösökkel megegyezőleg legnagyobb részben ingatlan vagyonnal elégittetik ki: ezeknek az ingatlanoknak a felére nézve az elkülönitést létesitő közös tulajdonosok között vagyonátruházás nem létesült s a jelzett ingatlanok egész értékétől csak 1⁶/₁₀ %-tóli bejegyzési illeték követelhető. (P. dt. 274. sz.)

Érvénytelen szerződés alapján eszközölt helytelen telekkönyvi bejegyzés törlése után bejegyzési illeték nem követelhető. (P. dt. 590. sz.)

Az örökhagyót illetett zálogjognak az örökösök javára történt bejegyzése után ⁷/₁₀ %-tóli illeték jár. (P. dt. 237. sz.)

Zálogjoggal biztositott követelésre vonatkozó tulajdonjognak engedmény jogczimén eszközölt bejegyzése után 0·7 %-tóli illeték jár. (P. dt. 476. sz.)

Kielégitési végrehajtási zálogjog feljegyzése esetén bejegyzési illeték nem jár. (P. dt. 481. sz.)

Utóöröklési jog telekkönyvi bejegyzése illetékmentes. (P. dt. 606. sz.)

A bérleti-jog telekkönyvi bejegyzésétől járó illeték megszabása alkalmával a bérleti jog értékéül (épugy, mint a haszonbéri jog bejegyzésénél) a bérösszeg egy negyede veendő. (P. dt. 424. sz.)

16. tétel *D)* pontja.

— *Bejegyzések a telekkönyvekbe.* —

D) Illetékmentesek az *A) a)* és *B) b)* alatt emlitett eseteken kivül még a következő bejegyzések:

aa) a tudományi, művészeti, gazdasági, közoktatási és közjótékonysági czélokra tett alapitványok vagy hagyományok bejegyzése (1870: LVIII. t.-cz. 2. §.);

bb) a tulajdonjog bejegyzése azon hagyatéki ingatlanok iránt, melyekre nézve a 95. tétel *B) f)* pontja illetékmentességet határoz;

cc) valamely bejegyzett jog teljes vagy részbeni kitörlésének bejegyzése, kivévén az 1881: XXXIV. t.-cz. 7. §-a szerint az adó (a fővárosban a központi dij- és illetékszabási) hivatalhoz áttendő törlési végzések alapján netán szükséges illetékkiszabás eseteit;

dd) mindazon bejegyzések, melyek külön szabályok által az urbéri kötelék megszüntetése, a földtehermentesités, a telekkönyvek behozatala, a földbirtoknak rendezése, az erdei szolgalmaknak a határőrvidéken való megváltása stb. tekintetéből bélyegmentességet nyertek;

ee) ismételt bejegyzése ugyanazon kölcsönkövetelésnek ugyanazon hitelező javára.

Ezen illetékmentességnek tehát nincs helye, ha egyszersmind a jogositott félre nézve történt változás lenne bejegyzendő, és nem terjedhet ki azon értéktöbbletre, amelylyel az uj bejegyzés folytán szerzett zálogjog értéke emelkedett;

ff) több rendbeli ingatlan dologra vonatkozó, ugyanazon egy, habár részben megszünt jognak egy vagy más különböző hivatalok telekkönyveibe való bejegyzése, továbbá ilynemü jognak ugyanazon tulajdonos egyik fekvőségéről a másik fekvőségére való átiratása, a bejegyzett jognak ugyanazon fekvőség egy részére való szoritása; több rendbeli ingatlanra bejegyzett kezességnek felosztása az egyes ingatlanokra, illetőleg az együttes kezességnek megszüntetése;

gg) midőn valamely bejegyzett osztatlan tulajdonnak vagy haszonélvezetnek a bekebelezett részbirtokosok közötti felosztása bejegyeztetik;

hh) valamely jognak a jótálló ingatlanaira eszközlött telekkönyvi bejegyzése azon esetben illetékmentes, ha ugyanazon jognak bejegyzése a kötelezett fél ingatlanaira is foganatosittatott és ettől a bejegyzési illeték megfizettetett (1868. évi XXII. t.-cz. 17. §.);

ii) bejegyzése azon jogoknak, melyeket valamely ingatlan dolognak, vagy a nyilvánkönyvekbe bekebelezett jognak tulajdonosa, haszonélvezője, jogának teljes vagy részbeni átruházása esetében, saját személyére nézve ugyanazon dolgot illetőleg magának fenntartott vagy kikötött, mint: vételárköveteléseknek, járadékoknak vagy más kikötéseknek stb. bejegyzése;

kk) oly személyek jogainak bejegyzései, kiknek az öröklésödési vagy ajándékozási jogon alapuló igényei törvényesen fel nem osztható ingatlanok értékéből, élők közti vagy haláleseti átruházás folytán kielégitendők, vagy ha ily fekvőségek a birtokos részéről törvényes örökösei egyikére részben visszteher mellett ruháztatnak át;

ll) oly bejegyzések, melyek arra szükségesek, hogy a telekkönyvekben bejegyzett valamely jognak utolsó szerzőjét, mint jogutódot lehessen bejegyezni;

mm) katonatisztek házassági biztositékai iránt kiállitott okiratok alapján történt telekkönyvi bejegyzések azon esetben, ha a biztositék a mátka vagyonából állittatott elő (l. a dijjegyzék 57. tételét);

nn) a magyar korona országaiban lévő vasutak és csatornák külön összpontositott telekkönyvében ezen vasutak és csatornák bejegyzése (1868 : I. t.-cz. 49. §.); továbbá

oo) bélyeg- és illetékmentesek a jelzálogi bekebelezések a Tiszavölgy ármentesitése érdekében az 1884 : XXIII. t.-cz. 1. és 2. §§-ai alapján felveendő kölcsön azon részének biztositására nézve, mely az idézett törvényben érintett adóvisszatérités által nem fedeztetik. (1884 : XXIII. t.-cz. 3. §.)

Jegyzet *ee)*-től *gg)*-ig:

Az *ee)*-től egész *gg)* betük alatt elósorolt esetekben illetékmentességnek csak akkor van helye, ha az eredeti vagy első bejegyzés vagy illetőleg az első dologra eszközlött bejegyzés alkalmával a szabályszerü illeték lefizettetett. Ha ezen körülmény az illető hivatal könyveiből nem világlik ki, ugy azt a fél tartozik kimutatni.

Jegyzetek a 16. tételszámhoz:

1. Ha valamely betáblázás vagy előjegyzés felfolyamodás következtében megszüntettetik vagy megváltoztattatik, ugy a fél e körülmények bebizonyitása mellett a befizetett egész illetéknek, vagy az illeték aránylagos részének visszafizetését bélyegtelen beadványban kérheti.

Az illeték kitörlésének vagy visszafizetésének azonban nincs helye, ha az előjegyzés birói itélet, vagy a felek közt létező egyezség alapján töröltetett ki.

2. Ha az előjegyzés igazoltatván, végleges bejegyzéssé válik, az előjegyzésért fizetett illeték, a végleges bejegyzési illetékbe betudatik. (1868 : XXIII. t.-cz. 18. §.)

3. Az érték szerint járó bejegyzési illetéket, azon jogügyletek iránti határozmányok figyelembe vételevel, melyek bejegyzése kérdésben forog, ugyanazon egy kérvény alapján, s ugyanazon egy szerző javára, ugyanazon hivatal nyilvánkönyveibe bejegyzendő jogoknak és minden mellékjárulékoknak, nemkülönben az esetleges óvadéknak is a bejegyzéskor létező összes értékétől kell megszabni.

Ha követelések hátralékban levő kamatokkal együtt nyilvánkönyvekbe bejegyeztetnek, a kamatok illetékszabás tekintetében a bejegyzési kérvény benyujtása napjáig számittatnak.

Az elsőségi jogok átengedésének bejegyzésétől, ha az átengedés visszteher mellett történt a bejegyzési illeték a visszteher értéke szerint szabatik meg. Ha pedig az átengedés ingyen történt, ezen esetben bejegyzési illetéknek helye nincsen.

4. A bejegyzési illeték alapjául veendő érték nem lehet nagyobb, mint maga az ingatlan értéke, amelyre a bejegyzés történik.

5. Takarékpénztárakból, árvapénztárakból, vagy valamely közhitelintézettől szándékolt kölcsönvétel eseteiben, midőn a kölcsön az emlitett intézett javára előzetesen telekkönyvileg bejegyeztetik, ezen bejegyzés azonban ismét kitöröltetik, mivel a kölcsönvétel nem jött létre, az illetékkötelezett az érintett bejegyzésért járó illetéknek törlését vagy visszafizetését a kölcsönügylet létre nem jöttének hiteles igazolása mellett igényelheti. (V. o. 92. t. 3. jegyz.)

6. Ha a telekkönyvbe való bejegyzés oly okirat vagy jogügylet alapján kérelmeztetik, mely készpénzben fizetendő illeték alá esik, azon esetre, ha az illeték befizetése magából az okiratból ki nem vehető, igazolni kell azon körülményt, hogy az illeték már valósággal befizettetett, vagy hagy annak megszabása végett a szükséges bejelentés már eszközöltetett.

Ha ezen igazolás megtörtént, ugy a illető biróság az illetékszabással megbizott hivatalnak szánt telekkönyvi végzésben ezen igazolásra világosan hivatkozni tartozik, az okirat másolatának az emlitett hivatallal leendő közlése azonban elmaradhat.

Ellenben, ha az illeték lefizetése nem igazoltatik, ugy azon esetben is, ha a folyamodásnak hely nem adatik, az okirat másolata az illetékszabási hivatallal közlendő.

B e j e l e n t é s i j e g y e k az érkező idegenek részéről feltétlenül illetékmentesek.

B é k e b i r ó s á g o k *(a Horvát- és Szlavonországokkal 1881. évben egyesitett horvát-szlavon határőrvidéken).* A vonatkozó tárgyalások, ha a kereset 25 frtnyi

összeget vagy értéket meg nem halad, bélyeg- és illetékmentesek. (1882 : XL. t.-cz. 4. §.)[1])

Igazolástól függővé tett telekkönyvi előjegyzés után lerótt bejegyzési illeték azon a czimen nem téríthető vissza, hogy az előjegyzés nem igazoltatott. (P. dt. 195. sz.)

Készfizető kezességi okirat alapján elvállalt biztositéki összeg erejéig a kezes ingatlanaira eszközölt telekkönyvi bejegyzés után illeték nem követelhető, ha a jelzett biztositéki összeg erejéig a bejegyzés az egyenes adós ingatlanain is foganatosittatott és ettől a bejegyzési illeték megfizettetett. (P. dt. 331. sz.)

Váltóhitel biztositéki okiraton lerótt, ugyszintén ezen váltóhitelből származható követelések biztositása végett történt zálogjogi bejegyzéstől járó, valamint a bejegyzési kérvényen és felzetein felhasznált illetékek nem téríthetők vissza azon a czimen, hogy a biztositott váltóhitel igénybe nem vétetett. (P. dt. 530. sz.)

17. tétel.

Bekebelezési engedélyek, a telekkönyvi hatóság részéről feltétlenül illetékmentesek,

a kötelezett fél részéről külön kiadványban (v. ö. 54. t.) ivenkint 1 K.

Jegyzet. Ha a főügyletről kiállitott okiratban jelzálogi biztositás nem adatott, ily esetben a bekebelezési engedély egyszersmind jelzálogi szerződésnek is tekintendő, és mint ilyen a jelzálogi szerződésektől járó fokozatos illeték alá esik. (Díjjegyzék 54. tétele.)

18. tétel.

Beleegyezések, hivatalosak, feltétlenül illetékmentesek.

magánszemélyek részéről, amennyiben azok egy harmadik személy által kötött vagy kötendő jogügylet érvényességéhez szükségesek, és magában az okiratban fel nem vétettek, hanem külön állittatnak ki (v. ö. 55. t.), ivenkint 1 K.

Beleegyezései a telekkönyvi hitelezőknek, vagy valamely hitbizomány váromány osainak, miszerint az ingatlan birtokosa vagy a hitbizomány élvezője bizonyos jogügyletet köthessen, ivenkint 1 K.

Bélyegárulhatási jogositvány iránti folyamodások (l. dohány- és bélyegárulhatási jogositvány).

Bélyegjegyárusok (l. dohány- és bélyegjegyárusok).

19. tétel.

Bérfizetési jegyzék ha abban az arra jogositottak által bérfelvétel bizonyittatik, minden egyes felvett bérösszeg a II. fokozat szerinti illeték alá esik.

20. tétel.

Bérleti jegyek (abonnement) feltételesen illetékmentesek, mig biróság előtt nem használtatnak.

Bérleti szerződések, melyek által valamely el nem használható dolog valakinek bizonyos időre meghatározott árért használatra kiadatik, a bérérték szerint II. fok.

1. jegyzet. Az értéket képezi minden szolgáltatás, melyeknek teljesitésére a bérlő magát kötelezte.

Az összes értéknek kiszámitása a 61. §. szerint eszközöltetik. Ha a bérlet ideje meg van határozva, de a mellett a korábbi felmondhatás joga is fentartatott, ezen fentartás az illeték megszabására nincs befolyással.

2. jegyzet. Bányabérleteknél, melyek a termés bizonyos hányadáért köttetnek, mindazon esetekben, midőn a termés kiszolgáltatandó hányada egy meghatározott minimális összegben is ki van kötve (pl. a termés egy tizede, mely azonban 100 mázsánál kevesebb nem lehet) ezen minimális mennyiségnek, valamint netán egyéb készpénzbeni kiszolgáltatásoknak értéke veendő a II. fokozat szerint járó illeték kiszabásánál alapul.

Ha azonban szolgáltatásképp csak a termésmennyiség valamely hányada fizetendő, az illetéki díjjegyzék 78. tételének I. *A. i)* pontja értelmében egyedül az állandó 1 K okirati bélyeg jár.

[1] Magyar földhitelintézet javára előzetesen bekebelezett, de tényleg létre nem jött intézeti kölcsönök meghiusulásának igazolására s igy a bejegyzési illeték törlésére elegendő az intézet igazgatóságának czégaláirással ellátott nyilatkozata. (4891/88. P. M. P. K. 165., R. T. 143. l.) (Ill. díjj. 16. t. 5. j.)

3. jegyzet. A készpénzben letett biztositéknak a bérlő részéről benhagyott kamatja nem képez illetékköteles mellékszolgáltatást.

4. jegyzet. A bérlő által átvállalt házbérkrajczárok nem képeznek illetékköteles mellékszolgáltatást.

Betáblázások: lásd »Bejegyzések«; betáblázási kérvények: lásd »Beadványok«; betáblázási engedély a kötelezett részéről: lásd »Bekeblezési engedélyek«: betáblázási biszonylatok, kivételével a betáblázott okiratra vezetett bélyegmentes bizonyitásnak, az illető telekkönyvi végzés foganatositásáról — mindenkor ivenkint 2 K bélyegilleték alá esnek.

Bevallások közadó megszabása czéljából feltétlenül illetékmentesek.

Beviteli engedélyt szorgalmazó folyamodványok az első ivtől 2 K.

Beviteli engedély feltétlenül illetékmentes.

Birtokrendezési ügyekben minden beadvány, okirat, iromány, irásbeli tárgyalás és csere, amennyiben azok szorosan csak a létezett urbéri viszony, vagy a közbirtokosság közti birtokrendezésre, közlegelő elkülönitésére, vagy az erdei urbéri szolgáltatások megváltására, tagositásra vagy egyéb az urbéri kötelékből származó viszonyok rendezésére vonatkoznak, és mindezen munkálatok a fennálló törvényes szabályok értelmében vitetnek keresztül, illetékmentesek feltétlenül. (V. ö. 14. *y), rr)* 16. t. *D) dd)* és 79. t. *k)*.[1])

Kőszéntelepek kiaknázási joga használatának meghatározott bérfizetés mellett bizonyos időre történt átengedése, haszonbérleti ügyletet képez. (P. dt. 87. sz.)

Tagositás alkalmából a közbirtokosság részére kihasitandó földilletmények kölcsönös felcserélése illetékmentes. (P. dt. 92. sz.)

[1]) A magy. kir. honvédség elhelyezése végett laktanyául átengedett helyiségek iránt kötött bérszerződések, ha a kérdéses helyiségek csakis a beszállásolási törvény szerint járó illetmények mellett lettek átengedve, a m. kir. honvédelmi ministernek a m. kir. pénzügyministerrel egyetértőleg 1870 január 29-én 2937. sz. a. kiadott körrendelete értelmében (R. T. 160. l.) bélyegmentesek.

21. tétel.

Bizonyitványok bélyegkötelesek:

a) mindazok, melyekre valamely nagyobb vagy csekélyebb illeték határozottan nem rovatott:

aa) ha államhatóságok vagy törvényhatóságok vagy állami közhivatalok által adatnak ki, az első ivtől 2 K.

bb) ha törvényhatósági joggal fel nem ruházott városok, községek, intézetek vagy magánszemélyek által állittatnak ki, ivenkint 1 K.

***Jegyzet.** Ezen határozatok értelmében a végrehajtási eljárásról szóló 1881: LX. t.-cz. 145. §-a által előirt adóbizonylatok, ha ezek kiállitására a kir. adóhivatalok vannak hivatva, 2 K — ha azok a községi (városi) elöljáróságok által kiállittatnak, 1 K bélyegilleték alá esnek. P. ü. minist. rend. 1882. »P. ü. K.« 27. sz. 606. l.*

b) cselédek, legények, inasok, napszámosok és általában a közönséges napszámot meg nem haladó keresetből élők részére szolgálatuk, magaviseletük, személyes tulajdonságaik és viszonyaik iránt — *ideértve az 1884: XVII. t.-cz. (ipartörvény) 104. és 108. §§-aiban jelzett esetekben kiállitandó bizonyitványokat is, (1884. évi 34025. sz. p. m. r.)*, ivenkint 30 f.

c) iskolai és tanulmányi bizonyitványok, melyek félév vagy évfolyam végén letett egy vagy több vizsga felől köztanintézetek által adatnak ki (kivételével az illetéki dijjegyzék 22. tételének *e), g), i)* betüi alatt elősorolt bizonyitványoknak és végleges bizonyitványoknak), továbbá az egyetemeken szokásos félévi leczkehallgatási bizonyitványok még akkor is, ha több tantárgy hallgatása az illető tanárok által igazoltatik, ivenkint 30 f.

Iskolai és tanulmányi bizonyitványok, melyekben több félévi vagy több egész évi vizsgák eredménye egyszerre tanusittatik anélkül, hogy végleges bizonyitványok volnának, ezen illeték alá annyiszor esnek, ahány félév vagy évi tanfolyam bennök foglaltatik; lásd különben »tanulók bejelentési könyvei« és »gymnasiumi bizonyitványok«;

Jegyzet. Az ipartörvény (1884 : XVII. t.-cz.) 67. §-ának határozatai alapján a tanonczok részére a tanviszony befejeztével az iparhatóság által kiállitandó bizonyitványok az a), bb) *pont értelmében ivenként 1 K bélyeggel látandók el. (34025/1884.)*

d) alkuszok kötlevelei, lásd ezeket;

e) kivonatok és bizonyitványok a telekkönyvekből, továbbá a birói letétek feljegyzéseiből, az illetéki dijjegyzék 63. tétele szerint ivenkint •2 K.

f) forditások hiteles tolmácsok által az első ivtől 2 K.

g) a közjegyzők által kiállitott bizonyitványok, lásd »közjegyzők«.

1. jegyzet. Az illeték mérvére nézve azon körülmény nincs befolyással, hogy a bizonyitványt két vagy több személy állitotta ki.

2. jegyzet. A községek által egyesek családi viszonyairól kiadott bizonyitványok rendszerint csak 1 koronás állandó bélyeggel látandók el. ha azonban a bennök igazolt születésnek, esketésnek vagy halálozásnak idejét is magukban foglalják és az anyakönyvvezető lelkész által is aláiratnak az anyakönyvi kivonatokra vonatkozó szabályok alá esnek. (1878. »Pénzügyi Közlöny« 797. lap.) [1]—[8])

Több személy egészségi állapotáról szóló bizonyitvány ivenkint csak egy korona bélyegilleték alá esik. (P. dt. 585. sz.)

22. tétel.

Bizonyitványok bélyegmentesek:

a) szegénységről általában feltétlenül illetékmentesek.

Ezek a bélyegköteles beadványokhoz is bélyegtelenül mellékelhetők;

b) azok, melyek valamely könyöradomány elnyerése, vagy kór-, szülő- vagy lelenczházba, általában keresetnélküli szegények ellátása s ezek gyermekeinek eltartása és nevelése végett fennálló jótékony intézetbe ingyen leendő felvétel iránt állittatnak ki, addig, mig más czélra nem használtatnak, feltételesen illetékmentesek;

c) lelenczeket ápolásba venni szándékozó személyek erkölcsiségéről, vagyoni viszonyairól vagy egészségi állapotáról

---

[1]) A járási szolgabirák, illetőleg a városi polgármesterek által a tenyésztési czélokra vásárolt lovaknak kedvezményes ár mellett leendő szállithatása czéljából kiállitott tenyészlószállitási igazolványok a 21. tét. *bb)* pontja alapján 1 koronás bélyegilleték alá esnek; ellenben azok az igazolványok, melyeket ugyanazok a lótenyésztői minőség igazolása czéljából csakis hivatalos ellenőrzésre adnak ki, s amelyek felmutatása alapján a szállitás alkalmával a most emlitett bélyegköteles igazolványok kiszolgáltatnak, a 79. tét. *c)* pontja értelmében bélyegmentesek. (1890. évi 122546. sz. p. m. k. 1891. évi D. K. 7. l.)

[2]) Az ily (*bb.* jegyzet) magánczélra szolgáló adóbizonylatok kiállitásáért a községi közegek által a szabályrendeletileg esetleg megállapitva levő dijak szedhetők. (1882. évi 29118. sz. belügymin. k. r. R. T. 745. l.) Az illetékkiszabás czéljából kiállitottakért azonban semmiféle dij nem szedhető. (1881. évi 31920. sz. belügym. r.)

[3]) A végrehajtási eljárásról szóló 1881 : LX. t.-cz. 145. §-a által előirt adóbizonylatok csak abban az esetben esnek 1 K bélyegilleték alá, ha azok törvényhatósági joggal fel nem ruházott városok. községek által adatnak ki. De ha ezek a bizonyitványok államhivatalok (adóhivatal) vagy törvényhatósági joggal felruházott városok által állittatnak ki, 2 K bélyeggel látandók el. (87271/1900. XI. 8. P. M., 1900. P. K. 882. l.)

[4]) Hivatalszolgák s ezekkel hasonló állásban levő egyének az Ill. dijj. 21. tét. *b)* pontja alatt felsoroltak közé nem tartoznak. (85049/1893. P. M.)

[5]) A telekkönyvi bejegyzések alapjául szolgáló s nem az állam hivatalos nyelvén szerkesztett okiratok hiteles magyar forditásban is csatolandók; ezek a forditások bélyegmentesek és »Telekkönyvi használatra« felirással látandók el. (947/1888. I. M. rend. 11. §., R. T. 182. l.) (Ill. dijj. 21. t. *f)* p.)

[6]) Telekkönyvi vizsgáról szóló bizonyitvány 2 K bélyeg alá esik. (2630/1870. I. M.)

[7]) Válóperekben a gyermektelenség vagy a gyermekek számának igazolására vonatkozó bizonyitványok, ha azok Fiume város és a törvényhatósági joggal felruházott többi városok polgármesterei, vagy a székesfőváros ker. elöljárói által állittatnak ki, 2 K-ás, ha pedig a rendezett tanácsu városok polgármesterei vagy községek elöljáróságai által állittatnak ki, 1 K-ás bélyegilleték alá tartoznak. (76263/99. belügymin. rend. R. T. 196.) (Ill. dijj. 21. t.)

[8]) A végrehajtási eljárásról szóló 1881 : LX. t.-cz. 145. §-a által előirt adóbizonylatok, ha ezek kiállitására a kir. adóhivatalok vannak hivatva, 2 koronás, s ha azok a községi (városi) elöljáróságok által állittatnak ki, 1 K-ás bélyegilleték alá esnek. (P. ü. minist. rendelet. 1882. »P. ü. K.« 27. sz. 606. lap.) (Ill. dijj. 21. t. *bb)* p. j.)

szóló bizonyitványok egyedül ezen czélra feltételesen illetékmentesek;

d) tartózkodási és lakási bizonyitványok, utlevél vagy illetőségi jegy elnyerése végett, csupán ezen használatra feltételesen illetékmentesek;

e) bizonyitványok az elemi vagy népiskolákban — *ideértve az iparos tanulók iskolái által kiállitott bizonyitványokat is (4060/81884.)* — ugyszintén a polgári és az alsó reáliskolában letett vizsgák felől, nemkülönben a népiskolai, felső népiskolai és polgári iskolai tanitó-képesség felől kiadott oklevelek feltétlenül illetékmentesek;

f) orvosi bizonyitványok, melyek által a tanulóknak az iskolából való elmaradása igazoltatik, egyedül ezen használatra feltételesen illetékmentesek;

g) a vallástani leczkehallgatás felől általában feltétlenül illetékmentesek;

h) a hitelemzőtan- és neveléstanból letett vizsgák felől hittanulók számára kiadott bizonyitványok feltétlenül illetékmentesek;

i) a jegyesek részére a vallási oktatás iránt kiállitott bizonyitványok feltétlenül illetékmentesek;

k) az egyik vallásfelekezetről a másikra való átlépés bejelentését tanusitó bizonyitványok feltétlenül illetékmentesek;

l) a himlőoltási bizonyitványok feltétlenül illetékmentesek;

m) melyek egészségi tekintetekből valamely hatóság vagy hivatal által hivatalos használat végett kivántatnak, azon használatnál, mely végett benyujtandók, feltételesen illetékmentesek;

n) melyeket azok tartoznak előmutatni, kik az államtól vagy községtől, köz- vagy magánnyugdij- vagy jótékony intézetektől bármi néven nevezendő tartási járadékot vagy könyöradományt huznak, azon körülmények igazolása felől, melyektől az élvezet járandósága feltételeztetik, ezen használatra feltételesen illetékmentesek;

o) életbizonyitványok az államkötvények kamatainak felvétele végett, ezen használatra feltételesen illetékmentesek;

p) a misemondás kötelességének teljesitéséről szóló bizonyitványok, melyek a végből állittatnak ki, hogy ezek alapján az ebbeli járadék kiszolgáltassék, feltétlenül illetékmentesek;

q) melyekkel a közhatóságok vagy községek, amennyiben közügyeket kezelnek, számadásaikat felszerelni tartoznak, feltétlenül illetékmentesek;

r) oly záradékok, melyek különös szabályok alapján ellenőrzés vagy hitelesités tekintetéből egyes okiratokra hivatalosan vezetendők, feltétlenül illetékmentesek;

s) oly bizonyitványok, melyek a hatóságok vagy községek vagy közintézetek számára tett szerződésszerü szolgáltatásokról szóló számlákra vagy ellennyugtákra a szolgáltatás minősége, vagy a szerződés feltételeinek teljesitése felől a végett állittatnak ki, hogy a vállalkozók követeléseik kielégitéséhez juthassanak, ha ezen bizonyitványok nem más, mint az emlitett czélra használtatnak, feltételesen illetékmentesek;

t) mérlegjegyek feltételesen illetékmentesek, amig mint mellékletek biról vagy más hivatalos használat alá nem vétetnek;

u) kivonatok a keresztelési, születési, esketési és halotti anyakönyvekből vagy az ebbeli bizonyitványok (családi értesitők), melyek külföldi hatóságok által, államkövetség utján, viszonos eljárás mellett kivántatnak, addig, mig a külföldön használtatnak, feltételesen illetékmentesek;

melyek a katonai (honvédségi) kötelezettség alóli felmentés czéljából vagy a törvényes okok beállta miatt szolgálatból leendő elbocsátás végett benyujtott kérvények, avagy a szabadságolt katonák nősülési engedélyeinek kieszközlésére irányult folyamodványokhoz, vagy a katonai nyilvántartás czéljából teendő bejelentésekhez csatoltatnak; (84874/91. P. M., P. K. 619. l., R. T. 1653. l.);

melyek a kir. törvényszékek és birósá-

goknak, gyámhatóságoknak, vagy az 1894. évi XVI. t.-cz. 27. §-a alapján eljáró kir. közjegyzőknek vagy gyámhatósági közegeknek, végre községi jegyzőknek (de utóbbiaknál csak amennyiben az 1894 : XVI. t.-cz. 19. §-a alapján és csupán kiskoruak születésére nézve kéretnek) megkeresése folytán hivatalból és hivatalos czélra kiállittatnak addig, mig a mondott hivatalos czélra használtatnak, feltételesen illetékmentesek (1878. évi P. K. 794. lap és 1879. évi P. K. 644. l.);

melyek az illetőségi, rendőri s egyéb közigazgatási ügyek tárgyalásánál hivatalból szükségeltetnek és az alispán, polgármester vagy szolgabiró részéről hivatalos megkeresés utján beszereztetnek; *melyek a pénzügyi hatóságok és illetékkiszabással megbizott hivatalok által hivatalos czélokra bekivántatnak (1883. évi P. K. 23. sz. 426. lap),* feltételesen illetékmentesek;

Azokat az anyakönyvi kivonatokat, melyek a családi összeköttetés igazolására szükségesek s melyeket a hagyatéktárgyalást vezető kir. közjegyző hivatalból tartozik beszerezni, továbbá a hagyatéki ügy elintézéséhez szükséges s a közjegyző által hivatalból beszerzendő elöljárósági bizonyitványokat az anyakönyvvezetők, illetőleg az elöljáróság, a kir. közjegyző hivatalos megkeresésére haladéktalanul kötelesek kiállitani, még pedig az érdekelt fél igazolt szegénysége esetében dijtalanul és bélyegmentesen. (43194/95. Ig. min. rend. 73. §.)

A házasságkötés czéljából kiállitott anyakönyvi kivonatok bélyegmentesek. (1894. évi XXXIII. t.-cz. 50. §.)

Az érdekeltek igazolt szegénysége esetén, valamint hivatalok megkeresésére közérdekben az anyakönyvi kivonatok és egyéb bizonylatok dijtalanul állittatnak ki. (1894. évi XXX. t.-cz. 33. §.)

A polgári tisztviselő köteles a házasság megkötéséről a házasfeleknek bélyeg- és dijmentes tanusitványt azonnal kiszolgáltatni. (1894 : XXXIII. t.-cz. 62. §.)

Az anyakönyvvezető által a halotti anyakönyvbe történt bejegyzésről csupán a temetés kieszközlésénél való használatra kiadott rövid tanusitvány bélyegmentes. (60000—1895. belügymin. ut. 72. §.)

A telekkönyvi betétek szerkesztésére vonatkozó eljárásban a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése czéljából kivánt anyakönyvi kivonatok bélyegmentesek. (1892 : XXIX. t.-cz. 13. §.)

Jegyzet. Az anyakönyvvezetők a bélyegmentesen kiadott kivonatokra vagy bizonyitványokra a czélt, melyre azokat kiszolgáltatják, a hivatalos megkeresés számának idézése mellett, mindig pontosan rávezetni tartoznak, és a megkereső hatóságok kötelesek a hivatalos czélra kivánt anyakönyv-kivonatokat (családi értesitőket), melyek a feleknek semmi szin alatt sem adandók ki, mindig saját irattárukban megőrizni.

v) külföldön kiállitott bizonyitványok, ha különben is jelen tétel kivételei alá nem esnek, mig hivatalosan nem használtatnak, feltétlenül illetékmentesek;

x) a vándor- és szolgálati könyvekbe hivatalosan bejegyzett szolgálati és magaviseleti bizonyitványok feltételesen illetékmentesek;

y) a szarvasmarhákról és más kérődző állatokról törvény által kiadatni rendelt egészségi bizonyitványok, ugyszintén oly bizonyitványok is, melyek bélyegzett kincstári ürlapon kiállitott marhaleveleknél azoknak hátlapjára a végett rávezetendők, hogy a marha iránti tulajdonjognak a vevőre átruházása igazoltassék (1875 : XXV. t.-cz. 17. §.);

z) orvosi bizonyitványok, melyek a szolgálatra behivott tartalékos vagy szabadságolt katonák és honvédek betegségének igazolása végett kivántatnak (32863/1876. p. min. rend.); v. ö. 14. t. *tt)* pont);

aa) bizonyitványok, melyek a községi elöljáróság által a szolgálatba lépni szándékozó egyének részére a szolgabirák hivatalos használatára a czélból állittatnak ki, hogy azok alapján a cselédkönyvek törvényszerü kiállitása lehetővé tétessék (47238/1877. p. min. rend.);

bb) tenyésztési jutalmak kieszközlése czéljából a ló tulajdonosa által beszolgáltatandó bizonyitványok, amelyekben azon-

ban a kiállitás czéljának és azon személy megnevezésének, kinek részére a bizonyitvány kiállittatott, fel kell jegyeztetni;

cc) a telekkönyvi hatóságok által az 1881. évi LX. t.-cz. 180. §-a értelmében az ingatlan vevőjének kiadandó vételi bizonyitványok (1883. P. K. 695. lap).

Jegyzet. A feltételesen mentes bizonyitványok, ha rájok nézve az illetékfizetési kötelezettség beáll, a bizonyitványoktól általában járó bélyegilleték alá esnek.

B i z o n y l a t o k a végrehajtási bekeblezésről ivenkint 2 K

B i z t o s i t á s i j e g y e k és szerződések, lásd »Szerencsekötések«.

B i z t o s i t é k i o k i r a t (cautio) a biztositéki összeg szerint II. fok.

B i z t o s i t é k visszavételét tanusitó bizonyitványok ivenkint 1 K

Jegyzet. Készpénzben letett és a biztositó javára kamatozó biztositékok visszavételét tanusitó bizonyitványok, mint vétbizonyitványok a pénzösszeg értéke szerint II. fok.

B i z t o s i t ó i n t é z e t e k, l. »Társulatok«.[1–4])

[1]) Oly anyakönyvi kivonatok, melyek a kir. törvényszék és biróságoknak, gyámhatóságoknak megkeresése folytán hivatalból és hivatalos czélra állittatnak ki, addig, mig a mondott hivatalos czélra használtatnak, feltételesen illetékmentesek. (1878. évi P. K. 794. lap és 1879. évi P. K. 644. lap.) (Ill. dijj. 22. t. *u)* p.)

[2]) Egyházi házasságkötés igazolására szolgáló lelkészi bizonylatok 1895 október 1 óta kizárólag az egyházi ténykedéseknek, illetve a vallási kötelezettség teljesitésének igazolására szolgálván, tehát egyedül vallási czélokból állittatván ki: azokat az ill. dijj. 22. t. *g), h)* és *i)* p. sz. határozmányok szellemében a feltételes bélyegmentesség illeti meg. E bizonylatokon a kiállitás czélját feltünően fel kell jegyezni. (91488/1895. P. M. 1896. P. K. 85. l.)

[3]) Közjegyzői biztositékot bemutató jelentés a beadványi 1 K bélyegen felül az Ill. dijj. 22. t. sz. II. fok. bélyegilletékkel látandó el. (15213/1894. I. M.)

[4]) Az 1874 : XXXV. t.-cz. 103. §-ában emlitett tanusitványokról felvett jegyzőkönyvek bélyegmentesek. (Ill. dijj. 65. t. *e)* p.)

Oly gyermekek születésének bejegyzése alkalmával, kik még megkeresztelve nincsenek, az anyakönyvvezető a keresztelésnél leendő felmutatás czéljából, a szülők és a gyermekek utónevét tartalmazó bélyegmentes tanusitványt ad. (60000/1895. belügymin. ut. 56. §., R. T. 452. lap.)

23. tétel.

Boritékivek azaz azon boritékok, melyeken csupán a beadvány felzete foglaltatik, a beadvány alkatrészeinek tekintendők, s ugy bélyegkötelesek, mint a beadvány minden ivei, lásd különben »ivek«.

B u t o r k á r p ó t l á s fejében a tisztviselők áthelyezése alkalmával általuk felvett összegekről kiállitott nyugták a felvett összeghez képest II. fok.

B ü n v á d i eljárásban — *ide értve az 1884 : XVII. t.-czikkbe iktatott ipartörvényben jelzett kihágási ügyeket is (34025—1884.)* — a beadványok és ezek mellékletei bélyegmentesek (illetéki dijjegyzék 14. tétel *i)* és *l)* betüje).

C s a l á d i é r t e s i t ő k, lásd »anyakönyvi kivonatok«.

C s e l é d e k magaviseletéről, szolgálati idejéről, személyes tulajdonairól és viszonyairól kiadott bizonyitványok ivenkint 30 f.

U t l e v e l e k azok részére, minden utlevéltől 30 f.

C s e l é d b é r - k ö v e t e l é s e k iránti keresetek, jegyzőkönyvek és határozatok, ha az eljárás az 1876 : XIII. t.-cz. értelmében a rendőri ügyekkel megbizott közigazgatási hatóság előtt folyik, mentesek, de birói eljárásnál bélyegkötelesek. (37307/1876. és 33365—1878.)

C s e l é d k ö n y v e k darabja 30 f.

C s e l e k v ő és s z e n v e d ő á l l a p o t kimutatása a vagyon átadásánál ivenkint 1 K.

Csendháboritás miatt folyamatba tett kihágási ügyben benyujtott felebbezések bélyegmentesek. (P. dt. 538. sz.)

24. tétel.

Csereszerződések, melyek által valamely tárgy egy másikért átengedtetik.

A) Az okirat:

a) ha a kölcsönösen kicserélt tárgyak ingók, érték szerint III. fok.

b) ha a kölcsönösen kicserélt javak ingatlanok, vagy azok egyike ingatlan ivenkint 1 K.

B) A jogügylet az *A) b)* alatti esetben érték szerint $4^{3}/_{10}\%$

1. jegyzet. Ha a kölcsönös csere tárgyai értékben hasonlók, ugy az illeték mindegyik cseretárgy fele értéke szerint szabandó meg; ha az egyik fél által cserébe adott tárgy a másik fél által cserélt tárgynál csekélyebb:

a) ugy a kisebb értékü tárgy értékének fele;

b) a nagyobb értékü tárgy egész értékéből az *a)* alatt már tekintetbe vett összeg levonása után fennmaradó részösszeg veendő az illeték megszabásának alapjául.

2. jegyzet. Mennyiben van a csere tárgyát képező ingatlanok egyikére vagy mindkettejére nézve illeték-leengedésnek helye, a »vagyonátruházások« czimü tételnek *C)* betüje alatt van meghatározva.

3. jegyzet. Midőn a csereszerződés tárgyát képező ingatlanok közül az egyik a magyar, a másik ellenben az osztrák állam területén fekszik, a jelen tétel *B)* betüje szerint járó százalékos illeték [az ingatlanok mindegyikére eső hányadrész tekintetében] azon pénzügyi kerületben szabandó meg, melyben az ingatlan fekszik. *(A zárjelben [ ] lett szavak az 1889 : 46. t.-cz. 4. §.* b) *pontja folytán hatályon kivül.)*

Az okirattól járó állandó bélyegilleték, valamint az okiratban netán foglalt egyéb kikötmények után fizetendő fokozatos illeték tekintetében az 1899 : XLVI. t.-cz. 1—4. §§-ai irányadók.

4. jegyzet. Oly csereszerződések, melyek a Horvát-Szlavonországokkal egyesitett határőrvidéken valamely határőri házközösséghez tartozó ingatlant egészben vagy részben szabad rendelkezés alá eső tulajdonná változtatnak és az 1882 : XL. t.-cz. hatályba léptét követő 3 év alatt köttetnek, ha a szerző fél az eddigi házközösséghez tartozó egyén: bélyeg- és illetékmentesek; ha pedig a szerző fél a házközösséghez nem tartozik, ugy az ily szerződésektől, a fentérintett 3 év alatt a törvény szerint járó bélyeg és közvetlen illetékeknek csak fele fizetendő. (1882 : XL. t.-cz. 4. §.)

Csőd:

A csődtörvényről szóló 1881 : XVII. t.-cz. rendelései által szabályozott csődeljárás folyamán lerovandó bélyegek és illetékek iránt a magyar állam azon területén, melyre nézve az idézett csődtörvény érvényes, következő szabályok mérvadók:

1. A csődeljárásban hozott határozatok ellen a csődtörvény 78. §-a alapján igénybe vehető felfolyamodás eseteiben az illetéki díjjegyzék 13. tétel 14. pontja alatti határozatok alkalmazandók.

2. A csődtörvény 81. §-a szerint a csődbiztos rendelkezései ellen megengedett előterjesztések mint egyszerü peres beadványok az illet. díj. 13. tétel I. pontja alatt meghatározott 40 f, illetőleg 1 K bélyegilleték alá esnek és a csőd nyitása végett benyujtott kérvény (csődtörvény 82., 84. §§-ai), valamint a hitelezőknek a követelések bejelentéseit tárgyazó beadványai, s általában az eljárás folyamában a hitelezők részéről benyujtott minden egyéb beadvány, avagy azoknak jegyzőkönyvbe vett nyilatkozatai is ugyanazon határozatok szerint bélyegzendők.

3. A csődtömeg értékesitése czéljából (158. §.) a törvénykezési rendtartás értelmében eszközölt vagyoneladásról felvett jegyzőkönyvek az ill. díj. 7. tételének »Árverési jegyzőkönyvek« vezérszava alatt foglalt határozatok alá esnek.

4. A csődtörvény 135., illetőleg 143. §-a szerint a felszámolási tárgyalásról felveendő jegyzőkönyv után az ill. díj. 52. tét. B) *I. 1. pontjának határozmányai szerint járó 40 fillér, illetőleg 1 K bélyegilleték tekintettel arra, hogy a jegyzőkönyvben minden egyes bejelentett követelésre nézve a tárgyalás eredménye bejegyeztetik, minden egyes hitelező, illetőleg meghatalmazottja által külön-külön akként rovandó le, hogy a tárgyalás alkalmával a csődbiztosnak átadott bélyegjegyek a tárgyalási jegyzőkönyvre felragasztatnak és az illetékszabályok 42. §-a értelmében felülbélyegeztetnek. A csődbiztos köteles azon hitelezők, illetőleg meghatalmazottjaiknak neveit, akik a jegyzőkönyvi bélyeget benyujtani, illetőleg a tárgyalási jegyzőkönyv berekesztéseig pótolni elmulasztották, a jegyzőkönyvön kitüntetni s egyszersmind a hivatalos leletek felvétele iránt is intézkedni.*

5. Ugyanazon határozatok szerint a felosztási terv ellen beadott észrevételek tárgyalásáról a csődtörvény 186. §-ának rendeléseihez képest felveendő jegyzőkönyv után is a 40 f, illetőleg 1 K bélyegilleték minden

hitelező által, aki a felosztási tervezetet kifogásolta, külön-külön lerovandó, a csődtörvény 188. §-a szerint a jegyzőkönyvbe vett nyilatkozatok azonban nem képezik külön illeték tárgyát.

6. A csődtörvény 141. §-a értelmében a hitelezők kivánságára kiszolgáltatott hiteles jegyzőkönyvi kivonatok az illet. dijj. 63. tét. alatt meghatározott 2 K bélyeggel látandók el.

A hitelezőknek visszaadott eredeti okiratokra a megállapitott összeg és járulékai, nemkülönben az osztályozás kitüntetése végett a csődbiztos által irt feljegyzések azonban mint egyszerü hivatalos értesitvények nem tárgyai az illetéknek.

Ugyszintén illetékmentesek azon jegyzőkönyvi kivonatok is, melyeket a csődbiztos a perre utasitott hitelezőknek a csődtörvény 147. §-a alapján kiállitani tartozik.

7. A felszámolási tárgyalásnál, a valódiság tekintetében megtámadott követelések érvényesitésére, a csődtörvény 145. §-a értelmében meginditott külön perben hozott jogérvényes birói határozatok után az illet. dijj. 48. tétel C—D) a) *pontjai szerint járó illeték lerovandó.*

Ugyanazon illetéknek vannak alávetve azon birói határozatok is, melyek a tömeg hitelezői részéről, továbbá azok részéről, kiket visszakövetelési vagy külön kielégitési jog illet, igényeiknek érvényesitése végett a csődtörvény 152. §-a értelmében a tömeggondnok ellen intézett külön perekben hozatnak; a fizetési kötelezettségre nézve azonban, tekintettel a gondnokot megillető személyes mentességre, az illetéki szabályok 11. §-ának rendelései irányadók.

8. A felszámolási tárgyalásnál az osztályozás tekintetében megtámadott követelések érvényesitésére a csődtörvény 145. §-a értelmében meginditott külön perekben hozott első folyamodásu birói határozatok, mint közben eső peres kérdésekben hozott birói határozatok után az illet. dijj. 48. tétel B) *pontjának rendelkezései szerint 2 K, illetőleg 5 K jár (mely illeték egyik fele a felperest, másik fele pedig a beperelt hitelezőt terheli: ha azonban a per a tömeggondnok ellen van intézve, az esetben az állandó bélyegilleték az illetéki szabályok 11. §-ának rendelkezéseihez képest rovandó le).*

9. Az előző 7. és 8. pontokban emlitett külön perekben hozott birói határozatok után járó illetéket a perre utasitott hitelező oly esetben, midőn a követelés a csődtörvény 251. §-a alapján társasági csődtömegen kivül a társasági tagok külön csődtömegei ellen is bejelentetett, csak egyszer és pedig a társasági csődtömeg ellen lefolytatott perben tartozik leróni.

10. A csődtörvény 220. §-ának határozatai szerint a csődbiróság által birói egyezség alakjában az összes érdekletteknek kézbesitendő jogérvényes jóváhagyott egyezség az illet. dijj. 83. tét. rendelkezései alá esik (melyeknek értelmében az egyezség megállapodásai szerint, a közadós által az egyes hitelezőknek fizetendő összegek sommája után a II. fok. szerinti illeték lerovandó).

(Ezen illetéket, mely a csődbiróság részéről az illetékkiszabási (most adó-) *hivatallal hiteles másolatban közlendő egyezség alapján kiszabás utján megállapittatik, a kézbesitett fizetési meghagyásban előirt teljes összegben, első sorban a közadós tartozik fizetni, önként értetvén, hogy a közadós, amennyiben a kényszeregyezségben az ellenkező ki nem köttetett, az illetéki szabályok 95. §-ában kimondott egyetemleges fizetési kötelezettségnél fogva jogositva lesz, az illeték felét, hitelezőknek a kényszeregyezség értelmében járó követelésekből, azok arányában, a követelések kiegyenlitésekor levonásba hozni.)*

11. A csődtörvény rendelései szerint, magára a csődeljárásra vonatkozólag hozott határozatok az illet. dijj. 49. tét. rendelkezései értelmében illetékmentesek, megjegyeztetvén, hogy miután az uj csődtörvény intézkedései szerint valódisági és osztályozási itéletek Magyarországon nem hozatnak, az ezen törvény alapján tárgyalt csődperekre az illet. dijj. 48. tétel A) e) D) e) *határozmányai már nem jöhetnek alkalmazásba.*

12. Az előző pontokban nem emlitett tárgyalási jegyzőkönyvek, iratok és hivatalos kiadványok, minthogy ezek a csődtömeg kezelésére, illetőleg az evvel kapcsolatos eljárásra vonatkoznak, az illet. dijj. 85. tét. 10. pontja szerint nem tárgyai az illetéknek; önként értetik azonban, hogy ezen mentesség a tömeggondnok és a hitelezők választmánya által felperesként folytatott cselekvő perekre, valamint a csődtömeget illetőleg más személyekkel kötött jogügyletekre nem terjed ki. (P. ü. m. rendelet, 1882. P. ü. Közl. 19. sz. 250. lap.) (V. ö. 85. tét. 10. pont.)

Csőd alá került vagy vagyonbukott nem élvez illetékmentességet.

Csődelállási nyilatkozatok, ivenkint 1 K.

Csődkövetelések valódisága iránt a csődbiróság által hozott itéletek — *(a magyar állam azon területén, melyre az 1881. évi XVII. törvényczikkbe iktatott csődtörvény érvénye nem terjed ki)* — lásd 48. tételt.

Csődtömeggondnok és perügyelő, valamint a hitelezők választmánya személyes mentességére nézve lásd »személyes mentességek«.

Chequek, lásd »kereskedelmi és iparügyletek«.

Czimerek megváltoztatását vagy czimerlevelek kiállitását kérő folyamodványok (v. ö. 13. tét. IV. 5. pt.) az 1-ső ivtől 10 K.

Czimerlevelek, mint hivatalos kiadványok, nem tárgyai az illetéknek.

Czimvezetésre jogositottaknak a váltótörvényszéki czégjegyzékbe leendő bejegyeztetése iránti kérvények, lásd a 13. tétel 16. pontját.[1—4])

Csereszerződések illetékezésénél az illetéki dijjegyzék 24. tétel *B)* pont 1. jegyzet *a), b)* pontjai akkor is alkalmazandók, midőn a csereszerződés tárgyát képező ingatlanok közül az egyik a magyar, a másik ellenben az osztrák állam területén fekszik. (P. dt. 393. sz.)

Csődnyitás iránt benyujtott kérvény, daczára annak, hogy az ily kérvény folytán a csődeljárás elrendelése esetében hirdetmény bocsátandó ki, nem az ill. dijj. 13. tétel IV. 9. pontjában megállapitott 1 frtos, hanem az ill. dijj. 24. t. »csőd« vezérszó alatt foglalt rendelkezések 2. pontja értelmében, a behajtani czélzott követelés összegéhez képest 20, esetleg 50 kros bélyeggel látandó el. (P. dt. 36. sz.)

A csődtömeggondnoknak a csődbirósághoz a csődtörvény 260. §-a alapján intézett oly beadványa, melyben a szövetkezeti tagokra kivetett járulékokat az egyes szövetkezeti tagoktól végrehajtás utján behajtatni vagy a végrehajtásnak hivatalból leendő foganatositását elrendelni kéri: bélyegmentes. (P. dt. 288. sz.)

A csődtömeg ellen elrendelt zálogjogi előjegyzés érvénytelenitése iránt a csődtömeggondnok részéről benyujtott felfolyamodás bélyegmentes. (P. dt. 499. sz.)

---

[1]) A csődfelszámolási jegyzőkönyv bélyege ugy is leróható, hogy a bélyegek már a csődbejelentési kérvényhez csatolva (de nem arra ragasztva) szolgáltatnak be, amely bélyegek a felszámolásig elnöki letétben őriztetnek. A bélyegilletéknek ily módon való lerovása esetén azonban a csődbejelentés küllapján szembetünően kiteendő: »— kros csődfelszámolási jegyzőkönyvi bélyeg mellékeltetett.« (1890. évi 67615. sz. p. m. k. P. K. 538. R. T. 1286. lap.)

[2]) A csődleltárak is, mint a csődtömeg kezelésére vonatkozó iratok bélyegmentesek. (1885. évi 41909. sz. p. m. k. P. K. 356. lap.)

[3]) A »Csőd« vezérszó alatt a 8-ik és 10-ik pontnak zárjel közt felvett részei az 1894: XXVI. t.-cz. 10., illetve 25—28. §§-ai folytán hatályukat vesztették. Ehhez képest: *a)* a 8. pontban emlitett határozati bélyegilletéket az 1894: XXVI. t.-cz. 10. §-a értelmében a felperes tartozik leróvni. Az egyezségi illetékre pedig az 1894: XXVI. t.-cz. rendelkezései irányadók.

[4]) A m. kir. igazságügyministernek a m. kir. pénzügyministerrel egyetértőleg 1885. évi 28848. sz. a. (P. K. 356. R. T. 671. l.) kiadott körrendelete szerint a csődválasztmánynak a csődvagyon ajánlat utján való eladására vonatkozó jegyzőkönyvei azon esetben, ha a csődvagyon értékesitése foganatosittatik, mint a csődválasztmány és a szerző fél közt ingók iránt létrejött adásvételi szerződésről szóló okiratok, az illetéki dijjegyzék 1. tét. *A), a)* pontja alatt megállapitott III. fok. szerinti illeték alá esnek; a szerződés nem létesitése esetében pedig ezen jegyzőkönyvek bélyegmentesek.

25. tétel.

Dohány. Bejelentések a dohánynak saját használatra való termelhetéseért, vagy az ebbeli bejelentésekre hozott végzések elleni felfolyamodások feltétlenül illetékmentesek.

Kérvények külföldre való dohánytermelésnek engedélyezéseért, bármily alakban szerkesztve, minden kérelmező részéről 2 K.

Kérvények dohánynyal való kereskedelem engedélyezéseért az 1-ső ivtől 2 K.

Kérvények rendkivüli dohányelőlegért, ivenkint 1 K.

Kérvények a kincstár számára való dohánytermelés engedélyezéseért, bármily alakban adassanak azok elő, valamint az ezen kérvényekre hozott végzések elleni felfolyamodványok, és általában minden beadvány, mely a termesztett dohánynak ellenőrzésére, vagy a kincstár részére köteles beszállitására, ugyszintén a rendes előlegek vagy egyéb fizetések utalványozására vonatkozik, továbbá vétbizonyitványok minden oly dohányért járó bárminemü fizetésekről, mely a dohányjövedéki szabályok szerint a meghatározott beváltási áron a kincstár számára beszállitandó, feltétlenül illetékmentesek.

Dohány- és bélyegárusok beadványai jövedéki ügyekben feltétlenül illetékmentesek.

Ugyanezeknek kötelezvényei, melyeket a hitelbe átvett dohányanyag értékének biztositására kiállitanak, érték szerint II. fok.

Dohány- vagy bélyegjegyárulhatási jogositványt kérő folyamodások, az 1-ső ivtől 2 K.

Az ebbeli jogositvány az 1-ső ivtől 2 K.

Ha azonban a jogositvány valakinek hivatalból megadatik, ez illetékmentes.

Egészségi bizonylatok mint bizonyitványok.

Egyenértéke az illetéknek, l. a 95. tétel *D.* betüjét.

26. tétel.

Egyezkedések, melyek közadók vagy községi adók lerovása iránt a kincstár és az illető községek vagy egyes adókötelezettek közt köttetnek, feltétlenül illetékmentesek.

Egyezmények, a hitelezők és adós, vagy egy harmadik személy között, ki a hitelezők kielégitését átvállalja, melyeknél fogva a hitelezők a közadósnak a tartozások egy részét elengedik és a maradványösszeg kifizetésével megelégesznek, a kifizetendő összeg értéke szerint II. fok.

27. tétel.

Egyezségek:

a) ha az egyezség tárgya meg nem becsülhető, ivenkint 1 K.

b) ha azok által valamely ingatlan dolog tulajdona vagy birlalása egyik félről a másikra átruháztatik, az okirattól szintén 1 K.

Az egyezségi jogügylettől pedig, az érték szerint $4^3/_{10}$%.

c) más esetekben:

aa) ha az egyezség valamely jogról viszteher melletti lemondást tartalmaz, a viszteher értéke szerint III. fok.:

bb) minden egyéb esetekben, az egyezményi összeg szerint II. fok.

Jegyzet. A biróság előtt a per folyamában kötött egyezségekre nézve, lásd »perbeli egyezségek« czimü tételt, *örökösök között kötött osztály-egyezségekre nézve pedig lásd »elkülönitési okiratok« és »örökösödési osztályok« czimü tételeket.*

Egyezségről szóló értesitések biróságiak, ha ezekben a biróság előtti egyezség tartalma benfoglaltatik, ivenkint 2 K.

ha azonban az egyezség tárgya 100 K értéket meg nem halad, szintén 1 K.

Egyletek, lásd »társulatok«.

Eladási megbizások, azaz oly szerződések, melyek által valakinek ingóságok bizonyos áron oly feltétel alatt adatnak át, hogy az átvevő meghatá-

rozott idő alatt vagy a megállapitott vételárt küldje meg, vagy az ingóságot adja vissza, a kikötött vételár szerint III. fok. [1])

Peres felek által perbeszüntetés iránt benyujtott közös kérvény nem tekintendő peregyezségnek, hanem oly elállási nyilatkozatnak, amely ivenkint 50, illetve 20 kr. bélyegilleték alá esik. (P. dt. 28. sz.)

Midőn az ingatlan tulajdonosa ingatlanát meghatározott értékben egy harmadik személyre azért ruházza át, mert a harmadik személy az átruházó helyett adósságot fizetett, illetve vállalt magára: ettől a jogügylettől járó 4·3 %-tóli illeték nem a kifizetett adósság összege, hanem az ingatlan értéke után szabandó ki. (P. dt. 446. sz.)

Ügyvédi panaszügyben létrejött egyezség, mint perenkivüli egyezség illetékezendő. (P. dt. 515. sz.)

28. tétel.

Elállási nyilatkozatok a peres eljárásban, ivenkint 1 K.

Ha pedig a per tárgya 100 K-t meg nem halad, ivenkint 40 f;

kisebb polgári peres ügyekben a 13. tétel I. 1. és 2. pontjaiban foglalt határozmányok irányadók.

Jegyzet. Ha a peres eljárásban az alperesnek beismerése folytán a további eljárás, mielőtt a főügyben itélet hozatott volna, megszüntettetik, akkor a biróság ezen perletételről az adó- (a fővárosban a k. d. és illetékszabási) hivatalt értesiteni tartozik, mely a perbeli egyezségekre meghatározott szabályok szerint fog eljárni.

Elbocsátási beadványok ivenkint 1 K.

Elbocsátási okiratok.

Ha magánszolgálatban volt személyek szolgálati viszonyainak megszüntetését tárgyazzák, mint bizonyitványok feltétlenül illetékmentesek.

29. tétel.

Élelmezési szerződések, bizonyos személynek kötelezettség szerinti eltartását illetőleg a tartási összeg értéke szerint II. fok.

Amennyiben azonban valaki bizonyos személyek eltartását minden kötelezettség nélkül elvállalja, ugy, mint járadék ajándékozása.

Elemi iskolai bizonyitványok feltétlenül illetékmentesek.

Elemi károk; nyugtatványok azok megtéritésétől feltétlenül illetékmentesek;

biztositások azok ellen, lásd »szerencsekötések«; beadványok, melyekben azok következtében az adónak leszállitása vagy törlése kéretik, lásd »beadványok mentesek« 14. tétel *p)* betüjét. Az e czélra szükséges okiratok, lásd »okiratok mentesek« 79. tétel *e)* betüjét.

Életbiztositás, lásd »szerencsekötések«.

Életjáradéki szerződések, lásd »szerencsekötések« 86. tétel *F.* betüjét.

Elfogadása az ajánlatoknak, mint okirat.

Elismervények, amennyiben azok alatt vétbizonyitványok értetnek, mint ezek.

30. tétel.

Elkülönitési okiratok vagy jegyzőkönyvek, melyek által két vagy több fél közös vagyona állagára vagy használatára nézve elválasztatik, anélkül, hogy azáltal azok közt vagy harmadik személyre vagyonátruházás létesittetnék, ivenkint 1 K.

Ha azonban az egyik fél a közös vagyon tárgyaiból saját illetőségén tul visszteherrel vagy ajándékozás utján többet vesz át, ezen többletre nézve uj vagyonátruházás jön létre, mely a jogczim minőségéhez képest illeték alá esik. (V. ö. 81. tét.)

Jegyzet. Örökösödési osztályegyezségek után, ha ezek a hagyatéki tárgyalási jegyzőkönyvekben foglaltatnak, a jegyzőkönyvi rendes bélyegen kivül nem jár külön okirati bélyegilleték. (1883. évi 38.933. sz. p. ü. minist. rendelet.)

---

[1]) Az ipartörvény 176. §-ában jelzett surlódások iránt felvett jegyzőkönyvekben létrejött egyezségek külön illeték tárgyát nem képezik. (59809/1885. P. M. sz. körrend. P. K. 651. R. I. 1244. l.)

E l l á t á s i i n t é z e t e k, lásd *»társaságok« czimü tétel V. pontját.*

E l l e n n y u g t á k, lásd »okiratok mentesek« 79. tétel *a)* betüjét.

E l l e n ő r z é s i s z e m l é k. Tartalékos és szabadságolt katonai személyeknek az azokról való elmaradást igazoló beadványaik lásd »beadványok« 13. tétel III.

E l ő f i z e t é s i j e g y e k, elismervények, ivek feltételesen illetékmentesek, mig biróság előtt nem használtatnak.

E l ő j e g y z é s i g a z o l á s a i r á n t i n y i l a t k o z a t, lásd »bekebelezési engedélyek«.

E l ő j e g y z é s e bizonyos jognak a telekkönyvekbe, lásd »bejegyzések«.

Az ezekérti folyamodványok, lásd beadványok 13. tételének 15. pontját.

Illeték nem jár olyan nyilatkozat után, amelyben osztályos örökösök a nevükre tévesen bekebelezett ingatlanokat kölcsönösen átcserélik azért, hogy az osztályegyezségben foglalt megállapodás létesüljön. (P. dt. 65. sz.)

A közkereseti társaság feloszlása alkalmából kiállitott okirattól az ill. dijj. 30. tétele szerint állapitandó meg az illeték. (P. dt. 337. sz.)

31. tétel.

Előlegezési, fogyasztási és más segélyzőegyletek beadványaik, mellékleteik és okirataik tekintetében nem részesülnek illetékmentességben.

Az ily egyletek könyvei- és okirataira nézve lásd »társaságok«.

E l ő l e g e z é s e k az állami vagy más értékpapirokra vagy árukra lásd »kölcsönszerződések« 64. tétel első pontját.

E l ő l e g e z é s i n y u g t á k, azaz nyugták oly előlegekről, melyek kölcsönképen, visszafizetés mellett adatnak az értékhez képest II. fok., — oly előlegekről, melyek hivatalos személyeknek számadás terhe mellett adatnak feltétlenül illetékmentesek.

E l ő t t e m e z é s e k feltétlenül illetékmentesek.

E l s ő b b s é g i k ö t v é n y e k *s ezek szelvényei után járó illetékre nézve lásd illetéki dijjegyzék 64. tét. 2 b) pontját. (1884. évi 9155. sz. p. ü. min. rendelet.)*

E l s ő s é g i jog átengedése felőli okiratok, ha a jogügylet visszteher mellett történik, lásd »engedmények« 32. *g)*, ha pedig ingyen történt az átengedés. ivenkint 1 K.

E l s ő s é g i j o g i r á n t i k e r e s e t e k ivenkint 1 K;

ha azonban a peres tárgy értéke 100 K-t meg nem halad, ivenkint 40 f.

az ebbeli birói itéletek, lásd »itéletek«;

az ily vitás elsőségi jog iránti egyezségek, lásd »egyezségek«.

E n g e d é l y e z é s e k oly áruk hozatalára, melyeknek bevitelére különös engedély szükségeltetik, mint hivatalos kiadvány feltétlenül illetékmentesek;

ezekérti folyamodványok az 1. ivtől 2 K;

fegyver tarthatására (1876. évi »Pénzügyi Közlöny« 223. lap) feltétlenül illetékmentesek.

E n g e d é l y - l e v e l e k, illetve felhatalmazások arra nézve, hogy a házasság más anyakönyvvezető előtt köttethessék meg, bélyegmentesek. (27243. sz. I. M. utasitás 50. §. R. T. 72. sorsz.)

32. tétel.

Engedmények, tartozási követelések és más jogok átengedése iránt:

1. visszteher nélküliek, mint ajándékozások;

2. visszteherrel járók:

a) forgatmányok oly váltókon, melyek I. fokozati illeték alá esnek, illetékmentesek;

más váltókon az engedélyezett összeg értéke szerint II. fok.

b) a 93. tétel 2. *a)* betüje alatt emlitett utalványok engedményezései, minden engedmény után 10 f.;

c) a kereskedők kötjegyein, a tengeri hajósok elismervényein, a fuvarosok fuvarlevelein, a kiszolgáltatási jegyeken, a raktárjegyeken (warrantsokon), a ten-

geri hajós kölcsönleveleken és tengeri biztositási jegyeken, minden engedmény után 10 f;

A budapesti közraktárak által kiadott közraktári jegy és mindkét részének (árujegy — cédul — és zálogjegy — warrant) akár külön, akár együttes minden átruházása bélyegmentes, kivéve a zálogjegy (warrant) első átruházását; az arra adott kölcsöntől bélyegjegyben lerovandó 2 K állandó bélyegilleték jár (1887 : XLV. t.-cz. 17. §.);

d) államkötvényeken és azokkal egyenlőknek tekintett kötvényeken feltétlenül illetékmentesek;

e) az osztrák-magyar bank utalványain minden engedmény után 10 f;

az illetéki dijjegyzék 59. tételének 2. pontja alatt emlitett chequesre vezetett engedmények bélyegmentesek;

f) a részvények (névre szólók) és minden más kötelezvények engedményezéseért, a visszteher értéke szerint II. fok.

g) minden más jogok (a kötelezvényeket kivéve) engedményezései, mint adásvételi szerződések tekintetnek.

Épitkezési leletek, és az épitkezés befejezéséről szóló bizonylatok, mint bizonyitványok; az e felőli jegyzőkönyvek ivenkint 1 K;

ha azonban csak a végből állittatnak ki, hogy azok alapján a vállalkozók a szerződésileg kikötött követeléseiket megkaphassák, a 22. tétel *s)* betüje szerint feltételesen bélyegmentesek. (1875. Pénzügyi Közl. 129. lap.) (V. ö. 33. tét.)[1—3]

Ha a férj feleségét a közszerzemény egy részére nézve még életében készpénzkövetelés átengedésével kielégiti, ezen kielégités után nem ajándékozási, hanem az ill. dijj. 32. tétel *f)* pontja értelmében járó II. fok. szerinti illeték jár. (P. dt. 303. sz.)

Az I. fokozat alá eső váltóra a fizetés hiánya miatti óvás felvételére rendelt határidő eltelte után vezetett forgatmány illetékmentes. (P. dt. 553. sz.)

33. tétel.

Épitkezési szerződések:

ha a vállalkozó egyedül a munka teljesitésére köteleztetik, érték szerint II. fok;

ha azonban a munka mellett az épitkezéshez megkivántató anyagot is szolgálta (lásd különben 9-ik tételt): érték szerint III. fok.

Jegyzet. Azon épitési okiratok, nevezetesen az előméret, terv, szerződési feltételek, költségvetés, árlejtési jegyzőkönyv stb., melyek a vállalkozók által aláiratnak, vagy a szerződéshez füzetnek, mint okiratok ivenként 1 K. (1875. Pénzügyi Közlöny 129. lap.)

Erdők használata iránt kötött szerződések, ha az erdőknek a gazdálkodás körén túl nem terjedő használata ruháztatik bizonyos bérért és bizonyos időre másokra, mint »bérleti szerződések«.

Ha azonban az erdők állagának sérelmével azok faállománya ruháztatik át, visszteher mellett másokra, mint ingók iránti adásvételek vonandók illeték alá. (1880. évi »Pénzügyi Közlöny 81. lap.)

Erkölcsiségi bizonyitványok, lásd »bizonyitványok«, az illeték-

---

[1]) A váltókra vezetett »Ad incasso« és más hasonló jelentésü forgatmányok, amennyiben azok az első bélyegilletéki fokozat alá eső váltókra vezettetnek, az illetéki dijjegyzék 32. tétele 2. *a)*, illetve 79. tétele *o)* pontjában foglalt határozmányok értelmében bélyegmentesek.

Ha azonban a második bélyegilletéki fokozat alá eső váltóra vezettetik oly forgatmány, mely »Ad incasso«, »Behajtás végett«, »Meghatalmazásul« vagy más, a meghatalmazást kifejező megjegyzést foglalt magában, az efféle forgatmányok, amennyiben ezek által maga a váltó iránti tulajdonjog nem ruháztatik át, tekintettel kiállitásuk czéljára, meghatalmazások jogi természetével birván, mint ilyenek az illetéki dijjegyzék 71. tétele alatt megállapitott 1 korona bélyegilleték alá esnek. (87. é. 14532. sz. p. m. k. P. K. 202. l.)

[2]) Czukor- és szeszkiviteli jutalmakról kiállitott utalványokra vezetett forgatmány (giro) II. fokozatu bélyegilleték alá esik. (135009/90. P. M. 91. évi P. K. 4. l.)

[3]) Az illetékszabályok 1. §-ának *A)*, valamint 32. tételének *f)* pontja értelmében, a részvények átruházása után a II. fokozatu illeték akkor is jár, ha az átruházás engedmény, hátirat vagy átirás mellett történik, de ez esetben az illeték bélyegekben rovandó le. (100993/91. P. M., 92. é. P. K. 676., R. T. 1352. l. — Ill. dijj. 89. t. I. *B)*, *a)* p. utolsó bekezdés.)

menteseket, lásd »bizonyitványok bélyegmentesek«.

Esketési bizonyitványok, ivenkint 1 K, amennyiben csak egy házaspár összekelése tanusittatik, különben lásd az »anyakönyvi kivonatok« czimü 6. tétel jegyzetét.

Fegyelmi ügyekben beadványok, melyeket a vádlott a vizsgálat tartama alatt, önvédelme céljából, az ellene eljáró hatósághoz benyujtott, ugyszintén a tőle bekivánt nyilatkozatok; ezek bélyegmentesek.

A fegyelmi határozatok ellen intézett felfolyamodványokra nézve, lásd 13. tétel IV. 14. pontját.[1–3])

Ügyvédnek az ügyvédi kamara fegyelmi birósága által ellene hozott vád alá helyezési határozat ellen közbevetett felebbezése vagy felfolyamodása az ill. dijj. 33. tétele s a 13. tétel IV. 14. pontja szerint 2 koronás bélyeggel látandó el. (P. dt. 35. sz.)

34. tétel.

Felajánlási okiratok, azaz oly okiratok, melyekkel valamely dolog biztositékul vagy zálogképen leköttetik, mint zálogkötések.

De ha ilyen okiratok a főügyletben kikötött feltétel teljesitéseül, vagy valamely ajánlat vagy igéret biztositásául adatnak át, ivenkint 1 K.

Oly felajánlási okiratok, melyeknek kiállitására valamely kincstári vállalkozó — magánjog szerint — köteles nem lenne, és amelyek csak a pénztári kezelés tekintetéből a készpénzben vagy értékpapirokban adott biztositékoknál követeltetnek, ha ezek egyszersmind beadványoknak nem tekinthetők, feltétlenül illetékmentesek.

Felebbezések, lásd »beadványok«.

Felfolyamodások, lásd »bead-

[1]) A közmunka- és közlekedésügyi minister által a pénzügyministerrel egyetértőleg az épitkezési és szállitási munkák iránt az államépitészeti hivataloknál kiállitott jegyzőkönyvek és iratok bélyegzése tárgyában 1888. évi 2671. sz. a. (P. K. 163. l.) kiadott körrendelete szerint a kiviteli tervek és iratok közül mindazok, melyek tisztán csak hivatalos célokra hivatalból készittetnek, ugymint az épitési napló, munkatöbblet-kimutatás, leszámolási terv, az áttekintő kimutatás, a visszanyert anyag elszámolása és a pénzanyag- és munkaszámadások, nem tárgyai a bélyegilletéknek.

[2]) *12992/889. közm. és közl. m. sz. (P. K. 439. lap.) körrendelet:*

I. A kereseti kimutatások, tekintettel arra, hogy azok az idézett utasitás 36. és 37. §§-ainak határozmányai értelmében, az érdembe hozott összegek megállapitása és kiutalványozása céljából állittatnak ki, s igy az illető vállalkozó által a hatóság irányában felszámitott követeléseknek részletezését tartalmazzák, ugy rendeltetésüknél, mint tartalmuknál fogva az illetéki dijjegyzék 84. tét. *B)* 2. pontjában jelzett számlakimutatások jellegével birnak, s mint ilyenek, az ezen pont rendelkezései szerint ivenkint 2 vagy 10 fillér állandó bélyegilleték alá esnek.

Ha azonban az e kimutatásokra használandó nyomtatvány iv nagysága az illetéki szabályok 44. §. 1. bekezdésében előszabott (1.750 cm²) szabályszerü mértéket meghaladná, ez esetben ugyanazon §. 2 bekezdése értelmében, a fentemlitett szabályszerü bélyegilleték kétszereértékének megfelelő bélyegjegyet kell a kimutatásra felragasztani.

Megjegyzem továbbá, hogy az ill. dijj. 84. t. *B)* 2. *c)* pontja alatt foglalt határozatok a szóban levő kimutatásokra nem jöhetnek alkalmazásba, mert ezen kimutatások nem nyugtatvány gyanánt nyujtatnak be, hanem az azok alapján kiutalványozott összegek felvételéről az ill. dijj. 9. tételéhez tartozó jegyzetben foglalt törvényes határozmányok értelmében, külön nyugták állitandók ki.

II. Minthogy ismételten előfordult, hogy a szolgálati utasitás 39. §-a értelmében kiállitandó iratoknak bélyegkötelezettsége körül eltérő eljárás jött alkalmazásba, ennélfogva, midőn az egyöntetü eljárásnak biztositása céljából ez alkalommal azon iratokat, melyek a kereseti kimutatásokon kivül még bélyeg alá esnek, az alábbiakban felsorolom, egyuttal ezen rendeletem pontos és szigoru betartásáért a hivatalfőnököt személyes felelőssé teszem.

Ivenkint 1 koronás bélyeggel látandók el az általános utasitás 39. §. 15. pont *A)* alatt emlitett iratok, ugymint *a)* a tervrajzok, *b)* a költségvetés, *d)* előmérték, *e)* általános feltételek, *f)* vállalati részletes feltételek, *g)* műleirás, továbbá a *B) a)* pont alatt emlitett árlejtési jegyzőkönyv. A *B)* pont *a)* alatt emlitett ajánlatok, mint beadványok a beadványi bélyeggel látandók el, önként értetvén, hogy a *B) b)* alatt emlitett szerződés is illetékköteles.

Az utasitás 39. §. 15. pontjának *C)* alatt fel-

ványok« 14. pontját; a menteseket lásd »beadványok mentesek« *l)*, *r)*, *y)* betüit. A kedvezményezettekre nézve lásd »beadványok mentesek« *p)* betüjét.

' Felmentés (dispensatio) iránti kérvények, ivenként 1 K; az ebbeli engedélyek feltétlenül illetékmentesek.

---

sorolt iratok közül az *a)* alatt emlitett átadási jegyzőkönyv 1 koronás bélyeg alá esik.

Az utasitás idézett §. 15. pontja *A)* alatt emlitett iratok között az árelemzés is szerepel. Minthogy azonban az árelemzés kizárólagosan hivatalos czélokra készittetik és az vállalkozóval nem is közölhető, ennélfogva az — miként azt az utasitás 74. §-a határozza is — bélyegilleték tárgyát nem képezheti, miért is utasitom a hivatalt (kirendeltséget), hogy azt továbbra is titokban tartván, a szerződéshez hozzá ne füzze.

Ugyancsak ivenkint 1 koronás bélyeggel látandók el az eredeti szerződési feltételektől eltérő tervmódositások, nemkülönben az ezen tervmódositásokra vonatkozó előméret és költségvetések (vagyis az ugynevezett pótelőméret s pótköltségvetések) is.

Ezen most felsorolt és bélyegilleték alá eső okiratokra nézve a hivatalfőnök személyes felelősségének terhe alatt szigoruan utasitom a hivatalt (kirendeltséget), hogy azokat jövőre minden szerződéshez hozzáfüzni el ne mulaszsza.

A számadások okmányolására vonatkozó iratokat, ugymint bizonylatokat, nyugtákat stb. az illetéki szabályok idevágó határozmányai értelmében járó illetékmérvnek megfelelő bélyeggel kell ellátni.

Értesitem továbbá a hivatalt (kirendeltséget), hogy a kiviteli költségvetések és előméretek ivenkint egy koronás bélyegilleték alá esnek.

Végül utasitom, hogy a felsőbb jóváhagyásnak fenntartott szerződések s mellékleteik bélyegzési ideje körül szorosan az utasitás 76. §-ának 3. pontja értelmében járjon el. (Ide vonatkozik 90 P. K. 302. l.)

Ezt a rendeletet kiegészíti a kereskedelemügyi ministernek a p. ü. minister átiratára kibocsájtott 90. é. 11016. sz. körrendelete (P. K. 302. l.), melynek lényege a következő:

Az ill. díjj. 32. tétele »Épitkezési leletek« vezérszó alatt foglalt határozatok 2. bekezdése szerint az épitkezés befejezéséről szóló bizonyitványok is részesülnek bélyegmentességben, ha azok csak a végből állittatnak ki, hogy azok alapján a vállalkozók a szerződésileg kikötött követeléseiket megkaphassák.

E határozatok azonban, tekintettel arra, hogy a bélyegmentességi kedvezmények iránti intézkedések szigoru magyarázatot igényelnek, a fentebb emlitett utasitás 39. §-ának 13. pontjában jelzett bizonylatokra nem jöhetnek alkalmazásba, mert ezen bizonylatok, mint ez a most idézett pont 2. bekezdésében világosan ki van mondva, nem a fentebb emlitett czélra, mint inkább a végből állittatnak ki, hogy a vállalkozó ezen bizonylat alapján az általa teljesitett épitkezés felülvizsgálatáért folyamodhassék, a felülvizsgálat főczélja pedig abban áll, hogy a kerületi kir. felügyelő meggyőződjék, vajjon a munka a szerződési feltételeknek megfelelőleg teljesittetett-e, illetve hogy a netáni hiányokat állapitsa meg s ezek pótlása végett intézkedjék.

Eszerint a szóban levő bizonylatok ebbeli külön rendeltetésüknél fogva az ill. díjj. 32. t. »Épitkezési leletek« vezérszó alatt foglalt határozatok első bekezdése értelmében ivenkint 1 korona bélyegilleték alá esnek.

Ugyanazon határozatok alapján maga a felülvizsgálati jegyzőkönyv is, tekintettel a felülvizsgálat fentebb emlitett czéljára; szintén ivenkint 1 korona bélyegilletéknek van alávetve.

A fennebb idézett szolgálati utasitás, valamint a mult évi márczius hó 26-án 12992. sz. a. kiadott rendeletem kapcsán az utasitás 74. §-ának hatályon kivül helyezése mellett szigoruan utasitom tehát czimet, hogy a szóbanforgó okmányoknak az illető vállalkozók által szabályszerü bélyegjegygyel való ellátására felelősség terhe alatt ügyeljen.

[3]) Városi vagy községi elöljáróság által kiadott épitési engedély bélyegmentes. (6070. 97. P. M.)

Épitési engedély megadhatása végett tartott helyszini szemlének jegyzőkönyve bélyegmentes. (73521/92. — P. M., P. K. 1257. l.)

Épitkezési engedélyek az ill. díjj. 46. tét. 4. pontja szerint bélyegmentesek. (68656/96. P. M.)

Épitkezési engedély iránt a közigazgatási hatóságokhoz intézett kérvény az ill. díjj. 13. t. III. p. sz. 1 korona bélyeg alá esik. (73521/92. P. M., P. K. 1257. l.)

Az épitkezési engedély iránti kérvények alapján az eljáró hatóság által a helyszini szemléről felvett jegyzőkönyvek, mint kizárólag hivatalos czélra szolgálók a 46. tétel »Hivatalos levelezések« czimü kikezdése értelmében bélyegmentesek. (73521/92. P. M., P. K. 1257. l.)

Épitkezési leletek és az épitkezés befejeztéről szóló bizonylatok olyan illeték alá tartoznak, mint a bizonyitványok; az e felőli jegyzőkönyvek ivenkint 1 korona bélyeg alá esnek, ha azonban csak a végből állittatnak ki, hogy azok alapján a vállalkozók a szerződésileg kikötött követeléseiket megkaphassák, a 22. tétel *s)* betüje szerint feltételesen bélyegmentesek. (1875. Pénzügyi Közlöny 129. l.)

Felmentvények magánszemélyek számadásai iránt, bíróságiak vagy bíróságon kivüliek, ivenkint 1 K.[1—5])

35. tétel.

Felmondások, bíróságon kivüliek, ivenkint 1 K;
bíróságiak, ivenkint 72 f.

Felszabadító levél iparsegédek részére, ivenkint 1 K.

Felszólalások adóügyekben, amennyiben ezek illetékmentességben vagy kedvezményben részesülnek, lásd »beadványok mentesek« *p)* betüjét;
a választási jog vagy az állam és községek iránt személyes szolgáltatások tekintetében, lásd »beadványok mentesek« *r)* betüjét.

---

[1]) A házassági czélokra kért fölmentések és tanusitványok elnyerésére irányuló eljárásnál szem előtt tartandó bélyeg-szabályokat az I. M. következőleg állította össze:

Házassági czélokra kért fölmentések és tanusitványok. A házassági jogról szóló 1894: XXXI. t.-cz. 7., 11., 17., 18., 20., 23., 24., 27. és 113. §§-ai, illetőleg az állami anyakönyvekről szóló 1894: XXXIII. t.-cz. 51. és 57. §§-ai értelmében adható fölmentések iránt benyujtott kérvények az illetéki díjjegyzék 34. t. felmentés vezérszó alatt foglalt határozmányai szerint ivenkint 1 korona bélyegilleték alá esnek, mert ezekre mint kivételes kedvezmények elnyerése végett beadott folyamodványokra az 1894: XXXIII. t.-cz. 32. §-ában megállapitott bélyegmentesség nem terjed ki, ellenben maguk a felmentések az ill. díjj. 34. tétele értelmében bélyegmentesek.

A házasulók ama szóbeli kijelentéséről felvett jegyzőkönyv, hogy legjobb tudomásuk szerint köztük házassági akadály nem forog fenn (1894: XXXIII. t.-cz. 57. §.), az ill. díjj. 79. tételének *c)* pontja szerint bélyegmentes, ha azonban e jegyzőkönyvben a fölmentésre irányuló kérelem is belefoglaltatnék, akkor a jegyzőkönyv az ill. díjj. 52. tételének *A)* 1. pontja értelmében a fölmentés iránti kérvényre megállapitott 1 korona bélyeg alá esik.

A Magyarországon kivül házasságra lépni szándékozó magyar községi illetőségü magyar állampolgár részére az 1894: XXXIII. t.-cz. 59. §-ának 2. bekezdése értelmében a m. kir. igazságügyminister által kiállitandó tanusitvány arról, hogy házassága Magyarország törvényei szerint akadályba nem ütközik, az ill. díjj. 21. tételének *a) aa)* pontja értelmében 2 korona bélyeg alá, a tanusitványkiállitás végett benyujtott kérvény pedig az ill. díjj. 13. tételének III. pontja értelmében ivenkint 1 korona bélyeg alá esnek, mert az 1894. évi XXXIII. t.-cz. 32. §-ában emlitett bélyegmentesség ezekre sem terjed ki.

Akár a fölmentések, akár az 1894. évi XXXIII. t.-cz. 59. §-ának 2. bekezdésében emlitett tanusitványok kiadására irányuló kérvényekhez csatolt mellékletek az ill. díjj. 73. tétele értelmében darabonkint és ivenkint 30 fillér mellékleti bélyeg alá esnek, még pedig akkor is, ha magukban véve az 1894: XXXIII. t.-cz. 50. §-a alapján bélyegmentesek. Ellenben azok az iratok, amelyek bélyeggel szabályszerüen már el vannak látva, mellékleti bélyeg alól az ill. díjj. 74. tételének *e)* pontja alapján mentesek, ideértve az Ausztriában kiállitott és osztrák bélyeggel szabályszerüen ellátott iratokat is.

Az 1881: XXVI. t.-cz. 14. §-át, mely szerint azok a személyek, kiknek szegénysége (az ill. szab. 85. tétele 12. pontjának megfelelő) hiteles bizonyitványnyal igazoltatik, úgy a birói, mint a közigazgatási intézkedés tárgyát képező ügyekben benyujtott kérvények és azok mellékletei tekintetében bélyegmentességben részesülnek: alkalmazni kell a fölmentések, továbbá az 1894: XXXIII. t.-cz. 59. §-ának 2. bekezdésében emlitet tanusitványok elnyerése végett benyujtott kérvényekre és mellékleteikre, valamint magukra a szóban forgó tanusitványokra is. Külföldiek szegénység czimén csak úgy élveznek bélyegmentességet, ha az állammal, melynek alattvalói, e részben viszonosság áll fenn. (55727/95. Ig. Min. — Ig. K. 5. k. 117. l.)

[2]) Házasság kihirdetésénél való közreműködés megtagadása tárgyában hozott határozat ellen az 1894: XXXIII. t.-cz. 60., 61. §§-aiban megengedett egész birói eljárás bélyegmentes. (27198/95. Ig. Min. r. 8. §., R. T. 706. l.)

[3]) Házasságkötés czéljából kiállitott anyakönyvi kivonat, a törvényes képviselőnek és a szülőnek beleegyezése, illetőleg a gyámhatóság jóváhagyása és az annak kinyerése végett beadott kérvény és fölvett jegyzőkönyv bélyegmentes. (1894: XXXIII. t.-cz. 50. §. 2. bek. — Ill. díjj. 22. t. *u)* p.)

[4]) Házasságkötés más anyakönyvvezető előtt. Engedélylevelek, illetve felhatalmazások arra nézve, hogy a házasság más anyakönyvvezető előtt köttethessék meg, bélyegmentesek. (27243. 95. sz. I. M. utasitás 50. §., R. T. 72. sorsz. — Ill. díjj. 31. t.)

[5]) Házasságkötésnél való közreműködés megtagadása tárgyában hozott határozat ellen az 1894: XXXIII. t.-cz. 60., 61. §§-aiban megengedett egész birói eljárás bélyegmentes. (27189/95. I. M. r. 8. §., R. T. 706. l.)

36. tétel.

Felvételi bizonylatok, jegyek és okiratok:

a) ha azokkal a kiállitó által elvállalt kötelezettség bizonyittatik, és ez meg nem becsülhető, ivenkint 1 K;

b) ha pedig megbecsülhető, a kötelezettség értéke szerint II. fok.;

c) ha azok bizonyitványok, mint ilyenek.

Felvételi jegyek szállitó vállalatok részéről, lásd az illetéki dijjegyzék 101. *d) e)* 102. *b)* tételét.

Felülkeblezések, lásd »bejegyzések«.

Felülzálogolások, lásd »zálogolási jegyzőkönyvek«.

37. tétel.

Felzetmásolatok, azaz a beadványok felzetének másolatai, melyek a beadványokkal együtt a biróságnál a végből nyujtatnak be, hogy ezek folytán az érdeklettek a kérelem, vagy annak elintézése felől értesittessenek, vagy valamely más hivatalnak a szükséges utasitás adathassék, ivenkint 30 f;

ha azonban a per tárgya 100 K értéket meg nem halad, ivenkint 20 f.

Ha a perrend szerint felzet szükséges és ezt a kérelem szóbeli előterjesztése miatt a perbeli fél helyett a biróság pótolja: a felzettől járó szabályszerü bélyegilleték szintén az eredeti jegyzőkönyvön rovandó le.

Ellenben a törvénykezési eljárásban hivatalból kiállitott és felhasznált olyan felzetek, amelyeket a felek benyujtani vagy pótolni nem kötelesek: a bélyegilleték tárgyát nem képezik. (1894 : XXVI. t-cz. 4. §.)

Jegyzet. Ha a törvénykezési rendtartás szerint a felzetek benyujtása és ezek száma is el van rendelve, akkor ezeknek épen nem, vagy nem kellő számban történt benyujtása miatt a 92. §-ban emlitett eljárás követendő.

Fizetési ivek, könyvecskék, lásd »beirási könyvecskék«.

A fizetési meghagyásokról szóló 1893. évi XIX. törvényczikkel szabályozott eljárásban felmerülő bélyegilletékek mérvére és lerovásának módjára nézve az idézett t.-cz. 26. §-ában nyert felhatalmazás alapján a törvényhozás további intézkedéséig rendeljük:

A fizetési meghagyás kibocsátása iránt szóval vagy irásban előterjesztett kérelem, a felek részéről becsatolt minden melléklet, a fizetési meghagyás ellen irásbeli beadványban vagy szóval előterjesztett ellentmondás, valamint a fizetési meghagyás kibocsátását megtagadó végzés elleni felfolyamodás a bélyegkötelezettség tekintetében ugyanazon rendelkezések alá esik, amelyek a vonatkozó törvények és a bélyegilletékszabályok általános határozmányai szerint a sommás eljárásban és a községi biráskodásnál alkalmazandók.

A szóval előterjesztett kérelemtől vagy ellentmondástól járó bélyegilleték szabályszerüen felhasználandó bélyegjegyekben a fizetési meghagyás iránti ügyekről a biróságnál vezetett naplón rovatik le.

Az 1893 : XIX. t.-cz. 8. §. második bekezdésének engedélyénél fogva, a kézbesitési ivre irt ellentmondás bélyegmentes.

Ugyszintén bélyegmentes a biróságnak az ellentmondásról szóló hivatalos értesitése vagy bizonyitványa.

A fizetési meghagyástól a követelés összegéhez képest a következő bélyegilleték fizetendő:

100 K-ig 40 f;
100 K-án túl 200 K-ig 1 K;
200 » » 500 » 2 K;
500 » » 3 K.

A bélyegilleték mérvének megállapitásánál a követelés járulékok nélküli összege, ha pedig több követelés iránt egy fizetési meghagyás kibocsátása kéretett, a követelések együttes összege irányadó.

Az ellentmondástól járó bélyegilleték csak annak az összegnek alapul vétele mellett rovandó le, melyre az ellentmondás kiterjed.

A fizetési meghagyástól járó bélyegilleték bélyegjegyekben a fizetési meghagyás iránti kérvényre, szóbeli kérelem esetében a birósági naplóra illesztendő.

Ha a biróság a fizetési meghagyás iránti kérelmet jogerejüleg visszautasitotta: a fizetési meghagyástól előzetesen lerótt bélyegilleték az 1881 : XXVI. t.-cz. 13. §-a negyedik bekezdésének megfelelő alkalmazásával, a félnek visszatéritendő.

A lerótt bélyegilleték visszatéritésének nincs helye, amikor az adós a fizetési meghagyásnak ellentmondott, vagy annak hatálya az 1893 : XIX. t.-cz. 11. §-a alapján megszünt.

Ha azonban a fizetési meghagyásnak ellentmondással történt megtámadása folytán a követelés érvényesitése végett az 1893 : XIX. t.-cz. 17. vagy 19. §-hoz képest peres eljárás keletkezik: a per folyamán hozott itélettől vagy megkötött birói egyezségtől járó bélyegilletékbe az illeték beszámittatik, mely a fizetési meghagyástól ugyanazon követelés után már lerovatott.

Egyebekben a fizetési meghagyás kibocsátása folytán keletkező peres és végrehajtási eljárásban a bélyegkötelezettség tekintetében az általános szabályok alkalmazandók.

Ugyancsak az általános szabályok alkalmazandók bélyegröviditės esetén a leletezés és ennek, valamint a szabályszerü felülbélyegzésnek elmulasztásából az illető hivatalos közegre háruló felelősség tekintetében. (1894. évi 73975. P. M., 38708. I. M. sz., P. K. 30. sz., R. T. 18. sz.) [1])

[1]) Negyven koronát meg nem haladó összegre vonatkozó fizetési meghagyás kibocsátása iránt szóval előterjesztett kérelem bélyegmentes, de a fizetési meghagyásról a tárgy értékéhez képest járó 40 fillér határozati bélyeg lerovandó. Ha pedig a fizetési meghagyás ellentmondással támadtatik meg, az ennek folytán keletkezett perben és a perből kifolyó végrehajtási eljárásban a sommás perekre megállapitott bélyegilleték rovandó le. (68588/96. P. M.)

38. tétel.

Fizetési sorjegyzékek, ha ezek az átvevő által aláiratnak, mint ugyanannyi vétbizonylatok tekintendők, ahány átvevő van aláirva. (V. ö. 101. tétel 2. jegyz.)

Ha több személy által oly fizetés bizonyittatik, mely őket osztatlanul nem illeti, akkor az egyes átvevőknek részletei az illeték megszabásakor össze nem számitandók.

39. tétel.

Fizetési utalványok:

a) visszteherrel járók, lásd »utalványok«;

b) visszteher nélküliek, mint »ajándékozások«.

F o g y a s z t á s i   a d ó   i r á n t i   e g y e z k e d é s e k, lásd ezeket; bérleti szerződések, melyek a bor-, hus-, czukor-, kávé- és sörfogyasztási adónak beszedése iránt az államhivatalok vagy egyes községek és a vállalkozó bérlők közt köttetnek, a bérleti összeg értékéhez képest II. fok.

40. tétel.

Forditmányok, hiteles tolmácsok által az első ivtől 2 K;
a kir. közjegyzők által 1 K;
különben lásd »közjegyzők«.

F o r g a t m á n y o k, lásd »engedmények« és az illetékmentesekre nézve, lásd »okiratok — mentesek«.

F u v a r j e g y e k, lásd »vétbizonyitványok«; fuvarlevelek, illetékkötelesek, lásd »okiratok« I. A *b)* pontját; mentesek, lásd »okiratok mentesek« *n)* betüjét.

G o n d n o k o k, mennyiben illeti ezeket meg a mentesség, vagy az illetékek feljegyzése, lásd »személyes mentességek« tételének 10. és 13. pontjait és az illetékszabályok 59., 60. §§-ait. (V. ö. 14. tét. *d)* pont.)

G ő z h a j ó z á s i v á l l a l a t o k s z e m é l y j e g y e i, lásd »társaságok« czimü 89. tétel VI. pontját.

G ő z k a z á n o k megvizsgáltatásáról adott műszaki bizonylat, mint hivatalos kiadvány feltétlenül illetékmentes;

beadványok ezek megvizsgáltatása végett, ivenkint 1 K.

G y á m i r e n d e l v é n y e k feltétlenül illetékmentesek.

G y á m i v a g y g o n d n o k i s z á m a d á s o k, lásd »számadások«.

G y m n a s i u m i b i z o n y i t v á n y o k a tanulók által letett vizsgákról, azok menetele és erkölcsi magaviselete iránt ivenkint 30 f;

érettségi vizsgáról ivenkint 1 K.

G y ü j t é s i e n g e d é l y e k hatóságok részéről kárvallottak számára vagy más emberbaráti czélokra, nem tárgyai az illetéknek; nyugták a gyüjtött összegekről feltétlenül bélyegmentesek.

H a g y a t é k i t á r g y a l á s o k:

Beadványok, jegyzőkönyvek, lásd ezeket.

Az illetékmenteseket ugyanott.

A birói rendeletek, végzések nem tárgyai az illetéknek.

A hagyatéki átadási végzéseknek az egy-egy illetékmentes eredeti kiadványon kivül a feleknek kiszolgáltatott további kiadványai vagy másodpéldányai ivenkint 2 K bélyegilleték alá esnek.

H a g y a t é k o k é s h a g y o m á n y o k, lásd »vagyonátruházások halálesetre« *B)* betü.

H a j ó z á s i s z a b a d a l m a z v á n y, az 1. ivtól 2 K.

H a l á l o z á s i bizonyitványok ivenkint 1 K;

különben lásd az »anyakönyvi kivonatok« tételjegyzetét.

H a l a s z t á s i k é r e l m e k a peres eljárásban a tárgy értékéhez képest, ha ez 100 K-t meghalad, ivenkint 1 K;

ha 100 K-t meg nem halad, ivenkint 40 f;

kisebb polgári peres ügyekben a 13. tétel I. 2. *a)* és *b)* pontjainak határozmányai irányadók.

Jegyzet. A jegyzőkönyvbe foglalt halasztási kérelmekre nézve, lásd az ill. díjj. 52. tétel *B)* I. 1. pontját.

H a l a s z t á s i k é r v é n y e k a közadók lerovására nézve, ivenkint 1 K;

bélyegmentesek, l. 14. tét. *p)* pontját.

41. tétel.

Haszonkölcsön-szerződések, azaz oly szerződések, melyek által valakinek valamely el nem használható dolog bizonyos időre ingyen kölcsön adatik, ivenkint 1 K.

Ha a kölcsönadásért fizetés köttetik ki, akkor a bérleti szerződésekre nézve fennálló határozatok alkalmazandók.

H a s z o n v é t e l i s z e r z ő d é s e k, lásd »szolgalmak«.

42. tétel.

Határjárási okiratok, melyek ingatlan javak birtokosai által birtokálladékuk határai iránt felvétetnek, ivenkint 1 K.

H a t á r l e i r á s o k, szintén 1 K.

H á z a l á s i e n g e d é l y e k az 1. ivtől 2 K.

ezeknek meghosszabbitásai hasonló illeték alá esnek.

43. tétel.

Házassági szerződések, melyek a házasságkötés alkalmából a vagyonra nézve köttetnek, amennyiben általok ingó dolog haszonélvezete ruháztatik át, érték szerint II. fok. ingatlan dolog haszonélvezetének átruházása esetében, lásd »szolgalmak«.

Oly jogok, melyek csak az egyik vagy másik házastárs halálával érvényesithetők (mint a hitbér), a házassági szerződéstől járó illeték megállapitásánál nem jöhetnek tekintetbe, hanem azoktól a szabályszerü illeték csak a feltétel beállta után szabandó meg. Ugyszintén

a fokozatos illeték megszabásánál nem vehetők számitásba a kiházasitási azon tárgyak sem, melyek közös használatra nem alkalmasak.

Ha a jegyesek saját vagyonuk tulajdonjogát maguk közt átruházzák, vagy pedig vagyonközösséget állapitanak meg, az »ajándékozások« czimü tétel szabályai szerint kell az illetéket megszabni.

Ha a házassági vagyont, például női hozományt, nászajándékot, hitbért vagy más bármily vagyont, melyről a jegyesek a házassági szerződésben rendelkeznek, az érdekelt egyesek azelőtt tulajdonul még nem birtak, hanem az rájok csak a házasság alkalmából szülőik vagy más harmadik személy által ruháztatott át, akkor ezen szóban levő vagyonátruházástól mint ajándékozástól az illeték, tekintettel az ajándékozónak a megajándékozott félhez való rokonsági viszonyára, mindenkor külön megszabandó és lefizetendő: megjegyeztetvén, hogy ha ajándékozott vagyon ingóságokból áll, a külön illetékfizetésnek csak ugy van helye, ha a házassági szerződést az ajándékozó fél is aláirta, vagy erről külön okiratot állitott ki.

Jegyzet. A házassági szerződésektől fizetett illetékek azon esetben, ha a házasság tényleg létre nem jött, és e körülmény bebizonyittatik, visszafizettetnek.

Házassági szerződések bejegyzése iránti folyamodványok, melyeket a kereskedők nejei az illető törvényszékhez benyujtanak (ill. dijj. 13. tétel IV. 16. pontjának *f)* betüje, az 1. ivtől 10 K.

Házassági válóperekben a beadványok és az ezekben hozott itéletek minden tekintet és különbség nélkül a biróságra, mely előtt azon perek meg indittattak és tárgyaltattak, egyaránt illetékkötelesek. (1868: XXIII. t.-cz. 19. §.)

Helyettesitések felhatalmazványokon feltétlenül illetékmentesek.

Himlőbeoltási bizonyitványok feltétlenül illetékmentesek.

Hirdetmények (birósági ak) feltétlenül illetékmentesek;

az ezekérti folyamodványok az 1. ivtől 2 K.

44. tétel.

Hitbizományok:

a) kérvények a hitbizomány felállitására, nagyobbitására, elcserélésére, átváltoztatására szükséges engedély megnyerése czéljából, az első ivtől 2 K;

b) ezen engedély megadása, vagy a hitbizomány feloldásának engedélyezése nem tárgyai az illetéknek.

Hitbizományi örökösödéseknél az illeték, tekintettel a hitbizományi örökösnek a hitbizomány utolsó birtokosához való személyes viszonyára, a haláleseti vagyonátruházásokra érvényes szabályok szerint szabatik meg.

A koridősbségi hitbizományokat lásd 95. tétel *D)* betüjét.

Hiteles helyek (Loca credibilia). Azok által kiadott hitelesitett másolatai a nálok létező eredeti okiratoknak, lásd »Másolatok« 2. *b)* pontját.

45. tétel.

Hitelesitések, vagyis valamely okiraton levő aláirások valódiságának tanusitásai, melyek hatóságok, hiteles helyek vagy hivatalok által eszközöltetnek:

a) egyes fél aláirásának hitelesitéseért 2 K,

b) minden további fél aláirásának hitelesitéseért minden további aláirásért 1 K

A kereskedelmi czégek és a társasági szerződések aláirásának hitelesitései az *a)* és *b)* alatti illetékek alá esnek.

A tanuk aláirásának hitelesitése, mely a felek aláirásainak hitelesitésével egyidejüleg eszközöltetett, külön illetéket nem igényel.

A hitelesitési záradék az illetéknek megfelelő bélyegjegyeken keresztülirandó.

A hitelesités eszközlése tekintetéből be-

nyujtott folyamodások és felvett jegyzőkönyvek bélyegmentesek.

Külföldi hitelesitések az okiratok bélyegmentes alkatrészeiül tekintendők.

Valamely okiratra vezetett következő szavak: »előttem« vagy »láttam« hitelesitésnek nem tekintetnek.

A kir. közjegyzők által teljesitett hitelesitéseket lásd »közjegyzők«.

Hitelesitések, mentesek:

a) melyek a névre szóló államkötelezvények kamatnyugtatványainak és engedményeinek aláirására vonatkoznak;

b) melyek szekérpostaküldeményekről szóló átadási vevényeknek oly esetekben történt aláirását igazolják, midőn az aláiró felek az átadás helyén kivül tartózkodnak;

c) a vámutalási eljárásban előforduló biztositó okiratok aláirásainak hitelesitése, lásd az ill. dijj. 79. t. *c)* betüjét;

d) a katonai házassági biztositékok kamatairól szóló nyugtatványok hitelesitései. (1881. évi P. K. 18. sz.)

Hitellevelek (accreditive), ha ezek fizetési utalványok, mint ilyenek, ha pedig meghatalmazványok, mint az utóbbiak.

Jegyzet. Ha a hitellevél csak azt tartalmazza, hogy bizonyos egyénnek valamely a legnagyobb összegben meghatározott pénzösszeg nem lakhelyén, hanem más helyen kivánságához képest bizonyos időben adassék rendelkezése alá, akkor a hitellevelek az illetékre nézve mint meghatalmazások tekintendők, amennyiben az utalványokról szóló szabályok alkalmazásánál a fokozat szerinti illeték kisebb összeget nem tesz.

A fizetés végett megkeresett személynek értesitése feltételesen illetékmentes. [1—2].)

[1]) Másolatok hitelesitési záradékában határozottan kifejezendő, el van-e az eredeti okirat vagy iromány bélyegjegygyel látva és minővel? és amennyiben az készpénzben való illetékfizetés alá esik, vajjon ezen fizetés teljesitése bizonyittatott-e az okiraton hivatalosan?

Ha azon okirat vagy iromány, melynek másolata hitelesittetik, eredetileg illetékköteles volt és ezen kötelezettségnek elég nem tétetett, a hitelesitési záradékban, továbbá még megjegyzendő az is, hogy az illetékröviditės miatt a lelet felvétetett és mely hivatalhoz küldetett át. (Ill. dijj. 69. t. 4. j.)

46. tétel.

Hivatalos kiadványok:

1. Melyek hatóságok vagy közhivatalok által valamely nem a polgári magánjog czimén alapuló szabadalom, jog vagy kiváltság engedélyezése, vagy valamely képesség elismerése iránt kiadatnak, ivenkint 2 K.

2. Másodpéldányai az 1. alatt megjelölt kiadványoknak kivétel nélkül, ivenkint 2 K.

3. Másnemü illetékköteles hivatalos kiadványok, ugymint másolatok, itéletek, végzések, jegyzőkönyvek, közjegyzői kiadványok stb. az illetéki dijjegyzék külön tételei alatt tárgyaltatnak.

4. Minden egyéb hivatalos kiadványok, melyek sem okiratoknak, sem bizonyitványoknak, sem hivatalos másolatoknak nem tekinthetők, illetékmentesek; de ha mellékletekül használtatnak, az ezekre szabott bélyegkötelezettség alá esnek.

5. Külföldi hivatalos kiadványok közül csak azok illetékkötelesek, melyek okiratot vagy bizonyitványt képeznek; a többiek csak mint mellékletek kerülhetnek bélyegkötelezettség alá.

A szabadalmi okirat ép ugy, mint a szabadalmi hivatal többi kiadványa, bélyegmentesek. (1895: XXXVII. t.-cz. 48. §.)

Hivatalos levelezések, azaz a hatóságok, hivatalok és hivatalos személyek egymás közti tiszti iratváltásai, habár egyes magánfelek ügyeit tárgyazzák is, feltétlenül illetékmentesek.

Honositási kérvények az első ivtől 4 K

Hitelesitési záradék az illetéknek megfelelő bélyegjegyeken keresztülirandó. (Ill. dijj. 45. t.)

Biróság által hitelesitett másolatokra vezetett hitelesitési záradékban mindenkor megjegyzendő, hogy az eredeti okmány el volt-e látva bélyeggel s ha igen, milyennel. (14915. 77. I. M.)

[2]) Vasuti terveknek a közigazgatási bejárás alkalmával hitelesitései a 45. t. *b)* pontjának 7. bekezdése értelmében bélyegmentesek. (26197 94. P. M.) L. 53. t. 4. jegyzetét.

ezekre kiadott határozatok feltétlenül illetékmentesek.

Honvédsegélyezési ügyekben beadott folyamodványok és mellékleteik, valamint minden az országos honvédsegélyezési alapra vonatkozó tárgyalási és egyéb okiratok bélyegmentesek. (1868. évi Rendeletek Tára 48. lap.)

Hullák tovaszállitására kiadott hatósági engedélyek feltétlenül illetékmentesek.

Ideiglenes nyugták, lásd »vétbizonyitványok«.

Idézési hirdetmények a polgári birói eljárásban feltétlenül illetékmentesek.

Az ezekérti folyamodványok az első ivtől 2 K.

Igazolási keresetek ivenkint 1 K.

ha pedig a tárgy értéke 100 koronát meg nem halad: továbbá a kisebb polgári peres ügyekben, ha irásban benyujtatnak, ivenkint 40 f

Igazolványok, *melyek a philoxeramentes községekből más községekbe menő szőlőmunkások számára az 1876. évi XIII. t.-cz. 84. §-a értelmében a községi elöljáróság által kiállitandók, bélyegmentesek (p. min. rend. 1882. évi Pénzügyi Közlöny 30. sz., 699. lap) — ugyszintén melyek a vadászatról szóló 1883: XX. t.-cz. 38. §-a értelmében a vadak eladásánál, szállitásánál vagy vásárlásánál a vad jogos szerzését jogositó igazolványokként előmutatandók, bélyegmentesek. (1883. évi Pénzügyi Közlöny 702. lap.)* [1–5]

Ügyvédi vizsga letétele iránti kérvényhez csatolt oly bizonyitványok, melyekkel az ügyvéd az ügyvédjelöltnek hozzá történt belépését vagy tőle való kilépését igazolja, bélyegmentesek. (P. dt. 212. sz.)

A birósághoz benyujtott oly kérvény, melyben a tanu annak a biróságnak területén kérelmezi kihallgattatását, amelyen lakik: bélyegmentes. (P. dt. 307. sz.)

Házadómentesség engedélyezése iránti kérvényhez becsatolt épitési és beköltöz-

---

[1]) Az 1848/49. évi honvédeknek a magyar országos honvédsegélyző egylettől nyert nyugdijakról kiállitott nyugták bélyegmentesek. (12770/92. P. M., P. K. 569., R. T. 775. l.

[2]) A joggyakorlatról szóló s az ügyvédjelöltek által az ügyvédi vizsgára való bocsátás iránt benyujtott kérvényekhez csatolandó kamarai bizonyitványok illetve kivonatok bélyegkötelezettsége tárgyában az igazságügyministernek a pénzügyministerrel egyetértőleg 1890. évi 22543. sz. a. kiadott körrendeletében a következő kijelentések foglaltatnak:

A kérdéses kivonatok bélyegkötelezettsége iránt felmerült kételyek eloszlatása végett általam megkeresett kir. pénzügyminister ur folyó évi junius 13-án 55635. sz. a. kelt átiratában kimondotta, hogy azon esetben, ha az ügyvédjelölt kérvényéhez az ügyvédi kamara részéről az 1874: XXXIV. t.-cz. 14. §-a értelmében a joggyakorlatról kiállitott és a szabályszerü (2 koronás) bélyeggel ellátott külön bizonyitványát az 1874. évi deczember 31-én 38200. sz. alatt kiadott szabályrendelet 2. §-ának megfelelően csatolja, az ügyvédi kamara által készitett külön kivonat tisztán csak hivatalos czélokra kiállitottnak tekintendő és mint ilyen az ill. dijj. 46. t. »hivatalos levelezések« vezérszó alatti határozatok, illetve a 79. t. *e)* pontja alapján bélyegmentességben részesül.

Ha azonban az ügyvédi vizsgára bocsátás iránti kérvény a joggyakorlatról szóló ilyen külön bizonyitványnyal felszerelve nincs, akkor az ügyvédi kamara által készitett kivonat egyszersmind bizonyitványul is szolgál és ebbeli minőségénél fogva az ill. dijj. 21. t. *a)* pontja alatt megállapitott 2 korona bélyegilleték alá esik.

[3]) Utazási előleg. Ha a hivatalos utazásra kiküldött tisztviselő utazási előleget kér, a kérvény mint hivatalos jelentést tartalmazó bélyegmentes. (79210/97. P. M., 97. é. P. K. 66. lap.)

[4]) Iparhatósági határozatok munkaadók és segédek vitás ügyeiben, melyek az ipartörvény 176. §-a alapján hozatnak, bélyegmentesek. (Ill. dijj. 46. t. 4. p. — 59809/85. P. M., P. K. 652., R. T. 1244. l.)

[5]) Vadak szállitásához szükséges igazolvány. Igazolványok, melyek a vadászatról szóló 1883: XX. t.-cz. 38. §-a értelmében a vadak eladásánál, szállitásánál vagy vásárlásánál a vad jogos szerzését bizonyitó igazolványokként előmutatandók, bélyegmentesek. (1883. évi Pénzügyi Közlöny 702. l. — Ill. dijj. 46. t.)

Az 1883: XX. t.-cz. 18. §-a alapján a bekeritett helyeken a tilalmi idön belül lelőtt vadak elszállithatása czéljából kiállitandó igazolványok bélyegmentesek. (Ill. dijj. 79. t. *c)* pont. — 74525/87. P. M., 88. é. P. K. 94. l.)

A vadászatról szóló 1883: XX. t.-cz. 38. §-a alapján a vadak jogos szerzését tanusitó bizonyitvány bélyegmentes. (Ill. dijj. 79. t. *c)* p. — 56624/83. P. M., P. K. 702., R. T. 1236. l.)

hetési engedélyek bélyegmentesek. (P. dt. 323. sz.)

Tanuk és szakértőknek oly beadványai, melyekkel a biróságnál bejelentik, hogy a kitűzött határnapon megjelenésükben akadályozva vannak, bélyegmentesek. (P. dt. 399. sz.)

Néptanitóknak oly beadványai, amelyek alapján a m. kir. földm. ministernek felhivására a tanfelügyelő utján gazdasági tanfolyamra jelentkeznek: bélyegmentesek. (P. dt. 453. sz.)

A hadkötelezettségnek eleget tett katonáknak a katonai végleges felmentést tartalmazó igazolványok kiállitása iránt benyujtott kérvényei — mint hivatalos levelezést pótlók — bélyegmentesek. (P. dt. 598. sz.)

Hagyatéki ügyben kibocsátott idéző végzést tartalmazó irat bélyegmentes. (P. dt. 599. sz.)

47. tétel.

Igérvényjegyek, melyek az érvényben álló külön szabályok szerint belföldi kölcsönsorsjegyekből remélt nyereménynek megengedett eladására vonatkoznak.

Az igérvényjegyektől járó bélyegilleték minden egyes sorsjegy után egy meghatározott napon leendő sorshuzás alkalmára 1 koronát tesz, mely áron a bélyegzett igérvényürlap az erre jogositott árusoktól megszerzendő.

Ha egy igérvényjegygyel nem egy, hanem több sorsjegy iránti nyeremény árusittatik el, ugy annak kiállitása előtt, a járandó illetéktöbblet, vagy bélyegjegyek felragasztása által, melyek szabályszerüleg felülbélyegzendők, vagy pedig készpénzben lefizetés által rovatik le.

Az ezután kiállitott igérvényjegy birtokosának, ezen igérvényjegy hitelesitett másolatának benyujtása mellett, a bélyeganyag eladásával megbizott hivatal annyi bélyegzett ürlapot tartozik ingyen kiszolgáltatni, amennyi a bélyegjegyek által vagy készpénzben lefizetett illetéknek megfelel, és azon hivatal ezen kiszolgáltatást az eredeti igérvényjegyen feljegyzi, egyuttal pedig az ürlapokba az ugyanazon egy huzás napját beirja.

Az igérvényjegygyel tökéletesen egyenlőknek tartandók azon okiratok is, melyek nyerésremény elárusitásának jogositványát tárgyazzák, habár az idevonatkozó igérvényjegyek még nem állittattak is ki.

I l l e t é k e g y e n é r t é k, lásd »vagyonátruházások« 95. tételének *D)* betüjét.

I l l e t ő s é g i b i z o n y i t v á n y o k, lásd »bizonyitványok« 21. tételének *a)* és *b)* betüit.

I n d o k a i a birói itéleteknek s végzéseknek polgári peres ügyekben bármely fokozatu biróság részéről, ha a fél kérelmére az itélettől vagy végzéstől külön iven a félnek kiadatnak, ivenkint 2 K

amennyiben pedig a peres tárgy 100 korona értéket meg nem halad, ivenkint 1 K

Jegyzet. Indokok, melyek az itélet szövegében foglalvák, és a feleknek külön nem adatnak ki, nem tárgyai az illetéknek.

I p a r k ö n y v e k, lásd »kereskedelmi könyvek«.

I p a r ü z l e t i l e v e l e z é s ek, lásd »kereskedelmi és iparügyletek«.

I r t v á n y o k. Az azok megváltása iránt létesitendő ügyletekért, telekkönyvi átiratásokért, és teljesitett birói eljárásért bélyeg és illeték nem fizettetik. (1871. évi LIV. t.-cz. 16. §.)

I s k o l a i b i z o n y i t v á n y o k, l. »bizonyitványok«; az illetékmenteseket lásd »bizonyitványok bélyegmentesek«.

I s k o l a l á t o g a t á s i b i z o n y i t v á n y o k ivenkint 30 f

48. tétel *A* – *B)* pontjai.

Itéletek vagy határozatok, biróságiak (választott biróságiakat lásd 96. tétel), melyek alatt a külhoni biróságok által hozott itéletek végrehajtása iránti határozatok, valamint a válóperekben hozott itéletek is értendők, különösen:

A) első folyamodásu birósági itéletek a következő tárgyakban, ha a *C)* pont alatti határozat alapján csekélyebb illetéknek nincs helye:

a) birtokháboritási keresetet illetőleg (sommás ügyekben);

b) elsőségi jog iránti keresetre vonatkozók csődben vagy árverési vételár felosztásánál;

c) valamely haszonbér, vagy haszonbérleti szerződés felmondásának érvényére vonatkozók 5 K

d) felhivási keresetekben az itélet hozataláért 5 K;

e) csődbeli felszámolások (valódisági itéletek, liquidatiók) *a magyar állam azon területén, melyre az 1881 : XVII. törvényczikkbe iktatott csődtörvény érvénye nem terjed ki*, hasonlókép az itélet hozataláért 2 K 50 f;

ha a követelés 100 koronát meg nem halad 1 K;

f) a községi biráskodás alá tartozó polgári peres ügyekben az itélet hozataláért (1894 : XXVI. t.-cz. 29. §.) 40 f

B) Ha a főügy tárgyának értéke 100 koronát meg nem halad, 2 K;

ha 100 koronát meghalad vagy meg nem becsülhető (12. §.), 5 K;

állandó bélyegilleték fizetendő a következő elsőbirósági határozatoktól:

1. ugy a sommás, mint a rendes eljárásban:

a) a perköltség és az itéleti illeték fedezésére szolgáló biztositék adásának kérdésében hozott végzéstől (1893 : XVIII. t.-cz. 9—12., 220. §§.);

b) az igazolás kérdésében hozott végzéstől (1881 : LIX. t.-cz. 64. §., 1893. évi XVIII. t.-cz. 57. §.);

c) a perujitás kérdésében hozott itélettől (1868 : LIV. t.-cz. 320. §., 1893. évi XVIII. t.-cz. 13. §.);

d) a számadási kötelezettségnek vagy a számadás helyességének kérdésében hozott határozattól (1893 : XVIII. t.-cz. 16. §., 1881 : LIX. t.-cz. 85—86. §§.);

2. a sommás eljárásban:

a) a pergátló kifogások kérdésében hozott végzéstől (1893 : XVIII. t.-cz. 28. §.);

b) a követelés alapjának fennállását megállapitó közbenszóló itélettől (1893. évi XVIII. t.-cz. 105. §.);

3. a rendes eljárásban:

a) a hatáskör vagy az illetékesség kérdésében hozott végzéstől (1881 : LIX. t.-cz. 16. §.);

b) az 1868 : LIV. t.-cz. 8., 9., 12., 13. §-ai alapján hozott megszüntető végzésektől;

c) az 1881 : LIX. t.-cz. 32. §-ának 3. pontjában felsorolt végzésektől, melyek ellen felebbezésnek van helye;

4. a végrehajtási eljárásban:

a) a végrehajtás megszüntetése, korlátozása vagy felfüggesztése, valamint az ingatlan végrehajtás alá vonásának megszüntetése iránti perben hozott itélettől (1881 : LX. t.-cz. 30., 216., 168. §§.):

b) az igényperekben hozott itéletektől (1881 : LX. t.-cz. 94. §.);

c) a végrehajtás utján befolyt összeg felosztása és a kielégitési sorrend megállapitása tárgyában hozott végzéstől (1881 : LX. t.-cz. 119., 196. §§.).

A 3. *a)* és *b)* pont esetében bélyegilleték csak akkor jár, amikor a biróság a kérdés tárgyalása folytán hozta a per megszüntető végzést.

Az igazolás kérdésében a felebbviteli biróság végzése is bélyegilleték alá esik, ha az 1893 : XVIII. t.-cz. 132., 163. és 189. §§-ai értelmében a fél a felebbviteli eljárásban él igazolással (1894 : XXVI. t.-cz. 8. §.)

Jegyzet. Községi biróság elé tartozó polgári peres ügyekben a közbenszóló birói határozatok, kivéve az igénypereket, nem tárgyai az illetéknek.[1])

---

[1]) Az Ill. díjj. 48. t. *A) e)* pont alatt jelzett csődben hozott felszámolási határozatoknál (liquidatiók), valódisági itéleteknél a 2 K 50 f, illetve amennyiben a követelés 100 K-át nem halad meg, 1 K-ás bélyegilleték az itélet tárgyát képező csődkeresetek száma szerint külön-külön akképen rovandó le, hogy a kihirdetésnél megjelent hitelező, illetve annak képviselője által beszolgáltatott bélyegjegyek az itéletet tartalmazó birósági előadmányi ivre alkalmaztatnak, azok az érdekelt hitelező nevével keresztül iratnak és azon bélyegjegyek még a csődbiróság hivatalos pecsétjével is szabályszerüen felülbélyegeztetnek.

Amennyiben ezen bélyegilleték lerovása elmulasztatik, a hivatalos lelet felveendő. (1880. évi »Pénzügyi Közlöny« 29. sz.)

Sommás visszahelyezési perben hozott itélet bélyegilletéke az 1894 : XXVI. t.-cz. hatálya alatt is az ill. díjj. 48. tétele A) pontjában meghatározott mérvben rovandó le, és az ily perben hozott itélet csak akkor esik 2 frt 50 kr. (5 kor.) bélyegilleték alá, ha az idézett tétel C) a) pontja értelmében csekélyebb illetéknek nencs helye. (P. dt. 2. b) sz.)

48. tétel *C—D)* pontjai.

— *Itéletek.* —

C) Az elsőfoku birósági itélettől — kivéve azokat az itéleteket, amelyek a 8. §. 1. *d)*, 2. *b)*, 4. *a)* és *b)* pontjai alá tartoznak — ugy a sommás, mint a rendes eljárásban, ha a per tárgyát pénzkövetelés vagy megbecsülhető vagyonjogi igény képezi, a peres tárgy értéke szerint járulékok nélkül

100 koronáig			2 K
100 koronán túl		400 K-ig	4 K
400	» »	1000 K-ig	10 K
1000	» »	1600 K-ig	16 K
1600	» »	2000 K-ig	20 K
2000	» »	5000 K-ig	minden

megkezdett 200 K után további 2 K állandó bélyegilleték jár, mely a bélyeg- és illetékszabályokban megállapitott módon bélyegjegyekben rovandó le.

Ugyanezek a rendelkezések a váltóbirósági sommás végzésekre és a közjegyzői okiratok alapján kért végrehajtást elrendelő végzésekre is alkalmazandók. (1894 : XXVI. t.-cz. 9. §.)

D) Ha az itélet alá kerülő peres tárgy értéke 5000 koronát meghalad,

a) a jogerejü végitélettől ugy a sommás, mint a rendes eljárásban — kivéve a 8. §. *a)* és *b)* pontjaiban felsorolt pereket — a megitélt pénzkövetelés vagy perérték 1 és $^1/_{10}$ százaléka jár illeték fejében, mely kiszabás alapján készpénzben fizetendő.

Ha a per tárgya csak részben itéltetik meg, az illeték 50 koronánál kisebb nem lehet.

Teljes elutasitás esetében az illeték 50 K. (1894 : XXVI. t.-cz. 11. §.)

Olyan itélettől, mely összegszerüleg meg nem becsülhető, vagy egyáltalában nem vagyonjogi peres igény felett hozatik, rendszerint 24 K illeték jár kiszabás alapján.

Ha a nem vagyonjogi igényből a peres fél megbecsülhető, s az illetékmérv tekintetében a 9. és 11. §§-ok rendelkezései alá eső vagyonjogi igényt származtat és azzal összekapcsol : az illeték kiszabásánál csak az egyik, és pedig a nagyobb illeték alá eső igény jön figyelembe. (1894 : XXVI. t.-cz. 12. §.)

Ha a per tárgyát érték szerint meg nem határozott, de megbecsülhető vagyonjogi igény képezi, az az érték, melyet a biróság az illetékességnek vagy a felebbezés, felülvizsgálat, vagy felfolyamodás megengedhetőségének eldöntése végett megállapit, a határozati bélyeg és illeték kiszabásánál irányadó.

Ilyen értékmegállapitás hiányában a peres tárgy értékének meghatározására nézve az 1893 : XVIII. t.-cz. 4. §-ában foglalt rendelkezések a határozati bélyeg és illeték tekintetében is alkalmazandók. (1894 : XXVI. t.-cz. 13. §.)

Az érték megállapitásánál az odaitélt kamatok és perköltségek csak azon esetben jöhetneh tekintetbe, ha a kereset kizárólag azokra irányult.

Zálogjogi törlés iránt inditott pereknél csak a főzálogjognak (1883. évi Pénzügyi Közlöny 998. lap) értéke vehető számitásba.

b) ha valamely 100 koronánál többet érő ingatlannak tulajdona, haszonélvezete vagy haszonvételi joga oly jogczimen itéltetik meg, mely a törvényes öröködéstől különböző valamely törvény rendeletén, és nem egy bizonyos szerződésen vagy végintézkedésen alapszik, érték szerint $4^3/_{10}\%$;

Jegyzet. Teljes elmozdítás esetében a *D) b)* alatti itéletektől a pertárgy értékéhez képest járó illeték 10 K-nál kisebb és 50 K-nál magasabb összegben nem szabathatik meg; azon esetekben pedig, amidőn a pertárgynak csak egy része itéltetik meg, az itélettől járó illeték a *D) b)* alatti szabályok szerint megszabandó, de ez 10 K-nál csekélyebb összegben meg nem szabható. (1873 : IX. t.-cz. 8. §.)

c) a magyar állam azon területén, melyre az 1881 : XVII. törvényczikkbe iktatott csődtörvény érvénye ki nem terjed, oly jogérvényes birói határozatoktól, melyek által a csődtömegi hitelezők kielégitésének sorozati rendje állapittatik meg (osztályozási itéletek), ha a csődtömegnek a hitelezők közt felosztandó cselekvő állapota 1600 koronát meghalad, annak értéke után 1% ;

ha az 1600 koronát meg nem halad, annak értéke után $^{7}/_{10}$% [1–2])

Zálogjogok törlése iránti perekben hozott birói itéletek illetékének megállapitásánál, amennyiben a zálogjoggal terhelt ingatlan értéke kisebb a zálogjog értékénél, a pertárgy értéke nagyobb nem lehet, mint a zálogjoggal terhelt ingatlan értéke. (P. dt. 546. sz.)

48. tétel.

— *Jegyzetek.* —

1. A 8. és 9. §§-okban meghatározott állandó bélyegilletéket teljes összegében rendszerint a felperes, a viszonkereseti követelésre nézve (16. §.), valamint akkor, ha felperes az első

---

[1]) Az előbbi birtokváltozás közelsége czimén a $4^{2}/_{10}$%-os itéleti illetékre nézve (*D) b)* pont) illetékmérséklesnek helye nincs.

[2]) Az 1893 : XVIII. t.-cz. 4. §-ának rendelkezései a következők :

»Ha az érték az eljárás megállapitása szempontjából vitássá válik, a felett a biróság az eljárás neme ellen tett kifogásról tartandó tárgyalás eredményéhez képest, belátása szerint határoz.

Amennyiben valamely fél más bizonyitó adatot nem szolgáltat, szőlők és házosztályadó alatt álló ingatlanok értéke a legközelebb mult évi állami adó kétszázszoros, házbéradó és földadó alá eső ingatlanoké pedig annak százszoros összegében állapitandó meg. Az ingatlan után fizetendő általános jövedelmi pótadó, utadó, törvényhatósági és a községi adók számitásba nem veendők.

Nem pénzkövetelés iránt inditott perekben, kivéve az 1893 : XVIII. t.-cz. 1. §. 2. és 3. pontjában felsorolt ügyeket, az elsőbiróság a felebbvitel megengedhetőségének és a felülvizsgálat vagy felfolyamodás eldöntésére hivatott biróságnak megállapitása végett a tárgyalás során hivatalból is lehetőleg tisztába hozni tartozik, hogy a per tárgyának értéke, illetőleg az 1893 : XVIII. t.-cz. 1. §. 5. *d), f), g), h), i)* és *k)* pontjainak alapján nem pénzkövetelés iránt inditott perekben az egyévi bérösszeg 50 frtot, 200 frtot vagy 500 frtot meghalad-e ?

Azokban az ügyekben, amelyek a per tárgyának értékére való tekintettel tartoznak sommás eljárás alá, a per tárgyának értéke, a felebbviteli eljárás során sem tehető magasabbra, mint az 1893 : XVIII. t.-cz. 1. §. 1., illetőleg 2. és 3. pontjaiban meghatározott értékhatár ; kivéve ha a felebbviteli biróság által az a kérdés döntendő el, hogy az ügy sommás eljárás alá tartozik-e ?«

Az 1893 : XVIII. t.-cz. 3. §-a :

»A peres tárgy értékének megállapitásában irányadó :

1. ingatlanok tulajdonát vagy birtokát tárgyazó perekben az ingatlannak, illetőleg az ingatlan azon részének értéke, melynek tulajdona vagy birtoka vitás ;

2. telki szolgalmakat tárgyazó perekben a szolgáló telek értéke ; az uralkodó telek tulajdonosa azonban a rendes eljárás megindítása czéljából igazolhatja, hogy a szolgalom az uralkodó telek értékét a szolgáló telek értékén felül emeli ;

3. osztályperekben a felosztandó vagyon, határperekben pedig a vitás terület értéke ;

4. a járadékok és más időszakos szolgáltatások vagy haszonvételek követelhetését megalapitó jogviszonyok iránt inditott perekben, ha a jogviszony fennállásának időtartama korlátolt, de bizonytalan : az évi szolgáltatások értékének tizszerese, és ha ezen időtartam korlátlan, akkor huszszorosa, határozott időtartam esetében pedig az összes nem teljesitett szolgáltatások értéke, és amennyiben a határozott időtartam husz évet meghaladna, az évi szolgáltatásoknak huszszoros összege ;

5. haszonbérleti viszony fennállása vagy tartama iránti perekben, amennyiben az összegre való tekintet nélkül a sommás eljárás alá nem tartozik, az egyévi haszonbérösszeg ;

6. a számadások megállapitása iránt inditott perekben a követelések összege és ha a tartozások a követeléseket meghaladják, a tartozások összege, számadási kötelezettség megállapitása iránt inditott perekben pedig az az összeg, amelyet felperes keresetében a számadás elő nem terjesztésének esetére felszámit.

A peres tárgy értékének meghatározására nézve irányadó szabályok az 1893 : XVIII. t.-cz. nemcsak 4-ik, hanem 3-ik §-ában is foglaltatnak ; sőt a főrendelkezéseket éppen ez a §. tartalmazza. Annak az 1894 : XXVI. t.-cz. 13. §-ában fel nem emlitése azért csak elnézésből történhetett. Amiből következik, hogy törvénykezési eljárásban a peres tárgy értékének megállapitásánál az 1893 : XVIII. t.-cz.-nek nemcsak 4-ik, hanem 3-ik §-a is irányadó. E §-nak mellőzésével az 1894 : XXVI. t.-cz. 13. §-ának nem volna értelme.«

tárgyalási határnapon meg nem jelen és a megjelent alperes az ügy érdemében határozatot kér (1893 : XVIII. t.-cz. 50.), az alperes, igazolásnál az ezt kérő fél, perujitásnál az ujító fél, a 8. §. 4. *c)* pontjának esetében a végrehajtató és ha több a végrehajtató, ezek egyenlő arányban kötelesek leróvni. (1894 : XXVI. t.-cz. 10. §. első bek.)

Ha — eltekintve a rendes eljárástól — a bélyegilleték lerovására köteles fél a határozat hozatalakor (15. §.) nincs jelen : a biróság ezt a felet irásban felhivja, hogy a bélyegilletéket három nap alatt róvja le.

A felhivás a lakhelyre czimezve, ajánlva postára adandó és a postáraadást követő harmadik napon kézbesitettnek tekintendő. (1894 : XXVI. t.-cz. 10. §.)

A 8. és 9. §§-okban meghatározott állandó bélyegilleték a rendes eljárásban az utolsó perirat beadásakor, illetőleg a tárgyalás befejezésekor, egyéb esetekben határozat hozatalakor rovandó le megfelelő bélyegjegyek szolgáltatása és szabályszerü alkalmazása által. (30. §.) (1894 : XXVI. t.-cz. 15. §.)

Az *A) e)* pont alatt jelzett, csődben hozott felszámolási határazatok (liquidatiók, valódisági itéleteknél) a 2 K 50 f, illetve amennyiben a követelés 100 K-át nem halad meg, 1 K-ás bélyegilleték az itélet tárgyát képező csődkeresetek száma szerint külön-külön akképen rovandó le, hogy a kihirdetésnél megjelent hitelező, illetve annak képviselője által beszolgáltatott bélyegjegyek az itéletet tartalmazó birósági előadmányi ivre alkalmaztatnak, azok érdekelt hitelező nevével keresztül iratnak és azon bélyegjegyek még a csődbiróság hivatalos pecsétjével is szabályszerüen felülbélyegeztetnek.

Amennyiben ezen bélyegilleték lerovása elmulasztatik, a hivatalos lelet felveendő. (1880. évi Pénzügyi Közlöny 29. sz.)

A *D) c)* pont határozatai értelmében az osztályozási itélettől járó százalékos illetéket a tömeggondnok a csődhitelezők kielégitése előtt személyes felelősség terhe alatt köteles lefizetni.

Váltóbirósági sommás végzéseknél, valamint a közjegyzői okiratok alapján kért kielégitési végrehajtást elrendelő végzéseknél a felperes tartozik az állandó bélyegilletéket bélyegjegyekben a benyujtandó keresethez, illetőleg végrehajtási kérvényhez csatolni.

Az állandó bélyegilletéknek megfelelő bélyegjegyek az iratjegyzékre, vagy a tárgyalási jegyzőkönyvre szabályszerüleg felragasztandók és az iratjegyzék ügyszámának, illetőleg a felvétel keltének bejegyzése után, hivatalosan felülbélyegzendők. A váltóbirósági sommás végzésre, valamint a közjegyzői okiratok alapján kért kielégitési végrehajtást elrendelő végzésekre szükséges bélyegjegyek a felperesnek kézbesitendő végzés példányára ragasztandók és rajtok a végzés szövege keresztülirandó. Azonkivül az utóbb emlitett végzések szövegében a bélyegilletéknek lerovását is kell felemliteni, illetőleg ha a lerovás elmulasztása esetében a fél ellen hivatalos lelet vétetett fel, ezen körülményt a végzés fogalmazványát tartalmazó előadmányi ivre mindig ráirni. (1883. évi Pénzügyi Közlöny 10. sz. 196. lap.)

Ha az itélet alá kerülő peres tárgy értéke 5000 K-át meghalad (11., 17. §§.), ha a per tárgya összegszerüleg meg nem becsülhető, vagy egyáltalában nem vagyonjogi igényt képez (12. §.), végre ha megbecsülhető vagyonjogi igény képezi a per tárgyát, de ennek értéke a tárgyalás során meg nem állapittatott (13. §.), a biróság az illeték kiszabása végett a jogerőre emelkedett véghatározat másolatát, a netalán rendelkezésére álló értékadatokkal együtt közli az illeték kiszabásával megbizott hivatallal.

Az 5000 K-át meghaladó összeg erejéig hozott váltóbirósági sommás végzés, valamint a közjegyzői okirat alapján végrehajtást elrendelő végzés amennyiben a végrehajtás 5000 K-át meghaladó érték erejéig kéretett, vagy a végrehajtás összegszerüleg meg nem állapittatott, vagy meg nem állapitható követelés megvétele végett rendeltetett el, az illeték kiszabásának czéljára a jogerőre emelkedés bevárása nélkül közlendő.

Ha az illeték kiszabása végett közölt váltóbirósági sommás végzés ellen kifogások adattak be, erről az illeték kiszabásával megbizott hivatal szintén értesitendő és a kifogások utáni eljárásban hozott jogerős véghatározat, ideértve a perbeszüntető végzést is, esetleg pedig a létrejött birói egyezség ugyanazzal közlendők. A kifogások beadása az illeték előirását és a már előirt illeték esedékességét és behajthatóságát a jogerejü véghatározat, perbeszüntető végzés vagy birói egyezség beérkeztéig felfüggeszti. Ha a jogerejü véghatározat a sommás végzést egészben vagy részben hatályon kivül helyezi, az 1894 : XXVI. t.-cz. 11. §. 2. és 3. bekezdéseinek, birói egyezség létrejötte esetében az 1894 : XXVI. t.-cz. 25. §-ának rendelkezései alkalmazandók.

Ha a per, illetőleg a végrehajtás tárgyának értéke nincs megállapitva, de a tárgy egyébként megbecsülhető : az illeték kiszabásával megbizott hivatal az illetékköteles felet az érték megállapitására alkalmas adatok és esetleg az illeték kiszabásának czéljaira bélyegmentes értékbizonyitvány beszolgáltatására záros határidő kitüzésével felhivja.

Ha az illetékköteles fél ennek a felhivásnak eleget nem tesz és a netaláni akadályt sem jelenti be : 2 K-tól 50 K-ig terjedő birsággal büntethető ; az értékadatok pedig hivatalból beszerzendők, vagy az érték hivatalból megállapitandó. (1894 : XXVI. t.-cz. 20. §.)

2. A birói határozatokra szabott illetékek különbség nélkül fizetendők, a határozat a törvénykezési rendtartás szerint akár végzés, akár pedig itélet alakjában hozatott.

3. A birói határozatok egy-egy példánya a fel- és alperesek részére illetékmentesen kiadandó.

Ha azonban a határozatnak ennél több kiadványa, vagy abból kivonatok szükségeltetnének, ugy minden további kiadványtól és minden kivonattól ivenként 2 K, de ha a pertárgy értéke 100 K-t meg nem halad, ivenkint 1 K állandó bélyegilleték fizetendő.

4. Ha nem hozatnék (értve ez alatt a kiadványozást, illetőleg kihirdetést) azon birói határozat, melytől az illeték előlegesen lefizettetett vagy oly módon szüntettetett meg, hogy a kereset felett azon biróság által, melynél ez benyujtatott, további itélet nem hozathatik, ugy a lefizetett illeték visszatéríttetik, és e czélra a biróság által az illetékkiszabással megbizott hivatalhoz átteendő végzésben a határozatért eleve fizetett illetékösszeg megjegyeztetik, s ezen összeg a birói végzésben megnevezett félnek készpénzben visszafizettetik.

Ha a váltóbiróság részéről nem adatik ki a sommás végzés, nemkülönben, ha a közjegyzői okirat alapján kért kielégitési végrehajtás el nem rendeltetik, akkor a fel nem használt bélyegjegyek az illető félnek visszaadatnak. Ha ugyanazon biróság által a megszüntetett határozat helyett más hozatik, mely állandó illeték alá esik, ugy az ujabbi határozattól további illeték nem fizetendő. Ha a százalékos illetéknek alávetett itéletet megszüntetik vagy megváltoztatják, melytől az illeték már megfizettetett: ugy ezen összeg azon illetékből, mely a folytatott eljárás következtében hozott utóbbi itélettől jár, levonatik és ha az utóbbi illeték az előbbinél kisebb lenne, a fizetett többlet visszatéríttetik. Ezen szabály szerint kell eljárni házassági ügyekben is, ha a kimondott ideiglenes elválás utóbb véglegessé változtatik át.

Ha több kötelezettnek elmarasztalása egy és ugyanazon biróság által különböző itéletekkel történik, de az elmarasztalás egy és ugyanazon keresetre vonatkozik, ez esetben az itéleti illeték csak egyszer követelhető. (P. M. rendelet 63153/1878.)

5. Ha illetékköteles jogügylet szolgál valamely pernek alapul, ugy a biróság köteles az illető féltől annak igazolását követelni, hogy a jogügylettől járó illeték lerovatott, és ha a fél ezt nem igazolná, e körülményről az illetékszabással megbizott hivatalt a meglevő adatok közlése mellett tudósitani.

Ha az itélet kereseti és viszonkereseti követelés érdemében dönt: a követelések külön értéke szerint kell leróvni, illetőleg kiszabni az itéleti bélyegilletéket. (10.§.)

Ha a biróság a viszonkereset értelmében nem határoz, a viszonkereseti követelés az illeték megállapitásánál nem jön figyelembe. (1894. évi XXVI. t.-cz. 16. §.)

Az egy keresetben érvényesitett több követelésnek csak némelyikére vagy a kereseti követelés egy részére korlátozott itélet hozatala esetében (1893: XVIII. t.-cz. 42. §.) csupán a peres tárgynak itélet alá kerülő része után rovandó le, illetőleg szabandó ki az itéleti illeték. Ugyanazon peres tárgyra nézve a pertársak ellen hozott részitéletek a bélyegilleték szempontjából együtt egy itéletnek tekintendők.

Több pernek egyesitése és egy itélettel eldöntése esetében (1893: XVIII. t.-cz. 43. §.) az itéleti bélyegilleték minden egyes pár tárgya (9. §.), illetőleg minden egyes perből megitélt követelés vagy perérték után (11. §.) külön jár. (1894: XXVI. t.-cz. 17. §.)

Ha a felperes keresetét a tárgyalás közben módositja, az itéleti illeték összegének megállapitásánál a peres tárgy értékének a módositott igény tekintendő (7. §.). (1894: XXVI. t.-cz. 18. §.)

6. Ha egy birói határozatban az ügy érdeme és az 1894: XXVI. t.-cz. 8. §-ában felsorolt valamely kérdés együttesen nyernek megoldást: a megfelelő illeték ugy a 8. §., mint az 1894. évi XXVI. t.-cz. 9., illetőleg 11. §. szerint rovandó le. (1894: XXVI. t.-cz. 19. §.)[1—2]

Közjegyzői okirat alapján hozott végrehajtást elrendelő végzés után — amennyiben a végrehajtás 2500 frtot meghaladó érték

---

[1]) Az 1894: XXVI. t.-cz. hatályba lépte előtt megindított perekben hozott azon illetékköteles határozatok bélyegilletékére nézve, amelyek az említett törvényczikk hatályba lépte előtt is illetékkötelesek voltak, az átmeneti időszakban, tekintettel az illetéki díjjegyzék 48. tételének az idézett törvény életbe lépte előtt érvényben állott 1. jegyzetére, irányadó az: vajjon sommás perekben a tárgyalási jegyzőkönyv berekesztése, rendes perekben pedig az utolsó perirat beadása, illetőleg jegyzőkönyvi tárgyalás esetén az utolsó perbeszéd beiktatása az 1894. évi november hó 1-éig megtörtént-e már, vagy sem? és pedig tekintet nélkül arra, hogy az utolsó perirat vagy perbeszéd, az illetékköteles fél vagy ellenfele részéről nyujtatott.

Ha a tárgyalási jegyzőkönyv berekesztése, az utolsó perirat beadása, illetőleg beiktatása 1894. évi november hó 1-éig már megtörtént, a határozat után járó illeték mérvére és leróvási módjára nézve, a bélyeg- és illetékek iránti törvények és szabályok hivatalos összeállitásának addig fennállott határozmányai mérvadók még abban az esetben is, ha oly itéleti illetékről van szó, amely közvetlenül kiszabás alapján fizetendő.

Az ily határozatokra nézve tehát sem az annak idején szabályszerüen lerótt bélyegilletékek kiegészitésének, sem az illetéknek bélyegjegyekben utólagosan leendő lerovásának, sem pedig a lerótt bélyegilletékek visszatéritésének nincs helye, különösen még abban az esetben sem, ha a biróság póttárgyalás elrendelése vagy igazolási kérelem folytán hoz

erejéig kéretett — az 1894 : XXVI. t.-cz. 9. és 20. §§-ai alapján csak attól az értéktől jár az itéleti illeték, amely összeg erejéig a végrehajtás elrendeltetett. (P. dt. 24. sz.)

Rendes eljárásban a felek kérelmére az 1894 : XXVI. t.-cz. hatálya alatt hozott permegszüntető végzés bélyegmentes. (P. dt. 76. sz.)

Oly esetben, midőn a sommás váltókeresetre sommás végzés nem hozatott és magán a kereseten a sommás végzés után bélyegjegyekben járó illeték lerovatott: a fél az ujonnan benyujtott sommás váltókereseten a sommás végzés után járó illetéket ismét bélyegjegyekben köteles leróni. (P. dt. 402. sz.)

Sommás váltókereseten lerótt határozati bélyegilleték a benyujtó félnek visszatéritendő, ha a biróság a kereset visszautasitása mellett sommás váltóvégzést nem bocsájt ki. (P. dt. 560. sz.)

A közjegyzői okirat alapján elrendelt végrehajtás ellen beadott kifogás felett hozott határozat után, amennyiben a végrehajtást elrendelő határozattól a határozati illeték lerovatott, külön határozati illeték nem követelhető. (P. dt. 561. sz.)

---

csak az 1891 : XXVI. t.-cz. életbelépte után érdemleges határozatot, vagy ha az itéletnek a felsőbiróság részéről való feloldása folytán uj tárgyalás tartatik, vagy ujabb itéletet hoznak.

A közbeszóló vagy mellékkérdésekre vonatkozó oly határozatok után lerótt bélyegilletékek, amelyekre nézve a lerovási kötelezettség már 1894. november 1-je előtt állott be, a lerótt bélyegilleték abban az esetben sem téritható vissza, ha a határozat 1894. november elseje után hozatnék meg, és ez a határozat az 1894. évi XXVI. t.-cz. 8. §-a szerint, esetleg illeték alá vonható nem volna; viszont ha oly határozatról van szó, amely eddig bélyegmentes volt és csak a most idézett törvényszakasz szerint soroztatott a bélyegkötelesek közé, a határozati bélyeg lerovása nem követelhető, ha a határozati illeték már 1894 november elseje előtt lerovandó volt. (Ill. díjj. 48. t.) (29749/1895. P. M., P. K. 217. l., R. T. 1462. l.)

[2]) A közjegyzői okiratok alapján kért kielégitési végrehajtást elrendelő végzéseknél a felperes tartozik az állandó bélyegilletéket bélyegjegyekben a végrehajtási kérvényhez csatolni.

A közjegyzői okiratok alapján kért kielégitési végrehajtást elrendelő végzésekre szükséges bélyegjegyek a felperesnek kézbesitendő végzés példányára ragasztandók és rajtok a végzés szövege keresztülirandó. Azonkivül a végzések szövegében a bélyegilletéknek lerovását is fel kell emliteni, illetőleg ha a lerovás elmulasztása esetében a fél ellen hivatalos lelet vétetett fel, ezen körülményt a végzés fogalmazványát tartalmazó előadmányi ivre mindig rá kell irni. (1883. évi »Pénzügyi Közlöny« 10. sz. 196. lap.)

49. tétel.

Itéletek, melyek illeték alá nem esnek:

a) semmiségi határozatok;

b) birósági illetéktelenség alapján hozott leszállitó határozatok;

c) biróság elleni keresetek felett hozott itéletek:

d) az ügynek egyik perutról másikra áttételét rendelő határozatok;

e) holtnak nyilvánitási itéletek;

f) csődnyitási vagy megszüntetési határozatok;

g) gondnokság alá helyezés vagy annak megszüntetése, valamint a kiskoruság meghosszabbitása és az atyai hatalom megszüntetésére vonatkozó ügyekben (1880. évi Pénzügyi Közlöny 294. lap);

h) halasztási, nemkülönben biztositási végrehajtás elrendelése iránti kérelem tárgyában hozott határozatok;

i) részvénytársulati közgyülések határozatainak érvénye vagy megsemmisitése iránt;

k) telekkönyvi előjegyzések igazolása iránti ügyekben;

l) perletétel tárgyában hozott határozatok;

m) perfeljegyzések fennállása vagy megsemmisitése iránt;

n) az ügy bővebb felderitését tárgyazó határozatok;

o) mezei rendőri ügyekben, valamint a vadak által okozott kártéritési keresetekre vonatkozó eljárásban hozott határozatok;

p) az ügyvédi rendtartásra vonatkozó 1874 : XXXIV. t.-cz. 66. §-a alapján hozott határozatok;

q) telepitvényesek és szőlőváltság kötelezettek váltságtartozásai és járulékainak behajtása végett, nemkülönben a maradványföldek és egyéb megváltás tárgyát képező követeléseknek behajtása iránt hozott itéletek (1873 : XXII. t.-cz. 24., 1868 : XXIX. t.-cz. 14. §., 1871 : LIII. t.-cz. 54. és 85. §§.);

r) kisebb polgári peres ügyekben az igazolási kérelem tárgyában, továbbá a vég-

rehajtási eljárásban beadott panasz felett, valamint a végrehajtás megszüntetése vagy korlátolása iránti kérelem felett hozott birói határozatok (1878 február 5-iki szabályrendelet 9., 14. és 15. §§-ai 1878. évi Pénzügyi Közlöny 10. szám);

s) az illetéki dijjegyzék 48. tételében meg nem jelölt első vagy felsőbb folyamodásu birósági határozatok;

t) a magyar korona országaiban létező vasutak és csatornák külön összpontositott telekkönyvezése czéljából hozott itéletek. (1868 : I. t.-cz. 49. §.)[1–3])

Peren kivüli (telekkönyvi) ügyekben hozott birói határozatok illetékmentesek. (P. dt. 89. sz.)

Tőzsdebiróságnak az illetékesség kérdésében hozott határozatai illetékmentesek. (P. dt. 140. sz.)

Ágy- és asztaltóli ideiglenes elválasztást kimondó itéletek illetékmentesek. (P. dt. 160. sz.)

Zárlat elrendelése iránti kérvény tárgyában hozott birói határozatok bélyegmentesek. (P. dt. 278. sz.)

Okiratok, adósságok vagy értékekre vonatkozó felfedező eskü iránt az 1868 : LIV. t.-cz. 238. §-a alapján alkereset alakjában inditott közbeneső peres kérdésben hozott első folyamodásu birósági határozatok illetékmentesek. (P. dt. 394. sz.)

Biztonság hiánya miatt biztositás iránt benyujtott váltókereset alapján hozott birói határozatok illetékmentesek. (P. dt. 445. sz.)

Végrehajtási zárlati ügyben a zárgondnok által benyujtott számadásra tett észrevételek tárgyában hozott határozatok illetékmentesek. (P. dt. 473. sz.)

50. tétel.

Ivek. Az illetéki dijjegyzék az okiratoktól és irományoktól járó bélyegilletéket rendszerint csak azok első ivétől határozza meg; a többi ivek bélyegilletékére nézve következő szabályok állanak:

1. Ha az okirat vagy iromány állandó bélyegilleték alá esik, és az első ivtől 1 korona vagy ennél magasabb bélyegilleték jár, ugy a második és többi ivektől 1 korona bélyegilleték fizettetik, kivéve a hitelesitett hivatalos másolatokat, kivonatokat és a hivatalos kiadványok másodlatait, melyeknek minden ive egyaránt 2 korona bélyeggel ellátandó.

Ha az okirat fokozatos illeték alá esik, a második és a többi ivek 1 korona bélyegilleték alá esnek, és ezen szabály alól csak akkor van kivételnek helye, midón már az első ivtől 1 koronánál csekélyebb fokozatos illeték jár; ily esetben az okirat többi iveire is csak azon csekélyebb illeték fizetendő, de ezen okiratok másod-, harmad- stb. példányaitól és ezek iveitől, az 55. §. értelme szerint, ezen csekélyebb fokozatos illetéknek csak fele jár.

2. A birói peres beadványoknál vagy azokat képviselő jegyzőkönyveknél, ha ezek okiratot nem tartalmaznak, a második és minden további ivre, ha a pertárgy 100 koronát meghalad, 1 K

és ha a tárgy értéke 100 koronát meg nem halad, 40 f.

A kisebb polgári peres ügyekben előforduló semmiségi panaszoknál és a végrehajtásnak az ingatlanokra való elrendelése iránti kérvényeknél a második és minden további ivre jár 40 f.

A kisebb polgári peres ügyekben előforduló egyéb illetékköteles beadványoknál és jegyzőkönyveknél, valamint azoknál, melyek a tőzsde vagy gabnacsarnok választott birósági előtti eljárásban felmerülnek, a második és minden további ivre az első ivre meghatározott illetéknek megfelelő bélyeg alkalmazandó.

3. Perenkivüli birói eljárásban a második és további ivek után annyi jár, amennyi a dijjegyzék 13. tétel II. pontja alatt az első ivre van meghatározva.

4. Közigazgatási ügyekben ivenkint 1 K

vagy amennyiben az első ivre ennél

---

[1]) A községi biróságtól a kir. járásbiróság elé vitt s ott folytatólag tárgyalt ügyekben a 2 K itéleti bélyegilleték lerovandó (mert ez nem felebbezési ejárás); a 2 K bélyegilletékbe azonban a községi biró előtt már lerótt 24 fill., illetve 40 fill. bélyegilleték beszámitandó. (60840/1895. P. M. sz. P. K. 469. l. Rend. T. 862. lap.)

[2]) Periratok beadásának halasztása tárgyában hozott határozatok illeték alá nem esnek. (Ill. dijj. 49. t. *h)* p.) (2832/1776. P. M., P. K. 142. lap.)

kevesebb illeték járna, az első ivre meghatározott bélyegilleték fizetendő.

Izraeliták imaszékei, ha szerződési vagy hagyatéki vagyonátruházásnak képezik tárgyát, ingó javaknak tekintetnek.

Járadékkikötések vagy járadékbiztositási szerződések, amennyiben nem életjáradéki szerződések (»szerencsekötések« *F)* betüje), mint valamely tőkepénz élvezete iránti szerződések, lásd »szolgalmak«.

51. tétel.

Javadalmak. Amelyek az illetékegyenérték alá tartoznak, lásd »vagyonátruházások« *D)* betüjét.

Azok adományozását kérő folyamodványok:

a hatóságokhoz ivenkint 1 K

magánkegyurhoz feltétlenül illetékmentesek.

Oly javadalmakat illetőleg, melyek fejedelmi adományozás vagy kormányi kinevezés utján ruháztatnak át, lásd »szolgálati szerződések, javadalom-adományozások« czimü tételt.

Jégkár elleni biztositások, lásd »szerencsekötések« és »társaságok«.

Városokhoz (községekhez) plebánia elnyerése iránt intézett folyamodványok bélyeg kötelesek. (P. dt. 318. sz.)

52. tétel.

Jegyzőkönyvek, bélyegkötelesek:

A) 1. Mindazon jegyzőkönyvek, melyek beadvány helyett vétetnek fel. Ezek az általok pótolt beadványokra határozott illeték alá esnek.

2. Mindazok, melyekben okirat foglaltatik. Ezek az illető okirat első ivére megszabott illetéken kivül ezen tétel *A)* 1. pontja, vagy a következő pontjai szerint, a jegyzőkönyvekre rótt illeték alá is esnek.

Ha valamely perbeli nyilatkozat vagy kérelem — ideértve a meghatalmazást és a felebbvitelt is — mely irásban kiállitva vagy beadványba foglalva bélyegilleték alá esnék, a peres fél szóbeli előterjesztése alapján jegyzőkönyvbe vétetik: a fölvett jegyzőkönyvön bélyegjegyekben lerovandó az az illeték, amely a perbeli nyilatkozat vagy kérelem irásbeli előterjesztése esetében az irattól, illetőleg a beadvány első példányától járna.

Ha a szóbeli előterjesztésről jegyzőkönyv nem vétetik fel, a bélyegilleték a birói naplón rovandó le. (1894: XXVI. t.-cz. 2. §.)

Azok a jegyzőkönyvi másolatok, melyek idézésre vagy a perbeli cselekménynek az ellenféllel való közlésére szükségesek, a szabályszerü jegyzőkönyvi bélyegilleték alá esnek. Ez az eredeti jegyzőkönyvön bélyegjegyekben rovandó le. (1891: XXVI. t.-cz. 3. §. első bekezdés.)

B) A biróságok által felvett jegyzőkönyvek, még pedig:

I. a peres eljárásban:

1. Rendes polgári, váltó-, telekkönyvi és házassági, valamint a kisebb hatalmaskodási polgári perekben minden jegyzőkönyv (ideértve a perfelvételi jegyzőkönyveket, valamint az azokban a törvény által megengedett, első halasztáson tul a felek kölcsönös beleegyezésével iktatott halasztási feljegyzéseket is); ha a tárgynak értéke 100 koronát meg nem halad, ivenkint 40 f; ha a tárgynak értéke 100 koronát meghalad, ivenkint 1 K. (1873: IX. t.-cz. 2. §.)

A felebbezés szóbeli tárgyalásáról, ugyszintén a felülvizsgálati biróságnál az 1893: XVIII. t.-cz. 197. §-ának 3. bekezdéséhez képest és az igazolás kérdésében felvett jegyzőkönyv, ha a felebbvitel tárgyának értéke 100 koronát meg nem halad, ivenkint 1 K, minden más esetben ivenkint 2 K állandó bélyegilleték alá esik. (1894: XXVI. t.-cz. 5. §. első bekezdés.)

Azok az iratok, melyek a perrend szerint megengedett esetekben a jegyző-

könyv kiegészitő részeként mellékeltetnek, ivenkint a kiegészitett jegyzőkönyv egyes iveitől járó bélyeggel látandók el. (1894 : XXVI. t.-cz. 6. §. utolsó bek.)

Ha a kereseti követelésnek utólagos módositásánál fogva a pertárgy értéke oly arányban emelkedik, mely az értékhez képest megállapitott magasabb illetéktétel alkalmazását vonja maga után: a magasabb illetéktétel csak a követelés módositásától kezdve felmerülő bélyegköteles perbeli cselekményeknél és iratoknál alkalmazandó.

A kereseti követelés módositása következtében beálló értékleszállitás szintén csak a módositástól kezdve felmerülő bélyegköteles cselekményeknél és iratoknál jön figyelembe. (18. §.) 1894. évi XXVI. t.-cz. 7. §.);

az árverési jegyzőkönyvek ivenkint 72 f;

ha pedig a vitás tárgy járulékai nélkül 100 K értéket meg nem halad, ivenkint (1873 : IX. t.-cz. 4. §.) 24 f.

2. Kisebb polgári peres ügyekben a tárgyalási jegyzőkönyvek ivenkint 24 f.

3. A budapesti áru- és értéktőzsde, valamint a vidéki termény- és gabonacsarnokok választott biróságai előtti eljárásban:

ha a tárgy értéke 100 koronát meghalad, vagy meg nem becsülhető, ivenkint 72 f;

ha a tárgy értéke 100 koronát meg nem halad, ivenkint 24 f.

II. a perenkivüli eljárásban:

ha a tárgy értéke 100 koronát meghalad, ivenkint 72 f;

ha a tárgy értéke 100 koronát meg nem halad, ivenkint 24 f

bélyegilleték alá esnek.

C) Más hatóságok által felvett jegyzőkönyvektől, amennyiben az *A)* pont ala nem tartoznak, jár:

a) két magánfél közötti vitálykoknál:

ha a vitatárgy értéke 100 koronát meghalad, ivenkint 72 f;

ha a vitatárgy értéke 100 koronát meg nem halad, ivenkint 24 f;

b) leletek, tanu- vagy egyéb kihallgatások, ténykörülmények vagy viszonyok kinyomozása végett, melyekről valamely fél magának hivatalos bizonyitványt kiadatni kérelmezett, vagy melynek alapján valamely hivatalos engedélynek megadásáért folyamodott, valamint az ügyvédi könyvek hitelesitése iránt felvett jegyzőkönyvek után: ivenkint 1 K.

Jegyzet. Ha a tárgyalás nem külön jegyzőkönyvben, hanem csak valamely hivatalos könyvben jégyeztetik fel: az illető jegyzőkönyvi bélyegilleték a hivatalos könyvben, a megfelelő bélyegjegynek felragasztása és szabályszerü keresztül irása által, royandó le; kir. közjegyzők által felvett jegyzőkönyvek, lásd az ill. dijj. 62. tételét. [1—2]

53. tétel.

Jegyzőkönyvek, bélyegmentesek:

Jegyzőkönyvek bélyegmentesek:

a) melyek valamely végrendeleti intézkedés felől a végrendelkezővel vagy a tanukkal vétetnek fel, vagy a végrenrendelet kihirdetését tartalmazzák; továbbá peren kivüli birói eljárásban oly cselekmények felől felvett jegyzőkönyvek (a vagyonleltárak és a beadványt vagy okiratot pótló jegyzőkönyvek kizárásával), melyekben a biró hivatalból köteles eljárni anélkül, hogy a fél kérvényét bevárná;

b) oly hagyatékok tárgyalási jegyzőkönyvei, melyeknek összes értéke a terhek levonása nélkül 50 koronát meg nem halad, habár a jegyzőkönyvben örökösödési nyilatkozat is foglaltatnék;

---

[1]) Az 1893 : XVIII. t.-cz. 160. és 208. §§-ai szerint a felebbviteli tárgyalásról a felek közbenjöttével felvett jegyzőkönyvekhez mellékelhető, ténybeli állitásokat tartalmazó iratok az illető jegyzőkönyv iveire járó bélyegilletékkel látandók el. (72846 1894. P. M. IV. p. ut. bek., P. K. 538. R. T. 550. l.)

[2]) Ügyvédi könyvek hitelesitésekor a kamara által felveendő jegyzőkönyv 1 K bélyeg alá esik. (52294 1875. P. M.)

c) jegyzőkönyvek, melyek az államszolgálat bizonyos szakmájára kellő képesség felől valakivel felvétetnek;

d) a cselédbér-követelések iránt közigazgatási (rendőri) hatóságoknál felvett jegyzőkönyvek (37307/1876., 33365. 1873. sz. p. min. rend.);

e) a bélyegmentes beadványok helyett felvett jegyzőkönyvek.

J e l e n t é s e k hivatalos személyek részéről, mint »hivatalos levelezések«.

A felebbezés nyilvános előadásáról felvett, nemkülönben a felülvizsgálati tárgyalásról a fentebbi eseteken kivül felvett hivatalos jegyzőkönyv bélyegmentes. (1894 : XXVI. t.-cz. 5. §. 2. bek. — V. ö. »a fentebbi eseteken kivül« értelmére a §-nak első bekezdését l. 52. tétel *B)* I. 1. pont.) [1–4])

Válóperben a békéltetési eljárásról felvett jegyzőkönyv bélyegmentes. (P. dt. 565. sz.)

54. tétel.

Jelzálog-lekötések, azaz oly okiratok melyek által valamely kötelezettség biztositása végett jelzálog adatik, azon kötelezettség értéke szerint, melyért a jelzálog adatik II. fok.

Oly esetben, ha a jelzálogilag biztositott kötelezettség tárgya meg nem becsülhető, továbbá a pénzintézeti hitelegyletek tagjai által a nekik nyitott hitelről kiállitott jelzálogi lekötések után, amenynyiben a hitel csak külön kiállitandó váltó vagy egyéb illetékköteles okirat alapján vehető igénybe, ivenkint 1 K állandó bélyegilleték jár. (1873. évi 3406. sz. p. min. rend.)

1. jegyzet. Ha a kötelezettség határozottan és annak értéke megközelitőleg sem állapittatik meg, ugy az illeték a jelzálog értéke szerint fizetendő, amennyiben ez megelőzött jelzálogi biztositások által nincsen kimeritve; de ez utóbbi esetben is 1 koronán alól nem szabathatik meg.

2. jegyzet. Ha a jelzálog már a főügylet iránti okiratban a szerződő felek által kiköttetett, ugy ez az ugyanazon okirattól járó illeték megszabásánál nem jön számitásba.

3. jegyzet. Midőn valamely haszonbéri szerződésen alapuló bérleti jog biztositására a jelzálog külön okiratban köttetik ki, ez esetben a bérösszegnek az illetékszabályok 61. §-a sze-

---

[1]) Az 1884 : XVII. t.-cz. 176. §-ában emlitett surlódásokból kifolyólag teendő panaszok alkalmával a panaszos jegyzőkönyv még az esetben is felveendő, ha panaszló fél a szükséges bélyegjegyet beszolgáltatni nem képes, mindazonáltal az ilyen jegyzőkönyv az 1885. évi 59809. sz. a. kadott pénzügyministeri rendeletben foglaltakhoz képest továbbra is bélyegköteles marad.

Ilyen esetben a bélyeghiány miatt a jegyzőkönyv vagy megleletezendő s a bélyeglelet további elbánás végett az illetékes kir. adóhivatalhoz teendő át, vagy pedig a kellő bélyeggel el nem látott jegyzőkönyvvel a törvényesitett illetékszabályok 104. §-ának 2. bekezdése értelmében kell eljárni, mely szerint a hatóságoknak és hivataloknak szabadságában áll a bélyegtelen beadványt (és ez a rendelkezés a beadványt pótló jegyzőkönyvekre is megfelelően alkalmazható) azon esetben, ha annak felvételét a közérdek nem kivánja, vagy a fél érdekeinek veszélyeztetése nélkül eszközölhető, tárgyalás alá nem venni.

A szerződési (munka) viszony megszüntetése vagy a visszatartott munkakönyv kiadására irányuló panasz-jegyzőkönyvek a már idézett 59809/85. sz. pénzügyministeri rendelet értelmében és az abban foglalt indokolás szerint szintén bélyegkötelesek, mert ezek a vitás kérdések is az ipartörvény 176. §-ában felsoroltak közé tartoznak és az érdekelt felek közt fennállott magánjogi viszonyra vonatkoznak. (85893/901. K. M.)

[2]) Magánvasutak és iparvasutak közigazgatási bejárásáról (26197/94. P. M.) és e vasutakon végzett pótépitkezések műszaki felülvizsgálatáról felvett jegyzőkönyvek, amennyiben az emlitett eljárások közérdekből történnek, bélyegmentesek. (39155/94. P. M.) (Ill. dijj. 32. t.)

[3]) A házasulók azon szóbeli kijelentéséről felvett jegyzőkönyv, hogy legjobb tudomásuk szerint köztük házassági akadály nem forog fenn (1894 : XXXIII. t.-cz. 57. §.), bélyegmentes, ha azonban a jegyzőkönyvbe a felmentésre irányuló kérelem is belefoglaltatnék, akkor a jegyzőkönyv 1 koronás bélyegilleték alá esik. (7870/96. I. M. R. T. 31. l.)

[4]) Magánhasználatu és iparvasutak közigazgatási bejárása mint közérdekből foganatositott hivatalos vizsgálatról felvett jegyzőkönyvek az ill. dijj. 53. t. utolsó bekezdése szerint, a kellően felbélyegzett terveknek a közigazgatási bejárás alkalmával hitelesitései pedig a 45. t. *b)* pontjának 7. bekezdése szerint bélyegmentesek. (26197/94. P. M.)

rint megállapitott értékének csak ¼-része vendő az illeték alapjául. (Lásd illetéki dijjegyzék 16. tétel *B.* pont 2. jegyzetét.)

Jogositványt, valamely iparüzlet, vállalat vagy bárminemü kereseti üzletek gyakorolhatására kérő folyamodványok, lásd »beadványok«.

Jónyok (bons), ha azok okiratok, és pedig kereskedői kötjegyek, mint ezek, lásd »kereskedelmi és iparügyletek«; különben pedig azon illeték alá esnek, mely a jóny lényegének megfelelőleg jár.

Ha a haszonbéri szerződésben a bérleti jognak jelzálogi biztositása a bérlő kivánságától tétetik függővé, ezen szerződésből folyólag külön okiratban adott bekebelezési engedély csak 50 kr. bélyeg alá esik. (P. dt. 147. sz.)

55. tétel.

Jóváhagyások, melyek magára a helybenhagyott jogügylet felett kiállitott okiratra vezettetnek, a 49. §. szerint az okirat alkatrészeül tekintendők; ha azonban ezek külön okiratban kiállittatnak, és ezekben semmi egyéb nincs kifejezve, mint az okiratilag megkötött jogügyletbe való beleegyezés, ivenkint 1 K.

Ezen eseten kivül a jóváhagyások az általuk pótolt okiratok után jelen szabályok szerinti illeték alá esnek.

Hivatalos jóváhagyások nem tárgyai az illetéknek.

Jutalmazási kérvények ivenkint 1 K

Jutalmazási utalványok, lásd »utalványok« czimü tételt.

56. tétel.

Kamatok:

a) hátraléki bizonylatok, mint bizonyitványok; ha azok államkötvények átiratása, vagy ezek kamatjainak átutalása végett bemutatandók, feltételesen bélyegmentesek;

b) szelvények vagy ezek utalványai, az államéi, illetékmentesek: ha mellékleteкül használtatnak, szintén bélyegmentesek; magánkötvények szelvényei, lásd »utalványok« 93. tétel 2. pont *c)* betüjét, és »mellékletek, bélyegmentesek« 74. tétel *b)* betüjét; kamatok felőli nyugtatványok, lásd »vétbizonyitványok«.

Jegyzet. Azon okiratok, melyek valamely kölcsönre nézve a kamatlábot változtatják meg, ha a kölcsönkötvénytől járó illeték megfizettetett, ivenkint 1 K bélyegilleték alá esnek.

Különben a kamatláb megváltoztatása iránt lásd az illetéki szabályok 52. §-át.

57. tétel.

Katonasorozás (ujonczozás).

Minden erre vonatkozó beadvány, jegyzőkönyv, okirat, valamint a kitüzött határidőben beadott felszólalás; továbbá bizonyitványai a községeknek, lelkészeknek stb., melyeket a katonakötelezettek az ebbeli általános kötelezettség alóli felmentés feltételeinek igazolására beadni tartoznak, ugyszintén az ezen felszólalásokra hozott végzések elleni felfolyamodások, végre beadványok, melyekben a szolgálatban lévő katonáknak törvényes okok beállta miatt a hadseregből leendő elbocsáttatása kérelmeztetik, mellékleteikkel együtt, és az ezen beadványokra kiadott határozatok ellen benyujtott felfolyamodványok bélyegmentesek, különben lásd »beadványok bélyegmentesek«, és »bizonyitványok bélyegmentesek«.

Jegyzetek: 1. A katonamentesitési beadványokra vonatkozó okiratok, midőn más czélokra használtatnak, illetékkötelezettség alá esnek.

2. Ha a hadseregből leendő elbocsátás más, mint törvényes okok alapján kérelmeztetik, a beadványok és mellékleteik bélyegkötelesek.

Katonaszemélyek illetékmentességére nézve, lásd »személyes mentességek«.

Katonatisztek házassági biztositékai iránt kiállitott okiratok, ha a biztosíték a mátka vagyonából állittatik elő, ivenkint 1 K

Az ilynemü biztositéki okiratnak telekkönyvi bejegyzése illetékmentes.

Azon esetben, midőn a házassági biztositék egy harmadik személy által visszteher mellett fedeztetik, az illeték a vissztehertel járó jogügyletekre vonatkozó szabályok szerint rovandó le.

Ha a házassági biztositék visszteher nélkül a vőlegény részéről adatik, ugy az okirattól jár az első ivtől 2 K, a vagyonátruházástól járó százalékos illeték pedig csak a férj halála bekövetkeztével fizetendő.

Ha továbbá a biztositék szülők vagy más harmadik személy által ingyen állittatik elő, ugy tekintettel a fennforgó személyes viszonyokra és a 85—87. §§-ok határozataira, az ajándékozási illeték szabandó meg.

A menyasszony részéről kiállitott biztositéki okiratnak kivételével, minden más személy által kiállitott házassági biztositéki okiratok telekkönyvi bejegyzésétől, a biztositott jog értékéhez képest $^{7}/_{10}$ százaléki illeték jár.

A házassági biztositékok visszaadásáról szóló vétbizonyitványok feltétlenül illetékmentesek.

Katonatiszteknek és katonafeleknek kiadott szabadsági és élelmezési bizonylatok, ha a szabadság nem utazás céljából adatik, nem tárgyai az illetéknek; különben pedig mint utazási okiratok tekintendők.

Katonatiszteknek kilépési téritményei feltétlenül illetékmentesek.

Katonatiszti házassági biztositék fejében *felajánlott értékpapirokról, ezek kötményezése céljából kiállitott jegyzékek, mint beadványok ivenkint 1 K bélyegilleték alá esnek. (27135/1883. sz. utasitás 4. §. P. Közl. 629. lap.)*

Kedvezményt kérő folyamodványok, ivenkint 1 K.

Kegyadományok. Az ezekérti folyamodványok (ha nem mint alamizsnák tekinthetők), ivenkint 1 K,

az ezek felőli nyugtatványok, ha nem mint alamizsnák jelöltetnek meg, az összeg szerint II. fok.

Kegyelmi folyamodványok ivenkint 1 K,

mentesek, lásd »beadványok mentesek« *l)* betüjét;

jövedéki büntető eljárásban, az első ivtől 2 K.

Kérdőpontok, l. »mellékletek«.

Kereskedelmi czégeket illetőleg, lásd »beadványok« 13. tétel 16. pontját.

A foganatositott czégbejegyzések és kitörlések jegyzékei, melyeket az illető törvényszékek különböző intézeteknek vagy vállalatoknak kiszolgáltatnak, minden ivtől 2 K.[1—4])

58. tétel.

Kereskedelmi és iparkönyvek:

a) a kereskedők, gyárosok és iparüzők főkönyvei, folyószámlái (Conto corrente), egyenleti számlái (Saldo conto) ivenkint 50 f,

b) a kereskedelmi vagy iparüzletről vezetett következő könyvek, ugymint: a napló, strazza, vagy boltkönyv, a pénztárkönyv, az első feljegyzési könyv, az árujegyzéki vagy árueladási könyv, raktárkönyv, továbbá a leltári és a mérlegkönyv, különbség nélkül vajjon kötve

---

[1]) A hadapródiskolába való felvételt kérő folyamodványok bélyegmentesek, mert a hadapródiskolák csapatiskolákat képeznek és ekkép az ily iskolákba való felvétel a hadseregbe sorozással egyenlő hatályu. (1889. é. 16995. sz. p. m. P. K. 443. l.)

[2]) Az 57. tételben megállapitott szabályok irányadók akkor is, ha harmadik személyek által államadóssági kötvények ajánltatnak fel házassági biztositékul. (1890. é. 9871. sz. p. m. P. K. 537. l.)

[3]) A közös hadsereg tartalékából a honvédséghez áthelyezett katonatiszteknek egyenruhabeszerzési átalány engedélyezése iránti beadványa 1 K bélyeg alá esik. (III. dijj. 57. t. 14400/1900. P. M., P. K. 511. l.)

[4]) Katonatiszti házassági biztositék fejében felajánlott értékpapirokról, ezek kötményezése céljából kiállitott jegyzékek, mint beadványok ivenként 1 K bélyegilleték alá esnek. (27135/83. sz. utasitás 4. §., P. Közl. 629. lap.) (III. dijj. 57. t.)

vagy füzve vannak-e, vagy csak egyes szabad lapokból állanak (v. ö. 75. tétel első bek.), ivenkint 10 f.

A belső üzletről és kezelésről vezetett könyvek, különösen a feljegyzési könyvecskék (zsebkönyvek), melyeket a kereskedők és iparosok magukkal hordanak, nem esnek bélyegilleték alá.

Ellenben az *a)* és *b)* betük alatti könyvekhez készitett név- vagy tárgymutatók mint amazoknak kiegészitő részei, bélyegkötelesek.

A czukor- és sörfogyasztási adó alóli kivétel megállapitására szolgáló és az 1883 : V. t.-cz. 7. §-a szerint vezetendő kiviteli árujegyzékek bélyegmentesek. (Végreh. utasitás 10. §. P. K. 5. sz., R. T. 29. sorsz.)

Azon bejegyzési könyvek, melyeket a munkaadó a munkásnak az átadott anyagról vagy teljesitett munkáról ad, még akkor is feltételesen illetékmentesek, ha a munkaadó a munkabér kifizetését azokba bevezeti.

c) Az iparvállalatoknak, ügyleti közvetitéseknek, különösen az alkuszoknak minden egyéb az *a)* alatt meg nem nevezett üzleti könyvétől, kivéve levélmásolási könyveiket, ivenkint 10 f.

d) a társaságok üzletkönyvei mennyiben bélyegmentesek ? lásd »társaságok« tételét.[1]—[3])

A váltólejárati, a kimenő és beérkező értékek ellenőrzésére, ugyszintén a tőzsdeügyleteknek különféle szempontokból való ellenőrzésére szolgáló könyvek bélyegmentesek. (P. dt. 404. sz.)

Pénzintézeteknél vezetett váltólejárati könyvek bélyegmentesek. (P. dt. 527. sz.)

Hitelintézeteknek »Folyószámla« czimü könyvei ivenkint 50 fillér bélyegilleték alá esnek. (P. dt. 528. sz.)

Hitelintézeteknek »Gyüjtőnapló« czimü könyvei ivenkint 10 fillér bélyegilleték alá esnek. (P. dt. 529. sz.)

59. tétel.

Kereskedelmi és iparügyletek:

1. A kereskedők kötjegyei pénzbeli szolgáltatásokról vagy értékesithető dolgok mennyiségéről, vagy értékpapirokról anélkül, hogy azokban az érintett szolgáltatás teljesitésének kötelezettsége viszonszolgáltatástól tétetnék függővé :

a) ha a szolgáltatás pénzből áll, mint váltók ;

b) ha a szolgáltatást nem pénz képezi, és az értékhez képest a II. fokozat szerint kisebb illeték nem jár, ivenkint 1 K.

2. Cheques-ek vagyis utalványok oly intézetekre, melyek alapszabályaik értelmében pénzeknek idegen számlára való átvételére feljogositvák, azon esetben, ha a cheques-ek a pénzletevő által az intézet részéről adott ürlapon kiállittattak, darabonkint 4 f.

különben pedig az utalványokra rótt általános bélyegilletékek alá esnek.

Hitelüzlettel foglalkozó s folyószámlára pénzátvételekre jogositott pénzintézetek által kiállitott ilyen okiratokra nézve, lásd »társaságok« czimü tétel XII. f) pontját.

3. Kereskedőknek utalványai, vagy azokra intézett utalványok, lásd »utalványok« 2. pontja *a)* betüjét.

[1]) A sajtótörvény értelmében hivatalos ellenőrzés czéljából a nyomdatulajdonosok által vezetendő könyvek és ezeknek hitelesitése bélyegmentes. (93.310/1891. P. M.) (Ill. dijj. 58. t.)

[2]) Ha valamely ipar vagy kereskedelmi könyv kellő bélyegekkel ellátva felülbélyegeztetett, akkor az később bármikor, tehát akkor is akadálytalanul használatba vehető, ha időközben más szinü és alaku bélyegek hozattak forgalomba. (33883/98. P. M., P. K. 694. l.)

[3]) A kereskedelmi és ipar-könyvek bélyegkötelezettségére nincs befolyással az a körülmény, ha azok héber nyelven vagy más nyelven, de héber betük alkalmazása mellett vezettetnek ; mert az illeték lerovása iránti kötelezettség attól a körülménytől, hogy az üzleti könyvek és feljegyzések a kereskedelmi törvény határozatai értelmében birnak-e bizonyitó erővel, függővé téve nincsen, s az illetékszabályok az 1. §-ban felsorolt bélyegköteles okiratok, iratok és üzleti könyvekre nézve a nyelv tekintetében, melyben azok kiállittatnak, illetőleg vezettetnek, kivételt nem tesz. (38825/85. P. M., P. K. 356. R. T. 840. l.) (Ill. szab. 1. §. C) 3. p.)

4. A kereskedők és iparüzők által saját kereskedelmi vagy iparüzletük tárgyaira vonatkozólag kiállitott levelek, legyenek ezek bár más személyekhez is intézve, amennyiben azok üzletük tárgyaira vonatkozó jogügyletet tartalmaznak, feltételesen illetékmentesek.

Ha azonban a levélalak váltó, kötelezvény, zálogjegy, utalvány vagy hitellevél, vagy tartozási követelmények felőli engedmény, vagy számla, számlakivonat, mérlegezett számla vagy állandó bélyegilleték alá eső szállitmányi okmány, igérvény, hajókölcsön, biztositási vagy társasági szerződés, vagy kereskedelmük és iparüzletük körén kivül eső tárgyak feletti okirat kiállitására használtatik, ugy ily esetekben a levelek okiratoknak tekintetnek és mint ilyenek a jelen szabályok szerint illetékkötelezettség alá vétetnek.

5. A feltételesen illetékmentes levelezések, ha azok biróságok előtt vagy az illetéki dijjegyzék 79. tétel *d)* és *e)* betüi alatt megjelölt eseteken kivül más hivatalos célokra használtatnak, az illető jogügyletre és okiratokra nézve megállapitott illetékek alá esnek.

Ha ilyen levelezések a *budapesti áru- és értéktőzsde és a vidéki termény- s gabonacsarnokok* választott biróságai előtt nem a levelezések által megkötött jogügylet érdemének, hanem csak az ebből eredő mellékkérdéseknek, minőségi érték- és árkülönbözeteknek érvényesitése végett használtatnak: ez esetben csak a szorosan vett peres tárgy értékének s a jogügylet minőségének megfelelő fokozatos illeték rovandó le a panaszló fél által.

Ha minőségi különbözet egyáltalában nem állapittatik meg a választott biróság által, akkor a felek által felmutatott minden egyes levél, és ha az több ivből áll, minden egyes iv 1 K állandó bélyeg alá esik, de ha a vonatkozó értékhez képest ennél kevesebb lenne a fokozatos illeték, ily esetben ezen csekélyebb összeg fizetendő a felek által. (1875 : XVI. t.-cz. 2. §.)

A peres tárgy értékét maga a választott biróság állapitja meg és szedi be az ezután járó bélyegilletéket akként, hogy vagy az annak megfelelő bélyegjegyeket a levelekre felragasztja s azokat átbélyegzi, vagy az illetéket készpénzben az adóhivatalhoz beszállitja, ha pedig azon illetéket bármi okból nem szedhetné be, a biróság a leletet a panaszoló fél ellen felveszi s azt az illetékkiszabási hivatalnak átküldi. A biróság köteles a tárgyalási iratokban az érték meghatározását kitüntetni s azt is világosan felemliteni, vajjon lerovatott-e, s mily összegben a levelezéstől járó illeték vagy minő intézkedés tétetett annak behajtása iránt? Mindaddig, mig az illeték le nem rovatott, a biróság sem az itéletet ki nem hirdetheti és ki nem szolgáltathatja a feleknek, sem pedig a felek közt netalán létrejött egyezségnek foganatot nem szerezhet. (1875 : XVI. t.-cz. 3. §.)

6. Kereskedelmi jegyzékek, számlák, kimutatások, számadások, lásd »számadások«.

Kereskedelmi vagy iparüzleti társulatok, lásd »társasági szerződések«.

Kereskedelmi és iparkamarák, lásd »személyes mentességek«.

Kereskedők kötlevelei, l. »kereskedelmi és iparügyletek«.

Keresztelő levelek, ivenkint 1 K [1])

különben l. »anyakönyvi kivonatok«.

Jogügyletet tartalmazó s biróság előtt bemutatott feltételesen illetékmentes kereskedelmi levél csak az esetben esik az illető jogügyletre vonatkozó illeték alá, ha az a biróság előtt felperes részéről keresetileg, vagy alperes részéről kifogás alakjában érvényesittetik. (P. dt. 40. sz.)

---

[1]) Az áru- és értéktőzsde választott birósága előtt folytatott perekben akkor is csak a szorosan vett peres tárgy értékéhez képest rovandó le a jogügylet minőségének megfelelő illeték, ha a per a vételár hátralékos része iránt indittatott meg. (82013/94. P. M.) (Ill. dijj. 59. t. 5. p. 2. bek.)

A kereskedelmi alkalmazottak felvételére vonatkozó szolgálati szerződést tartalmazó levelek feltételesen illetékmentesek. (P. dt. 138. sz.)

Tőzsdei vételi megbizások feltételesen illetékmentesek. (P. dt. 455. sz.)

60. tétel.

Kezességi okiratok, ha a kötelezettség, melyért a kezesség elvállaltatik meg nem becsülhető, ivenkint 1 K

ha pedig megbecsülhető, a kötelezettség értéke szerint II. fok.

mentesek, lásd »okiratok mentesek« 79. *c)* betüjét.

1. jegyzet. Ha a kezesség a főügylet iránti okmányban a szerződő felek által kiköttetett, ugy ez az ugyanazon okmánytól járó illeték megszabásánál nem jön számitásba.

2. jegyzet. A pénzintézeti hitelegyletek tagjai által a nekik nyujtott hitelről kiállitott kezességi okiratok bélyegilletékére nézve lásd a díjjegyzék 54. tételét.

Kiegyenlitési bizonylatok számlákon, számadásokon stb., lásd »számadások« 84. *B)* 2. és 3. pontját.

teherjegyeken, lásd »vétbizonyitványok mentesek« 102. *b)* betüjét.

Kihirdetés alóli felmentések feltétlenül illetékmentesek.

az ezekérti folyamodványok ivenkint 1 K

Kihirdetésről kiadott bizonyitványok bélyegmentesek. (27243/95. sz. I. M. ut. 45. sz.)

Kiigazitási perek *a telekjegyzőkönyvekre nézve lásd »Telekjegyzőkönyvek« vezérszó alatti határozatokat.*

Kijelölések egyházi javadalmak vagy pedig valamely alapitványi hely adományozására, melyeket magánszemélyek hatóságokhoz intéznek mint beadványok, ivenkint 1 K,

melyeket hatóságok, hivatalok, intézetek tesznek, nem tárgyai az illetéknek.

Kinevezési rendelvények, lásd »szolgálattételi szerződések«.[1]

[1] A házasság kihirdetésének elrendelése végett a magyar anyakönyvvezetőhöz intézett irásbeli beadvány és mellékletei bélyegmentesek.

Ha magyar állampolgár külföldön, külföldi hatóság előtt kiván házasságot kötni, arról, hogy házassága hazájának törvényei szerint akadályba nem ütközik, az igazságügyminister ad tanusitványt. Az ily tanusitvány kiállitása végett az igazságügyministerhez intézett kérvény 1 koronás, mellékletei pedig 30 filléres bélyegilleték alá esnek, azonkivül a kérvényhez a tanusitványra járó 2 koronás bélyeg vagy ennek ára is mellékelendő.

Ha az anyakönyvvezetőhöz a kihirdetés iránt beadott, s magában véve bélyegmentes kérvény, vagy a helyett felvett jegyzőkönyvben az is kéretik, hogy az anyakönyvvezető a kihirdetési eljárás befejezése után az iratokat az emlitett tanusitvány kiállitása végett az igazságügyministerhez terjeszsze fel, akkor ez a kérvény illetve jegyzőkönyv s mellékletei látandók el az előző bekezdésben emlitett 1 koronás illetőleg 30 filléres bélyegekkel. (7870/96. Ig. Min.)

Akkor is elég egy drb. 1 koronás bélyeg, ha a törvényhatóság első tisztviselője a kihirdetés alól leendő felmentés iránti (tehát már magában véve is bélyegköteles) beadványban vagy e helyett felvett jegyzőkönyvben kéretik arra, hogy a fentemlitett tanusitvány végett az iratokat az igazságügyministerhez terjeszsze fel. (91425/96. P. M.)

Ha a most emlitett kérvények külföldről érkeznek, bélyegek helyett azok értékét is lehet csatolni.

Ha a fél bélyegkötelezettségének egyáltalán nem tesz eleget, akkor az anyakönyvvezető a felterjesztés iránti kérelmet nem teljesitheti, hanem a hozzá bemutatott iratokat a kihirdetési eljárás befejezése után a kihirdetési bizonyitványnyal együtt oly értesités kiséretében juttatja el a félhez, hogy a tanusitvány elnyerése végett az igazságügyministerhez intézendő kérvényhez a fent megjelölt bélyegeket vagy azok értékét is csatolni kell.

Az ill. díj. 85. t. 12. pontja szerint a szegényeket megillető bélyegmentesség az itt felsorolt bélyegilletékekre is kiterjed, mégis azzal, hogy szegénység czimén külföldiek csak ugy élveznek bélyegmentességet, ha az állammal, amelynek alattvalói, e részben viszonosság áll fenn. (7870/96. I. M.)

61. tétel.

Kisajátitások. A kisajátitási törvény alapján eszközlendő kisajátitási eljárásra vonatkozó minden beadvány, terv, összeirás, leirás, egyezség, jegyzőkönyv, becslevél, bizonyitvány vagy nyilatkozat, határozat, panasz és felebbezés bélyegmentes. Magántársulatok vagy magánfelek által eszközölt kisajátitások esetei-

ben azonban a fentebb felsorolt okiratok csak addig maradnak bélyegmentesek, mig más czélokra, mint a kisajátitási törvényben megállapitott kisajátitási s telekkönyvi eljárás keresztülvitelére nem használtatnak.

Az illetéki dijjegyzékben meghatározott vagyonátruházási s telekkönyvezési illetékek a közczélokra történt kisajátitásoknál nem járnak.

A nyereségre alakult vállalatok tartoznak azonban a kisajátitás utján tulajdonukba átment földterületekről a fizetett kártalanitási összegek alapján megszabandó vagyonátruházási $4^{3}/_{10}$%-nyi illetéknek felerészét fizetni.

A kisajátitás utján megvett és lebontandó épitmények megszerzéseért vagyonátruházási illeték nem jár.

A kisajátitások alapján fizetett kártalanitási összegekről szóló nyugták ellenben a II. fokozat szerint járó bélyegilleték alá esnek. (1881 : XXVI. t.-cz. 20. §.)

Kisajátitásoknál vagyonátruházási illeték akkor sem jár, ha a kisajátitási joggal biró fél a kisajátitható ingatlant nem birói uton, hanem a kisajátitás czéljára megindított tárgyalás folyamán magán egyezséggel szerzi meg. (P. dt. 27. sz.)

Kisajátitási eljárás folyamán felmerülő müveletek biztositásául szolgáló zálogjogbejegyzések illetékmentesek. (P. dt. 239. sz.)

Az olyan kisajátitási egyezség alapján, amelynek értelmében a kisajátitást szenvedő a kisajátitási összeg fejében terjedékeket vesz át, ezen terjedékek értéke után vagyonátruházási illeték nem követelhető. (P. dt. 306. sz.)

Utczaszabályozás alkalmából a közmunkatanács részéről csere utján eszközölt kisajátitásoknál a vételi illeték csak attól a többlettől szabható ki, amelylyel a kisajátitást szenvedő fél által átvett telek értéke a tőle kisajátitott telek értékét meghaladja és ennek az illetéknek is csak fele követelhető. (P. dt. 475. sz.)

62. tétel.

Kiskoruság elengedését tárgyazó folyamodványok ivenkint 1 K,

az ezekre hozott nagykorusitási nyilvánitások feltétlenül illetékmentesek.

Kitáblázási határozatok peres eljárásban, lásd »itéletek«.

Kitáblázási kérvények, l. »beadványok« 15. pontját.

Kitáblázások illetékmentesek.

Kitüntetés végetti folyamodványok (v. ö. 13. t. IV. 5. p.) az első ivtől 10 K.

Kivándorlási folyamodványok, ivenkint 1 K,

az ebbeli engedélyek feltétlenül illetékmentesek.

Kiviteli engedély feltétlenül illetékmentes;

az e végetti folyamodványok az első ivtől 2 K.

63. tétel.

Kivonatok a telekkönyvi hatóságok vagy bányabiróságok által vezetett nyilvánkönyvekből, továbbá birói letétek feljegyzéseiből, szintugy a közhivatalok irataiból, vagy hivatalosan őrzött magánirományokból és ügyvédi könyvekből, ivenkint 2 K;

a kisbirtokosok országos földhitelintézete alapitó tagjai által be nem fizetett alapitványi összegek iránt eszközlendő bekeblezések czéljából szükséges telekkönyvi kivonatok (1879 : XXXIX. t.-cz. 4. §.), ivenkint 1 K.

A telekkönyvi hatóság köteles az 1894. évi XVI. t.-cz. értelmében hagyatékot leltározó közeg szóbeli vagy irásbeli felszólitására az örökhagyó ingatlan vagyonát tárgyazó telekkönyveket kivonatos hiteles másolatokban sürgősen elkészittetni és ezeket, valamint az örökhagyónak telekkönyvileg bejegyzett követeléseit és jogait tárgyazó adatokat bélyegmentesen kiszolgáltatni. (1894 : XVI. t.-cz. 45. §. 2. bek.)

Az 1881 : LIX. t.-cz. 6. §-a értelmében kiállitandó, nemkülönben az árvaszékek részéről hivatalos czélokra kivánt telekkönyvi kivonatok bélyegmentesek. (1882. évi Pénzügyi Közlöny 18. sz. 242. l., illetőleg 50. sz. 908. lap.)

A bélyegmentesen kiadandó telek-

könyvi kivonatok hitelesitési záradékaiban a bélyegmentes kiállitás czélja és az illető hagyatéki ügy mindenkor pontosan kiteendő, és ezen kivonatok a feleknek semmi szin alatt sem adhatók ki, hanem a hagyatéki iratoknál megőrzendők.

Kivonatok az anyakönyvekből, az illetékköteleseket, lásd »anyakönyvi kivonatok«;

a bélyegmenteseket lásd »bizonyitványok bélyegmentesek«.

Kivonatok, közjegyzőiek, lásd »közjegyzők« tételét.

Kórházak, amennyiben községi intézetek, lásd »személyes mentességek« 85. tétel 2 pontját, és a vétbizonyitványokra nézve lásd »vétbizonyitványok mentesek« 102. tétel *r)* betüjét.)[1–5])

64. tétel.

Kölcsönszerződések, ugymint kötvények, adóslevelek:

1. Állam- vagy más értékpapirokra vagy árukra adott előlegekről:

a) az előlegezési üzletekre jogositott társulatok által adottakra nézve, lásd »társaságok« czimü tételt.

b) ha a kötvények árukra vagy értékpapirokra adott előlegek iránt a kereskedők által állittatnak ki, mint váltók (v. ö. 89. tét. II. pt.)

A kézizálogra adott kölcsönügylet iránt kiállitott zálogjegyek, amennyiben a II. fokozat szerinti illeték nem kevesebb, ivenkint 1 K

és ha ily zálogjegy a kereskedő által nyolcz napot túl nem haladó időtartamra állittatott ki, ivenkint 20 f.

Az itt kijelölt illeték alá esik ezen kölcsönügylet minden meghosszabbitása is.

Zálogjegyek, ha 4 koronát el nem érő összeg iránt állittatnak ki, bélyegmentesek.

c) Ha ily kötvények más személyek által vagy hosszabb időre állittatnak ki, az előlegezett összeg szerint II. fok.

Az 1887 : XLV. t.-cz. 13. §-ában emlitett kereskedő czégek köteleztetnek az 1869. évi XVI. t.-cz. 21. §-ához képest a bélyeg- és illetékszabályokban előirt módon külön bélyegjövedéki naplót vezetni és az esedékessé vált bélyegilleték befizetését e napló kivonata alapján, illetve ennek egyidejü beterjesztése mellett teljesiteni.

A naplókivonatok teljes és helyes voltaért az üzlet tulajdonosa, a közkereseti társaságok beltagjai, valamint a bélyegkötelezettség teljesitésének nyilvántartásával megbizott üzleti ügyvivő, — az épen nem, vagy a törvényszerünél kisebb mérvben befizetett bélyegilleték ötvenszeres összegében meghatározott birság terhe alatt egyetemlegesen felelősek.

A pénzügyminister felhatalmaztatik, hogy a jelen törvényszakasz határozmányai alá eső kereskedőknél közegei által az 1868. évi XXIII. t.-cz. 13. §-a rendelkezéseinek megfelelő bélyegellenőrzési szemlét tarthasson.

2. Más adóslevelek:

a) ha az előmutatóra szólnak, a kölcsönzött tárgy értéke szerint III. fok.

amennyiben azonban ily adóslevelek meghatározott időtartamra, de tiz évnél

---

[1]) A kataszteri egyéni birtokiveknek az azok helyességeért felelős községi közegek (városi adóhivatalok, községi jegyzők) által hitelesitett másolatai ivenkint 2 koronás bélyeg alá tartoznak. (42752 92. P. M., P. K. 731. l.); ha az illető papiriv nagysága az 1750 négyszögczentimétert meghaladja, az ivenkint járó 2 koronás bélyegen kivül ivenkint még külön 1 koronás bélyeg is alkalmazandó. (50306/92. P. M., P. K. 1143. l.)

[2]) A kataszteri telekkönyvekről és egyéb földadó sorozati munkarészekről a közegek részére a községi nyilvántartás és adókezelés czéljából kiállitandó kivonatok bélyegmentesek. (9084/86. P. M.)

[3]) A kir. pénzügyigazgatóságok kataszteri levéltárában elhelyezett földadósorozati munkarészekről kiadott hitelesitett másolatok és kivonatok ennek a tételnek értelmében ivenkint 2 koronás bélyeggel látandók el.

[4]) Árvaszék részéről hivatalos czélokra kivánt telekkönyvi kivonat bélyegmentes. (1882 : P. K. 18. sz. 242. illetőleg 50. sz. 908. lap.)

[5]) Törlési keresetekhez szükséges telekkönyvi kivonatok az 1881 : LIX. t.-cz. 6. §. értelmében bélyegmentesek. (1882 : Pénzügyi Közlöny 18. sz. 242. l., illetőleg 50. sz. 908. l.)

nem hosszabb időre szólanak, ugy az előmutatóra szóló adóslevelek csak a II. fokozat alá esnek.

De ha a kölcsön tartama meghosszabbittatik, az illeték a III. fokozat szerint kiegészitendő.

b) Ha nem szólnak az előmutatóra, mindenkor a kölcsönzött tárgy értéke szerint II. fok.

Oly kölcsönöknél, melyek részletkötvények kiadása mellett köttetnek, az illeték azok kiadása előtt a kölcsöntervnek részletes bemutatása mellett készpénzben befizetendő és a főkötvény további illeték alá nem esik.

Az illetékkiszabás az egyes részletkötvényekért járó illetékösszegek összeszámitása által eszközöltetik.

A kölcsönbeli kamatokról szóló szelvények minden kiadása az illetékkiszabással megbizott hivatalnak előlegesen bejelentendő és ezen szelvénykiadás azon kötelezettséggel jár, miszerint minden egyes kamatszelvény után az *illetéki díjjegyzék 93. tétel 2. c) pontja értelmében* eső illeték a kamatszelvények összes száma szerint minden lejáratkor közvetlenül befizettessék. A lejárt kamatok után esedékes illetéknek készpénzben leendő befizetésére mindazok is kötelesek, kik a bemutatóra szóló adósleveleket, habár szelvények nélkül is, kiadják.

1. jegyzet. Záloglevelekben nyujtott kölcsönöknél azoknak névértéke veendő az illetékkiszabás alapjául.

2. jegyzet. Az egyes törvényhatóságoknak az inség által sujtott községek s illetőleg a szükölködő községi lakosok felsegélyezése céljából az államkincstárból vagy a kormány rendelkezése alatt álló közalapból engedélyezett inségi kölcsönök iránt kiállitandó szerződések bélyegmentesek s az ezen kölcsönök bekebelezése sem tárgya az illetéknek.

3. jegyzet. Kölcsönök fizetési határidejének meghosszabbitásai, a fent 2. *a)* és *b)* alatt emlitetteket kivéve, az általános illetékszabályok alá tartoznak.

Költségjegyzékek, lásd »számadások«.

Könyvecskék, lásd »beiratási könyvecskék« tételét.

Könyvkiadási szerződések, melyek által valamely irott mű szerzője valakit annak kinyomatására és áruba bocsátására feljogosit, mint »szolgálattételi szerződések«.

Kötelezvények, államiak s ezekkel egyenlőknek tartottak, feltétlenül illetékmentesek.

Magánkötelezvények, lásd »kölcsönszerződések.«

65. tétel.

Közjegyzők vagy helyetteseik által kiállitott közjegyzői okiratok s általában minden általok szerkesztett más irat és beadvány tartalma és minőségéhez képest, az illetéki díjjegyzék vonatkozó tételei alatt megállapitott bélyeggel látandók el.

Ezen általános szabálytól eltérésnek mennyiben van helye, a közjegyzők ügyködésére vonatkozó iratok után járó bélyegilleték mérvét és annak mikénti lerovását szabályozó következő pontok határozzák meg, ugymint:

a) közjegyzői jelöltek részére a gyakorlatból kilépés alkalmával kiállitott bizonyitványok, ivenkint 1 K;

b) közjegyző által a fegyelmi biróság határozata ellen intézett felebbezés az első ivtől 2 K;

c) az 1874: XXXV. t.-cz. határozataihoz képest a közjegyző által felvett jegyzőkönyvek közül azok, melyek:

1. százalékos illeték alá eső jogügyletet tartalmaznak, ivenkint 1 K;

2. az idézett törvény 81., 83., 84. és 145. §§-ai (a felek kész magánokiratainak közjegyzői okirat minőségével leendő felruházása, továbbá a kész végrendelet átnyujtása, valamint annak visszaadása és az ismételt kiadvány kiadása) esetében vétetnek fel, ivenkint 1 K;

3. az idézett törvény 106., 107., 108. s 110. §§-ai (a közjegyzőknek őrizet végett átadott okiratok, valamint készpénz és értékpapirok letétele és azoknak

kiszolgáltatása) esetében felyett jegyzőkönyvek ivenkint 1 K,
illetőleg amennyiben a tárgy értékéhez mérten a II. fokozat szerinti illeték csekélyebb lenne, ezen csekélyebb bélyeggel látandók el.

Ha azonban közjegyzői letétek fizetésképen egy harmadik személynek szolgáltatnak ki, ez esetben az illetéki dijjegyzék 101. tétel *a)* pontja és 1. jegyzete nyernek alkalmazást;

Jegyzet. Ha valamely őrizet végett letett okirat vagy egyéb értéknemüek visszaadásáról külön jegyzőkönyv nem vétetik fel s a visszavétel magán a letéti jegyzőkönyvön, vagy pedig az ezt helyettesitő iraton bizonyittatik, az 1 korona állandó, illetőleg a II. fokozat szerinti csekélyebb illeték a letéti jegyzőkönyv vagy az ezt pótló irat azon részére illesztendő, hol a visszavétel igazoltatik.

d) névaláirásoknak közjegyzők általi hitelesitésénél az első fél aláirásának hitelesitésétől 1 K,
minden további fél aláirásának hitelesitésétől pedig 50 f,
az arról felvett jegyzőkönyv azonban bélyegmentes;

Jegyzet. A katonai házassági biztositékok kamatairól szóló nyugtatványok a kir. közjegyzők, vagy az azok helyett ténykedő kir. járásbiróságok által bélyegmentesen hitelesitendők. (1881. évi Pénzügyi Közlöny 18. sz.)

e) minden közjegyzői kiadvány, ugyszintén a közjegyző által kiadott kivonatok, hiteles másolatok, forditások és általában minden általuk láttamozott iromány, ivenkint 1 K,
illetőleg, ha az eredeti okirat első ivétől 1 koronánál csekélyebb bélyeg jár, a kiadvány minden ive csak ezen csekélyebb bélyeggel látandó el.

Az 1874 : XXXV. t.-cz. 103. §-ában emlitett tanusitványokról felvett jegyzőkönyvek azonban bélyegmentesek;

f) ha valamely közjegyzői okirat több önálló jogügyletet foglal magában (1874. évi XXXV. t.-cz. 142. §.) az általános illetéki szabályok 54. §-a szerint a különböző jogügyletektől járó illetékek külön rovandók le.

g) a közjegyző által az 1874 : XXXV. t.-cz. 151. §-a szerint vezetendő ügykönyv, továbbá a 153. §. *c)* és *d)* alatt megjelölt óvási és letétkönyv ivenkint 10 fillér, ha azonban a használt papirivek a törvényes (2640 négyszögczentiméter) térmértéknél nagyobbak, a szabályok 45. §-ának rendelkezései szerint ivenkint 20, illetőleg 30 fillérnyi bélyegilleték alá esnek.

Ezen illeték akként rovandó le, hogy az illető ügykönyv minden egyes ivére a használt papir nagyságának megfelelő bélyegjegy az iv használata vételének megkezdésekor felragasztassék, és az illető ivre vezetett szöveg első szavaival keresztül irassék;

h) a közjegyzők által felvett váltóóvások után, az 1. ivtől 2 K;
a többi iv után pedig 1 K bélyeg jár;

i) az 1874 : XXXV. t.-cz. 84. és 106. §§-ai eseteiben a feleknek kiadott átvételi elismervények bélyegmentesek;

k) a közjegyzői okiratok alapján az 1874 : XXXV. t.-cz. 111. és következő §§-ai értelmében eszközölt végrehajtási eljárás alapjául szolgáló végrehajtási kérvény s az annak folytán felmerülő egyéb beadványok és jegyzőkönyvek az ill. dijj. 13. tét. I. 1. pontja, illetve 8. tét. és 52. tét. *B) I.* pontjának határozmányai alá esnek, és a végrehajtást elrendelő birósági végzésekre a 48. tétel *C)* és *D)* alatti rendelései alkalmazandók;

l) a közjegyzőknél levő iratok eredetijének, hiteles másolatainak, kivonatainak vagy hiteles kiadványainak kiadása iránt a felek által a törvényszékhez intézett beadványok, a törvényszéknek e tekintetben hozott végzései, továbbá az eredeti okiratok kiadásakor a közjegyző részére készitett másolatok és ezek hitelesitései (közjegyzői törvény 135. §.), ugyszintén a közjegyzői dijak megállapitása iránt a közjegyzők vagy felek által a birósághoz intézett beadványok, az erre vonatkozó tárgyalás s a biróság végzése illetékmentesek.

De ezen kedvezmény nem terjed ki azon kérvényekre, melyeket a közjegyzők a már

biróilag megállapitott dijak behajtása céljából a kielégitési végrehajtás foganatositása végett a biróságokhoz benyujtanak. Ezen beadványokra nézve az illetéki dijjegyzék idevonatkozó határozatai mérvadók. (1882. évi 21940. számu p. ü. m. rendelet.)

A közjegyzői törvény 144. §-ában emlitett megtagadó végzés ellen beadott felebbezés pedig az illetéki dijjegyzék 13. tétel 14. pontja szerint 2 K-ás bélyeg alá esik:

m) oly esetekben, midőn a közjegyzők birósági vagy gyámhatósági megbizásból működnek, tartoznak az ezen minőségükben kiállitott illetékköteles iratokra illesztett bélyegjegyeket az 1881 : XXVI. t.-cz. 4. §-ának (az illetéki szabályok 42. §-ába átvett) határozataihoz képest felülbélyegezni; minden más esetben a bélyegjegyek átiratása, illetőleg hivatalos felülbélyegzése tekintetében jelen szabályok 20. és következő §§-ainak határozmányai a közjegyzőkre nézve is alkalmazandók (1879. évi 8947. számu p. ü. m. rendelet);

n) a közjegyző köteleztetik az általa kiállitott iratokra felhasznált bélyeg mennyiségét, készpénzben fizetendő illeték alá eső jogügyletekről szóló okiratoknál pedig azoknak az adó (a fővárosban az illetékkiszabási) hivatallal történt közlését vagy azon körülményt, hogy az illeték lefizetése az eredeti okiraton van igazolva, ügyviteli és letéti könyveiben is feljegyezni és az általa kiállitott kiadványok hitelesitési záradékában azon okiratok bélyegének mennyiségéről, illetőleg a készpénzben fizetendő illeték lerovásáról is emlitést tenni, amely okiratokra az általa felvett iratokban hivatkozás történik;

o) az illetékkiszabás tárgyát képező jogügyletekről szóló okiratok, valamint a hagyatékok körüli eljárás eseteiben a hagyatéki kimutatások bejelentése iránt a közjegyzőt terhelő kötelezettséget jelen szabályok második része szabályozza meg;

p) a közjegyző az 1874 : XXXV. törvényczikkben emlitett bármely czélból előtte felmutatott vagy nála letett s szabályszerüen nem bélyegzett iratok felett leletet felvenni s azt haladék nélkül az illetéki kiszabással megbizott hivatalnak megküldeni tartozik.

E kötelezettség alól kivételnek csak azon esetben van helye, ha törvényszerü illeték lerovása vagy a már korábban történt leletezés magán a felmutatott vagy letett okiraton igazolva van. (1881. évi »Pénzügyi Közlöny« 34. sz.)

Közössége a tulajdonnak és egyéb jogoknak. Szerződések, melyek által vagyonközösség eszközöltetik, lásd »társasági szerződések«, »házassági szerződések«, a közösség megszüntetése felőli okiratok, lásd »elkülönitési okiratok«, »örökösödési osztályok«.

Jegyzet. Ha valamely dolgot vagy jogot két vagy több személy közösen szerez, ezek összesen egy személynek tekintendők. Ha a nyilvánkönyvekbe már bejegyzett egyedüli tulajdonos egy vagy több személyt közös társtulajdonosul felvesz, a birtokba lépett ezen társtulajdonosok a rájok ruházott jog arányához képest tartoznak az illetéket lefizetni, még pedig ha a vagyonközösség viszteher nélkül történt, mint ajándékozástól, ha pedig viszteher mellett köttetett, mint adásvételi jogügylettől.

Ha a vagyonközösségbe lépett társtulajdonos része nincsen meghatározva, ugy közte és a korábbi egyedüli tulajdonos között két egyenlő részben történt osztály vélelmeztetik. Ha az egyik társtulajdonos kitörlése által a többiek vagyonrésze nagyobbodik, vagy a közös tulajdon egyedüli tulajdonná válik, a fennmaradt társtulajdonosok, illetőleg az egyedüli tulajdonos az illetéket ugyanazon arányban tartozik fizetni.

Községek, mennyiben élveznek illetékmentességet, lásd »személyes mentességek«;

beadványok azokhoz, ivenkint 1 K;

bélyegmentes beadványok, lásd »beadványok mentesek«.

Községi adók befizetése felőli nyugták feltétlenül illetékmentesek.

Községi meghatalmazások oly ügyekben melyekre nézve a község magánszemélynek tekintetik, ivenkint 1 K.

más esetben bélyegmentesek.

Külföld; a külföldiek között belföldön kötött jogügyletek oly vagyon-

átruházások iránt, melyek belföldön jogi következményekkel nem birnak, a vagyonátruházásokra szabott illeték alá nincsenek vetve, hanem az ily jogügyletek felett belföldön kiállitott okiratok ivenkint 1 K bélyegilleték alá esnek.

Ha utólagosan a szabályok 39-ik §-ában felsorolt körülmények állanak be, melyek szerint a külföldön kiállitott okiratok az illető jogügyletnek a belföldön czélba vett hatályossága arányában válnak illetékkötelesekké, ugy a fentemlitett okiratok illeték tekintetében a külföldön kiállitott okiratokkal egyenlőknek tartandók, az azoktól már lerótt 1 K állandó bélyegilleték beszámitandó lévén.

Belföldiek között belföldön kötött oly jogügyletek, melyek külföldön lépnek hatályba, továbbá belföldi és külföldi közt kötött jogügyletek különbség nélkül, akár bel- vagy külföldön birjanak azok jogi következményekkel, az általános szabályok szerinti illetékkötelezettség alá esnek.

Kivétetnek egyedül a külföldi ingatlanok tulajdonjogának vagy haszonélvezeti szolgalmának átruházása iránti jogügyletek, minthogy ezektől vagyonátruházási illeték nem jár, és csak az azok iránt kiállitott okiratok esnek ivenkint 1 K-ás állandó bélyegilleték alá.

Lakbérfelmondás és lakáskiürités iránti ügyekre nézve a m. kir. igazságügyminister 1894. évi 4873. I. M. E. számu rendeletével (R. T. 288. szám 723. l.) szabályozott eljárásban felmerülő bélyegilleték tekintetében az 1894 : XXVI. t.-cz. 35. §-ában nyert felhatalmazás alapján rendeljük:

1. A biróságnál előterjesztett felmondás, illetőleg felhivás, ugyszintén az idézett rendelet 1—8. §-aiban szabályozott eljárás során a biróságnál előterjesztett egyéb kérelmek és nyilatkozatok a bélyeg- és illetékszabályok általános rendelkezései szerint a perenkivüli birói eljárásra vonatkozó beadványokra nézve megállapitott illetékkötelezettség alá esnek. Ha a felmondás, illetőleg felhivás szóval terjesztetik elő, az ettől járó bélyegilleték az 1894 : XXVI. t.-cz. 2—4. §-ai értelmében az eredeti jegyzőkönyvön rovandó le.

Ezenkivül a biróságnál előterjesztett felmondás, illetőleg felhivás közléseért 2 K állandó bélyegilleték jár, melyet a felmondó, illetőleg felhivó fél a beadvány első példányán, esetleg a felmondásról, illetőleg a felhivásról felvett eredeti jegyzőkönyvön köteles leróni, s mely abban az esetben, ha a felmondás, illetőleg felhivás visszautasittatik, az 1881. évi XXVI. t.-cz. 13. §-ának harmadik bekezdése értelmében visszatéritendő, azonban abban az esetben, ha kifogás folytán az eljárás perré alakul át, az idézett rendelet 12. és 17. §-a értelmében hozott itélet után járó illetékbe be nem számittatik.

2. A kir. közjegyző utján eszközölt felmondás, illetőleg felhivás esetében a kir. közjegyzőnek az idézett rendelet 7. és 8. §§-aiban emlitett ügyködése ezentul is csak az alá az illetékkötelezettség alá esik, melyet a fennálló szabályok a közjegyzői tanusitványokra nézve megállapitanak.

3. Ha a felmondás, illetőleg felhivás kifogással támadtatik meg: a kifogásokra és a további eljárásra — ideértve az idézett rendelet 15. §-ában emlitett igazolási kérelmet is, — az illetékkötelezettség tekintetében azok a szabályok alkalmazandók, melyeket az 1894. évi XXVI. t.-cz., illetőleg a bélyeg- és illetékszabályok általános határozmányai a sommás eljárásra nézve megállapitanak. Az idézett rendelet 12. és 17. §-ai értelmében hozott elsőbirósági itéletek után abban az esetben, ha a per tárgyának értéke 100 K-t meg nem halad: 2 K, ha 100 K-t meghalad: 5 K állandó bélyegilleték fizetendő. A kir. járásbiróság itélete ellen az idézett rendelet 15. §-a alapján intézett felülvizsgálati kérelemtől minden esetben 2 K állandó bélyegilleték jár.

4. A kifogással meg nem támadott

felmondás, illetőleg felhivás alapján, ugyszintén az idézett rendelet 12. és 17. §-a értelmében hozott itélet alapján folyamatba tett végrehajtási eljárásban a bélyegkötelezettség tekintetében a végrehajtási eljárásra vonatkozó általános szabályok alkalmazandók. A végrehajtást elrendelő végzés akkor sem esik bélyegilleték alá, ha a felmondás, illetőleg felhivás kir. közjegyző utján eszközöltetett.

5. Egyebekben az idézett rendelettel szabályozott eljárásban a bélyegkötelezettség és a bélyeg lerovása tekintetében az általános szabályok alkalmazandók. Ugyancsak az általános szabályok alkalmazandók bélyegröviditės esetén a leletezés és ennek, valamint a szabályszerü felülbélyegzésnek elmulasztásából az illető hivatalos közegre háruló felelősség tekintetében.

Az idézett rendelet 1—8. §-aiban szabályozott eljárás e szempontból is perenkivüli eljárásnak tekintendő (1881. évi XXVI. t.-cz. 9. §.) (16411/1895. P. M., 8971 1895. I. M. R. T. 37. sz.)

Lakbérszerződések mint bérleti szerződések.

Leleneczek, amennyiben ezek az illetékmentességben részesülnek, lásd »beadványok mentesek« *m)*, *n)*, »okiratok mentesek« 79. tétel *m)* és »bizonyitványok mentesek« 22. tétel *c)* betüjét.

Leltárak, biróságiak, ideértve a kir. közjegyzők vagy községi elüljárók által birósági megbizás folytán felvett hagyatéki leltárakat is (1874. évi Pénzügyi Közlöny 33. szám és 25469/1876 p. ü. m. rendelet), ivenkint 72 f; ha azonban a peres tárgy értéke 100 K-át meg nem halad, ivenkint 24 f.

Leltárak, biróságon kivüliek, ivenkint 1 K;

Leltárak, melyek a csődeljárásban a bukott vagyonának összeirásáról a csődbiróság kiküldöttje által felvétetnek, a »csőd« vezérszó alatt foglalt határozatok 12. pontja értelmében bélyegmentesek. (1883. évi 5317. sz. p. ü. min. rend.)

Lemondási kérvények ivenkint 1 K.[1—6])

Közigazgatási uton behajtott és a királyi adóhivatalnál kiutalványozott közjegyzői dijak és költségek kifizetését sürgető közjegyzői beadványok bélyegmentesek. (P. dt. 512. sz.)

---

[1]) Ajánlati tárgyalásról felvett közjegyzői jegyzőkönyv, ha abban ügylet jött létre: az ügylet minőségéhez képest járó bélyegilleték alá tartozik. (38411/1875. P. M., R. T. 446. l.)

[2]) Az országos központi hitelszövetkezetbe rendes tagul belépett szövetkezetek részére az igazgatósági tagok névaláirása czégjegyzési czélra bélyegmentesen hitelesitendő s a hitelesitési záradékban a czélt, melyre a hitelesités történt, a 61543/1899. X. 25. Ig. min. rend. számára való hivatkozás mellett fel kell tüntetni. (1899. P. K. 2288. l.)

[3]) A közjegyző az 1874 : XXXV. t.-czikkben emlitett bármely czélból előtte felmutatott vagy nála letett s szabályszerüen nem bélyegzett iratok felett leletet felvenni s azt haladék nélkül az illetékkiszabással megbizott hivatalnak megküldeni tartozik.

E kötelezettség alól kivételnek csak azon esetben van helye, ha a törvényszerü illeték lerovása vagy a már korábban történt leletezés magán a felmutatott vagy letett okiraton igazolva van. (1881. évi »Pénzügyi Közlöny« 34. sz.) (Ill. díjj. 65. t. *p)* p.)

[4]) Közjegyző utján lakás átvételére vagy kiüritésére való felhivás esetében a kir. közjegyzőnek a 4873/1894. I. M. E. rendelet 7. és 8. §-aiban emlitett ügyködése csak az alá az illetékkötelezettség alá esik, melyet a fennálló szabályok a közjegyzői tanusitványokra nézve megállapitanak. (16411/1894. P. M., P. K. 7. sz., R. T. 37. sz.)

[5]) Közjegyző utján eszközölt lakásfelmondás esetében a kir. közjegyzőnek a 4873/1894. I. M. E. rendelet 7. és 8. §-aiban emlitett ügyködése csak az alá az illetékkötelezettség alá esik, melyet a fennálló szabályok a közjegyzői tanusitványokra nézve megállapitanak. (16411/1895. P. M., P. K. 7. szám, R. T. 37. szám.)

[6]) A kir. járásbiróság által névaláirásoknak a kir. közjegyzők helyett teljesitett hitelesitése és ugyanezek helyett felvett váltóóvások a 65. tét. *d)* pontja alatt meghatározott s bélyegekben lerovandó illetékek alá esnek. Az 1874. évi 4186. sz. igazságügyministeri rendelet (R. T. 649. l.) 10. §-ának *l)* pontjában meghatározott, készpénzben fizetendő s az állampénztárba beszolgáltatandó dijak a bélyegilletékeken felül járnak. (2959/1879. P. M.)

66. tétel.

Lemondások jogokról:

a) visszteherrel járók, ha a vissztehen és jog tárgya meg nem becsülhető, ivenkint . . 1 K;

ezenkivül:

aa) ha a tárgyat valamely tartozási követelés képezi, a vissztehen értékéhez képest II. fok.;

bb) ha a lemondás más jogokra vonatkozik, szintén a vissztehen értékéhez képest III. fok;

b) vissztehen nélküli lemondások, mint ajándékozások;

c) örökségről, lásd a dijjegyzék 82. tételét.

L e s z á m i t o l á s i j e g y e k, lásd »számadások«.

67. tétel.

Letétek.

A) Átvételi bizonylatai a letéthivataloknak birói letétek felől feltétlenül illetékmentesek.

Más letétek és árvapénzek befizetéseire nézve:

a) ha a tárgy őrizet végett, a letevő vagy más részére tétetik le, feltétlenül illetékmentesek;

b) de ha a letét fizetésképen történik, melyet a letevő saját vagy más valaki nevében annak részére teljesit, kinek javára a letett tárgy őriztetik, a letét értékéhez képest II. fok.

B) Vétbizonyitványok a kiszolgáltatott letétekről, ivenkint 1 K.

Azon esetekben azonban, midőn oly készpénzbeli birói letétek utaltatnak ki a biróság által a jogosultak részére, melyek után a birói letétek kezelésére vonatkozó szabályrendeletek értelmében a kincstár a jogosultak részére kamatot fizet, az ily készpénzbeli letéteknek vagy kamatainak felvételéről a jogosult felek által kiállitott nyugták az illetéki dijjegyzék 101. tétele *a)* betüje alatt megállapitott illeték alá esnek.

A birói közegek kezéhez kiszolgáltatott letétekre vonatkozó vétbizonyitványok feltétlenül illetékmentesek.

A megbizott birói kiküldött részéről átadott letétről a jogosult fél által kiállitott nyugták után a 101. tétel *a)* betüje alatt megállapitott illeték fizetendő. (1879. évi »Pénzügyi K.« 50. sz.)

C) Beadványok a letétek elfogadása vagy kiszolgáltatása iránt, ivenkint 72 f.

D) Kivonatok a letétek hivatalos feljegyzéséből, vagy külön bizonylatok, hogy valamely tárgy birósági őrizet alatt van, ivenkint 2 K.

L e t é t i s z e r z ő d é s e k, ivenkint 1 K;

ha azonban bér köttetik ki, a becsérték szerint ivenkint II. fok.[1])

Oly birói letétek felvételéről kiállitott vétbizonylatok, amely letétek után a kincstár kamatot fizetni nem tartozik, 1 koronás bélyeggel látandók el. (P. dt. 525. sz.)

68. tétel.

Levél, ha nem tekinthető okiratnak, bizonyitványnak vagy beadványnak, csak akkor bélyegköteles, midőn illetékköteles beadványhoz mellékletül használtatik.

Levél alakjában kiállitott okiratok azonban az okiratok természetéhez képest illetékkötelezettség alá esnek.

Kereskedők és iparüzők közti levelezésekre nézve, lásd a »kereskedelmi és iparügyletek« czimü tételt.

L o b o g ó - s z a b a d a l m a k az 1. ivtől 2 K.

L ó l e v e l e k, m a r h a l e v e l e k.

A lovak, szarvasmarhák, juhok, kecskék és sertések tulajdonátruházásánál vagy szállitásánál ugy a tisztán belföldi, mint a

---

[1]) Birói kiküldött részéről átadott letétről a felvevő fél által kiállitott nyugták után a 101. tétel *a)* betüje alatt megállapitott II. fok. illeték fizetendő. (1879. évi »Pénzügyi Közlöny« 50. sz.) (Ill. dijj. 67. t. B. p.)

Ez az illeték az arról kiállitott nyugtán, esetleg a kifizetésről felvett jegyzőkönyvön rovandó le. (13761/1889. I. M.)

bel- és külföldi forgalomban az e tekintetben fennálló törvény vagy rendeletek szerint kiállitandó marhalevelek bélyegkötelesek. (1887 : XLV. t.-cz. 19. §. 1. bek.)

Az 1888 : VII. t.-cz. 8. §-ának módositásával a szamárra és öszvérre is marhalevél állitandó ki. Az 1887 : XLV. t.-cz. 16. §. 2. bekezdésének hatályon kivül helyezésével marhalevél-bélyegilleték fejében minden darab két évesnél fiatalabb szarvasmarha vagy ló után, továbbá korukra való tekintet nélkül minden darab szamár vagy öszvér után 12 fillér, minden darab két évesnél idősebb szarvasmarha vagy ló után 20 fillér; továbbá az egy marhalevélre irott juhok, kecskék vagy sertések első darabja után 4 fillér, minden további darab juh, kecske vagy sertés után 2 fillér fizetendő. (1900 : XVII. t.-cz. 37. §.)

Az 1900 : XVII. t.-cz. 37. §-a, valamint az 1900 : XXXIII. t.-cz. 1901 január 1-én lép életbe. (363/1901. P. M., 1901. P. K. 30. lap.) [1—6]

1. jegyzet. A katonai hatóságok által tőlük vásárolt lovakról kiállitott lólevelek feltételesen bélyegmentesek addig, mig a vevő a vett lovat ismét vásárra viszi, vagy más helyre szállitja, mely esetben az illetékes községi elöljáróságnál bélyeges ürlapon kiállitott lólevelet váltani köteles. (1880. évi Pénzügyi Közlöny 374. lap.)

2. jegyzet. A marhalevelek hátlapjára vezetett oly záradékok, melyekben a marhalevélben feljegyzett marha iránti tulajdonjognak a vevőre történt átruházása a vásár helyén illetékes közeg által igazoltatik, illeték alá nem esnek. (1876. évi Pénzügyi Közlöny 4. sz.)

Biról végrehajtóhoz az ingósági árverés beszüntetése végett intézett irásbeli megkeresés bélyegmentes. (P. dt. 491. sz.)

---

[1]) A telekkönyvi kivonatok iránti megrendelések után az illetéki dijjegyzék 13. tételének II. pontjában meghatározott 72 filléres bélyegilleték abban az esetben rovandó le, ha a megrendelés a telekkönyvi hatósághoz intézett és czimzett alakszerü folyamodványban történik. Ellenben a telekkönyvi hatóságokhoz vagy a telekkönyvi iroda vezetőjéhez czimzett levél vagy postautalvány alakjában történt megrendelések feltétlenül bélyegmentesek. (A tkvi rendtartás 175. §-ára tekintettel.) (1890. évi 34359. sz. p. m. k. P. K. 593. l.)

[2]) Horvát-Szlavonországokra intézkedik az 1900 : XXXIII. t.-cz. E törvény az 1888 VII. t.-cz. 8. §-ának az 1900 : XVII. t.-cz. 37. §-ában foglalt módositását nem tartalmazza, vagyis Horvát-Szlavonországokban a szamárra és öszvérre ez idő szerint marhalevél nem állitandó ki. Egyebekben az 1887 : XLV. t.-cz. 16. §-a ezen a területen is hatályon kivül helyeztetett, s a marhalevélbélyegilleték az 1900 : XVII. t.-cz. 37. §-ában meghatározott mérvben állapittatott meg. Egyuttal kimondatott, hogy amennyiben jövőre a szamarak és öszvérek tulajdonátruházásánál vagy szállitásánál marhalevelek kiállitása rendeltetnék el Horvát-Szlavonországokban is, abban az esetben ott is korukra való tekintet nélkül minden darab szamár vagy öszvér után marhalevél-bélyegilleték fejében 12 fillér lesz fizetendő.

[3]) Minden egyes marha- vagy lólevéllel — ugyanarra a marhára vagy lóra vonatkozólag — csak egy tulajdonosváltozás eszközölhető; vagyis ugyanannak a szarvasmarha- vagy lónak minden egyes eladásnál az eladó által, mielőtt a marhát a vásárra hajtaná, uj marhalevél váltandó. (1112/1876. P. M., P. K. 57.)

[4]) Az előbb fennállott kedvezmény, hogy a szopós csikó anyjával külön illeték fizetése nélkül egy marhalevélre volt jegyezhető, 1888 január 1-től megszünt és ezen időtől kezdve az anyjával egy marhalevélre jegyzett szopós csikótól 12 f bélyeg számitandó. (72927/1887. P. M., P. K. 1057, R. T. 2491. l.) (Ill. dijj. 68. t.)

[5]) Az állatok darabszáma szerint fizetendő többlet a marhalevél hátlapjára ragasztandó, mely czélból szükség esetén a marhalevél egy tiszta lappal megtoldandó s a bélyegek mindegyike a kelettel és a kiállitó nevével átirandó. Különböző faju, vagy egy faju, de különböző jegyü állatok egy marhalevélre nem jegyezhetők. (40000/1888. F. I. és K. M. rend., P. K. 1367. R. T. 1885. l.)

Az 1900 : XVII. t.-cz. 37. §-a alapján uj mintáju s értékosztályzatu bélyeges kincstári marhalevél-ürlapok bocsáttattak forgalomba. (99149/1900. P. M.)

A vármegyék pénzkezelése 1903. január 1-én megszünvén, a pénzügyminister 94845/1902. sz. a. rendeletet bocsátott ki a kincstári bélyeges marhalevél-ürlapok kezelése és forgalomba hozatalának módositása tárgyában. E rendelet 1. p. szerint a községek a marhaleveleket azon adóhivataltól, vagy az annak székhelyén bélyegkezeléssel megbizott egyéb jövedéki hivataltól szerzik be, ahová adózás tekintetében utalva vannak. E rendelethez utasitás is van csatolva a marhalevelek kezelése és forgalombahozása tárgyában.

[6]) Ha a marhalevélre jegyzett állatoknak csak egy része adatik el, ezekre a vevő által uj marhalevél váltandó, az eladott darabok pedig az eredeti marhalevél hátlapján lejegyzendők: az utolsó részlet eladásánál az eredeti marhalevél bevonandó. 40000/1888. földm. ipar- és keresk. min. P. K. 1367., R. T. 1885. l.)

69. tétel.

Másolatok:

1. hivatalosak, de nem hitelesitettek:

a) ha biróság által állittattak ki, és a per tárgya 100 K értéket meg nem halad, ivenkint 50 f;

b) ha pedig 100 K-t meghalad, ivenkint 72 f;

c) ha más hatóságok által állittattak ki, ivenkint 1 K.

2. Hivatalosak és hitelesitettek:

a) birósägiak, ha a per tárgya 100 K értéket meg nem halad, ivenkint 1 K;

b) ha pedig 100 K-t felülhalad, vagy ily másolatok általában más hatóságok vagy hiteles helyek által állittatnak ki, ivenkint 2 K.

3. A felek által készitett, de hivatalosan vagy más magánszemélyek által hitelesitett másolatok, ivenkint 1 K.

4. Belföldi felmérési jegyzőkönyvekből vett másolatok vagy kivonatok, melyek mint hivatalosak és hivatalos felelősség mellett adatnak ki, ivenkint 1 K; különben feltétlenül illetékmentesek.

Ha az eredeti okirat másolata azon fél által, ki ellen az bizonyitékul szolgál, hitelesnek bizonyittatik, a másolat illeték tekintetében eredetinek vétetik.

Jegyzetek:

1. A felek által készitett másolatok csak akkor illetékkötelesek, ha azok bélyegköteles beadványhoz vagy jegyzőkönyvhöz mellékeltetnek, és ezen esetben a mellékletekre megszabott illeték alá esnek.

Ha azonban feltételesen mentes vagy a külföldön kelt okiratok egyszerü vagy hitelesitett másolatai is használtatnak mellékletek gyanánt, szükséges ezekre eleve azon hivatalos bizonyitványt vezetni, hogy az eredeti okirat a bekövetkezett hivatalos használat miatt a szabályszerü bélyeggel elláttatott.

Az ily bizonyitás illetékmentes.

Ha a fél az eredeti okiratot elő nem mutathatja, vagy a másolatot az emlitett bizonyitványnyal el nem láttatja, a másolatért azon illeték fizetendő, mely az eredetiért jár.

2. Ha egy iven több okirat bélyegköteles másolatai foglaltatnak, a bélyegilleték a másolatok összes száma után fizetendő.

3. Mindazon másolatok, melyek hivatalból és hivatalos czélra, vagy valamely illetékmentes avagy feljegyzést élvező személytől követeltettek, és ezen oknál fogva bélyegtelenül állittattak ki, más czélra illetékröviditès terhe nélkül nem használhatók.

4. A hitelesitési záradékban határozottan kifejezendő, el van-e az eredeti okirat vagy iromány bélyegjegygyel látva és minővel, és amennyiben az készpénzben való illetékfizetés alá esik, vajjon ezen fizetés teljesitése bizonyittatott-e az okiraton hivatalosan?

Ha azon okirat vagy iromány, melynek másolata hitelesittetik, eredetileg illetékköteles volt, és ezen kötelezettségnek elég nem tétetett, a hitelesitési záradékban továbbá még megjegyzendő az is, hogy az illetékröviditès miatt a lelet felvétetett és mely hivatalhoz küldetett át.

5. Oly hivatalos kiadványok, amelyekben valamely okiratnak, bizonyitványnak vagy irománynak másolata vagy kivonata bennfoglaltatik, hivatalos és hitelesitett másolatoknak tekintendők.

6. Az egyszerü (nem hitelesitett) másolatok a kisebb polgári peres ügyekre vonatkozó eljárásban bélyegmentesek. (»P. K.« 1878. évi 134. lap — szabályrendelet 5. §-a.)

Másodlatai a beadványoknak és pedig:

1. peres eljárásban, ha a tárgy értéke 100 K-t meghalad, ivenkint 1 K;

ha 100 K-t meg nem halad, ivenkint 40 f;

a községi biráskodás alá eső polgári peres ügyekben ivenkint 24 f;

2. peren kivüli eljárásban, ivenkint 72 f;

de ha az érték 100 K-t meg nem halad, ivenkint 24 f;

3. egyéb beadványoknak, ivenkint 1 K; amennyiben pedig az első példány után csekélyebb illeték jár, az annak megfelelő bélyegilleték lerovandó;

az okiratok másodlatait illetőleg l. az 55. és 56. §§-kat;

az itéleteknek lásd, »itéletek«;

a hivatalos kiadványoknak lásd »hivatalos kiadványok«.[1])

---

[1]) Az illetéki dijjegyzék 69. tét. 3. pontjában foglalt rendelkezés, mely szerint: a felek által készitett, de hivatalosan vagy magánszemélyek által hitelesitett másolatok ivenkint 50 kros bélyeggel látandók el, csak azokra a hitelesitett másolatokra vanatkozik, amelyek a felek birtokában lévő iratokról készültek, a biróság vagy hivatal őrizetében levő iratokról kiszolgáltatott hitelesitett másolatok ellenben, tekintet nélkül arra, hogy a lemásolást ki teljesitette: az

70. tétel.

Meghatalmazási záradékok, melyek nyugtákra vagy más okiratokra vezettetnek, ivenkint 1 K.

Meghatalmazványi szerződések, idegen ügylet vitele végett,

---

idézett tétel 2. pontjában meghatározott bélyegilleték alá esnek. (1886. évi 37660. sz. p. m. k. 1887. évi P. K. 28. R. T. 1335. l.)

A telekkönyvi rendeletek 124. §-a *c)* pontja értelmében (midőn egy eredeti okirat alapján bejegyzések több birói hatóságoknál teljesitendők), a kir. biróságok mint telekkönyvi hatóságok által hivatalból készitendő másolatok után járó egy forintnyi bélyegilleték beszedése körül követendő eljárás tárgyában a m. kir. igazságügyminister a p. ü. ministerrel egyetértőleg 1885. évi október 23-án 48107. sz. a. a biróságokhoz körrendeletet intézett, melynek lényege a következő:

Ha a telekkönyvi hatóságok okiratgyüjteményei számára szükséges másolatok, vagy a biróságnál leendő elkészités czéljából az illetéktörvény 69. tétele 2. *b)* pontjának megfelelő kétkoronás bélyegjegyekkel ellátott ivek be nem nyujtattak, vagy a benyujtott másolatok bármi okból hasznavehetetlenek: ugy mindenik telekkönyvi hatóság, a telekkönyvi rendeletek föntebb hivatkozott szakasza értelmében a szükséges másolatot hivatalból elkésziti ugyan, tartozik azonban tüstént végzésileg értesiteni az adó- (a fővárosban a központi dij- és illetékkiszabási) hivatalt, hogy a fél a bélyegilletéket (ivenkint 2 K) nem rótta le, és egyidejüleg kötelessége az okirati másolatra rávezetni a következő záradékot: »A ...... K bélyegilleték beszedése végett ...... számu végzéssel a .... m. kir. hivatal értesittetett.«

Az illető hivatal ennek átvételéről szóló vevénye az iratokhoz csatolva megőrzendő, a további eljárást pedig az illetékkiszabással megbizott hivatal teljesiti, K. jegyzék tét. a. kiszabja az egyszeres illetékösszeget, gondoskodik a fizetési meghagyásnak kézbesitéséről.

Megjegyeztetik, hogy a szóban levő illetékre nézve büntető határozatok alkalmazásának helye nincsen, mert azon mulasztás, hogy a fél a telekkönyvi hatóságnál a bélyeget be nem nyujtja, bélyegröviditésnek nem tekinthető. (1885. évi 71979. sz. p. m. k P. K. 843. l.)

Ennek a rendeletnek érvénye a telekkönyvi rendtartás 124. §-a *h)* pontja értelmében (midőn a felek az okiratnak *illetékkiszabás* végett közlendő egyszerü másolatát nem csatolják be) a telekkönyvi hatóságok által hivatalból készitendő másolatokra nézve is kiterjed. (1887. évi 22607. sz. p. m. k. P. K. 437. lap.)

ha dijazás köttetett ki, mint szolgálattételi szerződések; egyébként pedig ivenkint 1 K.

71. tétel.

Meghatalmazványok, ha jutalom nem biztosittatik, ivenkint 1 K; különben a jutalomdij szerint II. fok., de a fok. illeték az 1 K bélyegilletéknél kisebb nem lehet.

A sommás peres eljárásban élőszóval történt ügyvédnevezéstől, ha az jegyzőkönyvbe vétetik fel, az 1 K bélyegilleték külön — a jegyzőkönyvön — rovandó le (1875. évi »Pénzügyi Közlöny« 242. lap), a kisebb polgári peres ügyekben a biróság előtt szóval adott meghatalmazványok után azonban nem jár bélyegilleték. (1878. évi »Pénzügyi Közlöny« 434. lap.) — *A periratokhoz a meghatalmazvány csak eredetben vagy hiteles másolatban lévén csatolható (1868 : LIV. t.-cz. 88. és 89. §.), egyszerü másolatok nem fogadhatók el.*

Ha a meghatalmazvány csupán felmutattatik, a jegyzőkönyvbe beirandó, hogy az a kellő bélyeggel el volt látva, vagy hogy esetleg a kellő bélyeg hiánya miatt a lelet felvétetett. (1883. évi »Pénzügyi Közlöny«, 966. lap.)

Meghatalmazványok bünvádi eljárásban, ha az ezen czélra való használat feljegyeztetett az iraton, bélyegmentesek.

Jegyzet. A bünvádi eljárás, valamint az ill. dijj. 79. tét. k) *és* y) *pontjai alatt megjelölt ügyekben kiállitott ügyvédi meghatalmazványok azon esetben, ha jutalomdij köttetett ki, mint szolgálati szerződések az ill. dijjegyzék 87. tét.* d) *pontjának értelmében a II. fok. szerinti illeték alá esnek. (1882. évi »Pénzügyi Közlöny« 36. sz. 820. lap.)* [1—3])

Meghatalmazás akkor is csak 1 K bélyegilleték alá esik, ha abban többen adnak megbizást. (P. dt. 178. sz.)

---

[1]) Áruk átvételére vonatkozó értesitő levélben foglalt nyilatkozatok másodlatai, a midőn az átvevő egy harmadik személyt hatalmaz fel az áru átvételére s a vasuti üzletszabályok rendelkezéséhez képest az értesitő levél formáju

72. tétel.

Megváltási szerződések, ha tartozási követelésekre vonatkoznak, vagy melyek által személyes vagy dologi szolgáltatások pénzbeli tartozásokra változtatnak, érték szerint II. fok.;
ha pedig egyéb jogok megváltására vonatkoznak, mint adásvevések vonandó illeték alá.

Megváltási szerződések, melyek az állami fogyasztási adónak beszedése iránt a kincstár és községek között köttetnek, illetékmentesek.

73. tétel.

Mellékletek, melyek a felek által a bélyegköteles beadványokhoz és jegyzőkönyvekhez csatoltatnak, ivenkint 30 f;
ha azonban a birói eljárásban a pertárgy értéke 100 K-t meg nem halad, ivenkint 20 f.

A mellékletekre szabott bélyegilleték alá esnek különösen:

a) azon okiratok, irományok és hivatalos kiadványok, melyek a szabályok szerint illetékmentesek, de mellékletül használtatnak (v. ö. 8. §.);

b) minden okirat és irومány, mely a bélyegadó tényleges behozatala előtt állittatott ki;

c) a személyes mentességnél fogva bélyegmentes okiratok és irományok, ha nem illetékmentes személyek által mellékletként használtatnak;

d) ellenben a külföldön keletkezett okiratok és irományok, és általában a feltételesen bélyegmentes okiratok, bizonyitványok és irományok, amennyiben azoknak mellékletekként való használata az illetékkötelezettséget megállapitja, és ez esetre más illetékszabás világosan megállapitva nincs, azon illeték alá esnek, mely ezen okiratok-, bizonyitványok- és irományoktól jelen szabályok szerint lett volna fizetendő, ha a feltételes mentesség kellékei hiányoztak, vagy az iratok belföldön állittattak volna ki. (V. ö. 69. tét. 1. jegy. 2—4. bek.)

Jegyzet. Az illetékszabályok szerint kellőleg bélyegzett okiratok és irományok nem esnek további illeték alá, midőn mint mellékletek használtatnak. Ez alól kivétetnek a jelen illetéki dijjegyzék 84. tételében *B)* 2. és 3. alatt elősorolt számadások, továbbá a hirdetmények és hirlapok, melyek, ha mellékletekként használtatnak, ivenkint 30 filléres s illetőleg a peres eljárásban, ha a peres tárgy értéke 100 koronát nem halad meg, 20 filléres bélyeggel látandók el.

Azonban a birói vagy gyámhatósági eljárás alá tartozó hagyatékok tárgyalása alkalmával a leltárban felvett terhek igazolása céljából bemutatott s kellően bélyegzett számlák nem esnek külön mellékleti bélyeg alá. (1884. évi 13603. sz. p. ü. min. rendelet.) [1—2]

A mellékletként használt levél és ennek kiegészitő részét képező levélboriték illetékezés szempontjából egy mellékletnek tekintendők. (P. dt. 227. sz.)

A beadványnyal sem értelmi, sem külső összefüggésben nem levő s a beadványhoz pusztán tévedésből csatolt mellékletek után bélyeg nem követelhető. (P. dt. 267. sz.)

Beadványhoz csatolt mellékletek a szabályszerü bélyeggel látandók el, akár volt azokra szükség, akár nem. (P. dt. 467. sz.)

---

rendelkező irat két példányban állitandó ki, melynek egyike az állomáson marad, másika pedig az áru átvételére meghatalmazott harmadik személynek igazolásul szolgál: eme nyilatkozatok másodlatai, mint meghatalmazások, az illeték-dijjegyzék 71. tétel rendelkezése értelmében ivenkint 1 K bélyeggel látandók el. (79037/1899. P. M., P. K. 1936. l.)

[2] Ha a bünügyi használatra bélyegmentesen kiállitott meghatalmazványon nincs feltüntetve, hogy az ily czélra lett kiállitva, a mulasztásra az Ill. szab. 117. §. 3. pontja alkalmazandó. (89706/1895. P. M.)

[3] Községi biráskodás elé tartozó polgári peres ügyekben a biróság előtt szóval adott meghatalmazványok után nem jár bélyegilleték. (1878. P. K. 434. l.) (Ill. dijj. 71. tét.)

[1] A telekkönyvi vázrajzok, ha a telekkönyvi kérvényekhez mint ezek mellékletei csatoltatnak, legyenek azok a folyamodó felek aláirásával ellátva vagy sem egyszerü mellékletek természetével birnak, és mint ilyenek az illetéki dijjegyzék 73. tétele értelmében mellékleti bélyeggel látandók el.

Ellenben azokban az esetekben, amelyekben a felek a vázrajzokat nem külön mellékletkép

74. tétel.

Mellékletek mentesek:

a) könyvek, röpiratok és kinyomásra szánt kéziratok;

b) minden bel- és külföldi értékpapir, ezek szelvényei és az utóbbiak utalványai (Talon), ugy a pénzt képviselő papirok is;

c) bizonyos használatra mentes okiratok és irományok, ha ezek ezen használatra, mint mellékletek fordittatnak;

d) szegénységi bizonyitványok;

e) azon okiratok, valamint bélyeg- és illetékköteles birói határozatok eredeti kiadványai, és irományok, melyektől az illeték bélyegben vagy készpénzben lefizettetett;

f) okiratok azon másolatai, melyeket a felek telekkönyvi beadványokhoz a telekkönyvi hatóság számára, és az illetékszabás céljából csatolni tartaznak;

g) az egyszerü (nem hitelesitett) másolatok, melyek a kisebb polgári peres ügyekben az irásbeli keresethez vagy a tárgyalási jegyzőkönyvhöz csatoltatnak;

h) mezei rendőri ügyekre és a vadak által okozott kártéritési keresetekre vonatkozó eljárásban. (1878. évi »Pénzügyi Közlöny« 10. szám.)

Az összeférhetlenségi ügyekben a bejelentés és néválairásoknak hitelesitése és minden más irat bélyeg- és illetékmentes. (1901 : XXIV. t.-cz. 25. §.)

Mezei rendőrségi beadványok, lásd »beadványok mentesek« *l)* betüjét. Az ezen ügyekben felvett jegyzőkönyvek és határozatok nem tárgyai az illetéknek. A kárvallottaknak vétbizonyitványai a felvett kártéritési összegről, az összeg szerint II. fok.

Méltóságok adományozását kérő folyamodványok, az 1. ivtől 10 K.

Mértföldbizonylatok, mint bizonyitványok. [1—3]

Az ipari és gazdasági szövetkezetek cégjegyzési beadványaihoz csatolt czimpéldányok bélyegmentesek. (P. dt. 283. sz.)

A Budapesti Közlöny hivatalos lap kiadóhivatala által a biróságnak megküldött oly hirlappéldányok, melyekben a biróságok megkeresésére az idézési hirdetések közzététettek, mellékleti bélyeg alá nem esnek. (P. dt. 402. sz.)

75. tétel.

Mérlegei vagy mérlegezett számlái a kereskedőknek vagy iparüzőknek, melyek a kölcsönös hitelezéseket és adósságokat, vagy a tartozást és követelést mutatják ki, különbség nélkül vajjon ezeket csupán a kiállitók vagy az, kinek részére kiállittattak, vagy mindkét fél aláirta, ivenkint 10 f.

Misealapitványok, lásd »alapitványok«.

Munkakönyvek, melyekkel az iparüzők segédjei elláttatnak, *ide*

---

csatolják a telekkönyvi beadványhoz, hanem azokat a telekkönyvi műveletnek alapul szolgáló szerződéshez hozzá füzik, ilyen vázrajzok, mint a szerződési okirat kiegészitő része az illetéki dijjegyzék 50. tétele alatt a második, s a többi ivekre megállpitott okirati bélyegilleték alá esnek tekintet nélkül arra, vajjon aláirásokkal vannak-e ellátva, vagy sem. (1886. évi 41178. sz. p. ü. m. k. 1887. évi P. K. 27. l. és R. T. 15. sz.)

[2]) Az Ausztriában kiállitott és osztrák bélyeggel szabályszerüen ellátott okmányok, ha Magyarországon benyujtott beadványokhoz mellékeltetnek, itteni mellékleti bélyeggel látandók el. (42336/1895. P. M.)

[1]) Mezei rendőri ügyekre vonatkozó eljárásban (1878. évi »Pénzügyi Közlöny« 10. szám) csatolt mellékletek nem esnek bélyeg alá. (Ill. dijj. 74. t. *h)* p.)

[2]) Telekkönyvi irattár számára mellékelt anyakönyvi kivonat-másolat bélyegmentes. (Ill. dijj. 74. t. *f)* p.) (17459/1892. P. M., P. K. 597. l.)

Telekkönyvi irattár számára mellékelt ügyvédi meghatalmazás-másolat bélyegmentes. (Ill. dijj. 74. t. *f)* p.) (17459/1892. P. M., P. K. 597. l.)

Telekkönyvi kérvényekhez csatolt meghatalmazványoknak az okiratgyüjtemény számára csatolt bélyegmentes egyszerü másolatai a telekkönyvvezető által hivatalból hitelesitendők. (17459/1892. P. M., P. K. 597. l.)

[3]) Okiratok azon másolatai, melyeket a felek telekkönyvi beadványokhoz a telekkönyvi hatóság számára, és az illetékszabás céljából csatolni tartoznak: nem esnek mellékleti bélyeg alá. (Ill. dijj. 74. t. *f)* p.)

Lásd a 69. tétel 1. jegyzetét is.

értve az ipartörvény (1884 : XVII. t.-cz.) 105. §-ában jelzett esetekben kiállitott másodlatokat is (34025/1884), minden könyvecskétől 30 f;

Munkakönyvek, mentesek, lásd az 58. tétel *b)* betüjét.

Nagykorusitási folyamodványok, ivenkint 1 K;

Nagykorusitási nyilvánitások feltétlenül illetékmentesek.

Napidijak utalványozásai közhivatalok részéről feltétlenül illetékmentesek.

Napidijak magánszemélyek részéről, lásd »utalványok«.

Napidijak iránti nyugták a napidijak értéke szerint II. fok.

Nemességbármelyfokának adományozását, megerősitését vagy átruházását kérelmező beadványok, az 1. ivtől 10 K.

Nemességi oklevelek, az 1. ivtől 10 K.

76. tétel.

Nemzetségfák, melyek anyakönyvek vezetésével megbizott személyek által szerkesztetnek, vagy általuk csak bizonyittatnak, mindannyiszor 1 K; bélyegilleték alá esnek, amennyi születési, egybekelési vagy halálozási esetek bizonyittatnak.

A magánszemélyek által szerkesztett nemzetségfák, ha mint mellékletek használtatnak, az ezekre megszabott illeték alá esnek.

Nevelési segélypénznek, az ezekérti folyamodványok ivenkint 1 K, nyugták ezekről, az összeghez képest II. fok.

Népbankok, lásd «társaságok«.

Névátruházást kérő folyamodványok az első ivtől 10 K.

Névváltoztatást kérő folyamodványok ivenkint 1 K.

Nők lemondási téritvényei, melyeket állami számadók nejei tartoznak kiállitani, ivenkint 1 K.

77. tétel.

Nyilatkozatok, biróság előttiek, melyek által valaki valamely adósságot elismer, másnak valamely jogot átenged vagy valamely jognak másra való átruházását, vagy más által irányában elvállalt kötelezettség teljesitését bizonyitja, a perbeli egyezségekre fennálló szabályok szerint kerülnek illetékkötelezettség alá.

Az örökség elfogadása iránti nyilatkozatoktól, akár jegyzőkönyvbe, akár beadványba foglaltassanak, a jegyzőkönyvi vagy beadványi rendes bélyegen kivül nem jár külön bélyegilleték. (1877. évi Pénzügyi Közlöny 670. lap.)

Nyugalmazási rendelvények, tisztviselők vagy más oly személyek részére, kiknek az államkincstárból vagy más közalapból fizetendő nyugdij vagy ellátás engedélyeztetik, mint hivatalos kiadványok illetékmentesek.

Nyugalmazási rendelvények más személyek részére, mint okiratok.

Nyugalmazási kérvények ivenkint 1 K.

Nyugdijbiztositó okiratok, melyekkel magánszemélyek által szolgálattételért, bizonyos szolgálati idő lefolytával, nyugdij biztosittatik, mint holtig tartó bérrel egybekapcsolt szolgálati szerződések.

Nyugtatványok lásd »vétbizonyitványok.

78. tétel.

Okiratok:

I. Melyek valamely vagyon átruházását, valamely jog erősbitését, jogok vagy kötelezettségek megszüntetését tartalmazzák:

A) Ha a szolgáltatás és viszontszolgáltatás, vagy azok egyike, vagy ha a megszüntetett jog vagy a megszüntetett kötelezettség megbecsülhető dolgot képez, még pedig:

a) a kereskedők és iparüzők által saját üzleteik tárgyai iránt kiállitott kiegyenlitett számlák, jegyzékek, kimutatások, lásd »számadások« *B)* 2. pontját;

b) szállitólevelek és ezek másodlatai, ha ezek a tovaszállitott javak jegyzékén és a fuvarossal vagy hajóssal kötött szerződvényen vagy bérleti szerződésen kivül semmi más a fokozatos illeték alá eső megállapodásokat nem tartalmaznak (v. ö. 79. t. *n)* p.) darabonkint 10 f.

Ezen szabály érvényes a kir. postaintézet által szállitott küldeményekre nézve is, melyek belföldön adattak fel. Oly küldemények felőli fuvarlevelek, melyek nem a kir. postaintézet által és a feladó lakhelyétől legfeljebb 38 kilométernyi távolságra szállittatnak, darabonkint 2 f.

Az illetékért a feladó és a fuvaros vagy hajós egyetemlegesen felelősek;

c) a szállitók át- vagy felvételi jegyei a szállitás végett átvett árukról (fuvarjegyek), a tengeri hajósok elismervényei, rakodási és kiszolgáltatási jegyek, raktárjegyek, (warrants-ok), lásd »vétbizonyitványok« 101. *d)* betüjét.

Továbbá vasuti és gőzhajózási vállalatoknak át- és felvételi jegyei személyek tovaszállitás végetti felvételéről (személyjegyek), lásd »társaságok«;

d) kereskedők által és kereskedőkre kiállitott utalványok, s ugyanezek által kiadott kötjegyek, lásd »utalványok« 2. *a)* és »kereskedelmi és iparügyletek« 3. pontját;

e) váltóforgatmányok, a kereskedők által s kereskedőkre kibocsátott utalványokra, a kereskedők kötleveleire, a tengeri hajósok elismervényeire, fuvarosok rakjegyeire, kiszolgáltatási jegyekre, raktárjegyekre (warrants-ok), tengeri hajós kölcsönlevelekre és tengeri biztositási jegyekre vezetett forgatmányok és engedmények, lásd »Engedmények«;

f) cheques-ek, lásd »kereskedelmi és iparügyletek« 2. pontját;

g) váltók, lásd ezeket;

h) okiratok, melyek az előlegezési üzletekre, alapszabályaiknál fogva feljogositott közintézetektől, állam- vagy más értékpapirokra vagy árukra adott előlegezésekről állittatnak ki, lásd »társaságok«;

i) okiratok, melyek által valamely ingatlan dolognak tulajdona, haszonélvezete vagy haszonvételi joga visszterhesen átruháztatik, ivenkint 1 K,

e mellett a jogügylettől járó illeték, lásd »vagyonátruházások«;

k) ingó vagy ingatlan javak ajándékozása iránt kelt okiratok, lásd »ajándékozások«;

l) halálesetre való vagyonátruházások iránti okiratok, ugymint végrendeletek (ideértve a szóbelieket is), fiókvégrendeletek, örökösödési szerződések stb. az első ivtól 2 K.

A végrendeletektől járó bélyegilleték csak akkor fizettetik, ha ezek alapján vagyonátruházás történik, és a hagyaték 50 korona értéket meghalad.

A vagyonátruházástól járó illetékre vonatkozólag lásd »vagyonátruházások« *B)* betüjét;

m) következő okiratok: ugymint szolgálattételi, adásvevési és csereszerződések, visszteherrel járó engedményezések és lemondások, melyeknek tárgyát ingóságok képezik, továbbá szerencsekötések, kölcsön- és társasági szerződések iránt, lásd az illető vezérszót.

n) Minden egyéb jogügyletekről kiállitott okiratok érték szerint II. fok.

B) Ha sem a szolgáltatás, sem a viszontszolgáltatás meg nem becsülhető vagy meg nem becsülhető jogok és kötelezettségek megszüntetése forog fenn, ivenkint 1 K.

II. Okiratok, melyek vagyonátruházást, jogerősbitést, jogok és kötelmek megszüntetését nem foglalnak magukban:

a) Számadások, különösen számlák, jegyzékek, kimutatások stb., melyek kereskedők és iparüzők által üzletük tárgyai iránt kiállittatnak, és még nin-

csenek kiegyenlitve, lásd »számadások« 84. tétel *B)* 2. pontját.

b) Minden egyéb okiratok ivenkint 1 K.

III. Bizonyitványok, lásd ezeket.

IV. Hivatalos kiadványok, lásd ezeket.

Jegyzet. A többi szabályok, különösen az érték meghatározása tekintetében, az egyes betürendben felsorolt okiratokra vonatkozó tételekben foglaltatnak.[1])

Oly okirat, melyben valaki kinyilatkoztatja, hogy valamely czég ellen fennállott követelése a czégnek vele együtt folytatott vállalatában szenvedett veszteséggel teljesen kimerittetett: vétbizonyitványnak nem minősithető s mint ilyen az illetéki dijjegyzék 78. tétel II. *b)* pontja alatt megszabott bélyeg alá esik. (P. dt. 226. sz.)

Kincstári bélyeggel ellátott fuvarlevelek illetékének II. fokozatra való kiegészitése nem követelhető azon a czimen, hogy azok a fuvardij kifizetése végett valamely közpénztárnál benyujtattak. (P. dt. 574. sz.)

79. tétel.

Okiratok mentesek:

a) melyek a köz- vagy községi pénztáraknak, hivataloknak és az államhatóságok kormányzata alatt álló intézeteknek csupán a számukra előirt kezelés végett a tulajdonképi bizonyitékok mellett átadandók, feltétlenül illetékmentesek;

b) melyeket a 89. tétel alatt emlitett társaságoknál és intézeteknél a tulajdonképeni bizonyitó okiraton kivül csupán a megállapitott belkezelés folytán vagy az intézet ad a feleknek, vagy ezek állitanak ki az intézet számára, ha ezen okiratok a pénzügyi igazgatóságnak bemutattatnak és ezek által az emlitett minőségük elismertetik, feltételesen illetékmentesek mindaddig, mig peres eljárásban nem használtatnak; lásd különben »társaságok« (1869 : XVI. t.-cz. 20. §.);

c) általában azok, melyeknek kiállitását a hatóságok és hivatalok kizárólagosan hivatalos czélokra kivánják és amelyeknek kiállitására a fél a polgári jog szerint nem kötelezhető — mig ezek nem más, mint az emlitett czélokra használtatnak, feltételesen illetékmentesek.

Ide tartoznak különösen:

d) biztositéki okiratok, melyek a bünvádi eljárásban s általában közczélok biztositása végett közhivatali vagy szerződési viszonyon kivül kiállitandók, következőleg azon kezességi okiratok és bizonyitványok is, melyeket a vámutalási eljárásban az árubevallás kiállitója által teljesitendő kötelezettségek biztositása czéljából kell kiállitani, feltétlenül illetékmentesek;

e) melyek az állami vagy községi egyenes vagy közvetett adó kivetése, megszabása vagy megszüntetése czéljából állitandók ki, vagy melyek általában közczélokra vagy oly végből szükségesek, hogy az ily adók és tartozások fizetésének a fennálló rendszabályok által megengedett beszüntetése vagy elhalasztása eszközöltessék, mig ezen okiratok más mint az itt megjegyzett czélokra nem használtatnak, feltételesen illetékmentesek.

Ez alá veendők azon biztositéki okiratok is, melyek a vám- vagy fogyasztási adó hitelezésének kieszközlésére szükségesek, különbség nélkül, vajjon a biztositás az adókötelezett által kiállitott zálogle kötési okirat vagy egy harmadik személy által kiállitott kezességi okmány alapján teljesittetik-e;

f) melyekkel az áruk a fennálló vám-, rendőrségi vagy más a közforgalomra vonatkozó rendszabályok szerint a tovaszállitásnál, vagy azok továbbadásánál ellátandók, amennyiben az illető okiratok nincsenek határozottan bélyeg alá vetve, mig az emlitett czélokra használtatnak, feltételesen illetékmentesek;

---

[1]) A községek (községi elöljáróságok, körjegyzők és rendezett tanácsu városok) állami és községi hivatalos ügyekben, továbbá az ipartestületek hivatalos ügyekben pénzügyi bélyegmentes hivatalos postai szállitóleveleket használhatnak és pedig tekintet nélkül arra, hogy a szállitólevélhez tartozó postai csomagküldemény maga portómentes-e vagy portóköteles. (Ill. dijj. 85. t. 2. p.) (51862/1902. P. M.)

g) oly ingatlanok vagy telkek becslése vagy átengedése felől kiállitott okiratok, melyekre nézve a tulajdonosok közérdekből, azaz az állam vagy valamely község szükségletei, vagy általában közczélok tekintetéből a kisajátitásba beleegyezni kénytelenek, továbbá azon okiratok, melyek ilyen esetekben az átengedett birtokról, valamint azon körülmény iránt, hogy a betáblázott hitelezők s más érdeklettek a földtulajdonosok részére kifizetendő megváltási árral megelégesznek, a megváltási összeg kifizetése előtt az államkincstár biztositása végett benyujtandók, feltételesen illetékmentesek, mig ezen okiratok más mint a közczélból történt kisajátitás keresztülvitelére nem használtatnak.

h) Becslések és más okmányok oly kárositások felől, melyek a magántulajdonon a közczélokra szolgáló vállalatok keresztülvitelénél, pl. vaspályák nyomjelzésénél, továbbá katonai gyakorlatoknál, hadműveleteknél stb. okoztatnak, feltételesen illetékmentesek, mig ezen okiratok nem más, mint a kárfelkétel és kárpótlás nyujtása czéljából használtatnak.

i) Az államkötvények s ezekkel egyenlőknek tartott kötelezvények engedményezései feltétlenül illetékmentesek;

k) okiratok, melyek a fennálló külön rendeletek szerint az urbéri vagy azzal rokontermészetü viszonyok megszüntetése, vagy a birtoktagositás és elkülönités, valamint a földtehermentesités keresztülvitele, az erdei szolgalmaknak a horvát-szlavon volt határőrvidéken megváltása, vagy a telekkönyvek behozatala czéljából kiállittatnak, feltételesen illetékmentesek, mig egyedül a mondott czélokra használtatnak.

l) A katonatisztek kilépési téritvényei feltétlenül illetékmentesek.

m) Azon téritvények, melyeket gyámszülők a lelenczek ingyen elvállalásakor a lelenczház részére kiállitanak.

n) Teher- és tengeri utlevelek (connaissements, polices de chargement, police di carico) a külföldről érkező küldemények felől, ha azok a küldött áruk jegyzékén és a fuvarossal vagy hajóssal kötött szegődvényen vagy vitelbérszerződésen és a biztositáson (Assecuranz) kivül egyéb illetékköteles megállapitásokat nem tartalmaznak, mig biróság előtt nem használtatnak, feltételesen illetékmentesek.

o) Az I. fokozat alá eső váltókra vezetett elfogadások, forgatmányok, kezességek és vétbizonyitványok feltétlenül illetékmentesek.

Ezen mentességet élvezik akkor is, ha a váltók mellékletül használtatnak.

p) Előfizetési, bérleti s aláirási jegyek, amig biróság előtt nem használtatnak, feltételesen illetékmentesek.

q) Azon okiratok, melyeket a követségek tagjai, vagy pedig külhatalmak ügynökei ily hivatalos minőségükben azon állam alattvalóinak érdekében, melyet képviselnek, belföldön kiállitanak, feltételesen illetékmentesek, mig belföldi hatóságok előtt hivatalosan nem használtatnak.

r) Azon meghagyások és utasitások, melyek a felhatalmazási okiraton kivül a szolgálatadó vagy felhatalmazó által a szolgálatban állónak vagy felhatalmazottnak csupán saját alkalmazkodása vagy a felhatalmazó irányában való fedezése végett, és nem oly czélból adatnak, hogy harmadik személyek irányában bizonyitékul szolgáljanak, feltételesen illetékmentesek.

s) Okiratok, melyek a záloglevelek telekkönyvi biztositása czéljából állittatnak ki. (1876 : XXXVI. t.-cz. 9. és 21. §§.)

t) Melyek házközösségi vagyonnak Horvát-Szlavonországokban rendezése alkalmából adatnak ki. (1870 : LIX. t.-cz. 1. §.) (v. ö. 14. t. pp.)

• *u)* Téritvények, melyeket a katonai növeldében rendszeresitett egész vagy fél ösztöndijak elnyerése czéljából a folyamodóknak szülők vagy gyámjaik hozzájárulása mellett arra nézve kell kiálli-

tani, hogy ők a három évi sorhadi szolgálaton kivül még egy fél, esetleg egész évi sorhadi szolgálatban maradnak.

Ily okiratok azonban, ha illetékköteles beadvány vagy jegyzőkönyvhöz csatoltatnak, mellékleti bélyeg alá esnek és a téritvényekre vezetett névaláirási hitelesitések is bélyegkötelesek.

v) Tartalékos tiszteknek önfentartási igazolványai (1879. évi P. Közl. 25. sz. 383. lap) feltételesen illetékmentesek.

x) Távirdaigazgatóságok és vasutak közötti szerződések, a távirászatnak berendezése és gyakorlata iránt (1878. évi 39250. sz. pénügymin. rend.);

y) mindazon okiratok, melyeknek bélyegmentessége külön törvények által biztosittatott.

z) Az ország déli részeiben jelentkezett inség elháritására Torontál- és Temesmegyék törvényhatóságai által felvett, valamint ezek részéről egyes inséges községeknek és egyes lakosoknak adott kölcsönökre vonatkozó ügyletek s az azok lebonyolitása alkalmából kiállitott mindennemü okmányok és iratok. (1882 : VI. t.-cz. 4. §-a.)

aa) A fennállott kikindai kerületekhez tartozott községek határában fekvő kincstári ugynevezett »Überland« földek azon első átruházásai, melyek szerint a szerződések tárgyát képező földek az 1882. évi XXVIII. t.-cz. értelmében a községektől az akkori birlalókra tulajdonjogilag átmentek, nemkülönben azon beadványok, okmányok, kimutatások, birósági jegyzőkönyvek és mellékletek is, melyek az idézett törvényből kifolyólag a telekkönyvi átalakitás és egyéni telekkönyvek készitésénél követendő eljárás alkalmával szükségesek. (1882 : XXVIII. t.-cz. 5. §.)

bb) Az I. erdélyi vasut vonalainak, nemkülönben a báttaszék-dombovár-zákányi (duna-drávai) és az alföld-fiumei vasut megváltása iránti szerződések és az ezekből folyó minden beadványok, okmányok és az egész leszámolási művelet. (1884. évi XXIX., XXX. és XXXIX. törvényczikkekbe iktatott szerződések 9. és 10. §§.)

Mozgósitás esetén a hadsereg és a honvédség lószükségletének fedezése alkalmából kötött minden ügylet dij- és bélyegmentes. (1873 : XX. t.-cz. 13. §.)

A postatakarékpénztári takarékbetétek illetékmentesek. (1885 : IX. t.-cz. 24. §.)

A postatakarékpénztár és a betevők, azok engedményesei, képviselői vagy meghatalmazottai közt ez üzletből felmerülő minden ügyletek, a megsemmisitési eljárás — a birói eljárás kivételével, — bélyeg- és illetékmentesek. (1884 : IX. t.-cz. 28. §.)

Az 1885 : IX. t.-cz. 24., 26., 27. és 28. §§-aiban a betevőknek biztositott kedvezmények közül a betétek adó- és illetékmentessége, a betétösszegek kamatainak adómentessége, a levelezés portómentessége, ugyszintén az ügyletek bélyeg- és illetékmentessége a cheque- és clearingforgalomra is kiterjesztetik. Hasonlóképen bélyegmentesek a postatakarékpénztár által kiállitott számlakivonatok is. (1889. évi XXXIV. t.-cz. 10. §.)

A munkaadók és mezőgazdasági munkások közötti jogviszony szabályozásáról szóló 1898 : II. t.-cz. értelmében kiállitandó munkásigazolványok bélyegmentesek. (1898 : II. t.-cz. 4. §.)

A gazdasági munkásszerződések bélyeg- és illetékmentesek. (1898 : II. t.-cz. 21. §.)

Ha a munkások ingatlanra való bekebelezés által nyujtanak a munkaadóknak biztositékot, a jogügylet, a biztositék nyujtására, illetőleg törlésére vonatkozó okirat, a telekkönyvi hatósághoz beadandó kérvények, mellékletek bélyeg- és illetékmentesek. (1898 : II. t.-cz. 12. §.)

Amennyiben a gazdasági munkavállalkozókról és segédmunkásokról szóló 1899. évi XLII. t.-cz. ellenkező intézkedést nem tartalmaz, a hatálya alá tartozó ügyekben az 1898 : II. t.-cz. rendelkezései megfelelően alkalmazandók. (1899 : XLII. t.-cz. 18. §.)

A vizimunkálatoknál, az ut- és vasutépitésnél alkalmazott napszámosok és munkásokról szóló 1899 : XLI. t.-cz. értelmé-

ben kötött munkásszerződések bélyeg- és illetékmentesek. (1890 : XLI. t.-cz. 7. §.)

Oklevelek (diploma), lásd »hivatalos kiadványok.«

Osztálylevelek, lásd »elkülönitési okiratok« és »örökösödési osztályok.« 1—11)

A hagyatéki eljárás czéljára kiállitott »nyilatkozat« a hagyaték elleni követelés fennállásáról, bélyegmentes. (P. dt. 12. sz.)

Bünvádi eljárás folyamán vizsgálati fogságban levő vádlott szabadlábra helyezése esetére magánfelek által kiállitott kezességi okiratok illetékmentesek. (P. dt. 201. sz.)

Hitelszövetkezeteknek az 1875 : XXXVII. t.-cz. 226. és 242. §§-ai alapján a kir. törvényszékekhez intézett bejelentései és mellékletei bélyegmentesek. (P. dt. 250. sz.)

---

1) Az 1885 : XXIV. t.-cz. 47. §-ában biztositott bélyeg- és illetékmentesség a polgárositott magyar határőrvidéken fennálló házközösségi intézménynek megszüntetéséről szóló 1885. évi XXIV. t.-cz. némely rendelkezéseknek módositásáról és kiegészitéséről szóló 1898 : XII. törvényczikkel szabályozott közigazgatási és telekkönyvi hatósági eljárásra is kiterjed (1898 : XII. t.-cz. 20. §.)

2) az 1888 : XXIII. t.-cz. 34. §-ának 5. pontja értelmében az ugyanazon törvény 33. §-ában megállapitott feljegyzésekhez csatolandó vasuti és gőzhajózási feladási vevények és szállitóleveleknek a czukoradó ellenőrzése czéljából az illető vasuti vagy gőzhajózási állomás által kiállitott másodlatai (90. é. 5385. sz. p. m. k. P. K. 35. l.); nem különben

a más községekbe menő szőlőmunkások részére kiállitott községi bizonyitványok arról, hogy a község, ahonnan jöttek, philoxeramentes (82. é. 31064. sz. p. m. k. P. K. 699. l.); végül

a vadászatról szóló 1883 : XX. t.-cz. 38. §-a alapján a vadak jogos szerzését tanusitó (83. é. 56624. sz. p. m. k. P. K. 702. R. T. 1236. l.), valamint ugyanzon törvény 18. §-a alapján a bekeritett helyeken a tilalmi időn belül lelőtt vadak elszállithatása czéljából kiállitandó igazolványok (74525/1887. P. M. sz. K. R. 1888. évi P. K. 94. l.)

3) A kataszteri levéltárakban elhelyezett kataszteri telekkönyvekről és egyéb földadó-sorozati munkarészekről a községek részére a községi nyilvántartás és adókezelés czéljából kiállitandó hitelesitett másolatok és kivonatok a 79. tétel *c)* és *e)* pontjai értelmében bélyegmentesek (9084/1886. P. M. sz. K. R. P. K. 183. l.)

4) A vizjogról szóló törvény 190. és 191. §§-ai alapján a jogositvány igazolása végett inditott eljárás az abban hozott határozat és felebbezés bélyegmentesek. (1885 : XXIII. t.-cz. 191. §.)

80. tétel.

Örökbefogadási (adoptio) okirat ivenkint 1 K.

Amennyiben azonban ily okiratban egyszersmind vagyonátruházás is foglaltatik, ezen átruházás minőségéhez és értékéhez képest a vagyonátruházásokra szabott százalékos illeték is fizetendő.

81. tétel.

Örökösödési osztályokra illetékszabás tekintetében rendszerint azon határozatok alkalmazandók, melyek az elkülönitési okiratokra nézve érvényesek.

---

5) A polgárositott magyar határőrvidéki házközösségi intézmény megszüntetéséről szóló 1885 : XXIV. t.-cz. 47. §-a a következő rendelkezéseket tartalmazza:

A jelen törvénynyel szabályzott eljárásra vonatkozó mindennemü beadványok és okiratok, mellékleteikkel együtt, továbbá a házközösség megszüntetése végett a jelen törvény szerint eszközlendő vagyonátruházások bélyeg- és illetékmentesek, tekintet nélkül arra, vajjon egyezség vagy hivatalos beavatkozás következtében hozott határozat képezi-e a vagyonátruházás, illetve az osztály alapját, s vajjon csak a tulajdonjog aránya lett-e megállapitva, vagy a házközösségi vagyon tényleg felosztatott-e, végül vajjon a házközösség megszüntetésére irányzott osztály egyszerüen a házközösségi vagyonból mindeniket illető résznek megállapitásával, vagy kihasitásával eszközöltetett-e, avagy egyik vagy másik osztályrésznek készpénzben kielégitése mellett (43. §.), avagy a házközösségi tagok közti ajándékozás, vétel, vagy csereszerződés mellett jött-e létre az osztály.

Hasonlóan mentes ugy az örökösödési százalékos illetéktől, mint az ingatlanok után külön fizetendő vagyonátruházási illetéktől a 25. §. szerint egyesitett s a leszármazók örökösödési jogával terhelt vagyonnak az atya elhaltával leszármazóira öröklés czimén első alkalommal való átszállása.

Ha valaki nem a házközösségi tagság jogán, hanem végrendelet alapján részesül a házközösségi vagyonban, a törvényszerü átruházási illetéket fizetni köteles.

Az osztályhoz szükséges anyakönyvi és telekkönyvi kivonatok a községi elöljáróság vagy a szolgabiró megkeresésére bélyegmentesen állittatnak ki.

6) Az állami italmérési jövedékről szóló 1888 : XXXV. t.-cz. folytán az 1888 : XXXVI.

Különösen azonban megjegyzendő, hogy ha az örökösök egyike a hagyatéki tárgyakból az osztály alapján a hagyatéki terhek és hagyományok értékösszegén túl a többi örökös tiszta illetőségéből többet vesz át, mint amennyit saját örökrészének tiszta értéke tesz, ezen általa nem az örökségi jog czimén, hanem az osztályos egyezség alapján a hagyatékból átvett vagyontöbblet vételt képez. Ez esetben a többletért kifizetett készpénzbeli összeg után jár az adásvevési illeték.

Ezen alapszabály alól kivételnek van helye:

1. ha az örökhagyó akként intézkedett, hogy a hagyatékhoz tartozó tárgyakat egyik vagy másik örökös természetben vegye át, s többi örököstársait elégitse ki, az örökösök közti osztály pedig ezen végintézkedéssel összhangzásban van;

2. ha valamely hagyaték alkatrészét képező ingatlan dolog a fennálló szabályok szerint feloszthatlan, és el nem darabolható.

Ezen utóbbi szabály azon esetben is érvényes, ha a feloszthatlan ingatlan oly közös tulajdont képezett, mely szerint annak csak fele tartozott a hagyatékhoz, és ezen felerész az örökösök által a kérdéses ingatlan másik felerésze tulajdonosának átengedtetik, habár ez utóbbinak ama félbirtokra öröklési joga nem is volt.

Örökösödési szerződések, az első ivtől 2 K.

Az ezeken alapuló jog csak az örökség megnyiltával kerül a haláleseti vagyonátruházásoktól járó illetékek fizetési kötelezettsége alá.

82. tétel.

Örökségi lemondások:

Ha az örökös a reá törvény- vagy végrendeletnél fogva szállott örökségről egészben vagy részben lemond, és a lemondás, mielőtt az örökség tettleg átvétetett vagy az osztály foganatosittatott, illetőleg a telekkönyvi átiratás létesittetett volna, oly személy javára történik, ki a lemondás után a végrendelet vagy törvény szerint különben is az öröklésre lett volna hivatva, ily esetekben kétszeres vagyonátruházás nem forogván fenn, az örökösödési illeték, tekintettel az örökhagyónak azon személyhez való viszonyára szabatik meg, ki a lemondás következtében az örökséghez jutott.

Ellenben, ha az örökös oly személy javára mond le, kinek az örökséghez sem a törvény, sem a végrendelet értelmében

---

t.-cz. értelmében adandó kártalanitásra vonatkozó eljárásban az összes iratok, nyilatkozatok, nyugták, beadványok és azok minden melléklete, a hozott határozatok és felebbezések s az állam tulajdonába kerülő ingatlanok átruházásai bélyeg- és illetékmentesek. (1888. évi XXXVI. t.-cz. 27. §.)

[7]) A Tisza és mellékfolyói mentében alakult vizszabályozó és ármentesitő társulat és Szeged szab. kir. város részére kötött állami kölcsönre nézve az 1880 : XX. t.-cz. 9. §-ában a kölcsönösszegekről a kölcsönvevő magánfelek által kiállitandó nyugták kivételével teljes bélyeg- és illetékmentesség adatott, amely mentesség a most hivatkozott törvényczikket módositó 1889 : XXXI. t.-cz. 6. §-ában, ugyane módositó törvény alapján foganatositandó hitelműveletekre, vagyonátruházásokra, bejegyzésekre és az összes iratokra nézve is kiterjesztetett.

A Budapest fővárosának az 1889 : XXXII. t.-cz. 1. §-ában körülirt czélra szolgáló kölcsönügyletére nézve ugyanezen törvényszakasz által teljes illetékmentesség adatott.

Jelzálogos követeléseknek záloglevél kibocsátó intézetre való átruházásához szükséges telekkönyvi kivonat bélyegmentes. (Ill. díjj. 79. t. *d)* p.) (87255/1898. P. M., 1899. P. K. 63. l.

Közuti vaspálya vállalatok által a személyjegyek átadása és az azért járó összeg átvételéről közhivatal részére kiállitott elismervények a 79. tétel *c)* pont értelmében bélyegmentesek. (25125/1895. P. M.)

[10]) Szőlőváltság fejében adott magánkötelezvény bélyegmentes. (16031/1869. I. M.)

[11]) Az Ill. díjj. 79. t. *k)* és *y)* pontjai alatt megjelölt ügyekben kiállitott ügyvédi meghatalmazványok azon esetben, ha jutalomdij köttetett ki, mint szolgálati szerződések az illetéki díjjegyzék 87. tét. *d)* pontjának értelmében a II. fok. szerinti illeték alá esnek. (1882. évi »Pénzügyi Közlöny« 36. sz. 820. lap.) (Ill. díjj. 71. t. j.)

igénye nem lett volna, ekkor két rendbeli vagyonátruházás áll be, és pedig először az örökösnek az örökhagyóhoz való személyes viszonya szerint, az örökjog czimén és másodszor az örökösnek az örökhagyóhoz való személyes viszonya szerint, kinek javára lemondott, az élők közti ingyen történt vagyonátruházás czimén.

Összehivási hirdetmények feltétlenül illetékmentesek.

az ezekérti folyamodványok az első ivtől 2 K.

Ösztöndij adományozását kérő folyamodványok, ha szegénységi bizonyitványnyal támogatvák, illetékmentesek, különben ivenkint 1 K.

Pálinka adómentes főzése; az ebbeli engedélyezést kérő beadványok és az idevonatkozó községi bizonyitványok feltétlenül illetékmentesek.

Papi illetékek felőli nyugták az összeg szerint II. fok.

Parthajózási engedély (Cabotage-Licenz) az első ivtől 2 K.

Pásztorlevelek feltétlenül illetékmentesek.

83. tétel.

Perbeli egyezségek.

Birói egyezségtől, mely a felek között peressé vált kérdést itélet hozatala nélkül megoldja, ugy a sommás, mint a rendes eljárásban annak a bélyegilletéknek fele fizetendő, mely az egyezség tárgya felett hozott itélettől járna.

Ha ugyanazon követelés iránt többek ellen inditott per a pertársak egyikével vagy egynémelyikével szemben itélettel, a többivel szemben pedig birói egyezséggel intéztetik el: az itélettől és az egyezségtől járó bélyegilleték együttvéve többre nem rughat, mint amennyi a kereset értelmében hozott itélettől járna.

Ha sommás perben a felebbviteli biróság előtt egyezség jön létre és az elsőbirósági itélettől az állandó bélyegilleték már lerovatott, a jegyzőkönyvi és az 1 koronányi okirati bélyegen felül az egyezségtől további bélyegilleték nem jár. Ha a meghozott itélet százalékos illeték alá esik, a birói egyezségtől az a teljes bélyegilleték fizetendő, mely a peres kérdést az egyezség értelmében eldöntő itélettől járna.

Az 1893 : XVIII. t.-cz. 21. §-ához képest kötött egyezségtől annak a bélyegilletéknek egy negyedrésze jár, mely az egyezség tárgyához képest hozott itélettől volna lerovandó. (1894 : XXVI. t.-cz. 25. §.)

Ha a birói egyezségbe a perbeli kérdés elintézésén felül olyan uj jogügylet foglaltatik bele, mely a per tárgyát nem képezte, a fentebb megállapitott egyezségi bélyegilletéken kivül a jogügylet természetéhez képest járó illeték külön fizetendő.

A teljesitési határidőnek, a teljesités helyének vagy a kamatlábnak változtatása iránti megállapodás ily külön illeték alá eső jogügyletnek nem tekintendő. (1894 : XXVI. t.-cz. 26. §.)

Ha a peres felek a birói egyezségbe foglalt jogügyletről előzetesen biróságon kivül felvett olyan okiratot mutatnak fel, mely szabályszerüen bélyegezve van, vagy mely az illeték kiszabása végett szabályszerüen bejelentetett, az 1 koronányi állandó bélyegilletéken felül csupán a lerótt és a fentebbiek szerint járó egyezségi bélyegilleték közötti netaláni különbözet pótlandó.

Amennyiben a korábbi illeték lerovás vagy az illetékezés végett történt bejelentés nincsen igazolva: a birói egyezségtől a 25. §. szerint járó teljes bélyegilleték fizetendő és az illetékezés alá nem került korábbi okirat az illetékkiszabással megbizott hivatallal közlendő. (1894. évi XXVI. t.-cz. 27. §.)

A 25—27. §§-ok szerint járó egyezségi bélyegilletéket 50 koronányi összegig a felvett jegyzőkönyvre alkalmazott bélyegjegyekben rendszerint felperes, illetőleg az 1893 : XVIII. t.-cz. 21. §-ának esetében az köteles leróni, aki az egyezségi kisérletre való idézést kérte.

Ha az egyezségi bélyegilleték 50 koronát meghalad, a biróság köteles az egyezséget hivatalos másolatban az illeték kiszabása végett az ezzel megbizott hivatallal közölni.

A birói egyezség — tekintet nélkül az ez után járó bélyegilleték összegére — közlendő az illeték kiszabásával megbizott hivatallal, a 26. §. első bekezdése esetében; továbbá, ha a birói egyezség olyan tárgyra vonatkozik, melytől, ha itélet tárgyát képezné, az 1894 : XXVI. t.-cz. 12. és 13. §§-ai szerint kiszabás alapján rovatik le az illeték: végre ha a birói egyezség ingatlan vagyon átruházására vonatkozó megállapodást, vagy általában olyan jogügyletet tartalmaz, melytől százalékilleték fizetendő. (1894 : XXVI. t.-cz. 28. §.)

Ezen szabály alól kivétetnek a *tőzsde- és gabonacsarnok választott biróságai előtt kötött egyezségek*, melyektől

a) ha az egyezség által az eredeti jogügylet csak annyiban változtatik meg, hogy a szerződő felek az eredeti jogügyletben megállapitott jogok és kötelezettségek helyett csekélyebb értékü jogok és kötelezettségekben állapodnak meg, a jegyzőkönyvi bélyegen kivül csak 1 K állandó bélyegilleték jár;

b) oly esetben pedig, midőn az egyezség folytán az eredeti jogok és kötelezettségek értéke nagyobb lesz, a jegyzőkönyvi bélyegen felül az ügylet minősége szerinti fokozatos illeték csak azon mérvben rovandó le külön, amely az eredeti megállapodást felülhaladó értéktöbbletnek megfelel. (1875 : XVI. t.-cz. 6. §.)

Perfelvételi jegyzőkönyv (actorum rotulus) ivenkint 1 K; ha a per tárgya 100 koronát meg nem halad, ivenkint 40 f.

Piaczi árbizonylatok mint bizonyitványok.

Polgárjogi okiratok, melyekkel a községi polgárjog adományozása tanusittatik, az első ivtől 2 K.

az ezekérti folyamodványok az első ivtől 4 K.

Postahajtópénzek iránti nyugtái a postamestereknek, lásd »vétbizonyitványok mentesek« *b)* betüjét.

Postaigazgatóság. Ahhoz intézett mentes beadványokat illetőleg, lásd »beadványok bélyegmentesek« *t)* betüjét. A postaállomások igazolásai a postaszállitás elkésése miatt rájok rótt büntetés iránt, bélyegmentesek; felfolyamodványok az ezen igazolásokra hozott végzések ellen: az első ivtől 2 K.

Postavevények, azaz postafeladási vevények, bélyegmentesek: a feleknek az átvétel felőli vevényei, lásd »vétbizonyitványok mentesek« *b)* betüjét.

Raktárjegyek (Lagerscheine), lásd »vétbizonyitványok bélyegkötelesek« 101. tétel *d)* betüjét és »engedmények« 32. tétel 2. *c)* betüjét.

Rendjel (belföldi) adományozását vagy külföldi rendjelnek elfogadhatását és viselhetését kérő folyamodványok az első ivtől 10 K.

Rendjel felőli oklevelek az első ivtől 2 K.

Részvények lásd »társaságok«.

Részvények szelvényei az utalványozott összeg szerint II. fok.

Az illeték mikénti lerovására nézve lásd »társaságok« czimü tétel IX. pont.

Segélydijt kérelmező beadványok ivenkint 1 K.

Segélyengedélyezések, hatóságiak, feltétlenül mentesek, magánosok mint ajándékozások, ha ezek nem alamizsnák, vagy az utalványozó szolgájára vagy meghatalmazottjára intézett utalványok, vagy végre nem számadások, minthogy az elősorolt három különnemü iratok, illetékmentesek.

Segélyezési folyamodványok ivenkint 1 K.

Semmiségi itéletek nem tárgyai az illetéknek.

Semmiségi panaszok, lásd »beadványok«.

Sójárandóságok iránti nyugták a sónak eladási ára szerint II. fok.

Sójárandóságok, kedvezményáron kiszolgáltatott só felőli nyugták feltétlenül illetékmentesek.

Sorsjáték. A sorsjátékok, valamint a sorsolási kölcsönökre nézve, lásd »szerencsekötések« *B)* betüt.

Sorsjáték, beadványok értéktárgyaknak kijátszhatásáért ivenkint 1 K.

Sorsjegyek, lásd »szerencsekötések« *B)* betüt.

Szabadalom megadása iránti kérvények, az első ivtől 6 K.

Szabadság megadását vagy távozhatási engedélyt kérő folyamodványok ivenkint 1 K,

ebbeli engedélyek feltétlenül illetékmentesek,

kir. biráknak hasontárgyu folyamodványaira nézve, lásd az illetéki dijjegyzék 14. tétel *nn)* pontját.

Szakértők vagy műértők véleménye mint »becslések«.

Szálláspénz felőli nyugták az összeg szerint II. fok.

Jegyzet. Azon lakbértéritményekről, melyeket a katonai kincstár a katonaság számára igénybe vett szállásokért a helyhatóságnak, vagy pedig az illető háztulajdonosnak közvetlenül fizet, kiállitott nyugták feltétlenül illetékmentesek.

Szállitási szerződések, l. »áruszerzési kötések«.

Számadási felvilágositások, lásd »számadások« és »beadványok« mentesek.[1])

84. tétel.

Számadások:

A) Melyeket a számadásra szolgálati viszonyánál, vagy ügyvivői minőségénél fogva kötelezett a számadás követelésére jogositottnak tesz, továbbá a számadási észrevételek és felvilágositások, melyek ezen személyek között váltatnak, szintugy azon okiratok (számadási okmányok), melyek a számadó által a jogositottnak, vagy megforditva a számadástétel tárgyáról kiállittatnak, amenynyiben ezek nem a két-fél közt fennálló szerződési viszonyra vagy az ez által megállapitott kötelezettség teljesitésére vonatkozó okiratok, pl. szolgálati szerződések, szegődvények vagy a számadó saját fizetményéről szóló nyugták stb. feltételesen illetékmentesek, mig azok pertárgygyá nem lesznek.

Ha azonban a birósághoz per esetében a számadások s az emlitett okiratok, mint a tulajdonképeni per tárgyai nyujtatnak be, ugy azok általában ivenkint 1 korona bélyegilleték alá esnek. De ha csupán a pertárgy bővebb felvilágositása végett terjesztetnek be, vagy a peres eljáráson kivül mellékletként használtatnak, akkor a mellékletek bélyegilletéke alá esnek. Amennyiben az itt elősorolt számadások és számadási okmányok kiskoruaknak vagy más gyámoltaknak avagy közintézeteknek, egyházi társulatoknak, vagy pedig a községeknek vagyonát illetik, még nem válnak bélyegkötelesekké az által, ha megvizsgálás vagy betekintés végett hatóságokhoz, vagy pénztári kezelés tekintetéből pénztárakhoz beterjesztetnek.

B) 1. Minden számadások oly kiadások felett, melyek vagy az állam részére vagy pedig az államhatóságok avagy községi elöljáróságok közvetlen vezetése alatt álló közintézetek részére véghezvitt ügyletek alkalmával fedeztettek, akár adatott azok fejében előlegezés, akár nem, utazási költségszámlák, betegek vagy fegyenczek élelmezési költségeiről tett számadások stb., feltétlenül illetékmentesek.

2. Számlák, jegyzékek, kimutatások vagy hasonló iratok, melyek a kereskedők és iparüzők által saját üzletükből származó követelések iránt, egymás közt

[1]) A birói egyezségek után közvetlenül vagyis kiszabás utján fizetendő illetékek előirására nézve az illetékszabályok 95. §. 6. pt. rendelkezései alkalmazandók. (72846/1894. P. M., P. K. 538., R. T. 550. l.)

vagy más személyek részére kiállittatnak, különbség nélkül, vajjon azokban a kiegyenlités bizonyittatik-e vagy sem, és vajjon a kiállitók azokat néválaírással ellátták-e vagy sem, ha 100 koronánál nem nagyobb összegről szólnak, ivenkint 2 f,

különben pedig ivenkint 10 f

bélyeg alá esnek.

a) Számlák alatt számkivonatok, jegyzékek alatt árujegyzékek s azok másolatai (fakturák) is értetnek, s a bélyeghasználat kötelezettségére nézve nem tesz különbséget, akár legyen azokon a kiállitó czég irásban, nyomtatásban vagy bármely más módon jelezve akár nem.

b) A bélyegkötelezettség azon esetre is kiterjed, ha efféle számlák, kivonatok vagy jegyzékek a kereskedői és üzleti levelek szövegébe felvétetnek, avagy mint függelék vagy mellékletek csatoltatnak az ily levelekhez.

c) Midőn számlák, kivonatok vagy jegyzékek hatósághoz — *ideértve az egyházi hatóságokat is (1883. évi 57241. sz. pénzügymin. rend.)* — vagy valamely közpénztárnál kifizetés végett nyugtatvány gyanánt nyujtatnak be, azoktól mint nyugtatványoktól a II. fokozat szerint járó bélyegilleték, a már felhasznált 2, illetőleg 10 filléres számlabélyeg beszámitása mellett, bélyegjegyek felragasztása által rovandó le.

Közpénztárak alatt mindazon pénztárak értetnek, melyek az állam, a közalapitványok, a köztörvényhatóságok s községek közegei, vagy az állami igazgatás alatt álló közintézetek s vállalatok által kezeltetnek.

d) Ugyancsak 2, illetőleg 10 filléres bélyeg alá esnek a bankárok, pénzváltók, pénz- és hitelintézetek s egyéb vállalatok leszámitolási jegyei is, nemkülönben a szállodák és vendéglők üzletében aláirás és kiegyenlitési bizonylattal, vagy ezek nélkül kiállitott számlák, valamint a számláknak másolatai.

e) Oly könyvecskék után, melyekbe a kereskedők és iparüzők által felek részére szállitott vagy kiszolgáltatott áruczikkek, teljesitett munkák, vagy egyéb üzletbeli szolgáltatások és ezekből származó követeléseik bejegyeztetnek, évenkint 30 fillérnyi állandó bélyeg jár.

f) A megfelelő bélyegjegyek ugy a számlák, valamint a könyvecskék első lapjára felragasztandók s a számla vagy könyvecske egyik tételével keresztülirandók, ha pedig nyomtatott minták használtatnak, a jelen szabályok 42. §-ában megállapitott eljárás is követhető.

Jegyzet. Az, aki szabályszerü bélyeggel el nem látott számlát s ehhez hasonló iratot elfogad, s ezt leletezés végett 15 nap alatt az adóhivatalnak be nem mutatja, az elkövetett bélyegcsonkitásért, ha a birság a kiállitón meg nem vétethetnék, másodsorban felelős.

3. Oly számadások, melyeket valaki saját vagyona kezeléséről vezet, vagy melyek oly személy által, ki nem kereskedő, nem iparüző, egy harmadik személynek ez utóbbi irányában tett követelések felől átadatnak, számlák, kivonatok stb. nem tárgyai a bélyegilletéknek, ha a támasztott követelés kielégitésének elismerésével nincsenek ellátva.

Amennyiben ezen feltétel beáll, a bélyeg a vétbizonyitványokra szabott határozatok szerint alkalmazandó.

1. jegyzet. Azon jegyzékek és kimutatások, melyekkel a határvidéki kerületben a fennálló vámellenőri szabályok szerint ellenőrség alatt álló áruhozatal igazolása végett az áruknak ellátva kell lenniök, feltételesen illetékmentesek, ha nem foglalnak magukban bélyegköteles okiratokat és nem helyettesitik a teher- vagy fuvarlevélet.

2. jegyzet. Ha a jelen tétel *B)* 2. és 3. pontjai alatt emlitett számlák, iratok vagy számadások bélyegköteles beadvány gyanánt, vagy mint ily beadványok vagy valamely bélyegköteles jegyzőkönyvnek mellékletei nyujtatnak be, akkor azok előzetesen a beadványokra, s illetőleg mellékletekre szabott rendes bélyegjegyekkel felszerelendők.

C) Elismerések, azaz oly bizonyitványok, melyek által az, kinek számadás tétetik, ezt helyesnek ismeri el, ivenkint 1 K.

Szelvények, lásd »utalványok« és az illetéklerovási módját illetőleg »kölcsön- és társasági szerződések«. [1—3])

Hitbizományi zárgondnoknak a királyi törvényszékhez, mint hitbizományi hatósághoz beterjesztett számadása mellékleteivel együtt bélyegmentes. (P. dt. 450. sz.)

Az épitő vállalkozóknak vizszabályozási földmunkálatokból eredő követeléseiről kiállitott számlái, — eltekintve az illetéki szabályok rendelkezései szerint esetleg járó fokozatos illetéktől — az illetéki dijjegyzék 84. tételének *B)* 2. pontja szerint a számla összegeinek megfelelő 1, illetőleg 5 kr. állandó bélyegilleték alá esnek. (P. telj. ül. dt. IV. sz.)

Az épités befejezése után a vállalkozó által a felülvizsgálat czéljaira készitett leszámolási tervek bélyegmentesek. (P. dt. 534. sz.)

Az állam által kezelt országos lótenyészalap jövedelmének felhasználására és kezelésére rendelt kilenczes bizottmányhoz bemutatott számlák II. fokozat szerinti illeték alá esnek. (P. dt. 502. sz.)

Számlák hátára vezetett részfizetést igazoló törlesztési nyilatkozatok bélyegmentesek. (P. dt. 329. sz.)

Mosónők számlái bélyegmentesek. (P. dt. 407. sz.)

[1]) Kereseti kimutatások, tekintettel arra, hogy azok az érdembe hozott összegek megállapitása és kiutalványozása czéljából állittatnak ki, s igy az illető vállalkozó által a hatóság irányában felszámitott követelésének részletezését tartalmazzák, ugy rendeltetésüknél, mint tartalmuknál fogva az illetéki dijjegyzék 84. tét. *B)* 2. pontjában jelzett számlakimutatások jellegével birnak, s mint ilyenek, az ezen pont rendelkezései szerint ivenkint 2 vagy 10 filléres állandó bélyegilleték alá esnek.

Ha azonban az e kimutatásokra használandó nyomtatványiv nagysága az illetéki szabályok 44. §-a első bekezdésében előszabott (1750 cm²) szabályszerü térmértékét meghaladná, ez esetben ugyanazon §. második bekezdése értelmében a fent emlitett szabályszerü bélyegilleték kétszeres értékének megfelelő bélyegjegyet kell a kimutatásra felragasztani.

Az ill. dijjegyzék 84. tét. *B)* 2. *c)* pontja alatt foglalt határozatok a szóban levő kimutatásokra nem jöhetnek olkalmazásba, mert ezen kimutatások nem nyugtatvány gyanánt nyujtatnak be, hanem az azok alapján kiutalványozott összegek felvételéről az illetéki dijjegyzék 9. tételéhez tartozó jegyzetben foglalt törvényes határozmányok értelmében, külön nyugták állitandók ki. (12992/1889. K. M., P. K. 439. l.)

[2]) Gyári vállalatok által munkásaiknak és alkalmazottaiknak kiszolgáltatott élelmezési czikkek bejegyzésére szolgáló könyvecskék az Ill. dijj. 84. t. *B)* 2. *e)* p. alá tartoznak. (53177. 1892. P. M., 93. P. K. 255., R. T. 562. l.)

[3]) Hivatalos czélra, de számadás alá nem tartozó átalány terhére megrendelt tárgyakról kiállitott számlák csak számlabélyeggel látandók el. (53569/1894. P. M.) (Ill. dijj. 84. t. *B)* 2. *c)* p.)

85. tétel 1—11. pontjai.

Személyes mentességek.

1. Mentesek a hatóságok, közhivatalok és az államkincstárból javadalmazott közalapok (u. m. a vallásalap, a tanulmányi alap és az egyetemi alap), ugyszintén ezek képviselői; ha az illetékfizetés kötelezettsége az államkincstárt, vagy magát a javadalmazott alapot illetné.

Jegyzet. Az állam vagy a kincstárból javadalmazott közalapok javainak kezelésére felállitott hivatalok, a bélyeg s illeték tekintetében az általános szabályok alá esnek.

Ezek alól kivétetnek:

aa) a jövedék tárgyainak előállitásával, kezelésével, elárusitásával megbizott hivatalok és hatóságok.

bb) a posta-intézet, az állami bányahivatalok, valamint az államvasuti vagy távirdai hivatalok

2. Az államkincstárból nem javadalmazott azon közintézetek, melyek közczélokra állanak fenn, és melyek közvetlen az államhatóságok vagy községek igazgatása alatt állanak, az egyházi vagyon igazgatóságai, és végre maguk a községek azon okmányokra és iratokra nézve illetékmentesek, melyeket ők a reájuk bizott czélokra állitanak ki, továbbá illetékmentesek azon beadványok iránt, melyeket ők az intézetek és községek felügyeletére vagy vezetésére felállitott hatóságoknál ugyanazon felügyeletre vagy vezényletre vonatkozó ügyletekben benyujtanak, nemkülönben azon beadványokra és mellékletekre nézve is, melyeket községi adók, kövezési, vizvezetési, csatornázási közszolgáltatások beszedése vagy telekkönyvi biztositása végett benyujtanak, megjegyeztetvén, hogy ezen mentesség az emlitett

közszolgáltatások telekkönyvi biztositására is kiterjed; ellenben nem élveznek illetékmentességet azon jogügyletekre, okiratokra és irományokra nézve, melyek az intézetek vagy községek magánjogi viszonyait, vagyonát és ennek járadékát vagy feleslegét tárgyazzák.

Ez utóbbiakra nézve ezek magánszemélyeknek tekintetnek.

Ugyanezen szabály korlátai közt az ipartársulatok is illeték tekintetében hasonló kedvezményben részesülnek.

3. Ő császári és apostoli királyi Felsége és általában az uralkodó ház tagjai, azon okiratokra és irományokra nézve, melyek Ő Felsége vagy Ő Fenségeik által sajátkezüleg kiállittatnak vagy aláiratnak.

4. A császári és királyi nemzetségi és családi javak alapjainak pénztárigazgatósága azon jogügyletekre, okiratokra és irományokra nézve, melyek ingatlan dolgokra nem vonatkoznak.

5. Külhatalmak követei az általok vagy meghatalmazottjaik, vagy képviselőik által helyettük kiállitott okiratokra és irományokra nézve, amennyiben azok nem a belföldön fekvő ingatlan javakra, vagy az ezeket terhelő követelésekre vonatkoznak.

6. A katonai szolgálatban lévő személyek és pedig:

A) I. ha a véderő egészben vagy részben mozgósittatik, a hadseregnek, hadi tengerészetnek és honvédségnek minden mozgósitott tagja, tekintet nélkül rangfokozatára vagy azon katonai szakra (branche), melyhez tartozik, azon nyugtatványaira nézve, melyeket az államtól katonai minőségben járó bárminemü illetményéről állit ki.

Jegyzet. Ezen mentesség azon nappal veszi kezdetét, melyen a mozgósitott egyéneknek igénye a hadfelszerelési járulék folyóvá tételére beáll: illetőleg, ha oly katonai hatóságoknál, parancsnokságoknál, csapatoknál, vagy intézeteknél vannak alkalmazva, melyek várakban vannak elhelyezve, — azon nappal, melyben beáll a várparancsnoknak joga a hadfelszerelési járulék folyóvá tételére.

Ellenben megszünik a mozgósitottak személyes bélyegmentessége azon nappal, melyen a mozgósitás véget ér, akár saját személyökre, akár az egész csapattestre nézve, melyhez tartoznak.

II. Ezen bélyegmentesség kiterjed továbbá mindazon nyugtatványokra, melyeket:

a) a törvényszerüen felhivott és alakitott népfelkelés, valamint a háboru tartamára esetleg szervezendő önkéntes csapatok tagjai;

b) a béke idején is katonailag szervezett testületekhez (mint a csendőrséghez, ménteleр-karhoz stb.) tartozó s szolgálattétel végett a mozgósitott véderőhöz, népfölkeléshez vagy önkéntes csapatokhoz utalt katonaszemélyek:

c) a katonai kötelékbe ugyan nem tartozó, de közvetlenül a katonai igazgatásnál szolgálati alkalmazásban álló, valamint a táborban lévő csapatokhoz beosztott polgári állásu állami alkalmazottak és más polgári minőségü egyének, a katonai pénztárakból szabályszerüen huzott illetményeik után állitanak ki.

Jegyzet. Ezen bélyegmentesség érvényes az *a)* és *c)* pontok alatt felsoroltaknál ebbeli alkalmaztatásuk idejének, a *b)* pont alatt felsoroltaknál pedig a megelőző I. jegyzetében meghatározott időnek tartama alatt. (1881 : LIII. t.-cz. 1., 2. és 3. §§.)

B) Béke idején a valóságos katonai szolgálatban lévő és a hadsereghez, hadi tengerészethez, valamint a magy. kir. honvédség tettleges állományu létszámához tartozó személyek az ezredestől bezárólag lefelé, ide értve a katonai hivatalnokokat és a katonaorvosi hivatalnokokat is (egyedül az állatorvosi gyakornokok kivételével) és pedig:

a) minden oly beadványokra és hivatalos kiadványokra nézve, melyek az illető hadbiróságok elé tartozó peres ügyekben előfordulnak, továbbá azon tárgyalásokra nézve, melyek ugyanazon peres ügyekben a hadbiróságok megkeresése folytán más hatóságnál vétetnek fel:

b) azon járandóságok felől kiállitott vétbizonyitványok tekintetében, melyeket ők az államtól katonai minőségükben huznak, akár maguk, vagy hozzájuk tartozóik vegyék fel azokat.

Ezen kivétel nem terjed ki azon katonatisztekre, kik katonai rangjok megtartása mellett rendszeresitett polgári államhivatalra alkalmaztatnak.

Nyugalmazott katonatisztek, ha térparancsnokságoknál szállitmányi állomásoknál stb. alkalmaztatnak, az ezen pontban emlitett kedvezményben részesülnek.

7. Az altisztek és közemberek, a pénzügyőrség, továbbá a megyék és helyhatóságok biztonsági közegei, szabadságleveleik tekintetében.

8. A pénzügyőrségnek tettleges szolgálatban álló legénysége azon járandóságokra nézve, melyeket az államtól pénzügyőri minőségben huz, vagy az ezekre nyert előlegezéseket illető vétbizonyitványokra, továbbá a fegyelmi itéletek elleni felebbezésekre, a büntetés elengedését, enyhitését vagy letörlését, magasabb állomás elnyeréséhez szükséges vizsgákat, végre rokonainál vagy ismerőseinél való gyógyittatás megengedését tárgyazó folyamodványokra nézve.

9. A megyék és helyhatóságok biztonsági és börtönőri szolgaszemélyzete azon vétbizonyitványokat illetőleg, melyeket ők az ebbeli minőségükben járó illetményeik iránt kiállitanak.

10. A perügyelő a csődperekben a csődtömegre vonatkozó minden tárgyalásokra és iratokra nézve, kivéve az illetéki díjjegyzék 48. tétel *D. c)* pontja értelmében illetékköteles osztályozási itéletből vett kivonatokat.

A tömeggondnok és hitelezők választmánya a csődtömeg kezelésére vonatkozó ügyletekben, amennyiben cselekvő pereket felperesként nem folytatnak vagy jogügyleteket más személyekkel a csődtömeget illetőleg nem kötnek.

11. Fegyenczek azon jegyzőkönyvekre nézve, melyek a fogházak vizsgálóbiztosai által a fegyenczek panaszai és kérelmei tárgyában felvétetnek. [1—10])

A kir. járásbiró feljelentésére hivatalos eljárása következményeként ügyvéd ellen inditott fegyelmi ügyben hozott kamarai határozat ellen a járásbiró által benyujtott felebbezés bélyegmentes. (P. dt. 142. sz.)

Községeknek (városoknak) községi illetőségi ügyekben benyujtott beadványai bélyegmentesek. (P. dt. 328. sz.)

Bármely oly társulatra, amely államhatóságilag elismert nyilvános jellegü és az államtól rendes évi segélyben részesülő iskolát tart fenn, az illetékmentesség mint iskolafentartó testületre, de csakis abban a minőségében kiterjed. (P. dt. 344. sz.)

Kéményseprési ipar tárgyában hozott törvényhatósági szabályrendelet ellen az egyes községek részéről benyujtott felebbezések bélyegmentesek. (P. dt. 452. sz.)

Pénzügyőri szemlész mint pénzügyőri biztosi helyettesnek napidijairól kiállitott számlái bélyegmentesek. (P. dt. 177. sz.)

Tömeggondnoki számadás felett hozott birói itélet ellen a csődtömeggondnok részéről benyujtott felebbezés bélyegmentes. (P. dt. 231. sz.)

---

[1]) A megváltás utján biztositott fogyasztási adóösszegek után járó beszedési járulékok felvételéről szóló nyugtákat a községek bélyegmentesen állithatják ki, mert ez ügyben mint a kincstár megbizottai járnak el. (57974/1885. P. M. sz. K. R., P. K. 641. l.)

[2]) Államvasutak gépgyára, mint a bánya- és vasuti hivatal kiegészitő része, a 85. t. 1. pont jegyzetének *bb)* pontja alá tartozók, tehát személyes illetékmentességet élvez. (46104/1897. P. M. sz.)

[3]) A kereskedelemügyi minister által létesitett és általa kezelt országos ipari és kereskedelmi alap az államkincstártól nyeri javadalmazását, azért személyes illetékmentességet élvez. (95262. 1894. P. M., 1895. évi P. K. 62. l.) (Ill. dijj. 85. t. 1. p.)

[4]) Ipartestület alapszabályainak jóváhagyása iránti beadvány és mellékletei bélyegmentesek. (Ill. dijj. 85. t. 2. p.) (59809/1885. P. M., P. K. 651. lap.)

[5]) A közöshadseregbeli, honvédségi és csendőrségi havidijasoknak mindama kérvényei, amelyekben külföldre szóló vagy pedig 8 napon túl terjedő és az állomáshelyen kivül töltendő szabadságidő engedélyezéseért folyamodnak, bélyegmentesek; az ilyen esetekben kiállitandó külföldi utlevelek, illetőleg szabadságolási igazolványok ellenben 2 K bélyegilleték alá esnek.

Minden szabadságolás meghosszabbitásánál külföldre uj utlevél, — belföldre uj szabadságolási igazolvány kiállitása lévén szükséges, az ebbeli folyamodványok szintén bélyegmen-

85. tétel 12—20. pontjai.

— Személyes mentességek —

12. Azon személyek, kiknek szegénysége hiteles bizonyitványnyal igazolva van, saját peres és nem peres ügyeikben és az azokhoz szükségelt segélyiratok és bizonyitékok tekintetében a birói, illetőleg közigazgatási eljárásban személyes illetékmentességet élveznek. (1881. évi XXVI. t.-cz. 14. §.)

Jegyzet. Az ezenkivül szegénység tekintetéből még engedélyezett mentességek a beadványok, vétbizonyitványok, jegyzőkönyvek vagy bizonyitványoktól járó illetékekre nézve ezen tételeknél soroltatnak elő.

Ezen mentesség alkalmazására nézve a következő szabályok szolgálnak zsinórmértékül:

a) a bélyegilleték megfizetése tekintetében szegénynek az tartatik, ki birtoka, tőkepénze, járadéka után vagy pedig munkálkodása és szolgálata folytán nem huz nagyobb jövedelmet, mint amennyit a szegény lakhelyén szokásos közönséges napszám tesz;

b) valakinek szegénységét tanusitó bizonyitványban a czélnak, mely miatt az kiállittatik, megjelölésén kivül még a szegénységnek az *a)* alatt megérintett körülményei is határozottan kifejtendők.

E bizonyitványok a községek által kiállitandók és az illető hatósági tisztviselő, valamint az illetékes lelkész által is megerősitendők.

c) azok, kik a szegénységi bizonyitványt kiállitani vagy megerősiteni hivatvák, személyes felelősség és kártérités terhe alatt köteleztetnek a bizonyitványt kérőnek vagyoni és kereseti viszonya iránt pontos és megbizható tudakozódás utján maguknak meggyőződést szerezni, és azon esetre, ha a bizonyitványt kérő fél által felhozott körülmények helyessége iránt alapos aggály forog fenn, a bizonyitvány kiállitását vagy megerősitését megtagadni;

d) közigazgatási ügyekben a fent emlitett módon kiállitott szegénységi bizonyitvány a beadványhoz csatolandó, amelynek első lapjára ezen szó »szegénységi jog« feljegyzendő; peres eljárásban pedig az ezen jogot igénybe vevő perlekedő fél köteles a szabályszerüleg kiállitott bizonyitványt, az első folyamodásu birónak, ki előtt a per megindittatott, átadni, és minden perirat vagy beadvány első lapján azon helyen, hol a bélyegjegyet kellene alkalmazni, ezen szót »szegénységi jog« és a szegénységi bizonyitványnak a biróságnál történt benyujtása napját feljegyezni.

Ezen szegénységi bizonyitványok ugyanazon ügyben a felebbviteli biróságok, illetőleg hatóságok előtt is érvénynyel birnak;

e) az első folyamodásu biróság, illetőleg közigazgatási hatóság a szegénységi bizonyitványt az iratok közt megőrzi. Általában az ilyen bélyegmentességet megállapitó szegénységi bizonyitványok

---

tesek — de az uj utlevél, illetve az uj szabadságolási igazolvány 2 K bélyeggel látandó el, mely czélra a megfelelő bélyegjegy az illető folyamodványhoz csatolandó.

A havidijasoknak 8 napon aluli, valamint az állomáshelyen töltendő szabadság iránti kérvényei — minthogy ezekben az esetekben igazolványok nem állittatnak ki, — 1 K bélyegilleték alá esnek.

A hadapród-tiszthelyettesek és hadapródok az altisztek sorába tartozván, szabadság iránti kérvényeik az illet. dijjegyzék 85. tét. 7. pontjának határozatai alapján feltétlenül bélyegmentesek. (84851/1891. P. M., P. K. 700., R. T. 1844. l.)

[6]) A budapesti Nemzeti Szinházat személyes illetékmentesség illeti. (67704/1886. sz. P. M. 85. t. 1. sz.)

[7]) Országos izraelita alap személyes illetékmentességgel bir. (1. p.) (8134/95. P. M.)

[8]) Országos vásár áthelyezése iránti községi kérvény bélyegmentes. (Ill. dijj. 85. t. 2. p.) (95258/1891. P. M., P. K. 407. l.)

Országos vásár áthelyezése tárgyában a szomszédos községek által kiállitott nyilatkozatok bélyegmentesek. (Ill. dijj. 79. t. (95258 1892. P. M., P. K. 407. l.)

[9]) A m. kir. Operaházat személyes illetékmentesség illeti. (Ill. dijj. 85. t. 1. p.) (67704. 1886. P. M.)

[10]) Pótvásár engedélyezése iránti községi kérvény bélyegmentes. (Ill. dijj. 85. t. 2. p.) (95258. 1891. P. M., P. K. 407. l.)

csak azon különös esetre érvényesek, melyre kiállittattak és a feleknek többé vissza nem adandók;

f) ha a pertársak, illetőleg a közigazgatási ügyekben közös beadványt benyujtó felek nem mindnyájan szegények, a bélyegilletéket a vagyonosabb felek tartoznak teljes összegben viselni, s ebből kifolyólag az ily esetekben illetékmentességnek csak ugy van helye, ha mindegyik fél szabályszerü szegénységi bizonyitványnyal el van látva.

13. Az árvaszéki ügyészek, valamint a kiskoruak képviseletére rendelt ügygondnokok, a gondnokság alá helyezés, a kiskoruság meghosszabbitása és az atyai hatalom megszüntetése iránti birósági eljárásban az általuk benyujtott keresetekre, felebbezésekre, semmiségi panaszokra, egyéb periratokra és mindezek mellékleteire és felzeteire, valamint a jegyzőkönyvi bélyegre nézve is az eljárás egész folyamában személyes bélyegmentességben részesülnek. (1880. évi »Pénzügyi Közlöny« 27. sz.

Személyes mentességet élveznek továbbá gyámság vagy gondnokság alatt álló oly személyek, kiknek vagyona az élet fentartására alig elegendő a gyámi vagy gondnoki hatóságnál szükségkép benyujtandó beadványokra s mellékletekre, valamint az ezen hatóságok által kiállitandó kiadványokra nézve azon esetben, ha ezek rokonai, kik azok ellátására vagy gondviselésére törvény szerint kötelezvék, szintén a szegények közé tartoznak.

14. Az állam vagy községek részére fennálló egyenes vagy közvetett adók bérlői illetékmentességben részesülnek azon beadványok- és irományokra nézve, melyek a most érintett adóknak közvetlen kezelése és az adókötelezettektől való behajtása tekintetében felmerülő tárgyalásoknál előfordulnak.

15. Az ügyvédi és közjegyzői kamarák, a kereskedelmi és iparkamarák, gazdasági egyletek és általában minden oly egyletek, melyek anélkül, hogy pénzkezelésük nyerészkedésre volna irányozva, tisztán tudományos, emberbaráti vagy jótékonysági czélok elérésére törekszenek, a közhatóságokkal és hivatalokkal való levelezésre nézve, a birói eljárást kivéve, illetékmentesek, lásd különben a »társaságok« czimü tétel XII. *a)* pontját.

Megjegyeztetik, hogy az ügyvédi és közjegyzői kamarák, a kereskedelmi és iparkamarák hivatalos cselekvényeikre és a hozzájok intézett beadványokra és mellékletekre nézve bélyegilleték tekintetében, mint más hatóságok tekintendők.

16. Az egyházi elüljárók azon beadványokra nézve, melyek egyedül a lelkészséget, egyházi fegyelmet, az egyháznak fentartását vagy épitését, vagy általában az egyházat illetik, továbbá az egyházi és vallási társulatok mindazon okiratokra nézve, melyek általok vagy nevükben egyházi hivatalok vagy méltóságok megadása iránt, továbbá valamely vallási kötelezettség teljesitése, vagy az egyházi fegyelem tekintetében kiállittatnak, amennyiben ezek dologi jogokat vagy dologi szolgáltatások iránti kötelezettségeket, vagy a társaság vagyonát nem illetik.

17. »Az 1890: XIII. t.-cz. 1. §-ában emlitett gyári vállalatok fölmentetnek a gyári telkek és épületek megszerzéséért és átiratásáért járó illetékek alól; amennyiben pedig az ily vállalatok részvénytársaság alakjában létesittetnek, a részvénytársaság megalakulásával és esetleg a részvénytőke megnagyobbitásával, valamint a részvényeknek ugy a megalakuláskor, mint a működés ideje alatt tőkefelemelés czéljából történő kibocsátásával járó szerződések és egyéb okiratok után járó bélyeg és illetékek alól. (7., 8.)

Azon kérdés felett, vajjon valamely gyári vállalat, az emlitett bélyeg- és illetékmentesség kedvezményében részesitendő-e, a kereskedelemügyi minister, illetve a mezőgazdasági szeszgyárakra nézve a földmivelésügyi minister a pénzügyministerrel és mindazon esetekben, midőn a mező- és erdőgazdaság érintve van, a kereskedelem-

ügyi minister a földmivelésügyi ministerrel is egyetértőleg határoz. (1890 : XIII. t.-cz. 2. és 3. §§.)«

Az 1899 : XLIX. t.-cz. 1. §-ában említett gyárak, illetőleg ipartelepek a következő illetékkedvezményekben részesülnek :

Az említett gyári vállalatok felmentetnek a gyári telkek és épületek, valamint azok tartozékát képező gyári gépeknek megszerzéséért és átírásáért járó illetékek alól ; ha pedig az ily vállalatok részvénytársaság alakjában létesittetnek, illetőleg ha a kedvezmények érvényének tartama alatt részvénytársaságokká alakulnak át, ezenfelül az illetékegyenérték alól, továbbá a részvénytársaság megalakulásával és esetleg a részvénytőke megnagyobbításával, valamint a részvényeknek vagy elsőbbségi kötvényeknek ugy a megalakuláskor, mint a működés ideje alatt tőkefelemelés céljából történő kibocsátásával járó szerződések, az e szerződésekkel kapcsolatban kiállított egyéb okiratok és a részvények és elsőbbségi kötvények után járó bélyeg és illeték alól. (2. §. b) *p.)*

A kedvezmények hatályba lépésük napjától számitandó legfeljebb 15 évre engedélyezhetők.

Ujonnan létesült gyárak a kedvezmények megadását üzembe helyezésük napját követő legfeljebb három éven belül tartoznak kérelmezni, ellenkező esetben részükre kedvezmények nem engedélyezhetők.

A kedvezmények engedélyezése, hatályba léptük napja és tartama felett a kereskedelemügyi minister a pénzügyminieterrel és mindazon esetekben, a midőn a mező- és erdőgazdaság érintve van, a földmívelésügyi ministerrel is egyetértőleg, a mezőgazdasági szeszfőzdékre nézve pedig a földmívelésügyi minister a kereskedelemügyi és pénzügyministerrel egyetértőleg határoz.

Az 1890 : XIII. t.-cz. alapján állami kedvezményekben részesitett gyáraknak megadott kedvezmények továbbra is érintetlenül maradnak.

E gyáraknak kedvezményei, amennyiben a jelen törvény értelmében is jogosítvák a kedvezményekre, azok fennállhatása, illetve továbbfejlesztése érdekében továbbra is meghosszabbithatók, mindazonáltal az esetben ugy az 1890 : XIII. t.-cz., mint a jelen törvény alapján adott kedvezmények hatályának együttes időtartama 15 évet meg nem haladhat.

Felhatalmaztatik a kereskedelemügyi minister, hogy a pénzügyministerrel egyetértve, oly esetekben, midőn azt fontos közgazdasági érdekek kivánják, a jelen törvény 1. §-ának 2. pontjában felsorolt már fennálló gyáraknak, illetve ipartelepeknek is megadhassa a jelen törvényben biztositot kedvezményeket. (3. §.)

Felhatalmaztatik a kereskedelemügyi minister, hogy a pénzügyministerrel egyetértőleg oly gyárak, illetőleg ipartelepek részére, amelyeknek nem valamennyi üzemága részesithető a jelen törvény alapján állami kedvezményekben, a jelen törvény 2. §-ának a) *és* d) *pontjában megjelölt kedvezmények hatályát a gyár vagy ipartelep tulajdonosának kérésére, a kedvezményezhető üzemágak arányában, az egész gyári üzemre kiterjeszthesse.*

Ez esetben a kedvezmények tartama a kedvezményezhetőés a kedvezményekben nem részesithető üzemágak közötti aránynak megfelelően leszállitandó.

Az ilyképen leszállitott arányos időtartam nem hosszabbitható meg.

A jelen törvény 2. §-ának b) *pontjában megjelölt kedvezmények ily üzemekre való alkalmazásának mérvét a pénzügyminister egyetértőleg a kereskedelemügyi ministerrel állapitja meg. (5. §.)*

Felhatalmaztatik a kereskedelemügyi minister, hogy a jelen törvényben biztositott kedvezmények megadását a pénzügyministerrel egyetértőleg a kedvezmények tartamára, a vállalatok helyére, nagyságára, az alkalmazottak számára és minőségére vonatkozó feltételekhez köthesse és oly esetekben, midőn azt a már fennálló ipar érdekei kivánják, a kedvezmények megadását az 1. §. 2. a—k) *pontjaiban felsorolt gyáraktól és ipartelepektől ugyancsak a*

pénzügyministerrel egyetértőleg megtagadhassa. (6. §.)

18. Az országos fegyintézeti és kerületi börtönigazgatóságokat, a vezetésük alatt álló iparüzletekre nézve, megilleti a bélyeg- és illetékmentesség.

Mindamellett a keletkezhető jogviszonyok különféle eseteiben szem előtt tartandók az illetéki szabályok 11., 12. és 13. §§-aiban foglalt általános határozmányok.

Ehhez képest a fegyintézetek vagy kerületi börtönök iparüzletei részéről az államhivatalok vagy hatóságok irányában létesitett iparvállalatok eseteiben nem jár semmiféle illeték. Ellenben, ha valamely illeték alá tartozó jogügylet oly féllel köttetik, ki az illetékmentességet nem élvezi, az esetben az illetéket az illetékkötelezett fél tartozik leróni. (1881. évi »Pénzügyi Közlöny« 6. sz., 85. lap.)

19. Az 1880. évi XXXI. t.-czikk 5. §-a által a *helyi érdekü vasutak* részére biztosittatik:

a) az épités tartamára a bélyeg- és illetékmentesség, az épitési, illetőleg befektetési tőkének bármi módon való beszerzése, valamint az épitésfelszerelés biztositása céljából kötött minden szerződés, a pályatelekkönyvezésnél s kölcsönök be- és kitáblázásánál előforduló összes beadványok s egyéb okiratok, ugy nemkülönben a pálya céljaira szükséges földterületek s dologi jogok átruházását, épitési s felszerelési anyagok szállitását, készpénzfizetéseknek részvények átvétele mellett vagy a nélkül való teljesitését, végre a hozzájárulás bármiféle más nemét vagy módját tárgyazó okiratok részére;

b) bélyeg- és illetékmentesség a törzs és elsőbbségi részvények, elsőbbségi kötvények, valamint az ideiglenes jegyek első kiadására;

c) teljes mentesség a szelvénybélyeg fizetése alól, az engedélyokirat keltétől számitott 30 év tartamára.

A helyiérdekü vasutak részére az 1880 : XXXI. t.-cz. 5. §-a által biztositott fentebbi bélyeg- és illetékmentességet az 1888. évi február 28-án életbelépett 1888 : IV. t.-cz. 5. §-a a következőkben egészitette, illetve terjesztette ki:

Az idézett §-ban az épités tartamára engedélyezett bélyeg- és illetékmentesség az illető vasut üzletének megnyitásától számitott 2 év mulva szünik meg, s kiterjed magára az engedélyokmányra, illetőleg az engedélyi szabadalomra, valamint azon szerződésekre is, melyek egyrészt a posta szállitására, másrészt a beágazási pályaudvarok, vagy egyes vonalrésze együttes használatára, valamint az üzletkezelésre nézve köttetnek.

Kiterjesztetik továbbá a bélyeg- és illetékmentesség az állam, a törvényhatóságok, községek és magánosok által a helyiérdekü vasut létesitésére megajánlott hozzájárulásokról, valamint az ezek alapján czélba vett pénzbeszerzések érdekében kiállitott okmányokra és a megajánlott hozzájárulások bekebelezésére is, valamint a bélyeg- és illetékmentesség kedvezményére szolgáló határidő alatt bélyeg- és illetékmentesen bekebelezett tehertételek kitörlésére vonatkozó okmányok- és beadványokra is.

20. A megelőző pontok alatt felsorolt eseteken kivül külön törvények által megadott személyes mentességek érintetlenül fentartatnak. [1—5])

Szegénységi bizonyitvány alapján a perben élvezett személyes illetékmentesség a készpénzben fizetendő illetékre nem terjed ki. (P. dt. 59. sz.)

Bélyegfeljegyzési jog illeti a felet végre-

---

[1]) Az a körülmény, hogy kiskoru képviseletére az árvaszék a tiszti ügyészt hivatalból rendeli ki, magában véve még nem ad jogot a bélyegmentes perelhetésre, mert ahhoz még szükséges, hogy a kiskoru vagyontalansága szabályszerüleg igazolva legyen. (89736/1895. P. M.) (Ill. szab. 59. §.)

[2]) Szegényjogon való bélyegmentes perelhetés feltételei az illetékszabályok 85. tétele 12. pontjában vannak megállapitva, annak igénybe vehetését tehát még egyéb feltételekhez, nevezetesen a polgári biróság engedélyéhez kötni nem lehet, mivel abból, hogy a 14. t. *c)* pontja szerint az illeték alul szegénység alapján leendő felmentésért esetleg külön is beadott kérvények bélyegmentesek: nem következik, hogy ily kérvények a polgári birósághoz feltétlenül bonyujtandók. (49371/1895. P. M.) (Ill. dijj. 85. t. 12. p.)

[3]) Magyar állampolgárok Ausztriában a szegényjog engedélyezése, tartalma és terjedelme tekintetében ugyanabban a jogokban és kedvezményekben részesülnek, mint az osztrák állampolgárok, s viszont nálunk az osztrák állampolgárok a szegénység tekintetében ugyanazokat a jogokat és kedvezményeket élvezik, melyekben a magyar állampolgárok része-

hajtási ügyben az ahhoz csatolt szegénységi bizonyitvány hiteles másolata alapján, ha az eredeti szegénységi bizonyitvány az alapperhez csatoltatott s az ill. dijj. 85. tétel rendelkezéseinek megfelel. (P. dt. 63. sz.)

Az 1880 : XXXI. t.-cz. 5. §-ában biztositott illetékmentesség csak a helyiérdekü vasutakat illeti meg, s az a vasutépitő vállalkozóra ki nem terjed. (P. dt. 77. sz.)

Baptista egyház elöljáróinak isteni tisztelet tartása iránt benyujtott beadványa bélyegmentes. (P. dt. 79. sz.)

Bélyegmentes perelhetési jog elnyerése végett a perbirósághoz szegénységi-bizonyitvány nélkül benyujtott beadvány bélyegköteles. (P. dt. 315. sz.)

Jegyzői nyugdítalapot személyes illetékmentesség nem illet meg. (P. dt. 349. sz.)

A szegényjogon perlekedő fél illetékmentessége az ügyvédi meghatalmazványra is kiterjed. (P. dt. 428. sz.)

Ha helyiérdekü vasut a kisajátitási tervbe felvett ingatlant a tulajdonos hozzájárulásával a vasutvonal forgalomba hozatala előtt

---

sülnek. (14390/1894. I. M.) (L. Ill. szab. 59. §., 112. §. *c)* p.)

[4]) Annak elhatározása, hogy a szegényjogon perlekedő által nem adott bélyeg- és itéleti illeték mily esetben, melyik peres fél által téritendő meg a kincstárnak, nem a birói hatáskörbe, hanem a p. ü. hatóságok hatáskörébe tartozik. (Curia, I. G. 456/1899.)

[5]) A külön törvények által megadott tárgyi és személyes mentességek, illetve kedvezmények betüsoros átnézete (Az illető törvényeket, amennyiben zárjelben ellenkező kitüntetés nincs, lásd a kivonatos törvények között VI. alatt.):

Állategészségügy 1888 : VII. t.-cz.

Anyakönyv 1894 : XXXIII. t.-cz.

Arányositás és tagositás Erdélyben 1871. évi LV.; 1874 : XLI.; 1878 : XXVIII. t.-czikkek.

Áttérés 1868 : LIII. és 1895 : XLIII. törvényczikkek.

Boritaladó-bérleti szerződés 1899 : VI. t.-cz.

Csatornák és vasutak összpontositott telekkönyvezése 1868 : I. t.-cz.

Dohánykertészek 1900 : XXIX. t.-cz.

Erdők — községi, közbirtokosságok és a volt urbéresek osztatlan tulajdonában levő erdők 1898 : XIX. t.-cz.

Erdőmunkások 1900 : XXVIII. t.-cz.

Értékpapirforgalmi adó 1900 : XI. t.-cz.

Gazdasági munkás- és cseléd-segélypénztárak 1900 : XVI. t.-cz.

Gyári és ipari alkalmazottak betegsegélyezése 1891 : XIV. t.-cz.

Halászat 1888 : XIX. t.-cz.

Határőrvidék 1873 : XXVIII. és 1873. évi XXX. törvényczikkek.

Határőrvidéki házközösség 1870 : LIX. (V); 1885 : XXIV. és 1898 : XII. törvényczikkek.

Hazai iparnak adandó állami kedvezmények 1881 : XLIV.; 1887 : III.; 1890 : XIII. (V.) és 1899 : XLIX. törvényczikkek.

Hazai ipart támogató pénzintézeteknek adható állami kedvezmények 1890 : XIV. törvényczikk (V).

Hazai pénzintézetek által kibocsátott némely kötvények biztositása 1897 : XXXII. t.-cz.

Házasságkötésre vonatkozó beadványok, jegyzőkönyvek, bizonylatok 1894 : XXXIII. törvényczikk.

Helyiérdekü vasutak 1880 : XXXI. és 1888. évi IV. törvényczikkek.

Hitelszövetkezetek — gazdasági és ipari H. — 1898 : XXIII. t.-cz.; 61543/1899. sz. I. M. rend.

Honositás és kiköltözés 1879 : L. t.-cz.

Husfogyasztási adóbérleti szerződés 1899. évi VI. t.-cz.

Ipar- és kereskedelmi kamarák 1868 : VI. törvényczikk.

Ipari és gyári alkalmazottak betegsegélyezése 1891 : XIV. t.-cz.

Irtványok 1871 : LIV. t.-cz.

Italmérési jogkártalanitás 1888 : XXXVI. törvényczikk.

Kereskedelmi és iparkamarák 1868 : VI. törvényczikk.

Kiköltözés és honositás 1879 : L. t.-cz.

Kisbirtokosok országos földhitelintézete 1879. évi XXXIX. és 1889 : XXX. törvényczikkek.

Kisebb polgári peres ügyek 1877 : XXII. törvényczikk; 407/1878. sz. I. M. és 695/1878. P. M. sz. szabályrendelet.

Kopár területek, községi közbirtokosságok és a volt urbéresek osztatlan tulajdonában levő erdők és K. 1898 : XIX. t.-cz.

Kötvények, hazai pénzintézetek által kibocsátott némely K. biztositása 1897 : XXXII. törvényczikk.

Leszámitoló- és kereskedelmi bank 1873. évi XXVI. t.-cz.

Lóverseny nyilvános fogadások s fogadások közvetitése 1894 : XXIX. t.-cz.

Magyar földhitelintézet 1871 : XXXIV.; 1869 : XVI.; (V) 1879 : XLV. és 1889 : XXX. törvényczikkek.

Majorsági zsellér és hasonló természetü birtokok 1896 : XXV. t.-cz.

Mezőgazdasági munkások 1898 : II. t.-cz.

Műemlékek fentartása 1881 : XXXIX. t.-cz.

Naszódvidéki erdőkezelés 1890 : XIX. t.-cz.

Naszódvidéki községek birtokviszonyainak rendezése 1898 : XVIII. t.-cz.

Oltási bizonyitvány 1887 : XXII. t.-cz.

Országgyülési képviselőválasztás. Curiai biráskodás 1899 : XV. t.-cz.

Osztálysorsjáték 1897 : VII. t.-cz.

Osztrák-magyar bank 1878 : XXV.; 1887. évi XXVI.; 1889 : XXXVIII. és 1899 : XXXVII. törvényczikkek.

veszi birtokába, de maga a vételi szerződés csak az üzlet megkezdésétől számitandó két éven túl volt irásba foglalható : erre a vételre az illetékmentesség kiterjed. (P. dt. 436. sz.)

Állami kedvezményben részesitett gyári vállalat a gyári telek megszerzése és átirása után járó illeték fizetése alul akkor is felmentendő, ha az állami kedvezményt csak a gyári telek vétele után szerzi meg. (P. dt. 464. sz.)

Állami kedvezményben részesitett gyárak és gyári vállalatok a gyári telkek és épületek szerzése után járó illeték alól teljesen lévén

---

Örökösödési eljárás 1894 : XVI. t.-cz és 43194. 1895. sz. I. M. rendelet .

Összeférhetlenség 1901 : XXIV. t.-cz.

Postatakarékpénztár 1885 : IX. és 1889. évi XXXIV. törvényczikkek.

Statisztikai — m. kir. központi — hivatal 1897 : XXXV. t.-cz.

Szőlőbirtok után járó tartozások megváltása 1868 : XXI. t.-cz.

Szőlők — phyloxera által elpusztitott szőlők felujitásának előmozditása 1896 : V. t.-cz.

Szőlőterületek, állami kedvezmények 1891 : I. törvényczikk.

Tagositás — és arányositás — Erdélyben 1871 : LV. ; 1874 : XLI. és 1878 : XXVIII. törvényczikkek.

Talajjavitási és vizszabályozási — kölcsönök 1899 : XXX. t.-cz.

Találmányi szabadalmak 1895 : XXXVII. törvényczikk.

Telekkönyvi betétszerkesztés 1900 : XV. törvényczikk.

Telepités 1894 : V. t.-cz.

Telepitvények 1873 : XXII. t.-cz.

Ueberland földek 1882 : XXVIII. t.-cz.

Urbéri dézsmák kárpótlási összegek kiszolgáltatása Erdélyben, Kraszna, Közép-Szolnok és Zaránd megyékben 1895 : III. t.-cz.

Urbéri kapcsolatból fenmaradt jog- és birtokviszonyok rendezése 1871 : LIII. t.-cz.

Urbéri örökváltságokért országos alapból adandó megtérités 1868 : XXXIII. t.-cz.

Utépitésnél alkalmazott napszámosok és munkások 1899 : XLI. t.-cz.

Vasutak és csatornák összpontositott telekkönyvezése 1868 : XLIX. t.-cz.

Vasutépitésnél alkalmazott napszámosok és munkások 1899 : XLI. t.-cz.

Visszhonositása a tömeges visszatelepülőknek 1886 : IV. t.-cz.

Vizimunkálatoknál alkalmazott napszámosok és munkások 1899 : XLI. t.-cz.

Vizjog 1885 : XXIII. t.-cz.

Vizszabályozási és talajjavitási kölcsönök 1899 : XXX. t.-cz.

Vörös-kereszt egylet sorsjegy kölcsön 1882. XLI. t.-cz.

Záloglevelek biztositása 1876 : XXXVI. t.-cz.

felmentve, a vételi szerződés után az adásvételi illeték fele ki nem szabható. (P. dt. 505. sz.)

Hivatalból rendelt képviselőt (ügygondnokot) a bélyegfeljegyzési jog nem illeti meg az oly beadványra nézve, amelyet nem a képviseltje, hanem kizárólag saját vagyoni érdekének megóvása czéljából nyujt be. (P. dt. 533. sz.)

Az 1890 : XIII. t.-cz. 2. §. *b)* pontjában biztositott illetékmentesség alapján az abban részesitett gőzhajózási részvénytársaságok gőzhajók vételénél illetékmentességet nem igényelhetnek. (P. dt. 554. sz.)

Személyes illetékmentességgel felruházott szegényvédő által ügyvédjelöltje részére kiállitott helyettesitési meghatalmazvány bélyegmentes. (P. dt. 562. sz.)

A fogyasztási adóbérlőt a személyes illetékmentesség megilleti arra a vétbizonyitványra nézve, is, melyet a fogyasztási adó megröviditése miatt részére megállapitott és kiutalt birságösszeg átvételéről kiállit. (P. dt. 567. sz.)

86. tétel.

Szerencsekötések, vagyis oly szerződések, melyek által valamely még bizonytalan előnynek reménye igértetik és elfogadtatik :

A) A fogadás, a fogadás dija, és ha a két fél fogadási dija egyenlőtlen, a nagyobbik értéke szerint II. fok.

B) Sorsjátékok, a sorsjegy-kölcsönöket is ideértve.

Az illetékek tárgyát a sorsjegyek képezik. Az azoktól járó illetékek részint kibocsátásuk előtt, részint a kisorsolás után szedetik be :

1. Kibocsátás előtt egyedül a magánsorsjátékok sorsjegyeitől a sorsjegyben vagy a sorsjátéktervben kifejezett betét szerint II. fok.

2. Kisorsolás után az állami vagy magánsorsjátékok kihuzott sorsjegyekre eső nyereményektől, ha ezek nem állanak értéktárgyakból, következő illeték szabandó :

a nyeremény összegétől (levonva a betétel azaz a sorsjegy névszerinti értékét), 10%.

Az osztálysorsjátékot bérlő vállalat sorsjegyei illetékmentesek. (1897 : VII. t.-cz. 3. §.)

1. *jegyzet.* Jótékony czélra rendezett értéktárgybeli sorsjátékok jegyei, valamint azon sorsjegyek, melyeknél a betét négy koronát meg nem halad, az illetéktől teljesen felmentvék.

2. *jegyzet.* A *B)* 1. pont alatt meghatározott illeték a sorsjegyek kibocsátása előtt készpénzben befizetendő, s olykép szabatik meg, hogy az egyes sorsjegyektől járó illeték azok összes száma szerint kiszámittatik.

3. *jegyzet.* A *B)* 2. pont határozatai alá eső sorsjátékok vállalkozói tartoznak a huzásokat, a játékbetétet, a nyeremények számát és nagyságát, azok lejárati idejét, végre azon személyt, ki a nyereményektől járó illetékek lefizetésével megbizatott, azon pénzügyigazgatóságnak, melynek területén a nyeremények kisorsolása történik, előre bejelenteni; továbbá a nyeremények lejárata idejekor a játékterv szerint járandó nyereményekből a megfelelő illetéket levonni, és azt, az ebbeli kiszámitással együtt, az adóhivatalba beszolgáltatni.

4. *jegyzet.* A nyeremények felőli vétbizonyitványok feltétlenül illetékmentesek, amennyiben az egyes állami sorsjegykölcsönökre vonatkozó külön törvények másként nem intézkednek. (1870 : X. t.-cz. 2. §.)

5. *jegyzet.* A magyar korona országainak vöröskereszt egylete által 8 millió K sorsjegykölcsön beszerzésére kibocsátott sorsjegyek, valamint az ezekre eső nyeremények minden bélyeg és illeték fizetése alól felmentvék. (1882. évi XLI. t.-cz. 1. §.)

6. jegyzet. Az első erdélyi vasuttársulatnak forgalomban lévő 70.000 drb., továbbá a báttaszék—dombovár—zákányi vasuttársulatnak forgalomban lévő 23181 drb és az alföld—fiumei vasut nagyvárad—eszéki része részvénytársulatnak forgalomban lévő 91407 drb részvényének a megállapitott sorsolási tervek szerinti beváltása illetékmentes. (Az 1884 : XXIX., illetőleg 1884. évi XXX. és XXXIX. t.-czikkbe iktatott szerződések 4—4. §§.)

C) A reménybeli vétel, ha annak tárgyát:

a) ingó dolgok képezik, melyek alatt bányarészek is értetnek, a kikötött vételár szerint III. fok.

b) ingatlan javak képezik:

aa) az okirattól ivenkint 1 K;

bb) a jogügylettől a megállapitott vételár szerint $4^{3}/_{10}$%.

Ha a reménybeli vétel tárgyait ingó s ingatlan javak együttesen képezik, anélkül, hogy a jogügylet iránt kelt okiratban az utóbbiak ára különösen kitéve volna, ugy az illeték akként számittatik, mintha a vétel tárgyát egyedül csak ingatlan javak képeznék.

Jegyzet. Azon okiratokra nézve, melyek kölcsönsorsjegy után remélhető nyereménynek eladása iránt kiállittatnak (igérvények), lásd ezeket.

D) Társasági ápoldák, ellátási intézetek, l. »társaságok« czimü tétel IV., V. és VI. pontjait.

E) Biztositási szerződések (biztositási okiratok), ide értve a viszonbiztositási és életjáradéki szerződéseket is.

A biztositási ügyletekkel foglalkozó intézetek és vállalatok által a biztositás megkötésétől és folytatásától, továbbá a biztositási dijakról és egyéb szolgáltatásokról, valamint a biztositott esemény bekövetkezésekor teljesitendő kártéritésekről szóló nyugtákról fizetendő illetékekre nézve lásd »társaságok« czimü tétel IV., V. és VI. pontjait.

Egyes személyek között kötött ily szerződések a következő F. pontban »Életjáradéki szerződések« vezérszó alatt foglalt határozatok alá esnek.

F) Életjáradéki szerződések után, ideértve a biztositási és viszonbiztositási szerződéseket is:

1. Amennyiben ezek egyes személyek közt köttettek:

a) ha az életjáradék fejében ingó javak engedtetnek át, a javak értékétől $1\frac{1}{2}$%;

b) ha ingatlanok:

az okirattól ivenkint 1 K;

a jogügylettől: az ingatlan értékétől $4^{3}/_{10}$% fizetendő.

A szerződő felek kötelesek az *a)* és *b)* alatt említett jogügyleteket az illetéki szabályok második részének rendelkezései szerint bejelenteni és az illetékeket készpénzben leróni. (1883 : VIII. t.-cz. 2. és 8. §§.)

Jegyzet. Az életjáradék összegéről szóló vétbizonyitványoktól, valamint a biztositott esemény bekövetkezésekor a biztositó részéről teljesitendő szolgáltatásoktól az illetéki díjjegyzék 101. tétel *a)* pontja szerinti illeték jár. (1883 : VIII. t.-cz. 2. §.)

2. Az ilyen ügyletektől az intézetek és vállalatok által lerovandó illetékekre nézve lásd »társaságok« czimü tételt. [1])

87. tétel.

Szolgálati szerződések és javadalom-adományozások, továbbá szegődvényi szerződések:

a) a fejedelmi adományozás vagy kormányi kinevezés utján elnyerendő egyházi javadalmak és világi hivatalok (postamesterek) átruházásai, kivéve azokat, melyek dijfizetés alá vetvék, vagy ez alól csak ideiglenességük miatt vagy azért felmentvék, mivel évi illetményük 300 frt összeget (600 K-t) meg nem halad a javadalom vagy szolgálat összes jövedelmének megfelelő összeg szerint, tekintettel a 61. §-ra, III. fok.

A hivatal és szolgálati állomások adományozására vetett bélyegilleték alól felmentetnek a fejedelmi adományozástól vagy kormányi kinevezéstől nem függő javadalmak és hivatalok (1868: XXIII. t.-cz. 20. §.)

Jegyzetek:

1. A 20 forintot meghaladó illeték 12 egyenlő havi részletben lefizethető.

2. Ha a javadalmazott vagy hivatalnok előléptetésben részesül, csak az ez által nyert javadalmi többletből tartozik a fentebbi módon kiszámitott illetéket lefizetni.

b) s z o l g á l a t i s z e r z ő d é s e k, melyekben a munkás az anyagnak szolgáltatására kötelezte magát, mint áruszerzési vagy áruszállitási szerződések:

c) t a n o n c z o k felvétele iránti szerződések — *ideértve az ipartörvény (1884. évi XVII. t.-cz.) 61. §-ának rendelései értelmében kötendő szerződéseket is (34025. 1884)* — ha a megállapitott kötelezettség arra szoritkozik, hogy a tanoncznak szolgálatja fejében oktatás vagy ellátás is adassék, ivenkint 1 K;

d) szolgálattételek iránt kötött minden más, visszteherrel járó szerződések, melyek ezen tétel *a)* és *b)* pontja szerint a III. fokozat alá nem esnek, érték szerint II. fok.

Jegyzet. Értékül a kikötött bér tekintendő, mely amennyiben meghatározott ismétlődő szolgáltatásokból áll, a 61. §. vagy ha viszonszolgáltatás meghatározott nagyságai szerint p. o. darabszám, köbölszám stb. állapittatott meg, az összesen kikötött munka szerint számitandó.

S z o l g á l a t i k ö n y v e c s k é k vagy fizetési ivek, melyekbe a szolgálattevő bérének kifizetése beiratik, lásd »termesztményi illetékek könyvecskéi«. [1—5])

a) Javadalom adományozása után az ill. dijj. 87. tétel *a)* pont szerinti III. fokozatu illeték a javadalom összes jövedelmétől jár s teher levonásának helye nincs. (P. dt. 66. sz.)

b) Ugyszintén le nem vonható az előzőleg birt állami alkalmaztatás után fizetett szolgálati dij sem. (P. dt. 66. sz.)

Oly esetben, midőn a társasági tagok közül valamelyik tag a társasági szerződés értelmében a közös üzlet folytatásához nem tőkebetétettel, hanem üzleti tevékenységével járul, s a tiszta haszonban ugyanazon arányban részesül, mint a többi tag, ő mint üzlet-

---

[1]) A külföldi tiltott osztálysorsjátékok jegyeinek vétele lottójövedéki kihágást képez. Arra az esetre vonatkozó eljárást, midőn ily sorsjegyek posta utján érkeznek az 1877. évi 28105. (P. K. 481. az 1878. évi 3119. (P. K. 34. l.) és az 1879. évi 2816. (P. K. 126. l.) számu pénzügyministeri rendeletek ismertetik.

[1]) A postamesterekkel határozatlan időre megkötött tiszti szerződések után az illetékszabás 87. tételének *a)* és az illetékszabályok 61. §-ának *e)* pontjában foglalt határozmányok értelmében az évi fizetés-, iroda- és szállitási átalány, szóval a nekik egy évre kijáró összes illetmények háromszoros összege után III. fokozat szerinti illeték jár.

Azonkivül még az esetben, ha a szerződés több ivből áll, a második s minden további iv külön-külön 50 kr. állandó bélyegilleték alá esik. (1881. évi 60025. sz. p. m. r. P. K. 1007. l.)

Ha postamestereknek földek haszonélvezete is engedtetik át, annak a haszonélvezetnek értéke is az évi illetmények összegéhez adandó; ilyenkor azonban a szerződések a posta és távirdaigazgatóságok által az illeték kiszabása végett az illető adóhivatalhoz küldendők meg. (61673/1893. Keresk. Min.)

[2]) Kincstárt megillető kegyuri jognál fogva a püspöknek bemutatott lelkész nem szolgálati dijat, hanem javadalomadományozási illetéket tartozik fizetni. (65274/94. P. M.)

[3]) A dohányárusok a kincstárral kötött szerződésük után, az Ill. dijjegyzék 87. tétel *d)* pontja alapján a nyert eladási jutalék összegé-

társ a társasággal szemben szolgálati viszonyban állónak nem tekinthető, s a szerződésnek ez a része mint szolgálati szerződés nem illetékezhető. (P. dt. 124. sz.)

Oly plébániák adományozása után is jár az illetéki dijjegyzék 87. tételének *a)* pontjában meghatározott illeték, melynek kegyura a tudomány-egyetem. (P. dt. 179. sz.)

Vasuti társaságok között vasuti állomás használata és az azon teljesitendő szolgálat végrehajtása iránt, fizetésteljesités kötelezettsége mellett kötött szerződések mint szolgálati szerződések II. fok. szerinti illeték alá esnek. (P. dt. 541. sz.)

Az egyházi kongresszuson megválasztott és Ő Felsége a magyar király által megerősitott görög-keleti román érsekek és püspökök állásukkal járó javadalmaik összes jövedelmétől az ill. dijj. 87. tétel *a)* pontjában megállapitott III. fokozat szerinti illetéket tartoznak fizetni. (P. dt. 571. sz.)

88. tétel.

Szolgalmak.

A) Oly okiratok, melyekkel valakire szolgalmi jog ruháztatik át, vagy a már megtörtént szerzés a kötelezett fél részéről bizonyittatik, és pedig:

a) ha a szerzés élők között visszteher nélkül történt, mint ajándékozások;

b) ha a szolgalom halál esetére adatott meg, mint a halál esetére vonatkozó vagyonátruházások;

c) ha a szerzés visszteherrel jár:

aa) az ingatlan dolog haszonélvezeti vagy haszonvételi szolgalmának átruházásáért az okirat minden ivétől járó 1 koronás bélyegen kivül még érték szerint $4^3/_{10}$%

bb) egyébnemü szolgalmakért érték szerint II. fok.

Jegyzetek:

1. Az illetékszabás alapjául visszteherrel járó szerződéseknél a kikötött visszteher, visszteher nélküli szerződéseknél pedig maga a szolgalom tiszta értéke vétetik. A haszonélvezeti vagy- haszonvételi szolgalom értékének meghatározása körül a 61. és 85. §§-okhoz képest kell eljárni.

2. Ha a hagyatéki ingatlanok gazdászati kezelése az örökösök kiskorusága idejére valamely személyre gyámhatóságilag ruháztatik át, ez gyámhatósági intézkedésnek, nem pedig haszonélvezeti szolgalom átruházásának tekintetik.

B) Oly okiratok, melyek által a haszonvételi szolgalom az eredetileg kikötött határidő előtt megszüntettetik, külön illeték alá esnek (1881: XXXIV. t.-cz. 7. §.), és pedig:

1. visszteher nélküli megszüntetések eseteiben:

a) ha az ajándékozó, ki a szolgalmat maga részére kikötötte, azon fentartott szolgalomról a megajándékozott javára lemond, az okirattól ivenkint az állandó 1 koronás bélyegen kivül más illeték nem jár;

b) más esetben a jogügylet valamely ismétlődő szolgáltatás ajándékozását képezvén, az ajándékozási illeték, tekintettel a szerződő felek egymás közötti rokonsági viszonyára és a 85. §. határozmányaira szabatik meg.

2. Ha pedig a szolgalom megszüntetése visszteher mellett eszközöltetett, bármely esetekben a visszteher értékéhez képest II. fok.

S z ü l e t é s i b i z o n y i t v á n y o k, lásd »anyakönyvi kivonatok«.

T a k a r é k p é n z t á r a k, lásd »társaságok«.

---

tól II. fokozat szerint járó bélyegilletéket tartoznak fizetni. (13052/87.)

Ennek az illetéknek kirovása akként történik, hogy a p. ü. igazgatósági számvevő osztályok a dohány nagytőzsdéseknek és a különlegességi árusoknak kifizetett eladási jutalékokról kimutatásaikat évenként elkészitik s azt az év január végeig az illető kir. adóhivatalnak megküldik. A kir. adóhivatalok pedig birság terhe alatt köteleztetnek, hogy a kimutatások alapján a törvény szerint járó illetéket 8 nap alatt megszabják s a fizetési meghagyás kézbesitése iránt szokott módon intézkedjenek. (55992/91. P. M., P. K. 523. l.) (Ill. dijj. 87. tétel *d)* p.)

[4]) Postakincstár és postaszállitók között létrejött szerződések után az illeték éppen azon mérvek és módozatok szerint rovandó le, mint az a postamesterekkel kötött szerződésekre nézve meg van állapitva. (87253/98. P. M., 1899. é. P. K. 223. l.) (Ill. dijj. 87. t. *a)* p.)

[5]) Állami néptanitó kinevezése alkalmával sem szolgálati dij, sem az Ill. dijj. 87. tétel *a)* pontjában emlitett fokozatos illeték nem követelhető. (52110/1893. P. M., 1895. é. P. K. 11. l.)

T a n u k i h a l l g a t á s i j e g y z ő k ö n y v e k a polgári birói eljárásban, lásd »jegyzőkönyvek illetékkötelesek« *B)* betüjét; a bünvádi eljárásban nem tárgyai az illetéknek; nem birói eljárásban, lásd »jegyzőkönyvek« *C) b)* betüjét.

T a n u l ó k bejelentési könyvecskéi nem illetékkötelesek.

Az egyetemeknél szokásos leczkehallgatási bizonyitványoknak bejegyzése a bejelentési könyvbe, az egyes félévi bejegyzések minden ivétől 30 f.

T á r g y a l á s i j e g y z ő k ö n y v e k, lásd »jegyzőkönyvek«.

T a r t á s i t é r i t v é n y e k, melyek államhivatali jelöltek számára kiállittatnak, ivenkint 1 K.

T a r t ó z k o d á s i j e g y e k feltétlenül illetékmentesek.[1])

89. tétel I. pontja.

Társaságok.

A magyar korona országainak területén fennálló vagy jövőben alakitandó pénzintézetekre, részvénytársulatok, vállalatok és egyletekre, továbbá az ezen országokon kivül székelő intézeteknek, vállalatoknak és egyleteknek a magyar korona országaiban létező és oly fiókintézetei és vállalataira is, melyek a magyar korona területén jogügyleteket önállólag kötnek és ezekről jogérvényes okiratokat állitanak ki, a bélyegek és illetékek lerovása tekintetében következő határozatok alkalmazandók. (1869. évi XVI. t.-cz. 1. és 24. §§.)

I. T á r s a s á g i szerződések, melyek által a szerződő felek valamely közös czélra

A) az egyesek előnye nélkül fáradságukat vagy vagyonukat egyesitik, az első ivtől 4 K

B) midőn a közös czél e l ő n y r e van irányozva

1. ha csak fáradságukat egyesitik, az első ivtől 10 K

2. ha pedig vagyonukat, vagy fáradságukat és egyszersmind vagyonukat is egyesitik, még pedig:

a) a közkereseti társulatok részvényei után, ha ezek meghatározott névre vagy czégre állittatnak ki, II. fok.

ha pedig előmutatóra szólnak, III. fok. szerinti illeték alá esnek.

A részvények után fizetendő illeték, mely a részvények kibocsátása előtt készpénzben fizettetik az illető pénztárba, az egyes részvények kifejezett érték öszszege után járó illetékek összeszámitása után eszközöltetik.

Ha a részvényekre csak részletfizetések teljesittetnek, és a részvényeseknek nem teljes részvények, hanem csak ideiglenes elismervények szolgáltatnak ki, a fokozatos illeték az egyes fizetések lejáratszerü teljesitésekor a befizetés arányához képest befizetendő, de a részletfizetésről szóló okiratok (ideiglenes elismervények) bélyegmentesen állittatnak ki. Midőn pedig a meghatározott részletfizetések mellett felülfizetések is megengedtetnek a részvényeseknek, a felülfizetett részlettől járó illeték a részletfizetésre kitüzött határidő után legfeljebb 14 nap alatt befizetendő.

Ha a II. fokozatu illeték alá eső részvények a részvénytulajdonos által másra ruháztatnak át, az ily átruházástól a II. fok. illeték az átruházáskor fennálló érték szerint akkor fizetendő, midőn az uj tulajdonos nevére más részvény állittatik ki. (1869: XVI. t.-cz. 7., 8., 9. §§.)

b) minden egyéb társulatoknál a kikötött vagyonbetétek II. fok., de soha kisebb, mint ezen tétel *B)* 1. pontja alatti esetekben.

[1]) Születési bizonyitványok, az anyakönyvi kivonatok bélyege alá esnek.

Az óvoda- és tankötelesek iskolai beiratására szolgáló tanusitványok (születési anyakönyvi kivonatok) dij- és bélyegmentesek. (61854/902. P. M.)

1. *jegyzet.* Előny alatt kamatozás nélküli tőkebetétel nem értetik.

2. *jegyzet.* Ha valamely kereskedelmi társaság iránt irott szerződés nem készült, ugy a bejelentés, mely a társulat alakulásáról a

váltótörvényszéknél a kereskedelmi sorkönyvbe való bejegyzés végett tétetik, a társasági szerződés felett okiratul tekintendő, mely bejelentésre jelen illetékszabás 13. téselének 17. pontja alatti határozat alkalmazandó.

3. jegyzet. Ha a társasági szerződés által valamely ingatlan dolog tulajdona, haszonélvezeti, vagy haszonvételi szolgalma ruháztatik át valamely társulatra, ily esetekben az illetéki dijjegyzék 95. tétel *D)* pontja jön alkalmazásba. (V. ö. 65. tét. »Közössége a tulajdonnak« czimü kikezdéssel.)

A részvényektől járó illeték közvetlenül csak azok tényleges kibocsátása előtt fizetendő. (P. dt. 430. sz.)

A részvények értékének emelése akár a társaság, akár pedig a részvényesek vagyonából történik, a felemelt részvényeknél mutatkozó különbözet után mindkét esetben jár a II. fok. szerinti illeték. (P. dt. 518. sz.)

Az ill. dijj. 89. t. I. *B) a)* pontja értelmében járó illeték nem akkor fizetendő, midőn a részvények kibocsátása elhatároztatott, hanem a részvények kibocsátása előtt bármikor fizethető. (P. dt. 597. sz.)

89. tétel II—VII. pontjai.

— *Társaságok.* —

II. Azon intézetek, melyek **államvagy** más **értékpapirokra** (v. ö. 89. tétel IV. 1. jegyz.) vagy bármely áruczikkekre előleget vagy kölcsönt adnak — *ideértve az 1881 : XIV. t.-cz. alapján szabályozott és iparhatósági felügyelet alatt álló nyilvános zálogintézeteket is (1883. évi 3949. sz. pénzügym. rendelet)* :

a) ha az ily kölcsön 6 hónapi időszakon tul nem terjed, minden egyes kölcsön értékétől I. fok., mely illeték a 6 hónapot meg nem haladó kölcsön meghasszabbitásokért is fizetendő;

b) ha a kölcsön 6 hónapnál hosszabb időre adatik, valamint a 6 hónapon tul terjedő kölcsönmeghosszabbitások után minden egyes kölcsön értékétől II. fok.

Jegyzet. Mindkét esetben az illeték minden hónap letelte után 14 nap alatt készpénzben fizetendő, de azért az ily kölcsönre vonatkozó okiratok bélyeg nélkül állittatnak ki. (1869. évi XVI. 10. §.)

III. **Takarékpénztárak**, népbankok s mindazon intézetek, melyekkel takarékpénztári üzlet van összekötve, továbbá hitelüzlettel foglalkozó s alap szabályaik értelmében folyószámlára pénzátvételekre jogositott pénzintézetek, lásd XII. *f)* pontját.

IV. Oly intézetek, melyek biztositási ügyleteket kizárólag vagy más ügyletek mellett gyakorolnak — ideértve a vasuti és hajózási vállalatokat is, amennyiben ezek szállitmányi biztositással foglalkoznak — kötelesek készpénzben fizetni :

1. A biztositás megkötésétől és ennek folytatásától, továbbá a biztositási dijakról és egyéb a biztositott felek által teljesitendő szolgáltatásokról az intézetek által kiállitott vétbizonyitványoktól s pedig :

a viszontbiztositási ügyleteknél ½%
a szállitmányi biztositásoknál 1%
minden más biztositásoknál 1½%

Az illeték alapjául veendő azon összeg, mely a biztositási szerződések alapján biztositási dijak, mellékjárandóságok és egyéb szolgáltatások fejében a biztositott felek részéről minden évnegyedben teljesitett fizetéseknek együttvéve megfelel.

Az illeték az intézetek emlitett bevételeinek arányában és azok időpontjához képest rovandó le. (1883 : VIII. t.-cz. 3. §.)

2. Életjáradék czimén kifizetett összegekről és minden a biztositó intézetekre, a biztositott esemény-bekövetkezésekre háruló kártéritésekről — ide nem értve az állatbiztositási és elemi kártéritéseket — vagy egyéb szolgáltatásokról szóló bizonyitványoktól — a minden évnegyedben kifizetett összegeket együttvéve, 1%

Az elemi és állatbiztositási kártéritések fizetéséről szóló vétbizonyitványok illetékmentesek. (1883 : VIII. t.-cz. 4. §.)

3. Biztositási okmányok visszavásárlásáért a III. fok. szerinti illetéket azon összegben, melyet az emlitett fokozat szerint az egyes visszavásárlások vételárától járó illetékek összeszámitása eredményez. (1883 : VIII. t.-cz. 6. §.)

Okiratok, melyek biztositó intézetekkel kötött szerződéseket tartalmaznak, vagy

amelyek az intézetnek vagy ez által fizetett összegek kézhezvételéről szólnak, további illeték alá nem esnek, amennyiben az intézetek mindezekért az illetéket a fentebbi határozatok szerint készpénzben leróni tartoznak.

Ha azonban ily fizetések fejében váltók állíttatnak ki, ezektől a szabályszerü illeték külön rovandó le. (1883 : VIII. t.-cz. 10. §.)

1. jegyzet. Biztositási okmányokra adott előlegek az előző II. pont határozatai szerint járó illeték alá esnek. (1883 : VIII. t.-cz. 5. §.)

2. jegyzet. Oly biztositási szerződésektől, melyek az 1883 : VIII. t.-cz. érvénybelépte előtt köttettek, a fentebbi 1. pont alatt megállapitott és az idézett törvény hatálybalépte után esedékes fizetések után járó illetéknek csak fele része fizetendő azon esetre, ha a szerződések kötésétől a szabályszerü illeték már lefizettetett. (1883 : VIII. t.-cz. 11. §.)

3. jegyzet. Ha a biztositás vagy életjáradék ára helyett ingatlan dolgok engedtetnek át, az okirat minden íve 50 krajczáros állandó bélyeg alá esik; a jogügylettől pedig nem a fentebbi 1. pontban meghatározott, hanem az ingatlan dolog értékétől kiszabandó szabályszerü átruházási illeték fizetendő. (1883 : VIII. t.-cz. 13. §.)

4. jegyzet. A fentebbi határozatok szerint járó illetékek mindig azon évnegyed leteltével rovandók le, amelyben az illetékköteles fizetések az intézet üzleti könyveiben mint bevételi vagy kiadási tételek előfordulnak.

E czélból kötelesek az intézetek az illetékkötelezettség különböző tárgyai szerint vezetendő naplók kivonatait minden évnegyed leteltével 14 nap alatt azon kir. adóhivatalhoz beküldeni, melynek kerületében az intézet létezik. Egyidejüleg, vagyis külön fizetési meghagyás bevárása nélkül kötelesek az intézetek a beküldött naplókivonatok alapján saját számitásuk szerint járó illetéket az emlitett adóhivatalnál készpénzben befizetni. (1883. évi VIII. t.-cz. 8. és 9. §§-ai és az 1883. évi Pénzügyi Közlöny 11. számában foglalt 14332. számu pénzügyminiszteri rendelet.)

V. Társulati ellátási intézetekre, tekintet nélkül arra, vajjon az azokban való részesülés önkéntes, vagy kötelező, az előző IV. pont rendelkezései megfelelően alkalmazandók.

Okiratok, melyek valamely ellátási intézet tagjául történt felvételről, vagy amelyek az intézetnek vagy ez által fizetett összegek kézhezvételéről szólnak, nem esnek további illeték alá.

Ha azonban ily fizetések fejében váltók állíttatnak ki, ezektől a szabályszerü bélyegilleték külön rovandó le. (1883 : VIII. t.-cz. 7—10. §§.)

A vasuti társulati nyugdijintézetek mint ellátási intézetek a biztositási ügyletek, valamint a biztositott felek által teljesitendő szolgáltatásokról az intézet részéről, nemkülönben a kifizetett nyugdijösszegekről a felek részéről kiállitott vétbizonyitványok után a IV. pont rendelkezései szerint járó illetékeket leróni tartoznak.

A vasuti szolgák és munkások számára létező külön nyugdijintézetekre a XII. i) pont határozatai alkalmazandók. (1883. évi »Pénzügyi Közlöny« 21. szám, 324. lap.)

VI. Gőzhajózási és vaspálya-vállalatok (a közuti vaspálya-vállalatok kivételével) tartoznak:

a) az általok szállitott személyek vitelbérétől járó bélyegilleték fejében — amennyiben a vitelbér 1 koronát meg nem halad — 2 fillért, magasabb vitelbértől pedig tekintet nélkül annak öszszegére, annyiszor 2 fillért minden személytől fizetni, ahányszor a vitelbérben 1 korona foglaltatik; minden 1 koronánál csekélyebb maradvány teljesnek tekintendő.

Ha a személyjegyek jövet-menetre is adatnak ki, az illeték kétszeresen számitandó (1869 : XVI. t.-cz. 18. §.);

b) az általok szállitandó málhaátvételről kiadott felvételi jegyek után, ideértve az utimálha vitelbérmentes részét meghaladó tulsuly felől kiállitott felvételi jegyeket is, darabonkint 10 fillér bélyegilletéket (1871 : LXIII. t.-cz. 7. §-a és 101. tétel *bb)* pontja);

c) amennyiben szállitmányi biztositással foglalkoznak, ezen ügyletek után a fentebbi IV. pont rendelkezései értelmében járó illetéket leróni. (1883 : VIII. t.-cz. 3. §.)

1. jegyzet. A vasuti és gőzhajózási vállalatok tartoznak az *a)* és *b)* pontok alatt megállapitott illetéket a vitelbérrel együtt beszedni és minden hónap lejártával 14 nap alatt készpénzben befizetni.

Más módon ezen illetékre nézve a bélyegkötelezettség nem teljesithető.

E végből köteleztetnek a nevezett vállalatok minden felvételi állomásnál naplót vezetni, melyben a kiadott málhafelvételi jegyek (Frachtkarte) száma és az ezektől járó bélyegilleték összege, továbbá a kiadott személyviteli jegyek száma az illeték minden fokozata szerint, és az e szerint járó illeték egyenkint és egy összegben is napról-napra bejegyzendő. A vállalatok üzletigazgatóságai kötelesek ezen naplókból, miután azokat a vállalat saját czéljára vezetett számadási feljegyzésekkel összehasonlitva, kellőleg megvizsgálták, egy összesitett kimutatást késziteni, és ezt az egyes okiratokkal felszerelten, mint ellennyugtatványt a készpénzben befizetendő illetékösszeggel együtt az illető kir. adóhivatalhoz a fentebb emlitett határidő alatt beszolgáltatni.

A *c)* alatt emlitett illeték lerovási módjára nézve pedig a IV. pont 4. jegyzetének határozatai irányadók.

2. jegyzet. Külön személyvonatoknál, illetőleg gőzhajóknál a személyviteli jegyektől járó illeték akként szabatik meg, hogy a külön vonatért, illetőleg gőzhajóért fizetett vitelbér a szállitott személyek számával elosztatik, és az ekképeni eredmény után az illeték minden egyes személytől kiszámittatik.

3. jegyzet. A bérleti jegyeknél, amennyiben a menetek száma azokban meg van határozva, az illeték a bérletjegyben kijelölt minden egyes menettől (oda és vissza) megszabandó; ha pedig nem a menetek száma, hanem csak az idő, mely alatt a meneteket használhatni van meghatározva, ugy az illeték a meghatározott időtartam minden napjára kétszeresen számitandó. — *Utimálha* felől kiállitott vevények, melyet az utas a személyjegy alapján dijmentesen magával nem vihet, a málhafelvételi jegyektől járó illeték alá esnek.

4. jegyzet. A szállitási dijmérséklések (refactiák) czimén visszafizetett összegek felvételéről szóló nyugták mint illetékköteles vétbizonyitványok az illet. dijjegyzék 101. tét. *a)* pontjának határozmányai alá esnek.

Ha azonban az emlitett összegek a felvételre jogosultak részéről utalványok mellett vétetnek fel, ezen okiratok az illetéki dijjegyzék 93. tét. *d)* pontja, illetőleg ha kereskedelmi számlák, jegyzékek, kimutatások vagy hasonló iratok utján egyenlittetnek ki, a 84. tét. *B)* 2. pontja alatt megállapitott illetékmérvnek megfelelő bélyegjegygyel látandók el. (1884. évi »Pénzügyi Közlöny« 301. lap.)

VII. Közuti vaspálya-vállalatok kötelesek az általuk szállitott személyek vitelbérétől járó bélyegilleték fejében, tekintet nélkül, hogy személy-felvételi jegyek adatnak-e ki vagy sem, minden személy vitelbérétől 20 krajczárig $^1/_4$ kr. (½ f)

20 krajczáron (40 filléren) felül 40 krajczárig (80 f-ig) ½ kr. (1 f)

40 krajczáron (80 filléren) felül 60 krajczárig (1 K 20 f-ig) $^3/_4$ kr. (1½ f)

60 krajczáron (1 korona 20 filléren) felül 80 krajczárig (1 K 60 f-ig) 1 kr. (2 f)

80 krajczáron (1 korona 60 filléren) felül 1 forintig (2 koronáig) $1^1/_4$ kr. (2½ f)

s igy tovább minden 20 krajczártól (40 fillértól) $^1/_4$ krral (½ f-el) többet fizetni; a 20 krajczárnál (40 fillérnél) kisebb maradványösszeg 20 krajczárnak (40 fillérnek) veendő. (1881. évi XXVI. t.-cz. 19. §.)

Ezen illeték a vállalat által minden hó lejártával 14 nap alatt készpénzben lefizetendő.

A VI. alatt emlitett naplóvezetési kötelezettség ezen vállalatokra is kiterjed.

A VI. pontnak a külön vonatokra és bérleti jegyekre vonatkozó határozatai ezen vállalatokra is érvényesek. [1—6]

74963. P. M. sz.
1900.

Körrendelet.

(A 89. tétel V. pontjához.)

A biztositási és társulati ellátási intézetek által készpénzben fizetendő illetékek tárgyában, tekintettel az Ausztriával kötött és az 1899. évi XLVI. törvényczikkbe felvett illetékegyezményre a pénzügyminister 1900. évi szept. 12-én 74963. sz. alatt következő körrendeletet intézte valamennyi m. kir. pénzügyigazgatósághoz, a m. kir. központi dij- és illetékkiszabási hivatalhoz és a m. kir. adóhivatalokhoz.

1. §. A fennebb emlitett egyezmény 4. §. *d)* pontja szerint a biztositási és társulati ellátási

[1]) A csupán helyi rév-átkelést közvetitő gőzkompok a 89. tétel VI. pontjában emlitett gőzhajózási vállalatok fogalma alá nem esnek s igy az általuk kiadott személyjegyek nem esnek az idézett pont alatt meghatározott illeték alá. A rév-átkelés közvetitése körül kiadott málhajegyek szintén nem tartoznak a 101. tét. *d) bb)* pontjában meghatározott 10 f bélyegilleték alá. (42406/1891. P. M.)

[2]) Az ill. dijj. 89. t. VI. pontja szerint járó illeték megállapitásánál a hálójegyekért fizetett

intézetek a különleges törvényintézkedések alapján készpénzben fizetendő illetékeket általánosságban annak az államnak javára tartoznak leróni, amelyben az intézet vagy társulat székhelye van. E szerint a magyar intézetek Magyarország, az osztrák intézetek pedig Ausztria javára tartoznak ezen illetékeket leróni.

2. §. Ha az 1. §-ban emlitett magyar intézetek vagy társulatok a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokban flókintézetekkel vagy ügynökségekkel birnak, az ezen flókintézetek vagy ügynökségek által kötött vagy közvetitett ügyletek után járó illetékek — a 3. §-ban foglalt átmeneti rendelkezések sérelme nélkül — az osztrák cs. kir. államkincstár javára mutatandók ki és rovandók le az Ausztriában érvényes törvényeknek megfelelő módon és mérvben, tekintet nélkül arra, hogy felvannak-e jogositva ezen flókintézetek vagy ügynökségek az ügyletek végleges megkötésére vagy sem.

3. §. A 2. §-nak olyan eseteire nézve, amelyekben az eredeti biztositási szerződés az 1900. évi január 1-ső napját megelőző időben létesült, de az abból eredő fizetések az 1899. évi decz. 31-ike utáni időben is folytatólagosan teljesitendők, a következők szolgáljanak irányadóul:

Illeték tárgyát képezik mindkét államban:

I. A biztositási vagy társulati ellátási szerződés megkötése (a szerződéstől járó illeték).

II. A biztositottak vagy társulati ellátásban részesülők által teljesitett szolgáltatások felől az intézet által kiállitott vétbizonyitványok (dijnyugta-illetékek).

III. Az intézet által a biztositottak vagy társulati ellátásban részesülők részére teljesitett fizetések felől kiállitott vétbizonyitványok (kárnyugta-illetékek).

Az I. és II. alatti illetékek fejében Magyarországban az 1873 : VIII. t.-czikk értelmében megállapitandó százalékos illeték-összeg fizetendő, és külön százalékos illeték fizetendő a III. alatt felsorolt illetékköteles vétbizonyitványok után; ellenben Ausztriában az 1862.) évi deczember 13-án kelt törvény (R.-G.-Bl. 89. sz.) szerint az I—III. alatt felsorolt tárgyak után elkülönitett és a II. fokozat szerint járó illetékek fizetendők.

A szerződés utáni illetékekre nézve (I.) meg kell különböztetni, vajjon az Ausztriában székelő intézetek a magyarországi flókintézetei vagy ügynökségei által létesitett ügyletektől járó illetékeket eddig

a) az 1862. évi deczember 13. törvény (R.-G.-Bl. 89. sz.) kiegészitő részét képező dijjegyzék 57. tételének *E)* és *F)* pontjának megfelelően a szerződés egész tartamára az osztrák illetéktörvény 16. §-ának alkalmazásával teljes összegben már a szerződés létesitése alkalmával rótták-e le, vagy pedig

b) külön kérelem folytán a cs. kir. pénzügyministerium által 1866. évi april 28. 18840. sz. alatt (V. B. Nr. 19.) kiadott rendelettel megengedett módon, vagy esetleg átalányozás utján rótták-e le?

Jegyzet. Az 1866. évi április hó 28-án 18840. sz. alatt kelt rendelet szerint a szerződés időtartamára való tekintet nélkül a biztositási dij fejében időszakonként fizetett egyes összegek után a II. fokozat szerinti illeték készpénzben lefizethető.

Tekintettel arra, hogy az *a)* alatti esetekben a szerződések után az illeték Ausztriában már teljesen lerovatott, az 1883 : VIII. t.-cz. 11. §-a szellemében megengedtetik, hogy az ilyen a szerződés folyományaként 1900. évi január 1-től

---

pótösszegek is számitásba veendők és pedig akkor is teljes összegükben, ha a jegyek az ország határán túl is érvénynyel birnak, mert ez az illeték a szállitási ügylet illetékét képezi, amely ügylet a jegy kiadása, illetve az utas felvétele által a kiindulás helyén az egész utvonalra nézve megköttetik. (10831/1900. P. M.)

[3]) A vasuti dij visszatéritési igényeknek nem az arra közvetlenül jogosult, hanem idegen felek által történő érvényesitése alkalmával bemutatott meghatalmazások, engedmények és utalványok bélyegkötelesek s azok következő bélyeggel látandók el, u. m.:

a) a meghatalmazások az illeték dijjegyzék 71. tétel rendelkezése szerint 1 K, *b)* az engedmények az illetéki dijjegyzék 32. tétel *f)* pontjának rendelkezése szerint a visszteher értékéhez képest II. fokozat szerinti és *c)* az utalványok (kereskedelmi értesitő iratok) az illetéki dijjegyzék 93. tétel 2. *a)* pontjának s ehhez a tételhez tartozó »Jegyzetek« 1. pontjának rendelkezése szerinti bélyeggel látandók el. (79037 1899. P. M., P. K. 1936.)

[4]) A köztörvényhatóságok által saját tisztviselőiknek, a törvény kötelező rendelése folytán alkotott szabályrendelet értelmében fizetett nyugdijak nem esnek az 1883 : VIII. t.-czikkben megállapitott 1⁵/₁₀ % és 1 % illeték fizetése alá (IV. pt.), mert az idézett t.-cz. cziméből is kivehető, hogy az egyedül az elvállalt magánjogi kötelezettségen alapuló biztositásokra vonatkozik. (1025/1886. P. M.)

[5]) Vasuti szolgák és munkások számára létező külön nyugdijintézetekre az ill. dijj. 89. t. XII. *i)* pont határozatai alkalmazandók. (1883 : »Pénzügyi Közlöny« 21. szám 324. lap.) (Ill. dijj. 89. t. V. p.)

[6]) Vasuti társulati nyugdijintézetek, mint ellátási intézetek a biztositási ügyletek, valamint a biztositott felek által teljesitendő szolgáltatásokról az intézet részéről, nemkülönben a kifizetett nyugdijösszegekről a felek részéről kiállitott vétbizonyitványok után az ill. dijj. 89. t. IV. pont rendelkezései szerint járó illetéket — biztositási ügyletek illetékét — tartoznak leróni. (1883 : P. k. 324. l.) (Ill. dijj. 89. t. V. p.)

kezdve esedékes és a most említett időponttól kezdve a magyar államkincstár javára illetékkötelezettség alá eső fizetések után járó illetéknek csak felerésze szedessék be akkor is, ha a biztositási szerződés az 1883. évi VIII. t.-cz. életbelépte után, de az 1900. évi január hó 1-je előtt megköttetett.

A *b)* alatti esetekben azonban az illetékek 1900. évi január hó 1-től kezdve az 1883. évi VIII. t.-cz. 3. és 4. §§-ai értelmében a magyar államkincstár javára teljes összegben lerovandók.

4. §. Ha az 1. §-ban említett osztrák intézetek vagy társulatok a magyar korona országaiban fiókintézetekkel vagy ügynökségekkel birnak, az ezen fiókintézetek vagy ügynökségek által kötött vagy közvetitett ügyletek után járó illetékek — az 5. §-ban foglalt átmeneti rendelkezések sérelme nélkül — a magy. kir. államkincstár javára mutatandók ki és rovandók le a Magyarországban érvényes törvényeknek megfelelő módon és mérvben, tekintet nélkül arra, fel vannak-e jogositva ezen fiókintézetek és ügynökségek az ügyletek végleges megkötésére vagy sem.

5. §. Azon ügyletek tekintetében, amelyek magyarországi biztositási vagy társulati intézeteknek a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokban levő fiókintézetei vagy ügynökségei által az 1900. évi január 1-je előtti időben létesittettek és amelyek után az uj egyezmény 4. §. *d)* pontja értelmében az 1899. évi deczember 31-e után eső időben az illetékek már nem a magyar, hanem az osztrák államkincstár javára lesznek lerovandók, a következők rendeltetnek:

He ezek a fiókintézetek és ügynökségek engedélyt nyernek arra, hogy a szerződési illetékeket (3. §.) a cs. kir. pénzügyministeriumnak 1866. évi április 28-án 18840. sz. alatt (V. B. Nr. 19.) kiadott rendelettel megengedett módon róhassák le, akkor a biztositási díjnyugták és kifizetett károk felől kiállitott nyugták után járó illetékeken kivül az 1900. évi január 1-je előtti időben kötött vagy közvetitett ügyletekre vonatkozó szerződések után járó és az 1899. évi deczember 31-e utáni időben teljesitett díjfizetések alapján kiszámitott illetékek is az cs. kir. osztrák államkincstár javára rovandók le.

Ellenben megengedte, hogy ha a fentebb említett fiókintézetek vagy ügynökségek a szerződési illetéket a §. *a)* pontjában említett módon vagyis az 1862. évi deczember 13-án kelt törvény (R.-G.-Bl. 89. sz.) kiegészitő részét képező díjjegyzék 57. tételének *E)* és *F)* pontjaiban foglaltakhoz képest egy összegben egészben fizetnék le: az ezen illetéknek a szerződés időtartamára való tekintettel történő megállapitásánál beszámittassék az az idő, amelyi a szerződés létesitésétől számitva, az 1900. év január hó 1-ig már lejárt.

Ugyancsak az osztrák államkincstár javára rovandók le az illetékek a magyar intézetek osztrák fiókjai és ügynökségeinek biztositási díjrészletek és kifizetett károkra vonatkozó nyugtái után is, amennyiben ezek a nyugták az 1899. évi deczember 31-e utáni időben teljesitett fizetésekre vonatkoznak.

6. §. Ha a biztositási vagy társulati ellátási szerződés az osztrák intézeteknek magyarországi fiókjai vagy ügynökségei által az 1899. évi deczember hó 31-e utáni időben köttetett vagy közvetittetett, az abból eredő fizetések azonban a jövőben Ausztriában teljesittetnek, az ezen fizetéseknek megfelelő illetékek a magy. államkincstár javára rovandók le és viszont, ha a magyarországi intézeteknek Ausztriában levő fiókjai által az 1899. évi deczember 31-e utáni időben kötött vagy közvetitett szerződéseikből eredő fizetések a jövőben Magyarországban teljesittetnek, az ezen fizetéseknek megfelelő illetékek az osztrák államkincstár javára lesznek fizetendők.

Ezek a rendelkezések egyszersmind az anyaintézetek és társulatok által kötött vagy közvetitett ügyletekre is érvényesek.

7. §. A Magyarországban székhelylyel biró biztositási és társulati ellátási intézetek, az 1883. évi VIII. t.-cz. 9. §-a értelmében évnegyedenként beküldendő naplókivonatokban elkülönitve tartoznak kimutatni azt, hogy a biztositottak által Magyarországon befizetett és az intézetek és társulatok által a biztositottak részére kifizetett mely összegek után rovandó le az illeték az előző 6. §. értelmében az osztrák államkincstár javára.

Ugyancsak köteleztetnek erre az osztrák intézetek és társulatoknak magyarországi fiókjai és ügynökségei.

8. §. A biztositási és társulati ellátási intézetek által az 1899. évi deczember 31-e utáni időben biztositási okmányokra adott előlegek vagy kölcsönök (1883: VIII. t.-cz. 5. §-a) után járó illetékek, ha az előlegek az osztrák intézeteknek magyarországi fiókjai által adatnak vagy közvetittetnek, a magyar, és ha magyar intézeteknek osztrák fiókjai által adatnak vagy közvetittetnek, az osztrák államkincstár javára mutatandók ki és rovandók le, tekintet nélkül arra, hogy az eredeti biztositási szerződés az 1900. év letelte előtt vagy azután létesült-e?

Előlegek meghosszabbitásai uj előlegügyletnek tekintendők.

9. §. A biztositási okmányok visszavásárlásáért az 1883. évi 8. t.-cz. 6. §-a értelmében járó illetékek, amennyiben az ez iránti ügyletek az 1899. évi deczember 31-e utáni időben osztrák intézeteknek magyarországi fiókjai vagy ügynökségei által köttettek vagy közvetittettek, a magyar államkincstár javára rovandók le a fentebb idézett törvénynek megfelelő módon; a magyar intézeteknek Ausztriában levő fiókjai vagy ügynökségei által közvetitett vagy megkötött ilyen ügyletek után pedig az illetékek az osztrák államkincstárt

illetik meg az Ausztriában érvényes illetéktörvénynek megfelelő mérvben.

10. §. Ezen rendelet a monarchia mindkét államának Bosznia és Herczegovinához való kölcsönös viszonylatában is megfelelő alkalmazást nyer.

11. §. Ez a rendelet a »Budapesti Közlöny«-ben történt kihirdetésének napján lép életbe és az abban érintett tárgyakra 1900. évi jan. hó 1-től kezdve alkalmazandó.

A társulatok és intézetek alkalmazottjai javára létesitett nyugdijalapok vagy nyugdijintézetek részére teljesitendő dijfizetések és pedig:

a) a társulatok és intézetek részéről teljesitendő dijfizetések csak abban az esetben esnek az 1883 : VIII. t.-cz. 3. §-ában meghatározott ½ % illeték alá, ha a nyugdijalap vagy nyugdijintézet a társulattól vagy inézettől külön álló jogi személyt képez;

b) ellenben az alkalmazottak részéről teljesitendő dijfizetések minden esetben ez alá az illeték alá esnek. (P. telj. ül. dt. XXIII. sz.)

Belföldi biztositási intézetek külföldön létesült oly viszontbiztositási ügyletek után, melyeket általuk meghatalmazott külföldi czégek vagy külföldön működő czégjegyzett fiókintézeteik, külföldi biztositási intézetekkel egészen önállóan és anélkül kötnek, hogy a megkötött szerződéseket előzetes jóváhagyás, vagy egyénenkénti elkönyvelés végett a belföldi biztositási intézeteknél bemutatnák: a ½ %-os illeték megfizetésére nem kötelezhetők. (P. dt. 356. sz.)

A »Hazai bank részvénytársaság« nyugdijszabályzata alapján a bank tisztviselői és szolgái, ugyszintén ezek özvegyei és árvái részére alkotott nyugdijalapra a bank alkalmazottai részéről befizetett és a közgyülés által ebbe az alapba utalt összegek után a biztositási ügyletekre meghatározott illeték nem követelhető. (P. dt. 370. sz.)

89. tétel VIII—XI. pontjai.

— *Társaságok.* —

VIII. A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok, társaságok, intézetek s egyesületek kötelesek a szolgálatban álló hivatalnokoknak s szolgáknak a magyar korona területén kifizetett illetményekből akár állittatnak ki ezekről nyugták vagy teljesitett fizetésről bizonylatok vagy másnemü igazoló iratok, akár nem, a II. fokozat szerint járó nyugtabélyeget levonni és a megfelelő összeget minden év lejártával 14 nap alatt az egyéni kimutatás mellett, az illető kir. adóhivatalba beszállitani.

De ezért az emlitett okiratokat, ha olyanok kiállittatnak, a bélyegmentesség illeti meg. (1881 : XXVI. t.-cz. 11. §.)

Nyilvános számadásra kötelezett társulatok és pénzintézeteknél a napibiztosok illetményei, amenynyiben ezen biztosok nem az intézet hivatalnokai, hanem a részvényesek sorából választott ellenőrzési közegek, az ill. dijj. 89. t. VIII. pontja alatt jelzett illetmények természetével nem birnak, s ugyanazért az ebbeli összegek felvételéről kiállitott nyugták után a II. fokozat szerint járó illeték, amennyiben a felvett illetmények összege 2 forintot meghalad, esetről-esetre bélyegjegyekben, vagy amennyiben az illeték 25 forintot meghalad, bélyegjegyek felhasználása által vagy bejelentés mellett készpénzben lerovandó.

Ha a napibiztosok illetményei nyugta kiállitása nélkül jelenléti jegyek mellett fizettetnek ki, ezen jegyek, tekintettel arra, hogy az ill. dijj. 93. t. *b)* pontjában jelzett utalványok természetével birnak, addig mig biróság előtt nem használtatnak, nem tárgyai az illetéknek.

Az intézetek hivatalnokai részére kiszolgáltatott jutalékok (tantiemek), valamint oly külön jutalmak is, melyek az alapszabályok vagy egyéb szerződési megállapodások alapján járnak, tekintettel arra, hogy az illető hivatalnokok azok kiszolgáltatására jogos igényt tarthatnak, az illetéki dijjegyzék 89. tétel VIII. pontjában jelzett illetményeknek lévén tekintendők, az azoktól járó nyugta-bélyegilletéket az e pontban körülirt módon készpénzben kell leróni.

Ellenben a szóban levő hivatalnokok részére kiszolgáltatott oly jutalmak, melyek sem az alapszabályok, sem külön szerződések alapján nem követelhetők, hanem az intézet önelhatározásából esetről-esetre engedélyeztetnek, nem esnek

az ill. dijj. 89. t. VIII. pontjának rendelkezése alá, ennélfogva az ebbeli összegekről kiállitott nyugták után a II. fok. szerint járó illeték az általános illetékszabályoknak megfelelőleg rovandó le. (1885. évi 80285. sz. pénzügym. k. 1886. évi P. K. 78. l.)

IX. A részvénytársulatok tartoznak a részvények után járó kamatok és osztalékok minden egyes szelvényétől, a magyar földhitelintézet pedig a záloglevelek és jövedék-jegyek szelvényei után a II. fokozat szerinti bélyegilletéket a fizetés lejártakor készpénzben befizetni.

Amennyiben pedig egyes részvények 1000 koronánál kisebb összegekről volnának kiállitva, a szelvények után járó fokozatos bélyegilleték akként szabatik meg, mintha a részvények kifejezett telteljes értékösszege 1000 koronás részvényekre volna felosztva. (1869 : XVI. t.-cz. 19. §., illetőleg 11. §.)

Az elsőbbségi kötvények szelvényei azonban az illeték lerovására nézve az ill. dijj. 64. t. 2. *b)* pontjának határozatai alá esnek. (1884. évi 9155. sz. pénzügyministeri rendelet.)

X. Ugyszintén az 1876 : XXXVI. t.-cz. értelmében záloglevelek kibocsátására jogositott jelzálogintézetek kötelesek :

a) a záloglevelek szelvényei után ;

b) a jelzálogkölcsönök törlesztési részleteinek és kamatainak felvételéről kiállitott nyugtatványok után a II. fokozatos illetéket, és pedig az *a)* alatt emlitett szelvényektől a fizetés lejártakor és a *b)* alatt emlitett nyugtatványoktól minden hónap lejártával 14 nap alatt készpénzben befizetni, de azért maguk a szelvények és nyugtatványok bélyegmentesek.

XI. Oly egyletek és intézetek, melyek a vállalkozóknak vagy részvényes tagoknak a vállalat nyereményéből kamatra vagy osztalékra nyujtanak igényt, iparüzlettel vagy kereskedéssel foglalkoznak, szóval közvereseti társulatoknak tekintendők : üzleti könyveikre és feljegyzéseikre nézve bélyegkötelesek. (1869. évi XVI. t.-cz. 2. §.) [1–2]

A szövetkezetek a kereskedelmi törvény értelmében szintén a nyilvános számadásra kötelezett vállalatokhoz tartoznak s ennélfogva a szövetkezeti tagok részére az évi mérleg alapján kifizetett kamatjutalékok után — kivéve az ill. dijj. 89. tétel XII. *c)* pontja szerint bélyegmentességben részesülő szövetvezeteket — az ill. dijj. 89. tétel IX. pontja alapján járó II. fokozat szerinti illetéket szintén tartoznak készpénzben megfizetni. (P. dt. 32. sz.)

Az osztrák nyilvános számadásra kötelezett vállalatok, társaságok, intézetek és egyesületek itteni fiókintézetei kötelesek a szolgálatban álló hivatalnokaiknak és szolgáiknak a magyar korona területén kifizetett illetményekből a II. fokozat szerint járó nyugtabélyegeket levonni és a megfelelő összeget az adóhivatalba beszolgáltatni. (P. dt. 119. sz.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek az igazgatósági és felügyelőbizottsági tagoknak kifizetett alapszabályszerü jutalékok után járó nyugtabélyegilleték beszolgáltatására nem kötelezhetők. (P. dt. 387. sz.)

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek az igazgatósági és felügyelőbizottsági tagoknak kifizetett alapszabályszerü jutalékok után járó nyugtabélyegilleték beszolgáltatására nem kötelezhetők. (P. dt. 539. sz.)

Pénzintézetek az általuk nyujtott nem amortisationális, hanem közönséges jelzálog-

---

[1]) A Budapesten székelő hazai, s Budapesten czégjegyzett vezérképviselőséggel biró külföldi pénzintézetek és biztositó-társaságok az összes ugy Budapesten, mint a vidéken alkalmazott hivatalnokai és szolgái illetményei után járó bélyegilletékeket kizárólag a budapesti m. kir. állampénztárnál kötelesek befizetni, mely czélból ugy az itt, mint a vidéken alkalmazott tisztviselők és szolgák évi kimutatása a budapesti m. kir. központi dij- és illetékszabási hivatalnál benyujtandó. (3467/1893. P. M., P. K. 294., R. T. 737. l.) (Ill. dijj. 20. t. VIII. p.)

[2]) A nyilvános számadásra kötelezett társulatok és intézetek igazgatósági és felügyelőbizottsági tagjai, amennyiben részükre hivatalos működésükért az alapszabályok jutalékokat biztositanak, azok ebbeli működésük tartama alatt a társulat, intézet vagy egyesület oly alkalmazottjainak, illetve közegeinek tekintendők, kikre az 1881 : XXVI. t.-cz. 11. §-ának 89. tét. VIII. p. rendelkezései kétségkivül épp ugy alkalmazandók, mint a társulati vagy egyleti hivatalnokokra. (48546/1893. P. M., P. K. 485., R. T. 1800. l.)

kölcsönök tőketörlesztési és kamatai felvétele után a II. fokozat szerint járó illetéket csakis bélyegjegyekben és csakis akkor tartoznak leróni, ha a nyugta kiállittatik. P. dt. 542. sz.)

89. tétel XII. pontja.

— *Társaságok* —

XII. Ellenben eltérőleg a megelőző pontok határozmányaitól, bélyegmentességben részesülnek:

a) Tudományos, művészeti, gazdasági, kegyeleti és jótékony egyletek, amennyiben czéljok nem pénzbeli nyereségre van irányozva, a közhatóságokhoz és hivatalokhoz intézendő beadványaikra és irataikra nézve, a peres eljárás hivételével. (1869 : XVI. t.-cz. 3. §.)

b) Bölcsóde, kisdedóvó, árvák nevelésére keletkezett egyletek, társulatok és intézetek, ha működésük a főczélon tul menő nyereményre nem terjed ki, üzletükre nézve. (1869 : XVI. t.-cz. 4. §.)

c) Élelmezési, előlegezési és egyáltalában önsegélyezési társulatok, egyletek és népbankok, ha üzletük a társulat tagjainak nyujtott segélyezésen, élelmezésen vagy előlegezésen tul más nyereményre és kereseti ágra nem terjed ki, az üzleti és betéti könyvekre a társulat irányában maguk a tagok által az alapszabályok értelmében kiállitott kötvényekre, valamint a betétekről és a felvett vagy a visszafizetett kölcsön-előlegekről kiállitott vétbizonyitványokra nézve is (1869 : XVI. t.-cz. 5. §.) — **) A beadványokra, ezek mellékleteire és az okiratokra nézve lásd az illetéki díjjegyzék 31. tételét.*

Jegyzet. Ha az emlitett egyletek saját tagjaiknak nyujtott segélyezésen, élelmezésen vagy előlegezésen túlterjedő más haszonhajtó üzletekkel is foglalkoznak, ez esetben a megelőző I—XI. pontoknak azon üzletekre vonatkozó rendeletei alá esnek.

d) A magyar földhitelintézet, valamint a kisbirtokosok országos földhitelintézete üzletkönyvei, záloglevelei, jövedékjegyei és minden egyéb a kölcsönre vonatkozó s az intézet nevében kiállitott okirataira nézve.

Kivétetnek azonban a zálogadósság visszafizetéséről szóló azon nyugták, melyek a telekkönyvben létező zálogteher kitörlésére szolgálnak, s amelyektől 50 kr. bélyeg fizetendő. (1869 : XVI. t.-cz. 11. §. és 1879 : XXXIX. t.-cz. 2. §.)

Azon okiratok közül, melyek az intézetre mások által állittatnak ki, névszerint a záloglevél vagy a jövedékjegy átadását tanusító bizonyitványok, valamint azon más okiratok is, melyek a főbizonyitó okiraton kivül csupán a fennálló ügykezelés szempontjából állittatnak ki, bélyegmentesek.

A kisbirtokosok országos földhitelintézete által kibocsátott záloglevelek szelvényei iránt az 1879 : XXXIX. t.-cz. 3. §-ával biztositott bélyegmentesség érintetlenül marad.

Bélyegmentesek továbbá:

e) a kormány igazgatása alatt álló zálogházak üzletkönyvei, a lejárt zálogok elárusitásáról felvett jegyzőkönyvek, valamint az elárusitott zálogtárgyakból az adósság lerovása után az adós részére fenmaradt összeg felvételéről kiállitott nyugták, végre a zálogjegyek elvesztése esetében a zálogtárgyak visszaválthatása végett az adósok részéről kiállitandó okiratok. (1869 : XVI. t.-cz. 12. §.)

f) Hitelüzlettel foglalkozó s alapszabályaik értelmében pénzbetétek átvételére jogositott pénzintézetek, valamint takarékpénztárak s mindazon intézetek, melyekkel takarékpénztári üzlet van összekötve, az utalványok, betéti könyvek és egyéb betéti okmányok és folyószámla mellett gyümölcsözés végett elhelyezett tőkékből folyó kamatjövedelemre nézve az 1869 : XVI. t.-cz. 15. és 1875 : XXV. t.-cz. 18. §-ában megállapitott 3% bélyegilleték fizetése alól (1883. évi február 1. óta) felmentvék, és üzletre vonatkozó okmányok, u. m. cheques-ek, pénztári jegyek, utalványok bélyegkötelezettség alá nem tartoznak (1883. évi VII. t-cz. 8. §.); továbbá takarékpénztáraknál és takarékpénztári üzlettel

foglalkozó népbankoknál és egyéb intézeteknél a betéti könyvecskék és az abban előforduló tőke és kamatbizonyitványok bélyegmentesen állittatnak ki. (1869. évi XVI. t.-cz. 13. és 14. §§., illetőleg 1874. évi XXV. t.-cz. 18. §.); — azonkivül oly takarékpénztárak vagy takarékpénztári üzlettel foglalkozó népbankok és egyéb intézetek, melyeknek tiszta jövedelmük nem emelkedett annyira, hogy a befizetett részvénytőkének 8%-tóli összegét meghaladó kamat- és nyereményosztalékot adhassanak, vagy a melyek 8%-tóli tiszta jövedelmet meghaladó egész nyereményüket jótékony czélra forditják, azon kedvezményben is részesülnek, hogy ügyleti könyveik és feljegyzéseik közül csak azok bélyegkötelesek, melyek váltók leszámitolása és az értékpapirokra adott előlegezések iránt vezettetnek.

Azon takarékpénztárak ellenben, melyek az eredeti részvényesek által valóban befizetett részvénytőkének 8%-tóli összegét meghaladó kamat- és részvényosztalékot fizetnek, minden, az általános szabályok szerint bélyegköteles üzletkönyveiket kötelesek a XI. pont értelmében szabályszerü bélyeggel ellátni. (1869 : XVI. t.-cz. 13. és 14. §§.)

Jegyzet. A bélyegmentességet vagy a bélyegkötelezettség fokát tartalmazó kimutatást minden takarékpénztár köteles az illető pénzügyigazgatóságnak megküldeni. (1869 : XVI. t.-cz. 13. §.)

Végül bélyegmentességben részesülnek:

g) a záloglevelek kibocsátára jogositott jelzálog-intézetek által kiadott záloglevelek (48642/1880. sz. p. ü. ministeri rendelet 1880. évi »Pénzügyi Közlöny« 460. lap);

h) azon kölcsönösen biztositó társaságok is, melyeknél a fentebbi *a), b)* és *c)* pontok alatt foglalt feltételek fenállanak, üzletkönyveikre nézve. (1869. évi XVI. t.-cz. 17. §.)

i) Segélyző pénztárak, azaz temetkezési és betegápoló egyletek, rokkant munkásokat és munkások özvegyeit segélyző pénztárak a fentebbi IV. pont alatt megállapitott illetékektől annyiban mentesek, amennyiben ezen intézetek nem egyszersmind egyéb biztositási ügyletekkel is foglalkoznak és azok czélja a vállalkozók nyereségére nem irányul.

Amennyiben pedig biztositási ügyleteket is folytattatnak, ezek után a szabályszerü illetéket fizetik (1883 : VIII. t.-cz. 12. §.);

k) általában minden társaság azon okiratokra nézve, melyeket a tulajdonképeni bizonyitó okiraton kivül csupán a megállapitott belkezelés folytán vagy az intézet ad a feleknek, vagy ezek állitanak ki az intézet számára, ha azok a pénzügyi igazgatóságnak bemutattatnak, és ezáltal az emlitett minőségük elismertetik; de ha ezen okiratok peres eljárásban használtatnak, bélyegmentességüket elvesztik és szabályszerü bélyegilleték alá esnek. (1869 :XVI. t.-cz. 20. §.)

Az ipari és gyári alkalmazottaknak betegség esetén való segélyezéséről szóló 1891 : XIV. t.-czikkben szabályozott betegsegélyző pénztárak és biztositott tagjaik közötti jogviszonyok megállapitására és lebonyolitására vonatkozó minden tárgyalás és okmány, ugyszintén a munkaadók és a pénztárak által az idézett törvény értelmében teendő bejelentések, kimutatások és beadványaik, ezek mellékleteivel együtt illeték- és bélyegmentesek. (1891 : XIV. t.-cz. 85. §. második bek.)

Az 1896 : V. t.-cz. értelmében kölcsönöket adni szerződésileg kötelezett pénzintézet a szükséges pénz beszerzése czéljából kölcsönkövetelései erejéig oly kötvényeket bocsáthat ki, amelyek s az azokhoz kiadandó kamatszelvények minden bélyeg- és illeték alól felmentetnek és azok részére a teljes bélyeg- és illetékmentesség a jövőre nézve is biztosittatik. (1896 : V. t.-cz. 6. és 16. §§.)

Az 1896 : V. t.-cz. alapján adandó kölcsönök felvételére, lebonyolitására telekkönyvi biztositására kiállitott minmennemü iratok, beadványok és okmányok, a teljesitett fizetésekről kiállitott nyugtatványok, valamint a kölcsönök

telekkönyvi bejegyzése és törlése teljesen bélyeg- és illetékmentesek. (1896 : V. t.-cz. 18. §.)

A jelen törvény rendelkezései csak azokra a kölcsönökre terjednek ki, a melyek 1910. évi deczember hó 31-ig vétetnek fel. (1896 : V. t.-cz. 19. §.)

Azok a beadványok és okiratok, melyek az 1897 : XXXII. t.-cz. 17. §. harmadik bekezdésében előirt telekkönyvi feljegyzés bejegyeztetése, illetőleg annak törlése czéljából állittatnak ki, e tekintetben bélyeg- és illetékmentesek. (1897 : évi XXXII. t.-cz. 17. §. ut. bek.)

A vasuti és csatornavállalati czimletekről a kir. közjegyző által az 1897 : XXXII. t.-cz. 19. §-a értelmében készitett jegyzékek bélyegmentesek. (1897 : évi XXXII. t.-cz. 19. §. második bek.)

Az 1897 : XXXII. t.-cz. 23. §-ában emlitett telepités vagy birtokfeldarabolás foganatositása esetén egyrészről az intézet másrészről a telepes vagy a feldarabolás utján létrejött birtokrészlet vevője között kötött vételi (telepitési) szerződés és a tulajdonjognak e szerződésből folyó telekkönyvi bekebelezése bélyeg- és illetékmentes. (1897 : XXXII. t.-cz. 23. §.)

Ha a nyilvános számadásra kötelezett pénzintézetnél fennálló és az 1897 : évi XXXII. t.-cz. hatálya alá eső kötvények kibocsátására alkalmas követelések olyan részvénytársaságra vagy szövetkezetre ruháztatnak át, mely a törvény hatálya alá tartozó kötvények kibocsátásával foglalkozik, az ily átruházások bélyeg- és illetékmentességben részesittetnek, még pedig az átruházott követelés engedményezése és netaláni bekebelezése után járó bélyeg és illetékre nézve. (1897 : XXXII. t.-cz. 24. §.)

A gazdasági és ipari hitelszövetkezetekről szóló 1898 : XXIII. t.-cz. értelmében keletkezett vagy átalakult, s a központi szövetkezetbe rendes tagul belépett szövetkezetek bélyeg- és illetékmentességben részesittetnek, még pedig :

a) a czégjegyzék-birósághoz a tagok vagy a szövetkezet által intézett minden beadvány és melléklete, valamint a czégjegyzék-biróság által a szövetkezetekre vonatkozó minden közzétételre nézve ;

b) a közhatóságokhoz intézett beadványokra és mellékleteikre nézve, a peres eljárásban a biróságokhoz beadottak kivételével ;

c) az összes üzleti könyveikre nézve :

d) a szövetkezeti tagok üzletrészeinek befizetéséről kiállitott elismervényekre, a tagok által a szövetkezettől felvett kölcsönről vagy előlegről kiállitott kötelező okiratokra, a váltók kivételével, és az ily kölcsönök visszafizetéséről kiállitott vétbizonyitványokra nézve ;

e) a szövetkezeti tagoknak adott kölcsönök jelzálogi biztositására nézve ;

f) a szövetkezetek a tagok irányában fennálló követeléseinek a központi szövetkezetre való átruházására és az ily követelések kielégitéséről kiállitott vét-bizonyitványokra nézve.

Egyebekben a szövetkezetek a bélyeg- és illetékszabályok általános határazmányai alá esnek.

Ha valamely szövetkezet a központi szövetkezetből kilép vagy abból kizáratik, a kedvezmények azzal a nappal hatályukat vesztik, amelyen a czégjegyzékbiróság a kilépés vagy kizárás megtörténtét közzé teszi.

Ama szövetkezetek javára, melyek a jelen törvény megalkotásától számitott két éven belül (1900 julius 16-áig) alap szabályaikat a jelen törvény értelmében átalakitják és a központi szövetkezetbe rendes tagul belépésre jelentkeznek, a jelen §-ban megállapitott mentességek e szövetkezeteknek a jelen törvény életbe lépte előtti időből függőben tartott illetéktartozásaira is kiterjesztetnek. (1898. évi XXIII. t.-cz. 47. §. 2. pontja.)

A központi hitelszövetkezet által kibocsátott kötvényekre az 1897 : XXXII. t.-cz. 17. §-a megfelelően alkalmazandó. (1898 : XXIII. t.-cz. 74. §.)

A központi hitelszövetkezet személyes bélyeg- és iletékmentességet élvez. Ez a mentesség azonban váltókra és utal-

ványokra nem terjed ki. (1898 : XXIII. t.-cz. 79. §. 2. pontja.)

Jegyzetek az I—XII. pontokhoz :

1. Azon társulatok és intézetek, melyek a bélyegilletéknek készpénzben való fizetésére köteleztetnek, tartoznak az illető adóhivatalnak havonkint — *a biztositó és a társulati ellátási intézetek azonban a IV. ponthoz tartozó 4. jegyzet határozatai szerint évnegyedenkint* — a bélyegkötelezettség alá eső tárgyakról naplókivonatot beküldeni, mely az üzlet eredeti feljegyzéseivel vagy könyveivel megegyez, és minden bélyegköteles bevétel és kiadás tételeit kimutatja.

A pénzügyigazgatóság felhatalmaztatik azon naplókivonatot megbizott közege által az egyletek könyveivel összehasonlittatni, megjegyeztetvén, hogy a társulatok és intézetek az emlitett naplókivonat helyességeért ügyvezetőjükkel együtt felelősséggel tartoznak. (1869 évi XVI. t.-cz. 21. §.) (V. ö. 97. §. 5. pt.)

2. Amennyiben a II., IV., V., VI., VII., IX., X. és XI. pontok alatt emlitett illetékekre vonatkozó üzletek terjedelme megbirálható, megengedtetik, hogy az azokért készpénzben fizetendő bélyegilleték az illető intézetek és pénzügyi hatóságok előleges egyezménye folytán, átalányban rovassék le, mely esetben ezen intézetek és társulatok azon időtartamra nézve, melyre az átalányfizetés kiterjesztetett, az 1. jegyzetben emlitett naplókivonat beküldésének kötelezettsége alól felmentetnek. (1869 : XVI. t.-cz. 22. §.)

T á r s l á d a, lásd : »társaságok« tétele XII. *i)* pontját.

T á v i r á s z a t *mikénti gyakorlása iránt a vasutakkal kötött egyezmények az illetéki díjjegyzék 14. tét. q) pontja értelmében bélyeg- és illetékmentesek. 39250—1878.* sz.)

T á v i r a t i s ü r g ö n y ö k, ha magánfelek által közigazgatási hatóságokhoz intéztetnek és oly kérelmet tartalmaznak, mely különben irásbeli beadványba foglalva, bélyeg alá esnék, lásd »beadványok« czimü tételt. (1881. évi XXVI. t.-cz. 15. §.) (V. ö. 25. §.)

T e h e r l e v e l e i a fuvarosoknak, lásd »vétbizonyitványok illetékkötelesek« *d)* betüjét »s engedmények« 2. *c)* betüjét.

T e l e k j e g y z ő k ö n y v e k *behozalatára nézve megadott bélyeg- és illetékmentesség (1870. évi rendeletek tára, telekkönyvi rendtartás 48. §.) a hirdetményi határidő lejárta után inditott kiigazitási peres ügyekre nem terjed ki, hanem az ily perekben előforduló beadványok, periratok és birói határozatokra nézve az illetéki díjjegyzék vonatkozó tételeinek rendelései mérvadók. — Ezen perek tárgyának értékét magok az ingatlanok értéke képezi. (1883. évi »Pénzügyi Közlöny« 491. lap.)*

T e l e k k ö n y v i b i z o n y i t v á n y o k, hogy bizonyos személy mint tulajdonosa valamely ingatlannak, a nyilvánkönyvekben bekebelezve van, minden ivtől 2 K ;

telekkönyvi kivonatok (v. ö. 63. t.) minden ivtől 2 K.[1—6])

---

[1]) Az 1891 : XVI. t.-cz. értelmében alakult betegsegélyző pénztárak is kötelesek a hivatalnokaiknak és szolgáiknak a magyar korona területén kifizetett illetményekről akár állittatnak ki ezekről nyugták vagy másnemü igazoló okiratok, akár nem, a II. fok. szerinti nyugtabélyeget levonni és a megfelelő összeget minden év lejártával 14 nap alatt egyéni kimutatás mellett, az illető kir. adóhivatalba beszállitani (Ill. díjj. 89. t. VIII. p.) 41302/1896. P. M.)

Az 1891 : XIV. t.-cz. alapján keletkezett betegsegélyző pénztárak, illetőleg tagjai részére az 1891 : XIV. t.-cz. alapján keletkezett ügyeikben való használat végett szükséges (születési, házassági vagy halálozási) anyakönyvi kivonatok az idézett törvény 85. §-ának második bekezdése értelmében bélyegmentesek. (A p. ü. ministerrel egyetértőleg 75005/1899. beügymin. rend. 1890. évi R. T. 198. f. sz.)

[2]) Oly kiházasitó társulatokra, melyek a tagoknak férjhez menetelük alkalmával nyujtott kiházasitási költséget a tagoktól esetrőlesetre bizonyos csekély összegnek összegyüjtése utján, tehát teljesen az önsegélyezés keretén belül szerzik be, s igy müködésük nyerészkedésre irányuló biztositási üzletet nem képez : az 1883 : VII. t.-cz. 12. §-a (89. t. XII. *i)* p.) értelmében az idézett t.-cz. 3., 4. és 7. §-aiban megállapitott illetékkötelezettség nem terjed ki. (89744/1895. P. M.)

[3]) Oly önsegélyző és hitelszövetkezeteket, melyek kamatozó betéteket is elfogadnak, tehát a szorosan vett önsegélyzés keretén túlterjeszkednek, a 89. tét. XII. *c)* pontjában felsorolt kedvezmények nem illetik meg, hanem azok a 89. tét. XII. *f)* p. alá tartoznak. (76108/1895. P. M.)

[4]) Távirászat mikénti gyakorlása iránt a vasutakkal kötött egyezmények az Ill. díjj. 14. t. *q)* pontja értelmében bélyeg- és illetékmentesek. (39250/1878. P. M.)

[5]) A záloglevelek kibocsátására jogositott

Tudományos, művészeti stb. egyleteknek ill. dijj. 89. t., XII. *a)* pontján alapuló bélyegmentessége kiterjed a megalakulásra és az alapszabályok kormányhatósági jóváhagyását megelőző időre is. (P. dt. 4. sz.)

Önsegélyző egyleteknek az ill. dijj. 89. t. XII. *e)* pontjában (1869 : XVI. t.-cz. 5. §.) biztositott illetékmentességre akkor is jogos igényük van, ha a törvény egyéb feltételeinek fenforgása mellett tagjaiknak bármily alakban (személyes hitelre, kézi vagy jelzálogra) nyujtanak kölcsönt, takarékbetéteket elfogadnak s pénzhiány esetén idegenektől váltókölcsönt vesznek. (P. dt. 8. sz.)

Kaszinókat a közhatóságokhoz intézendő beadványaikra nézve a bélyegmentesség meg nem illeti. (P. dt. 294. sz.)

Azok a hitelszövetkezetek, amelyek az 1898 : XXIII. t.-cz. alkotásától számitott két éven belül alapszabályaikat átalakitották és a központi szövetkezetbe rendes tagul beléptek, az idézett törvény életbelépte előtt az igazgatósági tagok néváláirásának hitelesitése felől felvett jegyzőkönyven le nem rótt hitelesitési bélyeget megfizetni nem kötelesek. (P. dt. 309. sz.)

Munkásképző egyleteknek az ill. dijj. 89. t. XII. *a)* pontján alapuló bélyegmentessége kiterjed az alapszabályok kormányhatósági jóváhagyását megelőző időre is. (P. dt. 572. sz.)

---

jelzálogintézetek által kiadott záloglevelek bélyegmentesek. (48642/1880. sz. p. ü. ministeri rendelet, 1880 : »Pénzügyi Közlöny« 460. lap), (Ill. dijj. 89. t. XII. *g)* p.)

Záloglevelek az ill. dijj. 89. tétel XII. *g)* pontja alá tartoznak. (Ill. dijj. 102. t.)

A zálogievelekkel hasonlóknak tekintendők s igy illetékmentesek a záloglevelek kibocsátására jogositott intézetek által a törvényhatóságok, városok és más jogi személyeknek adott kölcsönök alapján kibocsátott nyereménykötvények is, mert az alapjukat képező, a törvényhatóságok stb. által kiállitott kötvények után az illeték már lerovatott. (72701/1891. P. M.) (Ill. dijj. 89. t. XII. *g)* p.)

[6]) A magyar földhitelintézet által engedélyezendő vizszabályozási és talajjavitási kölcsönökről és némely hitelintézet zálogleveleinek adómentességéről szóló 1889 : XXX. t.-czikkben tárgyalt kölcsönügyletek adó- és illetékmentességére nézve az idézett törvény 8—10. §§-ai a következő intézkedéseket tartalmazzák :

A jelen törvényben tárgyalt kölcsönök felvételére, legombolyitására, valamint az ily kölcsönökből törlesztendő korábbi kölcsönök és előgek visszafizetésére vonatkozólag kiállitott mindennemü beadványok és okiratok, ideértve a kölcsönről kiállitandó főkötvényt is, ugy nemkülönben az intézet által ezen kölcsönügyekben jövendőre kiállitandó mindennemü okiratok és beadványok bélyeg- és illetékmentesek. (8. §.)

A magyar földhitelintézet által a jelen törvény szerint kibocsátandó szabályozási és talajjavitási záloglevelek és azokhoz kiadandó kamatszelvények a tőkekamat- és járadék-, valamint az általános jövedelmi pótadó és szelvény-bélyegilleték alól, ugy minden más bélyegkötelezettség, illeték és adó alól felmentetnek és azok részére a teljes bélyeg-, illeték- és adómentesség a jövőre nézve is biztosittatik. (9. §.)

Ugyanily bélyeg-, illeték- és adómentesség biztosittatik ezentúlra a rendes jelzálogi kölcsönök alapján a magyar földhitelintézet és a kisbirtokosok országos földhitelintézete által eddig kibocsátott vagy jövőben az 1876. evi XXXVI. t.-cz. határozmányaihoz képest kibocsátandó, valamint az osztrák-magyar bank által alapszabályainak megfelelőeg eddig kibocsátott vagy a bankszabadalom tartama alatt ezentúl kibocsátandó egyéb záloglevelek és ezek szelvényeire. (10. §. első bek.)

90. tétel.

Tengerihajó kölcsönszerződések (Bodmereiverträge) a hajós kölcsönre felvett vagy kölcsön adott összeg vagy érték szerint II. fok.

T é r i t v é n y e k, lásd »okiratok«.

T e r m e s z t m é n y i i l l e t m é n y e k k ö n y v e c s k é i, melyek a szolgálatadó által a szolgálattevőnek kiadatnak, az illetmények összes értékéhez képest a 61. §. értelmében II. fok.

ha pedig ezen könyvecskék a szolgálattevőnek nem adatnak ugyan ki, de az utóbbiak azokban az illetmény kiszolgáltatását bizonyitják, minden ilynemü egyes bizonyitvány, minden egyes kiszolgáltatás értékéhez képest II. fok.

91. tétel.

Tervezetei vagy vázlatai kétoldalulag kötelező okiratoknak, mihelyt ezek mindkét szerződő fél vagy csak egyik által aláirvák és a másik fél kezében léteznek, mint pontozatok. (V. ö. 50. §.)

Az egy- vagy kétoldalulag kötelező aláirás nélküli okiratok, bizonyitványok, nyugtáknak tervezetei, hivatalos használat esetében mint mellékletek.

Tiszteletbeli hivatalok vagy czimzetek adományozását kérő folyamodványok, az 1. ivtől 10 K.

92. tétel.

Törlési engedélyek a biróság részéről nem tárgyai az illetéknek, a jogositott fél részéről, ha a nyugta és általában a vissztehenrrel járó jogügylet iránti okirat, mely a kötelezettséget megszünteti, nem mellékeltetik, sőt az engedély a jogról való ingyenlemondást világosan tartalmazza, vagy a körülmények ezen ingyenlemondás vélelmét megállapitják: — akkor maga a törlési okirat ivenkint 50 kros (1 K) bélyegilleték alá esik és a jog értékétől, mely a lemondás tárgya, az ajándékozási illeték fizetendő. Ha pedig ezen vélelemnek nincsen alapja, akkor az engedély egyuttal a nyugtát is képviseli, melyért az összeghez képest a II. fokozat szerinti illeték jár.

Ugyanazon illetéknek van helye oly törlési nyilatkozatoknál is, melyekkel valamely tartozási követelésre szerzett zálogjog megszüntettetik. Azon esetben, midőn az engedélyhez az okirat is mellékeltetik, mely a jogot megszünteti, csak az okiratért ivenkint járó 50 kr. (1 K) állandó bélyegilleték rovandó le.

A magyar földhitelintézet, valamint a kisbirtokosok országos földhitelintézete által kiállitott törlési engedélyekről lásd »társaságok« czimü tétel XII. *d)* pontját.

A pénzintézeti hitelegyletek tagjainak külön váltók vagy egyéb illetékköteles okirat mellett nyujtott hitel biztositásául szolgáló jelzálogra nézve kiállitott törlési engedélyek szintén csak 50 kr. (1 K) állandó illeték alá esnek. (1879. évi 56189. számu pénzügyministeri rendelet) Lásd különben 54. tételt.

1. jegyzet. Az illetékszabás alapját nemcsak a tőkeösszeg, hanem mindazon mellékjárulékok összesitett értéke képezi, melyeknek törlése a jogositott fél által megengedtetett. Ebből következik, hogy ha a törlési nyilatkozat a nyugtázott összeget meghaladó érték iránt lett kiadva, az értékkülönbözet után II-od fokozatu illetéknek van helye, mely azonban az okirati bélyegnél kevesebb nem lehet.

2. jegyzet. Oly esetekben, midőn a zálogjog részbeni megszüntetése a jogositott által akként engedélyeztetik, hogy a zálogjog az ingatlanság egy részére nézve feladatik és ennek következtében a jelzálogilag lekötve maradó ingatlan értéke a bekebelezett zálogjogot teljes értékében már nem biztositja, ugy azon jog értékétől, melylyel a biztositás fogyott, a II. fokozat szerinti illeték jár.

3. jegyzet. Takarékpénztárak, árvapénztárak vagy közhitelintézetek engedélyei szándékolt, de tényleg meg nem adott kölcsönnek kitörlése végett, ivenkint 1 koronás állandó bélyegilleték alá esnek; de ha a bejegyzés óta 90 nap folyt le, azon körülményt, hogy a kölcsön meg nem adatott, igazolni kell. (V. ö. 16. t. 5. jegyz.)

4. jegyzet. Ha a hitelező és zálogjogért kezeskedő ingatlannak tulajdonosa egy személyben egyesülnek, az ilyen hitelező által saját részére kiállitott törlési nyilatkozat megbecsülhetlen értékről szóló okiratnak tekintetik.

5. jegyzet. Az illetéki dijjegyzék 16. tétel *B)* 2-ik és 3-ik jegyzetében emlitett bérleti jogok megszüntetésére vonatkozó nyilatkozatok után II. fok. szerint járó illeték az idézett jegyzet rendelkezései szerint megállapitott érték alapján rovandó le.

Törlési kérvények, akár a kötelezettek, akár a jogositottak részéről, lásd »beadványok illetékkötelesek« IV. 15. pontját; ha azonban a jogositottak által benyujtott kérvényhez sem a nyugta, sem más a kötelezettséget megszüntető külön okirat nem mellékeltetik, s igy maga ezen kérvény egyszersmind ezen okiratot képviseli, ugy a beadványi bélyegen kivül még külön az okiratért járó illeték is a »törlési engedélyek« czimü tételben meghatározott szabályok szerint fizetendő. (V. ö. 18. §.)

Tüz- és egyéb elemi kártérítések felőli nyugták feltétlenül illetékmentesek.

Ujonczozás, lásd »katonasorozás«. [1—3])

[1]) A telekkönyvi betétek szerkesztéséről szóló 1886: XXIX.; 1889: XXXVIII.; és 1892. évi XXIX. t.-czikkeket módositó és kiegészitő 1900: XV. t.-cz. 14. §-ának zárbekezdése szerint:

»Nyilvánkönyvi jogok törlése esetében a nyugta és a telekkönyvileg bejegyzett bárminő jog megszüntére vonatkozó okirat csak akkor

Pénzintézetek által váltóbeli hitelösszegek biztositásául szolgáló jelzálog kitörlése céljából kiállitott törlési engedélyek ivenkint 1 K bélyegilleték alá esnek. (P. dt. 461. sz.)

Résztörlési nyilatkozat, melylyel valamely tartozási követelésre szerzett zálogjog csak részben szüntettetik meg — a megszüntetett zálogjog értéke erejéig II. fok. szerinti illeték alá esik. (P. dt. 477. sz.)

93. tétel.

Utalványok, vagyis oly okiratok, melyekben az utalványozó által egy harmadik személynek más valaki részére teljesitendő szolgáltatás meghagyatik,

1. hivatalosak feltétlenül illetékmentesek;

2. nem hivatalosak:

a) kereskedők által vagy kereskedőkre, vagyis oly személyektől vagy személyekre kibocsátott utalványok, kik üzletkép kereskedelmi ügyletekkel foglalkoznak, akár rendeletre szólnak azok, akár nem;

ha a szolgáltatás pénzből áll, a váltókra nézve fenálló illetéki szabályok alá esnek, oly megkülönböztetéssel azonban, hogy ha a fizetési határidő az utalványban a kelet napjától legfeljebb 8 napra szoritkozik, az illeték minden egyes utalványtól állandó 10 fillérre mérsékeltetik.

Ellenben ha az utalvány tárgya nem pénzbeli szolgáltatás és amennyiben az utalványban kitett értékéhez képest a II. fokozat szerint csekélyebb illeték nem jár, ivenkint 1 K;

b) annak szolgájára vagy meghatalmazottjára intézett utalványok, akinek nevében az utalvány kibocsáttatott, feltételesen mig biróság előtt nem használtatnak;

c) államkötvények szelvényei illetékmentesek; magánkötvények vagy rész-

---

bélyegmentes, ha a töröltetni kért jog az 1899. év végéig szünt meg.«

[2]) A közvetlen illetékfizetési kötelezettség csakis oly jelzálogkölcsönökre vonatkozik, amelyek épp ugy, mint az illetéki díjjegyzék 89. tételének X. pontja alatt emlitett intézetek által nyujtott jelzálogkölcsönök időszaki törlesztési (amortisationalis) részletekre adattak, vagyis amelyek törlesztési részleteiben tőkerészletek és kamatok is benfoglaltatnak, mig a közönséges jelzálogkölcsönöknek ugy tőke-, mint kamattörlesztései után a II. fokozat szerint járó illeték ezentúlra is bélyegjegyekben rovandó le, kivéve, ha valamely pénzintézet az ily nem amortisationalis jelzálogkölcsönnek tőke- és kamattörlesztései után járó nyugtatványi illetéknek készpénzben való fizetésére a bélyeg és illetékek iránti törvények és szabályok 58. §-a értelmében külön engedélyt nyert.

A szóban levő nyugtázás után járó illetéknek közvetlen befizetése iránti kötelezettség általánosságban csakis az 1893. évi 48532. sz. a. kelt körrendelet kiadása után keletkezett és törlesztési részletekre adott jelzálogkölcsönügyletekre terjed ki, minélfogva az ily kölcsönöknél is csak akkor elegendő a törlési engedélyeket csupán 1 K-ás bélyeggel ellátni, ha a kölcsönügylet az imént jelzett időpont után jött létre, mig a korábbi időben keletkezett ily jelzálogkölcsönök tőke- és kamattörlesztéseinek nyugtázása után fokozatos illeték az addig szokásos módon bélyegjegyek felhasználása mellett rovandó le, s azokra vonatkozó törlési engedélyek illetőleg végnyugták is a teljes tartozásnak megfelelő II. fokozat szerinti bélyegilleték alá esnek, hacsak az illető intézet elfogadhatólag nem igazolná, hogy a kölcsönösszeg visszafizetéséről szóló nyugta után a fokozatos illetéket már lerótta.

Amennyiben egyes pénzintézetek a törlesztési részletekre adott kölcsönök tőke- és kamattörlesztései után járó nyugtatványi illeték közvetlen fizetése iránti kötelezettségüknek már az 1893. évi 48532. számu körrendelet kiadása előtt is megfeleltek volna, az ily intézeteknél a közvetlen fizetés időpontjától keletkezett amortisationalis kölcsönügyletekre nézve elegendő a törlési engedélyeket csupán az 1 K-ás bélyeggel ellátni. Az ily kölcsönügyletekre vonatkozólag kiállitott és a kölcsönügylet keletkezésének idejét is feltüntető végnyugták, illetve törlési engedélyek azonban az illető kir. adóhivatalnál előzetesen oly czélból bemutatandók, hogy azokra a hivatalos bizonylat rávezettessék, hogy az illető pénzintézet a kölcsöntőke törlesztési részleteinek és kamatainak felvételéről szóló nyugták után a szabályszerü bélyegilletéket készpénzben fizeti. (32153-1894. P. M., P. K. 375., R. T. 1094. l.)

[3]) Pénzintézeti hitelegyletek tagjainak külön váltók vagy egyéb illetékköteles okirat mellett nyujtott hitel biztositásául szolgáló jelzálogra nézve kiállitott törlési engedélyek csak 1 K állandó illeték alá esnek. (1879. évi 56189. sz. pénzügyministeri rendelet. (Ill. díjj. 92. t.) (V. ö. ill. díjj. 54. t.)

vények szelvényei ellenben (v. ö. 64. tét. 2. *b)* utolsó bek.) és

d) minden egyéb utalvány az utalványozott összeg szerint II. fok.

Jegyzetek:

1. Amennyiben a 2. pont *a)* betüje alatt érintett pénzbeli utalványok az I. fokozat alá eső váltókkal hasonlóknak tartatnak, valamint azon utalványok is, melyektől a mérsékelt 10 fillérnyi bélyegilleték lerovandó, a rájok vezetett elfogadványokra, forgatmányokra, kezességekre és vétbizonyitványokra nézve illetékmentességben részesülnek.

2. Oly utalványok, melyek a feleknek valamely üzlet különböző osztályaihoz az elkülönitett kezelés miatt csupán rendtartás végett adatnak, feltételesen illetékmentesek.

Utazási költségek (átalányok). Beadványok utazási költségek megtérítéseért, a »mentes beadványok« 14. tétel *e)* betüje alatt felhozott eseteket kivéve, ivenkint 1 K.

Utazási költségszámlák mint számadások.

Beadványok, melyekkel okmányok az utazási költségszámlák megvizsgálása, vagy pedig azoknak ujabb megvizsgáltatása céljából benyujtatnak, illetékmentesek.

Felszólalások vagy panaszok az utiköltségszámlák érvényesitése ellen, ivenkint 1 K.

Felfolyamodások az ezen panaszok feletti végzések ellen, az 1. ivtől 2 K.

Utazási előlegek iránti nyugták hivatalos személyek részéről feltétlenül illetékmentesek; mennyiben részesülnek az utazási átalányokról vagy az utazási költségek megtérítése felőli nyugták illetékmentességben, lásd »vét-bizonyitványok mentesek« czimü tétel *e)* betüjét. [1—2])

94. tétel.

Utazási okmányok, melyek utazók számára személyes igazolások végett az illetékes hatóságok és közegek által kiadatnak, az utazási helynek, ugyszintén az uti okmányok elnevezésének különbsége nélkül (utlevelek, igazolási jegyek, vándorkönyvek, munkakönyvek, cselédkönyvek stb.)

a) cselédek, legények, inasok, napszámosok, munkások, s általában oly személyek számára, kik a szokásos napszámot meg nem haladó keresetből élnek ideszámitva a vándorkönyveket is minden kiadványért 30 f.

b) egyéb személyek számára minden kiadványért 2 K.

1. jegyzet. A vándorkönyveket kivéve, az utiokmányoknak minden meghosszabbitása uj kiadványnak tekintetik.

2. jegyzet. Utazási okmányok, melyek 5 napot meg nem haladó időtartamra és nem külföldre való utazás céljából állittatnak ki, bélyegmentesek.

Ügynökség (Agentia); folyamodványok meghitelt nyilvános ügynökké való felvételért az 1. ivtől 2 K.

magánügynökségérti kérvények, lásd beadványok czimü 13. tétel IV. 1. pontját.

Az engedélyezés nem tárgya az illetéknek, de ha külön oklevél állittatik ki felőle az 1. ivtől 2 K.

Ügyvédi könyvek bélyegmentesek, ezeknek hitelesitéséről felvett jegyzőkönyveket, lásd az 52. tételt.

azokból kivonatok, lásd a 63. tételt. [1—2])

---

[1]) Kereskedői utalványok akkor is csak az III. dijj. 93. t. 2. *a)* pontja alá tartoznak, ha azok szövegében az utalványozás indokául engedményezés van kimondva. (21412/1895. P. M.)

[2]) Az utazási költségek megtérítése felőli nyugták illetékmentességéről az III. dijj. 102. t. *e)* pontja intézkedik.

Utiátalány erdőőröknél, ha abban napidijak is foglaltatnak, két egyenlő részre osztatik, s az utazási átalány felvételéről szóló nyugta a nyugtatott összegnek napidijat képező felerésze után a II. fok. szerinti bélyeggel látandó el. (12223/1881. Földm. ipar- és keresk. min. 1888. é. P. K. 276. l.) (III. dijj. 102. t.)

[1]) A határszéli igazolványokra bizonyos körülmények közt bélyegmentességet megállapitó 1877. é. 9973. számu, illetve azt kiterjesztő 1887. é. 36893. számu pénzügyministeri rendeletek a következőket tartalmazzák:

A kir. vesztegintézeti igazgatóságok által kiadott határátkelési jegyek, vagyis határszéli igazolványok az illetékszabás 94. tétele értelmében — habár csak 5 napi érvénynyel állit-

95. tétel *A)* pontja.

Vagyonátruházások:

A) Élők között:

1. Ajándékozás által, lásd »ajándékozások«.

2. Ingatlan dolgok tulajdonjogának, haszonélvezetének és haszonvételének visszteherrel járó jogügylet által átruházása érték szerint $4^{3}/_{10}\%$

lásd »adásvevések«, »cserék«, »társasági szerződések«, »egyezségek«, »perbeli egyezségek«, »szolgalmak«, »szerencsekötések«.

3. Ingatlan dolgok tulajdonjogának, haszonélvezetének és haszonvételének birói határozat alapján történt átruházásai, lásd »itéletek és választott birósági itéletek«.

4. Más dolgok tulajdonának vagy haszonvételének átruházása avagy dol-

---

tatnak ki — mégis bélyegköteleseknek volnának tekintendők; mert külföldre való menetelre használtatnak.

Miután azonban ezen határátkelési jegyek a m. kir. belügyministeriumtól nyert értesülés szerint rendesen csak a napszámosok, tehát a nép legszegényebb osztálya által s csupán mindennapi határszéli közlekedés végett vétetnek igénybe, ennélfogva a szóban levő határátkelési jegyek bélyegmenteseknek tekintendők.

Mindamellett tekintettel arra, hogy ezen bélyegmentesség a határátkelési jegyeket csakis a jelzett használati czél és 5 napi érvényességi időtartam feltételezése mellett illeti meg, valamint tekintettel arra, hogy a határszéli hatóságok által Romániába szóló utazásokra 15 napi érvényességgel kiállitott utazási igazolványok feltétlenül az illetékszabás 94. tételében meghatározott bélyegkötelezettségek alá esnek — visszaélések elháritása végett ezennel kijelentetik, hogy a határátkelési jegyek bélyegmentessége megszünik s a megfelelő 1 frt, illetőleg 15 krnyi bélyegilleték utólagos lerovásának kötelezettsége áll be azon esetre, ha a határszélen átmenő személyjegye érvényességét meghaladó időben tér vissza. (1877. é. 9973. sz. p. m. r. 1888. é. P. K. 34. l. 1887. é. R. T. 2487. l.)

Az igy utólagosan járó bélyegek lerovása akként történik, hogy az illető vámhivatalok az érvényességét vesztett igazolványnyal visszaérkezett egyéneket a bélyeg beadására felszólitják s azt az utazókról vezetett jegyzőkönyv mellett visszatartandó igazolványra ráragasztva felülbélyegzik. Beszedendő a bélyeg az igazolvány elvesztése esetében is, mely ily esetben az utazókról vezetett jegyzőkönyvnek megfelelő tétel számához ragasztandó s felülbélyegzendő. Ha más vámuton érkezik az illető vissza, a beszedett bélyeggel ellátott igazolvány az illetékes hivatalnak küldetik meg az utazókról vezetett jegyzőkönyv megfelelő számához leendő csatolás végett. A bélyeg be nem adása esetén szabályszerü lelet veendő fel, nincs azonban leletfelvételnek helye, ha a lejárt s eredetileg kellően bélyegzett utlevelek meghosszabbitása elmulasztatott, mert bélyegilleték, tekintet nélkül az érvényességi időre, csak a meghosszabbitás tényleges rávezetése után jár. (1879. é. 15700. és 1882. é. 28197. sz. p. m. r.)

A határszélen lakó azon egyének, kik oly csekély fekvő vagyonnal birnak, melyből magokat és családjaikat nem tarthatják fel, s azért utalva vannak magoknak munkát keresni, méltán csak az illet. díjjegyzék 94. tétel *a)* pontja alatt jelzett napszámosok és munkások közé sorolhatók akkor, ha a szokásos napszámot meg nem haladó keresetből élnek.

Az ebbeli méltányossági tekintetek figyelembe vétele mellett tehát a napszámosok részére 5 napi érvényességgel kiállitott határátkelési igazolványokra nézve egyetértőleg a m. kir. belügyminister urral 1879. évi april 6-án 9973/1877. sz. alatt kibocsátott rendeletemben megállapitott bélyegmentesség kedvezményt kiterjesztendőnek találtam.

a) a szokásos napszámot meg nem haladó keresetből élő oly határszéli lakosokra, kik csekély fekvő vagyonnal birván, ez után tiszta földadó fejében 3 frt 50 krt meg nem haladó összeget fizetnek;

b) a marhatenyésztésből élő oly határszéli lakosokra, akik terhére ezen kereset után kirótt kereseti adó 6 frtot meg nem halad.

Ezen körülmény kellő igazolása esetében tehát az 5 napra külföldre szóló határátkelési igazolványok a fentebb jelzett egyének részére is bélyegmentesen kiállithatók, az illető félnek kiszolgáltatandó igazolványon pedig a fentebb emlitett feltételek történt igazolása az eljáró vesztegintézet által mindig feljegyzendő.

Ha az emlitett felek az 5 napi határidő letelte után érkeznek vissza a külföldről, ez esetben az illetéki szab. 94. tétel *a)* pontjának határozatai szerint járó bélyegilleték utólag beszedendő, mely tekintetben az 1882. évi junius 4-én 28197. sz. alatt kiadott rendelet határozatai szerint kell eljárni. (1887. é. 36893. sz. p. m. r. 1888. é. P. K. 35. l. 1887. é. R. T. 2489. l.)

Ha valaki ugy az *a)* mint *b)* pont alatti minősités alá esik, de adói külön-külön az ott feltüntetett mérveket nem haladják felül, a bélyegmentesség nem tagadható meg. (91561. 1896. P. M.)

[8]) Ügyvédi könyvek nem bélyegkötelesek. (52294/1875. P. M.)

gok és szolgáltatások iránti más jogok átruházásai lásd »okiratok«, »itéletek«, »választott birósági itéletek« »egyezségek« »perbeli egyezségek«.[1])

Jegyzet. Ha valaki saját nevében egy harmadik személylyel köt jogügyletet, és utólag kinyilatkoztatja, hogy ő csak egy harmadik személy felhatalmazása folytán kötötte a jogügyletet, tehát a jogot ezen személy számára szerezte meg, vagy hogy valamely tárgyat zálogkép vagy letétkép adott át, akkor az ezen nyilatkozatot tartalmazó okirat, a kiállitó által a felhatalmazóként megjelölt személyre eszközölt vagyonátruházásnak tekintendő, ha csak az illető jogügylet megkötése előtt kiállitot és biróilag hitelesitett felhatalmazvány által az ellenkező nem bizonyittatik be.

95. tétel *B)* pontja.

— *Haláleseti vagyonátruházások.* —

B) Haláleseti vagyonátruházások, különbség nélkül, vajjon ezek végrendeleten, szerződésen vagy a törvényen alapulnak:

Szülőktől:

a) törvényes gyermekeikre és ezek utódjaira és viszont 1%;

b) természetes gyermekeikre és ezek utódaira és viszont, továbbá mostoha és örökbefogadott gyermekeikre és az eddig felsoroltak házastársaira, valamint azok utódaira, végre az örökhagyónak halálakor törvényileg el nem vált házastársra $1^{3}/_{10}$%;

c) oly személyekre, kik az örökhagyóhoz bér- vagy szolgálati viszonyban állottak, ha az örökség vagy hagyomány élethossziglan vagy bizonyos számu évekig 100 K-t meg nem haladó évi járadéknál többet nem tesz, vagy 1000 K-nyi tőkeösszeget felül nem mul, az értékhez képest $1^{3}/_{10}$%.

Jegyzet. Ha a hagyomány 1000 K-t felülhalad, az illetéket mindenesetre ugy kell megszabni, hogy a hagyományosnak az illeték levonása után tiszta hagyománykép soha kevesebb ne maradjon, mint ha neki csak az $1^{3}/_{10}$% illeték alá vetett 1000 K hagyományoztatott volna.

d) Más rokonokra, az unokatestvéreket bezárólag, az értékhez képest 5%.

Ezen illetékmérv alá esnek a következő haláleseti vagyonátruházások az örökhagyó részéről:

1. saját édes vagy mostoha testvéreire;
2. testvéreinek utódjaira;
3. azon személyek testvéreire, kiknek utódja az örökhagyó;
4. saját szülői testvéreinek gyermekeire, vagyis a szoros értelemben vett unokatestvérekre.

e) Minden egyéb örökösödési esetekben (melyekhez a *c)* alattiak is tartoznak, ha azokra az $1^{3}/_{10}$% már nem alkalmazható) az értékhez képest 10%

1. jegyzet. A végrendeleti végrehajtó tiszteletdija akár végrendeleten, akár egyezményen alapszik, eljárási költségnek tekintendő. (60826. 1878. p. ü. min. rendelet.)

2. jegyzet. Ha haláleseti vagyonátruházás tárgyát ingatlan dolog képezi, ugy a *B), a)* pont alatt megszabott százalékos illetéken kivül, az ingatlanok értékétől még $1^{5}/_{10}$%, ugyszintén a *B), b), c), d), e)* pontok alatt emlitett esetekben az ott megszabott százalékos illetéken kivül az ingatlanok értékétől még $1^{5}/_{10}$% külön fizetendő.

3. jegyzet. A hagyatékot terhelő adósságok az ingatlanok értékéből le nem vonhatók. A jelen tétel *B), a), b)* és *c)* betüi alatt megnevezett személyek, de a *c)* alatt megnevezettek csak amennyiben az ingatlanok értékétől terhökre $1^{3}/_{10}$% örökösödési illeték szabatott, az ingatlanok teljes értékétől fizetik az $1^{5}/_{10}$, illetőleg $1^{5}/_{10}$ százalékos illetékét; ellenben a *d)* és *e)*, esetleg a *c)* betük alatt megjelölt személyek ugyanazon illetéket a rájok szállott ingatlanoknak csak azon tehermentes részértékétől fizetik, mely után az 5 vagy 10, vagy a *c)* betü alattiakra nézve az $1^{3}/_{10}$ százalékos örökösödési illeték is kiszabatott; mig az ingatlanok többi megterhelt értékére nézve mint vevők tekintetnek, és attól az örökösödési illeték mellőzésével csupán a $4^{5}/_{10}$ százalékos illetéket tartoznak fizetni.

Ebből következik, hogy ha az átszállott ingatlanok adóssággal túlterhelve vannak, a *d)* és *e)* betük alatt emlitett személyeket, illetőleg az adósságok összege képezi az ingatlanok illetékköteles értékét, mig ellenben az *a), b)* és *c)* alatt emlitetteknél ilyenkor is csak a dologi érték vonandó az $1^{5}/_{10}$ vagy $1^{5}/_{10}$% illeték alá.

Az ezen jegyzet kezdetén mondottaktól el-

[1]) A határőrvidéki házközösségről szóló 1885 : XXIV. t.-cz. 47. §-ában engedélyezett illetékmentességről l. e törvénynek kivonatát VI. alatt.

térőleg, a teher levonatik, ha ingatlan dolog haszonélvezete száll valakire, és az illetékköteles érték a 86. §. szerint határozandó meg.

4. jegyzet. Ha valakire haláleset következtében szállott ingatlan vagyon, midőn a fennálló szabályok szerint birói beavatkozásnak van helye, a hagyatéki biróság által vagy annak közbenjárásával, vagy helybenhagyásával a hagyatéki tárgyalás befejezése és a telekkönyvi átiratás előtt eladatik; vagy oly esetekben, melyekben a birói beavatkozásnak helye nincsen, az örökösök az ingatlan vagyont, mielőtt azt birtokukba vették vagy megosztoztak és telekkönyvileg nevükre átiratták volna, eladják: akkor a jelen tételben megszabott 1 $^{5}/_{10}$, 1 $^{9}/_{10}$, illetőleg 4 $^{5}/_{10}$ százalékos illetéknek megszabása elmarad, hanem az ingatlan vagyon vevőire az adásvevési illeték fizetésül kirovatik, tekintettel azon időpontra, melyben az örökhagyó az ingatlant szerzé; mig az örökösök csak az ingatlan vételárától, mint ingóságtól tartoznak az örökösödési százalékos illetéket lefizetni.

5. jegyzet. Ha valaki a hagyatékot nem az örökség jogán, hanem az azt terhelő adósságok kifizetésének feltétele alatt veszi át, ily esetben nem az örökösödési, hanem az adásvevésektől járó illeték szabatik meg. Ezen szabály alól kivételnek csak akkor lehet helye, ha minden kétséget kizárólag bebizonyittatik, hogy az ily terhelt hagyatékot az életben maradt házastárs egyedül csak gyermekei érdekében vette át.

6. jegyzet. Az örökségről való lemondás eseteiben az illeték megszabásának módozatai az »örökségi lemondások« czimü tételben foglalvák.

7. jegyzet. Ha valamely ingatlan hagyatéknak egy részére nézve a közös örökösök sorában történt haláleset folytán uj öröklés áll be, még mielőtt a hagyaték a hagyatéki biróság által átadatott, vagy ha birói beavatkozásnak helye nincsen, még mielőtt az ingatlan az örökösökre átiratott volna, akkor a megelőző 2. és 4. jegyzet szerint az ingatlantól járó 1 $^{5}/_{10}$, 1 $^{9}/_{10}$ vagy 4 $^{5}/_{10}$% illeték csak egyszer, és pedig annak terhére szabandó meg, akinek tulajdonjoga a hagyatéki birósági átadás, vagy telekkönyvi bejegyzés által érvényesittetett.

f) Mentesek oly hagyatékok, melyek a *B. a) b)* betük alatt megnevezett személyekre szállnak, ha az egész cselekvő állapot, a tartozások levonása nélkül 200 K-t meg nem halad.

Ezen kedvezmény kiterjed az ingatlanokra is, melyeknek értéke azonban ily esetekben mindig a szabályok 65—67. §§-ai szerint megállapitandó. (1868. évi XXIII. t.-cz. 22. §.)

g) A tudományi, közoktatási és közjótékonysági czélokra rendelt örökségek, hagyományok és ajándékozások illetékmentesek. (1868: XXIII. t.-cz. 21. §.) [1—2]

Az özvegy nem róható meg örökösödési illetékkel férje hagyatékának ama része után, amely az osztály szerint a gyermekeket illeti és melyet számadás nélkül olykép kap kezelésébe, hogy annak várható jövedelmén felül még bizonyos (fix) összeget tartozik gyermekeinek évente kifizetni. (P. dt. 80. sz.)

Ha a hátrahagyott házastárs gyermekei érdekében oly hagyatékot vesz át, amely nincs túlterhelve és ennek folytán tiszta örökrész czimén gyermekeinek bizonyos összeget kifizet: az átvett hagyatéki ingatlanok adósságokkal terhelt részétől ez esetben is csak az 1·9%-tóli illeték jár. (P. dt. 358. sz.)

Ha a hagyatéki ingatlan beszavatolás és átirás előtt a hagyatékból csereszerződés utján idegenittetik el: az örökös részéről csere utján nyert ingatlan után örökösödési ingatlan átruházási illeték nem követelhető. (P. dt. 411. sz.)

Az a körülmény, hogy örökhagyó özvegye részére a hagyatéki vagyon haszonélvezete csupán kiskoru gyermekei nagykoruságának elértéig, illetőleg leányainak előbb bekövetkezhető férjhez meneteléig fentartott, özvegyi haszonélvezet czimén való öröklésnek nem minősithető és az özvegyi haszonélvezet czimén örökösödési illeték ki nem szabható. (P. dt. 471. sz.)

Örökhagyó mostoha testvérének utódai a tiszta hagyaték után 5%-tóli örökösödési illetéket fizetnek. (P. dt. 551. sz.)

Kegyestanitórend collegiuma javára hagyományozott összeg illetékmentes. (P. dt. 81. sz.)

Tanitók javadalmazásának javitására rendelt hagyományok illetékmentesek. (P. dt. 91. sz.)

Gazdasági egyletek javára tett hagyományok illetékkötelesek. (P. dt. 154. sz.)

Az önkéntes tüzoltók egyletének tett hagyományok illetékmentesek. (P. dt. 161. sz.)

Felekezeti tanitó fizetésének gyarapitására tett hagyomány illetékmentes. (P. dt. 175. sz.)

Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület javára tett hagyományok illetékmentesek. (P. dt. 176. sz.)

Budapest fővárosi József fiuárvaház javára

---

[1]) Az izraeliták imaházaiban lévő imaszékek (melyek adás-vétel s ajándékozás utján az izraeliták közt forgalom tárgyát képezik) öröklés esetén is illeték alá esnek. (20590/1873. P. M.) (Ill. díjj. 95. t. *B)* p.)

[2]) A határőrvidéki házközösségeknek illetékmentességét szabályozó 1885: XXIV. t.-cz. 47. §-át lásd VI. alatt.

tett hagyományok illetékmentesek. (P. dt. 217. sz.)

Aggpapok nyugdijintézete javára tett hagyományok illetékkötelesek. (P. dt. 232. sz.)

1. Az »Országos rabbiképző intézet hallgatóit segélyező Ecz-Chajim egylet«, — ugyszintén 2. a »Magyar izraelita kézmű és földművelési egylet« javára rendelt hagyományok illetékmentesek. (P. dt. 379. sz.)

Misék tartására rendelt hagyományok illetékkötelesek. (P. dt. 429. sz.)

Pozsony város szépitő égylete javára tett hagyományok illetékmentesek. (P. dt. 434.)

A debreczeni Csokonai-kör javára tett hagyományok illetékmentesek. (P. dt. 437.)

A »Chevra kadisa« egylet részére tett hagyományok illetékmentességben nem részesülnek. (P. dt. 465. sz.)

Bikur Cholim Umnachem Avelim egylet részére tett hagyományok nem illetékmentesek. (P. dt. 466. sz.)

Orgona beszerzésére rendelt hagyományok illetékkötelesek. (P. dt. 495. sz.)

Szegény tanulók segélyezésére rendelt hagyományok illetékmentesek. (P. dt. 580. sz.)

95. tétel *C)* pontja.

— *Vagyonátruházás.* — *Illetékleengedés.*[1]) —

C) Az ingatlanok átruházásánál, illetve azok telekkönyvi átiratásánál az előbbi birtokváltozás kisebb-nagyobb közelsége alapján jelenleg érvényben levő illetékmérséklés a $4^3/_{10}\%$ illetékre nézve általában hatályon kivül tétetik, az $1^9/_{10}$ és $1^5/_{10}\%$ illetékekre nézve pedig csak azon vagyonátruházásoknál marad érvényben, a melyek:

a) szülők és törvényes (törvényesitett) gyermekek vagy unokák, ugyszintén az anya és törvénytelen gyermekei és unokái, valamint általában az egyenes ágbeli rokonok között;

b) szülők és vő vagy meny;

c) házastársak között fordulnak elő. (1887 : XLV. t.-cz. 1. §.)

[1]) A birtokváltozás közelsége czimén való illetékleengedés: *a)* 1873 : IX. t.-cz. előtt a rokonsági viszonyra való tekintet nélkül csak az időköz rövidségétől függött; *b)* ezt a jogállapotot módositotta az 1873 : IX. t.-cz. 12. §-a; *c)* ezt módositotta az 1881 : XXVI. t.-cz. 2. §-a; *d)* ezt módositotta az ez idő szerint érvényes 1887 : XLV. t.-cz. 1. §-a.

E tekintetben a következő szabályok szolgálnak zsinórmértékül:

a) az emlitett időköz azon naptól fogva, amelyen a megelőzött vagyonátruházást megalapitó jogczim az utolsó birtokos javára megnyilt, tehát ha a vagyonátruházás valamely szerződés alapján történt, ezen szerződés megkötése napjától, vagy ha a kérdéses előbbi vagyonátruházás örökösödési jogon vagy halál esetére történt ajándékozáson, avagy valamely hagyományon alapszik, az örökség, ajándék vagy hagyomány megnyilta napjától kezdve (vagyis az örökhagyó vagy ajándékadó halála napjától) azon napig számitandó, amelyen az illetékszabás tárgyát képező ujabbi vagyonátruházás illetékkiszabás végett bejelentetett, biróilag tárgyalt hagyatékoknál pedig az első leltár felvétetett.

1. jegyzet. Az illetékleengedést illetőleg csak azon időpont veendő tekintetbe, melyben a fődologhoz való tulajdonjog szereztetett meg: nem pedig a növedéké, mely által a fődolog értékben emelkedett: ha a megvett pusztatelken késóbben épitmények állittattak fel és ezek azután együttesen eladatnak, az illetékleengedés nem az épitmények felállitásának, hanem a pusztatelek szerzésének időpontjától számitandó.

2. jegyzet. Azon jogügyletekre nézve, melyek hatóságoknál, biróságoknál vagy hivataloknál, vagy ezek közbenjárásával létesittetnek, az illetékleengedés tekintetében nem a bejelentés napja, hanem azon nap irányadó, amelyen a jogügylet a nevezett hatóságoknál, biróságoknál vagy hivataloknál megköttetett.

b) csak azon birtokváltozások vehetők tekintetbe, melyeket a telekkönyvek kitüntetnek, s ezen szabály alól csak ott van kivételnek helye, hol a kérdéses telekjegyzőkönyvek még létre nem hozattak.

Ha az előbbi birtokosra a telekkönyvi bejegyzés az ingatlan vagyon további átruházásáig nem eszközöltethetett, vagy ha maga az ingatlan még nem is volt telekkönyvezve, ugy ezen esetekben az illetékleengedésnek csak akkor van helye, ha a telekkönyvi bejegyzésnek elmaradása igazoltatik, vagy a telekkönyvi rend utólag helyreállittatik vagy ha telek-

könyvezve még nem volt ingatlan az ujabbi jogügylettel egyidejüleg a telekkönyvbe bevezettetik;

c) a z i l l e t é k l e e n g e d é s t e s z; azon átruházásoknál és ezek telekkönyvi bejegyzéseinél, melyektől az illeték $1^{5}/_{10}$ és $1^{9}/_{10}$ százalékkal szabatik meg, ha az *a)* alatt érintett időköz az $1^{5}/_{10}$% eseteiben:

4 évet meg nem halad 1 százalékot;
8 évet meg nem halad $^{5}/_{10}$ százalékot;

az $1^{9}/_{10}$% eseteiben pedig:

4 évet meg nem halad $1^{2}/_{10}$ százalékot;
8 évet meg nem halad $^{6}/_{10}$ százalékot.

E n n é l f o g v a f i z e t e n d ő:

az $1^{5}/_{10}$% eseteiben:

4 éven belőli átruházásért	$^{5}/_{10}$%
8 éven belőli átruházásért	1%
8 év utáni átruházásért	$1^{5}/_{10}$%

az $1^{9}/_{10}$% eseteiben pedig:

4 éven belőli átruházásért	$^{7}/_{10}$%
8 éven belőli átruházásért	$1^{3}/_{10}$%
8 év utáni átruházásért	$1^{9}/_{10}$%

Azon vagyonátruházásoknál, melyek örökbefogadó szülők és örökbefogadott gyermekek között fordulnak elő, illetékleengedésnek nincs helye. (P. dt. 245. sz.)

95. tétel *D)* pontja.

— Vagyonátruházások. — Illetékegyenérték. —

D) A s z á z a l é k o s i l l e t é k e k e g y e n é r t é k e f e j é b e n é v i t a r t o z á s k é n t r o v a n d ó k i:

1. azon javadalmakra és alapitványokra, melyeknek adományozása Ő Felsége vagy a kormány kinevezésétől vagy jóváhagyásától függ, továbbá a koridősbségi hitbizományokra:

a) az ingatlan vagyon értéke után $^{5}/_{10}$%;
b) a vagyon állagához tartozó ingó javak tiszta értékétől $^{2}/_{10}$%;

2. az 1. alá nem tartozó minden más javadalmak és alapitványokra, valamint egyházi és világi községekre, továbbá oly egyesületek, intézetek, testületek és társulatokra, melyek tagjainak a törzsvagyonban tulajdonrészük nincsen:

a) az ingatlan vagyon értéke után $^{4}/_{10}$%;
b) a vagyon állagához tartozó ingó javak tiszta értékétől $^{2}/_{10}$%;

3. azon részvényes vállalatok és más közkereseti társaságok, melyeknek tagjai a közös törzsvagyonban részszel birnak: az ingatlan vagyon értéke után $^{2}/_{10}$%

Az illeték-egyenérték alá eső föld- és házbirtok, továbbá királyi kisebb haszonvételek értékéül, az 1887: XLV. t.-cz. 4. §-ában megállapitott értékösszegek veendők, s az említett vagyontól járó illeték-egyenérték az 1881: XXXIV. t.-cz. 25. §-ában körülirt eljárás mellett 1888 január 1-től kezdve ezen értékek alapul vétele mellett fizetendő.

Az 1881: XXVI. t.-cz. 25. §-ában érintett tudományos intézetek és köztanintézetek ingatlan javainak ezen értékelésénél az 1887: XLV. t.-cz. 4. §-ában meghatározott tiszta jövedelem, a földadó alá tartozó ingatlanoknál a kataszteri tiszta jövedelem huszszorosa helyett annak tizenkilenczszeres összegével, házbéradó alá tartozó ingatlanoknál pedig a házbéradó alapjául vett tiszta jövedelemnek:

a) Budapesten tizenhatszoros összege helyett annak tizenötszörösével:
b) általános házbéradó alá eső helyeken tizenötszörös összege helyett annak tizennégyszeresével:
c) másutt tizenkétszeres összege helyett annak tizenegyszeres összegével számitandó.

Az illetékköteles ingó vagyon értéke a fél bevallása vagy szükség esetében hivatalos uton beszerzendő adatok alapán határoztatik meg. (1887: XLV. t.-cz. 5. §.)

1. jegyzet. A z i l l e t é k e g y e n é r t é k t ő l m e n t e s e k:

a) mindazon ingatlanok, melyek a föld- és házadónak alávetve nincsenek;
b) az állam igazgatása alatt álló közalapok és a tudományos egyetemek alapjai
c) oly ingatlan javak, melyek valamely közönség osztatlan tulajdonát képezik ugyan, de

azok haszonélvezete vagy haszonvétele egyedül az egyes lakosok ház- vagy földbirtokával válhatlan kapcsolatban van oly módon, hogy azon osztatlan ingatlanok kizárólag csak az egyes birtokok kiegészitő részét képezik;

d) a szentegyházaknak és imaházaknak isteni tiszteletre szánt ingóságai;

e) az oktatási, jótékonysági és kegyeleti czélokra rendelt alapitványok ingóságai, s ily czélokra fennálló intézetek és egyletek ingó javai, amennyiben az alapszabályok szerint ezen vagyont az emlitett czéloktól elvonni nem szabad;

f) a megelőző 1. és 2. pontok alatt emlitett javadalmak azon birlalói, kiknek összes évi tiszta jövedelmük évi 800 koronát meg nem halad;

g) a részvénytársulatok gyártelepei és a gyári czélokra szolgáló épitmények;

h) oly közkereseti társaságok, melyek csak a társulati tagok vagy örököseik élettartamára, vagy 15 évet meg nem haladó időre alakultak (1881 : XXVI. t.-cz. 24. §.)

2. jegyzet. Az 1. jegyzetben nem emlitett egyéb országos, tudományos intézetek és köztanintézetek azon ingatlan javak értékétől, amelyek azoknak mint erkölcsi testületeknek kizárólagos tulajdonai, amennyiben közművelődési czélokra szolgálnak, hitfelekezeti különbség nélkül csak felét fizetik a szabályszerü illetékegyenértéknek. (1881 : XXVI. t.-cz. 25. §.)

3. jegyzet. Midőn az illetékegyenérték alá eső jogi személy az 1881 : XXVI. t.-cz. 22. §-a *c)* pontjában emlitett vállalatok kivételével, az év folyama alatt visszteher mellett kötött jogügylet alapján valamely ingatlan birtokába lép, ez utóbbira nézve köteles az illetékegyenértéket a szerzés időpontjától kezdve fizetni.

Ha pedig valamely ingatlan vagyon az illetékegyenérték fizetésére kötelezett jogi személy részéről magánfélre átruháztatik, az előirt illetékegyenérték az átruházás napjától töröltetik.

De viszont a szerződő magánfelekre nézve a visszteher mellett létrejött ily átruházások tekintetében — (a birói árverések kivételével) — azok az illetéki szabályok alkalmazandók, melyek az illetékmentes és illetékkötelezett felek közt előforduló átruházásokra érvényben vannak.

Ha valamely ingatlan átruházásánál érdekelt mindkét fél illetékegyenérték alá tartozik, akkor a rendes vagyonátruházási illeték mellőzésével, csupán az átruházás tárgyától járó illetékegyenérték irandó át az uj szerző terhére.

Végre, ha az 1881 : XXVI. t.-cz. 22. §-ának *c)* pontjában emlitett társulatok akár visszteher mellett, akár a nélkül szereznek illetékegyenérték alá eső ingatlanokat, vagy ha az illetékegyenérték alá tartozó más jogi személy, örökösödés vagy ajándék czimén ingó vagy ingatlan vagyont szerez, a szerzés időpontjától kezdve csak az esetben köteles az illetékegyenértéket fizetni, ha törvényszerü illetékmentesség esete forog fenn — ellenben, ha törvényszerü illetékmentesség esete nem forog fenn, a szabályszerü teljes illeték fizetendő s az illetékegyenérték fizetése csak a szerzés idejét követő 10-ik év leteltével veszi kezdetét. (1887 : XLV. t.-cz. 6. §.)

Az ingó vagyonban az év folyama alatt beállott változások csak a következő évtől fogva vétetnek számitásba.

4. jegyzet. Az illetékegyenérték rendszerint az illetékköteles vagyon élvezetére jogositott személy által saját haszonélvezetének tartamához képest fizetendő.

Ha azonban az illetékegyenérték viselését a tulajdonos jogi személy magára vállalta, — vagy az illetékes felsőbb hatóságának reá nézve kötelező erővel biró intézkedése folytán viselni tartozik, — akkor a fizetési kötelezettség első sorban a tulajdonos jogi személyt terheli.

Az illetékköteles vagyon jövedelme a folyó illetékegyenértéki tartozásért feltétlenül kezeskedik, az annak élvezetére jogositott személyre nézve beállott változáskor netán törlesztetlenül maradt tartozásért azonban csak annyiban kezeskedik, amennyiben ez nem képez a folyó évet megelőző két évnél régibb hátralékot. (1887 : XLV. t.-cz. 7. §.)

Vagyonösszeirások, melyeket a szerződő felek jogügyletek kötése alkalmával kiállitanak, ivenkint 1 K.

Vagyontalansági bizonyitványok, lásd »bizonyitványok«; ha egyszersmind a szegénység is tanusittatik, mint szegénységi bizonyitványok.[1—8)]

---

[1]) A megyék, városok és községeknek az országos és hetivásárokon kivül szedett helypénzek és kövezetvámból (1882. évi 41784. sz. p. m. r. P. K. 823. R. T. 1236. l.), továbbá a tulajdonukat képező és általuk fentartott hidakon gyakorolt vámszedésből (1889. évi 13148. sz. p. m. k. P. K. 1547. R. T. 2197. l.), valamint az ut-, kövezet-, komp- és révvámból (1889. évi 63628. sz. p. m. k. P. K. 1623. l.) eredő jövedelmeik adó, s önérthetőleg illetékegyenérték-mentesek is, tekintet nélkül arra, hogy e jogok régi kiváltságlevelen avagy kormányengedélyen alapulnak, mivel ezek tiszta jövedelme a megyei, városi s községi adót helyettesiti avagy pótolja. Ez a mentesség azonban más jogi személyekre nem terjed ki.

[2]) A magyarországi mindkét evangelikus református egyház lelkészeinek és tanitóinak illetékegyenértéktartozásai első sorban az illető egyházak gondnokai mint az egyházak vagyonjogi képviselői ellen érvényesitendők. (1885. évi 48164. sz. p. m. v. P. K. 142. l.)

[3]) Nem tárgyai az illetékegyenértéknek az egyházi és világi erkölcsi testületek birtokában levő könyvtárak, melyek az emlitett czéloktól

A községek (városok) oly ingóságaik után, amelyeket gazdaságilag nem hasznositanak, hanem kizárólag közigazgatási czélokra használnak, illetékegyenértéket fizetni nem tartoznak. (P. telj. ül. dt. XX. sz.)

Illetékegyenérték alá tartozó jogi személy — az 1881 : XXVI. t.-cz. 22. §. *c)* pontjában emlitett vállalatokat kivéve — ingatlanoknak birói (végrehajtási) árverésen történt vétele után rendes vagyonátruházási (adásvevési) illetéket akkor sem tartozik fizetni, ha a vásárolt ingatlan az illetékegyenérték alól törvény szerint fel van mentve. (P. dt. 10. sz.)

Hitközség tulajdonát képező templomi imaszékek illetékegyenérték alá eső ingóknak nem tekinthetők. (P. dt. 139. sz.)

Illetékegyenértéket azonnal fizető illetékegyenérték köteles és illetékmentes felek között létrejött vagyonátruházás után rendes vagyonátruházási illeték nem követelhető. (P. dt. 158. sz.)

Egyházközségeket azon az alapon, mert összes jövedelmük 400 frtot meg nem halad, illetékegyenértékmentesség nem illet meg. (P. dt. 170. sz.)

Ingatlan vagyontól jogérvényesen megállapitott illetékegyenérték a tiz évi időtartam közben az esetre sem igazitható ki, ha az illetékegyenérték alá eső jogi személy a telkén a régi épületek helyett ujabb s nagyobb jövedelmü épületeket emel. (P. dt. 192. sz.)

Oly ingatlan vagyon és ennek tartozékát képező vadászati jog bérlet után, melyet a községi közbirtokosság a községnek abból a czélból enged át, hogy annak jövedelme mezőőrök fizetésére és tenyészállatok beszerzésére fordittassék, illetékegyenérték nem követelhető. (P. dt. 248. sz.)

A magyar gazda- és erdőtisztek országos egyesületének ingó vagyonát az illetékegyenértékmentesség megilleti. (P. dt. 252. sz.)

Oly egyházi javadalmak ingatlanai után, amelyeket Ő Felsége nem apostoli királyi jogán, hanem mint a császári és királyi uralkodóház feje a kegyuri jog alapján adományoz, illetékegyenérték fejében 4/10 % fizetendő. (P. dt. 281. sz.)

Ha magánfél az 1881 : XXVI. t.-cz. 22. §-ának *c)* pontjában felsorolt oly társulattól szerez visszteher mellett ingatlant, amelyik az eladás idejében az ingatlantól még illetékegyenértéket nem fizetett : ettől az adásvételi jogügylettől a szabályszerü teljes illeték fizetendő. (P. dt. 291. sz.)

Illetékegyenérték alóli mentességben az ideiglenesen adómentes épületek nem részesülnek. (P. dt. 357. sz.)

Folyó kiadások fedezésére szolgáló pénztári maradvány, illetékegyenérték alá eső ingó vagyonnak nem tekinthető. (P. dt. 364. sz.)

Italmérési kártalanitási kötvények illetékegyenérték tárgyát képezik. (P. dt. 366. sz.

Állami kedvezményekben részesitett és illetékegyenérték alá eső vállalatok a gyári czélra vásárolt ingatlanok után, a szerzés idejétől kezdve illetékegyenérték fizetésére sem kötelezhetők. (P. dt. 369. sz.)

Papi tized kárpótlási tőke illetékegyenértékmentességben nem részesül. (P. dt. 396. sz.)

Jogi személyek azon a czimen, hogy összes évi tiszta jövedelmük 400 frtot meg nem halad, illetékegyenérték alóli mentességet nem igényelhetnek. (P. dt. 400. sz.)

Templom javitására, esetleg épitésére és isteni tisztelethez szükséges tárgyak beszerzésére rendelt alapitványok illetékegyenérték alá nem tartoznak. (P. dt. 421. sz.)

Ha illetékegyenérték alá tartozó jogi személy magánfélnek visszteher mellett oly ingatlant ad el, amely után illetékegyenértékkel megróva nem volt, vagy magánféltől visszteher ellenében oly ingatlant szerez, amely után tárgyi mentességnél fogva illetékegyenértéket fizetni nem fog : ily esetekben is a rendes vagyonátruházási illetéknek csak fele fizetendő. (P. dt. 595. sz.)

96. tétel.

Választott birósági itéletek, még pedig:

I. A budapesti áru- és értéktőzsde, valamint a vidéki termény- és gabonacsarnokok választott biróságainak itéletei után az illeték, ha a peres tárgy mellékjárulékain kivül :

a) 100 K-át nem halad meg minden kiadványtól 1 K;

---

el nem vonhatók. (Ill. dijj. 95. t. *D)* p. 1. j. *e)* (77711/1881. P. M.)

[4]) Községi jegyzők, azok özvegyei és árváinak ellátására alakult nyugdijintézetek ingóságai a 95. tét. *D)* 1. jegyzet *e)* pontja értelmében illetékegyenérték-mentesek. (83982/1900. P. M.)

[5]) Magyar földhitelintézet illetékegyenértéke az ill. dijj. 95. tétel *D)* 3. p. sz. rovandó ki. (100398 1888. P. M., P. K., 1725. l.)

[6]) Országos magyar gazdasági egylet ingatlanai után csak felét fizeti az illetékegyenértéknek. (Ill. dijj. 95. t. *D)* p. 2. j. 7814/99.)

[7]) Országos magyar szinészegyesület nyugdijintézetének ingóságai után, az egyesület jótékonysági czéljára való tekintettel, az illetékegyenértéket fizetni nem tartozik. (30985/1892. P. M.) (Ill. dijj. 95. t. *D)* p. 1. j. *e)*.

[8]) A vármegyei és törvényhatósági városi tisztviselői nyugdijalapok nem esnek illetékegyenérték alá. (Ill. dijj. 95. t. *D)* p. I. j. *e)* 13910/1890. P. M., P. K. 143. R. T. 194. l.)

b) ha 100 K-át meghalad, de 400 K-át nem, minden kiadványtól 2 K 50 f;

c) ha 400 K-át meghalad, vagy a peres tárgy meg nem becsülhető minden kiadványtól 5 K.

II. Egyéb választott bíróságok ítéletei szintén az I. alatt megszabott mérv szerint járó állandó bélyegilleték alá esnek.

Jegyzetek az I. ponthoz:

1. A tőzsde vagy csarnok bírósága köteles az itéleti bélyeget a felektől, akiknek az itélet kiadatik, bekövetelni, a bélyegjegyeket az itélet minden kiadványára szabályszerüleg felragasztani és hogy ez megtörtént, a periratban pontosan feljegyezni; a bélyegek beszolgáltatása nélkül az itéletet kiadni nem lehet.

Ha a feleknek nem adatik ki az itélet, az attól járó bélyeget a biróság a felperestől beszedi, és a periratokban feljegyzett itéletre felragasztja; ha pedig a fél a megfelelő bélyeget be nem szolgáltatja, a biróság a bélyegkötelezettség teljesitéséig itéletet nem hozhat. (1875 : XVI. t.-cz. 7. §.)

2. Midőn a jogügylet, melyben a tőzsde vagy csarnok birósága itéletet hoz, csak okirat kiállitása esetében esik bélyegilleték alá, ily okirat pedig tényleg nem állittatott ki, akkor a birósági itélet tekintendő jogügyletről kiállitott okiratnak, és ettől az ügylet minőségéhez képest, valamint az ügylet értékére nézve az illetéki dijjegyzék 59. tétel 5. pontjában foglalt határozatok tekintetbe vételével a fokozatos illeték a felek által egyetemlegesen rovandó lè, mely illeték azonban nem lehet csekélyebb annál, amely a pertárgy értékéhez mérten a fentebbi I. pont szerint az itéletekre van meghatározva. (1875 : XVI. t.-cz. 8. §.)

3. A megelőző 2. alatt emlitett esetekben járó fokozatos illeték az itélet első példányára vagy a periratra felhasználandó bélyegjegyek által rovatik esetleg készpénzben fizettetik le.

De ha az itélet a feleknek több példányban adatik ki, ugy a második és minden további példány külön-külön 1 K-ás bélyeg alá esik. (1875 : XVI. t.-cz. 9. §.)

4. A tőzsde és csarnokok választott bíróságainál a peres eljárásban előforduló »alkuszi naplókivonatok és kölcsönök«, valamint beadványok, jegyzőkönyvek, kereskedők és iparüzők levelezései és perbeli egyességekre nézve lásd az illető vezérszót.

Jegyzetek a II. ponthoz:

a) Midőn a jogügylet, mely felett a választott birósági itélet hozatott, csak okirat kiállitása esetében esik illeték alá, és oly okirat tényleg nem állittatott ki, akkor a választott birósági itélet az illető jogügylet felől készitett okiratnak tekintendő és attól az illeték az ügylet minőségéhez képest az általános illetékszabályok szerint lerovandó, mely illeték azonban a fenn megállapitott állandó illetéknél csekélyebb összegben semmiesetre sem szabathatik meg.

b) Minden választott birósági itélet, kivéve azokat, amelyek tárgyát a fokozatos illeték alá eső és 200 forintnyi értéket meg nem haladó jogügylet képezi, 8 nap alatt az összes eredeti kiadványokkal és egy bélyegmentes hitelesitett másolattal együtt vevény mellett az illeték kiszabásával megbizott hivatalhoz átküldendő, mely jogositva van azon felektől, kiknek részére a választott birósági itélet kiadatott, annak kimutatását követelni:

aa) vajjon a peres jogügyletről okirat állittatott-e ki;

bb) vajjon az ezért járó szabályszerü illeték lefizettetett-e — és

cc) ha oly jogügylet forog fenn, melytől az illeték-okirat kiállitása nélkül is fizetendő, vajjon az illetékkiszabás végett bejelentetett-e?

Ha a jogügylet felől okirat nem állittatott ki, a hivatal a választott birósági itélettől járó illetéket a fentebb megállapitott mérv szerint kiszabja; ha pedig okirat állittatott ki, de a *bb)* és *cc)* alatt érintett körülmények nem igazoltatnak, a választott birósági itélettől járó fennebbi állandó illetéken kivül még a jogügylettől járó illetéket, és ha jövedéki büntető eljárásnak nincsen helye, azon fokozott összegeket is, melyek az illeték megröviditése miatt fizetendők, beszedi és a fizetési elismervénynyel ellátott eredeti választott birósági itéleti kiadványokat a biróságnak visszaszolgáltatja.

c) A választott biróságoknak (ide értve a budapesti áru- és értéktőzsde, valamint a vidéki termény- és gabonacsarnokok választott biróságait is) minden tagja egyetemlegesen felelős a választott birósági itélet közlésének elmulasztása esetében, minden illetékért, melyek ily itéletek következtében a kincstárnak fizetendők lettek volna.

97. tétel.

Válólevelek, melyek hébervallásu házastársak között érvényesen kötött házasság felbontása alkalmával kiállittatnak, amennyiben azokban a házastársak vagyonára vagy a nő és gyermekek tartására nézve rendelkezés nem történt, az 1894 : XXXI. t.-cz. életbelépte óta a 85., t. 16. pontja értelmében bélyegmentesek.

Különben az elvállalt kötelezettségek értékéhez képest kell az illetéket megszabni.

98. tétel.

Váltók meghatározott fizetési időre, szintugy mint látra vagy lát utáni bizonyos időre, ha belföldön bocsáttattak ki, vagy ha külföldön bocsáttattak ki, de belföldön fizetendők, ugyszintén azok minden másodlata (másod-, harmadpéldány) stb., és minden forgatmányozott váltómásolat:

a) hacsak már magából a váltóból ki nem derül, hogy a fizetésnek, ha a váltó belföldön bocsáttatott ki, a kibocsátás napja után hat hónapnál későbben, vagy ha külföldön bocsáttatik ki, tizenkét hónapnál későbben kell történnie, a váltókövetelés összege után I. fok.

b) minden más az *a)* alatt nem értett váltók szintén a váltókövetelés öszszege után II. fok.

Jegyzetek:

1. Az *a)* alá sorolt látra, vagy lát után bizonyos időre kibocsátott váltókra nézve is azok kibocsátásától számitandó hat hónap, illetőleg tizenkét hónap lefolyta után következő napra (aszerint, amint a váltó bel- vagy külföldön bocsáttatott ki), beáll a kötelezettség — amennyiben a váltó fizetés végett még be nem mutattatott volna — azon illetékösszeget, mely a II. fokozat szerinti illetékre még hiányzik — *az I. fokozat szerint kincstári bélyegzett űrlapokon kiállitott váltók után az illetéki szabályok 29. §-a 2. bekezdésének határozatai értelmében készpénzben való befizetés által, egyéb váltók után pedig* — pótlólag akként leróni, hogy a hiányzó összegnek megfelelő bélyegjegy a váltó hátlapjára felragasztassék, és az illető hivatal által felülbélyegeztessék.

Hasonló kötelezettség áll be az illeték pótlására nézve azon esetben is, midőn a meghatározott időszakra kibocsátott váltók a kibocsátás napjától számitott hat, illetőleg 12 hónap után tovább adatnak (vagy forgattatnak).

2. Minden váltómeghosszabbitás illeték alá esik, még pedig az I. fokozat szerint, ha a meghosszabbitott fizetési határidő hat, illetőleg tizenkét hónapot meg nem halad; minden egyéb esetekben a II. fokozat szerint.

3. A külföldön kibocsátott váltóktól járó illeték, mielőtt azok belföldön forgalomba bocsáttatnának — azokra valamely elfogadás, forgatmány vagy más hátirat vezettetnék — a váltó más személyre átruháztatnék — arra fizetés teljesittetnék — óvás tétetnék — vagy a váltó hivatalosan használtatnék — és ha a váltó belföldön fizetendő, mindenesetre annak a belföldre lett átszármaztatásától számitandó 14 nap lefolyása előtt, a 30. §. szerint rovandó le.

Külföldi váltók után a meghatározott illeték akkor is teljes összegben jár a magyar államkincstárnak, ha a váltó a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok területén keresztül jött be a magyar korona területére — *és az ilyen váltó után a monarchia másik államterületén bélyegilleték nem rovatott le. (1884. évi »Pénzügyi Közlöny« 557. lap.)*

Az illeték fizetésére az köteles, ki az illetékkötelezettség alapjául szolgáló fennebbi cselekvények valamelyikét belföldön eszközölte, illetőleg azon belföldön lakó személy, kinél a váltó azon időpontban létezik, melyben a bélyegfizetési kötelezettség a váltónak a belföldre lett átszármaztatása után beállott.

Ha a külföldön kibocsátott és kizárólag a külföldön fizetendő váltó a belföldön forgalomba hozatik, az ily váltótól, illetve annak belföldön történt minden meghosszabbitásától, a váltóösszegnek minden 100 frtja után 2 kr. bélyegilleték fizetendő, a 100 frtnál kisebb maradványösszeg teljesnek vétetvén. Ezt a bélyegilletéket a váltó forgalomba hozatala előtt, a bélyeg- és illetékszabályokban előirt módon bélyegjegyek használata által kell leróni.

Ha azonban a váltó valamely utólag rávezetett nyilatkozat folytán a belföldön fizetendővé válik, vagy a biróság előtt használtatik — valamint ha zálogjog szerzése végett bekebeleztetik — vagy előjegyeztetik, e körülmény beálltakor, illetve a biróság előtti használatot megelőzőleg azon illetékkülönbözet, mely a fentebb megállapitott kivételes és a bélyeg- és illetékszabályhoz képest az I., illetve II. fokozat szerint járó rendszeres bélyegilleték közt mutatkozik, ugyancsak bélyegjegyek használata által pótlólag lerovandó. (1887: XLV. t.-cz. 11. §.)

4. A szabályszerü illetékért azon időpontra való tekintettel, melyben az illetékkötelezettség beállott, kibocsátó, elfogadó, minden forgatmányos, valamint az is, ki az illetékröviditése szabályszerü bejelentése nélkül az óvást felvette, a váltóbirlalóval egyetemlegesen kezeskedik. (V. ő. 119. §. második bekezdés.)

Mindenki, ki a váltótól járó illeték iránt kezességgel tartozik, fel van jogositva, ha az illetékre nézve a kibocsátó, vagy valamely előzője helyett a bélyegszabályoknak eleget tett, a kibocsátó és minden előző ellen, ha ezeket a szabályok szerinti jótállás illeti, visszkeresettel élni.

5. Ha a váltó valamely jelzálogi jognak szerzése végett bekebeleztetik, vagy előjegyeztetik, amennyiben attól az illeték csak az I. fokozat szerint rovatott le, ugy a bekebelezési vagy előjegyzési kérvénynek benyujtása előtt közvetlenül beáll a kötelezettség azon illetékrészösszeget, melylyel az illeték a II. fokozat alkalmazása esetében nagyobb lett

volna az 1. jegyzet határozatai szerint a váltón kipótolni.

Ezen kötelezettség azonban nem terjed ki oly esetekre, amidőn a zálogjog bekebelezése a váltóeljárás folyamában benyujtott biztositási vagy kielégitési kérvény folytán az eljáró biróságnak a biztositási vagy kielégitési zálogjog bejegyzését elrendelő végzése alapján eszközöltetik. (1883. évi 27053. sz. pénzügyministeri rendelet.) [1—5]

Magyarországi lakos által külföldön kiállitott és ugyanott elfogadott, de Magyarországon fizetendő váltóktól járó illeték addig nem követelhető, mig a váltók Magyarországba átszármaztatva nem lettek. (P. dt. 409. sz.)

Ha a részvénytársaság igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagjai más hitelintézettel szemben kezességet vállalnak a részvénytársaságnak váltókból és folyószámlákból eredő tartozásaira nézve és ezen kezességi okirat alapján a hitelintézet a részvénytársaság igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagok ingatlanaira zálogjogi előjegyzést kérve, a követelés összegét a lejáratkor be nem váltott és óvatolt váltókkal igazolja: a bemutatott váltókon a II. fokozat szerint illeték pótlása nem követelhető. (P. dt. 483. sz.)

Váltók, melyeken a kibocsátás vagy a lejárat kitöltve nincs, ha csak magából a váltóból ki nem tünik, hogy hat hónapnál hosszabb időre szól, I. fokozat szerinti bélyegilleték alá esnek. (P. dt. 488. sz.)

Oly esetben, midőn váltók telekkönyvi biztositásánál az I. fokozat szerinti váltóbélyegnek a II. fokozat szerinti kiegészitése

---

[1] Midőn váltó alapján a zálogjog bekebelezése a váltóeljárás folyamában benyujtott biztositási vagy kielégitési kérvény folytán az eljáró biróságnak a biztositási vagy kielégitési zálogjog bejegyzését elrendelő végzése alapján eszközöltetik, a váltóbélyeg nem egészitendő ki a II. fokozatra. (1883. évi 27053. sz. pénzügyministeri rendelet.)

[2] Váltó bekebelezése esetén a II. fokozat szerinti illeték a magánürlapokon kiállitott váltóknál a váltón bélyegek felragasztása és felülbélyegeztetése által pótlandó, mig a kincstári ürlapokon kiállitott váltóknál a pótlás közvetlenül való befizetés utján is teljesithető, de emellett ezekre nézve is meg van engedve, hogy a II. fok szerint pótlandó illeték a váltó hátlapjára felragasztassék és az azzal megbizott hivatal által felülbélyegeztessék, ha pedig a telekkönyvi hatóság székhelyén adóhivatal nincs, a felülbélyegzés az által a telekkönyvi hatóság által is teljesithető, amelynél a váltó telekkönyvi biztositás végett bemutattatik. (89187/1893. P. M., 1894. évi P. K. 502., R. T. 536. l.)

[3] Azon váltókra nézve, melyek lát vagy kelet után bizonyos időre szólanak, a lejárat kiszámitása iránt következő határozatok szolgálnak irányadóul:

1. ha a határidő napokban állapittatott meg, a lejárat a határidő utolsó napjára esik: e határidőbe azon nap, melyen a kelet utánra szóló váltó kiállittatott vagy a lát utánra szóló váltó elfogadás végett bemutattatott, nem számittatik be;

2. ha a határidő hetekben, hónapokban vagy több hónapra terjedő időszakban, évben, félévben vagy évnegyedben állapittatott meg, a lejárat a fizetési idő hetének vagy hónapjának azon napjára esik, mely elnevezésénél vagy számánál fogva a kiállitás, illetőleg a bemutatás napjának megfelel: ha pedig e nap a fizetési hóban hiányzik, a lejárat e hó utolsó napjára esik; (P. l. az 1896. junius 30-án keddi napon *6 hétre* kiállitott váltó augusztus 11-én szintén *keddi napon* jár le: az ugyanakkor *6 hónapra* kiállitott váltó 1896 deczember hónak szintén 30-án jár le, tehát az 1896 junius 30-án 1896 deczember 31-iki lejárattal kiállitott váltó már hat hónapon túli; az 1896 május 31-én hat hónapra kiállitott váltó pedig, miután novembernek *31-ike nincs,* november 30-án jár le.)

3. félhónap alatt mindig tizenöt nap értetik. (L. 1. pt.)

Ha a határidő egy vagy több egész s egy fél hóban állapittatott meg, a fél hónap mindig a határidő végén számitandó. (1876: XXVII. t.-cz. 32. §.)

[4] I. fok. alá tartozó váltónál, ha az illeték 30 K-át nem halad meg, csakis oly ürlap veendő igénybe, melynek bélyege a váltóbeli összegnek megfelel; csekélyebb bélyegü váltóürlapnak olykép való használata, hogy a hiányzó összeg bélyegjegyek felragasztása által pótoltatik: lelet tárgyát képezi. (17653/1882. P. M., P. K. 150. l.) (Ill. szab. 28. §.)

[5] Azon rendelkezés, hogy a belföldön kiállitott váltók után járó bélyegilleték csak kincstári bélyegzett váltóürlapok használata által róható le, nem zárja ki azt, hogy az I. fokozatnak megfelelő bélyeggel ellátott kincstári váltóürlapok a II. fokozat alá eső váltók kiállitására is használtassanak; ilyen esetben a kincstári váltóürlapokon benyomott bélyeg csekélyebb értéke és a II. fokozat szerinti illeték mérve közt mutatkozó különbözet bélyegjegyek felhasználása és ezeknek a váltók aláirása előtt valamely adóhivatal, vagy más e czélra megbizott hivatal által való hivatalos átbélyegzéssel egészitendő ki. A hivatalos felülbélyegzés azonban csak akkor eszközölhető, ha ugy az illeték mérve, mint azon körülmény is, hogy a váltó valóban a II. fokozat szerinti illeték alá esik, annak tartalmából biztosan megállapitható. (1884. évi Pénzügyi Közlöny 780. lap. (B. Sz. 28. §.)

alkalmával a hivatalos felülbélyegzést a telekkönyvi hatóság teljesitette, bélyegröviditès tényálladéka csak azért, mert a telekkönyvi hatóság székhelyén adóhivatal volt, meg nem állapitható. (P. dt. 489. sz.)

99. tétel.

Váltóóvások:

a) melyek váltójegyzők vagy kir. közjegyzők, vagy oly járásbiróságok által vétetnek fel, amelyeknek székhelye kir. közjegyzői székhely. (1883. évi Pénzügyi Közlöny 595. lap), az első ivtől 2 K

b) melyek biróság által vétetnek fel:

aa) 400 koronát meg nem haladó váltókövetelés iránt, az első ivtől 4 K;

bb) 400 koronát meghaladó váltókövetelés iránt, az első ivtól 6 K.

Vándorkönyvek, lásd »utazási okmányok«.

Vizsgálat letétele és az ez alkalommal tanusitott képesség iránti rendelvények az első ivtől 2 K.

Vizsgálati bizonyitványok, lásd »bizonyitványok«.[1—4])

[1]) A kir. járásbiróság által közjegyzők helyett felvett váltóóvások szintén a 65. tét. *h)* pontja alatt meghatározott s bélyegekben lerovandó illetékek alá esnek. Az 1874. évi 4186. sz. igazságügyministeri rendelet (R. T. 649. l.) 10. §-ának *n)* pontjában meghatározott, készpénzben fizetendő s az állampénztárba beszolgáltatandó dijak a bélyegilletékeken felül járnak. (2959/1879. P. M., P. K. 127. l.)

[2]) Az *a)* pont alatt megállapitott kétkoronás bélyegilleték tehát azon váltóóvásokért jár, melyek oly biróságok által vétetnek fel, melyeknek székhelye egyszersmind kir. közjegyzői székhely is; mig a *b)* alatt foglalt határozmányok az esetben alkalmazandók, midőn a járásbiróságok az 1876: XXVII. t.-czikk 98. §-a alapján mint biróságok járnak el és székhelyük nem egyszersmind kir. közjegyzői székhely is. Önként értetvén, hogy az *a)* alatti esetekben az 1879. évi 2959. sz. körrendeletben (a 65. tételhez 4. sz. alatt van kapcsolva) megállapitott közjegyzői dijak is beszedendők s az állampénztárba beszolgáltatandók. (1883. évi 39438. sz. p. m. k. P. K. 595. l.)

[3]) Kereskedelmi óvások a váltóóvásokkal egyenlő tekintet alá esnek. (34806/1894. I. M. sz. P. R. 597. l., R. T. 410. l.)

[4]) Az Ill. dijj. 99. t. *a)* pont alatt megállapitott 2 K-ás bélyegilleték azon váltóóvásokért jár, melyek oly biróságok által vétetnek fel, melyeknek székhelye egyszersmind kir. közjegyzői székhely is; mig a *b)* alatt foglalt határozmányok az esetben alkalmazandók, midőn a járásbiróságok az 1876: XXVII. t.-cz. 98. §-a alapján mint biróságok járnak el és székhelyük nem egyszersmind kir. közjegyzői székhely is. Az *a)* alatti esetekben a megállapitott közjegyzői dijak is beszedendők s az állampénztárba beszolgáltatandók, mig a *b)* alá tartozó váltóóvásokra nézve megállapitott magasabb illetékben már az óvási dij is benfoglaltatik. (19333/1894. P. M.)

Az 1895. évi január 1-től kezdve a kir. közjegyzők, birák, birósági hivatalnokok és váltójegyzők által felvett, szóval minden váltóóvás után, ideértve a kereskedelmi törvény értelmében a váltótörvény szerint felveendő óvásokat is, a bélyegilleték nem a váltóóváson, hanem a váltóóvási jegyzőkönyvön rovandó le, a váltóóvások pedig bélyegtelenül adandók ki. (34806/1894. I. M., P. K. 597., R. T. 410. l.)

100. tétel.

Végrehajtás peres eljárásban.

Birói végzések a végrehajtási eljárás folyamában nem illetékkötelesek.

Az ezen végzések ellen az 1881: LX. t.-cz. 34. §-a szerint megengedett felfolyamodás igénybevétele esetében, ha a felfolyamodás a törvény 119., 232. és 243. §§-ai alapján nyujtatik be, a felfolyamodástól, ha a tárgy értéke 100 koronát nem halad meg, az első ivtől 2 K, ha a tárgy értéke 100 koronát meghalad, az első ivtől 4 K bélyegilleték jár.

Az idézett törvény 34. §-a szerint a biróság kiküldöttjének eljárása, végzései és intézkedései ellen megengedett előterjesztés, mint egyszerü peres beadvány a dijjegyzék 13. tétel I. pontja alatt meghatározott bélyegilleték alá esik.

Ha a főügy tárgyának értéke 100 koronát meg nem halad, 2 K, ha 100 koronát meghalad vagy meg nem becsülhető (12. §.), 5 K állandó bélyegilleték fizetendő a következő elsőbirósági határozatoktól:

a végrehajtási eljárásban:

a) a végrehajtás megszüntetése, korlátozása vagy felfüggesztése, valamint az ingatlan végrehajtás alá vonásának megszüntetése iránti perben hozott itélettől (1881: LX. t.-cz. 30., 216., 168. §.);

b) az igényperben hozott itélettől (1881 : LX. t.-cz. 94. §.);

c) a végrehajtás utján befolyt összeg felosztása és a kielégitési sorrend megállapitása tárgyában hozott végzéstől (1881 : LX. t.-cz. 119., 196. §§.) (1894 évi XXVI. t.-cz. 8. §. 4. p.)

Az ilyen itéletek ellen intézett felebbviteli beadványok pedig a dijjegyzék 13. t. 12. pontja (1894. évi XXVI. t.-cz. 21. §. II. *a)* pontja) határozmányaihoz képest a tárgy értéke szerint 2 K vagy 5 K bélyeggel látandók el.

A községi biráskodás alá tartozó peres ügyekben a végrehajtás folyamán a beadványoktól és a jegyzőkönyvektől az illető általános szabályok szerint járó bélyegilleték fele fizetendő. (1894. évi XXVI. t.-cz. 29. §.)

Végrehajtási kérvények, lásd »beadványok«.

Végrendeletek, lásd »okiratok« 78. tétel *l)* betüjét.

101. tétel.

Vétbizonyitványok bélyegkötelesek:

a) jogositottak által a kötelezetteknek valamely kötelezettség teljesitése felől adott bizonyitványok, vagy általában olyan vétbizonyitványok, melyekkel valamely megbecsülhető tárgynak átvétele azon fél részéről ismertetik el, akinek tulajdonába a tárgy átment, vagy akinek nevében az ily átvétel bizonyittatik, az átvett tárgy értéke szerint II. fok.

1. jegyzet. Ha a fizetés felvétele a főügylet felőli okirat szövegében bizonyittatik, ily vétbizonyitvány nem tárgya az illetékfizetésnek.

2. jegyzet. Ha valamely fizetés több oly személy által bizonyittatik, kiket az közösen nem illet, ugy az illeték nem az összesitett összeg után, hanem mindegyik személy járandósága szerint külön számitandó és lerovandó.

Ezen szabály azonban nem alkalmazható oly nyugtákra, melyek nevelési pótlékok és az özvegyek nyug- vagy kegydijairól állittatnak ki, hanem ez esetben az illeték a kétféle járandóság egyesitett főösszeg után számitandó.

3. jegyzet. Midőn valamely maradékösszegen kivül egyszersmind az összes követelésnek felvétele is bizonyittatik, ugy az illeték felvettnek bizonyitott egész összeg után fizetendő.

b) bizonyitványok az iránt, hogy valamely megbecsülhető tárgy bizonyos egyezmény alapján őrizet vagy használat végett vagy zálogképen vétetett át, ivenkint 1 K;

c) vétbizonyitványok birósági letétek kiszolgáltatása felől, és pedig különbség nélkül, vajjon tőkepénzek, kamatok vagy más dolgok kiadatása forog-e kérdésben, vagy a kiszolgáltatás isméti letét iránt vagy véglegesen történik (v. ö. 67. t. *B)*, ivenkint 1 K;

Jegyzet a *b)* és *c)*-hez:

Az ezen betük alatt érintett 1 K állandó bélyegilleték azon esetekben nem fizettetik, ha ennél a vétbizonyitványban kitett értékhez képest a II. fokozat szerint kisebb illeték jár.

Ebből kifolyólag azon vétbizonyitványok, melyek 4 K-nál kisebb pénzösszeg, vagy 4 K-nál csekélyebb értékü tárgyak felől vannak kiállitva (v. ö. 102. t. *n)* pt.) bélyegmentesek; különben lásd »letétek« czimü tételt.

d) valamely fuvaros vagy szállitóintézet által (a kir. postaintézet kivételével) áruknak szállitás végetti átvételéről kiadott át- és felvételi jegyek különbség nélkül, vajjon azokban a fuvarbér felvétele elismertetik-e vagy sem:

aa) a tengeri hajósok elismervényei (Conossamente), a fuvarosok rakjegyei

---

[1]) A bélyegmentességi kedvezmény nem terjed ki azon kérvényekre, melyeket a közjegyzők a birósági megbizatáson kivül az 1874 : XXXV. t.-cz. rendelkezései szerint ügykörükbe utalt egyéb teendőkért (53167/1892. P. M., P. K. 1276. l.) biróilag megállapitott dijak behajtása czéljából a kielégitési végrehajtás foganatositása végett a biróságokhoz benyujtanak. Ezen beadványokra nézve az illetéki dijjegyzék ide vonatkozó határozatai mérvadók. (1882. évi 21940. sz. p. ü. m. rendelet.) (Ill. dijj. 65. t. *l)* p.)

[2]) A kifogással meg nem támadott felmondás, illetőleg felhivás alapján, ugyszintén a 4873. 1894. I. M. E. rendelet 12. és 17. §-a értelmében hozott itélet alapján folyamatba tett végrehajtási eljárásban a bélyegkötelezettség tekintetében a végrehajtási eljárásra vonatkozó általános szabályok alkalmazandók. A végrehajtást elrendelő végzés akkor sem esik bélyegilleték alá, ha a felmondás, illetőleg felhivás kir. közjegyző utján eszközöltetett. (16411. 1895. P. M., P. K. 7. sz., R. T. 37. sz.)

és az állam által áruk vagy egyéb ingó javak őrzésére felhatalmazott intézetek raktárjegyei (Warrantsok), ha ezen okiratok rendeletre szólanak, darabonkint 2 K;

bb) minden másfélék 10 f;

cc) vaspálya-, gőzhajózási, valamint a közuti vaspálya-vállalatok által a személyek szállitására vonatkozó jegyek után fizetendő illetékre nézve, lásd »társaságok« czimü tételt;

f) minden más vétbizonyitványok, melyek okiratoknak tekintendők, ivenkint 1 K,

amennyiben azokra az illetéki dijjegyzékben elősorolt mentességek egyike sem alkalmazható.[1—9])

Ha a hitelező levélben adósát arról értesiti, hogy követelése részbeni fedezésére bizonyos összegről szóló váltót kapott, ez a levél tartalmánál fogva nyugtának nem tekinthető. (P. dt. 168. sz.)

Pénzintézetek az általuk nyujtott nem törlesztéses (amortisationalis), hanem közönséges jelzálogkölcsönök tőketörlesztési és kamatai felvétele után — akár állittatik ki nyugtatvány, akár nem — a II. fokozat szerinti nyugtailletéket készpénzben nem tartoznak fizetni. (P. dt. 205. sz.)

Közjegyzőknek a hagyatéki eljárás körül felmerült és nem magában a tárgyalási jegyzőkönyvben nyugtázott közjegyzői költségeikről kiállitott nyugtái bélyegkötelesek. (P. dt. 220. sz.)

Az orvosok által tiszteletdijaikról kiállitott jegyzékek általában illetékmentesek, ha azonban azokon a tiszteletdij kielégitése elismertetik, az ilyen jegyzékek mint nyugták illetékezendők. (P. dt. 594. sz.)

---

[1]) A részletügyletekről szóló 1883 : XXXI. t.-cz. 5. §-ában emlitett, s a részletfizetésekről kiállitott nyugták után, ha az összeg 4 koronát meghalad, II. fok. szerinti illeték jár (1884. évi 68202. sz. p. m. k. P. K. 978. R. T. 1962. l.), mely naplókivonat alapján közvetlenül fizetendő. (1887 : XLV. t.-cz. 13., 14. §§.)

[2]) A kir. ménesbirtokon alkalmazott munkások kereseménу-összegének kifizetéséről szóló kimutatásban a nyugtabélyeg nem minden kereseti összeg után külön-külön, hanem a p. ü. minister engedélye folytán akként róható le, hogy az egyes kereseti összegek után különkülön járó bélyegilletékek összeszámitása által eredményezett összegnek megfelelő bélyegjegyek a kimutatás végén felragasztassanak, s a hivatalos záradékkal szabályszerüen keresztülirassanak. (1890. évi 8370. sz. p. H. r. P. K. 59. lap.)

[3]) Az egy *értesitési kimutatásba* foglalt különböző leletjutalékok felvételéről együttesen kiállitott nyugták után a II. fok. szerint járó bélyegilleték nem a nyugtázott főösszeg mérvéhez képest, hanem az egyes jutaléki összegek után járó illetékek összegének megfelelő bélyeggel látandók el, a 4 K-án aluli tételek önérthetőleg számitáson kivül hagyandók. (1889. évi 11303. sz. p. m. k. P. K. 1608. l.)

[4]) Ha tisztviselők különféle czimen élvezett járandóságaikat *egy nyugtára* összesitve veszik fel, az a nyugta *az összesitett főösszeg után* járó II. fokozat szerinti bélyeggel látandó el. (1883. évi 27091. sz. p. m. r. P. K. 325. l.)

[5]) Az árvaletétekről kiállitandó vétbizonyitványok bélyegzése tárgyában a m. kir. p. ü. ministerium 1880. évi 66529. sz. a. (P. K. 455. l.) a következő körrendeletet bocsátotta ki:

Az árvapénztárakból az árvák részére kiutalványozott tőkékről és kamatokról kiállitandó vétbizonyitványok bélyegzése tekintetében kételyek merülvén fel, miheztartás végett a következők jelentetnek ki:

Az árvapénztárakban őrzött vagy kezelt árvavagyon letéteményt képez, melyre nézve az illető árvának tulajdonjoga érintetlen marad, s igy annak kiszolgáltatása alkalmával a tulajdonjogban semmi változás nem történvén, az ekkor kiállitott vétbizonyitványok nem az illetékszabás 101. tételének *a)* betüje értelmében a II. fokozat szerint bélyegzendők, hanem ugyanazon tétel *c)* pontja szerint 1 koronás bélyegjegygyel látandók el, hacsak a kiszolgáltatott összeghez képest a II. fokozat szerint kisebb bélyegilleték nem jár.

Ezen határozmány azonban feltételezi, hogy az árvahatóságok által *más feleknek* kikölcsönzött tőkepénzek és ezek visszafizetése felől különös okiratok állittatnak ki, és ezen okiratok, u. m. kötelezvények és nyugtatványok a II. fokozat szerint járó bélyeggel szabályszerüen elláttatnak.

A fennebbiekből kifolyólag és tekintettel az illetékszabás 7. tételében az árvakönyvecskékről kimondott elvre, az árvák, illetve gyámjaik által az árvapénztárból felvett kamatokról a vétbizonyitványok bélyegmentesen állithatók ki.

Ha azonban az árvapénzek nem kölcsönöztetnek ki egyes feleknek, hanem az 1877 : XX. t.-cz. 295. §. 4. pontja értelmében gyümölcsözés végett a *kir. adóhivatalnál* helyeztetnek el, ezáltal azok elvesztik letéti jellegüket, kölcsönné válnak, s ugy a kamatokról, valamint a kiszolgáltatás alkalmával a tőkéről kiállitott vétbizonyitványok mindig a II. fokozat szerint lesznek bélyegzendők.

[6]) Államjavak eladása következtében befolyó vételár felvételéről nyugta állittatván ki

102. tétel.

Vétbizonyitványok bélyegmentesek:

a) vétbizonylatok mindennemü hivatalos kiadványok kézbesitése felől illetékmentesek;

b) fuvarosok vagy szállitó-intézetek vétbizonyitványai, melyekben személyeknek szállitás végetti felvételét tanusitják, még ha azokban a vitelbér felvétele is általuk elismertetik, a vaspálya-gőzhajózási és közuti vaspálya-vállalatoknak az illetéki dijjegyzék 89. tétel VI. és VII. pontjaiban felsorolt jegyeit kivéve; továbbá a kir. postaintézet teher- és személyjegyei különbség nélkül; és végre azon bizonyitványok, melyek a fuvarosnak vagy a küldő szolgálatában álló személyeknek, vagy pedig a fuvarszállitást nem iparszerüleg üző egyéneknek valamely átadott küldemény kézhezvételéről adatnak ki, ameddig ezen okiratok biróság előtt nem használtatnak, vagy ezek valamely közpénztárnál a fuvarbér iránti nyugta gyanánt be nem nyujtatnak: feltételesen illetékmentesek.

Az ily feltételes illetékmentességben azon vétbizonyitványok is részesülnek, melyeket iparüzők valamely tárgynak iparczélokra lett átvétele felől állitanak ki.

Szállitók átvételi jegyei, melyeket ők a fuvarosok vagy hajósok által eszközlendő tovaküldés végett átvett szállitmányok iránt a feleknek kiadnak, szintén feltételesen bélyegmentesek; vétbizonyitványok valamely tartozatlan adósság visszatéritése felől, különösen közintézetek, községek vagy az állam részére illetéktelenül teljesitett fizetéseknek megtéritése és elengedett községi vagy más közadózások vagy birságok, vagy büntetések felvétele iránt, ideértve az illetéktelenül beszedett postai vitelbér visszafizetése, valamint elveszett vagy megsérült kocsipostai küldemények, elveszett ajánlott levelek és helytelenül kifizetett postautalványokért való kárpótlás esetében a felek által a kir. posta pénztár részére kiállitott vétbizonyitványokat is (1883. évi P. K. 256. lap) feltétlenül illetékmentesek;

d) vétbizonyitványok a biróilag vagy hivatalosan lefoglalt, vagy pedig birságok és büntetések biztositása végett őrizet alá vett tárgyak visszaadása felől és általában — a birói letéteményeket kivéve — minden oly ingó dolgok kiszolgáltatása felől, melyek az államigazga-

---

a nyugta bélyeg alá esik, s az arra járó fokozatos illeték a magánfél által befizetett vételárból levonandó. (18214/1893. P. M.)

[7]) A czukor- és szeszkiviteli jutalmak felvételéről szóló nyugták a II. fok. szerinti illeték alá tartoznak. (72751/1889. P. M., P. K. 1746. l.) (Ill. dijj. 101. t. *a)* p.)

[8]) Az örökösödési eljárásnál a biróság megbizásából közreműködő kir. közjegyzők részére megállapitott s birói letétből felvett illetményekről a jogosult kir. közjegyzők által kiállitott vétbizonyitványok:

1. Azon összegre nézve, mely az 1894: XVI. t.-cz. 117. §-ának I. és II. pontjai, illetőleg az 1894: XVI. t.-cz. 120. §-a alapján a kir. közjegyző részére megállapitott munkadij fejében utalványoztatott, a II. fokozat szerint járó bélyegilleték alá esnek az illetéki dijjegyzék 67. tételének *B)* betüje és 101. tételének *a)* betüje értelmében.

2. Azon összegre nézve, mely az 1894: XVI. t.-cz. 117. §-ának utolsóelőtti bekezdésében emlitett bélyeg- és postabérkiadások, továbbá utazási költségek, valamint az 1887. évi 17668. számu bel- és igazságügyministeri rendelet 8—10. §§-aiban emlitett végrehajtás során felmerült végrehajtási költségek fejében utalványoztatik, bélyegmentesek.

Ha az illetékköteles és az illetékmentes járandóságok együttesen utalványoztatnak vagy nyugtatványoztatnak, azok az utalványban vagy vétbizonyitványban egymástól elkülönitve tüntetendők fel, mert különben a II. fok. szerint járó illeték a nyugtatványozott egész összeg után rovandó le. (40996/1889. és 30533/1891. P. M., 1890. évi P. K. 34. és 1891. évi 186. l.)

[9]) Szállitási dijmérséklések czimén fizetett összegekről szóló nyugták az illet. dijjegyzék 101. tét. *a)* pontjának határozmányai, vagyis II. fok szerinti illeték alá esnek. Ha azonban az emlitett összegek a felvételre jogosultak részéről utalványok mellett vétetnek fel, ezen okiratok az illetéki dijjegyzék 93. tétel *d)* pontja, illetőleg ha kereskedelmi számlák, jegyzékek, kimutatások vagy hasonló iratok utján egyenlittetnek ki, a 84. tét. *B)* 2. pontja alatt megállapitott illetékmérvnek megfelelő bélyegjegygyel látandók el (1884. évi »Pénzügyi Közlöny« 301. lap.).

tásnál, községeknél és közintézeteknél csupán őriztettek és a jogszerü birtokosnak ismét átadatnak; nevezetesen bánatpénzek, szolgálati és egyéb biztositékok, biztositási okiratok stb. felől, ha a biztositékul átadott tárgy nem mint kamatozó kölcsön adatott, feltétlenül illetékmentesek;

e) vétbizonyitványok számtétel iránti elólegek felvételéről; vagy oly kiadások megtéritése felől, melyek az állam vagy községek, vagy az államhatóságok igazgatása alatt álló közintézetek részére valamely bizományos vagy meghatalmazott által viseltettek; továbbá átalányok felől, amennyiben azok nem a felvevő tartására vagy kényelmére szolgáló személyes járandóságokat, pl. napidijakat, élelmi pénzeket, lakpénzt s más effélét tárgyaznak, feltétlenül illetékmentesek.

Ha illetékmentes és nem mentes járandóságok együttesen nyugtatványoztatnak, azok elkülönitve kimutatandók, hogy az elsőbbek a mentességben részesülhessenek;

f) vétbizonyitványok oly összegek felvétele iránt, melyeket valaki csupán mint az államigazgatás bizományosa vett át (pl. árvaszékeknek nyugtái, a birói letétből kezelés végett átvett árva vagyon felől) ugyszintén az ily bizományos ügyben az államigazgatás számára teljesitett előlegezések és fizetések viszszatéritése felől: feltétlenül illetékmentesek;

g) vétbizonyitványok az állam, községek vagy közintézetek részére teljesitett olyan szolgáltatások megtéritése felől, melyek nem valamely polgári jogviszonyon alapulnak, hanem a közigazgatás céljaira szolgáló adó- vagy más szolgáltatásképen teljesitettek, pl. előfogatok, hálás-pénz katonai beszállásolásoknál stb.

Ide tartoznak a vétbizonyitványok oly szolgáltatások megtéritése felől, melyeket a bünfenyitő eljárás szabályai szerint bizonyos személyek nem hivatalos állásuknál fogva tartoznak teljesiteni, nevezetesen: a tanuk nyugtái az oda- és visszamenet és az időmulasztás fejében nekik megtéritett összeg felől; a nem állami vagy községi szolgálatban álló szakértőknek, továbbá a nem állandóan felesketett tolmácsoknak nyugtatványai, az oda- és visszautazás megtéritése és más őket törvényesen megillető megtéritési öszletek felől;

a községek vagy községi lakosok nyugtái mérföld-pénzek, vagy előfogati dijak felől, vádlottak szállitása alkalmából;

szegények képviselőinek nyugtái a szükséges és valósággal teljesitett készpénzbeli költségek megtéritése felől;

nemkülönben feltétlenül illetékmentesek mindazon bizonyitványok is, melyek a dohányegyedárusági szabályok alapján a meghatározott beváltási árakon a kincstár számára beszállitandó vagy beszállitott dohányért felvett előlegek vagy más fizetések felől állittatnak ki;

h) vétbizonyitványok azon államkötelezvények vagy ezekkel egyenlőknek tartott más kötvények kamatai felől, melyek részére, kibocsátások alkalmával a kamatok iránti nyugtákra nézve, a bélyegmentesség határozottan biztosittatott.

Bélyegmentesek továbbá a szelvényekkel ellátott államkötvények kamatai felől kiállitott nyugtatványok azon esetekben, mikor a szelvények a fennálló szabályok szerint beszedetnek és a kamatok csak nyugták iránt fizettetnek ki;

i) vétbizonyitványok a be- és visszafizetett iskolapénzekről, mely valamely közalap vagy község részére fizettetik, továbbá a lefizetett leczkepénzekről;

k) vétbizonyitványok a szerződésileg fizetett elemi kártéritésekről;

l) vétbizonyitványok alamizsnapénzekről, azaz szükölködő személyek felsegélyezésére nyujtott csekélyebb adományokról, akár ezek az emlitett személyeknek közvetlenül adatnak, vagy pedig valamely szegényápoló-intézetnél befizettetnek.

Ide tartoznak valamely baleset következtében gyüjtött segélypénzek és szegények intézeteiből huzott járandóságok, valamint a rokkantak segélyezései a hadjáratban megbénitott katonák részére tett alapitványokból;

m) vétbizonyitványok biróságon kivüli felmondások iránt, mig ezek biróság előtt nem használtatnak: feltételesen illetékmentesek;

n) vétbizonyitványok 4 koronán alóli összegekről vagy 4 korona értéken alóli tárgyakról;

o) a lelkészek vétbizonyitványai misére adott pénzösszegekről.

Ezek alatt azonban nem értetnek azon vétbizonyitványok, melyek a misékre alapitott tőkék kamatjairól állitatnak ki;

p) vétbizonyitványok a nyugzsoldos aggvitézek illetményeiről s esetleg megsebesitési járadékairól;

q) vétbizonyitványok a vitézségi érmek után járó pótpénzekről azon személyek részéről is, kik a katonai létszámba nem tartoznak;

r) községi és általában közkórházak vétbizonyitványai, élelmezési költségek megtéritése iránt, valamint azon összegek felől is, melyek beszedhetlen élelmezési költségek fejében az országos alapból térittetnek meg;

s) a közzálogházak és kölcsönintézetek által az illető feleknek kifizetett oly összegekróli vétbizonyitványok, melyek a lejárt zálogok eladási árából a tartozások fedezése után az érdekelt fél javára többletként fennmaradnak;

t) árváknak vagy gyámjaiknak nyugtái az árvapénz kamatainak felvételéről.

Jegyzet. A feltételesen bélyegmentes vétbizonyitványok az illetékfizetési kötelezettség beálltával ivenként 1 K bélyegilleték alá esnek, ha a II. fokozat alkalmazása mellett kisebb illeték nem jár; mely utóbbi esetben ezen kisebb illeték fizetendő.

V i z j o g.

A vizjogról szóló 1885 : XXIII. t.-cz. 190. és 191. §§-ainak rendelésein alapuló eljárás, valamint az erre szükséges beadványok és egyéb iratok bélyeg- és illetékmentesek. (1885 : XXIII. t.-cz. 191. §.)

Z á l o g h á z a k, a kormány igazgatása alatt álló üzletkönyvei, a lejárt zálogok elárusitásáról felvett jegyzőkönyvek, továbbá az elárusitott zálogtárgyakból az adósság levonása után az adós részére fenmaradt összeg felvételéről kiállitott nyugták (lásd 102. tétel *s)* pontja is), végre a zálogjegyek elvesztése esetében a zálogtárgyak visszaválthatása végett az adósok részéről kiállitandó okmányok bélyegmentesek. (1869 : XVI. t.-cz. 12. §.)

Az 1881 : XIV. t.-cz. alapján szabályozott és iparhatósági felügyelet alatt álló nyilvános zálogintézetek által fizetendő illetékekre nézve lásd »társaságok« czimü tétel II. pontját.

Z á l o g j e g y e k, ha az érték négy koronát nem ér el, bélyegmentesek.

Z á l o g l e v e l e k, lásd »társaságok« 89. tétel XII. *g)* pontját. [1–3])

Az ügyvéd által megbizója részére kiállitott oly elismervény, amelylyel azt igazolja, hogy az átvett összeget megbizója

---

[1]) A *kir. erdőfelügyelők* és alerdőfelügyelőknek *az irodai átalányról* kiállitott nyugtái, miután ezen átalányból az irodai helyiség után fizetendő lakbér, a fütés, világitás és a hivatalos szolgatartás költségei fedezendők, mint *teljesen teherrel járó illetményekről* szóló vétbizonyitványok a 102. tét. *e)* pontjának világos értelme szerint feltétlenül bélyegmentesek.

Az *utiátalány* ellenben tekintve, hogy abban *napidijak is foglaltatnak*, két egyenlő részre osztatik, s az utazási átalány felvételéről szóló nyugták a *nyugtatott összegnek* napidijat képező *fele része után* a II. fok. szerinti bélyeggel látandó el. (1881. évi 12223. sz. földm. ipar- és keresk. ü. m. k. r. 1888. évi P. K. 276. l.)

[2]) Italmérési adó lefizetéséről szóló nyugták (adóbárczák) (1888 : XXXV. t.-cz. 34. §.) feltétlenül bélyegmentesek. (67612 1890. P. M., P. K. 560. l.)

[3]) A vizjogi törvény végrehajtása körül felmerülő bélyeg- és illetékkötelezettség tárgyában a földmivelésügyi minister által a p. ü. ministerrel egyetértőleg 1890. évi 2245. sz. a. (P. K. 118. l.) kiadott körrendelet szerint:

1. A vizjogi törvény alapján alakuló vizitársulatok alapszabályai s ezek jóváhagyása iránt, valamint e társulatok által a vizjogi törvényből kifolyólag a közigazgatási hatósá-

részére a biróságnál letétbe helyezte, bélyegmentes. (P. dt. 273. sz.)

Törvényhatósági és községi szolgálatban álló orvosoknak a bünvádi eljárás folyamán felszámitott szakértői és napidijaikról kiállitott nyugtatványai bélyegkötelesek. (P. dt. 425. sz.)

---

gokhoz intézett beadványok, s azok mellékletei ideértve a tervrajzokat, leirásokat, ártéri kimutatásokat stb. (az eredeti mellékletek kivételével), s ugyanezekkel a társulatokkal vizrendezési ügyeikben a vizjogi törvény 163—168. §§-ai alapján felvett azon jegyzőkönyvek, melyek a társulat beadványának természetével birnak; továbbá a társulatok által tervezett vizimunkálatokhoz szükséges hatósági engedély, vagy annak megujitása iránt a közigazgatási hatósághoz intézett beadványok, tervek és müszaki leirások, valamint a társulatok által beadott felebbezések bélyegmentesek.

Azon magánszerződések, melyek alapján a társulat munkálatait foganatositás végett valamely vállalkozónak adja ki, bélyegkötelesek. A társulatok részére kiállitott engedélyokiratok pedig az illetéki dijjegyzék 46. tételének 1. pontja alapján ivenkint 2 korona bélyegilleték alá esnek.

2. A vizrendőri kihágásokra vonatkozó eljárás mindvégig bélyegmentes.

3. A vizjogi törvényben emlitett vizmunkálatokra, előmunkálatokra és a viz használatára szükséges hatósági engedély, illetőleg a lejárt engedély megujitása iránt a törvény 157. §-ában megállapitott elsőfoku közigazgatási hatósághoz a törvény 161. §-ának rendelkezéseihez képest intézendő beadványok az illetéki dijjegyzék 13. tétel III. pontja alatt megállapitott 1 koronás, a mellékletek pedig 30 filléres bélyeggel látandók el.

A 161. §. értelmében eszközlendő beadvány mellékletei közül csak azon példány esik bélyegkötelezettség alá, mely a félnek visszaadatik, mig a másodpéldány a 74. tétel f) és a 79. tétel *c)* pontja értelmében bélyegmentes.

4. Az engedélyezési ügyekben hozott elsőfoku határozat elleni felebbezések az illetéki dijjegyzék 13. tétel IV. 14. pontja értelmében bélyegzendők.

5. A vizjogi törvény 163—168. §§-ai által szabályozott engedélyezési eljárás folyamán felveendő jegyzőkönyvek és előforduló beadványok az illetéki dijjegyzék 52. tétele *c)*, illetve 13. tétel III. pontja alatt megállapitott illetékmérvnek megfelelő bélyeggel látandók el.

A 30 napi közszemlére kitétel alatt, vagy a tárgyalásnál irásban (163. §.) benyujtott ellenvetésekre és nyilatkozatokra, hasonlólag ivenként 1 koronas bélyeg teendő.

6. A vizjogi törvény 172. §-a értelmében minden vizhasználat vagy vizimunkálat számára kiállitandó engedélyi okirat, a 46. tétel

103. tétel.

Zálogok.

a) a lekötések, azaz oly okiratok, melyek által valakinek bizonyos kötelezettség biztositásául valamely zálog leköttetik:

---

1) pontja alatt megállapitott 2 korona bélyegilleték alá esik.

7. A vizikönyvekbe való bejegyzések nem tárgyai a bélyegilletéknek s szintugy a vizikönyvekben való bejelentések sem, amennyiben csak a nyilvántartásra, vagyis tisztán hivatalos czélokból eszközlendők, azonban a vizikönyvekből magánfeleknek kiszolgáltatandó hiteles másolatok a 69. tétel 2. *b)* pontja alatt megállapitott 2 korona bélyegilleték alá esnek.

8. (Ugyanazonos a 102. t. Vizjog czimü kikezdéssel.)

9. Kisajátitási munkálatoknál a 61. tétel rendelkezései irányadók.

A vizjogi törvény értelmében megállapitandó szolgalmi eljárásra vonatkozó minden beadvány, jegyzőkönyv, összeirás, terv stb. szabályszerüen bélyegzendő (a társulati beadványok kivételével.

Az alkalmazandó bélyegilleték mérve ugyanaz, mint a megelőző 3. pont alatt emlitett engedélyezési eljárásnál előforduló beadványoké, és a felek közt a kártalanitási összeg megállapitása iránt a szolgalmi eljárás folyamán létrejött egyezségek által megállapitott jogügyletek és vagyonátruházások után az illeték az általános illetékszabályokban meghatározott mérv szerint rovandó le.

Mindennemü oly beadvány és okirat, mely az 1889: XXX. t.-czikkben tárgyalt kölcsönök felvételére, legombolyitására, valamint az ily kölcsönökből törlesztendő kölcsönök és előlegek visszafizetésére vonatkozik, ideértve a kölcsönről kiállitandó főkötvényt is, ugy nemkülönben a magy. földhitelintézet által ezen kölcsönügyekben jövendőre kiállitandó mindennemü okirat és beadvány, az idézett t.-cz. 8. §-a értelmében bélyeg- és illetékmentes.

[4]) A társulatok és egyleteknek nyugtái a tagok által az egyesület fentartása czéljából befizetett tagsági dijakról a 89. t. XII. k) pontja értelmében bélyegmentesek. (82050. 1894. P. M.)

[5]) A postaszállitási költségeknek megfelelőleg megállapitott, s a kincstár által fizetett szállitási dijakról maguk a vasuttársaságok által kiállitott nyugták a 79. tétel *c)* és a 102. tétel *e), f)* és *g)* pontjai értelmében bélyegmentesek. (32159 1894. P. M.)

[6]) Zálogházi zálogkölcsön kiváltása vagy meghosszabbitásakor a feleknek a történt fizetésről kiadandó nyugták a 9. tétel *c)* pontja értelmében bélyegmentesek. (44745/1900. K. M.)

[7]) Az 1885: XXIII. t.-cz. (vizjogi) 161. §-a értelmében eszközlendő beadvány mellékletei

azon kötelezettség értékéhez képest, melyért a zálogjog engedtetik, II. fok.; de ha ezen kötelezettség meg nem becsülhető, ivenkint 1 K.

1. jegyzet. Ha a kötelezettség, melyért a zálogjog adatik, határozatlan s annak értéke megközelitőleg sem állapittathatik meg, akkor az illeték a zálogérték szerint szabandó meg, amennyiben az a megelőzött zálogjogok által nem merittetett ki, de ezen esetben is az illeték 1 K-nál kisebb nem lehet.

2. jegyzet. Ha a zálog már a főügylet iránti okiratban, a szerződő felek által kiköttetett, ugy ez az ugyanazon okirattól járó illeték megszabásánál számitásba nem jön.

b) Oly beadványok, mely által készpénz, értéktárgyak vagy nem kötményezett (vinculált) kötelezvények mint zálog vagy biztositék felajánltatnak, a beadványoktól járó bélyegilletéken kivül még a zálogkötési vagy biztositéki okiratokra szabott illetékek alá is esnek, amennyiben ezen biztositások nem csupán a főügylet iránti okiratban kikötött feltétel teljesitéseül, vagy pedig ajánlattétel biztositása végett adatnak által. Oly beadványok, melyekkel már kötményezett (vinculált) kötelezvények vagy jelzálogi lekötések nyujtatnak be, csak a beadványi bélyeg alá esnek.

c) zálogjegyek, melyeket a kézizálog átvevője a zálogadónak a zálog átvételéről állit ki, akár emlittessenek meg a zálog lényeges feltételei, akár nem, ivenkint 1 K, amennyiben a zálog értékéhez képest a II. fokozat szerinti illeték ennél nem kisebb;

d) zálogvisszaadási elismervények ivenkint 1 K, amennyiben a zálog értékéhez képest a II. fokozat szerinti illeték nem csekélyebb,

Zálogok, mentesek, lásd »vétbizonyitványok mentesek« *d)* betüjét.

Zálogolási jegyzőkönyvek lásd »jegyzőkönyvek bélyegkötelesek«. czimü 25. tételt.

104. tétel.

Zálogvisszaváltási szerződések, melyekkel az ingatlan birtok jogtulajdonosa azt a zálogbirtokostól visszaváltja, a visszaváltás összes értéke szerint II. fok.

---

közül csak azon példány esik bélyegkötelezettség alá, mely a félnek visszaadatik, mig a másodpéldány a 74. tétel *f)* és a 79. tétel *c)* pontja értelmében bélyegmentes. (2245/1900. földm. min. P. K. 118. l.)

Vizjogi határozat elleni felfolyamodás (1885 : XXIII. t.-cz. 190. §.) s az ahhoz csatolt meghatalmazás bélyegmentes. (1731/1890.)

Városok a tulajdonukat képező vizvezetéket közegészségügyi tekintetekből tartják fenn, azért az ily vizvezetékek használatáért fizetett dijak felvételéről kiállitott elismervények bélyegmentesek. (77635/1895. P. M.) (Ill. dijj. 85. tétel, 2. pont.)

[a]) Az Ill. dijj. 64. t. 1. *b)* pont utolsó bekezdésének értelmében a 4 K-át el nem érő összeg iránt kötött zálogkölcsönöktől nem követelhető illeték. (13508/1888. P. M., P. K. 1234 l.)

III.

ILLETÉKKEZELÉSI UTASITÁS.

Utasitás

a közvetlenül lerovandó jog- és bélyegilletékek, valamint az illetékegyenérték kezelésére nézve.*)

ELSŐ RÉSZ.

A jogilletékek és a közvetlenül, vagyis készpénzben lerovandó bélyegilletékek.

1. §. A pénzügyi közigazgatás szervezetének változtatásáról szóló 1889. évi XXVIII. t.-cz. 1. §-a értelmében a feloszlatott kir. illetékkiszabási hivatalok teendőit, ugyanennek a törvénynek 17. §-ában részletezett módozatok, mellett a m. kir. adóhivatalok látják el.

A kir. adóhivatalok hatásköre az illetékek kiszabása körül.

Az idézett törvénynek 17. §-ában foglalt rendelkezések szerint pedig a közvetlenül lerovandó illeték kiszabását a kir. adóhivatalok eszközlik, és pedig vagy *végleg*, vagy a kir. pénzügyigazgatóság részéről kirendelt tisztviselő által történő előleges felülvizsgálás és jóváhagyás mellett.

2. §. A kir. adóhivatalok a kiszabást saját hatáskörükben *végleg* foganatositják:

1. A bélyeg és illetékek iránti törvények és szabályok 4. §-ának 2. pontja értelmében, amennyiben az illeték 25 frtot meghalad, bejelentés mellett készpénzben fizetendő fokozatos illetékre nézve:

a) nyugtatványok, törlési nyilatkozatok;

b) kölcsönszerződések, kötelezvények, váltók, engedmények;

c) haszonbéri, adásvételi, épitkezési és szállitási szerződések;

d) egyezségek után, — ha mindezen jogügyletek vagy iratok határozott öszszegről szólnak, — ha azokban semmiféle mellékszolgáltatás kikötve nincs, és ha azok a főügyleten kivül más illetékköteles jogügyletet nem tartalmaznak.

2. A százalékos illetékre nézve:

a) *a zálogjogi bejegyzések után*, ha a zálogjog meghatározott összeg erejéig kötelezvény, váltó, engedmény vagy kezességi okirat alapján jegyeztetik be a telekkönyvbe;

b) az 1% illetékmérv alá eső s *jogerőre emelkedett birói itéletek után*, ha meghatározott pénzösszeg képezi az itélet tárgyát;

c) *adásvevési szerződések után* (ideértve a birói árveréseket is), ha a megállapitott vételáron, és az ahhoz számitandó meghatározott összegben elvállalt terheken kivül, más mellékszolgálmány kikötve nincs, és ha oly körülmény nem forog fenn, mely az ügylet minősitésére, vagy az alkalmazandó illetékmérvre befolyással lehet;

d) *csereszerződések után*, ha az értékek felülfizetése végett kikötmény nincs;

e) *ajándékozási szerződések után*, ha az ügylet természete magából az okiratból

*) A magyar királyi adóhivatalok szolgálatára vonatkozó utasitások és szabályrendeletek gyüjteményének VIII. füzete.

világosan kitünik, ha semmiféle viszteher vagy szolgáltmány kikötve nincs, s ha az okiratban más kapcsolatos jogügyletre vagy hagyatékra hivatkozás nem történik;

f) *hagyatékok* (örökösödések) után, ha a betegségi és temetkezési költségeken, továbbá a telekkönyvileg bekeblezett vagy biróilag elfogadott adósságokon kivül semmiféle más teher a cselekvő állagból levonásba nem hozandó, és ha az osztályegyezség szerint az örökösök valamelyike nem nyer örökrészt meghaladó vagyontöbbletet.

3. Bélyegcsonkitások felett felvett hivatalos leletekre nézve:

a) ha azok közigazgatási hatóságokhoz, — biróságokhoz perenkivüli ügyekben — vagy telekkönyvi hatóságokhoz bélyegtelenül beadott beadványok s azok mellékletei, vagy az utóbbiaknál bekebelezett tőkék után bélyegekben lerovandó bejegyzési illetékek be nem adása miatt vétettek fel;

b) ha peres eljárásban beadott bélyegtelen peres beadványokra s azok egyszerü mellékleteire, s oly bélyegtelen jegyzőkönyvekre vétettek fel, melyek mily mérvbeni bélyegkötelezettsége felett kétely fenn nem foroghat;

c) birói itéleteknél, ha az itélet hozatala előtt bélyegjegyekben leróni kötelezett itéleti bélyeg be nem adatott;

d) egyszerü kötelezvények, nyugták, meghatalmazások és ingók adásvétele felett létrejött szerződések felett felvett leletekre nézve, ha azokban semmi egyéb jogügylet vagy mellékkikötmény nincs.

Az 1., 2. és 3. pont alatt részletesen meghatározottak közé nem sorozható minden más illetékköteles ügylet vagy tárgyra és bélyegleletre nézve, csak kiszabási javaslatot készit a kir. adóhivatal.

A bélyegcsonkitások felett felvett leletek alapján — ha felemelt illeték szabatik ki — mindig megjegyzendő, hogy leletfelvevőnek jár-e jutalék vagy nem.

3. §. Csak kiszabási javaslatot készitenek az adóhivatalok általában azokban az esetekben:

I. ha az ügylet minősitése, illetve az alkalmazandó illetékmérvre nézve, az illetékszabályok kapcsolatos határozmányainak helyes értelmezése tekintetéből, kételyek forognak fenn;

II. ha az okirat több rendbeli ügyletet tartalmaz;

III. ha az illeték tárgyának értéke nincsen határozott összegben megállapitva;

IV. Csak kiszabási tervezet készitendő *különösen:*

a) ha a kiszabandó illeték, a bélyeg- és illetékszabályok 138. §-a értelmében, nem azonnal fizetendő, hanem előjegyzésbe veendő;

b) ha az ügyletnél érdekelt szerződő felek valamelyike, vagy az illeték fizetésére kötelezett fél, illetékegyenérték alá is esik;

c) ha az 1887: XLV. t.-cz. 1. §-án alapuló % leengedés alkalmazandó;

d) minden joglemondás vagy jogmegváltás iránt kötött szerződésre;

e) élelmezési, szolgálati, házassági szerződésre;

f) minden szerencsekötésre;

g) vagyonelkülönitési okiratra és örökösödési osztályra nézve, tekintettel az előző 2. §. *f)* pontjára.

Végre csak kiszabási tervezetet készit a kir. adóhivatal kivétel nélkül mindazokban az esetekben, midőn

V. az 1881: XXXIV. t.-cz. 10. §-ának *a)* és *b)* pontja értelmében birság kiszabásának van helye;

VI. ugyanazon egy kiszabási irat alapján kiszabandó illeték összege 100 forintot meghalad;

VII. a bélyeg- és illetékszabályokon alapuló, vagy különös törvénynyel biztositott illetékmentesség kérdése forog szóban;

VIII. Általában az előző 2. §. 3. pontjában felsorolt hivatalos bélyegleletek közé nem tartozó bélyegleletekre s oly,

azok közé tartozó leletekre is, melyeknek mikénti megszabása fölött a kir. adóhivatalnak kételye van.

A hatáskörtől való eltérés.

4. §. Az előző 2. és 3. §-ban megállapitott hatáskörön túl is kiszabhatja az illetéket a kir. adóhivatal abban az esetben, ha a fél azt a bélyeg- és illetékszabályok 121. §-ának *b)* pontja alapján legott a jogügylet bejelentése alkalmával kivánja lefizetni.

Ez a kiszabás azonban csak előzetes és a pénzügyigazgatóság részéről a kiszabások felülvizsgálatára kirendelt tisztviselő jóváhagyásának fentartása mellett ejtetik meg.

Másrészt azokat a kiszabási tervezeteket, melyek a kir. közjegyzők részéről, a közbenjárásuk mellett létrejött jogügyletek és általuk letárgyalt hagyatékokra nézve, a bélyeg- és illetékszabályok 121. §-ának *c)* pontja alapján nyujtatnak be, jogositva van a kir. adóhivatal a 2. és 3. §-ban megállapitott hatáskörén belül felülvizsgálni és kiigazitani, mig az adóhivatal hatáskörét túlhaladó ily kir. közjegyzői kiszabások a pénzügyigazgatóság kirendeltjének felülvizsgálata alá tartoznak.

A kir. pénzügyigazgatóságok feljogosittatnak ahhoz képest, amint egyes kir. adóhivataloknál az illetékek kiszabására megbizható szakavatott tisztviselők vannak, — *ennek az utasitásnak 2. §-ában körülirt jogkört megszoritani avagy kiterjeszteni.*

Birságok és felemelt illetékek.

5. §. Birságot a kir. adóhivatal saját hatáskörében egyáltalán nem szabhat ki, s ehhez képest az előző 3. §. V. pontjában emlitett birság alkalmazását — a kiszabási javaslatba belefoglalva, a felülvizsgálatra kirendelt tisztviselőnél, — az 1881 : XXXIV. t.-cz. 10. §-nak *c)* pontjában, és ugyanezen t.-cz. 14., 46. és 47. §§-aiban meghatározott rendbirságok kirovását pedig a kir. pénzügyigazgatóságnál hozza inditványba.

A kir. adóhivatalok kiszabási illetősége és az illetékköteles jogügyletek és iratok bejelentése.

6. §. A kir. adóhivatalok kiszabási illetékességét, valamint az illetékköteles jogügyletek és iratok bejelentését, ugyszintén a bejelentési határidőt s a bejelentés módját, az 1881 : XXXIV. t.-cz. I. és II. fejezetében foglalt határozatok tüzetesen szabályozzák, mely határozatokra nézve az 1889 : XXVIII. t.-cz. 19. §-a alapján csak annyiban állott be változás, amennyiben most minden bejelentés kivétel nélkül a kir. adóhivataloknál eszközlendő.

A bejelentés különös nemei.

7. §. Ugyancsak bejelentésnek tekintendők s az e részben elószabott elbánás alá esnek:

1. A kir. közjegyzők által, a bélyeg- és illetékszabályok 121. §-ának *c)* pontja értelmében benyujtott kiszabási tervezetek;

2. a részvénytársulatok, intézetek, vállalatok, egyletek és kereskedelmi czégek által, az illetéki dijjegyzék 89. tételének I—XII. pontjai és az 1887. évi XLV. t.-cz. 13. §-a alapján, vagy esetleg különös engedély folytán időszakonkint készpénzben teljesitendő illetékfizetés alkalmából benyujtott napló-kivonatok vagy kimutatások;

3. az iparengedélyekre és czégbejegyzésekre vonatkozó azon közlések, melyek alapján az illetéki dijjegyzék 13. tételének IV. 1., illetve IV. 16. *a)* pontja értelmében, a százaléki illeték kiszabandó; végre

4. a szóbelileg bejelentett ügyletek vagy illetékköteles tárgyak; mely esetben a bejelentésről jegyzőkönyvet kell felvenni, s azt a bejelentő fél aláirásával,

vagy ha ez irni nem tud, a jegyzőkönyvet felvevő tisztviselőn kivül még egy előttemező tanu jelenlétében, aki a hivatal tisztviselője is lehet, s egyszersmind névirókép szerepel, a szokásos kézjegygyel kell elláttatni.

A bejelentések és az illetékszabáshoz szükséges adatok beiktatása és ellenőrzése.

Beiktatás az adóhivatalnál vezetendő A) *számfejtőkönyvbe.*

8. §. Az illetékkiszabás végett tett bejelentéseket és általában a kiszabás alá vonandó iratokat, valamint az 1881. évi XXXIV. t.-cz. 14., 46. és 47. §§-ai értelmében a kir. pénzügyigazgatóság által kirótt birságokról szóló előirási rendeleteket, a kir. adóhivatal beérkezési sorrendjükben a közvetlen illetékekről *A.* minta szerint vezetendő számfejtőkönyvbe iktatja, melynek tételszámai minden év elején 1-től kezdve az év végéig szakadatlan egymásutánban folytatandók.

9. §. Az *A.* számfejtőkönyv megfelelő rovataiba a beérkezés napja, az illetékkiszabás tárgya, az illetékköteles fél neve, lakhelye, s amennyiben lehetséges, házszáma, valamint ingatlanoknál azok telekkönyvi és helyrajzi száma pontosan bevezetendők; magára a kiszabási iratra pedig a beérkezés napja s a számfejtőkönyv tételszáma rájegyzendő.

10. §. Bevezetendők továbbá ugyanazon *A.* számfejtőkönyvbe azon hivatalos leletek és feljelentések, melyek eltitkolt vagyonátruházásokra vonatkoznak; ellenben a bélyegcsonkitásokról szóló leletekkel, a kir. adóhivatal ennek az utasitásnak 44. §-ában körülirt módon jár el. Nem szabad azonban bevezetni a számfejtőkönyvbe a haláleseti bejelentéseket, mivel ezek az alábbi 15. §. szerint az *U.* jegyzékben nyilvántartandók.

11. §. Általános szabály, hogy egy és ugyanazon illetékügyre vonatkozó valamennyi irat a számfejtőkönyvnek mindig ugyanazon egy tétele alatt iktatandó be, vagyis ugyanazon egy tételszámmal látandó el.

Ennélfogva a kétszeres kiszabás elkerülése végett minden oly esetben, midőn magából a beérkezett iratból határozottan ki nem vehető, vajjon az be lett-e már egyszer jelentve az illeték kiszabása végett vagy sem, különösen pedig a biróságok azon bejelentéseinek (közléseinek) kézhezvétele alkalmával, melyek hagyatékokra vagy ingatlanok átruházására vonatkoznak, a beiktatást teljesitő tisztviselő köteles előbb a számfejtőkönyv mellé pontosan vezetendő név- s tárgymutatóból alaposan meggyőződni arról, nincs-e az illetékügy már korábban beiktatva; ha pedig korábbi tétel alatt már könyvelve van, köteles az utóbb beérkezett iratot a korábban beiktatott illető tételnél feljegyezni, a beérkezett iratra pedig a beérkezés napját s az illető (korábbi) tételszámot rávezetni, és igy ezen iratnak a korábbi kiszabási irathoz való csatolása végett kellően intézkedni. Ezen iratok, ha az előző iratok már nincsenek az adóhivatalnál, időnkint jegyzék mellett küldendők be a számvevőséghez.

A kiszabási adatok beterjesztésének ellenőrzése.

12. §. Minden illetékkiszabás tárgyát képező okirat, jogügylet vagy cselekmény annál a kir. adóhivatalnál nyujtandó vagy jelentendő be, amelyik az 1889 : XXVIII. t.-cz. 19. §-a, illetve az 1881 : XXXIV. t.-cz. 1. §-a *a)—f)* pontjai értelmében az illeték kiszabására illetékes.

Az adóhivatalok feladata: az illetékköteles jogügyleteknek, cselekményeknek és iratoknak pontos bejelentését, s az illetékkiszabáshoz szükséges adatok pontos beterjesztését figyelemmel kisérni és ellenőrizni; miért is kötelesek a tudomásukra jutott minden mulasztást kideriteni, a bejelentésre kötelezetteket annak teljesitésére, valamint a kivánt

adatok beterjesztésére felhivni, s különösen arra ügyelni, hogy a felek az ingatlanokra vonatkozó jogügyleteknél a tiszta jövedelem, vagyis az 1887. évi XLV. t.-cz. 4. §-ában megállapitott törvényszerü legkisebb érték kiszámitásához szükséges bizonylatokat is bemutassák.

Az adóhivatal teendői a kiszabási adatok beszerzése iránt.

13. §. Ha ingatlanokra vonatkozó jogügyleteknél az előző 12. §-ban emlitett bizonylat nem mellékeltetik, a kir. adóhivatalok a személyesen jelentkező feleket annak 15 nap alatti pótlására, vagy a fenforgó akadály bejelentésére felhivják, s ezt a kiszabási iraton megjegyzik; s esetleg a tiszta jövedelemre és az adóra vonatkozó bizonylatokat, illetve az 1887. évi XLV. t.-cz. 3. §. 2. *b)* pontjában jelzett esetben a netán hiányzó becsértékre vonatkozó adatokat, az illetékes községi elöljáróság utján, az illeték fizetésére kötelezett felektől bekivánják.

A tiszta jövedelem, adó és értékbizonylatok beterjesztésére a törvényszerü 15 napi, s a netán még szükséges egyéb adatoknál rendszerint szintén 15 napi záros határidő, oly esetekben pedig, midőn azok beszerzésére hosszabb idő szükséges, a körülményeknek megfelelő hosszabb idő tüzendő ki a felekhez intézendő irásbeli felhivásban, melynek kézbesitéséről a vétbizonyitvány az ügyirathoz csatolandó; s ha a felek a kitüzött határidőben a felhivásnak meg nem felelnek, a szükséges adatok beszolgáltatására az illetékes közigazgatási közegek hivandók fel záros határidő kitüzése mellett. Az utóbbiakhoz, vagyis a törvényhatósági tisztviselők, városi hatóságok és községi elöljáróságokhoz intézett felhivásokban mindig kiteendő, hogy mulasztás esetében, az 1881 : XXXIV. t.-cz. által, a mulasztás minden napjáért megállapitott 1—10 frtig terjedő birság fog alkalmaztatni.

14. §. Annak megfelelő ellenőrzése végett, vajjon a községek helyesen mutatják-e ki a tiszta jövedelem- és adóadatokat, a kir. adóhivatal a kimutatott adatok helyessége iránt támadt kétely vagy gyanu esetében az illető kir. pénzügyigazgatósághoz tesz jelentést.

A halálesetek nyilvántartása.

15. §. A hagyaték pontos bevallásának ellenőrzése tekintetéből, az 1881. évi XXXIV. t.-cz. 46. §-a értelmében a községek elöljárói, városokban az illető megbizott hivatalos közegek által, az 1889. évi XXVIII. t.-cz. folytán ezentúl a kir. adóhivatalokkal közlendő haláleseteket, az adóhivatal az *U.* mintáju jegyzékbe vezeti be.

Ezen jegyzék az elhaltak neveinek betüsorában vezettetik, s minden betüre nézve 1-től kezdve folyó számmalláttatik el; mely folyószám, valamint a beérkezés napja, a vonatkozó haláleseti iratokra is rájegyzendő. A halálesetek bejelentése körül észlelt mulasztásokat köteles az adóhivatal az elöljáró pénzügyigazgatóság tudomására hozni, oly czélból, hogy az 1881 : XXXIV. t.-cz. 46. §-ában meghatározott rendbirság alkalmaztassék.

A haláleseti U. *jegyzék vezetésének módja.*

16. §. A hagyatékoknak pontos bevallása e jegyzék alapján nyilvántartatik, mi végből az adóhivatal minden egyes hagyatéknál azt tartozik tekintetbe venni, van-e birói beavatkozásnak helye vagy nincs és köteles 3 hónap letelte után, oly esetben, midőn birói beavatkozásnak nincs helye, a felek s esetleg a községi elöljáróság felhivása utján a hagyaték bevallását szorgalmazni, s annak álladékáról, valamint az örökösökről a szükséges tájékozást megszerezni; mely czélra a II. 2. rakt. sz. nyomtatvány használható. Birói beavatkozást igénylő esetekben a hagyatéki kimutatás csak a halálesetfelvétel beérkeztétól számitott egy év

leforgása után, folytatólag pedig, a menynyiben az szükségesnek mutatkozik, évenkint egyszer szorgalmazandó az eljáró hagyatéki biróságnál. (1890. P. Közlöny 387. lap.) Hogy mely esetekben van birói beavatkozásnak helye: azt az 1868. évi LIV. t.-cz. 560. §-a határozza meg, mely szakasz az 1881: LIV. t.-cz. 92. §-a által is fentartatott.[1])

Az U. *jegyzékben nyilvántartott halálesetek átvezetése az* A. *számfejtőkönyvbe.*

17. §. A halálesetek mindaddig az *U.* jegyzékben nyilvántartatnak, mig a beszerzett adatok kielégitő alapot nem nyujtanak az illeték kiszabására; mely esetben az összes iratok kiszabás végett az *A.* számfejtőkönyvbe vezettetnek át, az *U.* jegyzékben pedig a vonatkozó *A.* számfejtőkönyvi tétel bejegyzése mellett, az erre vonatkozó tétel törlésbe hozatik.

18. §. Irányadónak tekintendő, hogy a haláleseteket csak akkor szabad az *A.* számfejtőkönyvbe átvezetni, ha az illetékkiszabáshoz szükséges adatok mind be vannak szerezve.

A számfejtőkönyvbe már átvezetett halálesetet nem szabad többé, esetleg az adatok hiánya miatt, törölni és visszahelyezni az *U.* jegyzékbe, hanem mint illetékkiszabási hátralékot a *D.* jegyzékben kell nyilvántartani.

A haláleseti bejelentések törlése.

19. §. Azon haláleseti bejelentéseket, melyeknél az adóhivatal kétségtelen meggyőződést szerzett magának arról, hogy bármely illeték alá vonható vagyon nem maradt hátra, vagy melyeknél a biróilag tárgyalt s kizárólag ingókból álló hagyaték után az illeték bélyegjegyekben rovatott le, az adóhivatal az *U.* jegyzékben, az ok megjelölése mellett, egyszerüen törlésbe hozza, s a törlést igazoló iratokat az *U.* jegyzékhez csatolja.

[1]) Ez idő szerint az 1894: XVI. t.-cz. 1—5. §§-ai irányadók.

A kiszabási adatok megszerzésére vonatkozó levelezések.

20. §. Az *A.* számfejtőkönyv vagy az *U.* jegyzék illető számával ellátandók mindazon felhivások, értesitések, intések, levelezések és a pénzügyministerium illetékügyi számvevőségétől kiadandó kiszabási iratokról kiállitott vevények is, melyek e jegyzékek egyikébe már bevezetett valamely illetékügyre vonatkoznak. Általános iktatókönyvi szám alatt csak oly iratváltások folytathatók, melyek nem közvetlenül valamely már bevezetett illetékügyet tárgyalnak.

A haláleseti U. *jegyzék lezárása.*

21. §. Az *U.* jegyzék minden év végén lezáratik; továbbá az *A.* számfejtőkönyvbe át nem vezetett tételek, a régi szám megtartása mellett, a következő évre vezetendő ujabb *U.* jegyzékbe átvitetnek, az előző évre lezárt *U.* jegyzék pedig, melybe a vonatkozó *A.* számfejtőkönyvi tételek mindig bejegyzendők, a törlésbe hozott haláleseteket tárgyazó iratokkal együtt, a következő év január végéig közvetlenül a pénzügyministerium illetékügyi számvevőségéhez küldendő be.

Haláleseti bejelentések kezelése.

22. §. A haláleseti bejelentések s oly hagyatékokra vonatkozó iratok, melyek az *A.* számfejtőkönyvbe még nincsenek bevezetve, minthogy ezek az abba történhető bevezetésükig csak az *U.* jegyzékben tartatnak nyilván, az utóbbinak sorrendjében az adóhivatalnál zár alatt őrzendők meg. A 15—22. §§-ra vonatkozó és a Pénz. Közl. 1890. évi 16. számában megjelent 14.106. számu körrendelet határozmányai szigoruan követendők.

Az illetékek megszabása.

23. §. A kir. adóhivatal a fennálló törvények és szabályok alapján az ille-

tékügyet kitelhető gyorsasággal ellátni tartozik.

A beérkezett kiszabási ügyiratok sorrendben kezelendők és tárgyalandók ugy, hogy később érkezett ügyiratok, mig előbb érkezettek vannak, elintézést nem nyerhetnek, ettől eltérésnek csak kivételes és sürgős esetekben, midőn ezt a kincstár vagy a felek érdeke kivánja, különösen pedig akkor van helye, ha a fél az illetéket legott a bejelentés alkalmával befizetni kivánja.

Az elintézés csak az esetben mellőzhető, illetve tartható egyelőre függőben:

a) ha valamely már könyvelt irat más adóhivatal illetékességi körébe tartozik és az irat ezen okból oda átutalandó. Az ily átutalást azonban mindig az uj könyvelési adatok bekivánása mellett kell eszközölni, mihez képest az adóhivatal saját könyvelési tételét mindaddig nem hozhatja törlésbe, mig az illető másik hivatalból a könyvelési bizonylat be nem érkezik, mi is ez után az apadásba hozott tételhez csatolandó;

b) ha igazolva van, hogy a bejelentett jogügylet érvénye birósági vagy közhatósági jóváhagyástól függ, s ez még nem adatott meg; és

c) ha a kiszabás azért nem foganatositható, mert a szolgáltatások terjedelme egyelőre meg nem határozható, valamint ha a jogügylet teljesedése valamely bizonytalan esemény beálltától függ.

Minden más esetben a kir. adóhivatal a kiszabás iránt azonnal intézkedik.

Kiszabási adatok beszerzése.

24. §. Köteles különösen az adóhivatal minden hozzá érkező kiszabási iratra nézve először arról szerezni meggyőződést, vajjon figyelemmel az előző 6. §. rendelkezésére, őt, vagy esetleg más adóhivatalt illeti-e meg a kiszabás teljesitése; valamint arról is, vajjon mindazok az adatok, melyek a kiszabáshoz szükségesek, megvannak-e. Amennyiben az előző 13. §-ban jelzetteken kivül még más adatok lennének szükségesek, ezeket köteles az adóhivatal az 1881: XXXIV. t.-cz. 47. §-ában emlitett hivatalos közegektől beszerezni, s igazolatlan mulasztás esetében az ugyanezen törvény 47. §-a értelmében 1—10 frtig terjedő rendbirság kirovása iránt az előző 5. §. értelmében intézkedni.

A kiszabás foganatositása.

25. §. Mihelyt az illeték megszabásához szükséges adatok megvannak, a kir. adóhivatal azon ügyekre nézve, melyek tekintetében a 2. §. szerint a kiszabást saját hatáskörében végleg foganatosithatja, az illetéket haladék nélkül megszabja. Ellenben a hatáskörét a 2. és 3. §§-ok szerint meghaladó ügyekre, az iratok alapos tanulmányozása után, csak kiszabási javaslatot készit, mely kiszabási javaslat az 1. §. értelmében a pénzügyigazgatóság részéről kirendelt tisztviselő felülvizsgálata alá tartozik. Ugy a végleges kiszabást, mint a kiszabási javaslatot is, az adóhivatalnak a kiszabással megbizott tisztviselője és az adóhivatalt vezető főtiszt irja alá.

26. §. A kiszabási javaslat elkészitése abból áll, hogy a kir. adóhivatal a benyujtott vagy előzetesen beszerzett adatok alapján minden illetékkötelezettre elkülönitve, csak a kiszabás alapjául veendő értékösszegeket tünteti elő, illetve számitja ki, s esetleg a bélyeg- és illetékszabályok 77. §-a szerint eszközölendő értékkikerekités mellett, csupán a bélyeg- és illetékszabályok, illetve az illetéki dijjegyzéknek kapcsolatos és pontosan idézendő határozmányai értelmében alkalmazandó fokozati, vagy százaléki illetékmérvet jelöli meg, de az ennek megfelelő illetékösszeget nem számitja ki.

Az A. számfejtőkönyvbe történt bejegyzéseknek mely esetekben eszközölhető törlése.

27. §. Kötelessége a kir. adóhivatalnak az *A.* számfejtőkönyvbe már beveze-

tett, de még kiszabás tekintetében nem tárgyalt illetéki ügyirat lejegyzése, illetve törlése iránt javaslatot tenni:

a) ha ugyanazon jogügylet már korábban illetékezés alá került, ami mindannyiszor számfejtőkönyvi kivonattal igazolandó;

b) házassági szerződéseknél, ha bebizonyul, hogy a házasság létre nem jött;

c) ha a jogügylet azon oknál fogva nem tekinthető megkötöttnek, mert ahhoz a birói vagy gyámhatósági, vagy egyik érdekelt fél részére fentartott jóváhagyás, a hatóság vagy azon fél részéről, kinek nevében a jogügylet megköttetni szándékoltatott, nem adatott meg.

A törlési javaslat a 28. §. *b)* pontjában körülirt módon a pénzügyigazgatóság részéről felülvizsgálatra kirendelt tisztviselőnek beküldendő.

A törlési intézkedés az indokok rövid megemlitése mellett magára a kiszabási iratra vezetendő.

Az *a)*—*c)* pont alatt felsoroltaktól különböző bármely más törlések, csakis a pénzügyigazgatóság részéről kirendelt tisztviselő utasitása, vagy magának a pénzügyigazgatóságnak rendelete alapján foganatosittatnak az *A.* számfejtőkönyvben.

Az A. számfejtőkönyvbe vezetett iratok beterjesztése felülvizsgálat végett.

28. §. A kir. adóhivatal köteles:

a) azokat az illetékszabási iratokat, melyek alapján az illetéket ennek az utasitásnak 2—4. §§-ai értelmében végleg meg nem állapithatja, a kiszabási javaslat elkészitése után

b) s azokat az *A.* számfejtőkönyvbe már bevezetett, de még kiszabás alá nem vont illetéki ügyiratokat, melyeknek az előző 27. §. értelmében történő lejegyzését, illetve törlését javasolja, a $B/_1$ mintáju jegyzék kiséretében *minden hétnek szombat napján*, az évnegyed lejártakor pedig lehetőleg 24 óra alatt, és

c) a részvénytársulatok, intézetek, vállalatok, egyletek és kereskedelmi czégek részéről időszakonként készpénzben teljesitendő illetékfizetésnek alapjául szolgáló és a 7. §. 2. pontja szerint szintén az *A.* számfejtőkönyvbe felveendő napló-kivonatokat, illetve kimutatásokat a bevételezési adatok feltüntetése mellett és ugyancsak a $B/_1$ mintáju jegyzék kiséretében minden hó végével a kir. pénzügyigazgatósághoz ezzel a jelzéssel *»Illetékkiszabási ügy«* ellátandó boritékban oly czélból felterjeszteni, hogy az illetékkiszabások felülvizsgálatára kirendelt tisztviselő az *a)* és *b)* pont alatt emlitett kiszabási, illetve törlési javaslatokat, — és a *c)* pont alatt emlitett illetékbefizetéseket felülvizsgálhassa.

Az átküldési jegyzékekbe az iratok *A.* számfejtőkönyvi tételszáma és darabszáma bevezetendő, az átvételi elismervénynyel ellátandó és a hivatalhoz visszajuttatandó jegyzékek pedig a kiszabási iratoktól elkülönitve időrendben megőrzendők.

29. §. Az adóhivatal által saját hatáskörében teljesitett kiszabás, ugyszintén a felülvizsgáló pénzügyigazgatósági kirendeltnek előterjesztett kiszabási tervezet, valamint az ennek alapján történt minden közbeeső intézkedés, és a nevezett felülvizsgáló közeg részéről eszközölt illetékmegállapitás, — magára a kiszabási iratra, vagy egy ahhoz füzött ivre vezettetik. A helybenhagyott vagy kiigazitott javaslatra az adóhivatal az illetékösszeget a helybenhagyott százaléki vagy fokozati mérv szerint kiszámitja, a kiszámitást az azzal megbizott tisztviselő által a netáni felelősség tekintetéből aláiratja s ugy a saját hatáskörében kiszabott, valamint az ekként kiszámitott illetékösszeget az alább következő §§-ok rendelkezései szerint előirja.

30. §. A kiszabás alkalmával az illeték mérvén kivül s az alapul vett illetéktörvény vagy illetéki dijjegyzéktétel idézése mellett esetleg azt is rá kell a kiszabási iratra jegyezni, hogy az illeték egyelőre előjegyzésbe veendő; vagy hogy

a kiszabás, az adóhivatali vagy kir. közjegyzői előzetes megszabás eseteinél, utólagos kiegyenlités fentartása mellett történik.

Az illeték fizetésére kötelezettek sorrendje.

31. §. Az illetékkiszabásnál mindig szabatosan kiteendő, hogy a kiszabott illeték kiket, minő egymásutánban (sorrendben) és minő mérvben terhel.

E tekintetben az illetéki törvények és szabályok alkalmazásánál különösen irányadók:

1. hogy oly esetben, midőn valamely illeték egyetemleges kötelezettséggel többeket terhel, az illeték első sorban mindig az ellen érvényesitendő, ki annak fizetését a kiszabási irat tartalma szerint magára vállalta;

2. ha az illeték fizetését többen vállalták magukra, akkor az illeték az elvállalás arányában az elvállalók mindegyike terhére érvényesitendő;

3. oly illetékek, melyek valamely ingatlanra vonatkoznak, illetőleg amelyek valamely ingatlant az 1881 : XXXIV. t.-cz. VIII. fejezete értelmében dologilag terhelnek, ha csak azok viselése a kiszabási irat tartalma szerint valamely szerződő fél által el nem vállaltatott, figyelemmel az 1889. évi Pénzügyi K. 2-ik számában kiadott 19897/1888. sz. körrendeletre, első sorban mindig az ingatlan tényleges birtokosától követelendők.

Megjegyeztetik azonban, hogy, ha a tényleges birtokos birói árverésen vette az ingatlant, az ily természetü árverési vételtől járó illetéken kivül csakis oly illeték érvényesithető ellene, melynek fizetésére a fennálló illetéki törvények és szabályok értelmében személyileg, t. i. mint szerződő fél is kötelezve van.

4. Az örökségektől és ajándékozásoktól járó illeték a saját örökségi rész vagy ajándéki illetmény arányában mindegyik örökösre vagy ajándékvevőre külön-külön irandó elő s az egyetemleges kötelezettség csak akkor és annyiban érvényesithető, amikor, s amennyiben az örökösök vagy megajándékozottak osztatlanul jutnak az örökség vagy ajándék közös birtokába; de ily esetben is tekintettel kell lenni arra, vajjon az egyetemleges kötelezett örökösök közül nem vállalta-e egyike magára az illeték fizetését; mert ezen esetben a követelés első sorban feltétlenül az illeték viselését elvállaló fél ellen érvényesitendő.

5. A hagyományoktól járó illeték első sorban mindig a hagyományosok ellen érvényesitendő, s oly esetben, midőn a hagyomány közvetlenül a biróság vagy kir. közjegyző által adatott ki, s ennélfogva az örökös a hagyománytól járó illeték lerovása iránt nem intézkedhetett, az örököstől egyátalán nem követelhető.

6. Ugyanezen elvek irányadók a felemelt illeték érvényesitésénél; ellenben a törvényszerü bejelentés körül elkövetett mulasztás miatt megszabott, valamint az illetékkiszabási adatok közlésének elmulasztása miatt kirótt birságot csak az ellen lehet érvényesiteni, ki a mulasztást elkövette.

A biróilag vagy gyámhatóságilag tárgyalt hagyatékok utáni illeték gyors kiszabása.

32. §. Az illetékkiszabási művelet gyors foganatositása tekintetében az előző 23. és 28. §§-okban foglalt utasitás szoros szem előtt tartásával ügyelni kell az adóhivatalnak arra, hogy különösen a biróilag vagy gyámhatóságilag tárgyalt hagyatékok utáni illeték kiszabása, figyelemmel az 1881. évi Pénzügyi Közlöny 41. számában kiadott 63313/881. sz. körrendelet intézkedéseire, indokolatlan késedelmet ne szenvedjen.

Fizetési meghagyások kiállitása.

33. §. Az 1881 : XXXIV. t.-cz. 13. §-ának rendelkezéseihez képest az adóhivatal, ugy a saját hatáskörében kiszabott, valamint a felülvizsgáló pénzügyigazgatósági kirendelt által megállapi-

tott előirt rendes és felemelt illetékről és birságokról fizetési meghagyást állit ki, mely a fizetésre kötelezett félnek vétbizonyitvány mellett kézbesittetik.

34. §. A fizetési meghagyás a *H/a* minta szerinti nyomtatványon állitandó ki, s annak magában kell foglalnia:

a) a kiszabási rendelvény tartalmát; mihez képest az illetékek iránti törvények és szabályok azon §§-ai, illetőleg az illetéki dijjegyzék azon tételszámai mindig pontosan intézendők, melyek a kiszabott illeték meghatározásánál alkalmaztattak. Oly esetekben pedig, melyekben birság vagy felemelt illeték is kiszabatott, a fizetési meghágyás illető helyén röviden megjelölendő az a mulasztás is, mely miatt a birság vagy felemelt illeték kiszabatott;

b) az illetékre vonatkozó *A.* számfejtőkönyvi tételszámát;

c) az illetékkiszabás alapjául szolgáló jogügylet, cselekmény vagy irat rövid megjelölését;

d) az illetékkiszabás alapjául vett értéket, s azon esetben, ha az érték nem a felek által bevallott, vagy nem az iratban kitüntetett összegben vétetett fel, az eltérő értékalap rövid indokolását;

e) az illeték fizetésére köteles felek nevét (netaláni melléknevét) s külön az illeték fizetésére felhivott fél nevét és lakhelyét (ház-számát);

f) egyetemleges fizetési vagy kezességi kötelezettség esetében a feleknek esetleg elkülönitett részletfizetési tartozását vagy fizetési sorrendjét (1881 : XXXIV. t.-cz. 13. §.);

g) a teljesitendő illetékfizetés idejét és helyét; oly esetben pedig, midőn az illeték esedékessége csak valamely bizonytalan esemény bekövetkeztével áll be, annak megjelölését, hogy csak ennek beálltával lesz fizetendő; végre

h) oly esetben, midőn a fizetésre kötelezett fél az adóhivatal székhelyén kivül lakik és az illetéktartozás 20 frtot meg nem halad, azon figyelmeztetést, hogy az illeték a községi elöljáróságnál is, nyugtatvány mellett, befizethető. (1881. évi XXXIV. t.-cz. 20. §.)

35. §. A fizetési meghagyás mindig az adóhivatal pecsétjének rányomása mellett az illetékügyek kezelésével megbizott adóhivatali tisztviselő által állitandó ki. s eme kiállitó tisztviselő és az adóhivatal vezető főtisztjének aláirásával látandó el. még oly esetekben is, midőn az illeték folytatólag a másik fél irányában érvényesitendő, vagy bármely más okból ujabb fizetési meghagyás kiállitása szükséges. A fizetési meghagyás aláirása előtt a vezető főtiszt köteles arról meggyőződni. hogy az a kiszabási irat tartalmával megegyez, hogy kiállitásának napja a kiszabási iratra feljegyeztetett és hogy az illeték előirása a számfejtőkönyvben megtörtént.

A hivatali főnök egyáltalában személyes felelősség, és az 1881. évi Pénzügyi Közlöny 41. számában megjelent 65237. 1881. sz. körrendelet értelmében a mulasztások minden egyes esetében kiszabandó *2 forintnyi* birság terhe alatt köteles arra ügyelni, hogy csakis az előszabott kellékeknek megfelelő fizetési meghagyások adassanak ki kézbesités végett.

Eljárás a kirótt birságok, valamint a bejelentés alkalmával előzetes kiszabás alapján fizetett illetékekre nézve.

36. §. Az illetékkiszabási adatok közlésének elmulasztása miatt az 5. és 13. §§-ok értelmében megszabott birságokról hasonlókép fizetési meghagyások állitandók ki.

Szintugy fizetési meghagyások állitandók ki azon birságokról is, melyek a bejelentés körül elkövetett mulasztás miatt az 1881 : XXXIV. t.-cz. 10. §. *c)* pontja alapján hatósági és birósági tisztviselők, vagy kir. közjegyzők terhére a pénzügyigazgatóság által kirovatnak.

Ha azonban a részvénytársulat, intézet, vállalat s utóbbi által időszakonkint készpénzben befizetett illeték, a 28. §. *c)* pontja értelmében eszközölt felül-

vizsgálat után elégtelennek mutatkoznék, vagy ha az elégtelen mérvben, illetve a kitüzött időben egyáltalán be nem fizetett illeték bélyeg ellenőrzési szemle utján hivatalból megszerzett adatok alapján szabatnék meg, az ily póttartozásokról, az *A*. számfejtőkönyvben történő előirás mellett, szintén fizetési meghagyás állitandó ki. (1889. P. Közl. 11. számában megjelent 74008/1888. sz. körrendelet.)

Végre a tárgyi kezességnek az 1881. évi XXXIV. t.-cz. 39. §. és az 1883. évi XLIV. t.-cz. 95. §. alapján történő érvényesitésénél rendszerint szintén fizetési meghagyást kell kiállitani az ingatlan tényleges birtokosa terhére.

De ha az illeték tárgyát képező ingatlan olykép ment át egy harmadik személy birtokába, hogy az illeték az átruházás idejében a kincstár javára már bekebelezve volt, ily esetben nem szükséges formaszerü fizetési meghagyást kiállitani, hanem az ingatlan tényleges birtokosához vevény mellett irásbeli felhivás intézendő az ingatlanára bekeblezett illetéknek 30 nap alatti befizetésére. (1889. Pénzügyi Közlöny 2. számában kiadott 19897/1888. sz. körrendelet.)

A fizetési meghagyásnak az illeték fizetésére egyetemlegesen kötelezett felek terhére való kiállitása, és megjelölése amaz eseteknek, melyekben fizetési meghagyás kiállitása nem szükséges.

37. §. Különös gondot forditson az adóhivatal arra, hogy az 1883 : XLIV. t.-cz. 90. §-ban meghatározott elévülés félbeszakitása végett, az illeték fizetésére egyetemlegesen kötelezett személyek részére a fizetési meghagyás még az elévülési időszakon belül kiállittassék és kézbesittessék.

E czélból köteles az adóhivatal félévenkint, és pedig minden év január és julius havában, az *A*. számfejtőkönyvet tételenkint átvizsgálni; s amennyiben arról győződnék meg, hogy az illeték esedékessége óta már 4 év letelt anélkül, hogy az előirt illeték befizettetett volna: az annak fizetésére netán egyetemlegesen kötelezett fél terhére a fizetési meghagyást legott kiállitani.

Másrészt figyelemmel az 1883 : XLIV. t.-cz. 90. §. 1. pontjának végbekezdésére, oly esetekben, midőn valamely be nem jelentett jogügylet az annak létrejöttétől számitandó azon 10 évi elévülési időszakon belül kerül mégis kiszabás alá, melyen tul az illetékkövetelés az egyetemleges fizetésre kötelezett fél irányában többé nem érvényesithető, a fizetési meghagyás már az előirás alkalmával egyszersmind az egyetemlegesen kötelezett fél terhére is kiállitandó és neki haladék nélkül kézbesitendő. (L. 1885. Pénzügyi Közlöny 39. számában megjelent 54535/1885. sz. körrendelet.)

Ellenben az adóhivatal által a kir. közjegyzők kiszabási tervezetei alapján a jelen utasitás 4. §-a, illetve a bélyeg- és illetékszabályok 121. §-ának *c)* pontja értelmében teljesitett előzetes kiszabásról fizetési meghagyás nem állittatik ki, hanem az adóhivatal, bevezetvén az ily ügyletet az *A*. számfejtőkönyvbe, a nála fizetés végett közvetlenül jelentkező fél részére a befizetett összegről kiállitandó nyugtatványban megjegyzi, s magára a kiszabás tárgyát képező iratra (ennek visszatartandó másolatára) feljegyzi: hogy a befizetés előleges lerovás természetével bir, és szakszerü felülvizsgálat alá esik. Azonban az illeték végleges megállapitásáról, a bélyeg- és illetékszabályok 121. §. *b)* pontjának eseteiben is *fizetési* meghagyás kiállitandó, melyben az előlegesen fizetett összeg mindig pontosan kitüntetendő. Ez a fizetési meghagyás a félnek az adóhivatal által utólagosan kézbesittetik, s amennyiben a már fizetett összeg a véglegesen kiszabott illetéktartozást teljesen nem fedezné, a mutatkozó különbözet ujabb *A*. sorkönyvi tétel alatt, de kapcsolatba hozva a korábbi tétellel, a féltől utólagosan beszedendő.

Nem szükséges továbbá fizetési meghagyást kiállitani a meghatározott időben fizetendő illetékátalányokról, a részvénytársulatok, pénzintézetek s egyéb vállalatok által közvetlenül befizetett bélyegilletékekről s azon birságokról, amelyek külön hozott végzések s a feleknek kiadott értesitvények alapján iratnak elő ; ez utóbbi esetben a kézbesitett végzések és értesitvények helyettesitik a fizetési meghagyást.

Határidő, mely alatt a fizetési meghagyás kiállitandó.

38. §. A fizetési meghagyás a kiszabás teljesitésétől, illetőleg a felülvizsgáló pénzügyigazgatósági kirendelttől visszanyert kiszabási iratok vétele napjától, vagy az ujabb fizetési meghagyást szükségessé tevő körülmény beálltától számitandó legkésőbben öt (5) nap alatt kiállitandó, s kiállitásának napja a kiszabási iratra mindig feljegyzendő.

Vétbizonyitvány hozzácsatolása.

39. §. A fizetési meghagyással egyidejüleg a kézbesités igazolásául szolgáló (H/*b* mintáju) vétbizonyitvány is kiállitandó oly módon, hogy a vétbizonyitványon az illeték, melyre vonatkozik, az adóhivatal s az előirási tételszám világosan kitünjék, s a kézbesités eszközlésénél csak a kézbesités napja, s az igazoló aláirás bejegyzése történhessék.

Az illetékek előirása.

A kiszabott illetékek előirása.

40. §. A megszabott illetéki összegek az *A.* számfejtőkönyvben a megillető tétel és rovat alatt tartozáskép előirandók.

Ezen előirás akkép történik, hogy a kir. adóhivatal a számfejtőkönyv megfelelő rovatait az illeték megállapitására vonatkozó rendelkezésben foglalt adatokkal kitölti.

41. §. A kir. adóhivatal által a felülvizsgálattal megbizott tisztviselőnél javaslatba hozott illetékösszegeket az *A.* számfejtőkönyvbe bevezetni nem szabad, hanem az illető tételnél csak azon időpontot kell feljegyezni, melyben a kiszabási javaslat felülvizsgálatra felterjesztetett.

Hasonló módon előirja az adóhivatal a nála azonnali illetékfizetés végett bemutatott irat alapján az általa netán előlegesen megszabott illetékeket is, valamint a kir. közjegyzők által teljesitett előzetes kiszabásokat, melyek az illetéki szabályok 121. §. *c)* pontjában emlitett utalvány alapján a számfejtőkönyvbe bevezetendők.

Ki nem szabott, illetve elő nem irt más illetékekre nézve (illetékátalányok, a társulatok által közvetlenül fizetendő bélyegilletékek) az előirási rovatok a lerovás alkalmával töltetnek ki, midőn az illeték egyszersmind a számfejtőkönyvben keresztülvezettetik. (62. §.)

A későbben esedékessé váló illetékek nyilvántartása.

42. §. Az illetékek előirásánál az adóhivatal kötelessége arra ügyelni, hogy azon illetékek, melyek később lesznek esedékesek, az *N.* minta szerint vezetendő jegyzékbe pontosan felvétessenek.

Eme jegyzékbe irandók :

1. Az oly telekkönyvi előjegyzések után járó illetékek, melyek feleket terhelnek, kik az előjegyzés érvénye ellen folyamatban levő perben a bélyegilleték feljegyzésére jogositvák.

2. Ajándékozásoknál és örököšödéseknél oly illetékek, melyek csak az átruházás tárgyát terhelő haszonélvezeti szolgalom megszüntével válnak esedékesekké.

3. Általában mindazon illetékek, melyek oly jogügyletektől irattak elő, mely jogügyletek teljesedése bizonytalan esemény bekövetkezésétől függ, miután ezek csak a bizonytalan esemény

beálltával válnak esedékesekké. Az illetékek kiszabása alkalmával a pénzügyigazgatóság felülvizsgáló tisztviselője tartozik mindig megjegyezni, hogy az illeték az *N.* jegyzékbe felveendő; s az adóhivatal az *A.* számfejtőkönyvbe is bevezeti az *N.* jegyzék azon tételét, mely alatt az illeték nyilvántartás végett felvétetett.

Ily tartozások azonban telekkönyvileg biztositandók. (1881:XXXIV. t.-cz. 19. §.)

Az *N.* jegyzék mellett őrzött iratok az illetékkiszabás helyességének megbirálása szempontjából az illetéküggyi számvevőségnek kivánatra beküldendők.

Az *N.* jegyzék hivatalos szemlék és rovancsolások alkalmával vizsgálat alá bocsátandó.

Az N. *jegyzékben nyilvántartott illetékek esedékességének ellenőrzése.*

43. §. Az adóhivatal gondosan ellenőrzi, vajjon az *N.* jegyzékbe felvett illetékek nem váltak-e még esedékesekké; az esedékesség beálltával pedig az illetéket az *N.* jegyzékben törlésbe hozza, ugyanakkor az *A.* számfejtőkönyvben korábban tett azon megjegyzést, hogy az illeték az *N.* jegyzék melyik tétele alatt vétetett fel, keresztülhuzza, az illeték esedékességének napját kitölti, s azt azontúl az esedékesekké vált illetékekre nézve előirt módon tartja nyilván. (Lásd a bélyeg és illetékek iránti törvények és szabályok hivatalos összeállitásának 138. §-át.)

A hivatalos leletek könyvelése, és azok alapján kiszabott illetékek előirása és az azekre vonatkozó fizetési meghagyások kiállitása.

A bélyegleletek és a telekkönyvi hatóságok által hivatalból készitett másolatokra vonatkozó értesitvények.

44. §. A bélyegcsonkitásokról felvett hivatalos leletek, ide értve a telekkönyvi hatóságok által hivatalból készitendő másolatok utáni bélyeghiányra vonatkozó birósági értesitvényeket is, ennek az utasitásnak 6. és 12. §§-ai értelmében annál a kir. adóhivatalnál nyujtatnak be, melynek területén a hiányzó bélyegilletéket fizetni köteles fél lakik.

A kir. adóhivatalhoz beérkezett hivatalos leletek, kivéve a 45. §-ban felsoroltakat, a kir. adóhivatal által, ennek az utasitásnak 8. és 9. §§-aiban foglalt s a hivatalos leletekre is alkalmazandó határozatok szerint, egyedül a kir. adóhivatalok által vezetendő *K.* jegyzékbe iktatandók be.

Illetékesség meghatározása a bélyegleletekre nézve.

45. §. A kir. adóhivatal a hozzá érkezett hivatalos leleteket a *K.* jegyzékbe való beiktatás előtt megvizsgálja, s egyszersmind azokra illetékességét megállapitja.

A hivatalos leletek közül azokat, melyek be nem jelentett vagyis eltitkolt illetéküggyekre vonatkoznak, ennek az utasitásnak 10. §-a értelmében az *A.* számfejtőkönyvbe veszi fel, s a szabályszerü illeték kiszabása és előirása tekintetében a jelen utasitás kapcsolatos rendelkezései szerint intézkedik.

Azokat a leleteket, amelyekben megnevezett fizetésre kötelezett felek bármely más kir. adóhivatal területén laknak, iktatókönyvi szám alatt, a *K.* jegyzékbe leendő beiktatás nélkül, a fizetésre kötelezett fél lakhelyére nézve illetékes kir. adóhivatalhoz küldi át.

A K. *jegyzék vezetése.*

46. §. Ha a kir. adóhivatal a leletekre nézve illetékességét megállapitotta, s azokat a *K.* minta szerinti jegyzékbe beiktatta, azt vizsgálja meg, hogy a leletek az 1873: IX. t.-cz. 14. §-a értelmében vannak-e felvéve; ha a lelet oly hiányos, hogy annak alapján helyes és alapos kiszabást tenni, vagy a fizetésre kötelezett felet illetőleg helyes eljárást követni nem lehet, felvilágositásért s esetleg a szükséges megleletezett okmá-

nyok avagy beadványok megtekintés végetti átküldése iránt vagy azok másolataiért, közvetlenül ahhoz a hatóság-, biróság- vagy hivatalhoz fordul, melynél a hivatalos lelet felvétetett; s csak midőn minden szükséges adat beszerezve van, akkor szabja ki ennek az utasitásnak 2. és 3. §§-aiban nyert jogköréhez képest a rendes és felemelt illetéket, s illetőleg azokra kiszabási javaslatot készit, és pedig a bélyeg- és illetéki törvény és szabályok, és a megállapitott törvényes elvekhez szorosan ragaszkodva, s a vonatkozó törvény §§-ait és dijtételeit idézve, *minden egyes fizetésre kötelezett fél terhére külön és határozottan kiszámitott és megállapitott összegben.*

A K. *jegyzéki iratok kiszabása.*

47. §. A kir. adóhivatal a *K)* jegyzékbe bevezetett hivatalos leletekkel az előző 46. §-ban foglalt határozatokon kivül, ennek az utasitásnak 23., 24., 27., 28., 29., 30. és 31. §§-aiban foglalt határozatok szerint jár el, s ennek az utasitásnak 3. §-a értelmében a kiszabási tervezetekkel ellátott *K.* jegyzéki ügyiratokat a pénzügyigazgatóság kirendelt tisztviselőjéhez a $B/_2$ minta szerinti jegyzékkel küldi be.

Ha a kirendelt tisztviselő a kiszabást helybenhagyta vagy megállapitotta, s a *K.* jegyzéki iratokat visszaküldötte, a kir. adóhivatal a bélyegilletéket a *K.* jegyzékben előirja, s a *K.* jegyzéket a rovatok megfelelő kitöltése mellett egészen ugy vezeti, mint az *A.* számfejtőkönyvet.

A fizetési meghagyás kiállitása és az egyetemleges fizetési kötelezettség érvényesitése.

48. §. A kiszabott bélyegilletékről köteles a kir. adóhivatal az előző 33—39. §§-ok rendelkezései szerint haladék nélkül fizetési meghagyást kiállitani.

Másrészt az egyetemleges fizetési kötelezettségnek az előző 37. §. értelmében szükséges érvényesitésénél különösen arra kell figyelemmel lenni a kir. adóhivatalnak, hogy a hivatalos leletek alapján előirt felemelt illetékek, a bélyeg- és illetékszabályok 220. §-a értelmében, a bélyegcsonkitás elkövetése napjától már 3 év mulva évülnek el, mihez képest azokra a *K.* jegyzéki tételekre nézve, melyek beszedése az elévülési időszak leteltének közelsége miatt veszélyeztetve van, mindjárt az előirás alkalmával egyszersmind az egyetemlegesen fizetésre kötelezett felek terhére is fizetési meghagyás kiállitandó, más különben pedig az esedékességtől számitott egy év alatt be nem fizetett tételekre nézve, okvetlenül érvényesiteni kell az egyetemleges fizetési kötelezettséget.

A fizetési meghagyások kézbesitése s a kézbesités ellenőrzése, ugy az *A)* számfejtőkönyvben, mint a *K)* jegyzékben előirt illetékekre nézve.

A fizetési meghagyások kézbesitésére hivatott közegek.

49. §. A fizetési meghagyások kézbesitését nagy és kis községekben a biró, rendezett tanácsu városokban a polgármester, törvényhatósági joggal felruházott városokban a városkapitány köteles eszközölni (1881 : XXXIV. t.-cz. 14. §.), Budapest főváros területén a fizetési meghagyások kézbesitése iránt a központi dij- és illetékkiszabási hivatal intézkedik. (1881 : XXXIV. t.-cz. 15. §.)

Fizetési meghagyások elküldése.

50. §. Az adóhivatal a kézbesitendő fizetési meghagyásokat s az azokhoz tartozó vétbizonyitványokat az *E.* minta szerinti jegyzékbe vezetve, ezzel együtt az illetékes kézbesitőnek haladék nélkül megküldi. Posta utján való elküldés esetében a levelek ajánlandók (l. a Pénzügyi Közlöny 1891. évi 2-ik számában megjelent 4000/1891. sz. rendeletet).

51. §. Az *E.* minta szerinti jegyzékek amikor elküldetnek, minden községre

nézve külön, az egész éven át folyó számmal látandók el és azokban az áttekintés könnyitése végett a fizetési meghagyásokon jelzett *A.* számfejtőkönyvi s illetőleg *K.* jegyzéki tételszámok a megillető rovatban kitüntetendők.

A fizetési meghagyások kézbesitésének módja.

52. §. A kézbesités eszközlésére kötelezett közegek a hozzájuk küldött fizetési meghagyásokat 8 nap alatt kézbesiteni (1881 : XXXIV. t.-cz. 14. §.), a kézbesitést a vétbizonyitványon, a kézbesités keltének (napjának) bejegyzése mellett, a felek vagy megbizottjaik, gondnokaik, illetve gyámjaik aláirása által, az esetben pedig, ha ezek irni nem tudnak, keresztvonásuk rávezetése által igazoltatni tartoznak; ha pedig a fizetési meghagyás átvétele vagy a vétbizonyitvány aláirása megtagadtatik, ezt a vétbizonyitványon saját nevük aláirásával tanusitják, s az ekként kitöltött vétbizonyitványt az adóhivatalnak az *E.* jegyzékkel együtt visszaküldik.

Ha a kézbesitő a felet otthon nem találja, vagy ha az, avagy háznépe, a fizetési meghagyást elfogadni vonakodik, ezt a kézbesitő a vétbizonyitványon neve aláirásával szintén tanusitja. Ily esetben a kézbesités postán feladási vevény mellett eszközöltetik, mely vevény által a kézbesités foganatositottnak tekintetik. (1881 : XXXIV. t.-cz. 16. §.)

A fizetési meghagyásokról szóló vétbizonyitványokon köteles a kézbesitést teljesitő városi közeg a fél lakására vonatkozó adatokat (városrész, utcza és házszám) kellően feljegyezni.

A kézbesitési vevények, illetőleg postai feladási vevények, a kézbesitést követő 8 nap alatt, a postára feladás napját nem számitva, az adóhivatalnak az *E.* jegyzékkel együtt beküldendők, s az, aki ezt tenni elmulasztja, a késedelem minden napjáért a pénzügyigazgatóság által kiszabandó 10 frtig terjedhető birságban elmarasztaltatik. (1881 : XXXIV. t.-cz. 14. §.)

E tekintetben az adóhivatalok felelősség terhe alatt kötelesek a megfelelő jelentéseket megtenni.

Oly fizetési meghagyások, melyek az illetékköteles feleknek a községből való végleges eltávozása miatt kézbesithetők nem voltak, az eltávozott fél uj tartózkodási helyének rájegyzése után a vétbizonyitványok beküldése alkalmával az adóhivatalnak visszaadandók.

A visszajuttatott vétbizonyitványok kezelése.

53. §. Az adóhivatal a visszaérkezett vétbizonyitvány alapján a fizetési meghagyás kézbesitésének s az illeték esedékességének napját, ugy az *A.* számfejtőkönyv s illetőleg *K.* jegyzék megfelelő rovatába, mint a kiszabási iratra azonnal feljegyzi, s a vétbizonyitványt fonal vagy alkalmas raganyag segélyével a kiszabási irathoz erősiti; abban az esetben pedig, ha a vétbizonyitvány megfelelőleg kitöltve nem lenne, azt a hiányok pótlása végett a kézbesitőnek visszaküldi.

Az adóhivatal felelős minden kárért, mely a vétbizonyitványok hanyag és rendetlen kezelése folytán a kincstárt érheti, kivált akkor, ha azokat a kiszabási iraton kivül s attól elválasztva kezeli, vagy ha elmulasztja a megelőző 52. §. szerint teendő jelentést.

A kézbesités végett elküldött fizetési meghagyások kézbesitésének nyilvántartása.

54. §. A fizetési meghagyások kézbesitésének ellenőrzése végett az adóhivatal az *E.* jegyzékeket az *F.* minta szerint vezetett könyvben nyilvántartja.

Ebben minden község részére a feltételezhető egy-egy évi szükséghez képest több lap nyittatik, s abba a kézbesités végett kiküldendő minden egyes fizetési meghagyásra vonatkozó adatok, az 1., 2. és 3. sz. rovatok kitöltése mellett, külön sorba bevezetendők. Ha pedig ugyan-

azon *A.* számfejtőkönyvi (*K.* jegyzéki) tételszám alatt több fizetési meghagyás küldetik el az illető községben eszközlendő kézbesités végett, ez esetben az egyes fizetési meghagyások kézbesitésének ellenőrizhetése céljából a jegyzet rovatban a fizetésre kötelezett fél neve is feljegyzendő. Ezen feljegyzés alapján annak idején, ha a kiküldött vevények nem együttesen, hanem egyenként érkeznének vissza, az illető fizetési meghagyásra vonatkozó egyéb rovatok tölthetők ki.

A visszaérkezett s a fél által aláirt vevény alapján azonnal kitöltendő az *F.* jegyzék 4-ik rovata, és azzal egyidejüleg a megállapitott esedékesség napja is az 5-ik rovatba bejegyzendő. (1887. Pénzügyi Közlöny 37. sz. 9318/1887. sz. körrendelet.)

A kézbesités szorgalmazása.

55. §. Ha a kézbesités végett kiadott fizetési meghagyásokról a vétbizonyitványok s illetőleg az *E.* jegyzékek az elküldéstől számitandó 16 nap alatt vissza nem küldetnek, az adóhivatal köteles a kézbesitésre illetékes birót, polgármestert, városkapitányt, a kézbesités eszközlése iránt irásban megkeresni, s az 1881 : XXXIV. t.-cz. 14. §-a értelmében alkalmazandó birságra figyelmessé tenni; ha pedig ezen figyelmeztetésnek ujabbi 8 nap alatt sem lenne sikere, a birság kirovása végett a kir. pénzügyigazgatóságnak haladék nélkül jelentést tenni.

Ugy a fizetési meghagyások kézbesitése iránti sürgetések, mint a birság kirovása iránt tett intézkedés az *F.* jegyzékbe feljegyzendők.

Az adóhivatal kerületén kivül lakó feleknek szóló fizetési meghagyások elküldése.

56. §. Oly fizetési meghagyások, melyek nem az eljáró adóhivatal kerületében, hanem a magyar korona területén levő más adóhivatali kerületben lakó feleknek szólnak, szintén az illetékes községi biró, polgármester vagy városkapitány utján, Budapest fővárosban pedig a közp. dij- és illetékkiszabási hivatal utján kézbesittetnek a feleknek. A birodalmi tanácsban képviselt királyságokban és országokban lakó felekre nézve az illetékes cs. kir. ker. pénzügyigazgatósághoz, bécsi lakosokra nézve Bécs főváros tanácsához, külföldön lakó felekre nézve pedig a pénzügyigazgatósághoz kell az adóhivatalnak a fizetési meghagyások kézbesitése végett fordulnia. L. a Pénzügyi Közlöny 1874. évi 36-ik, 1885. évi 27-ik és 1891. évi 20-ik számaiban megjelent 3699/P. M./1874., 664/P. M./1885. és 119095/1890. számu körrendeleteket.)

A pontos kézbesités nyilvántartása végett az *F.* jegyzékbe külön lapok nyitandók azon fizetési meghagyások számára, melyek nem az eljáró adóhivatal kerületében lakó feleknek szólanak.

Az illetékkiszabási iratok kezelése és megőrzése.

57. §. Az *A.* számfejtőkönyvi iratok — ép ugy mint a *K.* jegyzéki iratok, — még pedig egymástól elkülönitve és a tételszámok sorrendjében, elzárt szekrényekben rendszerint mindaddig megőrizendők a kir. adóhivatal által, mig felebbezési tárgyalások céljaira, vagy okmányolásra nem használtatnak.

Oly illetékekre vonatkozó kiszabási iratok, melyeknél az esedékesség még be nem állott, az előző 54. §. rendelkezései szerint vezetendő *F.* jegyzékben való pontos nyilvántartás mellett, szintén elkülönitve kezelendők mindaddig, mig az illeték esedékessé, illetve behajthatóvá válik. (L. 1887. évi Pénzügyi Közlöny 37. számában megjelent 9318/1887. sz. körrendelet 5. pontját.)

58. §. A kiszabási iratok tartalmát titokban kell tartani, s azok megtekintését vagy másolását, a közvetlenül ér-

dekelt s a kir. adóhivatal által ismert vagy magát ilyennek teljesen igazolt felek, vagy igazolt megbizottjaik kivételével, senki másnak nem szabad megengedni.

Valahányszor egy kiszabási irat más czélra vétetik ki, mint sem a fizetés teljesitéséről vezetett lajstromnak vagy az illeték végleges törlésének okmányolására, helyére mindig egy fél papir-iv teendő, melyre a kiszabási irat holléte feljegyzendő.

A közvetlenül lerovandó illetékek bevételezése és elszámolása.

A befizetés helye és módja.

59. §. A kiszabott illeték azon kir. adóhivatalnál fizetendő be, mely a fizetési meghagyásban megjelöltetik; és a félnek jogában áll az illetéki összeget a fizetési meghagyás hozzácsatolása vagy a tájékoztató adatok közlése mellett postai uton is beküldeni a megjelölt pénztárba; mely esetben a postára történt feladás napja befizetési napul, s a postai feladási vevény nyugtatványul tekintendő. Husz (20) forintot meg nem haladó illetéktartozások oly községben lakó felek által, hol kir. adóhivatali pénztár nincs, a községi elöljáróság utján is befizethetők. (1881 : XXXIV. t.-cz. 20. §-a.)

60. §. Az adóhivatalok külön felsőbb utasitás nélkül nem fogadhatnak el oly illetéki összegeket (tartozásokat), melyek nem náluk irattak elő; de tartoznak a fizetés végett jelentkező feleket felvilágositani, hogy a fizetendő összeget posta utján hová küldjék el.

Midőn az adóhivatal mégis tévedésből oly illetéki összeget fogadott el közvetlenül valamely féltől, vagy posta utján, amely illeték nála előirva nincsen és azokat az *I.* lajstromban elszámolta: akkor ne könyvelje ezen bevételt a számfejtőkönyvben, hanem azonnal nyomozza ki azt, hogy melyik más hivatal kezelésébe tartozik az összeg, és azután az elöljáró pénzügyigazgatóságnál inditsa meg az összegnek az illetékvisszatéritési napló és a forgalmi bevételi napló utján való átszámolását az illetékes adóhivatalhoz. Ily esetekről nyilvántartás vezetendő és az illetékügyi számvevőség is értesitendő.

61. §. A végrehajtás folytán behajtott illetékek beszolgáltatását az 1883. évi XLIV. t.-cz. határozatai, nevezetesen annak 71. és 72. §§-ai, szabályozzák.

A befizetett illetékeknek az A. *számfejtőkönyvben és* K. *jegyzékben való keresztülvitele.*

62. §. Általános elv, hogy minden illeték csak annak előirása után s az előirásnak megfelelőleg vételezhető be; továbbá, hogy az adóhivatal minden befizetést csakis a fél által megjelölt és, ha az illeték a községelőljáróság utján fizettetett, ennek az 1881 : XXXIV. t.-cz. 20. §. 4. bekezdésében emlitett befizetési napi jegyzékében (l. 1884. évi Pénzügyi Közlöny 169. lapját) kitüntetett tartozásra tartozik bevételezni, s a befizetésről nyugtát kiállitani kell.

Ennélfogva oly esetben, midőn valamelyik fél az illeték kiszabása előtt jelentkezik annak lefizetése végett, az adóhivatal — ha az illetéket végleg meg nem állapithatja — az általa a felülvizsgálat fentartása mellett előzetesen kiszabott illetéket is köteles az *A.* számfejtőkönyvben keresztülvezetni. (4. §.)

Hasonlóképp keresztülvezeti az *A.* számfejtőkönyvben a felektől átveendő befizetési utalványok alapján azokat az illetékeket, melyek az illetéki szabályok 121. §-ának *c)* pontja értelmében kir. közjegyző által előzetesen szabattak meg (4. §.); valamint azon illetékeket is, melyek előleges kiszabás nélkül, vagy külön végzések alapján számoltatnak el jogilleték czimén; nevezetesen: a részvénytársulatok, pénzintézetek, közlekedési és szállitási vállalatok által időszakonkint

készpénzben lerovandó bélyegilletékeket, — a váltók- és más iratokról az irat kiállitása előtt készpénzben lerovandó bélyegilletékeket, — a peres eljárás vagy a végrehajtás folyamán az illetékmentes felek által feljegyzett s az adóhivatalhoz beszállitott bélyegilletékeket, — a jövedéki birságlajstromból átvezetendő illetékeket s a pénzügyi hatóságok által engedélyezett átalányfizetéseket — a hirdetmények utáni bélyegátalányok kivételével, — végre átalában mindazon illetékeket, melyek az *I.* lajstromba bevételezendők.

Az illetékek bevételezése és elszámolása.

63. §. Az *A.* számfejtőkönyvben előirt illetékek a jogilletékek bevételi lajstromában (*I.* lajstrom), a *K.* jegyzékben előirt illetékek pedig a bélyegilletékek bevételi alnaplójában (*L.* alnaplóban) számolandók el. E naplók időrend szerint következő folyó tételei alatt a befizető fél neve, az illeték tárgya, a befizetett illeték összege, az illeték fokozati vagy százaléki neme szerint részletezve, és egy főösszegben, továbbá az illeték után fizetett késedelmi kamatok és végrehajtási költségek külön-külön a megfelelő rovatokba beirandók, s az előirás éve és tételszáma (az *A.* számfejtőkönyv vagy *K.* jegyzék tétele) az e czélra rendelt rovatba mindig bevezetendő; részletfizetéseknél pedig a tárgyrovatban mindig az is kiteendő, hogy az előirási tételszámra hányadik részletfizetés teljesittetik.

A befizetés ideje az *I.* lajstrom vagy *L.* alnaplónak folyószáma, a befizetett illetéknek és a késedelmi kamatnak összege külön-külön, továbbá ha több felet terhel az illeték, a befizető fél neve az *A.* számfejtőkönyv s illetőleg *K.* jegyzék megfelelő rovataiba is mindig azonnal bevezetendő.

Mindazon esetben, midőn oly illetéki hátralékokra teljesittetik fizetés, melyek a hátralékok nyilvántartása végett községenkint vezetett *G.* mintáju füzetekbe (74. §.) már felvétettek, a befizetést e jegyzékekben is láthatóvá kell tenni; és pedig ha részletfizetés teljesittetik, olyképen, hogy a fizetés előtt fennállott hátralék összege a fenmaradó hátralék összegére igazittatik ki, ha pedig az egész illeték befizettetik, olyképen, hogy az illető tétel a *G.* mintáju jegyzékben kitörültetik.

Ha oly felemelt illetékek fizettetnek be, melyekből a leletezőnek jutalék jár, ezek, ha a felemelt illeték az *L.* alnaplóban bevételeztetik, a *V/1* mintáju kimutatásba, ha pedig az *I.* lajstromba vételeztetett be, a *V/2* szerinti kimutatásba is felveendők, s e kimutatások összes rovatai kitöltendők. A leleti jutalékok összegeit nemcsak számokkal, hanem betükkel is ki kell irni. (1891. évi Pénzügyi Közlöny 242. lap.) E kimutatások a vonatkozó havi *I.* lajstromnak, s illetőleg *L.* alnaplónak csatolmányát képezik, s azzal mindig együtt terjesztendők be oly czélból, hogy azok alapján a leletfelvevői jutalékok érvényesithetők legyenek.

Különös figyelemmel legyen az adóhivatal az épen idézett 1891. évi Pénzügyi Közlöny 242. lapján közlött rendelet 2. pontjára, mely szerint csakis oly leletjutalékokat szabad kimutatni, melyeknek kifizetése ellen akadály nem forog fenn.

Késedelmi kamatok és végrehajtási költségek levonása.

64. §. A késedelmi kamatok és végrehajtási költségek számitása tekintetében irányadó, hogy a befizetett összegekből mindenek előtt a befizető fél egész tartozása után járó végrehajtási költségek és késedelmi kamatok vonandók le s csak az ezután fenmaradó összeg forditandó az illeték törlesztésére.

Ennek figyelmen kivül hagyása az adóhivatal irányában érvényesitendő téritményre szolgáltathat okot.

Végrehajtási költségek beszedése.

65. §. A végrehajtási költségek az 1883 : XLIV. t.-cz. 75. §-a által meghatározott módon számitandók fel, azonban az intési illeték kivételével, ha az intés az 1887 : XLV. t.-cz. 18. §-a alapján tényleg nem alkalmaztatott. Oly esetben, midőn a bevételező adóhivatalnak nincs tudomása arról, vajjon az intés vagy foglalás megtörtént-e, a végrehajtási költségek nem veendők számba, de ha utólag kiderülne, hogy foglalás történt, azok megvétele iránt pótlólag tartozik intézkedni.

Miután azonban a helyhatóságok, t. i. a községek, rendezett tanácsu, szab. kir. és törvényhatósági joggal felruházott városok által foganatositott végrehajtásoknál a végrehajtási költségek az 1883. évi XLIV. t.-cz.76. §-a értelmében, még az ugyanezen törvényczikk 81. §-a alapján kimondott felelősség alkalmazása esetén is, ezeket illetik meg, az általuk behajtott illetékek számbavételénél a végrehajtási költségek egészen figyelmen kivül hagyandók.

A késedelmi kamatok mikénti felszámitása.

66. §. Késedelmi kamatok a késedelem egész tartamára még az esetben is járnak, ha fizetési halasztás adatott.

A késedelmi kamatok az egész előirt illeték után, esedékességének napjától, biróilag vagy gyámhatóságilag tárgyalt hagyatékoknál pedig a hagyatéki tömeg átadását elrendelő végzés keltétől (1881. évi XXXIV. t.-cz. 22. §-a) egész a befizetés napjáig, postán érkezett pénzküldeményeknél feladásuk napjáig, 6 (1895. évi julius 1-től kezdve öt) százalékkal számittatnak.

Eszerint az első részletfizetéskor a kamatok, az egész illetéktartozás után, ennek esedékessége napjától, illetőleg a hagyaték átadását tárgyazó birói végzés keltétől az első befizetés napjáig, a második és további részletfizetések alkalmával pedig mindig a még hátralékban lévő tőkeösszeg után, a megelőző részletfizetés napjától, az ujabb befizetés, illetőleg postára való feladás napjáig veendők számba.

67. §. Oly fizetések, melyek összegéből a végrehajtási költségek és késedelmi kamatok levonása után a tőketartozásra semmi sem marad fenn, kizárólag a végrehajtási költségekre és kamatokra számolandók el.

Csődtömegekből fizetett illetékeknél késedelmi kamatok csak a csőd megnyiltának napjáig, — birói kézbe letett, vagy a biróság által behajtott illetékeknél pedig egyedül a letéteményezés, illetőleg behajtás napjáig számithatók; az eltérő kamatszámitás indoka azonban az *I.* lajstrom, illetőleg *L.* alnapló jegyzetrovatában indokolandó.

Felemelt illetékek és birságok után nem jár késedelmi kamat; végre forinton alóli összegek sem a végrehajtási költségek, sem a késedelmi kamatok megállapitásánál nem veendők számba.

A fizetésről kiállitandó nyugta kellékei.

68. §. Minden befizetésről hivatali nyugtatvány adatik, mely az illeték előirási évét és tételszámát, az illeték tárgyát, a befizető fél nevét, a bevételezési *I.* lajstrom vagy *L.* alnapló folyó tételszámát, a befizetés idejét s a befizetett összeget foglalja magában aszerint részletezve, amint végrehajtási költségekre, késedelmi kamatokra s magára az illetéktartozásra számoltatik el. Részletfizetéseknél azon körülmény is megjelölendő, hogy részletfizetés teljesittetett; oly esetben pedig, midőn valamely befizetés az utólagos kiegyenlités fentartása mellett előzetesen kiszabott illetékre teljesittetik, a nyugtában erről is emlitést kell tenni.

69. §. A nyugtát az adótárnok vagy helyettese és az adóhivatali ellenőr (a két főtiszt), és pedig a fél kivánatára az illetékre vonatkozó eredeti okiraton, fizetési meghagyáson, esetleg intésen, vagy pedig

az e czélra rendelt ürlapon állitják ki, s az adóhivatal pecsétjével ellátják.

A kiállitott nyugta a személyesen fizetőknek a fizetés alkalmával, — posta utján érkezett küldeményeknél posta utján, — a község-elöljáróság befizetési napi jegyzéke mellett beszállitott összegeknél a község-elöljáróság utján, a végrehajtás alkalmával teljesitett fizetéseknél pedig a végrehajtó s illetőleg a községi elöljáróság közvetitésével kézbesittetik.

A befizetési I. *lajstrom és* L. *alnapló okmányolása.*

70. §. Az illeték bevételezése alkalmával az adóhivatal a fentebb előadott szabályok megtartásán kivül még az *I.* lajstrom, valamint az *L.* alnapló minden egyes bevételezési tételét okmányolni is tartozik.

Az okmányolás az illetékre vonatkozó kiszabási iratok, illetőleg előirási rendeletek, vagy a kir. közjegyző által teljesitett előzetes kiszabást tartalmazó utalvány hozzácsatolása által, s oly esetben, midőn kiszabási irat vagy előirási rendelet nincsen, a féltől a befizetés alkalmával elkivánandó ellennyugta, postán érkezett pénzküldeménynél pedig az avval érkezett levél és boritékának hozzácsatolása által eszközöltetik.

Evégből az adóhivatalok kötelesek az *I.* lajstrom és *L.* alnapló egyes tételeire vonatkozó kiszabási iratokat vagy előirási *rendeleteket az* A. *számfejtőkönyv és a* K. *jegyzék előirási tételeinek sorrendjében őrzött iratok közül kiemelni, az ugyanegy befizetési tételre vonatkozó különálló iratokat fonállal vagy raganyaggal megerősiteni s az* I. *lajstrom, illetőleg* L. *alnapló mellékletei közé csatolni, mely eljárásnál ügyelni kell arra, hogy a fizetési meghagyások kézbesitését tanusitó vevények is csatolva legyenek.*

A felektől bekivánt ellennyugták,— melyekben a befizetett illeték czime, értéklapja, mérve és összege tisztán kiteendő, valamint a felek okmányolásra használt levelei is — az I. lajstrom, illetőleg *L.* alnapló folyó számainak sorrendjében szintén ennek mellékletei közé csatolandók.

Eljárás az okmányolásra használandó irat hiányában.

71. §. Oly esetben, midőn az okmányolásra használandó irat bármely más hivatalos czélra szükségeltetik, s az *I.* lajstromhoz, illetőleg *L.* alnaplóhoz nem csatolható, az adóhivatal köteles az ok megszünése után az iratot a közelebbi hó *I.* lajstromához, s illetőleg *L.* alnaplójához csatolni; az *I.* lajstrom, s illetőleg *L.* alnapló nem okmányolt tételszámát pedig az ok rövid megjelölése mellett ezek czimlapjára feljegyezni.

Az okmányolásra használandó iratoknak más módon való *utólagos* beterjesztése tilos, kivévén a jelen utasitás 11. §-a értelmében csatolandó pótiratokat, melyek a számvevőséghez időnkint jegyzék kiséretében beküldendők, ha az előző iratok már nincsenek az adóhivatalnál.

Egyébként tartozik az adóhivatal az *I.* lajstrom, s illetőleg *L.* alnapló vonatkozó tételszámát, valamint az *A.* számfejtőkönyv s illetőleg *K.* jegyzék tételét egy papirivre jegyezni, s ezen papirt a kiszabási iratok között a hiányzó vagy más czélra használt irat helyére tenni a végből, hogy az irat visszaérkezte után e papir figyelmeztetésül szolgáljon arra, hogy a kiszabási irat az I. lajstromhoz, s illetőleg *L.* alnaplóhoz csatolandó.

Az *I.* lajstrom, illetőleg *L.* alnapló vonatkozó hó- és tételszáma azon havi lajstrom czimlapjára is rávezetendő, melylyel az irat utólag beküldetik.

Okmányolás részletfizetések esetében.

72. §. Részletfizetéseknél, az okmányolásra szolgáló iratok ahhoz az *I.* lajstrom-, illetve *L.* alnaplóhoz csatolandók, melyben az első részletfizetés bevezetve foglaltatik. Ha esetleg a

csatolandó *A.* számfejtőkönyvi vagy *K.* jegyzéki irat bármely más hivatalos czélra szükségeltetik és az első részletfizetés alkalmával az *I.* lajstrom vagy *L.* alnaplóhoz nem csatolható, az adóhivatal az előző 71. §. értelmében jár el.

Részletfizetéseknél ugy az *A.* számfejtőkönyvben, valamint a *K.* jegyzékben mindig feljegyzendő, hogy a kiszabási irat mikor és mely havi *I.* lajstrom vagy *L.* alnaplóhoz, s illetőleg azok mely tételéhez csatoltatott.

A későbbi részletfizetéseknél azonban ugy az *I.* lajstrom, mint az *L.* alnapló czimlapján mindig feljegyzendő azon korábbi hóra vonatkozó *I.* lajstrom és *L.* alnaplónak havi és tételszáma, melyhez az irat már csatolva lett.

Midőn felemelt illeték vagy birság, mely után a feljelentőnek vagy tettenérőnek jutalék jár, részletekben fizettetik be, ez esetben az *I.* lajstrom, illetőleg *L.* alnapló okmányolására szolgáló kiszabási irat nem az első, hanem az utolsó bevételezési tételhez csatolandó. (L. a Pénzügyi Közlöny 1891. évi 5-ik és 12-ik és 1892. évi 6-ik számaiban megjelent 126317/1890., 87530/1890. és 7148/1892. számu körrendeleteket.)

Az illetékek nyilvántartása és behajtása.

Illetékhátralékok nyilvántartása.

73. §. Az adóhivatal feladata: az előirt illetékeket nyilvántartani, az esedékessé vált illetékek pontos befizetését ellenőrizni, mindazokat az illetékeket és birságokat, melyek az 1881: XXXIV. t.-cz. 18. és 19. §§-ainak rendelkezései szerint beállott esedékesség napjától számitandó *további tizenöt nap alatt* be nem fizettetnek, az 1887: XLV. t.-cz. 18. §-a alapján az irásbeli intés mellőzésével a zálogolási, illetve az árverési eljárás foganatositása czéljából a végrehajtásra hivatott közegeknek kimutatni, ezen közegek eljárását folyton nyilvántartani, s tapasztalt mulasztások esetében a mulasztásokat a kir. pénzügyigazgatóságnak tudomására hozni.

Azonban az utóbb idézett 1887: XLV. t.-cz. végrehajtása iránt 1887. évi decz. hó 26-án 72927. sz. a. kiadott és az 1887. évi »Pénzügyi Közlöny« 49. számában megjelent körrendelet XIII. pontja szerint egyelőre abban az esetben mutathatók ki az illetékek végrehajtására, ha

a) a fizetési meghagyás törvényesen lett kézbesitve, s az arra vonatkozó vétbizonyitvány a hivatalhoz beérkezett;

b) a fizetésre kötelezett személy azonossága iránt semmi kétely sem forog fenn;

c) az illeték vagy birság ellen a fennálló törvény szerint felfüggesztő hatálylyal biró felebbezés nem adatott be;

d) az illeték vagy birság esedékessé válta, vagy az utolsó irásbeli megintés óta egy év még el nem telt.

Amennyiben tehát a felsorolt feltételek bármelyike hiányzik, a zálogolás csak előleges megintés után eszközölhető.

Az illetékhátralékoknak községenkint a G. kimutatásba való átvezetése.

74. §. A hátralékok áttekintésének könnyitése végett az adóhivatal kerületéhez tartozó minden községre nézve külön füzetben a *G.* minta szerinti kimutatás vezetendő. Külön füzet készitendő még azon illetékhátralékok nyilvántartására is, melyek nem az adóhivatal kerületében lakó feleket terhelik.

Ezen *G.* kimutatás füzeteibe átvezetendők az *A.* számfejtőkönyvből és a *K.* jegyzékből mindazon illetékek, melyek már esedékessé váltak, de befizetve még nincsenek; és pedig olyképen, hogy minden hó 16-ig a megelőző hó végéig esedékessé vált, de teljesen be nem fizetett hátralékok a *G.* mintáju füzetekbe átvezettetnek. Ha ugyanazon illeték fizetésére több fél van kötelezve, s a felek különböző községekben laknak, az illeték azon község *G.* mintáju füzetébe irandó, melyben az a fél lakik, aki ellen az illeték első sorban érvényesittetik;

s az érvényesités sorrendjében csak akkor vezettetik át a fizetésre kötelezett többi hátralékos lakhelyéhez képest nyitott községi füzetbe, ha az illeték az első sorban kötelezettől behajtható nem volt, s az illeték a többi kötelezett irányában is már esedékessé vált. Ha a fizetésre kötelezettek mindnyájan egy községben laknak, s az illeték mindnyájok irányában esedékessé vált, az illető *G.* füzetbe valamennyi kötelezett neve azon egymásutánban veendő fel, mely szerint az illeték ellenük érvényesitendő.

Ha az illeték fizetésére egyetemlegesen kötelezett valamely félre nézve a fizetési meghagyás kézbesitésének napja az *A.* számfejtő-könyvben, illetve a *K.* jegyzékben már kitüntetve van, köteles a kir. adóhivatal a *G.* kimutatásban az egyetemlegesen fizetésre kötelezett személynek nevét is az első sorban fizetésre kötelezett fél neve mellé vagy alá feljegyezni; de az ennek a személynek lakhelyét képező község *G.* kimutatásába külön tétel alatt csak akkor veendő az illetékhátralék, ha ez a fizetésre első sorban kötelezett féltől nem volt beszedhető, s igy a végrehajtás az egyetemleges kötelezett másik fél ellen intézendő. (L. 1885. évi Pénzügyi Közlöny 39. számában megjelent 54535/1885. számu körrendelet.)

Rendszerint ugy az *A.* számfejtőkönyvben, mint a K. jegyzékben előirt illetékhátralékok minden községre nézve ugyanegy füzetbe foglaltatnak; kivételkép meg van azonban engedve, hogy nagyobb községekre nézve az *A.* számfejtőkönyvben s a *K.* jegyzékben előirt illetékek külön füzetekbe átvezettessenek, s viszont, hogy az egy körjegyzőséghez tartozó kisebb községek lakosai terhére ugy az *A.* számfejtőkönyvben, mint a *K.* jegyzékben előirt hátralékok, amennyiben ezáltal az áttekintés nincs megnehezitve, egy közös füzetben nyilvántartassanak. Azon illetékek, melyek esedékessége még be nem állott, s különösen azok, melyek az *N.* jegyzékben nyilvántartatnak, a *G.* kimutatásba csak akkor vehetők fel, ha esedékessé váltak.

Végre az illetéknek a G. jegyzékbe történt átvezetése, illetve annak imént jelzett netaláni mellőzése, az 54. §. rendelkezései szerint vezetett *I.* jegyzék megfelelő rovataiban is pontosan kitüntetendő.

A G. *kimutatás mikénti vezetése és annak időnkinti összehasonlitása a behajtási közegek nyilvántartásával.*

75. §. A *G.* kimutatás mindennemü illetékhátralék nyilvántartására van rendelve s egyszersmind alapul szolgál a zálogolási, illetve árverési eljárás meginditására.

Ennélfogva a teljesitett befizetések és törlések, a fizetési halasztások, a végrehajtást felfüggesztő rendeletek, valamint a kiszabott illetékek ellen beadott s az 1881 : XXXIV. t.-cz. 29. §-ának *a)* pontja és 36. §-a rendelkezései szerint felfüggesztő hatálylyal biró felebbezések és folyamodások szintén a *G.* kimutatásban, az illető tételnél, pontosan feljegyzendők.

Fizetési halasztások engedélyezése s a végrehajtás felfüggesztése alkalmával a hátralékos illeték mindig valamely könnyen felismerhető módon, legczélszerübben szines irónnal megjelölendő, hogy a *G.* kimutatás alapján minden nehézség nélkül ki lehessen mutatni azon illetékek teljes összegét, melyek beszedése a fent emlitett okok miatt függőben tartatik.

Az illetékek *teljes* befizetése vagy törlése esetében a kiegyenlitett hátralékos tételek a *G.* kimutatásban egyszerüen keresztülhuzandók, *de az ezt teljesitő tisztviselő a keresztülhuzáshoz köteles saját nevét mindig mellékjegyezni.*

Ez a tisztviselő a *G.* kimutatások helyes vezetéseért első sorban felelős.

A *G.* kimutatások félévenkint összehasonlitandók a községi elöljáróságok, városi adóhivatalok és járási főszolga-

birák nyilvántartási jegyzékeivel és viszont ezek a kir. adóhivatalok feljegyzéseivel (1891. Pénzügyi Közlöny 74. l.).

Az illetéki intések kiállitása.

76. §. Mindazon illetékekre nézve, melyek az esedékesség napjától számitandó további 15 nap alatt be nem fizettetnek és emiatt ennek az utasitásnak 73. §-ában foglalt rendelkezésekhez képest az intés mellőzésével végrehajtásra már kimutatva lettek ugyan, de melyek a kimutatás elküldése napjától számitandó egy év lefolyása alatt még be nem hajtattak, és emiatt a végrehajtás ujabb szorgalmazása vált szükségessé: köteles az adóhivatal, az 1883 : XLIV. t.-cz. 55. §-ában foglalt határozmányokhoz képest, a fizetésre kötelezett feleket hátralékaiknak nyolcz nap alatti lerovására *egyénenkint* irásbeli megintés utján felhivni, és ezen határidő sikertelen lefolyta után, ujból kiállitandó hátraléki kimutatás megküldése mellett, a behajtásra hivatott közegeknél a végrehajtás foganatositását szorgalmazni. A hátraléki kimutatás jegyzet rovatába egyuttal az is bevezetendő, hogy az illeték előzőleg már végrehajtásra kimutatva lett.

Ezen irásbeli megintés:

a) azon illetéki hátralékosoknak, kik az 1884. évi február hó 18-án 1154. sz. a. kelt és a Pénzügyi Közlöny 8. számában közzétett körrendeletben 3. pont alatt felsorolt városokban, vagyis olyan helyeken laknak, ahol maga a postahivatal teljesiti a beérkezett levelek kézbesitését, *posta utján;*

b) másutt a *község* (városi) *elöljáróság utján* kézbesittetik.

A posta utján kézbesitendő és levelezési lapok módjára berendezett intések kiállitását, postára feladását, kezelését és elszámolását szabályozza az *a)* pontban emlitett itteni körrendelet, melynek határozmányai pontos betartására az adóhivatal oly megjegyzéssel utasittatik, hogy azon esetben, midőn a kiállitott intőlevél a postahivatal által mint nem kézbesithető visszaküldetik és az akadály esetleg egy helyesebb czimzéssel ellátandó és szintén posta utján kézbesitendő uj intőlevél által el nem háritható, akkor a körülményekhez képest szükségelt további nyomozás, illetve az illetéki intés kézbesitése az illető községi (városi) elöljáróság utján lesz eszközlendő.

A községi (városi) elöljáróságok utján kézbesitendő intésekre nézve pedig a következő szakaszban megállapitott eljárás követendő.

Községi (városi) elöljáróságok utján kézbesitendő illetéki intések.

77. §. Oly esetekben, midőn az illetéki intés az előző 76. §. *b)* pontja értelmében a *községi* (városi) *elöljáróság utján* kézbesitendő, köteles az adóhivatal az illetéki intést az *M/a* minta szerinti nyomtatvány felhasználásával kiállitani és a naponként kiállitott intéseket az *M/b* minta szerint elkészitett »Átküldési jegyzék« kiséretében boriték alatt *még ugyanazon napon* kézbesitési könyv mellett *ajánlva* postára feladni (illetve a helybeli hátralékokra nézve a helybeli elöljáróságnak közvetlenül kézbesiteni). A kézbesitési könyvben az átküldési jegyzék sorszáma és a kézbesités teljesitésére felhivott község (város) neve kitüntetendő.

Az illetéki intések kézbesitését eszközlő községi (városi) elöljáróság köteles a felek által aláirt vétbizonyitványokat, melyekre a kézbesitést teljesitő községi (városi) közeg a fél lakására vonatkozó adatokat (városrész, utcza és házszám) feljegyezni tartozik, az »Átküldési jegyzék« kiséretében *legkésőbb tiz nap alatt* a feladó adóhivatalnak visszaküldeni.

Ha az elküldött vétbizonyitvány az emlitett jegyzékkel együtt a kitüzött határidő alatt vissza nem érkezik, annak visszaküldése az illető községi (városi) elöljáróságnál az adóhivatal által kellően megsürgetendő, sikertelenség esetében pedig, *további 14 nap mulva*, indokolt je-

lentést kell tenni az elöljáró kir. pénzügyigazgatósághoz a felmerült mulasztásról.

Az illetéki intések kiállitásának ideje.

78. §. Mindazokra az illetékekre nézve, melyeknél az előző 73. §. szerint egyelőre az intés ezentúl is alkalmazandó, a szükséges intés a *G.* kimutatás alapján *ugyanakkor* állitandó ki, midőn az illető hátraléki tétel, a 74. §-nak megfelelőleg, az *A.* számfejtőkönyvből *(K.* jegyzékből) a *G.* kimutatásba átvezettetett s az adóhivataloknak szoros kötelességévé tétetik, hogy felelősség terhe alatt *legkésőbb minden hó 10-ik napjáig* állitsák ki és tényleg küldjék el a 76. és 77. §§-ok értelmében az egyénenkénti intéseket.

Az intési adatok és illetékek nyilvántartása.

79. §. Az intés kézbesitésének napja a megintett fél által aláirt vétbizonyitvány alapján, amidőn ez a kézbesitő postahivatal vagy községi (városi) elöljáróságtól az adóhivatalhoz beérkezett, *rögtön* bevezetendő a *G.* kimutatásba, valamint egyuttal az *A.* számfejtőkönyv 7-ik rovatába, illetve a *K.* jegyzék 8-ik rovatába. Az eredeti vétbizonyitvány pedig a vonatkozó illetékkiszabási iratokhoz épen ugy, mint ez a fizetési meghagyások kézbesitéséről szóló vevényekre nézve az 53-ik §-ban előirva van, fonal vagy alkalmas raganyag segélyével hozzácsatolandó.

Az 1883 : XLIV. t.-cz. 75. §-a értelmében járó és a megintést követő legelső fizetés alkalmával beszedendő *öt, illetőleg tiz krajczárnyi* intési illetéket köteles az adóhivatal a *G.* kimutatás erre szánt rovatába és egyuttal az *A.* számfejtőkönyv 7-ik (illetve a *K.* jegyzék jegyzeti) rovatába is megfelelően bejegyezni, megjegyeztetvén, hogy a felektől beszedett intési illetékek az *I.* lajstrom *(L.* alnapló) »végrehajtási költségek« czimü rovatában elszámolandók, és hogy ezen rovat zárlatánál, valamint eredményének részint az adóbehajtási illetékek melléknaplójába, részint a pénzügyi letétek naplójába való átvezetésére nézve ezentúl is az 1883. évi február hó 6-án 71356. sz. a. kelt itteni rendelet (1883. évi »Pénzügyi Közlöny« 6-ik szám) határozmányai szem előtt tartandók.

A hátraléki kimutatások kiállitása.

80. §. Ha azok az illetékek és birságok, melyek az előző 73. §. rendelkezései szerint az intés mellőzésével behajtandók, *az esedékesség napjától számitott további 15 nap alatt*, és azok az illetékek, melyeknél az intés alkalmazandó, *az intés kézbesitésétől számitott 8 nap alatt* be nem fizettetnek : ezek a hátralékok a jelzett határidők letelte után azonnal, de *legkésőbben* akkor, midőn azok a 74. §. szerint a *G.* kimutatásba felvétettek, az 1883 : XLIV. t.-cz. 56. §-ában körülirt zálogolási eljárás meginditása czéljából a végrehajtás foganatositására hivatott közegeknek (81. §.) kimutatandók.

A hátraléki kimutatás a *G.* mintáju nyomtatványon (74. §.), és pedig az 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8. és 9-ik rovat kitöltése mellett, az adótárnok vagy helyettese és a kezelő adóhivatali tiszt (esetleg a két főtiszt) által aláirva, *rendszerint csak egy példányban* állitandó ki, és a kiállitás keltével, valamint az adóhivatal pecsétjével látandó el. Készitésénél különös gond forditandó arra, hogy a kimutatás rovatai helyesen és pontosan kitöltessenek, s főleg, hogy helyesen tétessék ki azon idő, melytől a késedelmi kamatok számitandók ; miért is oly illetékeknél, melyekre már részletfizetések teljesittettek, a legutóbbi részletfizetés idejének megjelölése mellett, az észrevételi rovatban mindig határozottan kiteendő, hogy a késedelmi kamatok csak ezen időtől számitandók.

Gondot kell továbbá forditani arra, hogy a behajtásra kiadott kimutatásokba csakis oly illetékek vétessenek fel, melyek

behajtását nem kell valamely ok miatt függőben tartani. S ennélfogva valahányszor a hátraléki kimutatások elküldése után oly körülmény jön közbe, mely miatt a végrehajtás beszüntetendő vagy függőben tartandó, s nevezetesen, ha az illetéknek az *N.* jegyzékbe való felvétele utólag rendeltetik el, vagy ha utólag kiderül, hogy a fizetési meghagyás még nem kézbesittetett, valamint ha az illeték beszedésének függőben tartása utólag elrendeltetik, végre az 1881 : XXXIV. t.-cz. 36. §-ának rendelkezései alapján birtokon belül benyujtott felebbezések esetében, az adóhivatal a kényszerbehajtás felfüggesztése végett azon végrehajtó közeget, melynek az illetéket behajtás végett kimutatta, azonnal megkeresni tartozik. Ha az illeték behajtását gátló indok megszünik, erről a végrehajtó közeg ujból értesitendő.

A végrehajtás foganatositására hivatott közegek illetősége.

81. §. A közvetlenül lerovandó illetékeknek végrehajtás utján való behajtására a kir. pénzügyigazgatóságnak közvetlen felügyelete alatt a községek (városok) és járási főszolgabirák, esetleg az állami közegek lévén hivatva, a zálogolási, illetve az árverési eljárás alkalmazására a következő közegek illetékesek :

1. A kis- és nagyközségek a biró, illetőleg községi adópénztárnok (községi adóhivatalok) által behajtathatják, tekintet nélkül az illetékhátralék nagyságára, azon községi adózóknak illetéktartozásait, kik egyenes adójukat a községnél fizetik.

A községi biró vagy községi adópénztárnok a jegyző, illetőleg a körjegyző közbejöttével jár el.

2. A járási főszolgabirák, illetőleg segédjeik (helyetteseik), tekintet nélkül az illetékösszeg nagyságára, behajtják a járásukban lakó azon adózóknak illetéktartozásait, kik egyenes adójukat közvetlenül a kir. adóhivatalnál fizetik ; továbbá mindazon illetéktartozásokat, melyek kis- és nagy-községeket vagy rendezett tanácsu városokat mint jogi személyeket terhelnek.

3. A rendezett tanácsu és törvényhatósági joggal felruházott városok, tekintet nélkül az illetékösszeg nagyságára, behajtják mindazon illetéktartozásokat, melyek az illető város területén lakó magánfeleket terhelnek. Végre :

4. A kir. pénzügyigazgatóságok az állami végrehajtók által behajtatják a törvényhatósági joggal felruházott városok, mint jogi személyek, illetékhátralékait, valamint a városi polgármesterek és a szolgabirák személyét terhelő illetéktartozásokat.

Továbbá illetékesek a kir. pénzügyigazgatóságok a behajtásra mindazon esetekben is, midőn az illeték behajtása csődtömeg ellenében, vagy a polgári törvénykezési rendtartás szerint megejtett végrehajtási árverés folytán birói vételárfelosztásoknál érvényesitendő ; ugyszintén, ha a közigazgatási végrehajtást az ingatlanokra kell kiterjeszteni, és végre mindazon esetekben, midőn valamely község, rendezett tanácsu vagy törvényhatósági joggal felruházott város, vagy valamely főszolgabiró irányában az 1883 : XLIV. t.-cz. 81. §-a értelmében a felelősség alkalmaztatott, s ezek helyett állami végrehajtó teljesiti a kényszerbehajtást. Legyenek figyelemmel a kir. adóhivatalok arra, hogy a végérvényes birói itéletektől járó illetékek már nem hajtandók be a birósági végrehajtó által, hanem azoknak behajtása iránt jelen §. és a következő §§-ok mérvadók. (1891. Pénzügyi Közlöny 427. lap.)

A saját kerületbeli hátraléki kimutatások elküldése.

82. §. A *G.* mintáju füzetekből (74. §.) kivont illetékhátralékokat a fenti 81. §-ban felsorolt négy csoport szerint elkülönitett hátraléki kimutatásokba kell

foglalni, s a szabályszerüen kiállitott hátraléki kimutatást az adóhivatal saját kerületében lakó felekre nézve rendszerint csak egy példányban további eljárás végett jelen utasitás 80. §-ában kitüzött határidőn belül azon közegnek tartozik elküldeni, aki a zálogolási és árverési eljárás foganatositására illetékes. Ezen elküldés átküldési jegyzék mellett eszközlendő, melyet a kir. adóhivatal visszakap és azt szabályszerüen kezelni köteles. (1891. Pénzügyi Közlöny 74. lap.)

Mindazon esetekben pedig, midőn 500 forintot meghaladó illetékösszeg mutattatik ki valamely kis- vagy nagyközség elöljáróságának, a végrehajtás ellenőrzése céljából köteles a kir. adóhivatal a hátraléki kimutatást két példányban kiállitani és a második példányt egyidejüleg az illető kir. pénzügyigazgatósághoz beterjeszteni.

Ügyeljen az adóhivatal arra az állandó nyilvántartásra, amely a 100 forintot elérő hátralékok iránt az 1890. évi 105146. számu rendelet értelmében vezetendő, és mely havonként kiegészitendő. (1891. Pénzügyi Közlöny 76. és 77. lap.)

A más adóhivatali kerületben behajtandó hátralékok iránti kimutatások elküldése.

83. §. A más adókerületekben beszedendő hátralékokat illetőleg a következő eljárás lesz követendő:

a) azon illetéki tételekre nézve, melyek kis- vagy nagyközségekben lakó magánfelek terhére előirvák, és a 81. §. 1. és 2. pontja értelmében az illetékes kis- vagy nagyközség, vagy a járási főszolgabiró által végrehajtandók, a szabályszerüen kiállitott hátraléki kimutatást az 500 forintot meg nem haladó tételekről egy példányban, az 500 forintnál nagyobb tételekről pedig két példányban, azon kir. adóhivatalnak kell átküldeni, melynek kerületében a fizetésre kötelezett magánfél lakik. Ezen utóbbi kir. adóhivatal köteles, kellő figyelemmel arra, vajjon az illető magánfél egyenes adóját a községnél vagy a kir. adóhivatalnál fizeti, 24 óra alatt a beérkezett hátraléki kimutatás első példányát a végrehajtás foganatositására hivatott községi elöljáróságnak, illetve a járási főszolgabirónak átküldeni, az 500 forintnál nagyobb tételekről kiállitott második példányt azonban, a végrehajtási közeg megnevezése mellett, az elöljáró kir. pénzügyigazgatóságnak felterjeszteni. Egyidejüleg azon kir. adóhivatal, mely a hátraléki kimutatást kiállitotta, arról értesitendő, hogy mely községi elöljáróságnak, illetve mely járási főszolgabirónak és mely napon küldetett át a hátraléki kimutatás.

Hasonló eljárás követendő a budapesti magyar királyi központi dij- és illetékkiszabási hivatal által a kir. adóhivataloknak továbbitás végett átküldött hátraléki kimutatásokra nézve is;

b) oly hátraléki tételeket, melyek valamely kis- vagy nagyközség mint jogi személy terhére előirvák, közvetlenül a járási főszolgabirónak, ki a 81. §. 2. pontja értelmében a végrehajtás foganatositására illetékes, kell kimutatni;

c) a rendezett tanácsu és törvényhatósági joggal felruházott városokban lakó magánfelek illetéktartozásait, a 81. §. 3. pontja értelmében, közvetlenül a végrehajtás eszközlésére hivatott városnak, és

d) a 81. §. 4. pontjában emlitett illetéktartozásokat közvetlenül a végrehajtás foganatositására hivatott kir. pénzügyigazgatóságnak kell kimutatni;

e) a Budapest fővárosában lakó felek illetéktartozásai behajtás végett a fővárosi kir. adófelügyelő adóbehajtási osztályának (Budapest, fővámház) az 1886. évi 26720. számu körrendelethez képest (lásd 1886. évi Pénzügyi Közlöny 396. l.) két egyenlő példányban mutatandók ki. E tekintetben azonban megjegyeztetik, hogy a budapesti lakosok hátralékai az emlitett osztálynak behajtás végett csak akkor mutathatók ki, ha a hátralékos félnek az eljáró adóhivatal kerületében

lefoglalható vagyona nincsen, mert máskülönben előbb az illetékes végrehajtó közeg által ezen vagyonra kell a végrehajtást vezettetni.

f) A Horvát-Szlavonországokban, Ausztriában vagy külföldön lakó felek illetékhátralékainak beszedése végett ugyanazon hatóságokhoz kell fordulni, amelyek utján, az 56. §. szerint, a fizetési meghagyások kézbesitendők. A külföldi lakosok tekintetében figyelni kell az 56. §-ban idézett körrendeletekre.

A végrehajtás foganatositására hivatott közegek kötelezettségei.

84. §. A végrehajtás foganatositására hivatott közegek kötelesek a zálogolási, illetve az árverési eljárást a hátraléki kimutatás alapján haladék nélkül az 1883. évi XLIV. t.-cz. III. részének határozmányaihoz képest azonnal keresztülvinni, az eredményt a hátraléki kimutatásban minden egyes kimutatott hátralékra nézve külön-külön feljegyezni, s az ekkép felszerelt kimutatást a behajtásra vonatkozó iratokkal együtt kellően megőrizni.

Azon esetben pedig, midőn a kimutatott hátralék behajtása az illetékfizetésre kötelezett feleknek más helyre történt átköltözése, vagy fel nem találhatása miatt, illetve ingó vagyon hiányában nem volt foganatositható, tartoznak a végrehajtásra hivatott közegek a beérkezett hátraléki kimutatást legkésőbben 60 nap alatt azon kir. adóhivatalnak (illetve a budapesti m. kir. központi dij- és illetékkiszabási hivatalnak) visszaküldeni, mely a kimutatást kiállitotta, de egyszersmind kötelességük a más helyre költözött felek uj lakását, az esetben pedig, ha fel nem találhatók, vagy lakásuk nem tudatnék, e körülményt az adóhivatal tudomására hozni, az ingók hiányában be nem hajtható illetékekről nemleges zálogolási jegyzőkönyvet előterjeszteni, ebben a hátralékos tulajdonában lévő ingatlanok telekjegyzőkönyvi és helyrajzi számát pontosan megjelölni, vagy pedig azt felemliteni, hogy ingatlanai nincsenek.

Végre kötelesek arról is felvilágositást nyujtani, hogy tudomásuk szerint a hátralékos félnek nincs-e valamely más helyen lefoglalható vagyona.

A végrehajtási eljárás ellenőrzése és feljegyzése.

85. §. Az adóhivatal a rendes pénzbeszállitások alkalmával is kérjen a végrehajtás menetéről tájékozást és felvilágositást a községi közegektől, egyuttal szorgalmazván a behajtást.

Kötelessége ezenkivül az adóhivatalnak oly esetekben, midőn a kimutatott illetékhátralék 90 nap alatt be nem fizettetett vagy ezen határidő alatt a kiküldött hátraléki kimutatás vissza nem érkezett, a hátralék behajtását, illetve a hátraléki kimutatás visszaküldését vagy a behajtást akadályozó körülmény feljelentését haladék nélkül megsürgetni, egyidejüleg pedig a tapasztalt mulasztás vagy helytelenség orvoslása végett a kir. pénzügyigazgatósághoz fordulni, s a hátralékok behajtásának elhanyagolása esetében avégből indokolt előterjesztést tenni, hogy a pénzügyigazgatóság a hanyag végrehajtó közegek ellenében az 1883 : XLIV. t.-cz. határozmányai alapján a felelősséget alkalmazásba vétesse. Szintugy köteles az adóhivatal a 75. §. értelmében eszközölt félévi összehasonlitás alkalmával tett tapasztalatairól a pénzügyigazgatóságnak jelentést tenni. (1891. Pénzügyi Közlöny 75. lap.)

A pénzügyigazgatóság viszont az adóhivatalt annak jelentése, valamint a vele közölt hátraléki kimutatások következtében tett intézkedéseiről szintén értesiti.

A nyilvántartás pontossága és a végrehajtás ellenőrzése végett tartozik az adóhivatal azonkivül a behajtás érdekében tett minden intézkedést feljegyezni.

Kötelessége különösen a *G.* kimutatásban és az *A.* számfejtőkönyvben (illetve a *K.* jegyzékben) azon napot,

melyen az illeték végrehajtásra kimutattatott, feljegyezni, az esetleg beérkezett jelentés alapján a zálogolás vagy árverés megtörténtét, a behajtást gátló akadályokat, — s oly esetekben, midőn a végrehajtás az ingatlanokra terjesztetett ki, ezen körülményt is pontosan bejegyezni.

Intézkedés az ingókból be nem hajtható illetékekre nézve.

86. §. Mindazokban az esetekben, midőn az illetékek ingók hiányában be nem hajthatók, arról kell meggyőződni, hogy a végrehajtás nem volna-e a hátralékos ingatlanaira kiterjeszthető; s ezért, ha a végrehajtó közegek felvilágositásai e tekintetben határozott támpontot nem nyujtanak, az adóhivatal a községi elöljáróság utján szerezzen alapos tájékozást, s az ingatlanokra kiterjesztendő végrehajtás iránt a kir. pénzügyigazgatóságnak tegyen jelentést, s jelentésében az ingatlanok telekjegyzőkönyvi és helyrajzi számát határozottan tüntesse ki, — s azon körülményt, hogy lefoglalható ingók nincsenek, nemleges zálogolási jegyzőkönyvvel vagy községi nyilatkozattal igazolja.

Figyelemmel az 1883 : XLIV. t.-czikk 77. §-ára, szabályul szolgáljon egyébként az, hogy a végrehajtás valamely illetékhátralék miatt csak akkor vezethető az ingatlan vagyonra, ha a követelés lefoglalható ingóságokból részben vagy egészben nem volt behajtható.

Másrészt szigoruan ügyelni kell az adóhivatalnak arra, hogy a dologi végrehajtás okvetlenül még oly időpontban indittassék meg, hogy az árverés a kincstárt megillető elsőbbségi jogra nézve az 1881 : XXXIV. t.-cz. 39. §-ában meghatározott 5 évi elévülési időszakon belül megtartható legyen.

Evégből kötelesek a kir. adóhivatalok az *A.* számfejtőkönyveknek a 37. §. értelmében történő átvizsgálásánál egyidejüleg mindazokat a részben vagy egészben hátralékos illetéktételeket is kijegyezni, melyek tárgyát ingatlanok vagy telekkönyvileg bejegyzett jogok képezik, és ezekről a tételekről az 1885. évi Pénzügyi Közlöny 39. számában megjelent 54535/1885. számu körrendelet értelmében elkészitett kimutatást további eljárás végett a kir. pénzügyigazgatósághoz haladék nélkül beterjeszteni; a végrehajtás érdekében tett eme intézkedést pedig egyszersmind a *G.* kimutatás megfelelő tételénél is kitüntetni.

Végre oly esetekben, midőn a hátralékos illeték tárgyát képező ingatlan már nem a fizetésre első sorban kötelezett, hanem más személy birtokában van, legyen kellő figyelemmel a kir. adóhivatal az 1889. évi Pénzügyi Közlöny 2-ik számában megjelent 19897/1887. számu körrendeletben foglalt utasitásra, mely szerint a végrehajtás birtokutódok irányában egyáltalán csakis az illetékkövetelésnek velük szemben való jogerőre emelkedése után indithaté meg, — s mely szerint másrészt valamely netán be nem keblezett illetékkövetelésnek az ingatlan tényleges birtokosával szemben, az 1883. évi XLIV. t.-cz. 95. §-a alapján, történő érvényesitésénél magára az ingatlanra csak akkor intézendő a végrehajtás, ha lefoglalható — és az illeték fedezésére elégséges — ingó vagyon nem találtatnék.

Illetékhátralékok kimutatása csődtömegek ellen és birói vételárfelosztásoknál.

87. §. A csődtömegek ellen, vagy birói vételárfelosztásoknál érvényesitendő illetékeket az adóhivatal mindig a kir. pénzügyigazgatóságnak köteles kimutatni.

Evégből a Pénzügyi Közlönyben közzétett csődnyitások alkalmával, valamint mindazon esetekben, midőn az adóhivatal valamely csődnyitásnak vagy vételárfelosztásnak más uton tudomására jut, mutatókönyveiből a netáni hátralékokról meggyőződni tartozik. Vételárfelosztásoknál különben a pénzügyigazgatóság külön is tartozik azon adóhivatalt,

melynek kerületében a végrehajtást szenvedő lakik vagy lakott, vagy melynek kerületében tudomása szerint ingatlan vagyona vagy üzlete van vagy volt, a hátralékos közadó-tartozások kimutatására utasitani.

Az illetéki tartozásokat rendszerint a többi kincstári követelésekkel együttesen kell szabályszerü hátraléki kimutatások alakjában kimutatni. De a kimutatások szerkesztésénél ügyelni kell főleg arra, hogy azon kincstári követelések s ezek között azon illetékek is, melyek valamely ingatlanra vonatkoznak, s igy az ingatlant zálogjogilag terhelik, s *az ingatlan vételárából elsőbbséggel kielégitendők, elkülönitve legyenek kimutatva.* Az utóbbiakra vonatkozó külön kimutatásban, minden egyes tételre nézve az illetékszabás végett történt bejelentésnek napja is kitüntetendő.

Mindazon más illetékek, melyek a fennálló törvények és szabályok szerint elsőbbséggel nem birnak, a többi hasonló kincstári követelésekkel együtt egy második kimutatásba foglalandók, s a kimutatások mindegyikén határozottan megjelölendő, hogy az »elsőbbséggel érvényesithető«, vagy pedig »elsőbbséggel nem érvényesithető« kincstári követeléseket foglalja magában.

A csődtömegek ellen, valamint a birói vételárfelosztásoknál érvényesitendő illetékek kimutatása alkalmával a kimutatások szerkesztésére nézve fentebb előadott átalános kellékeken kivül, még minden egyes illetéktartozásnál azon ingatlan telekkönyvi és helyrajzi számát is meg kell jelölni, melyre az vonatkozik, és pedig avégből, hogy az illetékek érvényesitésénél határozottan igazolható legyen, hogy a kimutatott illetékek mely ingatlanokra vonatkoznak; továbbá, hogy a csődtömegek ellen érvényesitendő illetéki tartozásoknál a kimutatások az iránt is tájékozást nyujtsanak, hogy mely illetékek érvényesitendők a csődbeli ingatlanok, és melyek az általános csődtömeg ellenében.

Ha a kir. adóhivatal birói vételárfelosztásoknál, vagy csődesetekben a sorrendi tárgyalásnál, a kincstár képviseletével van megbizva, forditson kiváló gondot a telekkönyv teherlapjának abból a szempontból való megvizsgálására, vajjon az érvényesitendő hátraléki kimutatásból nem maradt-e ki valamely oly illetéktétel, mely a telekkönyv szerint a kincstár javára fennállónak tünik elő, s gondoskodjék esetleg a kincstár utólagos bejelentési jogának az 1886. évi Pénzügyi Közlöny 28. számában megjelent 9229/1886. számu körrendelet értelmében való megóvása iránt.

Behajthatatlanná vált illeték törlése.

88. §. Ha akár a csődtárgyalások vagy birói vételárfelosztások folyamán, akár pedig a közigazgatási kényszerbehajtás folytán az derül ki, hogy valamely illetéki tartozás egyáltalán be nem hajtható, az adóhivatal az illeték törlése iránt a pénzügyigazgatósághoz előterjesztést tenni, ebben az illeték behajtása iránt tett intézkedéseit felsorolni, s előterjesztését a kiszabási iratokkal, a nemleges zálogolási jegyzőkönyvvel s a behajthatatlanságot igazoló egyéb adatokkal felszerelni tartozik.

A behajthatatlan illetéknek törlése, s esetleg téritménykép való előirása, vagy pedig behajtásának további megkisértése iránt, hatásköréhez képest, a pénzügyigazgatóság fog intézkedni.

Az illetékeknek birói uton való érvényesitése.

89. §. Oly esetekben, midőn az illeték egyes kötelezettek ellenében (a csődeseteket és birói vételárfelosztásokat kivéve) csak birói uton érvényesithető, ez iránt szintén a pénzügyigazgatóság rendelkezik.

Ezen esetek közé tartoznak:

1. Midőn valamely illeték a fizetésre kötelezettnek örököse, vagy jogutódja

ellen érvényesittetik, s az örökös, illetőleg jogutód, nem a fennálló illetéki szabályok, hanem csakis az örökös, illetőleg jogelőd irányában fennálló magánjogi viszonya alapján kötelezhető az illeték fizetésére.

2. Midőn az, ki ellen az illeték érvényesittetik, nem az illetéki szabályok értelmében kötelezhető az illeték fizetésére, hanem annak fizetését csakis magánjogi kötelezettséggel vállalta magára.

3. Midőn birák és birósági hivatalnokok ellen az 1881 : XXXIV. t.-cz. 12. §-ának határozatai alkalmazandók.

4. Midőn, a kir. közjegyzőket kivéve, a leletezésre kötelezettek ellen érvényesittetik az illeték azon alapon, hogy a leletezést elmulasztották.

5. Midőn azok, kik az illetéklerovás miatt beszolgáltatott bélyegjegyek elfogadására jogositva vannak, a beszedett illetékek vagy átvett bélyegjegyeket nem a kijelölt czélra forditották, s azok összegét megtériteni tartoznak.

Szabályul szolgál, hogy az illetékek birói uton való érvényesitésének csak akkor van helye, ha az illetéki tartozás közigazgatási uton be nem szedhető; továbbá, hogy az a fél, ki ellen valamely illeték birói uton czéloztatik érvényesittetni, előzetesen mindig a pénzügyigazgatóság által, a jogalap és indokok közlése mellett, a követelt illetéknek záros határidő alatt leendő lefizetésére felhivandó, és az illeték miatt per csak akkor inditható, ha e felhivás eredménytelen marad.

A per meginditása előtt pedig az illeték fizetésére kötelezetteknek vagyoni viszonyai iránt, s főleg az iránt is, hogy valóban részesültek-e tiszta örökségben, mindig alapos tájékozást kell szerezni, s e végből a kir. adóhivatal már ily illetékhátralék kimutatása előtt köteles a körülményekről alaposan meggyőződni, s puhatolásai eredményét az illeték kimutatásával együttesen a pénzügyigazgatóság tudomására hozni. Az illeték összegéhez mért hatáskörön belül a pénzügyigazgatóság intézkedik a per meginditása, esetleg az illeték törlése iránt.

Az illetékek telekkönyvi biztositása.

Határidő, mely alatt az illetékek telekkönyvi biztositása eszközlendő.

90. §. Mindazon illetékhátralékok, melyek esedékességöktől számitandó egy év alatt be nem fizettetnek, telekkönyvi bekebelezés által biztositandók, sőt ezen idő előtt is kérelmezni kell a telekkönyvi bekebelezést:

a) ha azon ingatlan, melyre az illeték vonatkozik, időközben birtokváltozás utján más személyre ruháztatik át;

b) ha az illeték esedékessége valamely kikötött szolgalom megszüntétől vagy valamely bizonytalan esemény bekövetkeztétől van függővé téve, s az *N.* jegyzékbe felvétetett (42. §.);

c) végre, ha valamely illeték fizetésére annak esedékességétől számitandó egy éven tul terjedő halasztás adatik.

A legszigorubban ügyelni kell azonban arra, hogy az illetékek, amennyiben ez csak lehetséges, az 1881 : XXXIV. t.-czikk 39. §-ának második bekezdésében meghatározott *két* éven belül kebleztessenek be a kincstár javára, minthogy ezáltal a kincstárt megillető elsőbbségi jog, az idézett törvényszakasz harmadik bekezdése értelmében, 5 évre kiterjedőleg biztosittatik. Végre tartsa szem előtt az adóhivatal az 1891. évi 16438. számu rendelet (Pénzügyi Közlöny 146. lap) 1-ső pontját, azokra a hagyatéki illetékekre nézve, melyek a hagyatéki biróság által bizonyos hozzávetőleges összegig már biztositva lettek.

A telekkönyvi biztositás módja.

91. §. Az illetékhátralékok azokra az ingatlanokra biztositandók zálogjogi bekeblezés által, melyekre az illetékek vonatkoznak; a dologi jogok bejegyzésé-

tól kiszabott illetékek pedig a bejegyzett dologi jogokra való felülkebelezés által biztositandók.

Hasonlólag felülkebelezés által biztositandó a haszonélvezeti szolgalom után, nevezetesen az özvegyi haszonélvezet után kiszabott illeték is, ha maga ezen szolgalom vagy haszonélvezeti jog valamely ingatlanra telekkönyvileg bekebelezve van.

Oly esetekben pedig, midőn az illeték tárgyát több ingatlan képezi, a telekkönyvi biztositást ne csupán egy, hanem az összes ingatlanokra és pedig egyetemleges jelzálogi hatálylyal kell kieszközölni (l. a Pénzügyi Közlöny 1888. évi 4. számában és 1885. évi 13. számában megjelent körrendeleteket).

Oly illetékekre nézve ellenben, melyek tárgyát nem valamely ingatlan képezi, vagy melyek nem valamely dologi jog bejegyzésétől irattak elő, csakis a felek beleegyezésével, vagy a biztositási végrehajtás folyamán szorgalmazható a felek ingatlanaira való zálogjogi bekeblezés, mely az 1881 : XXXIV. t.-cz. 39. §-a 4-ik bekezdésében körülirt joghatálylyal bir.

A telekkönyvi biztositás kérelmezésére hivatott hivatal.

92. §. A biztositás iránti intézkedés, s illetőleg a bekebelezésnek vagy felülkebelezésnek kérelmezése a kir. adóhivatalt illeti, kivéve midőn az ingatlanokra kiterjesztendő közigazgatási végrehajtás szóban forog, mely esetben az adóhivataltól nyert adatok alapján a kir. pénzügyigazgatóság intézkedik.

A telekkönyvi biztositás iránti beadványok szerkesztése.

93. §. Kötelessége tehát az adóhivatalnak: a számfejtő könyvekből s a kényszerbehajtás ellenőrzése végett hozzá visszakerülő hátraléki kimutatásokból, amennyiben pedig ezekből alapos tájékozást nem nyerne, a községi elöljárók utján vagy más módon a hátralékos felek ingatlanaiknak telekjegyzőkönyvi és helyrajzi számait megtudni, ez adatokat az *A.* számfejtőkönyvbe s illetőleg a *K.* jegyzékbe bevezetni s azok felhasználása mellett a bekebelezést kérelmezni, illetőleg oly esetben, midőn a közigazgatási végrehajtást az ingatlanokra kivánják kiterjeszteni, a telekkönyvi adatokat a kir. pénzügyigazgatóságnak bejelenteni.

94. §. Ingatlanokra való bekebelezések kérelmezésénél az $O/_1$ és $O/_2$ mintáju nyomtatvány, dologi jogokra való felülkebelezések kérésénél pedig a $P/_1$ és $P/_2$ mintáju nyomtatványok használandók. A kérvény két példányban s annyi felzettel készitendő, ahány érdekelt félnek birói (telekkönyvi hatósági) értesitése szükséges; és a kérvényben az illetékhátralék előirási tétele és összege, a netáni járulékokkal együtt, az ingatlanok telekjegyzőkönyvi és helyrajzi számai s a tulajdonos neve, dologi jogokra kért felülkebelezéseknél ezenkivül a dologi jog tulajdonosának neve, a dologi jog bekebelezését elrendelő birósági végzés száma és kelte, s a bekebelezett dologi jog értéke mindig pontosan kiteendő; végre a kérvény minden példányához egy a fentebb mondottak szerint kiállitott hátraléki kimutatás csatolandó. Különös figyelem forditandó azon esetekre, midőn oly ingatlanra kéretik az átruházási illeték bekeblezése, mely már harmadik személy tulajdonába ment át. Ezekre nézve az 1891. évi Pénzügyi Közlöny 610. és 611. lapjain foglalt rendelethez kell alkalmazkodni.

Eljárás a bekebelezés vagy felülkebelezés megtagadása esetében.

95. §. Abban az esetben, midőn a kérelmezett bekebelezés vagy felülbekebelezés megtagadtatik, ha ez azért történt, mert a kérvény helytelenül állittatott ki, vagy mert az ingatlanok nem a hátralékos fél

nevén állanak: az adóhivatal, kérvényét helyesen kiállitva s megfelelőleg indokolva, megujitani; ha pedig más okból utasittatott el, a pénzügyigazgatóságnak további intézkedés végett rögtön jelentést tenni tartozik, hogy esetleg a felfolyamodás kellő időben benyujtható legyen.

A telekkönyvileg biztositott illetékek törlése.

96. §. Mihelyt valamely telekkönyvileg biztositott illeték járulékaival együtt befizettetik, vagy pedig annak törlése elrendeltetik, az adóhivatalnak szoros kötelessége annak kikebeleztetése iránt azonnal s legkésőbb a befizetés, illetőleg a törlési rendelet vételétől számitandó 8 nap alatt intézkedni (lásd az 1883. évi XLIV. t.-cz. 93. §-át), vagyis a $Q/_1$ és $Q/_2$, illetőleg $R/_1$ és $R/_2$ mintáju nyomtatvány használata mellett a telekkönyvi hatósághoz e végből két példányban s megfelelő számu felzettel, a fentebb részletezett adatok pontos felsorolása mellett, törlési kérvényt benyujtani.

Ennek elmulasztása sulyos szolgálati vétséget képez. (114. §. 6-ik pont.)

Ha a törlési kérvény oly illetékre vonatkozik, amely iránt dologi végrehajtás volt meginditva: az esetben szigoruan alkalmazkodni kell azon utasitáshoz, mely az 1891. évi 16438. sz. rendelet 3-ik pontjában foglaltatik. (Pénzügyi Közlöny 147. lap.)

A törlési végzések feljegyzése, s a biztositott illetékek nyilvántartása.

97. §. Ugy az illetékek bekebelezését, illetőleg felülkebelezését, s kikebelezését elrendelő végzések száma és kelte, mint az ezek iránt beadott kérvények benyujtásának ideje az *A*. számfejtőkönyv megfelelő rovatába s a *K*. jegyzék »Jegyzetek« rovatába legott pontosan bevezetendő. Ezenkivül a kir. adóhivatal a telekkönyvileg biztositott illetékek összegét, nemkülönben az azokra teljesitett befizetéseknek s az elrendelt törléseknek összegét a telekkönyvileg biztositott illetékekről vezetendő külön feljegyzésben is pontosan keresztülvezetni tartozik. A törléseket illetőleg figyelmeztetik az adóhivatal arra, hogy a telekkönyvi hatóságoktól havonkint érkező kimutatásokban csak oly törlések foglaltatnak, melyek birói árverés folytán eszközöltettek. Minden egyéb törlés kieszközlése az adóhivatal kötelességét képezi. (1889. P. K. 1453. lap.)

E feljegyzésekre a *T*. minta szerinti nyomtatvány használandó.

Ebbe a jegyzékbe azonban csak akkor veendők fel a telekkönyvileg biztositott illetékek, mikor az annak megtörténtét igazoló telekkönyvi végzés már beérkezett. Oly illetékek, melyek már a hagyatéki biróság által bizonyos hozzávetőleges összegig biztositva vannak, és azután az adóhivatal részéről folytatólag biztosittatnak, ezen jegyzékben együttvéve egy tétel alatt nyilvántartandók. (1891. P. K. 146. lap.)

A bekönyvelt kiszabási iratok, valamint az illetékek törlése, kiigazitása és visszatéritése.

A törlések elrendelése.

98. §. Az *A*. számfejtőkönyvbe könyvelt illetékkiszabási iratok törlésbe hozatalát (27. §.), valamint az *A*. számfejtőkönyvben és a *K*. jegyzékben előirt illetékek, illetve birságok törlését, kiigazitását vagy visszatéritését, körülvont hatáskörükhöz képest, esetről esetre a pénzügyigazgatóság felülvizsgáló tisztviselője, a pénzügyigazgatóság, illetőleg közigazgatási bizottság vagy a pénzügyminister rendeli el.

A törlések, átutalások és visszatérítések mikénti keresztülvitele.

99. §. Az adóhivatal külön meghagyás nélkül ily törléseket, kiigazitásokat vagy visszatéritéseket semmi szin alatt nem eszközölhet, és azok elrendelése alkalmával a meghagyást tartalmának meg-

felelőleg teljesiteni s a következő általános szabályokat szem előtt tartani köteles.

1. Minden törlési, kiigazitási vagy visszatéritési rendelvényre érkezésének napja s a vonatkozó *A.* számfejtőkönyvi vagy *K.* jegyzéki tételszám feljegyzendő, s a rendelvény kelte és száma, valamint lényege a kiszabási iratra is rávezetendő.

2. Azon törlési rendelvények, melyek által még el nem intézett kiszabási iratok törlése rendeltetik el, a rendelvény keltének és számának idézése mellett az *A.* számfejtőkönyv és *K.* jegyzék illetékelőirási rovataiba, széltében átirva vezetendők be, s ezen kivül, ha a kiszabási irat a folyó negyedben, illetőleg a hivatalos lelet a folyó hónapban könyveltetett be, az alábbiak szerint (101. §.) szerkesztendő $C/_1$ és $C/_2$ kivonatba, ha pedig a negyedévet, illetőleg *K.* jegyzéki iratoknál a hónapot megelőző időben bekönyveltetett, a *D.* jegyzékbe is (102. §) bejegyzendő, s a $C/_1$ és $C/_2$ kivonat, illetőleg *D.* jegyzék vonatkozó tétele a törlési rendelvénynyel és esetleg az azzal együtt kiadott kiszabási iratokkal is okmányolandó. Oly esetben, midón a törlést igazoló irat azonnal nem csatolható, az pótlólag külön átirattal küldendő be a számvevóséghez.

3. Ha már előirt illeték teljes vagy részbeni törlése rendeltetik el, a törlés a rendelvény keltének és számának idézése mellett az illető kiszabási iraton tisztán kitüntetendő, azonkivül:

a) az *A.* számfejtőkönyvbe s illetőleg a *K.* jegyzékbe;

b) s ha az illeték a községenkint összeállitott *G.* mintáju jegyzékbe már felvétetett, ebbe is bevezetendő, és

c) az alábbi 104. §. szerint készitendő *S.* összesitésbe (104. §.) is beirandó, a törlési rendelvény, teljes törléseknél pedig még a kiszabási iratok csatolásával is.

Az *S.* összesités belső lapjain törlésként fel kell sorolni az előirt oly illetékeket is, melyek esetleg más adóhivatalhoz utaltattak át. De ezeket világosan mint átutaltakat kell megjelölni, és mindannyiszor egyuttal csatolni a másik adóhivataltól elkért előirási bizonylatot is, melynek beérkezte előtt, illetve csatolása nélkül nem szabad az átutalt illetéktételt mint törlésbe hozottat kimutatni.

4. Ha már előbb teljesen befizetett illeték törlése rendeltetik el, a visszatéritendő összeg utalványozása végett, amennyiben a kiutalás már a törlési rendelvényben világosan benn nem foglaltatnék, a pénzügyigazgatóságnak jelentés teendő, melyhez a törlési rendelet, valamint az *A.* számfejtőkönyv s illetőleg *K.* jegyzék kivonata is csatolandó.

Hasonló eljárást kell követni, midón az illeték nincs ugyan még teljesen befizetve, de a befizetett összegnek egy része a törlésbe hozatni rendelt illetékre esnék; csakhogy ezen esetben a tartozásra még befizetetlen rész szabályszerüen törlésbe hozandó, ennek foganatositása a törlési rendeletre feljegyzendő s egyedül az illetéktelenül befizetett rész visszatéritése iránt teendő előterjesztés. Ily esetekben a teljesen vagy részben befizetett illetékösszeget nem szabad az *S.* összesitésbe felvenni, mert ezáltal a számadási rend megzavartatnék.

A törlési rendelet ily esetben is az *S.* összesitéshez csatolandó. (104. §.)

5. Midón befizetett illetékek visszatéritése rendeltetik el, a rendelet száma és kelte, a visszatéritett illeték és járulékainak összege, valamint a visszatérités ideje az *A.* számfejtőkönyvbe, illetőleg *K.* jegyzékbe, s ezen kivül a jogilletékeknek, illetőleg a bélyegilletékeknek, az általánosan, t. i. más elszámolási ágakra nézve is használt minta szerint vezetendő visszatéritési alnaplóba bevezetendő.

A visszafizetett illetékösszeg után az 1881 : XXXIV. t.-cz. 24. §. alapján netán megtéritendő kamatösszeg kiszámitásánál ügyelni kell az adóhivatalnak arra, hogy az ily kamatok csakis a visszautalványozásról kiadott értesités kézbesitése napjáig járnak.

Visszatérités esetében a befizetésről a

kir. adóhivatal által kiállitott nyugta a féltől bevonandó s a visszatérités megtörténte a nyugta hátlapjára is feljegyzendő.

Oly esetben, midőn a befizetést igazoló nyugta nagyobb összegről szól, mint amennyi a jogosult félnek visszatérittetik, a nyugta a részbeni visszafizetés megtörténtének rájegyzése mellett a félnél hagyandó, a fél azonban a visszatéritett összegről — a visszatérités minden eseteiben — külön nyugtát tartozik kiállitani.

A visszatéritési alnapló vonatkozó tétele, a bevont, illetőleg fél által kiállitott nyugtával s a visszatéritési rendelettel, valamint a kamatmegtérités esetében az értesités kézbesitését tanusitó vétbizonyitványnyal okmányolandó.

6. Oly esetben, midőn valamely rendelettel különböző tárgytételek vagy előirt illetékek törlése, avagy befizetett illetékek visszatéritése rendeltetik el, a törlés, s illetőleg visszatérités iránt kiadott meghagyás (rendelet) a $C/_1$ és $C/_2$ kivonatnak vagy *D.* jegyzéknek, illetőleg a visszatéritési alnaplónak egyik tételéhez csatolandó, a többi tételeknél pedig azon tétel, melyhez a rendelet csatoltatott, idézendő. Ha pedig ugyanegy rendeletben nemcsak illetékeknek, hanem másnemü kincstári tartozásoknak törlése, avagy egyszersmind visszatéritése rendeltetik el, az illetéki tételeknek legalább egyike a vonatkozó rendelet egy másolatával okmányolandó s a többi tételeknél azon tétel idézendő, melyhez e másolat csatoltatott.

A könyvek és naplók lezárása s ezeknek, valamint az időszaki kimutatásoknak beterjesztése.

Az A. *számfejtőkönyv és* K. *jegyzék lezárása.*

100. §. Az *A.* számfejtőkönyv minden negyedév lejártával, a *K.* jegyzék pedig minden hónap végén az adóhivatal időszerinti főnöke és az illeték kezelésével megbizott tisztjének tisztán olvasható aláirásával lezárandó.

E lezárásnál különösen ügyelni kell arra, hogy a lezárás előtt mindazon iratok és hivatalos leletek, melyek kiszabás czéljára az adóhivatalhoz érkeztek, az *A.* számfejtőkönyvbe, illetve *K.* jegyzékbe okvetlenül bevezettessenek.

Az *A.* számfejtőkönyv és *K.* jegyzék lezárás után is mindig az adóhivatalnál marad.

Az A. *számfejtőkönyvi és* K. *jegyzék kivonatának szerkesztése.*

101. §. Az *A.* számfejtőkönyvbe bevezetett minden illetékügy a számfejtőkönyv tételeinek sorrendjében a $C/_1$ minta szerint, a *K.* jegyzékbe bevezetett minden lelet pedig ugyancsak eme jegyzék sorrendjében $C/_2$ minta szerint készitendő kivonatba is felveendő, s mindazon tételeknél, melyek elintéztettek, az előirt illeték összege is bejegyzendő; oly tételekhez pedig, melyek az illeték előirásának mellőzésével törlésbe hozatnak (tárgytörlések), a törlési rendeletek s a meglevő iratok is a $C/_1$, illetve $C/_2$ kivonathoz csatolandók.

A $C/_1$ kivonat minden negyedévre, a $C/_2$ kivonat pedig minden hónapra (1889. Pénzügyi Közlöny 39. sz.) külön szerkesztendő, s czélja az, hogy az egy-egy negyedben, illetőleg hónapban beérkezett kiszabási iratok és leletek kivonatát, valamint az azok után a negyedév, illetve hó folyamán előirt illetékeket számvevőségi ellenőrzés végett hiven tüntesse fel.

E végből a $C/_1$ kivonat minden negyedév végével, a $C/_2$ kivonat pedig minden hó végén lezárandó, az előirt illetékek összege sommázandó, s az igy lezárt $C/_1$ és $C/_2$ kivonat a netáni törlésekre vonatkozó okmányokkal felszerelve legkésőbb a negyedévet, illetőleg a hónapot követő hó 20-ikáig a pénzügyigazgatóság számvevő osztályához beküldendő.

A *K.* jegyzékről készitett $C/_2$ kivonat

a pénzügyigazgatóságok számvevőségei részére készittetik a czélból, hogy a *K.* jegyzékben előirt illetékeket ellenőrizzék. Azért a *K. jegyzékeknek másolatbani beküldése elmarad.*

Miután a $C/_1$ és $C/_2$ kivonat kizárólag számvevőségi ellenőrzésre szolgál, azok csak egy példányban szerkesztendők, és akár az évnegyed, illetőleg a hó folyamán, akár pedig annak lejártával állithatók össze; de a lezárt *A.* számfejtőkönyvvel és *K.* jegyzékkel egyezniök kell, s minden az évnegyed folyamán az *A.* számfejtőkönyvbe és *K.* jegyzékbe bevezetett illetékügyet, valamint az eszközölt előirást hiven magukban kell foglalniok.

A *C.* kivonatokban a fél neve és lakhelye mindenkor kitüntetendő, még akkor is, ha az illeték összege még tudva nincs, mert csak igy lehet későbbi hivatkozásnál az ügy azonosságát megállapitani.

Az elintézetlen kiszabási iratok nyilvántartása.

102. §. Az *A.* számfejtőkönyvi illetékkiszabási hátralékok nyilvántartása és ellenőrzése, valamint az azok után előirt illetékeknek külön feltüntetése végett az adóhivatal köteles minden negyedévre a *D.* minta szerinti külön jegyzéket késziteni; e jegyzék azonban nemcsak az egy-egy negyedre szóló kiszabási iratokat, hanem mindazon régibb kiszabási hátralékokat is magában foglalja, melyek az illetékek előirása vagy tárgyának törlése által még nincsenek elintézve. Ide azoknak az iratoknak tételszámait is fel kell venni, melyek a 23. §. szerint egyelőre el nem intézhetők.

A *D.* jegyzék, mely egyuttal számvevőségi ellenőrzésre is szolgál, két példányban készitendő, t. i. egy példányban, mely az adóhivatalnál marad (házi példány), s egy másik példányban, mely a pénzügyigazgatóság számvevő osztálya utján az illetékügyi számvevőségnek küldetik be, s mely az adóhivatali példánynak másodpéldányát képezi.

A *D.* jegyzék szerkesztésénél irányadók:

a) hogy minden negyedév kezdetén annak házi példányába felveendők, a megelőző negyedévi *D.* jegyzékből évek szerint elkülönitve: az *A.* számfejtőkönyv (s illetőleg az 1881. évi julius hó előtti hátralékokra nézve az akkori *A.* sorkönyv) tételeinek sorrendjében mindazon kiszabási hátralékok tételszámai, melyek elintézve még nincsenek;

b) ezen, a régibb *D.* jegyzékből átvezetett tételeknél, ha azok az évnegyed folyamán elintéztetnek, az előirt illeték összege is bejegyzendő; ha pedig tárgytörlés által intéztetnek el, a törlési rendelvény kelte és száma bevezetendő, s a tételek a törlési rendelvénynyel s a meglevő kiszabási iratokkal is okmányolandók;

c) a negyedév végével felveendők továbbá a *D.* jegyzékbe a negyedév folyamán az *A.* számfejtőkönyvbe bevezetett mindazon kiszabási ügyek tételszámai, melyek a negyedév végeig elintézve még nincsenek, és pedig különbség nélkül arra, vajjon el lettek volna-e már intézhetők, avagy bármely okból függőben tartandók.

A *D.* jegyzéknek ily módon egybeállitott házi példányát az adóhivatal a negyedévet követő hó 10-ikéig a kir. pénzügyigazgatóságnál felülvizsgálásra kirendelt tisztviselőnek — okmányok nélkül — átküldeni, s ez viszont saját észrevételeit három nap alatt megtéve, a *D.* jegyzéket az adóhivatalhoz visszaküldeni tartozik.

A tett észrevételek alapján a netalán szükséges kiigazitások a *D.* jegyzékben, s illetőleg a *C.* kivonatban keresztülvezettetvén, a *D.* jegyzék lezáratik, a számvevőség részére egy másodpéldánya készittetik, s a tárgytörlésekre vonatkozó iratok hozzácsatoltatván, a többi időszaki kimutatásokkal együtt, legkésőbb a negyedévet követő hó 20-ikáig a pénzügyigazgatóság számvevő osztályához beküldendő.

A *D.* jegyzék hasonló módon, mint a *C/1* és *C/2* kivonat, az előirt összegek sommázása által záratik le, s a főösszeg a negyedévet megelőző időből eredő kiszabási iratok alapján előirt illetéktartozást képezi.

A *D.* jegyzék lezárásánál ezenkivül a jegyzék végén a negyedévet megelőző időből fenmaradt, valamint a negyedév folyamában beérkezett kiszabási iratok feldolgozásáról, s a negyedév végével fenmaradó kiszabási hátralékokról sommás átnézet készitendő.

E végből egymás mellett négy rovat álljon, és pedig:

a) az első rovatban megjelölendő azon időszak, melyből a kiszabási iratok erednek, olykép, hogy egymás alatt külön soroltassék fel a folyó évet megelőző minden év, melyből a *D.* jegyzékbe kiszabási iratok bejegyezve vannak; továbbá külön időszakkép soroltassanak fel a folyó évnek már elmult negyedei együttvéve, s végül külön azon negyed, melyre a *D.* jegyzék készül;

b) a második rovatban a megfelelő időszak mellé kitüntetendő az évnegyed elején fennállott hátralékok darabszáma, s a folyó negyedben beérkezett kiszabási ügyek darabszáma;

c) a harmadik rovatba felveendő hasonló módon az évnegyed folyamán elintézett darabok száma; végre

d) a negyedik rovatba, az évnegyed végével elintézetlenül maradt darabok száma; s alul a számrovatok együttes összegét is ki kell mutatni.

A sommás átnézet mikénti készitését a *D.* jegyzék mintáján látható példa világitja meg. Amennyiben a *C/2* kivonatban *K.* jegyzékszámu iratok maradnak elintézetlenül: ezek a következő *C/2* kivonatba átvezetendők.

Az I. *lajstrom és* L. *alnapló lezárása.*

103. §. Az *I.* minta szerinti bevételi lajstrom s az *L.* minta szerinti alnapló (63. §.) minden hónap végével lezáratik, az egyes rovatok összegei sommáztatnak, s a lezárás hiteléül az adóhivatal időszerinti főnöke és az adóhivatalnak az illetékek kezelésével megbizott tisztje, illetőleg a felelős főtisztek által tisztán, olvashatólag aláiratnak.

Az *I.* lajstrom lezárásánál különösen ügyelni kell arra, hogy a rovatok helyesen adassanak össze, s hogy a megelőző rovatok összegei az »Összesen« czimü rovat összegével, valamint az Összesen« czimü rovatnak, s a késedelmi kamatok rovatának összegei az »együttesen« czimü rovat összegével, ugy az oldalakon, mint az átvitelnél s a záreredményben teljesen egyezzenek.

Hasonló módon kell sommázni az *L.* alnaplóban bevételezett egyszeres és felemelt illetékeket, valamint késedelmi kamatokat s mindezek főösszegei az *I.* lajstrom zártételei alá vezetendők.

Az *I.* lajstrom zártétele pedig az *L.* alnaplóban bevételezett illetékek összegével összeadatván, a végösszeg, melyben a késedelmi kamatok is benfoglaltatnak, a jogilletékekről vezetett tárczanaplóba vitetik át.

A végrehajtási költségek sem az *I.* lajstromban, sem az *L.* alnaplóban nem adatnak hozzá az illetékek és késedelmi kamatok összegéhez, hanem elkülönitve sommáztatnak, s végeredményök havonkint az adóbehajtási illetékek mellék-naplójába vezetendő át.

Az *I.* lajstrom, illetve *L.* alnaplóban minden hó folyama alatt bevételezett végrehajtási költségekből a havi zárlat alkalmával csakis az államkincstárt megillető (t. i. a főszolgabirók vagy állami közegek által eszközölt végrehajtások folytán befolyt) végrehajtási költségek részösszege vezetendő át sommásan az adóbehajtási illetékek melléknaplójába; ellenben a községi (városi) pénztárakat megillető behajtási költségek részösszegeit köteles az adóhivatal a pénzügyi letéti naplóba átvezetni, önként értetvén, hogy az *I.* lajstrom, illetve *L.* alnaplóban azon naplótételek, melyek alatt a fentebb

emlitett részösszegek az adóbehajtási, illetőleg a pénzügyi letéti naplóba iktattattak, mindig pontosan kitüntetendők.

A pénzügyi letéti naplóba ekként átvezetett behajtási illetékeket az adóhivatal minden további utalványozás nélkül saját feljegyzései alapján ezen naplóban kiadásba teszi, s havonkint az illető községi (városi) elöljáróságoknak nyugtatvány mellett kiszolgáltatja, ezen nyugtatványokat pedig, a kiadási tételek okmányolásául, a pénzügyi letéti naplóhoz csatolja.

Az ekként lezárt *I.* lajstrom és *L.* alnapló a bevételezésekre vonatkozó okmányokkal együtt, minden hónap lejártával s legkésőbb a következő hó 5-ikéig, a pénzügyigazgatóság számvevő osztályához küldendő; mely viszont ezek felhasználása mellett a havi jövedelmi kimutatásokat egybeállitja, az okmányolt *L.* alnaplókat számvevőségi szigorlat végett magánál tartja, az *I.* lajstromot és vonatkozó okmányait pedig a teljesitett könyvelés után, illetékes szigorlat végett, a pénzügyministerium illetékügyi számvevőségéhez küldi be.

Ugyancsak az *I.* lajstrommal s az *L.* alnaplóval együttesen küldendők be a $V/_1$ és $V/_2$ minták (63. §.) szerinti kimutatások, melyek mellékletek gyanánt a befizetett felemelt illetékekből kijáró leleti jutalékok iránt szerkesztetnek.

E kimutatások folytán az *L.* alnaplóhoz, illetőleg az *I.* lajstromhoz csatolt kiszabási iratok alapján az illetékek bevételi elszámolása és a jutalékok összegeinek helyessége megállapittatván, a kijáró jutalékok a bélyegcsonkitások után a pénzügyigazgatóság számosztálya, a közvetlen illetékek után pedig a pénzügyministeri illetékügyi számvevőség által érvényesittetnek. (1891. évi Pénzügyi Közlöny 242. lap.)

A jutalékok kimutatása a közvetlen illetékek után járó felemelt illetékekre nézve a pénzügyigazgatósággal közöltetik, mely a kijáró jutalékokat, ha azok időközben egészben vagy részben vissza nem térittettek, kiutalványozza.

A pénzügyigazgatóság utalványához képest az adóhivatal értesiti a leletezőket jutalékuk kiutalásáról, az *X.* nyomtatvány használása mellett, a kijáró jutalékaikat nyugtáikra kifizeti, azokat a jogilletékek kiadási naplójában elszámolja, s e naplót a kiutalási rendelettel, a kiutalt jutalék kimutatásával, s a nyugtákkal okmányolja. Az értesitési kimutatásban minden jutalék összegét nemcsak számmal, hanem betükkel is ki kell irni.

A nyugtákat csak abban az esetben szabad elfogadni, ha azok a jogosult személy hivatali főnöke által láttamozva és hivatalos pecsétnyomattal ellátva vannak.

Ha a leletjutalékokra való igényjogosultság a leletfelvevő jogutódaira szállott át: az esetben a kifizetés csakis ezen körülmény hiteles igazolása mellett teljesitendő. (1891. évi Pénzügyi Közlöny 242. és 243. lap.)

Az illetéki S. *összesités szerkesztése.*

104. §. Az illetékek előirásának, lerovásának s törlésének, valamint a fenmaradó hátraléknak együttes áttekintése végett az adóhivatal minden negyedév végével az *S.* mintáju táblázatot késziti, melynek előlapján az illetékeket összesiteni, illetőleg e végből az ott látható rovatokat kitölteni tartozik; és pedig:

a) az 1. pont alatti rovat, mely a megelőző negyedév végével fenmaradt hátralékot tünteti fel, akkép töltetik ki, hogy abba a megelőző negyedévi *S.* összesités 5. pontja alatt zárereményképкép kimutatott hátralék átvezettetik.

b) A 2. pont alatt bevezetendő összeg, mely a folyó negyedben teljesitett előirást mutatja, s oly módon nyeretik, hogy a $C/_1$ kivonat és *D.* jegyzék zárösszegei, valamint a *K.* jegyzékben a folyó negyedben bevezetett előirások összegei sommáztatnak (összeadatnak).

Ezen sommázott összeg viszont a megelőző negyed végével fenmaradt hátralék összegével egybeadatván, az összes előirást fogja mutatni.

c) A 3-ik pont, mely az illető negyedben teljesitett befizetéseket, hónaponként részletezve és egy főösszegben tünteti fel, a havonként lezárt *I.* lajstromok végeredményét foglalja magában. Ezek átvezetésénél ügyelni kell arra, hogy az *I.* lajstromból azon végösszeg vezettessék át befizetésképp, mely már az *L.* alnaplóban elszámolt s a zárlat alkalmával az *I.* lajstrom összegéhez hozzáadott befizetéseket is magában foglalja; különösen ügyelni kell továbbá arra, hogy az *I.* lajstrom »Összesen« czimü rovatának végeredménye vezettessék át, mely a késedelmi kamatok nélkül csakis a tőkeösszegre teljesitett befizetéseket foglalja magában; mert az előirásnál csakis az illeték tőkeösszege vétetvén számba, ezzel szemben a lerovásnál is csak a tőkére teljesitett befizetés mutatható ki.

d) A 4-ik pont alatt foglalt apadásokat akként kell kimutatni, hogy az *S.* összesités belső lapján részletezett törlések rovatonként összeadatnak s az első rovat összege, mely a folyó évet megelőző időben előirt illetékekből elrendelt törléseket mutatja, a 4. pont *a)* betüje mellé, a második rovat összege pedig, mely a folyó évben előirt illetékekből elrendelt törléseket foglalja magában, a 4. pont *E.* betüje mellé iratik.

e) Végre az 5. pont akként töltetik ki, hogy a befizetések és apadások összege egybeadatik, az 1. és 2. pontok alatt kimutatott összes előirás összegéből levonatik s a különbözet az évnegyed végén fenmaradó hátralékkép az 5. pontba bevezettetik.

A most emlitett 5. pont alatt kimutatott hátralék részletezése mellett még külön ki kell mutatni azon illetékeket:

a) melyekre nézve a befizetési kötelezettség feltétele, vagyis az esedékesség még be nem állott s igy amelyek az *N.* jegyzékbe felvéve vannak;

b) melyekre nézve, figyelemmel az 1881 : XXXIV. t.-cz. 19. §-ának határozataira, a törvényes 30 napi befizetési idő még le nem járt;

c) melyekre nézve fizetési halasztás adatott;

d) melyek a végrehajtás czéljára a folyó évnegyedet megelőző időből lettek kimutatva;

e) melyek szintén végrehajtásra, a folyó évnegyedből lettek kimutatva;

Végül minden *a)*, *b)*, *c)*, *d)* és *e)* alatt elősorolt illetékek összegét együtt is ki kell mutatni.

Az adóhivatal az *a)* pont szerinti összeget az *N.* jegyzék sommázása alapján, végre a *c)*, *d)* és *e)* pontok szerinti adatokat a községenkint vezetett *G.* mintáju füzetekből nyeri. Végül az *S.* összesités jegyzetében az adóhivatal kitünteti a *C/1* kivonatból, *D.* előjegyzésből és *K.* jegyzékből meritett előirási adatokat egyenként és egy főösszegben is; s az ezen összeg és a 2. pont alatti összeg között netán mutatkozó eltérést, valamint általában minden eltérést, tüzetesen indokolja.

Az *S.* összesités házi példánya, az abba felvett törlési részletezésekkel együtt, legkésőbb a negyedévet követő hó 15-ig lemásolandó, a törlesztésekre vonatkozó okmányok a tisztázott példányhoz csatolandók s igy felszerelve a többi időszaki kimutatásokkal együtt legkésőbben a negyedévet követő hó 20-áig a pénzügyigazgatóság számvevő osztályához beküldendő.

Az illetékhátralékra nézve időnként megejtendő leszámolás.

105. §. Az *S.* összesités 5-ik pontjában kimutatott illetékhátralékok sommás összegének helyesség tekintetében való megvizsgálása, illetve helyesbitése czéljából ezen hátralék iránt időnként tételenkénti leszámolás eszközlendő, melynek mikénti keresztülvezetése iránt az 1888. évi Pénzügyi Közlöny 5-ik

számában megjelent 58639/1887. sz. körrendelettel kiadott külön utasitás irányadó.

A számvevőség által az illetékek hibás kiszámitása, vagy az illetéki törvények és szabályok helytelen alkalmazása tekintetében gyakorlandó felülvizsgálat.

106. §. A pénzügyministeri illetékügyi számvevőségnek, az illeték hibás kiszámitása, vagy az illetéki törvények és szabályok helytelen alkalmazása folytán a törvényesnél kisebb összegben kiszabott s az 1887 : XLV. t.-cz. 19. §-ának első bekezdése értelmében *a felek által pótlólag fizetendő illetékek* megállapitására vonatkozó észrevételei, a pótilletékek kiszabása, illetve megfejtés végett aszerint, amint a kiszabás az adóhivatal által saját hatáskörében vagy felülvizsgálat mellett teljesittetett, ezentúl közvetlenül az illetékes kir. adóhivatal vagy a pénzügyigazgatóság kebelében az illetékek felülvizsgálására kirendelt tisztviselőnek küldetnek meg.

A pénzügyministerium illetékügyi számvevősége a felülvizsgálatot, az 1887. évi XLV. t.-cz. 19. §-a alapján a feleknek esetleg visszatéritendő befizetett illetéktöbbletre nézve is teljesitvén, azokat a kiszabási iratokat, melyeknél ily befizetett illetéktöbblet mutatkozik, észrevételeivel az illetékes kir. pénzügyigazgatóságnak küldi meg.

107. §. A kir. adóhivatal a hozzá érkezett számvevőségi észrevétel folytán :

a) vagy előirja a pótilletéket az *A.* számfejtőkönyv uj tétele alatt, de összefüggésben az eredeti előirási tétellel, vagy

b) felderiti a nehézményre okot szolgáltatott tényállást a szükséges adatok csatolása, illetve idézése által, vagy végre

c) tüzetesen indokolandó ellenészrevételeket tesz, s az ekép megfejtett észrevételeket ismét közvetlenül a pénzügyministerium illetékügyi számvevőségének küldi vissza.

A pótilletékre vonatkozó uj előirási tétel a számvevőségi észrevételek megfelelő rovatába önként érthetően bejegyzendő, s másrészt az észrevételnek a pótelőirás foganatositása által történt megfejtése esetében maga a kiszabási irat ujból fel nem terjesztendő.

Ugyancsak a fentiek szerint jár el, ha a pénzügyministerium illetékügyi számvevősége az észrevételeket az előző 106. §. értelmében a felülvizsgálatra kirendelt tisztviselőnek adja ki, s ez a neki kiadott kiszabási ügyiratra tett nehézményt helyesnek találja s az ügyiratot a pótilleték előirása végett a kir. adóhivatalnak kiküldi.

A számviteli ügyekre vonatkozó számvevőségi észrevételek tárgyában.

108. §. A pénzügyministeri illetékügyi számvevőség a számviteli ügyekre átalában és a késedelmi kamatok felszámitására vonatkozó észrevételeit, ugyszintén a pénzügyigazgatósági számvevőosztály a leletek alapján járó illetékekre nézve felmerülő hasonló észrevételeit, ugy mint eddig, közvetlenül a kir. adóhivatalnak küldi meg.

A kir. adóhivatal a számvevőségi észrevételeket rendes iktatókönyvi szám alatt tárgyalja s elintézésök tekintetében az illető számvevőséggel közvetlenül érintkezik.

Vétbizonyitvány a számvevőségi észrevétel kézhezvételéről csak akkor küldendő be és pedig azon szám alatt, mely alatt az észrevétel be lett iktatva, ha ez egyes esetekben kivántatnék.

109. §. Az adóhivatal a számvevőségi észrevételeket foganatositani, a hiányokat kiegésziteni, a helytelenül számitott késedelmi kamatokat pótlólag beszedni, ha pedig a számvevőségi észrevétel ellen kifogás van, ezt ellenészrevételkép indokolásával együtt közvetlenül a számvevőségi észrevételre feljegyezni s magát a számvevőségi észrevételt, az esetben is, ha az adóhivatalnak ellenészrevétele

nincs, a teljesités adatainak rájegyzése mellett a számvevőségnek ismét visszaküldeni tartozik.

110. §. A számvevőségi észrevételek alapján pótlólag beszedendő kamatok a *Z.* minta szerinti téritményi jegyzékbe veendők fel, s az észrevétel csakis a kamatok beszedésének kimutatása által tekinthető végleg elintézettnek.

Az utólag beszedendő késedelmi kamatok befizetése végett az adóhivatal kellően indokolt irásbeli felhivást intéz az illető félhez, ennek megtörténtét az *A.* számfejtőkönyvben s illetőleg a *K.* jegyzékben az illető tétel »Jegyzetek« rovatába feljegyzi s az annak kézbesitését tanusitó vétbizonyitványt a számvevőségi észrevételhez csatolja. Ha a késedelmi kamat be nem fizettetik, az adóhivatal azt, mint az illető *A.* számfejtőkönyvi vagy *K.* jegyzéki tételre hátralékban levő maradékösszeget a *G.* jegyzékbe felveszi; s befizetés esetében, mint a számvevőségi nehézmény következtében teljesitett utólagos fizetést, az *A.* számfejtőkönyvbe s illetőleg *K.* jegyzékbe, s amennyiben a *G.* mintáju füzetekbe föl lett véve, ebbe is, s ezenkivül az *I.* lajstromba is, s illetőleg *L.* alnaplóba s a *Z.* jegyzékbe vezeti be; az észrevétel elintézéseül pedig magára a számvevőségi észrevételre is följegyzi.

111. §. Ugy a számviteli ügyekre nézve, mint az előző 106. §. szerint a hibás kiszabások tekintetében támasztott számvevőségi észrevételekről, illetve azok elintézéséről, az *Y.* minta szerint nyilvántartási jegyzéket kell vezetni az adóhivatalnak.

Ezen utasitás megszegésének eseteire alkalmazandó büntető határozatok.

112. §. A jelen utasitásokban foglalt határozmányokkal ellenkező cselekmények és mulasztások ahhoz képest, amint az alább következő szakaszok szerint legsulyosabb, sulyos vagy pedig egyszerü szolgálati vétséget képeznek, az 1889 : XXVIII. t.-cz. IV. fejezetében szabályozott fegyelmi eljárás utján toroltatnak meg, s az alább felsorolt esetekben külön birságok kirovását is magok után vonják.

Másrészt a vétkes mulasztás vagy eljárás által a kincstárnak vagy a feleknek okozott károk megtéritése iránt az 1883 : XLIV. t.-cz. 9. §-ának 2. pontjában, illetve az 1881 : XXXIV. t.-cz. 50. §-ában kimondott felelősség — a vétkesség kérdésében hozott fegyelmi határozattal állapittatik meg, s ennek jogerőre emelkedése után a vétkes tisztviselő irányában közigazgatási uton érvényesittetik.

113. §. Legsulyosabb szolgálati vétséget képeznek:

1. ha az illetékkiszabási iratok, arra nem jogositott féllel, szóval vagy irásban (kivonatilag) közöltetnek;

2. ha halálesetek nem igazolt azon a czimen, hogy illetékköteles vagyon nem maradt hátra, törlésbe hozatnak, s átalában, ha illetéki tárgytételek szabályellenesen törlésbe hozatván, a kincstárnak járó illeték kiszabása elmaradt;

3. ha végzésekbe, intézvényekbe, feljegyzésekbe vagy könyvekbe valótlan adatok szándékosan vétetnek fel, vagy ha egyes tételek a fennálló szabályok ellenére szándékosan kihuzatnak, kivakartatnak vagy töröltetnek; és

4. ha a kincstár illetéki követeléseinek szabályszerü beszedése bármely módon szándékosan késleltetik, vagy pedig a felek egyes követelésekkel szabályellenesen és szándékosan zaklattatnak.

114. §. Sulyos szolgálati vétséget képeznek:

1. ha a bejelentett jogügyleteknek, leleteknek, haláleseteknek s egyéb illetékkiszabási iratoknak az *A.* számfejtőkönyvbe vagy *K.* jegyzékbe s illetőleg az *U.* jegyzékbe való bekönyvelése, illetőleg bejegyzése elmulasztatik;

2. ha az illetékkiszabási adatok beszerzése, az illetékek kiszabása, előirása vagy a fizetési meghagyások kézbesitése

körül előszabott eljárás hanyagul, vagy nem indokolt késedelemmel történik;

3. ha az illetékkiszabási iratok, vagy a fizetési meghagyásokról, netáni intésekről vagy hivatalos értesitvényekről szóló vétbizonyitványok nem gondosan őriztetnek;

4. ha az illetékhátralékok nyilvántartása, biztositása vagy behajtása körül mulasztás követtetik el;

5. ha a számvevőségi észrevételek tárgyalása és nyilvántartása körül indokolatlan késedelem vagy mulasztás követtetik el;

6. ha a telekkönyvileg biztositott, de már kiegyenlitett illetékek törlésének kérelmezése elmulasztatik.

115. §. Minden más mulasztás vagy szabályellenes cselekmény egyszerü szolgálati vétséget képez.

Az egyszerü szolgálati vétségekre nézve előirt fegyelmi büntetéseken kivül a vétkes tisztviselő, a pénzügyigazgatóság által, a körülményeknek megfelelő birsággal is terhelhető:

1. ha a törlésbe hozott vagy átutalt *A*. számfejtőkönyvi tételek törlési rendelettel vagy egyátalán nem okmányoltatnak;

2. ha a *C/1* és *C/2* kivonat szerkesztése alkalmával egyes tételek kihagyatnak, vagy ha a felvett tételeknél a felek neve vagy lakhelye ki nem tüntettetik, és azért későbbi hivatkozásoknál az ügy azonosságát megállapitani nem lehet;

3. ha egyes tételszámok a *D*. jegyzékből kihagyatnak;

4. ha az *U*. jegyzék lezárása alkalmával a további nyilvántartásban vezetendő tételek az ujabb *U*. jegyzékbe át nem vitetnek;

5. ha a fizetési meghagyások nem az előirt kellékeknek megfelelően állittatnak ki;

6. ha bármely helytelenség s különösen a név- és tárgymutató rendetlen vezetése miatt valamely fél irányában ismételt illetékkirovás esete felmerül, vagy pedig már befizetett illeték ellene ujból érvényesittetik.

116. §. A vétségek az előadottak értelmében toroltatnak meg ugy az adóhivatalok személyzete, mint a pénzügyigazgatóságnak felülvizsgálatra kirendelt tisztviselője irányában, s a büntetések alkalmazásánál irányadó, hogy azok nem a hivatalok, hanem azon egyes tisztviselők ellen állapittassanak meg, kik a mulasztásban vagy a szabályellenes cselekmény elkövetésében vétkesek.

117. §. A pénzbirságot a közigazgatási uton nyert adatok alapján első fokban a pénzügyigazgatóság s legkésőbben 30 nap alatt érvényesithető felfolyamodás esetében a pénzügyminister állapitja meg, és pedig a fegyelmi eljárás mellőzése mellett.

A birságot megállapitó végzések egyrészt az érdekelt féllel, s másrészt az előirás és beszedés ellenőrzése végett a pénzügyministerium illetékügyi számvevőségével, végre az adóhivatallal közöltetnek, mely a végzés alapján a birságot az *A*. számfejtőkönyvben előirja s annak beszedése és elszámolása iránt az illetékek beszedésére és elszámolására nézve előirt módon intézkedik.

MÁSODIK RÉSZ.

Az illeték-egyenértékről.

Az illeték-egyenérték kiszabására illetékes hivatalok.

A vagyonbevallási nyomtatványok kiszolgáltatása.

118. §. Az illeték-egyenérték megszabását a kir. pénzügyigazgatóság által az 1889 : XXVIII. t.-cz. 17. §-a értelmében kirendelt tisztviselő felülvizsgálata és helybenhagyása mellett, az a kir. adóhivatal foganatositja, melynek kerületében a fizetésre kötelezett jogi személy székhelye, illetőleg a haszonélvező lakhelye van; ha pedig az a magyar korona

területén kivül van, hol az illetékköteles ingatlan vagyon főrésze fekszik. (1881. évi XXXIV. t.-cz. 1. §. *a)* betü.)

Az illeték-egyenérték alá eső vagyonról teendő bevallások.

119. §. Az illeték-egyenérték az 1887. évi XLV. t.-cz. 5. és 8. §§-ai értelmében 1888. évi január 1-ső napjától kezdve *tiz évre* való érvénynyel vettetvén ki, minthogy az illeték-egyenértéknek tiz évre való kivetése az 1889 : XXVIII. t.-cz. életbeléptekor kell hogy befejezve legyen, az illeték-egyenértékek kiszabását és kezelését illetőleg ezentul a következő határozatok mérvadók.

120. §. Az illeték-egyenérték érvényessége tekintetében az 1888. évi január 1-ső napjával megkezdett első évtizednek, valamint minden későbbi évtizednek leteltével számitott 90 nap alatt szabadságában áll az illetékkötelezett félnek uj bevallást benyujtani, s annak alapján a terhére előirásban lévő illeték-egyenérték helyesbitését kérelmezni.

Viszont a kincstár is jogositva van minden évtized kezdetével akár egyes illeték-kötelezett jogi személyekre nézve, akár általánosságban uj bevallást elrendelni.

Ha a fél uj bevallást nem ád, vagy a kincstár képviseletében a pénzügyministerium egyes felekre vagy általánosságban uj bevallást el nem rendel : az 1888. évi január 1-től tiz évi érvénynyel történt jogerős illetékegyenérték-kiszabások további tiz évre is érvényben maradnak.

A kivetett illeték-egyenérték jogossága és helyessége ellen az illetékköteles fél az 1881 : XXXIV. t.-cz. 29—36. §§-aiban meghatározott, de a pénzügyigazgatóságok másodfoku határozatai ellen intézendő felebbezések határidejére nézve az 1889 : XXVIII. t.-cz. 13. §-ában módositott jogorvoslatokkal élhet. (1891. Pénzügyi Közlöny 71. és 72. lapjain.)

A felebbezési orvoslatok kimeritése vagy azok elmulasztása folytán jogérvényessé vált illeték-egyenérték változatlanul fenmarad ezen tiz évi időtartam alatt (1887 : XLV. t.-cz. 8. §.)

121. §. Ha a pénzügyministerium által uj bevallások beadása rendeltetik el, vagy midőn az 1888. évi január 1-től kezdődő tiz év folyama alatt az illetékegyenérték tárgyát képező ingó vagy ingatlan vagyon állagára vagy jövedelmére nézve beállott oly változás kerül az adóhivatal tudomására, melynek folytán az előirt illetéktartozás alapját képezett érték emelkedett, vagy midőn az 1881. évi XXVI. t.-cz. érvénybe lépése előtt szerzett vagyon iránt az illetékszabályokban, illetve az 1887 : XLV. t.-cz. hatálya alatt szerzett valamely vagyonra nézve ez utóbb idézett törvény 6. §-ának utolsó bekezdésében megállapitott illetékmentesség (tiz évi időtartam) lejárt, köteles a kir. adóhivatal a kerületében lévő illeték-egyenérték fizetésére kötelezett személy részére az ingó vagyont illetőleg az *AA.* mintáju felhivás kiséretében a *CC.* minta szerinti nyomtatványból, az ingatlan vagyonra nézve pedig a *BB.* mintáju felhivással a *DD.* minta szerinti nyomtatványból egy, vagy szükséghez képest több ivet kiszolgáltatni, illetőleg ama nyomtatványok kiszolgáltatásával a fizetésre kötelezett személyeket a vagyon bevallására felhivni.

A vagyonbevallások szerkesztése és a benyujtás határideje.

122. §. A vagyonbevallások szerkesztését, felszerelését, valamint az évfolyama alatt a vagyon állagára vagy jövedelmére nézve felmerülő változások bejelentésére engedett határidőt, az 1881 : XXXIV. t.-cz. 25. és 26. §§-ai, illetve az 1887: XLV. t.-cz. 4. és 5. §§-ai szabályozzák.

Az uj bevallások elrendelése esetén a vagyonbevallások benyujtásának határidejét is a hivatkozott 1881 : XXXIV. t.-cz. 25. §-ának intézkedéséhez képest a pénzügyministerium határozza meg.

A vagyonbevallások kezelése az adóhivatalnál.

Vagyonbevallások bevezetése a GG. számfejtőkönyvben.

123. §. Az adóhivatalok jövőben a náluk közvetlenül benyujtott vagyonbevallásokat, mely utóbbiakra mindenekelőtt az érkezés napja feljegyzendő, az érkezés sorrendjében egyenként a *GG.* minta szerinti számfejtőkönyvben szakadatlan sorszámok alatt azonnal beiktatja akképen, hogy minden egyes illetékegyenértékre kötelezett számára, a nyomtatvány mindkét oldalára (szélesség szerint) kiterjedő, egész lapot nyit, és minden vagyonbevallásra rávezeti a számfejtőkönyv vonatkozó tételszámát.

Vagyonbevallások megvizsgálása (tárgyalása).

124. §. A *GG.* minta szerinti számfejtőkönyvbe bevezetett vagyonbevallásokat az adóhivatal behatóan megvizsgálja, a kimutatott adatok helyességére, nevezetesen pedig arra nézve, vajjon azoknak szerkesztése és felszerelése az 1881. évi XXXIV. t.-cz. 25. §-ában foglalt rendelkezéseknek megfelel-e, és nevezetesen, vajjon csatoltattak-e az érték helyes megállapitására az 1887 : XLV. t.-cz. 4. és 5. §§-ai rendelkezéséhez képest szükséges tisztajövedelem és adóadatok?

Az észlelt hiányok kiegészitése, illetőleg a szükséges felvilágositások megszerzése végett pedig az eljáró adóhivatal ezen utasitás első részének 13. §-a értelmében haladék nélkül intézkedik.

Az e részbeni közbeeső levelezések a *GG.* számfejtőkönyv illető tételszámával látandók el, és az iratváltások egyes mozzanatai az emlitett számfejtőkönyv jegyzet rovatában is kitüntetendők.

Az illeték-egyenérték kiszabása.

Az illeték-egyenérték kiszabása.

125. §. Mihelyt az illeték megszabására szükséges adatok megvannak, az adóhivatal kötelessége az 1881 : XXVI. t.-cz. 22. §., illetve az 1887 : XLV. t.-cz. 5. §-ának s a bélyeg- és illetéktörvény és szabályok 95. tétele *DD.* pontjának figyelembe vételével a kiszabási javaslalot a jelen utasitás 26. §-ában körülirt módozat szerint elkésziteni és az elöljáró pénzügyigazgatóság kebelében felülvizsgálatra kirendelt tisztviselőnek a *B/1* mintáju jegyzék mellett haladék nélkül beküldeni.

Ez utóbbi a hozzá kiszabási javaslattal beérkezett bevallásokat az ezentul nála vezetendő *E.* lajstromban veszi fel, s a felülvizsgálat eszközlése után szintén jegyzék kiséretében ismét visszaküldi az adóhivatalnak, mely a jegyzéket az átvételi bizonyitványnyal ellátva visszajuttatandja a kirendelthez.

126. §. A felülvizsgáló illetékügyi kirendeltnek előterjesztendő kiszabási tervezet, valamint az ennek alapján történt minden közbeeső intézkedés, végre a nevezett felülvizsgáló tisztviselő által megállapitott illetékkiszabás is, magára a vagyonbevallásra, vagy hozzá füzött ivre vezettetik, mely utóbbi rendelkezés az adóhivatalok irányában az illetéktartozás előirására és beszedésére vonatkozó meghagyásnak tekintendő.

127. §. Az illeték-egyenérték megszabásánál a tizes szám szerint kikerekitett értékösszeg után az 1881 : XXVI. t.-cz. 22. §-ban meghatározott $^5/_{10}$, illetőleg $^4/_{10}$ és $^2/_{10}$%-nyi mérv szerint járó évi illeték-egyenértéki tartozások mindig szám szerint és pontosan megállapitandók.

Oly vagyon értéke, melyre nézve az 1881 : XXVI. t.-cz. érvénybe lépése előtt történt megszerzéstől számitva, az illetékszabás 95. tétel *D.* betüje 4. jegyzetének alapján igénybe vehető illetékmentesség 10 évi időtartama még le nem járt, amelyre vonatkozó vagyonbevallások a *GG.* számfejtőkönyvbe felveendők azokkal együtt, melyeket eddig az illetékkiszabási hivatal az *E.* lajstromban vezetett — a kiszabásnál figyelmen kivül

hagyandó ugyan, de ezen körülmény az illetékmentesség megszüntének időpontja szabatos kitüntetése mellett, nemcsak a bevallási iven kellően felemlitendő, — hanem az időleges mentességet s ennek lejárati időpontját ugy a *GG.* számfejtőkönyv, mint az *II.* kataszteri jegyzet rovatában is vörös téntával be kell irni, és azt a jövendőbeli kiszabás czéljára folyton nyilvántartani.

Ugyancsak ez az eljárás követendő az 1887 : XLV. t.-cz. hatálya alatt történt vagyonszerzésekre nézve e törvény 6. §-ának utolsó pontjában megállapitott tiz évi illetékmentesség tekintetében is.

Az esetleg kirovandó birságok könyvelése.

128. §. A vagyonbevallások benyujtása, valamint a vagyon állagára nézve évközben felmerülő változások bejelentése iránt az 1881 : XXXIV. t.-cz. 25. és 26. §§-aiban megállapitott 90, illetőleg 8 és 30 napi határidők be nem tartása miatt ezen törvény 27. §-ának határozatai alapján kirovandó birságok megszabása, könyvelése és beszedése ezen utasitás első részében a bélyeg- és jogilletékek kezelése iránt körülirt eljárás szerint eszközlendő; önként értetvén, hogy az ilyen birságokról kiállitott fizetési meghagyások szövegében a késedelmi kamatokra vonatkozó szavak kitörlendők.

129. §. Az adóhivatal a felülvizsgáló pénzügyigazgatósági tisztviselő határozatai alapján kiszabott illetékegyenértéket a *GG.* számfejtőkönyvbe, annak minden rovatai pontos kitöltésével, haladék nélkül előirja.

Fizetési iv kiállitása.

130. §. A kiszabott illetékegyenértéki tartozásról az adóhivatal az *FF.* minta szerint fizetési ivet, és pedig külön az ingó vagyon után és külön ivet az ingatlan javak után megszabott tartozásról állit ki.

A fizetési iv a kiszabást foglalja magában, nevezetesen pedig:

a) a felső rész baloldalán látszó első sorban a *GG.* számfejtőkönyv tétele és száma irandó, a 2. sorba pedig a felülvizsgáló pénzügyigazgatósági tisztviselő közeg által a kiszabási iratra vezetett *E.* lajstromi tételszámot és a kiszabási rendelvény keltét kell kitüntetni, továbbá

b) a fizetésre kötelezett személy nevét:

c) azon hely megjelölését, hol a vagyon fekszik;

d) a kiszabás alapjául vett értéket;

e) a vagyon minőségének megjelölését (ingó vagy ingatlan);

f) az alkalmazott illetékmérvet, s az ennek alapján kiszabott évi tartozás összegét, annak megjegyzésével, vajjon az 1887 : XLV. t.-cz. 8. és 9. §§-aiban meghatározott időtartamra kiszabott illeték már jogérvényessé vált-e vagy sem? valamint az ebből egy évnegyedre járó részletet, s végre

g) a teljesitendő fizetés idejét és helyét.

Minden fizetési iv, az adóhivatal pecsétjének rányomása mellett, az adóhivatal illetékkezelő tisztviselője és vezető főtisztje aláirásával ellátandó.

Eljárás a fenforgó illetékmentesség esetében.

131. §. Ha valamely vagyonbevallásban az 1881 : XXVI. t.-cz. 24. §-nak határozatai alapján az illetékmentesség igénybe vétetik, vagy maga az adóhivatal oly körülményt ismer fel, melynél fogva a fent idézett törvényszakasz határozatait alkalmazandóknak véli, ez esetben kifejtvén a vagyonbevallásra a mentességet megalapitó indokokat, az ügyiratot a *GG.* számfejtőkönyv tételszáma alatt rövid jelentés kiséretében, további intézkedés végett, az elöljáró pénzügyigazgatósághoz terjeszti fel, a *GG.* számfejtőkönyv illető tételénél a jegyzet rovatba a következő megjegyzést vezeti be: »a vagyonbevallás fenforgó illetékmentesség miatt........jelentéssel a pénzügyigazgatóságnak terjesztetett elő«.

Ha a pénzügyigazgatóság — az illetékmentességet nem találván indokoltnak —

a vagyonbevallást az illeték-egyenérték megszabása végett visszaküldi : akkor az adóhivatal a visszaérkezett vagyonbevallással, mely az eredeti *GG.* számfejtőkönyvi számot megtartja, a megelőző 125. és 127. §§-ok rendelkezései szerint elbánni tartozik, csakhogy a *GG.* számfejtőkönyv összes rovatainak kitöltése alkalmával a pénzügyigazgatóság rendeletének kelte és száma is idézendő.

Az adóhivatalok eljárása a kiszabott illetékegyenértéki tartozások iránt beálló változások eseteiben.

Utólagos kiszabás esetei.

132. §. A fizetésre kötelezett személyek terhére előirt illetéktartozásokra nézve utólagos kiszabásnak következő esetekben van helye :

a) az 1881 : XXXIV. t.-cz. 26., illetve az 1887 : XLV. t.-cz. 9. §-ban emlitett változások folytán, amennyiben ezáltal a vagyon állagára vagy jövedelmére nézve értékszaporodás állott be ;

b) az időleges illetékmentesség (127. §. 2. bek.) lejártával.

133. §. A megelőző §. *a)* pontjában emlitett eseteket, habár az illető felet az idézett törvény határozatai szerint külön bejelentési kötelezettség terheli, az adóhivatal mindamellett a hozzá kiszabás végett beérkező szerződések alapján kellő figyelemmel ellenőrizni tartozik, s az általa ez uton észlelt minden vagyonszerzésre vonatkozó szerződésből hivatalos másolatot készitvén, ennek alapján az illeték-egyenértéki tartozás kiszabása végett azonnal intézkedik, a netán alkalmazandó birság előirása iránt pedig a 128. §. rendelkezései szerint jár el.

A megelőző §. *b)* pontjában emlitett esetekben pedig, melyek a 127. §. 2-ik bekezdése határozatai szerint a *GG.* számfejtőkönyvben külön nyilvántartandók, az adóhivatal még az illetékmentesség lejártát megelőző hónapban elkéri az előljáró pénzügyigazgatóságtól a vonatkozó bevallást, s ennek alapján kiszabja a törvényszerüen járó illetéktartozást, s illetőleg kiszabási javaslatot tesz, s a *GG.* számfejtőkönyvben egyszersmind a jegyzet rovatába annak idejében irt (127. §. 2. bek.) feljegyzést kitörli.

Uj fizetési iv azonban nem állittatik ki, hanem az adóhivatal a fizetésre kötelezett személy részére az utólagos kiszabás alapjait röviden kifejtő értesitvényt szerkeszt.

Ujabb fizetőkötelezettek felmerülése.

134. §. Ha az adóhivatal az illetékkiszabás végett hozzá érkezett okiratokból, vagy bármi más módon arról szerez biztos tudomást, hogy kerületében az illeték-egyenérték fizetésére kötelezett oly személyek is léteznek, kiknek nevei a *GG.* számfejtőkönyvben elő nem fordulnak, vagy hogy a *GG.* számfejtőkönyvben s illetőleg a feloszlatott illetékkiszabási hivataltól átvett *E.* lajstromban kitüntetett oly javadalmak birlalóira nézve, kik az 1881. évi első és az 1888. évi második bevallás alkalmával az 1881. évi XXVI. t.-cz. 24. §. intézkedései alapján illetékmenteseknek nyilvánittattak, akár a vagyon eredeti rendeltetésének megváltoztatása, akár a jövedelem szaporitása folytán az illetékmentességet megállapitó törvényes ok megszünt : ez esetben az adóhivatal a 121. §. rendelkezései értelmében legott az illetőkhöz vagyonbevallás benyujtását szorgalmazó felhivást intéz, mely általános iktatókönyvi szám alatt kiadandó, s ennek eredményéhez képest az illeték kiszabása végett a megelőző §§-ok határozataihoz képest teszi meg a további intézkedéseket.

Az illetékegyenértéki tartozás apadása.

135. §. Oly esetekben, midőn az adóhivatal a nála előforduló kiszabási iratokból meggyőződik, hogy valamely illetékegyenérték alá vetett személy vagyonállaga eladás vagy más jogügylet folytán

kevesbedett, valamint ha a felek részéről ez iránt bejelentés történik, az adóhivatal köteles az illetéktartozás törlése végett általános iktatókönyvi szám alatt a pénzügyigazgatóságnak felülvizsgálatra kirendelt tisztviselőjéhez kellően indokolt és okmányolt jelentést tenni, mely jelentés száma a *GG.* számfejtőkönyv illető tételénél a jegyzet rovatában, s amennyiben ezen intézkedésre valamely illetékkiszabás végett bejelentett okirat szolgáltatott okot, az arra vonatkozó kiszabási iraton is feljegyzendő.

136. §. A *GG.* számfejtőkönyvben foglalt minden egyes illeték-egyenértékre kötelezett személy terhére az uj kiszabás alapján előirt illetéktartozás a 123. §. rendelkezései szerint állandó tétel alatt nyitott lapon 1897. évi deczember hó végéig terjedő időtartammal előirandó, s a számfejtőkönyv vezetésénél az adóhivatal szem előtt tartsa, hogy:

1. a tartozás a kiszabásnál alkalmazott százaléki tételek részletes kitüntetése mellett legyen mindig előirva;

2. az előirásból folyton kivehetők legyenek azon adatok, melyek a 157. §. értelmében évnegyedenként szerkesztendő összesités tételeihez szükségeltetnek.

Minden évnegyed kezdetével pedig a számfejtőkönyv 5. fórovata szerint előirt évi tartozás negyedrésze beirandó a 6. rovatba, mint évnegyedi tartozás, mely az évnegyed közepéig esedékessé válik.

137. §. A 133. §-ban emlitett azon esetekben, midőn az adóhivatal a *GG.* számfejtőkönyvben még elő nem forduló uj illetékkötelezett személy terhére illetékegyenértéki tartozást szabott meg, a számfejtőkönyvben uj tételszám alatt külön lapot nyit, és a kiszabási adatok nyomán az aláirást a 123. §. rendelkezései értelmében haladék nélkül eszközli.

Ellenben a *GG.* számfejtőkönyv szerint már illeték-egyenérték alá vont személyek terhére a 132. és 133. §§-ok értelmében megejtett utólagos kiszabások eseteiben a számfejtőkönyvben uj tétel nem nyittatik, hanem a szaporodás az illető tétel alatt már előirásban levő tartozáshoz folytatólag akként veendő fel, hogy az utólagos kiszabás adatai közvetlenül az előbbi előirás alatt a 3., 5. és 6. rovatokba beiratnak.

138. §. A 128. §-ban emlitett birságokat nem szabad a *GG.* számfejtőkönyvbe felvenni, hanem azok bekönyvelése, nyilvántartása és beszedése iránt az adóhivatal ezen utasitás első részében a közvetlenül lerovandó bélyeg- és jogilletékre nézve előirt szabályok szerint eljárni tartozik.

A fizetési ivek kézbesitése.

139. §. A megszabott illeték-egyenértéki tartozásokról az adóhivatalok által a jelen utasitásnak 130. §-a értelmében kiállitott fizetési iveket, valamint a 133. §. utolsó bekezdésének rendelkezései szerint szerkesztett értesitvényeket ezen utasitás első részének 49. §-ában emlitett városi és községi közegek kötelesek kézbesiteni.

140. §. Az adóhivatal evégből a fizetési iveket, illetőleg értesitvényeket, melyekre (a már esetleg kitüntetett *E.* lajstromi tétel fölé) a *GG.* számfejtőkönyv vonatkozó tételszámát ráirja, a fizetési meghagyásokról szóló és kellően átigazitandó vevényürlap csatolása mellett az illető kézbesitőnek haladék nélkül elküldi, s szigoruan ellenőrzi a kézbesitést igazoló vevények beküldése iránt megállapitott törvényes határidő megtartását, máskülönben az e tekintetben észlelt mulasztások eseteiben, ezen utasitás első részének 55. §-ában foglalt rendelkezések szerint jár el.

A beérkező vevények szabályszerü módon az illető vagyonbevallások, illetőleg kiszabási iratokhoz füzendők vagy ragasztandók.

141. §. A következő évi tartozásokról külön s ujabb fizetési ivek nem adatnak ki, de az évközben beállott változások folytán az 1887 : XLV. t.-cz. 9. §-a értel-

mében történt előirások és törlések a fizetési ivbe bejegyzendők. (1881. évi XXXIV. t.-cz. 28. §.)

Végre a fizetési iv kézbesitésének s ép ugy a 133. §. végbekezdése értelmében a fél részére kiállitott értesitvény kézbesitésének napja, a számfejtőkönyvben pontosan kitüntetendő.

Az állandó kataszteri sorkönyv] vezetése.

Kataszteri sorkönyvek szerkesztése.

142. §. Az illeték-egyenérték tárgyait képező vagyon és az illetékköteles személyek állandó nyilvántartása céljából minden adóhivatal saját kerületére nézve kataszteri sorkönyvet vezetni tartozik. (1881 : XXXIV. t.-cz. 25. §. első bekezdés.)

Ezen sorkönyvben, mely a *HH.* és *II.* minta szerint az ingó és ingatlan vagyonról elkülönitve szerkesztendő, minden illeték-kötelezett személy számára 1-től kezdve szakadatlan sorszámban folyó tételszámok alatt külön lap nyittatik, s ennek rovatai a felülvizsgálatra kirendelt tisztviselő által már érvényesitett vagyonbeállások megfelelő adataival pontosan kitöltendők, a kat. sorkönyv megfelelő tételszámai pedig a kirendelt tisztviselőnek az előző 125. §. szerint visszajuttatandó átküldési jegyzékbe is beirandók.

143. §. Hogy a kataszteri sorkönyvek és a *GG.* számfejtőkönyv közt kölcsönös tételidézés által a szoros összefüggés helyreállitva legyen, a *HH.* és *II.* minta szerinti kataszteri sorkönyvek utolsóelőtti rovatába a számfejtőkönyv vonatkozó tételszáma, s viszont a számfejtőkönyv 4-ik rovatába a kataszteri sorkönyv illető tételszáma pontosan bejegyzendő.

Változások kitüntetése és betüsoros mutató vezetése.

144. §. A 132. §-ban emlitett kiszabások (évközben felmerülők) eseteiben a vonatkozó adatokat az illető kataszteri sorkönyvbe önérthetőleg uj tételszám alatt kell bevezetni; oly változások azonban, melyek a kataszterben már nyilvántartott valamely vagyon állagának szaporodása vagy apadása iránt évközben beállottak, a kataszter vonatkozó tételszáma alatt részletesen kitüntetendők.

A hivatalos kezelés folyamában előforduló kérdések és feladatok könnyebb megoldása tekintetéből a kataszteri sorkönyvekhez betüsoros névmutatót kell vezetni, melyben a *GG.* számfejtőkönyv, valamint a *HH.* és *II.* sorkönyvek vonatkozó tételei szám szerint az illető név mellé feljegyzendők.

Az illeték-egyenérték kiszabására vonatkozó iratok kezelése.

145. §. Az 1887 : XLV. t.-cz. értelmében benyujtott vagyonbevallások alapján megtörtént kiszabásokra vonatkozó iratokat az adóhivatal az idézett törvény végrehajtása iránt 1887. decz. 26-án 72.927. sz. a. kiadott körrendelet V. pontja utolsóelőtti bekezdésében foglalt utasitáshoz képest, a keresztülvezetett általános kiszabás végeredményéről szóló főkimutatás kiséretében, a pénzügyigazgatósághoz beterjeszteni tartozik; mig az idézett törvény 8. §-ban megállapitott 10 évi időtartam közben a törvény 9. §-a értelmében és a jelen utasitás 132. és 133. §§-ai szerint eszközölt kiszabásokra vonatkozó iratokat és bevallásokat, a jelen utasitás 57. és 58. §§-ok rendelkezése szerint, megőrzi és kezeli az adóhivatal.

146. §. A 132. és 134. §§-ban emlitett esetekre vonatkozó kiszabási iratok pedig az adóhivatal őrizete alatt maradnak, de csak az első részletfizetés időpontjáig, amikor t. i. azok a vonatkozó befizetési tételhez számadási mellékleteként csatolandók lesznek. (150. §.)

Az illeték-egyenérték bevételezése és elszámolása.

A KK. mintáju bevételi segédnapló vezetése.

147. §. A *GG.* számfejtőkönyvben előirt illeték-egyenértéki tartozások a *KK.* minta szerint vezetendő segédnaplóban bevételre elszámolandók.

E naplónak időrendben következő folyó tétele alatt az előirás (*GG.* számfejtőkönyv) tételszáma, a befizető fél neve, a befizetett illetéktartozás összege a különböző százaléki tételek szerint részletezve, és egy főösszegben is, továbbá a fizetett késedelmi kamatok és az idő, melyre azok számittattak, külön-külön a megfelelő rovatokba beirandók; megjegyeztetvén, hogy a *KK.* segédnapló 4. és 5. rovatainak pontos kitöltése közigazgatási és statisztikai szempontból, a késedelmi kamatokra vonatkozó adatok részletes kitüntetésére rendelt 8. rovat szabatos kitöltése pedig a számvevőségi szigorlat tekintetéből különös jelentőséggel bir.

A netán teljesitett felülfizetések, valamint azon összegek is, melyekre nézve felszólamlás folytán a visszafizetés helyett betudásszerü keresztülvezetés rendeltetett el, az emlitett segédnapló 9. rovatában feljegyzendők.

A történt befizetésnek a GG. *számfejtőkönyvbe való bevezetése.*

148. §. A befizetés ideje és a *KK.* bevételi segédnapló tételszáma, továbbá a fizetett összeg, az ingatlan és ingó vagyon után járó tartozások szerint elkülönitve és egy főösszegben is, valamint a késedelmi kamat összege, az előirást tartalmazó számfejtőkönyv 7. rovatában is mindig azonnal bevezetendő és a 8. rovatban a netáni túlfizetés összege is kiteendő.

Késedelmi kamat szedése.

149. §. Oly esetekben, midőn az illeték-egyenértéki tartozás évnegyedi részletei az esedékesség napjáig, vagyis az illető évnegyed közepéig (február, május, aug. és november 15-éig) be nem fizettetnek, a késedelem egész tartamára 6% késedelmi kamat jár.

A késedelmi kamat beszedése iránt ezen utasitás első részének 66., 67. §§-aiban foglalt határozatok irányadók.

A bevételi tételek okmányolása.

150. §. Minden egyes bevételi tétel a befizetőnek az *MM.* mintáju ellennyugtájával igazolandó s ezenkivül még a 132. és 134. §§. rendelkezései folytán előirt tartozásoknál az első részletfizetésre vonatkozó bevételi tétel (*KK.* segédnapló) a kiszabási irattal is okmányolandó. (145. §.)

A történt fizetés elismerése.

151. §. A fizetett tartozásról külön pénztári nyugta nem állittatik ki, hanem a befizetésre vonatkozó adatok, u. m. a bevételi naplóczikk, a fizetés időpontja, a fizetett tartozás és a felszámitott késedelmi kamat összege, az adóhivatal két főtisztjének, illetve helyetteseiknek névaláirása mellett a fél által bemutatott fizetési ivnek a lerovás részletes kitüntetésére szánt rovataiba nyugtatványként irandók be, minek megtörténte után a fizetési iv a félnek visszaadandó.

Az illeték-egyenértéki tartozások törlése, kiigazitása és visszatéritése.

152. §. Az adóhivatal a *GG.* számfejtőkönyvben előirt illeték-egyenértéki tartozásokra nézve törléseket, kiigazitásokat vagy visszatéréseket csakis az elöljáró pénzügyigazgatóság külön rendeletei alapján eszközölhet; és azok elrendelése alkalmával a meghagyást tartalmának megfelelőleg foganatositani, s e czélra a következő szabályokat szem előtt tartani köteles:

1. a törlési, kiigazitási vagy visszatéritési rendelet kelte és száma a *GG.*

számfejtőkönyv (3. rovatában) az illetéktartozás módositására vonatkozó adatok pedig részletezve, az 5. és 6. rovatban pontosan feljegyzendők;

2. a vagyonátlagra nézve mutatkozó apadás a rendelet tartalmához képest aszerint, amint ez az ingó- vagy ingatlan vagyonra vonatkozik, a *HH.* és *II.* mintáju kataszteri sorkönyvek illető tételeinél is kellően kitüntetendő; továbbá

3. az apadások az alábbi 157. §. szerint készitendő negyedévi összesités hátlapjára is tételenkint feljegyeztetnek és a törlési rendeletek ezen összesitéshez is csatoltatnak; azonkivül

4. a tartozás kevesbedése a fizetési ivekbe is bejegyzendő, mikor azok a legközelebbi befizetés alkalmával az adóhivatalnál bemutattatnak; végre

5. oly esetben, midőn már befizetett illetéktartozásból visszatéritendő összegnek az esedékessé válandó tartozásban való betudása elrendeltetik, az adóhivatal ezen összeget a *KK.* bevételi segédnapló 9. rovatába és egyuttal a *GG.* számfejtőkönyv 8. rovatába is pontosan bejegyezni tartozik.

Az illeték-egyenértéki tartozások nyilvántartása és behajtása.

153. §. Az adóhivatal feladata az illeték-egyenértéki tartozásokat nyilvántartani, és a minden évnegyedben esedékessé vált tartozásoknál fenmaradt hátralékokat a *GG.* számfejtőkönyv negyedévi lezárásának eredményéhez képest pontosan megállapitani.

Ezen hátralékok a közadók behajtására hivatott közegeknek végrehajtás céljából haladék nélkül kimutatandók, mely tekintetben ezen utasitás első részének 78., 85. §§-aiban foglalt határozatok szerint kell eljárni. Az ebbeli intézkedések a számfejtőkönyv 11. és 12. rovataiban feljegyzendők.

154. §. Az adóhivatal kötelessége különösen oly illeték-egyenértéki hátralékok gyors behajtását szorgalmazni, melyek csak bizonyos meghatározott időre alakult intézeteket, társulatokat és részvényvállalatokat terhelnek, és egyszersmind arra ügyelni, hogy ilyen hátralékok csőd vagy birói végrehajtás esetében idejekorán biztosittassanak és érvényesittessenek.

Minthogy egyébként az 1887 : XLV. t.-cz. 7. §-a végbekezdésében az illetékköteles vagyon jövedelmének az illetékegyenértéki hátralékért való kezessége lényegesen korlátoztatott, de másrészt ugyanezen vagyonnak a folyó illetéktartozásért való feltétlen kezessége jövőre is biztosittatott, ennélfogva annyival inkább különös gondot kell forditani az adóhivatalnak az esedékessé, illetve jogérvényessé vált illeték-egyenértéki tartozás gyors behajtására, mivel a jelzett törvényes határozmányok értelme valamely két évnél régibb hátralékra nézve netán felmerülő behajthatlanság esetében, a törvényszerü kártéritési felelősség a legszigorubban fog alkalmaztatni azon tisztviselők ellenében, akik az idejekorán foganatositandó behajtási teendők elmulasztása által a hátralék jelzett felszaporodását, illetve behajthatlanságát okozták.

A könyvek és naplók lezárása és az időszaki kimutatások beterjesztése.

KK. *bevételi segédnapló lezárása.*

155. §. A *KK.* bevételi segédnapló egyes rovatainak számtételei minden hó végével összeadatnak és a főösszeg a jogilletékekről szóló naplóba bevezettetik; maga a segédnapló pedig a havi számadásokhoz csatolandó.

A GG. *számfejtőkönyv lezárása.*

156. §. A *GG.* számfejtőkönyvben nyilvántartott illetéktartozások, és a lerovások állásának tételenkinti megállapitása céljából; az egyes tételekre nézve minden évnegyed végével a 6. és 7. fő-

rovat számtételei összeadandók és a 6. fórovat záreredménye (késedelmi kamat nélkül) a 6. fórovat zárereedményéből levonandó.

Az igy mutatkozó szenvedőleges különbözet képezi a hátralékot, mely a 9. fórovatba beiratik, és melynek behajtása végett egyszersmind a 153. §-ban előirt intézkedés megteendő.

Az esetleg mutatkozó tevőleges (activ) különbözet a 8. rovatban feljegyzendő.

Minden év lejártával pedig az adóhivatal az illeték-egyenértéki hátralékokról kimutatást tartozik szerkeszteni, mely a IV-ik évnegyedi összesités (157. §.) kiséretében a pénzügyigazgatóság számvevőosztályához beküldendő.

Ezen kimutatás főösszegének egyeznie kell azon összeggel, mely az összesités (157. §.) 9. tétel alatt ki van tüntetve.

Ezen hátraléki kimutatásban továbbá a fennálló hátralék mind a 4 évnegyed szerint párhuzamosan egymás mellett, olykép részletezendő, hogy minden egyes hátralékosnál a folyó év egyes évnegyedeiből származó hátralék kivehető legyen.

Az évet megelőző időből netán még fenmaradt hátralék az I-ső évnegyed hátralékával egy összegben mutatható ki.

De ezen egybevonás csak a pénzügyigazgatóság számvevőosztálya részére készitett évi kimutatásnál alkalmazandó, különben pedig minden hátraléki részlet azon évnegyed szerint mutatandó ki, melyben az esedékessé vált, minthogy csak igy lehet a késedelmi kamatot minden évnegyedi részlet után külön kiszámitani.

Évnegyedi összesités LL. *minta.*

157. §. Az illeték-egyenérték állásáról minden évnegyed lejártával az *LL.* minta szerinti összesités szerkesztendő, mely négy külön csoportban:

I. a tartozás általános évi állásáról való áttekintést,

II. az illető évnegyed állásának kimutatását,

III. az esedékes tartozás részletezését s

IV. az előlegesen befizetett összeg kitüntetését tartalmazza.

Az I. csoport:

1-ső tételét képezi a megelőző év utolsó negyedévi összesités 9. tételének összege.

A 2-ik tétel alatt kimutatandó azon összeg, mely a *GG.* számfejtőkönyv 5. fórovatában valamennyi illetékkötelezett terhére előirt egész évi tartozások (ideértve az évközben netán beállott szaporodás előirását is) összeadása által megállapittatott.

A 3-ik tétel kitöltése céljából összeadatnak az évnegyed folyamában az *LL.* mintáju jegyzék hátlapján részletezett törlések. (152. §. 3. pontja.)

A 4-ik tétel alatt azon összeg irandó be, mely maradványul mutatkozik, ha a 3. alatti összeg az 1. és 2. alatti összegekből levonatik.

Az 5-ik tételt adja az illető év három havi, illetőleg a II., III. és IV. negyedben a 6, 9 és 12 havi *KK.* segédnapló 6. rovatának teljes végösszege. Ezen tételnél azonban a késedelmi kamatot nem szabad számitásba hozni, mert az az előirásban sem foglaltatik.

A 6-ik tételre nézve önként értetik, hogy az az 5. tétel eredményének a 4-ikéből való levonása által nyeretik.

A II. csoporthoz tartozó 7-ik t. a. felveendő azon összegek sommája, melyek már a *GG.* számfejtőkönyv 6. rovatában az egész multból származó tartozást is beleértve állanak, de törlesztve még nincsenek. 8-ik tétel alatt beirandó a számfejtőkönyv 7. fórovatából az illető évnegyedbeli három havi befizetések azon összegeinek sommája, melyek a 6. fórovatban álló esedékes tartozások lerovására teljesittettek, de késedelmi kamat nélkül.

A 9-ik tételt képezi azon maradvány, mely a 8-ik tételnek a 7-ik tételből való levonása által nyeretik. Ezen tételnek, az utolsó negyedévre szerkesztett összesitésben szoroson egyezni kell a 156. §.

rendelkezései szerint szerkesztendő hátraléki kimutatás összegével.

A III. csoport:

a) és *b)* tételei alatt felveendők a *GG.* számfejtőkönyv 10. és 11. rovataiban álló jegyzetek által érintett összegek; a *c)* tétel alatt pedig leirandó a többi hátralékok sommája.

A IV. csoport:

a) és *b)* tételei alatt kimutatandók azon előre történt fizetések összegei, melyek a 152. §. 5-ik pontja alatt emlitett betudásszerü keresztülvezetések által keletkeznek, vagy a 156. §. 3-ik bekezdésében emlitett tevőleges különbözetekből mint tulfizetések derittetnek ki. Ezen túlfizetéseknek az összesitésben (157. §.) *a)* és *b)* szerint leendő részletezését az adóhivatal a számfejtőkönyv tartozási és esedékességi rovataiban foglaltak alapján foganatositsa.

Az évközben beállott változások kimutatása.

158. §. Mindazon változásokról, melyek az illeték-egyenértéki tartozások szaporodása vagy apadása által az év folyamában beállottak, az adóhivatal minden év lejártával kettős kimutatást szerkeszteni és a pénzügyigazgatósághoz felterjeszteni tartozik.

Mindegyik kimutatásba következő adatok rovatszerüen foglalandók:

1. Az illeték-egyenértékre kötelezettek nevei.
2. Az évi tartozás változása, két alrovattal, melyek egyikében az eredeti előirás, a másikban pedig a változás folytán megállapitott összeg kitüntetendő.
3. A változás rövid okának megjelölése.
4. A vonatkozó előirási, illetőleg törlési rendelet kelte és száma.

Időnkinti leszámolások.

159. §. Tekintettel az 1887: XLV. t.-czikk 7. §-ának határozatára, mely szerint:

a) a vagyon élvezetére jogositott személy rendszerint csak saját haszonélvezetének időtartamához képest tartozik illeték-egyenértéket fizetni;

b) avagy az illeték-egyenérték viselése első sorban a tulajdonos jogi személyt terheli; ehhez képest az *a)* pontban emlitett esetben az adóhivatal kötelességében áll az illeték-egyenértéki tartozások befizetése s a hátralékok tárgyalása alkalmával arra ügyelni, vajjon a javadalmak birlalóinak személyében nem állott-e be változás; ha igen, akkor az élvezetből kilépett személyt illetőleg azonnal leszámolást kell eszközölni, s a felmerülő hátralék biztositása és behajtása végett a szükséges lépéseket megtenni. Minden ily változás a számfejtőkönyvben is kitüntetendő s a javadalom élvezetébe lépő más személy részére a kir. adóhivatal uj fizetési ivet állit ki, mely a *GG.* számfejtőkönyv, esetleg *E.* lajstrom előbbi tételszámainak változatlan megtartása mellett adandó ki.

A *b)* pont eseteiben pedig szigoruan ügyelni kell arra, hogy a magyarországi mindkét evangelikus egyház kötelékébe alkalmazott lelkészek és tanitók terhére előirt illeték-egyenértéki tartozások az 1887. évi márczius 18-án 48164/1885. sz. a. kiadott (Pénzügyi Közlöny 1887. 11. sz.) megjelent körrendelettel szabályozott módon első sorban az illető egyházak gondnokaitól, mint azok vagyonjogi képviselőitől követeltessenek.

160. §. Azon czélból, hogy az illetékegyenértéki tartozás saját helyességében fentartassék, s alkalom nyujtassék az idővel netán becsuszott eltérések okainak felfedezésére s az eltérések kiegyenlitésére, az adóhivatal feladata az illetékkötelezettekkel időnként leszámolást eszközölni, és pedig jelentékenyebb tartozásoknál minden harmadik évben, máskülönben pedig minden ötödik évben.

Ezen leszámolás akként foganatositandó, hogy az illető *FF.* fizetési iv,

mely minden lerovás alkalmával az adóhivatal kezeibe jut, tartalmára nézve összeegyeztetik a *GG.* számfejtőkönyv tartalmával.

Az ekképen netán felderitett eltérések kiigazitandók, mely czélra, kétely esetében, a pénzügyigazgatóság számvevő osztályától a tett törlesztéseket igazoló ellennyugtákkal okmányolt segédnaplók elkérhetők.

Minden leszámolás megtörténte s annak eredménye ugy a fizetési ivben, mint a *GG.* számfejtőkönyv 3. rovatában kellően feljegyzendő.

Az ezen szabályok megszegésének eseteire alkalmazandó büntető határozatok.

161. §. A megelőző §§-ok rendelkezéseinek megszegése eseteiben ezen utasitás első részének 112—117. §§-aiban foglalt büntető határozatok alkalmazandók.

IV.

A DIJAKRÓL.

A dijakról.*)

I. RÉSZ.

A dijak nemeiről.

Dijkötelezettség tárgyai.

1. §. Dijfizetés alá esnek:
1. Fejedelmi kegyadományozások.
2. Államszolgálati kinevezések.
3. Szabadalmak.
4. Különféle jogositványok.
5. Birói letétek.

I. FEJEZET.

Királyi kegyadományozások.[1])

Világi méltóságok és czimek.

2. §. A következő világi méltóságok és czimek adományozásáért fizetendő:
1. az udvari tanácsosi czim és rangért, vagy czim és jellegért ......2100 frtot;
2. az udvari tanácsosi czimért ....1260 »
3. a kir. tanácsosi czim és rangért, vagy jellegért......1050 »
4. a kir. tanácsosi czimért 525 »
5. a kir. asztalnokságért..157 frt 50 kr.

3. §. A m. kir. honvédség tisztjeinek saját kérelmükre adományozott magasabb jellegért vagy tiszteletbeli czimért, mely szolgálati dijköteles élvezettel nincsen egybekötve, jellegdij fizetendő.

A jellegdij következőleg van megállapitva:

Az elnyert		forint
főhadnagyi	jellegért vagy czimért	24
századosi		36
őrnagyi		60
alezredesi		84
ezredesi		120
vezérőrnagyi		192
altábornagyi		240
táborszernagyi vagy lovassági tábornoki		300
tábornagyi		600

A honvédség többi havidijas személyei a saját kérelmükre adományozott magasabb jellegért vagy tiszteletbeli czimért hasonló dijat kötelesek a megfelelő napidij-osztály szerint fizetni. (Illetékszabályzat a m. kir. honvédség számára, 1881. évi hivatalos kiadás 115. §.)

Egyházi czimek.

4. §. Egyházi czimek után és pedig:
1. a püspöki czimek adományozásáért fizetendő ....630 frt,

[1]) Az 1875: XXV. t.-cz. 1. §-ának rendelkezése által törvényesitett 1811. évi dijszabályzat.

*) A magyar királyi adóhivatalok szolgálatára vonatkozó utasitások és szabályrendeletek gyüjteményének IX. füzete.

2. a prépost vagy apát czim adományozásáért ....420 frt,
3. czimzetes kanonokságért ..105 »

Nemességi rangok.

5. §. Nemességi rangok adományozásáért fizetendő:
1. grófi rangért:
a) ha uj családnak adományoztatik ....5250 frt,
b) ha régi családnak adományoztatik ....3150 »
2. bárói rangért:
a) ha uj családnak adományoztatik ....3150 »
b) ha régi családnak adományoztatik ....2100 »
(kivételeket tartalmaznak a 7. és 8. §§.)
3. a nemességért ....1575 frt.
(kivételt tartalmaz a 8. §.)

6. §. Azok, kik nemességüket csak részben s nem teljesen tudják igazolni, a nemességi dijnak felét fizetik, t. i. 787 frt 50 krt.

7. §. A Mária-Terézia-rend vitézei a báróságért dijt nem fizetnek.

8. §. Katonatisztek, kik a közös hadseregben, illetve a kir. honvédségnél kitüntetéssel szolgálnak s magyarországi születésüek, ha nemességre vagy pedig bároságra emeltetnek, csak a dij fele részét fizetik.

9. §. Ha több férfitestvér a nemességi rangot egyszerre nyeri el, akkor az idősbik az egész dijt, s a többieknek mindegyike csak fele részét tartozik fizetni, amennyiben valamennyi testvér számára közös oklevél állittatott ki.

Különben az a testvér, ki saját részére külön oklevelet állittatott ki, az egész dijösszeget tartozik fizetni.

Ha egyszersmind valamelyik elhunyt férfitestvér gyermekei is rangemelésben részesülnek, akkor ezek a dij fele részének fizetésére nézve hasonló elbánás alá esnek, mintha atyjok élne.

10. §. Ha valamely özvegy nő saját és gyermekei számára nemességi rangot nyer, az anya az egész dijt, legidősb gyermeke szintén az egész dijat, ellenben a többi gyermekek mindegyike különbség nélkül csak a fele dijt köteles fizetni.

De ha ezeknek egyike maga részére külön oklevelet állittatna ki, az esetben hasonlóképen az egész dij fizetésére köteleztetik.

11. §. A nemességi rangdijak minden fokozattól külön fizetendők olyképen, hogy ha egy nem nemes egyszerre grófságra emeltetnék, az a grófi rangdiján kivül a bárósági és nemességi dijakat is lefizetni tartozik.

Czimerek.

12. §. Czimerek egyesitéséért a nemességi rangdijnak fele, vagyis 787 frt 50 kr. jár.

Örökbefogadás esetén ily dij nem szedendő be.

13. §. A czimerek kiigazitásáért a folyamodó nemességi rangdijának egy negyedrésze fizetendő.

Előnév adományozása.

14. §. Az előnév adományozásáért, tekintet nélkül az adományozott nemességi rangra, 315 frt jár.

Ha az előnév egyszerre többnek adományoztatik, ugy a dijfizetésre nézve ugyanazon szabályok irányadók, melyek a nemességi rangfokozatokat illetőleg fennállanak. (9. §.)

Örökbefogadás, leányfiusitás és gyermektörvényesités.

15. §. Örökbefogadás, leányfiusitás és gyermektörvényesités királyi helybenhagyása eseteiben — amennyiben ezzel nemességi rangemelés is volna egybekapcsolva — ez utóbbitól a fennebbi szabályok szerint járó dij fizetendő.

Szent-István rend.

16. §. A Szent-István-rend nagykeresztjéért ....300 db arany,

a Szent-István-rend közép keresztjéért .... 200 db arany
a Szent-István-rend kis keresztjéért .... 100 » » fizetendő.

Az ezen rendjel fokozatai szerint járó dijak minden egyes adományozáskor teljes összegben fizetendők, anélkül hogy a netán már előbb az első- vagy másodfoku rendjelért fizetett dijak betudatnának.

II. FEJEZET.

Államszolgálati kinevezések.[1])

A szolgálati dij tárgya.

17. §. Szolgálati dij alá esik minden végleges kinevezés oly hivatalbeli és szolgálati állomásra, melylyel az államkincstárból vagy ezzel egyenlőnek tartott közalapból kiszolgáltatandó rendszeres fizetés vagy teher nélküli természetbeni járandóságok élvezete van egybekötve.

1. Jegyzet. a 17. §-hoz. A szolgálati dij fizetése iránti kötelezettség az állami tisztviselők, altisztek és szolgák nyugdijazásáról szóló 1885. évi XI. t.-cz. rendelkezéseiből, illetve az 1886. évi XXI. t.-cz. 58. §-ának intézkedéséből kifolyólag megállapittatott:

a) a m. kir. ministerek és államtitkárokra nézve (1885. évi 61298. és 66291. sz. pénzügyministeri intézkedésekkel),

b) a véglegesen kinevezett főispánokra nézve (1887. évi 67. P. M. sz. rendelettel Pénzügyi Közlöny 28. lap),

c) a bánya- és kohóhivatalok altisztjeire és szolgáira nézve (1886. évi 39712. sz. pénzügyministeri rendelettel),

d) a rendszeresitett állomásokon alkalmazott gyakornokokra nézve (1887. évi 16601. sz. pénzügyministeri rendelettel Pénzügyi Közlöny 33. sz.),

e) az államszolgálatban álló altisztekre (ide értve a pénzügyőröket is) és szolgákra nézve — akár zsolddal, akár bérrel történt kinevezések iránt (1886. évi 22739. sz. pénzügyministeri rendelet, Pénzügyi Közlöny 286. lap).

2. Jegyzet. E szakasz határozatai nem alkalmazhatók.

Az 1875 : XXXII. t.-cz. intézkedései alá eső tanitók (1888. évi P. K. 6. számában közzétett 62031/1887. sz. pénzügyministeri rend.), államkincstárból nem javadalmazott közalapitványi tisztviselők (1888. évi 17407. sz. pénzügyministeri rendelet), az erdészeti személyzetnek 1885 : XI. t.-cz. 64. §-ának *e)* pontjában emlitett egyénei kinevezésére (1886. évi 1603. pénzügyministeri intézkedés).

A szolgálati dij alóli mentesség.

18. §. Dij alá nem esnek az ideiglenes kinevezések, valamint azok sem, melyeknél az állomással járó évi fizetés a netaláni természetbeni járandóságokkal együtt 300 frtot meg nem halad.

A szolgálati dij kiszabása és befizetése.

19. §. A fizetendő dij megszabásának alapját képezi azon pénzbeli és természetbeni járandóság egy évi összege, mely a dijköteles egyén rendszeresitett fizetését képezi.

A 18. §-ban mentesnek nyilvánitott első 300 frtnyi összeg azonban a dij megszabásakor mindig számitáson kivül esik.

A természetbeni járandóságok oly öszszegben veendők fel, melyben azok a pénzbeli fizetéshez hozzászámittattak.

Jegyzet. A közös hadsereg vagy honvédség kötelékében alkalmazottaknál az első 600 frt a dij megszabásakor számitáson kivül esik. (Illetékszabályzat a m. kir. honvédség számára, 1881. évi hivatalos kiadás 114. §-a).

20. §. A szolgálati dij rendszerint a dijköteles fizetéséből 12 havi részletben vonatik le, s az első kinevezésnél a 19. §-ban meghatározott fizetésnek, további kinevezésnél, vagy fokozatos előléptetésnél pedig a fizetési többletnek *egy* harmadát teszi.

1. Jegyzet. Az első folyamodásu kir. biróságoknál alkalmazott birák és kir. ügyészek részére az 1871 : XXXI. t.-cz. 11. §-a, illetve az 1881 : LV. t.-cz. intézkedései alapján utalványozott *tizedéres pótlékok* e szakasz határozatai alá eső fizetési többlet természetével birnak. (1882. évi 5165. sz. pénzügyministeri körrendelet.)

2. Jegyzet. A m. kir. államvasutak hivatalnokainak létszámából az államszolgálatba átvett egyének fizetései után a szolgálati dijak a 21. §-ban meghatározott mérvnek megfelelően lerovandók, de ily esetben a szabályszerü dijtartozást a vasuti nyugdijintézet téríti meg

[1]) Az 1875 : XXV. t.-cz. 1. §-ának rendelései által törvényesitett 1858. évi január hó 24-én kelt császári nyiltparancs.

az államkincstárnak azon járulékok összegének erejéig, melyeket az illető tisztviselő az említett nyugdijintézetnél befizetett, önként értetvén, hogy ha a szolgálati dijtartozás a vasuti nyugdijintézet által megtéritendő összegnél nagyobb, a mutatkozó többletet az átlépett tisztviselő tartozik szabályszerüen leróni. (1885. évi 1528. sz. pénzügyministeri intézkedés.)

21. §. Az a fizetés, melytől valaki akár polgári, akár katonai szolgálatban dijt már egyszer fizetett, későbbi alkalmaztatásánál, vagy előléptetésénél, az uj állásával egybekötött javadalmazás összegéből mindig levonandó s a szolgálati dij az ujabb fizetésnek csupán a már dij alá vont fizetést meghaladó többletétől irandó elő.

Ha azonban valamely egyházi javadalmas az állam szolgálatában állandó alkalmazást nyer, és e mellett a javadalmat is megtartja, akkor az ezen alkalmazástól járó dij megszabásánál az egyházi javadalom adományozásáért fizetett illeték tekintetbe nem vétetik.

22. §. Ha valaki az állam szolgálatából önkéntesen kilép, vagy abból saját hibája miatt elbocsáttatott és későbben ismét állandó alkalmazást nyer, akkor irányában a dij kiszabására nézve akként kell eljárni, mintha még előbb alkalmazva nem lett volna.

23. §. Katonatisztek, akik katonai jellegük megtartásával a polgári államszolgálatban rendszeresitett hivatali állomásra neveztetnek ki, ilyen kinevezésért a szolgálati dijt tartoznak leróni.

Ha az illető a korábbi katonai állásra ismét visszahivatik, a lefizetett dij visszatérittetik; ha azonban a visszahivás előléptetéssel van egybekötve, ez esetben a szolgálati dij alá vont polgári fizetés az uj katonai állomásért fizetendő dij megállapitásánál számitásba veendő. (1858. évi 821. sz. pénzügyministeri rendelet. Rendeletek lapja, 5. sz.)

24. §. Azok, akik csupán használhatlanságuk miatt távolittattak el a szolgálatból, és utóbb valamely képességüknek megfelelő szolgálati állomást nyertek, a dijszabást illetőleg nem ujonnan alkalmazottaknak, hanem olyanoknak tekintetnek, kik egyik szolgálati állomásról a másikra helyeztettek át.

25. §. Szolgálati csere eseteiben csak az tartozik dij fizetni, aki ezáltal netán nagyobb javadalmazást nyer.

26. §. Ha valaki a dij lefizetésére meghatározott idő (20. §.) előtt ideiglenes, vagy állandó nyugalomba helyeztetik, vagy a nyugdijaztatás feltételeinek hiánya miatt végkielégitést nyer, vagy bármely más okból szolgálni megszünik: akkor a szolgálati dijnak csak annyi havi részletét tartozik befizetni, ahány hónapra a dijköteles fizetésében tényleg részesült. De ha a nyugalmazott, vagy végkielégitett egyének későbben valamely állandó állomásra, az előbbi, vagy nagyobb fizetéssel ismét kineveztetnek, — azon dijrészleteket, melyek nyugalmaztatásuk vagy végkielégittetésük alkalmával még nem voltak esedékesek, tekintettel a netalán nyert fizetési többletre, pótlólag befizetni tartoznak.

III. FEJEZET.

Szabadalmak.[1]

Vásártartási szabadalom.

27. §. Országos és hetivásárok tarthatásának szabadalmáért minden vásártól 31 frt 50 kr jár, mely annyiszor fizetendő, ahány országos vásár egy évben, illetőleg ahány hetivásár egy héten tartatni engedélyeztetik.

Részvénytársulat kizárólagos szabadalma.

28. §. Oly szabadalmakért, melyek által valaki bizonyos kereseti ág vagy vállalat kizárólagos üzhetése végett részvénytársulat alakitására feljogosittatik, a szabadalom tartamának minden évére 15 frt 75 kr. fizetendő.

A szabadalom meghosszabbitása esetén

[1] Az 1875: XXV. t.-cz. 1. §-ának rendelkezése által törvényesitett 1858. évi január 24-én kelt császári nyiltparancs.

ugyanezt a dijt kell kiszabni az engedélyezett időtartam minden évére.

Jegyzet. E dij azonban nem jár, ha valamely uj felfedezés — találmány — vagy javitás az ipar terén képezi tárgyát az engedélyezésnek. Ily esetben az engedélyezett kizárólagos szabadalomért az 1878 : XX. t.-cz. 16. czikke alapján az 1878. évi szeptember hó 23-án 38795. sz. alatt kelt pénzügyministeri rendelettel (Pénzügyi Közlöny 36. sz.) megállapitott iparszabadalmi dij fizetendő, mely az 1881. évi január hó 25-én 5749. sz. alatt kelt pénzügym. rendelet értelmében a kereskedelmi ministerium tárczája javára számoltatik el. (1895. évi XXXVII. t.-cz. folytán e két rendelet hatálya megszűnt.)

A szabadalmak után járó dijak befizetése.

29. §. Az ezen fejezetben felsorolt szabadalmak engedélyezéséről szóló okmányok az illető dijak teljes lefizetésének igazolása előtt ki nem állithatók.

Másrészt ezek a dijak a nyert szabadalom felőli értesitéstől számitandó egy év alatt tejes összegben lerovandók, vagy pedig ezen határidőn belül fizetési halasztás eszközlendő ki. Ha a fizetés a fentebb meghatározott egy éven, illetve a netán kieszközölt halasztási határidőn belül nem teljesittetik, az érdekeltnek minden igénye a kérdéses szabadalomra megszünik.

Ily esetben a szabadalmi okmányt akkor sem szabad kiállitani, ha a dij lefizettetnék.

Szabadságában áll azonban az érdekelt félnek a fizetési határidő elmulasztása miatt érvénytelenné vált jogositvány megujitásáért folyamodni.

1895 : XXXVII. Törvényczikk.

A találmányi szabadalmakról.[1])

VII. FEJEZET.

Dijak.

45. §. *Minden szabadalomért, valamint pótszabadalomért a bejelentéssel egyidejüleg 20 korona bejelentési dij fizetendő.*

A leirásnak a 32. §. értelmében megengedett módositásáért 10 korona dij fizetendő.

Ezenkivül minden szabadalomért, az igénybe vett oltalom tartamára való tekintettel, a következő évi dijak fizetendők:

az 1-ső	*évre*	*40 K*
a 2-ik	»	*50 K*
a 3-ik	»	*60 K*
a 4-ik	»	*70 K*
az 5-ik	»	*80 K*
a 6-ik	»	*100 K*
a 7-ik	»	*120 K*
a 8-ik	»	*140 K*
a 9-ik	»	*160 K*
a 10-ik	»	*200 K*
a 11-ik	»	*250 K*
a 12-ik	»	*300 K*
a 13-ik	»	*350 K*
a 14-ik	»	*400 K*
a 15-ik	»	*500 K*

Pótszabadalomért,[1]) *amennyiben az önálló szabadalommá át nem változik (17. §.) a szabadalom egész tartamára, a bejelentési dijon kivül a 40 korona dij csak egyszer fizetendő.*

Ha ezen dijakból a szabadalmi hivatal kiadásai nem fedezhetők, a kereskedelmi minister a pénzügyministerrel egyetértőleg a jelen törvény életbeléptétől számitott három éven belül az emlitett dijakat rendeleti uton, — azonban legfeljebb 50%-kal — emelheti.

Az évi dijak évenkint előre esedékesek, és vagy évenkint, vagy több évre, vagy végre mind a 15 évre lefizethetők.

---

[1]) L. az Igazságügyi Törvénytár III. részét.

[1]) Pótszabadalom oly szabadalom, mely egy már szabadalmazott vagy szabadalmazás végett bejelentett találmány javitását vagy tökéletesbitését czélozza; de csak akkor, ha a törzsszabadalom tulajdonosának mint *pótszabadalom* engedélyeztetett. Nem pótszabadalom tehát az ily szabadalom akkor, ha az nem a törzsszabadalom tulajdonosának, hanem harmadik személynek, vagy a törzsszabadalom tulajdonosának ugyan, de — kivánsága szerint — nem mint pót-, hanem mint önálló szabadalom engedélyeztetett. A pótszabadalom önálló szabadalommá válik, ha a törzsszabadalom lemondás, megvonás vagy megsemmisités folytán érvényét veszti.

Az első évre járó dij legkésőbb a találmány bejelentésének közzététele napjait követő 60 nap alatt fizetendő, mert különben a találmány bejelentése visszavontnak tekintendő.

A 2-ik egész 15-ik évi dijak legkésőbben a lejáratot követő 60 nap alatt fizetendők.

A lejárattól számitott 30 nap után teljesitett ily fizetésen kivül még 20 korona pótdij jár.

Az évi dijak minden a szabadalom fennállásánál érdekelt féltől elfogadandók.

Oly feltalálóknak, kik szegénységüket szabályszerü szegénységi bizonyitványnyal igazolják, vagy kik mint munkások a napi keresetre vannak utalva, a bejelentési és az első évi dij, valamint a leirások kiigazitásáért járó dij hitelezhető és ha a szabadalom a második év kezdetén megszünt, teljesen el is engedhető.

A bejelentési dij egyáltalában nem, az évi dij csak akkor térittetik vissza, ha a szabadalom megadása megtagadtatik.

46. §. *A fennebbi dijakon kivül még a következő esetekben külön-külön 20 korona dij előzetesen fizetendő:*

1. felfolyamodás vagy felebbezés után (36—38. §§.);

2. szabadalmak megvonása és megsemmisitése iránti kereset után (20. és 21. §§.);

3. valamely fennálló szabadalom terjedelmének megállapitása iránti kérelem után (57. §.);

4. szabadalom átruházásának bejegyzése után (41. §.).

Mindezen dijak az illető irat benyujtása előtt fizetendők és a megtörtént befizetésről szóló nyugta a beadványhoz csatolandó; ellenkező esetben a beadvány visszautasitandó.

Az 1. alatt emlitett dij visszaadandó, ha a felfolyamodásnak hely adatott. A 45. §. utosóelötti bekezdésében emlitett személyeknek az 1—3. pont alatt felsorolt dijak is elengedhetők.

47. §. *Az ezen fejezet alatt felsorolt dijak az állampénztárba befizetendők, vagy posta utján kellő időben oda utalandók.*

1890: II. Törvényczikk.

II. FEJEZET.

A védjegyek oltalmáról.

1. Czim.

15. §. *Minden egyes védjegy lajstromozásáért 5 forint dij fizetendő, mely összeg a lajstromozást eszközlő kereskedelmi és iparkamara pénztárába folyik.*

16. §. *A védjegyek lajstromozása a bejegyzés idejétől számitott tiz évről tiz évre a lajstromozási dij ujolag lefizetése mellett megujitandó, ellenkező esetben a védjegy oltalma megszüntnek tekintendő.*[1])

IV. FEJEZET.

Különféle jogositványok.

Családi hitbizományok.

30. §. Családi hitbizományok felállitásánál a királyi jóváhagyásért, ha ingatlan vagy vegyesen ingatlan s ingó javak jelöltetnek ki hitbizományul, fizetendő 1050 frt,

ha pedig a hitbizományi javak csupán ingó javakból állanak 262 frt 50 kr.

Abban az esetben, ha az ingó hitbizomány ingatlanná vagy vegyessé változtatik át, 787 frt 50 kr. fizetendő.

Ellenben ingatlan vagy vegyes hitbizománynak ingóra való átváltoztatása dijfizetés alá nem esik.

A hitbizomány bővitésének helybenhagyásaért, ha a hitbizomány ingatlan javakkal szaporittatik 525 frt.

ha pedig ingó javakkal bővittetik 131 frt 25 kr.

Királyi közjegyzői kinevezés.

31. §.[2]) Királyi közjegyzővé való kinevezésért 25 frtnyi dij fizetendő.

---

[1]) Az 1890: II. t.-cz.-et módositó 1895. évi XLI. t.-cz. ezeket a §§-okat nem érintette.

[2]) Az 1875: XXV. t.-cz. 1. §-a által törvényesitett 1858. évi január 24-én kelt császári nyiltparancs.

A magyar korona országai czimerének használhatása.

32. §. A magyar korona országai egyesitett czimerének, vagy Magyarország külön czimerének magánosok és magánjellegü testületek, vállalatok és intézetek által való használatának engedélyezéseért külön-külön 50 forintnyi dij fizetendő (1883 : XVIII. t.-cz. 3. §.).

A jogositványok után járó dijak befizetése.

33. §.[1]) Az előző 29. §. rendelkezései a 30. és 31. §§-ok alapján járó dijak lerovására nézve is irányadók.

34. §. A 32. §-ban emlitett dij az engedély kiadatásakor fizetendő. (1883. évi XVIII. t.-cz. 3. §-a, lásd az 1883. év október hó 16-án 58.680. sz. a. kelt pénzügyministeri rendelet, Pénzügyi Közlöny 41. sz.) [2])

V. FEJEZET.

Birói letétek.[1])

A letéti (őrizeti) dijak tárgya.

35. §. Letéti (őrzési) dijat fizetni kell azon tárgyaktól, melyek birósági meghagyás folytán a kir. adópénztárakban őriztetnek.

A dij mérvének alapja.

36. §. A letéti dij mérvének alapjául szolgál:

a) vagy az őrzött tárgynak értéke, és egyszersmind az őrzési időnek tartama;

b) vagy egyedül csak az őrzési időnek tartama.

A dijköteles letétek nemei.

37. §. Az előző 36. §. *a)* pontja alá esnek:

a) pénz- és drágaságok;

b) részvények, sorsjegyek, váltók és forgalom tárgyát képező egyéb papirok.

Minden más okirattól és tárgytól az őrizeti dij nem azok értéke, — hanem csak az őrzési időnek tartama szerint számittatik ki (36. §. *b)* pontja).

Dijmentes letétek.

38. §. Letéti dij nem jár oly tárgyaktól:

1. melyek bünfenyitő eljárásban tétettek le, ha csak a letét a bünfenyitő eljárás befejezése után polgári birói eljárás tárgyává nem tétetik;

2. melyek nem peres eljárásban a kincstár, vagy az abból javadalmazott közalap biztositására tétettek le;

3. melyek a földtehermentesitésből származó kárpótlásnak biztositására, kiegyenlitésére tétetnek le;

4. szelvényektől, ha vagy a kötvény, illetőleg részvény, melyhez azok tartoznak, vagy pedig a szelvénylap letétben van;

5. oly tárgyaktól, melyek a biróság hivatalos cselekménye folytán tévedésből jutottak letétbe, ha azok kiszolgáltatása az illető fél által azon időponttól számitandó három hónap alatt szorgalmaztatik, melyben a téves letétel tudomására jutott; és ha ugyanazon tárgyak a biróság kiszolgáltatási rendelvényének kézbesitése után legfeljebb 15 nap alatt a letétből visszavétetnek;

6. nagy- és kiskoruak oly közös hagyatékától, vagy azok egyéb oly közös vagyonától, melyet az osztály és elkülönités megejtéséig birói letétbe helyezni kell. A nagykoruaknak az őket illető osztályrész őrzési dij fizetése nélkül kiszolgáltatandó, ha ők a kiszolgáltatást az osztály megejtésétől számitandó 3 hónap alatt szorgalmazzák, és osztályrészüket a biróság ebbeli rendelvényének vétele után legfeljebb 15 nap alatt felveszik;

7. oly összegektől vagy tárgyaktól, melyek a gyámoltak tartására, nevelé-

---

[1]) Az 1875 : XXV. t.-cz. 1. §-a által törvényesitett 1853. évi január 26-án kelt császári nyiltparancs.

[2]) Egészen más természetüek a védjegylajstromozási dijak.

sére, vagy azok tartozásainak kifizetése végett kiszolgáltatnak;

8. oly letételektől, melyek a kincstárnak vagy az abból javadalmazott közalapnak kiadatnak, ha az őrzési dijt a kincstárnak, vagy ily alapnak kellene fizetni;

9. a királyi közjegyzők azon biztositékától, melyet ők az 1874 : XXXV. t.-cz. 9. §-a értelmében letenni tartoznak, s mely a kir. adóhivataloknál letétben őriztetik;[1])

10. oly letétektől, melyeket a kincstár kamatoztat. (83137/881. sz. pénzügyministeri rendelet 24. §-a 1882. évi Pénzügyi Közlöny 23. lap.)

Jegyzet. A regale kártalanitási eljárás folyamán birói letétbe helyezett járadékszelvények és kártalanitási összegek után az őrzési dij nem jár. (1890. évi 67.612. sz. p. ü. min. körrendelet Pénzügyi Közl. 560. l.)

A dij megszabásánál felveendő érték.

39. §. 1. Kül- vagy belföldi arany, vagy külföldi ezüst pénznemek azon értékben vétetnek fel az őrzési dij megszabásánál, melyben középénztáraknál elfogadtatnak.

2. Érmek és drágaságok a letét alkalmával megbecsültetnek, s a dij ezen becsértékök alapján szabatik meg.

3. Államadóssági kötvények s egyéb értékpapirok után az őrzési dij a névérték alapján szabatik meg. (67080/887. számu pénzügyministeri körrendelet, 1887. Pénzügyi Közlöny 47. sz.)

4. Értékpapirok, melyek kisorsoltatnak, azon értékben vétetnek fel, melylyel azok a kisorsolás napján ténylegesen birnak.

5. Szelvények, melyek az azokhoz tartozó kötvény vagy részvény nélkül tétettek le, azon összegben vétetnek fel, mely azokban kifejezve van, — ha pedig a szelvényekben nincsen az összeg szám szerint kifejezve, azok a kötvény vagy részvény értékének negyvened részével veendők fel. Ha szelvénylap, kötvény vagy részvény nélkül tétetett le, — annak értéke a kötvény vagy részvény fele értékével vétetik fel.

6. Ha az okiratban az érték vagy pénzösszeg idegen pénzláb szerint van kitéve, a letéti dij a belföldi pénzláb szerint kiszámitandó pénzérték vagy összeg után szabatik meg. Azon okiratoknál, melyekben a pénzérték kifejezése mellőztetett, mindig a belföldi pénzérték vélelmezendő.

A dijkiszabás alapjául veendő időtartam.

40. §. A birói letét őrzésének időtartama azon naptól, melyen a letét őrizet végett átvétetett, annak kiszolgáltatása napjáig, még pedig minden egyes tárgyra nézve külön számitandó.

A most emlitett szabály alkalmazandó azon esetekben is, midőn őrizet alá vett pénzekből kölcsönök adatnak ki.

Ha a birói letétek kiszolgáltatása oly feltétel alatt rendeltetik el, hogy vagy ugyanazon, vagy más hasonló értékü tárgyak ismét letétessenek, — az őrzésnek időtartama az eredeti letétnek időpontjától fogva, az őrizet netaláni félbeszakitásának tekintetbe vétele nélkül számitandó.

A kisorsolás folytán előállott értéknövekedéstől fizetendő dij, a kisorsolás napjától a kisorsolt értékpapirnak kiszolgáltatása napjáig, külön számittatik ki.

A dij különböző mérve az érték és időtartam szerint.

41. §. A tárgy értéke és az őrizetnek időtartama szerint fizetendő őrzési dijak az érték minden forintja után teszen:

a) pénz- és drágaságoktól, ha az őrizet nem tart egy évnél tovább ½ krt,
egy évtől 5 évig .... 1 »
öt évtől 10 évig .... 1½ »

[1]) 1874 : XXXV. t.-cz. 11. §-a és 1880. évi utasitás 11. §. az 1880. évi Pénzügyi Közlöny 174. lapján.

tiz évtől 15 évig .... 2 krt,
tizenöt éven túl .... 3 »

A gyámság vagy gondnokság alatt álló személyekre a dij 2 koronán felül sohasem rovatik ki.

b) A forgalom tárgyát képező papiroktól az *a)* alatt felsorolt dijak csak fele részben számittatnak.

Az érték azon összege, mely az összes számitásnál egy egész forintot nem tesz ki, a dij kiszámitásánál tekintetbe nem jő.

A dij kiszámitásánál a krajczárokban mutatkozó törtrészek egész krajczárnak vétetnek.

42. §. Az őrizet időtartamához képest fizetendő dij tészen:

1. A forgalom tárgyát nem képező okiratokból, melyek jogügyletekről oly czélból állittatnak ki, hogy azok a kiállitó vagy meghatalmazó ellen bizonyitékul szolgáljanak, akár el vannak látva a bizonyitó erőre megkivántató kellékkel, akár nem, — ha az őrizet tartama
öt éven túl nem terjed 30 krt,
öt éven túl tiz évig 60 »
10—15 évig 90 »
tizenöt éven tul 1 frt 20 krt,
azzal a megszoritással azonban, hogy az őrzési dij — abban az esetben, ha az okirat a bélyeg- és illetétörvények és szabályok értelmében illeték alá esik, — magasabb nem lehet, mint azon illeték, mely az okirattól törvényszerüen jár.

2. Minden egyéb okmánytól és irattól, mely az *a)* pont alatt nem foglaltatik, ha az őrizet időtartama öt évet nem halad meg, az őrzési dij 12 kr,
öt éven tul tiz évig 24 kr,
10—15 évig 36 kr,
tizenöt éven túl 48 kr.

Az 1. alatti dij minden egyes okiratért fizetendő, habár azok ugyanazon egy letéti szám alatt tétettek el.

Az okiratok tartozékát képező iratok és mellékletek azonban, még a külön letéteményezés esetében is, mentesek a dijfizetés alól.

A 2. pont alatti dij még akkor is csak egyszeres összegben fizetendő, ha ugyanegy letéti szám alatt letétbe helyezett több irat vagy okmány egyszerre szolgáltatik ki. Ha a kiszolgáltatandó okmányok vagy iratok különböző letéti számok alatt lettek letétbe helyezve, vagy ha ugyanegy letéti szám alatt letéteményezett tárgyak különböző időpontban szolgáltatnak ki, az őrizeti dij előbbi esetben a letéti számok összegéhez képest, az utóbbiban pedig annyiszor fizetendő, ahányszor tényleg a kiszolgáltatás történik.

A dij kiszabása, ha a tárgyak együttesen adatnak ki.

43. §. Ha oly tárgyak, melyektől az őrzési dij a 41. §. szerint fizetendő, a 42. §. határozmányához képest csak az őrzés időtartama szerint megdijazandó okiratokkal együttesen szolgáltatnak ki; az utóbbi okiratoktól őrzési dij csak azon esetben szabatik ki külön, ha ezek az előbbi tárgyakkal nem együttesen lettek letétbe helyezve.

A dij befizetése.

44. §. Az őrzési dijt *a letét kiszolgáltatásánál* kell lefizetni. De ha a letéti őrizet alatt álló tárgy oly feltétel alatt szolgáltatik ki, hogy ahelyett más, habár ugyanazon dijmérv alá eső, hanem kisebb értékü, vagy pedig más, a csekélyebb dijmérv alá tartozó tárgy tétessék le, ugy már a tárgy feltételes kiszolgáltatásánál a megfelelő dijkülönbözet — tekintettel az őrizet időtartamára — kiszámitandó és lerovandó.

45. §. A letéti (őrzési) dijt mindig az fizeti, akinek a letéteményezett tárgy kiadatik.

A letéti dij magát a tárgyat terheli és minden magánkövetelést megelőz. A letét a dij lefizetése előtt ki nem szolgáltatható. Az ettől való eltérést csakis a pénzügyi igazgatóság engedheti meg, megfelelő biztositék feltétele mellett.

II. RÉSZ.

A dijak kiszabásáról, kezeléséről és elszámolásáról.

I. FEJEZET.

A pénzügyministeri tárcza javára elszámolandó dijak kiszabásáról.

A királyi kegyadományozások, a szabadalmak és a különféle jogositványok utáni dijak kiszabása.

46. §. A királyi kegyadományozások, szabadalmak és különféle jogositványok után járó dijakat (I-ső rész 2—16., 27—29. és 30—35. §§-ok) a magyar kir. központi dij- és illetékkiszabási hivatal jelen összeállitás I. részének illető §§-aiban meghatározott mérv szerint szabja ki; mely czélból a nevezett hivatal az illetékes kir. ministeriumoktól nyeri a szükséges közléseket.

A szolgálati dijak kiszabása.

47. §. A szolgálati dijak (I-ső rész 17—26. §§-ok) kiszabására az a pénztár vagy hivatal illetékes, melyhez a fizetési utalvány intéztetik. A dij kiszabása és előirása a fizetési utalvány alapján eszközöltetik.

Ha azonban a kifizetéssel megbizott pénztár székhelyén számvevő osztály van felállitva, ez esetben a szolgálati dijak kiszabása azon számadási ágakban, melyek iránt feljegyzéseket és számlakönyveket vezet, ezen számvevő osztály teendőihez tartozik.

A számvevő osztály köteles a szolgálati dijt oly esetekben kiszabni, midőn a fizetési utalványban a készpénz-fizetésen kivül valamely természetbeni járandóság is folyóvá tétetik, habár ennek számszerinti értéke a fizetési utalványban nincsen kitüntetve.

Az utalványozó hatóságok kötelesek a kinevezésre vonatkozó fizetési utalványban a jogositott nevén s a számadási ágon kivül a következőket különösen kitüntetni:

a) vajjon az illető állomásra történt kinevezés ideiglenes-e vagy végleges;

b) minő végleges hivatali állást foglalt el a kinevezett legutóbb és mely fizetéssel; végül

c) az ujonnan adományozott tiszti állomással netán egybekötött természetbeni járandóságok értékét.

Ha az ideiglenesen kinevezett tisztviselő véglegesen megerősittetik állásában, erről az illető pénztár, amennyiben fizetések számfejtésével van megbizva, a szolgálati dij megszabása czéljából abban az esetben is értesitendő, ha ujabbi fizetési utalvány nem is adatik ki.

Jegyzet. A 3. §. jegyzetében emlitett jellegdijak, valamint a m. kir. honvédség havidijas személyei által lerovandó szolgálati dijak kiszabása és beszedése iránt a m. kir. honvédelmi ministerium illetékes közegei intézkednek.

A birói letéti dijak kiszabása.

48. §. A birói letéti vagy őrzési dijakat a pénztárak szabják ki, melyeknél a birói letétet képező tárgyak őriztetnek és kezeltetnek,

A letéti vagy őrzési dijak a jelen összeállitás 36., 37., 39—43. §§-ainak határozatai szerint szabandók ki. E czélból a letétek kiadási napló tételeinél, hivatkozással az illető bevételi naplócikkre, tüzetesen kitüntetendő a kiadott letét átvételének napja, s igy az egész őrzési idő, mely az őrzési dijak kiszabásának alapjául szolgál, (1882. évi Pénzügyi Közlöny 23. lapján 23. és 24. §.)

II. FEJEZET.

A dijak kezeléséről, elszámolásáról és behajtásáról.

A királyi kegyadományozások, szabadalmak és különböző jogositványok után járó dijak kezelése.

49. §. A királyi kegyadományozások, szabadalmak és különféle jogositványok

után járó dijak kiszabásával megbizott központi dij- és illetékkiszabási hivatal (46. §.), az e czélra vezetett lajstromból, szelvényszerű dij-előirási meghagyást állit ki. Ezek a meghagyások a pénzügyigazgatóságok utján, és ellátva a számvevő osztály által reá vezetett könyvelési adatokkal, kerülnek az illető kiadóhivatalhoz.

Az adóhivatal az előirási meghagyást a dijakról vezetendő számfejtőkönyvben előjegyzi, a szabályszerüen járó dijt abban előirja, és fizetési meghagyást állit ki, mely az illető félnek vevény iránt kézbesitendő.

Az előirási meghagyás alkatrészét képező és arról lemetszendő előirási bizonylatot pedig az adóhivatal pontosan kitölti, és ezután ajánlott levélben közvetlenül a központi dij- és illetékkiszabási hivatalnak tartozik beküldeni.

A befizetett dijtartozás a dijjövedéki naplóban elszámolandó és a bevételi tételhez a visszatartott előirási meghagyás csatolandó.

A 32. §-ban emlitett dijakra nézve még különös figyelemmel kell lenni az 1883. évi Pénzügyi Közlöny 734. és 735. lapjain foglalt 58680/1883. számu pénzügyministeri rendelet határozataira.

A kegyadományozások után járó dijak behajtása.

50. §. Az I. fejezetben felsorolt kir. kegyadományozások után járó dijtartozások biztositása és behajtása tekintetében a közadók kezeléséről szóló törvény rendelkezései mérvadók.

A szolgálati dijak iránti eljárás.

51. §. A pénztár vagy hivatal, melynél a dijköteles fizetés utalványozva van, köteles ugy az általa, valamint a számvevőosztály által kiszabott szolgálati dijakat ugyanazon számfejtőkönyvben előirni, amelyben a fizetések és egyéb levonások előjegyezve vannak.

A dijszabásra vonatkozó adatok a korábbi kinevezés után netán hátralevő dijrészletek és fizetési határidő hosszabbitások, nemkülönben a teljesitett részletfizetések is ugyanazon helyen feljegyzendők.

A hivatal vagy pénztár által kiszabott dij előirásának adatai, ugy amint azok a számfejtőkönyvben foglaltatnak, az első részletlevonás alkalmával a fizetési nyugtán kitüntetendők oly czélból, hogy a pénzügyi számvevő osztály a kiszabott dijösszeg helyességéről meggyőződést szerezhessen.

A további dijrészletek is a lerovás egész tartama alatt minden egyes fizetési nyugtában kitüntetendők.

52. §. A dijkiszabáshoz szükséges adatokat köteles az érdekelt fél különösen akkor a hivatalnak beszolgáltatni, midőn az előbbi fizetés után lerótt dijak beszámitása forog kérdésben.

53. §. A dijlevonást sem azon esetben, ha a kiszabás nem közvetlenül a pénztárt illeti, sem pedig a dij helyes kiszabásához megkivántató adatok hiánya miatt mellőzni nem szabad.

A pénztárnak minden körülmények közt kötelessége a meglevő adatok alapján már az első fizetési részletből a dijat megfelelő mérvben levonni.

Ilyen dijszabás, illetőleg levonás ugy a fizetési nyugtán, valamint a számfejtőkönyvben is, csak mint ideiglenes jelölendő meg.

Ha a végleges dijkiszabás alkalmával az ideiglenes dijlevonással szemben különbség mutatkoznék, a felmerülő különbözetet a legközelebbi fizetésnél kell kiegyenliteni és ennek okát a számfejtőkönyvben és a legközelebbi fizetési nyugtán feljegyezni.

A hivatal által saját hatáskörében kiszabott dij megváltoztatásának indokát a legközelebbi fizetési nyugtán szükséges feljegyezni, valamint azt is, ha az ideiglenes dijkiszabás utólag helyesnek találtatott.

54. §. A szolgálati dij a fizetés vagy fizetési többlet első havi részletének esedékességétől számitandó 12 egyenlő havi részletben rovandó le.

A dijelőirás, valamint az arra teljesitett részletfizetések a fizetési iven kitüntetendők.

Ha a szolgálati dij teljesen lerovatott, vagy pedig ha a dij alá eső fizetés korábban beszüntettetett, a befizetett dijösszegről az érdekelt fél kivánatára külön nyugta kiállitható.

55. §. A szolgálati dij-részletfizetések 12 havi tartama alatt a fizetésnek az a része, amely szolgálati dij alá vonatik, adómentes.

56. §. A dijkötelezett tisztviselő kérvényére a különben 12 havi részletben fizetendő szolgálati dijak befizetését a pénzügyministerium hosszabb időre kiterjesztheti; ez esetben az adómentesség a 12 havi időtartamon túl nem terjed ki.

57. §. A szolgálati dij még le nem járt részleteinek törlése csak akkor eszközölhető, ha az illető tisztviselő meghal, vagy nyugalmaztatik, illetőleg, ha végkielégitést nyer vagy bármely okból a hivatalból kilép.

Ezen esetekről az illető pénztár, melynél a fizetés utalványozva van, az illetékes hatóság által értesittetik, amely értesitések alapján a még esedékessé nem vált dijrészletek törlendők.

Törlésnek akkor is van helye, ha a tisztviselő más hivatalhoz áthelyeztetik; ez esetben azonban a hátralékos dijrészletek a szabályszerü tartozási kimutatásban kitüntetendők, s a törlés csak az előirási bizonylat megérkezése után eszközölhető.

58. §. A dijfizetési halasztásokra vagy törlésekre vonatkozó rendeletek az illető számfejtőkönyvnél megőrzendők.

59. §. A pénztár vagy hivatal a saját hatáskörében kiszabott dij helyességeért és annak pontos levonásáért, valamint azon esetben is felelős, ha a fizetések átutalásainál a hátralevő dijrészleteket hibásan mutatja ki, vagy kimutatni elmulasztja, s ezáltal a dijbeszedést veszélyezteti.

60. §. A szolgálati dijlevonások azon számadási ágban, illetőleg azon fizetési jegyzékben mutatandók ki, amelyben a dijkötelezett tiszti fizetése és egyéb levonásai előfordulnak.

Az ily naplókban kitüntetett dijösszegek a hó végén összeadandók s az eredmény részletezés nélkül a dijjövedéki alnaplóba, számadási ágak szerint elkülönitve, bevezetendő.

61. §. Azok a hivatalok, melyek dijjövedéki naplót nem vezetnek, az általuk beszedett s az illető naplóban levonásként kitüntetett szolgálati dijakat a havi összeggel az államletéti naplóban bevételezik s az ugyanitt történendő kiadással egyidejüleg, ellennyugta kiséretében, a legközelebbi adóhivatalhoz készpénzben beszállitják.

A birói letétek után járó dijak kezelése.

62. §. A birói letéti dijak kezelése szoros kapcsolatban van azzal az eljárással, mely a birói letétek kezelése tárgyában 1882. évi január 6-án kelt 83137. számu pénzügyministeri körrendelet kapcsán kiadott és a Pénzügyi Közlöny 2-ik számában közzétett utasitás által szabályoztatott.

Az idézett utasitás határozatai értelmében a letéti dijak tételenkénti elszámolására a birói letétemények naplójának utolsóelőtti rovata van rendelve.

A letétemények bevételezésére szánt naplóban ezen rovat üresen marad; a kiadási napló e rovatában ellenben minden egyes kiadási tétel után a kiadott letét őrzéseért beszedett szabályszerü dij feljegyzendő.

Oly letétemények után, melyeket a kincstár kamatoztat, őrzési dijak nem szedendők. (38. §. 10. pont.)

A beszedett őrzési dijak havi összege a dijakról vezetett naplóba viendő át mint bevétel, s ennek megtörténte a letéti naplóban, hivatkozással az illető bevételi naplóczikkre, feljegyzendő.

63. §. Ha a biróság a kiutaló végzésben a letétet az őrzési dijtól mentesnek nyilvánitaná, és az adóhivatal ellenkező nézetben volna, a birói letét kiszolgáltatása nem függesztendő fel, hanem ily esetekben az adóhivatal a birói kiutaló végzés másolatának csatolása, és a birói letét természetének megjelölése mellett, a pénzügyigazgatósághoz tesz jelentést, indokolván a biróságétól eltérő véleményét.

Ennek megtörténte a birói letéti naplóban, netaláni nehézmények megelőzése végett, röviden feljegyzendő. (1880. évi 66528. számu pénzügyministeri rendelet. Pénzügyi Közlöny 43. sz.)

III. FEJEZET.

Vegyes intézkedések.[1]

A szabadalmak és különféle jogositványokért lerótt dijak visszatéritése és az e részbeni igény elévülése.

64. §. A szabadalmak és különféle jogositványokért (III. és IV. fejezet) a törvényszabta mérv szerint befizetett dijak rendszerint nem térithetők vissza, s pedig akkor sem, ha az illető fél a lerótt dij tárgyát képező engedélynek hasznát nem vette.

Kivételnek csakis abban az esetben van helye, ha az állam a 28. §-ban emlitett részvénytársaság alakithatására adott szabadalmat közérdekü tekintetekből megsemmisitendőnek találja.

65. §. Ha a dijtartozás a kiszabás alkalmával történt számitási hiba folytán a törvényszerünél nagyobb mérvben rovatott le, a fél az illetéktelenül befizetett összeg visszatéritését kérelmezheti.

Az e részbeni igény, a helytelenül kiszabott dij lefizetésének napjától számitandó két év alatt, a letéteményi dijakra nézve (V. fejezet) pedig ugyanazon naptól számitandó egy év alatt évül el.

A dijak kiszabásával és kezelésével megbizott tisztviselők felelőssége.

66. §. A dijak kiszabására szükséges adatok közlése, nemkülönben a dijak kiszabása, előirása és beszedése körül a jelen összeállitás határozatai által előszabott kötelezettségekbe ütköző, mulasztás vagy számitási hiba által okozott kárért az illető tisztviselő az államkincstárnak egyetemleges jótállási, illetve kártéritési kötelezettséggel tartozik; azonban az általa megtéritett összegre nézve az első sorban fizetésre köteles fél ellen az előző 65. §-ban meghatározott két éven belül köztörvény utján érvényesitendő visszkereseti joga van.

A kiszabott dijak kiszabása elleni jogorvoslatok.

67. §. A kir. kegyadományok és birói letétek után kiszabott dijak, valamint a szolgálati dijak ellen felebbezésnek van helye, mely a pénzügyigazgatóságnál nyujtandó be. Az ilyen felebbezések folytán, valamint a 65. §-ban emlitett esetben a pénzügyigazgatóság által hozott végzések ellen, ennek kézbesitésétől számitandó 15 nap alatt a pénzügyministeriumhoz további felebbezés nyujtható be.

A felebbezés benyujtása a kiszabott dij befizetésére nem bir felfüggesztő hatással.

Ha a felebbezés folytán a dij leszállittatik, a többlet töröltetik, esetleg visszafizettetik.

[1] Az 1875 : XXV. t.-cz. 1. §-a által törvényesitett 1852. és 1853. évi január hó 26-án kelt császári nyiltparancs.

A dijkötelezettség nem tárgya a birói eljárásnak.

68. §. Annak meghatározása, hogy dij fizetendő-e vagy nem és minő mérvben? törvénykezési eljárás tárgya nem lehet.

A dijak sorozása csőd esetében.

69. §. A jelen szabályok határozatain alapuló dijkövetelések csőd esetében akként osztályozandók, mint más köz-adó-tartozások.

FÜGGELÉK

a dijak iránti szabályok hivatalos összeállításához.

A dijak czimén elszámolandó törvényszéki birságok kezeléséről és elszámolásáról.

1. §. A biróságok által kiszabott birságokra vonatkozó jogerős birói határozatok az 1881. évi deczember hó 8-án 39805. sz. a. kelt és az 1882. évi 83493. számu pénzügyministeri körrendelet kapcsában az 1882. évi Pénzügyi Közlöny 13. számában közzétett igazságügyministeri szabályrendelet rendelkezései értelmében a pénzügyigazgatóságok utján, s pedig a számvevő osztálynál történt feljegyzés után, érkeznek az illető adóhivatalhoz.

Jegyzet. Az idézett igazságügyministeri szabályrendelet intézkedései alá nem esik a fegyelmi eljárás folyamán hozott oly birói határozat, amelylyel az igazságügyi tárczát illető (1871 : VIII. t.-cz. 22. §. *c)* pontja) fegyelmi pénzbüntetés lett kiszabva, vagy a vádlott a fegyelmi eljárás költségeinek megfizetésében elmarasztaltatott; továbbá az a határozat, amelyben az ügyvédi kamara (1874 : XXXIV. t.-cz. 106. §.) vagy a közjegyzői kamara (1874. évi XXXV. t.-cz. 107. §.) rendelkezése alá tartozó pénzbirság szabatott ki (idézett szabályrendelet 7. §-a).

2. §. Az adóhivatal köteles a birói határozat átvétele után a birságösszeget a dijjövedéki számfejtőkönyvben előirni, s annak lerovását a dijjövedéki naplóban elszámolni, valamint azt a számfejtőkönyvben is kivezetni.

3. §. Az adóhivatal dijjövedéki számfejtőkönyvében előirás és lerovásként keresztülvezetendők azok a pénzbirságok is, melyek az 1. §-ban idézett igazságügyministeri szabályrendelet 6. §-a szerint az eljárt biróságnál lefizettettek, s a biróság székhelyén kivül levő adóhivatalnak kisérőlevél mellett küldetnek meg.

Ha ily esetben még nem érkezett volna az adóhivatalhoz a pénzügyigazgatóság utján ama birói határozat, melylyel a pénzbirság kimondatott, akkor a történt bevétel még ugyanazon a napon feljelentendő a pénzügyigazgatóságnak, mely annak megfelelő előjegyzését számvevő osztályánál eszközlendi.

Ép ugy köteles az adóhivatal mindazokat az adatokat, melyek valamely birói pénzbirság elengedése vagy részletekben leendő leróhatása iránt az eljáró biróság részéről netán közvetlenül tudomására adatnak, esetről esetre a pénzügyigazgatóság számvevő osztályával feljegyzés végett közölni. (1882. évi Pénzügyi Közlöny 177. lap.)

4. §. Az adóhivatal feladatában áll, a hátralékban maradt birságok befizetését havonkint szorgalmazni, és a behajtás czéljából minden egyes hátralékos tételről szerkesztett külön hátraléki kimutatást az előljáró pénzügyigazgatóságnak felterjeszteni, mely ezen kimutatások alapján az 1881 : LX. t.-cz. értel-

mében, azaz birói uton foganatositandó végrehajtás meginditása végett intézkedik.

Az adóhivatal a behajtás iránt tett intézkedéseket, és általában az emlitett birságokra vonatkozó minden közlés és intézkedés adatait a számfejtőkönyvben az illető tételnél pontosan feljegyezni tartozik. (1882. évi Pénzügyi Közlöny 178. lap.)

5. §. A pénzügyigazgatóság számvevő osztálya szintén nyilvántartja a dijjövedéki számla könyvében előjegyzett pénzbirságok lerovását és a pénzkezelési kimutatás céljából félévenkint eszközlendő zárlat alkalmával a be nem folyt birságokról adóhivatali kerületek szerint külön hátraléki kimutatásokat szerkesztvén, ezeket a pénzügyigazgatóságnak terjeszti be.

Az ekként kimutatott hátraléki kimutatásokat a pénzügyigazgatóság azonnal kiadja az illető adóhivataloknak, melyek a behajtás végett történt intézkedésekre, vagy az időközben netán teljesitett lerovásokra vonatkozólag a számfejtőkönyvben kitüntetett adatokat a hátraléki kimutatásokban pontosan feljegyezni, és ennek megtörténte után a kimutatásokat a pénzügyigazgatóságnak visszaküldeni tartoznak. (1882. évi Pénzügyi Közlöny 178. lap.)

V.

TELJES TÖRVÉNYEK.

(A bélyeg- és illetéküqyekre vonatkozólag.)

1.

1868 : XXIII. Törvényczikk

a bélyeg és illetékek, valamint a dijak tárgyában.

1. §. A pénzügyminister felhatalmaztatik, hogy a bélyeget s illetékeket, valamint a dijak megszabására, mérvére és lerovási módjára nézve fennálló szabályokat, az 1869-ik évi deczember 31-ik napjáig érvényben tarthassa, a következő §§-ban elósorolt módositásokkal.

2. §. A fokozatos illeték alá eső jogügyletek iránt kiállitott okmányoknak s okiratoknak, habár két vagy több egyenlő példányban szerkesztettek is, csupán első eredeti példánya vettetik a jogügylet természetének megfelelő fokozatos illeték alá, mig a többi példány ivenkint 50 kr. állandó bélyegilleték alá esik; ha azonban az első eredeti példánytól járó fokozati illeték ennél csekélyebb összeget teszen, a többi példánytól ezen csekélyebb illetéknek csak fele jár.

E határozat alól kivétetnek mindazonáltal a váltók, melyekre nézve az eddigi szabályok érintetlenül hagyatnak.

3. §. A szerződő felek kötelesek a 2. §-ban emlitett, s az ugyanazon §. szerint illetékes bélyeggel ellátott eredeti példányokat 8 nap alatt az illetékszabással megbizott hivatalnak bemutatni avégett, hogy ez, az egyidejüleg előmutatandó eredeti első példány alapján, rávezethesse azokra az első eredeti példánytól járó fokozatos illeték megtörtént lefizetéséről szóló hivatalos bizonyitványt. Ha olyan eredeti szerződési példányok fordulnak elő, melyeken a most emlitett hivatalos bizonyitvány hiányzik, ezek után a fokozatos illeték föltétlenül háromszorosan megszabandó, és ez az illetékkötelezett felektől beveendő.

4. §. Azon eddig fennálló rendszabály, mely szerint a halálozási, anyakönyvi kivonatok az illető pénzügyi hatóságnak évnegyedenkint átküldendők, ezennel megszüntettetik és ahelyett a községek elöljárói köteleztetnek az előforduló halálozásokat esetről esetre legfeljebb 8 nap alatt az illetékszabással megbizott hivatalnak bejelenteni, és a pénzügyi hatóságoknak és hivataloknak, a hagyatékok után járó illetékek megszabására szükséges adatok megszerzése végett, amennyiben ez hatóságuk körébe tartozik, segédkezet nyujtani. Mulasztás esetében az illetők törvényhatósági uton is kötelességük teljesitésére fognak szorittatni.

5. §. A mezővárosi és falusi kisebb földbirtokosok osztályához tartozó, mezei gazdaságon kivül más üzlettel állandóan nem foglalkozott azon örökhagyók hagyatékaira nézve, akiknek ingatlanai összesen 50 holdat nem haladnak meg, az illető örökösök a hagyaték részletes kimutatásának kötelessége alól fölmentetnek, és csak arra köteleztetnek, hogy az örökölt ingatlanok mennyiségét, valamint az örökhagyóhoz való rokonsági viszonyukat is, a kiszabott határidő alatt, az adókönyvecske és a

birtokiv előmutatása mellett jelentsék be az illeték kiszabásával megbizott hivatalnak. Az ilyen hagyatéki ingatlanok értéke, minden további becslés mellőzésével, jelesen a földbirtok értékére nézve jelen törvény 7-ik, a lakház értékére nézve pedig a jelen törvény 8-ik, illetőleg 9-ik §-ában rendelt módon meghatározandó, és az eszerint meghatározott ingatlanok értékéhez a hagyaték gazdasági ingóságai fejében, ennek 10%-nyi összege s a lakház becsértéke hozzá számittatván, ekképen az összes hagyaték értéke megállapitandó, s ezután az örökösödési, nemkülönben az ingatlan vagyon átruházásától járó illeték megszabandó.

6. §. Azon örökösöknek, kik az 5. §-ban foglalt rövidebb eljárást nem kivánnák igénybe venni, a más hagyatékokra megszabott rendes hagyatéki kimutatás előterjesztése szabadon hagyatik.

7. §.[1]) [A földadó alá tartozó ingatlanoktól járó illeték megszabásánál az államadónak — a földtehermentesitési járulékot hozzá nem számitva — 70-szeres összege tekintendő legkisebb értéknek.]

8. §.[2]) [A házbéradó alá tartozó ingatlanoktól fizetendő illeték megszabásánál, az államadónak, a földtehermentesitési járulékkal együtt véve Budapesten 50-szeres, más városokban 60-szoros összege tekintendő legkisebb értéknek.]

9. §.[2]) [A házosztályadó alá tartozó épületeknél az adó mennyisége, az épületek értékének meghatározására csak jelen törvény 5. §-ában emlitett esetekben szolgál alapul, és ily esetben az összes házosztályadónak a földtehermentesitési járulékkal együtt 60-szoros összege tekintendő legkisebb értéknek.]

10. §. Ha olyan cselekvőleges követelések is foglaltatnak a hagyatékban, melyek az örökösök részéről kétségeseknek vagy behajthatlanoknak nyilvánittatnak; ez esetben kötelesek azok az ide vonatkozó körülményeket, és pedig, ha a hagyaték biróilag tárgyaltatik, a tárgyalás befejezése előtt, különben pedig a hagyaték kimutatásának benyujtása alkalmával igazolni.

11. §. Az ekképen igazolt kétséges követelésekre nézve megengedtetik, hogy az örökösök maguk javasolhassák a kérdéses követelések azon összegét, melyet hozzávetőleg behajthatni remélnek, s ha ezen összeg elfogadhatónak találtatik, ettől szabassék meg az illeték, a követelések többi része pedig számitáson kivül maradhasson. De ha e tekintetben az örökösökkel méltányos megállapodásra jutni nem lehetne, a kétséges követelések után járó illeték megszabása egy évig függőben marad, mely idő alatt tartoznak azok a követelések behajthatlan vagy bizonytalan voltát hitelt érdemlőleg igazolni, vagy a határidő meghosszabbitását kieszközölni.

12. §.[1]) Ha ingóságok iránt kötött kétoldalu szerződések a jogügylet teljesitése és foganatositása előtt tökéletesen és végkép megszüntettetnek, s ez a jogügylet meghiusulásától számitandó 30 nap alatt hitelesen igazoltatik, a megszabott vagy befizetett illeték letörlendő, illetőleg visszafizetendő.

13. §. Üzleti társulatok, intézetek, iparvállalatok, s ezek ügynökei, kötelesek a pénzügyi hatóság megbizó levelével ellátott pénzügyi hivatalnok felszólitására mindenkor igazolni, hogy megtartják-e a rájok vonatkozó bélyeg- s illetékadó szabályait, kereskedők és iparüzők pedig felmutatni bélyegköteles könyveiket, hogy kitünjék, kellően bélyegezvék-e azok? Ha a nevezett egyének a megbizott pénzügyi hivatalnok felszólitásának eleget tenni vonakodnának, vagy az igazolást hiányosan teljesitenék, akkor a megbizott pénz-

[1]) Megváltoztatta az 1873 : IX. t.-cz. 13. §-a; az utóbbit pedig 1887 : XLV. t.-cz. 2. §-a hatályon kivül helyezte.
[2]) 1887 : XLV. t.-cz. 2. §-ával hatályon kivül helyezve.

[1]) Bővitette az 1881 : XXVI. t.-cz. 12. §-a.

ügyi hivatalnok feljogosittatik, hogy helyhatósági személy jelenlétében foganatositsa a vizsgálatot.

14. §. Ha valamely ingatlan vagyon zálogbirtokosa örökképen veszi meg azt a tulajdonostól, akkor a százaléki illeték az ingatlan vagyon teljes értékének csak felétől szabandó meg.

15. §.[1]) Ha a felek aláirják az alkuszok kötleveleit, ezek addig, mig az alkuszoknál vannak, vagy általok a biróságnak előmutattatnak, és amennyiben a kötlevelek tárgyai az alkuszok rendes üzletköréhez tartoznak, 50 kr. állandó bélyegilleték alá esnek. Midőn ellenben a felek aláirásával is ellátott kötlevelek a felek kezeihez visszakerülnek, vagy olyan ügyleteket tartalmaznak, melyek az alkuszok rendes üzletköréhez nem tartoznak, az efféle kötlevelek ugy tekintetnek, mint valódi szerződések, melyektől az illeték az általános szabályok szerint fizetendő, az ebbeli személyes fizetési' kötelezettség első sorban mindig az alkuszt terhelvén.

16. §. Olyan felebbezési, felfolyamodási vagy felülvizsgálati beadványoknál, melyek nem az egész birói itélet vagy végzés, hanem pl. meg nem itélt kamatok vagy perköltség miatt, annak csak egyes pontja ellen vannak intézve, azon állandó bélyegilleték alkalmazásának van helye, mely a felebbezvény vagy felfolyamodás tárgyát képező összegnek vagy értéknek felel meg.

17. §. Valamely jognak a jótálló ingatlanaira eszközlött telekkönyvi bejegyzései azon esetben illetékmentesek, ha ugyanazon jognak bejegyzése a főkötelezett fél ingatlanaira is foganatosittatott és ettól a bejegyzési illeték megfizettetett.

18. §. Ha az előjegyzés igazoltatván, végleges bejegyzéssé válik, az előjegyzésért fizetett illeték a végleges bejegyzési illetékbe betudatik.

19. §. Válóperekben a beadványok és az ezekben hozott itéletek — minden tekintet és különbség nélkül a biróságra, mely előtt azon perek megindittattak és tárgyaltattak — egyaránt illetékkötelesek.

20. §. A hivatal és szolgálati állomások adományozására vetett bélyegilleték alól fölmentetnek a fejedelmi adományozástól vagy kormányi kinevezéstől nem függő javadalmak és hivatalok.

21. §.[1]) A tudományi, közoktatási és közjótékonysági czélokra tett hagyományok és ajándékozások illetékmentesek.

22. §. Egyenes és házastársak közti örökösödés eseteiben az eddigi szabályok szerint 50 frtot meg nem haladó hagyatékok iránt fennálló illetékmentesség, hasonló esetekben és föltételek mellett, 100 frt értékü hagyatékokra terjesztetik ki.

23. §. A jelen törvény életbelépte napjától kezdve, szülők és törvényes gyermekek, valamint unokák közt megnyilt egyenes örökösödéseknél az 1% s illetőleg 1½% rendes illetékekhez a 25% rendkivüli pótlék nem számitandó.

Ezen kedvezmény a természetes, örökbefogadott és mostoha gyermekekre, továbbá a házastársakra, a vőre, menyre, és viszont nem terjesztetik ki.

24. §. Országos tudományos intézetek,köztanintézetek azon ingatlan javak értékétől, amelyek azoknak mint erkölcsi testületeknek kizárólagos tulajdonai, amenynyiben közművelődési czélokra szolgálnak, hitfelekezeti különbség nélkül, csak felét fizetik a szabályszerü illetéki egyenértéknek.

25. §. Az illetéki egyenértéktől mentesek:

a) mindazon ingatlan javak, melyek a föld- és házadónak nincsenek alávetve;

b) a szentegyházaknak s imaházaknak isteni tiszteletre szánt ingóságai.

---

[1]) Módositását l. az 1875 : XVI. t.-cz. 5. §. a.

[1]) Az 1875 : XXV. t.-cz. 19. §-a felhatalmazta a pénzügyministert, hogy az illetékmentességet a jelen törvényt megelőzőleg ily czélokra tett hagyományokra és ajándékozásokra is kiterjeszsze, amennyiben azokról az illeték még be nem fizettetett.

26. §. A közuti vaspályavállalatok tartoznak az általok szállitott személyek vitelbérétől járó bélyegilleték fejében, amennyiben a vitelbér 20 krt felül nem halad, tekintet nélkül, hogy személyfölvételi jegyek adatnak-e ki, vagy sem, minden személytől fél krajczárt fizetni. (.V ö. 1871 : LXIII. t.-cz. 7. §.)

27. §. Olyan kötelezvényeknél, váltóknál, kölcsönnél, áruszerzési vagy szállitási kötéseknél, bérleti, épitési, társasági vagy szegődési szerződéseknél, vagy ingók iránt kötött egyezségeknél és adásvevési okmányoknál, s általában minden bélyeg- és illetékköteles beadványnál, melyektől a bélyeg és illeték vagy éppen nem, vagy csak hiányosan, vagy szabályellenesen rovatott le, az illető biróságnak vagy hivatalnak személyes felelősség melletti kötelessége a leletet fölvenni, és arról az illető pénzügyi közegeket szabályszerü eljárás végett azonnal értesiteni, anélkül azonban, hogy a lelet fölvételeért bármily illeték vagy jutalom járna.

28. §. A 27. §-ban meghatározott terhes következmények elháritása tekintetéből mindazoknak, kik illetékkötelezettségöket eddig teljesiteni elmulasztották, jelen törvény hatályba léptétől számitandó három havi határidő szabatik meg, mely alatt az egyszeres illetéket minden fokozás nélkül befizethetik.

29. §. A meghitelt alkuszok üzletök különbsége nélkül Budapesten 50 frt, minden más helyen pedig 25 frt fölvételi dijt tartoznak fizetni.

30. §. Azon pénzintézetekre, részvénytársulatokra és egyletekre nézve, melyek jelenleg bélyegmentességet élveznek, ezen mentesség a folyó 1868-dik év végéig fentartatik. A pénzügyminister még ez év folytán törvényjavaslatot terjeszt elő, a bélyegmentességek jövőre szabályozását illetőleg, addig is felhatalmaztatván, hogy nem nyerészkedésre alakult intézeteket vagy egyleteket bélyegmentességi kedvezményekben részesithessen.

31. §. E törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

2.

1868 : LVIII. Törvényczikk

az 1868 : XXIII. t.-cz. 30. §-ának az 1869. év végéig leendő kiterjesztéséről.

Az 1868 : XXIII. t.-cz. 30. §-ának hatálya és a pénzügyministernek ezen § folytán adott felhatalmaztatása az 1869. év végéig kiterjesztetik.

3.

1869 : XVI. Törvényczikk

a pénzintézetek, részvénytársulatok és egyletek üzletére vonatkozó bélyeg és illeték szabályozásáról.

Az 1868 : XXIII. t.-cz. 30. §-a és ugyanazon évi LVIII. t.-cz. folytán rendeltetik :

1. §. A magyar korona országainak területén fennálló, vagy jövőben alakitandó pénzintézetek, részvénytársulatok és egyletek, amennyiben a jelen törvény másként nem intézkedik, ugyanazon bélyeget és illetéket kötelesek fizetni, mely az egyes magánpolgárokra van kiszabva.

2. §. Oly egyletek és intézetek, melyek a vállalkozóknak vagy részvényes tagoknak a vállalat nyereményéből kamatra vagy osztalékra nyujtanak igényt, iparüzlettel vagy kereskedéssel foglalkoznak, szóval közkereseti társulatoknak tekintendők : üzleti könyveikre és feljegyzéseikre nézve bélyegkötelesek.

3. §. Tudományos, művészeti, gazdasági, kegyeleti és jótékony-egyletek, amennyiben czéljok nem pénzbeli nyereségre van irányozva, a közhatóságokhoz és hivatalokhoz intézendő beadványaikra és irataikra nézve, a peres eljárás kivételével, bélyegmentesek.

4. §. Bölcsőde, kisdedóvó, árvák nevelésére keletkezett, keresetképességgel nem biró egyéneknek ideiglenes vagy állandó

segélyzésére alakult, továbbá orvosi, segély-, betegápolás- vagy temetési költségek fedezésére létesitett egyletek, társulatok és intézetek, ha működésük a főczélon túl menő nyereményre nem terjed ki, — üzletükre nézve bélyegmentességben részesülnek.

5. §. Élelmezési, előlegezési és egyáltalában önsegélyzési társulatok, egyletek és népbankok, ha üzletük a társulat tagjainak nyujtott segélyzésen, élelmezésen, vagy előlegezésen túl más nyereményre és kereseti ágra nem terjed ki, bélyegmentesek az üzleti és betéti könyvekre, a társulat irányában maguk a tagok által az alapszabályok értelmében kiállitott kötvényekre, valamint a betételekről és a felvett vagy visszafizetett kölcsön-előlegekről kiállitott vétbizonyitványokra (nyugta) nézve is.

6. §. Ha az 5. §-ban emlitett egyletek saját tagjainak nyujtott segélyezésen, élelmezésen, vagy előlegezésen túl terjedő más haszonhajtó üzletekkel is foglalkoznak, ez esetben a jelen törvénynek azon üzletekre vonatkozó rendeletei alá esnek.

7. §. Közkereseti társulatoknak részvényei, ha meghatározott névre, vagy czégre állittattak ki, a II. fokozatu bélyegilleték alá esnek; mely illeték a részvények kibocsátása előtt közvetlenül fizettetik az illető pénztárba. Az illeték kiszabása az egyes részvények kifejezett értékösszege után járó illetékek összeszámitása által eszközöltetik. Ha az ily részvények a részvénytulajdonos által másra ruháztatnak át, az ily átruházástól a II. fokozatu illeték az átruházáskori érték szerint akkor fizetendő, midón az uj tulajdonos nevére más részvény állittatik ki.

8. §. Az elómutatóra szóló részvények a III. fokozat szerinti illeték alá esnek; — s a járó illetéknek mind megszabására, mind lerovására nézve a 7. §-ban foglalt szabály alkalmazandó.

9. §. Ha a 7. és 8. §§-ban emlitett részvényekre csak részletfizetések teljesittetnek, és a részvényeseknek nem teljes részvények, hanem csak ideiglenes elismervények szolgáltatnak ki, a fokozatos illeték az egyes fizetések lejáratszerü teljesitésekor a befizetés arányához képest lesz befizetendő, de a részletfizetésről szóló okiratok (ideiglenes elismervények) bélyegmentesen állittatnak ki. Midőn pedig a meghatározott részletfizetések mellett felülfizetések is megengedtetnek a részvényeseknek, a felülfizetett részlettől járó illeték a részletfizetésre kitüzött határidő után legfeljebb 14 nap alatt teljesitendő.

10. §. Azon intézetek, melyek állam- vagy más értékpapirokra, vagy bármely áruczikkekre előleget vagy kölcsönt adnak, ha az ily kölcsön hat hónapi időszakon túl nem terjed, minden egyes kölcsön értékétől az I. fokozatu bélyegilletéket közvetlenül tartoznak fizetni; de azért az ily kölcsönre vonatkozó okiratok bélyeg nélkül állittatnak ki; a hat hónapot meg nem haladó kölcsönmeghosszabbitások szintén az I. fokozatu bélyegilleték alá esnek.

Mindkét esetben az illeték minden hónap letelte után 14 nap alatt fizetendő.

11. §. A magyar földhitelintézetnek, mint ilyennek, üzletkönyvei, záloglevelei, jövedékjegyei és minden egyéb a kölcsönre vonatkozó s az intézet nevében kiállitott okmányai továbbra is bélyegmentesek lesznek. Kivétetnek azonban a zálogadósság visszafizetéséről szóló azon nyugták, melyek a telekkönyvben létező zálogteher kitörlésére szolgálnak, s amelyektől jövőre 50 krajczárnyi bélyeg fizettetik.

A záloglevelek és jövedékjegyek szelvényei szintén bélyegkötelesek maradnak, de ezektől az illeték a lejárat idején közvetlenül fizettetik.

Azon okmányok közül, melyek az intézetre mások által állittatnak ki, névszerint a zálogievél vagy a jövedékjegy átadását tanusitó bizonyitványok, valamint azon más okmányok is, melyek a főbizonyitó okmányon kivül csupán a

fennálló ügykezelés szempontjából állittatnak ki, továbbra is bélyegmentesek lesznek.

1879 : XLV. Törvényczikk

az osztrák-magyar bank jelzálog-hitelosztálya alapszabályaiban (1878 : XXV. t.-cz.) foglalt külön jogoknak a magyar földhitelintézetre kiterjesztéséről.

1. §. *Azon külön jogok, melyek az osztrák-magyar bank jelzálog-hitelosztálya alapszabályainak (1878 : XXV. t.-cz.) 11. §-a* a), b), c), e), f) *és g) pontjaiban, továbbá 37-től 52-ig terjedő s 54., 55. és 69. §§-ban foglaltatnak, megfelelő értelemben a magyar földhitelintézetre kiterjesztetnek.*

Az 1878 : XXV. t.-czikknak idézett 69. §-a:

Az osztrák-magyar bank zálogleveleinek elzálogositása vagy engedményezése nem esik a törvényes illeték alá.[1])

12. §. A kormány igazgatása alatt álló zálogházak üzletkönyvei, a lejárt zálogok elárusitásáról felvett jegyzőkönyvek, továbbá az elárusitott zálogtárgyakból az adósság lerovása után az adós részére fenmaradt összeg felvételéről kiállitott nyugták, végre a zálogjegyek elvesztése esetében a zálogtárgyak visszaválthatása végett az adósok részéről kiállitandó okmányok: bélyegmentesek.

13. §. Azon takarékpénztárak, melyeknek tiszta jövedelmök nem emelkedett annyira, hogy a befizetett részvénytőkének 8%-tóli összegét meghaladó kamat- és nyereményosztalékot adhassanak, vagy amelyek a 8%-tóli tiszta jövedelmet meghaladó egész nyereményüket jótékony czélra forditják, az eddigi bélyegmentesség kedvezményében meghagyatnak.

Azon takarékpénztárak ellenben, melyek az eredeti részvényesek által valóban befizetett részvénytőkének 8%-tóli összegét meghaladó kamat- és részvényosztalékot fizetnek, jelen törvény kihirdetése napjától kezdve üzletkönyveiket kötelesek a 2. §. értelmében szabályszerü bélyeggel ellátni.

A betételi könyvecskék s az abban előforduló tőke s kamatbizonyitványok ezután is bélyegmentesen állittatnak ki.

A bélyegmentességet vagy a bélyegkötelezettség fokát tartalmazó kimutatást a 22. §. hasonlatossága szerint minden takarékpénztár köteles az illető pénzügyi igazgatóságnak megküldeni.

14. §. Azon népbankok, vagy egyéb intézetek, melyekkel takarékpénztári üzlet van összekötve, ez utóbbira nézve a 13. §. rendelete alá esnek.

15. §. Hitelüzlettel foglalkozó s alapszabályaik értelmében folyó számlára pénzátvételekre jogositott pénzintézetek a gyümölcsözés végett átvett tőkeösszegek után járó kamatoktól bélyegilleték fejében két százalékot fizetnek közvetlenül, de azért az üzletre vonatkozó okmányok, u. m. cheques-ek, pénztári jegyek, utalványok, bélyegkötelezettség alá nem tartoznak.

Ezen illeték minden hónap letelte után 14 nap alatt befizetendő.

1875 : XXV. Törvényczikkből:

18. §. *Az 1869 : XVI. t.-cz. 13., 14. és 15. §§-ai részbeni módositásaul a következők rendeltetnek:*

»Hitelüzletekkel foglalkozó s alapszabályaik értelmében pénzbetétek átvételére jogositott pénzintézetek, továbbá a takarékpénztárak és mindazon intézetek, melyekkel takarékpénztári üzlet van összekötve, s általában mindazok, melyek pénzösszegeket, cheques-ek, utalványok, betéti könyvek s egyéb betéti okmányok mellett, gyümölcsözés végett vesznek át, kötelesek a betett összegek után fizetett vagy a tőkéhez hozzáirt kamatoktól bélyegilleték fejében 3%-ot közvetlenül fizetni.«

---

[1]) Az 1879 : XLV. t.-czikkben emlitett egyéb külön jogok bélyeg- és illetékre nem vonatkoznak.

Az emlitett §-oknak ezek által nem érintett határozmányai továbbra is érvényben maradnak.

(A 3%-os bélyegilletéket megszüntette az 1883 : VII. t.-cz., melynek vonatkozó 8. §-át lásd az 1875 : XXV. t.-cz. 18. §-ánál.)

16. §. Biztositó intézetek a befizetett biztositási dijaktól, valamint a biztositó fél részére kifizetett kárpótlási összegektől a II. fokozat szerinti bélyegilletéket minden hónap leteltével 14 nap alatt közvetlenül tartoznak fizetni azon arányban, amint azok havonkint befolynak és kifizettetnek; az elemi s állatbiztositási károk megtéritésére fizetendő összegek azonban illetékmentesek.

17. §. A 16. §. értelmében megszabott II. fokozat szerinti bélyegilletéket azon kölcsönösen biztositó társulatok is tartoznak fizetni, melyek a 3., 4. és 5. §§-ban foglalt feltételek folytán üzletkönyveikre nézve bélyegmentesek. Valamint ezeknél, ugy a fuvarbiztositó vállalatoknál is a befizetett biztositási dijak teljes összege után, egyéb biztositó intézeteknél pedig minden egyes befizetett biztositási dij után külön számittatik ki a fennebbi illeték. E czélból az ily intézetek is a 21. §. határozata alá esnek.

18. §. A gőzhajózási és vaspálya-vállalatok a közuti vaspálya-vállalatok kivételével, melyekre nézve az 1868 : XXIII. t.-cz. 26. §-ának rendelete érvényben marad, tartoznak az általok szállitott személyek vitelbérétől járó bélyegilleték fejében, amennyiben a vitelbér 50 krt meg nem halad, egy krajczárt, — magasabb vitelbértől pedig annyiszor egy krajczárt minden személytől fizetni, ahányszor a vitelbérben 50 kr. foglaltatik. Minden 50 krajczárnál csekélyebb maradvány teljesnek tekintetik, de az illeték egy személytől 15 krajczárt soha meg nem haladhat. Ha a vitelbér jövet-menetre is fizettetik, akkor a fennebbi illeték kétszer számitandó.

Az emlitett vállalatok kötelesek ezen illetéket minden hónap lejártával 14 nap alatt a málha-felvételi jegyek után járó illetékkel együtt közvetlenül befizetni (v. ö. 1871 : LXIII. t.-cz. 7. §.).

19. §. A részvénytársulatok kötelesek a részvények után járó kamatok és osztalékok minden egyes szelvényétől a II. fokozat szerinti bélyegilletéket a fizetés lejártakor közvetlenül befizetni; amenynyiben pedig az egyes részvények 500 frtnál kisebb összegekről volnának kiállitva, a szelvények után járó fokozatos bélyegilleték akként szabatik meg, mintha a részvények kifejezett teljes értékösszege 500 frtos részvényekre volna felosztva.

20. §. Azon okiratok, melyeket a tulajdonképeni bizonyitó okiratokon kivül csupán a megállapitott belkezelés folytán vagy az intézet ád a feleknek, vagy ezek állitanak ki az intézet számára, azon esetben bélyegmentesek, ha azok, miután a pénzügyi hatóságoknak bemutattatnak, és ezek által az emlitett minőségük elismertetik; de ha azok peres eljárásnál használtatnak, bélyegmentességöket elvesztik s szabályszerü bélyegilleték alá esnek.

21. §. Azon társulatok és intézetek, melyek jelen törvény által a bélyegilletéknek közvetlen fizetésére köteleztetnek, tartoznak az illető pénzügyi igazgatóságnak havonkint a bélyegkötelezettség alá eső tárgyakról napló kivonatot beküldeni, mely az üzlet eredeti feljegyzéseivel vagy könyveivel megegyez, és minden bélyegköteles bevételek és kiadások tételeit kimutatja.

A pénzügyi igazgatóság felhatalmaztatik ezen naplókivonatot megbizott közege által az egylet könyveivel összehasonlittatni; megjegyeztetvén, hogy a társulatok és intézetek a fennebbi naplókivonat helyességeért ügyvezetőjükkel együtt felelősséggel tartoznak.

22. §. Amennyiben a 10., 11., 13., 14., 15., 16., 17., 18. és 19. §§-ban emlitett illetékekre vonatkozó üzletek terjedelme megbirálható, megengedtetik, hogy

az azokért közvetlenül fizetendő bélyeg-illeték, az illető intézetek és pénzügyi hatóságok előleges egyezménye folytán, általányban rovassék le: mely esetben ezen intézetek és társulatok azon időtartamra nézve, melyre az általányfizetés kiterjesztetett, a 21. §-ban megszabott kötelezettség alól fölmentessenek.

23. §. Egyes intézetek és részvénytársulatok részére eddigelé kivételesen engedélyezve volt, de a jelen törvény határozataival ellenkező bélyegmentességi kedvezmények jövendőre megszünnek, kivévén a vasuti vállalatok számára szerződésileg vagy engedélyi okirat alapján adott bélyegmentességi kedvezményeket, melyek továbbra is érvényben maradnak.

24. §. Jelen törvény határozatai kiterjesztetnek a magyar korona országain kivül székelő intézeteknek, vállalatoknak és egyleteknek a magyar korona országaiban létező fiók-intézeteire és vállalataira is, amennyiben ezek a magyar korona területén jogügyleteket önállólag kötnek és ezekről jogérvényes okiratokat állitanak ki.

25. §. A jelen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

4.

1869 : XVII. Törvényczikk

a bélyeg és illetékek, valamint a dijak iránt fennálló szabályok érvényének meghosszabbitásáról.

1. §. A pénzügyminister felhatalmaztatik, hogy a bélyeg és illetékek, valamint a dijak megszabására, mérvére és lerovási módjára nézve fennálló szabályokat az 1868 : XXIII. törvényczikkben foglalt módositásokkal együtt, amenynyiben ujabb törvény által meg nem változtattak, az 1870. évi deczember hó 31-ik napjáig érvényben tarthassa.

2. §. Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

5.

1869 : XXIII. Törvényczikk

a hirlapbélyeg eltörléséről.

1. §. A magyar korona országainak területén megjelenő hivatalos lapok és időszaki lapok bélyegzése 1870. év január 1-től fogva megszüntettetik.

2. §. Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

6.

1870 : LVIII. Törvényczikk

a bélyeg s illetékek, valamint a dijak iránt fennálló szabályok érvényének meghosszabbitásáról.

1. §. A pénzügyminister felhatalmaztatik, hogy a bélyeg és illetékek, valamint a dijak megszabására, mérvére és lerovási módjára nézve fennálló szabályokat az 1868 : XXIII. és 1869 : XVI. t.-czikkben s a jelen t.-cz. következő §-ában foglalt módositásokkal együtt az 1871. év végeig érvényben tarthassa.

2. §. Az 1869 : XVI. t.-cz. 3. §-ában érintett tudományos, művészeti, gazdasági, kegyeleti és jótékony intézetek és egyesületek bélyeg- és illetékmentessége az azon intézetek és egyesületek részére tett alapitványok telekkönyvi bekeblezésére is kiterjesztetik.

3. §. Jelen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

7.

1870 : LIX. Törvényczikk

a házközösségeknek Horvát-Szlavonországokban rendezése alkalmából felmerülő és a házközösségi vagyonban megosztozásra vonatkozó beadványok és okiratok bélyeg- és illetékmentességéről.

1. §. A házközösségeknek Horvát-Szlavonországokban rendezése alkalmá-

ból felmerülő s a házközösségi vagyonban megosztozásra vonatkozó minden beadvány és okirat bélyeg- és illetékmentesnek nyilvánittatik.

2. §. Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

8.

1871 : LXIII. Törvényczikk

a bélyeg és illetékek, valamint a dijak iránt fennálló szabályok érvényének meghosszabbitásáról.

1. §. A pénzügyminister felhatalmaztatik, hogy a bélyeg- és közvetlen illetékek, valamint a dijak megszabása, mérve és lerovási módja iránt fennálló szabályokat az 1868 : XXIII., 1869. évi XVI. és 1870 : LVIII. t.-czikkekkel, s a jelen t.-cz. következő §§-aiban felsorolt módositásokkal együtt, amennyiben a törvényhozás másként nem intézkedik, az 1872. év végeig érvényben tarthassa.

2. §.[1]) Az 1872. évi ápril első napjától fogva belföldön kiállitott váltók után járó bélyegilleték csak kincstári váltóürlapok használata által róható le, melyeken a megfelelő bélyeg már benyomva találtatik. Magánváltó-ürlapok használata csak ugy engedtetik meg, ha valamely adóhivatal által aláirás előtt átbélyegeztetnek. Egyébként magánürlapokon vagy másként kiállitott váltók, habár azok az eddigi szabályok szerint bélyegjegyekkel el is láttattak, nem bélyegzetteknek lesznek tekintendők (v. ö. 1881 : XXVI. t.-cz. 4. §.).

3. §. Ha a váltó oly nagy összegről szól, hogy annak a kincstári váltóürlapokon benyomva levő legmagasabb bélyeg (15 forint) sem felel meg, az illeték hiányzó része a váltó aláirása után legkésőbb 8 nap alatt valamely adóhivatalnál közvetlen befizetés által pótlandó.

[1]) Módositotta az 1881 : XXVI. t.-cz. 4. §-a.

4. §. Elromlott, de még alá nem irt és meg nem csonkitott váltóürlapok kicseréltetnek.

5. §. Az előző 3. §. szerinti eljárásnak van helye azon esetekben is, midőn az I. fokozat szerint bélyegzett váltóürlapon eredetileg helyesen kiállitott váltóilletéket a fennálló szabályokhoz képest utólag a II. fokozat szerint pótolni kell.

6. §. A nem kincstári ürlapon kiállitott belföldi váltók elfogadója, forgatója és minden későbbi birlalója felmenti magát és váltóutódjait a felelősség alól, ha az ily váltót, mielőtt azt aláirná, tovább forgatná vagy fizetés végett bemutatná, a pénzügyi hivatalnál leendő előmutatás mellett váltóelőzői ellen a bélyegleletet felvéteti, aminek megtörténte a váltóra feljegyzendő.

7. §.[1]) A közuti vaspályavállalatok által az 1868 : XXIII. t.-cz. 26. §-a szerint minden szállitott személytől eddig fizetett félkrajczár bélyegilleték 1872. évi január első napjától kezdve egynegyed krajczárra leszállittatik, ellenben az 1869 : XVI. t.-cz. 18. §-ában a gőzhajózási és vaspályavállalatokra nézve megállapitott 15 krnyi maximál-illeték megszüntettetik, mihez képest azok tartoznak az általuk szállitott személyek vitelbérétől járó bélyegilleték fejében — amennyiben a vitelbér 50 krt meg nem halad — egy krajczárt, magasabb vitelbértől pedig, tekintet nélkül annak összegére, annyiszor egy krajczárt minden személytől fizetni, ahányszor a vitelbérben 50 kr. foglaltatik (v. ö. 1881. évi XXVI. t.-cz. 19. §.).

8. §. Az eddig fennállott dijszabály, mely szerint a nemesrendüek nevei változtatásának engedélyezéseért 105 frt dijt tartoztak fizetni, eltörültetik.

9. §. Jelen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

[1]) Módositotta az 1881 : XXVI. t.-cz. 19. §-a.

9.

1874 : XXXVIII. Törvényczikk

a bélyeg- és illetékekről szóló törvényczikkek hatályának meghosszabbitásáról.

1. §. A bélyegilletékek és dijak megszabása, mérve és lerovási módja iránt fennálló szabályok, az 1868 : XXIII. t.-cz. s az emlitett szabályok némely rendeletének módositásáról szóló 1873. évi IX. t.-cz. — amennyiben a törvényhozás időközben másként nem intézkednék, — az 1875. év végeig érvényben tartatnak.

2. §. Jelen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

10.

1875 : XVI. Törvényczikk

a budapesti áru- és értéktőzsde, valamint a vidéki termény- s gabonacsarnokok választott birósági előtt előforduló iratoktól s jogügyletektől és ezen biróságok itéleteitől járó bélyegilletékekről.

Beadványok, jegyzőkönyvek.

1. §. A budapesti áru- és értéktőzsde, valamint a vidéki termény- s gabonacsarnokok választott biróságaihoz intézett minden beadvány s az előttük felvett minden jegyzőkönyv a következő bélyegilleték alá esik:

a) ha a tárgynak értéke 50 frtot meg nem halad, minden iv után 12 kr.;

b) ha a tárgynak értéke 50 frtot meghalad vagy meg nem becsülhető, minden iv után 36 kr.

Kereskedők és iparüzők levelezései.

2. §. A kereskedők s iparüzők saját kereskedelmi vagy iparüzletük tárgyait illető levelezéseik feltételes bélyegmentessége iránt az illetékszabás 59. tételének 4. pontja alatt foglalt határozmányok az 1. §-ban emlitett választott biróságokra vonatkozólag oda módosittatnak, hogy azon esetekben, midőn ily levelezések ezen biróságok előtt nem a levelezések által megkötött jogügylet érdemének, hanem csak az ebből eredő mellékkérdéseknek minőségi érték- és árkülönbözeteknek érvényesitése végett használtatnak, csak a szorosan vett peres tárgy értékének s a jogügylet minőségének megfelelő fokozatos illeték rovandó le a panaszló fél által.

Ha minőségi különbözet egyáltalában nem állapittatik meg a választott biróság által, akkor a felek által felmutatott minden egyes levél, s ha az több ivből áll, minden egyes iv 50 kr. állandó bélyeg alá esik; de ha a vonatkozó értékhez képest ennél kevesebb lenne a fokozatos illeték, ily esetben ezen csekélyebb összeg fizetendő a felek által.

3. §. A 2. §-ban emlitett peres tárgy értékét maga a választott biróság állapitja meg és szedi be az ez után járó bélyegilletéket akként, hogy vagy az annak megfelelő bélyegjegyeket a levelekre felragasztja s azokat átbélyegzi, vagy az illetéket készpénzben az adóhivatalhoz beszállitja; ha pedig ezen illetéket bármi okból nem szedhetné be, a biróság a leletet a panaszló fél ellen felveszi s azt a pénzügyi igazgatóságnak átküldi.

A biróság köteles a tárgyalási iratokban az érték meghatározását kitüntetni és azt is világosan felemliteni, vajjon lerovatott-e s mily összegben a levelezéstől járó illeték vagy minő intézkedés tétetett annak behajtása iránt.

Mindaddig, mig ezen illeték le nem rovatott, a biróság sem az itéletet ki nem hirdetheti és ki nem szolgáltathatja a feleknek, sem pedig a felek közt netalán létrejött egyezségnek foganatot nem szerezhet.

Alkuszok.

4. §. Áru- és értéktőzsdénél, valamint vidéki termény- s gabonacsarnokoknál

alkalmazott alkuszoknak tekintendők mindazon egyének, akik kereskedelmi vagy iparüzletek megkötésére a tőzsde és csarnokok bizottságai által irásbeli felhatalmazást nyernek és üzletük lelkiismeretes gyakorlására a biróság előtt meghiteltetnek, vagy arra előtte fogadalmat tesznek és az 1868 : XXIII. t.-cz. 29. §-ában megállapitott dijt a felhatalmazás kiszolgáltatása előtt lefizetik.

5. §. A 4. §-ban emlitett alkuszok könyveitől, naplóinak kivonataitól és kötleveleitől járó bélyegre nézve az illetékszabás 5. tételének, illetőleg az 1868. évi XXIII. t.-cz. 15. §-ának határozmányai akkép módosittatnak, hogy a felek aláirásával is ellátott alkuszi kötlevelek, ha azok tárgyai az alkuszok rendes üzletköréhez tartoznak, 1 forint állandó bélyegilleték alá esnek, tekintet nélkül arra, hogy ezen kötlevelek az alkuszoknál maradnak-e, vagy a felek kezeihez visszakerülnek.

Egyezségek.

6. §. A tőzsde vagy csarnok választott biróságai előtt kötött egyezségeket illetőleg, az illetékszabás 83. tételének és az illetéki szabályok 61. és 63. §§-ainak határozmányai következőkép módosittatnak:

Ha az egyezség által az eredeti jogügylet csak annyiban változtatik meg, hogy a szerződő felek az eredeti jogügyletben megállapitott jogok és kötelezettségek helyett csekélyebb értékü jogok s kötelezettségekben állapodnak meg, ez esetben a jegyzőkönyvi bélyegen kivül az egyezségtől csak 50 kr. állandó bélyegilleték jár.

De ha az egyezség folytán az eredeti jogok és kötelezettségek értéke nagyobb lesz, a jegyzőkönyvi bélyegen felül az ügylet minősége szerinti fokozatos illeték csak azon mérvben rovandó le külön, amely az eredeti megállapodást felülhaladó értéktöbbletnek megfelel.

Itéletek.

7. §. Az áru- és értéktőzsde, valamint a termény- és gabonacsarnokok biróságai által hozott itéletekre nézve az illetékszabás 96. tétele következőkép változtatik meg:

A szóban levő biróságok itéleteiből, ha a peres tárgy értéke mellékjárulékain kivül:

a) 50 frtot meg nem halad, minden egyes kiadványtól 50 kr.;

b) ha 50 frtot meghalad, de 200 frtot nem, szinte minden egyes kiadványtól 1 frt 25 kr.;

c) ha 200 frtot meghalad, vagy a peres tárgy meg nem becsülhető, minden kiadványtól 2 frt 50 kr. bélyegilleték jár.

Köteles a biróság az itéleti bélyeget a felektől, akiknek az itélet kiadatik, bekövetelni, a bélyegjegyeket az itélet minden kiadványára szabályszerüleg felragasztani, és hogy ez megtörtént, a periratban pontosan feljegyezni; a bélyegek beszolgáltatása nélkül ez itéletet kiadni nem lehet.

Ha a feleknek nem adatik ki az itélet, az attól járó bélyeget a biróság a felektől egyenlő felerészben beszedi és a periratban feljegyzett itéletre felragasztja; ha pedig a felek a megfelelő bélyeget be nem szolgáltatják, a biróság a bélyegkötelezettség teljesitéseig itéletet nem hozhat.

8. §. Midőn a jogügylet, melyben a tőzsde vagy csarnok birósága itéletet hoz, csak okirat kiállitása esetében esik bélyegilleték alá, ily okirat pedig tényleg nem állittatott ki, akkor a birósági itélet tekintendő a jogügyletről kiállitott okiratnak és ettől az ügylet minőségéhez képest, valamint az ügylet értékére nézve a jelen törvény 2. §-ában foglalt határozatok tekintetbe vételével, a fokozatos illeték a felek által egyetemlegesen rovandó le, mely illeték azonban nem lehet csekélyebb annál, amely a pertárgy értékéhez mérten a 7. §-ban az itéletekre van meghatározva.

9. §. A 8. §-ban emlitett esetekben járó fokozatos illeték az itélet első példányára, vagy a periratra felhasználandó bélyegjegyek által rovatik, esetleg készpénzben fizettetik le.

De ha az itélet a feleknek több példányban adatik ki, ugy a második és minden további példány külön-külön 50 krnyi bélyeg alá esik.

10. §. A tőzsde és csarnokok választott birósági felelősek mindazon kárért, amelyet a kincstárnak okoznak, ha az ezen törvény által reájok rótt kötelességeket pontosan nem teljesitik.

11. §. Az 1868 : XXI. t.-cz. 81., 82. és 83. §§-nak rendeletei az áru- és értéktőzsde, valamint a termény- és gabonacsarnokok biróságaira is alkalmazandók.

12. §. Jelen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

11.

1875 : XXV. Törvényczikk

a bélyeg, illetékek és dijak tárgyában.

1. §. A bélyeg és illetékek, valamint a dijak megszabása, mérve és lerovási módja iránt fennálló szabályok az 1868. évi XXIII., 1869 : XVI., 1870 : LVIII., 1871 : LXIII. és 1873 : IX. törvényczikkekben s a jelen törvényczikk következő szakaszaiban foglalt módositásokkal a törvényhozás további intézkedéseig érvényben tartatnak.[1])

2. §. Az illetékek megszabásával, mely eddig a kir. adóhivatalok által teljesittetett, jövőre a kir. illetékkiszabási hivatalok bizatnak meg, melyeknek végzései a kerületi pénzügyigazgatósághoz, s onnét a pénzügyministerhez felebbezhetők.

A kir. illetékkiszabási hivatalok székhelyeit és szervezését az országgyülésileg megállapitott költségvetés korlátai között a ministerium állapitja meg; felállitásukig a kir. adóhivatalok folytatják az illetékek kiszabását a fennálló szabályok szerint.

3. §. Ha illetékmegszabás végett ingatlanokra vonatkozó jogügyletek jelentendők be, kötelesek a felek vagy közvetlenül az illetékkiszabási hivatalnak. vagy ahhoz leendő beküldés végett az illető adóhivatalnak:

a) az eredeti okirat bemutatása mellett annak egy hiteles másolatát a jogügylet megkötésétől számitandó 8 nap alatt;

b) az ingatlant terhelő föld- vagy házadónak azon évi összegét, melyben a jogügylet megköttetett, vagy ha akkor a folyó évi adó még kiróva nem lenne, az előző évi adó összegét, — az osztályadó alá tartozó épületeknél pedig ezek becsértékét, — végre oly szolgálmányok iránt kötött jogügyleteknél, melyek értéke készpénzben kifejezve nincs, az illeték alapját képező szolgálmány értékét kitüntető bizonyitványt az ügylet megkötésétől számitandó 28 nap alatt átadni.

Ezen bizonyitványt kis- és nagyközségekben a biró és jegyző, rendezett tanácsu városokban a polgármester és tanácsnokok egyike, törvényhatósági joggal felruházott városokban az adótelekkönyv kezelésével megbizott hivatal főnöke köteles kiállitani.

Ingatlanokra vonatkozó jogügyleteknek illetékmegszabás céljából a telekkönyvi hatóságok utján történt bejelentései továbbra is érvényeseknek tekintendők, ha a telekkönyvi bejegyzés iránti kérvény — a jelen szakaszban elrendelt adó-, illetőleg érték-bizonyitványnyal felszerelten — a telekkönyvi hatósághoz 8 nap alatt nyujtatott be.

Ha az emlitett községi bizonyitvány a bemutatására szabott 28 napi határidő alatt meg nem szereztethetnék, a jogügyletet kötő felek tartoznak ezen körülményt az illető adó- vagy illetékkiszabási hivatalnak bejelenteni.

[1]) Az e törvénynyel érvényben tartott százaléki illetékeket az 1881 : XXVI. t.-cz. 1. §-a megváltoztatta. A bélyegilletéki I. fokozatot a 3. §. leszállitotta.

Ezen bejelentés nélkül a jogügylet bejelentettnek még akkor sem tekintetik, ha az okirat az illető adó- vagy illetékkiszabási hivatalnak már át is adatott.

Az illetékkiszabási hivatal a nevezett városi és községi hatóságokat, a fennebb emlitett adatoknak a felszólitás kézbesitésétől számitandó 14 vagy legfeljebb 30 napi határidő alatt leendő beszolgáltatása iránt megkeresendi.

Ha a bekivánt adatok a kijelölt határidőig alapos ok nélkül be nem szolgáltattatnak, az illetékkiszabási hivatal megkeresésére a biró és jegyző a szolgabiró által, rendezett tanácsu városokban a polgármester és azzal megbizott tanácsnok a megyei alispán által, törvényhatósági joggal felruházott városokban az adótelekkönyv kezelésével megbizott hivatal főnöke a városi polgármester által a mulasztás minden napjára a kir. kincstár részére 1-től 10 frtig terjedhető birságban marasztalandók el.

4. §. A törvényhatósági tisztviselők a fennálló törvényekben körülirt felelősség terhe alatt köteleztetnek az illetékkiszabási hivatalok megkereséseinek, amennyiben azok az illetékkiszabás teendőiben hozzájuk fordulnak, késedelem nélkül foganatot szerezni.

5. §. Budapest főváros kivételével, hol a fizetési meghagyások kézbesitése iránt az ottani illetékkiszabási hivatal intézkedik, a fizetési meghagyások kézbesitését nagy- és kisközségekben a biró, rendezett tanácsu városokban a polgármester, törvényhatósági joggal felruházott városokban a városkapitány köteles 8 nap alatt eszközölni és a kézbesitési vevényt a kézbesités után 8 nap alatt azon hivatalnak beküldeni, melytől a fizetési meghagyást kapta, s ha ezt tenni elmulasztja, a késedelem minden napjáért a 3. §-ban megállapitott birságban az ugyanott körülirt eljárással elmarasztalandó.

6. §. Ha a fél a kézbesitendő fizetési meghagyást elfogadni vonakodik, a meghagyás nála hagyatik és ezen körülmény a kézbesitési vevényben megjegyeztetik. Ha pedig a kézbesitő a félt honn nem találja, a fizetési meghagyást annak lakásán hagyja vagy lakása ajtajára kifüggeszti és ezt a kézbesitési vevényben szintén bejegyzi.

Mind a két esetben a fizetési meghagyás kézbesitettnek tekintendő.

7. §. Tánczvigalmaktól, hangversenyektől, zene- és dalestélyektől, tüzijátékoktól, műlovardai előadásoktól, erőmutatványoktól, nyilvános helyeken tartott előadásoktól s bárminemü látványosságoktól, ha belépti dij mellett tartatnak, illetőleg mutattatnak, a szinházak kivételével — Budapesten következő bélyegilleték fizetendő:

Ha a legmagasabb belépti dij 20 krt meghalad s 50 krnál nem nagyobb, 3 frt.

Ha a legmagasabb belépti dij 50 krt meghalad s 1 frtnál nem nagyobb, 6 frt.

Ha a legmagasabb belépti dij 1 frtot meghalad s 2 frtnál nem nagyobb, 12 frt.

Ha a legmagasabb belépti dij 2 frtot meghalad s 3 frtnál nem nagyobb, 18 frt.

Ha a legmagasabb belépti dij 3 frtot meghalad s 4 frtnál nem nagyobb, 24 frt.

Ha a legmagasabb belépti dij 4 frtot meghalad s 5 frtnál nem nagyobb, 30 frt.

Ha a legmagasabb belépti dij 5 frtot meghalad, 40 frt.

A legmagasabb belépti dij meghatározásánál ott, hol páholyok is vannak, egy páholy ára négy belépti dij értékével egyenlőnek tekintetik.

Nyilvános helyen tartott tánczvigalmaktól, hangversenyektől, zene- és dalestélyektől és mindennemü előadásoktól akkor is bélyegilleték fizetendő, ha nem belépti dij mellett, hanem több rendező által összetett költségen tartatnak.

Ez esetben a bélyegilleték egy részvény összegének s ha a rendezők a költségekhez nem egyenlően járulnak, a legmagasabb részvényösszegnek 25 százalékából áll.

8. §. Budapestet kivéve, minden más helyen a 7. §-ban megállapitott illetékeknek csak fele fizetendő.

9. §. A 7. és 8. §§-ban megállapitott illetékek a napok száma szerint számittatnak olyképen, hogyha az emlitett vigalmak, előadások vagy mutatványok több napon át folytatólag tartatnak, az első három nap mindegyikén az illeték egész összege, azontúl pedig minden napon, amelyen még előadás, mutatvány vagy vigalom tartatik, az illetéknek csak fele fizetendő.

10. §. Az emlitett illetékek olyformán rovatnak le, hogy a hatósági engedélyért benyujtott kérvényhez a megfelelő bélyegjegyek mellékeltetvén, ezek a hatósági engedély megadásakor hivatalból felragasztatnak, elutasitás esetén pedig a folyamodónak visszaszolgáltatnak.

Oly esetekben is, midőn az emlitett czélokra hatósági engedély nem szükséges, köteles a vállalkozó vállalatáról a községelőljáróságnak az előző §§. szerint bélyeggel ellátandó irott nyilatkozatban jelentést tenni.

A szabályszerüen bélyegzett kérvények és jelentések jegyzőkönyvbe vezetendők, annak mellékleteül az engedélyező hatóságnál megtartandók s a pénzügyi igazgatóság küldöttének felhivására előmutatandók.

11. §. Midőn az előadások vagy mutatványok több hétre vagy hónapra engedélyeztetnek vagy jelentetnek be, megengedtetik, hogy a vállalkozó a bélyegilletéket hetenkint előre fizethesse.

A fizetés elmulasztása esetében a vállalat folytatása azonnal betiltatik.

12. §. Az illeték lerovása nélkül a 7. §-ban emlitett vállalatokra engedély nem adható, ha mégis kiadatik, a le nem rótt illeték kétszeres összege azon hatósági tisztviselőtől, ki az ily engedélyt adta, a közadók módjára hajtatik be.

13. §. Ha a 7. §-ban felsorolt vállalatok legfeljebb 20 kr. belépti dij mellett vagy kizárólag közjótékonysági czélokra, egyletek vagy magánosok által oly módon rendeztetnek, hogy a bevételekből a társulati tagok vagy rendezők magánhasználára semmi nem fordittatik, az azokra vonatkozó kérvények bélyegilletéke a fennálló szabályok szerint továbbá is 1 frtban állapittatik meg.

14. §.[1]) [Szarvasmarha és lovak tulajdoni jogának igazolására a községek előljárói vagy köztisztviselők által kiadott marhalevelek bélyegkötelesek.

A marhalevelek bélyegilletéke minden darab két évesnél fiatalabb marha vagy ló után 3 kr., minden darab két évnél idősebb marha vagy ló után 5 kr.

Egy marhalevélre csak egy marha vagy ló jegyeztethetik fel, szopós csikó azonban anyjával együtt egy marhalevélre is feljegyezhető.]

15. §. Az előző 14. §-ban megállapitott bélyegjegyekkel ellátott marhalevelek ürlapjai a községek előljáróinak, illetőleg vásárjog-birtokosainak utólagos leszámolás kötelessége mellett az adóhivatalok által kellő számban fognak kiszolgáltattatni. A marhalevelek kiállitásával megbizott közegek azért a kincstárból a bélyegárudáknak járó tőzsdijt nyerendik.

Az ürlapok kiadásának határnapja a pénzügyminister által rendeleti uton fog meghatároztatni, ezen nap után marhalevelekre egyedül kincstári ürlapok lesznek használhatók, addig pedig a marhalevelek a forgalomban levő bélyegjegyekkel lesznek a 14. §-ban megállapitott fokozatok szerint ellátandók.

16. §. Aki oly marhalevelet ad ki vagy használ, mely nincs az e törvényben megállapitott módon kiállitva és bélyeggel ellátva, a netalán elkövetett rendőri kihágáson vagy bünvád alá eső cselekvényen felül, melyért külön feleletre vonandó, bélyegcsonkitás miatt minden egy-egy marhalevélért a pénzügyigazgatóság által 50 krtól 2 frtig terjedhető birságban marasztaltatik el.

17. §. A szarvasmarhákról s más kérődző állatokról törvény által kiadatni rendelt egészségi bizonyitványok bélyegmentesek.

18. §. Az 1869 : XVI. t.-cz. 13., 14.

---

[1]) Módositotta az 1887 : XLV. t.-cz. 16. §-a.

és 15. §§-ai részbeni módositásául a következők rendeltetnek:

»Hitelüzlettel foglalkozó s alapszabályaik értelmében pénzbetétek átvételére jogositott pénzintézetek, továbbá a takarékpénztárak és mindazon intézetek, melyekkel takarékpénztári üzlet van összekötve s átalában mindazok, melyek pénzösszegeket, cheque-ek, utalványok, betételi könyvek s egyéb betéti okmányok mellett, gyümölcsözés végett vesznek át, kötelesek a betett összegek után fizetett vagy a tőkéhez hozzáirt kamatoktól bélyegilleték fejében 3%-ot közvetlenül fizetni.«

Az emlitett §§-oknak ezek által nem érintett határozmányai továbbra is érvényben maradnak.

1883 : VII. Törvényczikk

a pénzintézeteknél elhelyezett tőkékből folyó jövedelemnek megadóztatásáról.

8. §. *A hitelüzlettel foglalkozó s alapszabályaik értelmében pénzbetétek átvételére jogositott pénzintézetek, továbbá takarékpénztárak és mindazon intézetek, melyekkel takarékpénztári üzlet van összekötve, az 1. §-ban emlitett (vagyis: »utalványok, betéti könyvek és egyéb betéti okmányok és folyószámla mellett gyümölcsöztetés végett elhelyezett) tőkékből folyó kamatjövedelemre nézve az 1869 : XVI. t.-cz. 15. és 1875 : XXV. t.-cz. 18. §-ában megállapitott 3% bélyegilleték fizetése alól felmentetnek és az üzletre vonatkozó okmányok u. m. cheque-ek, pénztári jegyek, utalványok bélyegkötelezettség alá nem tartoznak.*

19. §. A pénzügyminister felhatalmaztatik, hogy az 1868 : XXIII. t.-cz. 21. §-ában foglalt azon kedvezmény, mely szerint a tudományi, közoktatási és közjótékonysági czélokra tett hagyományok és ajándékozások illetékmentesek, az idézett törvényt megelőzőleg ilyen czélokra tett hagyományokra és ajándékozásokra is kiterjeszsze, amennyiben azoktól a korábbi szabályok szerint járó illeték még be nem fizettetett.

20. §. Jelen törvény a kihirdetéstől számitott 30 nap alatt lép érvénybe s végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

12.

1873 : IX. Törvényczikk [1])

a bélyeg és illetékek, valamint a dijak iránt fennálló szabályok és az 1868 : XXIII. törvényczikk hatályának meghosszabbitásáról és azon szabályok némely rendeletének módositásáról.

1. §. A bélyeg és illetékek, valamint a dijak megszabása, mérve és lerovási módja iránt fennálló szabályok és az 1868 : XXIII. t.-cz., amennyiben a törvényhozás időközben máskép..nem intézkedik, 1874. évi deczember 31-éig fentartatnak a következő módositásokkal.

2. §. A keresetlevél, továbbá a per folyamában, a végrehajtási eljárásban s a zárlati és biztositási ügyekben a biróságokhoz intézett minden beadvány, és végre minden jegyzőkönyv (ideértve a perfelvételi jegyzőkönyveket, valamint az azokba a törvény által megengedett első halasztáson túl a felek kölcsönös beleegyezésével iktatott halasztási feljegyzéseket is) a következő bélyegilleték alá esik:

a) ha a tárgynak értéke 50 frtot meg nem halad, minden iv után 20 kr.;

b) ha a tárgynak értéke 50 frtot meghalad, minden iv után 50 kr.

Mennyiben van e szabály alól kivételnek helye: a 3., 4., 5. és 11. §§. határozzák meg.

3. §. Az 1868 : LIV. t.-cz. 294. §-ában idézett birósági végzések ellen (Horvát- és Tótországban a peres ügyben felmerült mellékkérdések felett hozott végzések ellen) benyujtott felebbezvények, valamint a semmiségi panaszok első példá-

[1]) A törvénykezési bélyegekre és illetékekre vonatkozó §§-okat lényegesen módositja az 1894 : XXVI. t.-cz.

nyának első ive, ha a főtárgy értéke 50 forintot meg nem halad, 1 frtos, a többi iv, valamint a másodlat, harmadlat stb. minden egyes ive 20 kros, minden egyéb esetben 2 frtos bélyeggel, a többi iv pedig, valamint a másodpéldány minden egyes ive 50 kros bélyeggel látandó el.

4. §. Árverési folyamodványok, továbbá oly felhivási keresetek első példányának első ive, melyekkel valamely eltünt egyén holtnak nyilvánitása, vagy valamely elveszett okirat megsemmisitése kéretik, ezentul is 1 frt állandó bélyegilleték alá esik; a többi iv, valamint a többi példány minden egyes ive, amennyiben a kereset 50 frtot meg nem halad, 20 kros, egyéb esetekben 50 kros bélyeggel látandó el.

Az árverési jegyzőkönyveknek illetékére nézve a jelenleg fennálló szabályok továbbra is fentartatnak.

5. §. Az ügy érdemére nézve egybehangzó két itélet ellen beadott felebbezvény első példányának első ive kétszer annyi bélyeggel látandó el, mint amennyi az elsőbiróság itéletei ellen intézett felebbezvényektől a fennálló és ezen felebbezvények első példányainak első iveire nézve továbbra is fentartott szabályok szerint jár.

A többi ivre, valamint a 2-od példány minden ivére, a fentebbi 3. §. szerint, ha a kereset tárgya 50 frtot meg nem halad, 20 kros, minden egyéb esetben külön-külön 50 kros bélyeg szükséges.

6. §. Midőn sommás eljárásban a felebbezés vagy semmiségi panasz szóval jelentetik be, tartozik az illető fél a felebbezés és semmiségi panasz első példányának a jelen t.-cz. szerint megfelelő bélyegjegyet 48 óra alatt a biróságnak átadni, mely azt a jegyzőkönyvre azon helyen, hol a bejelentés feljegyeztetett, felragasztja és hivatalos pecsétjével átbélyegzi.

S ha az emlitett felebbvitelek indokait irásban is benyujtaná, azon esetben az indokok első példányának első ive bélyegmentes.

7. §. A peres eljárásban elkövetett bélyegröviditések miatt a fennálló szabályok szerint háromszoros (most ötszörös, l. 1881 : XXVI. t.-cz. 9. §.) öszszegben kirovandó felemelt illetékeket sem elengedni, sem mérsékelni nem lehet, s ha a bélyegröviditések ügyvédi képviselet mellett követtettek el, azokat első sorban mindig a képviselő ügyvédek tartoznak megfizetni.

Ezen rendelet az eredeti mellékletekre nem alkalmazható.

8. §. Mindazon végérvényes itéletektől, melyeknél a pertárgy értéke 800 frtot meghalad, a megitélt tárgy értékének 1%-tólija jár illeték fejében.

Ha ezen itéletek által a per tárgya nem egészen, hanem csak részben itéltetik meg, az illeték 8 frtnál kisebb nem lehet.

Ha pedig az emlitett itéletek által a felperes keresetével teljesen elmozdittatik, a fentebbi illeték a pertárgy értékéhez képest 25 frtnál nagyobb összegben nem szabadhatik meg.

Minden más itéletekre nézve az eddigi illetéki szabályok érvényökben megmaradnak.

Az itéletektől járó illetéket, amennyiben az még nem rovatott volna le, köteles a végrehajtó az itélet végrehajtása alkalmával behajtani és az illető adóhivatalnak beszolgáltatni.

9. §. A peren kivüli és a közigazgatási ügyekben beadott azon felfolyamodványoknak első iveire nézve, melyek az eddigi szabályok szerint 1 frtos bélyegilleték alá vetvék, ezen illeték továbbra is fentartatik, de csak azon felfolyamodványokra nézve, melyek az első folyamodási hatóság határozata ellen adatnak be.

Ha azok a másodfolyamodási hatóság olyan határozata ellen nyujtatnak be, mely az első felfolyamodási hatóság határozatát hagyta helyben: a felfolyamodványok első ivei 2 frtos bélyegjegygyel látandók el.

10. §. A becsületsértési és kisebb hatalmaskodási polgári perekre nézve eddig

fennállott bélyegmentesség jövőre megszünik, s az azokban előforduló minden beadvány és jegyzőkönyv, amennyiben a keresetben megitéltetni kért összeg 50 frtot meg nem halad, 20 kros, az elsőbirósági itélet 1 frtos, egyéb esetekben pedig ivenkint 50 kros, az elsőbirósági itélet pedig 2 frt 50 kros bélyeggel látandó el.

A felebbezvényekre jelen törvény 5. §-ának rendelete alkalmazandó.

11. §. Jelen törvény határozatai nem vonatkoznak a telekkönyvi hatósághoz előjegyzés, bekeblezés, felülkeblezés vagy kitörlés végett intézett beadványokra, továbbá az urbéri, tagositási és arányositási ügyekre, valamint a választott biróságokra átruházott peres ügyekre és a községi biráskodásra sem. Ezekre nézve az eddigi szabályok teljes érvényben maradnak.

12. §.[1]) [Ingatlanok átruházásainál az illetéki szabályok szerint az előbbi birtokváltozás kisebb-nagyobb közelségének alapján járó illetékleengedés csak azon átruházásokra nézve tartatik fenn, melyek:

a) a szülők és törvényes gyermekek vagy unokák, ugyszintén az anya és törvénytelen gyermekei és unokái;

b) a szülők és vő vagy meny;

c) a házastársak;

d) a testvérek között; továbbá

e) a birtokátruházó és testvéreinek egyenes ágban leszármazó utódai között;

f) a birtokátruházó és azon személyek testvérei között, kiknek a birtokátruházó egyenes ágban leszármazó utóda; és

g) a birtokátruházó szülői testvéreinek gyermekei, vagyis a szorosan vett unokatestvérek közt fordulnak elő.

Jelen törvény hatálybalépte után történt minden más átruházás esetében, az átruházás után járó illeték mindenkor teljes mérvben szabandó ki, tekintet nélkül az előbbi birtokváltozás időpontjára.]

13. §.[1]) [Az 1868 : XXIII. t.-cz. 7. §-a akként változtatik meg, hogy a földadó alá tartozó ingatlanoktól járó illeték megszabásánál az államadónak, a földtehermentesitési járulékokat hozzá nem számitva, százszoros összege tekintendő legkisebb értéknek.]

14. §. Az 1868 : XXIII. t.-cz. 27. §-a akként módosittatik, hogy a leletfelvevőknek azon felemelt összegek felerésze, melyek a lelet következtében behajtattak, jutalékkép kiszolgáltathassék.

Ha a leletet a biróságok vagy hivatalok dijnokai vagy kezelési hivatalnokai veszik fel, a lelet tartalmának valódisága mindig egy felebbvaló tisztviselő által bizonyitandó. A jutalék ezen esetben is a lelet felvevőjét illeti.

15. §. Az illeték lejáratszerü lefizetésének elmulasztásáért az eddigi szabályok szerint fizetendő 6% késedelmi kamat, ha a mulasztás hat hónapnál tovább terjed, a további mulasztás tartamához képest félévenkint egy százalékkal emelendő.

E rendszabály a régibb illetékhátralékokra is alkalmazandó, ha azok a jelen törvény hatálybaléptének napjától fogva 6 hónap alatt be nem fizettetnek.

A késedelmi kamat nem emelhető fel azon esetben, midőn a pénzügyigazgatóságok, vagy pénzügyministerium által az illetékkötelezett félnek fizetéshalasztás engedélyeztetett (v. ö. 1879 : XXXIII. t.-cz.).

16. §. Az állam az illetéktelenül bevett és visszatéritett összegek után a félnek az első 6 hóra 6 száztóli kamatot fizet, ezenkivül minden félévre egy-egy száztólival többet térit meg, ha nem a fél szolgáltatott okot a hibás kiszabásra (v. ö. 1879 : XXXIII. t.-cz.).

17. §. Az anyakönyvet vezetők kötelesek minden halálesetet, mihelyt azt a halottak anyakönyvébe bevezették, a

[1]) Hatályon kivül helyezte: 1881 : XXVI. t.-cz. 2. §-a; utóbbit módositotta: 1887 : XLV. t.-cz. 1. §-a.

[1]) 1887 : XLV. t.-cz. 2. §-ával hatályon kivül helyezve.

községi elöljáróságnak tudomására hozni. A községi elöljáróság tartozik ezen bejelentést esetről esetre az illető adó- (illetékkiszabási) hivatalhoz juttatni.

Ha a községi elöljárók az 1868. évi XXIII. t.-cz. 4. §-a által rájuk rótt azon kötelezettségöket, hogy az előforduló halálozásokat esetről esetre legfeljebb 8 nap alatt az illetékkiszabással megbizott hivatalnak bejelenteni tartoznak, elmulasztják, minden egyes esetért, mely 30 nap alatt be nem jelentetik, 10 frt birsággal büntettetnek.

18. §. Oly örökösödések eseteiben, melyekre nézve a törvénykezési rendtartás szabályai szerint a biróság nincsen hivatalos fellépésre hivatva, ha az örökösök a hagyatéki kimutatást 3 hó alatt az adóhivatal felszólitására be nem terjesztik, vagy pedig a beterjesztett kimutatásra nézve az adóhivatalnak alapos kételyei merülnek fel és ezekre az örökösök a felvilágositásokat nem adják meg: a járásbeli szolgabirák, illetőleg a rendezett tanácsu városok polgármesterei és a törvényhatósági hatáskörrel felruházott városok tanácsai személyes felelősség és kártérités terhe alatt köteleztetnek az adóhivatal megkeresésére a hagyaték álladékát legfeljebb 6 hét alatt kinyomoztatni és az erről készitett leltárt a megkereső adóhivatalnak illetékkiszabás végett megküldeni. Ha a nyomozásból kiderülne, hogy az adóhivatal kételyei alaposak voltak, ugy a fennérintett nyomozás költségei az örökösöket terhelendik.

19. §. Jelen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

Körrendelet

a bélyegjegyek alkalmazása s az illetékek, valamint dijak kiszabása és beszedése tárgyában.

Valamennyi magyar és erdélyi, valamint a fiumei pénzügyigazgatósághoz.

Miután a bélyeg és illetékek, valamint a dijak tárgyában legközelebb alkotott törvény rövid idő alatt hatályba lépend, annak kellő végrehajtása czéljából azokhoz, mik a bélyegárudáknál a 15, 10 és 5 krajczáros bélyegjegyeknek fokozott mennyiségben leendő készlete iránt a folyó évi márczius 21-én 16035. szám alatt rendeltettek, a pénzügyministerium még a következő utasitásokat és figyelmeztetéseket szigoru megtartás végett bocsátja ki:

Egyrészről azon körülmény, hogy a fennemlitett törvény által a peres ügyekben előforduló beadványok és jegyzőkönyvek, birói végzések elleni felebbezvények és a semmiségi panaszok bélyegilletéke felemeltetett, másfelől a törvény 7. §-ának szigoritott tartalma, mely szerint a peres eljárásban elkövetett bélyegröviditések miatt háromszoros mérvben kiszabandó felemelt illetékeket sem elengedni, sem mérsékelni nem lehet, fokozza a pénzügyi igazgatóságnak a bélyegárudák felett gyakorlandó felügyeleti kötelezettségét, mivel az utóbb idézett törvény szakasza mulhatlanul szükségessé teszi azt, hogy azon bélyegjegyek, melyek a peres eljárásban használandók, u. m. 10, 15 krajczárosok (a mellékleteknél), 20 krajczárosok (a beadványoknál, jegyzőkönyveknél), 25, 36 krajczárosok (a birói nem hitelesitett másolatoknál), 50 krajczárosok (a beadványoknál, jegyzőkönyveknél), 1 frt, 1 frt 25 kr., 2 frt, 2 frt 50 kros, 5 frt, 10 frt, 20 forintosok (a végzések és itéletek elleni felebbezéseknél, birói határozatoknál) különösen a biróságok és törvényszékek székhelyein mindenkor elegendő mennyiségben kaphatók legyenek. E tekintetben eddig nemcsak az ügyfelek, de a biróságok részéről is fordultak igazolt panaszok elő, hanem ha ezek a szóban levő törvénynek életbelépte után is felmerülnének, előre kijelenti a pénzügyministerium, hogy azon közegek ellen, kikre a bélyegárudák ellenőrzése körüli mulasztás, vagy pedig a bélyegjegyek megrendeléseinek vagy ezek valósitásának legkisebb elhanyagolása bebizonyul, a legszigorubb elbánást fogja alkalmaztatni, és a körülményekhez képest őket azon felemelt illetékeknek megtéritésére is kötelezni, melyek ezen uj törvény szerint el nem engedhetők és nem is mérsékelhetők.

Az igazgatóság tegye meg e czélra haladéktalanul a szükséges intézkedéseket, és emellett gondoskodjék arról, hogy hivatalos kiküldetések eseteiben az adóhivatalok és bélyegárudák bélyegkészlete a kiküldött tisztviselők által mindenkor behatólag megvizsgáltassék.

Minthogy a törvény 14. §-a szerint a leletfelvevőknek a leleteik következtében behajtott felemelt illetékek felerésze jutalékképen kiszolgáltatandó, a folyó év első felének lejárta után felvett leleteket illetőleg nem lesz többé szükség az 1868 deczember 24-én 41630. sz. alatt rendelt kimutatásokra, mert ezen leletfelvevők már nem a dijakban s közvetlen illetékekben törvényhozásilag megszavazott jutalmazási javadalmazásból, hanem a leleteik alapján behajtott felemelt illetékekből fognak dijaztatni.

Amennyiben azonban a folyó év első felében nem lesznek behajthatók azon felemelt illetékek, melyek a kérdéses uj törvény életbelépteig felvett leletek alapján lettek kiszabva, a fentebb emlitett kimutatások vezetése és beterjesztése csak a folyó év végével szüntettetik meg, az uj törvény hatályba léptétől fogva felvett leletek kezelésére vonatkozólag pedig a következők rendeltetnek:

Az adóhivatalok azon leletfelvevőket, kiknek leleteik után megszabott illetékek már befolytak, az ide ·/. és ·//. csatolt két rendbeli minta szerinti kimutatásba bevezetik, és ezen kimutatásokat a vonatkozó leletekkel felszerelten a pénzügyigazgatósághoz a jutalékok számszerinti megállapitása s utalványozása végett beküldik.

Az elébb emlitett két külön minta azon oknál fogva szükséges, mivel az egyikben a bélyegjövedék röviditéséből eredő bélyegilletékek, a másikban pedig a közvetlen illetékre vonatkozó felemelt illetékek mutatandók ki, és az előbbiek ellenszámlázása a pénzügyi igazgatóságok számosztályainál, az utóbbiakra nézve pedig oly esetekben, midőn a szóban levő kimutatások tárgyalásakor az F. lajstromok már a ministeri számvevőséghez beküldettek, a kebelbeli illetékügyi számvevőségnél eszközöltetik.

Az államépületi felügyelőség utasitva van, ezen két mintát megfelelő mennyiségben kinyomatni, ennélfogva az adóhivatalok tegyék meg e nyomtatványokra nézve nála a szükséges megrendelést.

A pénzügyi igazgatóságok azon leletfelvevőket, kik az illető adóhivatalok székhelyein kivül laknak, a részökre utalványozott jutalékösszegek iránt a ·///. alatt ide mellékelt nyomtatványra, még pedig ha a leletfelvevő valamely hatóságnál, vagy hivatalnál van alkalmazva, oly megjegyzéssel értesitendők, hogy nyugtáikat az illető adóhivatalhoz küldjék be.

Az adóhivatalok székhelyein lakó leletfelvevők közvetlenül azok által értesitendők.

Az adóhivatalok azon utalványozott összegeket, melyekről a nyugták beérkeztek, a hónap végével kiadásba teszik és a kiadási tételt a kimutatásokkal s a beérkezett nyugtákkal okmányolják. Azon összegeket pedig, melyekről a nyugták be nem érkeztek, havonkint külön vezetendő feljegyzésbe vezetik be, s ha egy év leteltéig a nyugták be nem érkeztek, az adóhivatalok ezen jutalékokat ujabb utalványozás nélkül ki nem fizethetik, hanem kötelesek a ki nem fizetett jutalékokat apadásba hozni és ezen törlést, hivatkozással az utalványozási rendeletre, a pénzügyigazgatóság számosztályával közölni.

Amely jutalékok a kimutatás beküldése után, s az utalványozástól számitandó 12 hónap letelte előtt a beérkezett nyugták alapján utólagosan fizettetnek ki, szükséges, hogy az adóhivatalok ezen kiadásoknál a kiadási napló azon tételére hivatkozzanak, melyhez a vonatkozó jutaléki kimutatás csatoltatott.

A kifizetett jutalékok a jogilletékek kiadási naplójában számolandók el, mely naplók a pénzügyigazgatóságok számosztályainál visszatartatnak s szigorlat alá vonatnak, különbség nélkül arra, vajjon a jutalékok bélyeg vagy közvetlen illetékek után fizettetnek.

A törvény 14. §-a szerint, ha a leletek dijnokok vagy kezelési hivatalnokok által vétetnek fel, azok tartalmának valódisága mindig egy felebbvaló tisztviselő által bizonyitandó lévén, intézkedjék az igazgatóság, hogy a törvény ezen rendelete a pénzügyi közegek által felvett leleteknél pontosan megtartassék.

A törvény 12., 13., 15. és 16. §§-ai nemcsak lényeges, hanem a jövedékre nézve nagy fontossággal biró eltéréseket tartalmaznak az eddigi illetéki szabályoktól és szükségessé teszik azt: hogy az illetékkiszabással megbizott hivatalok ezekre különösen figyelmeztessenek, a pénzügyigazgatóságok pedig, főleg a törvény hatályának első idejében, fokozott mérvben gyakorolják a felügyeletet.

Minthogy egyrészről a késedelmi kamatok fizetésében az illetékfizetés mulasztásának tartamához képest emelkedés áll be, másrészről pedig a kincstár is köteleztetik az illetéktelenül bevett és visszatéritett illetékösszegek után a feleknek, ha nem ők szolgáltattak okot a hibás kiszabásra, a késedelmi kamatokat ugyanazon mérvben megtériteni, az illetékkiszabással megbizott hivataloknak szoros kötelességül teendő: miszerint az ebből reájok háramolható felelősség terhe alatt az illetéki számfejtőkönyvet teljes pontossággal vezessék, a fizetési meghagyások kézbesitéséről szóló vevényeket gondosan megőrizzék, az illetékek kiszabásánál nemcsak gyorsan, de teljes alapossággal is járjanak el, és amennyiben egyes esetekben a kiszabás helyességére nézve kételyek lesznek, az ügyiratokat felülvizsgálat végett még akkor is terjeszszék be a pénzügyigazgatósághoz, ha különben az illetékkiszabás általok volna megejtendő.

A törvény 18. §-ának tartalma lényeges hézagot pótol az eddigi szabályokon, amennyiben a pénzügyi hivataloknak azon hagyatéki esetekben, melyekben a biróság nincsen hivatalos fellépésre hivatva, s az örökösök a hagyatéki kimutatást nem terjesztik be, nem állott eléggé hatékony orvoslási mód rendelkezésükre.

Meg kell tehát az illetékszabási hivatalokkal a törvény intézkedését kellőleg ismertetni, de egyuttal őket arra is figyelmeztetni, hogy a hagyaték álladékának kinyomozása végett a köztörvényhatósági közegeket leginkább azon esetekben vegyék igénybe, midőn ők már adatokat szereztek magoknak, vagy legalább alapos feltevésre jogositva vannak, hogy az örökhagyó illetékköteles vagyont hagyott hátra, vagy hogy az örökösök a hagyatékot nem teljesen mutatták ki.

Végre miután ezen törvény szabatos végrehajtásából a bélyeg s illetéki jövedelemnek nevezetes fokozása várható, az igazgatóságnak komolyan meghagyatik, hogy annak határozatait minden irányban érvényesittesse és az e részbeni köteles felügyeletében legkisebb mulasztást se kövessen el.

13.

1879 : XXXIII. Törvényczikk

az 1873 : IX. t.-cz. 15. és 16. §§-ainak módositásáról.

1. §. Az illetékek lejáratszerü fizetésének elmulasztásáért eddig növekedő mérvben szedett késedelmi kamatok ezentul a késedelem egész tartamára változatlanul hat százalékban [1]) állapittatnak meg.

2. §. Az állam, az illetéktelenül bevett s visszatéritendő illetékek után, a feleknek a befizetés idejétől számitva szintén változatlanul hat százaléknyi [1]) kamatot térit meg.

3. §. Ezen határozmányok alkalmazandók azon illetékekre nézve is, melyek a jelen törvény hatályba léptéig a felek által még be nem fizettettek, illetőleg a kincstár részéről még vissza nem térittettek.

4. §. Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

14.

1881 : XXVI. Törvényczikk

a bélyeg- és illetékekre vonatkozó törvények és szabályok némely határozatainak módositásáról.

A százaléki illetéktételek tört részeinek átváltoztatása.

1. §. Az 1875 : XXV. t.-cz. által érvényben tartott bélyeg- s illetéki szabályokban meghatározott százaléki illetéktételek következőleg változtatnak át, ugymint:

[1]) 1895. évi julius hó 1-től kezdve öt százalék. (1895 : XXXVI. t.-cz. 1. §.)

$^5/_8$%	helyett	$^7/_{10}$-ed
$1^2/_8$%	»	$1^3/_{10}$ »
$1^7/_8$%	»	$1^9/_{10}$ »
$3^1/_8$%	»	$3^1/_{10}$ »
$3^6/_8$%	»	$3^7/_{10}$ »
$4^3/_8$%	»	$4^3/_{10}$ »
$6^2/_8$%	»	$6^3/_{10}$ »

százalékra.

A ½ ($^5/_{10}$) 1—1½ ($1^5/_{10}$) 2½ ($2^5/_{10}$) — 5 és 10 százaléktételek érintetlenül maradnak.

Ezen kiszabási tételek a százaléki illeték alá eső mindazon jogügyletekre, valamint azon hagyatékokra is alkalmazandók, melyekre nézve az illeték ezen törvény érvénybe lépte napjáig első fokban még kiszabva nincs.

Vagyonátruházási illetékek.

2. §.[1]) Az 1873 : IX. t.-cz. 12. §-ának intézkedései hatályon kivül helyeztetnek és az ingatlanok átruházása eseteire következő illetéki tételek állapittatnak meg:

I. Azon átruházások eseteiben, melyek után $4^3/_{10}$ százaléki illeték jár, ha a birtokváltozási időköz:

2 évet meg nem haladt	$1^3/_{10}$%
4 évet meg nem haladt	$1^9/_{10}$%
6 évet meg nem haladt	$2^5/_{10}$%
8 évet meg nem haladt	$3^1/_{10}$%
10 évet meg nem haladt	$3^7/_{10}$%
10 éven tul a teljes	$4^3/_{10}$%

fizetendő.

II. Az $1^9/_{10}$% átruházási illetéknél, ha az időköz:

4 évet meg nem haladt	$^7/_{10}$%
8 évet meg nem haladt	$1^3/_{10}$%
8 éven tul a teljes	$1^9/_{10}$%

fizetendő.

III. Az $1^5/_{10}$% átruházási illetéknél, ha az időköz:

4 évet meg nem haladt	$^5/_{10}$%
8 évet meg nem haladt	1%
8 éven tul, a teljes	$1^5/_{10}$%

fizetendő.

[1]) 1887 : XLV. t.-cz. 1. §-a.

Ezen leengedésnek mindazon átruházásoknál és örökségeknél van helye, melyek ezen törvény hatálybalépte után létrejönnek, illetőleg megnyilnak.

A bélyegilletéki I. fokozat leszállitása.

3. §. A bélyegilletéki I. fokozat tételei érvényen kivül helyeztetnek, s azok helyébe következő új tételek lépnek érvénybe:

				Bélyeg	
75 forintig...........				— frt	05 kr.
75 frton	felül	150	frtig	— »	10 »
150	»	300	»	— »	20 »
300	»	450	»	— »	30 »
450	»	600	»	— »	40 »
600	»	750	»	— »	50 »
750	»	900	»	— »	60 »
900	»	1050	»	— »	70 »
1050	»	1200	»	— »	80 »
1200	»	1350	»	— »	90 »
1350	»	1500	»	1 »	— »
1500	»	3000	»	2 »	— »
3000	»	4500	»	3 »	— »
4500	»	6000	»	4 »	— »
6000	»	7500	»	5 »	— »
7500	»	9000	»	6 »	— »
9000	»	10500	»	7 »	— »
10500	»	12000	»	8 »	— »
12000	»	13500	»	9 »	— »
13500	»	15000	»	10 »	— »
15000	»	16500	»	11 »	— »
16500	»	18000	»	12 »	— »
18000	»	19500	»	13 »	— »
19500	»	21000	»	14 »	— »
21000	»	22500	»	15 »	— »

s igy tovább, minden 1500 frttól egy forinttal több; az 1500 frtnál kisebb maradványösszeg teljesnek veendő.

Bélyegjegyek hivatalos átbélyegzése.

4. §. Az 1871 : LXIII. t.-cz. 2. §-ának a magánváltó-ürlapok átbélyegzését szabályozó határozata oda módosittatik, hogy az ily ürlapokra aláirás előtt felhasznált bélyegjegyek átbélyegzésére, a pénzügyminister által más hivatalok és közegek is feljogosithatók.

Az átbélyegzés ugy a váltókra, valamint általában minden oly iratokra, beadványokra s ezek mellékleteire nézve, — melyeknél a felhasználandó bélyegjegyek keresztüliratását a szabályok nem követelik, az arra kötelezett hivatalos személy által akként eszközlendő, hogy az iratra felragasztott bélyegjegyek mindegyike az átbélyegzés napját jelző hivatalos pecséttel átüttessék, ilyen időjelző pecsét hiányában pedig, a bélyegjegyeknek hivatalos pecséttel való átütése mellett, egyszersmind az egyes bélyegjegyek felső részén az átbélyegzés napja rájegyeztessék.

A felek kivánságára a bélyegjegyek átbélyegzése — jelenlétükben teljesitendő.

5. §. Kereskedői kötjegyeknél s utalványoknál, továbbá a kereskedők által árukra vagy értékpapirokra adott előlegekről kiállitott kötvényeknél a bélyegilleték akként rovandó le, hogy oly esetben, midőn nyomtatott minta nem használtatik, a megfelelő bélyegjegy az okmány első lapjára előzetesen felragasztassék, s az okmány szövegének első sora, a bélyegjegy alsó szines részén keresztülirassék.

Ha pedig nyomtatott minta használtatik, a 4. §-ban megállapitott eljárás követendő.

Az 1875 : XVI. t.-cz. rendelkezései ezen szakasz intézkedései által nem érintetnek.

Számlák és jegyzékek bélyegkötelezettsége.

6. §. Az illetéki szabályokban (ill. szabás 84. tétel *B)* 2. pontja alatt) foglalt rendelkezés, mely szerint a kereskedők és iparüzők által saját üzletükből származó követelések iránt egymás közt vagy más személyek részére kiállitott számlák, jegyzékek, kimutatások vagy hasonló iratok, — különbség nélkül, vajjon azokban a kiegyenlités bizonyittatik-e vagy sem, és a kiállitók azokat névaláirással

ellátták-e vagy sem, — ha 50 forintnál nem nagyobb összegről szólanak, ivenkint 1 kr., különben pedig ivenkint 5 kr. bélyeg alá esnek, — következőleg egészittetik ki:

a) Számlák alatt számlakivonatok, jegyzékek alatt árujegyzékek s azok másolatai (facturák) is értetnek, s a bélyeghasználat kötelezettségére nem tesz különbséget, akár legyen azokon a kiállitó czég irásban, nyomtatásban vagy bármely más módon jelezve, akár nem.

b) A bélyegkötelezettség azon esetre is kiterjed, ha efféle számlák, kivonatok vagy jegyzékek a kereskedői és üzleti levelek szövegébe felvétetnek, avagy mint függelék vagy mellékletek csatoltatnak az ily levelekhez.

c) Midőn számlák, kivonatok vagy jegyzékek hatósághoz vagy valamely közpénztárnál kifizetés végett nyugtatvány gyanánt nyujtatnak be, azoktól mint nyugtatványoktól a II. fokozat szerint járó bélyegilleték, a már felhasznált, illetőleg 5 kros számla-bélyeg beszámitása mellett, bélyegjegyek felragasztása által rovandó le.

Közpénztárak alatt mindazon pénztárak értetnek, melyek az állam, a közalapitványok, a köztörvényhatóságok s községek közegei, vagy az állami igazgatás alatt álló közintézetek s vállalatok által kezeltetnek.

d) Ugyancsak 1, illetőleg 5 kros bélyeg alá esnek a bankárok, pénzváltók, pénz- és hitelintézetek s egyéb vállalatok leszámitolási jegyei is, nemkülönben a szállodák és vendéglők üzletében aláirás és kiegyenlitési bizonylattal, vagy ezek nélkül kiállitott számlák, valamint a számláknak másolatai.

e) Oly könyvecskék után, melyekbe a kereskedők és iparüzők által felek részére szállitott vagy kiszolgáltatott áruczikkek, teljesitett munkák, vagy egyéb üzletbeli szolgálmányok és ezekből származó követeléseik bejegyeztetnek, ivenkint 15 krnyi állandó bélyeg jár.

f) A megfelelő bélyegjegyek, ugy a számlák, valamint a könyvecskék első lapjára felragasztandók s a számla vagy könyvecske egyik tételével keresztülirandók; ha pedig nyomtatott minták használtatnak, a 4. §-ban megállapitott eljárás is követhető.

Az, aki szabályszerü bélyeggel el nem látott számlát s ehhez hasonló iratot elfogad, s ezt leletezés végett 15 nap alatt be nem mutatja, az elkövetett bélyegcsonkitásért, ha a birság a kiállitón meg nem vétethetnék, másodsorban felelős.

Büntető határozatok.

7. §. A bélyegröviditések következő eseteiben:

a) váltók után az I. fokozat szerint fizetendő bélyegilletékeknél;

b) a jelen törvény 6. §-ában felsorolt számlák és iratok;

c) a kereskedők és iparüzők mérlegei, vagy mérlegezett számlák tekintetében (illetékszabás 75. tétel) és végre

d) a kereskedők és intézetek által kézi zálogra adott kölcsönügyleteknél azon fél, ki az illetéki szabályok értelmében az illetékek lerovására kötelezve van, ha azt éppen nem, vagy a törvényszerünél kisebb mérvben fizette le, a bélyegilletéknek ötvenszeres összegében, ha pedig a bélyegilleték nem szabályszerüen rovatott le, annak tizszeres összegében elmarasztalandó.

8. §. Midőn váltók, vagy más az I. fokozat alá tartozó okiratok után, az illetékszabályok alapján, II. fokozat szerinti bélyegilleték pótlandó, az előző 7. §-ban jelzett röviditès eseteiben, az illeték lerovására kötelezett fél az éppen nem, vagy hiányosan, vagy pedig szabályellenesen lerótt bélyegilleték tizszeres összegével terheltetik.

9. §. Peres ügyekben benyujtott beadványoknál, azok mellékleteinél s felzetmásolatainál, valamint a perbeli jegyzőkönyveknél s kiadványoknál elkövetett bélyegcsonkitások esetén a megröviditett illeték ötszörös összege; a peres eljárást

kivéve, mindennemü más beadványoknál, azok mellékleteinél s felzetmásolatainál, valamint jegyzőkönyveknél s hivatalos kiadványoknál pedig a megröviditett illeték négyszeres összege rovandó ki.

Bélyegilleték lerovása az állammal kötött áruszállitási, fuvarozási és épitkezési szerződéseknél.

10. §. Az állam és magánfelek között áruszállitási, fuvarozási és épitkezési szerződések után járó fokozatos illeték akkép rovandó le, hogy a szerződés alapján történő kifizetések alkalmával a fél által kiállitott minden nyugtatvány nemcsak a nyugtatványi bélyegilleték czimén járó bélyegjegyekkel láttatik el, hanem arra egyuttal még külön, a szerződési jogügylet után II., illetőleg III. fokozat szerint járó illeték fejében, az utalványozott összegnek megfelelő értékü bélyegjegyek is felragasztandók.

Az illető hatóság köteles a szerződés szövegében, vagy annak jóváhagyási záradékában, külön felemliteni, hogy a szerződéstől járó illeték a jelen szakaszban megszabott módozat szerint rovatik le.

Nyugtatványi bélyegilleték lerovása készpénzben.

11. §. A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok, társaságok, nyilvános intézetek s egyesületek kötelesek a szolgálatukban álló hivatalnokok és szolgáknak a magyar korona területén kifizetett illetményeikből, akár állittatnak ki ezekről nyugták, vagy a teljesitett fizetésről bizonylatok vagy másnemü igazoló iratok, akár nem, a II. fokozat szerint járó bélyegilletéket levonni és a megfelelő összeget minden év lejártával, 14 nap alatt, egyéni kimutatás mellett, az illető kir. adóhivatalba beszállitani.

A lerovás ezen módjánál ugy a nyugták, ha olyanok kiállittatnak, valamint az egyéni kimutatások, bélyegmentesek.

Illeték visszatéritése, a szerződés érvényességének megszünése esetében.

12. §. Az 1868: XXIII. t.-cz. 12. §-ának rendelkezése oda bővittetik, hogy az ingóságok iránt kötött kétoldalu szerződések után kiszabott, vagy befizetett illetékek arányos törlésének, illetőleg visszatéritésének azon esetben is van helye, ha az illeték a visszaforduló szolgálmányoknak az illetéki szabályok 30. §-a értelmében megállapitott értékösszege alapján iratott elő, s a szerződés érvényessége bármely időközben megszünik.

Bejegyzési illetéknek bélyegjegyekben lerovása.

13. §. Az illetéki szabályok azon intézkedése (ill. szab. 12. és 47. §-a), hogy a dologi jogok szerzését tárgyazó telekkönyvi bejegyzésektől járó illeték, ha öt forintnál nem több, előlegesen bélyegjegyek felhasználása által lerovandó, oda módosittatik, illetőleg kiterjesztetik, hogy a meghatározott pénzösszegben kifejezett követelések telekkönyvi bejegyzése után járó illeték ($^{7}/_{10}$-ed százalék), huszonnyolcz forintig bezárólag, kötelezőleg csakis bélyegjegyekkel rovandó le olykép, hogy a megfelelő bélyegjegyek a beadvány első (vagy egyedüli) példányára ragasztandók, s az igy felragasztott bélyegjegyek pénzértéke a beadvány külzetére betükben ráirandó.

A felek szabad választás szerint, — a 28 forintot meghaladó bejegyzési illetéket is bélyegjegyekben, ugyanazon módozat megtartása mellett, szintén előzetesen leróhatják.

Ha a telekkönyvi bejegyzés megtagadtatik, ezen birói határozatnak jogerőre emelkedése után tartozik az eljáró telekkönyvi hatóság a bejegyzési illeték gyanánt felhasznált bélyegjegyek pénzértékét hivatalból a fél részére az illető kir. adóhivatalnál kiutalványozni.

Ezen és a 16. §. rendelkezése szerint lerovott bélyegilletékekről, a felek kivá-

natára, egy általuk bélyegmentesen beterjesztett felzeten, az arra vezetendő beadványi iktató-számnak feltüntetése mellett hivatalos igazolvány adandó.

Bélyegmentesség szegénység esetében.

14. §. Azon személyek, kiknek szegénysége (az illetékszab. 85. tétele 12. pontjának megfelelő), hiteles bizonyitványnyal igazoltatik, ugy a birói, mint a közigazgatási intézkedés tárgyát képező ügyekben benyujtott kérvényeik s azok mellékletei tekintetében bélyegmentességben részesülnek.

Távirati kérelmek bélyegkötelezettsége.

15. §. A közigazgatási hatóságokhoz magánfelek által táviratilag intézett oly tartalmu kérelmek, melyek különben irásbeli beadványba foglalva, az illetéki szabályok szerint bélyegkötelesek lennének, az ily beadványokra szabott bélyegilleték alá esnek.

A megfelelő bélyegjegy a fél által a távirdai állomáson feladott sürgönyre felragasztandó.

A távirdai tisztviselő az igy alkalmazott bélyegjegyeket hivatali pecséttel, a jelen törvény 4. §-ában meghatározott módon átbélyegzi s az elinditandó távirati sürgöny szövegének végén hivatalból dijmentesen hozzájegyzi, milyen összegü bélyeg alkalmaztatott, vagy hogy bélyeg nem adatott.

Bélyegilleték lerovása peres beadványok s mellékletei után.

16. §. A polgári törvénykezési rendtartás határozatai szerint pertári kezelés alá tartozó rendes perekben pertárba benyujtandó beadványok összes példányai, felzetei és mellékletei után járó bélyegilletékek ugy rovandók le, hogy a beadvány első példányára annyi értékü bélyegjegy ragasztandó, mennyi a fennálló törvények és szabályok értelmében az összes példányokra, felzetekre és mellékletekre megkivántatik.

Oly esetekben, midőn az igy alkalmazandó bélyegjegyek az első példányon el nem férnek, ehhez külön egy tiszta (bélyegmentes) iv füzendő és a bélyegjegyek erre ragasztandók fel. Ezen iven a perirat (beadvány) iktatószáma kitüntetendő és a felhasznált bélyegjegyek egyenkint a hivatali pecséttel átbélyegzendők. (4. §.)

A pertárnok köteles az 1876 : XV. t.-cz. 77. §-ában megállapitott birság terhe alatt a 2-od, 3-ad s a többi példányok s felzetek és azok mellékleteinek számát az első példányra pontosan feljegyezni és ezen feljegyzés helyességét neve aláirásával bizonyitani.

A nem pertárilag kezelendő bárminemü más ügyekre a jelen §. rendelkezése ki nem terjed.

Bélyegilleték lerovása birói szemle vagy tanukihallgatás esetében.

17. §. Ha a bizonyitó fél közbejötte nélkül tartatik birói szemle, tanuk vagy szakértők kihallgatása, akkor a felvett jegyzőkönyv után járó szabályszerü bélyegilletéket a bizonyitó fél, vagy képviselője oly esetben, midőn a perrend szerint a felek részéről észrevételezésnek van helye, az észrevételezésre kitüzött határnapon, oly esetben pedig, midőn az észrevételezésre a perrend szerint külön határnap nem tüzendő ki, a tanukihallgatás, illetve birói szemle után hozott határozat kihirdetése alkalmával, vagy ha ez kézbesittetik, ennek kézbesitése után három nap alatt köteles a per biróságának bélyegjegyekben beszolgáltatni.

A beszolgáltatott bélyegjegyek a birói szemléről vagy tanukihallgatásról felvett jegyzőkönyvre ragasztandók és a biróság által hivatalosan átbélyegzendők.

Ismétlődő bélyegröviditésnek jövedéki kihágássá minősitése.

18. §. Az ügyvédek és kir. közjegyzők, valamint ezek helyettesei, ha daczára annak, hogy a pénzügyi közegeknek hozzájok intézett végzéseiből (határozataiból, fizetési meghagyásaiból) vagy külön irásbeli figyelmeztetéseiből a szabályszerüen járó bélyeg iránt alapos meggyőződést szerezhetnek, egy évi időközben ismételve hasonfaju bélyegröviditést követnek el és az ezen bélyegröviditésekért kiszabott birságokat a fizetési meghagyás jogerőre emelkedésétől számitott 30 nap alatt meg nem fizetik, jövedéki büntető eljárás utján a 7. és 9. §§-ban foglalt illetéki birságok kettőztetett összegével büntetendők, mely be nem hajthatása esetére az 1876 : IV. t.-cz. 19. és 20. §§-ainak rendelkezéséhez képest elzárás-büntetésre változtatható.

A közuti vaspályavállalatok vitelbérei után fizetendő bélyegilletékek.

19. §. Az 1871 : LXIII. t.-cz. 7. §-ának a közuti vaspályavállalatok által szállitott személyek vitelbérétől járó illeték iránti határozatai oda módosittatnak, hogy bélyegilleték fejében minden személy vitelbérétől :

20	krajczárig		....	$^1/_4$	kr.
20	krajczáron felül	40	krig	$^1/_2$	»
40	»	» 60	»	$^3/_4$	»
60	»	» 80	»	1	»
80	»	»	1 frtig	$1^1/_4$	»

fizetendő és igy tovább minden 20 krtól $^1/_4$ krral több ; a 20 krnál kisebb maradványösszeg 20 krnak veendő.

Bélyeg- és jogilletékek kisajátitás eseteiben.

20. §. A kisajátitás eseteire járó bélyeg- és illetékek iránt eddig fennálló szabályok helyébe (1868 : LV. t.-cz.) a következő határozatok lépnek.

A kisajátitási törvény alapján eszközlendő kisajátitási eljárásra vonatkozó minden beadvány, terv, összeirás, leirás, egyezség, jegyzőkönyv, becslevél, bizonyitvány, vagy nyilatkozat, határozat, panasz és felebbezés bélyegmentes.

Magántársulatok vagy magánfelek által eszközölt kisajátitások eseteiben azonban a fentebb felsorolt okmányok csak addig maradnak bélyegmentesek, mig más czélokra, mint a kisajátitási törvényben megállapitott kisajátitási és telekkönyvi eljárás keresztülvitelére, nem használtatnak.

Az illetékszabás határozatai által megállapitott vagyonátruházási és telekkönyvezési illetékek a közczélokra történt kisajátitásoknál nem járnak.

A nyereségre alakult vállalatok tartoznak azonban a kisajátitás utján tulajdonukba átment földterületektől, a fizetett kártalanitási összegek alapján megszabandó átruházási $4^3/_{10}$%illetéknek fele részét fizetni.

A kisajátitás utján megvett és lebontandó épitmények megszerzéseért vagyonátruházási illeték nem jár.

A kisajátitások alapján fizetett kártalanitási összegekről szóló nyugták ellenben a II. fokozat szerint járó bélyegilleték alá esnek.

A pénzügyminister utasittatik, hogy ezen határozatokat az 1868 : LV. t.-cz. hatálya alatt kisajátitás utján eszközölt vagyonátruházásokra nézve függőben levő illetékek megszabásánál is alkalmazza.

Bélyegilleték névváltoztatás és névátruházás eseteiben.

21. §. A névváltoztatást kérelmező beadványok 50 kr. bélyeg alá esnek. Ha egy beadvány több névváltoztatás kérelmét tartalmazza, annak mindegyike után ugyanazon bélyegilleték rovandó le.

A névátruházást tárgyazó folyamodványokra alkalmazandó bélyeg eddigi mérve nem változik.

Illetékegyenérték.

22. §. A százalékos illeték *egyenértékére* vonatkozó szabályok (illetékszabás 95. tétel *D)* pontja) következőkép módosittatnak:

Illetékegyenérték fejében évi tartozásként:

a) azon javadalmakra és alapitványokra, melyeknek adományozása Ő Felsége vagy a kormány nevezésétől vagy jóváhagyásától függ, továbbá a koridősbségi hitbizományokra, az ingatlan vagyon értéke után $^{5}/_{10}$-ed százalék és a vagyon állagához tartozó ingó javak tiszta értékétől $^{2}/_{10}$-ed százalék;

b) az *a)* alá nem tartozó minden más javadalmak- és alapitványokra, valamint egyházi és világi községekre, továbbá oly egyesületek, intézetek, testületek és társulatokra, melyek tagjainak a törzsvagyonban tulajdonrészük nincs — az ingatlan vagyon értéke után $^{4}/_{10}$-ed százalék, és a vagyon állagához tartozó ingó javak tiszta értékétől $^{2}/_{10}$-ed százalék; és

c) azon részvényes vállalatok és más közkereseti társaságokra, melyeknek tagjai a közös törzsvagyonban részszel birnak, az ingatlan vagyon értéke után $^{2}/_{10}$-ed százalék rovatik ki.

23. §.[1]) [Az ingatlan vagyon értékeül a földadó czimén fizetett államadónak, — a földtehermentesitési járulékot hozzá nem számitva, — *százszoros* összege, — a házbéradó alá tartozó épületeknél, az államadónak a földtehermentesitési járulékkal együttvéve, — Budapesten *ötvenszeres* — másutt mindenütt *hatvanszoros* összege veendő, ha pedig az ingatlanokkal kisebb királyi haszonvételek is vannak egybekapcsolva, ezeknek az 1875. évi XXII. t.-cz. értelmében járadékadó alapjául vett jövedelmének *huszszoros* összege hozzá számitandó.

A házosztályadó alá tartozó épületek, valamint az ingó vagyon értéke, a fél bevallása vagy szükség esetében hivatalos nyomozás alapján határoztatik meg.

24. §. Az illetékegyenérték alól mentesek:

a) mindazon ingatlanok, melyek a föld- és házadónak alávetve nincsenek;

b) az állam igazgatása alatt álló közalapok és a tudományos egyetemek alapjai;

c) oly ingatlan javak, melyek valamely közönség osztatlan tulajdonát képezik ugyan, de azok haszonélvezete vagy haszonvétele egyedül az egyes lakosok ház- vagy földbirtokával válhatlan kapcsolatban van, oly módon, hogy azon osztatlan ingatlanok kizárólag csak az egyes birtokok kiegészitő részét képezik;

d) a szentegyházak, imaházak s isteni tiszteletre szánt ingóságaik;

e) az oktatási, jótékonysági és kegyeleti czélokra rendelt alapitványok ingóságai, s ily czélokra fennálló intézetek s egyletek ingó javai, amennyiben az alapszabályok szerint ezen vagyon az emlitett czéloktól el nem vonható;

f) a 22. §-ban emlitett javadalmak azon birlalói, illetőleg élvezői, kiknek összes évi tiszta jövedelmük évi 400 frtot meg nem halad;

g) a részvénytársulatok gyártelepei és a gyári czélokra szolgáló épitmények;

h) oly közkereseti társaságok, melyek csak a társulati tagok vagy örököseik élettartamára, vagy 15 évet meg nem haladó időre alakultak.

25. §. Az előző 24. §-ban nem emlitett egyéb országos tudományos intézetek és köztanintézetek ingatlan javaira az 1868. évi XXIII. t.-cz. 24. §-a által megállapitott illetékegyenérték nem változik.

26. §.[1]) [Midőn az illetékegyenérték alá tartozó jogi személy az év folyama alatt valamely ingatlannak birtokába lép, ez utóbbira nézve köteles az illetéki egyenértéket a szerzés napjától kezdve megfelelő időarány szerint fizetni. Ha pedig valamely ingatlan az illetékegyen-

[1]) Az 1887 : XLV. t.-cz. 2. §-ával hatályon kivül helyezve.

[1]) Módositotta: 1887 : XLV. t.-cz. 6. §-a.

érték alá tartozó személy részéről magánfélre átruháztatik, az előirt illetékegyenérték az átruházás napjától számitva töröltetik.

De viszont a szerző magánfelekre az ily átruházások tekintetében azon illetéki szabályok alkalmazandók, melyek az illetékmentes és illetékkötelezett felek közt előforduló átruházásokra nézve érvényben vannak.]

27. §.[1]) [Az illetékegyenérték az illetékköteles vagyonnak jövedelmét zálogjogilag terheli és az ennek élvezetére jogositott személy által saját haszonélvezetének időtartamához képest fizetendő.]

Nyomdatulajdonosok kezessége a hirlapi hirdetmények bélyegilletékeért.

28. §.[2]) [Az illetéki szabályok (192. §.) azon rendelkezése, mely szerint a hirlapokba iktatott bélyegköteles hirdetményektől járó bélyegilleték a lapkiadót terheli, azzal bővittetik, hogy a bélyegköteles tárgyat előállitó nyomdatulajdonos a hirdetési bélyegilletékért kezeskedik.

A nyomdatulajdonos köteles az üzletében nyomandó s hirdetményeket felvevő minden hirlapot vagy időszaki lapot első megjelenésétől számitandó 8 nap alatt az illető illetékkiszabási vagy adóhivatalnál bejelenteni, máskülönben közigazgatási uton 20 és ismétlés esetében 100 frtig terjedhető pénzbirsággal terheltetik.]

29. §. A pénzügyminister utasittatik, hogy a bélyeg- és illetéki szabályokat, valamint az 1868 : XXIII., 1869 : XVI., 1870 : LVIII., 1871 : LXIII., 1873 : IX. és 1875 : XVI. és XXV. t.-czikkekben foglalt határozatokat, — amennyiben a jelen törvény által nem módosittatnak, — ezen törvény egyéb intézkedéseivel együtt, hivatalos összeállitásban kiadja és közzé tegye.

[1]) Módositotta az 1887 : XLV. t.-cz. 7. §-a.

[2]) 1900 : X. t.-cz. folytán, — mely a hirlapi hirdetmények bélyegkötelezettségét megszüntette — hatályát vesztette.

30. §. Ezen törvény 1881. évi május első napján lép érvénybe és annak végrehajtásával a pénzügyminister, az igazságügyminister és a közmunka- és közlekedésügyi minister, Horvát-Szlavonországokra nézve a pénzügyminister, ki e tekintetben Horvát-Szlavon- és Dalmátországok bánjával egyetértőleg jár el, bizatnak meg.

15.

1881 : XXVII. Törvényczikk

a játékkártyák bélyegilletékéről.[1])

1. §. A játékkártyák fogyasztási bélyeg alá esnek.

2. (173.) §. Belföldön gyártott, valamint behozott mindennemü kártya [2]) után, mely a külföldre hivatalos ellenőrzés mellett ki nem vitetik, bélyegilleték fejében:

a) 36 vagy ennél kevesebb lappal biró minden játszmától 15 krajczár;

b) 36 lapnál több lapból álló minden játszmától 30 kr.;

c) fényezett vagy mosható kártyák után a lapok számához képest az *a)* és *b)* alatt meghatározott illeték kétszeres összege fizetendő.

Jegyzet. Mosható kártyáknak tekintendők és a *c)* pont alatt megállapitott nagyobb illetékmérv alá esnek:

a) a tisztán olajfestékek alkalmazása mellett nyomott,

[1]) (Megfelel a »Bélyeg- és illetéki törvények és szabályok« hivatalos összeállitása 173—193. §§-ainak.)

A 73679/1881. pü. min. szám alatt kiadott végrehajtási utasitást, mely kizárólag az administrativ teendőket szabályozza, lásd a Pénz. Közl. 1881. évi 47. számában.

[2]) Az ugynevezett »Kvittli«-kártyák, melyeknek egyes lapjai nem kártya-képekkel, hanem számjegyekkel és különböző szines számjegyekkel vagy pontokkal vannak ellátva, szintén fogyasztási bélyeg alá esnek. A bélyegjelzés az 1 számmal ellátott kártyalapra nyomandó. (55484/1887. és 8408/1888. pü. min. sz. P. K. 1887 : 41. és 1888 : 9.)

b) a fényezett vagyis lakkal bevont, valamint
c) azon kártyák, melyeknél a festékek a lakkhoz hasonló mázzal (u. m. gyanta, parafin, stearin stb.) való vegyités vagy bevonás által a piszkolódás és nedvesség ellen tartósabbakká tétetnek.

Mindezen kártyák nehézség nélkül többször is tisztithatók és könnyen ellenállanak a nedvesség befolyásának.

Eme tulajdonságuk legegyszerübben akként állapithatók meg, ha az ujj vizzel kissé megnedvesitve a kártyalapon ennek széléig vonatik. Ezen eljárásnál a fentebb emlitett kártyák változatlanul megtartják a fényt és szint, mig a nem mosható kártya fényét veszti és a festék is megtámadtatik.

A külföldről, különösen a német birodalomból, oly játékkártyák is hozatnak be, melyeknél az egyik oldal lakkal, vagy igen tartós és mosható festékanyaggal van bevonva, a másik oldal pedig oly anyaggal láttatik el, mely megnedvesitve elveszti ugyan fényét, de azonnal ismét visszanyeri, mihelyt a száradás után megdörzsöltetik. Ilyen kártyák szintén moshatóknak tekintendők és a külföldről való behozataluk alkalmával a *c)* pont alatt megállapitott magasabb illetékek szerint bélyegzendők. (P. K. 1884 : 14.)

Azon játékkártyákra nézve, melyek az osztrák államterületen a gyártás vagy bevitel alkalmával bélyegilleték alá vonattak, mig erre nézve a viszonosság fennáll, ujabb illeték követelésének nincs helye.

3. (174.) **§.** A külföldi kivitelre szánt kártyák bélyegmentesek, ha azokat az illetékkötelezett fél a lakhelyéhez legközelebb fekvő vám- vagy jövedék-hivatalnak kiviteli bevallás mellett átadja, és aláveti magát a kivitelre szánt belföldi áruk átutalása iránt megszabott eljárásnak, mely szerint a vámbárczán megjelölt határidő alatt a kártyák külföldre eszközölt kivitelét igazolni tartozik.

Aki viszont játékkártyákat külföldről behoz vagy behozat, köteles azokat a vámvonal átlépésénél, illetőleg az átvételnél, a játszmák mennyisége és minősége, valamint a kártyalapok száma szerint — egyszersmind annak bejelentése mellett, vajjon belföldön maradnak vagy átvitelre szánvák-e — bevallani és a belföldi használatra szánt kártyákat az illeték lerovása és hivatalos bélyegzés végett előterjeszteni.

Hasonló módon bevallandók a külföldről behozott felső kártyaképek is, rendeltetésük pontos megjelölése mellett.[1])

4. (175.) **§.** A bélyegilleték lerovása céljára a játékkártyák játszmánként hivatalos zárjegygyel ellátandók és hivatalos bélyegzés végett az erre rendelt hivatalnak benyujtandók.

Ilyen hivatalos zárjegyek a bélyegilleték lerovására kötelezetteknek, elszámolás mellett, ingyen szolgáltatnak ki s azok részéről egymagukban tovább nem adhatók.

A bélyegjelző és a zárjegyek alakját és szinét, valamint a bélyegzési eljárást a pénzügyminister állapitja meg.

5. (176.) **§.** A játékkártyák gyártása, valamint azoknak üzletszerü árusitása, jövedéki felügyelet és ellenőrzés alá esik.

6. (177.) **§.** A kártyagyártási iparüzlet, az iparhatóságtól az ipartörvény értelmében nyert iparengedély alapján, csak pénzügyigazgatósági engedély mellett kezdhető s az engedély egyedül oly helyekre adható meg, hol pénzügyigazgatóság vagy adóhivatal van.

Ezen engedélyért folyamodó köteles az általa használandó összes üzleti lakvagy egyéb czélokra szolgáló helyiségek rajzát és pontos leirását — minden egyes helyiség rendeltetésének megjelölésével — két egyenlő példányban kérvényéhez csatolni s az engedély megadása érdekében az egyik példány, jóváhagyási záradékkal ellátva, a folyamodónak visszaadatik.

A vállalkozó által használandó helyiségek olyanok legyenek, hogy a hivatalos ellenőrzés, a czélnak megfelelően, nehézség nélkül eszközölhető legyen.

Ha az üzleti helyiség nagyobbitása,

---

[1]) A Bosznia és Herczegovinába való kivitelre szánt játékkártyák után a 2. §-ban megállapitott különböző mérvek szerint járó illeték lerovandó.

Ellenben oly játékkártyákra nézve, melyek nevezett országokban a gyártás vagy bevitel alkalmával bélyegilleték alá vonattak, a 2. §. végpontja értelmében ujabb illetékkövetelésnek nincs helye. (40670/1882. pü. min. sz. P. K. 1882 : 31.)

átalakitása vagy áttétele czélba vétetik, mindenben az első kérvényre nézve megszabott eljárás követendő és a követelt feltételek teljesitéseig az üzlet folytatása beszüntethető.

A gyártási helyiség, mint olyan, az épület külsején is ismertető felirással látandó el.

7. (178.) **§.** A 6. §. szerint bejelentett gyártási helyiségeken kivül — a pénzügyi hatóság külön engedélye és az ellenőrzési feltételek megtartása mellett — egyedül csak a felső kártyaképek nyomatása vagy a kártyalapok szinezése eszközölhető.

8. (179.) **§.** A gyártani szándékolt játékkártyák minden neméből háromhárom be nem csomagolt bélyegzetlen játszma, a hozzátartozó boritékokkal együtt, mintaképen a pénzügyi hatóságnak benyujtandó.

Az egyik játszma, miután a megerősitési záradék arra, valamint a boritékra rávezettetett, a vállalkozónak, a második az illető bélyegző-hivatalnak és a harmadik az államnyomdának kiadatik.

A kártyagyáros köteles a készitett mindennemü kártyák játszmáinak egyegy lapját nevével és a gyártás helyével, továbbá a hivatalos bélyegzésre rendelt másik kártyalapot, a gyártás helyét szintén elötüntető saját czégbélyegével megjelölni; emellett pedig a játszma-boritékokra külső felirásként rávezetni:

a) a gyáros nevét, illetőleg czégirását;

b) a gyártás helyét;

c) a becsomagolt játszma nemét;

d) az abban foglalt kártyalapok számát;

e) a bejelentett kártyaminta számjelét; és

f) ha fényezett vagy mosható kártyák, ezen minőség megjelölését.

Azonkivül a gyáros által minden egyes boritékon egymás fölé helyezett köralaku két kimetszvény teendő, melyek egyikén a czégbélyeg, másikán a hivatalos bélyeg lenyomása történik.

Ezen boriték a bélyegköteles játszmák becsomagolásánál, még mielőtt ezek hivatalos bélyegzés végett beterjesztetnek, a hivatalos zárjegy (4. §.) felragasztása által tartós pépanyaggal lezárandó s maga a zárjegy a czégbélyegzővel, fekete olajfesték alkalmazása mellett, oly módon átbélyegzendő, hogy a czégbélyeg egyik része a zárjegyen, másik része a boritékpapiron egyszerre lenyomva legyen.

9. (180.) **§.** Az elkészitett és hivatalosan meg nem bélyegzett játékkártyák a gyártási helyiségben elkülönitve, s e czélra bejelentett szekrényekben, a gyáros által szoros zár alatt tartandók.

Szintugy elkülönitve gyüjtendők és zár alatt tartandók a számfeletti, valamint a selejtes kártyalapok is, melyeknek a gyártási helyiségből eltávolitása mindaddig tiltva marad, mig azok mind a pénzügyi hatóság által kitüzendő időben, az ellenőrző közeg felügyelete alatt játszásra használhatlanná nem tétettek.

Szigoruan tiltva van az eladási helyiségben más játékkártyákat tartani vagy elhelyezni s egyáltalán bármiként és bárhol elárusitani, mint amelyek játszmákba osztva, a 4. és 8. §§. rendelkezéseihez képest, lezárva és csomagonként hivatalosan bélyegezve vannak.

10. (181.) **§.** A bélyegilleték a hivatalos bélyegzés végett bemutatott játszmák száma és neméhez képest rendszerint a bélyegzés foganatositása előtt készpénzben fizetendő.

Mindazonáltal a belföldön gyártott kártyák után járó illeték lerovására nézve a pénzügyi hatóság, kellő biztositék mellett, legfeljebb három hóra terjedő fizetési halasztást adhat. Az igy engedélyezett fizetési határnapon túl fizetetlen maradt illetékösszeg után 6% késedelmi kamat jár s azonkivül a mulasztás a hitelkedvezmény vesztését vonja maga után.

Az illeték elengedését vagy visszatéritését a pénzügyminister egyedül csak belföldi kártyagyártmányokra nézve oly esetben engedélyezi, midőn hivatalosan bélyegzett kártyajátszmák a gyártási helyiségben, tartásukra rendelt szekré-

nyekben, vagy a szándékolt elküldés alkalmával valamely véletlen balesemény folytán használhatlanná váltak s ha erről az elromlott kártyajátszmáknak — amennyiben egészen el nem vesztek — előterjesztése mellett, a pénzügyi hatóságnak 48 óra alatt jelentés tétetik.

11. (182.) **§.** Játékkártyák üzletszerü eladásával foglalkozni kivánó köteles ezen szándékát 8 nappal előbb, mielőtt az árusitást megkezdi, a pénzügyi hatóságnál irásban bejelenteni; továbbá üzleti helyiségét külsőleg is mint kártyaeladási üzletet megjelölni és a játékkártyákat kizárólag csak a bejelentett helyiségben tartani s egyedül abban elárusitani.

Az üzlethelyiség változtatása 3 nap alatt a pénzügyi hatóságnál bejelentendő.

Meg van engedve, hogy az üzleti helyiségben az elárusitandó játékkártyák egy-egy nem bélyegzett, de a játszásra használhatatlanná tett játszmája, a minőség megszemlélése végett, készletben tartassék; de az ilyen feltárt játszmákra a pénzügyi hatóság által azok rendeltetése rájegyeztetik.

Ezen §. határozatainak a kártyagyáros is alá van vetve, ha saját gyártmányu vagy más származásu játékkártyák iparszerü eladásával foglalkozni kiván.

A házaló-kereskedésből a játékkártyák feltétlenül ki vannak tiltva.

12. (183.) **§.** A kártyagyárosok és kereskedők (5. §.) kötelesek a készletben levő ujólag elkészitett, megszerzett, eladott, vagy bármi más módon használatba vett játékkártyák, valamint a külföldről behozott felső kártyaképek s ezek mikénti felhasználása iránt a pénzügyi hatóság által hivatalosan átfüzött külön jegyzékeket (sorkönyveket) pénzügyministeri szabályrendelettel megállapitandó módon vezetni s azokba minden beálló változást legott bejegyezni.

Az e czélra szükségelt nyomtatványok a kiállitási költség megtéritése mellett kiszolgáltatnak.

13. (184.) **§.** A 12. §-ban emlitett iparüzők, illetőleg a családjaikhoz tartozók, valamint segédjeik és helyetteseik kötelezve vannak a felügyelettel és szemletartással megbizott hivatalos közegek felszólitására a játékkártyák iránt vezetendő jegyzékeket felmutatni és tért s időt engedni, hogy azokból kivonatok késztttessenek, valamint a készletben lévő játékkártyákat előterjeszteni s egyáltalán a jövedéki közegeknek azon segédkezést nyujtani vagy szolgáltatni, amely hivatalos teendőik szabályszerü végzésére szükséges.

14. (185.) **§.** Ezen törvény rendeleteinek megszegése esetében, az erről felvett hivatalos lelet alapján, jövedéki büntető eljárás mellőzésével a megröviditett bélyegilleték ötvenszeres összegével egyenlő birsággal terheltetik:

a) aki nem bélyegzett, vagy a hivatalos zárjegygyel szabályszerüen el nem látott játékkártyákat a belföldi fogyasztásra való eladás czéljából készletben tart;

b) elárusit, terjeszt, megszerez, tudva magánál tart; vagy

c) aki bélyegzetlen kártyákkal játszik.

A kártyagyárosok és kereskedők az üzlethelyiségeikben vagy lakásaikban talált ilyen kártyák után eső birságösszegért kezeskednek.

Ha oly helyen, ahol a játékkártyák üzletszerüen fogyasztatnak, ugymint kávéházakban, vendéglőkben s társaskörökben, nem bélyegzett kártyák használtatnak, az illető vállalkozó — egyesületeknél az ügyvezetéssel megbizott személy — a reá háruló felelősség, illetőleg kezesség mellett esetről esetre 100—300 forintig terjedhető pénzbirság alá esik, hacsak nem igazolja, hogy ilyen kártyák használása tudomása nélkül történt.

A pénzügyigazgatóság vizsgálatot eszközöltethet a fentnevezett helyiségekben, ahol hitelt érdemlő értesülés szerint a bélyegröviditès tárgyai tartatnak vagy használtatnak.

Oly esetben, midőn a kihágás következményeivel terhelendő fél a törvénysértést, még mielőtt arról a pénzügyi

hatóság más uton tudomást szerzett volna, önként bejelenti, a máskülönben járó birságösszegnek csak fele része szedetik be, ha utóbbit a bejelentő fél a megröviditett bélyegilletékkel együtt legott lefizeti.

15. (186.) **§.** Jövedéki büntető eljárásnak van helye:

a) ha valaki a játékkártyák gyártását a pénzügyi hatóság megelőző engedélye nélkül, vagy kiadott tilalma ellenére, vagy nem a bejelentett és helyeselt, hanem más helyiségben eszközli vagy eszközölteti;

b) ha nyomdatulajdonos kártyaképeket állit elő anélkül, hogy a pénzügyi hatóság e részbeni engedélyét és a kártyagyáros irásbeli megrendelését birná;

c) ha a játékkártyáknak hivatalos bélyegzés végett előterjesztése alkalmával helytelenül oly adatok jelentetnek be, melyek a bélyegilleték magasságára vonatkoznak;

d) ha valaki játékkártyákat oly időben vagy oly helyen, mikor s ahol azoknak szabályszerüen bélyegezve lenniök kell, hamisitott, utánzott, más kártyákról átvitt vagy magasabb bélyegilletékre átváltoztatott bélyegjellel, vagy hamisitott, utánzott, vagy egyszer már használt zárjegygyel ellát, vagy pedig, habár ezen körülményről tudomása volt, magánál tart, megszerez, elárusitásra ajánl, másnak elad, vagy más módon terjeszt vagy terjeszteni igyekszik;

e) ha a kártyagyáros saját gyártmányu kártyáit idegen czégjellel ellátja;

f) ha külföldi játékkártyák behozatalánál vagy átvitelénél a 3. §-ban körülirt kötelezettségek valamelyike figyelmen kivül hagyatik;

g) ha nem bélyegzett játékkártyák a vám- és ellenőrzési szabályok megtartása nélkül külföldre küldetnek vagy kivitetnek;

h) ha hivatalos zárjegyek a tilalom ellenére tovább adatnak, vagy

i) ha a 12. §-ban megállapitott könyvvezetés a kártyagyárosok által oly módon történik, hogy ez által az üzlet terjedelme, menete és minősége helytelenül mutattatik ki, a jövedéki kihágások felderitése nehezittetik vagy lehetetlenné tétetik s általában a követett eljárás szerint a jövedék kijátszására irányzott szándék vélelmezhető.

Ezen sulyos kihágások eseteiben a büntetés 500 frttal és a kihágás ismétlése esetében 1000 frttal szabandó meg.

Ha azonban a kihágás tárgyát 50-nél több kártyajátszma vagy zárjegy képezi, a büntetés minden további játszma vagy zárjegyért 10—10 frtra, ismétlés esetében pedig 20—20 frtra emelendő.

Ezenkivül a sulyos kihágás tárgyai, ugymint: egészen vagy részben elkészitett kártyák, zárjegyek, képek és ezek előállitására szolgáló szerek és anyagkészletek elkobzás alá esnek.

16. (187.) **§.** A megelőző 15. §-ban fel nem sorolt egyéb kihágások, nevezetesen a 8., 9. és 11. §§-ban, valamint a 12. §-ban a kereskedőkre nézve foglalt rendeletek megszegése, mint kisebb kihágások eseteiben: 5 frttól 100 frtig, ismétlés esetében pedig 200 frtig terjedhető pénzbirság alkalmazandó.

17. (188.) **§.** A kártyagyárostól, illetőleg kereskedőtől, ki a 15. §-ban emlitett sulyos kihágások egyike miatt egy izben már büntetve vagy a 14. és 16. §§-ban felsorolt cselekmények vagy mulasztások miatt két izben pénzbirsággal terhelve volt, a gyártási engedély, illetőleg az üzletszerü kártyaárulás jogosultsága meghatározott időtartamra vagy véglegesen is megvonható.

18. (189.) **§.** A pénzbirságon kivül a megröviditett bélyegilleték is a kihágás időpontjától számitandó késedelmi kamattal együtt fizetendő.

19. (190.) **§.** A kártyagyárosok és kereskedők, valamint a 14. §-ban emlitett vállalkozók kezeskednek azon pénzbirságért, mely a családjaikhoz tartozók, ugyszintén segédjeik vagy szolgáik ellen ezen törvény határozatai alapján kimondatott.

Ha azonban igazolják, hogy a kihágás tudomásuk nélkül történt, a kezesség csak a megröviditett bélyegilletékre szoritkozik.

20. (191.) **§.** A jövedéki büntető eljárás (15. és 17. §§.) alá eső kihágások fölött, amennyiben a büntető eljárás beszüntetése nem engedélyeztetett, az 1871. évi LXVI. t.-cz. által megjelölt első folyamodási törvényszékek és a kir. táblák mint második és utolsó biróság határoznak; Horvát-Szlavonországokban pedig az 1871 : LXVI. t.-cz. által fentartott pénzügyi törvényszékek illetékesek.

A 14. §. által tiltott cselekmények eseteiben, valamint oly kisebb kihágások felett, melyeknél a kincstár megröviditésére irányzott szándék nem vélelmezhető, az 1876 : XV. t.-cz. 77. és 78. §§. értelmében [1]) elsőfolyamodásilag a pénzügyigazgatóság, és felfolyamodás esetében a pénzügyi közigazgatási biróság, addig pedig, mig ez életbe lép, a pénzügyminister határoz.

21. (192.) **§.** A jelen törvény alapján járó bélyegilletékek hátralékos összegei s ezek kamatjai, a közadók módjára, az 1876 : XV. t.-cz. értelmében,[2]) végrehajtás utján hajtandók be.

22. (193.) **§.** Az elkövetett kihágások, tiltott cselekmények és mulasztások feljelentői, illetőleg a tettenérők, a behajtott pénzbirság egyharmad, illetőleg fele részében jutalékképen részesittetnek.

23. **§.** *Átmeneti intézkedések.* (Most már hatályukat vesztették.)

24. **§.** Ezen törvény 1882. évi január hó 1-ső napján lép érvénybe, s e naptól kezdve a kártyabélyegre vonatkozó eddigi szabályok hatálya megszünik.

25. **§.** Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminister, belügyminister és az igazságügyminister, Horvát-Szlavonországokra nézve a pénzügyminister, ki e tekintetben Horvát-Szlavon- és Dalmátországok bánjával egyetértőleg jár el, — bizatik meg.

[1]) Most 1883 : XLIV. t.-cz. 101. és 102. §§-ai. (Lásd alább.)

[2]) Most 1883 : XLIV. t.-cz.

50856. szám.
1889. okt. 31.

Keresk. min. rendelet.

A játékkártyák árusitásának szabályozása tárgyában 1882. évi január hó 3-án 49524/1881. sz. alatt a volt földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister ur részéről kibocsátott rendelet, főleg a tekintetben, hogy játékkártyák árusitására szükséges-e külön iparigazolvány, számos izben tévesen értelmeztetvén, ezen kérdés kellő szabályozása érdekében, a pénzügyminister urral egyetértőleg, ezennel a következőket rendelem:

Játékkártyák elárusitása iparigazolványhoz van kötve. Aki tehát a kártyaárusitást üzletként gyakorolja, iparigazolvány váltására köteles.

Azok, akik kellő iparigazolvány alapján oly más kereskedést folytatnak, amelynek keretébe a játékkártya árusitása is beilleszthető, mint pl. papirkereskedők, szatócsok, vegyesárukereskedők, ezek kereskedésre szóló általános iparigazolványok alapján minden további külön iparhatósági bejelentés, tehát külön iparigazolvány nélkül foglalkozhatnak játékkártya-árusitással.

Ha azonban egy teljesen eltérő külön megnevezett áruczikk elárusitására iparigazolványt nyert kereskedő, pl. vasárus, divatáru-kereskedő stb., kivánna játékkártya elárusitásával foglalkozni, a külön iparigazolvány megszerzésének kötelezettsége foglal helyet, mert az 1884 : XVII. t.-cz. 47. §-a értelmében egy személy többféle ipart üzhet ugyan, tartozik azonban minden iparágra nézve mindazt teljesiteni, mit a törvény az ipar megkezdésénél rendel és ennélfogva köteles az 1884 : XVII. t.-cz. 7. §-ában megállapitott dijakat is lefizetni.

A játékkártya-árusitással foglalkozó dohánytőzsérek ezen üzletág tekintetében teljesen az 1884 : XVII. t.-cz. intézkedései alá tartoznak.

Ebből kifolyólag azon dohánytőzsérek, akik különben is szatócs- vagy vegyes- vagy egyéb kereskedésre iparigazolványnyal birnak, már ezen jogosultságuk alapján, külön iparigazolvány nélkül foglalkozhatnak játékkártya-árusitással.

Azon dohánytőzsérek ellenben, akik egyéb kereskedéssel nem foglalkoznak, iparigazolványnyal tehát nem birnak és ennélfogva iparosoknak sem tekintetnek, ha ezek játékkártya árusitásával kivánnak foglalkozni, ezen áruczikk árusitására az 1884 : XVII. t.-cz. 4. §-a értelmében iparigazolvány váltására kötelesek.

Önként értetik, hogy minden egyes esetben játékkártya-árusitással csakis annak szabad foglalkozni, aki amellett, hogy szabályszerü iparigazolványnyal bir, a játékkártya-elárusitásra az 1881 : XXVII. t.-cz. 11. §-a értelmében pénzügyigazgatósági engedélyt nyert.

Felhivom a törvényhatóságot, hogy a területén lévő elsőfoku iparhatóságokkal jelen rendeletemet kellő miheztartás végett közölje.

15354. szám.
1897. márcz. 17.

Pénzügymin. rendelet

a játékkártyák bélyegilletéke tárgyában.

A játékkártyák bélyegilletékéről szóló 1881. évi XXVII. t.-cz. alapján, a cs. k. osztrák pénzügyministerrel egyetértőleg, következőket rendelem :

1. §. Büvészeti czélokra szolgáló kártyáknak a szabályszerüen bélyegzett kártyajátékból leendő előállitását, és az ily kártyáknak ujabb bélyeglerovás nélküli forgalomba hozatalát a pénzügyi hatóságok a játékkártya-elárusitóknak alábbi feltételek mellett engedélyezhetik — az engedély visszavonhatásának fentartása mellett.

1. Büvészeti czélokra szolgáló kártyák előállitásával foglalkozó kártya-elárusitók kötelesek — az 1881 : XXVII. t.-cz. végrehajtása tárgyában az 1881. évi november hó 15-én 73679. sz. alatt kiadott, és a »Pénzügyi Közlöny« 1881. évi folyamának 47-ik számában közzétett utasitásnak [1]; az idézett törvény 12. §-ához füzött jegyzete 3. pontjában megállapitott eladási sorkönyvön kivül — a büvészkártyák elárusitásáról a mellékelt *O.* minta szerint egy külön jegyzéket vezetni, mely jegyzék öt éven át megőrzendő, és a pénzügyi hatóságoknak kivánatra előmutatni, továbbá kötelesek egy jegyzéket — mellékelt *P.* minta szerint — az általok forgalomba hozott büvészkártyák különböző nemeiről az elárusitó-helyiségben tartani.

Ezen jegyzékek vezetésének elmulasztása az 1881 : XXVII. t.-cz. 16. §-ában megállapitott büntetés alkalmazását vonja maga után.

2. A szabályszerüleg felülbélyegzett azok a kártyajátékok, melyekből — a büvészeti czélokra szolgáló kártyák előállitása végett — kártyalapok kivétetnek, a játékkártya-eladási sorkönyvben kiadásba teendők, és pedig külön rovat alatt, nem összesitve a többi eladott játékkártyákkal ; a büvészeti czélokra szolgáló kártyákról vezetett sorkönyvben pedig a bevételi rovatba bevezetendők oly módon, hogy mindegyik jegyzékben a másik jegyzék megfelelő tételszáma kitüntetve legyen.

3. Az 1881 : XXVII. t.-cz. 4., 8. és 9. §. 3. bekezdésében foglalt rendelkezések, melyek szerint játékkártyákat csak boritékkal ellátva, lezárva és hivatalos bélyeggel ellátva szabad elárusitani, a büvészeti czélokra szánt kártyákra is kiterjednek, az 1881 : XXVII. t.-cz. 11. §. 3. bekezdésében foglalt rendelkezés fentartása mellett.

A büvészkártyák elkészitése után az összetartozó kártyalapok boritékkal ellátandók, és a boritékra reávezetendő :

a) az elárusitó neve, illetőleg czégjegyzése ;

b) az előállitási hely ;

c) a becsomagolt játszma neme, melynek összhangban kell lennie a *P.* minta szerint vezetett jegyzékben foglalt megjelöléssel ;

d) a kártyalapok száma és a kártyalapok megnevezése (hány király etc.).

A kártyák nyilt boritékban *Q.* minta szerint két példányban szerkesztett kimutatás kiséretében, melyben megjegyzendő, hogy hány bélyegzett kártyalap (p. o.) : hány vörösegyszem — coeur-ász) foglaltatik a csomagban, a bélyegzőhivatalnak átadandók, mely hivatal minden egyes esetben alapos vizsgálat tárgyává teszi azt, hogy a boritékban levő kártyalapok nem képeznek-e közönséges kártyajátékra alkalmas teljes játszmát, továbbá, hogy a boritékon levő, a kártyák lapszámára és nemére vonatkozó adatok helyesek-e ?

Ha az első eset nem forog fenn, és utóbbi tekintetben sem emelhető kifogás, a bélyegzőhivatal köteles a hivatalos zárjegyet a boritékra alkalmazni, és a zárjegyet — a 73679/1881. sz. utasitásnak az 1881 : XXVII. t.-cz. 4. §-hoz füzött II. 2. pontjában meghatározott módon — a hivatalos bélyegjelzővel felülbélyegezni.

A fél által kiállitott kimutatás egyik példánya a zárjegyek hivatalos leszámolásának alapjául szolgál ; a másik példány, miután az a megerősitési záradék reá vezettetett, hogy a büvészeti czélokra készült kártyára nézve a hivatalos vizsgálat szerint semmi kifogás nem forog fenn, a félnek a zárt kártyacsomagokkal együtt visszaadandó.

Mielőtt ezen kártyacsomagok az eladási helyiségbe vitetnek, az elárusitó köteles a kártyazárjegyeket — az 1881 : XXVII. t.-cz. 8. §-ának megfelelő módon — a czégbélyeggel ellátni.

2. §. Büvészeti czélokra szánt kártyák részére külön zárjegyek készittetnek.

Ezen zárjegyek — az 1881. évi 73679. számu utasitásnak a törvény 4. §-ára vonatkozó rendelkezéséhez képest — vékony fehér papiron, 221 mm. hosszu és 42 mm. széles alaknagyságban, világoskék alnyomattal és fekete szövegnyomattal, és enyvezett hátrészszel kiállitvák. A három mezőre osztott lapnak — fekete nyomású 37 mm. széles szegélykeretbe foglalt, és ezzel 71 mm. hosszuságu — középmezejében a magyar korona országai egyesitett angyalos-

---

[1] Lásd : Magy. Rend. Tára, 1881. évf., 1735. l.

czimere, mint a zárjegy főképe, guillochirozott mintáju világoskékszinü mezőn, fekete nyomatban látható.

A magyar czimer felett »zárjegy bűvészeti czélokra szánt kártyákra« szöveg két sorban, a czimer alatt pedig az évszám »1897«, és ez alatt tizenhat sorban a következő szöveg van feketén nyomva: »A megröviditett bélyegilleték ötvenszeres összegével egyenlő birsággal terheltetik, aki nem bélyegzett, vagy a hivatalos zárjegygyel szabályszerüen el nem látott játékkártyákat a belföldi fogyasztásra való eladás czéljából készletben tart, elárusit, terjeszt, megszerez, tudva magánál tart, vagy bélyegzetlen kártyákkal játszik.

A játékkártyák bélyegilletékéről szóló 1881. évi XXVII. t.-cz. rendeleteinek megszegése egyéb eseteiben ezen törvényczikk 14., 15. és 16. §§-ainak büntetési határozatai alkalmazandók.«

A zárjegy toldalékait képező alsó és felső mezőkön a »zárjegy« szó — mindkét mezőn ismétlődő egyenközényben — négyszer a világoskékszinü alnyomatra feketén nyomva és négyszeres, a keretbe foglalt diszitményes rajzu kék alnyomatból fehéren tünik ki.

A zárjegyek előállitását, azoknak a bélyegjelzőhivatalokhoz való szétküldését és kezelését, illetőleg a 73679/1881. számu utasitásnak az 1881 : XXVII. t.-cz. 4. §-ához fűzött 1. pontjában foglalt határozmányok irányadók.

Bűvészeti czélokra szánt kártyák számára meghatározott zárjegyek csak az 1. §-ban megállapitott személyeknek adhatók.

3. §. A naponként elkelt kártyák az elárusitási jegyzékbe a kártyalapok számának és elnevezésének (hány király etc.) megjelölése mellett, a kártyák különböző nemei szerint összesitve, naponkint bevezetendők.

Ha azonban a kártyák további elárusitás végett egy más kártyaelárusitónak adatnak el, ugy ezen eladás, a vevő nevének és lakásának megjelölése mellett, külön tétel alatt bevezetendő az elárusitási sorkönyvbe.

4. §. A szabályszerüleg felülbélyegzett kártyajátékokból az elkészités czéljából kivett, azonban az elkészités alatt elromlott, vagy el nem használt kártyalapok, valamint ezen kártyajátékoknak zárjegygyel ellátott boritékai megőrizendők és minden 3-ik hónapban, valamint a szemlék alkalmával az ellenőrző közeg jelenlétében megsemmisitendők.

Az illető kártyalapok a bűvészeti czélokra készült kártyákról vezetett sorkönyvbe, mint megsemmisitettek, kiadásba teendők — a kártyalapok számának és elnevezésének megjelölése mellett.

5. §. Azon játékkártya-elárusitóknak, akik szabályszerüleg bélyegzett kártyajátékból előállitott és hivatalos zárjegygyel a jelen rendelet 1. §. 3. pontja szerint ellátott bűvészkártyákat azon elárusitóktól, akik ezen kártyákat elkészitették, továbbeladás czéljából megszerezni szándékoznak, további engedélyre nincs szükségök.

Az ily elárusitók kötelesek azonban a megszerzett bűvészkártyákat — az elárusitó nevének és lakhelyének, valamint a kártyák nemének megjelölése mellett — ugy, mint a közönséges játékkártyákat, a 73679/1881. sz. utasitásnak az 1881. : XXVII. t.-cz. 12. §-ához füzött 9. pontja szerint vezetett eladási sorkönyvbe bevezetni.

6. §. Jelen rendelet 1879. évi április hó 1-én lép hatályba.

Intézkedtem, hogy a rendeletben előszabott minták szerint használandó nyomtatványok — a m. k. államépületi felügyelőség utján — a pénzügyi igazgatóságoknak megküldessenek.

16.

1881 : XXXIV. Törvényczikk [1])

a közvetlenül lerovandó illetékek kezeléséről.

I. FEJEZET.

Kiszabási hivatalok illetősége.

1. §. A bélyeg és illetékekre vonatkozó törvények és szabályok szerint közvetlenül lerovandó illetékek megszabását illetékkiszabási hivatalok [2]) teljesitik; és pedig:

a) az ingatlanok tulajdonának, haszonélvezetének vagy használatának átruházására és az ingatlanokat terhelő szolgalmakra vonatkozó jogügyletek és okiratok után járó illetékeket azon kiszabási hivatal szabja meg, melynek kerületéhez az ingatlanok tartoznak, ha pedig a jogügylet tárgyát képező ingatlanok különböző kiszabási hivatalok kerületeihez tartoznak: az a kiszabási hivatal illetékes, melynek területén az okiratban első

---

[1]) Az 1. §. 1. bek.; a 4. és 11. §§-ok módositotta az 1889 : XXVIII. t.-cz. L. VI. alatt.

[2]) A pénzügyigazgatóságok eddigi szervezete, a kir. adófelügyelők és illetékkiszabási hivatalok működése megszünik s ezen hatóságok és hivatalok teendőit, még pedig a pénzügyigazgatóságok és a kir. adófelügyelők teendőit az ezen törvény alapján szervezett pénzügyi igazgatóságok, az illetékkiszabási hivatalok teendőit a kir. adóhivatalok látják el. (1889 : XXVIII. t.-cz. 1. §-ából.)

helyen felsorolt ingatlan fekszik; s ez illetőség kiterjed arra az esetre is, midőn ugyanazon okiratban az ingatlanokra vonatkozó intézkedés mellett másnemü jogügyletek is foglaltatnak;

b) hagyatékoknál a kiszabási hivatalok illetőségét, ha a hagyaték biróilag vagy gyámhatóságilag tárgyaltatik, az eljáró biróság vagy gyámhatóság székhelye, egyéb esetekben az örökhagyó utolsó rendes lakhelye, ha pedig az örökhagyó lakhelye a magyar állam területén kivül volt, a magyar állam területén levő hagyatéki vagyon főrészének holléte szabályozza;

c) illeték-egyenérték alá eső ingatlanoks ingókra nézve azon kiszabási hivatal illetékes, melynek kerületében a fizetésre kötelezett jogi személy székhelye, illetőleg a haszonélvező joghelye, ha pedig az a magyar korona területén kivül van, hol az illetékköteles ingatlan vagyon főrésze fekszik;

d) ingók iránt hatóságok (biróságok, törvényhatóságok, katonai, állami és községi hatóságok) vagy kir. közjegyzők előtt létrejött jogügyletek és okiratok, továbbá birói itéletek és végzések, valamint a telekkönyvi előjegyzések- és bejegyzésekre nézve az eljáró hatóság,[1]) illetőleg kir. közjegyző székhelye határozó;

e) belföldön kiállitott minden más szerződésnél, okirat- vagy iratnál az illetőséget szabályozza a felek lakhelye; ha különböző helyeken laknak, a legutóbb történt aláirás helye, külföldön kiállitott okiratnál pedig azon fél lakhelye, ki az okiratot behozza vagy behozatja, s ha e lakhelye a magyar állam területén kivül esik, azon illetékkiszabási hivatal illetékes, melynek kerületében az okirat használatba vétetik;

f) az illeték-röviditésekről felvett hivatalos leletek alapján járó illetékek, a fizetésre kötelezett fél rendes lakhelyére nézve illetékes kiszabási hivatal által szabatnak meg.[1])

Ha valamely jogügylet nem az illetékes kiszabási hivatalnál jelentetett be, ez tartozik a bemutatott okiratot hivatalból az illetékes kiszabási hivatalhoz áttenni és erről a bejelentő felet értesiteni.

2. §. *Kivételek. a)* A vasuti vállalatok részére egyezség vagy kisajátitás utján megszerzett ingatlanokra nézve, a magyar korona területén: a budapesti központi dij-és illetékkiszabási hivatal illetékes;[2])

b) midőn a fél az illetéket legott a jogügylet bejelentése alkalmával lefizetni kivánja, s helyben nincs illetékkiszabási, hanem csak adóhivatal, az utóbbi teljesiti az illeték előzetes megszabását;

c) hasonlókép előzetesen szabhatják meg az illetéket a kir. közjegyzők is oly módon, hogy az alábbi II. fejezetben körülirt bejelentés eszközlése mellett kiszabási tervezetet tartalmazó utalványt állitanak ki, melynek alapján a befizetés a kir. adóhivatalnál teljesithető.

3. §. Felmerülő kétely, valamint kirendelési kérelem esetében, az illetőséget a pénzügyminister határozza meg.

---

[1]) Lásd a 2. §-hoz csatolt jegyzetet is.

[1]) Felmerült kételyek eloszlatása czéljából, vonatkozással az 1881: XXXIV. t.-cz. 1. §. *f)* pontjának rendeléseire, kijelentetik, hogy az illetékröviditésekről felvett hivatalos leletek alapján járó illetékek oly esetekben, midőn a fizetésre kötelezett felek a magyar korona területén *kivül* laknak, a leletet felvevő hatóság (biróság, törvényhatóság, állami és községi hatóság) székhelyére nézve illetékes kir. adóhivatal által szabandók meg. (60008/1881. pü. min. sz. P. K. 1881: 39.)

[2]) A kir. központi dij- és illetékkiszabási hivatalnak *rendszerinti* illetékessége körében működése kiterjed Budapest főváros területén a közvetlen fizetendő jog-, bélyeg- és egyenértékek és birságok, továbbá egész Magyarország területére a dijak kiszabása, előirása, az előbbiek nyilvántartása, biztositása, behajtása és elszámolása körüli teendőkre.

Ezen hivatal *kivételes* illetékesség czimén teljesiti az összes kiszabási és kezelési teendőket

a) mindama dologi jogok telekkönyvi bekebelezései után, melyekben a zálogjog elrendelése iránti bejegyzési végzéseket a postvidéki kir. törvényszék telekkönyvi hatósága hozta, ha a dologi jogot nyerő s igy az illetékért első

II. FEJEZET.

Illetékköteles jogügyletek és okiratok bejelentése.

4. §. *Bejelentési kötelezettség.* Az illetékkiszabási vagy adóhivatalnál bejelentendők, illetőleg benyujtandók:

a) a jogerőre emelkedett birói itéletek és végzések, valamint a telekkönyvi előjegyzések és bejegyzések, — amennyiben az illeték nem bélyegjegyekben lerovandó — ugyszintén a biróilag vagy gyámhatóságilag letárgyalt hagyatékok kimutatásai, *a telekkönyvi hatóságok, illetőleg az eljáró biróságok vagy gyámhatóságok által;*

b) oly jogügyletek, cselekmények és okiratok, melyek hatóságok [1. §. *d)*] vagy kir. közjegyzők előtt, illetőleg azok közbenjárásával jönnek létre, vagy hatósági jóváhagyáshoz vannak kötve, az eljáró *hatóság, illetőleg kir. közjegyző által;*

A m. kir. belügyminister által 1893. évi május hó 23-án 36796. sz. alatt valamennyi vármegyei törvényhatósághoz intézett körrendelet.

Kérdés merülvén fel az iránt, hogy az 1881. évi XXXIV. t.-czikknek a hatósági jóváhagyáshoz kötött illetékköteles jogügyletek bejelentése körül követendő eljárásra vonatkozó rendelkezései oly esetekben, midőn ily jogügyletek községek vagy rendezett tanácsu városok által köttettek, mily értelemben alkalmazandók, szükségesnek találtam egységes eljárás biztositása, valamint az e téren keletkező kétségek megelőzése végett, a m. kir. pénzügyminister ur meghallgatása után következőket kijelenteni:

1. Azon eljáró hatóság alatt, mely a jóváhagyáshoz kötött jogügyletet az idézett t.-cz. 4. §. *b)* pontja értelmében illetékkiszabás végett bejelenteni köteles: oly esetekben, midőn község (kis- és nagyközség vagy rendezett tanácsu város) ilynemü ügyletéről van szó, tekintettel arra, hogy a jóváhagyás a törvényhatóság törvényes hatáskörébe tartozik, a törvényhatóság értendő, ebből folyólag az ily jogügyleteket illetékkiszabás végett a törvényhatóság tartozik az illetékes pénzügyi hatóságnak bejelenteni.

2. A szóban levő törvény 5. §. *d)* pontjában kitüzött 15 napi bejelentési határidő pedig a törvényhatóság jóváhagyó határozatának jogerőre emelkedésétől, illetőleg felebbezés esetében a jóváhagyó felsőbb rendelet leérkeztétől lesz számitandó.

3. Avégből, hogy netaláni mulasztás esetében a többször idézett t.-cz. 10. §. *c)* pontjában kimondott felelősség fennakadás nélkül alkalmazható legyen, a törvényhatóság jóváhagyó határozatában a bejelentés teljesitésével megbizandó közege minden egyes esetben névszerint lesz megjelölendő, akinek a törvényes jogkövetkezmények terhe alatti szoros kötelessége lesz saját érdekében is az ügy lebonyolitását figyelemmel kisérni s annak egyes stádiumait a bejelentési határidő megtarthatása tekintetéből személyesen nyilvántartani.

A törvényhatóság jóváhagyó határozatainak ezen rendelkezéshez képest leendő megfelelő szövegezésének ellenőrzése a törvényhatóság első tisztviselőjének teljes felelősséggel járó feladatát fogja képezni. (Pénz. Közl. 1893 : 19.)

c) minden más jogügylet és okirat a *szerződő felek* — oly esetben pedig, midőn az okiratot kiállitó fél a bejelentést nem eszközli vagy nem eszközölheti, az okirat *elfogadója* — világos vagy hallgatólagos meghatalmazás nélkül, más nevében létesitett jogügyletek vagy iratok, a megbizás nélküli ügyvivő által; szerződő felek közül az okiratot első helyen aláiró fél köteles a jogügylet bejelentésére, ha az iránt a szerződésben eltérő intézkedés nem foglaltatik;

d) hivatalos beavatkozást nem igénylő hagyatékok kimutatásai, egyetemleges

---

sorban felelős fél Budapest főváros területén lakik;

b) a Budapest fővárosban székelő — magyar földhitelintézet, — az osztrák-magyar bank, — a magyar jelzálog hitelbank, — a magyar általános hitelbank, — a kisbirtokosok orsz. földhitelintézete és a pesti hazai takarékpénztár továbbá fővárosi árvaszék vagy közalap kölcsöneiből eredő mindennemü százalékos és fokozatos illeték alá tartozó oly okiratok és birósági kiadványok s telekkönyvi végzések után, — mely okiratok, birósági kiadványok és telekkönyvi végzések alapján, — az azok után járó illetékért nevezett pénzintézetek, fővárosi árvaszék vagy közalap első sorban vagy egyetemlegesen felelősek;

c) a Budapest fővárosban megjelenő összes hirlapokban közzétett hirdetményi és egyéb fogyasztási bélyegilletékekre nézve.

Elbirálja az előző pontokban felsorolt pénzintézetek, fővárosi árvaszék vagy közalapnál Magyarországon bárhol fekvő ingatlanra bekebelezett jelzálogkölcsönök átváltoztatására (conversio) felvett uj kölcsönöknek megengedett illetékmentességét és első fokban végzésileg határoz. (Pénz. K. 1889 : 29.)

kötelezettség mellett a törvényes vagy végrendeleti *örökösök* által.

5. §. *Bejelentési határidő.* A bejelentés, illetőleg benyujtás eszközlendő:

a) ha a jogügylet, cselekmény vagy okirat *belföldön*, kir. közjegyző közbenjárásával vagy a nélkül jött létre, a létesités napját követő naptól számitandó 8 nap alatt;

b) ha külföldön jött létre és belföldön érvényesitendő: az irat behozatalától számitandó 30 nap alatt, illetőleg ezen határidő lejárta előtt is, még mielőtt az okirat belföldön hivatalos használat alá vétetik s általában, mielőtt valamely elvállalt kötelezettség teljesittetnék, vagy a jogügylet alapján más jogérvényes cselekmény foganatosittatnék;

c) birói itéletek és végzésekre (4. §.) nézve, jogerőre emelkedésük napjától számitandó 15 nap alatt, telekkönyvi előjegyzések és bejegyzésekre nézve pedig, egyidejüleg az illető határozatok kiadványozása alkalmával;

d) hatóságok előtt [1. §. *d)*], illetőleg ezek közbenjárásával létrejött, valamint hatósági jóváhagyástól függő jogügyletek, cselekmények és okiratokra nézve, a létesités, illetőleg hatósági jóváhagyás napjától számitandó 15 nap alatt;

e) hagyatékok, melyeknél birói vagy gyámhatósági beavatkozásnak helye nincs, az örökhagyó halálozása napjától számitandó 90 nap alatt, mely határidő kivételes esetekben az eljáró illetékkiszabási hivatal által indokolt kérelemre meghosszabbitható;

f) vasuti vállalatok által szerzett ingatlanokra nézve, a vaspálya vagy pályarész megnyitása napjától számitandó 90 nap, megnyitása után szerzett ingatlanokra nézve pedig a szerzési okirat létesitésétől számitandó 8 nap alatt [*a)* betü szerint].

6. §. Midőn a határidő végnapja vasárnap vagy ünnepnapra esik, az a legközelebbi köznapig terjed.

7. §. *A bejelentés módja.* Birói itéletek és végzések [4. §. *a)*], ugyszintén a telekkönyvi előjegyzések és bejegyzéseket elrendelő határozatok, valamint az 5. §. *d)* pontja alatt emlitett jogcselekményekről kiállitott okiratok, hitelesitett hivatalos másolatban, rendszerint az illető felek lakhelyének rájegyzése mellett, közlendők.

A telekkönyvbe bejegyzett dologi jogok kitörlését elrendelő végzések pedig az illetékszabással megbizott hivatalhoz a következő esetekben teendők át:

1. Ha a tulajdonjogot korlátozó haszonélvezeti szolgalmak kitörlése rendeltetik el.

2. Ha a kitörlés a jogositott fél oly kérelme alapján rendeltetett el, melyben a kitörlendő jogot megszüntető jogügylet és az ettől járó szabályszerü illeték lerovása nem igazoltatott.

8. §. A felek, s ha kir. közjegyző közbenjárt, az utóbbi által, a felek rendes lakhelyeinek kitüntetése mellett benyujtandók:

a) minden oly jogügylet- vagy cselekményről, melynek tárgya nem ingatlan dolog, a létesitő okirat eredeti vagy bélyegmentesen hitelesitett példánya; ha az eredeti nyomban visszakivántatnék, annak egyszerü másolata is becsatolandó, máskülönben az eredeti irat elismervény mellett az illeték kiszabásáig visszatartatik, mindkét esetben a történt bejelentés az eredeti okiratra vagy ennek hitelesitett példányára hivatalból rájegyeztetik;

b) ingatlan javak iránt intézkedő jogügyletek- vagy cselekményekről az okiratnak vagy eredeti példánya, s ez esetben egyszersmind egyszerü másolata, vagy pedig annak e czélra bélyegmentesen hitelesitett másolata és mind a két esetben emellett még a fél által megszerzendő: az illető ingatlant terhelő föld- vagy házadónak azon évi összegét, melyben a jogügylet megköttetett, vagy ha akkor a folyó évi adó még kiróva nem lenne, az előző évi adó összegét, az osztályadó alá tartozó épületeknél pedig ezek becsértékét, végre oly szolgálmányok

iránt kötött jogügyleteknél, melyek értéke készpénzben kifejezve nincs, az illeték alapját képező szolgálmány értékét kitüntető bizonyitvány.

Ezen határozmányok részben módositást szenvedtek az 1887 : XLV. t.-cz. következő §§-ai által :

3. §. Az illeték kiszabásánál az ingatlan értékének vétetik :

1. adásvevéseknél, ideértve a birói árveréseket is, a vételár az elvállalt mellékes szolgáltatások értékével együtt ;

2. a szerzés egyéb nemeinél :

a) jogügyleteknél a szerződésben kitüntetett — vagy annak megállapodásaiból kideritett — hagyatékoknál a hagyatéki eljárás folyamán eszközölt leltározás alkalmával felvett becsérték ;[1]

b) az előbbi pontban meghatározott érték hiányában az illetékkötelezett felek részéről bevallott becsérték.

Az 1. és 2. pontban meghatározott értékek azonban csak azon esetben vehetők az illetékkiszabás alapösszegéül, ha azok a következő 4. §-ban megállapitott törvényszerü legkisebb értéknél nem csekélyebbek, különben kivétel nélkül ezen törvényszerü legkisebb érték alapul vétele mellett szabandó ki az illeték. Ugyancsak a törvényszerü legkisebb érték alapján szabatik ki az illeték akkor is, ha a 2. pontban felsorolt becsértékek közül egyik sem áll rendelkezésre.

Viszont, ha különböző becsértékek forognak fenn, ezek közül mindig a nagyobb veendő a kiszabás alapjául, tekintet nélkül arra, hogy esetleg már a kisebb másik becsérték is meghaladja-e a törvényszerü legkisebb értéket.

4. §. A törvényszerü legkisebb érték, melyen alul az illetékkiszabás alapjául szolgáló érték összegét az előző 3. §. rendelkezéséhez képest nem szabad felvenni :

1. a földbirtoknál, az 1881 : XL. t.-cz. értelmében megállapitott kataszteri tiszta jövedelemnek huszszoros összege ; azonban oly földbirtoknál, mely valamely vizszabályozó vagy ármentesitő társulat kötelékébe tartozó község árterében fekszik, a tiszta jövedelemből a szabályszerü módon megállapitott vizszabályozási járulék levonásba hozandó, hacsak ez a költség az 1881 : XLII. t.-cz. 7., 14. és 15. §§-ai értelmében a kataszteri tiszta jövedelem megállapitásánál már figyelembe nem vétetett.

2. A házbéradó alá tartozó házaknál a megelőző évben a házbéradó alapjául vett tiszta jövedelemnek :

a) Budapest fővárosban tizenhatszoros összege ;

b) Budapest főváros ó-budai részében, valamint az 1868 : XXII. t.-cz. 4. §-a értelmében az általános házbéradó alá tartozó városokban és községekben — tizenötszörös összege ;

c) másutt tizenkétszeres összege.

3. A házosztályadó alá tartozó házaknál a megelőző évre kivetett házosztályadónak — a földtehermentesitési járulékkal együtt — hatvanszoros összege.

4. A részben házbéradó, részben házosztályadó alá tartozó házaknál, a 2. és 3. pont szerint meghatározandó értékek együttes összege.

5. A királyi kisebb haszonvételeknél az 1875 : XXII. t.-cz. értelmében a járadékadó alapjául vett jövedelemnek tizenötszörös összege.

Ha az 1—5. pont alatt felsorolt ingatlanok, illetve dologi jogositványok bármely természetü vagy terjedelmü kapcsolat folytán együttesen ruháztatnak át : az átruházott vagyonnemek mindegyikére nézve külön-külön megállapitandó törvényszerü legkisebb értéknek együttes összege képezi azt a legkisebb értéket, melytől az illeték kiszabásánál eltérni nem szabad, hacsak az 3. §. szerint megállapitott vételár vagy becsérték azt felül nem mulja.

Azonban az együttes átruházás tárgyát képező ingatlanok vagy dologi jogositványok összértékének meghatározásánál nincsen helye annak, hogy az egyes vagyonnemek, illetve vagyonrészek, majd a törvényszerü legkisebb érték, majd a meglevő vételár vagy becsérték alapján értékeltessenek, hanem az egyik vagy másik értékelési alap alkalmazása mellett kell meghatározni azt a nagyobb összértéket, mely az előző pontban foglalt határozmányokhoz képest az illetékkiszabás alapjául veendő.

Az előző 3. és a jelen szakasz rendelkezésének megfelelőleg az 1881 : XXXIV. t.-cz. 8. §-ának *b)* pontjában emlitett adóbizonylatok helyett oly bizonyitványok állitandók ki, melyekben a földbirtokra, a házbéradó alá tartozó házakra és a királyi kisebb haszonvételekre nézve a megfelelő adó alapjául szolgáló és a jelen szakasz 1., 2. és 5. pontjaiban meghatározott tiszta jövedelem van kimutatva.

5. §. Az illetékegyenérték alá eső föld- és házbirtok, továbbá királyi kisebb haszonvételek értékeül, a jelen törvény 4. §-ában megállapitott értékösszegek veendők s az emlitett vagyontól járó illetékegyenérték az 1881. évi XXXIV. t.-cz. 25. §-ában körülirt eljárás mellett 1888. évi január 1-től kezdve ezen értékek alapul vétele mellett fizetendő.

Az 1881 : XXVI. t.-cz. 25. §-ában érintett tudományos intézetek és közjanintézetek ingatlan javainak ezen értékelésénél az előző 4. §-ban meghatározott tiszta jövedelem, a földadó alá tartozó ingatlanoknál a kataszteri tiszta jövedelem huszszorosa helyett annak tizenkilenczszeres összegével, házbéradó alá tar-

[1] Az ily leltárakba mindig a *forgalmi* becsérték, nem pedig a törvényes legkisebb érték veendő fel. (437/1886. bel- és igazságügymin. sz. P. K. 1886 : 8.)

tozó ingatlanoknál pedig a házbéradó alapjául vett tiszta jövedelemnek :

a) Budapesten tizenhatszoros összege helyett, annak tizenötszörösével ;

b) általános házbéradó alá eső helyeken tizenötszörös összege helyett, annak tizennégyszeresével ;

c) másutt tizenkétszeres összege helyett, annak tizenegyszeres összegével számitandó.

Az illetékköteles ingó vagyon értéke a fél bevallása vagy szükség esetében hivatalos uton beszerzendő adatok alapján határoztatik meg.

Ezen bizonyitványt kis- és nagyközségekben a biró és jegyző, rendezett tanácsu városokban a polgármester és tanácsnokok egyike, törvényhatósági joggal felruházott városokban az adótelekkönyv kezelésével megbizott hivatal főnöke köteles kiállitani.[1])

Azon fél, ki az adó- és értékbizonylatokat a jogügylet bejelentése alkalmával be nem szolgáltatja, azoknak, amennyiben szükséges, 15 nap alatti pótlására, vagy a fenforgó akadály bejelentésére hivatalból felhivatik.

Az ingatlan javakra vonatkozó jogügyletek bejelentése, illetőleg a létesitő okiratoknak illetékkiszabás végett benyujtása, a telekkönyvi hatóság utján is érvényesen eszközölhető, ha a telekkönyvi bejegyzés iránti kérvény a telekkönyvi hatósághoz az e §. *a)* és *b)* betüje alatt meghatározott határidőn belül benyujtatik és a kérvényhez illetékkiszabás czéljára az okirat külön másolata is, valamint az adó- és értékbizonylatok, hozzácsatoltatnak.

Midőn ingatlanról intézkedő valamely jogügylet- vagy cselekményről okirat ki nem állittatott, az ügylet szóval bejelentendő, s ez esetben az hivatalos jegyzőkönyvbe foglaltatik, s a tett bejelentésről a félnek igazolvány adatik.

Benyujtandók továbbá :

c) ugy az ingók, mint az ingatlanok iránti jogügyleteknél — ha tárgyuknak, avagy valamely szerződési kikötménynek értéke magában az okiratban készpénzben kifejezve nincsen s külön nem igazoltatik — a tárgy, illetőleg a kikötmény készpénzbeli értékét magában foglaló bevallás ;

d) a vasuti vállalatok által szerzett ingatlanok jegyzéke, a vétel vagy megváltási áraknak tételenkinti kitüntetése mellett, később létrejött szerzés esetében pedig a megfelelő okirat [*b)* szerint] ;

e) hagyatékokra nézve : a hagyatéki tömeg cselekvő és szenvedő állagát részletesen előtüntető *kimutatás*, a netáni leltár, valamint esetleg a végrendelet és osztálylevél eredeti vagy bélyegmentesen hitelesitett másolati példányának hozzácsatolása mellett.

A kimutatásban pontosan kitüntetendők még : az örökösök és hagyományosok, rendes lakhelyük hozzájegyzése mellett ; továbbá azoknak az örökhagyóhoz való rokonsági viszonyai s az őket egyenkint a hagyatékból megillető osztály- vagy hagyományrész ; a szenvedő állapotra nézve pedig azon ténykörülmény, vajjon az elismertetett vagy igazoltatott-e és mily mértékben.

Midőn a hagyatékban oly cselekvő követelések is foglaltatnak, melyek az örökösök részéről kétségeseknek vagy behajthatlanoknak nyilvánittatnak, általuk az erre vonatkozó körülmények, ha a hagyaték biróilag vagy gyámhatóságilag tárgyaltatik, a tárgyalás befejezése előtt, máskülönben pedig a hagyatéki kimutatás benyujtása alkalmával igazolandók.

A kétségeseknek igazolt követelésekre nézve az örökösök maguk javasolhatják azon összeget, melyet hozzávetőleg behajthatni remélnek, s ha ez iránt az örökösökkel méltányos megállapodás nem létesithető, az illeték megszabása ily kétséges követelések után egy évig függőben marad, mely idő alatt általuk a behajthatlanság vagy bizonytalanság hitelt érdemlőleg igazolandó, vagy a határidő meghosszabbitása kieszközlendő.

[1]) Az ily bizonylatokat az illető községi és városi közegek hivatalból tartoznak kiállitani ; ennélfogva azok kiállitásáért dijat szedni nem szabad. (31920/1881. belügymin. sz. P. K. 1881 : 44.)

A hagyatéki tömegből levonni kivánt terhek és költségek, a betegségi, temetkezési és kegyeletes költségek kivételével, kellő okiratok- és adatokkal igazolandók.

f) Az *e)* alatt körülirt bejelentési módtól eltérőleg megengedtetik, hogy oly esetekben, midőn a kisebb földbirtokosok osztályához tartozó és mezei gazdaságon kivül más üzlettel állandóan nem foglalkozott örökhagyók után maradt ingatlanok összesen 50 holdat meg nem haladnak, az illető örökösök a hagyatékot a megszabott határidő alatt (5. §. *e)* betü) szóval és közvetlenül a községi elöljárónál érvényesen bejelenthessék; ki ilyenkor legott kimutatásba foglalja az örökösöket, lakházuk számait, az örökhagyóhoz való rokonsági viszonyukat s a hagyatékból megillető osztályrészeiket, továbbá az ingatlanok mennyiségét, végre az ezek után előirt egy évi földadót s esetleg házbér- vagy házosztály-adót és az igy hivatalból megerősitett kimutatást nyolcz nap alatt az illetékkiszabási hivatalnak beküldi; mely viszont másnemü értékelés mellőzésével az ingatlanoknak adó alapján meghatározott értékéhez ennek tiz százaléknyi összegét a hagyaték gazdasági ingóságai fejében hozzászámitja.

Hasonló módon bejelenthetők a községi elöljárónál, városokban az e czélra megbizott közegnél: mindazon kisebb hagyatékok is, melyek összes értéke a netáni terhek levonása nélkül 1000 frtot meg nem halad; de ily esetben a hagyatéki ingóságok részletesen kimutatandók.

g) Oly hagyatékra nézve, mely részben az osztrák államterületen létezik, a hagyatéki kimutatásban az összes hagyatéki vagyon felveendő, s egyszersmind kitüntetendő, hogy az összes hagyaték tehertételei az egyes államterületen létező hagyatéki vagyont mily arányban terhelik.

9. §. Mindazon haláleseteknél, melyekre nézve a polgári törvénykezési rendtartás, Horvát-Szlavonországokban a nem peres eljárás iránt érvényes szabályok, valamint a gyámsági és gondnoksági ügyek rendezéséről szóló 1877 : XX. t.-cz. határozatai hivatalos beavatkozást rendelnek, nemkülönben midőn a hagyaték tárgyalását birói, illetőleg gyámhatósági, vagy az 1874 : XXXV. t.-cz. 128. §-án alapuló megbizás folytán — Horvát-Szlavonországokban a közjegyzői rendtartás értelmében — kir. közjegyző vezeti: a hagyatéki kimutatás az előző §. *e)* pontjának rendelkezései szerint szerkesztendő, s még mielőtt az örökrészek és hagyományok a jogositottaknak átadatnának, illetőleg a telekkönyvi átiratás elrendeltetnék vagy kérelmeztetnék, hivatalos, illetőleg hitelesitett példányban az illetékes kiszabási hivatalnak beküldendő.

Kivételnek egyedül az igy tárgyalt oly kisebb hagyatékoknál van helye, melyek csak ingóságokból állanak, s ha az illeték 28 o. ért. frtot meg nem halad. Ez esetekben az illeték bélyegjegyekben rovandó le, melyek a hagyatéki kimutatásra, vagy a tárgyalási jegyzőkönyvre ragasztatnak fel és hivatalból bélyegeztetnek át.

III. FEJEZET.

Büntetési határozatok a bejelentés elmulasztásának eseteire.

10. §. Az 5. §. *a), b), c), d), e)* és *f)* pontjai alatt megállapitott határidők meg nem tartása pénzbirság terhe alá esik, és pedig:

a) magánfelek, s amennyiben önképviseletre nem jogositott személyek érdekelvék, ezek törvényes képviselői, nemkülönben kir. közjegyzők a közbenjárulásokkal létrejött jogügyletekre nézve: ha a bejelentés a határidő végnapját követő 30 napon belül történik, a rendes illeték *negyedrészével*, ha további 60 napon belül önként pótoltatik, annak *felével*, 90 napon túl eső mulasztás eseteiben a végleges illeték összegével egyenlő birsággal rovatnak meg; a bélyegjegyek

felhasználásával netalán lerovott összeg azonban leszámittatik;[1])

b) ugyanazok, ha a 8. §. *b)* pontjában körülirt adó- és értékbizonylatok pótlása s netáni akadály bejelentése végetti felhivásnak eleget nem tesznek: 1—25 frtig terjedhető birsággal;

14792. szám.
1894. ápr. 16.

Pénzügymin. rendelet

a kir. közjegyzők közbenjárásával ingatlanok iránt kötött jogügyleteknek illetékkiszabás végett való bejelentésénél bemutatandó adó- és értékbizonylatok beszerzése tárgyában.

Az 1881 : XXXIV. t.-cz. 8. §-ának *b)* pontja értelmében az ingatlanok iránt kötött jogügyleteknek illetékkiszabás végett való bejelentése alkalmával az illető ingatlanokra vonatkozó adó- és értékbizonyitvány is bemutatandó, mely kötelezettség oly esetekben, midőn az illetékköteles jogügylet létesitésénél kir. közjegyző járt el, ez utóbbit terheli.

Azt tapasztaltam, hogy e kötelezettség elmulasztása miatt az idézett t.-cz. 10. §-ának *b)* pontjában meghatározott birság kirovása körül különböző eljárás követtetik. Egyöntetüség szempontjából a m. kir. igazságügyminister urral egyetértőleg a következőket rendelem:

Miután az 1881 : XXXIV. t.-cz. 8. §-ának *b)* pontja világosan rendelkezik az iránt, hogy az ingatlanokra vonatkozólag kötött jogügyletek illetékkiszabás végett való bejelentésénél bemutatandó érték- és adóbizonylat mindig az illető fél által szerzendő be, a jogügylet létesitésénél eljárt kir. közjegyző e rendelkezések, valamint ugyane törvény 10. §-ának *b)* pontja alapján csak arra kötelezhető, hogy az illető fél által beszerzett és neki átadott adó- és értékbizonyitványt a bejelentéssel egyidejüleg bemutassa, valamint hogy a hiányzó adó- és értékbizonylat pótlása, esetleg a netán fenforgó akadályok bejelentése iránt hozzá intézett felhivásnak az 1889. évi 436/PM. sz. alatt kiadott illetékkezelési utasitás 13. §-ában megállapitott 15 napi határidőn belül megfeleljen.

Ebből kifolyólag az idézett 10. §. *b)* pontjában megállapitott birság a kir. közjegyző terhére csakis abban az esetben irható elő, ha ez az emlitett felhivásnak egyáltalában nem felelne meg.

Ellenben oly esetekben, midőn a kir. közjegyző a hozzá kibocsátott felhivás folytán az adó- és értékbizonyitvány bemutatásának akadályait bejelentette, az ő részéről a törvény követelménye teljesittetvén, vele szemben a birság kirovásának egyáltalán nincsen helye. Ily esetben a hiányzó adóbizonylat az illetékkiszabással megbizott hivatalok által maguktól az illető felektől szerzendő be s a mulasztás törvényszerü következményei is egyedül a felekkel szemben érvényesitendők.

c) hatóságok [1. §. *d)*] előtt létrejött, vagy azok jóváhagyásához kötött jogügyletek közlésére nézve, az eljáró hatóság belkezelése szerint megbizott tisztviselő, — tőzsde- és áru- vagy értékcsarnokok választott biróságai, valamint választott biróságok illetékköteles cselekményeire és kiadványaira nézve, a választott biróság elnöke s esetleg helyettese, — kir. közjegyzők, az általuk birói vagy gyámhatósági megbizás folytán ellátott ügyletek (9. §.) bejelentésére nézve, esetről esetre 1—50 frtig terjedő birsággal rovatnak meg, s ezenkivül vagyonukkal mindazon kárért felelősek, amelyet mulasztásuk folytán a kincstárnak okoznak.

11. §. A 10. §. *a)* és *b)* pontjain alapuló birságokat mindig az illetékkiszabási hivatal, a *c)* ponton alapuló birságokat állami közegek, kir. közjegyzők, tőzsde-, áru- és értékcsarnokok választott biróságai, valamint általában más választott biróságok elnökei s helyettes elnökei ellenében szintén az illetékkiszabási hivatal, — a *c)* pont alatt felemlitett községi és törvényhatósági közegek ellenében a törvényhatóság közigazgatási bizottsága állapitja meg. Az illetékkiszabási hivatal által megszabott birság ellen a VII. fejezetben megállapitott felebbezésnek, a közigazgatási bizottság által megállapitott birság ellen pedig a pénzügyi közigazgatási birósághoz van felebbezésnek helye. A birságok behajtása a közadók módján eszközöltetik. A vagyoni felelősségen alapuló kártéritések megállapitá-

[1]) Az ekként kiszabott birságból, épen ugy mint a jövedéki eljárás folyamán megállapitott birságból, a feljelentőt ⅓, a tettenérőt pedig ⅙ rész jutalék illeti meg. (126317/1890. pü. min. sz. P. K. 1891 : 5.)

sára a mulasztással vádoltnak személyes birósága illetékes s a megállapitott kártéritési összeg is csak birói uton hajtható be.

12. §. Birák és birósági hivatalnokok, kik az 5. §. *c)* és *d)* pontjai és a 9. §. rendelkezése ellenére e részbeni kötelességüket akár szándékosan, akár egyszerü mulasztásképp nem teljesitik, ez által fegyelmi vétséget követnek el és ellenük Magyarországban (Fiumét sem véve ki) az 1871 : VIII. t.-cz. III. és VI. fejezetében foglalt határozatok alkalmazandók.

Horvát-Szlavonországokban a birákat és birósági hivatalnokokat terhelő hasonló felelősségre nézve, a birák fegyelmi felelőssége iránt azon országokban érvényes 1874. évi február hava 28-iki törvény határozatai alkalmazandók.

IV. FEJEZET.

A fizetési meghagyásról.

13. §. A kiszabott illetékről, amennyiben az legott a jogügylet bejelentésekor (2. §. *b)* pont) teljesen le nem fizettetnék, valamint a birság eseteiben (11. §.) az illetékkiszabási hivatal fizetési meghagyást állit ki, mely a kiszabási rendelvényt magában foglalja.[1])

Egyetemleges fizetési vagy kezességi kötelezettség esetében, tartozik az illetékkiszabási hivatal fizetési meghagyásában a feleknek esetleg elkülönitett részletfizetési tartozását vagy fizetési sorrendjét megállapitani, s ha az illetéknek egészben vagy részbeni be nem hajthatása folytán az egyetemleges vagy kezességi kötelezettség érvényesitésére ujabb fizetési meghagyás kiállitása válik szükségessé, tartozik ennek okát az ujabb fizetési meghagyásban pontosan kitüntetni.

14. §. A fizetési meghagyások kézbesitését nagy- és kisközségekben a biró és jegyző egyetemleges felelősség mellett, rendezett tanácsu városokban a polgármester, törvényhatósági joggal felruházott városokban a városkapitány köteles 8 nap alatt eszközölni, és a kézbesitési vevényt a kézbesitést követő 8 nap alatt — a postára feladás napját ide nem számitva — azon hivatalnak beküldeni, melytől a fizetési meghagyást vette; s a ki ezt tenni elmulasztja, a késedelem minden napjáért a kincstár javára 1—10 frtig terjedhető birságban marasztalandó el.

A közigazgatási uton behajtandó birságot bebizonyult hanyagság esetében a kir. adófelügyelő rója ki, és felfolyamodás esetében a közigazgatási bizottság, Horvát-Szlavonországokban a zágrábi pénzügyigazgatóság végérvényesen határoz.

15. §. Budapest főváros területén a fizetési meghagyások kézbesitése iránt a központi dij- és illetékkiszabási hivatal intézkedik.

16. §. Ha a kézbesitő a felet honn nem találja, vagy az, avagyháznépe a fizetési meghagyást elfogadni vonakodik, ez esetben a kézbesités postán feladási vevény mellett eszközöltetik, mely vevény által a kézbesités foganatositottnak tekintetik.[1])

17. §. A kézbesités végett vett fizetési meghagyásokról, kis- és nagyközségekben, valamint rendezett tanácsu városokban az előljáróság, illetőleg polgármester rendes sorjegyzéket vezet, melybe a fizetési meghagyások adatait, valamint az eszközölt kézbesités napját hivatalból bejegyezni köteles.

A törvényhatósági joggal felruházott városokban követendő eljárást, a városhatóság meghallgatása, alapján a pénzügyminister állapitja meg.

---

[1]) Lásd a 38. §-hoz [2]) alatt csatolt jegyzetet is.

[1]) Az ily levelek az ajánlási dij alól mentesek, és a postahivatalok azokat sulyukhoz képest csak a pótlék nélküli egyszerü levéldijjal terheljék meg, melyet a kézbesités alkalmával a czimzettől szedjenek be. Ha pedig czimzett a levelet nem fogadja el, a postahivatalok azt a kényszerkézbesités foganatositása végett a helyi hatóságnak adják át. (53976/1881 pü. min. sz. P. K. 1881 : 36.)

V FEJEZET.

Az illetékek befizetéséről és a késedelmi kamatokról.

18. §. *Fizetési határidő.* A kiszabott illeték s esetleg birság (10. §.) a fizetési meghagyás kézbesitése napjától számitandó 30 nap alatt befizetendő.

19. §. Kivételeknek van helye:

a) a 29. §. *a)* pontja és a 41. §-ban körülirt esetekben;

b) midőn valamely tárgy tulajdonjoga a haszonélvezeti jog szolgalmával, visszteher nélkül oly személyre ruháztatik át, ki a haszonélvezővel nem ugyanazon egy háztartásban él, ez esetben a fizetési határidő az ily tulajdonjog szerzésétől járó illetékre nézve, a tulajdonjognak szolgalom általi terheltetéséhez képest, csak a szolgalom megszünésétől számitandó 30 nap;

c) ha pedig a jogügylet teljesedése valamely felfüggesztő feltételtől függővé van téve, valamint oly örökségeknél vagy hagyományoknál, melyek csak bizonytalan esemény bekövetkeztével nyilnak meg, vagy szállanak át másra, — az illetékfizetési határidő a feltétel, illetőleg esemény bekövetkezésének napjától kezdve számittatik; de ezen esetekben az illeték addig is megfelelő módon azon személy által biztositandó, kitől a kérdéses tárgy a felfüggesztő feltétel bekövetkeztével másra száll.

Ezenkivül köteles a szerző fél a halasztó feltétel teljesülését azon időponttól, midőn az esemény bekövetkezése tudomására jutott, számitandó 8 nap lefolyása alatt az illető kiszabási hivatalnak bejelenteni, máskülönben a 10. §. *c)* pontja szerint 1—50 frtig kiszabható birsággal terheltetik.

Ugyanezen bejelentési kötelezettség terheli jogügyleteknél a másik felet, sőt halálozás esetére örököseit is; oly tárgyaknál pedig, melyek ajándékozás, szerződés vagy végrendelet által szállanak másra, azon ajándékozót vagy rendelkezőt, vagy ha nem volna már életben, annak örököseit, ki az illető tárgy iránt szerződött vagy rendelkezett.

Mulasztás eseteiben (10. §. *c)* pontja szerint) a kincstárra háramlandó károkért egyetemlegesen felelősek.

20. §. *Befizetés.* A kiszabott illeték azon pénztárnál (adóhivatalnál) fizetendő be, mely a fizetési meghagyásban megjelöltetik.

A felek az illetéki összeget a fizetési meghagyás hozzácsatolása, vagy a tájékoztató adatok közlése mellett, postai uton is beküldhetik a jelzett pénztárba, mely esetben az 1876: XV. t.-cz. 42. §-ában foglalt határozatok irányadók.

20 forintot meg nem haladó illetéktartozás lerovására nézve pedig megengedtetik, hogy oly községekben lakó felek, hol kir. adóhivatali pénztár nincs, ily összegü illetéktartozásukat a községi elöljáróság utján is leróhatják.

A községi biró, illetőleg pénztárnok, vagy városi adóhivatal köteles az igy lefizetett összegekről a félnek ideiglenes nyugtát kiállitani, ezen kezelés iránt külön vezetendő befizetési napi jegyzékben egyszersmind az illetéktartozás ismertető adatait tételenkint kitüntetni, s a beszállitást a kir. adóhivatalhoz az 1876: XV. t.-cz. 45. és 46. §§-ainak rendelkezése szerint eszközölni.

Az ideiglenes nyugták a kincstár irányában teljes bizonyitó erővel birnak.

21. §. A kir. adóhivatal a történt fizetést a fél által megjelölt illetéktartozásra számbaveszi, s erről a hivatalos elismervényt vagy a bemutatott eredeti okiratra (fizetési meghagyásra) vezeti, vagy pedig külön nyugtát állit ki.

Az előző §. szerint a községek által eszközölt beszállitás eseteiben a nyugták felek- és tételenkint állitandók ki.

22. §. *Késedelmi kamatok.* Az illetékek lejáratszerü fizetésének elmulasztásáért, az egy forinton aluli összeget számba nem véve, a késedelem egész tartamára a tényleges lerovás napjáig

bezárólag hat százalék késedelmi kamat [1]) jár, s ezt fizetési halasztás engedélyezése meg nem változtatja.

Biróilag vagy gyámhatóságilag tárgyalt hagyatékok illetéktartozása után késedelmi kamat csak a hagyatéki tömeg átadását elrendelő végzés keltétől számitható.[2])

Közbejött csődeljárás esetében, késedelmi kamat a csődnyitás napján túl nem igényelhető.[3])

23. §. A meghatalmazó és jogutód — a késedelmi kamat viselésére nézve — saját meghatalmazottja, illetőleg azon személy fizetésmulasztásáért felelős, akinek jogába lépett.

24. §. A kincstár, a helytelenül kiszabott, illetéktelenül bevett és visszatéritendő illeték után, a jogositott félnek, — a befizetés napjától a visszautalványozásról kiadott értesités kézbesitése napjáig bezárólag számitva — szintén hat százaléknyi kamatot térit meg.[4])

VI. FEJEZET.

Az illetékegyenértéket illetőleg.

25. §. Az illetékegyenérték tárgyait képező ingatlan és ingó vagyon adóhivatalonkint kataszteri sorkönyvben nyilvántartandó.[1—2])

E czélra az illetékegyenérték alá tartozó alapitványok és javadalmak élvezői, illetőleg az érdekelt jogi személyek, templomok, egyházi és világi községek, egyletek, intézetek és egyéb testületek és társulatok képviselői kötelesek ezen tör-

[1]) E helyett az 1873 : IX. t.-cz. a félévenként 1%-al növekedő 6%-ot hozta be s ezt illetékvisszatérítésre is alkalmazta, miglen az 1879. évi XXXIII. t.-cz. visszaállitá a változatlan 6%-ot.

[2]) Késedelmi kamatok nem követelhetők felemelt illetékösszegek és büntetések után, továbbá oly esetekben sem, midőn az illetékfizetés alá tartozó hagyatéki tömeg biróilag kezeltetik. (Bélyeg- s illetéktörv. 123. §.)

[3]) Eddig is a csődnyitás megállitotta a késedelmi kamatot. De a csődtörvénybe a csőd alatti kamat nem ütközik. L. 1882 : XVII. t.-cz. (csődtörv.) 64. §.

[4]) Az 1868 : XXIII. t.-cz. 12. §-ának rendelkezése oda bővittetik, hogy az ingóságok iránt kötött kétoldalu szerződések után kiszabott vagy befizetett illetékek arányos törlésének, illetőleg visszatéritésének azon esetben is van helye, ha az illeték a visszaforduló szolgálmányoknak az illetéki szabályok 30. §-a értelmében megállapitott értékösszege alapján iratott elő s a szerződés érvényessége bármely időközben megszünik. (1881 : XXVI. t.-cz. 12. §.)

[1]) Midőn illetékegyenérték alá eső jogi személy, az 1881 : XXVI. t.-cz. 22. §. *c)* pontjában emlitett vállalatok*) kivételével, az év folyama alatt visszteher mellett kötött jogügylet alapján valamely ingatlan birtokába lép, ez utóbbira nézve köteles az illetékegyenértéket a szerzés időpontjától kezdve fizetni.

Ha pedig valamely ingatlan vagyon az illetékegyenérték fizetésére kötelezett jogi személy részéről magánfélre átruháztatik, az előirt illetékegyenérték az átruházás napjától töröltetik.

De viszont a szerződő magánfelekre nézve a visszteher mellett létrejött ily átruházások tekintetében — a birói árverések kivételével — azok az illetéki szabályok alkalmazandók, melyek az illetékmentes és illetékkötelezett felek közt előforduló átruházásokra érvényben vannak.

Ha valamely ingatlan átruházásánál érdekelt mindkét fél illetékegyenérték alá tartozik, akkor a rendes vagyonátruházási illeték mellőzésével, csupán az átruházás tárgyától járó illetékegyenérték irandó át az uj szerző terhére.

Végre, ha az 1881 : XXVI. t.-cz. 22. §-ának *c)* pontjában emlitett társulatok akár visszteher mellett, akár anélkül szereznek illetékegyenérték alá eső ingatlanokat, vagy ha az illetékegyenérték alá tartozó más jogi személy, örökösödés vagy ajándék czimén, ingó vagy ingatlan vagyont szerez, a szerzés időpontjától kezdve csak az esetben köteles az illetékegyenértéket fizetni, ha törvényszerü illetékmentesség esete forog fenn — ellenben ha törvényszerü illetékmentesség esete nem forog fenn, a szabályszerü teljes illeték fizetendő, s az illetékegyenérték fizetése csak a szerzés idejét követő 10-ik év leteltével veszi kezdetét. (1887 : XLV. t.-cz. 6. §.)

[2]) Az illetékegyenérték 1888. évtől kezdve tiz évre való érvénynyel szabatik ki.

Az illetékegyenérték érvényessége tekintetében 1888. évi január hó 1-jével megkezdett első évtizednek, valamint minden későbbi évtizednek leteltétől számitott 90 nap alatt sza-

*) Azon részvényes vállalatok és más közkereseti társaságok, melyeknek tagjai a közös törzsvagyonban részszel birnak.

vény érvénybe lépésétől számitandó 90 nap alatt:[1])

a) az ingatlan javak birtokállását, s amennyiben azokkal kisebb kir. haszonvételek is egybekötve vannak, ezeknek az előző évben az 1875 : XXII. t.-cz. értelmében járadékadó alapjául vett jövedelmét részletesen kimutatni;

b) az ingó vagyont leltár alakjában a cselekvő és tartozási állapot részletes előtüntetése mellett bevallani;

c) az igy szerkesztett kimutatásokat néválairásaikkal, valamint a 8. §. *b)* pontja első és második kikezdésében emlitett adó- és értékbizonylatokkal ellátva, a nyilvántartást vezető adóhivatalhoz beküldeni (1. §. *c)* pont).

badságában áll az illetékkötelezett félnek uj bevallást benyujtani s annak alapján a terhére előirásban levő illetékegyenérték helyesbitését kérelmezni.

Viszont a kincstár is jogositva van minden évtized kezdetével akár egyes illetékkötelezett jogi személyekre nézve, akár általánosságban uj bevallást elrendelni.

Ha az illetékköteles fél a fentebb megállapitott 90 nap alatt ujabb bevallást nem nyujt be, akkor az évtized végével terhére előirásban álló illetékegyenérték folytatólag további tiz évre érvényben marad.

A kivetett illetékegyenérték jogossága és helyessége ellen az illetékköteles fél az 1881. évi XXXIV. t.-cz. 29—36. §§-aiban meghatározott jogorvoslatokkal élhet.

A felebbezési orvoslatok kimeritése vagy azok elmulasztása folytán jogérvényessé vált illetékegyenérték változatlanul fenmarad egész tiz évi időtartam alatt.

Oly esetekben, midőn a tiz évi időtartam közben valamely uj illetékköteles jogi személy keletkezik, vagy midőn az ingatlan vagy ingó vagyon állagára nézve időközben változás merül fel, ez az 1881 : XXXIV. t.-cz. 26. §-a értelmében bejelentendő s a bejelentés alapján, figyelemmel a jelen törvény 6. §-ában foglalt határozmányokra, az illetékegyenérték a tiz évből még hátralevő időre irandó elő, illetve igazitandó ki megfelelően. Az uj kivetés, illetve kiigazitás jogossága és helyessége ellen ugyancsak a törvényszerü jogorvoslatok vehetők igénybe. (1887 : XLV. t.-cz. 8. és 9. §§.)

[1]) A községek (városok) oly ingóságaik után, amelyeket gazdaságilag nem hasznositanak, hanem kizárólag közigazgatási czélokra használnak, illetékegyenértéket fizetni nem tartoznak. (Közig. biróság p. oszt. XX. sz. döntv.)

26. §. Az év folyama alatt a vagyon állagára vagy jövedelmére nézve felmerülő változás, és pedig:

a) ingatlan dolog szerzése, kicserélése, vagy magánfélre való átruházása esetről esetre a szerzés, csere vagy átruházás létesitésének időpontjától számitandó 8 nap alatt (5. §. *a)* pont);

b) ingó vagyont illetve pedig, a vál tozást követő naptári év első havában a 8. §. *a)* pontjában körülirt módon jelentendő be.

27. §. Az előző 25. és 26. §§. szerint határidőhöz kötött bejelentések elmulasztása, a 10. §. *a)* és *b)* pontjai alatt meghatározott birság alá esik.

28. §. Az eljáró kiszabási hivatal által kiállitott fizetési ivben előirt illetéktartozás, az egyenes adók módjára évnegyedi részletekben, a 20. és 22. §§. határozataihoz képest lerovandó.

Minden következő évi tartozást a fél által bemutatandó fizetési iven az illető adóhivatal a megelőző évi kirovás alapján tünteti ki, s az évközben netán beállott változások folytán történt előirásokat és törléseket is bejegyzi.

VII. FEJEZET.

Jogorvoslatok.

29. §. *Felebbezési határidő.* A kiszabási hivatalok által megszabott illetékek és birságok jogossága és helyessége ellen:

a) a fizetési meghagyás vagy rendelvény kézbesitése napjától számitandó 30 nap alatt *birtokon belül;*

b) ez utóbbi határidőn túl pedig, további 60 nap alatt *birtokon kivül,* felebbezésnek van helye.

A felebbezés az eljáró kiszabási hivatalhoz közvetlenül, vagy postai uton benyujtandó.

Kilenczven nap lefolyása után beadott felebbezések hivatalból visszautasitandók.

30. §. A másodfoku határozatok különbség nélkül csak a kézbesitésük nap-

ját követő 15 napi határidőn belül felebbezhetők.[1—2])

31. §. *Igazolás esete.* Midőn az érdekelt fél, illetőleg ha önrendelkezési joggal nem bir, törvényes képviselője, tőle független s általa el nem háritható akadály miatt felebbezvényét a 29. §. *b)* pontjában szabott határidőben be nem adhatta: igazolási orvoslattal élhet.

A hitelt érdemlőleg indokolandó igazolási kérelem ez esetben együttesen az érdemleges felebbezéssel, 30 nap alatt az eljáró kiszabási hivatalnál adandó be.

E határidő azon határnapot követő naptól számittatik, amelyen a felebbezés legkésőbben benyujtandó lett volna; s ezen határidő elmulasztása esetében további orvoslatnak nincs helye.

32. §. Az igazolás kérdése az ügy érdemével együtt tárgyaltatik s mindkettő közös határozatban döntetik el; kivévén, ha az igazolási kérelem megtagadtatnék, mely határozat ellen külön felfolyamodásnak van helye.

33. §. A 29. §. *a)* pontjában szabott határidő elmulasztása esetére az igazolási orvoslat nem terjed ki.

34. §. *Felebbezési hatóságok.* A felebbezések és igazolási kérdések tárgyalására és eldöntésére:

a) a pénzügyigazgatóság;

b) utolsó fokban pedig a pénzügyi közigazgatási biróság Budapesten illetékes.

Midőn a felebbezés egyszersmind a biróság kiszabása ellen is irányoztatik, a felebbezési hatóság egyuttal az iránt is határoz: van-e a birságnak helye vagy nincs.

Oly esetben, midőn a pénzügyi biróság a pénzügyigazgatóság által megtagadott igazolási kérelemnek helyt ad (32. §.), utóbbit az ügy érdemét illetőleg másodfoku határozat hozatalára utasitja.

[1]) Kiterjed e §. a 32. §-ban érintett *felfolyamodásra* is.

[2]) Lásd alább az 1889: XXVIII. t.-cz. 13. §-át.

35. §. A kiszabási hivatalok fizetési meghagyásait vagy rendelményeit helybenhagyó pénzügyigazgatósági határozatok ellen további felebbezésnek csak birtokon kivül van helye.

36. §. Az előző 35. §-ban emlitett helybenhagyó határozatok ellen a felebbezésnek birtokon belül csak következő esetekben van helye:

a) ha a fizetési kötelezettség személyazonosság vagy megbizás kellékének hiánya miatt, nem a felebbező ellen érvényesitendő;

b) ha az egyetemleges fizetési kötelezettség vagy a kezesség nem őt terheli;

c) ha azon kérdés döntendő el, hogy valamely jogügylet képezi-e illetékkövetelés tárgyát vagy sem;

d) ha az illeték elévültnek állittatik;

e) ha a birság önképviseletre nem jogositott félre rovatott ki;

f) ha a panaszolt határozat érthetetlen, vagy végre nem hajtható.

37. §. *Birság mérséklése és elengedése.* A kiszabási hivatalok által kirótt, valamint a 34. §. rendelkezése szerint jogerőre emelkedett birságok mérséklése vagy elengedéseért, a 30. §-ban megállapitott határidőn belül benyujtandó s kellően indokolandó folyamodványokra nézve első sorban:

a *pénzügyigazgatóság,* és felfolyamodás esetében:

a *pénzügyminister* végérvényesen határoz.

VIII. FEJEZET

Az illetéktartozások biztositása és behajtása.

38. §. Az esedékessé vált illetéktartozások és birságok biztositására, behajtására és elévülésére nézve, az 1876: XV. t.-cz.[1]) határozatai irányadók azon hozzá-

[1]) Az esedékessé vált illetéktartozások és birságok biztositására és behajtására nézve az 1883: XLIV t.-cz. határozatai irányadók, azzal a módositással azonban, hogy az idézett törvény 55. §-ában az illetékekre vonatkozólag

adással, hogy a tévesen befizetett vagy jogellenesen beszedett illetékek és birságok visszakövetelése tekintetében a felek igénye az illeték vagy birság befizetésének napjától számitandó 3 év alatt évül el.[1])

39. §. *Törvényes zálogjog.* Az ingatlan vagyon átruházása után járó illeték a vagyonátruházás tárgyát képező ingatlant terheli és két évig a telekkönyvi bejegyzés által biztositott magánjogczimből eredő követeléseket feltétlenül megelőzi.

Ezen két évi idő a vagyonátruházást tartalmazó jogügyletnek illetékkiszabás végett történt bejelentésével, felfüggesztő feltételhez vagy kezdeti időponthoz kötött jogügyleteknél pedig a feltétel teljesülésével, illetőleg az időpont bekövetkeztével veszi kezdetét; és érvényesithető az elsőség akkor, ha ezen két évi határidő a jogerőre emelkedett árverés határnapjáig még le nem telt.

Ha az illeték az átruházott ingatlanra ezen két évi határidőn belül beadott szabályszerü beadvány folytán telekkönyvileg bejegyeztetik: az illetékkövetelésnek törvényes elsősége a vagyonátruházást tartalmazó jogügylet bejelentésétől, illetőleg a feltétel teljesülésétől vagy az időpont bekövetkeztétől számitandó öt évig áll fenn, azontul pedig az illeték csak a telekkönyvi bejegyzés által nyert elsőséggel bir.

A fentebbi két év utáni telekkönyvi bejegyzés a bejegyzési sorrendnek megfelelő elsőséget biztosit, és csak akkor rendelhető el, ha időközben harmadik személyek jóhiszemmel tulajdonjogot nem nyertek.

A bejelentés elmulasztása miatt kiszabott birságra (10. §.) a törvényes elsőség ki nem terjed.

Árverési vételár-felosztásoknál a fentebbiekben szabályozott törvényes elsőség — amennyiben annak feltételei fenforognak — a kincstár választása szerint csak egy illetékre nézve vehető igénybe; a többi illeték pedig, a kincstár választása szerint, vagy az illeték telekkönyvi bejegyzésének, vagy pedig az illeték alapjául szolgáló vagyonátruházás telekkönyvi bejegyzésének rangsorozatában nyer kielégitést.

Ugyanezen szabályok érvényesek az örökségektől és a hagyományoktól járó örökösödési illetékekre nézve is.

Birói vagy gyámhatósági eljárás alá eső hagyatékoknál az eljáró biróság vagy gyámhatóság köteles — amennyiben az illeték még le nem rovatott volna — a hagyaték átadása, illetőleg telekkönyvi átiratása előtt, a 10. és 12. §§-ban körülirt felelősség mellett, az illeték megfelelő biztositása végett intézkedni.

---

foglalt rendelkezések hatályon kivül tétele mellett mindazon illetékek, melyek az 1881. évi XXXIV. t.-cz. 18. és 19. §§-ainak rendelkezései szerint beállott esedékesség napjától számitandó további tizenöt nap alatt be nem fizettetnek, az egyénenként történő írásbeli intés mellőzésével, végrehajtás (zálogolás és árverés) utján hajthatók be, mindazon esetekben, amelyekben a fizetési meghagyás kézbesitése az 1881 : XXXIV. t.-cz. 16. §-a értelmében törvényesen eszközöltetett s az arra vonatkozó vétbizonyitvány (postafeladási vevény) a hivatalhoz beérkezett. (1887 : XLV. t.-cz. 18. §.)

[1]) Mindazokban az esetekben, midőn a közvetlenül lerovandó illetékekre vonatkozó kiszabási iratok felülvizsgálása alkalmával megállapittatik, hogy az illetékek hibás kiszámitása vagy az illetéki törvények és szabályok helytelen alkalmazása következtében az államkincstár kárt szenvedett, az az összeg, melylyel az államkincstár megröviditettetett, az illetékköteles fél terhére pótlólag előirandó és arról uj fizetési meghagyás állitandó ki.

Viszont amennyiben a felülvizsgálat alkalmával az tünnék ki, hogy az illetékköteles fél hasonló módon meg van röviditve, a helytelenül kiszabott és befizetett illeték hivatalból visszatéritendő.

A pénzügyi közigazgatási biróság által megállapitott illetékek után pótilleték követelésének helye nincsen.

Az eredeti kiszabás végérvényes megállapitásától, vagyis az arra vonatkozó fizetési meghagyásnak, s ha az ellen a fél jogorvoslattal élt, az erre kiadott végzésnek kézbesitésétől számitandó 2 éven túl a pótilletékre vonatkozó fizetési meghagyás többé nem kézbesithető. (1887 : XLV. t.-cz. 19. §.)

A m. kir. belügy- és igazságügyminister urak által, a hagyatékoktól vagy a hagyományoktól járó örökösödési illetékek biztositásánál a kir. biróságok és gyámhatóságok által követendő eljárás tárgyában 1881. évi 26809. igazságügyministeri szám alatt kibocsátott szabályrendelet.

A hagyatékoktól és a hagyományoktól járó örökösödési illetékeknek biztositása végett az 1881 : XXXIV. t.-cz. 39. §-ának végpontja értelmében a hagyaték átadása, illetőleg a szerzett jognak telekkönyvi bekebelezése előtt az eljáró hatóság kellőkép intézkedni tartozik ; ez okból és az eljárás módozatai tekintetében felmerült kételyek következtében, az idézett törvény 53. §-a alapján az egyöntetü eljárás végett rendeljük :

1. Ha a hagyaték csupán ingóságokból áll, és az azután járó illeték 28 frtot meg nem halad, de ezen illeték a fentidézett törvény 9. §-ának második bekezdése értelmében a hagyatéktárgyalási jegyzőkönyvre bélyegjegyek felragasztásával le nem rovatik, az esetben a hagyatéki biróság (az 1877 : XX. t.-cz. 233. §-ának 3. pontja és a 303. §. esetében), illetve gyámhatóság, amennyiben az örökösök a biróságok részére kiadott nyomtatványok között 199. rakt. sz. alatt található, ·/. alatti minta szerinti végzésben foglalt felhivásnak a kitüzött határidő alatt eleget nem tennének, a hivatalos lelet felvételére nézve intézkedik és a leletfelvételi jegyzőkönyvet, a leltár hiteles másolatával együtt, az illető kir. illetékkiszabási hivatallal késedelem nélkül oly megkereséssel közli, hogy a felemelt illetéknek hatáskörébe tartozó behajtása végett haladéktalanul intézkedjék, és az intézkedéseket 14 nap alatt közölje, mert különben a hagyaték az értesités bevárása nélkül is át fog adatni az örökösöknek.

2. Ha a hagyaték csupán ingókból áll, de az illeték 28 frtot meghalad, a hagyatéki biróság (az 1877 : XX. t.-cz. 233. §-ának 3. pontja és a 303. §. esetében), illetve a gyámhatóság, az 1881 : XXXIV. t.-cz. 4. §-a alapján a hagyatéki tárgyalásnak megtartása és a létrejött egyezségnek gyámhatósági jóváhagyása után, az 1877 : XX. t.-cz. 254. §-a utolsó bekezdésében foglalt intézkedésnek megfelelőleg, a tárgyalási jegyzőkönyvnek hiteles másolatát és az 1881 : XXXIV. t.-cz. 8. §-ának *e)* pontja szerint szerkesztett hagyatéki kimutatást ugyan azon t.-cz. 9. §-a értelmében a leltárnak s esetleg a végrendeletnek hiteles másolatával felszerelve, az illetéknek 14 nap alatti megszabása, a fizetési meghagyásnak az ismert örökösök részére kiadása és az eszközlötteknek ugyanazon idő alatt leendő közlése végett az illető illetékkiszabási vagy adóhivatalnak mindenekelőtt megküldi ; az értesités vétele után pedig a kir. biróságok részére kiadott nyomtatványok között 200. rakt. sz. a. található, 2·/. alatti minta szerint szerkesztett végzésben az örökösöket a kivetett illeték lefizetésének 8 napi zárhatáridő alatti igazolására felhivja.

3. Amennyiben a felhivásnak elég nem tétetik :

a) a kir. biróság, illetve a gyámhatóság, ha a hagyatékot vagy annak egy részét hatóságilag kezelt pénz vagy egyéb érték (ideértve a jelzálogilag nem biztositott követelésekre vonatkozó okiratokat is) képezi, a hagyatékot az örökösöknek átadja, de egyuttal arra nézve is intézkedik, hogy a hatóságilag kezelt pénzből vagy értékből az örökösödési illetéknek megfelelő összeg vagy érték az illeték kifizetésének igazolásáig visszatartassék, és ezen intézkedéséről az illető illetékkiszabási vagy adóhivatalt is értesiti ;

b) ha a hagyatékot kizárólag oly ingóságok továbbá pénz- vagy egyéb érték (ideértve a jelzálogilag nem biztositott követelésekre vonatkozó okiratokat is) képezi, amelyek az örökösök- vagy a gyám kezén vannak, a kir. biróság, illetve gyámhatóság arról, hogy az örökösödési illetéknek lefizetése nem igazoltatott, az illető illetékkiszabási vagy adóhivatalt oly megkereséssel értesiti, hogy az illeték behajtása végett szükséges intézkedéseket a hagyatéki kimutatás alapján késedelem nélkül tegye meg és a tett intézkedéseket 14 nap alatt közölje, mert különben a hagyaték az értesités bevárása nélkül az örökösöknek át fog adatni ;

c) a *b)* alattihoz hasonló eljárás követendő az esetben is, ha a hagyatéknak egy részét képező és hatósági kezelés alatt levő pénz-, érték- vagy jelzálogilag nem biztositott követeléssel az örökösödési illeték teljesen nem fedeztethetnék, csakhogy az esetben a biróság, illetve a gyámhatóság az illető illetékkiszabási vagy adóhivatalhoz intézett megkeresésében számszerüleg megjelölni tartozik azon összeget, amelyet az örökösödési illetékből az *a)* pont szerint követett eljárás által fedezetlennek tekint.

4. Ha a hagyaték tárgyát ingatlanok vagy telekkönyvileg bejegyzett jogok (jelzálogilag biztositott követelések stb.) is képezik és a hagyatéki tárgyalás folyamán létrejött egyezség gyámhatóságilag jóváhagyatott, akkor a hagyaték átadására illetékes kir. biróság az illeték kiszabása végett az 1877 : XX. t.-cz. 254. §-ának utolsó bekezdése és az 1881. évi XXXIV. t.-cz. 9. §-a szerint szükséges iratokat, az utóbb idézett törvény 4. §-ának *a)* pontja alapján az *illetéknek 30 nap alatti* megszabása, a fizetési meghagyásnak az ismert örökösök részére kiadása és az eszközlötteknek ugyanazon idő alatt közlése végett az illető kir. illetékkiszabási vagy adóhivatalnak mindenekelőtt megküldi ; az értesités vétele után pedig az örökösöket ugyancsak a 200. raktári számu nyomtatvány szerint szerkesztett végzésben a kivetett illeték kifizetésének 8 napi zárhatáridő alatti igazolására felhivja.

Ha ezen felhivásnak az örökösök eleget nem tesznek, a kir. biróság a hagyatékot átadja, de egyszersmind az örökösödési illeték biztositására nézve is intézkedik, és pedig akként, hogy az illetékes telekkönyvi hatóságot a hagyaték átadásából folyó jogok telekkönyvi bekebelezésének eszközlése és egyszersmind a végett is megkeresi, hogy a kivetett örökösödési illeték és ennek a hagyatéki tömeg átadását elrendelő végzés keltétől (1881: XXXIV. t.-cz. 22. §-ának második bekezdése) járó 6% kamatai erejéig a zálog, illetve alzálognak bekebelezését is rendelje el.

5. Ha a hagyaték tárgyát oly községben fekvő ingatlanok képezik, amely községben fekvő ingatlanok még nincsenek telekkönyvezve, az esetben a hagyaték átadására illetékes kir. biróság az illeték kiszabásához szükséges iratoknak az illető illetékkiszabási vagy adóhivatallal, az előző 4. pont szerinti közlése és a most nevezett hivataltól nyert értesités beérkezte után, az örökösöket a kivetett illeték kifizetésének 8 napi zárhatáridő alatti igazolására szintén felszólitja és ha ezen felhivásnak az örökösök eleget nem tesznek, a hagyatékot szintén átadja, de az illetéknek biztositása, illetve előjegyzésbe vétele végett az illető birtokbiróságot keresi meg.

A megkeresett birtokbiróság az örökösödési illetéket és annak a hagyatéki tömeg átadását elrendelő végzés keltétől járó 6% kamatait megfelelő nyilvántartásba veszi és erről az illető kir. illetékkiszabási vagy adóhivatalt végzésileg értesiti, amely hivatal a birtokbiróság által nyilvántartásba vett örökösödési illetékről szintén külön előjegyzést vezet avégből, hogy a telekkönyvek elkészültével kibocsátott hirdetményi határidő alatt, amennyiben az illeték időközben be nem hajtatott volna, a kir. kincstár érdekeinek megóvása végett, a szükséges lépések az arra hivatott pénzügyi hatóság által megtétethessenek.

7. Végül értesittetik a czim, hogy a m. kir. pénzügyminister ur a kir. illetékkiszabási és adóhivatalokat utasitani fogja, hogy a jelen rendeletben érintett és hatáskörükbe tartozó intézkedéseket soron kivül a megirt zárhatáridők alatt tegyék meg. (Pénz. Közl. 1881. évi 41.)

40. §. A dologi jogok telekkönyvi bejegyzéseért járó illeték, az előző szakaszban megállapitott törvényes elsőséggel, az ott megvont korlátok között a bejegyzett dologi jogot terheli.

A behajtás felfüggesztése esetei.

41. §. *Felebbezésnél.* A birtokon belül engedélyezett felebbezés vagy felfolyamodás, a kiszabott illetékek és birságok végrehajtás utján való behajtását megakasztja.

42 §. *Fizetési halasztásnál.* A kir. adófelügyelő, a fél indokolt kérelmére, fizetési halasztást engedélyezhet, mely azonban az illeték és birság esedéki napját követő 90 napon túl ki nem terjeszthető.

Midőn valamely jogügylet részletenkint hajtatik végre, az illetéknek részletenkinti lefizetése engedélyezhető.

A kir. adófelügyelő végzése a kézbesitéstől számitandó 15 nap alatt a közigazgatási bizottsághoz, Horvát-Szlavonországokban az országos pénzügyigazgatósághoz felebbezhető.

További felebbezésnek a pénzügyministerhez csak eltérő végzések ellen van helye.

43. §. Ennél hosszabb halasztást kérelmező más folyamodványokra, valamint rendkivüli esetekben hátralékok törlesztésére nézve, a pénzügyminister az illető hatóság (42. §.) meghallgatása után határoz.

44. §. *A végrehajtási eljárásnál.* Midőn a behajtás folyama alatt a végrehajtást szenvedő fél hitelt érdemlően igazolja:

a) hogy névazonossági vagy nyilvánvaló más tévedés miatt a végrehajtás ellene illetéktelenül érvényesittetik; vagy

b) hogy a követelt tartozás az előzőleg történt részfizetések, vagy hatósági elengedés vagy törlés összegével nem egyezik s ez okból a tartozás megállapitása végett leszámolást kér: a végrehajtást intéző közeg csak a zálogolás foganatositására szoritkozik, s a további eljárást a felmerült nehézség rendbehozataláig, a kir. adófelügyelőnek nyomban teendő bejelentés mellett függőben tartja.

A kir. adófelügyelő vagy megbizottja a közbejött kifogást, illetőleg kérdést a helyszinén s esetleg az illető kir. adóhivatal közreműködésével, a kiszabási iratok alapján rendezi, amennyiben pedig ez rövid uton el nem érhető, vagy az ügy érdemében intézkedni szükséges, az illetékes kiszabási hivatalhoz, illetőleg pénzügyigazgatósághoz fordul.

45. §. Hasonló eljárás követendő, midőn birságkövetelés végett a végrehajtás árvák vagy önrendelkezésre nem jogositott személyek vagyona ellen a gyám, gondnok vagy törvényes képviselő mulasztása miatt intéztetik, mely birság utóbbiakat terheli s ellenük érvényesitendő.

IX. FEJEZET.

Vegyes intézkedések.

46. §. *Halálesetek közlése.* A községek elöljárói, városokban az illető megbizott hivatalos közegek, köteleztetnek az előforduló halálozásokat esetről esetre, legkésőbben 15 nap alatt az illetékkiszabási hivatalnak előszabott nyomtatványon bejelenteni, máskülönben a késedelem minden napjáért a 14. §. rendelete szerint 1—10 frtig terjedhető rendbirsággal rovandók meg.

47. §. A törvényhatósági tisztviselők, városi hatóságok és községi elöljárók kötelesek az illetékkiszabási hivatal által kivánt adatokat, adó- és értékbizonyitványokat (8. §. *b)* pontja szerint) a kijelölt időben beszolgáltatni és esetleges akadály esetében a határidő kiterjesztését szorgalmazni, máskülönben a 14. §-ban megállapitott birsággal terhelendők.

48. §. Oly örökösödések eseteiben, melyeknél birói vagy gyámhatósági beavatkozásnak nincs helye, s amelyek bejelentése iránt az örökösök az 5. §. *e)* pontja alatti rendelkezésnek meg nem felelnek, ha azok a hagyatéki kimutatást a kiszabási hivatal felszólitására 30 nap alatt sem terjesztik be, vagy ha a beterjesztett kimutatásra nézve alapos kételyek felmerülnek és ezekre a felvilágositásokat meg nem adják: a járásbeli szolgabirák, illetőleg a rendezett tanácsu városok, valamint a törvényhatósági hatáskörrel felruházott városok polgármesterei, személyes felelősség s a 10. §. *c)* pontja szerinti kártérités terhe alatt köteleztetnek a kiszabási hivatal megkeresésére, a hagyaték álladékát haladék nélkül kinyomoztatni, s az erről készitett leltárt hat hét lefolyása előtt a megkereső hivatalnak megküldeni.

49. §. *Okozott költségek viselése.* Ha a nyomozásból kiderülne, hogy a kételyek alaposak voltak, ez esetben a nyomozás költségei az örökösök terhére esnek, s azoktól a kiszabási hivatal fizetési rendelvénye alapján — mely a 29. §. határozataihoz képest felebbezhető — közigazgatási uton hajtandók be.

50. §. Az illetékek és birságok beszedése, biztositása és behajtása alkalmával jogtalanul okozott költségek vagy károk megtéritése fejében, a törvényesen érvényesithető igények épségben hagyásával, a károsított felek javára 5—100 frtig fizetendő birság iránt első fokban a kir. adófelügyelő, másodfokban a közigazgatási bizottság és harmadfokban a pénzügyi közigazgatási biróság határoz.

X. FEJEZET.

Életbeléptetés.

51. §. Ezen törvény 1881. évi julius hó 1-ső napján lép életbe s az átmenetre nézve rendeltetik:

a) hogy az illeték tárgyait képező mindazon jogügyletek és hivatalos leletek után, melyek illetékkiszabás végett ezen törvény hatályba lépte előtt bejelentettek, az illeték megszabását, az I. fejezetben körülirt illetőség ellenére is, azon kiszabási hivatal, s a hivatalos leletekre nézve azon pénzügyigazgatóság teljesitse, melynél a tárgyalás folyamatban van;

b) hogy ezen törvény III. fejezetében a bejelentés elmulasztásának eseteire határozott büntetések, amennyiben az eddigieknél nem szigoruabbak, visszahatólag azon esetekre is alkalmazandók, melyek iránt a büntetés ezen törvény életbelépte napjáig első fokon még kiszabva nincs;

c) hogy a VII. fejezetben emlitett pénzügyi közigazgatási biróság hatásköre, ezen biróság törvényszerü alkotásáig, a pénzügyministerre ruháztatik.

52. §. A közvetlenül lerovandó illetékek kezelésére vonatkozó összes törvények és rendeletek ezen törvény életbelépte napjával hatályon kivül helyeztetnek.

53. §. Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminister, a belügyminister és az igazságügyminister, Horvát-Szlavonországokra nézve a pénzügyminister — ki e tekintetben Horvát-Szlavon- és Dalmátországok bánjával egyetértőleg jár el — bizatik meg.

17.

1881 : LXX. Törvényczikk

a jelzálogkölcsönök átváltoztatásánál adandó bélyeg- és illetékkedvezményekről.[1]—[2])

1. §. A jelzálogintézeteknél, árvapénztáraknál, közalapoknál, takarékpénztáraknál és minden egyéb nyilvános számadásra kötelezett pénzintézeteknél fennálló jelzálogkölcsön-követeléseknek ezen testületek bármelyike utján történő átváltoztatása (conversio) alkalmával kiállitandó kötelezvények, bekebelezési engedélyek, ugy az ezek alapján eszközlendő telekkönyvi bejegyzések után a szabályszerü fokozatos, illetőleg a bejegyzési százalékos-illeték nem jár azon összegtől, mely a bekeblezett eredeti tartozásból még tényleg fennálló adósság összegét meg nem haladja, feltéve, hogy az átváltozott adósság kamatlába csekélyebb a régi tartozás után fizetett kamatlábnál, és hogy a fizetendő kamat és mellékjárulékok összege az eddig fizetett kamat és mellékjárulékok összegét meg nem haladja.

Ezen illetékmentesség, az emlitett feltétel alatt, a kölcsönátváltoztatási mivelet alkalmából kiállitandó engedményi okiratokra, valamint a törlési nyugtákra is kiterjed, s ezen okiratok csupán az 50 krnyi állandó okmánybélyeggel látandók el.

A bélyeg- és illetékmentességi kedvezménynek az elősorolt feltételek alatt az esetben is helye van, ha a kölcsönátváltoztatás nem az eredetileg érdekelt, hanem bármely más hitelintézet, mint uj kölcsönadó, közbenjárása mellett foganatosittatik.

2. §. Az előző szakasz alapján illetékmentességben részesülő kölcsönügyletek a pénzügyminister által rendeleti uton szabályozandó módon az illetékkiszabási hivatalnál bejelentendők.

3. §. Ezen bejelentés elmulasztása 5—100 frtig terjedő birsággal büntettetik.

4. §. Ezen törvény, melynek végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg, kihirdetésének napjával (1881. évi deczember hó 31-ével) lép érvénybe, és 1886. évi deczember hó végeig marad hatályban.

85939. szám.
1881.

Pénzügymin. rendelet

az 1881 : LXX. t.-cz. végrehajtása tárgyában.

(1882. évi RT. 66. sz. és 1882. évi PK. 10. l.)

Az 1881 : LXX. t.-cz. intézkedéseinek szabatos végrehajtása végett a következőket rendelem :

[1]) A conversióra vonatkoznak az 1886. évi XXXVI. ; 1889 : XLIII. ; 1895 : L. ; és 1900. évi XXXV. t.-czikkek, melyek az 1881 : LXX. t.-cz. hatályát meghosszabbitották és pedig az első 1889. évi deczember hó 31-ig ; a második 1895. évi deczember hó 31-ig ; a harmadik : 1900. évi deczember hó 31-ig ; a negyedik a törvényhozás további intézkedéseig. Az 1889. évi XLIII. és az 1900 : XXXV. t.-czikkek azonfelül a kedvezményt kiterjesztették és pedig az első : a vasutak elsőbbségi kölcsöneinek átváltoztatására ; a második : nyilvános számadásra kötelezett pénzintézeteknél fennálló és az 1896 : XXXVI. t.-czikkben megállapitott feltételeknek megfelelő jelzálogos kölcsönköveteléseknek záloglevelek kibocsátására jogositott pénzintézetről történt átruházására.

[2]) 18. sz. Dt. : A jelzálogkölcsönök átváltoztatása alkalmával adandó bélyeg- és illetékkedvezmény megállapitásánál az 1881 : LXX. t.-cz. sem *a)* a lekötött uj biztositéki összegre, sem *b)* azokra az esetekre nem alkalmazható, amelyekben jelzálogilag biztositott váltókövetelés vagy biztositéki okirat alapján bekebelezett zálogjoggal fedezett egyéb követelés tárgya az átváltoztatásnak. (1900. évi február hó 15. Hitelesittetet 1900. deczember 20.)

1. Mindenekelőtt figyelemmel kell lenni arra, hogy a törvény 1. §-ában kimondott illetékmentesség csakis a kamatláb kétségtelen leszállításának feltétele alatt és csakis azon összegre nézve igényelhető, mely a bekebelezett eredeti tartozásból még tényleg fennálló adósság összegét meg nem haladja. Ehhez képest az utóbbi összeg és conversió czéljából felvett uj kölcsönösszegek között netán mutatkozó minden többlet után az általános illetékszabályok határozmányai szerint járó illeték lesz kiszabandó, ha az már bélyegjegyekben le nem rovatott volna s ettől egyedül a tulajdonképeni kölcsöntöbbletet nem képező azon összegkülönbözetekre nézve lehet eltekinteni, melyek kétségtelenül a valuta (pénzérték) netáni kiegyenlítéséből származnak. (V. ö. a jelen §-hoz 7. sz. alatt füzött magyarázattal.)

2. A kamatláb leszállitása végett eszközlendő kölcsönátváltoztatási ügyletek az átváltoztatási mivelethez szükséges okiratok (kötelezvény, engedmény, törlési nyugta, bekebelezési engedély) kiállításától számitandó 30 nap alatt a kir. adó- (illetve a központi illetékszabási) hivatalnál bejelentendő. Kötelesek ehhez képest a felek az ezen bejelentést tartalmazó s az említett okiratok eredeti példányaival és azoknak bélyegmentesen hitelesitett másolataival, a telekkönyvi kivonatokkal, valamint a netáni egyéb igazoló adatokkal felszerelt bélyegmentes beadványt, a fent kitüzött határidőn belül, azon kir. adó- (illetve a központi illetékkiszabási) hivatalnál benyujtani, amelyek kerületében a jelzálogul lekötött ingatlan fekszik.

A bejelentés elmulasztása a törvény 3. §-ban meghatározott birság kiszabását vonja maga után; ez azonban a feleknek a törvényben kimondott illetékmentességhez való igényét önérthetőleg nem érinti.

A kir. adó- (illetve a központi illetékkiszabási) hivatal a nála bemutatott eredeti okiratokra — az ügylet minden előzetes birálata nélkül — azonnal rávezeti a bejelentés megtörténtét tanusitó hivatalos igazolványt, a beadvány iktató számának feltüntetése mellett és az ezen igazolványnyal ellátott eredeti okiratokat, a bejelentő félnek haladék nélkül visszaszolgáltatja.

Ennek megtörténte után alapos birálat alá veszi a kir. adó- (illetve a központi illetékkiszabási) hivatal a nála bejelentett kölcsönátváltoztatási ügyletet, azon szempontból, vajjon az egyáltalán megfelel-e a törvény követelményeinek, illetve vajjon a jelen utasitás 1. pontjában emlitett azon kölcsöntöbblet után, melyre az illetékmentesség nem terjed ki, lerovatott-e a szabályszerü bélyegilleték?

Az esetleg szükséges illetékkiszabás szabályszerü módon eszközlendő s a kiszabott illetékről szóló fizetési meghagyás, rövid indokolást tartalmazó értesitvény kiséretében, a feleknek azonnal kézbesitendő.

A sérelmesnek talált illetékkiszabás ellen, önként érthetőleg, az 1881 : XXXIV. t.-cz. 29. és következő §§-ban szabályozott rendes felebbvitelnek van helye.

3. Oly jelzálogkövetelések átváltoztatásánál, melyeknek összege — mellékjárulékok nélkül — az 1000 frtot nem haladja meg, felmentem a feleket az előző pontban körülirt azon kötelezettség alól, mely szerint a bejelentést tartalmazó beadvány az igazoló adatokkal felszerelendő. Ezen követelésekre nézve hivatalosan kell megtenni a nyomozást az iránt, vajjon az illetékmentesség feltételei fenforognak-e, s a bejelentés megtörténtét egy felzet másolaton kell tanusitania a kir. adó- (illetve a központi illetékkiszabási) hivatalnak.

4. Ha a kölcsönátváltoztatási mivelet telekkönyvi keresztülvitelénél az eredeti okiratokra vagy a bejelentési beadvány felzetmásolatára feljegyzett hivatalos igazolvány alapján arról szereznek meggyőződést a telekkönyvi hatóság kezelő-hivatalai, hogy a kölcsönügylet szabályszerüen bejelentetett, az esetben a kérdéses eredeti okiratok a bélyegilleték szempontjából csak annyiban vonhatók hivatalos leletezés alá, amennyiben a törvény 1. §-ában meghatározott 50 krnyi állandó okmánybélyeg le nem rovatott volna.

A telekkönyvi végzések azonban mindenkor szabályszerü módon közlendők a kir. adó- (illetve a központi illetékkiszabási) hivatalokkal s a végzés záradékában a bejelentési igazolvány iktató számának feltüntetése mellett a bejegyzési illeték fejében netán megtörtént bélyeglerovásról is említés teendő.

A kir. adó- (illetve a központi illetékkiszabási) hivatalok a beérkezett telekkönyvi végzéseket, a 2. pontban jelzett irányban, a bejegyzési illeték tekintetéből is birálat alá veendik.

5. A kölcsön átváltoztatása alkalmából a telekkönyvi hatósághoz benyujtott és a netán felmerülő egyéb birósági beadványok az általános illetékszabályok határozmányai szerint bélyegezendők.

1886 : XXXVI. Törvényczikk

a jelzálogkölcsönök átváltoztatásánál adandó bélyeg- és illetékkedvezményekről szóló 1881. évi LXX. t.-cz. érvényének meghosszabbitásáról.

1. §. A jelzálogkölcsönök átváltoztatásánál adandó bélyeg- és illetékkedvezményekről szóló 1881 : LXX. t.-cz. hatálya 1889. évi deczember 31-ig meghosszabbittatik.

2. §. Ezen törvény 1887. évi január hó 1-jével lép érvénybe és végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

1889 : XLIII. Törvényczikk

a jelzálogkölcsönök átváltoztatásánál adandó bélyeg- és illetékkedvezményekről szóló 1881. évi LXX. t.-cz. érvényének ujabb meghosszabbitásáról s ezen kedvezménynek a vasuti elsőbbségi kölcsönökre való kiterjesztéséről.

1. §. A jelzálogkölcsönök átváltoztatásánál adandó bélyeg- és illetékmentességről szóló, az 1886 : XXXVI. t.-cz. alapján 1899. évi deczember 31-ig érvényben fentartott 1881 : LXX. t.-czikknek hatálya 1895. évi deczember 31-ig oly hozzáadással meghosszabbittatik, hogy az 1881 : LXX. t.-cz. 1. §-ában körülirt feltételek alatt igényelhető bélyeg- és illetékmentesség a vasutak elsóbbségi kölcsöneinek átváltoztatásánál is alkalmazandó.

2. §. Ezen törvény 1890. évi január hó 1-jével lép érvénybe és végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

1895 : L. Törvényczikk

az 1881 : LXX., illetőleg az 1889 : XLIII. t.-cz. hatályának meghosszabbitásáról és a jelzálogos kölcsönkövetelések bizonyos átruházásánál adandó bélyeg- és illetékkedvezményekről.

1. §. A jelzálogkölcsönök átváltoztatásánál adandó bélyeg- és illetékmentességről szóló, az 1889 : XLIII. t.-cz. alapján 1895. évi deczember 31-ig érvényben fentartott 1881 : LXX. t.-czikknek, valamint az 1889 : XLIII. t.-czikknek a vasuti elsóbbségi kölcsönök átváltoztatására vonatkozó határozmányainak hatálya 1900. évi deczember hó 31-ig meghosszabbittatik.

2. §. Ha nyilvános számadásra kötelezett pénzintézeteknél fennálló és az 1876 : XXXVI. t.-czikkben megállapitott feltételeknek megfelelő jelzálogos kölcsönkövetelések [1]) oly pénzintézetre ruháztatnak át, amely a fennálló törvények értelmében záloglevelek kibocsátására van jogositva, az ily átruházások szintén bélyeg- és illetékmentességben részesittetnek, még pedig az átruházott jelzálogos követelés engedményezése és bekebelezése után járó bélyeg- és illetékre nézve.

A pénzügyminister egyuttal felhatalmaztatik, hogy ezt a mentességet a jelen törvény életbelépte előtti időtől függőben levő ily bélyeg- és jogilletékekre is kiterjeszthesse.

3. §. Ezen törvény 1896. évi január hó 1-én lép életbe és végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

1900 : XXXV. Törvényczikk

az 1895 : L. t.-cz. hatályának meghosszabbitásáról.

1. §. Az 1881 : LXX., illetőleg az 1899 : XLIII. t.-cz. hatályának meghosszabbitásánál és a jelzálogos kölcsönkövetelések bizonyos átruházásánál adandó bélyeg- és illetékkedvezményekről szóló 1895 : L. t.-cz. hatálya a törvényhozásnak további intézkedéseig meghosszabbittatik.

2. §. Ezen törvény 1901. évi január hó 1-én lép életbe és végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

---

[1]) Hogy a záloglevelek biztositásáról szóló 1876 : XXXVI. t.-czikkben megállapitott feltételeknek a jelzálogos kölcsönkövetelések mikor felelnek meg, arra nézve az idézett 1876 : XXXVI. t.-cz. 12. és 13. §§-ai irányadók.

12. §. A záloglevelek kibocsátására jogositott jelzálogintézetek csak azon kölcsönköveteléseik erejéig bocsáthatnak ki zálogleveleket, melyek alapszabályaiknak megfelelőleg engedélyeztettek és jelzálogok által teljesen fedezvék.

13. §. A fedezet akkor tekintetik teljesnek, ha a jelzálog értéke az alapszabályokban meghatározott becslés szerint a kölcsönösszeg engedélyezésekor ennek s az előző telekkönyvi tehertételeknek, ha ilyenek léteznek, legalább kétszeresét képezi. Ha a jelzálog erdő- vagy szőlőterület, ezeknek becsértéke a kölcsönösszegnek s az előző tehertételeknek legalább háromszorosát kell hogy képezze. Iparüzésre rendelt épületek és bányák a záloglevél-üzletben — jelen törvény hatályba lépte után — jelzálognak el nem fogadhatók.

18.

1883 : VIII. Törvényczikk

a biztositási és ezekhez hasonló szerződésektől fizetendő illetékekről.

1. §. Biztositási szerződésektől, ide értve a viszontbiztositási s életjáradéki szerződéseket is, a következő szakaszokban megállapitott illetékek fizetendők.

2. §. Egyes személyek között kötött ily szerződések a biztositás árának, illetőleg azon tárgy értékének, mely életjáradék fejében átengedtetik, egy és fél százalékát tevő illeték alá esnek.

Az életjáradék összegeiről szóló vétbizonyitványoktól, valamint a biztositott esemény bekövetkezésekor a biztositó részéről teljesitendő szolgáltatásoktól, az illetéki dijjegyzék (tarifa) 101. *a)* tétele szerinti illeték fizetendő.

3. §. Intézetek, melyek az emlitett biztositási ügyleteket kizárólag, vagy más ügyletek mellett gyakorolják, ide értve a vasuti s hajózási vállalatokat is, amenynyiben ezek szállitmányi biztositással foglalkoznak, a biztositás megkötésétől és ennek folytatásától, továbbá a biztositási dijakról és egyéb a biztositott felek által teljesitendő szolgáltatásokról az intézetek által kiállitott vétbizonyitványoktól, és pedig a szállitmányi biztositásoknál egy száztóli, minden más biztositásoknál pedig egy és fél száztóli illetéket készpénzben tartoznak fizetni.

Viszontbiztositási ügyletektől azonban csak fél száztóli illeték fizetendő.

Az illeték alapjául veendő azon összeg, mely az emlitett biztositási szerződések alapján biztositási dijak, mellékjárandóságok és egyéb szolgáltatások fejében a biztositott felek részéről minden évnegyedben teljesitett fizetéseknek együttvéve megfelel.

Az illeték az intézetek emlitett bevételeinek arányában és azok időpontjához képest rovandó le.

4. §. Életjáradék czimén kifizetett összegekről és minden, a biztositó intézetekre, a biztositott esemény bekövetkezésekor háruló kártéritésekről — ide nem értve az állatbiztositási és elemi kártéritéseket — vagy egyéb szolgáltatásokról szóló vétbizonyitványoktól, — a minden évnegyedben kifizetett összegeket együttvéve egy száztóli illeték rovandó le.

Az elemi és állatbiztositási kártéritések fizetéséről szóló vétbizonyitványokra nézve az 1869 : XVI. t.-cz. 16. §-ában kimondott illetékmentesség fentartatik.

5. §. Biztositási okmányokra adott előlegek az 1869 : XVI. t.-cz. 10. §-ában megállapitott illeték alá esnek.

6. §. Biztositási okmányok visszavásárlásaiért az illeték azon összegben fizetendő, melyet a III. fokozat szerint az egyes visszavásárlások vételárától járó illetékek összeszámitása eredményez.

7. §. Társulati ellátási intézetekre, tekintet nélkül arra, vajjon az azokban való részesülés önkéntes, vagy kötelező, a 3. és 4. §§. rendelkezései megfelelően alkalmazandók.

8. §. Egyes személyek kötelesek az 1. §-ban emlitett ügyleteket esetről esetre az 1881 : XXXIV. t.-cz. rendelkezései szerint bejelenteni és az illetékeket készpénzben leróni.

Biztositó és ellátási intézetek pedig a 3—7. §§-ban megállapitott évnegyedenkint esedékes illetékeket a rendeleti uton kitüzendő határidőkben azon kir. adóhivatalnál tartoznak készpénzben befizetni, melynek kerületében az intézet létezik.

9. §. Az előző §§-ban emlitett intézetek az 1869 : XVI. t.-cz. 21. §-ában foglalt rendelkezések szerinti naplókivonatokat kötelesek az illetékkiszabási hivatalnak évnegyedenkint beküldeni, mely az e részben szükséges ellenőrzést

az idézett törvény értelmében gyakorolja.

10. §. Okiratok, melyek biztositó intézetekkel kötött szerződéseket tartalmaznak, vagy amelyek valamely ellátási intézet tagjául történt felvételről, vagy továbbá az intézetnek vagy ez által fizetett összegek kézhez vételéről szólnak, további illeték alá nem esnek, amennyiben az intézetek mindezekért az illetéket a fennebbi szakaszok határozatai szerint készpénzben kötelesek leróni.

Ha azonban ily fizetések fejében váltók állittatnak ki, ezektől a szabályszerü bélyegilleték külön rovandó le.

11. §. Oly szerződésektől, melyek ezen törvény érvénybe lépte előtt köttettek, a 2. és 3. §§-ban megállapitott és ezen törvény hatályba lépte után esedékes fizetések után járó illetéknek csak fele része fizetendő azon esetre, ha e szerződések kötésétől a szabályszerü illeték már lefizettetett.

12. §. Segélyző pénztárak, azaz: temetkezési és betegápoló-egyletek, rokkant munkásokat és munkások özvegyeit segélyző pénztárak a 2. és 3. §§-ban megállapitott illetékektől annyiban mentesek, amennyiben ezen intézetek nem egyszersmind egyéb biztositási ügyletekkel is foglalkoznak és azok czélja a vállalkozók nyereségére nem irányul. Amennyiben pedig biztositási ügyleteket is folytatnak, ezek után a szabályszerü illetéket fizetik.

13. §. Ha a biztositás vagy életjáradék ára helyett ingatlan dolgok engedtetnek át, az okirat minden ive ötven krajczáros állandó bélyeg alá esik; a jogügylettől pedig nem a 2. és 3. §§-ban meghatározott, hanem az ingatlan dolog értékétől kiszabandó szabályszerü átruházási illeték fizetendő.

14. §. Ezen törvény rendelkezéseivel ellenkező eddigi törvényes határozatok és szabályok hatálya megszünik.

15. §. Ezen törvény 1883. évi április hó első napján lép érvénybe, s végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

19.

1887 : XLV. Törvényczikk

a bélyeg- és illetékekre vonatkozó törvények és törvényesitett szabályok némely határozatainak módositásáról.

1. §. Az ingatlanok átruházásánál, illetve azok telekkönyvi átiratásánál az előbbi birtokváltozás kisebb-nagyobb közelsége alapján jelenleg érvényben levő illetékmérséklés a $4^3/_{10}$ százaléki illetékre nézve általában hatályon kivül tétetik, az $1^9/_{10}$ és $1^5/_{10}\%$ illetékekre nézve pedig továbbra csak azon vagyonátruházásoknál marad érvényben, a melyek:

a) szülők és törvényes (törvényesitett) gyermekek vagy unokák, ugyszintén az anya és törvénytelen gyermekei és unokái, valamint általában az egyenes ágbeli rokonok között;

b) szülők és vő vagy meny;

c) házastársak között fordulnak elő.

2. §. Az 1868: XXIII. t.-cz. 8. és 9. §§-ai, az 1873: IX. t.-cz. 13. §-a, az 1881. évi XXVI. t.-cz. 23. §-a, valamint a bélyeg- és illetékszabályok 64., 65., 66., 67., 68. és 74. §§-ai hatályon kivül tétetnek és azok helyébe az alább következő 3., 4. és 5. §§-okban foglalt határozatok lépnek életbe.

3. §. Az illeték kiszabásánál az ingatlan értékének vétetik:

1. adásvevéseknél, ideértve a birói árveréseket is, a vételár az elvállalt mellékes szolgáltatások értékével együtt;

2. a szerzés egyéb nemeinél:

a) jogügyleteknél a szerződésben kitüntetett, vagy annak megállapodásaiból kideritett, — hagyatékoknál a hagyatéki eljárás folyamán eszközölt leltározás alkalmával felvett becsérték;

b) az előbbi pontban meghatározott érték hiányában az illetékkötelezett felek részéről bevallott becsérték.

Az 1. és 2. pontban meghatározott értékek azonban csak azon esetben vehetők az illetékkiszabás alapösszegéül,

ha azok a következő 4. §-ban megállapitott törvényszerü legkisebb értéknél nem csekélyebbek, — különben kivétel nélkül ezen törvényszerü legkisebb érték alapul vétele mellett szabandó ki az illeték. Ugyancsak a törvényszerü legkisebb érték alapján szabatik ki az illeték akkor is, ha a 2-ik pontban felsorolt becsértékek közül egyik sem áll rendelkezésre.

Viszont, ha különböző becsértékek forognak fenn, ezek közül mindig a nagyobb veendő a kiszabás alapjául, tekintet nélkül arra, hogy esetleg már a kisebb másik becsérték is meghaladja-e a törvényszerü legkisebb értéket.

4. §. A törvényszerü legkisebb érték, melyen alul az illetékkiszabás alapjául szolgáló érték összegét az előző 3-ik §. rendelkezéséhez képest nem szabad felvenni:

1. a földbirtoknál, az 1881 : XL. t.-cz. értelmében megállapitott kataszteri tiszta jövedelemnek huszszoros összege; azonban oly földbirtoknál, mely valamely vizszabályozó vagy ármentesitő társulat kötelékébe tartozó község árterében fekszik, a tiszta jövedelemből a szabályszerü módon megállapitott vizszabályozási járulék levonásba hozandó, hacsak ez a költség az 1881 : XLII. t.-cz. 7., 14. és 15. §§-ai értelmében a kataszteri tiszta jövedelem megállapitásánál már figyelembe nem vétetett.

2. A házbéradó alá tartozó házaknál a megelőző évben a házbéradó alapjául vett tiszta jövedelemnek:

a) Budapest fővárosában tizenhatszoros összege;

b) Budapest főváros ó-budai részében, valamint az 1868 : XXII. t.-cz. 4. §-a értelmében az általános házbéradó alá tartozó városokban és községekben — tizenötszörös összege;

c) másutt tizenkétszeres összege.

3. A házosztályadó alá tartozó házaknál a megelőző évre kivetett házosztályadónak — a földtehermentesitési járulékkal együtt — hatvanszoros összege.

4. A részben házbéradó, részben házosztályadó alá tartozó házaknál, a 2. és 3. pont szerint meghatározandó értékek együttes összege.

5. A királyi kisebb haszonvételeknél az 1875 : XXII. t.-cz. értelmében a járadékadó alapjául vett jövedelemnek tizenötszörös összege.

Ha az 1—5. pont alatt felsorolt ingatlanok, illetve dologi jogositványok bármely természetü vagy terjedelmü kapcsolat folytán együttesen ruháztatnak át: az átruházott vagyonnemek mindegyikére nézve külön-külön megállapitandó törvényszerü legkisebb értéknek együttes összege képezi azt a legkisebb értéket, melytől az illeték kiszabásánál eltérni nem szabad, hacsak a 3. §. szerint megállapitott vételár vagy becsérték azt felül nem mulja.

Azonban az együttes átruházás tárgyát képező ingatlanok, vagy dologi jogositványok összértékének meghatározásánál nincsen helye annak, hogy az egyes vagyonnemek, illetve vagyonrészek, majd a törvényszerü legkisebb érték, majd a meglevő vételár, vagy becsérték alapján értékeltessenek, hanem az egyik vagy másik értékelési alap alkalmazása mellett kell meghatározni azt a nagyobb összértéket, mely az előző pontban foglalt határozmányokhoz képest az illetékkiszabás alapjául veendő.

Az előző 3-ik és a jelen szakasz rendelkezésének megfelelőleg az 1881 : XXXIV. t.-cz. 8. §-ának *b)* pontjában emlitett adóbizonylatok helyett oly bizonyitványok állitandók ki, melyekben a földbirtokra, a házbéradó alá tartozó házakra, és a királyi kisebb haszonvételekre nézve a megfelelő adó alapjául szolgáló és a jelen szakasz 1., 2. és 5. pontjaiban meghatározott tiszta jövedelem van kimutatva.

5. §. Az illeték-egyenérték alá eső föld- és házbirtok, továbbá királyi kisebb haszonvételek értékeül a jelen törvény 4. §-ában megállapitott értékösszegek veendők, s az emlitett vagyontól járó illeték-egyenérték az 1881 : XXXIV. tör-

vényczikk 25. §-ában körülirt eljárás mellett 1888-ik évi január 1-től kezdve ezen értékek alapul vétele mellett fizetendő.

Az 1881 : XXVI. t.-cz. 25. §-ában érintett tudományos intézetek és köztanintézetek ingatlan javainak ezen értékelésénél az előző 4. §-ban meghatározott tiszta jövedelem, a földadó alá tartozó ingatlanoknál a kataszteri tiszta jövedelem huszszorosa helyett annak tizenkilenczszeres összegével, házbéradó alá tartozó ingatlanoknál pedig a házbéradó alapjául vett tiszta jövedelemnek:

a) Budapesten tizenhatszoros összege helyett, annak tizenötszörösével;

b) általános házbéradó alá eső helyeken tizenötszörös összege helyett, annak tizennégyszeresével;

c) másutt tizenkétszeres összege helyett, annak tizenegyszeres összegével számitandó.

Az illetékköteles ingó vagyon értéke a fél bevallása vagy szükség esetében hivatalos uton beszerzendő adatok alapján határoztatik meg.

6. §. Az 1881 : XXVI. t.-cz. 26. §-a következőkép módosittatik:

Midőn az illeték-egyenérték alá eső jogi személy az 1881 : XXVI. t.-cz. 22. §. *c)* pontjában emlitett vállalatok kivételével az év folyama alatt visszteher mellett kötött jogügylet alapján valamely ingatlan birtokába lép, ez utóbbira nézve köteles az illetékegyenértéket a szerzés időpontjától kezdve fizetni.

Ha pedig valamely ingatlan vagyon az illeték-egyenérték fizetésére kötelezett jogi személy részéről magánfélre átruháztatik, az előirt illeték-egyenérték az átruházás napjától töröltetik.

De viszont a szerződő magánfelekre nézve a visszteher mellett létrejött ily átruházások tekintetében, — a birói árverések kivételével — azok az illetéki szabályok alkalmazandók, melyek az illetékmentes és illetékkötelezett felek közt előforduló átruházásokra érvényben vannak.

Ha valamely ingatlan átruházásánál érdekelt mindkét fél illeték-egyenérték alá tartozik, akkor, a rendes vagyon-átruházási illeték mellőzésével, csupán az átruházás tárgyától járó illeték-egyenérték irandó át az uj szerző terhére.

Végre, ha az 1881 : XXVI. t.-cz. 22. §-ának *c)* pontjában emlitett társulatok akár visszteher mellett, akár a nélkül szereznek az illeték-egyenérték alá eső ingatlanokat, vagy ha az illeték-egyenérték alá tartozó más jogi személy, örökösödés vagy ajándék czimén ingó vagy ingatlan vagyont szerez, a szerzés időpontjától kezdve csak az esetben köteles az illeték-egyenértéket fizetni, ha törvényszerü illetékmentesség esete forog fenn — ellenben, ha törvényszerü illetékmentesség esete nem forog fenn, a szabályszerü teljes illeték fizetendő, s az illeték-egyenérték fizetése csak a szerzés idejét követő 10-ik év leteltével veszi kezdetét.

7. §. Az 1881 : XXVI. t.-cz. 27. §-a a következőkép módosittatik:

Az illeték-egyenérték rendszerint az illetékköteles vagyon élvezetére jogositott személy által saját haszonélvezetének tartalmához képest fizetendő.

Ha azonban az illeték-egyenérték viselését a tulajdonos jogi személy magára vállalta, — vagy azt illetékes felsőbb hatóságának reá nézve kötelező erővel biró intézkedése folytán viselni tartozik, — akkor a fizetési kötelezettség első sorban a tulajdonos jogi személyt terheli.

Az illetékköteles vagyon jövedelme a folyó illeték-egyenértéki tartozásért feltétlenül kezeskedik; az annak élvezetére jogositott személyre nézve beállott változáskor netán törlesztetlenül maradt tartozásért azonban csak annyiban kezeskedik, amennyiben ez nem képez a folyó évet megelőző két évnél régibb hátralékot.

8. §. Az illeték-egyenérték 1888. évtől kezdve tiz évre való érvénynyel szabatik ki.

Az illeték-egyenérték érvényessége tekintetében 1888. január hó 1-jével

megkezdett első évtizednek, valamint minden későbbi évtizednek leteltétől számitott 90 nap alatt szabadságában áll az illetékkötelezett félnek uj bevallást benyujtani s annak alapján a terhére előirásban levő illeték-egyenérték helyesbitését kérelmezni.

Viszont a kincstár is jogositva van minden évtized kezdetével akár egyes illetékkötelezett jogi személyekre nézve, akár általánosságban uj bevallást elrendelni.

Ha az illetékköteles fél a fentebb megállapitott 90 nap alatt ujabb bevallást nem nyujt be, akkor az évtized végével terhére előirásban álló illeték-egyenérték folytatólag további tiz évre érvényben marad.

A kivetett illeték-egyenérték jogossága és helyessége ellen az illetékköteles fél az 1881 : XXXIV. t.-cz. 29—36. §§-aiban meghatározott jogorvoslatokkal élhet.

A felebbezési orvoslatok kimeritése vagy azok elmulasztása folytán jogérvényessé vált illeték-egyenérték változatlanul fenmarad egész tiz évi időtartam alatt.

9. §. Oly esetekben, midőn a tiz évi időtartam közben valamely uj illetékköteles jogi személy keletkezik, vagy midőn az ingatlan vagy ingó vagyon állagára nézve időközben változás merül fel, ez az 1881 : XXXIV. t.-cz. 26. §-a értelmében bejelentendő s a bejelentés alapján, figyelemmel a jelen törvény 6. §-ában foglalt határozmányokra, az illeték-egyenérték a tiz évből még hátralevő időre irandó elő, illetve igazitandó ki megfelelően. — Az uj kivetés, illetve kiigazitás jogossága és helyessége ellen ugyancsak a törvényszerü jogorvoslatok vehetők igénybe.

A jelen §., valamint az 5. és 8. §§-ok értelmében történő uj illetékkiszabások, illetve helyesbitések jogérvényessé váltáig — az utólagos kiegyenlités fentartása mellett — a tényleg előirásban álló illeték-egyenérték folytatólag fizetendő.

10. §. Az illetéki dijjegyzék 86. tétele *B.* 2. *b)* pontjában a sorsjegyekre eső nyereményre nézve $6^{3}/_{10}\%$-ban megállapitott illetékmérv 10 százalékra felemeltetik.

11. §. Ha a külföldön kibocsátott és kizárólag a külföldön fizetendő váltó a belföldön forgalomba hozatik, az ily váltótól, illetve annak belföldön történt minden meghosszabbitásától, a váltóösszegnek minden 100 frtja után 2 kr. bélyegilleték fizetendő, a 100 frtnál kisebb maradványösszeg teljesnek vétetvén. — Ezt a bélyegilletéket a váltó forgalomba hozatala előtt, a bélyeg- és illetékszabályokban előirt módon bélyegjegyek használata által kell leróvni.

Ha azonban a váltó valamely utólag rávezetett nyilatkozat folytán a belföldön fizetendővé válik, vagy a biróság előtt használtatik, — valamint ha zálogjog szerzése végett bekebeleztetik, vagy előjegyeztetik, e körülmény beálltakor, illetve a biróság előtti használatot megelőzőleg azon illetékkülönbözet, mely a fentebb megállapitott kivételes és a bélyeg- és illetékszabályokhoz képest az I., illetve II. fokozat szerint járó rendszeres bélyegilleték közt mutatkozik, ugyancsak bélyegjegyek használata által pótlólag lerovandó.

12. §. Kincstári ürlapon kiállitott, vagy bélyegjegyekkel szabályszerüen ellátott intézvényezett, de még el nem fogadott váltónál — amennyiben az használhatlanná válik, — az ürlap, illetve a bélyegjegyek kicserélésére nézve az a körülmény, hogy az okirat a kibocsátási névaláirással már el van látva, nem képez akadályt abban az esetben, ha a váltó a kibocsátó saját rendeletére szól, a kibocsátói aláiráson kivül semmiféle további névaláirással nincs ellátva, s ha a kicserélés a váltó lejárta előtt szorgalmaztatik.

13. §. Mindazon kereskedelmi czégek (kereskedők és kereskedelmi társaságok), amelyek az 1883 : XXXI. t.-cz. alapján szabályozott részletügyletekkel foglalkoznak és amelyek állami vagy értékpapirokra, vagy árukra kölcsönt, illetve előleget adnak, tartoznak :

a) a részletügylet megkötéséről kiállitandó okirattól (részletiv) és az egyes részletfizetésekről kiállitandó nyugtától;

b) a kölcsön, vagy előlegezési ügyletről bármely alakban és elnevezés alatt kiállitott okirattól, és az ügylet minden meghosszabbitásától a fennálló bélyeg- és illetékszabályok értelmében az okirat természetéhez képest járó bélyegilletéket minden hó leteltével 14 nap alatt készpénzben befizetni.

14. §. Az előző 13. §-ban emlitett kereskedő czégek köteleztetnek az 1869. évi XVI. t.-cz. 21. §-ához képest, illetve a bélyeg- és illetékszabályokban előirt módon külön bélyegjövedéki naplót vezetni, és az esedékessé vált bélyegilleték befizetését e napló kivonata alapján, illetve ennek egyidejü beterjesztése mellett, teljesiteni.

A naplókivonatok teljes és helyes voltáért az üzlet tulajdonosa, a közkereseti társaságok beltagjai, valamint a bélyegkötelezettség teljesitésének nyilvántartásával megbizott üzleti ügyvivő, — az éppen nem, vagy a törvényszerünél kisebb mérvben befizetett bélyegilleték ötvenszeres összegében meghatározott birság terhe alatt — egyetemlegesen felelősek.

A pénzügyminister felhatalmaztatik, hogy a jelen törvényszakasz határozmányai alá eső kereskedőknél közegei által az 1868 : XXIII. t.-cz. 13. §-a rendelkezéseinek megfelelő bélyegellenőrzési szemlét tarthasson.

15. §. A vasuti fuvarlevelektől a bélyeg- és illetékszabályok értelmében járó 1, illetve 5 krajczáros bélyegilleték kincstári bélyegzett ürlapok használata által rovatik le, ehhez képest vasuti fuvarlevelet egyedül kincstári ürlapon szabad kiállitani.

Az ürlapok elkészitése, kiadása, valamint azok kötelező használatba vételének időpontja és közelebbi szabályozása iránt a pénzügyminister a közmunka- és közlekedési ministerrel egyetértőleg rendeleti uton intézkedik.

Egyuttal felhatalmaztatik a nevezett két minister, hogy a kincstári bélyegzett ürlapok kötelező használatát a körülményekhez képest esetleg más szállitási vállalatok fuvarleveleire is kiterjeszthesse.

16. §. Az 1875 : XXV. t.-cz. 14. §-a következőleg módosittatik:

a lovak, szarvasmarhák, juhok, kecskék és sertések tulajdon-átruházásánál vagy szállitásánál ugy a tisztán belföldi, mint a bel- és külföldi forgalomban az e tekintetben fennálló törvény vagy rendeletek szerint kiállitandó marhalevelek bélyegkötelesek.

Bélyegilleték fejében, akár egy, akár több darabról állittatik ki marhalevél, minden darab két évesnél fiatalabb marha vagy ló után 3 kr., minden darab két évnél idősebb marha vagy ló után 5 kr, s korukra való tekintet nélkül minden 10—10 darab juh, kecske vagy sertés után 5 kr fizetendő. Tiznél kevesebb juh, kecske vagy sertésről kiállitott marhalevél után, valamint a marhalevélben megjelölt juhok, kecskék és sertések számának tizzeli osztása esetén fennmaradó töredék után a teljes 5 krajczár fizetendő.[1])

A marhalevelek csak bélyeges kincstári ürlapokon állithatók ki, melyeknek alakját és kezelési módját, nemkülönben a marhalevelek érvényességének idejét s azt, hogy külföldi marhalevelek minő alakban fogadhatók el, a pénzügyminister s a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister rendeletileg állapitják meg.

Ha a marhalevélbe jegyzett állatok darabszáma szerint fedezendő bélyegilleték többet tesz, mint azon bélyegérték, melyről a marhalevél szól, a fizetendő többlet a marhalevélre még a kiállitás előtt bélyegjegyekben felragasztandó s minden bélyegjegy szines alsó

---

[1]) 1900 : XVII. t.-cz. 37. §-ával a 2. bek. hatályon kivül helyeztetett s a bélyegilleték felemeltetett. L. VI. alatt.

része a kiállitás keltével s a kiállitó nevével keresztülirandó.

Hasonló módon rovandó le a külföldön kiállitott s a belföldön elfogadhatóknak nyilvánitott marhalevelek után járó bélyegilleték is, mielőtt a belföldön használatba vétetnének. Ezen marhalevelekre felhasználandó bélyegjegyek a kiállitás ideje helyett a használatba vételnek, illetőleg az azt megelőző bemutatásnak keltével s azon község elöljárójának nevével irandók keresztül, a mely községben használatba vétetnek.

17. §. Az 1880 : LXV. t.-cz. 3. §-a[1]) következőkép módosittatik:

A budapesti közraktárak által kiadott közraktári jegy és mindkét részének (árujegy — cedule — és zálogjegy — warrant) akár külön, akár együttes minden átruházása bélyegmentes, kivéve a zálogjegy (warrant) első átruházását, az arra adott kölcsöntől bélyegjegyben lerovandó 1 frt állandó bélyegilleték jár.

18. §. Az esedékessé vált illetéktartozások és birságok biztositására és behajtására nézve az 1883 : XLIV. t.-cz. határozatai irányadók, azzal a módositással azonban, hogy az idézett törvény 55. §-ában az illetékekre vonatkozólag foglalt rendelkezések hatályon kivül tétele mellett mindazon illetékek, melyek az 1881 : XXXIV. t.-cz. 18. és 19. §§-ainak rendelkezései szerint beállott esedékesség napjától számitandó további tizenöt nap alatt be nem fizettetnek, az egyénenként történő irásbeli intés mellőzésével, végrehajtás (zálogolás és árverés) utján hajthatók be, mindazon esetekben, amelyekben a fizetési meghagyás kézbesitése az 1881 : XXXIV. t.-cz. 16. §-a értelmében törvényesen eszközöltetett s az arra vonatkozó vétbizonyitvány (postafeladási vevény) a hivatalhoz beérkezett.

19. §. Mindazokban az esetekben, midőn a közvetlenül lerovandó illetékekre vonatkozó kiszabási iratok felülvizsgálása alkalmával megállapittatik, hogy az illetékek hibás kiszámitása vagy az illetéki törvények és szabályok helytelen alkalmazása következtében az államkincstár kárt szenvedett, az az összeg, melylyel az államkincstár megrövidittetett, az illetékköteles fél terhére pótlólag előirandó és arról uj fizetési meghagyás állitandó ki.

Viszont amennyiben a felülvizsgálat alkalmával az tünnék ki, hogy az illetékköteles fél hasonló módon meg van röviditve, a helytelenül kiszabott és befizetett illeték hivatalból visszatéritendő.

A pénzügyi közigazgatási biróság által megállapitott illetékek után pótilleték követelésének helye nincsen.

Az eredeti kiszabás végérvényes megállapitásától, vagyis az arra vonatkozó fizetési meghagyásnak, s ha az ellen a fél jogorvoslattal élt, az erre kiadott végzésnek kézbesitésétől számitandó 2 éven túl a pótilletékre vonatkozó fizetési meghagyás többé nem kézbesithető.

20. §. A jelen törvény 1. §-ában foglalt határozmányok rendszerint azon átruházásoknál alkalmazandók, melyek a törvény életbelépte után létrejött jogügyleten, illetve megnyilt örökségen alapulnak; a jogügyleteket illetőleg azonban alkalmazandók az esetben is, ha azok elébb köttettek ugyan, de illetékszabás végett a törvény hatálybalépte után jelentetnek be s az illetékszabás végetti bejelentésnél a törvényes bejelentési idő meg nem tartatott.

A törvény 2—5. §§-nak határozmányai általában mindazon jogügyleteknél és hagyatékoknál alkalmazandók, melyek a törvény hatálya alatt kerülnek elsőfoku illetékkiszabás alá.

21. §. Ezen törvény 1888. évi január hó 1-ső napján lép érvénybe, és annak

---

[1]) A Budapest főváros által felállitandó közraktárak segélyezésére az állam részéről nyujtandó kedvezményekről szóló 1880 : LXV. t.-cz. 3. §-a igy szólott:

»A közraktárjegyek bélyegmentesek oly feltétellel, hogy a zálogjegyek első átruházásuk alkalmával egyenkint 1 frt állandó bélyeg alá esnek; ezen intézkedés egyelőre 3 évre, vagyis 1883. év végeig, állapittatik meg.

végrehajtásával a pénzügyminister, — ki e tekintetben Horvát-Szlavon- és Dalmátországok bánjával egyetértőleg jár el, — bizatik meg.

1900 : XXXIII. Törvényczikk

az 1887 : XLV. t.-cz. módositásáról Horvát-Szlavonországokat illetőleg.

1. §. Az 1887 : XLV. t.-cz. 16. §-a második bekezdésének hatályon kivül helyezésével marhalevél-bélyegilleték fejében minden darab két évesnél fiatalabb szarvasmarha vagy ló után 12 fillér, minden darab két évesnél idősebb szarvasmarha vagy ló után 20 fillér; továbbá az egy marhalevélre irott juhok, kecskék vagy sertések első darabja után 4 fillér, minden további darab juh, kecske vagy sertés után 2 fillér fizetendő.

Amennyiben jövőre a szamarak és öszvérek tulajdon-átruházásánál vagy szállitásánál marhalevelek kiállitása rendeltetnék el Horvát-Szlavonországokban is: abban az esetben, korukra való tekintet nélkül, minden darab szamár vagy öszvér után marhalevél-bélyegilleték fejében 12 fillér lesz fizetendő.

2. §. Jelen törvény életbeléptetése idejének meghatározásával és végrehajtásával a pénzügyminister, — ki e tekintetben Horvát-Szlavon-Dalmát országok bánjával egyetértőleg jár el — bizatik meg.

20.[1])

1890 : XIII. Törvényczikk

a hazai iparnak állami kedvezményekben való részesitéséről.[2])

1. §. Állami kedvezményekben részesittetnek:

1. A technika fejlődése szerint berendezett azon gyárak, amelyek a magyar szent korona országaiban eddig elő nem állitott czikkeket készitenek.

2. A technika fejlődése szerint berendezett következő, már létező, vagy ezentúl felállitandó gyárak, és pedig:

a) azon gyárak, melyekben sárgarézáruk, sárgarézpléh, czink-, czinkpléh- és czinkáruk, ónozott lemezek, ólomcsövek, drót, drótszeg, fémkeverékből való áruk, zománczozott vasedények, tűáruk, vasszerszám, szerkovács- és épületlakatosáruk, fegyverek, arany- vagy ezüstdrótok és arany vagy ezüst drótáruk, tudományos eszközök, szerszámgépek, munkagépek, gőzgépek, gőzkazánok és electrodynamikus készülékek gyártatnak;

b) azon gyárak, amelyekben porczellán, kőedény, agyagcső, alagcső, tüzálló tégla és üveg, az utóbbi regenerativ fütőkészülékkel, gyártatik;

c) azon gyárak, amelyekben kaucsuk, cellulose, tannin, szóda, kénsav, szénkéneg, asphalt, műtrágya, maláta, dextrin, burgonyaszörp, festőanyag, növény- és ásványolaj, enyv, csokoládé készül, a katángpörkölő- és pótkávé-gyárak;

d) a cognac-gyárak, conserve-gyárak;

e) azon gyárak, melyekben sózott, száritott, füstölt hus, kolbász és kolbászfélék készittetnek, amennyiben kivitelre is dolgoznak;

f) a tapétagyárak, a papiranyaggyárak és azon papirgyárak, amelyek csomagolópapir előállitásával foglalkoznak;

g) azon gyárak, amelyekben gyermekjátékáruk,

h) zongorák készülnek és

i) a rizshántoló malmok;

j) a selyemfejtő gyárak, selyemfonó gyárak, selyemszövő gyárak, selyemfestő gyárak, gyapjufonó gyárak, gyapjuszövő gyárak, gyapjuappretirozó gyárak; pamutfonó gyárak, pamutszövő gyárak; pamutfehéritő gyárak, len- és kendertörő és kikészitő telepek, len-, kender- és jutafonó gyárak, len-, kender- és jutaszövő gyárak, len-, kender- és jutafehéritő gyárak, len-, kender- és jutaappretirozó gyárak, kötszövészeti gyárak, paszo-

[1]) Ugyane tárgyra vonatkozó 1881 : XLIV.; 1887 : III. és 1899 : XLIX. t.-czikkeket lásd ebben a kötetben VI. alatt.

[2]) Lásd az 1899 : XLV. t.-czikket is VI. alatt.

mány- és zsinórgyárak, himző-gyárak, nemez-gyárak;

k) azon bányászati vállalatok, amelyek fémeket lugzás, foncsorozás vagy villamosság alkalmazása mellett termelnek;

l) a mezőgazdasági szeszgyárak.

2. §. Az 1. §-ban emlitett gyáraknak az 1870: LI. t.-cz. 2. §-ában már megadott házadómentességen kivül a következő állami kedvezmények adatnak:

a) felmentetnek a keresetadó alól, illetőleg a bányaadó és a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adója alól, valamint az ezen adók után járó községi pótlék s ipar és kereskedelmi kamarai illetékek alól; végre az általános jövedelmi pótadó alól;

b) felmentetnek a gyári telkek és épületek megszerzéseért és átiratásáért járó illetékek és községi dijak alól; amennyiben pedig az ily vállalatok részvénytársaság alakjában létesittetnek, a részvénytársaság megalakulásával és esetleg a részvénytőke megnagyobbitásával, valamint a részvényeknek ugy a megalakuláskor, mint a működés ideje alatt tőkefelemelés czéljából történő kibocsátásával járó szerződések és egyéb okiratok után járó bélyeg és illetékek alól;

c) az emlitett vállalatok által gyári czélokra szükségelt tisztátlan sót a pénzügyminister az 1875: L. t.-cz. 13. §-ában meghatározott áron alól is átengedheti és az ezen só kiszolgáltatása alkalmával az illető vállalat által leteendő biztositékok összegét az emlitett §-ban foglalt mértéken alól is megállapithatja;

d) az 1890: I. t.-cz. 159. §-ának hatálya az e törvény alapján kedvezményezett iparvállalatokra is kiterjed.

3. §. Azon kérdés felett, vajjon valamely gyári vállalat, mely a jelen törvényben körülirt állami kedvezmények megadását kéri, az 1. §-ban megjelölt kellékekkel bir-e és igy a kért kedvezményben részesitendő-e, illetve a kedvezmények megadása iránt beadott kérvény felett a kereskedelemügyi minister, illetve az 1. §. *l)* pontja alatti esetekben a földmivelésügyi minister a pénzügyministerrel és mindazon esetekben, midőn a mező- és erdőgazdaság érintve van, a kereskedelemügyi minister a földmivelésügyi ministerrel is egyetértőleg határoz.

A kedvezmények hatályba léptének napját, ugyszintén annak tartamát ugyancsak a kereskedelemügyi, illetve a földmivelésügyi minister a pénzügyministerrel egyetértve állapitja meg, mindazonáltal azon korlátozással, hogy az engedélyezett kedvezmények hatályba lépésök napjától számitandó legfeljebb 15 évre adhatók.

A gyári vállalat fennállásának, illetve további fejlesztésének érdekében, ismételve részesithető a jelen törvényben meghatározott állami kedvezményekben, de ezen ismételten engedélyezett kedvezmények hatályának összes időtartama sem haladhatja meg a 15 évet.

Ugyancsak a fennállhatás, illetve a továbbfejlesztés érdekében a jelen törvény azon gyárakra is kiterjeszthető, amelyek az 1881: XLIV. t.-cz. szerint már részesitve lettek állami kedvezményekben; mindazonáltal ez esetben ugy az 1881: XLIV., illetve az 1887: III. t.-cz., mint a jelen törvény alapján adott kedvezmények hatályának együttes időtartama 15 évet meg nem haladhat.

4. §. A kereskedelemügyi minister felhatalmaztatik, hogy az 1. §-ban emlitett gyárak épitéséhez vagy megnagyobbitásához szükséges épitési anyagokat, nemkülönben az azok felszereléséhez és berendezéséhez szükséges gépeket és gépalkatrészeket a m. kir. államvasutakon és az állambiztositást élvező vasutakon csakis az önköltségek megtéritése mellett szállitathassa.

5. §. A jelen törvény szerint állami kedvezményekben részesithető gyárak azon vállalatok közé soroztatnak, melyek javára az 1881: XLI. t.-cz. értelmében akár végleges, akár ideiglenes kisajátitásnak van helye, mindazonáltal csupán állami, törvényhatósági, községi (városi)

vagyont képező oly, az 1881 : XLI. t.-cz. szerint kisajátitás alá vonható ingatlanokra, illetve dolgokra szoritva, melyek más, mint mezőgazdasági megmivelés alatt nem állanak, vagy parlagon hevernek és külön tudományos vagy más közczélu rendeltetéssel nem birnak.

6. §. A kedvezményekben való részesitést kimondó határozat (3. §.) a hivatalos lapban közzéteendő.

7. §. Jelen törvény hatálybaléptének napjával az 1881 : XLIV. és az 1887. évi III. t.-cz. hatályon kivül helyeztetnek, de az idézett t.-czikkek alapján egyes vállalatoknak adott állami kedvezmények érintetlenül maradnak.

8. §. Jelen törvény végrehajtásánál Horvát-Szlavonországokra nézve a kereskedelemügyi minister Horvát-Szlavon- és Dalmátországok bánjával egyetértőleg jár el; az 5. §. tekintetében pedig Horvát-Szlavonországokra nézve a végrehajtással a horvát-szlavon-dalmátországi bán bizatik meg.

9. §. Jelen törvény a törvénytárban történő megjelenése napján lép életbe és az annak alapján adott kedvezmények érvényben hagyásával 1899 deczember 31-ig marad hatályban, végrehajtásával pedig a kereskedelemügyi, földmivelésügyi és pénzügyi minister bizatik meg.

21.

1890 : XIV. Törvényczikk

a hazai ipart támogató pénzintézeteknek adható állami kedvezményekről.

1. §. Felhatalmaztatik a pénzügyminister, hogy egyetértőleg a kereskedelemügyi ministerrel arra az esetre, ha Budapest székhelylyel a hazai ipar és kereskedelem előmozditására legalább öt millió o. é. forintnyi teljesen befizetett alaptőkével oly részvénytársaság alakulna, amely alapszabályai szerint főczéljául a magyar korona országaiban uj iparágak létesitését és meghonositását, a már létezők fejlesztését és segélyezését, továbbá ugyancsak a magyar korona országaiban az iparosok és iparvállalatok részére lehető olcsó hitelek nyujtását tüzné maga elé, — a részvénytársaságot a következő kedvezményekben részesithesse:

1. Felmenthető a részvénytársaság annak megalakulásával, a részvények első s tőkefelemelés czéljából történő további kibocsátásával járó minden bélyeg- és jogilleték fizetése alól. A részvényszelvények bélyegilletéke ebbe a mentességbe nincs befoglalva.

2. A részvénytársaságnak megalakulásától számitandó 15 évi időtartamra teljes adómentesség engedélyezhető a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adója, az általános jövedelmi pótadó s minden ezek után kivetendő törvényhatósági vagy községi adó alól a részvénytársaságnak a részvénytőke hatszáztóliját meg nem haladó azon jövedelme után, amelyet a részvénytársaság

a) az általa, vagy részvételével alapitott iparvállalatok és gyárak létesitéséből, ezek tőkéjének beszerzéséből (financirozásából), vagy üzeméből élvez, amennyiben az oly ipari vállalatok- vagy gyárakból ered, amelyek részére külön törvény állami kedvezményt biztosit,

b) ujonnan alapitott vagy már létező ipari, illetve gyári vállalatokban való részesedéséből, vagy ily vállalatoknak pénzügyi segélyezéséből élvez, amennyiben oly iparágakról van szó, amelyek részére külön törvény állami kedvezményt biztosit.

A részvénytársaságnak a részvénytőke jövedelmének hatszáztóliját meghaladó része, ugyszintén annak bankszerü tevékenységéből vagy más bevételi czimekből eredő jövedelme a fennálló adótörvények határozmányai alá esik.

A jelen szakasz *a)* és *b)* pontjában részletezett jövedelem adómentes voltára nézve nem tesz különbséget, hogy az illető vállalat vagy gyár egyéni vagy társas czég tulajdona, illetőleg annak üzeme

egyéni vagy társas czég alatt folytattatik-e.

A jelen szakasz *b)* pontjában emlitett részesedés és pénzügyi segélyezés alatt egyszerü kölcsönüzletek, hitelnyujtások vagy leszámitolások nem értetnek, hanem csakis a részvénytársaságnak tőkéjével való olynemü közreműködése, amely által az az illető vállalat koczkázatában is osztozik.

2. §. Az előző szakaszban részletezett kedvezmények érintetlenül maradnak arra az esetre is, ha azok tizenöt évi tartama alatt a fennálló adó- és illetéki törvényeken változás történnék.

3. §. Felhatalmaztatik a pénzügyi és kereskedelemügyi minister, hogy egyetértőleg megadhassák az 1. §-ban elősorolt kedvezményeket, ugyancsak az 1. §-ban megszabott feltételek és kötelezettségek mellett, bármely más, akár már fennálló, akár ujonnan alakuló hazai pénzintézetnek is.

4. §. A pénzügyminister rendeleti uton szabályozza azt az eljárást, amely a bélyegilletékmentes ügyletek bejelentését, az adómentes és adóköteles jövedelem bevallását s a részvénytársaság működésének adózási szempontból való ellenőrzését illeti.

5. §. Jelen törvény végrehajtásával a pénzügyminister és a kereskedelemügyi minister bizatik meg.

22.

1894 : XXVI. Törvényczikk

a törvénykezési bélyegekre és illetékekre vonatkozó törvények és szabályok módositásáról és kiegészitéséről.

1. §. A peres eljárásban lerovandó bélyegekre és illetékekre vonatkozólag érvényes törvények és szabályok, a következő szakaszokban megállapitott eltérésekkel, az 1893 : XVIII. t.-czikkel szabályozott sommás eljárásban is alkalmazandók.

2. §. Ha valamely perbeli nyilatkozat vagy kérelem — ideértve a meghatalmazást és a felebbvitelt is, — mely irásban kiállitva vagy beadványba foglalva bélyegilleték alá esnék, a peres fél szóbeli előterjesztése alapján jegyzőkönyvbe vétetik: a felvett jegyzőkönyvön bélyegjegyekben lerovandó az az illeték, amely a perbeli nyilatkozat vagy kérelem irásbeli előterjesztése esetében az irattól, illetőleg a beadvány első példányától járna.

Ha a szóbeli előterjesztésről jegyzőkönyv nem vétetik fel: a bélyegilleték a birói naplón rovandó le.

3. §. Azok a jegyzőkönyvi másolatok, melyek idézésre vagy a perbeli cselekménynek az ellenféllel való közlésére szükségesek, a szabályszerü jegyzőkönyvi bélyegilleték alá esnek. Ez az eredeti jegyzőkönyvön bélyegjegyekben rovandó le.

Az a szabály, melynél fogva a perrend szerint több példányban benyujtandó beadványnak csak három példánya szerelendő fel a szabályos bélyegjegyekkel, mig a többi példányoknak első ive a felzetekre szabott bélyegilleték alá esik: a jegyzőkönyvi másolatokra is kiterjesztetik.

4. §. Ha a perrend szerint felzet szükséges és ezt a kérelem szóbeli előterjesztése miatt a perbeli fél helyett a biróság pótolja: a felzettől járó szabályszerü bélyegilleték szintén az eredeti jegyzőkönyvön rovandó le.

Ellenben a törvénykezési eljárásban hivatalból kiállitott és felhasznált olyan felzetek, amelyeket a felek benyujtani vagy pótolni nem kötelesek: a bélyegilleték tárgyát nem képezik.

5. §. A felebbezés szóbeli tárgyalásáról, ugyszintén a felülvizsgálati biróságnál az 1893 : XVIII. t.-cz. 197. §-ának harmadik bekezdéséhez képest és az igazolás kérdésében felvett jegyzőkönyv, ha a felebbvitel tárgyának értéke 50 frtot meg nem halad, ivenkint 50 kr., minden más esetben ivenkint 1 frt állandó bélyegilleték alá esik.

A felebbezés nyilvános előadásáról felvett, nemkülönben a felülvizsgálati tárgyalásról a fentebbi eseten kivül felvett hivatalos jegyzőkönyv bélyegmentes.

6. §. A jegyzőkönyvhöz — ha csak ideiglenesen is — mellékletként csatolt iratok a szabályszerü mellékleti bélyeg alá esnek.

A 3. §. esetében, ha több jegyzőkönyvi másolat szükséges, és ezek az eredeti jegyzőkönyvhöz csatolt mellékletek másolataival felszerelendők: a mellékleti bélyeg csak az egyik jegyzőkönyvi másolat mellékleteitől jár.

Azok az iratok, melyek a perrend szerint megengedett esetekben a jegyzőkönyv kiegészitő részeként mellékeltetnek, ivenkint a kiegészitett jegyzőkönyv egyes iveitől járó bélyegekkel ellátandók.

7. §. Ha a kereseti követelésnek utólagos módositásánál fogva a pertárgy értéke oly arányban emelkedik, mely az értékhez képest megállapitott magasabb illetéktétel alkalmazását vonja maga után: a magasabb illetéktétel csak a követelés módositásától kezdve felmerülő bélyegköteles perbeli cselekményeknél és iratoknál alkalmazandó.

A kereseti követelés módositása következtében beálló értékleszállitás szintén csak a módositástól kezdve felmerülő bélyegköteles cselekményeknél és iratoknál jön figyelembe. (18. §.)

8. §. Ha a főügy tárgyának értéke 50 frtot meg nem halad, 1 frt, ha 50 forintot meghalad vagy meg nem becsülhető (12. §.) 2 frt 50 kr állandó bélyegilleték fizetendő a következő elsőbirósági határozatoktól:

1. ugy a sommás, mint a rendes eljárásban:

a) a perköltség és az itéleti illeték fedezésére szolgáló biztositék adásának kérdésében hozott végzéstől (1893. évi XVIII. t.-cz. 9—12., 220. §§.);

b) az igazolás kérdésében hozott végzéstől (1881 : LIX. t.-cz. 64. §., 1893. évi XVIII. t.-cz. 57. §.);

c) a perujitás kérdésében hozott itélettől (1868 : LIV. t.-cz. 320. §., 1893. évi XVIII. t.-cz. 13. §.);

d) a számadási kötelezettségnek vagy a számadás helyességének kérdésében hozott határozattól (1893 : XVIII. t.-cz. 16. §., 1881 : LIX. t.-cz. 85—86. §§.);

2. a sommás eljárásban:

a) a pergátló kifogások kérdésében hozott végzéstől (1893 : XVIII. t.-cz. 28. §.);

b) a követelés alapjának fennállását megállapitó közbenszóló itélettől (1893. évi XVIII. t.-cz. 105. §.);

3. a rendes eljárásban:

a) a hatáskör vagy az illetékesség kérdésében hozott végzéstől (1881. évi LIX. t.-cz. 16. §.);

b) az 1868 : XIV. t.-cz. 8., 9., 12., 13. §§-ai alapján hozott permegszüntető végzésektől;

c) az 1881 : LIX. t.-cz. 32. §-ának 3. pontjában felsorolt végzésektől, amelyek ellen felebbezésnek van helye;

4. a végrehajtási eljárásban:

a) a végrehajtás megszüntetése, korlátozása vagy felfüggesztése, valamint az ingatlan végrehajtás alá vonásának megszüntetése iránti perben hozott itélettől (1881 : LX. t.-czikk 30., 216., 168. §§.);

b) az igényperben hozott itélettől (1881 : LX. t.-cz. 94. §.);

c) a végrehajtás utján befolyt összeg felosztása és a kielégitési sorrend megállapitása tárgyában hozott végzéstől (1881 : LX. t.-cz. 119., 196. §§.);

A 3. *a)* és *b)* pont esetében bélyegilleték csak akkor jár, amikor a biróság a kérdés tárgyalása folytán hozta a permegszüntető végzést.

Az igazolás kérdésében a felebbviteli biróság végzése is bélyegilleték alá esik, ha az 1893 : XVIII. t.-cz. 132., 163. és 189. §§-ai értelmében a fél felebbviteli eljárásban él igazolással.

Sommás eljárásban csak azok a közbeneső birósági határozatok illetékkötelesek, amelyek az 1894 : XXVI. t.-cz. 8. §-ában taxative felsorolvák: a megitélt eskü letettnek

kimondása tárgyában hozott birói végzés tehát illetékmentes. (Dt. 16. sz.)

Az 1894 : XXVI. t.-cz. hatálya alatt a végrehajtási eljárás során tulajdonjogi arány kérdésében hozott itélet nem esik illeték alá. (Dt. 148. sz.)

A végrehajtató eljárása ellen az ingóságok birlalói részéről az 1881 : LX. t.-cz. 48. §-a alapján beadott előterjesztésre hozott végzés illetékmentes. (Dt. 218. sz.)

Végrehajtás korlátozása iránti előterjesztésre hozott birói határozat illetékmentes. (Dt. 228. sz.)

Számadási perben hozott elsőbirósági határozattól még akkor is az 1894 : XXVI. t.-cz. 8. §-ában előirt állandó bélyegilleték jár, ha a számadás elő nem terjesztésének esetére alperes a keresetben felszámitott pénzösszeg megfizetésére is köteleztetnék. (Dt. 298. sz.)

Perletétel tárgyában hozott határozatok illetékmentesek. (Dt. 352. sz.)

9. §. Az elsőfoku birósági itélettől — kivéve azokat az itéleteket, amelyek a 8. §. 1. *d)*, 2. *b)*, 4. *a)* és *b)* pontjai alá tartoznak — ugy a sommás, mint a rendes eljárásban, ha a per tárgyát pénzkövetelés vagy megbecsülhető vagyonjogi igény képezi, a peres tárgy értéke szerint járulékok nélkül

50 forintig			1 forint
50 forinttól	200 frtig		2 forint
200 forinttól	500 frtig		5 forint
500 forinttól	800 frtig		8 forint
800 forinttól	1000 frtig		10 forint

1000 forinttól 2500 frtig minden megkezdett 100 frt után további 1 frt állandó bélyegilleték jár, mely a bélyeg- és illetékszabályokban megállapitott módon bélyegjegyekben rovandó le.

Ugyanezek a rendelkezések a váltóbirósági sommás végzésekre és a közjegyzői okiratok alapján kért végrehajtást elrendelő végzésekre is alkalmazandók.

Ugyanazon követelés iránt több rendbeli kereset alapján különböző egyének ellen inditott perben az itéleti illeték annyiszor rovandó le, a hány itéletet hoz a biróság. (Dt. 588. sz.)

10. §. A 8. és 9. §§-okban meghatározott állandó bélyegilletéket teljes összegében rendszerint a felperes, a viszonkereseti követelésre nézve (16. §.), valamint akkor, ha felperes az első tárgyalási határnapon meg nem jelen és a megjelent alperes az ügy érdemében határozatot kér (1893 : XVIII. t.-cz. 50. §.), az alperes, igazolásnál az ezt kérő fél, perujitásnál az ujitó fél, a 8. §. 4. *c)* pontjának esetében a végrehajtató és ha több a végrehajtató, ezek egyenlő arányban kötelesek leróvni.

Ha — eltekintve a rendes eljárástól — a bélyegilleték lerovására köteles fél a határozat hozatalakor (15. §.) nincs jelen: a biróság ezt a felet irásban felhivja, hogy a bélyegilletéket három nap alatt róvja le.

A felhivás a lakhelyre czimezve, ajánlva a postára adandó és a postára adást követő harmadik napon kézbesitettnek tekintendő.

Sommás eljárás szerint folytatott perben a pergátló kifogások felett hozott határozat után az 1894 : XXVI. t.-cz. 8. §. 2. *a)* pontja szerint lerovandó bélyegilletéket a felperes tartozik beszolgáltatni. (Dt. 2. sz.)

Az 1894 : XXVI. t.-cz. 10. §-ának második bekezdése rendelkezéséből folyólag, ha a biróság — a rendes eljárás kivételével — határozathozatalakor jelen nem levő és a bélyegilleték lerovására köteles peres felet a bélyegilleték beszolgáltatására nem hivja fel, ez a fél az itéleti illeték lerovásának elmulasztása miatt felemelt illetékkel nem terhelhető. (Dt. 38. sz.)

Az 1894 : XXVI. t.-cz. 9. §-a értelmében bélyegben beszolgáltatandó állandó bélyegilleték lerovására a 10. §. rendelkezésénél fogva akkor is felperes, illetve megbizott ügyvédje kötelezendő, ha rendes perben felperes s illetve képviselője válasziratát be nem nyujtotta, sőt a válasziratok beadására a pertárban meg sem jelent, és a per a válasziratok s a további periratok benyujtása nélkül került itélethozatal alá. (Dt. 42. sz.)

Sommás perekben, ha az itéleti állandó bélyegilleték lerovására köteles fél a határozat hozatalakor nincs jelen, a biróság ezt a felet az állandó itéleti bélyegilleték lerovására posta utján köteles felhivni. (Dt. 361. sz.)

Sommás eljárás szerint folytatott perben a pergátló kifogások felett hozott határozat után lerovandó bélyegilleték alperestől nem követelhető. (Dt. 388. sz.)

11. §. Ha az itélet alá kerülő peres tárgy értéke 2500 frtot meghalad, a jogerejü végitélettől ugy a sommás, mint

a rendes eljárásban — kivéve a 8. §. *a)* és *b)* pontjaiban felsorolt pereket — a megitélt pénzkövetelés vagy perérték 1 és $^1/_{10}$ százaléka jár illeték fejében, mely kiszabás alapján készpénzben fizetendő.

Ha a per tárgya csak részben itéltetik meg, az illeték 25 frtnál kisebb nem lehet.

Teljes elutasitás esetében az illeték 25 forint.

12. §. Olyan itélettől, mely összegszerüleg meg nem becsülhető, vagy egyáltalában nem vagyonjogi peres igény felett hozatik, rendszerint 12 frtnyi illeték jár kiszabás alapján.

Ha a nem vagyonjogi igényből a peres fél megbecsülhető s az illetékmérv tekintetében a 9. és 11. §§-ok rendelkezései alá eső vagyonjogi igényt származtat és azzal összekapcsol: az illeték kiszabásánál csak az egyik, és pedig a nagyobb illeték alá eső igény jön figyelembe.

Betétek felvételéhez kötött korlátozás megszüntetése iránti per tárgya az itéleti illeték megállapitása szempontjából meg nem becsülhető. (Dt. 26. sz.)

Vagyonközösség megszüntetése iránti perben hozott itélet az 1894 : XXVI. t.-cz. 12. §-a értelmében rendszerint 12 frtnyi illeték alá esik; ha azonban a közös vagyonból elkülönittetni kért rész értéke oly csekély, hogy attól az idézett t.-cz. 9. §-a alapján 12 frtnál kisebb itéleti illeték járna, ily esetben az itéleti illeték ettől a kisebb értéktől, még pedig az idézett 9. §-ban meghatározott mérvben rovandó le. (Dt. 37. sz.)

Perelhetési jog iránt inditott kereset tárgya megbecsülhetetlen (Dt. 78. sz.)

Bizonyos tőkekövetelés kielégitése tekintetéből a telekkönyvi elsőbbségi jog szerzése s illetve a követelés előnyösebb sorozása iránti perben hozott itélet tárgya megbecsülhetlen. (Dt. 85. sz.)

Szerződés és telekkönyvi bejegyzés érvénytelenitése iránt inditott per tárgyának értéke meg nem becsülhető, s az itélettől 24 korona (12 frt) illeték jár. (Dt. 260. sz.)

Zálogjog kitörlése iránt inditott kereset tárgya megbecsülhetetlen. (Dt. 297. sz.)

Hitbizományi korlátozással bejegyzett telekkönyvi és tényleges tulajdonosok által a hitbizományi korlátozás megszüntetése iránt inditott per tárgya megbecsülhetlen. (Dt. 325. sz.)

Vagyonközösség megszüntetése iránti per tárgya megbecsülhetlen. (Dt. 410. sz.)

13. §. Ha a per tárgyát érték szerint meg nem határozott, de megbecsülhető vagyonjogi igény képezi, az az érték, melyet a biróság az illetékességnek vagy a felebbezés, felülvizsgálat, vagy felfolyamodás megengedhetőségének eldöntése végett megállapit, a határozati bélyeg és illeték kiszabásánál irányadó.

Ilyen értékmegállapitás hiányában a peres tárgy értékének meghatározására nézve az 1893 : XVIII. t.-cz. 4. §-ában foglalt rendelkezések a határozati bélyeg és illeték tekintetében is alkalmazandók.

14. §. A biróságnak a 8., 9., 11., 12. és 13. §§-aiban fel nem sorolt egyéb határozatai tekintetében a bélyeg- és illetékszabályok rendelkezései érintetlenül maradnak.

15. §. A 8. és 9. §§-okban meghatározott állandó bélyegilleték a rendes eljárásban az utolsó perirat beadásakor, illetőleg a tárgyalás befejezésekor, egyéb esetekben a határozat hozatalakor rovandó le megfelelő bélyegjegyek szolgáltatása és szabályszerü alkalmazása által. (30. §.)

A rendes eljárás szerint tárgyalt perekben az 1894 : XXVI. t.-cz. 8. és 9. §§-aiban meghatározott állandó határozati bélyegilleték azelőtt rovandó le, mielőtt a per az 1868 : LIV. t.-cz. 142. és 143. §§-ai alapján itélethozatal alá terjesztetik, még pedig:

a) periratok váltása esetén, az utolsó perirat beadására kitüzött határidőben.

b) jegyzőkönyvi tárgyalás esetén pedig a jegyzőkönyvi tárgyalás befejezésekor rovandó le. (Telj. ül. Dt. XVI. sz.)

16. §. Ha az itélet kereseti és viszonkereseti követelés érdemében dönt: a követelések külön értéke szerint kell leróvni, illetőleg kiszabni az itéleti bélyegilletékeket. (10. §.)

Ha a biróság a viszonkereset érdemében nem határoz, a viszonkereseti követelés az illeték megállapitásánál nem jön figyelembe.

Ha az itélet 50 frt = 100 korona értéken aluli ingatlan rész birtokába bocsátása iránt inditott kereseti, és ugyanezen ingatlan tulajdonjogának megitélése iránt támasztott viszonkereseti követelés érdemében dönt:

a felebbezésen az 50 frton alóli értéktől rovandó le a bélyegilleték. (Dt. 236. sz.)

17. §. Az egy keresetben érvényesitett több követelésnek csak némelyikére, vagy a kereseti követelés egy részére korlátozott itélet hozatala esetében (1893. évi XVIII. t.-cz. 42. §-a) csupán a peres tárgynak itélet alá kerülő része után rovandó le, illetőleg szabandó ki az itéleti illeték. Ugyanazon peres tárgyra nézve a pertársak ellen hozott részitéletek a bélyegilleték szempontjából együtt egy itéletnek tekintendők.

Több pernek egyesitése és egy itélettel eldöntése esetében (1893 : XVIII. t.-cz. 43. §.) az itéleti bélyegilleték minden egyes per tárgya (9. §.), illetőleg minden egyes perből megitélt követelés vagy perérték után (11. §.) külön jár.

Ugyanazon egy perben hozott részitéletek és a végitélet után együttvéve csak annyi itéleti bélyeg jár, amennyi abban az esetben lenne beszolgáltatandó, ha az egész kereseti követelés felett csak egy itélet hozatnék. (Dt. 3. sz.)

Végrehajtásilag lefoglalt ingóknak a birói zár alól való feloldása iránt igénylő fél által több végrehajtató fél ellen külön-külön érvényesitett kereset alapján a keresetek egyesitése mellett hozott itélettől csak egyszer jár az itéleti illeték, és az ezen itélet ellen benyujtott több rendbeli felebbezések közül csakis az első felebbezési példányon rovandó le a felebbezési bélyeg. (Dt. 71. sz.)

18. §. Ha a felperes keresetét a tárgyalás közben módositja, az itéleti illeték összegének megállapitásánál a peres tárgy értékének a módositott igény tekintendő. (7. §.)

19. §. Ha egy birói határozatban az ügy érdemes a 8. §-ban felsorolt valamely kérdés együttesen nyernek megoldást : a megfelelő illeték ugy a 8., mint a 9., illetőleg a 11. §. szerint rovandó le.

Ha ujitott perben a biróság a perujitás kérdésében és a peres ügy érdemében is határoz : az állandó itéleti bélyegilleték a jelzett határozatoktól külön-külön lerovandó. (Dt. 180. sz.)

20. §. Ha az itélet alá kerülő peres tárgy értéke 2500 frtot meghalad (11., 17. §§.), ha a per tárgya összegszerüleg meg nem becsülhető, vagy egyáltalában nem vagyonjogi igényt képez (12. §.), végre ha megbecsülhető vagyonjogi igény képezi a per tárgyát, de ennek értéke a tárgyalás során meg nem állapittatott (13. §.) : a biróság az illeték kiszabása végett a jogerőre emelkedett véghatározat hivatalos másolatát, a netalán rendelkezésére álló értékadatokkal együtt, közli az illeték kiszabásával megbizott hivatallal.

A 2500 frtot meghaladó összeg erejéig hozott váltóbirósági sommás végzés, valamint a közjegyzői okirat alapján végrehajtást elrendelő végzés, amennyiben a végrehajtás 2500 frtot meghaladó érték erejéig kéretett, vagy a végrehajtás összegszerüleg meg nem állapitott, vagy meg nem állapitható követelés megvétele végett rendeltetett el — az illeték kiszabásának czéljára a jogerőre emelkedés bevárása nélkül közlendő.

Ha az illeték kiszabása végett közölt váltóbirósági sommás végzés ellen kifogások adattak be, erről az illeték kiszabásával megbizott hivatal szintén értesitendő és a kifogások utáni eljárásban hozott jogerős véghatározat, — ideértve a perbeszüntető végzést is, — esetleg pedig a létrejött birói egyezség ugyanazzal közlendők. A kifogások beadása az illeték előirását és a már előirt illeték esedékességét és behajthatóságát *a jogerejü véghatározat, perbeszüntető végzés vagy birói egyezség beérkeztéig felfüggeszti.* Ha a jogerejü véghatározat a sommás végzést egészben vagy részben hatályon kivül helyezi, a 11. §. 2. és 3. bekezdéseinek, birói egyezség létrejötte esetében a 25. §-nak rendelkezései alkalmazandók.

Ha a per, illetőleg a végrehajtás tárgyának értéke nincs megállapitva, de a tárgy egyébként megbecsülhető : az illeték kiszabásával megbizott hivatal az illetékköteles felet az érték meghatározására alkalmas adatok és esetleg az illeték kiszabásának czéljára bélyegmentes

értékbizonyitvány beszolgáltatására záros határidő kitüzésével felhivja.

Ha az illetékköteles fél ennek a felhivásnak eleget nem tesz és a netaláni akadályt sem jelenti be: 1 frttól 25 frtig terjedő birsággal büntethető, az értékadatok pedig hivatalból beszerzendők, vagy az érték hivatalból megállapitandó.[1])

Perelhetési jog iránt inditott kereset tárgya megbecsülhetlen. (Dt. 78. sz.)

Megszünt zálogjog törlése iránt inditott per tárgya meg nem becsülhető. (Dt. 582. sz.)

Nem értékesitett váltók visszakövetelése iránt inditott per tárgya — az itéleti illeték megállapitása szempontjából — meg nem becsülhető. (Dt. 586. sz.)

21. §. A felebbviteli beadványok első példányának első ivétől, illetőleg a felebbvitel bejelentésétől (2. §.) a következő bélyegilleték jár, még pedig:

I. A kir. járásbiróság itélete ellen intézett felülvizsgálati kérelemtől (1893. évi XVIII. t.-cz. 180. §. *b)* pont, 1 frt.

II. A felebbezéstől ugy a rendes, mint a sommás eljárásban:

a) ha a felebbezés tárgyának értékéhez képest (8., 9. §§.) állandó határozati bélyegilleték fejében 10 frtot meg nem haladó összeg járna, ugyanannyi, mint amennyi ugyanily érték iránt inditott perben az itélettől vagy végzéstől lerovandó volna;

b) ha az *a)* pontban emlitett állandó határozati bélyeg 10 frtot meghaladna, vagy ha a felebbezés tárgyához képest a hozott itélet a 11. §. szerint százalékos illeték alá esnék (20. §.), 20 frt;

c) minden egyéb esetben, különösen ha a felebbezés tárgya összegszerüleg meg nem becsülhető, ha vagyonjogi igényt nem képez, vagy ha értéke a tárgyalás során meg nem állapittatott (20. §.), 10 frt.

Sommás eljárásban a felebbezési kérelem felemelése esetén (1893: XVIII. t.-cz. 149. §.) a felebbezési bélyeg pótlására a 7. §. rendelkezése megfelelően alkalmazandó.

III. A sommás eljárásban a felebbezési biróság itélete ellen intézett felülvizsgálati kérelemtől (1893: XVIII. t.-cz. 180. §. *a)* pont) és a rendes eljárásban a másodbirósági határozat elleni felebbezéstől a II. *a)*, *b)*, *c)* pontokban megállapitott bélyegilleték egy ötödrészével magasabb összegü bélyegilleték fizetendő.

Az 1873: IX. t.-cz. 5. §-a hatályon kivül helyeztetik.

Ha azonban az alsóbb biróság itélete a biróság helytelen eljárása miatt feloldatott s uj eljárás folytán ujabb felebbezés szüksége merült fel — azon fél, ki egy izben a felebbezési bélyeget felragasztotta — erre való hivatkozással — azt ujabban leróni nem tartozik.

IV. A felfolyamodástól a rendes és sommás eljárásban:

1. az elsőfoku biróság végzése ellen:

a) 50 frt perértékig 1 frt;

b) ha a per tárgyának értéke 50 frtot meghalad, ha a per tárgya megbecsülhetetlen, vagy értéke a tárgyalás során meg nem állapittatott, 2 frt;

2. a felsőbiróságnak a felebbezési eljárás során vagy felfolyamodás következtében hozott végzése ellen:

a) az 1. *a)* pont esetében 2 frt;

b) az 1. *b)* pont esetében 4 frt.

A felebbviteli beadvány helytelen elnevezése esetén a felebbviteli bélyeg aszerint jár, amint a biróság a beadványt tartalma szerint felebbezésnek vagy felfolyamodásnak minősiti (1881. évi LIX. t.-cz 25. §.).

A 3. §. 2. bekezdésében emlitett szabály a sommás eljárásban háromnál több példányban beadott felebbvitel esetére is kiterjesztetik (1893: XVIII. t.-cz. 133., 208. §§.). A felebbvitel harmadik és

---

[1]) Ha a közvetlenül kivetendő határozati illeték megállapitásához szükséges adatokat a felhivott fél beszolgáltatni elmulasztja, azok beszerzése végett első sorban a birósághoz, s amennyiben ott semmiféle adatok rendelkezésre nem állanának, a községi elöljárósághoz kell fordulni. (72846/1894. PM. sz.)

következő példányainak mellékletei bélyegmentesek.

Abban az esetben, midőn az első- vagy másodbirósági itélet ellen beadott felebbezés az itéletnek csak a járulékokra vonatkozó része ellen irányul, de a felebbezés tárgyát képező járulékok értéke a per főtárgyának értékét meghaladja, a per főtárgyának értéke után jár a felebbezési bélyegilleték. (P. telj. ül. dt. XV. sz.)

Rendes perben az 1894 : XXVI. t.-cz. hatálya alatt benyujtott felebbezésre az idézett t.-cz. 21. §-a alapján rovandó le a felebbezési bélyegilleték még akkor is, ha az itélet ezen törvény hatályba lépte előtt hozatott, és attól az illeték az illetéki dijjegyzék 48. tétele szerint rovatott le. (Dt. 21. sz.)

Az 1894 : XXVI. t.-cz. 21. §. III. pontjának utolsó bekezdésében adott kedvezmény nem csupán azt a peres felet, aki a feloldott határozat ellen benyujtott felebbezésre a bélyeget felragasztotta, hanem annak perbeli jogutódját is megilleti. (Dt. 30. sz.)

Az 1894 : XXVI. t.-cz 21. §. III. pontjának utolsó bekezdésében engedélyezett bélyegmentesség csupán a felebbezési bélyegre terjed ki, mig a felebbezés I. példányának második és többi iveit, ugyszintén a II-od és többi példányokat, valamint a mellékleteket ez a mentesség már meg nem illeti. (Dt. 34. sz.)

Jegyzet. Ezzel ellentétben számos itélet az egész felebbezési beadványnak bélyegmentességét állapitja meg.

Kereseti és viszonkereseti követelés érdemében az 1894 : XXVI. t.-cz. hatálya alatt hozott itélet ellen benyujtott oly felebbezés után, amely mindkét rendbeli követelés ellen irányul, a felebbezési bélyeg a kereseti és a viszonkereseti követeléstől külön-külön rovandó le. (Dt. 41. sz.)

Jegyzet. Ezzel ellentétben a kir. közig. biróság ismételten kimondotta, hagy az 1894. évi XXVI. t.-cz. 16. §-ának rendelkezése, amely szerint, ha az itélet kereseti és viszonkereseti követelés érdemében dönt, a követelések külön értéke szerint kell leróvni, illetőleg kiszabni az itéleti bélyegilletéket — a felebbezési bélyegilletékre nem alkalmazható.

Sommás perben az eskü letehetése tárgyában az 1868 : LIV. t.-cz. 244. §-a alapján hozott másodfoku birósági határozat ellen benyujtott felebbezésre az 1894 : XXVI. t.-cz. 21. §-ának III. pontja nem nyerhet alkalmazást. (Dt. 57. sz.)

Az a fél, aki egy izben a felebbezési bélyeget lerótta, az ujabb felebbezést felbélyegezni nem köteles akár törvénytelen eljárás, akár bizonyitékok hiánya miatt lett az alsóbirói határozat megsemmisitve, illetve feloldva. (Dt. 74. sz.)

Holttá nyilvánitási ügyben hozott itélet ellen beadott felebbezés nem az 1894 : XXVI. t.-cz. 21. §-ában megjelölt, hanem az illetéki dijjegyzék 13. tétel IV. 14. pontjában meghatározott bélyegilleték alá esik. (Dt. 240. sz.)

Ha a perujitás kérdésében és az alapperben eldöntött ügy érdemében hozott itélet ellen beadott felebbezés ugy a perujitás kérdése, valamint az ügy érdemére vonatkozó része ellen irányul, egyedül az alapper tárgyának értéke után jár a felebbezési bélyegilleték. (Dt. 246. sz.)

Sommás perben hozott elsőbirósági itélet és pergátló kifogások felett hozott elutasitó végzés ellen egy beadványban érvényesitett felülvizsgálati kérelmen csak a felülvizsgálati kérelem után járó bélyegilleték rovandó le. (Dt. 282. sz.)

Ágy- és asztaltól való ideiglenes elválasztást kimondó itélet ellen beadott felebbezés az 1894 : XXVI. t.-cz. 21. §-ában meghatározott bélyegilleték alá eső felebbviteli beadványnak nem tekinthető, és mint ilyen csupán az illetéki dijjegyzék 13. tétel I. 1. pontja alatt előirt bélyegilleték alá esik. (Dt. 313. sz.)

Csődtömeg ellen a csődvagyonba bevont dolgok kiadatása iránt inditott visszakövetelési perben hozott itélet ellen benyujtott felebbezéstől az 1894 : XXVI. t.-cz. 21. §-a II. *a)* pontja értelmében, ha a tárgy értéke 100 koronát nem halad meg, 2 korona, 100 korona értéken belül 5 korona bélyegilleték jár. (Dt. 345. sz.)

22. §. A szóval bejelentett felebbviteltől a 21. §. szerint járó bélyegilletéket a bejelentésről felvett jegyzőkönyvre, a felebbviteli beadványtól járó egész bélyegilletéket a beadvány első példányára szabályszerüen alkalmazott bélyegjegyekben kell leróvni.

A felebbviteli bélyegilleték a felebbviteli beadvány benyujtásával, illetőleg a felebbvitel szóbeli bejelentésével válik esedékessé. A felebbvitel visszavonása nem ad igényt a bélyegilleték visszatéritésére vagy a lerovás alóli felmentésre.

Sommás eljárás szerint folytatott perben, a felebbezési biróságnál az 1893 : XVIII. t.-cz. 172. §-a alapján benyujtható »észrevételek« bélyege nem az 1894 : XXVI. t.-cz. 22. és 24. §§-ban meghatározott módon, tehát az összes példányok bélyege nem az első példányon rovandó le, hanem a megfelelő értékü bélyegjegyek magukra az egyes példányokra, s illetve azoknak egyes iveire ragasztandók. (Dt. 1. sz.)

A birósághoz benyujtott felülvizsgálati

kérelem visszavonása nem ad igényt a felülvizsgálat után járó bélyegilleték visszatéritésére. (Dt. 563. sz.)

23. §. A felebbezéshez, vagy a felülvizsgálati kérelemhez való csatlakozás iránti nyilatkozat, ha a csatlakozás önálló felebbezésnek, illetőleg felülvizsgálati kérelemnek tekintendő (1893 : XVIII. t.-cz. 147., 208. §§.), a felebbviteli bélyegilleték alá (21. §. I., II., III. pont), egyéb esetekben a peres eljárásra nézve megállapitott rendes beadványi bélyegilleték alá esik. (2. §.)

Ha sommás perben a felebbezési biróság által hozott itélet kihirdettetik és e mellett az itélet kiadványa kézbesittetik is, a felülvizsgálathoz való csatlakozás iránti kérelem önálló felülvizsgálati kérelemnek csak akkor tekinthető, ha azt az a fél, akinek az itélet kihirdettetett, a kihirdetéstől, nem pedig a kézbesitéstől számitandó 15 nap alatt érvényesiti. (Dt. 127. sz.)

24. §. A felebbezési tárgyalást előkészitő irat (1893 : XVIII. t.-cz. 141. §.) első és többi példányától a perbeli beadványokra szabott rendes beadványi bélyegilleték jár. (3. §. 2. bekezdés.)

Az ügyvédtől ügyvédnek közvetlenül kézbesitett ilyen iratpéldányok és az ezek mellékletei után járó összes bélyegilletéket a felebbezési biróság jegyzőjénél letett első példányon kell leróvni.

25. §. Birói egyezségtől, mely a felek között peressé vált kérdést itélet hozatala nélkül megoldja, ugy a sommás, mint a rendes eljárásban annak a bélyegilletéknek fele fizetendő, mely az egyezség tárgya felett hozott itélettől járna.

Ha ugyanazon követelés iránt többek ellen inditott per a pertársak egyikével vagy egynémelyikével szemben itélettel, a többivel szemben pedig a birói egyezséggel intéztetik el: az itélettől és az egyezségtől járó bélyegilleték együttvéve többre nem rughat, mint amennyi a kereset értelmében hozott itélettől járna.

Ha sommás perben a felebbviteli biróság előtt egyezség jön létre, és az elsőbirósági itélettől az állandó bélyegilleték már lerovatott (15. §.), a jegyzőkönyvi és az 50 krnyi okirati bélyegen felül az egyezségtől további bélyegilleték nem jár. Ha a meghozott itélet százalékos illeték alá esik, a birói egyezségtől az a teljes bélyegilleték fizetendő, mely a peres kérdést az egyezség értelmében eldöntő itélettől járna.

Az 1893 : XVIII. t.-cz. 21. §-ához képest kötött egyezségtől annak a bélyegilletéknek egy negyed része jár, mely az egyezség tárgyához képest hozott itélettől volna lerovandó.

26. §. Ha a birói egyezségbe a perbeli kérdés elintézésén felül olyan uj jogügylet foglaltatik bele, mely a per tárgyát nem képezte : a 25. §-ban megállapitott egyezségi bélyegilletéken kivül a jogügylet természetéhez képest járó illeték külön fizetendő.

A teljesitési határidőnek, a teljesités helyének vagy a kamatlábnak változtatása iránti megállapodás ily külön illeték alá eső jogügyletnek nem tekintendő.

27. §. Ha a peres felek a birói egyezségbe foglalt jogügyletről előzetesen biróságon kivül felvett olyan okiratot mutatnak fel, mely szabályszerüen bélyegezve van, vagy mely illeték kiszabása végett szabályszerüen bejelentetett : az 50 krnyi állandó bélyegilletéken felül csupán a lerótt és a 25. §. szerint járó egyezségi bélyegilleték közötti netaláni különbözet pótlandó.

Amennyiben a korábbi illeték lerovás vagy az illetékezés végett történt bejelentés nincsen igazolva, a birói egyezségtől a 25. §. szerint járó teljes bélyegilleték fizetendő és az illetékezés alá nem kerülő korábbi okirat az illetékkiszabással megbizott hivatallal közlendő.

28. §. A 25—27. §§-ok szerint járó egyezségi bélyegilletéket 25 frtnyi öszszegig a felvett jegyzőkönyvre alkalmazott bélyegjegyekben rendszerint felperes, illetőleg az 1893 : XVIII. t.-cz. 21. §-ának esetében az köteles leróni,

aki az egyezségi kisérletre való idézést kérte.

Ha az egyezségi bélyegilleték 25 frtot meghalad, a biróság köteles az egyezséget hivatalos másolatban az illeték kiszábása végett az ezzel megbizott hivatallal közölni.

A birói egyezség — tekintet nélkül az ez után járó bélyegilleték összegére, — közlendő az illeték kiszabásával megbizott hivatallal, a 26. §. első bekezdése esetében; továbbá, ha a birói egyezség olyan tárgyra vonatkozik, melytől, ha itélet tárgyát képezné, a 12. és 13. §§-ok szerint kiszabás alapján rovatik le az illeték; végre, ha a birói egyezség ingatlan vagyon átruházására vonatkozó megállapodást, vagy általában olyan jogügyletet tartalmaz, melytől százalékilleték fizetendő.

29. §. A községi biráskodás alá tartozó peres ügyekben az itélettől 20 kr, a birói egyezségtől, amennyiben ez külön illeték alá eső uj jogügyletet nem tartalmaz, 10 kr., a végrehajtás folyamán pedig a beadványoktól és jegyzőkönyvektől az illető általános jogszabályok szerint járó bélyegilleték fele fizetendő.

A járásbiróság elé vitt és ott folytatólag tárgyalt ilyen ügyekben a bélyegilletékre nézve ugyanazok a szabályok érvényesek, amelyek a sommás eljárásban alkalmazandók.

Egyebekben a községi biráskodás alá tartozó peres ügyekben a kisebb polgári peres ügyekre nézve az 1877. évi XXII. t.-cz. 91. §-ában nyert felhatalmazás alapján kiadott szabályrendeletben, illetve a bélyeg- és illetékszabályokban foglalt határozmányok alkalmazandók.

30. §. A sommás eljárás szerint elsőfokulag tárgyalt peres ügyekben és a községi biráskodásnál maga a tárgyalást vezető biró, a felebbviteli tárgyalásnál a tanács jegyzője, a rendes eljárás alá tartozó ügyekben a pertárnok, végre a bizonyitás felvétele vagy itélőbiró előtt lefolyt tárgyalás esetén általában a kiküldött vagy megkeresett biró köteles a tárgyalás vagy a jelenlétében lefolyt eljárás közben felmerülő bélyegilletéknek megfelelő mérvben és szabályszerü módon való lerovására ügyelni.

Ha a lerovásra nézve mulasztást vagy hiányt észlel, a birósági hivatalnok és a községi biró köteles a hivatalos leletet maga felvenni, az itélőbiró pedig köteles a birósági hivatalnokok valamelyikét a hivatalos lelet felvételére utasitani.

Különösen kötelessége a sommás eljárásban a birónak, a rendes eljárásban a pertárnoknak, hogy a 15. és 28. §§-okhoz képest alkalmazott bélyegjegyek alatt feljegyezze a bélyegjegyek összegét, valamint azt, hogy azokat kicsoda, mily czimen és mely napon szolgáltatta. Ugyanez a kötelesség terheli a birót a szóbelileg bejelentett felebbviteltől a 22. §-hoz képest járó bélyegjegyekre nézve.

Az a biró vagy birósági hivatalnok, aki a jelen szakaszban megállapitott kötelességeket és általában a bélyeglerovás pontos teljesitése körüli gondoskodást nem teljesiti, a mulasztásából a kincstárra háramló kárért vagyonilag felelős. E részben a biró vagy birósági hivatalnok ellen a felelősség csak az esetben érvényesithető, ha a bélyeg vagy illeték az annak fizetésére kötelezett felektől be nem hajtható. A kár összegét, amennyiben az a biró vagy birósági hivatalnok ellen érvényesittetik, határozatilag a pénzügyigazgatóság állapitja meg, melynek határozata ellen a pénzügyi közigazgatási birósághoz van felebbezésnek helye.

A bélyegjegyek alatt történt feljegyzés az utólagos szabályszerü felülbélyegzés szükségességét meg nem szünteti.

Ha peres eljárásban elkövetett bélyegrövidités esetén a biró vagy birósági hivatalnok a leletet felvenni elmulasztotta, a hivatalból felvett lelet alapján kiszabott bélyegilletékért csak akkor vonható felelősségre, ha az az illetékkötelezett felen be nem hajtható. (Dt. 435. sz.)

31. §. Aki a bélyeget kötelezettségének ellenére éppen nem, vagy csak hiányosan vagy szabályellenesen rótta le: az ennek alapján felvett leletnél fogva a fizetési meghagyás kézbesitése utáni 8 napon belül a megröviditett illeték kétszeres összegét köteles leróni.

Aki ezt a lerovást a határidő alatt bármi okból nem teljesiti, a megröviditett egyszeres illetéknek s a szabályszerüen kirótt felemelt illetéknek teljes összegét fizeti.

A kétszeres összegnek nyolcz napon belül történt lerovása a kiszabott illeték és birság jogossága és helyessége ellen a felebbezést ki nem zárja.

Az 1894 : XXVI. t.-cz. 31. §-ában biztositott kedvezmény a felet feltétlenül akkor is megilleti, ha a peres eljárásban a bélyegröviditės még az 1894 : XXVI. t.-cz. hatályba lépte előtt követtetett el, de a fizetési meghagyás már ugyanazon törvény életbe lépte után kézbesittetett. (Dt. 73. sz.)

Az 1894 : XXVI. t.-cz. 31. §-a alapján a megröviditett illeték kétszeres befizetését a fizetésre kötelezett fél, ha a fizetési meghagyás kézbesitése utáni nyolczadik nap ünnep- vagy vasárnapra esik, az ezen ünnep- vagy vasárnapot követő köznapon is jogosan teljesitheti. (Dt. 145. sz.)

32. §. A peres eljárásban jegyzőkönyvileg felvett és a bélyeg- és illetékszabályok, illetőleg a jelen törvény rendelkezései szerint bélyegköteles szóbeli bejelentéseknél elkövetett bélyegröviditések eseteire a 31. §. szabályai és a leletjutalékra vonatkozó törvényes rendelkezések szintén alkalmazandók.

33. §. A peres eljárásban elkövetett bélyegröviditések miatt kirovott bélyegilletéket a felemelt részre nézve egyedül abban az esetben lehet mérsékelni vagy elengedni, ha a bélyegilleték a mulasztásért első sorban felelős ügyvédtől vagy peres féltől be nem hajtható. Ez a rendelkezés a függőben levő ily felemelt illetékekre is kiterjesztetik.

34. §. A bélyeg- és illetékszabályoknak, valamint az 1873 : IX. és az 1881. évi XXVI. t.-czikkeknek a törvénykezési eljárásban felmerülő bélyeg- és illetékekre vonatkozó rendelkezései, amennyiben azokat a jelen törvény nem módositja vagy változtatja, továbbra is érvényben maradnak. Érvényben hagyatnak különösen az illetékkiszabási dijjegyzék 48. tételének *A)* pontjában, valamint a *D)* pont *b)* betüje alatt foglalt határozmányok.

35. §. A pénzügyminister felhatalmaztatik, hogy az 1893 : XVIII. t.-cz. 233. §-ában felsorolt ügyekben követendő eljárás szabályozása után, ugyanez ügyekben a bélyeg és illetékek esetleg szükséges szabályozásáról az igazságügyministerrel egyetértőleg rendeleti uton intézkedjék.

36. §. Jelen törvény az 1893 : XVIII. t.-czikkel egyidejüleg lép hatályba.

A törvény végrehajtásával a pénzügyminister és az igazságügyminister, Horvát-Szlavonországokra nézve pedig — amennyiben az ott érvényben levő perrendhez képest a jelen törvény rendelkezései alkalmazhatók — a pénzügyminister bizatik meg, aki e tekintetben Horvát-Szlavon- és Dalmátországok bánjával egyetértőleg fog eljárni.

Pénzügymin. rendeletek.

I.

72846. szám.
1894. okt. 11.

A törvénykezési bélyegekre és illetékekre vonatkozó törvények és szabályok módositásáról és kiegészitéséről szóló 1894 : XXVI. t.-cz. végrehajtása iránt.

Az összes pénzügyigazgatóságokhoz, a m. kir. központi dij- és illetékkiszabási hivatalhoz és az összes kir. adóhivatalokhoz.

A törvénykezési bélyegek- és illetékekre vonatkozó törvények és szabályok módositásáról és kiegészitéséről szóló és az 1893 : XVIII. t.-czikkel egyidejüleg 1894. évi november hó 1-én érvénybe lépő 1894 : XXVI. t.-cz. végrehajtása iránt, a m. kir. igazságügyminister urral egyetértőleg, a következőket rendelem.

I. Mindenekelőtt kiemelem, hogy a peres eljárásban lerovandó bélyegekre és illetékekre

vonatkozólag érvényes törvények és szabályok a törvény 1. §-a szerint általánosságban az 1893 : XVIII. t.-czikkel szabályozott sommás eljárásban is alkalmazandók, s hogy ezektől csakis annyiban kell eltérni, amennyiben a felmerült perbeli cselekményre vagy iratra nézve a jelen törvény különös rendelkezést vagy módositást tartalmaz.

II. A törvény 2. §-ában ki van mondva az, hogy valamely perbeli nyilatkozat vagy kérelem szóbeli előterjesztése általánosságban nem menti fel a peres felet a szabályszerü illetékkötelezettség alól, ha ez a nyilatkozat vagy kérelem irásban kiállitva vagy beadványba foglalva bélyegilleték alá esik. Ily esetben a felvett jegyzőkönyvön bélyegjegyekben rovandó le ugyanaz az illeték, mely az irásbeli előterjesztés esetében az irattól, illetőleg a beadvány első példányától járna.

Ügyelni kell arra, hogy a szabályszerü bélyegilleték abban az esetben, ha jegyzőkönyv nem vétetik fel, a birói naplón rovassék le.

III. A törvény 3. §-a azt az uj rendelkezést foglalja magában, mely szerint azok a jegyzőkönyvi másolatok, amelyek idézésre vagy a perbeli cselekménynek az ellenféllel való közlésére a perrend szerint szükségesek, a szabályszerü jegyzőkönyvi bélyegilleték alá esnek. Amennyiben ez a bélyegilleték az eredeti jegyzőkönyvön rovandó le, az időszakonként tartandó bélyegszemlék alkalmával meggyőződést kell szerezni az e részbeni illetékkötelezettség pontos teljesitéséről.

Az illetéki dijjegyzék 13. tételének IV. 18. pontja után következő jegyzet szerint a több példányban benyujtandó beadványok és ezek mellékleteire vonatkozólag fennálló az a kedvezmény, mely szerint a beadványnak csak három példánya és csak két példányának mellékletei esnek a szabályszerü bélyegilleték alá, mig a többi példányok első ive a felzetekre szabott bélyegilleték alá esik, és a harmadik példánytól kezdve a mellékletek bélyegmentesek a törvény 3. és 6. §§-ai alapján a beadványokat pótló jegyzőkönyvi másolatokra, valamint a jegyzőkönyvekhez csatolt mellékletekre is kiterjesztetik.

IV. Hasonlólag uj rendelkezést tartalmaz a törvény 5. §-a is, amennyiben a felebbezés szóbeli tárgyalásáról, ugyszintén a felülvizsgálati biróságnál az 1893 : XVIII. t.-cz. 197. §-ának harmadik bekezdéséhez képest és az igazolás kérdésében felvett jegyzőkönyv, ha a felebbvitel tárgyának értéke 50 frtot meg nem halad, ivenkint 50 kr., minden más esetben ivenkint 1 frt bélyegilleték alá esik, mig a felebbezésnek csupán nyilvános előadásáról felvett, nemkülönben a felülvizsgálati tárgyalásról a fentebbi eseten kivül felvett hivatalos jegyzőkönyv bélyegmentes.

A felebbviteli tárgyalásnál felmerülő jegyzőkönyvek bélyegkötelezettsége tekintetében törvényileg megállapitott erre a megkülönböztetésre különösen figyelni kell.

Másrészt az is különösen figyelembe veendő, hogy a törvény 6. §-a alapján azok az iratok, melyek a perrend szerint megengedett esetekben (1893 : XVIII. t.-cz. 160. és 208. §§.) a tárgyalási jegyzőkönyv kiegészitő részeként mellékeltetnek, általánosságban nem a mellékleti, hanem ivonkint a kiegészitett jegyzőkönyv egyes iveitől járó bélyeggel látandók el.

V. A törvény 8. §-ában azok a közbeszólóvagy mellékkérdésekre vonatkozó határozatok vannak felsorolva, és pedig taxative, amelyek ugy a rendes, mint a sommás és a végrehajtási eljárásban illeték alá tartoznak. E törvényszakasz azoknak a rendelkezéseknek lép helyébe, amelyek eddigelé az illetéki dijjegyzék 48. tét. *B)* pontjában voltak benfoglalva, megjegyeztetvén, hogy az illeték mérve változatlanul hagyatott, s hogy e törvényszakasz által csakis azoknak az eseteknek kimeritő felsorolása van czélba véve, melyekben a rendes itéleti illetéktől különböző csekélyebb illeték lerovásának van helye. Szem előtt tartandó egyébként az, hogy a 8. §-ban foglalt rendelkezések által az illetéki dijjegyzék 48. tétel *A)* pontjának rendelkezései, melyek ezentúlra is érvényben maradnak, egyáltalán nem érintetnek.

A törvény 8. §-ának egyes rendelkezései tekintetében különösen kiemelendőnek tartom, hogy az 1. *b), c)*, 3. *c)* és 4. *a), b)* pontok alatt emlitett, az igazolás és perujitás kérdésében hozott, továbbá az 1881 : LIX. t.-cz. 32. §-ának 3. pontjában felsorolt végzések, valamint a végrehajtás megszüntetése, korlátozása vagy felfüggesztése és az ingatlanra vonatkozó végrehajtás megszüntetése iránt, végül az igényperekben hozott itéletek az illetéki dijjegyzék 48. tételének *B)* pontja, illetőleg 100. tételének negyedik bekezdése értelmében eddig is bélyegkötelesek voltak. Az igazolás kérdésében hozott határozatokra nézve az eddig fennállott illetékkötelezettség csupán azzal egészittetett ki, hogy ebben a kérdésben a felebbviteli biróság végzése is bélyegilleték alá esik, ha az 1893 : XVIII. t.-cz. 132., 163. és 189. §§-ai értelmében a fél a felebbviteli eljárásban él igazolással.

A törvény 8. §-ának 1. *a)*, 2. *b)*, 3. *b)* és 4. *c)* alatti pontjaiban felsorolt, a perköltség és itéleti illeték fedezésére szolgáló biztositék adása és a követelés alapjának fennállása iránt, továbbá az 1868 : LIV. t.-cz 8., 9., 12. és 13. §§-ai alapján a permegszüntetés és végre a végrehajtás utján befolyt összegek felosztása és a kielégitési sorrend megállapitása kérdésében hozott határozatok ellenben, mint amelyeknek bélyegkötelezettsége eddig kimondva nem volt, csakis a törvény életbelépte napjától, vagyis a folyó év november hó 1-től kezdve vonhatók a törvény 8. §-ában megállapitott illeték alá. Ugyancsak ettől az időtől kezdve lesznek

illetékkötelesek a pergátló, illetőleg a biról hatáskör vagy illetékesség elleni kifogások tárgyában hozott akár helyt adó, akár elutasitó határozatok is; mert a törvény 8. §-ának 2. *a)* és 3. *a)* pontjai szerint az illetékkötelezettség tekintetében nem tesz különbséget az a körülmény, hogy a határozat a kifogásoló félre nézve kedvező-e vagy sem. Ugy a hatáskör, mint az illetékesség kérdésében nemkülönben, a per megszüntetése tárgyában hozott végzések (3. *b)* pont) azonban továbbra is illetékmentesek abban az esetben, ha a biróság az illető végzést a kérdés tárgyalása nélkül, a fenforgó körülményeknek hivatalból történt figyelembe vétele folytán, hozta meg.

VI. A főügy érdemében hozott itéletekre nézve az illetéki dijjegyzék 48. tételének *C)* és *D)* pontjaiban megállapitott illetéktételek helyett, ugy a rendes, mint a sommás eljárásra nézve, a törvény 9. és 11. §§-aiban megállapitott következő illetéktételek lépnek érvénybe:

Ha a per tárgyát pénzkövetelés vagy megbecsülhető vagyonjogi igény képezi, a peres tárgy értéke szerint járulékok nélkül 50 forintig .... 1 frt

50 frton túl	200 frtig	....	2 frt
200 »	» 500 »	....	5 frt
500 »	» 800 »	....	8 frt
800 »	» 1000 »	....	10 frt
1000 »	» 2500 »	minden megkezdett	

100 frt után további 1 frt állandó bélyegilleték jár, mely ugy az itéletek, mint a most felsorolt összegek erejéig hozott váltóbirósági sommás végzések és a közjegyzői okiratok alapján kért végrehajtást elrendelő végzések után bélyegjegyekben rovandó le.

Ha az itélet alá kerülő peres tárgy értéke 2500 frtot meghalad, a jogerőre emelkedett, a biróság részéről szabályszerüen közölt végitélettől a megitélt érték után $1^1/_{10}$%-tóli illeték kiszabás alapján készpénzben fizetendő.

A 11. §. második és harmadik bekezdése által lényegesen módosittatnak az illetéki dijjegyzék 48. tétele *D) b)* pontja után következő jegyzetben foglalt rendelkezések, amennyiben a 2500 frtot meghaladó érték iránt inditott perben, a pertárgynak csak részben történt megitélése esetében, a minimális itéleti illetéktétel 8 frtról 25 frtra emeltetett fel, és a teljes elmozditás esetére az itéleti illeték 25 frtban állapittatott meg.

A törvény 10. §. szerint a 8. és 9. §§-okban meghatározott és bélyegjegyekben lerovandó állandó határozati bélyegilletéket *teljes összegben* rendszerint a felperes, viszonkereseti követelésre nézve, valamint akkor, ha felperes az első tárgyalási határnapon meg nem jelent, és a megjelent alperes az ügy érdemében határozatot kér, az alperes, igazolásnál az ezt kérő fél, perujitásnál az ujitó fél, a 8. §. 4. *c)* pontjának esetében a végrehajtató, s ha több a végrehajtató, ezek egyenlő arányban kötelesek leróni. Ez a rendelkezés a lerovás iránt eddig fennállott kötelezettséget lényegesen módositja, amennyiben az állandó bélyegilletéket a peres felek eddig rendszerint fele-fele részben tartoztak leróni. E mellett a törvény 10. §-ának második bekezdése azt az uj rendelkezést tartalmazza, hogy ha a sommás eljárás alá tartozó perekben az a fél, akit a határozati bélyegilleték lerovásának kötelezettsége terhel a határozat hozatalakor — vagyis abban az időpontban, midőn a törvény 15. §-a szerint az illetéklerovás ezentúl teljesitendő — nincs jelen, a biróság ezt a felet előbb felhivni tartozik, hogy a bélyegilletéket három nap alatt rója le. E felhivás a lakhelyre czimezve, ajánlva a postára adandó és a postára adást követő harmadik napon kézbesitettnek tekintendő. Ily esetben tehát mulasztás csakis a felhivás postára adását követő 6-ik nap leforgása után állhat be, mely körülmény az időelőtti leletezés elkerülése végett kellően figyelembe veendő. Rendes eljárásban ily felhivásnak nincs helye, mivel ebben az eljárásban az állandó határozati bélyegilleték a fentebb idézett 15. §. szerint az utolsó perirat beadásakor, illetőleg a tárgyalás befejeztekor rovandó le.

A váltóbirósági sommás végzések után és a közjegyzői okiratok alapján kért végrehajtást elrendelő végzések után ezentúlra a törvény 9. §-ában megállapitott mérv szerint járó állandó bélyegilleték lerovási módja az uj törvény által változást nem szenvedvén, az illetéki dijjegyzék 48. tételéhez tartozó jegyzetek 1. pontja ötödik és hatodik bekezdésének erre vonatkozó rendelkezései továbbra is érvényben maradnak.

A törvény 12. §-a folytán az illetéki dijjegyzék 48. tételének *D) d)* pontja szerint a megbecsülhetlen pertárgyakra nézve eddig is fennállott 12 forintnyi illetéktétel tekintetében csakis annyiban áll be változás, amennyiben ez a szakasz félremagyarázhatlanul az iránt rendelkezik, hogy ez a 12 forintnyi illetéktétel ezentúlra *szorosan véve csakis az összegszerüleg meg nem becsülhető* vagy egyáltalában nem vagyonjogi peres igény felett hozott itéleteknél nyerhet alkalmazást.

VII. Kapcsolatban a 12. §-al igen fontos intézkedést tartalmaz a törvény 13. §-a, amennyiben a határozati illeték kiszabásánál irányadó értékelés tekintetében teljesen uj és a törvénykezéssel összhangzásban álló eljárást léptet életbe.

Az idézett §. ugyanis az iránt rendelkezik, hogy abban az esetben, ha a per tárgya érték szerint nincsen ugyan meghatározva, de az még is megbecsülhető, — első sorban azt az értéket kell az itéleti illeték alapjául felvenni, amelyet a biróság az illetékességnek, vagy a felebbezés, felülvizsgálat vagy felfolyamodás megengedhetőségének eldöntése végett esetleg megállapit. Ily értékmegállapitás hiányában a peres tárgy értékének meghatározására nézve az 1893: XVIII. t.-cz. 4. §-ában foglalt rendel-

kezések a határozati bélyeg és illeték tekintetében is alkalmazandók.

Az 1893 : XVIII. t.-cz. 4. §-ának erre vonatkozó rendelkezései a következők:

»Ha az érték az eljárás megállapitása szempontjából vitássá válik, afelett a biróság az eljárás neme ellen tett kifogásról tartandó tárgyalás eredményéhez képest, belátása szerint határoz.

Amennyiben valamely fél más bizonyitó adatot nem szolgáltat, szőlők és házosztályadó alatt álló ingatlanok értéke a legközelebb mult évi állami adó kétszázszoros, házbéradó és földadó alá eső ingatlanoké pedig annak százszoros összegében állapitandó meg. Az ingatlan után fizetendő általános jövedelmi pótadó, utadó, törvényhatósági és községi adók számitásba nem veendők.

Nem pénzkövetelés iránt inditott perekben, kivéve az 1. §. 2. és 3. pontjában felsorolt ügyeket, az elsőbiróság a felebbvitel megengedhetőségének (126., 181. §§-al) és a felülvizsgálat vagy felfolyamodás eldöntésére hivatott biróságnak (186., 214. §§.) megállapitása végett a tárgyalás során hivatalból is lehetőleg tisztába hozni tartozik, hogy a per tárgyának értéke, illetőleg az 1. §. 5. *d), f), g), h), i)* és *k)* pontjainak alapján nem pénzkövetelés iránt inditott perekben az egy évi bérösszeg 50 frtot, 200 frtot, vagy 500 frtot meghalad-e?

Azokban az ügyekben, amelyek a per tárgyának értékére való tekintettel tartoznak sommás eljárás alá, a per tárgyának értéke a felebbviteli eljárás során sem tehető magasabbra, mint az 1. §. 1., illetőleg 2. és 3. pontjaiban meghatározott értékhatár; kivéve, ha a felebbviteli biróság által az a kérdés döntendő el, hogy az ügy sommás eljárás alá tartozik-e?«

Különösen kiemelem azonban, hogy ez az értékelés csakis a törvénykezési eljárásban felmerülő bélyegilletékek s különösen az itélettől járó illeték megállapitásánál irányadó, mig minden más illeték kiszabásánál az értékelés tekintetében az érvényben álló törvények és illetékszabályok általános határozmányai alkalmazandók.

VIII. Különböző eljárás követtetett eddigelé az itéleti illeték megállapitásánál abban az esetben, ha alperes viszonkeresetet támasztott. Ily esetre vonatkozólag a törvény 16. §-ában minden kételyt kizáró értelemben ki van mondva az, hogy ha az itélet kereseti és viszonkereseti követelés érdemében dönt: a követelések külön értéke szerint kell leróvni, illetőleg kiszabni az itéleti illetéket. Ellenben ha a biróság a viszonkereset érdemében nem határoz, a viszonkereseti követelés az illeték megállapitásánál nem jön figyelembe.

Arra nézve, hogy a viszonkövetelés után járó állandó határozati bélyegilleték lerovására melyik peres fél van kötelezve, a törvény 10. §-a intézkedik, mig a lerovás időpontjára nézve a 15. §. rendelkezése irányadó.

IX. A törvény 20. §-a az iránt intézkedik, hogy a pertárgy értékére való tekintettel mely esetben rovandó le az itéleti illeték nem bélyegjegyekben, hanem készpénzben a jogerőre emelkedett és szabályszerüen közölt véghatározat alapján történő kiszabás mellett. Szem előtt tartandó azonban, az, hogy ebben a törvényszakaszban nincsenek kimeritve azok az összes esetek, melyekben az itélet illetékkiszabás végett közlendő, minthogy ennek a törvényszakasznak a rendelkezései csakis a szoros értelemben vett itéleti mint törvénykezési illetékre vonatkoznak. Ezáltal tehát nincsen érintve a fennálló törvények és illetékszabályok azon rendelkezése, mely szerint oly itéletek, melyek valamely ingatlan tulajdonjogára, haszonélvezetére, vagy haszonvételi jogára nézve képeznek jogczimet: a vagyonátruházási illetéknek az illetéki dijjegyzék 48. tétele *D)* pont *b)* betüje alatt foglalt, s az uj törvény következő 34. §-a szerint érvényükben különösen meghagyott határozmányokhoz képest történő kiszabása végett szintén közlendők.

Ha a per tárgyának értéke nincsen meghatározva, illetőleg ha az a tárgyalás során sem állapittatott meg, de a pertárgy egyébként megbecsülhető: az illetékköteles fél 1—25 frtig terjedő birság terhe alatt az érték meghatározására alkalmas adatok beszolgáltatására záros határidő kitüzése mellett felhivandó.

A fél mulasztása esetén a szükséges adatok hivatalból szerzendők be, s a birság a fél terhére az illetékkel egyidejüleg előirandó.

A szükséges adatok hivatalból való beszerzése végett első sorban a birósághoz, s amennyiben ott semmiféle adatok rendelkezésre nem állnának, esetleg a köségi elöljárósághoz, városokban az illető közeghez kell fordulni. Önként értetik egyébként, hogy abban a végső esetben, ha az illetékezés megejthetése végett szükséges adatok sem a felhivott féltől, sem hivatalból nem volnának beszerezhetők, az illeték, figyelemmel a kincstár érdekeire, esetleg hozzávetőleges érték alapján is kiszabható, jogában állván a fizetésre felhivott félnek a netalán sérelmesnek talált kiszabás ellen a törvényszerü jogorvoslatokat igénybe venni.

Lényeges és kivételes intézkedést foglal magában a törvény 20. §-a még arra nézve, hogy a 2500 frtot meghaladó összeg erejéig hozott váltóbirósági sommás végzés, valamint a közjegyzői okirat alapján a végrehajtást elrendelő végzés, amennyiben a végrehajtás 2500 frtot meghaladó összegre nézve kéretett, vagy a végrehajtás összegszerüleg meg nem állapitott vagy meg nem állapitható követelés megvétele végett rendeltetett el, az illeték kiszabása czéljából a *jogerőre emelkedés bevárása nélkül közlendők.*

Amennyiben a nem bélyegjegyekben, hanem készpénzben kiszabás alapján történő illetékkirovás esetében az 1881. évi XXXIV. t.-cz. 4. §-ának *a)* pontja szerint csakis a jog-

erőre emelkedett birói határozatok közlendők, a 20. §. második bekezdésében foglalt rendelkezés által jövőre el lesznek háritva azok a hátrányok, melyek az ott emlitett végzések jogerőre emelkedésének nyilvántartása körül fenforgó nehézségek tekintetéből a kincstár kárára keletkezhettek.

De viszont az ily végzések alapján kivetett illetékek esedékessége s igy behajthatósága is abban az esetben, ha azok ellen kifogások adatnak be, s erről az illeték kiszabásával megbizott kir. adóhivatal értesittetik, mindaddig függőben tartandó, mig az ügy jogerős határozattal vagy egyezséggel eldöntést nyer. E czélból a kifogások beadása utáni eljárásban hozott jogerős határozat, ideértve a perbeszüntető végzést is, s ép ugy az esetleg létrejött birói egyezség a biróság részéről közlendő, mely közlés alapján abban az esetben, ha a jogerejü véghatározat a sommás végzést egészben vagy részben hatályon kivül helyezi, a 11. §. 2. és 3. bekezdésének, birói egyezség létrejötte esetében pedig a 25. §-nak rendelkezései alkalmazandók az illetékkiszabás helyesbitésénél, illetőleg foganatositásánál.

X. A felebbviteli beadványok első példányának első ivétől, illetőleg a felebbvitelnek a törvény 2. §-a szerint szintén illetékköteles bejelentésétől lerovandó bélyegilletékekre nézve a törvény 21. §-a intézkedik.

Az ebben a törvényszakaszban foglalt intézkedések közül különösen szem előtt tartandó az, hogy az ügy érdemére vonatkozó s a törvényszakasz II. pontja alatt felemlitett felebbezésektől járó bélyegilletéknek ugy a sommás mint a rendes eljárásban ezentúl nem a per, hanem a felebbezés tárgyának értéke képezi az alapját, s hogy ehhez képest a sommás eljárásban a felebbezési kérelem felemelése esetében is a 7. §. rendelkezése megfelelően alkalmazandó a felebbezési bélyegilleték lerovásánál. Továbbá különösen figyelembe veendő az, hogy a 21. §. III. pontjának második bekezdése szerint az 1873 : IX. t.-cz. 5. §-a hatályon kivül helyeztetett. De ennek ellenében a sommás eljárásban a felebbezési biróság itélete ellen intézett felülvizsgálati kérelemtől (1893. évi XVIII. t.-cz. 180. §. *a)* pontja szerint) és a rendes eljárásban a másodbirósági határozat elleni felebbezéstől az idézett 21. §. II. *a)*, *b)* és c) pontokban megállapitott bélyegilletéknek egyötödrészével magasabb összegü bélyegilleték fizetendő.

A bélyeg- és illetékszabályok eddigi határozmányaival szemben lényeges ujitást tartalmaz végre a 21. §. abban a tekintetben, hogy habár a törvény következő 22. §-a szerint lényegében jövőre nézve is fenn van tartva az az alapelv, hogy a felebbviteli bélyegilleték általában a felebbviteli beadvány benyujtásával, illetőleg a felebbvitel szóbeli bejelentésével válik esedékessé s hogy ehhez képest a felebbvitel visszavonása nem ad igényt a bélyegilleték visszatéritésére vagy a lerovás aluli felmentésre, mind a mellett a 21. §. III. pontjának harmadik bekezdése ettől az alapelvtől eltérőleg azt a kedvezményt állapitja meg, hogy abban a kivételes esetben, ha az alsóbb biróság itélete a biróság helytelen eljárása miatt feloldatott s az uj eljárás folytán ujabb felebbezés szüksége merül fel, azon fél, ki egy izben a felebbezési bélyegilletéket már lerótta, erre való hivatkozással azt ujabban leróvni nem tartozik.

Önként értetik egyébként, hogy a tényleg teljesitett lerovásról a biróság erre hivatott közege meggyőződni és szükség esetében a netán indokolatlanul elmaradt bélyeglerovás tekintetében a leletet felvenni köteles.

Még abban a tekintetben is különös figyelmet igénylő ujitást foglal magában a törvény 21. §-a, hogy annak IV. 2. pontja szerint oly felfolyamodásoktól, melyek a felsőbiróságnak a felebbezési eljárás során vagy felfolyamodás következtében hozott végzése ellen vannak intézve, mint ismételt felebbviteltől a IV. 1. pont alatt megállapitott rendes bélyegilletéknek a kétszeres összege jár.

A törvény 22. §-a értelmében a felebbviteli beadványtól járó összes bélyegilleték, tehát ideértve a példányok ivei és mellékletei után járó bélyegilletéket is, a felebbezés első példányára, ha pedig a felebbezés szóval jelentetik be, a bejelentésről felvett jegyzőkönyvre ragasztott bélyegjegyekben rovandó le és pedig ez utóbbi esetben az idézett törvényszakasz második bekezdésében foglalt elvi határozmányoknak megfelelően mindjárt a bejelentéskor, illetőleg az erre vonatkozó jegyzőkönyv felvételekor. Szem előtt kell tehát tartani azt, hogy e határozmányok által az 1873 : IX. t.-cz. 6. §-ának rendelkezései, s ezek között különösen a felebbviteli bélyegilletéknek 48 óra alatt való pótlására vonatkozó rendelkezés is, módosittattak, illetőleg hatályon kivül helyeztettek.

XI. Uj rendelkezést tartalmaz a törvény 24. §-a, az 1893 : XVIII. t.-cz. 141. §-ában emlitett, a felebbezési tárgyalást előkészitő iratokra nézve. Ezek az iratok, figyelemmel a törvény 3. §-ának második bekezdésére, a rendes beadványi bélyegilleték alá esnek, melynek lerovási módjára nézve annyiban intézkedik még különösen az idézett törvényszakasz, hogy az ügyvédtől ügyvédnek közvetlenül kézbesitett ilyen iratpéldányok és ezek mellékletei után az összes bélyegilleték a felebbezési biróság jegyzőjénél letett első példányon rovandó le.

XII. A törvény 25—29. §§-ainak rendelkezései következtében az illetéki dijjegyzék 83. tételének a perbeli egyezségre vonatkozó része, annak a tőzsde- és gabonacsarnok választott biróságai előtt kötött egyezségekre vonatkozó második bekezdését kivéve, hatályát veszti.

Az uj törvény most idézett §§-ait tekintve, a birói egyezségek, melyek a felek közt peressé

vált kérdést itélet hozatala nélkül megoldják, illetékkötelezettség szempontjából három fő osztályba sorozhatók.

Az elsőbe tartoznak az 1893 : XVIII. t.-cz. 21. §-ához képest még a *per tulajdonképeni megindítása előtt* kötött peregyezségek. Ezektől annak az illetéknek negyedrésze jár, mely az egyezség tárgyára nézve hozott itélettől járna.

A második osztályba sorozhatók azok az egyezségek, amelyek a *per megindítása után, de még az itélet hozatala előtt,* illetőleg itélet hozatala nélkül köttetnek. Ezektől az egyezségektől ugy a sommás, mint a rendes eljárásban nem az eddigi fokozatos, hanem annak az illetéknek a fele része jár, amely az egyezség tárgya felett hozott itélettől járna.

A harmadik osztályba tartoznak azok az egyezségek, amelyek a sommás perben *az elsőfoku birósági itélet meghozatala után, a felebbviteli biróság előtt köttetnek.*

Ezek az egyezségek a jegyzőkönyvi bélyegilletéken kivül csupán 50 krajczáros okirati bélyegilleték alá esnek abban az esetben, ha a meghozott alsóbbfoku birósági itélettől a 15. §. rendelkezéséhez képest már az állandó itéleti bélyegilleték lerovásának volt helye, ha azonban a meghozott alsóbbfoku birósági itélet százalékos vagy egyáltalán kiszabás alapján közvetlenül fizetendő illeték alá esik: a felsőbb biróság előtt kötött egyezségtől kiszabás utján az a teljes illeték fizetendő, amely a peres kérdést az egyezség értelmében eldöntő itélettől járna.

Igen fontos a törvény 25. §-ának második bekezdésében foglalt az az uj rendelkezés, mely szerint az illetéki dijjegyzék 83. tételéhez tartozó jegyzet eddigi határozmányaitól eltérőleg abban az esetben, ha ugyanazon követelés iránt többek ellen inditott per a pertársak egyikével vagy másikával szemben itélettel, a többivel szemben pedig birói egyezséggel intéztetik el: az itélettől és a peregyezségtől járó bélyegilleték együttvéve nem rughat többre, mint amennyi a kereset értelmében hozott itélettől járna. Ehhez képest oly esetekben, amidőn az illeték a kereset tárgyához képest 25 frtot nem halad meg, s igy a 28. §. szerint bélyegjegyekben rovandó le, felperes, kit a törvény 10. és 28. §§-ai értelmében ugy az itéleti, mint az egyezségi bélyegilleték lerovásának kötelezettsége terhel, az itéleti és egyezségi bélyegeket külön-külön tartozik ugyan leróvni, de ha a kettő együttvéve többet tenne ki, mint az a bélyegilleték, amely az egész kereseti összeghez képest az itélet után járna, akkor csakis az utóbbi bélyegilleték összegének erejéig teljesitendő a bélyeglerovás, és pedig a követelés egyik részére nézve hozott itélettől a szabályszerü teljes mértékben, a követelés másik részére nézve megkötött egyezségtől pedig csakis abban a különbözeti összegben, mely a részitélettől járó bélyegilleték és a kereseti összeghez képest járandott bélyegilleték között mutatkozik. Ebből önként következik, hogy abban az esetben, ha az illeték közvetlenül, vagyis kiszabás utján fizetendő, az az illetéktöbblet, mely az idézett törvény rendelkezése szerint követelésbe nem vehető, mindig csakis az egyezségtől járó illetékből hozandó törlésbe. Másrészt ily közvetlen lerovás esetében ugy az itélettől, mint az egyezségtől kiszabott illetéknek a felekkel szemben való érvényesitésénél az illetékszabályok érvényben hagyott kapcsolatos határozmányai alkalmazandók, minthogy az uj törvény 10. és 28. §§-ai által csakis a bélyegjegyekben teljesitendő illetéklerovási kötelezettség tekintetében változtattak meg az eddigi határozmányok.

A törvény 26. §-a voltaképen csakis a kincstár érdekének teljesebb biztositása tekintetéből az iránt intézkedik, hogy ha a birói egyezségbe a perbeli kérdés elintézésén felül netán olyan uj jogügylet foglaltatnék bele, amely a per tárgyát egyáltalán nem képezte, abban az esetben a 25. §-ban megállapitott egyezségi bélyegilletéken kivül a jogügylet természetéhez képest szabályszerüen járó illeték külön fizetendő. Ezáltal ki van mondva az, hogy az egyezségi bélyegilletékkel elvileg csakis az az illetékkötelezettség van fedezve, melynek alapját épen a *peressé vált kérdés megoldása* képezi, mig az ezen kereten kivül az egyezségbe netán belevont külön uj jogügylet önérthetőleg külön illetékkötelezettség alá esik. A teljesitési határidőnek, a teljesités helyének vagy a kamatláb változtatása iránti megállapodás azonban ily külön illeték alá eső jogügyletnek nem tekintendő. A törvénybe a kincstár érdekének megóvása végett belefoglalt ezzel a korlátozással szemben a törvény 27. §-a viszont azt a kedvezményt állapitja meg, hogy abban az esetben, ha a peres felek a birói egyezségbe foglalt jogügyletről biróságon kivül felvett olyan okiratot mutatnak fel, mely szabályszerüen bélyegezve van, vagy mely az illeték kiszabása végett szabályszerüen bejelentetett, az 50 krnyi állandó okirati bélyegilletéken kivül csupán a már lerótt és a 25. §. szerint járó egyezségi bélyegilleték közötti különbözet pótlandó. Figyelni kell azonban arra, hogy ily betudás csak annyiban foglalhat helyet, amennyiben a felmutatott okirat szabályszerü bélyegzése, illetőleg annak az illeték kiszabása végett történt bemutatása kellően igazoltatik, és amennyiben a felmutatott okirat fokozatos illeték alá tartozott, mert a törvény csak az illetékköteles okiratoktól már lerótt, vagy a már megtörtént szabályszerü bejelentés folytán lerovandó illeték betudását engedi meg, és mert a százaléki s különösen a vagyonátruházási illeték a 25. §. szerint járó egyezségi illetékbe be nem tudható.

A törvény 28. §-ában ki van mondva az, hogy az egyezségi bélyegilletéket, amennyiben az bélyegjegyekben fizetendő, vagyis 25 frtig a felperes, illetve az 1893 : XVIII. t.-cz. 21.

§-ának esetében az a fél tartozik leróni, aki az egyezségi kisérletre való idézést kérte.

A bélyegjegyekben történő lerovás eseteire vonatkozó ez a rendelkezés összhangzásban áll a törvény 10. §-ával és szintén ujitást képez az eddigi határozmányokhoz képest, mig az egyezségek után közvetlenül vagyis kiszabás utján fizetendő illetékekre nézve a feleket terhelő lerovási kötelezettség tekintetében az illetékszabályok érvényben álló határozmányai érintetlenül hagyattak. Az idézett törvényszakasz második és harmadik bekezdésében taxative fel vannak sorolva azok az esetek, melyekben a birói egyezség az illeték kiszabása végett a biróság részéről szabályszerüen közlendő. Ezek a határozmányok — habár nem egybefoglalva — lényegükben már eddig is érvényben voltak.

Minthogy az imént ismertetett uj törvényrendelkezés egyrészt arra van alapitva, hogy a biróság előtt létrejött egyezségek itélet erejével birnak, s minthogy másrészt a birói egyezségek ily alapra fektetett illetékkötelezettségének ismérvét a törvény 25. §-ának világos rendelkezése szerint az képezi, hogy az egyezség által a felek között peressé vált kérdés itélethozatal nélkül megoldassék, ennélfogva különösen e két szempontból sulyt kell fektetni az uj törvényes rendelkezések szabatos végrehajtására.

XIII. A törvény 29. §-a szerint a kisebb polgári peres ügyek bélyegilletéke tárgyában az 1877 : XXII. t.-cz. 91. §-ában nyert felhatalmazás alapján (az 1878. évi Pénzügyi Közlöny 10. számában, s az ugyanazon évi Rendeletek Tárában 24. sz. a.) kiadott szabályrendelet a községi biráskodás alá tartozó ügyekre nézve továbbra is érvényben marad, mégis azokkal a módositásokkal, hogy a községi biráskodás alá tartozó peres ügyekben az itélettől nem, miként eddig, 12 kr, hanem 20 kr, a birói egyezségektől pedig ennek fele, vagyis 10 kr. bélyegilleték jár, továbbá, hogy a végrehajtás folyamán a beadványok- és jegyzőkönyvektől az általános illetékszabályok szerint járó bélyegilletéknek fele, vagyis amennyiben a beadvány vagy jegyzőkönyv az általános szabályok szerint 20 kros bélyegilleték alá esik, 10 kr. rovandó le. Ezáltal azonban az árverésen befolyt összeghez képest a jegyzőkönyvi bélyegen felül a III. fokozat szerint lerovandó illeték nem érintetik.

A járásbiróság elé vitt és ott folytatólag tárgyalt ily ügyekben a bélyegilletékre nézve ugyanazon szabályok érvényesek, amelyek a sommás eljárásban alkalmazandók, összhangzásban az 1893 : XVIII. t.-cz. 224. §-ával, mely szerint az 1877 : XXII. t.-czikknek rendelkezései, amennyiben nem a községi biráskodásra vonatkoznak, hatályukat vesztik.

XIV. A törvény 30. §-a figyelemmel arra, hogy a törvénykezési illetéknek bélyegjegyekben történő lerovása jelentékenyen kiterjesztetett, s hogy ehhez képest a kincstár érdekének megóvása végett az illeték lerovás pontos teljesitésének ellenőrzése fokozottabb mérvben szükséges: azt a lényeges uj rendelkezést tartalmazza, hogy a sommás eljárás szerint elsőfokulag tárgyalt peres ügyekben és a községi biráskodásnál maga a tárgyalást vezető biró, a felebbviteli tárgyalásnál a tanács jegyzője, a rendes eljárás alá tartozó ügyekben a pertárnok, végre a bizonyitás felvétele, vagy itélőbiró előtt lefolyt tárgyalás esetén általában a kiküldött vagy megkeresett biró *személyesen* köteles ügyelni a tárgyalás vagy a jelenlétében lefolyt eljárás közben felmerülő bélyegilletékeknek megfelelő mérvben és szabályszerü módon való lerovására. Továbbá az iránt is intézkedik ez a törvényszakasz, hogy az a biró vagy birósági hivatalnok, aki a törvényszakaszban a bélyeglerovás ellenőrzése tekintetében körvonalazott kötelességét nem teljesiti, a mulasztásából a kincstárra háramló kárért vagyonilag is felelős, ha a bélyeg vagy illeték az annak fizetésére kötelezett felektől be nem hajtható.

Miután ennek a felelősségnek érvényesitésénél a kár összegét, melyet a biró vagy birósági hivatalnok mulasztása folytán behajthatlanná vált bélyegilleték képez, — a törvényszakasz negyedik bekezdése értelmében első fokban és határozatilag a pénzügyigazgatóság állapitja meg, ennélfogva utasitom a kir. pénzügyigazgatóságokat, hogy a kincstárnak a biró vagy birósági hivatalnokok mulasztása folytán valamely bélyegilletékre nézve beállott károsodása esetén a kir. adóhivatalok, a fővárosban a központi dij- és illetékkiszabási hivatal jelentései alapján a megtéritendő bélyegilletékről szóló s a felelősség alkalmazásának indokát is magában foglaló fizetési rendelvényt határozat alakjában haladéktalanul kézbesittesse a felmerült kárért felelős birónak vagy birósági hivatalnoknak, a rendelvényben figyelmeztesse őt egyuttal arra, hogy a marasztaló határozat ellen a kir. pénzügyi közigazgatási birósághoz birtokon belül intézhető felebbezés az 1889 : XXVIII. t.-cz. 13. §-ában megállapitott 15 napi határidőn belül nyujtandó be.

XV. A törvény 31. §-a a bélyegilleték lerovása körüli mulasztásoknak következményeire nézve, az eddigi határozmányokhoz képest, azt a szintén igen lényeges módositást tartalmazza, hogy a peres eljárásban elkövetett bélyegröviditések folytán előirt illetékekről szóló fizetési meghagyások vétele után 8 napon belül a megröviditett illetéknek *csak kétszeres* összege, a 8 nap alatti fizetésnek bármi okból történt elmulasztása esetén azonban az 1881. évi XXVI. t.-cz. 9. §-a, illetőleg az illetékszabályok 105. §-a értelmében a megröviditett illetéknek ötszörös összege fizetendő be.

E rendelkezés következtében tehát a peres eljárásban felmerült bélyeghiányokról felvett leletek alapján történő előirásoknál a kedvezményes elbánásra jogositó 8 napi fizetési határidő a *K.* jegyzékben mindig kellően nyilván-

tartandó, s emellett az első, vagyis csupán a megrövidített illeték *kétszeres* összegéről kiadott fizetési meghagyásokban mindig az is kitüntetendő, hogy az előirt illetékösszeg a fizetési meghagyás kézbesitését követő 8 napon belül fizetendő.

A szükségesnek mutatkozó második, vagyis a teljes szabályszerü ötszörös bélyegilletékről szóló fizetési meghagyásokban ellenben önérthetőleg a megfelelően foganatositandó fokozott előirásnak a törvény e részbeni rendelkezésére alapitott indoka lesz kitüntendő.

A 32. §-ban ki van mondva az, hogy a bélyeglerovás elmulasztásának következményei, illetőleg leletjutalékokra vonatkozó törvényes rendelkezések az illetékköteles szóbeli bejelentések tekintetében is alkalmazást nyernek.

Végre a törvény 33. §-ában az 1873 : IX. t.-cz. 7. §-ának (illetékszabályok 109. §-a) részbeni módositásával megállapitott azon kedvezményre nézve, mely szerint a peres eljárásban elkövetett bélyegröviditések folytán előirt felemelt illeték mégis mérsékelhető, vagy elengedhető abban az esetben, ha az a mulasztásért első sorban felelős ügyvédtől vagy peres féltől be nem hajtható, figyelmeztetem a kir. pénzügyigazgatóságokat, hogy ez a rendelkezés önérthetőleg csakis a másodsorban kötelezett felekre, vagy az első sorban kötelezettek jogutódaira vonatkozik, s hogy a kedvezményben azok a peres felek, vagy az azokat képviselő ügyvédek, akik a mulasztást személyesen követték el, nem részesithetők.

Ezek után figyelmeztetem a pénzügyigazgatóságokat, hogy az I—XV. pont alatt foglalt utasitásban a törvénynek csakis ama lényeges rendelkezéseit tartottam szükségesnek kiemelni, melyek által az illetékszabályok eddigi határozmányai változást szenvedtek, s melyek gyakorlati alkalmazása körül esetleg kételyek merülhettek volna fel, ellenben mellőzve van a külön utasitásadás az uj törvény mindazon rendelkezéseire nézve, melyek lényegükben az illetékszabályok eddigi határozmányainak vagy legalább alapelveinek megfelelnek és amelyek világos tartalmuknál fogva semmi kételyre alapot nem szolgáltathatnak. Ha mindazonáltal egyik vagy másik részletes kérdésre nézve, különösen a törvény életbe lépésének átmeneti időszakában, kételyek merülnének fel, tegyen hozzám a pénzügyigazgatóság azok eloszlatása végett azonnal indokolt előterjesztést.

Elvárom egyébként az uj törvénynek ugy a kincstárra, mint az adózó felekre nézve egyaránt szabatos végrehajtását s e tekintetből ismételve különösen azt kell hangsulyoznom, mint szorosan szem előtt tartandó mozzanatot, hogy a törvény 1., 14. és 34. §-ainak megfelelően a bélyegek- és illetékekre vonatkozó eddigi törvények és szabályoknak mindazon rendelkezései, melyek az uj törvény által különösen nem módosittattak, továbbra is érintetlenül érvényben maradnak.

II.

27365. szám.
1896. ápr. 14.

A törvénykezési bélyegekre és illetékekre vonatkozó törvények és szabályok módositásáról és kiegészitéséről szóló 1894 : XXVI. t.-czikknek Horvát-Szlavonországokban való alkalmazása iránt.

A törvénykezési bélyegekre és illetékekre vonatkozó törvények és szabályok módositásáról és kiegészitéséről szóló 1894 : XXVI. t.-cz. rendelkezéseinek a törvény 36. §-ához képest Horvát-Szlavonországban való alkalmazása körül felmerült kételyek eloszlatása és az egyöntetü eljárás biztositása végett az idézett t.-czikknek Horvát-Szlavonországokban alkalmazható rendelkezéseit összefoglalva Horvát-Szlavon-Dalmátországok bánjával egyetértőleg rendelem a következőket:

1. Ha valamely perbeli nyilatkozat vagy kérelem — ideértve a meghatalmazást és a felebbvitelt is, — mely irásban kiállitva vagy beadványba foglalva bélyegilleték alá esnék, a peres fél szóbeli előterjesztése alapján jegyzőkönyvbe vétetik: a felvett jegyzőkönyvön bélyegjegyekben lerovandó az az illeték, amely a perbeli nyilatkozat vagy kérelem irásbeli előterjesztése esetében az irattól, illetőleg a beadvány első példányától járna.

Ha a szóbeli előterjesztésről jegyzőkönyv nem vétetik fel: a bélyegilleték a birói naplón rovandó le. (1894 : XXVI. t.-cz. 2. §.)

2. Azok a jegyzőkönyvi másolatok, melyek idézésre vagy a perbeli cselekménynek az ellenféllel való közlésére szükségesek, a szabályszerü jegyzőkönyvi bélyegilleték alá esnek. Ez az eredeti jegyzőkönyvön bélyegjegyekben rovandó le.

Az a szabály, melynél fogva a perrend szerint több példányban benyujtandó beadványnak csak három példánya szerelendő fel a szabályos bélyegjegyekkel, mig a többi példányoknak első ive a felzetekre szabott bélyeilleték alá esik: a jegyzőkönyvi másolatokra is kiterjesztetik. (1894 : XXVI. t.-cz. 3. §.)

3. Ha a perrend szerint felzet szükséges és ezt a kérelem szóbeli előterjesztése miatt a perbeli fél helyett a biróság pótolja: a felzettől járó szabályszerü bélyegilleték szintén az eredeti jegyzőkönyvön rovandó le.

Ellenben a törvénykezési eljárásban hivatalból kiállitott és felhasznált olyan felzetek, amelyeket a felek benyujtani vagy pótolni nem kötelesek: a bélyegilleték tárgyát nem képezik. (1894 : XXVI. t.-cz. 4. §.)

4. A jegyzőkönyvhöz — ha csak ideiglenes is — mellékletként csatolt iratok a szabályszerü mellékleti bélyeg alá esnek.

A 2. pont alatt emlitett esetekben, ha több jegyzőkönyvi másolat szükséges, és ezek az eredeti jegyzőkönyvhöz csatolt mellékletek másolataival felszerelendők : a mellékleti bélyeg csak az egyik jegyzőkönyvi másolat mellékleteitől jár.

Azok az iratok, melyek a perrend szerint megengedett esetekben a jegyzőkönyv kiegészitő részeként mellékeltetnek, ivenkint a kiegészitett jegyzőkönyv egyes iveitől járó bélyeggel ellátandók. (1894 : XXVI. t.-cz. 6. §.)

5. Ha a kereseti követelésnek utólagos módositásánál fogva a pertárgy értéke oly arányban emelkedik, mely az értékhez képest megállapitott magasabb illetéktétel alkalmazását vonja maga után : a magasabb illetéktétel csak a követelés módositásától kezdve felmerülő bélyegköteles perbeli cselekményeknél és iratoknál alkalmazandó.

A kereseti követelés módositása következtében beálló értékleszállitás szintén csak a módositástól kezdve felmerülő bélyegköteles cselekményeknél és iratoknál jön figyelembe (16. pont). (1894 : XXVI. t.-cz. 7. §.)

6. Ha a főügy tárgyának értéke 50 frtot meg nem halad, 1 frt, ha 50 frtot meghalad vagy meg nem becsülhető, 2 frt 50 kr. állandó bélyegilleték fizetendő a következő elsőbirósági határozatoktól :

a) az igazolás kérdésében, illetve az elmulasztott határidő vagy tárgyalási határnap miatt az előbbeni állapotba való visszahelyezés kérdésében hozott végzésektől (a bagatell-eljárásról szóló 1876 október 3-án kelt törvény 26. §-a, a birtokháboritás eseteiben követendő eljárásról szóló 1890 május 8-án kelt törvény 74. §-a, a polgári perrendt. 353. §. 1. sz., 357. §.) ;

b) a jogi képviselők hibája miatt, vagy az uj bizonyitékok miatt az előbbeni állapotba való visszahelyezés kérdésében hozott itélettől (a bagatell-törvény 83. §-a, a polgári perrendtartás 353. §. 2., 3. pontja, 362., 369. §§-ai) ;

c) A számadási kötelezettségnek vagy a számadás helyességének kérdésében hozott végzéstől (polg. perrendt. 612., 613. §§-ai) ;

d) Az illetékesség kérdésében, valamint az egyéb pergátló kérdésekben hozott végzéstől (polgári perrendtartás 3., 14., 47. §§., a bagatell-törvény 27., 93. §§., a birtokháboritási esetekben követendő eljárásról szóló törvény 27. és 78. §§.);

e) a polgári perrendtartás 2. §-ának *b)* betüje és második bekezdése szerint abból az okból hozott permegszüntetendő végzésektől, mert előbb a büntető eljárás, vagy egyéb hatóság előtti eljárás ejtendő meg, amely a különleges szabályok szerint a polgári biróság előtti eljárást megelőzőleg ejtendő meg ;

f) a polgári perrendtartás 145., 255., 278—280. §§-ai szerint hozott végzésektől ;

g) a polgári perrendtartás 444., 445. és 447. §§-ai szerint hozott érdemleges határozatoktól ;

h) a végrehajtás utján befolyt összeg felosztása és a kielégitési sorrend megállapitása tárgyában hozott végzéstől (polgári perrendtartás 563., az 1876. deczember 17-én kelt végrehajtási novella 19—22., 30. §§-ai).

A pergátló kifogásokat elvető határozat minden körülmény között illeték alá esik ; a permegszüntető végzés azonban csak akkor, ha ezt a biróság a kérdés tárgyalása folytán hozta meg, ellenben ha a biróság a pergátló körülményeket nem a felek kifogására, hanem anélkül hivatalból veszi figyelembe és hivatalból hoz permegszüntető végzést, ez után határozati bélyegilleték nem jár. (1894 : XXVI. t.-cz. 8. §.)

7. Az elsőfoku birósági itélettől — kivéve azokat az itéleteket, amelyek a 6. pont *c)* és *g)* alpontjai alá tartoznak, — ha a per tárgyát pénzkövetelés vagy megbecsülhető vagyonjogi igény képezi, a peres tárgy értéke szerint járulékok nélkül :

50 forintig					1 frt
50	frton túl	200	frtig		2 frt
200	»	» 500	»		5 frt
500	»	» 800	»		8 frt
800	»	» 1000	»		10 frt
1000	»	» 2500	»	minden megkezdett	

100 frt után további 1 frt állandó bélyegilleték jár, mely a bélyeg- és illetékszabályokban megállapitott módon bélyegjegyekben rovandó le.

Ugyanezek a rendelkezések a váltóbirósági sommás végzésekre és a közjegyzői okiratok alapján kért végrehajtást elrendelő végzésekre is alkalmazandók. (1894 : XXVI. t.-cz. 9. §.)

8. A 6. és 7. pontokban meghatározott állandó bélyegilletéket teljes összegében rendszerint a felperes, az ellenkereseti követelésre nézve (14. pont), valamint akkor, ha felperes az első tárgyalási határnapon meg nem jelen és a megjelent alperes az ügy érdemében határozatot kér, az alperes, igazolásnál az ezt kérő fél, a 6. pont *b)* alpontja alatti esetben a visszahelyezést kérő fél, a 6. pont *h)* alpontjának esetében a végrehajtató és ha több a végrehajtató, ezek egyenlő arányban kötelesek leróni.

Ha — eltekintve a rendes eljárástól — a bélyegilleték lerovására köteles fél a határozat hozatalakor (13. pont) nincs jelen : a biróság ezt a felet irásban felhivja, hogy a bélyegilletéket három nap alatt rója le.

A felhivás a lakhelyre czimezve, ajánlva postára adandó és a postára adást követő harmadik napon kézbesitettnek tekintendő. (1894 : XXVI. t.-cz. 10. §.)

9. Ha az itélet alá kerülő peres tárgy értéke 2500 frtot meghalad, a jogerejü végitélettől — kivéve a 6. pont *g)* alpontjában felsorolt pereket — a megitélt pénzkövetelés vagy perérték egy és egy tized százaléka jár illeték fejében, mely kiszabás alapján készpénzben fizetendő.

Ha a per tárgya csak részben itéltetik meg, az illeték 25 frtnál kisebb nem lehet.

Teljes elutasitás esetében az illeték 25 frt. (1894 : XXVI. t.-cz. 11. §.)

10. Olyan itélettől, mely összegszerüleg meg nem becsülhető, vagy egyáltalában nem vagyonjogi peres igény felett hozatik, rendszerint 12 frtnyi illeték jár kiszabás alapján.

Ha a nem vagyonjogi igényből a peres fél megbecsülhető s az illetékmérv tekintetében a 7. és 9. pontok rendelkezései alá eső vagyonjogi igényt származtat s azzal összekapcsol: az illeték kiszabásánál csak az egyik, és pedig a nagyobb illeték alá eső igény jön figyelembe. (1894 : XXVI. t.-cz. 12. §.)

11. Ha a per tárgyát érték szerint meg nem határozott, de megbecsülhető vagyonjogi igény képezi, akkor a határozati bélyeg és illeték kiszabásánál az az érték mérvadó, amely az illetékesség tekintetében határozó (az 1853. évi február 16-án kelt polgári törvényes eljárás 15. §-a a kiseb peres ügyekről szóló törvény 1. §-a.)

Ha az érték az illetékesség megállapitása szempontjából vitássá válik, a felett a biróság az illetékesség ellen tett kifogás felett tartandó tárgyalás eredményéhez képest belátása szerint határoz.

Amennyiben valamely fél hitelesnek elfogadható más bizonyitó adatot nem szolgáltat, szőlők és házosztályadó alatt álló ingatlanok értéke a legközelebb mult évi állami adó kétszázszoros, házbéradó és földadó alá eső ingatlanoké pedig annak százszoros összegében állapitandó meg.

Az ingatlan után fizetendő általános jövedelmi pótadó, utadó, törvényhatósági és a községi adók számitásba nem veendők.

A nem pénzbeli követelések iránti perekben köteles az elsőbiróság a tárgyalás folyama alatt, amennyiben a felek állitásai nem kielégitők, a pertárgy értékét lehetőleg költség nélkül és a peres eljárás folyamának hátránya nélkül hivatalból tisztába hozni.

Igy a biróság által külön állapitandó meg, vajjon az évi házbér vagy haszonbér meghalad-e 50 frt, 200 frt, illetve 500 frtot a nem pénzbeli követelésekben, amelyek kereset folytán tétettek folyamatba:

a) házbérviszony iránt;

b) melyekben a haszonbérleti alku megszünése miatt a bérleti tárgy visszaadása követeltetik;

c) melyekben az uj tulajdonos a haszonbérbe adott ingatlanokat a bérlőtől követeli, hogy az ingatlanokat neki visszaadja, miután a felperes neki a bérletet felmondotta;

d) melyben a bérlő a bérbeadó ellen az irásbeli szerződés alapján a bérleti tárgy átadását kéri;

e) melyben a haszonbérleti szerződés megszüntetése követeltetik a haszonbér elmulasztott fizetése vagy az olyan feltételek be nem tartása miatt, amelyek az irásbeli szerződés alapján betartandók, mert különben a haszonbérlet megszünik;

f) melyekben a bérleti viszony egészben fentartandó vagy a bérlet tartama alatt oly kötelezettségek teljesitése követeltetik, amelyek a szerződő feleket törvény szerint terhelik, vagy pedig azokat a szerződés által magukra vállalták. Az emlitett egy évi házbér, illetve haszonbér az illeték mérvére nézve irányadó, amely illeték az ilyen perekben követett eljárás folyama alatt külön is a véghatározat után fizetendő.

A pertárgy értéke a határozati bélyegilleték kivetése czéljából a pénzügyi hatóságok által is a kitüntetett elvek szerint állapitandó meg, ha azt a biróság nem állapitotta meg. (1894. évi XXVI. t.-cz. 13. §.)

Különösen kiemelem azonban, hogy ez az értékelés csakis a peres eljárásban felmerülő bélyeg és illetékek és különösen az itélettől járó illeték megállapitásánál irányadó, mig minden más illeték kiszabásánál az értékelés tekintetében az érvényben álló törvények és illetékszabályok általános határozmányai alkalmazandók.

12. A biróságnak a 6., 7., 9., 10. és 11. pontokban fel nem sorolt egyéb határozatai tekintetében a bélyeg- és illetékszabályok rendelkezései érintetlenül maradnak. (1894 : XXVI. t.-cz. 14. §.)

13. A 6. és 7. pontokban meghatározott állandó bélyegilleték rendes eljárásban az utolsó perirat beadásakor, illetőleg a tárgyalás befejezésekor, egyéb esetekben a határozat hozatalakor rovandó le megfelelő bélyegjegyek szolgáltatása és szabályszerü alkalmazása által. (26. pont, 1894 : XXVI. t.-cz. 15. §.)

14. Ha az itélet kereseti és ellenkereseti követelés érdemében dönt: a követelések külön értéke szerint kell leróvni, illetőleg kiszabni az itéleti bélyegilletéket (8. pont).

Ha a biróság az ellenkereset érdemében nem határoz, az ellenkereseti követelés az illeték megállapitásánál nem jön figyelembe. (1894. évi XXVI. t.-cz. 16. §.)

15. Az egy keresetben érvényesitett több követelésnek csak némelyikére, vagy a kereseti követelés egy részére korlátozott itélet hozatala esetében (bagatell-törvény 21. §.) csupán a peres tárgynak itélet alá kerülő része után rovandó le, illetőleg szabandó ki az itéleti illeték.

Ugyanazon peres tárgyra nézve a pertársak ellen hozott részitéletek a bélyegilleték szempontjából együtt egy itéletnek tekintendők.

Több pernek egyesitése és egy itélettel eldöntése esetében (bagatell-törvény 21. §.) az itéleti bélyegilleték minden egyes pertárgy (7. pont), illetőleg minden egyes perből megitélt követelés vagy perérték után (9. pont) külön jár. (1894 : XXVI. t.-cz. 17. §.)

16. Ha felperes keresetét a tárgyalás közben módositja, az itéleti illeték összegének meg-

állapitásánál a peres tárgy értékének a módositott igény tekintendő (5. pont). 1894 : XXVI. t.-cz. 18. §.)

17. Ha egy birói határozatban az ügy érdeme és a 6. pontban felsorolt valamely kérdés együttesen nyernek megoldást: a megfelelő illeték ugy a 6. pont, mint a 7., illetőleg a 9. pont szerint rovandó le. (1894 : XXVI. t.-cz. 19. §.)

18. Ha az itélet alá kerülő peres tárgy értéke 2500 frtot meghalad (19., 15. pontok), ha a per tárgya összegszerüleg meg nem becsülhető, vagy egyáltalában nem vagyonjogi igényt képez (10. pont), végre ha megbecsülhető vagyonjogi igény képezi a per tárgyát, de ennek értéke a tárgyalás során meg nem állapittatott (11. pont): a biróság az illeték kiszabása végett a jogerőre emelkedett véghatározat hivatalos másolatát, a netalán rendelkezésére álló értékadatokkal együtt, közli az illeték kiszabásával megbizott hivatallal.

A 2500 frtot meghaladó összeg erejéig hozott váltóbirósági sommás végzés, valamint a közjegyzői okirat alapján végrehajtást elrendelő végzés, amennyiben a végrehajtás 2500 frtot meghaladó érték erejéig kéretett, vagy a végrehajtás összegszerüleg meg nem állapitott, vagy meg nem állapitható követelés megvétele végett rendeltetett el, az illeték kiszabásának czéljára a jogerőre emelkedés bevárása nélkül közlendő.

Ha az illeték kiszabása végett közölt váltóbirósági sommás végzés ellen kifogások adattak be, erről az illeték kiszabásával megbizott hivatal szintén értesitendő és a kifogások utáni eljárásban hozott jogerős véghatározat, ide értve a perbeszüntető végzést is, esetleg pedig a létrejött birói egyezség, ugyanazzal közlendők. A kifogások beadása az illeték előirását és a már előirt illeték esedékességét és behajthatóságát a jogerejü véghatározat perbeszüntető végzés vagy birói egyezség beérkeztéig felfüggeszti. Ha a jogerejü véghatározat a sommás végzést egészben vagy részben hatályon kivül helyezi, a 9. pont 2. és 3. bekezdéseinek, birói egyezség létrejötte esetében a 21. pontnak rendelkezései alkalmazandók.

Ha a per, illetőleg a végrehajtás tárgyának értéke nincs megállapitva, de a tárgy egyébként megbecsülhető: az illeték kiszabásával megbizott hivatal az illetékköteles felet az érték meghatározására alkalmas adatok és esetleg az illeték kiszabásának czéljára bélyegmentes értékbizonyitvány beszolgáltatására záros határidő kitüzésével felhivja.

Ha az illetékköteles fél ennek a felhivásnak eleget nem tesz és a netaláni akadályt sem jelenti be: 1 frttól 25 frtig terjedő birsággal büntethető, az értékadatok pedig hivatalból beszerzendők, vagy az érték hivatalból megállapitandó. (1894 : XXVI. t.-cz. 20. §.)

19. A felebbviteli beadványok első példányának első ivétől, illetőleg a felebbvitel bejelentésétől (1. pont) a következő bélyegilleték jár, még pedig:

I. A felebbezéstől:

a) ha a felebbezés tárgyának értékéhez képest (6., 7. pont) állandó határozati bélyegilleték fejében 10 frtot meg nem haladó összeg járna, ugyanannyi, mint amennyi ugyanily érték iránt inditott perben az itélettől vagy végzéstől lerovandó volna;

b) ha az *a)* pontban emlitett állandó határozati bélyeg 10 frtot meghaladna, vagy ha a felebbezés tárgyához képest a hozott itélet a 11. §. szerint százalékos illeték alá esnék (18. pont), 20 frt;

c) minden egyéb esetben, különösen, ha a felebbezés tárgya összegszerüleg meg nem becsülhető, ha vagyonjogi igényt nem képez, vagy ha értéke a tárgyalás során meg nem állapittatott (18. pont), 10 frt.

II. A másodbirósági itélet ellen intézett felülvizsgálati beadványtól az I. *a), b), c)* pontokban megállapitott bélyegilleték egyötödrészével magasabb összegü bélyegilleték fizetendő, ezzel kapcsolatban az 1873 : IX. t.-cz. 5. §-a hatályon kivül helyeztetik.

Ha azonban az alsóbiróság itélete a biróság helytelen eljárása miatt feloldatott s uj eljárás folytán ujabb felebbezés szüksége merült fel, azon fél, ki egy izben a felebbezési bélyeget felragasztotta, erre való hivatkozással, azt ujabban leróni nem tartozik.

III. A felfolyamodástól:

1. az elsőfoku biróság végzése ellen:

a) 50 frt perértékig 1 frt;

b) ha a per tárgyának értéke 50 frtot meghalad, ha a per tárgya megbecsülhetetlen, vagy értéke a tárgyalás során meg nem állapittatott, 2 frt.

2. A felsőbiróságnak felfolyamodás következtében hozott végzése ellen:

a) az 1. *a)* pont esetében 2 frt;

b) az 1. *b)* pont esetében 4 frt.

A felebbviteli beadvány helytelen elnevezése esetén a felebbviteli bélyeg aszerint jár, amint a biróság a beadvány tartalma szerint felebbezésnek vagy felfolyamodványnak minősiti. (1894 : XXVI. t.-cz. 21. §.)

20. A szóval bejelentett felebbviteltől a 19. pont szerint járó bélyegilletéket a bejelentéstől felvett jegyzőkönyvre, a felebbviteli beadványtól járó egész bélyegilletéket a beadvány első példányára szabályszerüen alkalmazott bélyegjegyekben kell leróni.

A felebbviteli bélyegilleték a felebbviteli beadvány benyujtásával, illetőleg a felebbvitel szóbeli bejelentésével válik esedékessé. A felebbvitel visszavonása nem ad igényt a bélyegilleték visszatéritésére vagy a lerovás aluli felmentésre. (1894 : XXVI. t.-cz. 22. §.)

21. Birói egyezségtől, mely a felek között peressé vált kérdést itélet hozatala nélkül megoldja, annak a bélyegilletéknek fele fize-

tendő, mely az egyezség tárgya felett hozott itélettől járna.

Ha ugyanazon követelés iránt többek ellen inditott per a pertársak egyikével vagy egynémelyikével szemben itélettel, a többivel szemben pedig birói egyezséggel intéztetik el: az itélettől és az egyezségtől járó bélyegilleték együttvéve többre nem rughat, mint amennyi a kereset értelmében hozott itélettől járna. (1894 : XXVI. t.-cz. 25. §.)

Ha ügyfelek a kisebb polgári peres ügyekről szóló 1876. évi október 3-án kelt törvény 12. §-ához képest biróságuknál előzetes kereset nélkül *kifejezetten és kölcsönösen peregyezség kötése czéljából* jelennek meg, a kötött egyezség után azon illetéknek negyedrésze jár, amely az egyezség tárgyához képest hozott itélet után lerovandó volna.

Ha azonban a felek ügyük tárgyalása végett jelennek meg a biróság előtt, a tárgyalás megkezdése után, bár az itélet hozatala előtt, kötött egyezség után az itéleti illetéknek fele jár.

22. Ha a birói egyezségbe a perbeli kérdés elintézésén felül olyan uj jogügylet foglaltatik bele, mely a per tárgyát nem képezte: a 21. pontban megállapitott egyezségi bélyegilletéken kivül a jogügylet természetéhez képest járó illeték külön fizetendő.

A teljesitési határidőnek, a teljesités helyének vagy a kamatlábnak változtatása iránti megállapodás ily külön illeték alá eső jogügyletnek nem tekintendő. (1894 : XXVI. t.-cz. 26. §.)

23. Ha a peres felek a birói egyezségbe foglalt jogügyletről előzetesen biróságon kivül felvett olyan okiratot mutatnak fel, mely szabályszerüen bélyegezve van, vagy mely az illeték kiszabása végett szabályszerüen bejelentetett, az 50 krnyi állandó bélyegilletéken felül csupán a lerótt és a 21. pont szerint járó egyezségi bélyegilleték közötti netaláni különbözet pótlandó.

Amennyiben a korábbi illetéklerovás vagy az illetékezés végett történt bejelentés nincsen igazolva, a birói egyezségtől a 21. pont szerint járó teljes bélyegilleték fizetendő és az illetékezés alá nem került korábbi okirat az illetékkiszabással megbizott hivatallal közlendő. (1894 : XXVI. t.-cz. 27. §.)

24. A 21—23. pontok szerint járó egyezségi bélyegilletéket 25 frtnyi összegig a felvett jegyzőkönyvre alkalmazott bélyegjegyekben rendszerint felperes köteles leróni.

Ha az egyezségi bélyegilleték 25 frtot meghalad, a biróság köteles az egyezséget hivatalos másolatban az illeték kiszabása végett az ezzel megbizott hivatallal közölni.

A birói egyezség — tekintet nélkül az ezután járó bélyegilleték összegére — közlendő az illeték kiszabásával megbizott hivatallal a 22. pont első bekezdése esetében; továbbá, ha a birói egyezség olyan tárgyra vonatkozik, melytől, ha itélet tárgyát képezné, a 10. és 11. pontok szerint kiszabás alapján rovatik le az illeték; végre, ha birói egyezség ingatlan vagyon átruházására vonatkozó megállapodást, vagy általában olyan jogügyletet tartalmaz, melytől százalék-illeték fizetendő. (1894. évi XXVI. t.-cz. 25. §.)

25. A községi biróság előtti 20 frtot meg nem haladó érték iránti perekben az itélettől 20 krajczár, a birói egyezségtől, amennyiben ez külön illeték alá eső jegügyletet nem tartalmaz, 10 krajczár, a végrehajtás folyamán pedig a beadványok és jegyzőkönyvekből az illető általános határozmányok szerint járó bélyegilleték fele fizetendő.

A járásbiróság elé vitt és ott folytatólag tárgyalt ilyen ügyekben, valamint a községi biróság előtt 20 frtot meghaladó érték iránt folytatott perekben a bélyegilletékre nézve az általános szabályok érvényesek, ép ugy, mintha a per a járásbiróság előtt inditattott volna meg.

Egyebekben a községi biróság előtti és 20 frt értéket meg nem haladó összeg iránti peres ügyekben a kisebb polgári peres ügyekre nézve az 1877 : XXII. t.-cz. 91. §-ában nyert felhatalmazás alapján kiadott szabályrendeletben, illetőleg a bélyeg- és illetékszabályokban foglalt határozmányok alkalmazandók. (1894 : XXVI. t.-cz. 29. §.)

Községi biróság előtt a szóbeli keresetek csak 20 frt követelés erejéig terjedő perekben bélyegmentesek.

A panaszkérelem folytán a községi biróságtól a járásbiróság elé vitt ügyekben a járásbiró által hozott itéletek után a fentebbiek értelmében a rendes (7. pont) itéleti illeték rovandó ugyan le, ebbe az illetékbe azonban beszámitandó a községi biróságnál már lerótt határozati bélyegilleték. A járásbiróságnál nem jár az itélet után bélyegilleték akkor, ha az nem nagyobb annál a határozati bélyegilletéknél, amely a községi biróságnál már lerovatott.

A községi biró határozata ellen az ügynek a járásbiróság elé vitele iránti szándék bejelentésére vonatkozó beadvány vagy nyilatkozat után, ha a per tárgya 20 frt értéket nem halad meg, ugy mint eddig, ezentul is 12 kros, ha pedig a pertárgy értéke 20 frtot meghalad, a rendes beadványi bélyegilleték rovandó le.

26. Az elsőfokulag tárgyalt peres ügyekben és a községi biráskodásnál, maga a tárgyalást vezető biró, a rendes eljárás alá tartozó ügyekben az előadó, végre a bizonyitás felvétele vagy itélőbiró előtt lefolyt tárgyalás esetén a kiküldött vagy megkeresett biró, a horvát-szlavon-dalmát országos kormány 1882. évi augusztus hó 16-án 10103. sz. a. kelt rendeletének intézkedéseihez képest köteles a tárgyalás, vagy a jelenlétében lefolyt eljárás közben felmerülő bélyegilletéknek megfelelő mérvben és szabályszerü módon való lerovására ügyelni.

Ha a lerovásra nézve mulasztást vagy hiányt észlel, a birósági hivatalnok és a községi biró köteles a hivatalos leletet maga felvenni, az

itélőbiró pedig köteles valamely birósági hivatalnokot a hivatalos lelet felvételére utasitani.

Különösen kötelessége a tárgyalást vezető birónak, hogy a 13. és 24. pontokhoz képest alkalmazott bélyegjegyek alatt feljegyezze a bélyegjegyek összegét, valamint azt, hogy azokat ki mily czimen és mely napon szolgáltatta. Ugyanez a kötelesség terheli a birót a szóbelileg bejelentett felebbviteltől a 20. ponthoz képest járó bélyegjegyekre nézve.

Az a biró vagy birósági hivatalnok, aki a jelen szakaszban megállapitott kötelességeket és általában a bélyeglerovás pontos teljesitése körüli gondoskodást nem teljesiti, a mulasztásából a kincstárra háramló kárért vagyonilag felelős.

E részben a biró vagy birósági hivatalnok ellen a felelősség csak az esetben érvényesithető, ha a bélyeg vagy illeték az annak fizetésére kötelező felektől be nem hajtható.

A kár összegét — amennyiben az a biró vagy birósági hivatalnok ellen érvényesittetik — határozatilag a pénzügyigazgatóság állapitja meg, melynek határozata ellen a pénzügyi közigazgatási birósághoz van felebbezésnek helye.

A bélyegjegyek alatt történt feljegyzés az utólagos szabályszerü felülbélyegzés szükségességét meg nem szünteti. (1894 : XXVI. t.-cz. 30. §.)

27. Aki a bélyeget kötelezettségének ellenére épen nem, vagy csak hiányosan vagy szabályellenesen rótta le: az ennek alapján felvett leletnól fogva a fizetési meghagyás kézbesitése utáni 8 napon belül a megröviditett illeték kétszeres összegét köteles leróni.

Aki ezt a lerovást a határidő alatt bármi okból nem teljesiti, a megröviditett egyszeres illetéknek s a szabályszerüen kirótt felemelt illetéknek teljes összegét fizeti.

A kétszeres összegnek 8 napon belül történt lerovása a kiszabott illeték és birság jogossága és helyessége ellen a felebbezést ki nem zárja. (1894 : XXVI. t.-cz. 31. §.)

28. A peres eljárásban jegyzőkönyvileg felvett és a bélyeg- és illetékszabályok, illetőleg az 1894 : XXVI. t.-cz. rendelkezései szerint bélyegköteles szóbeli bejelentéseknél elkövetett bélyegröviditések eseteire ugy a 27. pontnak szabályai, mint a leletjutalékokra vonatkozó törvényes rendelkezések is alkalmazandók. (1894 : XXVI. t.-cz. 32. §.)

29. A peres eljárásban elkövetett bélyegröviditések miatt kirovott bélyegilletéket a felemelt részre nézve egyedül abban az esetben lehet mérsékelni, vagy elengedni, ha a bélyegilleték a mulasztásért első sorban felelős ügyvédtől vagy peres féltől be nem hajtható. Ez a rendelkezés a függőben levő ily felemelt illetékekre is kiterjesztetik. (1894 : XXVI. t.-cz. 33. §.)

30. A bélyeg- és illetékszabályoknak, valamint az 1873 : IX. és az 1881 : XXVI. törvényczikkeknek a törvénykezési eljárásban felmerülő bélyeg- és illetékekre vonatkozó rendelkezései, amennyiben azokat az uj törvény nem módositja, vagy változtatja, továbbra is érvényben maradnak.

Érvényben hagyatnak különösen az illetékkiszabási dijjegyzék 48. tételének *A)* pontjában valamint a *D)* pont *b)* betüje alatt foglalt határozmányok. (1894 : XXVI. t.-cz. 34. §.)

31. Az 1894 : XXVI. t.-czikknek 1., 5., 23., 24. és 35. §§-ai Horvát-Szlavonországokban egyáltalán nem jöhetnek alkalmazásba, miután azok csak a Magyarországban érvényes eljárásra vonatkoznak.

32. Az 1894 : XXVI. t.-cz. által életbeléptetett uj rendelkezések folytán az átmenet tekintetében a következők tartandók szem előtt:

Az 1894 : XXVI. t.-cz. életbelépte előtt inditott perekben hozott határozatok bélyegilletéke tekintetében figyelemmel az illetéki dijjegyzék 48/37. tétel 1. jegyzetére az a mérvadó, hogy a szóbeli perekben (a bagatelleljárás és a birtokháboritás eseteiben) mikor záratott le a tárgyalási jegyzőkönyv, a rendes eljárásban pedig az 1852. évi szeptember 16-án kelt miniszteri rendelet szerint és pedig az irásbeli perekben, hogy mikor nyujtatott be az utolsó perirat, illetve a jegyzőkönyvi perekben, hogy mikor lett beiktatva az utolsó perbeszéd, és pedig tekintet nélkül arra, hogy az utolsó periratot vagy perbeszédet az illetékköteles fél tette-e vagy annak ellenfele.

Ha 1894. évi november 1-seje előtt a jegyzőkönyv lezáratott, illetve az utolsó perirat benyujtatott, vagy az utolsó perbeszéd beiktattatott, akkor az illeték mérvére és lerovási módjára vonatkozólag a bélyeg- és jogilletékekre vonatkozó törvények és szabályok hivatalos gyüjteményének eddigi határozmányai mérvadók még az esetben is, ha oly itéleti illetékről van szó, amely kiszabás alapján készpénzben fizetendő.

Ily határozatok tekintetében tehát sem az annak idején szabályszerüen lerótt bélyegilleték kiegészitésének, sem a bélyegekben való pótlólagos lerovásnak, sem pedig a lerótt illetékek visszatéritésének helye nincs, még abban az esetben sem, ha a biróság az elrendelt póttárgyalás vagy igazolás vagy az előbbeni állapotba való visszahelyezés következtében csak az 1894 : XXVI. t.-cz. életbelépte után hoz is érdemleges határozatot, vagy ha a felsőbb biróság a határozatot feloldja és uj tárgyalás tartatik és uj határozat hozatik.

33. Az olyan közbevetett vagy mellékkérdésre vonatkozó határozatok után, amelyekre vonatkozólag az illetéklerovás kötelezettsége még az 1894. évi november elseje előtt beállott, akkor sem követelhető vissza, a lerótt bélyegilleték, ha a határozat az 1894. évi november elseje után hozatott, s ha ez a határozat az 1894 : XXVI. t.-cz. 8. §-a szerint nem is lenne illeték alá

vonható; ellenben ha oly határozatról van szó, amely eddig bélyegmentes volt, de a most említett törvény határozmányai szerint az illetékkötelezettek közé soroztatott, a bélyegilleték lerovása nem követelhető, csak abban az esetben, ha a határozat korábban is bélyegköteles és a bélyegilleték 1894. évi november elseje előtt lerovandó lett volna.

34. A felebbezési beadványok bélyegilletéke tekintetében irányadónak veendő, hogy az 1894. évi november hó 1-től kezdve beadott bárminemü irásbeli vagy szóbeli felebbviteli kérelem általában véve azon bélyegilleték alá esik, mely az 1894 : XXVI. t.-czikkben (19. pont) van meghatározva.

Ennek folytán a felebbezési illeték alapjául mindig az az illeték veendő, amely az emlitett törvény 8. és 9. §§-aiban (6. és 7. pont) meghatároztatott.

35. Végül arra való tekintettel, hogy bár az 1894 : XXVI. t.-cz. végrehajtására vonatkozó utasitás a zágrábi kir. p. ü. igazgatósághoz az 1868 : XXX. t.-cz. 22. §-ának rendelkezéseire való tekintettel annak idején kiadatott, azonban annak nyilvánosságra hozatala nem történt oly módon és mérvben, hogy arról minden érdekelt fél tudomást szerezhetett volna, ezenkivül tekintettel arra, hogy a Horvát-Szlavon országokban egész terjedelmében nem is foganatosítható fentebb idézett uj pénzügyi törvénynek alkalmazása mindaddig, mig a jelen magyarázó rendelet ki nem adatott, a gyakorlatban nagyobb nehézséggel járt, nehogy bárki is önhibáján kivül anyagi hátránynyal sujtassék, elrendelem, hogy a jelen rendelet közzétételéig bezárólag előfordult oly esetekben, amelyekben az az illetéktöbblet nem rovatott le, amely az uj törvény szerint a régibb szabályokhoz képest lerovandó lett volna, vagy a korábbitól eltérő uj lerovási mód nem követtetett, a lelet felvétele, vagy ha a lelet már felvétetett, annak alapján az illeték előírása mellőztessék, és ép ugy az előírt, de még be nem fizetett ily illetékek töröltessenek.

Az uj törvény értelmében helyesen teljesitett illetéklerovás és befizetés esetén azonban visszatérítésnek nincs helye.

23.

1899 : XLVI. törvényczikk

a magyar korona országainak pénzügyministere és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pénzügyministere között a bélyeg- és közvetlen illetékek, fogyasztási bélyeg és dijak iránt létrejött egyezményről.

Az osztrák-magyar monarchia két államának egymáshoz való kölcsönös viszonyában a bélyeg- és közvetlen illetékek, fogyasztási bélyeg és dijak körül felmerülő kérdések szabályozása végett egyrészről a magyar korona országainak pénzügyministere, másrészről a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pénzügyministere között létrejött megállapodások, a magyar országgyülés által elfogadtatván: az erre vonatkozó egyezmény és pótegyezmény Ő császári és apostoli királyi Felsége szentesitésének hozzájárultával az ország törvényei közé iktattatnak és azok végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

I.

Az egyezmény szövege a következő:

Egyezmény,

mely egyrészről a magyar korona országainak pénzügyministere s másrészről a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pénzügyministere között

a bélyeg- és közvetlen illetékek, a fogyasztási bélyeg és dijak iránt

köttetett.

ELSŐ RÉSZ.

A jogügyletek, okiratok, irományok és hivatalos cselekmények után járó illetékekről.

I. FEJEZET.

Az illetékekre jogosult állam meghatározása.

Okiratok, jogügyletek, segédiratok.

1. §. Az okiratok, jogügyletek és segédiratok rendszerint (4., 16. és 17. §§.) ott vonandók illetékezés alá, ahol először állt be az a körülmény, mely az illeték vagy a magasabb illeték fizetésének kötelezettségét megállapitja.

2. §. Ehhez képest azoktól az okiratoktól és segédiratoktól, amelyeknél az illeték vagy bélyegjegyek használata

által, vagy az okirat kiállitása előtt közvetlenül rovatik le, a kiállitáskor már esedékes illeték ott rovandó le, ahol az okirat vagy segédirat kiállittatik.

Ha az okiratot vagy segédiratot több személy különböző helyen irta alá, a kiállitás helyének az a hely tekintetik, ahol a bélyegköteles kiállitók egyike az okiratot vagy segédiratot először irta alá, és pedig akkor is, ha az utólagos jóváhagyás vagy megerősités fentartatott.

3. §. Azoktól az okiratoktól és jogügyletektől, amelyekre nézve hivatalos illetékkiszabásnak van helye, az illeték ott rovandó le, ahol a jogügylet megköttetett.

Ha a jogügylet okirati megkötése több szerződő fél aláirásától van feltételezve, és ez az aláirás különböző helyeken történik; az illetékkiszabást és befizetést ott kell teljesiteni, ahol a kiállitók részéről a jogügylet megkötéséhez szükséges utolsó aláirás az okiratra vezettetik.

Ha ily okiratban az utólagos jóváhagyás vagy megerősités kifejezetten fentartatott, vagy ha ez a szerződő felek egyikénél a jogügylet önálló megkötthetése tekintetében hiányzó személyes képesség miatt megkivántatik, az illeték kiszabása és befizetése abban az államban eszközlendő, amelyben a jogügylet jóváhagyása vagy megerősitése bekövetkezett.

Ha azonban a jogügylet megkötése valamely cs. és kir. közös ministerium jóváhagyásától van függővé téve, az illeték azt az államot illeti meg, amelyben az okirat a jelen szakasz első és második bekezdése értelmében kiállittatott.

4. §. Az 1—3. §§-ban felállitott szabályok alól a következő esetekben van kivételnek helye:

a) valamely állami, községi vagy más nyilvános pénztár által — ideértve a cs. és kir. hadsereg és haditengerészet pénztárait is, — kifizetett pénzösszegről kiállitott vétbizonyitvány után az illeték rendszerint annak az államnak a javára rovandó le, amelyben ez a pénztár fekszik; ellenben a cs. és kir. közös ministeriumok pénztárainál (közös központi pénztár, a közös külügyministeriumnak, hadügyministeriumnak és haditengerészetnek fizető hivatalai, a közös legfelsőbb számvevőszék pénztára) kifizetett pénzösszegekről szóló nyugták után az 1—3. §§-ban foglalt szabályok szerint rovandó le az illeték;

b) a két állam egyikében fekvő valamely ingatlan tulajdonjogának, haszonélvezeti vagy használati szolgalmának, okirat kiállitása mellett vagy e nélkül való átruházása után járó százalékos illeték, abban az államban szabandó ki és rovandó le, amelyben az ingatlanok fekszenek.

Ingatlanoknak csere utján való átruházásánál az illeték mindegyik államot a saját területén fekvő ingatlanok teljes értéke után illeti meg;

c) a vasuti és gőzhajózási vállalatok személy- és málhajegyei után járó illetékek, tekintet nélkül az úttávolságra, melyre vonatkoznak, annak az államnak a javára rovandók le, amelyben a személy- és málhajegyek kiadatnak, vagy kiállittatnak, ha pedig a jegyek kiállitása vagy kiadása mellőztetik, amelyben a személyek vagy málhák felvétetnek;

d) a biztositási és társulati ellátási intézetek által különleges törvényintézkedés alapján készpénzben fizetendő illetékek annak az államnak a javára rovandók le, amelyben az intézet vagy társaság székhelye van; ha azonban az intézet vagy társaság a másik állam területén fióküzlettel vagy ügynökséggel bir, a fióküzlet vagy ügynökség által megkötött vagy közvetitett ügyletek után az illetékek, tekintet nélkül arra, hogy a fióküzlet vagy ügynökség az ügyletek végleges és önálló megkötésére jogositva van-e vagy sem, annak az államnak a javára és az abban érvényes törvények mérvéhez képest mutatandók ki és rovandók le, amelyben a fióküzlet vagy ügynökség székhelye van.

Oly társulatok és intézetek alkalmazottjainak nyugdij- vagy nyugbér (ellá-

tási) intézetei, melyek alapszabályaik szerint a két államnak nem csupán egyikében, hanem mindkét államban egyaránt birnak székhelylyel, — valamint az oly közlekedési vállalatok nyugdijintézetei, amelyek forgalmi üzeme mindkét állam területére kiterjed, kötelesek a jelen pont első bekezdésében emlitett illetékeket a birodalmi tanácsban képviselt királyságok- és országokban lakó tagok részéről a cs. és kir. osztrák államkincstár javára az osztrák állam területén érvényes törvények szerint, — a magyar korona országaiban lakó tagok részéről pedig a magyar kir. államkincstár javára a magyar állam területén érvényes törvények szerint kimutatni és befizetni. A nyugdijintézet azon tagjait illetőleg, akik a két állam területén kivül laknak, — ezekre az illetékekre annak az államnak van igénye, amelyben az intézet pénzügyi szolgálata elláttatik;

74963. szám.

1900. szept. 12.

Pénzügymin. rendelet

a biztositási és társulati ellátási intézetek által készpénzben fizetendő illetékek tárgyában, tekintettel az Ausztriával kötött és az 1899: XLVI. törvényczikkbe felvett illetékegyezményre.

A monarchia mindkét államának pénzügyministerei között a bélyeg- és közvetlen illetékek a fogyasztási bélyeg és dijak iránt 1896. évi deczember 26-án létesitett egyezmény 4. §. *d)* pontjának végrehajtása tárgyában a cs. kir. pénzügyministerrel egyetértőleg a következőket rendelem:

1. §. A fennebb emlitett egyezmény 4. §. *d)* pontja szerint a biztositási és társulati ellátási intézetek a különleges törvényintézkedések alapján készpénzben fizetendő illetékeket általánosságban annak az államnak javára tartoznak leróni, amelyben az intézet vagy társulat székhelye van. Eszerint a magyar intézetek Magyarország, az osztrák intézetek pedig Ausztria javára tartoznak ezen illetékeket leróni.

2. §. Ha az 1. §-ban emlitett magyar intézetek vagy társulatok a birodalmi tanácsban képviselt királyságok- és országokban fiókintézetekkel vagy ügynökségekkel birnak, az ezen fiókintézetek vagy ügynökségek által kötött vagy közvetitett ügyletek után járó illetékek — a 3. §-ban foglalt átmeneti rendelkezések sérelme nélkül — az osztrák cs. kir. államkincstár javára mutatandók ki és rovandók le az Ausztriában érvényes törvényeknek megfelelő módon és mérvben, tekintet nélkül arra, hogy fel vannak-e jogositva ezen fiókintézetek vagy ügynökségek az ügyletek végleges megkötésére vagy sem.

3. §. A 2. §-nak olyan eseteire nézve, amelyekben az eredeti biztositási szerződés az 1900. évi január 1-ső napját megelőző időben létesült, de az abból eredő fizetések az 1899. évi deczember 31-ike utáni időben is folytatólagosan teljesitendők, a következők szolgáljanak irányadóul.

Illeték tárgyát képezik mindkét államban:

I. A biztositási vagy társulati ellátási szerződés megkötése (a szerződéstől járó illeték).

II. A biztositottak vagy társulati ellátásban részesülők által teljesitett szolgáltatások felől az intézet által kiállitott vétbizonyitványok (dijnyugta-illetékek).

III. Az intézet által a biztositottak vagy társulati ellátásban részesülők részére teljesitett fizetések felől kiállitott vétbizonyitványok (kárnyugta-illetékek).

Az I. és II. alatti illetékek fejében Magyarországban az 1883: VIII. törvényczikk értelmében megállapitandó százalékos illetékösszeg fizetendő, és külön százalékos illeték fizetendő a III. alatt felsorolt illetékköteles vétbizonyitványok után; ellenben Ausztriában az 1862. évi deczember hó 13-án kelt törvény (R.-G.-Bl. 89. sz.) szerint az I—III. alatt felsorolt tárgyak után elkülönitett és a II. fokozat szerint járó illetékek fizetendők.

A szerződés utáni illetékekre nézve (I.) meg kell különböztetnie, vajjon az Ausztriában székelő intézetek a magyarországi fiókintézetei vagy ügynökségei által létesitett ügyletektől járó illetékeket eddig

a) az 1862. évi deczember 13-iki törvény (R.-G.-Bl. 89. sz.) kiegészitő részét képező dijjegyzék 57. tételének *E)* és *F)* pontjának megfelelően a szerződés egész tartamára az osztrák illetéktörvény 16. §-ának alkalmazásával teljes összegben már a szerződés létesitése alkalmával róttták-e le, vagy pedig

b) külön kérelem folytán a cs. kir. pénzügyministerium által 1866. évi április 28-án 18840. szám alatt (V. B. Nr. 19.) kiadott rendelettel megengedett módon, vagy esetleg átalányozás utján róttták-e le? [1])

Tekintettel arra, hogy az *a)* alatti esetekben

[1]) *Jegyzet.* Az 1866. évi április hó 28-án 18840. szám alatt kelt rendelet szerint a szerződés időtartamára való tekintet nélkül a biztositási dij fejében időszakonkint fizetett egyes összegek után a II. fokozat szerinti illeték készpénzben lefizethető.

a szerződések után az illeték Ausztriában már teljesen lerovatott, az 1883 : VIII. törvényczikk 11. §-a szellemében megengedtetik, hogy az ilyen a szerződés folyományaként 1900. évi január 1-től kezdve esedékes és a most emlitett időponttól kezdve a magyar államkincstár javára illetékkötelezettség alá eső fizetések után járó illetéknek csak felerésze szedessék be akkor is, ha a biztositási szerződés az 1883. évi VIII. törvényczikk életbelépte után, de az 1900. évi január hó 1-je előtt megköttetett.

A *b)* alatti esetekben azonban az illetékek 1900. évi január hó 1-től kezdve az 1883. évi VIII. törvényczikk 3. és 4. §§-ai értelmében a magyar államkincstár javára teljes összegben lerovandók.

4. §. Ha az 1. §-ban emlitett osztrák intézetek vagy társulatok a magyar korona országaiban flókintézetekkel vagy ügynökségekkel birnak, az ezen flókintézetek vagy ügynökségek által kötött vagy közvetitett ügyletek után járó illetékek — az 5. §-ban foglalt átmeneti rendelkezések sérelme nélkül — a magyar kir. államkincstár javára mutatandók ki és rovandók le a Magyarországban érvényes törvényeknek megfelelő módon és mérvben, tekintet nélkül arra, fel vannak-e jogositva ezen flókintézetek és ügynökségek az ügyletek végleges megkötésére, vagy sem.

5. §. Azon ügyletek tekintetében, amelyek magyarországi biztositási vagy társulati intézeteknek a birodalmi tanácsban képviselt királyságok- és országokban levő flókintézetei vagy ügynökségei által az 1900. évi január 1-je előtti időben létesittettek, és amelyek után az uj egyezmény 4. §. *d)* pontja értelmében az 1899. évi deczember 31-ike után eső időben az illetékek már nem a magyar, hanem az osztrák államkincstár javára lesznek lerovandók, a következők rendeltetnek:

Ha ezek a flókintézetek és ügynökségek engedélyt nyernek arra, hogy a szerződési illetékeket (3. §.) a cs. kir. pénzügyministeriumnak 1866. évi április 28-án 18840. szám alatt (V. B. Nr. 19.) kiadott rendelettel megengedett módon róhassák le, akkor a biztositási dijnyugták és a kifizetett károk felől kiállitott nyugták után járó illetékeken kivül az 1900. évi január 1-je előtti időben kötött vagy közvetitett ügyletekre vonatkozó szerződések után járó és az 1899. évi deczember 31-ike utáni időben teljesitett dijfizetések alapján kiszámitott illetékek is a cs. kir. osztrák államkincstár javára rovandók le.

Ellenben megengedte a cs. kir. pénzügyministerium, hogy ha a fennebb emlitett flókintézetek és ügynökségek a szerződési illetékeket a 3. §. *a)* pontjában emlitett módon, vagyis az 1862. évi deczember 13-án kelt törvény (R. G. Bl. 89. sz.) kiegészitő részét képező dijjegyzék 57. tételének *E)* és *F)* pontjaiban foglaltakhoz képest egy összegben egészben fizetnék le: az ezen illetéknek a szerződés tartamára való tekintettel történő megállapitásánál beszámittassék az az idő, amely a szerződés létesitésétől számitva az 1900. évi január hó 1-éig már lejárt.

Ugyancsak az osztrák államkincstár javára rovandók le az illetékek a magyar intézetek osztrák flókjai és ügynökségeinek biztositási dijrészletek és kifizetett károkra vonatkozó nyugtái után is, amennyiben ezek a nyugták az 1899. évi deczember 31-ike utáni időben teljesitett fizetésekre vonatkoznak.

6. §. Ha a biztositási vagy társulati ellátási szerződés az osztrák intézeteknek magyarországi flókjai vagy ügynökségei által az 1899. évi deczember hó 31-ike utáni időben köttetett vagy közvetittetett, az abból eredő fizetések azonban a jövőben Ausztriában teljesittetnek, az ezen fizetéseknek megfelelő illetékek a magyar államkincstár javára rovandók le és viszont, ha a magyarországi intézeteknek Ausztriában levő flókjai által az 1899. évi deczember 31-ike utáni időben kötött vagy közvetitett szerződéseikből eredő fizetések a jövőben Magyarországban teljesittetnek, az ezen fizetéseknek megfelelő illetékek az osztrák államkincstár javára lesznek fizetendők.

Ezek a rendelkezések egyszersmind az anyaintézetek és társulatok által kötött vagy közvetitett ügyletekre is érvényesek.

7. §. A Magyarországban székhelylyel biró biztositási és társulati ellátási intézetek, az 1883 : VIII. törvényczikk 9. §-a értelmében évnegyedenkint beküldendő naplókivonatokban elkülönitve tartoznak kimutatni azt, hogy a biztositottak által Magyarországban befizetett és az intézetek és társulatok által a biztositottak részére kifizetett mely összegek után rovandó le az illeték az előző 6. §. értelmében az osztrák államkincstár javára.

Ugyancsak köteleztetnek erre az osztrák intézetek és társulatoknak magyarországi flókjai és ügynökségei is.

8. §. A biztositási és társulati ellátási intézetek által az 1899. évi deczember 31-ike utáni időben biztositási okmányokra adott előlegek vagy kölcsönök (1883 : VIII. t.-cz. 5. §-a) után járó illetékek, ha az előlegek az osztrák intézeteknek magyarországi flókjai által adatnak vagy közvetittetnek, a magyar, és ha magyar intézeteknek osztrák flókjai által adatnak vagy közvetittetnek, az osztrák államkincstár javára mutatandók ki és rovandók le, tekintet nélkül arra, hogy az eredeti biztositási szerződés az 1899. év letelte előtt vagy azután létesült-e?

Előlegek meghosszabbitásai uj előlegügyletnek tekintendők.

9. §. A biztositási okmányok visszavásárlásáért az 1883 : VIII. t.-cz. 6. §-a értelmében járó illetékek, amennyiben az ez iránti ügyletek az 1899. évi deczember 31-ike utáni időben osztrák intézeteknek magyarországi flókjai vagy ügynökségei által köttettek vagy

közvetitttettek, a magyar államkincstár javára rovandók le a fennebb idézett törvénynek megfelelő módon; a magyar intézeteknek Ausztriában levő fiókjai vagy ügynökségei által közvetitett vagy megkötött ilyen ügyletek után pedig az illetékek az osztrák államkincstárt illetik meg, az Ausztriában érvényes illetéktörvénynek megfelelő mérvben.

10. §. Ezen rendelet határozmányai a monarchia mindkét államának Bosznia és Herczegovinához való kölcsönös viszonylatában is megfelelő alkalmazást nyernek.

11. §. Ez a rendelet a »Budapesti Közlöny«-ben történt kihirdetésének napján lép életbe és az abban érintett tárgyakra 1900. évi január hó 1-től kezdve alkalmazandó.

e) a különleges törvényes intézkedések alapján közvetlenül lerovandó egyéb illetékek annak az államnak a javára mutatandók ki és fizetendők, amelynek területén az illetékköteles fél lakhelye van.

Társulatoknál, egyleteknél, testületeknél és intézeteknél a székhely tekintetik a lakhelynek.

Ha azonban a két állam egyikében törvényesen megalakult valamely részvénytársaság (részvényekre alakult betéti társaság) vagy közkereseti és gazdasági szövetkezet a másik állam területén fiókteleppel bir, az ennek a fióktelepnek közvetlen üzletére vonatkozólag különleges törvényes intézkedése alapján készpénzben lerovandó illetékek annak az államnak a javára mutatandók ki és fizetendők, amelynek területén a fióktelep székhelye van és pedig az ebben az államban érvényes törvények mérvéhez képest.

Ha valamely részvénytársaság (részvényekre alakult betéti társaság) az egyik államban oly czéllal alapittatik, hogy közvetlen üzleti működését kizárólag a másik állam területén folytassa, ez esetben a részvénytársaság a szelvényi bélyegilletéket is ez utóbbi állam javára és az abban érvényes törvény mérvéhez képest tartozik kimutatni és befizetni.

Halálesetre szóló vagyonátruházások.

5. §. A halálesetre szóló vagyonátruházások után járó illetékek tekintetében a következő határozatok érvényesek:

a) Az ily átruházások után járó illetékek, amennyiben ingatlanok tulajdonjogára, haszonélvezetére vagy használatára, továbbá oly ingó dolgokra vonatkoznak, amelyek hitbizományi vagy hűbériségi kötelék alá tartoznak, vagy pedig más indokból bizonyos meghatározott czélra szolgáló rendeltetésüknél fogva nyilvános kezelés vagy felügyelet alatt állanak, abban az államban szabandók ki és rovandók le, amelyben az ingatlanok fekszenek, illetőleg amelyben az emlitett ingó dolgok kezelésére vagy felügyeletére hivatott hatóság székhelye van;

b) az egyéb ingó hagyaték után az illeték azt az államot illeti meg, amelynek állampolgára volt az örökhagyó. Ha azonban az örökhagyó mindkét államban birta az állampolgári jogot, az illetékre az az állam jogosult, amelynek területén az örökhagyó születési helye van, illetőleg ha az örökhagyó külföldön született, amely államban az örökhagyó elhalálozott. Ha az elhalálozás is a külföldön következett be, a szabad rendelkezés alatt álló ingó hagyaték után járó illeték a két államot fele-felerészben illeti meg.

Ezek a határozatok a hadsereghez tartozó örökhagyókra nézve is mérvadók.

6. §. A részben az egyik, részben a másik állam területén létező hagyatéki vagyon terhei tekintetében a következő szabályok irányadók:

a) azok a tartozások, amelyek a hagyaték bizonyos tárgyát kizárólag és olykép terhelik, hogy a hagyaték többi része értük nem szavatol, az illeték kiszabásánál a hagyatéknak csakis annál a részénél vehetők tekintetbe, amelyhez a megterhelt tárgy tartozik;

b) azok a tartozások, amelyek az egész hagyatékot terhelik, akár biztositvák a hagyaték egyes tárgyaira, akár nem, első sorban az ingó hagyatékból vonandók le. Ha ettől az ingó hagyatéktól mindkét állam javára jár valamely illeték (5. §.) és a terhek az ingó hagya-

tékot ki nem meritik, ezek felosztása az ingó hagyatékban való kölcsönös részesedés arányában eszközlendő;

c) ha a tartozások az azokkal terhelt ingó hagyatékból nem fedezhetők, a fedezetlen rész a *b)* pontban megjelölt arány szerint az ingatlan hagyaték terhére veendő számba;

d) a *b)* és *c)* pontok értelmében eszközlendő felosztásnál azonban az egyes résztömegek csak abban az összegben veendők számitásba, amely az ezeken az egyes résztömegeken az *a)* pont értelmében kizárólag fekvő különleges terhek levonása után fenmarad, amennyire ugyanis ezeket a terheket az általános terhekkel szemben az elsőbbség megilletné.

7. §. Élők közti oly vagyonátruházásoknál, melyek a fennálló törvények értelmében ugyanazon illeték alá esnek mint a halálesetre szóló vagyonátruházások (pl. vagyonátadások szülőkről gyermekekre, »hozományok és kelengyék« okirati megállapitása), arra nézve, hogy a bélyegjegyekben vagy közvetlenül lerovandó illetékek melyik államot illessék meg, az 1—4. §§-okban foglalt határozatok irányadók.

Illetékegyenérték.

8. §. Az ingó vagyontól járó illetékegyenérték azt az államot illeti, amelynek területén az illetékköteles fél lakhelye van. Társaságoknál, egyleteknél és intézeteknél a székhely tekintendő lakhelyül. Az ingatlan vagyontól járó illetékegyenérték azt az államot illeti, amelyben az ingatlanok fekszenek.

Beadványok, mellékletek, felzetmásolatok.

9. §. A beadványok, mellékletek és felzetmásolatok után járó illetékek rendszerint azt az államot illetik, amelynek területén azok legelőbb benyujtattak.

Ez a szabály akkor is alkalmazható, ha a beadványt, mellékletet vagy felzetmásolatot az a hatóság, amelynél benyujtatott, a másik állam területén levő valamely személyhez, hivatalhoz vagy intézethez hivatalból átteszi vagy átküldi, ha ugyanis a fennálló szabályok értelmében a közvetlen benyujtás helyett ily közvetett benyujtásnak van helye.

10. §. Az Ő Felségéhez és a közös hatóságokhoz (közös ministeriumok, közös főszámvevőszék, katonai hatóságok, konzulátusok, követségek és más közös intézetek) benyujtott beadványok, valamint ezek mellékletei és felzetmásolatai annak az államnak a bélyegjegyeivel látandók el, amelynek területén a folyamodó fél tartózkodik.

11. §. Ha a beadvány egyszersmind okiratként is illeték alá esik, az 1—4. §§-okban foglalt határozatok alkalmazandók.

Ily esetben azonban ugy kell eljárni, mintha az okiratnak tekintendő beadványok, amennyiben ezek a 9. §. alá esnek, azon a helyen, ahol benyujtattak, amennyiben pedig a 10. §-ban emlitett beadványokhoz tartoznak, azon a helyen, ahol a küldő fél lakik, irattak volna alá.

Bejegyzési illeték.

12. §. A bejegyzési illeték azt az államot illeti, amelyben a bejegyzésre szolgáló nyilvánkönyvek vezettetnek.

Azon egy, habár részben meg is szünt jognak több ingatlanra való bejegyzése, annak ugyanazon tulajdonos egyik ingatlanáról valamely más ingatlanára való átkebelezése, végre pedig a több ingatlanra bekebelezett jogra vonatkozó kezességnek az egyes ingatlanokra való felosztása (az egyetemleges zálogjog megszüntetése) esetében igényelhető illetékmentesség azokra az esetekre szorittatik, midőn a zálogjog tárgyául szolgáló ingatlanok ugyanazon államban fekszenek.

Hivatalos kiadványok.

13. §. A hivatalos kiadványok (másolatok, láttamozások, honossági bizonyit-

ványok, utazási okmányok, jegyzőkönyvek, itéletek, képesitési okmányok, másodlatok, nyilvánkönyvekből való kivonatok, bizonyitványok és más hivatalos kiadványok) után járó illeték rendszerint (14. és 15. §§-ok) azt az államot illeti, amelyben azok kiállittattak.

14. §. Ha a hivatalos kiadvány egyuttal mint okirat is illeték alá esik, az 1—4. §§-okban foglalt határozatok mérvadók.

15. §. Ha azonban az itéletben valamely ingatlan tulajdonjoga, haszonélvezete vagy használata itéltetik meg és az itélet a vagyonátruházások után járó általános illeték alá esik, ez az illeték feltétlenül azt az államot illeti, amelyben az ingatlan fekszik.

Kereskedelmi és iparkönyvek.

16. §. A kereskedelmi és iparkönyvek és az ezekhez hasonló feljegyzések után az illeték azt az államot illeti, amelyben azok vezettetnek.

Az Ő Felsége személye körüli m. kir. ministerium.

17. §. Az Ő Felsége személye körüli m. kir. ministeriumnál szolgálatban álló hivatalnokok- és alkalmazottaknak járandóságai felől kiállitott nyugták, az ehhez a ministeriumhoz benyujtott beadványok, valamint ezek mellékletei és felzetmásolatai, végre ennek a ministeriumnak hivatalos kiadványai után a magyar állam javára jár az illeték.

Közös intézetek és társulatok.

18. §. Oly intézetek és társulatok tekintetében, melyek alapszabályaik szerint a két államnak nem csupán az egyikében, hanem mindkét államban egyaránt birnak székhelylyel, az az alapelv irányadó, hogy a különleges törvényintézkedés alapján közvetlenül lerovandó illetékek, valamint az ingó vagyontól járó illetékegyenérték, a két pénzügyi kormányzat által esetről esetre megállapitandó és rendeleti uton kijelölendő felosztási kulcs szerint mindkét államot illetik meg.

Egyuttal arra az esetre, ha oly közlekedési vállalatoknál, melyek forgalmi üzeme mindkét állam területére kiterjed, azok szervezetének alapját érintő változások következnének be, nevezetesen a vagyonkezelés kettéválasztásának esetére, a két pénzügyi kormányzatnak a jelen szakasz első bekezdésében emlitett illetékek lerovása tekintetében hasonlólag külön megállapodásra kell jutni és rendeleti uton megfelelően intézkedni.

II. FEJEZET.

A bélyeg- és közvetlen illetékek megállapitásáról és lerovásáról, továbbá az illetékköteles okiratok és hivatalos cselekmények bejelentéséről.

A bélyegilletékről.

19. §. Mindkét államban külön bélyegjegyek (ürlapok) lesznek érvényben, melyek, amennyire a jelen egyezmény ellenkező intézkedést nem tartalmaz, csak az illető állam területén belül használhatók. A bélyegköteles okiratok és irományok ehhez képest rendszerint csakis annak az államnak bélyegjegyeivel látandók el, amelyet az első fejezet értelmében a bélyegilleték megillet. Ha az ily okiratokon és irományokon a másik állam bélyegjegyei használtatnak fel, ezek nem létezőknek fognak tekintetni.

A közvetlenül lerovandó illetékről.

20. §. Jogügyletek, melyek mindkét államban fekvő többrendbeli ingatlanok tulajdonjogának, haszonélvezetének vagy használatának átruházására vonatkoznak, a törvényes határidőn belül és a törvény által előirt módon jelentendők be, még pedig: vagy az illeték kiszabá-

sával megbizott annál a hivatalnál, melynek föld- vagy házadó-kataszterében az átruházott ingatlanok egyike bejegyezve van, vagy (amennyiben az ingatlan ily adó alá nem esik) amelynek területén az ingatlanok valamelyikének nyilvánkönyveit vezető biróság székhelye van, vagy végre (amennyiben az ingatlan sem a kataszterben. sem valamely nyilvánkönyvben bevezetve nem volna) amelynek kerületében az ingatlan fekszik.

21. §. Az ingatlanok átruházására meghatározott illeték alá eső birósági itéletek, ha az ingatlanok nem abban az államban fekszenek, amelyben a biróság székhelye van, hasonlólag a 20. §. értelmében illetékes hivatalnál jelentendők be az illeték kiszabása végett.

22. §. Azokról a hagyatékokról, amelyek után az illeték mindkét államot megilleti, mindkét államnak az illeték kiszabásával megbizott illetékes hivatalainál elkülönitett hagyatéki kimutatás terjesztendő be.

Mindegyik kimutatásnak azt az öszszes hagyatékot kell magában foglalnia, melytől az egyik vagy a másik államban illeték jár s abban egyszersmind az is kitüntetendő, hogy a cselekvő és szenvedő állagból mennyi esik az egyik és mennyi a másik államra.

23. §. Ez a hagyatéki kimutatás, amennyiben a hagyaték illető részére nézve birói eljárásnak van helye, a kiszabással megbizott annál a hivatalnál terjesztendő be, amelynek kerületében a hagyatéki biróság székhelye van.

24. §. Ezt az esetet kivéve, a hagyatéki kimutatás arról az ingatlan vagyonról, továbbá arról a lekötött ingó vagyonról (5. §. *a)* p.), mely abban az államban fekszik, amelynek az örökhagyó kizárólagosan állampolgára volt, végre a szabad rendelkezés alá eső ingó vagyonról (5. §. *b)* p.) annál a kiszabásra rendelt hivatalnál nyujtandó be, amelynek kerületében az örökhagyó utolsó lakhelye volt, ha ugyanez a lakhely annak az államnak a területén van, mely az illetékre jogosult. Ellenkező esetben a jelzett vagyonra vonatkozó hagyatéki kimutatás a kiszabásra rendelt annál a hivatalnál terjesztendő be, amelynél a 20. §. értelmében valamely ingatlanra vonatkozó jogügylet bejelentendő volna, vagy amelynek kerületében a lekötött ingó vagyon (5. §. *a)* p.) kezeltetik. Ha ilykép több hivatal volna a kiszabásra illetékes, az illetékköteles félnek szabad választása van arra nézve, hogy a kiszabásra illetékes hivatalok közül — a többiek értesitése mellett — melyik hivatalnál terjeszsze be a hagyatéki kimutatást.

Ha a hagyatékhoz sem ingatlan, sem lekötött ingó vagyon nem tartozik és ha az örökhagyó lakhelye az illetékre jogosult állam területén kivül volt, a hagyatéki kimutatás, amennyiben az illeték a birodalmi tanácsban képviselt királyságokat és országokat illeti, a bécsi központi dij- és illetékkiszabási hivatalhoz, amennyiben pedig az illeték a magyar korona országait illeti, a budapesti központi dij- és illetékkiszabási hivatalhoz terjesztendő be.

25. §. Arra az illetékköteles ingatlan vagyonra és szabad rendelkezés alatt nem álló ingó vagyonra vonatkozólag, (5. §. *a)* p.), amely nem fekszik abban az államban, amelynek kizárólag volt honpolgára az örökhagyó, a hagyatéki kimutatások a kiszabásra rendelt annál a hivatalnál nyujtandók be, amelynél a 20. §. értelmében ingatlanokra vonatkozó valamely jogügylet bejelentendő lett volna, vagy amelynek kerületében a szabad rendelkezés alatt nem álló ingó vagyon kezeltetik. Ha ilykép a kiszabásra több hivatal volna illetékes, az illetékköteles félnek szabad választási joga van arra nézve, hogy a kiszabásra illetékes hivatalok közül — a többiek értesitése mellett — melyik hivatalnál terjeszsze be a hagyatéki kimutatást.

26. §. A magánvasuti vállalatok által megszerzett ingatlanok után járó illetékek, ha az ingatlanok nem fekszenek abban az államban, amelynek területén

a vállalat igazgatóságának székhelye van, annak az államnak, amelyben az ingatlanok fekszenek, esetről esetre meghatározandó vagy rendeleti uton megjelölendő valamely kiszabási hivatalánál szabandók ki és rovandók le és ugyanott eszközlendő a szabályszerü bejelentés is.

III. FEJEZET.

Az egyik államban szabályszerüen eszközölt illetékezésnek a másik államban való hatályáról.

27. §. Okiratok, melyek az egyik államban kiállittattak és oly minőségüek, hogy amennyiben a másik államban állittattak volna ki, ugyanott illeték alá esnének (1—3. §§.), rendszerint a másik állam területére történt átvitelüket követő 14 nap alatt, vagy e határidő letelte előtt is, mielőtt hivatalos használatba vétetnének, vagy az általuk elvállalt kötelezettség teljesittetnék, vagy az okirat alapján valamely más jogcselekmény foganatosittatnék, az ebben az államban érvényes törvények mérvéhez képest ugyanott vonandók illetékezés alá.

Oly okiratoktól ellenben, amelyek abban az államban, ahol kiállittattak, annak törvényei szerint szabályszerü illetékezés alá vonattak, vagy amelyek ugyanezen törvények szerint illetékmentességet élveznek, a másik államba történő átvitelük esetében, amennyiben ott csupán állandó bélyegilleték alá esnének, további illeték nem követelhető.

Az okiratokhoz tartoznak a 11. és 14. §§-ban emlitett iromány ok is.

A kiállitás helyén érvényes törvények szerint szabályszerüen illeték alá vont, vagy attól mentesitett okiratnak a kiállitója, az okiratnak a másik államba történt átvitele esetében, az okirattól az utóbbi állam törvényei szerint járó illeték fizetésére nem kötelezhető.

28. §. Az előző §. értelmében eszközlendő illetékezésnél a hazai törvények alapján teljesitendő szolgáltatásból levonandó az az összeg, mely az 1—3. §§-hoz képest, annak az államnak a javára, ahol az okirat kiállittatott, bélyegjegyekben vagy készpénzben igazoltan szabályszerüleg lerovatott.

29. §. Ha oly okiratról van szó, amely után az illeték közvetlenül róható le és amely a 27. §-ban emlitett időpont letelte előtt annak az államnak, amelynek területén az okirat kiállittatott, a kiszabásra rendelt valamely hivatalánál kiszabás végett már bejelentetett, a félnek jogában áll abban az esetben, ha a pótkiszabásnál (27. §.) a beszámitásnak a 28. §-ban megállapitott feltétele nem forgott fenn és ehhez képest a teljes illeték kirovatott és beszedetett, a 28. §. alapján kiszabott illetékből utólag azt az összeget levonásba hozatni és visszakövetelni, amely később abban az államban, hol az okirat kiállittatott, egyszeres illeték fejében bebizonyithatólag lefizettetett.

Ez a visszakövetelési jog azonban a visszatéritendő illeték befizetése után csakis három éven belül érvényesithető.

30. §. Oly okiratoknál, amelyektől az illeték bélyegjegyek használata által rovandó le, a 27. és 28. §§. értelmében teljesitendő illeték lerovás akként történik, hogy oly értékü bélyegjegyek, melyek a kiállitásnál szabályszerüen felhasznált bélyegjegyek, illetőleg az okirat kiállitása előtt készpénzben lerótt bélyegilleték levonása után fenmaradó törvényes illetéknek megfelelnek, az okiratra felragasztatnak és az arra hivatott közegek által hivatalosan felülbélyegeztetnek.

31. §. A hivatalos kiszabás alá eső okiratokra nézve a 27. és 28. §§-ban előirt illetékkiszabást, az általános szabályok szerint a kiszabásra illetékes hivatalnál 14 nap alatt (27. §.) eszközlendő bejelentés alapján kell foganatosittatni.

32. §. Ha a két állam területén kivül kiállitott valamely okirat az egyik állam területén át a másik államba behozatik, az utóbbiban eszközlendő illetékezésnél az az összeg levonásba hozandó, mely a

másik államban bélyegjegyekben vagy készpénzben szabályszerüleg beigazoltan lerovatott.

33. §. A 27—32. §§. rendelkezései, a 4. §. *a)* pontjában emlitett okiratoknál, továbbá a 4. §-ban megjelölt azoknál az okiratoknál, melyektől az illeték különleges törvényintézkedés alapján közvetlenül rovandó le, végre a 17. §-ban emlitett vétbizonyitványoknál, nem alkalmazhatók.

34. §. Az előbbi 27. és következő §§-oknak rendelkezései, az egyik államban kiállitott és a másik államba átvitt bizonyitványoknál is megfelelő alkalmazást nyernek.

Az egyik államban kiállitott hivatalos kiadvány, — amennyiben ez a másik államban hivatalos használatba vétetnék, — csakis ez utóbbi állam törvényei szerint járó mellékleti bélyegilleték alá esik, de emellett a 28. §. is megfelelően alkalmazandó.

35. §. Ha kereskedelmi és iparkönyvek az egyik államból a másikba átvitetnek és ott tovább vezettetnek, az utóbbi államban eszközlendő illetékezésnél nem számittatik be az az összeg, amely a másik államban illeték fejében lerovatott.

IV. FEJEZET.

Közös rendelkezések.

36. §. A bélyeg- és illetéki szabályok tekintetében a két állam egyikében valamely meghatározott fizikai vagy jogi személynek a törvény alól kivételkép jogérvényesen már biztositott, vagy a két állam közt létesült megállapodás alapján jövőben biztositandó kedvezmények, amennyiben azok kifejezetten nem bizonyos helyhez kötvék és nem vonatkoznak az ingatlanok tulajdonjogának, haszonélvezetének vagy használatának átruházására, vagy törvénykezési és bejegyzési illetékekre, a másik államban is hatályosak.

37. §. A személy minőségéhez képest igényelhető általános mentességek azoknak a személyeknek is megadandók, akik nem honpolgárai annak az államnak, amelyben a mentesség igénybe vétetik, ugy hogy az egyik államhoz tartozó személyek, hatóságok, intézetek stb. az őket megillető mentességek tekintetében a másik államban is ugyanazon elbánás alá esnek, mint az ebben az államban hasonló viszonyok közt levő személyek, hatóságok, intézetek stb.

38. §. A jogügyletek bejelentésére, vagy valamely más cselekmény teljesitésére vonatkozólag a bélyeg- és illetékszabályokban előirt határidők nem szenvednek változást az által, hogy az arra kötelezett személynek lakhelye nem abban az államban, ahol a bejelentés eszközlendő vagy a cselekmény teljesitendő, hanem a másik államban van.

MÁSODIK RÉSZ.

A játékkártyák és naptárak után járó fogyasztási bélyegilletékről.

39. §. A játékkártyák és naptárak után járó illetékekre vonatkozó törvényhozás, az adóztatás mérvét és lerovás módját illetőleg, mindkét államban ugyan azon alapra fektetendő.

40. §. Alapelvül szolgál, hogy a 39. §-ban megjelölt tárgyak tekintetében az adóztatás annak az államnak a javára eszközlendő, amelynek területén a tárgyak készittetnek, vagy ahová a külföldről behozatnak, továbbá pedig, hogy azoknak a másik államba való átvitele esetén további adóztatásnak nincs helye.

HARMADIK RÉSZ.

A dijakról.

41. §. Ha valamely dij kirovásánál a már korábban fizetett dij figyelembe veendő, ennél, ugy mint eddigelé, ezentul sem tesz különbséget az, vajjon a korábbi

dij az egyik vagy a másik államban rovatott-e le.

42. §. A dij alóli mentesség tekintetében, különösen az őrzési dijakat illetőleg, a 37. §-ban foglalt intézkedések megfelelően alkalmazandók.

NEGYEDIK RÉSZ.

Általános határozatok.

43. §. A két állam a jelen egyezmény tárgyára vonatkozólag az egymáshoz való viszonyában nem tekinthető külföldnek.

44. §. A két pénzügyi kormányzat köteles egymást jövedéki kihágások feljelentése, leletek felvétele által és a czélnak megfelelő minden más módon támogatni.

Az egyik államot megillető illetékhátralékok a másik államban az ennek saját illetékei tekintetében előirt módon biztosithatók és behajthatók.

45. §. Ezeknek a szabályoknak a felek vagy a hatóságok részéről való megszegése az általános és különösen az illetéki törvények büntető határozatai alá esik.

46. §. Ez az egyezmény a monarchia két állama közt a bélyegek, illetékek és dijak tekintetében 1868-ban kötött egyezmény helyébe lép és a két pénzügyi kormányzat által rendeleti uton megállapitandó időponttól érvényes.

Mindkét félnek jogában áll az egyezménytől egy évi felmondás után visszaléphetni.

47. §. A jelen egyezmény határozmányai, a monarchia két államának Bosznia és Herczegovinához való kölcsönös viszonyában — a teljes viszonosság alkalmazásának feltétele alatt — azzal a kiegészitéssel nyernek megfelelő alkalmazást, hogy a Bosznia és Herczegovina kormányzatával megbizott közös pénzügyministeriumnál szolgálatban levő bosznia-herczegovinai hivatalnokok- és alkalmazottaknak járandóságai felől kiállitott nyugták, az ezen ministeriumhoz mint Bosznia és Herczegovina kormányzatához benyujtott beadványok, valamint ezek mellékletei és felzetmásolatai, végre ennek a ministeriumnak a jelzett hatáskörében keletkező hivatalos kiadványai után járó bélyegilletékek Bosznia és Herczegovina kormányzatát illetik meg.

Budapesten / Bécsben, 1896. évi deczember 26-án.

II.

A pótegyezmény szövege a következő:

Pótlék

az egyezményhez, mely egyrészről a magyar korona országainak pénzügyministere s másrészről a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pénzügyministere között

a bélyeg- és közvetlen illetékek, a fogyasztási bélyeg és dijak iránt 1896. évi deczember hó 26-án

köttetett.

Az 1896. évi deczember hó 26-án kötött egyezmény 39. és 40. §§-ai megváltoztatnak és következőkép fognak hangzani:

39. §. A játékkártyák után járó illetékekre vonatkozó törvényhozás, az adóztatás mérvét és lerovás módját illetőleg, mindkét államban ugyanazon alapra fektetendő.

40. §. Alapelvül szolgál, hogy a játékkártyák megadóztatása annak az államnak a javára eszközlendő, amelynek területén a tárgyak készittetnek vagy ahová a külföldről behozatnak, továbbá pedig, hogy azoknak a másik államba való átvitele esetén, további adóztatásnak nincsen helye.

Ez az alapelv egyelőre a naptárbélyeget illetőleg is érvényes. Amennyiben azonban a két államban a naptárak megadóztatására vonatkozó törvényes rendelkezésekre nézve idővel netán különbség merülne fel, az esetben mindegyik állam jogositva lesz a másik állam terü-

letén megjelenő s onnét áthozott naptárak megadóztatása tekintetében megfelelő intézkedéseket tenni.

Budapesten / Bécsben, 1898. évi április hó 20-án.

24.

1900 : X. Törvényczikk

a naptárak, hirdetmények, hirlapi beiktatások, külföldi hirlapok és időszaki lapok bélyegkötelezettségének megszüntetéséről.

1. §. A naptárak bélyegkötelezettsége 1900. évi deczember hó 31-én, a hirdetmények, hirlapi beiktatások, külföldi hirlapok és külföldi időszaki lapok bélyegkötelezettsége ellenben 1900. évi julius hó 30-án megszünik; az ezen időpontokig bezárólag esedékessé váló ilynemü bélyegilleték azonban szabályszerüen lerovandó s el nem engedhető.

2. §. Az 1900. évre szóló, el nem kelt bélyegzett naptárak után lerótt bélyegilleték, amennyiben a naptárakat a kiadó az illetékes pénzügyi hivatalhoz 1900. évi deczember hó 1-éig beszolgáltatja, s amennyiben azokon a használatnak semmi nyoma nem látható, készpénzben visszatéritendő. Más jogczimen az 1900. évre szóló naptárak után lerótt bélyegilleték sem részben, sem egészben vissza nem térithető.

Az 1901. évre szóló naptárak már az 1900. év folyama alatt bélyegtelenül kiadhatók és áruba bocsáthatók.

3. §. Jelen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

25.

1901 : XIV. Törvényczikk

nyugtatványi és szerződési bélyegilletékeknek bizonyos esetekben készpénzben leendő lerovásáról.

1. §. A pénzügyminister elrendelheti, hogy az állami hatóságok és hivatalok, az állami üzemek és vállalatok, ugyszintén a törvényhatóságok, ha fizetési kötelezettségeket a m. kir. postatakarékpénztár cheque- és clearing-forgalma, vagy az osztrák-magyar bank giróforgalma utján egyenlitenek ki, a pénzfelvételre jogosult által

a) lerovandó nyugtatványi bélyegilletéket,

b) az 1881 : XXVI. t.-cz. 10. §-a szerint lerovandó szerződési bélyegilletéket

a jogosult járandóságából levonják és közvetlenül az állampénztárba szállitsák.

2. §. Ezek az illetékek a pénz felvételére jogosult járandóságából akkor is levonandók s az állami pénztárakba beszállitandók, ha az 1. §-ban jelzett módon teljesitendő fizetésekről nyugtatvány nem állittatik ki.

Ha pedig a pénz felvételére jogosult nyugtatványt állit ki, ez a nyugtatvány bélyegmentességet élvez, mely körülmény a jelen szakaszra való hivatkozással, a fizetési kötelezettséget teljesitő hatóság (hivatal, üzem, vállalat) által a nyugtatványon feltüntetendő.

3. §. Azokat a módozatokat, amelyek mellett a jelen törvény rendelkezése értelmében, a nyugtatványi és szerződési bélyegilleték készpénzben való fizetése teljesitendő, a pénzügyminister rendeletileg állapitja meg.

4. §. Jelen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

48713. szám. / 1901.

Az 1901 : XIV. t.-cz. 3. §-ában nyert felhatalmazás folytán kiadott

Pénzügymin. rendelet.

E törvény intézkedése értelmében azok az állami hatóságok és hivatalok, állami üzemek és vállalatok, ugyszintén a törvényhatóságok, amelyek tőlem akár kérvényük folytán, akár saját elhatározásom következtében erre engedélyt nyernek, illetve utasitva lesznek, a m. kir. postatakarékpénztár cheque- és clearingforgalma és az osztrák-magyar bank giróforgalma utján kiegyenlitett összegek után járó nyugtatványi és esetleg az 1881 : XXVI. t.-cz.

10. §-a szerint járó szerződési bélyegilletéket a jogosult járandóságából levonni s az illetékes kir. adóhivatalba vagy állampénztárba beszállitani tartoznak.

Azok az állami hatóságok és hivatalok, állami üzemek és vállalatok, valamint a törvényhatóságok, amelyek a nyugtatványi és szerződési bélyegilletéknek e törvény rendelkezése szerint való lerovására igényt tartanak, kötelesek erre vonatkozó kérelmükkel hozzám fordulni s a törvényben jelzett módon, az ott megjelölt illetékeket csak a tőlem nyert engedély alapján, az engedélyező határozatban megjelölt határidőtől kezdve, vannak jogositva leróni. Engedély nélkül e törvényben szabályozott lerovási módot alkalmazni nem szabad.

Azok az állami hatóságok és hivatalok, állami üzemek és vállalatok, valamint a törvényhatóságok, amelyek nyomtatványi és szerződési bélyegilletéknek e törvény értelmében leendő lerovására engedélyt nyernek, illetve általam utasitva lesznek, a levont bélyegilletékeket tételenkint feltüntető naplót vezetni kötelesek, amely naplónak a következő rovatokat kell tartalmaznia:

1. sorszámot, 2. a jogczimet, amelynek alapján a kifizetés történt, 3. a kiutalványozott összeget, 4. az utalvány keltét és számát, 5. a levont illetéket és pedig külön kitüntetve a szerződési, külön a nyugtatványi bélyegilleték összegét.

E naplóról készitendő kivonat kapcsán köteles az illető állami hatóság, hivatal, állami vállalat, üzem, törvényhatóság az egy negyedév alatt levont összes illetéket a következő évnegyed első hónapjának 15. napjáig a hatóság, hivatal, vállalat vagy üzemre nézve illetékes kir. adóhivatalba vagy kir. állampénztárba készpénzben beszállitani.

E naplókivonat elkönyvelésénél, a kivonat kapcsán beszállitott illeték elszámolásánál, a felülvizsgálatnál, a netáni pótilleték-előirásnál ugyanazon eljárás követendő, amely a társulatok által, naplókivonatok kapcsán, készpénzben teljesitett illetéklerovásoknál irányadó.

A pénzügyigazgatóság kiküldött közege által a bélyegellenőrzési szemlék foganatositása alkalmával ellenőrzi az illeték pontos lerovását. E czélból minden pénzügyigazgatóság köteles nyilvántartást vezetni azon állami hatóságok, hivatalok, állami vállalatok és üzemekről, valamint a törvényhatóságokról, amelyeknek e törvény értelmében a nyugtatványi és szerződési illeték készpénzben való lerovása engedélyezve van. E nyilvántartásban felvett, most felsorolt helyeken évenkint rendszeres bélyegellenőrzési szemlék lesznek foganatositandók, amely alkalommal a kiküldött szemlebiztos a naplókivonatokat a könyvekkel és utalványokkal összehasonlitva, köteles arról meggyőződést szerezni, hogy az illeték megfelelő mérvben van levonva, a levont összeg pontosan be van szállitva.

Különösen szem előtt kell tartani a pénzügyigazgatóságnak azt a körülményt, hogy a nyugtatványi és szerződési bélyegilletékeknek készpénzben való lerovása, e törvény alapján, csak a m. kir. postatakarékpénztár cheque- és clearing-forgalma s az osztrák-magyar bank giró-forgalma utján kiegyenlitett összegekre nézve foglalhat helyet, más uton eszközölt fizetéseknél az eddig érvényben levő szabályok rendelkezései maradnak érvényben. Továbbá nagy gondot kell forditania arra, hogy a m. kir. postatakarékpénztár cheque- és clearing-forgalma s az osztrák-magyar bank giró-forgalma utján kiegyenlitett összegek után járó illetéket csak azok az állami hatóságok, hivatalok, állami vállalatok és üzemek s törvényhatóságok róhatják le e törvény rendelkezése szerint, amelyeknek erre nézve engedélyt adtam, illetve amelyeknél ezt a lerővási módot elrendelendőnek találtam. Hogy a pénzügyigazgatóságok erre vonatkozó ellenőrzését megkönnyitsem, az illető pénzügyigazgatóságot minden esetben az engedély megadásáról, illetve a lerovásnak szóbanforgó törvény értelmében való teljesitésére vonatkozó rendeletemről értesiteni fogom. Ezen értesités alapján pontos nyilvántartás vezetendő, amely nyilvántartás egyrészt a bélyegellenőrzési szemlék elrendelésénél, másrészt az ellenőrzés gyakorlásánál fontos rendeltetéssel bir.

Kötelességévé teszem a kir. pénzügyigazgatóságoknak, miszerint minden olyan esetben, amidőn arról szereznek tudomást, hogy valamely hatóság, állami hivatal, vállalat vagy üzem engedély nélkül e törvény rendelkezései értelmében rója le az illetéket, a visszaélés meggátlása czéljából hozzám haladéktalanul jelentést tegyenek. Ugyancsak jelentés teendő minden feltünőbb mulasztásról és rendellenességről, melyről a pénzügyigazgatóságok az ellenőrzés gyakorlása közben tudomást szereznek, ha a mulasztás vagy rendellenesség megszüntetése tekintetében saját hatáskörükben nem intézkedhetnek, vagy az általuk tett intézkedések eredményre nem vezetnének.

Végül különösen felhivom a pénzügyigazgatóságok figyelmét a törvény 2. §-ának arra a rendelkezésére, mely szerint a m. kir. postatakarékpénztár cheque- és clearing-forgalma s az osztrák-magyar bank giró-forgalma utján lerótt összegek után, azok az állami hatóságok és hivatalok, állami vállalatok és üzemek s a törvényhatóságok, amelyek az illeték készpénzben való lerovására engedélyt kapnak, vagy általam kötelezve lesznek, a nyugtatványi és szerződési bélyegilletéket a felektől levonni s az állami pénztárakba beszolgáltatni akkor is kötelesek, ha a kiegyenlitett összegről nyugtatványt nem állitanak ki. (48713/1901. P. M., P. K. 558. l.)

VI.

KIVONATOS TÖRVÉNYEK.[1])

(Más tárgyakra vonatkozó törvényeknek a bélyeg- és illetéket érdeklő §§-ai.)

[1]) Azon törvények, melyek gyakorlati jelentőséggel nem birnak, ezen összeállitásban nem fordulnak elő, igy pl. némely székesfővárosi, a szegedi kölcsönnek adott bélyeg- és illeték mentességek illetve kedvezmények.

1.

1868 : I. Törvényczikk [1])

a magyar korona országaiban levő vasutak és csatornák külön összpontositott telekkönyvezéséről.

49. §. A kisajátitási összeirások, térképek s egyedi kimutatások, valamint a jelen törvény alapján keletkező bárminemü benyujtványok, tárgyalások s itéletek minden illetéktől mentesek ; e mentesség azonban a nyugtákra ki nem terjed.

2.

1868 : VI. Törvényczikk

a kereskedelmi és iparkamarákról.

25. §. A bélyegkötelezettségre nézve a kamarák állása a közhatóságokéval egyenlő.

3.

1868 : XXI. Törvényczikk

Közadók kivetése.

80. §. A törvényhatóságok, biróságok, kormányzati vagy törvényhatósági és községi tisztviselők és elöljárók a hatóságok körében előforduló bélyegköteles beadványok után járó illetékek iránt felelősek a következő §§-ok értelmében.

81. §. A pénzügyminister által kiküldött biztos, a törvényhatóság kiküldöttével együtt időről időre tarthatnak hivatalos szemlét a 80. §-ban emlitett hatóságok hivatalaiban a végre, hogy a bélyegkötelezettség pontos teljesitését ellenőrizhessék.

82. §. Ezen alkalommal talált bélyegcsonkitásért járó dijak a szemlét tartók által az illető adóhivatalnak, pénzügyi igazgatóságnak kimutattatnak, és megkeresésére a felektől behajtatnak.

83. §. Behajthatlanság esetében ezen bélyegdijakért mindig az ellenőrzéssel megbizott illető tisztviselő tartozik kártéritéssel.

1875 : XVI. Törvényczikkből

11. §. Az 1868 : XXI. t.-cz. 81., 82. és 83. §§-ainak rendeletei az áru- és értéktőzsde, valamint a termény- s gabonacsarnokok biróságaira is alkalmazandók.

4.

1868 : XXIX. Törvényczikk [1])

a szőlőbirtok után járó tartozások megváltásáról.

14. §. Az ezen törvény alapján létesitendő ügyletek s az egész eljárás dij-, bélyeg- és illetékmentes.

---

[1]) Lásd a II. R.-ben.

[1]) L. a III. R.-ben.

5.

1868 : XXXIII. Törvényczikk [1])

az urbéri örökváltságokért országos alapból adandó megtérítésről.

18. §. Minden beadvány, kereset, elismervény, jegyzőkönyv, határozat és itélet, amely a jelen törvény tárgyaira vonatkozik, dij-, bélyeg- és illetékmentes.[2])

6.

1868 : LIII. Törvényczikk [3])

a törvényesen bevett keresztény vallásfelekezetek viszonosságáról.

4. §. Az áttérni akaró, mind első, mind másodizben tett nyilatkozata felől azon lelkésztől, ki előtt áttérési szándékát kijelentette, mindkét izben külön-külön bélyegmentes bizonyitványt kér.

5. §. Ha a lelkész a kivánt bizonyitványt bármelyik esetben, akármely okból ki nem adná: mindkét izben tett nyilatkozatról külön-külön a jelen volt tanuk adnak bélyegmentes bizonyitványt.

1895 : XLIII. Törvényczikk

a vallás szabad gyakorlatáról.

21. §. Az 1868 : LIII. t.-cz. 1—8. §§-aiban foglalt rendelkezések hatálya a törvényesen elismert vallásfelekezetekre is kiterjesztetik.

---

[1]) L. a III. R.-ben.

[2]) A 10. §. értelmében az igény érvényesitése 1869. évi deczember hó 31-én kitüzött zárhatáridőhöz volt kötve; később folyamodók igényeiket elvesztették.

[3]) L. a III. R.-ben.

7.

1871 : XXXIV. Törvényczikk [1])

a magyar földhitelintézetről.

25. §. Az intézethez benyujtott mindennemü folyamodványok bélyegmentesek. Egyébiránt az intézet bélyegkötelezettsége az 1869 : XVI. t.-cz. 3. és 11. §§-ai által határoztatik meg.[2])

8.

1871 : LIII. Törvényczikk [3])

az 1848-ik évi törvények által megszüntetett urbéri kapcsolatból fenmaradt jog- és birtokviszonyok rendezéséről.

VIII. FEJEZET.

54. §. Az ezen törvény 1—53. §§-ai alapján létesitendő ügyletekért és teljesitett birói eljárásért bélyeg és kincstári illeték nem fizettetik.

X. FEJEZET.

80. §. Kraszna, Közép-Szolnok, Zaránd megyékben és Kővárvidékén birtokrendezési ügyekben a jelen törvény VIII. fejezetében részletezett szabályok követendők; Erdélyben pedig a birtokrendezési eljárásra nézve addig is, amig ez iránt külön törvény intézkednék, az igazságügyminister által 1868. évi október hó 12-én az országgyülés mindkét házának felhatalmazása alapján kiadott utasitás irányadó; felhatalmaztatván egyuttal az igazságügyminister, hogy abban a szükséges módositásokat összhangzólag a jelen törvény VIII. fejezetében foglalt elvekkel ujabb rendelettel eszközölhesse.

---

[1]) L. a III. R.-ben.

[2]) Az 1869 : XVI. t.-czikket l. jelen R.-ben V. alatt.

[3]) L. a III. R.-ben.

1879 : XLV. Törvényczikk

az osztrák-magyar bank jelzálog-hitelosztálya alapszabályaiban (1878 : XXV. t.-cz.) foglalt külön jogoknak a magyar földhitelintézetre kiterjesztéséről.

1. §. Azon külön jogok, melyek az osztrák-magyar bank jelzáloghitel-osztálya alapszabályainak (1878 : XXV. t.-cz.) 69. §-ban foglalvák, megfelelő értelemben a magyar földhitelintézetre kiterjesztetnek.

1878 : XXV. Törvényczikkből.

69. §. Az osztrák-magyar bank zálogleveleinek elzálogositása vagy engedményezése nem esik a törvényes illeték alá.

9.

1871 : LIV. Törvényczikk [1])

az irtványokról.

16. §. Az ezen törvény alapján létesitendő ügyletekért, telekkönyvi okiratokért és teljesitett birói eljárásért dij, bélyeg és kincstári illeték nem fizettetik.

10.

1871 : LV. Törvényczikk [2])

az arányositásról és tagositásról az ország erdélyi területének városaiban, szabad és volt urbéresekkel vegyes községeiben.

29. §. A birtokrendezési eljárásért és birtokfelosztásért bélyeg és kincstári illeték nem fizettetik, amennyiben az jelen törvény hatályba léptétől számitott 3 év alatt megindittatott.

[1]) L. a III. R.-ben.
[2]) L. a III. R.-ben.

1874 : XLI. Törvényczikkből.

1. §. Az 1871 : LV. t.-cz. 29. §-ában a törvény hatályba léptétől számitandó három év alatt meginditott birtokrendezési és felosztási eljárásokra nézve megállapitott bélyeg- és illetékmentességi kedvezmény az ujabb három évi határidő alatt meginditandó hasonló eljárásokra is kiterjesztetik.

1878 : XXVIII. Törvényczikkből.

1. §. Az 1871 : LV. t.-cz. alapján inditandó birtokrendezési és felosztási eljárás egyszer s mindenkorra bélyeg- és illetékmentességben részesittetik.

2. §. Ezen kedvezmény az 1871 : LV. t.-cz. 29., illetőleg az 1874 : XLI. t.-cz. 1. §-ában ideiglenesen megadott bélyeg- és illetékmentességi határidő lejárta óta inditott ügyekre is kiterjesztetik.

11.

1873 : XXII. Törvényczikk [1])

a telepitvényekről.

24. §. A jelen törvény alapján létesitendő ügyletekért, teljesitett birói eljárásért és letétekért bélyeg és illeték nem fizettetik.

12.

1873 : XXVI. Törvényczikk

a magyar leszámitoló és kereskedelmi bankról.

9. §. A magyar leszámitoló s kereskedelmi banknak biztosittatnak mindazon jogok és kedvezmények, amelyek ezen törvény 2. §-ában körülirt üzletágakra nézve a hitel- és pénzintézeteknek — jegybankokat és földhitelintézeteket ide nem értve — jövőben általában vagy azok bármelyikének megadatni fognak.

[1]) L. a III. R.-ben.

13.

1873 : XXVIII. Törvényczikk

a magyar korona országai közös törvényhozása alá tartozó viszonyoknak a polgárositott határőrvidéki részekben való rendezéséről.

3. §. A jogügyletektől, okiratoktól, irományoktól, továbbá a hivatalos cselekményektől járó bélyeg- és közvetlen illetékek kiszabására és beszedésére nézve a magyar korona országaiban fennálló intézvények és szabályok a polgárositott horvát-szlavon határőrvidéki részekre is kiterjesztetnek. — (2. bek.) ideiglenes intézkedés, idejét multa.

(3. bek.) A békebirósági tárgyalások, ha a kereset 25 frtnyi összeget vagy értéket meg nem halad, jövőre bélyeg- és illetékmentesek.

1873 : XXX. Törvényczikk [1])

a határőrvidéki lakosokat az ottani államerdőségekben illető erdei szolgalmak megváltásáról.

11. §. Minden okirat, irомány, tárgyalás és telekkönyvi átirás, bélyegmentes.

14.

1876 : XXXVI. Törvényczikk [2])

a záloglevelek biztositásáról.

8. §. Ha a záloglevelek külön biztositására rendelt alap részben vagy egészben a 6. §. 5. pontjához képest ingatlanok vásárlására fordittatik: akkor az ezen ingatlanra vonatkozó telekjegyzőkönyv *B)* lapján a jelzálogintézet tulajdonjogának bekebelezésével egyidejüleg feljegyzendő az is, hogy ezen ingatlan a záloglevelek külön biztositására rendelt alapnak alkatrészét képezi.

---

[1]) L. a III. R.-ben.
[2]) L. a II. R.-ben.

9. §. Az ily telekkönyvi feljegyzés alapját képező beadványok és okiratok e tekintetben bélyeg- és illetékmentesek.

20. §. A zálogjog törlésének telekkönyvi bekebelezésével egyidejüleg a 18. és 19. §§-ban emlitett (a kölcsönkövetelések jogi természetét kitüntető) feljegyzés hivatalból törlendő.

21. §. Azon beadványok és okiratok, melyek ily telekkönyvi feljegyzés bejegyeztetése, illetőleg annak törlése czéljából kiállittattak, e tekintetben bélyeg- és illetékmentesek.

15.

1877 : XXII. Törvényczikk [1])

a kisebb polgári peres ügyekben való eljárásról.

91. §. A pénzügyminister és igazságügyminister felhatalmaztatnak, hogy a jelen eljárásra vonatkozó bélyegszabályozást, a törvényhozás további intézkedéseig, rendeleti uton állapitsák meg.

407. I. M., 695. P. M. sz.
1878.

Az 1877 : XXII. t.-cz. 91. §-ában nyert felhatalmazás alapján kibocsátott

Szabályrendelet.

(1878. P. K. 133. l.)

1. §. Községi biráskodás alá tartozó kisebb polgári peres ügyekben (1877 : XXII. t.-cz. 14. §.) a jelen rendelet 8. §-ában emlitett ügyek kivételével az irásban benyujtott kereset, valamint a biróság által felvett tárgyalási jegyzőkönyv ivenkint 24 filléres bélyeggel látandó el.

Az itélet hozataláért 40 filléres (1894 : XXVI. t.-cz. 29. §.) bélyeg jár.

Ha a kereset (panasz) szóval terjesztetik elő, bélyeg nem fizettetik.

2. §. A felperes köteles az 1. §-ban meghatározott értékü bélyegjegyeket a keresetre illeszteni, illetőleg a tárgyalás alkalmával a biróságnak átadni.

---

[1]) L. az I. R.-ben.

A biróság a bélyegjegyeket a jegyzőkönyvre felragasztja s azokat időjelző pecsét hiányában a hivatalos pecséttel átüti és az egyes bélyegjegyek felső részén az átbélyegzés napját tintával rájegyzi.

3. §. A községi biráskodás alá tartozó ügynek a járásbirósághoz vitele (id. törv. 25. §.) iránti szándék bejelentése alkalmával az illető fél az eljáró községi biróságnak 24 f-es bélyeget átadni tartozik. (60840/1895. P. M., P. K. 469. R. T. 862. l.)

A biróság a bélyegjegyet a jegyzőkönyvben azon helyen, hol a bejelentés feljegyeztetik, felragasztja s keresztülirja és hivatalos pecsétjével átbélyegzi.

5. §. Az egyszerü (nem hitelesitett) másolatok, melyek az irásban szerkesztett keresethez, vagy a tárgyalási jegyzőkönyvhöz csatoltatnak, a községi biróság előtti eljárásban bélyegmentesek.

6. §. A meghatalmazvány, amennyiben a meghatalmazás nem a biróság előtt szóval történik, 1 K-ás bélyeggel látandó el s a biróság által visszatartandó.

Ezen rendelkezés által az 1877 : XXII. t.-cz. 34. §. második bekezdésében felsorolt személyeknek azon joguk, hogy a biróság előtt külön meghatalmazvány nélkül megjelenhetnek, nem érintetik.

8. §. Mezei rendőri ügyekre és a vadak által okozott kártéritési keresetekre vonatkozó eljárás teljesen bélyegmentes.

10. §. Semmiségi panasz (id. törv. 57. §.) 2 K-ás bélyeggel látandó el. Ha az szóval jelentetik be, a 2 K-ás bélyegjegy a biróságnak azonnal átadandó. A biróság a bélyegjegyet a tárgyalási jegyzőkönyvre felragasztja s keresztülirja és hivatalos pecsétjével átbélyegzi.

A törvényszéknek a semmiségi panasz felett hozott határozata bélyegmentes.

12. §. A végrehajtás iránti kérvény a teljesitett végrehajtásról (összeirás, foglalás) felvett jegyzőkönyv, amennyiben a községi biráskodás alá tartozó ügyben hozott itélet alapján foganatosittatik, ivenként 20 f-es, az árverési jegyzőkönyvek pedig 12 f-es bélyeggel látandók el, miután ily ügyekben az 1894 : XXVI. t.-cz. 29. §-a szerint a végrehajtás folyamán a beadványoktól és jegyzőkönyvektől az általános szabályok szerint járó bélyegilleték fele fizetendő.

A jegyzőkönyvi bélyegen felül még az árverésen befolyt összeghez képest a III. fokozat szerint járó bélyegilleték külön rovandó le.

Ugy a jegyzőkönyvi állandó bélyegilletéket, mint az utóbb emlitett fokozatos illetéket köteles a végrehajtató fél az eljáró birónak, illetőleg kiküldöttjének bélyegjegyekben a végrehajtás alkalmával átadni, a biró vagy kiküldöttje a bélyegjegyeket a jegyzőkönyvre felragasztja s azokat keresztülirja és a hivatalos pecséttel átbélyegzi.

13. §. Az idézett törvény 71. §. értelmében a járásbiróság előtt inditott igénykeresetek bélyegzésére nézve az érvényben levő általános bélyeg- s illetéki szabályok irányadók.

14. §. A végrehajtási eljárásban beadott panasz (id. törv. 78., 79. §§.), ha a végrehajtás községi biráskodás alá tartozó ügyben hozott itélet alapján foganatosittatott, 20 f-es (1894. évi XXVI. t.-cz. 29. §.) bélyeggel látandó el.

Ha a panasz szóval jelentetett be, tartozik az illető fél a megfelelő bélyeget a birónak átadni, ki azt a végrehajtási jegyzőkönyvre illeszti s keresztül irja és a hivatalos pecséttel átüti.

A királyi törvényszéknek a panasz felett hozott határozata után bélyegilleték nem jár.

15. A végrehajtás megszüntetése, vagy korlátolása (id. törv. 84. §.) iránt irásban szerkesztett kérvényt köteles a végrehajtást szenvedő fél, amennyiben az községi biróság itéletére vonatkozik, 20 f-es (1894 : XXVI. t.-cz. 29. §.) bélyeggel ellátni.

Ha az emlitett kérelem szóval terjesztetik elő, bélyegilleték nem fizettetik.

A birónak ezen kérelem felett hozott határozata bélyegmentes.

16. §. A végrehajtásnak a marasztalt fél ingatlanságaira való elrendelése iránti kérvények (id. törv. 86. §.) első példánya 2 K-ás, a többi példány pedig 40 f-es bélyeggel látandó el.

17. §. A községi biróság elé tartozó polgári peres ügyekre vonatkozó eljárásban jelen szabályrendelet megszegésével elkövetett bélyegröviditések miatt ötszörös (1881 : XXVI. t.-cz. 9. §.) összegben kirovandó felemelt illetékek elengedésének vagy mérséklésének az 1894 : XXVI. t.-cz. 31. és 32. §§-ainak eseteit kivéve, helye nincs.

18. §. A községi biróság elé tartozó polgári peres ügyekben eljáró biróságok, illetőleg az arra rendelt közegek a jelen szabályrendeletben megállapitott bélyegilleték megröviditéséről leletet felvenni s azt az illetékes kir. pénzügyigazgatóságnak megküldeni tartoznak.

Ha ezen, vagy a bélyegjegyek keresztülirása, illetőleg átbélyegzése iránti kötelességüket elmulasztják, ezen mulasztásaikért felelősséggel tartoznak, s amennyiben a felektől be nem hajthatók, a kiszabott (felemelt) bélyegilletéket megfizetni kötelesek.

Ezen felül a mulasztással terhelt hivatalos személyek az őket terhelő mulasztás miatt a pénzügyigazgatóság által esetről esetre 2—20 koronáig terjedhető pénzbirsággal rovandók meg.

Az érdekelt hivatalos személy a pénzügyigazgatóság határozatát 15 nap alatt s birtokon belül a pénzügyministerhez felebbezheti.

19. §. Az ezen rendeletben foglalt szabályok mikénti foganatositásának ellenőrzése szempontjából a kisebb polgári peres ügyekben eljáró biróságok irattárait a pénzügyminister

időről időre kiküldendő biztosai által megvizsgáltatja.

20. §. Jelen rendelet folyó (1878.) évi márczius 1-én lép hatályba.

16.

1878 : XXV. Törvényczikk

az osztrák-magyar bank létesitéséről és szabadalmáról.

Az osztrák-magyar bank alapszabályai.

93. czikk. 1887 : XXVI. t.-cz. 93. czikke folytán hatályon kivül.

Az osztrák-magyar bank jelzáloghitel-osztályának alapszabályai.

69. §. Az osztrák-magyar bank jelzálogleveleinek elzálogositása vagy engedményezése nem esik a törvényes illeték alá. (Az 1899 : XXXVII. t.-cz. 1. §-ával hatályon kivül helyeztetett.)

1887 : XXVI. Törvényczikk

az osztrák-magyar bank szabadalmának meghosszabbitásáról módositott czikkek az osztrák-magyar bank alapszabályaihoz.

93. czikk. A bank minden könyvei és előjegyzései, valamint az osztrák-magyar bank vagy annak czégvezető közegei által kiállitott minden okmány, a monarchia mindkét részében bélyeg- és illetékmentesek.

1889 : XXX. Törvényczikkből

10. §. Ugyanily (vagyis a 9. §. meghatározása szerint »teljes«) bélyeg- és illetékmentesség biztosittatik ezentúlra a rendes jelzálogi kölcsönök alapján az osztrák-magyar bank által alapszabályainak megfelelőleg eddig kibocsátott vagy a bankszabadalom tartama alatt ezentul kibocsátandó egyéb záloglevelek és ezek szelvényeire.

1899 : XXXVII. Törvényczikk

az osztrák-magyar bank szabadalmának meghosszabbitásáról.[1]

1. §.-ból. Az osztrák-magyar bank jelzálog-hitelosztály alapszabályai 69. §-ának határozatai hatályon kivül helyeztetnek.

6. §. Az osztrák-magyar bank által az alapszabályoknak megfelelően kibocsátott záloglevelek és azok szelvényei részére az *1889 : XXX. t.-cz. 10. §-ában* biztositott és az 1898 : I. t.-cz. 2. §-a, illetőleg az 1899 : IV. t.-cz. 3. §-a alapján létrejött egyezmények által ideiglenesen 1899. évi deczember hó 31-ig érvényben tartott mentességek az 1900. évi január 1-től 1910. évi deczember 31-ig terjedő időre változatlanul érvényben maradnak.

17.

1879 : XXXIX. Törvényczikk[2] [3]

a kisbirtokosok országos földhitelintézetéről.

3. §. A »kisbirtokosok országos földhitelintézete« által kibocsátandó záloglevelek szelvényei bélyegmentesek.

4. §. Az alapitó tagok alapitványainak be nem fizetett részei tekintetében eszközlendő bekebelezések és az érintett összegek bekebelezése czéljából szükségelt telekkönyvi kivonatok után, a rendszerinti bélyegilletéknek fele fizetendő.

1889 : XXX. Törvényczikk

10. §. Ugyanily (vagyis a 9. §. meghatározása szerint : »teljes«) bélyeg- és illetékmentesség biztosittatik ezentúlra a rendes jelzálogi kölcsönök alapján a kisbirtokosok országos földhitelintézete által

[1] A meghosszabbitás terjed 1900. évi január 1-től 1910. évi deczember 31-ig.
[2] L. a III. R.-ben.
[3] L. még 1889 : XXX. t.-cz. 10. §.-át.

eddig kibocsátott vagy jövőben az 1876. évi XXXVI. t.-cz. határozmányaihoz képest kibocsátandó egyéb záloglevelek és ezek szelvényeire.

18.

1879 : L. Törvényczikk [1])

a magyar állampolgárság megszerzéséről és elvesztéséről.

46. §. A honositásért és a kiköltözésért (kivándorlásért) járó szabályszerü illetékeken felül, a magyar állampolgárok közé való felvételért, és a magyar államkötelékből való elbocsátásért semminemü dij vagy illeték nem fizetendő.

1886 : IV. Törvényczikk

a tömegesen visszatelepülők honositásáról.

3. §. A tömegesen visszatelepülők a visszhonositást akár valamennyien, akár, ha különböző helyekre települtek, az egy helyre települtek együttesen és egy folyamodványban kérhetik és ezért semminemü dijat vagy illetéket fizetni nem tartoznak.

19.

1880 : XXXI. Törvényczikk

a helyiérdekü vasutakról.

5. §. A helyiérdekü vasutak részére biztosittatik :

a) az épités tartamára bélyeg- és illetékmentesség, az épitési, illetőleg befektetési tőkének bármi módon való beszerzése, valamint az épités-felszerelés biztositása céljából kötött minden szerződés, a pályatelekkönyvezésnél s kölcsönök be- és kitáblázásánál előforduló öszszes beadványok s egyéb okiratok, ugy nemkülönben a pálya céljaira szükséges földterületek s dologi jogok átruházását, épitési s felszerelési anyagok szállitását, készpénzfizetéseknek részvények átvétele mellett vagy a nélkül való teljesitését, végre a hozzájárulás bármiféle más nemét vagy módját tárgyazó okiratok részére ;

b) bélyeg- és illetékmentesség a törzs- és elsőbbségi részvények, elsőbbségi kötvények, valamint az ideiglenes jegyek első kiadására ;

c) teljes mentesség a szelvénybélyeg fizetése alól, az engedélyokirat keltétől számitott 30 év tartamára. (Ill. dijj. 85. t. 19. p.)

1888 : IV. Törvényczikk

az 1880 : XXXI. t.-cz. módositásáról és kiegészitéséről.

5. §. Az 1880 : XXXI. t.-cz. 5. §-ához : Az idézett §-ban az épités tartamára engedélyezett bélyeg- és illetékmentesség az illető vasut üzletének megnyitásától számitott 2 év mulva szünik meg, s kiterjed magára az engedélyokmányra, illetőleg az engedélyi szabadalomra, valamint azon szerződésekre is, melyek egyrészt a posta szállitására, másrészt a beágazási pályaudvarok vagy egyes vonalrészek együttes használatára, valamint az üzletkezelésre nézve köttetnek.

Kiterjesztetik továbbá a bélyeg- és illetékmentesség az állam, a törvényhatóságok, községek és magánosok által a helyiérdekü vasut létesitésére megajánlott hozzájárulásokról, valamint az ezek alapján czélbavett pénzbeszerzések érdekében kiállitott okmányokra és a megajánlott hozzájárulások bekebelezésére is ; valamint a bélyeg- és illetékmentesség kedvezményére szolgáló határidő alatt bélyeg- és illetékmentesen bekebelezett tehertételek kitörlésére vonatkozó okmányok- és beadványokra is.

---

[1]) L. a III. R.-ben.

20.

1881 : XXXIX. Törvényczikk

a műemlékek fentartásáról.

26. §. A jelen törvény alapján eszközlendő kisajátitási eljárásokra vanatkozó minden beadvány, jegyzőkönyv, becslevél, nyilatkozat, szerződés, egyezség, határozat és felebbezés bélyeg- és illetékmentes.

21.

1881 : XLIV. Törvényczikk

a hazai iparnak adandó állami kedvezményekről.

2. §. (2. bek.) Az 1. §-ban emlitett gyári vállalatok: felmentetnek a gyári telkek megszerzéseért és átiratásáért járó illetékek alól; s amennyiben az ily vállalatok részvénytársaság alakjában létesittetnek, a részvénytársaság megalakulásával, valamint a részvények kibocsátásával járó szerződések és egyéb okiratok után járó bélyeg és illetékek alól.

1887 : III. Törvényczikkből.

1. §. Az 1881 : XLIV. t.-cz. 2. §-ában foglalt összes rendelkezések ezennel kiterjesztetnek azokra a bányászati vállalatokra, amelyek fémeket lugzás vagy foncsorozás utján termelnek.

1890 : XIII. Törvényczikk [1])

7. §. Jelen törvény hatályba léptének napjával az 1881 : XLIV. és az 1887 : III. t.-cz. hatályon kivül helyeztetnek, de az idézett t.-cz. alapján egyes vállalatoknak adott állami kedvezmények érintetlenül maradnak.

[1]) Az 1890 : XIII. t.-czikket l. ebben a kötetben V. alatt a 375. lapon.

1899 : XLIX. Törvényczikk

a hazai iparnak állami kedvezményekben való részesitéséről.

2., 3., 5., 6. és 8. §§-ok.

Az 1899 : XLIX. t.-cz. 1. §-ában emlitett gyári vállalatok felmentetnek a gyári telkek és épületek, valamint azok tartozékát képező gyári gépeknek megszerzéseért és átirásáért járó illetékek alól; ha pedig az ily vállalatok részvénytársaság alakjában létesittetnek, illetőleg ha a kedvezmények érvényének tartama alatt részvénytársaságokká alakulnak át, ezenfelül az illetékegyenérték alól, továbbá a részvénytársaság megalakulásával és esetleg a részvénytőke megnagyobbitásával, valamint a részvényeknek vagy elsőbbségi kötvényeknek ugy a megalakuláskor, mint a működés ideje alatt tőkefelemelés czéljából történő kibocsátásával járó szerződések, az e szerződésekkel kapcsolatban kiállitott egyéb okiratok és a részvények és elsőbbségi kötvények után járó bélyeg és illetékek és községi dijak alól. (1899 : XLIX. t.-cz. 2. §. *b)* p.)

A kedvezmények hatályba lépésük napjától számitandó legfeljebb 15 évre engedélyezhetők.

Ujonnan létesült gyárak a kedvezmények megadását üzembe helyezésük napját követő legfeljebb három éven belül tartoznak kérelmezni, ellenkező esetben részükre kedvezmények nem engedélyezhetők.

A kedvezmények engedélyezése, hatályba léptük napja és tartama felett a kereskedelemügyi minister a pénzügyministerrel és mindazon esetekben, amidőn a mező- és erdőgazdaság érintve van, a földmivelésügyi ministerrel is egyetértőleg, a mezőgazdasági szeszfőzdékre nézve pedig a földmivelésügyi minister a kereskedelemügyi és pénzügyministerekkel egyetértőleg határoz.

Az 1890 : XIII. t.-cz. alapján állami

kedvezményben részesitett gyáraknak megadott kedvezmények továbbra is érintetlenül maradnak.[1])

E gyáraknak kedvezményei, amennyiben a jelen törvény értelmében is jogositvák a kedvezményekre, azok fennállhatása, illetve továbbfejlesztése érdekében továbbra is meghosszabbithatók, mindazonáltal az esetben ugy az 1890. évi XIII. t.-cz., mint a jelen törvény alapján adott kedvezmények hatályának együttes időtartama 15 évet meg nem haladhat. Felhatalmaztatik a kereskedelemügyi minister, hogy a pénzügyministerrel egyetértve oly esetekben, midőn azt fontos közgazdasági érdekek kivánják, a jelen törvény 1. §-ának 2. pontjában felsorolt már fennálló gyáraknak, illetve ipartelepeknek is megadhassa a jelen törvényben biztositott kedvezményeket. (1899 : XLIX. t.-cz. 3. §.)

Felhatalmaztatik a kereskedelemügyi minister, hogy a pénzügyministerrel egyetértőleg oly gyárak, illetőleg ipartelepek részére, amelyeknek nem valamennyi üzemága részesithető a jelen törvény alapján állami kedvezményekben, a jelen törvény 2. §-ának *b)* pontjában megjelölt kedvezmények hatályát a gyár vagy ipartelep tulajdonosának kérésére a kedvezményezhető üzemágak arányában az egész gyári üzemre kiterjeszthesse.

Ez esetben a kedvezmények tartama a kedvezményekben nem részesithető üzemágak közötti aránynak megfelelően leszállitandó.

Az ilyképpen leszállitott arányos időtartam nem hosszabbitható meg.

A jelen törvény 2. §-ának *b)* pontjában megjelölt kedvezmények ily üzemekre való alkalmazásának mérvét a pénzügyminister egyetértőleg a kereskedelemügyi ministerrel állapitja meg. (5. §.)

Felhatalmaztatik a kereskedelemügyi minister, hogy a törvényben biztositott kedvezmények megadását a pénzügyministerrel egyetértőleg a kedvezmények tartamára, a vállalatok helyére, nagyságára, az alkalmazottak számára és minőségére vonatkozó feltételekhez köthesse és oly esetekben, midőn azt a már fennálló ipar érdekei kivánják, a kedvezmények megadását a törvény 1. §. 2. *a—k)* pontjaiban felsorolt gyáraktól és ipartelepektől ugyancsak a pénzügyministerrel egyetértőleg megtagadhassa. (1899. évi XLIX. t.-cz. 6. §.)

A kedvezményekben való részesitést kimondó határozat (3. §.) a hivatalos lapban közzéteendő; a kedvezmények engedélyezéséről az illetékes törvényhatóság és kereskedelmi és iparkamara értesitendő. (8. §.)

[1]) Az 1890 : XIII. t.-czikket l. ebben a kötetben V. alatt a 375. lapon.

22.

1882 : XXVIII. Törvényczikk

a fennállott kikindai kerülethez tartozott községek határában fekvő kincstári, ugynevezett »Überland«-földek eladásáról.

5. §. A fennállott kikindai kerületekhez tartozott községek határában fekvő kincstári ugynevezett »Überland« földek azon első átruházásai, melyek szerint a szerződések tárgyát képező földek a jelen törvény értelmében a községektől az akkori birlalókra tulajdonjogilag átmennek, nemkülönben azon beadványok, okmányok, kimutatások, birósági jegyzőkönyvek és mellékletek is, melyek az idézett törvényből kifolyólag a telekkönyvi átalakitás és egyéni telekkönyvek készitésénél követendő eljárás alkalmával szükségesek, bélyeg- és illetékmentesek.

23.

1883 : XLIV. Törvényczikk

a közadók kezeléséről.

III. RÉSZ.[1])

Az egyenes és közvetett adóknak, közvetlenül lerovandó illetékeknek és az egyenes adók módjára beszedendő kincstári követeléseknek és egyéb tartozásoknak végrehajtás utján való behajtásáról.

52. §. A folyó és a mult évekből származó egyenes adótartozásoknak, a közvetett adóknak, közvetlenül lerovandó illetékeknek és az egyenes adók módjára beszedendő kincstári követeléseknek és egyéb tartozásoknak végrehajtás utján való behajtására, a kir. adófelügyelőnek közvetlen felügyelete alatt, a községek (városok) és járási szolgabirák, esetleg az állami közegek (81. és 83. §§-ok) vannak hivatva.

A községek a biró, illetőleg községi adópénztárnok (községi vagy városi adóhivatal) által behajtatják azon adózóknak összes tartozásait, kik adójukat a községnél (városnál) fizetik.

A községi biró vagy községi adópénztárnok, a jegyző, illetőleg a körjegyző közbejöttével jár el.

Ellenben a szolgabirák, illetőleg segédjeik (helyetteseik), kik névszerint feljelentendők a törvényhatóság közigazgatási bizottságának, a járásukban lakó azon adózók összes tartozásait hajtják be, kik adójukat közvetlenül a kir. adóhivatalnál fizetik. (42. §.)

53. §. Az 52. §. rendelkezései alól kivétetnek :

1. a Budapest főváros területén lakó adózóknak :

a) közvetlenül lerovandó illetéktartozásai, álljanak azok akár a budapesti kir. központi dij- és illetékszabási hivatalnál, akár más kir. hivatalnál előirásban ;

b) azon adó- és egyéb kincstári tartozásai, melyek más községeknél (városoknál) vagy vidéki kir. adóhivataloknál vannak előirva, és melyeknek behajtása a főváros területén foganatosittatik ;

2. törvényhatósági joggal felruházott városok, mint magánjogi személyek összes kincstári tartozásai ;

3. a városi polgármesterek és szolgabirák személyét terhelő tartozások.

Az ezen három pont alatt emlitett tartozásokat állami közegek (állami végrehajtók) hajtják be. (83. §.)

54. §. A behajtás fokozatai :

a megintés ;
a zálogolás ;
az árverés.

A behajtási fokozatok alkalmazásánál követendő eljárást az 55—76. §§-ok szabályozzák.

Az ezen eljárásnál netalán előfordult törvényellenességek vagy szabályellenességek orvoslása végett a végrehajtást szenvedett fél a kir. adófelügyelőhöz fordulhat, a panaszirat azonban a kifogás alá eső eljárás foganatositásának napjától számitva 8 nap alatt nyujtandó be. (4. §. 8. pontja.)

55. §.[1]) Azok, kik :

1. egyenes adójuk esedékes részleteit, ugyszintén az egyenes adók módjára beszedendő egyéb tartozásaik lejárt részleteit az évnegyed második havának 15-ik napjáig ;

2. a terhökre előirt s közvetlenül lerovandó illetéktartozásaikat az esedékesség napján le nem fizetik — ezen fizetési határidők lejárta után azonnal hátralékaiknak 8 nap alatti befizetésére megintés utján hivandók fel.

Ezen felhivást teljesitik az 1. alatti esetben :

---

[1]) Az esedékessé vált illetéktartozások és birságok biztositására és behajtására az 1887. évi XLV. t.-cz. 18. §-a szerint — az 55. §-nak kivételével — az 1883 : XLIV. t.-cz. határozatai irányadók.

[1]) E §-nak az illetékekre vonatkozó rendelkezéseit az 1887 : XLV. t.-cz. 18. §-a hatályon kivül helyezte.

a) azokra nézve, kik adójukat a községnél (városi adóhivatalnál) fizetik, a községi elöljárók (városi adóhivatalok);

b) azokra nézve, kik adójukat a királyi adóhivatalnál fizetik, a királyi adóhivatalok;

a 2. alatti esetben a kir. adóhivatalok (Budapesten a kir. központi dij- és illetékkiszabási hivatal).

Az adójukat kis- vagy nagy-községeknél vagy rendes tanácsu városoknál fizető adózók hirdetmény utján, és egyuttal ezen adózók közül azok, kiknek évnegyedi tartozásuk 3 frtnál nagyobb, valamint azok, kik illetékekkel vannak hátralékban, egyenkint irásbeli megintés utján — azon adózók pedig, kik adójukat vagy törvényhatósági joggal felruházott városoknál, vagy a kir. adóhivatalnál fizetik, kivétel nélkül egyénenkint irásbeli megintés utján hivatnak fel hátralékaik lefizetésére.

Posta utján kézbesitendő az intési irat:

a) a kir. adóhivatalnál fizető adózóknak;

b) a Budapest és a törvényhatósági joggal felruházott városok területén lakó adózóknak;

c) másutt csak azon adózóknak, kik a tartozás előirása helyétől távol vannak, és olyan helyen laknak, ahol maga a postahivatal teljesiti a beérkezett levelek kézbesitését.

56. §. Azok ellen, kik hátralékaikat a törvényes határidő [1]) alatt le nem fizetik, ezen határidő letelte után azonnal a zálogolási eljárás alkalmazandó.

A zálogolás tárgyát képezik az adózónak összes készpénz-jövedelmei, követelései, ingó és ingatlan vagyona; ez utóbbi azonban csak azon esetben, midőn a hátralékosnak a hátralék összegének megfelelő egyéb vagyona nincs.

57. §. A zálogolás alapjául szolgálnak a községi elöljárók (városi adóhivatalok) a kir. adóhivatalok, — és illetőleg a budapesti kir. közp. dij- és illetékkiszabási hivatal által kiállitott hátraléki kimutatások. Ezen kimutatásban a hátralékban levő közadók, illetékek és egyéb kincstári követelések nemeik és azon évek szerint, melyekből származnak, részletezendők és a behajtandó késedelmi kamatok (41. §.) s a behajtási illetékek (75. §.) is kitüntetendők.

Az ingók lezálogolásánál követendő eljárást szabályozzák az alább következő 58., 59., 60., 61., 62., 63., 64. és 65. §§-ok.

58. §. A zálogolást teljesitő a végrehajtás helyére megy, és ott két becsüs (Budapest fővárosban egy becsüs) közbejöttével a hátralékos vagy megbizottja, vagy ezek távollétében két tanu jelenlétében a hátralékosnak ingó vagyonából annyit foglal le zálogul, mennyi a kimutatott hátralék, késedelmi kamat és behajtási illetékek fedezésére kivántatik.

Ezen zálogolás alkalmával mindenekelőtt a következő sorrendben lefoglalandók és mint lefoglalt tárgyak jelzendők az adózónak:

a) készpénze;

b) értékpapirjai; ilyenek nem létében:

c) készpénz-jövedelmei, a hová tartoznak:

aa) a házbérek;

bb) a haszonbérek;

cc) a végrehajtást szenvedőnek magánpénzintézeteknél vagy közpénztáraknál elhelyezett vagy magánosoknak okmány mellett kölcsön adott pénzbeli követelései és jövedelmei s egyéb bármi czimen őt illető követelések.

A végrehajtást szenvedőnek magánosoknál lévő követelései csak azon esetben foglalandók le annak egyéb ingóságai előtt, ha a zálogolást teljesitő közeg az illető követeléseket teljesen biztositottaknak találja. Ellenkező esetben szabadságában álland, illetve kötelessége leend a zálogolást teljesitő közegnek a végrehajtást szenvedő követelései előtt a jelen törvény 59. §. szabályai szerint egyéb ingóságokat venni foglalás alá és csak az esetben, ha ezen ingóságok kellő fedezetet nem nyujtanak, a foglalást az általa

[1]) L. az 1887 : XLV. t.-cz. 18. §-át.

viszonylag leginkább biztositottnak talált követelésekre intézni.

Az 1881 : LX. t.-cz. 53., 54., 55., 56., 57., 59., 60., 61., 62., 64., 65., 66., 67. §§-ainak a birói végrehajtás alól való mentességeket tárgyazó intézkedései adóvégrehajtások eseteiben is alkalmazandók.[1])

Követelések foglalásánál megfelelően alkalmazandók továbbá az 1881 : LX. t.-cz. 79., 80., 81., 82., 83., 121. és 122. §§. rendelkezései is azon eltéréssel : [1])

a) hogy a követelés lefoglalásáról a végrehajtást szenvedőnek az adósa oly felhivás mellett értesitendő, hogy a követelést a foglalási összeg erejéig ne az adózónak, hanem az értesitvényben megnevezett adópénztárba fizesse be, vagy ha másnak részére is biróilag lezálogoltatott, azon biróságnál tegye letétbe, melynek kiküldöttje az első zálogolást eszközölte ; és

b) hogy jelzálogilag biztositott követelés lezálogolása esetében nemcsak a kiküldött, hanem az adófelügyelő [2]) is jogositva van a telekkönyvi hatóságot a zálogjog bejegyzése végett közvetlenül megkeresni.

A lefoglalt készpénz és értékpapirok még a zálogolás napján a községi elöljáróságnak (városi adóhivatalnak) megőrzés végett átadandók.

A községi elöljáróság tartozik az értékpapirokat haladéktalanul az illető adóhivatalnál letétbe helyezni. Az ily letéteket a királyi adóhivatal csak az adófelügyelő utalványára szolgáltathatja ki.

Ha a lefoglalt követelésre előzetes birói végrehajtás nem vezettetett : a kincstárnak jogában áll a lezálogolt követelést birói felhatalmazás nélkül behajtani.

Előzetes birói lefoglalás esetében, ha a behajtással más végrehajtató vagy az ügygondnok még meg nem bizatott, a kincstári képviselő kivánságára a biróság által ügygondnok kinevezésének mellőzésével a követelés behajtására feljogositandó. Ezen esetben a kincstári képviselő a behajtásra kirendelt ügygondnok jogaival és kötelességeivel bir. (1868 : LX. t.-cz. 124., 125. és 126. §§.)

Ha a lezálogolt követelés a zálogolástól számitott félév alatt be nem hajtatik, s az adózó ezen idő alatt tartozását ki nem fizeti, vagy elfogadható más fedezetet nem nyujt : jogában áll a kincstárnak a lezálogolt követelést készpénz-fizetés mellett árverésen eladni. Életjáradékkövetelések azonban árverés alá nem bocsáthatók, hanem csak behajtás utján értékesithetők.

A köztörvényhatósági tiszti ügyészek a kir. adófelügyelőt ennek felhivására a lefoglalt s akár jelzálogilag biztositott, akár nem biztositott követelések iránti végrehajtási eljárásnál a biróság előtt folyamatba teendő perekben képviselni, és a lefoglalt követelések érvényesitése tekintetében a szükséges végrehajtási lépéseket a biróságok előtt megtenni kötelesek.

A bérlő, ki a bérösszeget egy félévnél hosszabb időre előre kifizette vagy fizeti, tartozik ezt — ha a foglalásnál jelen van, a foglalás alkalmával azonnal vagy a foglalásróli értesitvény vétele után legfeljebb nyolcz nap alatt külön beadványban a végrehajtást eszközlő hatóságnál bejelenteni és okmányilag igazolni, ellenkező esetben a bérelt birtokra a bérlet tartama alatt kivetett állami adókért és az azok alapján törvény szerint kivetett községi pótadóért szavatossággal tartozik s azon esetben, ha a hátralékosnak azon községben, melyben a végrehajtás eszközöltetik, foglalás alá vehető más vagyona nincs, a végrehajtás másodsorban ő ellene intézendő.

59. §. Az 58. §-ban emlitett jövedelmek hiányában a könnyen pénzzé tehető ingóságok foglalandók le, elvül tüzetvén ki, hogy az adóhátralék az adókötelezettre nézve minél kevésbbé sértő és kártékony

[1]) Az 1881 : LX. t.-czikket l. *Ig. Törvénytár* I. R.-ben.

[2]) Az 1889 : XXVIII. t.-cz. 1. §-a szerint a kir. adófelügyelők teendőit a kir. pénzügyigazgatóságok látják el.

módon biztosittassék, nevezetesen: hogy oly tárgyak, melyeknek eladása által az adókötelezettnek nagyobb kár okoztatnék, mintsem a hátralék fedezésére elkerülhetlenül szükséges, amennyire lehet, megkiméltessenek, s a kéznél levő tárgyak közül mindig azok foglaltassanak le, melyeket az adózó maga jelöl ki, feltéve: hogy e tárgyak egyszersmind könnyen el is adhatók.

60. §. A zálogolás alól az 58. §-ban felsoroltakon kivül kivétetnek mindazon tárgyak és jövedelmek, melyek a birói végrehajtásról szóló 1881 : LX. t.-cz. 51. §. *a—p)* pontjai, továbbá az 1881. évi LX. t.-cz. 52. §-a értelmében birói végrehajtás alá nem esnek.

Zálogolás alól kivétetik továbbá a vetőmag a következő megszoritással:

Ha a zálogolás az év szeptember—novemberi szakában történik, őszi vetőmag czimén 1·25 hektoliter hagyatik menten minden katasztrális hold szántóföld után, melyet a végrehajtást szenvedő tulajdonul bir és házilag mivel vagy miveltet, és pedig mindkét esetben annyi katasztrális hold szántóföldet számitva őszi, illetőleg tavaszi vetés alá, amennyit a végrehajtást szenvedő évenkint tényleg elvetni szokott. A vetőmagnak ily módon kiszámitott mennyisége azonban nem lehet nagyobb azon mennyiségnél, mely a végrehajtást szenvedő által a megelőző évben ugyanazon gabonanemekben tényleg felhasználtatott.

61. §. Oly tárgyak, melyekről kétséges, vajjon az adózó vagy a törvény értelmében az adózó helyett az adófizetésre kötelezettek tulajdonát képezik-e, csak akkor vehetők foglalás alá, ha a végrehajtást szenvedőnek egyéb javai, melyek iránt hasonló észrevétel fenn nem forog, a hátralékban levő összegre nézve teljes fedezetet nem nyujtanak.

Az idegen tulajdonnak állitott, vagy vélelmezett tárgyak a foglalási jegyzőkönyvben a többiektől külön tételszámok alatt sorolandók fel, és a jegyzőkönyvben (64. §.) lakhelyének kitétele mellett megnevezendő az, aki a tárgyakra nézve tulajdoni igényt támaszt; és ez esetben a végrehajtó köteles a tudvalevő igénylőt a foglalásról azon felhivással értesiteni, hogy igénykeresetét az értesitvény vételétől számitandó 15 nap alatt az illetékes biróságnál (1881 : LX. t.-cz. 100. §.) inditsa meg és a kereset megindítását a kereset felzetének bemutatásával a kiküldött adóvégrehajtónál hitelesen igazolja, mert annak elmulasztása esetében a lezálogolt tárgyak a későbben bejelentett igényre való tekintet nélkül el fognak árvereztetni. Ezen felül köteles a végrehajtó a netaláni igénylőket hirdetmény utján felhivni, hogy a hirdetmény kifüggesztésétől számitandó 15 nap alatt a végrehajtónál hitelesen igazolják, hogy tulajdoni igénykeresetüket az illetékes biróságnál meginditották.

A hirdetménybe foglalandók:

a) a végrehajtást szenvedettnek neve;

b) a foglalás ideje;

c) a lefoglalt tárgyak általános megjelölése és becsértéke;

d) azon figyelmeztetés, hogy ha a zárt határidő alatt a keresetnek meginditása a kereset felzetének bemutatása mellett igazoltatni elmulasztatik, a lefoglalt tárgyak, a netaláni tulajdonigényre való tekintet nélkül, el fognak árvereztetni.

A hirdetmény a város (község) házánál kifüggesztendő és a hirdetményre a kifüggesztés napja irandó.

Az árverésnek a 66. §. értelmében megtartását nem akadályozza az, ha a lefoglalt tárgyakra előzőleg birói végrehajtás vezettetett. De ha a korábbi birói foglalás hitelesen igazoltatik, vagy ha a lefoglalt ingóságokra törvényes zálogjog alapján (1881 : LX. t.-cz. 72. §.) az illetékes biróságnál elsőségi igény jelentetik be és ennek megtörténte az árverés napjáig hitelesen igazoltatik: köteles a végrehajtó az illető birói végrehajtókat a közigazgatási uton elrendelt árverési határnapról értesiteni, és a biróságilag is lefoglalt és eladott tárgyakért befolyó vételárt azon birósághoz, mely az eladott tár-

gyakat lefoglalta, azon kéréssel beszolgáltatni, hogy a zálogjog elsőbbségi kérdésében, a kincstár képviselőjének megidézése mellett tartandó tárgyalás után határozzon.

Ha a korábban biróilag lefoglalt tárgyakra nézve igénykereset tétetett folyamatba, ezen igénykereset megінditása az értesitvény vételétől, illetve a hirdetmény kifüggesztésétől számitott 15 nap alatt igazolandó és a kereset tárgyalására a kincstár képviselője is megidézendő. Ha ezen megidézés már meg nem történhetnék: a kincstár ellen külön igénykereset inditandó és a fenti módon igazolandó.

62. §. A lezálogolt javak összeirandók s egyuttal a jelenlevő becsüsök (becsüs) által megbecsülendők s a szükséghez képest vagy a tulajdonos őrizete alatt hagyandók vagy a községi elöljáróságnak (városi adóhivatalnak) őrzés végett átadandók.

63. §. A lezálogolt javaknak a zárlat feloldása előtt elidegenitése vagy elsikkasztása ugyanazon bünvádi következményeket vonja maga után, melyek a rendes birósági eljárással lefoglalt javak elidegenitésének esetére vannak kiszabva.

64. §. A teljesitett zálogolás és becslés felől az illetők által aláirt vagy az aláirás megtagadása esetén ennek feljegyzésével jegyzőkönyv vétetik fel. Ezen jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell:

a) a hátralék és járulékai részletezését (57. §.);

b) a lefoglalt tárgyak megnevezését, becsértékét és miként leendő biztositásának módját (hivatalos megőrzés vagy a tulajdonosnál meghagyás által);

c) a netalán jelentkezett igénylők neveit és lakhelyét. (61. §.)

65. §. Ha a lefoglalt vagyon a következő 15 nap alatt a hátralék és a közbejött költségek lefizetésével tisztáztatik, a zárlat feloldottnak tekintetik, és annak feloldása a fél kérelmére az általa bemutatott zálogolási jegyzőkönyvre vezetendő.

A lefoglalt vagyon, ha hatósági őrizet alá volt véve (62. §.), a végrehajtást szenvedettnek visszaadandó.

66. §. Ha a zálogolás napját követő 15 nap alatt a behajtandó hátralék járulékaival együtt le nem fizettetik, a lefoglalt ingó javak nyilvános árverés utján eladandók.

Az árverésnél követendő eljárást szabályozzák a 67., 68., 69., 70., 71., 72., 73. és 74. §§-ok.

67. §. Ha a zálogolás által biztositott hátralékok a zálogolást követő 15 nap alatt le nem fizettetnek, tekintettel az idő és költség kimélésére s a legmagasabb értékesitést igérő viszonyokra, az árverés több hátralékostól lefoglalt tárgyakra nézve lehetőleg együttesen, a foglalást követő 15 napi határidő lejárta után 30 napi időközt meg nem haladó határnapra tüzendő ki, akár:

a) a helyszinén, akár

b) az adóhivatal kerületében, akár végre

c) ezen kerületen kivül létező vásári joggal biró más valamely községben.

A *b)* és *c)* alatti esetben a kir. adófelügyelőnek beleegyezése szükséges.

68. §. Az árverésre kitüzött határnap közhirré teendő oly módon, hogy az első árverési határidő legalább 8 nappal előre köröztessék.

E hirdetést:

a) a község által a község kebelében tartandó árveréseknél a község elöljárósága;

b) a szolgabiró által eszközlendő árveréseknél a szolgabiró rendeli el.

A *b)* esetben köteles a szolgabiró az elrendelt árverést legalább is azon községben, hol a zálogolás történt, s ott, ahol az árverés tartatni fog, sőt ha a lezálogolt tárgyak között 50 forintnál nagyobb értékü tárgy találtatik, járása egész területén közhirré tétetni, s ha az árverést járásán kivül eső helyen szándékozik megtartani, a körözésnek ily módon leendő foganatositására az illetékes szolgabirót is azonnal felhivni.

69. §. Az árverési hirdetménynek tartalmaznia kell:

a) a zálogba vett tárgyak megnevezését;

b) a tartandó árverés helyét;

c) a napot és órát, melyben az árverés tartatni fog;

d) azon feltételt, hogy az egyes zálogtárgyak, amennyiben azoknak értéke egyenkint 50 frtot meg nem halad, becsáron alul is feltétlenül el fognak adatni, 50 frtot meghaladó értékü tárgy pedig csak akkor, ha a becsárnak legalább háromnegyedrésze igértetik;

e) a szükségessé válható második árverésnek az első árverés napjától számitott további 15 napon túl nem terjedhető határidejét;

f) azon feltételt, hogy a vételár azonnal fizetendő.

70. §. A kitüzött helyen, napon és órában:

a) a községnél (városnál) fizető adózók ellen intézett végrehajtások eseteiben a községi biró vagy községi adópénztárnok egy elöljárósági tagnak és a jegyzőnek, illetőleg körjegyzőnek közreműködésével, vagy a városi adóhivatal kiküldöttje a városi tanács által kijelölt két képviselő jelenlétében; ezen képviselők meg nem jelenése az árverés megtartását nem gátolja;

b) a kir. adóhivataloknál fizető adózók ellen inditott végrehajtások eseteiben a szolgabiró vagy helyettese (esetleg az állami közeg), a községi elöljáróság által kiküldött két tanu jelenlétében az árverést megkezdvén, az árverésnek kitett zálogtárgyat rendesen a becsértéken alul is a legtöbbet igérőnek engedi át, kivévén ha az egyes tárgy értéke 50 frtot meghaladna; ily tárgy az érték háromnegyedén alul az első árverésen el nem adathatik, hanem ujabb árverés kisérlendő meg; s ezen második árverésen a tárgy a legtöbbet igérőnek minden esetre átengedtetik.

71. §. Az árverés tényéről jegyzőkönyv veendő fel, melynek tartalmaznia kell: annak nevét, kinek tartozásai fejében az elárverezett tárgy lefoglaltatott; — az árverelt tárgyak megnevezését, becsértékét, a legmagasabb ajánlatot, a vevő nevét, az árverési költségek és illetékek megállapitását, és alá kell iratnia a végrehajtást foganatositó s a községi elöljáróságot képviselő két tag vagy esetleg két tanu által. Az árverési jegyzőkönyv, az árverés befejezése után, a foglalási jegyzőkönyvekkel együtt azon község elöljáróságánál leteendő, melyhez a végrehajtást szenvedő tartozik, hol azokat a felek bármikor megtekinthetik.

72. §. Az árverésből bejött pénzt kis- és nagy községekben a községi biró vagy községi adópénztárnok, egy elöljárósági tag és a jegyző, illetőleg körjegyző közreműködésével, rendezett tanácsu és törvényhatósági joggal felruházott városokban a városi adóhivatal veszi át s abból rögtön törlesztvén a végrehajtás utján behajtott hátralékokat, a késedelmi kamatokat és adóbehajtási illetékeket, a netáni többletet nyugta mellett a végrehajtást szenvedettnek kézbesiti.

Azon esetben, midőn az árverés az adókat behajtó község kebelén kivül tartatik, s a községnek birája és a jegyző, illetőleg körjegyző (pénztárnok) ott jelen nincs, valamint mindazon árveréseknél is, melyeket a szolgabirák (azok segédei vagy helyettesei), esetleg állami közegek foganatositanak, a befolyt összegeket a helybeli kir. adóhivatal az illetőknek rögtön kiadandó hivatalos nyugták mellett veszi át; oly községekben pedig, melyekben kir. adóhivatal nincs, a befolyt pénzeket azon községi közeg, mely azon községben az adók beszedésével megbizva van, átvenni és azokat az illető községi vagy állami pénztárnak átküldeni tartozik.

73. §. Az árverésből bejött azon pénzért, mely nem a 72. §-ban kijelölt közegeknek, hanem bárki másnak fizettetett és az állampénztárba be nem adatott, az illető eljáró közegek felelősséggel és kártérítéssel tartoznak.

74. §. A 67., 68., 69., 70., 71., 72. és 73. §§-ban foglalt rendeletek Budapest fővárosra nézve is érvényesek, azon módositással azonban:

a) hogy a fővárosban a 69. §. *d)* pontja alatt és a 70. §. *b)* pontja alatt emlitett első árverés alkalmával azon zálogtárgyak feltétlenül eladandók, melyeknek becsértéke huszonöt forintot meg nem halad;

b) hogy az árverés a 70. §. *a)* pontja alatt emlitett két városi képviselő helyett egy kerületi elöljárósági tag és egy városi biztos jelenlétében a helyszinén, árverési csarnokban vagy a hatósági raktárban tartandó meg; és

c) hogy az árverésnél befolyt pénzt az eljáró végrehajtó veszi fel, ki is azt 24 óra alatt az illető városi adóhivatalba beszállitani köteles.

75. §. A zálogolásért, becslésért és árverésért bélyegfelszámitásnak nincsen helye.

A végrehajtási összes költségek fedezésére, ideértve a zálogtárgyak szállitási költségeit is, a végrehajtást szenvedő adózók adóbehajtási illetéket tartoznak fizetni.

Ezen behajtási illeték háromféle:
intési illeték;
egyszerü behajtási illeték;
fokozott behajtási illeték.

Az intési illeték az 50 forintot meg nem haladó hátralékok után öt, az 50 forintot meghaladó hátralékok után tiz krajczárban állapittatik meg, és a megintés megtörténtét követő legelső fizetés alkalmával szedendő be. Az egyszerü behajtási illeték két krajczárt, a fokozott behajtási illeték három krajczárt tesz a hátralék minden forintja után.

Forinton alóli összegek a behajtási illeték kiszámitásánál figyelmen kivül maradnak.

Két krajczárt, azaz egyszerü behajtási illetéket fizet azon hátralékos:

a) a ki ellen a zálogolás törvényszerüen alkolmaztatott, vagy

b) a ki tartozását az elrendelt zálogolás foganatositása előtt, de a zálogolásnak a községben megkezdése után fizeti le.

Öt krajczárt, azaz egyszerü és fokozott behajtási illetéket fizet azon hátralékos:

a) akinek lefoglalt ingóságai tényleg árverés alá kerülnek; vagy

b) aki tartozását az árverésre kitüzött napon az árverés megtartása előtt ugyan, de oly időben fizeti le, midőn az árverés megtartására kiküldött közeg a helyszinén már megjelent.

76. §. Az intési illeték az irásbeli megintés kézbesitéseért lévén fizetendő, az a kézbesitést teljesitő közegek javadalmazására forditandó. Ott, hol az intési irat kézbesitése posta utján történik, a postadij költsége is az intési illetékből fedezendő.

A behajtási illetékek fejében befolyt összegek:

a) a községek, városok által, valamint a 81. §-ban emlitett felelősség eseteiben eljáró más hatósági vagy állami közegek által eszközölt végrehajtások alkalmával, a község (város) házipénztárát;

b) a szolgabirák által, valamint az 53. §. 1., 2. és 3. pontjai alatt emlitett esetekben eljáró állami közegek által eszközölt végrehajtások alkalmával az államkincstárt illetik.

A behajtási illetékből azon állami vagy községi (városi) pénztár által, amelybe folynak, kielégitendők:

a) a becsüsöknek, a zálogolásnál és árverezésnél alkalmazott tanuknak és községi elöljáróknak a megyei alispán (polgármester) által szabályozott dijai;

b) az adóhivatalnál közvetlenül fizető adózók ellen eszközlött végrehajtások alkalmával a zálogolás alá vett és a zálogolás helyén árverés alá került tárgyaknak az árverés szinhelyére való szállitási költségei;

c) a végrehajtást eszközlő szolgabirónak, illetőleg segédjének (helyettesének) vagy állami közegnek napidij és fuvarköltség-illetményei. Ezen napidijt és utiköltséget azonban az illetők csak egy-

szer számithatják fel, még akkor is, ha székhelyükön kivül ugyanezen helyen és időben több végrehajtást teljesitenek.

A szolgabirák (illetőleg segédjeik, helyetteseik) illetményeit a pénzügyminister, ha czélszerünek látja, a belügyministerrel egyetértőleg átalányban is állapithatja meg.

77. §. Ha lefoglalható ingóságok nem léte vagy elégtelensége esetében a kincstári követelések behajtása czéljából akár az ingatlanokra, akár csak az ingatlanok haszonélvezetére, akár pedig az ingatlan állagára vezetendő végrehajtással egyidejüleg annak haszonélvezetére is rendeltetik el, a végrehajtás az 1881 : LX. t.-cz. 135—213. §§-ban meghatározott eljárás szerint eszközlendő.

Ebből kifolyólag a biróságok a kincstár képviselője által felszámitott munkadijakat és bélyegilletékeket épen ugy megállapitani tartoznak, mint azt más magánfelek részére törvényszerüen szokták.

Az egyenes adók könyvelésével és nyilvántartásával megbizott községi közegek, és a kir. adóhivatalok által hivatalos pecsét alatt kiadott hátraléki kimutatások azon okmányok erejével birnak, melyek alapján az emlitett törvénykezési rendtartás szerint végrehajtásnak van helye.

Azt, hogy a biztositási és kielégitési végrehajtás az ingatlanra vezetendő, esetről esetre a törvényhatóság közigazgatási bizottsága végzésileg rendeli el és szabályszerü intézkedés végett az állam jogügyi képviselőjét megkeresi.

78. §. A közigazgatási hatóságok (községi elöljáróságok, szolgabirák, polgármesterek, alispánok és az utóbbiakkal egyenlő rangban álló tisztviselők) kötelesek arról gondoskodni, hogy az 57—74. §§-ban körülirt végrehajtási eljárás foganatositása alkalmával a közrend szükség esetében karhatalom kirendelése által is fentartassék.

79. §. Az egyénenkénti könyvelést teljesitő községi jegyzők (városi adóhivatalok) kötelesek az általuk behajthatlanoknak tapasztalt adótartozásokat évenkint kimutatni. Ezen adótartozások törlése iránt, a tényállásnak a szolgabiró, illetőleg királyi adófelügyelő által történt megállapitása után, a törvényhatóság közigazgatási bizottsága határoz, amennyiben az illető tartozás 100 forintnál nem nagyobb, ellenkező esetben a pénzügyministernek határozatát kéri ki.

A közigazgatási bizottságnak saját jogkörében eszközlött adótörlések iránti határozatait a királyi adófelügyelő felebbezheti a pénzügyministerhez. (8. §., 2. *d)* pontja.)

80. §. A szolgabirák (polgármesterek), a kir. adófelügyelő vagy annak a helyszinén megjelenő helyettese, kötelesek az adók, *illetékek* és egyéb kincstári követelések behajtásának eszközlésével megbizott, és az erre való felügyeletre hivatott községi (városi) közegeket szemmel tartani, észlelt vagy bejelentett törvény- vagy szabályellenesség vagy mulasztás esetében azoknak okozóira 5 frttól 25 frtig terjedhető és az egyenes adók módjára, felében a kincstár, felében a megyei (városi) házi pénztár javára behajtandó birságokat (felebbezéssel a törvényhatóság közigazgatási bizottságához) róni, és erről esetről esetre a törvényhatóság közigazgatási bizottságának jelentést tenni.

Ha a szolgabiró (polgármester), a kir. adófelügyelő, vagy ennek a helyszinén megjelenő helyettese a törvényben, szabály- vagy kormányrendeletben megszabott kötelesség oly megsértésének jó nyomára, mely előreláthatólag az egyszerü birságolásnál sulyosabb beszámitás alá esvén, a fegyelmi eljárás elrendelését (1876 : V. t.-cz. 18. §-a és VII. t.-cz. 1. §-a) teendi szükségessé, tartozik a kötelességmegsértés tényét és körülményeit az illető adóközegek meghallgatása mellett jegyzőkönyvbe foglalni és a jegyzőkönyvet a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat elrendelésére hivatott hatóságnak, vagy hatósági főnöknek haladéktalanul megküldeni. (1876 : V. t.-cz. 19. §-a és VII. t.-cz. 2. §-a.)

81. §. A községek elöljárói a szolgabirónak, a városok és szolgabirák a kir. adófelügyelő utján a törvényhatóság közigazgatási bizottságának havonkint bemutatják jelentéseiket az adóbehajtás menetéről, és az adóbehajtás rendes eszközlése iránt azon felelősséggel tartoznak, hogy ahol igazolatlanul hátralékban marad az adó, ott költségükön fog az akár más hatósági, akár állami közeg által behajtatni.

Észlelt hanyagság esetében a közigazgatási bizottság van hivatva a körülményekhez képest kimondani, hogy: ha 15 nap alatt a hiány nem pótoltatik, az emlitett felelősség lép életbe. Ily esetben egyuttal intézkedik a bizottság, hogy az adóbehajtás — a 15 napi határidőnek eredmény nélküli lefolyta után, — hatósági más közeg vagy állami közeg által a mulasztó közegnek költségén eszközöltessék.

Ha elrendeltetik a felelősség alkalmazása, a rendelet a sujtott közeggel azonnal közöltetik, ki is három nap alatt az ellen felebbezhet; de ha a pénzügyministertól a felebbezés felküldésétől számitott 15 nap alatt kedvező válasz nem érkezik, a végzés érvénybe lép.

Ha a bizottság a felelősség esetének alkalmazását — szemben a jelenlévő kir. adófelügyelőnek mint adóügyi előadónak vagy helyettesének kivánságával — megtagadja, az ügy az adóügyi előadó által a 8. §-ban jelzett módon a pénzügyministerhez felebbezendő, aki az emlitett felelősségnek alkalmazását elrendelheti.

Azon községi (városi) közeg, ugyszintén azon szolgabiró, ki ellen a most emlitett szigor alkalmaztatott, ismételt hanyagság esetében fegyelmi uton hivatalától is elmozditható. (9. §.)

82. §. A mulasztást elkövetett községi (városi) közeg tartozik a terhére eső és a kir. adófelügyelő által számszerint megállapitott költségeket, a kir. adófelügyelő által kitüzendő 15 napi záros határidő alatt, a kir. adóhivatalba befizetni. Ha ezen befizetés a kitüzött határidő alatt nem teljesittetik, a kir. adófelügyelő köteles a megállapitott költségeket az illető elmarasztalttól, vagy ha ennél elegendő fedezetet nem találna, a községtől (várostól) közigazgatási uton az egyenes adók módjára behajtani, fenmaradván a községnek (városnak) visszkereseti joga a mulasztó közege ellen.

83. §. Az állami közegek által az 53. és 81. §§-okban emlitett esetekben teljesitendő végrehajtásokat rendszerint a pénzügyminister által kinevezett állami végrehajtók foganatositják.

Ezen állami végrehajtók ideiglenes állami tisztviselők (adóhivatali tisztek) minőségében, állandó fizetéssel neveztetnek ki, és három évi feddhetlen szolgálat után hivatalos állásukban véglegesen megerősittetnek.

Nyugdijképességük végleges megerősittetésük esetén azon naptól számittatik, melyen ideiglenes minőségben kineveztettek. Állomásuk helyén foganatositott végrehajtások alkalmával napidijra igényük nincsen. Állomásuk helyén kivül teljesitett működés alkalmával, a pénzügyminister által megállapitandó napidijt és fuvarköltséget huznak.

A pénzügyminister megengedheti, hogy a kir. adófelügyelő:

1. az állami végrehajtókat:

a) oly időben, midőn adóbehajtással elfoglalva nincsenek, az adóügyek kezeléséhez a kir. adófelügyelői hivatal vagy kir. adóhivatalok mellé kisegitő szolgálattételre beoszthassa;

b) a szolgabirákhoz, ezek megkeresése folytán, adóvégrehajtások eszközlésére (a szolgabirák felelősségének fentartása mellett) (52. §.);

c) a községekhez (városokhoz), azok kérésére és költségén, adóügyek ellátására vagy végrehajtások eszközlésére időnkint kirendelhesse;

2. szükség esetén és annak tartamára, az állami végrehajtók közvetlen vezetése és felelőssége alatt ideiglenesen felfogadott végrehajtókat is alkalmazhasson.

84. §. Azon községi közegek (községi jegyzők, városi adóhivatalok) és szolgabirák, kik az év végeig a fizetési halasztást nyert s adóelengedés vagy behajthatlanság czimén letörült összegek levonása után fenmaradó f. évi adótartozást behajtják és a kir. adóhivatalba beszállitják, a törvényhozás által e czélra rendelt alapból jutalmakban részesittetnek.

Azon községi (városi) közegek pedig, kik az emlitett folyó adótartozásnak megfelelő összegen kivül a mult évekből fenmaradt hátraléki összegből legalább 30 százalékot szállitanak be a kir. adóhivatalba, külön együttes jutalmul a beszállitott hátraléki összegből egy százalékot kapnak.

85. §. Az adókötelezettek és az adótárgyak összeirása, az adók könyvelése, nyilvántartása, beszedése, beszállitása, biztositása és behajtása alkalmával a pénzügyi, törvényhatósági vagy községi (városi) közegek által jogtalanul okozott költségek vagy károk megtéritésén felül a károsított felek javára az illető törvénysértő közeg 5—100 frtig emelkedhető pénzbirságban marasztalandó el; — az elmarasztalás iránt első fokon a kir. adófelügyelő, másodfokon a közigazgatási bizottság, és harmadfokon a pénzügyi közigazgatási biróság határoz.

Amennyiben ezen birság a kir. adófelügyelő személye ellen alkalmazandó, első fokon a közigazgatási bizottság, másod és végső fokon a pénzügyi közigazgatási biróság hoz határozatot.

IV. RESZ.

A közadók biztositásáról.

I. FEJEZET.

A törvényhatóságoknak a közadók biztositásánál való közreműködése.

86. §. A törvényhatóságok és azok közegei mindazokat, miknek teljesitése a törvényesen megszavazott és beszedetni rendelt adók és közjövedelmek kivetése, biztositása és behajtása, valamint a fennálló adótörvények kijátszásának és a kincstári jövedelmek megröviditésének megakadályozása körül ezen t.-cz. és a közadók tárgyában hozott egyéb törvények által kötelességükké tétetik, s az ezen törvények alapján kiadandó pénzügyministeri rendeleteket felelősség terhe alatt végrehajtani tartoznak.

A végrehajtás megtagadásának esetében a főispán az 1870: XLII. t.-cz. 54. s 55. §§. és Budapest fővárosra nézve a főpolgármester az 1872: XXXVI. t.-cz. 70. és 71. §§-ai szerint rendelkezik.

A törvényhatósági tisztviselők ellen az általuk hivatalos eljárásaik közben akár cselekvés, akár mulasztás által az államkincstárnak vagy magánosoknak okozott károkért az 1870: XLII. t.-cz. VI. fejezetében körülirt eljárásnak van helye.

Valahányszor valamely törvényhatóság közgyülésén vagy a közigazgatási bizottság ülésén inditvány tétetik a pénzügyminister által a törvényesen megállapitott adók tárgyában kiadott rendeleteknek végre nem hajtása vagy elhalasztása iránt, az elnök köteles névszerinti szavazást tüzni ki, s az inditványozónak, valamint az inditvány mellett szavazók neveinek jegyzőkönyvbe iktatását eszközölni.

Ha a pénzügyminister rendelete ellen, annak végrehajtása helyett, felirás határoztatik, a végrehajtás elhalasztása miatt támadható kárért az inditványozó s az inditvány mellett szavazók felelősek.

Ha az elnök a névszerinti szavazást kitüzni és a neveket a jegyzőkönyvbe beiktattatni elmulasztaná, kártéritéssel az azon napon elnöklő tartozik. A kártéritési kereset az állam jogügyi képviselője által az illető kir. törvényszék előtt indittatik meg.

87. §. A törvényhatósági tisztviselők kötelesek:

a) a fogyasztási adókra, jövedékekre és illetékekre vonatkozó törvények ellen elkövetett kihágások eseteiben, az illetékes pénzügyi közeg megkeresésére, a lelet-

ről jegyzőkönyvet felvenni, a tényállás felderittetése s a tettesek kinyomozása végett a tiszti vizsgálatot haladék nélkül végrehajtani, a dugárunak, illetőleg az áthágás tárgyainak és eszközeinek lefoglalása s a kincstár követelésének a tetten érettnél talált javakban biztositása iránt intézkedni;

b) a fogyasztási adóknál, hol az átalány alkalmaztatik, valamint az ezen adókra vonatkozó bérleti szerződések megkötésénél közbenjárólag közreműködni;

c) a sószállitásnál közbejövő akadályok eseteiben, a szállitmány vezetőjének, vagy más arra hivatottnak felhivására, a tényálladék felderitése, a közbejött akadályok elháritása, a só széthordásának megakadályozása s általában a kincstár megkárosodásának eltávolitása iránt azonnal intézkedni.

A törvényhatósági tisztviselő, ki a jelen §-ban kiszabott kötelességet vagy éppen nem, vagy nem a törvény rendeleteinek megfelelőleg teljesiti, a kincstárnak minden ez által okozott kárért teljes kárpótlással tartozik és fegyelmi vizsgálat alá vonandó.

A kártéritési keresetet az állam jogügyi képviselője inditja meg; a fegyelmi eljárásra nézve mérvadó a 9. §.

II. FEJEZET.

Vegyes intézkedések.

88. §. Ingatlanok birói eladásánál s a vételár birói felosztásánál az utolsó három évi, ugyanazon birtokot terhelő egyenes adók, az egyenes adók módjára behajtandó egyéb tartozások, a törvényhatósági s községi adópótlékok, akár vannak azok az ingatlanra bekebelezve, akár nem, az 1881: LX. t.-cz. 189. §. *a)* pontjában felsorolt költségeken kivül minden egyéb követelés előtt elsőséggel birnak.

Évi adó alatt értetik azon összeg, mely mint folyó adó az illető ingatlanra azon évben kivetve volt.

Az elsőség az eredménynyel megtartott árverés napjától visszafelé számitandó. Zárlat vagy végrehajtás utján való bérbeadás esetében a zárlat, illetve a végrehajtás tartama alatt esedékes folyó adók a zárgondnok vagy bérlő által az ingatlan jövedelmeiből fizetendők

Ha az eredménynyel megtartott árverés megsemmisittetik, az elsőbbség az első árveréstől számitandó, s a megsemmisitett és az ujból elrendelt árverés megtartásának napja között esedékessé vált adókat a tényleges birtokos, illetve a hagyatéki gondnok, vagy az ingatlanok haszonélvezetének birói lefoglalása esetében a zárgondnok fizeti.

Az illetéktartozások törvényes elsőségének megállapitására nézve mérvadók az 1881: XXXIV. t.-cz. 39. és 40. §§-aiban foglalt határozatok.

Az ingatlanok haszonélvezetére vezetett birói végrehajtás esetében a zárgondnoki kezelés folytán a függő termésből befolyt összegből s illetve a bérösszegből minden más követelést megelőzőleg törvényes elsőséggel biró tételként kifizetendő:

a) az azon ingatlant terhelő, a végrehajtási zárlat tartama alatt esedékes és a végrehajtási zár alá vétel elrendelésétől visszafelé számitva egy évre eső adó, szőlődézsma, urbéri és más hasontermészetü váltság;

b) azon illeték, mely a fennálló törvények és szabályok értelmében ugyanazon ingatlant terheli, melynek haszonélvezetére a birói végrehajtás intéztetett.

89. §. Ingóságok birói eladása esetében a birói végrehajtási foglalást teljesitő birói kiküldött tartozik az 1881. évi LX. t.-cz. 89. §. rendelete szerint kibocsátott igénykereseti felhivás egy példányát az illetékes kir. adófelügyelőnek is kézbesiteni, vagy ajánlott levélben posta utján megküldeni.

90. §. Az egyenes és közvetett adók. az egyenes adók módjára beszedendő követelések és tartozások, végre az illetékek elévülnek:

1. ha azok nem vettetnek ki öt év alatt számitva azon naptól, melyen:

a) az adótárgy, illetőleg a követelés, a tartozás keletkezett;

b) az illetékkiszabás alapját képező jogügylet illetékkiszabás végett bejelentetett;

c) felfüggesztő feltételhez vagy kezdeti időponthoz kötött jogügyleteknél a feltétel teljesült vagy az időpont bekövetkezett;

d) a birói beavatkozást nem igénylő haláleset beállott;

e) a biróilag tárgyalt hagyatékoknál a hagyatéki eljárás befejeztetett.

Azon illetékköteles felekre nézve, akiket a bejelentési' kötelezettség nem terhel, valamint azon szerződő félre nézve, aki a jogügylet kikötései szerint az illetékfizetésre kötelezve nincsen, az illetékfizetési kötelezettség a jogügylet létrejöttétől számitott 10 év alatt akkor is elévül, ha a jogügylet bejelentése elmulasztatott;

2. ha a kivetés évétől kezdve öt év alatt nem szorgalmaztatnak, vagy nem biztosittatnak. Szorgalmazásnak vétetik az adóbeszedéssel megbizott közegek által történt, s vevénynyel igazolt megintés.

Jövedéki kihágás esetében (100. §.) az elévülési határidő a kincstárt megillető rendes adóösszegre nézve azon naptól számittatik, amely napon a kihágás elkövettetett.

Vétkes mulasztás folytán bekövetkezett behajthatlanságok esetében az államnak e részbeni kárát az tartozik megtériteni, aki azt a végrehajtás vagy biztositás elmulasztása által okozta.

A tévesen befizetett vagy jogellenesen beszedett adók, illetékek és birságok visszakövetelése tekintetében a felek igénye az adó, illeték vagy birság lefizetésének napjától számitandó 3 év alatt évül el.

Az elévült egyenes adók az azok módjára beszedendő kincstári követelések és más tartozások leirását elsőfokon a királyi adófelügyelő (4. §. 5., 6. pontja), másodfokon a közigazgatási bizottság (5. §. *b)* pontja), harmadfokon a pénzügyi közigazgatási biróság, — ellenben az elévült közvetett adók és illetékek leirását elsőfokon a királyi pénzügyi igazgatóság, másodfokon és véglegesen a pénzügyi közigazgatási biróság rendeli el.

91. §. Azon esetben, midőn az egyenes adó- vagy illetékhátralékok biztositása végett, azoknak telekkönyvi bekebelezése mutatkozik szükségesnek, ezen bekebelezést:

1. az adójukat a községnél (városnál) fizető adózók adóhátralékaira nézve, a községek (városi adóhivatalok) hátraléki kimutatásai alapján a kir. adófelügyelő;

2. az adójukat a királyi adóhivatalnál fizető adózók adóhátralékaira nézve a kir. adóhivatalok;

3. a jogilletéki hátralékokra nézve, az azok könyvelésével megbizott kir. hivatalok kérelmezik.

92. §. Az adó- és illetékhátralékok kellő időben bekebeleztetésének elmulasztásából az államkincstárra háramló károkért anyagi felelősséggel tartoznak:

1. a 91. §. 1. pontjában emlitett hátralékokra nézve:

a) azon esetben, ha az 1. pont alatt emlitett hátraléki kimutatás be nem adása vagy elkésve történt beadása miatt a bekebelezés a kellő időben nem történhetett, községekben a községi biró és jegyző, városokban a városi adókönyvelő (városi adószámviteli hivatal);

b) azon esetben, ha a bekebelezés kellő időben eszközlésének elmulasztása a kir. adófelügyelőt vagy segédszemélyzetének egyik közegét terheli — a mulasztást elkövetett adófelügyelő vagy közeg;

2. a 91. §. 2. pontjában emlitett hátralékokra nézve: a kir. adóhivatalok főtisztjei;

3. a 91. §. 3. pontjában emlitett hátralékokra nézve:

az adótárnok és az illetékek könyvelésével megbizott tisztviselő.

Ha az adó- és illetékhátralékok bekebelezése alkalmából követett törvényellenes eljárás folytán magánfeleknek költség vagy kár okoztatott, a vétkes közegek ellen a 85. §. határozatai alkalmazandók.

93. §. A bekebelezett tartozásoknak teljes kifizetése után 8 nap alatt köteles a kir. adófelügyelő, illetőleg kir. adóhivatal a hátralék törlésének eszközlése végett, az illető telekkönyvi hatóságot hivatalból megkeresni.

Ha ezer forintot meghaladó adónak vagy illetéknek legalább egy harmada befizettetett, a megfelelő összeg törlésének elrendelésére az illető telekkönyvi hatóságot a kir. adófelügyelő vagy kir. adóhivatal hivatalból megkeresni köteles.

94. §. Csőd esetében az adó- és illetékkövetelések elsőbbségének meghatározására nézve az 1881 : XVII. t.-cz. határozmányai irányadók.

Az ingatlanokra a 88. §-ban megállapitott három, illetőleg egy évi elsőbbség, a csőd elrendelésének napjától visszafelé számitandó.

A folyó adók, melyek alatt a vagyonbukottnak a csődbejutás óta netalán folytatott üzlete vagy vállalata után járó keresetadó, az ingatlanok után, azok eladásáig járó föld-, házadó, II. osztályu keresetadó és általános jövedelmi pótadó, valamint a törvényhatósági és községi pótlékok, továbbá a csőd tartamának ideje alatt keletkezett jogügyletek után járó illetékek és esedékessé vált vizszabályozási járulékok, mint rendes folyó kiadások, a tömeg jövedelméből lejárat szerint, a tömeggondnok által fizetendők. Nem fizetés esetében az emlitett követelések első sorban a csődtömegből, másodsorban azonban a tömeggondnoktól hajtandók be ; ha ez a tömeg jövedelméből a fizetést nem teljesiti akkor, midőn a tömeg jövedelméből teljesithető lenne, vagy teljesithető lett volna.

Amennyiben a csődtömeget terhelő közadó s más, az egyenes adók módjára behajtandó tartozások a csődtömeg elleni követeléseknek bejelentésére kitüzött határnapon túl jelentetnének be, az 1881. évi XVII. t.-cz. 195. §-ának intézkedései mérvadók.

95. §. Azon egyenes adók és illetékek, s az egyenes adók módjára beszedendő egyéb követelések és tartozások, melyek valamely ingatlant terhelnek, a 90. §-ban megállapitott elévülési határidőn belől a tényleges birtokos által fizetendők. Magánkézből megvett ingatlan birtokokat terhelő ilynemü hátralék a vevőre száll át.

Ha a 96. §-ban emlitett bizonyitvány kivétetett vagy kiadatott, ugy a vevő csak az abban kimutatott összeg erejéig felelős, fenmaradván minden esetben birtokelőde elleni visszkereseti joga.

Közös birtokosok a közös birtok vagy üzlet után kirovott adókért egyetemleges kötelezettséggel tartoznak, azon megszoritással azonban, hogy első sorban minden egyes kötelezett társon csak a kivetett adó vagy illetéktartozásnak aránylagosan reá eső része követelhető. és az egyetemlegesség csak akkor és annyiban követelhető, amikor és amennyiben a tartozás az első sorban kötelezettektől behajtható nem volt. Ingatlanoknál az egyetemleges kötelezettség csak a közös birtokra vonatkozik.

Házastársak által közösen használt birtokok vagy folytatott üzlet után kirovott adókért, a házastársak egyetemleges felelősséggel tartoznak.

Az ingatlant terhelő illetékek a tényleges birtokos által fizetendők, ha azonban az illeték fizetését az illeték tárgyát képező ügylet határozmányai szerint oly szerződő fél vállalta magára, kit az illetéki szabályok értelmében különben is fizetési kötelezettség terhel, az illeték első sorban mindig ezen féltől követelendő.

A kivetés évében közös háztartásban

élő házastársak a kirovott keresetadóra, tőkekamat- és járadékadóra nézve egyetemlegesen felelősek.

96. §. A kir. adóhivatalok (községi jegyzők, városi adóhivatalok) kötelesek egyes felek kivánatára saját könyveik utmutatása szerint a megjelölt birtokot terhelő egyenes adókat, illetékeket, valamint egyéb kincstári követeléseket is dij nélkül tudtul adni, s ha kivántatnék, azok felől ivenkint 50 kros bélyeggel ellátott bizonyitványt is kiadni. A kir. adóhivatalok által kiadott bizonyitványok az államkincstár irányában is bizonyitó erővel birnak. A községi közegek által kiállitott bizonyitványok hitelességeért a kiállitó közegek a bizonyitványt szorgalmazó irányában személyükkel és vagyonukkal anyagilag is felelősek. (85. §.)

Ha valamely elárverezett ingatlan vételárának felosztásánál vagy csőd esetében helytelen kimutatások alapján közadóbeli tartozások és illetékek illetéktelenül fizettettek ki: valamely érdekelt fél kérelmére az illetéktelenül felvett összegek az illető birósághoz fizetendők vissza és ezen összeg felosztása vagy utalványozása iránt a biróság intézkedik. Az egyenes adóknak és azok módjára beszedendő kincstári követeléseknek és más tartozásoknak ilynemü visszafizetését elsőfokon a kir. adófelügyelő (4. §. 5. *c)* pontja), másodfokon a közigazgatási bizottság (5. §. *b)* pont), harmadfokon a pénzügyi közigazgatási biróság, — ellenben a közvetett adók és illetékek visszafizetését elsőfokon a kir. pénzügyi igazgatóság, másodfokon és véglegesen a pénzügyi közigazgatási biróság rendeli el.

97. §. Aki a közadók kezelésével, kivetésével, beszedésével vagy behajtásával foglalkozó állami, törvényhatósági, vagy községi (városi) közeget a törvény vagy a hatóság meghagyásának végrehajtásában erőszak, vagy veszélyes fenyegetés által akadályozza, vagy valamely intézkedésre kényszeriti, vagy pedig hivatalos eljárása alatt tettleg bántalmazza, a büntető törvénykönyv (1878 : V. t.-cz.) 165. §-a szerint a hatóság elleni erőszak büntettét követi el és azon §. értelmében három évig terjedhető börtönnel büntetendő.

98. §. Az állami köztörvényhatósági és községi közegek szabályellenes eljárásukért közigazgatási, esetleg fegyelmi uton mindig feleletre vonandók. Ha azonban szabályellenes eljárásban tényleges erőszakot alkalmaznak, vagy szabályszerü eljárásban az önvédelem esetén kivül valakit tettleg bántalmaznak, vagy bántalmaztatnak, hivatali hatalommal visszaélés büntettét követik el, s annak mérvéhez képest büntetendők. (1878. évi V. t.-cz. 472. és 473. §§.)

99. §. A pénzügyőröknek, törvényes biróság előtt letett hitükre hivatkozva tett vallomásaik azokban, mik hivatásuk körébe tartoznak, mindaddig bizonyitó erővel birnak, mig a tett vallomás hitelessége ellenadatokkal meg nem ingattatik.

24.

1885 : IX. Törvényczikk

a m. kir. postatakarékpénztárról.

28. §. A postatakarékpénztár és a betevők, azok engedményesei, képviselői vagy meghatalmazottjai közt ez üzletből felmerülő minden ügyletek, a megsemmisitési eljárás — a birói eljárás kivételével — bélyeg- és illetékmentes.

1889 : XXXIV. Törvényczikk

az 1885 : IX. t.-cz. kiegészitéséről, illetve a cheque- és clearing-forgalomról.

10. §. Az 1885 : IX. t.-cz. 24., 26., 27. és 28. §§-ban a (postatakarékpénztári) betevőknek biztositott kedvezmények közül a betétek illetékmentessége, ugyszintén az ügyletek bélyeg- és illetékmentessége a cheque- és clearingforga-

lomra is kiterjesztetik. Hasonlóképen bélyegmentesek a postatakarékpénztár által kiállitott számlakivonatok is.

11. §. A cheque- és clearingforgalom igénybevételeért külön illetékek állapittatnak meg, még pedig ugy, hogy:

1. kezelési dij fejében valamely számlán véghezviendő minden egyes mivelet után legfeljebb két (2) krajczár;

2. jutalék fejében minden visszafizetett összeg után legfeljebb $1/4$ per mille, legkevesebb azonban két (2) krajczár számitható.

A felsorolt illetékek az illető számlán végrehajtandó leirás utján szedetnek be.

12. §. Három éven belül tehetők csak meg a postatakarékpénztárnál valamely illetékszámitási miveletre vonatkozó felszólamlások.

25.

1885 : XIV. Törvényczikk

az 1875 : XXVII. t.-cz. 12. §-ának módositásáról. [1]

1. §. Minden szabadkutatás (zártkutatmány) után az eddigi zártkutatmányi dij helyett jövőre felügyeleti illeték fizetendő.

2. §. A felügyeleti illeték 4 frt; az erdélyi régi aranykerületben, az abrudbánya-verespataki bányamegyében és a felsőbányai bányamegyének a kincstári bányatelkek határain kivül fekvő területén divó kisebb méretü zártkutatmányok után ezen illetéknek negyedrésze fizetendő.

3. §. A felügyeleti illeték a bányakapitányságok által megjelölendő kir. adópénztárnál rovandó le, még pedig:

a) a zártkutatmány bejelentése alkalmával azon időszakra, melyre a zártkutatmány alapjául szolgáló kutatási engedély érvénye még kiterjed; megjegyeztetvén, miszerint egy évnegyeden alóli időszak mindig egész évnegyednek veendő;

b) a kutatási engedély meghosszabbitása alkalmával egy egész évre.

4. §. A felügyeleti illeték le nem rovása a zártkutatmányi bejelentés visszautasitását, illetőleg a zártkutatmány törlését vonja maga után.

5. §. Zártkutatmány után fizetendő felügyeleti illeték elengedésének vagy leszállitásának helye nincs.

[1] A módositott 12. §. szerint a zártkutatmányi dijak továbbra is fentartattak, s azoknak ugy kivetésére mint beszedésére nézve az addigi gyakorlat hagyatott érvényben.

26.

1885 : XXIII. Törvényczikk [1]

a vizjogról.

191. §. (2. bek.) A 190. §. és jelen §. alkalmából felmerülő eljárás, valamint az erre szükséges beadványok és egyéb iratok bélyeg- és illetékmentesek.

190. §. Az alispán vagy polgármester a jogositványt, illetőleg a 20 évi gyakorlatot igazoló bejelentést az illető községgel közli, hogy arra nézve az érdekeltek 30 nap alatt észrevételeiket tegyék meg.

Ennek alapján az alispán vagy polgármester a jogositvány iránt határozatot hoz, mely a féllel és az illető községgel közlendő.

Ha felszólalás történt, vagy ha az alispán a jogositványt igazoltnak nem találta, a félnek jogában áll 15 nap alatt az illetékes ministerhez folyamodni.

191. §. (1. bek.) Kik jogositványukat igazolni nem tudják, vagy igazolás végett a kitüzött határidőben nem jelentkeznek: uj hirdetményben felhivandók, hogy ezen hirdetmény keltétől számitott 6 hónap alatt az engedélyért folyamodjanak, különben jogositványuk elenyészettnek tekintetik, s vizi müveik fölött a hatóság intézkedik.

[1] L. a III. R.-ben.

27.

1885 : XXIV. Törvényczikk [1])

a polgárositott magyar határőrvidéken fennálló házközösségi intézménynek megszüntetéséről.

47. §. A jelen törvénynyel szabályozott eljárásra vonatkozó mindennemü beadványok és okiratok mellékleteikkel együtt, továbbá a házközösség megszüntetése végett a jelen törvény szerint eszközlendő vagyonátruházások bélyeg- és illetékmentesek, tekintet nélkül arra, vajjon egyezség vagy hivatalos beavatkozás következtében hozott határozat képezi-e a vagyonátruházás, illetve az osztály alapját, s vajjon csak a tulajdonjog aránya lett-e megállapitva, vagy a házközösségi vagyon tényleg felosztatott-e ? végül vajjon a házközösség megszüntetésére irányzott osztály egyszerüen a házközösségi vagyonból mindeniket illető résznek megállapitásával, vagy kihasitásával eszközöltetett-e ? avagy egyik vagy másik osztályrésznek készpénzben kielégitése mellett (43. §.) avagy a házközösségi tagok közti ajándékozás, vétel vagy csereszerződés mellett jött-e létre az osztály.

Hasonlóan mentes ugy az örökösödési százalékos illetéktől, mint az ingatlanok után külön fizetendő vagyonátruházási illetéktől a 25. §. szerint egyesitett s a leszármazók örökösödési jogával terhelt vagyonnak az atya elhaltával leszármazóira öröklés czimén első alkalommal való átszállása.

Ha valaki nem a házközösségi tagság jogán, hanem végrendelet alapján részesül a házközösségi vagyonban, a törvényszerü átruházási illetéket fizetni köteles.

Az osztályhoz szükséges anyakönyvi és telekkönyvi kivonatok a községi elöljáróság vagy a szolgabiró megkeresésére bélyegmentesen állittatnak ki.

[1]) L. a III. R.-ben.

1898 : XII. Törvényczikk

a polgárositott magyar határőrvidéken fennálló házközösségi intézménynek megszüntetéséről szóló 1885 : XXIV. t.-cz. némely rendelkezéseinek módositása és kiegészitése tárgyában.

20. §. Az 1885 : XXIV. t.-cz. 47. §-ában biztositott bélyeg- és illetékmentesség a jelen törvénynyel szabályozott közigazgatási és telekkönyvi hatósági eljárásra is kiterjed.

28.

1887 : XXII. Törvényczikk

a közegészségügy rendezéséről szóló 1876. évi XIV. t.-cz. XIII. fejezetének módositásáról.

3. §. Az elemi népiskolába belépő tanköteles gyermek, felvétele alkalmával, köteles igazolni azt, hogy jó sikerrel be volt oltva, vagy a legutóbbi öt év alatt valóságos himlőt állott ki, esetleg hogy e törvény értelmében fel van mentve a beoltási kötelezettség alól.

Ha erre külön bizonyitvány lenne szükséges, az bélyeg- és dijmentesen állitandó ki.

29.

1888 : VII. Törvényczikk

az állategészségügy rendezéséről.

8. §.[1]) A ló, szarvasmarha, juh, kecske és sertés tulajdonátruházásánál vagy szállitásánál, a belföldi forgalomban is, marhalevéllel látandó el.

Gazdaság üzésénél, legeltetésnél és usztatásnál a szállitás marhalevél nélkül történhetik.

9. §. A marhalevelet azon község állitja ki, amelyből a marha elhajtatik. Egy marhalevél az elhajtásra kerülő állatok

[1]) Módositva 1900 : XVII. t.-cz. 37. §-a. L. VI. alatt. A módositás abban áll, hogy marhalevél szamárra és öszvérre is kiállitandó.

összes számára, avagy arra a számra, amelyet a fél kijelöl, de mindig csak egy tulajdonosnak egy faju (és amennyiben jegyzettek, csak egyforma jegyü) állataira állitható ki.

30.

1888 : XIX. Törvényczikk [1])

a halászatról.

8. §. Aki halászni akar, halászjegyet váltani, és azt halászás közben magával vinni köteles.

A halászjegyek bélyegilletéke személyenkint két forintban, a halászatra jogositottaknak segédszemélyzete és munkásai részére személyenkint ötven krajczárban állapittatik meg.

A halászjegyek érvényének tartama egy év és azoknak alakját és szövegét a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister rendeleti uton állapitja meg.

A halászatról szóló 1888 : XIX. t.-cz. határozatainak végrehajtása érdekében az egyesek által a hatóságokhoz intézett kérvények és bejelentések az illetéki dijjegyzék 13. t. III. p. sz. 1 K bélyeg alá esnek. (96122. P. M., P. K. 4. l.)

Halászjegy kiszolgáltatására irányzott kérvények vagy az azok helyett felvett jegyzőkönyvek az illetéki dijjegyzék 13. tétel III. p. sz. 1 K bélyeg alá esnek. (23053/1889. P. M., P. K. 470., R. T. 1123. l.)

1900 május 1-től kezdve a halászjegyek csak koronaértékre szóló bélyeggel ellátott kincstári halászjegy ürlapokon állithatók ki. (19053/1900. P. M.)

A halászat gyakorlására jogositottak által elvesztett halászjegyek csakis az előirt 4 K-ás, illetőleg 1 K-ás bélyegilleték utólagos lefizetése mellett pótolhatók, ellenben az elrontott halászjegyek, ha azok 1 K-ás bélyeggel ellátott folyamodvány kiséretében az azokat kiállitó elsőfoku hatósághoz beterjesztetnek, ujabb jegyekkel a bélyegilleték lefizetése nélkül cseréltetnek ki. Az elsőfoku hatóságok hivatalos kezelése folyamán elrontott halászjegy-ürlapok az illető adóhivatalnál uj ürlapokkal kicserélhetők, ha azok még teljesen kiállitva és aláirva nincsenek. (23053/1889. P. M., P. K. 470., R. T. 1123. l.) (Ill. szab. 57. §.)

A halászati jogosultságnak kimutatását czélzó s az alispánnál tett bejelentések folytán meginditott igazolási eljárás folyamán felvett jegyzőkönyvek az 52. tétel *C)* pontja értelmében bélyegkötelesek. (96122/1890. P. M., P. K. 4. l.)

[1]) L. a III. R.-ben.

31.

1888 : XXXV. Törvényczikk

az állami italmérési jövedékről.

1. §. A szeszes italok kimérése és kismértékben való elárusitása felett a kizárólagos rendelkezési jog az állam részére tartatik fenn.[1—2])

11. §. A kimérésre és kismértékben való eladásra engedélylyel birók állandó összegben megállapitandó évi italmérési illetéket tartoznak fizetni.

12. §. Az italmérési illeték meghatározásánál az üzletek terjedelmökhöz képest Budapesten öt, másutt ellenben három osztályba sorozhatók.

Italmérési illeték fejében aszerint, amint üzletük Budapest fővárosában az 1., 2., 3., 4. vagy 5., a többi községekben az 1., 2. vagy 3. osztályba soroztatik, minden évre fizetni tartoznak:

I. A jelen törvény 4. §-ának 1. pontjában felsorolt vállalkozók:

1. Budapest főváros területén 500, 300, 200, 100 vagy 50 frtot;

[1]) A 2. §. szerint: *a)* a törvény alá eső szeszes italok: I. bor (bormust), II. gyümölcsbor, III. sör, IV. bármely égetett szeszes folyadék;

b) kimérni = a felsorolt szeszes italokat ülő vagy álló vendégeknek, az üzlet helyiségeiben vagy azonkivül való fogyasztásra akár nyilt, akár zárt edényekben iparszerüleg kiszolgáltatni;

c) kis mértékben elárusitani = ugyanazokat a szeszes italokat zárt edényekben, még pedig a bort és az égetett szeszes folyadékokat (I. IV.) 100, sört pedig (III) 25 literen alóli mennyiségben, az üzleti vagy elárusitási helyiségen kivül való fogyasztásra elárusitani.

[2]) Az 1888 : XXXV. t.-czikket kiegészitő s illetve módositó 1890 : XXXVI. és 1892 : XV. t.-czikkek az italmérési illetéket nem érintik.

2. törvényhatósági joggal felruházott vagy rendezett tanácsu városokban, vagy oly községekben, melyek törvényhatóságnak vagy kir. törvényszéknek székhelyei, amennyiben népességük:

a) 20.000 léleknél nagyobb, 100, 75 vagy 50 frtot;

b) 10.000—20.000 lélekből áll, 75, 50 40 frtot;

c) 10.000 léleknél kisebb, 50, 40, 30 frtot;

3. más községekben, amennyiben népességük:

a) 20.000 léleknél nagyobb, 50, 40, 30 frtot;

b) 10.000—20.000 lélekből áll, 40, 30, 20 frtot;

c) 10.000 léleknél kisebb, 30, 20, 10 frtot;

II. A jelen törvény 4. §-ának 2. pontjában meghatározott vállalkozók a megállapitott tételeknek négy ötödét;

III. A 4. §. 3. pontjában felsorolt vállalkozók a megállapitott tételek három ötödét.

IV. A 4. §. 4. pontjában felsoroltak a megállapitott tételek két ötödét.

V. A 4. §. 5. pontjában felsorolt bortermelők a megállapitott tételek egy ötödét. Azon bortermelők, kik csak saját termésöket és az évnek csak kisebb részében árusitják el kismértékben: a megállapitott tételek egy tizedét.

Az évközben keletkező üzletek italmérési illetéke az első naptári évre fennállásuk tartamának arányában állapitandó meg, az évközben megszünő üzletek italmérési illetékének azon része pedig, mely a megszünés idejéig esedékessé még nem vált, törlésbe hozandó.

A vasutaknak állomáshelyein, a hajókon; nemkülönben a katonai laktanyákban levő vendéglősök vagy markotányosok által fizetendő italmérési illetéket a pénzügyminister az illetők üzleti viszonyainak figyelembe vételével, az előző pontokban meghatározott tételeken alul is megállapithatja.

A 12. §-ban hivatkozott 4. §.

A pénzügyi hatóság által adandó engedély kérelmezésére kötelezvék s az engedély kinyerése előtt sem a kimérést, sem a kis mértékben való elárusitást nem gyakorolhatják:

1. korcsmárosok, vendéglősök, italmérők s általában mindazok, kik a 2. §-ban felsorolt szeszes italok (I. bor [bormust]; II. gyümölcsbor; III. sör; IV. bármely égetett szeszes folyadék) kimérésével, vagy emellett kismértékben való elárusitásával is foglalkoznak;

2. sör- és szeszfőzdék vállalkozói, bor-, sör- és szeszkereskedők abban az esetben, ha a szóban levő szeszes italokat kismértékben árusitják el;

3. más kereskedők, szatócsok és mindazok, kik rendes üzletükön kivül a fent emlitett szeszes italoknak kismértékben való elárusitásával is foglalkoznak;

4. czukrászok, kávésok, és ha az előző pontok alá nem esnek, mindazok, kik a fent emlitett szeszes italokat csakis poharankint iparszerüleg szolgáltatják ki;

5. bortermelők, kik saját termésü boraiknak kismértékben való elárusitásával foglalkoznak.

13. §. (1. bek.) Azt, hogy az egyes adóköteles felek az előző 12. §-ban megállapitott osztályok melyikébe sorolandók: egy minden község részére alakitandó kivető bizottság határozza meg.

14. §. Az osztályba sorozás a 4. §. 1. pontjában s illetőleg a 12. §. 1. pontjában emlitett vállalatokra nézve akként eszközlendő, hogy egy-egy évi italmérési illeték együttvéve községenkint legalább is annyit tegyen, hogy minden ötszáz lélek után:

1. Budapest főváros területén 100 frt;

2. törvényhatósági joggal felruházott vagy rendezett tanácsu városokban, vagy oly községekben, melyek törvényhatóságnak vagy kir. törvényszéknek székhelyei, amennyiben népességük:

a) 20.000 léleknél nagyobb, 75 frt,

b) 10.000—20.000 lélekből áll, 50 frt,

c) 10.000 léleknél kisebb, 40 frt;
3. más községekben, amennyiben népességük:
a) 20.000 léleknél nagyobb, 40 frt,
b) 10.000—20.000 lélekből áll, 30 frt,
c) 10.000 léleknél kisebb, 20 frt fizettessék évenkint italmérési illeték fejében.

Ha valamely községben a 4. §. 1. pontjában emlitett vállalatok száma oly csekély, hogy az italmérési illetéknek egy-egy községre nézve meghatározandó minimális összege nem lenne elérhető, az egyes vállalatok italmérési illetéke a 12. §-ban meghatározott tételek megfelelő felemelése utján állapitandó meg; ellenben, ha valamely községben a 4. §. 1. pontjában emlitett vállalatok száma oly nagy, hogy a 12. §-ban meghatározott tételek alkalmazása mellett az italmérési illeték együttvéve többet tesz a községre nézve a föntebb megállapitott határozmányok szerint kivethető tételek évi összegének másfélszeresénél, a tételek leszállitandók mindaddig, mig valamely községben a kimérések számának szabályozása a 8. §. szerint keresztül nem vitetik. Midőn azonban valamely községben a kimérések számának szabályozása a 8. §. szerint keresztülvitetett, a 12. §-ban megállapitott tételek az illető községre nézve többé le nem szállithatók.

Az évközben keletkező üzletek (4. §. 1. pont) után az italmérési illeték az első naptári évre az üzlet terjedelméhez képest állapitandó meg s az illető többi üzletek illetékére befolyással nincsen.

Oly községek, melyek népessége 500 léleknél kisebb, ugy tekintetnek, mintha népességük 500 lélekből állana. Ha valamely község népességének száma 500-zal maradék nélkül nem osztható, a 100-at meghaladó maradék teljes 500-nak vétetik, kisebb maradék ellenben elejtetik.

Valamely község (beszedési kör) népességének meghatározásánál mérvadó az utolsó népszámlálás eredménye.

A 4. §. 2—5. pontja alatt felsorolt vállalatok után a 12. §. II—V. pontjai szerint fizetendő italmérési illetékek kizárólag az egyes vállalatok terjedelméhez képest állapitandók meg.

15. §. Az italmérési illeték három évről három évre terjedő időszakonkint vettetik ki, az időközben kiadott engedélyek után pedig a három évi időszakból még hátralevő idő tartamára a pénzügyigazgatóság által állapittatik meg.[1])

16. §. A jogérvényesen megállapitott illeték arra az üzletre bir érvénynyel, melyre a megállapitás történt, s a három évi kivetési időszakon belül változás alá csak az esetben vonható, ha az üzletnek a jelen törvény 12. §-a szerint meghatározott jellege változik, vagy pedig más helyiségbe tétetik át.

40. §. Sem az a kérdés: fizetendő-e italmérési illeték, sem az illeték mérvének meghatározása birósági eljárás tárgya nem lehet.

Az italmérési illeték, kivéve midőn ez irányban a jelen törvény másként intézkedik, félévenkint előre fizetendő.

44. §. Az italmérési illeték elévül:
1. ha az nem vettetik ki öt év alatt, azon naptól számitva, melyen az adóztatásnak meg kellett volna történnie;
2. ha a kivetés évétől kezdve öt év alatt nem szorgalmaztatott vagy nem biztosittatott.

Pénzügyi kihágás esetében az elévülési határidő azon naptól számittatik, amely napon a kihágás elkövettetett.

32.

1888 : XXXVI. Törvényczikk

az állami italmérési jövedékről szóló 1888. évi XXXV. t.-cz. folytán adandó kártalanitásról.

27. §. A jelen törvény alapján eszközlendő kártalanitási eljárásra vonatkozó

[1]) Az első fokban megállapitott illeték ellen birtokon kivül a pénzügyigazgatóság székhelyén alakitandó felszólamlási bizottsághoz s ennek eltérő határozata esetében a pénzügyministerhez van felebbezésnek helye. A felebbezési határidő mindkét esetben 8 nap. (15. §. a) bek.)

összes iratok, nyilatkozatok, nyugták, beadványok és azok minden melléklete, a hozott határozatok és felebbezések, s az állam tulajdonába kerülő ingatlanok átruházásai bélyeg- és illetékmentesek.[1])

33.

1889 : XXVIII. Törvényczikk

a pénzügyi közigazgatás szervezetének változtatásáról.

I. FEJEZET.

1. §. (1. bek.) A pénzügyi igazgatóságok eddigi szervezete, a kir. adófelügyelők és illetékkiszabási hivatalok működése — az V. fejezetben körülirt kivételekkel — megszünik, s ezen hatóságok és hivatalok teendőit, még pedig a pénzügyi igazgatóságok és a kir. adófelügyelők teendőit az ezen törvény alapján szervezett pénzügyi igazgatóságok, az illetékkiszabási hivatalok teendőit a 17. §-ban részletezett módon a kir. adóhivatalok látják el.

7. §. A pénzügyi igazgatóságok a bélyeg- és jogilletékek körül a pénzügyminister által rendeleti uton megállapitandó hatáskörükhöz képest intézkednek:

3. *a)* a bélyegilletékre nézve a fennálló törvények és szabályok szerint;

g) a közvetlenül lerovandó illetékek tekintetében a jelen törvény II. fejezetének határozmányai szerint.

8. §. A pénzügyi igazgatóságok a közvetlenül lerovandó illetékek kezelése (könyvelés, befizetés, elengedés és végrehajtás utján való biztositása) körül:

1. elrendelik:

c) az elévült kincstári követelések leirását;

d) a kincstári követelések helytelen kimutatása folytán az elárverezett ingatlan vételárából vagy a csődtömegből illetéktelenül felvett összegek visszafizetését;

2. engedélyeznek:

b) fizetési halasztásokat az esedékes és közvetlenül lerovandó illetékek s általában a birságok lefizetésére, az esedékesség napjától számitandó legfeljebb félévi időtartamra, ha a fizetésre kötelezett fél időleges fizetésképtelenségét igazolja s a kincstár követelése veszélyeztetve nincs;

5. elmarasztalják az állami, törvényhatósági vagy községi (városi) közegeket, illetőleg a magánosokat

b) a bélyeg- és illetékekre vonatkozó törvények és szabályok, valamint a közvetlenül lerovandó illetékek kezeléséről szóló 1881 : XXXIV. t.-cz. 10. §-ának *c)* pontja alapján kiszabandó pénzbirságokban;

6. megállapitják:

c) a községi (városi) közegek ellen a kártérités kötelezettségét és összegét, az ingatlan birtokot terhelő kincstári követelések helytelen kimutatásából magánfelekre háramlott károkra nézve (1883. évi XLIV. t.-cz. 96. §-a); [1])

9. megállapitják az alájuk rendelt állami közegek ellen:

a) a pénzbirság összegét az illetékek könyvelése, nyilvántartása, beszedése, biztositása és behajtása, ugyszintén az illetékhátralékok bekebelezése alkalmából elkövetett törvénytelen eljárás által

---

[1]) A törvény 28. §-ában emlitett értesitésekről tulajdoni és zálogjogi igénybejelentésekről kivánt hiteles kivonatok és kiadványok azonban bélyegkötelesek. (28. §. 2. bek.)

[1]) *Az 1883 : XLIV. tczikk 96. §-a:* A kir. adóhivatalok (községi jegyzők, városi adóhivatalok) kötelesek egyes felek kivánatára saját könyveik utmutatása szerint a megjelölt birtokot terhelő egyenes adókat, illetékeket, valamint egyéb kincstári követeléseket is dij nélkül tudtul adni, s ha kivántatnék, azok felől ivenkint 50 kros bélyeggel ellátott bizonyitványt is kiadni. A kir. adóhivatalok által kiadott bizonyitványok az államkincstár irányában is bizonyitó erővel birnak. A községi közegek által kiállitott bizonyitványok hitelességéért a kiállitó közegek a bizonyitványt szorgalmazó irányában személyükkel és vagyonukkal anyagilag is felelősek. (85. §.)

magánfeleknek okozott károk eseteiben (1883 : XLIV. t.-cz. 85. és 92. §§-ai[1]);

b) a kártérités kötelezettségét és összegét az illetéktartozások bekebelezésének elmulasztásából az államkincstárra háramlott károkra nézve (1883 : XLIV. t.-cz. 73., 90. és 92. §§-ai);

c) a kártérités kötelezettségét és összegét az ingatlan birtokot terhelő illetékek helytelen kimutatása által magánfeleknek okozott károkra nézve (1883 : XLIV. t.-cz. 96. §-a);

10. ellenőrzik:

a) a községek (városok) közegeit mindazon teendőkben, miket azok az illetékek behajtása körül törvény, szabály és ezek alapján kiadott rendeletek szerint teljesiteni tartoznak;

12. §. I. A pénzügyi igazgatóságnak a 6. §. 3., 4., 5., valamint 7. pontjai, ugyszintén a 8. §. 1., 2. *a)* és *b)*, 3. *b)*, 4., 5., 6., 7., 8. és 9. pontjai alatt felsorolt esetekben hozott határozatai a közigazgatási bizottsághoz felebbezhetők.

III. *(Helyébe léptek az 1896 : XXVI. t.-cz. 81. és 82. §-a.)*

IV. A pénzügyi igazgatóságnak minden egyéb végzése a pénzügyministerhez felebbezhető.

15. §. A törvényhatóság közigazgatási bizottsága:

III. Felebbviteli hatóság jogát gyakorolja mindazon felebbezésekre nézve, amelyek:

3. a pénzügyi igazgatóság által a 6. §. 4., 5., 7., valamint a 8. §. 1., 2. *a)* és *b)*, 3. *b)*, 4., 5., 6., 7., 8. és 9. pontjai alatt emlitett esetekben hozott elsőfoku végzések ellen.

[1] Az 1883 : XLIV. t.-cz. 92. §-a szerint, ha az illetékhátralékok bekebelezése alkalmából követett törvényellenes eljárás folytán magánfeleknek költség vagy kár okoztatott, a vétkes közegek ellen a 85. §. határozatai alkalmazandók, amelyek értelmében az illető törvénysértő közeg a jogtalanul okozott költség vagy kár megtéritésén felül a kárositott felek javára 10—200 koronáig emelkedhető pénzbirságban marasztalandó el.

16. §. 1. pont. *(Helyébe léptek az 1896. évi XXVI. t.-cz. 81. és 82. §§-ai.)*

II. FEJEZET.

Az illetékkiszabással megbizott hivatalok illetékessége.

17. §. A közvetlenül lerovandó illetékek kezeléséről szóló 1881 : XXXIV. t.-cz. 1. §-ának első bekezdése következőleg módosittatik:

A közvetlenül lerovandó illetékek megszabását az adóhivatalok teljesitik és pedig vagy végleg, vagy a pénzügyi igazgatóság részéről kirendelt tisztviselő által teljesitendő előzetes felülvizsgálás mellett.

Hogy mikor szabhatja meg végleg az adóhivatal a közvetlenül lerovandó illetéket s mikor csak a pénzügyi igazgatóság kirendeltje által teljesitendő előzetes felülvizsgálás mellett, azt a pénzügyminister ugy általánosságban, mint egyes igazgatóságok külön viszonyaira való tekintettel rendeleti uton állapitja meg.

18. §. Ha a kiszabás a pénzügyministernek a 17. §. értelmében kibocsátandó rendelete szerint végleg az adóhivatal által teljesitendő, az az illetéket kiszabja s azonnal fizetési meghagyást állit ki, ha pedig a jogügylet vagy okirat után járó illeték csak előzetes felülvizsgálás alapján szabható ki, az adóhivatal a kiszabásra vonatkozó összes iratokat a kiszabási javaslattal együtt a pénzügyi igazgatósághoz terjeszti fel s a fizetési meghagyást csak a felülvizsgálás alá terjesztett kiszabási iratok visszaérkezte után a felülvizsgálás eredményéhez képest állitja ki.

Bejelentési kötelezettség.

19. §. (1. bek.) Az 1881 : XXXIV. t.-cz. 4. §-a oda módosittatik, hogy az idézett §-ban részletezett bejelentések kivétel nélkül a kir. adóhivatalnál nyujtandók be.

(2. bek.) A kir. adóhivatalok illetékességének megállapitása tekintetében az 1881. évi XXXIV. t.-cz. 1. §-ának a megszüntetett illetékszabási hivatalok illetékességére vonatkozó *a—f)* pontjai mérvadók.

Birság kiszabása.

20. §. Az 1881 : XXXIV. t.-cz. 11. §-a oda módosittatik, hogy az ugyanazon törvény 10. §-ának *a)* és *b)* pontjain alapuló birságokat a pénzügyigazgatóság részéről kirendelt tisztviselő által teljesitendő előzetes felülvizsgálás mellett a kir. adóhivatal állapitja meg.

21. §. Az illetékek és birságok megszabásának jogossága és helyessége ellen beadott felebbezések és igazolások az adóhivatalnál nyujtandók be, amely azokat a kiszabásra vonatkozó összes iratokkal felszerelve a pénzügyi igazgatósághoz haladék nélkül felterjeszteni tartozik.

Az illetékek és birságok megszabásának jogossága és helyessége abból az okból, hogy az illetékek és birságok kiszabását a királyi adóhivatal előzetes felülvizsgálás alapján vagy anélkül teljesitette, felebbezéssel meg nem támadható.

Az adóhivatal annak birálatába, hogy a felebbezés és igazolás a törvényes határidőn belül érkezett-e be, nem bocsátkozhatik.

A felebbezések és igazolások fölött elsőfokban a pénzügyi igazgatóság határoz. Azon illetékkiszabások és birságok elleni felebbezések, amelyeket az adóhivatal csak a pénzügyi igazgatóság kirendelt tisztviselője által teljesitendő előzetes felülvizsgálás alapján teljesitett, a másodfoku elbiráláskor nem adhatók ki a pénzügyi igazgatóság azon tisztviselőjének véleményezés és előadás végett, aki az adóhivatal kiszabási javaslatát felülvizsgálta. E szabálynak megsértése az eljárás megsemmisitését vonja maga után és az utolsó felebbviteli hatóság e körülményt mindenekelőtt hivatalból tartozik vizsgálat tárgyává tenni.

V. FEJEZET.

Vegyes és átmeneti intézkedések.

37. §. (1. bek,) A Budapest főváros területén müködő pénzügyi igazgatóság, a kir. adófelügyelő s a központi dijilletékkiszabási hivatal továbbra is fenntartatnak.

38. §. Ezen törvény hatálya a következő módositásokkal Horvát-Szlavonországokra is kiterjed:

1. a zágrábi pénzügyigazgatóságnak az 1868 : XXX. t.-cz. 22. §-ából folyó jellege, felügyeleti hatásköre érintetlenül hagyatik.

E jellegnek és felügyeleti hatáskörnek megfelelőleg, a pénzügyminister a bélyegekre és illetékekre nézve a végrehajtást a zágrábi pénzügyigazgatóság által gyakorolja.

2. A Horvát-Szlavonországokban alakitott közigazgatási bizottságok határozatai ellen a (pénzügyi) közigazgatási birósághoz intézett felebbezések az 1886. évi XXIV. t.-cz. 10. §-a értelmében a zágrábi pénzügyigazgatóság utján terjesztendők elő, és ezen pénzügyigazgatóság ügykörébe esnek a (pénzügyi) közigazgatási biróság által elrendelt kiegészitésekre vonatkozó tárgyalások is.

34.

1889 : XXX. Törvényczikk [1])

a magyar földhitelintézet által engedélyezendő vizszabályozási és talajjavitási kölcsönökről.

1. §. A magyar földhitelintézet által a jelen törvényben meghatározott feltételek alatt engedélyezett szabályozási és talajjavitási kölcsönökre és az adott kölcsönök következtében keletkező jogviszonyokra a nevezett intézetnek az 1871. évi XXXIV. t.-cz. és az 1879 : XLV.

[1]) L. a III. R.-ben.

t.-czikkben (az 1881 : LX. t.-cz. 258. §-ában foglalt módositások szerint) biztositott külön jogai megfelelő alkalmazással kiterjesztetnek.

8. §. A jelen törvényben tárgyalt kölcsönök felvételére, legombolyitására, valamint az ily kölcsönökből törlesztendő korábbi kölcsönök és előlegek visszafizetésére vonatkozólag kiállitott mindennemü beadványok és okiratok, ideértve a kölcsönről kiállitandó főkötvényt is, ugy nemkülönben az intézet által ezen kölcsönügyekben jövendőre kiállitandó mindennemü okiratok és beadványok bélyeg- és illetékmentesek.

9. §. A magyar földhitelintézet által a jelen törvény szerint kibocsátandó szabályozási és talajjavitási záloglevelek és azokhoz kiadandó kamatszelvények a szelvénybélyegilleték alól, ugy minden más bélyegkötelezettség alól, felmentetnek és azok részére a teljes bélyeg- és illetékmentesség a jövőre nézve is biztosittatik.

10. §. (1. bek.) Ugyanily bélyeg- és illetékmentesség biztosittatik ezentúlra a rendes jelzálogi kölcsönök alapján a magyar földhitelintézet és a kisbirtokosok országos földhitelintézete által eddig kibocsátott vagy jövőben a (záloglevelek biztositásáról szóló) 1876 : XXXVI. t.-cz. határozmányaihoz képest kibocsátandó, valamint az osztrák-magyar bank által alapszabályainak megfelelőleg eddig kibocsátott vagy a bankszabadalom tartama alatt ezentul kibocsátandó egyéb záloglevelek és ezek szelvényeire.

35.

1890 : XVIII. Törvényczikk [1]

a volt naszódvidéki községek birtokviszonyainak rendezése tárgyában.

12. §. A jelen törvényből kifolyó birtokrendezési ügyekben bélyeg- és illetékmentességnek van helye.

[1] L. a III. R.-ben.

36.

1890 : XIX. Törvényczikk

a volt naszódvidéki községi erdők kezelése tárgyában.

10. §. A jelen törvényből kifolyó erdőkezelési és rendezési ügyekre nézve megadatik a bélyeg- és illetékmentesség.

37.

1891 : I. Törvényczikk

a szőlőterületeknek adandó ujabb állami kedvezményekről.

8. §. Oly szőlőterületek átruházásánál, melyek annyira elpusztultak, hogy miveltetésük teljesen megszünvén, parlagon hevernek és más mivelési ág szerint nem használhatók, az 1887 : XLV. t.-cz. 4. §-ának a minimális értékelésre vonatkozó rendeletei nem alkalmazhatók, hanem a vagyonátruházási illeték a vételár vagy a bevallott becsérték alapján szabatik meg.

38.

1891 : XIV. Törvényczikk

az ipari és gyári alkalmazottaknak betegség esetében való segélyezéséről.

85. §. (2. bek.) A jelen törvényben szabályozott betegsegélyző pénztárak és biztositott tagjaik közötti jogviszonyok megállapitására és lebonyolitására vonatkozó minden tárgyalás és okmány, ugyszintén a munkaadók és a pénztárak által a jelen törvény értelmében teendő bejelentések, kimutatások és beadványaik, ezek mellékleteivel együtt, illeték- és bélyegmentesek.

39.

1894 : V. Törvényczikk [1])

a telepitésről.

20. §. A kincstár és telepes között kötendő telepitési alapszerződések, valamint az ezekből folyó első izbeni nyilvánkönyvi átruházások bélyeg- és illetékmentesek.

40.

1894 : XVI. Törvényczikk [2])

az örökösödési eljárásról.

42. §. Ingatlanok, ugyszintén nagyobb értékkel biró ingóságok megbecslése — amennyiben valamelyik érdekelt fél azt kivánja — egy vagy több szakértő, más ingók megbecslése egy szakértő által történik.

Ha az érdekeltek becslést nem kivánnak, a becsár az 1881 : LX. t.-cz.[3]) 148. §. első bekezdésének rendelkezéseihez képest állapitandó meg.

45. §. (2. bek.) A telekkönyvi hatóság köteles a leltározó közeg szóbeli vagy irásbeli felszólitására az örökhagyó ingatlan vagyonát tárgyazó telekkönyveket kivonatos hiteles másolatokban sürgősen elkészittetni és ezeket, valamint az örökhagyónak telekkönyvileg bejegyzett követeléseit és jogait tárgyazó adatokat *bélyegmentesen* kiszolgáltatni.

43194. I. M. sz.[4])
1895.

Bel- és igazs. min. rendelet

az 1894 : XVI. t.-cz. végrehajtása tárgyában.

64. §. A leltározó közeg köteles a leltározásért járó dijat és költséget a leltár szövegében felszámitani, s ha a felek a dij- és költségösszeget a leltározás alkalmával egészben vagy részben kifizetik: a fizetés megtörténtét a fizetett összeg megjelölésével *bélyegmentesen* a leltárba bevezetni, esetleg megjegyezni, hogy a dij nincsen kifizetve. A fizetett összegről a fizetést teljesitő részére elismervényt kell adni.

Hasonló módon kell felszámitani a leltározásnál alkalmazott tanuk és szakértők diját és költségét is.

Anyakönyvi kivonatok.

73. §. Azokat az anyakönyvi kivonatokat, melyek a családi összeköttetés igazolására szükségesek, s melyeket a hagyatéktárgyalást vezető kir. közjegyző hivatalból tartozik beszerezni, továbbá a hagyatéki ügy elintézéséhez szükséges s a közjegyző által hivatalból beszerzendő elöljárósági bizonyitványokat az anyakönyvvezetők, illetőleg az elöljáróság, a kir. közjegyző hivatalos megkeresésére, haladéktalanul kötelesek kiállitani, még pedig az érdekelt fél igazolt szegénysége esetében dijtalanul és bélyegmentesen.

41.

1894 : XXIX. Törvényczikk

az üzletszerü vagy nyilvános fogadásoknak s a kölcsönös fogadások közvetitésének szabályozásáról a lóversenyeknél.

7. §. Az üzletszerü vagy nyilvános fogadásokat közvetitő egyesek vagy vállalatok (bookmaker, fogadási iroda) külön illetéket tartoznak fizetni, melynek mértékét a földmivelésügyi minister rendeleti uton állapitja meg.

9. §. A jelen törvény 6. §-ában elősorolt levonásokon kivül a totalisateur-vállalatot és ennek forgalmát más *illeték* nem terheli.

42.

1894 : XXXIII. Törvényczikk [1])

az állami anyakönyvekről.

32. §. (1. bekezdés.) Az anyakönyvi bejegyzések, valamint a rájuk vonat-

[1]) L. a III. R.-ben.
[2]) L. a II. R.-ben.
[3]) L. a I. R.-ben.
[4]) L. a II. R.-ben.

[1]) L. a III. R.-ben.

kozó tárgyalások dij- és bélyegmentesek.[1])

33. §. (Utolsó bek.) Az érdekeltek igazolt szegénysége esetén, valamint hivatalok megkeresésére közérdekben, az anyakönyvi kivonatok és egyéb bizonylatok dijtalanul állittatnak ki.

50. §. (2. bek. zárpontja.) A házasságkötés czéljából kiállitott anyakönyvi kivonat, beleegyezési nyilatkozat, gyámhatósági jóváhagyás és ennek kinyerése végett beadott kérvény és felvett jegyzőkönyv bélyegmentes.

62. §. (2. bek.) A polgári tisztviselő köteles a házasság megkötéséről a házasfeleknek bélyeg- és dijmentes tanusitványt azonnal kiszolgáltatni.

43.

1895 : III. Törvényczikk [2])

az ország erdélyi részeiben, továbbá a volt Kraszna, Közép-Szolnok, Zaránd megyék és a volt Kővárvidék területén a megszüntetett urbéri dézsmák kárpótlásánál visszatartott összegeknek kiszolgáltatásáról.

8. §. A jelen törvény nyomán felmerülő minden beadvány, jegyzőkönyv, okmány és irat bélyeg- és illetékmentes.

44.

1895 : XXXVII. Törvényczikk [3])

a találmányi szabadalmakról.

48. §. A szabadalmi okirat épp ugy, mint a szabadalmi hivatal többi kiadmányai, nemkülönben a felszólalást (35. §.) tartalmazó beadványok bélyegmentesek. Minden egyéb tekintetben a bélyeg- és illetékszabályok változatlanul alkalmazandók.

45.

1896 : V. Törvényczikk

a phylloxera által elpusztitott szőlők felujitásának előmozditása tárgyában.

Szőlőfelujitási kötvények.

16. §. Oly hazai pénzintézet, amely legalább 16 millió K befizetett alaptőkével bir és az állammal szemben szerződésszerüen arra kötelezi magát, hogy a phylloxera által elpusztitott szőlők felujitására az 1896 : V. t.-czikkben megállapitott módozatok szerint legalább 50 millió K erejéig kölcsönöket ad, a szükséges pénz beszerzése czéljából kölcsönkövetelése erejéig oly kötvényeket bocsáthat ki, amelyek és szelvényeik minden bélyeg és illeték alól felmentetnek és azok részére a teljes bélyeg- és illetékmentesség a jövőre nézve is biztosittatik.

18. §. Az ugyanezen törvény alapján adandó kölcsönök felvételére, lebonyolitására és telekkönyvi biztositására kiállitott mindennemü iratok, beadványok és okmányok, a teljesitett fizetésekről kiállitott nyugtatványok, valamint a kölcsönök telekkönyvi bejegyzése és törlése teljesen bélyeg- és illetékmentesek.

19. §. A jelen törvény rendelkezései csak azokra a kölcsönökre terjednek ki, amelyek 1910. évi deczember hó 30-ig vétettek fel.

46.

1896 : XXV. Törvényczikk [1])

a majorsági zsellérbirtokról s az ehhez hasonló természetü birtokokról.

40. §. A jelen törvény alapján létesitendő ügyletek és a jelen törvény alap-

[1]) Anyakönyvvezető elleni panasz: ha valamely hivatalos cselekményt megtagad, vagy nem a felek kivánságának megfelelően teljesit, az 1894. évi XXXIII. t.-cz. 19. §-a alapján megindított birósági eljárás bélyegmentes. (27200 1895. Ig. Min.)

[2]) L. a III. R.-ben.

[3]) L. a III. R.-ben.

[1]) L. a III. R.-ben.

ján folyamatba tett birói eljárás — kivéve a hátralékos szolgálmányok behajtására irányuló pereket —. bélyeg- és illetékmentes.

Majorsági zsellérbirtokokról s ehhez hasonló természetü birtokokról szóló, az 1896. évi XXV. t.-czikkben szabályozott eljáráshoz szükséges hiteles telekkönyvi kivonatok bélyegmentesek. (12994/1898. Ig. Min.)

47.

1896 : XXVI. Törvényczikk [1]

a magy. kir. közigazgatási biróságról.

MÁSODIK RÉSZ. — II. FEJEZET.

A biróság hatásköréről az egyes ügyekben.

A közigazgatási biróság előtti eljárásnak van helye:

XV. Czim.

(Adó- és) illetékügyekben.

81. §. III. A pénzügyigazgatóságnak azon határozata ellen, melyet az 1889. évi XXVIII. t.-cz. II. fejezetében megállapitott eljárás szerint megszabott illetékek, valamint a bélyeg- és illetéki törvények alapján kirótt birságok jogosságát és helyességét megszabja. (1889. évi XXVIII. t.-cz. 12. §-a.)

82. §. I. A közigazgatási bizottságnak azon határozata ellen, mely a következő ügyek valamelyikére vonatkozik:

5. Az illetékek behajtásával megbizott törvényhatósági, községi, városi vagy állami közegeknek a zálogolás és árverés körül követett eljárása ellen felmerülő panaszra. (1889 : XXVIII. t.-cz. 16. §. *f)* pontja.)

6. Az állami törvényhatósági vagy községi (városi) közegek ellen az illetékek könyvelése, nyilvántartása, beszedése, biztositása és behajtása alkalmával jogtalanul okozott költségek vagy károk megtéritése fejében a károsult feleket illető pénzbirságra. (I. t. 16. §. 1. *g)* pontja.)

7. A kártérités kötelezettségének és mértékének az állami és községi (városi) közegek, valamint a községek ellen való megállapitására. (I. t. 16. §. 2. *c)* pontja.)

II. A pénzügyigazgatóságnak az elévült illetékek leirása és az illetéktelenül felvett illetékek visszafizetése (1889. évi XXVIII. t.-cz. 12. §. III. *a)* pontja), végül az illeték telekkönyvi bejegyzésének törlése tárgyában ho[illegible]tt h[illegible]tározata ellen.

Illetéktelen a m. kir. közigazgatási biróság a pénzügyigazgatóság oly végzését felülbirálni, a melylyel az illető hitelintézet kérelmére a kézi zálogkölcsönök után járó bélyegilletéket bizonyos átalányban állapitotta meg. (P. dt. 86. sz.)

Oly ügyekben, melyekben a községi közegek az állami adók és egyéb kincstári közpénzeknek a községi pénztárból történt elrablása miatt kártérítésben marasztaltatnak el: a m. kir. közigazgatási biróság nem illetékes határozni. (P. dt. 149. sz.)

Borfogyasztási adó elévülése kérdésében a m. kir. közigazgatási biróság nem illetékes határozni. (P. dt. 162. sz.)

Bánya szabadkutatási illetékügyekben hozott közigazgatási birósági határozatok elleni panaszok elintézésére a m. kir. közigazgatási biróság nem illetékes. (P. dt. 213. sz.)

Abban a kérdésben, vajjon a perbiróságnál benyujtott szegénységi bizonyitvány alapján az érdekelt felet a személyes mentesség megilleti-e, a pénzügyi hatóság, illetve legfelső fokon a m. kir. közigazgatási biróság van hivatva végleg határozni még akkor is, ha a perbiróság a bélyegmentes perelhetési jog kérdésében már határozott. (P. dt. 302. sz.)

Az adók, illetékek és egyéb kincstári követelések behajtásának eszközlésével megbizott és az erre való felügyeletre hivatott községi közegekre pusztán administrativ mulasztások miatt kirótt birságok ellen irányuló panaszok elbirálására a magyar királyi közigazgatási biróság nem illetékes. (P. dt. 319. sz.)

Kincstári követeléseknek vétkes mulasztás folytán történt elévüléséből származó kártéritési kötelezettségek megállapitása ellen irányuló panaszok felett a m. kir. közigazgatási biróság illetékes határozni. (P. dt. 324. sz.)

[1] Az 1896 : XXVI. t.-czikket lásd: Az Igazságügyi Törvénytár VIII. részében. Itt a közigazgatási biróságnak az illetékügyekre vonatkozó hatáskörét szabályozó §-okon kivül, azok a §-ok vétettek fel, amelyek a közölt birósági itélkezésre vonatkoznak.

Adók és illetékek behajtása alkalmából magánfelekre háramló károk megállapitását czélzó panaszok felett a magyar királyi közigazgatási biróság illetékes határozni. (P. dt. 333. sz.)

Az adóbehajtás folyamán inditott igényperben felmerült költségek megtéritése ellen irányuló panaszok elbirálására a magyar kir. közigazgatási biróság nem illetékes. (P. dt. 374. sz.)

Illetéktelen a magyar királyi közigazgatási biróság italmérési engedélyek megadása iránti ügyekben határozni. (P. dt. 454. sz.)

Vizszabályozási költségjárulékok kitől való behajtása tárgyában hozott közigazgatási bizottsági határozatok ellen benyujtott panaszok elintézésére a m. kir. közigazgatási biróság nem illetékes. (P. dt. 458. sz.)

Fogyasztási bélyegilletékre és birságokra vonatkozó ügyekben a magyar királyi közigazgatási biróság nem illetékes határozni. (P. dt. 498. sz.)

A kataszteri munkálatok során megállapitott tiszta jövedelem helyességének és jogalapjának kérdésében a m. kir. közigazgatási biróság nem illetékes határozni. (P. dt. 536. sz.)

Illetéknek részletekben leendő fizethetése iránti kérelmek elbirálására a m. kir. közigazgatási biróság nem illetékes. (P. dt. 540. sz.)

Használhatlanná vált váltóürlapok kicserélése iránt érvényesitett panaszok elbirálására a m. kir. közigazgatási biróság nem illetékes. (P. dt. 548. sz.)

Birói letétek őrzéseért fizetett dijak ellen érvényesitett panaszok elintézésére a m. kir. közigazgatási biróság nem illetékes. (P. dt. 549. sz.)

Szőlődézsmaváltság-tartozások ellen érvényesitett panaszok elbirálására a m. kir. közigazgatási biróság nem illetékes. (P. dt. 564. sz.)

Vadászati és fegyveradó-birságoknak elzárásbüntetésre való átváltoztatása ellen irányuló panaszoknak elbirálására a m. kir. közigazgatási biróság nem illetékes. (P. dt. 569. sz.)

Adókivetés körül elkövetett mulasztásból származott kártéritési ügyek elbirálására a m. kir. közigazgatási biróság nem illetékes. (P. dt. 573. sz.)

Adó- és illetékhátralékügyben elrendelt birói zárlat foganatositása ellen irányuló panaszok elbirálására a m. kir. közigazgatási biróság nem illetékes. (P. dt. 578. sz.)

Az elárverezett ingatlan vételárának felosztása alkalmából kifizetésre bejelentett követelésnek elönyös tételként sorozása ellen érvényesitett panaszok elbirálására a m. kir. közigazgatási biróság nem illetékes. (P. dt. 587. sz.)

Illetéktelen a m. kir. közigazgatási biróság a községeknek oly panaszai felett határozni, amelyek az adózók egyénenkénti leszámolása alkalmával felmerült költségek ellen irányulnak. (P. dt. 591. sz.)

A vasuti pályatestek adómentesitése és az azok után kivetett adók törlése és visszatéritése ügyében benyujtott panaszok elbirálására a m. kir. közigazgatási biróság nem illetékes. (P. dt. 602. sz.)

Jegyzet. A ministertanácsnak a m. kir. közigazgatási biróság és a m. kir. pénzügyminister között felmerült hatásköri összeütközés tárgyában 1904. évi május hó 3-án hozott határozata folytán.

HARMADIK RÉSZ. — I. FEJEZET.

A panaszról és védiratról.

104. §. A közigazgatási biróság a panaszt mindenekelőtt a 96. §. alapján veszi vizsgálat alá s azt tárgyalás nélkül hivatalból visszautasitja:

a) ha a hatóság panasza a kiszabott határidő (93. §.) eltelte után lett benyujtva;

b) ha az elkésve beadott magánpanaszt a közigazgatási hatóság a 97. §-ban reá ruházott jognál fogva vissza nem utasitotta.

A visszautasitás jogát a biróság nevében az előadó az elnökkel egyetértőleg gyakorolja. Egyetértés hiányában maga a biróság dönt.

105. §. Csekélyebb fontosságu tartalmi és alaki hiányok és hibák esetében a biróság, illetőleg ennek nevében az előadó az elnökkel egyetértőleg a panaszíratot a benyujtónak visszaadja azon meghagyással, hogy a biróság utasitásai szerint kiegészitve (kiigazitva), záros határidő alatt közvetlenül oda ismét nyujtsa be.

Az ismételt benyujtásra kitüzött határidő elmulasztása esetében a 104. §-ban rendelt eljárásnak van helye.

Ha pedig a panaszirat oly lényeges alaki vagy tartalmi hiányban szenved, hogy a kiegészitésre sem látszik alkalmasnak, ugy az hivatalból vissza is utasitható.

Királyi közjegyző által magánfél képviseletében beadott panaszt a közigazgatási biró-

ság érdemleges tárgyalás nélkül hivatalból visszautasitja. (P. dt. 171. sz.)

Ügyvédi képviselet mellett beadott felebbezésre hozott határozat mindenkor a képviselő ügyvédnek kézbesitendő; ha az nem az ügyvédnek, de a félnek kézbesittetett volna: akkor az ügyvéd ezen határozat ellen ügyfele képviseletében jogérvénynyel bármikor élhet panászszal a m. kir. közigazgatási biróságnál. (P. dt. 262. sz.)

Azt a panaszt, amelyet a fél 15 napon belül közvetlenül a közigazgatási bírósághoz nyujt be, nincs jogában annak a közigazgatási hatóságnak visszautasitani, amelynél a panasz benyujtandó lett volna. (P. dt. 268. sz.)

A panasz átvételére nem hivatott alsóbbfoku közigazgatási hatóság által a törvényben megjelölt hatóságnál való benyujtás végett visszaadott panasziratot a fél a törvényben megjelölt hatóságnál a visszaadástól számitva legkésőbb 15 nap alatt köteles beadni. (P. dt. 343. sz.)

A m. kir. közigazgatási biróság az idegen nyelven szerkesztett panaszt — ha a fél a biróság felhivására a panaszt záros határidőn belül magyar nyelven be nem terjeszti — visszautasitja.[1] (P. dt. 492. sz.)

V. FEJEZET.

Az ujrafelvételről.

139. §. A magánfelek ujrafelvételi panaszt nyujthatnak be, ha a főügy jogérvényes eldöntése után olyan, a kérdés érdemére nézve döntő bizonyitékok birtokába jutottak, melyeket a főeljárás folyamában önhibájukon kivül nem használhattak.

Az 1883 : XLIII. t.-cz. hatálya alatt a volt m. kir. pénzügyi közigazgatási biróság által végleg eldöntött ügyben a m. kir. közigazgatási biróságnál ujrafelvételi panasznak nincs helye. (P. dt. 111. sz.)

Magánfél oly bizonyiték alapján, amely már a főeljárás folyamán birtokában volt, nem igényelheti eldöntött ügyének ujrafelvételét. (P. dt. 257. sz.)

---

[1]) Más itéletek, tekintettel az 1868 : XLIV. t.-cz. 13. §-ára, mely szerint: »az államkormány által kinevezett minden biróságok hivatalos nyelve kizárólag a magyar«. Az idegen nyelven szerkesztett panaszt záros határidő kitüzése nélkül a limine, ex primo decreto hivatalból utasitják vissza. Horvátországi ügyben a panasz horvát, a fiumei ügyekben olasz nyelven is törvényesen beadható.

A m. kir. közigazgatási biróságnak igazolás kérdésében keletkezett véghatározata ellenében ujrafelvételnek helye nincsen. (P. dt. 322. sz.)

48.

1897 : VII. Törvényczikk

a lottojövedékről szóló 1868 : XV. t.-cz. módositásáról.

3. §. A 2. §. alapján a kir. kincstár és az osztálysorsjátékot bérlő vállalat között létrejött szerződés, a vállalatnak az ezen szerződésből folyó beadványai — a birói eljárásban beadottaknak kivételével, — nyomtatványai, hirdetményei s a kibocsátandó sorsjegyek bélyeg- és illetékmentesek.

49.

1897 : XXXII. Törvényczikk

a hazai pénzintézetek által kibocsátott némely kötvények biztositásáról.

17. §. (Utolsó bek.) Azok a beadványok és okiratok, melyek a jelen szakasz harmadik bekezdésében előirt telekkönyvi feljegyzés bejegyeztetése, illetőleg annak törlése czéljából állittatnak ki, e tekintetben bélyeg- és illetékmentesek.

19. §. (2. bek.) A kir. közjegyző minden egyes (a §. első bekezdésében elrendelt) ellenzárolás alkalmával két példányban *bélyegmentesen* kiállitott jegyzéken felsorolni tartozik azokat a czimleteket, amelyek ellenzára alá adattak, vagy onnan kivétettek.

23. §. Ha a jelen törvény hatálya alá eső kötvényeket a jelen törvény 2. §-ának 1. *c)* pontja alapján kibocsátó valamely pénzintézet az 1894 : V. t.-cz. rendelkezéseinek megfelelő telepitést, vagy a jelen törvény 6. §-ának megfelelő birtokfeldarabolást foganatosit, az egyrészről az intézet, másrészről a telepes vagy a feldarabolás utján létrejött birtokrészlet vevője között kötött vételi (telepitési) szerződés, és a tulajdonjognak e

szerződésből folyó telekkönyvi bekebelezése bélyeg- és illetékmentes.

24. §. Ha nyilvános számadásra kötelezett pénzintézetnél fennálló és a jelen törvény hatálya alá eső kötvények kibocsátására alkalmas követelések olyan részvénytársaságra vagy szövetkezetre ruháztatnak át, mely a jelen törvény hatálya alá tartozó kötvények kibocsátásával foglalkozik, az ily átruházások bélyeg- és illetékmentességben részesittetnek, még pedig az átruházott követelés engedményezése és netaláni bekebelezése után járó bélyeg- és illetékre nézve.

50.

1897 : XXXV. Törvényczikk

a m. kir. központi statisztikai hivatalról.

12. §. (Utolsó bek.) A (központi statisztikai hivatalnak intézkedései ellen közbevetett) felszólamlások bélyegmentesek.

51.

1898 : II. Törvényczikk

a munkaadók és mezőgazdasági munkások közötti jogviszony szabályozásáról.

4. §. A munkásigazolványok bélyegmentesek.

21. §. A gazdasági munkaszerződések bélyeg- és illetékmentesek.

52.

1898 : XIX. Törvényczikk

a községi és némely más erdők és kopár területek állami kezeléséről, továbbá a közbirtokosságok és a volt urbéresek osztatlan tulajdonában levő, közösen használt erdők és kopár területek gazdasági ügyvitelének szabályozásáról.

60. §. A jelen törvényben szabályozott eljárással kapcsolatos beadványok és iratok bélyeg- és illetékmentesek. Ez a bélyeg- és illetékmentesség nem terjed ki a közös birtokosok és alkalmazottaik és más harmadik személyek között létrejött jogügyletekre és a fatermékek nyilvános árverésénél felvett árverési jegyzőkönyvekre.

53.

1898 : XXIII. Törvényczikk

a gazdasági és ipari hitelszövetkezetekről.

47. §. Gazdasági és ipari hitelszövetkezetekről szóló 1898 : XXIII. t.-cz. értelmében keletkezett vagy átalakult, s a központi szövetkezetbe rendes tagul belépett szövetkezetek bélyeg- és illetékmentességben részesittetnek :

a) a czégjegyzék-birósághoz a tagok vagy a szövetkezet által intézett minden beadvány és melléklete, valamint a czégjegyzék-biróság által a szövetkezetekre vonatkozó minden közzétételre nézve ;

b) a közhatóságokhoz intézett beadványokra és mellékleteikre nézve, a peres eljárásban a biróságokhoz beadottak kivételével ;

c) az összes üzleti könyveikre nézve ;

d) a szövetkezeti tagok üzletrészeinek befizetéséről kiállitott elismervényekre, a tagok által a szövetkezettől felvett kölcsönről vagy előlegről kiállitott kötelező okiratokra, a váltók kivételével és az ily kölcsönök visszafizetéséről kiállitott vétbizonyitványokra nézve ;

e) a szövetkezeti tagoknak adott kölcsönök jelzálogi biztositására nézve ;

f) a szövetkezeteknek a tagok irányában fennálló követeléseinek a központi szövetkezetre való átruházására és az ily követelések kielégitéséről kiállitott vétbizonyitványokra nézve.

Egyebekben a szövetkezetek a bélyeg- és illetékszabályok általános határozmányai alá esnek.

Ha valamely szövetkezet a központi szövetkezetből kilép vagy abból kizáratik (60. §.), a kedvezmények azzal a nappal hatályukat vesztik, amelyen a

czégjegyzék-biróság a kilépés vagy kizáratás megtörténtét közzéteszi.

Ama szövetkezetek javára, melyek a jelen törvény megalkotásától számitott két éven belül (1900. évi julius 16-áig) alapszabályaik átalakitása mellett a központi szövetkezetbe rendes tagul belépésre jelentkeznek, a fentebbi mentességek a jelen törvény életbelépte előtti időből függőben tartott illetéktartozásaira is kiterjesztettek.

Az 1898 : XXIII. t.-cz. 47. §-a 2. *a)* pontja értelmében az illetékmentesség az országos központi hitelszövetkezet kötelékébe tartozó községi szövetkezetek igazgatósági tagjai névaláirásának közjegyzői vagy járásbirósági hitelesitésére is kiterjed. (61543/1899. Ig. Min. rend., P. K. 2208. l., R. T. 279. f. sz.)

74. §. A központi hitelszövetkezet által kibocsátott kötvényekre az 1897. évi XXXII. t.-cz. 17. §-a alkalmazandó.[1])

79. §. (2. bek.) A központi hitelszövetkezet személyes bélyeg- és illetékmentességet élvez. Ez a mentesség azonban váltókra és utalványokra nem terjed ki.

54.

1899 : VI. Törvényczikk

a magyarországi városok és községek fogyasztási adó természetü jövedelmeinek ideiglenes rendezéséről.

7. §.-ból. A boritaladó és husfogyasztási adó iránt az államkincstár és a községek között kötött haszonbéri szerződések ugy az állandó bélyegilleték, mint a fokozatos illeték alól fel vannak mentve.

55.

1899 : XV. Törvényczikk

az országgyülési képviselőválasztások feletti biráskodásról.

177. §. Ezen törvény alapján a kir. Curia előtt folytatott eljárás bélyeg- és illetékmentes.

[1]) Az 1897 : XXXII. t.-cz. 17. §-át l. VI. alatt.

56.

1899 : XLI. Törvényczikk

a vizimunkálatoknál, az ut- és vasutépitésnél alkalmazott napszámosokról és munkásokról.

7. §. (2. bek.) A munkás és munkaadója közti szerződés bélyeg- és illetékmentes.

10. §. (2. bek.) A hatósághoz beterjesztett (szerződési) okiratról a felek egy koronát kitevő másolási dij lefizetése után *bélyegmentes* hitelesitett másolatot kaphatnak.

57.

1900 : IX. Törvényczikk

az értékpapirforgalmi adóról.

38. §. Az adóköteles értékpapirforgalmi ügyleteknél a jelen törvény határozatai értelmében kiállitott okiratok (leszámolási ivek, kötjegyek, számlák, letéti és átutalási jegyek és átvételi elismervények) a bélyeg- és illetéki szabályokban, illetőleg az illetéki dijjegyzékben megállapitott bélyeg- és illetékkötelezettség alá nem esnek.

Az ily ügyletek iránt kiállitott egyéb okiratokra vonatkozólag a bélyeg- és illetéki szabályokban, illetőleg az illetéki dijjegyzékben foglalt határozatok továbbra is érvényben maradnak.

24. §. Az értékpapirforgalmi ügyletekkel foglalkozó társaságok és egyének tartoznak ezt a foglalkozásukat a pénzügyminister által megjelölendő pénzügyi hatóságnál bejelenteni, és pedig azok, kik a törvény életbelépte előtt is foglalkoztak ily ügyletekkel, a törvény hatálybaléptének napjától számitott egy hónap alatt.

A törvény életbelépte után az értékpapir-forgalmi üzlet iparszerü megkezdését a bejelentésnek kell megelőznie.

Oly társaságok, amelyek értékpapir-üzletüket még meg nem kezdették, a még meg nem kezdett üzletüknek be nem jelentése miatt nem birságolhatók. (P. dt. 600. sz.)

58.

1900 : XV. Törvényczikk

az 1886 : XXIX.; az 1889 : XXXVIII. és az 1892 : XXIX. t.-cz. módositásáról és kiegészitéséről.

13. §. Ha valamely ingatlan a telekkönyvbe be nem jegyzett több átruházásnak képezte tárgyát, és az utolsó tényleges birtokos tulajdonjoga az 1886. évi XXIX., 1889 : XXXVIII., 1891. évi XVI., vagy az 1892 : XXIX. t.-czikkekben megállapitott eljárás folyamán jegyeztetik be : azon közbeeső jogügyletek után, amelyek a jelen törvény hatálybalépte előtt köttettek, de illetékszabás végett ezen időig be nem jelentettek, vagy ha bejelentettek is, de az illetékről szóló fizetési meghagyás a jelen törvény hatálybaléptét követő egy éven belül nem kézbesittetik, — bélyeg és illeték nem fizetendő.

Az utolsó vagyonátruházás után, ide értve az örökösödés utján történt átszállást is, — a szabályszerü illeték jár.

Ha a megelőző birtokváltozás kisebb-nagyobb közelsége alapján illetékmérséklésnek van helye (1887 : XLV. t.-cz. 1. §-a), az utolsó vagyonátruházás utáni illeték kiszabásánál csak az olyan megelőző átruházás jöhet figyelembe, amely után az illeték kiszabatott.

A tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése esetében abból az okból, hogy a jogügylet vagy öröklés az illetékkiszabás végett kellő időben be nem jelentetett, felemelt illeték vagy birság az utolsó vagyonátruházás után, közbeeső vagyonátruházás hiányában pedig a közvetlen vagyonátruházás után nem szabandó ki akkor, ha a jogügylet a jelen törvény hatálybalépte előtt köttetett, illetőleg az öröklés a jelen törvény hatálybalépte előtt nyilt meg.

14. §. Az 1886 : XXIX., 1889. évi XXXVIII., 1891 : XVI. és az 1892. évi XXIX. t.-cz. alapján felvett jegyzőkönyvek, ugyszintén a beadványok és határozatok bélyeg- és illetékmentesek, kivéve a felek által az 1886 : XXIX. t.-cz. 59. és az 1891 : XVI. t.-cz. 17. §-a alapján benyujtott kérvényeket, továbbá az 1886 : XXIX. t.-cz. 58., az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 27. és az 1892 : XXIX. t.-cz. 8. §-a alapján beadott felszólalási kérvényeket, törlési kereseteket, az ezek tárgyalására vonatkozó iratokat és az ugyanezek alapján hozott birói határozatokat.

Bélyegmentesek továbbá a betétszerkesztési eljárás során bemutatott vagy a felvett jegyzőkönyvekhez csatolt vázrajzok, helyhatósági bizonyitványok, anyakönyvi kivonatok, családi értesitők, lelkészi bizonyitványok és birói határozatok, ugyszintén a bemutatott vagy jegyzőkönyvbe vett nyilatkozatok és pótnyilatkozatok.

Bélyegmentesek az 1889 : XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. szakaszában megkivánt lelkészi bizonyitványok mellett, vagy azok helyett az állami anyakönyvekről szóló 1894 : XXXIII. t.-cz. következtében szükséges állami anyakönyvvezetői bizonyitványok is.

Az állami anyakönyvvezetők a jelen §. szerint bélyegmentes anyakönyvi kivonatokat, családi értesitőket és bizonyitványokat dijtalanul állitják ki.

Nyilvánkönyvi jogok törlése esetében a nyugta és a telekkönyvileg bejegyzett bárminő jog megszüntére vonatkozó okirat csak akkor bélyegmentes, ha a töröltetni kért jog az 1899. év végeig szünt meg.[1—2])

---

[1]) A 12. §. szerint a 13. és 14. §-ok az 1892. évi XXIX. t.-cz. 11—14. §-ainak helyébe léptek; amelyekkel az 1886 : XXIX. t.-cz. 70—71., az 1889 : XXXVIII. t.-cz. 29—30. §-ai és az 1891 : XVI. t.-cz. 17. §-ának utolsó bekezdése hatályon kivül helyeztettek.

[2]) Az 1900 : XV. t.-czikket l. Ig. Törvénytar II. R.-ben.

59.

1900 : XVI. Törvényczikk

a gazdasági munkás- és cselédsegély-pénztárról.

35. §. (2. bek.) A pénztár központi igazgatóságának s helyi bizottságainak okmányai, könyvei, beadványai, továbbá a tagoknak segélypénztári ügyekre vonatkozó beadványai és nyugtái, ugyszintén a pénztári ügyekben való használatra kiadott anyakönyvi kivonatok, bizonyitványok bélyeg- és illetékmentesek.

60.

1900 : XVII. Törvényczikk

az állatorvosi közszolgálat államositásáról.

37. §. Az 1888 : VII. t.-cz.[1]) 8. §-ának módositásával a szamárra és öszvérre is marhalevél állitandó ki.

Az 1887 : XLV. t.-cz.[2]) 10. §. második bekezdésének hatályon kivül helyezésével, marhalevél-bélyegilleték fejében minden darab két évesnél fiatalabb szarvasmarha vagy ló után, továbbá korukra való tekintet nélkül minden darab szamár vagy öszvér után 12 fillér, minden darab két évesnél idősebb szarvasmarha vagy ló után 20 fillér; továbbá az egy marhalevélre irott juhok, kecskék vagy sertések első darabja után 4 fillér, minden további darab juh, kecske vagy sertés után 2 fillér fizetendő.

---

[1]) L. VI. alatt.
[2]) L. V. alatt.

61.

1900 : XXVIII. Törvényczikk

az erdőmunkásokról.

6. §. (2. bek.) Az erdőmunkásokka e törvény értelmében kötendő munkásszerződés bélyeg- és illetékmentes.

9. §. (2. bek.) A hatósághoz (e §. első bek. értelmében) beterjesztett okiratról a felek egy koronát kitevő másolási dij lefizetése után *bélyegmentes* hitelesitett másolatot kaphatnak.

62.

1900 : XXIX. Törvényczikk

a dohánytermelők és a dohánykertészek között jogviszonyok szabályozásáról.

9. §. (Utolsó bek.) A dohánytermelő és dohánykertész közötti szerződés bélyeg- és illetékmentes.

63.

1901 : XX. Törvényczikk

a közigazgatási eljárás egyszerüsitéséről.

43. §. E törvény rendelkezései az adóés illetékügyekre nem terjednek ki.

64.

1901 : XXIV. Törvényczikk

az összeférhetlenségről.

28. §. Az összeférhetlenségi ügyekben a bejelentés, a néválárásoknak hitelesitése és minden más irat bélyeg- és illetékmentes.

TARTALOM.

I. A bélyeg- és illetékek iránti törvények és szabályok.

ELSŐ RÉSZ.

A bélyeg- és jogilletékekről.

I. Fejezet.

Általános határozatok.

II. Fejezet.

A bélyegilletékről és annak lerovásáról bélyegjegyek használata által.

Tartalom.

MÁSODIK RÉSZ.[1])

A készpénzben lerovandó illetékek kezeléséről.

VII. (I.) Fejezet.

VIII. (II.) Fejezet.

Illetékköteles jogügyletek és okiratok bejelentése.

IX. (III.) Fejezet.

Büntetési határozatok a bejelentés elmulasztásának eseteire.

X. (IV.) Fejezet.

A fizetési meghagyásról.

XI. (V.) Fejezet.

Az illeték befizetéséről és a késedelmi kamatokról.

XII. (VI.) Fejezet.

Illetékegyenérték.

XIII. (VII.) Fejezet.

Jogorvoslatok.

XIV. (VIII.) Fejezet.

Illetéktartozások biztositása és behajtása.

XV. (IX.) Fejezet.

Vegyes intézkedések.

[1]) A zárjelben levő számok az 1881. évi XXXIV. t.-cz. §-ait jelzik.

[1]) A zárjelben levő számok az 1881. évi XXVII. t.-cz. §-ait jelzik.

[1]) A §-ok az 1899 : XLVI. t.-cz. §-ait jelzik.

Tartalom.

II. Illetéki díjjegyzék.

III. Illetékkezelési utasitás.

ELSŐ RÉSZ.

A jogilletékek és a közvetlenül vagyis készpénzben lerovandó bélyegilletékek.

Tartalom.

Tartalom.

IV. A dijakról.

I. RÉSZ.

A dijak nemeiről.

II. RÉSZ.

A dijak kiszabásáról, kezeléséről és elszámolásáról.

Függelék.

Tartalom.

V. Teljes törvények.

VI. Kivonatos törvények.

Tartalom.

Budapest, az Athenaeum r.-t. könyvnyomdája.